Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ

ທີຆນິກາເຍ

ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ຄອຠິນວຏີກາ

ຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ

ໂຍ ເທເສຕ຺ວານ ສທ຺ຘມ຺ມໍ, ຄມ຺ຠີຣໍ ທຸທ຺ທສໍ ວຣໍ;

ທີຆທສ຺ສີ ຈິຣໍ ກາລໍ, ປຕິຏ຺ຐາເປສິ ສາສນໍຯ໑ຯ

ວິເນຍ຺ຍຊ຺ຌາສເຍ ເຉກໍ, ມຫາມຕິໍ ມຫາທຍໍ;

ນຕ຺ວານ ຕໍ ສສທ຺ຘມ຺ມຄຓໍ ຄາຣວາຠາຊນໍຯ໒ຯ

ສງ຺ຄີຕິຕ຺ຕຍມາຣູຬ຺ຫາ, ທີຆາຄມວຣສ຺ສ ຍາ;

ສໍວຓ຺ຓນາ ຍາ ຈ ຕສ຺ສາ, ວຓ຺ຓນາ ສາຣຕ຺ຖຏີກາຯ ໓ຯ

ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລ- ຕ຺ເຖເຣເນວາຠິສງ຺ຂຕາ;

ສມ຺ມາ ນິປຸຓຄມ຺ຠີຣ-ທຸທ຺ທສຕ຺ຖປ຺ປກາສນາຯ໔ຯ

ກາມຎ຺ຈ ສາ ຕຖາຠູຕາ, ປຣມ຺ປຣາຠຕາ ປນ;

ປາຐໂຕ ອຕ຺ຖໂຕ ຈາປິ, ພຫຸປ຺ປມາທເລຂນາຯ໕ຯ

ສງ຺ເຂປຕ຺ຕາ ຈ ໂສຕູຫິ, ສມ຺ມາ ຎາຕຸໍ ສຸທຸກ຺ກຣາ;

ຕສ຺ມາ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີນໍ, ຍາຈນໍ ສມນຸສ຺ສຣໍຯ໖ຯ

ໂຍ’ເນກເສຕນາຄິນ຺ໂທ, ຣາຊາ ນານາຣຏ຺ຐິສ຺ສໂຣ;

ສາສນໂສຘເນ ທຬ຺ຫໍ, ສທາ ອຸສ຺ສາຫມານໂສຯ໗ຯ

ຕໍ ນິສ຺ສາຍ ‘‘ມເມໂສປິ, ສຕ຺ຖຸສາສນໂຊຕເນ;

ອປ຺ເປວ ນາມຸປຕ຺ຖມ຺ໂຠ, ຠເວຍ຺ຍາ’’ຕິ ວິຈິນ຺ຕຍໍຯ໘ຯ

ວຓ຺ຓນໍ ອາຣຠິສ຺ສາມິ, ສາຘິປ຺ປາຍມຫາປຍໍ;

ອຕຸຖໍ ຕມຸປ໌ນິສຸສາຍ, ອລຸລລຸຈາປີ ຍຖາຣຫໍ່ຯລຯ

ຈກຸກາກິວຸທຸເມີກາມານໍ, ສີຣານໍ ຈິຕຸຕໂຕສນໍ;

ສາຊຸວິລາສີນີ ນາມ, ຕໍ ສຸຕາຖ ສມາຫິຕາຕີຯ ໑໐ຯ

ຄນຸຖາຣມຸກກຖາວຕຸຕນາ

ນານານຍນິປຸຕຄມຸກິຣວິຈິຕຸຣສີກຸຂຕຸຕຍສງຄຫສຸສ ພຸທຸສານຸພຸທຸສສໍວຕຸຕິຕສຸສ ສທຸສາວຫຄຸຕສມຸປນຸນສຸສ ທີພາຄນວຣສຸສ ຄມຸກິຣທຸຣນຸໂພສຕຸຖທີປກໍ ສໍວຕຸຕານມີມໍ ກໂຣນຸໂຕ ສກສມຍສມຍນຸຕຣຄຫນຊຸໂຊຄາຫນສມຕຸໂຖ ມຫາ ເວຍຸຍາກຣໂຕຍມາຈຣິໂຍ ສໍວຕຸຕານາຣມຸເກ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມປໂຍຊນາທີວິສານານີ ກໂຣນຸໂຕ ປຖມໍ ຕາວ ຣຕນຕຸຕຍປຕາ ມໍ ກາຕຸ "ກຣຸຕາສີຕລຫທຍ"ນຸຕີອາທິມາຫຯ ເອຕຸຖ ຈ ສໍວຕຸຕານາຣມຸເກ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມກຣຕປຸປໂຍຊນໍ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ພຫຸສາ ປປລຸເຈນຸຕິ ອາຈຣິຍາຯ ຕຖາ ຫີ ວຕຸຕຍນຸຕິ –

"ສໍວຕຸຕານາຣມຸເກ ສຕຸຖຣີ ປຕາມກຣຕໍ ສມຸມສຸສ ສຸວາກຸຂາຕກາເວນ ສຕຸຖຣີ ປສາທຊນນຕຸຖໍ, ສຕຸຖຸ ຈ ອວິຕຖ ເທສນກາວປຸປກາສເນນ ສມຸເມ ປສາທຊນນຕຸຖໍຯ ຕທຸກຍປຸປສາທາ ຫີ ມທໂຕ ອຕຸຖສຸສ ສີທຸສີ ໂຫຕີ"ຕີ (ສຯ ສຯ ຝີຯ ໑-໑)ຯ

ອຖ ວາ "ຣຕນຕຸຕຍປຕາມວຈນໍ ອຕຸຕໂນ ຣຕນຕຸຕຍປຸປສາທສຸສ ວິລຸລາປນຕຸຖໍ, ຕໍ ປນ ວິລຸລູນໍ ຈິຕຸຕາຣາສນຕຸຖໍ, ຕໍ ອຍຸຖກຖາຍ ຄາຫຕຕຸຖໍ, ຕໍ ສພຸພສມຸປຕຸຕິນິປຸຜາທນຕຸຖ"ນຸຕີຯ ອຖ ວາ "ສໍວຕຸຕານາຣມຸເກ ຣຕນຕຸຕຍວນຸທນາ ສໍວຕຸເຕຕພຸພສຸສ ສມຸມສຸສ ປກາວນິສຸສຍວິສຸທຸສີປຜິເວທນຕຸຖໍ, ຕໍ ປນ ສມຸມສໍວຕຸຕານາສຸ ວິລຸລູນໍ ພຫຸມານຸປຸປາທນຕຸຖໍ, ຕໍ ສມຸມເທວ ເຕສໍ ອຸຄຸຄຫຕສາຣຕາທີກຸກມລທຸສພຸພາຍ ສມຸມາປຜິປຕຸຕິຍາ ສພຸພຫິຕສຸຂນິປຸຜາທນຕຸຖ"ນຸຕີຯ ອຖ ວາ "ມງຄລກາວໂຕ, ສພຸພກິຣິຍາສຸ ປຸພຸພກິຈຸຈກາວໂຕ, ປຕຸທິເຕຫີ ສມາຈຣິຕກາວໂຕ, ອາຍຕີ ປເຣສໍ ທີຝຸຖານຸຄຕີອາປຊຸຊນໂຕ ຈ ສໍວຕຸຕານາຍໍ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມກິຣິຍາ"ຕີຯ ອຖ ວາ "ຈຕຸຄມຸກີຣກາວຍຸຕຸຕໍ ສມຸມວິນຍໍ ສໍວຕຸເຕຕຸກາມສຸສ ມຫາສມຸທຸທໍ ໂອຄາຫນຸຕສຸສ ວິຍ ປລຸລາເວຍຸຍຕຸຕິຍສມນຸນາຄຕສຸສາປີ ມຫນຸຕໍ ກຍໍ ສມຸກວຕີ, ກຍກຸຂຍາວຫລຸເຈຕໍ ຣຕນຕຸຕຍ ຄຸຕານຸສຸສຣຕຊນິຕໍ ປຕາມປູຊາວິສານໍ, ຕໂຕ ຈ ສໍວຕຸຕານາຍໍ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມກິຣິຍາ"ຕີຯ ອຖ ວາ "ອສຕຸຖຣີປີ ສຕຸຖາກິນິເວສສຸສ ໂລກສຸສ ຍຖາກູຕໍ ສຕຸຖຣີ ເອວ ສມຸມາສມຸພຸທຸເສ ສຕຸຖຸສມຸກາວນຕຸຖໍ, ອສຕຸຖຣີ ຈ ສຕຸ ຖຸສມຸກາວນປຣິຈຸຈຊາປນຕຸຖໍ, 'ຕຖາຄຕປຸປເວທິຕໍ ສມຸມວິນຍໍ ປຣິຍາປຸຕິຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ທຫຕີ'ຕີ (ປາຣາຯ ໑໗໘) ຈ ວຸຕຸຕ ໂທສປຣິຫຣຕຕຸຖໍ ສໍວຕຸຕານາຍໍ ປຕາມກິຣິຍາ"ຕີຯ ອຖ ວາ "ພຸທຸສສຸສ ກຄວໂຕ ປຕາມວິສາເນນ ສມຸມາສມຸພຸທຸສກາວາສີຄ ມາຍ ພຸທຸສຍານໍ ປຜິປຊຸຊນຸຕານໍ ອຸສຸສາຫຊນນຕຸຖໍ, ສທຸສມຸມສຸສ ຈ ປຕາມວິສາເນນ ປຈຸເຈກພຸທຸສກາວາສີຄມາຍ ປຈຸເຈກ ພຸທຸສຍານໍ ປຜິປຊຸຊນຸຕານໍ ອຸສຸສາຫຊນນຕຸຖໍ, ສງຄສຸສ ຈ ປຕາມວິສາເນນ ປຣມຕຸຖສງຄກາວາສີຄມາຍ ສາວກຍານໍ ປຜິປຊຸຊນຸຕານໍ ອຸສຸສາຫຊນນຕຸຖໍ ສໍວຕຸຕານາຍໍ ປຕາມກິຣິຍາ"ຕີຯ ອຖ ວາ "ມງຄລາທີການີ ສຕຸຖານີ ອນນຸຕຣາຍານີ, ຈິຣຝຸຖິຕິການີ, ພຫຸມຕານີ ຈ ກວນຸຕີຕິ ເອວໍລທຸສິການໍ ຈິຕຸຕປຣິໂຕສນຕຸຖໍ ສໍວຕຸຕານາຍໍ ປຕາມກິຣິຍາ"ຕີຯ ອຖ ວາ "ໂສຕຸຊນານໍ ຍຖາວຸຕຸຕປຕາເມນ ອນນຸຕຣາເຍນ ອຸຄຸຄຫຕສາຣຕາທີນິປຸຜາທນຕຸຖໍ ສໍວຕຸຕານາຍໍ ປຕາມກິຣິຍາຯ ໂສຕຸຊ ນານຸຄຸຄຫເມວ ຫີ ປສານໍ ກຕຸວາ ອາຈຣິເຍຫີ ສໍວຕຸຕານາຣມຸເກ ຖຸຕີປຕາມປຣິທີປການີ ວາກຸຍານີ ນິກຸຂິປີຍນຸຕີ, ອິຕຣຖາ ວິນາປີ ຕໍ ນິກຸເຂປໍ ກາຍມໂນປຕາເມເນວ ຍຖາສິປຸເປຕປຸປໂຍຊນສີທຸສີໂຕ ກິເມເຕນ ຄນຸຖາຣວກຣເຕນາ"ຕີ ຈ ເອວມາທີ ນາຯ ມຍໍ ປນ ອິສາສີປຸເປຕເມວ ປໂຍຊນໍ ທສຸສຍິສຸສາມ, ຕສຸມາ ສໍວຕຸຕານາຣມຸເກ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມກຣຕໍ ຍຖາປຜິລຸລາຕ ສໍວຕຸຕານາຍ ອນນຸຕຣາເຍນ ປຣິສມາປນຕຸຖນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍຯ ອິທເມວ ຈ ປໂຍຊນໍ ອາຈຣິເຍນ ອິສາສີປຸເປຕໍຯ ຕຖາ ຫີ ວກຸຂ ຕີ "ອິຕີ ເມ ປສນຸນມຕິໂນ ...ເປ... ຕສຸສານຸກາເວນາ"ຕີຯ ຣຕນຕຸຕຍປຕາມກຣຕລຸຫີ ຍຖາປຜິລຸລາຕສໍວຕຸຕານາຍ ອນນຸຕຣາເຍນ ປຣິສມາປນຕຸຖໍ ຣຕນຕຸຕຍປູຊາຍ ປລຸລາປາຜວກາວໂຕ, ຕາຍ ຈ ປລຸລາປາຜວໍ ຣາຄາທີມລວິສມນໂຕຯ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ –

"ຍສຸມີ ມຫານາມ ສມເຍ ອຣິຍສາວໂກ ຕຖາຄຕໍ ອນຸສຸສຣຕິ, ເນວສຸສ ຕສຸມີ ສມເຍ ຣາຄປຣິຍຸຝຸຖິຕໍ ຈິຕຸຕໍ ໂຫຕິ, ນ

ໂທສປຣິຍຸຎຼິຕັ ຈິຕຼຕັ ໂຫຕິ, ນ ໂມຫປຣິຍຸຎຼິຕັ ຈິຕຼຕັ ໂຫຕິ, ອຸຊຸຄຕເມວສຸສ ຕສຸມິ ສມເຍ ຈິຕຼຕັ ໂຫຕີ''ຕິອາທິ (ອ຺ ນິ຺ ໖຺໑໐; ອ຺ ນິ຺ ໑໑຺໑໑)຺

ຕສຸມາ ຣຕນຕຸຕຍປູຊາຍ ວິກຸຂາລິຕມລາຍ ປຼຸລາຍ ປາພວສິທຸສິ຺ ອຖ ວາ ຣຕນຕຸຕຍປູຊາຍ ປຼຸລາປທຎຼານສ ມາສິເທຕຸຕຸຕາ ປຼຸລາປາພວັ຺ ວຸຕຸຕຼເຫຕັ –

''ອຸຊຸຄຕຈິຕຸໂຕ ໂຂ ປນ ມຫານາມ ອຣິຍສາວໂກ ລກຕິ ອຕຸຖເວທັ, ລກຕິ ຘມຸມເວທັ, ລກຕິ ຘມຸໂມປສໍຫິຕັ ປາໂມຊຸຊັ, ປມຸທິຕສຸສ ປີຕິ ຊາຍຕິ, ປີຕິມນສຸສ ກາໂຍ ປສຸສມຸກຕິ, ປສຸສທຸຘກາໂຍ ສຸຂັ ເວທຍຕິ, ສຸຂິໂນ ຈິຕຸຕັ ສມາຘິຍຕີ''ຕິ (ອ຺ ນິ຺ ໖຺໑໐; ອ຺ ນິ຺ ໑໑຺໑໑)຺

ສມາຘິສຸສ ຈ ປຼຸລາຍ ປທຎຼານກາໂວ ''ສມາຫິໂຕ ຍຖາກູຕັ ປຊານາຕີ''ຕິ (ສໍ຺ ນິ຺ ໓຺໕; ໔຺໙໙; ໕຺໑໐໗໑; ເນຕຸຕິ຺ ໔໐; ເປຜໂກ຺ ໖໖; ມິ຺ ປ຺ ໑໔) ວຸຕຸໂຕເຍວ຺ ຕໂຕ ເອວັ ປຍຸກູຕາຍ ປຼຸລາຍ ເຂທມກິກຸຍຸ ປຜິຼຸລາຕັ ສໍວຕຸຕານັ ສມາປຍິສຸສ ຕິ຺ ເຕນ ວຸຕຸຕັ ''ຣຕນຕຸຕຍປຕາມກຣຕຼຸທີ...ເປ... ປຼຸລາປາພວກາວໂຕ''ຕີ຺ ອຖ ວາ ຣຕນຕຸຕຍປູຊາຍ ອາຍຸວຕຸຕ ສຸຂພລວທຸຒນໂຕ ອນນຸຕຣາເຍນ ປຣິສມາປນັ ເວທິຕພຸພັ຺ ຣຕນຕຸຕຍປຕາເມນ ຫິ ອາຍຸວຕຸຕສຸຂພລານິ ວທຸຒນຸຕີ຺ ວຸຕຸຕຼເຫຕັ –

''ອກິວາທນສີລິສຸສ, ນິຈຸຈັ ວຸທຸຒາປຈາຍິໂນ;

ຈຕຸຕາໂຣ ຘມຸມາ ວທຸຒນຸຕິ, ອາຍຸ ວຕຸໂຕ ສຸຂັ ພລ''ນຸຕີ຺ (ຘ຺ ປ຺ ໑໐໙);

ຕໂຕ ອາຍຸວຕຸຕສຸຂພລວຸທຸຘິຍາ ໂຫຕຸເວວ ກາຣິຍນິຍຸຎານນຸຕິ ວຸຕຸຕັ ''ຣຕນຕຸຕຍປູຊາຍ ອາຍຸ...ເປ... ເວທິຕພຸພ''ນຸຕີ຺ ອຖ ວາ ຣຕນຕຸຕຍປູຊາຍ ປຜິການາປຣິຫານາວຫຕຸຕາ ອນນຸຕຣາເຍນ ປຣິສມາປນັ ເວທິຕພຸພັ຺ ອປຣິຫານາວຫາ ຫິ ຣຕນຕຸຕຍ ປູຊາ຺ ວຸຕຸຕຼເຫຕັ –

''ສຕຸຕິເມ ກິກຸຂເວ, ອປຣິຫານິຍາ ຘມຸມາ, ກຕເມ ສຕຸຕ? ສຕຸຖຸຄາຣວຕາ, ຘມຸມຄາຣວຕາ, ສງຆຄາຣວຕາ, ສິກຸຂາຄາຣວ ຕາ, ສມາຘິຄາຣວຕາ, ກລຸຍາຕມິຕຸຕຕາ, ໂສວຈສຸສຕາ''ຕິ (ອ຺ ນິ຺ ໗຺໓໔) ຕໂຕ ປຜິການາປຣິຫາເນນ ໂຫຕຸເວວ ຍຖາປຜິຼຸລາຕປຣິສມາປນນຸຕິ ວຸຕຸຕັ ''ຣຕນຕຸຕຍ...ເປ... ເວທິຕພຸພ''ນຸຕີ຺ ອຖ ວາ ປສາທວຕຸຖູສຸ ປູຊາຍ ປຸຼຸລາ ຕິສຍກາວໂຕ ອນນຸຕຣາເຍນ ປຣິສມາປນັ ເວທິຕພຸພັ຺ ປຸຼຸລາຕິສຍາ ຫິ ປສາທວຕຸຖູສຸ ປູຊາ຺ ວຸຕຸຕຼເຫຕັ –

''ປູຊາຣເຫ ປູຊຍໂຕ, ພຸທຸເຘ ຍທິວ ສາວເກ;

ປປຼຸຈສມຕິກຸກນຸເຕ, ຕິຕຸຕໂສກປຣິທຸທເວ຺

ເຕ ຕາທິເສ ປູຊຍໂຕ, ນິພຸພຸເຕ ອກຸໂຕກເຍ;

ນ ສກຸກາ ປຸຼຸລັ ສງຂາຕຸັ, ອິເມຕຸຕມປິ ເກນຈີ''ຕີ຺ (ຂ຺ຸ ປາ຺ ໑໙໖; ອປ຺ ໑຺໑໐຺໔);

ປຸຼຸລາຕິສໂຍ ຈ ຍຖາຘິປຸເປຕປຣິສມາປນຸປາໂຍ຺ ຍຖາຫ –

''ເອສ ເທວມນຸສຸສານັ, ສພຸພກາມທໂທ ນິຘິ;

ຍັ ຍເທວາກິປຕຸເຖນຸຕິ, ສພຸພເມເຕນ ລພຸກຕີ''ຕີ຺ (ຂ຺ຸ ປາ຺ ໘຺໑໐);

ອຸປາເຍສຸ ຈ ປັຕິປັນ຺ນສ຺ສ ໂຫຕ຺ເວວ ກາຣິຍນິພ຺ພານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ປ຺ສາທວຕ຺ຖູສຸ…ເປ… ເວທິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິຯ ເອວໍ ຣຕນຕ຺ຕຍປູ ຊາ ນິຣຕິສຍປ຺ຸຍ຺ຍກ຺ເຂຕ຺ຕສມ຺ພຸທ຺ທິຍາ ອປຣິເມຍ຺ຍປ຺ປການໍ ປ຺ຸຍ຺ຍາຕິສໂຍຕິ ພຫຸວິທນ຺ຕຣາເຍປີ ໂລກສນ຺ນິວາເສ ອນ຺ຕຣາຍນິພນ຺ທນສກລສໍກິເລສວິທ຺ທໍສນາຍ ປໂຫຕິ, ກຍາທິອຸປທ຺ທວຍ຺ຈ ນິວາເຣຕິຯ ຕສ຺ມາ ສຸວຸຕ຺ຕໍ “ສໍວຕ຺ຕນາຣມ຺ເພ ຣຕນຕ຺ຕຍປຓາມກຣຓໍ ຍຖາປະຕິຍ຺ຍາຕສໍວຕ຺ຕນາຍ ອນນ຺ຕຣາເຍນ ປຣິສມາປນຕ຺ຖນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິຯ

ເອວໍ ປນ ສປ຺ປໂຍຊນໍ ຣຕນຕ຺ຕຍປຓາມໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ ພຸທ຺ທຣຕນມູລກຕ຺ຕາ ເສສຣຕນານໍ ປຖມໍ ຕສ຺ສ ປຓາມໍ ກາຕຸມາຫ – “ກຣຸຓາສີຕລຫທຍໍ…ເປ… ຄຕິວິມຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິຯ ພຸທ຺ທຣຕນມູລການິ ຫິ ທມ຺ມສງ຺ຄຣຕນານິ, ເຕສຸ ຈ ທມ຺ມຣຕນມູລກໍ ສງ຺ຄຣຕນໍ, ຕຖາການໍ ຈ “ປຸຕ຺ຕາຈນ຺ໂທ ວິຍ ກຄວາ, ຈນ຺ທກິຣຓນິກໂຣ ວິຍ ເຕນ ເທສິໂຕ ທມ຺ໂມ, ຈນ຺ທກິຣຓສມ຺ປ຺ປາທິຕ ປີຕິໂຕ ໂລໂກ ວິຍ ສງ຺ໂຄ”ຕິ ເອວມາທີຫິ ອຕ຺ຖກຖາຍມາຄເຕົາປມາຫິ ວິກາເວຕພ຺ໂພຯ ອຖ ວາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ອຄ຺ໂຄຕິ ກຕ຺ວາ ປຖມໍ ພຸທ຺ໂທ, ຕປ຺ປກວໂຕ, ຕທຸປເທສິຕໂຕ ຈ ຕທນນ຺ຕຣໍ ທມ຺ໂມ, ຕສ຺ສ ທມ຺ມສ຺ສ ສາທາຣຓໂຕ , ຕທາເສວນໂຕ ຈ ຕທນນ຺ຕຣໍ ສງ຺ໂຄ ວຸຕ຺ໂຕຯ “ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ວາ ຫິເຕ ວິນິໂຍຊໂກຕິ ກຕ຺ວາ ປຖມໍ ພຸທ຺ໂທ, ສພ຺ພສຕ຺ຕຫິຕຕ຺ຕາ ຕທນນ຺ຕຣໍ ທມ຺ໂມ, ຫິຕາທິຄມາຍ ປັຕິປັນ຺ໂນ ອທິຄຕຫິໂຕ ຈາຕິ ກຕ຺ວາ ຕທນນ຺ຕຣໍ ສງ຺ໂຄ ວຸຕ຺ໂຕ”ຕິ ອຕ຺ຖກຖາຄຕນເຍນ ອນຸປຸພ຺ພຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ພຸທ຺ທຣຕນປຓາມຍ຺ຈ ກໂຣນ຺ໂຕ ເກວລປຓາມໂຕ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄໂມວສາຕິສໂຍຕິ “ກຣຸຓາສີຕລຫທຍ”ນ຺ຕິອາທິປເທຫິ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄເມນ ຫິ ປຓາເມນ ສຕ຺ຖຸ ຄຸຓາຕິສຍໂຍໂຄ, ຕໂຕ ຈສ຺ສ ອນຸຕ຺ຕຣວນ຺ທນິຍການໍ, ເຕນ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ປຓາມສ຺ສ ເຂຕ຺ຕງ຺ຄຕການໍ, ເຕນ ຈສ຺ສ ເຂຕ຺ຕງ຺ຄຕສ຺ສ ປຓາມສ຺ສ ຍຖາທິປ຺ ເປຕນິປ຺ຜຕ຺ຕິເຫຕຸການໍ ທສ຺ສິໂຕຕິຯ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄມຕຍ຺ຈ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ຍສ຺ສາ ສໍວຕ຺ຕນໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ, ສາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕ ເທສນາ ກຣຸຓາປຍ຺ຍາປ຺ປທານາເຍວ, ນ ວິນຍເທສນາ ວິຍ ກຣຸຓາປ຺ປທານາ, ນາປິ ອກິທມ຺ມເທສນາ ວິຍ ປຍ຺ຍາປ຺ປທານາຕິ ຕທຸກຍປ຺ປທານເມວ ໂຖມນມາຣກາຕິຯ ເອສາ ຫິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ປກຕິ, ຍທິທໍ ອາຣມ຺ການຸຣູປໂຖມນາຯ ເຕເນວ ຈ ວິນຍເທສນາຍ ສໍວຕ຺ຕນາຣມ຺ເພ ‘ໂຍ ກປ຺ປໂກຕິຫິປີ…ເປ… ມຫາກາຣຸຕິກສ຺ສ ຕສ຺ສາ”ຕິ (ປາຣາຯ ອຕ຺ຖຯ ຄນ຺ຖາຣມ຺ກກຖາ) ກຣຸຓາປ຺ປທາ ນໍ, ອກິທມ຺ມເທສນາຍ ສໍວຕ຺ຕນາຣມ຺ເພ “ກຣຸຓາ ວິຍ…ເປ… ຍຖາຣຸຈິ”ຕິ (ທຯ ສຯ ອຕ຺ຖຯ ໑) ປຍ຺ຍາປ຺ປທານຍ຺ຈ ໂຖມນ ມາຣທ຺ທໍຯ ວິນຍເທສນາ ຫິ ອາສຍາທິນິຣເປກ຺ຂເກວລກຣຸຓາຍ ປາກຕິກສຕ຺ເຕນາປີ ອໂສຕພ຺ພາຣຫໍ ສຸຓນ຺ໂຕ, ອປຸຈ຺ຉິຕພ຺ ພາຣຫໍ ປຸຈ຺ຉນ຺ໂຕ, ອວຕ຺ຕພ຺ພາຣຫຍ຺ຈ ວທນ຺ໂຕ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຍ຺ຍເປສີຕິ ກຣຸຓາປ຺ປທານາຯ ຕຖາ ຫິ ອຸກ຺ກໍສປຣິຍນ຺ຕຄຕຫິ ໂຣຕ຺ຕປ຺ໂປປີ ກຄວາ ໂລກິຍສາທຸຊເນຫິປີ ປຣິຫຣິຕພ຺ພານິ “ສິຂຣຓີ, ສມ຺ກິນ຺ນາ”ຕິອາທິວຈນານິ, (ປາຣາຯ ໑໓໔) ຍຖາປຣາທຍ຺ຈ ຄຣຫວຈນານິ ມຫາກຣຸຓາສຍ຺ໂຈທິຕມານໂສ ມຫາປຣິສມຊ຺ເຊ ອກາສິ, ຕໍຕໍສິກ຺ຂາປທປຍ຺ຍຕ຺ຕິ ກາຣຓາ ເປກ຺ຂາຍ ຈ ເວຣຍ຺ຊາທີສຸ ສາຣີຣິກໍ ເຂທມນຸໂກສິຯ ຕສ຺ມາ ກິຍ຺ຈາປີ ກູມນ຺ຕຣປຈ຺ຈຍາກາຣສມຍນ຺ຕຣກຖານໍ ວິຍ ວິນ ຍປຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາປີ ສມຸຕ຺ຖາປິກາ ປຍ຺ຍາ ອນຍ຺ຍສາທາຣຓຕາຍ ອຕິສຍກິຈ຺ຈວຕີ, ກຣຸຓາຍ ກິຈ຺ຈໍ ປນ ຕໂຕປີ ອທິກນ຺ຕິ ວິນຍ ເທສນາຍ ກຣຸຓາປ຺ປທານຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ກຣຸຓາພ຺ຍາປາຣາທິກຕາຍ ຫິ ເທສນາຍ ກຣຸຓາປທານຕາ, ອກິທມ຺ມເທສນາ ປນ ເກວລປຍ຺ຍາປ຺ປທານາ ປຣມຕ຺ຖທມ຺ມານໍ ຍຖາສກາວປັຕິເວທສມຕ຺ຖາຍ ປຍ຺ຍາຍ ຕຕ຺ຖ ສາຕິສຍປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕຯ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕ ເທສນາ ປນ ກຣຸຓາປຍ຺ຍາປ຺ປທານາ ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຕານໍ ອາສຍານຸສຍາທິມຸຕ຺ຕິຈຣິຕາທິເກທປຣິຈ຺ຉິນ຺ທນສມຕ຺ຖາຍ ປຍ຺ຍາຍ ສຕ຺ເຕສຸ ຈ ມຫາກຣຸຓາຍ ຕຕ຺ຖ ສາຕິສຍປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕຯ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາຍ ຫິ ມຫາກຣຸຓາຍ ສມາປຕ຺ຕິພຫຸໂລ ວິ ເນຍ຺ຍສນ຺ຕາເນ ຕທຊ຺ຊາສຍານຸໂລເມນ ຄມ຺ກີຣມຕ຺ຖປທໍ ປຕິຕ຺ຖເປສີຯ ຕສ຺ມາ ອາຣມ຺ການຸຣູປໍ ກຣຸຓາປຍ຺ຍາປ຺ປທານເມວ ໂຖມນໍ ກຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຍເມຕ຺ຖ ສມຸທາຍຕ຺ໂຖຯ

ອຍໍ ປນ ອວຍວຕ຺ໂຖ – ກິຣຕີຕິ ກຣຸຓາ, ປຣທຸກ຺ຂໍ ວິກ຺ຂິປຕີ ປຈ຺ຈຍເວກລ຺ລກຣເຓນ ອປເນຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທຸກ຺ຂິເຕສຸ ວາ ກີຣິຍ ຕີ ປສາຣິຍຕີຕິ ກຣຸຓາຯ ອຖ ວາ ກິຓາຕີຕິ ກຣຸຓາ, ປຣທຸກ຺ເຂ ສຕິ ກາຣຸຓິກໍ ຫິໍສຕິ ວິພາທຕີ, ປຣທຸກ຺ຂໍ ວາ ວິນາເສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຣທຸກ຺ເຂ ສຕິ ສາທູນໍ ກມ຺ປນໍ ຫທຍເຂທໍ ກໂຣຕີຕິ ວາ ກຣຸຓາຯ ອຖ ວາ ກມິຕິ ສຸຂໍ, ຕໍ ຣຸນ຺ທຕີຕິ ກຣຸຓາຯ ເອສາ ຫິ ປຣ ທຸກ຺ຂາປນຍນກາມຕາລກ຺ຂຓາ ອຕ຺ຕສຸຂນິຣເປກ຺ຂຕາຍ ກາຣຸຓິການໍ ສຸຂໍ ຣຸນ຺ທຕິ ວິພນ຺ທຕີຕິ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ສທ຺ທສຕ຺ຖານຸສາ ເຣນ ປທນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ອຸຕ຺ຫາກິຕຕ຺ເຕຫິ ເສວິຍຕີຕິ ສີຕໍ, ອຸຕ຺ຫາກິສມນໍຯ ຕໍ ລາຕີ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ສີຕລໍ, “ຈິຕ຺ຕໍ ວາ ເຕ ຂິປິສ຺ສາມິ, ຫທຍໍ ວາ ເຕ ຜາເລສ຺ສາມີ”ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯໍ໔໕; ສຸຯ ນິຯ ອາລວກສຸຕ຺ຕ) ເອຕ຺ຖ ອຸໂຣ “ຫທຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, “ວກ຺ກໍ ຫທຍ”ນ຺ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໑໐; ໔ຯ໑໑໔; ໕ຯ໑໕໔) ເອຕ຺ຖ ຫທຍວຕ຺ຖຸ, “ຫທຍາ ຫທຍໍ ມຍ຺ເຍ ອຍ຺ຍາຍ ຕຈ຺ຉຕີ”ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໕໕) ເອຕ຺ຖ ຈິຕ຺ຕໍ, ອິທາປີ ຈິຕ຺ຕເມວ ອພ຺ກນ຺ຕຣຕ຺ເຖນ ຫທຍໍຯ ອຕ຺ຕໂນ ສກາວໍ ວາ ຫຣຕີຕິ ຫທຍໍ, ຣ-ກາຣສ຺ສ

ທ-ການໍ ກຕຸວາຕິ ເນຣຸຕຸຕິກາ຺ ກຣຸຓາຍ ສີຕລໍ ໜທຍມສຸສາຕິ ກຣຸຓາສີຕລໜທໂຍ, ຕໍ ກຣຸຓາສີຕລໜທຍໍ຺

ການຌຸເຈຕຸຖ ປເຣສໍ ທີໂຕປສໍຫາຣສຸຂາທິອປຣິຫານິຊຊານສກາວຕາຍ, ພຸຍາປາທາທີນໍ ອຸຊວິປຈຸຈນີກຕາຍ ຈ ສຕຸຕສນຸຕານ ຄຕສນຸຕາປວິຈຸເຉທນາການປຸປວຕຸຕິຍາ ເມຕຸຕາມຸທິຕານມຸປີ ຈິຕຸຕສີຕລກາວການຓຕາ ອຸປລພຸກຕິ, ຕຖາປີ ປຣທຸກຸ ຂາປນຍນາການປຸປວຕຸຕິຍາ ປຣູປຕາປາສໜນຣສາ ອວິທີ່ສາກູຕາ ກຣຸຓາວ ວິເສເສນ ກຄວໂຕ ຈິຕຸຕສຸສ ຈິຕຸຕປສຸສທຸອີ ວິຍ ສີຕີກາວນິມິຕຸຕນຸຕິ ຕສຸສາເຍວ ຈິຕຸຕສີຕລກາວການຓຕາ ວຸຕຸຕາ຺ ກຣຸຓາມຸເຂນ ວາ ເມຕຸຕາມຸທິຕານມຸປີ ໜທຍສີ ຕລກາວການຓຕາ ວຸຕຸຕາຕິ ທຍຸຄພຸພໍ຺ ນ ທີ ສພຸພຕຸຖ ນິຣວເສສຕຸໂຖ ອຸປທິສີຍຕິ, ປຌານສໜຈຣຓາວິນາກາວາທີນເຍໜີປີ ຍຖາລພຸກມານໍ ຄຍຸໜມານຕຸຕາ຺ ອປີເຈຕຸຖ ຕໍສມຸປຍຸຕຸຕຌາຓສຸສ ຉອສາຌາຣຓຌາຓປຣິຍາປນຸນຕາຍ ອ ສາຌາຣຓຌາຓວິເສສນິພນຸຌນກູຕາ ສາຕິສຍໍ, ນິຣວເສສຌຸຈ ສພຸພຌຸຌຸຕຌຸຌາຓໍ ວິຍ ສວິສຍພຸຍາປີຕາຍ ມໜາກ ຣຸຓາກາວມຸປຄຕາ ອນຌຸຌສາຌາຣຓສາຕິສຍກາວປຸປຕຸຕາ ກຣຸຓາວ ໜທຍສີຕລຕຸຕເໜຕຸກາເວນ ວຸຕຸຕາ຺ ອຖ ວາ ສຕິປີ ເມຕຸຕາມຸທິຕານໍ ປເຣສໍ ທີໂຕປສໍຫາຣສຸຂາທິອປຣິຫານິຊຊານສກາວຕາຍ ສາຕິສເຍ ໜທຍສີຕລກາວນິພນຸຌນຕຸເຕ ສກລ ພຸທຸຌຄຸຓວິເສສການຓຕາຍ ຕາສມຸປີ ການຓນຸຕິ ກຣຸຓາຍ ເອວ ໜທຍສີຕລກາວການຓຕາ ວຸຕຸຕາ຺ ກຣຸຓານິທານາ ທີ ສພຸ ເພປີ ພຸທຸຌຄຸຓາ຺ ກຣຸຓານຸກາວນິພຸພາປີຍມານສໍສາຣທຸກຸຂສນຸຕາປສຸສ ທີ ກຄວໂຕ ປຣທຸກຸຂາປນຍນການຕາຍ ອເນການີປີ ກປຸປານມສງຂຸເຍຍຸຍານີ ອກິລນຸຕຣູປສຸເສວ ນິຣວເສສພຸທຸຌກຣຌມຸມສມຸກຣຓນິຣຕສຸສ ສມຌິຄຕຌມຸມາຌິປເຕຍຸຍສຸສ ຈ ສນຸນິທີເຕສຸປີ ສຕຸຕສງຘາຕສມຸປນິຕໜທຍູປຕາປນິມິຕຸເຕສຸ ນ ອີສກມຸປີ ຈິຕຸຕສີຕີກາວສຸສ ອຌຸຌຖຸຕຸຕມໂໜສິຕີ຺ ຕີສຸ ເຈຕຸຖ ວິກປຸເປສຸ ປຖເມ ວິກປຸເປ ອວິເສສກູຕາ ພຸທຸຌກູມິຄຕາ, ທຸຕິເຍ ຕເຖວ ມໜາກຣຸຓາກາວູປຄຕາ, ຕຕິເຍ ປຖມາກີນີ ໜາຣໂຕ ປຌຸຄາຍ ຕີສຸປີ ອວຕຸຖາສຸ ປວຕຸຕາ ກຄວໂຕ ກຣຸຓາ ສງຄໜີຕາຕິ ທຍຸຄພຸພໍ຺

ປຊານາຕີຕິ ປຌຸຌາ, ຍຖາສກາວໍ ປກາເຣທີ ປຜິວິຊຊຕີຕິ ອຕຸໂຖ຺ ປຌຸຌເປຕີຕິ ວາ ປຌຸຌາ, ຕໍ ຕທຕຸຖໍ ປາກຍໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕຸ ໂຖ຺ ສາເຍວ ເຌຍຸຍາວຣຓປຸປທານໂຕ ປກາເຣທີ ຌມຸມສກາວໂຊຕນຜຸເຖນ ປຊໂຊໂຕຕິ ປຌຸຌາປຊໂຊໂຕ຺ ປຌຸຌວໂຕ ທີ ເອກ ປລຸລງເກນປີ ນິສິນຸນສຸສ ທສສໜສຸສີໂລກຌາຕຸ ເອກປຊໂຊຕາ ໂຫຕີ຺ ວຸຕຸຕຌຸເຫຕໍ ກຄວຕາ "ຈຕຸຕາໂຣເມ ກິກຸຂເວ, ປຊໂຊ ຕາ຺ ກຕເມ ຈຕຸຕາໂຣ? ຈນຸທປຊໂຊໂຕ, ສູຣິຍປຊໂຊໂຕ, ອຄຸຄິປຊໂຊໂຕ, ປຌຸຌາປຊໂຊໂຕ, ອີເມ ໂຂ ກິກຸຂເວ, ຈຕຸຕາໂຣ ປຊ ໂຊຕາ຺ ເອຕທຄຸຄໍ ກິກຸຂເວ, ອີເມສໍ ຈຕຸນຸນໍ ປຊໂຊຕານໍ ຍທິທໍ ປຌຸຌາປຊໂຊໂຕ"ຕິ (ອ຺ ນິ຺ ໔຺໑໔໕)຺ ເຕນ ວິຫໂຕ ວິເສເສນ ສມຸຄຸຘາຜິໂຕຕິ ປຌຸຌາປຊໂຊຕວິຫໂຕ, ວິເສສຕາ ເຈຕຸຖ ອຸປຣິ ອາວິ ກວິສຸສຕິ຺ ມຸຍຸໜນຸຕິ ເຕນ, ສຍໍ ວາ ມຸຍຸໜຕິ, ມຸຍຸໜນມຕຸຕເມວ ວາ ຕນຸຕິ ໂມໂໜ, ອວິຊຊາ຺ ສຸເວວ ວິສຍສກາວປຜິຈຸຉາທນໂຕ ອນຸຌການສຣິກຸຂຕາຍ ຕໂມ ວິຍາຕິ ໂມໜຕ ໂມ຺ ສຕິປີ ຕມສທຸທສຸສ ສທີສກປຸປນມນຸຕເຣນ ອວິຊຊາວາຈກຕຸເຕ ໂມໜສທຸທສນຸນິຌາເນນ ຕພຸພິເສສກຕາເວຕຸຖ ຍຸຕຸຕາ ຕິ ສທີສກປຸປນາ຺ ປຌຸຌາປຊໂຊຕວິຫໂຕ ໂມໜຕໂມ ຍສຸສາຕິ ປຌຸຌາປຊໂຊຕວິຫຕໂມໜຕໂມ, ຕໍ ປຌຸຌາປຊໂຊຕວິຫຕໂມໜຕ ມໍ຺

ນນຸ ຈ ສພຸເພສມຸປີ ຂີຓາສວານໍ ປຌຸຌາປຊໂຊເຕນ ອວິຊຊນຸຌການໜຕຕາ ສມຸກວຕິ, ອຖ ກສຸມາ ອຌຸຌສາຌາຣຓາວິເສສ ຄຸເຓນ ກຄວໂຕ ໂຖມນາ ວຸຕຸຕາຕິ? ສວາສນປຸປທາເນນ ອນຌຸຌສາຌາຣຓວິເສສຕາສມຸກວໂຕ຺ ສພຸເພສມຸປີ ທີ ຂີຓາສວານໍ ປຌຸຌາປຊໂຊຕໜຕາວິຊຊນຸຌການຕຸເຕປີ ສຕິ ສທຸຌາຌິມຸຕຸເຕທີ ວິຍ ທິຜຸຄິປຸປຕຸຕານໍ ສາວກປຈຸເຈກພຸທຸເຌທີ ສມຸມາສມຸ ພຸທຸຌານໍ ສວາສນປຸປທາເນນ ກິເລສປຸປທານສຸສ ວິເສໂສ ວິຊຊເຕວາຕິ຺ ອຖ ວາ ປໂຣປເທສມນຸຕເຣນ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕາເນ ອຈຸຈນຸຕໍ ອວິຊຊນຸຌການວິຄມສຸສ ນິປຸຜາທິຕຕຸຕາ (ນິພຸພຕຸຕິຕຕຸຕາ ມ຺ ນີ຺ ຜີ຺ ໑໗໑), ຕຕຸຖ ຈ ສພຸພຌຸຌຸຕາຍ ພເລສຸ ຈ ວສີກາວສຸສ ສມຌິຄຕຕຸຕາ, ປຣສນຸຕຕິຍຌຸຈ ຌມຸມເທສນາຕິສຍານຸກາເວນ ສມຸມເທວ ຕສຸສ ປວຕຸຕິຕຕຸຕາ, ກຄວາເຍວ ວິເສສໂຕ ປຌຸຌາປຊໂຊຕວິຫຕໂມໜຕມກາເວນ ໂຖເມຕພຸໂພຕິ຺ ອີມສຸມີຌຸຈ ອຕຸຖວິກປຸເປ ປຌຸຌາປຊໂຊຕປເທນ ສສນຸຕານ ຄຕໂມໜວິຌມນາ ປຜິເວຌປຌຸຌາ ເຈວ ປຣສນຸຕານຄຕໂມໜວິຌມນາ ເທສນາປຌຸຌາ ຈ ສາມຌຸຌນິທຸເທເສນ, ເອກ ເສສນເຍນ ວາ ສງຄໜີຕາ຺ ນ ຕຸ ປຸຣິມສຸມີ ອຕຸຖວິກປຸເປ ວິຍ ປຜິເວຌປຌຸຌາເຍວາຕິ ເວທິຕພຸພໍ຺

ອປໂຣ ນໂຍ – ກຄວໂຕ ຌາຓສຸສ ເຌຍຸຍປຣິຍນຸຕິກຕຸຕາ ສກລເຌຍຸຍຌມຸມສກາວາວໂພຌນສມຕຸເຖນ ອນາວຣຓຌາຓສງຂາ ເຕນ ປຌຸຌາປຊໂຊເຕນ ສກລເຌຍຸຍຌມຸມສກາວຈຸຉາທກໂມໜຕມສຸສ ວິໜຕຕຸຕາ ອນາວຣຓຌາຓກູເຕນ ອນຌຸຌ ສາຌາຣຓປຌຸຌາປຊໂຊຕວິຫຕໂມໜຕມກາເວນ ກຄວໂຕ ໂຖມນາ ເວທິຕພຸພາ຺ ອີມສຸມີ ປນ ອຕຸຖວິກປຸເປ ໂມໜຕມວິຌມນນຸ ເຕ ອຌິຄຕຕຸຕາ ອນາວຣຓຌາຓໍ ການຓູປຈາເຣນ ສກສນຸຕາເນ ໂມໜຕມວິຌມນນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ຺ ອກິນີຫາຣສມຸປຕຸຕິຍາ ສ

ວາສນປ຺ປ໌ຫານເມວ ຫີ ກິເລສານໍ ເລຍ຺ຍາວຣຓປ຺ປ໌ຫານນ຺ຕິ, ປຣສນ຺ຕາເນ ປນ ໂມຫຕມວິຌມນສ຺ສ ກາຣຓກາວໂຕ ຟລູປຈາເຣນ ອນາວຣຓຌາຓເມວ ໂມຫຕມວິຌມນນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ອນາວຣຓຌາຓນ຺ຕິ ຈ ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕຌ຺ຌາຓເມວ, ເຍນ ຌມ຺ມເທສ ນາປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓານິ ກໂຣຕິ຺ ຕທິທຌ຺ທີ ຌາຓທ຺ວຍໍ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກເມວ຺ ອນວເສສສງຂຕາສງຂຕສມ຺ມຸຕິຌມ຺ມາຣມ຺ມຓຕາຍ ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕຌ຺ຌາຓໍ ຕຕ຺ຖາວຣຓາກາວໂຕ ນິສ຺ສງຄຈາຣມ຺ປາທາຍ ອນາວຣຓຌາຓນ຺ຕິ, ວິສຍປ຺ປວຕ຺ຕິມ຺ເຂນ ປນ ອຌ຺ເຌທີ ອສາຊາຣຓກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ທ຺ວິຊາ ກຕ຺ວາ ຉລຸອາສາຊາຣຓຌາຓເກເທ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ກີ ປເນຕ຺ຖ ກາຣຓໍ ອວິຊ຺ຊາສມ຺ຄ຺ຆາໂຕເຍເວໂກ ປຫານສມ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ກຄວໂຕ ໂຖມນາຍ ຄຍ຺ຫຕິ, ນ ປນ ສາຕິສຍໍ ນິຣວເສສກິເລສປ຺ປ໌ຫານນ຺ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຕປ຺ປ໌ຫານວຈເນເນວ ຫີ ຕເທກຍ຺ຄຕາຍ ສກລສໍກິເລສສມ຺ຄ຺ຆາຕສ຺ສ ໂຊຕິຕກາວໂຕ ນິຣວເສສກິເລສປ຺ປ໌ຫານເມຕ຺ຖ ຄຍ຺ຫຕິ຺ ນ ຫີ ໂສ ສໍກິເລໂສ ອຕ຺ຖິ, ໂຍ ນິຣວເສສາວິຊ຺ຊາສມ຺ຄ຺ຆາຕເນນ ນ ປຫີຍຕິຕິ຺ ອຖ ວາ ສກລກຸສລຌມ຺ມຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ສໍສາຣນິວຕ຺ຕິຍາ ຈ ວິຊ຺ຊາ ວິຍ ນິຣວເສສາກຸສລຌມ຺ມຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ສໍສາຣປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ຈ ອວິຊ຺ຊາເຍວ ປຌານກາຣຓນ຺ຕິ ຕພ຺ພິຆາຕວຈເນເນວ ສກລສໍກິເລສສມ຺ຄ຺ຆາຕວຈນສິທ຺ຌິໂຕ ໂສເຍເວໂກ ຄຍ຺ຫຕິຕິ຺ ອຖ ວາ ສກລສໍກິເລສຌມ຺ມານໍ ມຸທ຺ຌກູຕຕ຺ຕາ ອວິຊ຺ຊາຍ ຕໍ ສມ຺ຄ຺ຆາໂຕເຍເວໂກ ຄຍ຺ຫຕິ຺ ຍຖາຫ –

“ອວິຊ຺ຊາ ມຸທ຺ຌາຕິ ຊານາຫີ, ວິຊ຺ຊາ ມຸທ຺ຌາຌິປາຕິນີ;

ສທ຺ຌາສຕິສມາຌິຫີ, ຉນ຺ທວີຣິເຍນ ສໍຍຸຕາ”ຕິ຺ (ສ຺ຸ ນິ຺ ໑໐໓໔; ຈູລນິ຺ ນິ຺ ໕໑);

ສນຣາມຣໂລກຄຣຸນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ປຖມປກຕິຍາ ອວິກາເຄນ ສຕ຺ໂຕປີ ນໂຣຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອິຌ ປນ ທຸຕິຍປກຕິຍາ ມນຸຊປ຺ປຸຣິໂສເຍວ, ອິຕຣຖາ ໂລກສທ຺ທສ຺ສ ອວຕ຺ຕພ຺ພຕາ ສິຍາ຺ “ຍຖາ ຫີ ປຖມປກຕິກູໂຕ ສຕ຺ໂຕ ອິຕຣາຍ ປກຕິຍາ ເສຍ຺ຄຍ຺ເຄນ ປ຺ເຣ ອຸຈ຺ຈຍ຺ຄາເນ ເສຕິ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ປ຺ຣິໂສຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ເຊຍ຺ຄກາວໍ ເນຕີຕິ ນໂຣຕິ຺ ປຸຕ຺ຕກາຕຸກູໂຕປີ ຫີ ປຸຄ຺ຄໂລ ມາຕຸເຊຍ຺ຄກາຄີນີນໍ ປີຕຸຍ຺ຄາເນ ຕີຍ຺ຄຕິ, ປເຄວ ກຕ຺ຕຸກູໂຕ ອິຕຣາສ”ນ຺ຕິ (ວິ຺ ອຍ຺ຄ຺ ໔໓-໔໖) ນາວາວິມານວຕ຺ຓນາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ເອກເສສປ຺ປກປ຺ປເນນ ປຸຖຸວຈນນ຺ຕວິຄ຺ຄເຫນ ວາ ນຣາ, ມຣຓໍ ມໂຣ, ໂສ ນຕ຺ຖິ ເຍສນ຺ຕິ ອມຣາ, ສຫ ນເຣຫີ, ອມເຣຫີ ຈາຕິ ສນຣາມໂຣ຺ຄຣຕິ ອຸຄ຺ຄຈ຺ຉຕິ ອຸຄ຺ຄໂຕ ປາກໂຜ ກວຕີຕິ ຄຣຸ, ຄຣສທ຺ໂທ ຫີ ອຸຄ຺ຄເມ຺ ອປີຈ ປາສາຓຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ວິຍ ກາຣີຍຍ຺ເຄນ “ຄຣູ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺

ມາຕາປີຕາຈຣິເຍສຸ , ທຸຊ຺ຊເຣ ອລຫຸມ຺ຫີ ຈ;

ມຫນ຺ເຕ ຈຸຄ຺ຄເຕ ເຈວ, ນິເຉກາທິກເຣສຸ ຈ;

ຕຖາ ວຕ຺ຕວິເສເສສຸ, ຄຣຸສທ຺ໂທ ປວຕ຺ຕຕິ຺

ອິຌ ປນ ສພ຺ພໂລກາຈຣິເຍ ຕຖາຄເຕ຺ ເກຈີ ປນ “ຄຣຸ, ຄຸຣູຕິ ຈ ທ຺ວິຊາ ຄເຫຕ຺ວາ ກາຣີຍວາຈກຕ຺ເຕ ຄຣຸສທ຺ໂທ, ອາຈຣິຍວາຈກຕ຺ເຕ ຕຸ ຄຸຣຸສທ຺ໂທ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺ ປາລຸອິວິສເຍ ຫີ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ຍຖາວຸຕ຺ຕານມຕ຺ຖານໍ ວາຈກຕ຺ເຕ ຄຣຸສທ຺ໂທເຍວິຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ ອກາຣສ຺ສ ອາກາຣກາເວນ “ຄາຣວ”ນ຺ຕິ ຕທ຺ຌິຕນ຺ຕປທສ຺ສ ສວຸທ຺ຌິກສ຺ສ ທສ຺ສນໂຕ຺ ສກ຺ກຕກາສາວິສເຍ ປນ ຄຸຣຸສທ຺ໂທເຍວິຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ ອຸກາຣສ຺ສ ວຸທ຺ຌິກາເວນ ອຌ຺ຌຖາ ຕທ຺ຌິຕນ຺ຕປທສ຺ສ ທສ຺ສນໂຕຕິ຺ ສນຣາມໂຣ ຈ ໂສ ໂລໂກ ຈາຕິ ສນຣາມຣໂລໂກ, ຕສ຺ສ ຄຣູຕິ ຕຖາ, ຕໍ ສນຣາມຣໂລກຄຣຸໍ຺“ສນຣມຣູໂລກຄຣຸ”ນ຺ຕິປີ ປຖນ຺ຕິ, ຕທປີ ອຣິຍາຄາຖຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕິລກ຺ຂຓໂຕ, ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ຍຸຕ຺ຕເມວ຺ ອຕ຺ຖໂຕ ຫີ ທີຆາຍຸກາປີ ສມານາ ຍຖາປຣິຈ຺ເຉທໍ ມຣຓສກາວຕ຺ຕາ ມຣູຕິ ເທວາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ຺ ເອເຕນ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ວິຍ ຕທວສິຍ຺ຄສຕ຺ຕານມ຺ປີ ຍຖາຣຫໍ ຄຸຓວິເສສາວຫຕາຍ ກຄວໂຕ ອຸປກາຣກຕໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ນນຸ ເຈຕ຺ຖ ເທວມນຸສ຺ສາ ປຌານກູຕາ, ອຖ ກສ຺ມາ ເຕສໍ ອປ຺ປຌານຕາ ນິທ຺ທິສີຍຕີຕິ? ອຕ຺ຖໂຕ ປຌານຕາຍ ຄເຫຕພ຺ພຕ຺ຕາ຺ ອຌ຺ໂຌ ຫີ ສທ຺ທກ຺ກໂມ, ອຌ຺ໂຌ ອຕ຺ຖກ຺ກໂມຕິ ສທ຺ທກ຺ກມານຸສາເຣນ ປຌານາປຌານກາໂວ ນ ໂຈເທຕພ຺ໂພ຺ ເອທິເສສຸ ຫີ ສມາສປເທສຸ ປຌານມ຺ປີ ອປ຺ປຌານໍ ວິຍ ນິທ຺ທິສີຍຕິ ຍຖາ ຕໍ “ສຣາຊິກາຍ ປຣິສາຍາ”ຕິ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ຖໂຕວ ອຌິປ຺ປາໂຍ ຄເວສິຕພ຺ໂພ, ນ ພ຺ຍຌ຺ຊນມຕ຺ເຕນ຺ ຍຖາຫຸ ໂປຣາຓາ –

‘‘ອຕ຺ຖຄ຺ຫີ ນາໂຖ ສຣຕໍ ອໂວຈ,

ນ ພຸຍຄ຺ຊນໍ ໂລກທີໂຕ ມເຫສີ໚

ຕສ຺ມາ ອກຕ຺ວາ ຣຕິມກ຺ຂເຣສ຺,

ອຕ຺ເຖ ນິເວເສຍ຺ຍ ມຕີ ມຕິມາ’’ຕິ໚ (ກງຂາ໚ ອຍ຺ຖ໚ ປຖມປາຣາຊິກກຕ຺ຫວຕ຺ຕນາ);

ການຄ຺ເຈຕ຺ຖ ສຕ຺ຕສງຂາຣກາຊນວເສນ ຕິວິໂຣ ໂລໂກ, ຄຣຸກາວສ຺ສ ປນ ອຣີປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ຄຣຸກຣຕສມຕ຺ຖສ຺ເສວ ຍຸຊ຺ຊນໂຕ ສຕ຺ຕໂລກວເສນ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ໚ ໂສ ຫິ ໂລກີຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸຄ຺ຄລາປຸຄ຺ຄລານີ , ຕພ຺ພິປາໂກ ຈາຕິ ໂລໂກ, ທສ຺ສນຕ຺ເຖ ຈ ໂລກສທ຺ທນິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ໚ ອມຣຄ຺ຄຫເຕນ ເຈຕ຺ຖ ອຸປປຕ຺ຕິເທວາ ອຣີປ຺ເປຕາ໚ ອປໂຣ ນໂຍ – ສມູຫຕ຺ໂຖ ເອຕ຺ຖ ໂລກສທ຺ໂທ ສມຸທາຍວເສນ ໂລກີຍຕິ ປຄ຺ຄາປີຍຕີຕິ ກຕ຺ວາ໚ ສຫ ນເຣຫີຕິ ສນຣາ, ເຕເຍວ ອມຣາຕິ ສນຣາມຣາ, ເຕສໍ ໂລໂກ ຕຖາ, ປຸຣິມນເຍເນວ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ໚ ອມຣສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ອຸປປຕ຺ຕິເທວາ ວິຍ ວິສຸທ຺ຣີເທວາປີ ສງຄຍ຺ຫນ຺ຕິ໚ ເຕປີ ຫິ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ມຣຕາກາວໂຕ ອມຣາ໚ ອິມສ຺ມິ ປນ ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປ ນຣາມຣານເມວ ຄຫຕໍ ອຸກ຺ກຍ຺ຖນິທ຺ເທສວເສນ ຍຖາ ‘‘ສຕ຺ຖາ ເທວມນຸສ຺ສານ’’ນ຺ຕິ (ທີ໚ ນີ໚ ໑໚໑໕໗, ໔໕໔)໚ ຕຖາ ຫິ ສພ຺ພານຕ຺ຖປຣິຫານປຸພ຺ພງຄມາຍ ນິຣວເສສຫີຕສຸຂວິຣານຕປ຺ປຣາຍ ນິຣຕິສຍາຍ ປໂຍຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ສເທວມນຸສ຺ສາຍ ປຊາຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕມຸປກາຣິຕາຍ ອປຣິມິຕນິຣຸປມປ຺ປກາວຄຸຕສມງຄິຕາຍ ຈ ສພ຺ພສຕ຺ຕຸຕ຺ຕໂມ ກຄວາ ອປຣິມາຕາສຸ ໂລກຮາຕູສຸ ອປຣິມາຕານໍ ສຕ຺ຕານໍ ອຸຕ຺ຕມມນຄ຺ຄສາຮາຣຕໍ ຄາຣວຍ຺ຖານນ຺ຕິ໚ ການຄ຺ຈ ອິຕ຺ຖິມ຺ປີ ຕຖາອຸປກາຣຕ຺ຕາ ກຄວາ ຄຣຸເຍວ, ປຮານກູຕໍ ປນ ໂລກໍ ທສ຺ເສຕ຺ວໍ ປຸຣິສລິງເຄນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ໚ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ ປນ ອວິເສສນິຈ຺ຉິຕຍ຺ຖາເນ ຕຖາ ນິທ຺ທິຍ຺ຖມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ຍຖາ ‘‘ນຣາ ນາຄາ ຈ ຄນ຺ຮພ຺ພາ, ອກິວາເທຕ຺ວານ ປກ຺ກມຸ’’ນ຺ຕິ (ອປ໚ ໑໚໑໚໔໗)໚ ຕຖາ ຈາຫຸ –

‘‘ນປຸ໋ສເກນ ລິງເຄນ, ສທ຺ໂທທາຫຸ ປຸເມນ ວາ;

ນິທ຺ທິສ຺ສຕີຕິ ຄາຕພ຺ພມວິເສສວິນິຈ຺ຉິເຕ’’ຕິ໚

ວນ຺ເທຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ –

ວຕ຺ຕມານາຍ ປຄ຺ຈມ຺ຍໍ, ສຕ຺ຕມ຺ຍຄ຺ຈ ວິກຕ຺ຕິຍໍ;

ເອເຕສຸ ຕີສຸ ຖາເນສຸ, ວນ຺ເທສທ຺ໂທ ປວຕ຺ຕຕີ໚

ອິຮ ປນ ວຕ຺ຕມານາຍໍ ອຄ຺ຄາສມສມ຺ກວໂຕ໚ ຕຕ຺ຖ ຈ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິສວເສນຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ ‘‘ອຫໍ ວນ຺ທາມີ’’ຕິ໚ ນມນຖຸຕິຍຕ຺ເຖສຸ ຈ ວນ຺ທສທ຺ທນິຈ຺ຉນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາ, ເຕນ ຈ ສຸຄຕປທໍ, ນາຖປທໍ ວາ ອຊ຺ຊາຫຣິຕ຺ວາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ໚ ໂສກນໍ ຄຕໍ ຄມນໍ ເອຕສ຺ສາຕິ ສຸຄໂຕ໚ ຄມນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ກາຍຄມນໍ, ຄາຕຄມນຄ຺ຈ, ກາຍຄມນມ຺ປີ ວິເນຍ຺ຍຊໂນປສງກມນໍ, ປກຕິຄມນຄ຺ຈາຕິ ທຸພ຺ພິຮໍ໚ ກຄວໂຕ ຫິ ວິເນຍ຺ຍຊໂນປສງກມນໍ ເອກນ຺ເຕນ ເຕສໍ ຫີຕສຸຂນິປ຺ຝາທນໂຕ ໂສກນໍ, ຕຖາ ລກ຺ຂຕານຸພ຺ຍຄ຺ຊນປຕິມຕ຺ຑິຕຣູປກາຍຕາຍ ທຸຕວິລມ຺ພິຕຂລິຕານຸກຕ຺ຍຸນນິປ຺ປີລຸອນຸກ຺ກຸຕິກ-ກຸຕິລາກຸລຕາທິໂທສຣຫິຕ-ມວຫສິຕຣາຊຫໍສ- ວສກວາຣຕມິຄຣາຊຄມນໍ ປກຕິຄມນຄ຺ຈ, ວິມລວິປຸລກຣຸຕາສຕິວີຣິຍາທິຄຸຕວິເສສສຫີຕມ຺ປີ ຄາຕຄມນໍ ອກິນີຫາຣໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ມຫາໂພຮີ, ຕາວ ນິຣວຊ຺ຊຕາຍ ໂສກນເມວາຕິ໚ ອຖ ວາ ‘‘ສຍມ຺ກູຄາເຕນ ສກລມ຺ປີ ໂລກໍ ປຣິຄ຺ຄາກິສມຍວເສນ ປຣິຊານນ຺ໂຕ ສມ຺ມາ ຄໂຕ ອວຄໂຕຕິ ສຸຄໂຕ໚ ໂຍ ຫິ ຄຕ຺ຍຕ຺ໂຖ, ໂສ ພຸທ຺ຮຍຕ຺ໂຖ໚ ໂຍ ຈ ພຸທ຺ຮຍຕ຺ໂຖ, ໂສ ຄຕ຺ຍຕ຺ໂຖຕິ໚ ຕຖາ ໂລກສມຸທຍໍ ປຫານາກິສມຍວເສນ ປຊຫນ຺ໂຕ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິຮມ຺ມຕມາປາເທນ຺ໂຕ ສມ຺ມາ ຄໂຕ ອຕີໂຕຕິ ສຸຄໂຕ໚ ໂລກນິໂຣຮໍ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາກິສມຍວເສນ ສມ຺ມາ ຄໂຕ ອຣິຄໂຕຕິ ສຸຄໂຕ໚ ໂລກນິໂຣຮຄາມິນີ ປຕິປທໍ ກາວນາກິສມຍວເສນ ສມ຺ມາ ຄໂຕ ປຕິປນ຺ໂນຕິ ສຸຄໂຕ, ອຍຄ຺ຈຕ຺ໂຖ ‘ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ເຄນ ເຍ ກິເລສາ ປຫີນາ, ເຕ ກິເລເສ ນ ປຸເນຕິ ນ ປຈ຺ເຈຕິ ນ ປຈ຺ຈາຄຈ຺ຉຕີ’ຕິ (ມຫານິ໚ ໓໗; ຈູລນິ໚ ໔໗) ສຸຄໂຕຕິອາທີນາ ນິທ຺ເທສນເຍນ ວິກາເວຕພ຺ໂພ໚

ອປໂຣ ນໂຍ – ສຸນ຺ທຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ, ນິພ຺ພານເມວ ວາ ຄໂຕ ອຘິຄໂຕຕິ ສຸຄໂຕຯ ຠູຕໍ ຕຈ຺ຉໍ ອຕ຺ຖສໍຫິຕໍ ຍຖາຣຫໍ ກາລຍຸຕ຺ຕເມວ ວາຈໍ ເວເນຍ຺ຍານໍ ສມ຺ມາ ຄທຕີຕິ ວາ ສຸຄໂຕ, ທ-ກາຣສ຺ສ ຕ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ຕໍ ສຸຄຕໍຯ ປຸຎ຺ຎາປຸຎ຺ຎກມ຺ເມຫິ ອຸປປ຺ຊ຺ຊນວເສນ ຄນ຺ຕພ຺ພາຕິ ຄຕິໂຍ, ອຸປປ຺ຕ຺ຕິຠວວິເສສາຯ ຕາ ປນ ນິຣຍາທິເຠເທນ ປຎ຺ຈວິຘາ, ສກລສ຺ສາປິ ຠວຄາມິກມ຺ມສ຺ສ ອຣິຍມຄ຺ຄາຘິຄເມນ ອວິປາກາຣຫຠາວກຣເຓນ ນິວຕ຺ຕິຕຕ຺ຕາ ປຎ຺ຈຫິປິ ຕາຫິ ວິສໍຍຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມຸຕ຺ໂຕຕິ ຄຕິວິມຸຕ຺ໂຕຯ ອຸທ຺ຘມຸທ຺ຘໍ ຠວຄາມິໂນ ຫິ ເທວາ ຕໍຕໍກມ຺ມວິປາກທານກາລານຸຣູເປນ ຕໂຕ ຕໂຕ ຠວໂຕ ມຸຕ຺ຕາປິ ມຸຕ຺ຕມຕ຺ຕາວ, ນ ປນ ວິສໍໂຍຄວເສນ ມຸຕ຺ຕາ, ຄຕິປຣິຍາປນ຺ນາ ຈ ຕໍຕໍຠວຄາມິກມ຺ມສ຺ສ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ອນິວຕ຺ຕິຕຕ຺ຕາ, ນ ຕຖາ ຠຄວາຯ ຠຄວາ ປນ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣນ ວິສໍຍຸຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ມຸຕ຺ໂຕຕິຯ ຕສ຺ມາ ອເນນ ຠຄວໂຕ ກຕ຺ຖຈິປິ ຄຕິຍາ ອປຣິຍາປນ຺ນຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຍໂຕ ຈ ຠຄວາ ''ເທວາຕິເທໂວ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ເຕເນວາຫ –

''ເຍນ ເທວູປປ຺ຕ຺ຍສ຺ສ, ຄນ຺ຘພ຺ໂພ ວາ ວິຫງ຺ຄໂມ;

ຍກ຺ຂຕ຺ຕໍ ເຍນ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍໍ, ມນຸສ຺ສຕ຺ຕຎ຺ຈ ອພ຺ພເຊ;

ເຕ ມຍ຺ຫໍ ອາສວາ ຂີຓາ, ວິທ຺ຘສ຺ຕາ ວິນຩີກຕາ''ຕິຯ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໖);

ຕໍຕໍຄຕິສໍວຕ຺ຕນການຎ຺ຫິ ກມ຺ມກິເລສານໍ ມຫາໂພຘິມູເລເຍວ ອຄ຺ຄມຄ຺ເຄນ ປຫີນຕ຺ຕາ ນຕ຺ຖິ ຠຄວໂຕ ຕໍຕໍຄຕິປຣິຍາປນ຺ນຕາຕິ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ຠຄວາ ສພ຺ພຠວໂຍນິຄຕິວິຎ຺ຎາຓຏ຺ຐິຕິສຕ຺ຕາວາສສຕ຺ຕນິກາເຍຫິ ປຣິມຸຕ຺ໂຕຕິຯ ອຖ ວາ ການໍ ເສາປາທິເສສາຍປິ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ຕາຫິ ຄຕີຫິ ວິມຸຕ຺ໂຕ, ເອສາ ປນ ''ປຎ຺ຎາປຊ຺ໂຊຕວິຫຕໂມຫຕມ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ເຖວນ຺ໂຕຄຘາຕິ ອິມິນາ ປເທນ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາວ ໂຖເມຕີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ເອຕ຺ຖ ປນ ອຕ຺ຕຫິຕສມ຺ປຕ຺ຕິປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິວເສນ ທ຺ວິຫາກາເຣຫິ ຠຄວໂຕ ໂຖມນາ ກຕາ ໂຫຕີຯ ເຕສຸ ອນາວຣຓຎາຓາຘິຄໂມ, ສຫ ວາສນາຍ ກິເລສານມຈ຺ຈນ຺ຕປ຺ປຫານໍ, ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຕຫິຕສມ຺ປຕ຺ຕິ ນາມ, ລາຠສກ຺ກາຣາທິນິຣເປກ຺ຂຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ສພ຺ພທຸກ຺ຂນິຍ຺ຍານິກທມ຺ມເທສນາປໂຍຄໂຕ ເທວທຕ຺ຕາທີສຸປິ ວິຣຸທ຺ຘສຕ຺ເຕສຸ ນິຈ຺ຈໍ ຫິຕຊ຺ຌາສຍຕາ, ວິນີຕພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ຎາຓປຣິປາກກາລາຄມນຎ຺ຈ ອາສຍໂຕ ປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິ ນາມຯ ສາ ປນ ອາສຍປໂຍຄໂຕ ທ຺ວິຘາ, ປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິ ຕິວິຘາ ຈ ອຕ຺ຕຫິຕສມ຺ປຕ຺ຕິ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ຍຖາຣຫໍ ປກາສິຕາ ໂຫຕິຯ ''ກຣຸຓາສີຕລຫທຍ''ນ຺ຕິ ຫິ ເອເຕນ ອາສຍໂຕ ປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິ, ສມ຺ມາ ຄທນຕ຺ເຖນ ສຸຄຕສທ຺ເທນ ປໂຍຄໂຕ ປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິຯ ''ປຎ຺ຎາປຊ຺ໂຊຕວິຫຕໂມຫຕມໍ ຄຕິວິມຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ເອເຕຫິ, ຈຕຸສຈ຺ຈປ຺ປຏິເວທຕ຺ເຖນ ຈ ສຸຄຕສທ຺ເທນ ທ຺ວິຘາປິ ອຕ຺ຕຫິຕສມ຺ປຕ຺ຕິ, ອວສິຏ຺ຐຏ຺ເຐນ ປນ ເຕນ, ''ສນຣາມຣໂລກຄຣຸ''ນ຺ຕິ ຈ ເອເຕນ ສພ຺ພາປິ ອຕ຺ຕຫິຕສມ຺ປຕ຺ຕິ, ປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິ ຈ ປກາສິຕາ ໂຫຕິຯ

ອຖ ວາ ເຫຕຸຜລສຕ຺ຕູປກາຣວເສນ ຕິຫາກາເຣຫິ ຠຄວໂຕ ໂຖມນາ ກຕາຯ ຕຕ຺ຖ ເຫຕຸ ນາມ ມຫາກຣຸຓາສມາໂຍໂຄ, ໂພຘິສມ຺ຠາຣສມ຺ຠຣຓຎ຺ຈ, ຕທຸຠຍມ຺ປິ ປຐມປເທນ ຍຖາຣຸຕໂຕ, ສາມຕ຺ຖິຍໂຕ ຈ ປກາສິຕໍຯ ຜລໍ ປນ ຎາຓປ຺ປຫານອານຸຠາວຣູປກາຍສມ຺ປທາວເສນ ຈຕຸພ຺ພິຘໍ ຯ ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎາຓປທຏ຺ຐານໍ ມຄ຺ຄຎາຓໍ, ຕມ຺ມູລການິ ຈ ທສພລາທິຎາຓານິ ຎາຓສມ຺ປທາ, ສວາສນສກລສໍກິເລສານມຈ຺ຈນ຺ຕມນຸປ຺ປາທທມ຺ມຕາປາທນໍ ປຫານສມ຺ປທາ, ຍຖິຈ຺ຉິຕນິປ຺ຜາທເນ ອາຘິປຈ຺ຈໍ ອານຸຠາວສມ຺ປທາ, ສກລໂລກນຍນາຠິເສກຠູຕາ ປນ ລກ຺ຂຓານຸພ຺ຍຎ຺ຊນປຏິມຓ຺ຑິຕາ ອຕ຺ຕຠາວສມ຺ປຕ຺ຕິ ຣູປກາຍສມ຺ປທາຯ ຕາສຸ ຎາຓປ຺ປຫານສມ຺ປທາ ທຸຕິຍປເທນ, ສຈ຺ຈປ຺ປຏິເວທຕ຺ເຖນ ຈ ສຸຄຕສທ຺ເທນ ປກາສິຕາ, ອານຸຠາວສມ຺ປທາ ຕຕິຍປເທນ, ຣູປກາຍສມ຺ປທາ ໂສຠນກາຍຄມນຕ຺ເຖນ ສຸຄຕສທ຺ເທນ ລກ຺ຂຓານຸພ຺ຍຎ຺ຊນປາຣິປູຣິຍາ ວິນາ ຕທຠາວໂຕຯ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ທ຺ວິຘາປິ ປຣຫິຕປຏິປຕ຺ຕິ ສຕ຺ຕູປກາຣສມ຺ປທາ, ສາ ປນ ສມ຺ມາ ຄທນຕ຺ເຖນ ສຸຄຕສທ຺ເທນ ປກາສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ອປິຈ ອິມາຍ ຄາຖາຍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ ຕມ຺ມູລ – ຕປ຺ປຏິປຕ຺ຕິຍາທໂຍ ອເນເກ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ອາຈຣິເຍນ ປກາສິຕາ ໂຫນ຺ຕິຯ ເອສາ ຫິ ອາຈຣິຍານໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ເຍນ ເກນຈິ ປກາເຣນ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິຎ຺ຎາປນໍຯ ກຖໍ? ''ກຣຸຓາສີຕລຫທຍ''ນ຺ຕິ ຫິ ເອເຕນ

ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ມູລໍ ທສ຺ເສຕິ ຯ ມຫາກຣຸຓາສຎ຺ໂຈທິຕມານໂສ ຫິ ຠຄວາ ສໍສາຣປງ຺ກໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ສມຸທ຺ຘຣຓຕ຺ຖໍ ກຕາຠິນີຫາໂຣ ອນຸປຸພ຺ເພນ ປາຣມິໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິມຘິຄໂຕຕິ ກຣຸຓາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ມູລໍຯ "ປຎ຺ຎາປຊ຺ໂຊຕວິຫຕໂມຫຕມ"ນ຺ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ ທສ຺ເສຕິຯ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎາຓປ຺ປທຏ຺ຐານຎ຺ຫິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຎາຓໍ, ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຎາຓປ຺ປທຏ຺ຐານຎ຺ຈ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍ "ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ສມ຺ມາ ຄມນຕ຺ເຖນ ສຸຄຕສທ຺ເທນ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ປຎິປຕ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ລີນຸທ຺ຘຈ຺ຈປຕິຏ຺ຐານາຍູຫນກາມສຸຂຕ຺ຕກິລມຖານຸໂຍຄສສ຺ສຕຸຈ຺ເຉທາກິນິເວສາທິອນ຺ຕທ຺ວຍຣຫິຕາຍ ກຣຸຓາປຎ຺ຎາປຣິຄ຺ຄຫິຕາຍ ມຊ຺ຊິມາຍ ປຎິປຕ຺ຕິຍາ ປກາສນໂຕ, ອິຕເຣຫິ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ປຘານປ຺ປສານປ຺ປເກທໍ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສໍສາຣມໂຫຆໂຕ ສຕ຺ຕສນ຺ຕາຣຓຎ຺ເຫຕ຺ຖ ປຘານໍ, ຕທຎ຺ຎມປ຺ປຘານໍຯ ເຕສຸ ຈ ປຘາເນນ ປໂຍຊເນນ ປຣຫິຕປຎິປຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ, ອິຕເຣນ ອຕ຺ຕຫິຕສມ຺ປຕ຺ຕີ, ຕທຸກເຍນ ຈ ອຕ຺ຕຫິຕປຎິປນ຺ນາທີສຸ ຈຕູສຸ ປຸຄ຺ຄເລສຸ ຠຄວໂຕ ຈຕ຺ຕຖປຸຄ຺ຄລຠາວໍ ປກາເສຕິຯ ເຕນ ຈ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍຠາວໍ, ອຸຕ຺ຕມຎ຺ຈ ວນ຺ທນີຍຠາວໍ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ວນ຺ທນາຍ ເຂຕ຺ຕງ຺ຄຕຠາວໍ ວິຠາເວຕິຯ

ອປິຈ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ໂລກິເຍສຸ ມຫຄ຺ຄຕຠາວປ຺ປຕ຺ຕາສາຘາຣຓຄຸຓທີປນໂຕ ສພ຺ພໂລກິຍຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິ ທສ຺ສິຕາ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓປ຺ປທຏ຺ຐານມຄ຺ຄຎາຓທີປນໂຕ ສພ຺ພໂລກຸຕ຺ຕຣຄຸຓສມ຺ປຕ຺ຕິຯ ຕທຸກຍຄ຺ຄຫຓາສິທ຺ໂຘ ຫິ ອຕ຺ໂຖ "ສນຣາມຣໂລກຄຣຸ"ນ຺ຕິອາທີນາ ວິປຎ຺ຈີຍຕີຕິຯ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ຈ ນິຣຸປກ຺ກິເລສມຸປຄມນໍ ທສ຺ເສຕິ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ອປຄມນໍຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ໂລກສມຎ຺ຎານຸຣູປໍ ຠຄວໂຕ ປວຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ ໂລກໂວຫາຣວິສຍຕ຺ຕາ ກຣຸຓາຍ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ໂລກສມຎ຺ຎາຍ ອນຕິຘາວນໍຯ ສຠາວານວໂພເຘນ ຫິ ຘມ຺ມານໍ ສຠາວໍ ອຕິຘາວິຕ຺ວາ ສຕ຺ຕາທິປ຺ຣາມສນໍ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິວິຫາຣໍ ທສ຺ເສຕິ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ຕີສຸ ກາເລສຸ ອປ຺ປຎິຫຕຎາຓໍ, ຈຕຸສຈ຺ຈຎາຓໍ, ຈຕຸປຎິສມ຺ຠິທາຎາຓໍ, ຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊຎາຓໍ, ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ມຫາກຣຸຓາສມາປຕ຺ຕິຎາຓສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ເສສາສາຘາຣຓຎາຓານິ, ຌ ອຠິຎ຺ຎາ, ອຏ຺ຐສຸ ປຣິສາສຸ ອກມ຺ປນຎາຓານິ, ທສ ພລານິ, ຈຸທ຺ທສ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ, ໂສລສ ຎາຓຈຣິຍາ, ອຏ຺ຐາຣສ ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ, ຈຕຸຈຕ຺ຕາຣີສ ຎາຓວຕ຺ຖູນິ, ສຕ຺ຕສຕ຺ຕຕິ ຎາຓວຕ຺ຖູນີຕິ ເອວ ມາທີນໍ ອເນເກສໍ ປຎ຺ຎາປເຠທານໍ ວເສນ ຎາຓຈາຣໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ຈຣຓສມ຺ປຕ຺ຕີ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ວິຊ຺ຊາສມ຺ປຕ຺ຕີຯ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ອຕ຺ຕາຘິປຕິຕາ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ຘມ຺ມາຘິປຕິຕາຯ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ໂລກ ນາຖຠາໂວ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ອຕ຺ຕນາຖຠາໂວຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ປຸພ຺ພກາຣີຠາໂວ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ກຕຎ຺ຎຸຕາຯ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ອປຣນ຺ຕປຕາ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ອນຕ຺ຕນ຺ຕປຕາຯ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ວາ ພຸທ຺ຘກຣຘມ຺ມສິທ຺ຘິ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ພຸທ຺ຘຠາວສິທ຺ຘິຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ປຣສນ຺ຕາຣຓໍ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ອຕ຺ຕສນ຺ຕາຣຓໍຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ອນຸຄ຺ຄຫຈິຕ຺ຕຕາ, ປຎ຺ຎາຄ຺ຄຫເຓນ ສພ຺ພຘມ຺ເມສຸ ວິຣຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫຕິ ສພ຺ເພສຎ຺ຈ ພຸທ຺ຘຄຸຓານໍ ກຣຸຓາ ອາທິ ຕນ຺ນິທານຠາວໂຕ, ປຎ຺ຎາ ປຣິໂຍສານໍ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິ ກຣຓີຍາຠາວໂຕຯ ອິຕິ ອາທິປຣິໂຍສານທສ຺ສເນນ ສພ຺ເພ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕິຯ ຕຖາ ກຣຸຓາຄ຺ຄຫເຓນ ສີລກ຺ຂນ຺ຘປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ສມາຘິກ຺ຂນ຺ໂຘ ທສ຺ສິໂຕ ໂຫຕິຯ ກຣຸຓານິທານຎ຺ຫິ ສີລໍ ຕໂຕ ປາຓາຕິປາຕາທີວິຣຕິປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕ, ສາ ຈ ຌານຕ຺ຕຍສມ຺ປໂຍຄີນີຕິ, ປຎ຺ຎາວຈ ເນນ ປຎ຺ຎາກ຺ຂນ຺ໂຘຯ ສີລຎ຺ຈ ສພ຺ພພຸທ຺ຘຄຸຓານໍ ອາທິ, ສມາຘິ ມຊ຺ເຊ, ປຎ຺ຎາ ປຣິໂຍສານນ຺ຕິ ເອວມ຺ປິ ອາທິມຊ຺ຊປຣິໂຍສານກລ຺ຍາຓາ ສພ຺ເພ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ທສ຺ສິຕາ ໂຫນ຺ຕິ ນຍໂຕ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາຯ ເອໂສ ເອວ ຫິ ນິຣວເສສໂຕ ພຸທ຺ຘຄຸຓານໍ ທສ຺ສນູປາໂຍ, ຍທິທໍ ນຍຄ຺ຄາຫຓໍ, ອຎ຺ຎຖາ ໂກ ນາມ ສມຕ຺ໂຖ ຠຄວໂຕ ຄຸເຓ ອນຸປທໍ ນິຣວເສສໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍຯ ເຕເນວາຫ –

"ພຸທ຺ໂຘປິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠເຓຍ຺ຍ ວຓ຺ຓໍ,

ກປ຺ປມ຺ປິ ເຈ ອຎ຺ຎມຠາສມາໂນຯ

ຂີເຍຖ ກປ຺ໂປ ຈິຣທີຆມນ຺ຕເຣ,

ວຓ຺ໂຓ ນ ຂີເຍຖ ຕຖາຄຕສ຺ສາ"ຕິຯ

ເຕເນວ ຈ ອາຍສ຺ມຕາ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນາປິ ພຸທ຺ຘຄຸຓປຣິຈ຺ເຉທນໍ ປຕິ ຠຄວຕາ ອນຸຍຸຕ຺ເຕນ 'ໂນ ເຫຕໍ ຠນ຺ເຕ"ຕິ ປຎິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ "ອປິ ຈ ເມ ຠນ຺ເຕ ຘມ຺ມນ຺ວໂຍ ວິທິໂຕ"ຕິ ສມ຺ປສາທນີຍສຸຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ເອວໍ ສງ຺ເຂເປນ ສກລສພ຺ພລຸລຸຄຸເຄຫີ ກຄວໂຕ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ປຕາມໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ສທ຺ຉມ຺ມສຸສາປີ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ປຕາມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ "ພຸທ຺ໂຘປີ"ຕິອາທິມາຫ຺. ຕຕ຺ຖາຍໍ ສທ ປທສມ຺ພນ຺ເຘນ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ຍຖາວຸຕ຺ຕວິວິຘຄຸຕຄຕາສມນ຺ນາຄໂຕ ພຸທ຺ໂຘປີ ຍໍ ອຣິຍມຄ຺ຄສງ຺ຂາຕໍ ຘມ຺ມໍ, ສທ ປຸພ຺ພກາຄປຝິປຕ຺ຕິຘມ຺ເມນ ວາ ອຣິຍມຄ຺ຄກູຕໍ ຘມ຺ມໍ ກາເວຕ຺ວາ ເຈວ ຍໍ ຜລນິພ຺ພານສງ຺ຂາຕໍ ຘມ຺ມໍ, ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມປຝິປຕ຺ຕິຘມ຺ເມຫີ ວາ ສທ ຜລນິພ຺ພານກູຕໍ ຘມ຺ມໍ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ຈ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິສງ຺ຂາຕໍ ພຸທ຺ຘກາວມຸປ຺ຄໂຕ, ວິຕມລມນຸຕ຺ຕຣໍ ຕໍ ຘມ຺ມມ຺ປີ ວນ຺ເທຕິ.

ຕຕ຺ຖ ພຸທ຺ຘສທ຺ທສ຺ສ ຕາວ "ພຸຊ຺ຊິຕາ ສຈ຺ຈານີຕິ ພຸທ຺ໂຘ. ໂພເຘຕາ ປຊາຍາຕິ ພຸທ຺ໂຘ"ຕິອາທິນາ ນິທ຺ເທສນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຖ ວາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຌາຕານຶຄເມນ ສວາສນາຍ ສມ຺ໂມຫນິທ຺ທາຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕວິຄມນໂຕ, ອປ຺ຣິມິຕຄຸຕຄຕາລງ຺ກຕສພ຺ພລຸລຸຕລຸຌາຕປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິກສິຕກາວໂຕ ຈ ພຸທ຺ຘວາຕິ ພຸທ຺ໂຘ ຊາຄຣຕວິກສນຕ຺ຖວເສນ. ອຖ ວາ ກສ຺ສຈິປີ ເຄຍ຺ຍຘມ຺ມສ຺ສ ອນວພຸທ຺ຘສ຺ສ ອກາເວນ ເຄຍ຺ຍວິເສສສ຺ສ ກມ຺ມກາວາຄຫຕໂຕ ກມ຺ມວຈນິຈ຺ຉາຍາກາເວນ ອວຄມນຕ຺ຖວເສນ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສວ ລພ຺ກຕິ, ຕສ຺ມາ ພຸທ຺ຘວາຕິ ພຸທ຺ໂຘຕິປີ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ປເທສຄ຺ຄຫເຕ ຫີ ອສຕິ ຄເຫຕພ຺ພສ຺ສ ນິປ຺ປເທສຕາວ ວິລ຺ລາຍຕິ ຍຖາ "ທິກ຺ຂິໂຕ ນ ທທາຕີ"ຕິ. ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ກມ຺ມວິເສສານເປກ຺ຂາ ກຕ຺ຕຣິເອວ ພຸທ຺ຘສທ຺ທສິທ຺ຘີ ເວທິຕພ຺ພາ, ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ປາຣມິຕາປຣິກາວິໂຕ ສຍມ຺ກຸຌາເຕນ ສທ ວາສນາຍ ວິຫຕວິທ຺ຘສ຺ຕນິຣວເສສກິເລໂສມຫາກຣຸຕາສພ຺ພລຸລຸຕລຸຌາຕາທິອປ຺ຣິເມຍ຺ຍຄຸຕຄຕາຘາໂຣ ຂນ຺ຘສນ຺ຕາໂນ ພຸທ຺ໂຘ, ຍຖາຫ –

"ພຸທ຺ໂຘຕິ ໂຍ ໂສ ກຄວາ ສຍມ຺ກູ ອນາຈຣິຍໂກ ປຸພ຺ເພ ອນນຸສ຺ສຸເຕສຸ ຘມ຺ເມສຸ ສາມໍ ສຈ຺ຈານິ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊິ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສພ຺ພລຸລຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ, ພເລສຸ ຈ ວສີກາວ"ນ຺ຕິ (ມຫານິ. ໑໙໘; ຈູລອນິ. ຌກ; ປຝິ. ມ. ໑໖໑).

ອປີສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວເນ, ເຕນ ເອວໍ ຄຸຕວິເສສຍຸຕ຺ໂຕ ໂສປີ ນາມ ກຄວາ ອິທິສໍ ຘມ຺ມໍ ກາເວຕ຺ວາ, ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ຈ ພຸທ຺ຘກາວມຸປ຺ຄໂຕ, ກາ ນາມ ກຖາ ອລ຺ເລສໍ ສາວກາທິກາວມຸປ຺ຄມເນຕິ ຘມ຺ເມ ສມ຺ກາວນໍ ທີເປຕິ. ພຸທ຺ຘກາວນ຺ຕິ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ. ເຍນ ຫີ ນິມິຕ຺ຕກູເຕນ ສພ຺ພລຸລຸຕລຸຌາຕປທຝ຺ຄາເນນ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຌາເຕນ, ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຌາຕປທຝ຺ຄາເນນ ຈ ສພ຺ພລຸລຸຕລຸຌາເຕນ ກຄວຕິ "ພຸທ຺ໂຘ"ຕິ ນາມໍ, ຕທາຣມ຺ມຕລ຺ຈ ຌາຕໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕເມວິຘ "ກາໂວ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ກວນ຺ຕິ ພຸທ຺ຘີສທ຺ທາ ເອເຕນາຕິ ຫີ ກາໂວ. ຕຖາ ຫີ ວທນ຺ຕິ –

"ເຍນ ເຍນ ນິມິຕ຺ເຕນ, ພຸທ຺ຘີ ສທ຺ໂທ ຈ ວຕ຺ຕເຕ;

ຕໍຕໍນິມິຕ຺ຕກໍ ກາວປ຺ຈ຺ຈເຍຫີ ອຸທີຣິຕ"ນ຺ຕິ.

ກາເວຕ຺ວາຕິ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ, ວຑ຺ເຌຕ຺ວາ ວາ. ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາຕິ ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ. ເຈວ-ສທ຺ໂທ ຈ-ສທ຺ໂທ ຈ ຕທຸກຍຕ຺ຖສມຸຈ຺ຈເຍ. ເຕນ ຫີ ສທ຺ທທ຺ວເຍນ ນ ເກວລໍ ກຄວາ ຘມ຺ມສ຺ສ ກາວນາມຕ຺ເຕນ ພຸທ຺ຘກາວມຸປ຺ຄໂຕ, ນາປີ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາມຕ຺ເຕນ, ອຖ ໂຂ ຕທຸກເຍເນວາຕິ ສມຸຈ຺ຈິໂນຕິ. ອຸປ຺ຄໂຕຕິ ປຕ຺ໂຕ, ອຘິຄໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕສ຺ສ "ພຸທ຺ຘກາວ"ນ຺ຕິ ປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ວິຕມລນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິຣຫວເສນ ເອຕີ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ວີໂຕ, ມລໂຕ ວີໂຕ, ວີຕໍ ວາ ມລໍ ຍສ຺ສາຕິ ວີຕມໂລ, ຕໍ ວີຕມລໍ. "ຄຕມລ"ນ຺ຕິປີ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ສຕິ ເສົາປສຄ຺ໂຄ ວິຍ ອນຸປສຄ຺ໂຄປີ ຄຕສທ຺ໂທ ວິຣຫຕ຺ຖວາຈໂກ ເວທິຕພ຺ໂພ ຘາຕູນມເນກຕ຺ຖຕ຺ຕາ. ຄຈ຺ຉຕິ ອປຄຈ຺ຉຕີຕິ ຫີ ຄໂຕ, ຘມ຺ໂມ . ຄຕໍ ວາ ມລໍ, ປຸຣິມນເຍນ ສມາໂສ. ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣວິຣຫີຕໍ. ຍຖານຸສິຝ຺ຖໍ ປຝິປຊ຺ຊມາເນ ອປາຍໂຕ, ສໍສາຣໂຕ ຈ ອປຕມາເນ ກຕ຺ວາ ຘາເຣຕີຕິ ຘມ຺ໂມ, ນວວິໂຘ ໂລກຸຕ຺ຕຣຘມ຺ໂມ. ຕປ຺ປກາສນຕ຺ຕາ, ສຈ຺ຉິກິຣິຍາສມ຺ມສນປຣິຍາຍສ຺ສ ຈ ລພ຺ກມານຕ຺ຕາ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມປີ ອິຘ ສງ຺ຄຫິໂຕ . ຕຖາ ຫີ "ອກິຘມ຺ມນຍສມຸທ຺ທໍ ອຘິຄຈ຺ຉິ, ຕີຕິ ປີຝການິ ສມ຺ມສີ"ຕິ ຈ ອຝ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ "ຍໍ ຘມ຺ມໍ ກາເວຕ຺ວາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກາວນາສຈ຺ຉິກິຣິຍາໂຍຄ຺ຍຕາຍ ພຸທ຺ຘກຣຘມ຺ມກູຕາຫີ ປາຣມິຕາຫີ ສທ ປຸພ຺ພກາຄອຘິສີລສິກ຺ຂາທໂຍປີ ອິຘ ສງ຺ຄຫີຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ຕາປີ ຫີ ວິຄຕປຝິປກ຺ຂຕາຍ ວີຕມລາ, ອນລ຺ລສາຘາຣຕາຍ ອນຸຕ຺ຕຣາ ຈ. ກຖໍ ປນ ຕາ ກາເວຕ຺ວາ, ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ຈ ກຄວາ ພຸທ຺ຘກາວມຸປ຺ຄໂຕຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ສຕ຺ຕານລ຺ຫີ ສໍສາຣວຝ຺ຝທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຕາຍ [ນິສ຺ສຣຕຕ຺ຖາຍ (ປຕ຺ຕາສ ຝີ.) ນິສ຺ສຣເຕ (ກຕ຺ຖຈິ)] ກຕມຫາກິນິຫາໂຣ ມຫາກຣຸຕາຘິວາສນເປສລຊ຺ຊາສໂຍ

ປຎ຺ຎາວິເສສປຣິໂຍທາຕນິມ຺ມລານໍ ທານທມສຎ຺ຎມາທີນໍ ອຸຕ຺ຕມຘມ຺ມານໍ ກປ຺ປານໍ ສຕສຫສ຺ສາຘິການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານິ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ນິຣວເສສໍ ຠາວນາສຈ຺ຉິກິຣິຍາຫິ ກມ຺ມາທີສຸ ອຘິຄຕວສີຠາໂວ ອຈ຺ຉຣິຍາຈິນ຺ເຕຍ຺ຍມຫານຸຠາໂວ ອຘິສີລາຘິຈິຕ຺ຕານໍ ປຣມຸກ຺ກໍສປາຣມິປ຺ປຕ຺ໂຕ ຠຄວາ ປຈ຺ຈຍາກາເຣ ຈຕຸວີສຕິໂກຏິສຕສຫສ຺ສມຸເຂນ ມຫາວຊິຣຎາຓໍ ເປເສຕ຺ວາ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິສງ຺ຂາຕໍ ພຸທ຺ຘຠາວມຸປ຺ຄໂຕຕິຯ

ອິມາຍ ປນ ຄາຖາຍ ວິຊ຺ຊາວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປທາທີຫິ ອເນເກຫິ ຄຸເຓຫິ ຍຖາຣຫໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ໂຖເມຕິຯ ກຖໍ? ເອຕ຺ຖ ຫິ ''ຠາເວຕ຺ວາ''ຕິ ເອເຕນ ວິຊ຺ຊາສມ຺ປທາຍ ໂຖເມຕິ, ''ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ''ຕິ ເອເຕນ ວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປທາຍຯ ຕຖາ ປຖເມນ ຌານສມ຺ປທາຍ, ທຸຕິເຍນ ວິໂມກ຺ຂສມ຺ປທາຍຯ ປຖເມນ ວາ ສມາຘິສມ຺ປທາຍ, ທຸຕິເຍນ ສມາປຕ຺ຕິສມ຺ປທາຍຯ ອຖ ວາ ປຖເມນ ຂຍຎາຓຠາເວນ, ທຸຕິເຍນ ອນຸປ຺ປາທຎາຓຠາເວນຯ ປຖເມນ ວາ ວິຊ຺ຊູປ຺ມຕາຍ, ທຸຕິເຍນ ວຊິຣູປ຺ມຕາຍຯ ປຖເມນ ວາ ວິຣາຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ທຸຕິເຍນ ນິໂຣຘສມ຺ປຕ຺ຕິຍາຯ ຕຖາ ປຖເມນ ນິຍ຺ຍານຠາເວນ, ທຸຕິເຍນ ນິສ຺ສຣຓຠາເວນຯ ປຖເມນ ວາ ເຫຕຸຠາເວນ, ທຸຕິເຍນ ອສງ຺ຂຕຠາເວນຯ ປຖເມນ ວາ ທສ຺ສນຠາເວນ, ທຸຕິເຍນ ວິເວກຠາເວນຯ ປຖເມນ ວາ ອຘິປຕິຠາເວນ, ທຸຕິເຍນ ອມຕຠາເວນ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ໂຖເມຕິຯ ອຖ ວາ ''ຍໍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ຠາເວຕ຺ວາ ພຸທ຺ຘຠາວໍ ອຸປ຺ຄໂຕ''ຕິ ເອເຕນ ສ຺ວາກ຺ຂາຕຕາຍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ໂຖເມຕິ, ''ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ''ຕິ ເອເຕນ ສນ຺ທິຏ຺ຐິກຕາຍຯ ຕຖາ ປຖເມນ ອກາລິກຕາຍ, ທຸຕິເຍນ ເອຫິປສ຺ສິກຕາຍຯ ປຖເມນ ວາ ໂອປເນຍ຺ຍິກຕາຍ, ທຸຕິເຍນ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍເວທິຕພ຺ພຕາຍຯ ປຖເມນ ວາ ສຫ ປຸພ຺ພຠາຄສີລາທີຫິ ເສກ຺ເຂຫິ ສີລສມາຘິປຎ຺ຎາກ຺ຂນ຺ເຘຫິ , ທຸຕິເຍນ ສຫ ອສງ຺ຂຕຘາຕຸຍາ ອເສກ຺ເຂຫິ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ໂຖເມຕິຯ

''ວິຕມລ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ປນ ສໍກິເລສາຠາວທີປເນນ ວິສຸທ຺ຘຕາຍ ສທ຺ຘມ຺ມໍ ໂຖເມຕິ, ''ອນຸຕ຺ຕຣ''ນ຺ຕິ ເອເຕນ ອຎ຺ຎສ຺ສ ວິສິຏ຺ຐສ຺ສ ອຠາວທີປເນນ ປຣິປຸຓ຺ຓຕາຍຯ ປຖເມນ ວາ ປຫານສມ຺ປທາຍ, ທຸຕິເຍນ ສຠາວສມ຺ປທາຍຯ ປຖເມນ ວາ ຠາວນາຜລໂຍຄ຺ຍຕາຍຯ ຠາວນາຄຸເຓນ ຫິ ໂສ ສໍກິເລສມລສມຸຄ຺ຆາຕໂກ, ຕສ຺ມາເຍນ ຠາວນາກິຣິຍາຍ ຜລມາຫຯ ທຸຕິເຍນ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຜລໂຍຄ຺ຍຕາຍຯ ຕທຸຕ຺ຕຣິກຣຓີຍາຠາວໂຕ ຫິ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓຕາຍ ອນຸຕ຺ຕຣຠາໂວ ສຈ຺ຉິກິຣິຍານິພ຺ພຕ຺ຕິໂຕ, ຕສ຺ມາເຍນ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຜລມາຫາຕິຯ

ເອວໍ ສງ຺ເຂເປເນວ ສພ຺ພສທ຺ຘມ຺ມຄຸເຓຫິ ສທ຺ຘມ຺ມສ຺ສາປິ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ປຓາມໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ອຣິຍສງ຺ຆສ຺ສາປິ ໂຖມນາປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ປຓາມໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ''ສຸຄຕສ຺ສ ໂອຣສານ''ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ສຸຄຕສ຺ສາຕິ ສມ຺ພນ຺ຘນິທ຺ເທໂສ, ''ປຸຕ຺ຕານ''ນ຺ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພຊ຺ຌິຕພ຺ໂພຯ ອຸຣສິ ຠວາ, ຊາຕາ, ສໍວຸທ຺ຘາ ວາ ໂອຣສາ, ອຕ຺ຕໂຊ ເຂຕ຺ຕໂຊ ອນ຺ເຕວາສິໂກ ທິນ຺ນໂກຕິ ຈຕຸພ຺ພິເຘສຸ ປຸຕ຺ເຕສຸ ອຕ຺ຕຊາ, ຕໍສຣິກ຺ຂຕາຍ ປນ ອຣິຍປຸຄ຺ຄລາ ''ໂອຣສາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ຍຖາ ຫິ ມນຸສ຺ສານໍ ໂອຣສປຸຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕຊາຕຕາຍ ປິຕຸສນ຺ຕກສ຺ສ ທາຍຊ຺ຊສ຺ສ ວິເສສຠາຄິໂນ ໂຫນ຺ຕິ, ເອວເມເຕປິ ສທ຺ຘມ຺ມສວນນ຺ເຕ ອຣິຍາຍ ຊາຕິຍາ ຊາຕຕາຍ ຠຄວໂຕ ສນ຺ຕກສ຺ສ ວິມຸຕ຺ຕິສຸຂສ຺ສ ສທ຺ຘມ຺ມຣຕນສ຺ສ ຈ ທາຍຊ຺ຊສ຺ສ ວິເສສຠາຄິໂນຕິຯ ອຖ ວາ ຠຄວໂຕ ສທ຺ຘມ຺ມເທສນານຸຠາເວນ ອຣິຍຠູມິ ໂອກ຺ກມມານາ, ໂອກ຺ກນ຺ຕາ ຈ ອຣິຍສາວກາ ຠຄວໂຕ ອຸເຣ ວາຍາມຊນິຕາຠິຊາຕຕາຍ ສທິສກປ຺ປນມນ຺ຕເຣນ ນິປ຺ປຣິຍາເຍເນວ ''ໂອຣສາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕມຣຫນ຺ຕິຯ ຕຖາ ຫິ ເຕ ຠຄວຕາ ອາສຍານຸສຍຈຣິຍາຘິມຸຕ຺ຕິອາທິໂອໂລກເນນ, ວຊ຺ຊານຸຈິນ຺ຕເນນ ຈ ຫທເຍ ກຕ຺ວາ ວຊ຺ຊໂຕ ນິວາເຣຕ຺ວາ ອນວຊ຺ເຊ ປຕິຏ຺ຐາເປນ຺ເຕນ ສີລາທິຘມ຺ມສຣີຣໂປສເນນ ສໍວຸທ຺ຘາປິຕາຯ ຍຖາຫ ຠຄວາ ອິຕິວຸຕ຺ຕເກ ''ອຫມສ຺ມິ ຠິກ຺ຂເວ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ…ເປ… ຕສ຺ສ ເມ ຕຸມ຺ເຫ ປຸຕ຺ຕາ ໂອຣສາ ມຸຂໂຕ ຊາຕາ''ຕິອາທິ (ອິຕິວຸຯ ໑໐໐)ຯ ນນຸ ສາວກເທສິຕາປິ ເທສນາ ອຣິຍຠາວາວຫາຕິ? ສຈ຺ຈໍ, ສາ ປນ ຕມ຺ມູລິກຕ຺ຕາ, ລກ຺ຂຓາທິວິເສສາຠາວໂຕ ຈ ''ຠຄວໂຕ ສທ຺ຘມ຺ມເທສນາ'' ອິຈ຺ເຈວ ສງ຺ຂ຺ຍໍ ຄຕາ, ຕສ຺ມາ ຠຄວໂຕ ໂອຣສປຸຕ຺ຕຠາໂວເຍວ ເຕສໍ ວຕ຺ຕພ຺ໂພຕິ, ເອເຕນ ຈຕຸພ຺ພິເຘສຸ ປຸຕ຺ເຕສຸ ອຣິຍສງ຺ຆສ຺ສ ອຕ຺ຕຊປຸຕ຺ຕຠາວໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລໍ ປຸເນນ຺ຕີ ໂສເຘນ຺ຕີ, ມາຕາປີຕູນໍ ວາ ຫທຍໍ ປູເຣນ຺ຕີຕິ ປຸຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຕຊາທໂຍຯ ອຣິຍາ ປນ ສທ຺ຘມ຺ມຕນ຺ຕິວິໂສຘເນນ, ຘມ຺ມານຸຘມ຺ມປຏິປຕ຺ຕິຍາ ຈິຕ຺ຕາຣາຘເນນ ຈ ຕປ຺ປຏິຠາຄຕາຍ ຠຄວໂຕ ປຸຕ຺ຕາ ນາມ, ເຕສໍຯ ຕສ຺ສ ''ສມູຫ''ນ຺ຕິ ປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ສໍກິເລສນິມິຕ຺ຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ຄຸຓໍ ມາເຣຕີ ວິພາຘຕີຕິ ມາໂຣ, ເທວປຸຕ຺ຕມາໂຣຯ ສິນາຕິ ປເຣ ພນ຺ຘຕິ ເອຕາຍາຕິ ເສນາ, ມາຣສ຺ສ ເສນາ ຕຖາ, ມາຣຎ຺ຈ ມາຣເສນຎ຺ຈ ມເຖນ຺ຕີ ວິໂລເຖນ຺ຕີຕິ ມາຣເສນມຖນາ, ເຕສໍຯ ''ມາຣມາຣເສນມຖນານ''ນ຺ຕິ ຫິ ວຕ຺ຕພ຺ເພປິ ເອກເທສສຣູເປກເສສວເສນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມາຣສທ຺ທສນ຺ນິຘາເນນ ວາ ເສນາສທ຺ເທນ ມາຣເສນາ ຄເຫຕພ຺ພາ, ຄາຖາພນ຺ຘວເສນ ເຈຕ຺ຖ ຣສ຺ໂສຯ ''ມາຣເສນມທ຺ທນານ''ນ຺ຕິປິ ກຕ຺ຖຈິ ປາໂຖ, ໂສ ອຍຸຕ຺ໂຕວ ອຣິຍາຊາຕິກຕ຺ຕາ ອິມິສ຺ສາ ຄາຖາ

ຍ។ ນນຸ ຈ ອຣິຍສາວການໍ ມຄຸຄາຣິຄມສມເຍ ກຄວໂຕ ວິຍ ຕທນຸຕຣາຍກຣຕຸຖໍ ເທວປຸຕຸຕມາໂຣ ວາ ມາຣເສນາ ວາ ນ ອປສາເທຕິ, ອຖ ກສຸມາ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ? ອປສາເທຕພຸພກາວກາຣຕາສຸສ ວິມຖິຕຕຸຕາ។ ເຕສຄຸທິ ອປສາເທຕພຸພຕາຍ ກາຣເຕາ ສໍກິເລເສ ວິມຖິເຕ ເຕປີ ວິມຖິຕາ ນາມ ໂທນຸຕິຕິ។ ອຖ ວາ ຂນຸຂາກິສງຂາຣມາຣານໍ ວິຍ ເທວປຸຕຸຕມາຣສຸສາປິ ຄຸຕາ ມາຣເຕາ ສທາຍກາວູປຄມນໂຕ ກິເລສພລກາໂຍ ອິຂ "ມາຣເສນາ"ຕິ ວຸຈຸຈຕິ ຍຖາທ ກຄວາ –

"ກາມາ ເຕ ປຖມາ ເສນາ, ທຸຕິຍາ ອຣຕິ ວຸຈຸຈຕິ;

ຕຕິຍາ ຂຸປຸປິປາສາ ເຕ, ຈຕຸຕຸຖີ ຕຕຸທາ ປວຸຈຸຈຕິ។

ປຄຸຈມໍ ຖີນມິທຸຂໍ ເຕ, ຂຄຸຖາ ກີຣູ ປວຸຈຸຈຕິ;

ສຕຸຕມີ ວິຈິກິຈຸຂາ ເຕ, ມກຸໂຂ ຖມຸໂກ ເຕ ອຄຸຖໂມ។

ລາໂກ ສີໂລໂກ ສກຸກາໂຣ,

ມິຈຸຂາລທຸໂຂ ຈ ໂຍ ຍໂສ;

ໂຍ ຈຕຸຕານໍ ສມຸກຸກໍເສ,

ປເຣ ຈ ອວຊານຕິ។

ເອສາ ນມຸຈິ ເຕ ເສນາ, ກຕຸທສຸສາກິປຸປທາຣິນີ;

ນ ນໍ ອສູໂຣ ຊິນາຕິ, ເຊຕຸວາ ຈ ລກເຕ ສຸຂ"ນຸຕິ។ (ສຸ។ ນິ។ ໔໓໘; ມທານິ។ ໔໘; ຈູລອນິ។ ໔໗);

ສາ ຈ ເຕທິ ອຣິຍສາວເກທິ ທິຍທຸຓສທສຸສເກທາ, ອນນຸຕເກທາ ວາ ກິເລສວາທີນີ ສຕິຂມຸມວິຈຍວິຣິຍສມຖາທິຄຸຕປຫຣຕີທີ ໂອຂີໂສ ມຖິຕາ, ວິທຸຂໍສີຕາ, ວິທຕາ ຈ, ຕສຸມາ "ມາຣເສນມຖນາ"ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ។ ວິໂລຖນຄຸເຈຕຸຖ ວິທຸຂໍສນໍ, ວິຫນນໍ ວາ។ ອປີຈ ຂນຸຂາກິສງຂາຣມຈຸຈຸເທວປຸຕຸຕມາຣານໍ ເຕສໍ ສທາຍກາວູປຄມນຕາຍ ເສນາສງຂາຕສຸສ ກິເລສມາຣສຸສ ຈ ມຖນໂຕ "ມາຣເສນມຖນາ"ຕິປີ ອຕຸໂຖ ຄເທຕພຸໂພ។ ເອວຄຸຈ ສຕິ ປຄຸຈມາຣນິມຸມຖນກາເວນ ອຕຸໂຖ ປຣິປຸຕຸໂຕ ໂທຕິ។ ອຣິຍສາວກາປີ ທິ ສມຸທຍປຸປທານປຣິຄຸຄາວເສນ ຂນຸຂມາຣໍ, ສທາຍເວກລຸລກຣເຄນ ສພຸພຖາ, ອປຸປວຕຸຕິກຣເຄນ ຈ ອກິສງຂາຣມາຣໍ, ພລວິຂມນວິສຍາຕິກຸກມນວເສນ ມຈຸຈຸມາຣໍ, ເທວປຸຕຸຕມາຣຄຸຈ ສມຸຈເຂທປຸປທານວເສນ ສພຸພໂສ ອປຸປວຕຸຕິກຣເຄນ ກິເລສມາຣໍ ມເຖນຸຕິຕິ, ອິມິນາ ປນ ເຕສໍ ໂອຣສປຸຕຸຕກາເວ ກາຣຕໍ, ຕິສຸ ປຸຕຸເຕສຸ ຈ ອນຸຊາຕຕໍ ທສຸເສຕິ។ ມາຣເສນມຖນຕາຍ ທິ ເຕ ກຄວໂຕ ໂອຣສປຸຕຸຕາ, ອນຸຊາຕາ ຈາຕິ។

ອຄຸຖນຸນນຸຕິ ຄຕນປຣິຈຸເຂໂທ, ເຕນສຕິປີ ເຕສໍ ຕໍຕໍເກເທນ ອເນກສຕສທສຸສສງຂຸຍາເກເທ ອຣິຍກາວກຣມຄຸຄຜລຂມຸມເກເທນ ອິມໍ ຄຕນປຣິຈຸເຂທໍ ນາຕິວຕຸຕນຸຕິ ມຄຸຄຄຸຖຜລຄຸຖກາວານຕິວຕຸຕນໂຕຕິ ທສຸເສຕິ។ ປີ-ສທຸໂທ, ອປີ-ສທຸໂທ ວາ ປທ ລີລຸອາທີນາ ກາຣເຄນ ອຄຸຖາເນ ປຍຸຕຸໂຕ, ໂສ "ອຣິຍສງຆ"ນຸຕິ ເອຕຸຖ ໂຍເຊຕພຸໂພ, ເຕນ ນ ເກວລໍ ພຸທຸຂຂມຸເມເຍວ, ອຖ ໂຂ ອຣິຍສງຆມຸປີຕິ ສມຸປີຕຸເທຕິ។ ຍທີປີ ອວຍວວິນິມຸຕຸໂຕ ສມຸທາໂຍ ນາມ ໂກຈິ ນຕຸຖິ ອວຍວໍ ອຸປາທາຍ ສມຸທາຍສຸສ ວຕຸຕພຸພຕຸຕາ, ອວິຄຸຄາຍມານສມຸທາຍໍ ປນ ວິຄຸຄາຍມານສມຸທາເຍນ ວິເສສີຕຸມຣທາຕີຕິ ອາທ "ອຄຸຖນຸນມຸປີ ສມູທ"ນຸຕິ, ເອເຕນ "ອຣິຍສງຆ"ນຸຕິ ເອຕຸຖ ນ ເຍນ ເກນຈິ ສຕຸຖານາທີນາ, ກາຍສາມຄຸຄີຍາ ວາ ສມຸທາຍກາໂວ, ອປີ ຕຸ ມຄຸຄຄຸຖຜລຄຸຖກາເວເນວາຕິ ວິເສເສຕິ។ ອວຍວເມວ ສມຸປີຕຸເທຕຸວາ ອູທິຕພຸໂພ ວິຕກຸເກຕພຸໂພ, ສໍອູທນິຕພຸໂພ ວາ ສງຆພິຕພຸໂພຕິ ສມູໂທ, ໂສເຍວ ສໂມໂທ ວຈນສິລິຄຸຖຕາທີນາ។ ທຸວິຂາປີ ທິ ປາໂຖ ຍຸຊຸຊຕິ។ ອາຣກຕຸຕາ ກິເລເສທີ, ອນເຍ ນ ອີຣີຍນໂຕ, ອເຍ ຈ ອີຣີຍນໂຕ ອຣິຍາ ນິຣຸຕຸຕິນເຍນ ។ ອຖ ວາ ສເທວເກນ ໂລເກນ ສຣຕານຸຕິ ອຣຕີຍໂຕ ອຸປຄນຸຕພຸພໂຕ,

ອຸປຄຕານຸຈ ຕທຕຸຖສິທຸສິໂຕ ອຣິຍາ, ທິຍຸຖິສີລສາມຸເລນ ສໍຫໂຕ, ສມຄຸຄໍ ວາ ກມຸມໍ ສມຸທາຍວເສນ ສມຸປຄໂຕຕິ ສງໂຟ, ອຣິຍານໍ ສງໂຟ, ອຣິໂຍ ຈ ໂສ ສງໂຟ ຈ ຍຖາວຸຕຸຕນເຍນາຕິ ວາ ອຣິຍສງໂຟ, ຕໍ ອຣິຍສງຟໍ. ກຄວໂຕ ອປຣາກາເຄ ພຸທຸສສມຸມຣຕນານມຸປີ ສມສິຄໂມ ສງຟຣຕນາສີໂນຕີ ອຣິຍສງຟສຸສ ພຫູປກາຣຕໍ ທສຸເສຕຸໍ ອິເສວ "ສິຣສາ ວນຸເທ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ອວສຸສຄຸຈາຍມຕຸໂຖ ສມຸປຜິຈຸຊິຕພຸໂພ ວິນຍຜຸຖກຖາທີສຸປີ (ປາຣາ. ອຜຸຖ. ຄນຸຖາຣມຸກກຖາ) ຕຖາ ວຸຕຸຕຕຸຕາ. ເກຈີ ປນ ປຸຣິມຄາຖາສຸປີ ຕໍ ປທມາເນຕຸວາ ໂຍເຊນຸຕິ, ຕທຍຸຕຸຕເມວ ຣຕນຕຸຕຍສຸສ ອສາສາຣຕາຄຸຕາປຸປກາສນຜຸຖານຕຸຕາ, ຍຖາວຸຕຸຕກາຣຕາສຸສ ຈ ສພຸເພສມຸປີ ສໍວຕຸຕນາກາຣານມສິປຸເປຕຕຸຕາຕິ.

ອິມາຍ ປນ ຄາຖາຍ ອຣິຍສງຟສຸສ ປກາວສມຸປທາ ປຫານສມຸປທາຫໂຍ ອເນເກ ຄຸຕາ ທສຸສິຕາ ໂຫນຸຕິ. ກຖໍ? "ສຸຄຕສຸສ ໂອຣສານໍ ປຸຕຸຕານ"ນຸຕິ ຫິ ເອເຕນ ອຣິຍສງຟສຸສ ປກາວສມຸປທໍ ທສຸເສຕິ ສມຸມາສມຸພຸທຸສປກາວຕາທິປນໂຕ. "ມາຣເສນມຖຸນານ"ນຸຕິ ເອເຕນ ປຫານສມຸປທໍ ສກລສໍກິເລສປຸປຫານທິປນໂຕ. "ອຜຸຖນຸນມຸປີ ສມູຫ"ນຸຕິ ເອເຕນ ລາຕາສມຸປທໍ ມຄຸຄຜຸຖຜລຜຸຖກາວທິປນໂຕ. "ອຣິຍສງຟ"ນຸຕິ ເອເຕນ ສກາວສມຸປທໍ ສພຸພສງຟານໍ ອຄຸຄກາວທິປນໂຕ. ອຖ ວາ "ສຸຄຕສຸສ ໂອຣສານໍ ປຸຕຸຕານ"ນຸຕິ ອຣິຍສງຟສຸສ ວິສຸທຸສນິສຸສຍກາວທິປນໍ. "ມາຣເສນມຖຸນານ"ນຸຕິ ສມຸມາອຸຊຸລາຍສາມີຈິປຜິປນຸນກາວທິປນໍ. "ອຜຸຖນຸນມຸປີ ສມູຫ"ນຸຕິ ອາຫຸເນຍຸຍາທິກາວທິປນໍ. "ອຣິຍສງຟ"ນຸຕິ ອນຸຕຸຕຣປຸລຸລກຸເຂຕຸຕກາວທິປນໍ. ຕຖາ "ສຸຄຕສຸສ ໂອຣສານໍ ປຸຕຸຕານ"ນຸຕິ ເອເຕນ ອຣິຍສງຟສຸສ ໂລກຸຕຸຕຣສຣຕາຄມນສພຸກາວໍ ທສຸເສຕິ. ໂລກຸຕຸຕຣສຣຕາຄມເນນ ຫິ ເຕ ກຄວໂຕ ໂອຣສປຸຕຸຕາ ຊາຕາ. "ມາຣເສນມຖຸນານ"ນຸຕິ ເອເຕນ ອກິນິຫາຣສມຸປທາສິທຸສໍ ປຸພຸພກາຄສມຸມາປຜິປຕຸຕິ ທສຸເສຕິ. ກຕາກິນິຫາຣາ ຫິ ສມຸມາປຜິປນຸນາ ມາຣໍ, ມາຣເສນໍ ວາ ອກິວິຊິນນຸຕິ. "ອຜຸຖນຸນມຸປີ ສມູຫ"ນຸຕິ ເອເຕນ ວິທສສຸຕວິປກຸເຂ ເສກຸຂາເສກຸຂສມຸເມ ທສຸເສຕິ ປຸຄຸຄລາສິຜຸຖາເນນ ມຄຸຄຜລສມຸມານໍ ທສຸສິຕຕຸຕາ. "ອຣິຍສງຟ"ນຸຕິ ເອເຕນ ອຄຸຄທກຸຂິເຕຍຸຍກາວໍ ທສຸເສຕິ ອນຸຕຸຕຣປຸລຸລກຸເຂຕຸຕກາວສຸສ ທສຸສິຕຕຸຕາ. ສຣຕາຄມນຸຈ ສາວການໍ ສພຸພຄຸຕາສຸສ ອາທິ, ສປຸພຸພກາຄປຜິປທາ ເສກຸຂາ ສີລກຸຂນຸສາທໂຍ ມຊຸເຊ, ອເສກຸຂາ ສີລກຸຂນຸສາທໂຍ ປຣິໂຍສານນຸຕິອາທິມຊຸຊປຣິໂຍສານກລຸຍາຕາ ສງເຂປໂຕ ສພຸເພປີ ອຣິຍສງຟຄຸຕາ ທສຸສິຕາ ໂຫນຸຕິຕິ.

ເອວໍ ຄາຖາຕຸຕເຍນ ສງເຂປໂຕ ສກລຄຸຕສໍກິຕຸຕນມຸເຂນ ຣຕນຕຸຕຍສຸສ ປຕາມໍ ກຕຸວາ ອິທານິ ຕໍ ນິປຸຈຸຈກາຣໍ ຍຖາສິປຸເປຕປໂຍຊເນ ປຣິຕາເມນຸໂຕ "ອິຕິ ເມ"ຕິອາທິມາຫ. ຕຕຸຖ ອິຕິ-ສທຸໂທ ນິທສຸສເນ. ເຕນ ຄາຖາຕຸຕເຍນ ຍຖາວຸຕຸຕນຍໍ ນິທສຸເສຕິ. ເມຕິ ອຕຸຕານໍ ກຣຕາວຈເນນ ກຕຸຕຸກາເວນ ນິທຸທິສຕິ. ຕສຸສ "ຍໍ ປຸລຸລໍ ມຍາ ລທຸສ"ນຸຕິ ປາຄເສເສນ ສມຸພນຸໂສ, ສມຸປທານນິທຸເທໂສ ວາ ເອໂສ, "ອຕຸຖິ"ຕິ ປາຄເສໂສ, ສາມິນິທຸເທໂສ ວາ "ຍໍ ມມ ປຸລຸລໍ ວນຸທນາມຍ"ນຸຕິ. ປສີທິຍເຕ ປສນຸນາ, ຕາທິສາ ມຕິ ປລຸລາ, ຈິຕຸຕໍ ວາ ຍສຸສາຕິ ປສນຸນມຕິ, ອລຸລປທລິງຄປຸປສານຕຸຕາ ອິມສຸສ ສມາສປທສຸສ "ປສນຸນມຕິໂນ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຣຕີ ນຍຕິ, ຊເນຕິ, ວທຕີຕິ ວາ ຣຕນໍ, ສຕຸຕວິສໍ, ທສວິສໍ ວາ ຣຕນໍ, ຕມິວ ອິມານີຕິ ເນຣຸຕຸຕິກາ. ສທິສກປຸປນມລຸລຕຸຣ ປນ ຍຖາວຸຕຸຕວຈນຕຸຖເຍວ ພຸທຸສາທີນໍ ຣຕນກາໂວ ຍຸຊຸຊຕິ. ເຕສລຸຫີ "ອິຕິປີ ໂສ ກຄວາ"ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໑.໑໕໗, ໒໕໕) ຍຖາກູຕຄຸເຕ ອາວຊຸຊນຸຕສຸສ ອມຕາສິຄມເຫຕຸກູຕໍ ອນປຸປກໍ ປີຕິປາໂມຊຸຊໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ. ຍຖາຫ –

"ຍສຸມີ ມຫານາມ ສມເຍ ອຣິຍສາວໂກ ຕຖາຄຕໍ ອນຸສຸສຣຕິ, ເນວສຸສ ຕສຸມີ ສມເຍ ຣາຄປຣິຍຸຜຸຖິຕໍ ຈິຕຸຕໍ ໂຫຕິ, ນ ໂທສ… ເປ… ນ ໂມຫ…ເປ… ອຸຊຸຄຕເມວສຸສ ຕສຸມີ ສມເຍ ຈິຕຸຕໍ ໂຫຕິ ຕຖາຄຕໍ ອາຣພຸກ. ອຸຊຸຄຕຈິຕຸໂຕ ໂຂ ປນ ມຫານາມ ອຣິຍສາວໂກ ລກຕິ ອຕຸຖເວທໍ, ລກຕິ ສມຸມເວທໍ, ລກຕິ ສມຸມູປສໍຫິຕໍ ປາໂມຊຸຊໍ, ປມຸທິຕສຸສ ປີຕິ ຊາຍຕີ"ຕິອາທິ (ອ. ນິ. ໖.໑໐; ໑໑.໑໑).

ຈິຕຸຕີກຕາທິກາໂວ ວາ ຣຕນຜຸໂຖ. ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ອຜຸຖກຖາສຸ –

"ຈິຕຸຕີກຕໍ ມຫຄຸພລຸຈ, ອຕຸລໍ ທຸລຸລກທສຸສນໍ;

ອໂນມສຕຸຕປຣິໂກຄໍ, ຣຕນໍ ເຕນ ວຸຈຸຈຕີ"ຕີ. (ຂຸ. ປາ. ອຜຸຖ. ໖.໓; ອຸທານ. ອຜຸຖ. ໔໗; ທີ. ນິ. ອຜຸຖ. ໒.໓໓; ສຸ. ນິ. ໑.໒໒໖; ມຫານິ. ອຜຸຖ. ໑.໒໒໖);

ຈິຕ຺ຕີກຕຠາວາຫໂຍ ຈ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓາ ສາຕິສຍໂຕ ພຸທ຺ຘາທີສ຺ເວວ ລພ຺ຠນ຺ຕີຕິ. ວິຕ຺ຖາໂຣ ຣຕນສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍໍ (ຂຸ. ປາ. ອຏ຺ຐ. ໖.໓; ສຸ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໒໒໖) ຄເຫຕພ຺ໂພ. ອຍມຕ຺ໂຖ ປນ ນິພ຺ພຈນຕ຺ຖວເສນ ນ ວຸຕ຺ໂຕ, ອຖ ເກນາຕິ ເຈ? ໂລເກ ຣຕນສມ຺ມຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸໂນ ຄຣຸກາຕພ຺ພຕາທິອຕ຺ຖວເສນາຕິ ສທ຺ທວິທູ. ສາຘູນຎ຺ຈ ຣມນໂຕ, ສໍສາຣຓ຺ຓວາ ຈ ຕຣຓໂຕ, ສຸຄຕິນິພ຺ພານນຎ຺ຈ ນຍນໂຕ ຣຕນໍ ຕຸລຍຕ຺ຖສມາສວເສນ, ອລມຕິປ຺ປຎ຺ເຈນ. ເອກເສສປກປ຺ປເນນ, ປຸຖຸວຈນນິພ຺ພຈເນນ ວາ ຣຕນານິ. ຕິຓ຺ຓໍ ສມູໂຫ, ຕິກໍ ວາ ສມາຫຍານິ, ຕໂຍ ວາ ອວຍວາ ອສ຺ສາຕິ ຕຍໍ, ຣຕນານເມວ ຕຍໍ, ນາຎ຺ເຎສນ຺ຕິ ຣຕນຕ຺ຕຍໍ. ອວຍວວິນິມຸຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ສມຸທາຍສ຺ສ ອຠາວໂຕ ຕີກໍ ເອວ ຣຕນານິ ຕຖາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ນ ສມຸທາຍມຕ຺ຕໍ, ສມຸທາຍາເປກ຺ຂາຍ ປນ ເອກວຈນໍ ກຕໍ. ວນ຺ທິຍເຕ ວນ຺ທນາ, ສາວ ວນ຺ທນາມຍໍ ຍຖາ “ທານມຍໍ ສີລມຍ”ນ຺ຕິ (ທີ. ນິ. ໓.໓໐໕; ອິຕິວຸ. ໖໐; ເນຕ຺ຕິ. ໓໓). ວນ຺ທນາ ເຈຕ຺ຖ ກາຍວາຈາຈິຕ຺ເຕຫິ ຕິຓ຺ຓໍ ຣຕນານໍ ຄຸຓນິນ຺ນຕາ, ໂຖມນາ ວາ. ອປິຈ ຕສ຺ສາ ເຈຕນາຍ ສຫຊາຕາໂທປກາເຣໂກ ສທ຺ຘາປຎ຺ຎາສຕິວີຣິຍາທິສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຌມ຺ໂມ ວນ຺ທນາ, ຕາຍ ປກຕນ຺ຕິ ວນ຺ທນາມຍໍ ຍຖາ “ໂສວຓ຺ຓມຍໍ ຣູປິຍມຍ”ນ຺ຕິ, ອຕ຺ໂຖ ປນ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຈຕນາວ. ຣຕນຕ຺ຕເຍ, ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ວາ ວນ຺ທນາມຍໍ ຣຕນຕ຺ຕຍວນ຺ທນາມຍໍ. ປຸຊ຺ຊຠວຜລນິພ຺ພຕ຺ຕນໂຕ ປຸຎ຺ຎໍ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ອຕ຺ຕໂນ ກາຣກໍ, ສນ຺ຕານໍ ວາ ປຸນາຕິ ວິໂສເຘຕີຕິ ປຸຎ຺ຎໍ, ສກມ຺ມກຕ຺ຕາ ຌາຕຸສ຺ສ ກາຣິຕວເສນ ອຕ຺ຖວິວຣຓໍ ລຠ຺ຠຕິ, ສທ຺ທນິປ຺ຜຕ຺ຕິ ປນ ສຸທ຺ຘວເສເນວາຕິ ສທ຺ທວິທູ.

ຕໍຕໍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິພນ຺ຘນວເສນ ສຕ຺ຕສນ຺ຕານສ຺ສ ອນ຺ຕເຣ ເວມຊ຺ເຊ ເອຕິ ອາຄຈ຺ຉຕີຕິ ອນ຺ຕຣາໂຍ, ທິຏ຺ຐຘມ຺ມິກາທິອນຕ຺ໂຖ. ປຕາມປໂຍຊເນ ວຸຕ຺ຕວິຘິນາ ສຸຏ຺ຐຸ ວິຫໂຕ ວິທ຺ຘສ຺ໂຕ ອນ຺ຕຣາໂຍ ອສ຺ສາຕິ ສຸວິຫຕນ຺ຕຣາໂຍ. ວິຫນນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ຕທຸປ຺ປາທກເຫຕຸປຣິຫຣຓວເສນ ເຕສໍ ອນ຺ຕຣາຍານມນຸປ຺ປຕ຺ຕິກຣຓນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ຫຸຕ຺ວາຕິ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍາ, ຕສ຺ສ “ອຕ຺ຖໍ ປກາສຍິສ຺ສາມີ”ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ຕສ຺ສາຕິ ຍໍ-ສທ຺ເທນ ອຸທ຺ທິຏ຺ຐສ຺ສ ວນ຺ທນາມຍປຸຎ຺ຎສ຺ສ. ອານຸຠາເວນາຕິ ພເລນ.

“ເຕໂຊ ອຸສ຺ສາຫມນ຺ຕາ ຈ, ປຠູ ສຕ຺ຕີຕິ ປຎ຺ຈິເມ;

‘ອານຸຠາໂວ’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ‘ປຠາໂວ’ຕິ ຈ ເຕ ວເທ”ຕິ. –

ວຸຕ຺ເຕສຸ ຫິ ອຕ຺ເຖສຸ ອິຘ ສຕ຺ຕິຍໍ ວຕ຺ຕຕີ. ອນຸ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕໍສມງ຺ຄີ ຠາເວຕີ ວຑ຺ເຒຕີຕິ ຫິ ອນຸຠາໂວ, ໂສເຍວ ອານຸຠາໂວຕິ ອຸທານຏ຺ຐກຖາຍໍ, ອຕ຺ໂຖ ປນ ຍຖາລທ຺ຘສມ຺ປຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕກສ຺ສ ປຸຣິມກມ຺ມສ຺ສ ພລານຸປ຺ປທານວສສງ຺ຂາຕາ ວນ຺ທນາມຍປຸຎ຺ຎສ຺ສ ສຕ຺ຕີເຍວ, ສາ ຈ ສຸວິຫຕນ຺ຕຣາຍຕາຍ ກຣຓໍ, ເຫຕຸ ວາ ສມ຺ຠວຕີ.

ເອຕ຺ຖ ປນ “ປສນ຺ນມຕິໂນ”ຕິ ເອເຕນ ອຕ຺ຕໂນ ປສາທສມ຺ປຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ. “ຣຕນຕ຺ຕຍວນ຺ທນາມຍ”ນ຺ຕິ ເອເຕນ ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ເຂຕ຺ຕຠາວສມ຺ປຕ຺ຕີ, ຕໂຕ ຈ ຕສ຺ສ ປຸຎ຺ຎສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ປສາທສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ຈ ເຂຕ຺ຕຠາວສມ຺ປຕ຺ຕິຍາຕິ ທ຺ວີຫິ ອງ຺ເຄຫິ ອຕ຺ຖສໍວຓ຺ຓນາຍ ອຸປ຺ຆາຕເກົາປທ຺ທວານໍ ວິຫນເນ ສມຕ຺ຖຕໍ ທີເປຕິ. ຈຕຸຣງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທານເຈຕນາ ວິຍ ຫິ ທ຺ວຍງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປຓາມເຈຕນາປີ ອນ຺ຕຣາຍວິຫນເນນ ທິຏ຺ຐຘມ຺ມິກາຕິ.

ເອວໍ ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ນິປ຺ຈ຺ຈກາຣກຣເຓ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຍສ຺ສາ ຌມ຺ມເທສນາຍ ອຕ຺ຖໍ ສໍວຓ຺ເຓຕຸກາໂມ, ຕທປີ ສໍວຓ຺ເຓຕພ຺ພຌມ຺ມຠາເວນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຄຸຓາຠິຕ຺ຖວນວິເສເສນ ອຠິຕ຺ຖເວຕຸໍ “ທີຆສ຺ສາ”ຕິອາທິມາຫ. ອຍຎ຺ຫິ ອາຈຣິຍສ຺ສ ປກຕິ, ຍທິທໍ ຕໍຕໍສໍວຓ຺ຓນາສຸ ອາທິໂຕ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ສໍວຓ຺ເຓຕພ຺ພຌມ຺ມສ຺ສ ວິເສສຄຸຓກິຕ຺ຕເນນ ໂຖມນາ. ຕຖາ ຫິ ເຕສຸ ເຕສຸ ປປຎ຺ຈສູທນີສາຣຕ຺ຖປກາສນີມໂນຣຖປູຣຕີອຏ຺ຐສາລິນີອາທີສຸ ຍຖາກ຺ກມໍ “ປຣວາທມຖນສ຺ສ, ຎາຓປ຺ປເຠທຊນນສ຺ສ, ຌມ຺ມກຖິກປຸງ຺ຄວານໍ ວິຈິຕ຺ຕປຏິຠານຊນນສ຺ສ,

ຕສ຺ສ ຄມ຺ຠີຣຎາເຓຫິ, ໂອຄາຬ຺ຫສ຺ສ ອຠິຓ຺ຫໂສ;

ນານານຍວິຈິຕ຺ຕສ຺ສ, ອຠິຌມ຺ມສ຺ສ ອາທິໂຕ”ຕິ. ອາທິນາ –

ໂຖມນາ ກຕາ. ຕຕ຺ຖ ທີຆສ຺ສາຕິ ທີຆນາມກສ຺ສ. ທີຆສຸຕ຺ຕງ຺ກິຕສ຺ສາຕິ ທີເຆຫິ ອຠິອາຍຕວຈນປ຺ປພນ຺ເຘຫິ ສຸຕ຺ເຕຫິ ລກ຺ຂິຕສ຺ສ, ອເນນ “ທີໂຆ”ຕິ ອຍໍ ອິມສ຺ສ ອາຄມສ຺ສ ອຕ຺ຖານຸຄຕາ ສມຎ຺ຎາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ນນຸ ຈ ສຸຕ຺ຕານິເຍວ ອາຄໂມ,

ກຖໍ ໂສ ເຕຫິ ອງ຺ຄິຍຕີຕີ? ສຈ຺ຈເມຕໍ ປຣມຕ຺ຖໂຕ, ປລ຺ລຕ຺ຕິໂຕ ປນ ສຸຕ຺ຕານິ ອຸປາທາຍ ອາຄມກາວສ຺ສ ປລ຺ລຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອວຍເວຫີ ສຸຕ຺ເຕຫີ ອວຍວີກູໂຕ ອາຄໂມ ອງ຺ຄິຍຕີ។ ຍເຖວ ຫິ ອຕ຺ຖພ຺ຍລ຺ຊນສມຸທາເຍ “ສຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ໂວຫາໂຣ, ເອວໍ ສຸຕ຺ຕສມຸທາເຍ ອາຄມໂວຫາໂຣຕີ។ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທາທີນິປ຺ຸຕຕ຺ຖກາວໂຕ ນິປ຺ຸຕສ຺ສ។ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ອຕ຺ຕຕ຺ຖປຣຕ຺ຖາຫໂຍ ເອຕ຺ຖ, ເອເຕນ, ເອຕສ຺ມາຕີ ວາ ອາຄໂມ, ອຸຕ຺ຕມພ຺ເຖນ, ປຕ຺ຖນິຍພ຺ເຖນ ຈ ໂສ ວໂຣຕິ ອາຄມວໂຣ។ ອປີຈ ອາຄມສມ຺ມເຕຫີ ພາຫີຣກປເວທີເຕຫີ ກາຣຕປ຺ຸຣາຕກຖານຣສີຫປ຺ຸຣາຕກຖາທີຫີ ວໂຣຕິປີ ອາຄມວໂຣ, ຕສ຺ສ។ ພຸທ຺ຘານມນຸພຸທ຺ຘາ ພຸທ຺ຘານຸພຸທ຺ຘາ, ພຸທ຺ຘານໍ ສຈ຺ຈປຜິເວຘໍ ອນຸຄມ຺ມ ປຜິວິທ຺ຘສຈ຺ຈາ ອຄ຺ຄສາວກາຫໂຍ ອຣິຍາ, ເຕຫີ ອຕ຺ຖສໍວຕ຺ຕນາວເສນ, ຄ຺ຕ ສໍວຕ຺ຕນາວເສນ ຈ ສໍວຕ຺ຕິໂຕຕີ ຕຖາ។ ອຖ ວາ ພຸທ຺ຘາ ຈ ອນຸພຸທ຺ຘາ ຈ, ເຕຫີ ສໍວຕ຺ຕິໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນາຕີ ຕຖາ, ຕສ຺ສ។ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘເນວ ຫິ ຕິຕ຺ຕມ຺ປີ ປີຜການໍ ອຕ຺ຖສໍວຕ຺ຕນາກ຺ກໂມ ກາສິໂຕ, ຕໂຕ ປຣໍ ສງ຺ຄາຍນາທິວເສນ ສາວເກຫີຕິ ອາຈຣິຍາ ວທນ຺ຕີ។ ວຸຕ຺ຕລ຺ຈ ມຊ຺ຊິມາຄມພ຺ຖກຖາຍ ອຸປາລິສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ “ເວຍ຺ຍາກຣຕສ຺ສາຕີ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ອຕ຺ຖທີປກສ຺ສ។ ກຄວຕາ ຫິ ອພ຺ຍາກຕໍ ຕນ຺ຕິປທໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ເພສໍເຍວ ອຕ຺ໂຖ ກຖິໂຕ”ຕີ (ມ។ ນິ។ ອພ຺ຖ។ ໓។ກ໖)។ ສທ຺ຘາວຫຄ຺ຕສ຺ສາຕີ ພຸທ຺ຘາທີສຸ ປສາທາວຫຄ຺ຕສ຺ສ។ ນນຸ ຈ ສພ຺ພມ຺ປີ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ເຕປີຜກໍ ສທ຺ຘາວຫຄ຺ຕເມວ, ອຖ ກສ຺ມາ ອຍມລ຺ລສາຘາຣຕຄ຺ເຕນ ໂຖມິໂຕຕີ? ສາຕິສຍໂຕ ອິມສ຺ສ ຕຄ຺ຄ຺ຕສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ។ ອຍລ຺ຫິ ອາຄໂມ ພຣຫ຺ມຊາລາທີສຸ ສີລທີພ຺ຖາທີນໍ ອນວເສສນິທ຺ເທສາທີວເສນ, ມຫາປທານາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໔។໑) ປ຺ຸຣິມພຸທ຺ຘານມ຺ປີ ຄຕນິທ຺ເທສາທີວເສນ, ປາຖິກສຸຕ຺ຕາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໓។໑໗໔) ຕິຕ຺ຖິເຍ ມທ຺ທິຕ຺ວາ ອປ຺ປຜິວຕ຺ຕິຍສີຫນາທນທນາທີວເສນ, ອນຸຕ຺ຕຣິຍສຸຕ຺ຕາທີສຸ ວິເສສໂຕ ພຸທ຺ຘຄຄຕວິກາວເນນ ຣຕນຕ຺ຕເຍ ສາຕິສຍໍ ສທ຺ຘໍ ອາວຫຕີຕີ។

ເອວໍ ສໍວຕ຺ເຕຕພ຺ພສມ຺ມສ຺ສ ອກິຕ຺ຖວນມ຺ປີ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ສມ຺ປຕິ ວກ຺ຂມານາຍ ອາຄມນວິສຸທ຺ຘີ ທສ຺ເສຕ຺ຸ “ອຕ຺ຖປ຺ປກາສນຕ຺ຖ”ນ຺ຕິອາທີມາຫ។ ອິມາຍ ຫິ ຄາຖາຍ ສງ຺ຄີຕິຕ຺ຕຍມາຣຸລ຺ຫທີຆາຄມພ຺ຖກຖາໂຕວ ສີຫລອກາສາມຕ຺ຕໍ ວິນ຺ ໑ ອຍໍ ວກ຺ຂມານສໍວຕ຺ຕນາ ອາຄຕາ, ນາລ຺ລໂຕ, ຕເທວ ກາຣຕໍ ກຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພາ, ນາລ຺ລນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ອາຄມນວິສຸທ຺ຘີ ທສ຺ເສຕີ។ ອປີໂຣ ນໂຍ – ປຣມນິປ຺ຸຕຄມ຺ກີຣໍ ພຸທ຺ຘວິສຍມາຄມວຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ພເລເນວ ວຕ຺ຕຍິສ຺ສາມີຕິ ອລ຺ເລຫີ ວຕ຺ຕຸມ຺ປີ ອສກ຺ກເຕຍ຺ຍຕ຺ຕາ ສໍວຕ຺ຕນານີສ຺ສຍໍ ທສ຺ເສຕຸມາຫ “ອຕ຺ຖປ຺ປກາສນຕ຺ຖ”ນ຺ຕິອາທີ។ ອິມາຍ ຫິ ປ຺ຸພ຺ພາຈຣິຍານຸກາວໍ ນິສ຺ສາເຍວ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ວຕ຺ຕຍິສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສໍວຕ຺ຕນານີສ຺ສຍໍ ທສ຺ເສຕີ។ ຕຕ຺ຖ “ອຕ຺ຖປ຺ປກາສນຕ຺ຖ”ນ຺ຕິ ປາຄຕ຺ໂຖ, ສກາວຕ຺ໂຖ, ເລຍ຺ຍຕ຺ໂຖ, ປາຄານຸຣູປຕ຺ໂຖ, ຕທນຸຣູປຕ຺ໂຖ, ສາວເສສຕ຺ໂຖ, ນິວຣເສສຕ຺ໂຖ, ນີຕຕ຺ໂຖ, ເນຍ຺ຍຕ຺ໂຖຕິອາທີນາ ອເນກປ຺ປກາຣສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປກາສນຕ຺ຖາຍ, ປກາສນາຍ ວາ។ ຄາຖາພນ຺ຘສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ທ຺ວິກາໂວ។ ອຕ຺ໂຖ ກຖິຍຕິ ເອຕາຍາຕີ ອຕ຺ຖກຖາ, ສາເຍວ ອພ຺ຖກຖາ ຕ຺ຖ-ກາຣສ຺ສ ພ຺ຖ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາ “ທຸກ຺ຂສ຺ສ ປີລ຺ອນພ຺ໂຖ”ຕີ (ປຜິ។ ມ។ ໑។໑໗; ໔។໘), ອຍລ຺ຈ ສສລ຺ໂລຄວິຊີ ອຣິຍາຊາຕິກາວໂຕ។ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາປີ ຫິ “ຕຖານໍພ຺ຖ ຍຸຄ”ນ຺ຕີ ລກ຺ຂຕໍ ວຕ຺ວາ ອິທເມວຸທາຫຣນ຺ຕີ។

ຍາຍ’ຕ຺ຖມກິວຕ຺ເຕນ຺ຕິ, ພ຺ຍລ຺ຊນຕ຺ຖປທານຸຄໍ;

ນິທານວຕ຺ຖສມ຺ພນ຺ຘໍ, ເອສາ ອພ຺ຖກຖາ ມຕາ។

ອາທີໂຕຕິອາທີມ຺ຫິ ປຖມສງ຺ຄີຕິຍໍ។ ຉລ຺ອກິລ຺ລຕາຍ ປຣເມນ ຈິຕ຺ຕວສີກາເວນ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ, ຊານາທີສຸ ປລ຺ຈວສີຕາສພ຺ກາວໂຕ ຈ ວສີໂນ, ເຖຣາ ມຫາກສ຺ສປາທໂຍ, ເຕສໍ ສເຕຫີ ປລ຺ຈທີ។ຍາ ສງ຺ຄີຕາຕີ ຍາ ອພ຺ຖກຖາ ອຕ຺ຖໍ ປກາເສຕ຺ຸຍຸຕ຺ຕພ຺ຖາເນ “ອຍເມຕສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ, ອຍເມຕສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ”ຕີ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕາ។ ອນຸສງ຺ຄີຕາ ຈ ປຈ຺ຉາປີຕິ ນ ເກວລໍ ປຖມສງ຺ຄີຕິຍເມວ, ອຖ ໂຂ ປຈ຺ຉາ ທຸຕິຍຕຕິຍສງ຺ຄີຕິສຸປີ។ ນ ຈ ປລ຺ຈຫີ ວສີສເຕຫີ ອາທີໂຕ ສງ຺ຄີຕາເຍວ, ອປີ ຕຸ ຍສຕ຺ເຖຣາທີຫີ ອນຸສງ຺ຄີຕາ ຈາຕີ ສທ ສມຸຈ຺ຈເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ສມຸຈ຺ຈຍທ຺ວຍລ຺ຫີ ປຈ຺ເຈກໍ ກິຣິຍາກາລໍ ສມຸຈ຺ຈິໂນຕີ។

ອຖ ໂປຣາຕພ຺ຖກຖາຍ ວິຊ຺ຊມານາຍ ກິເມຕາຍ ອຊຸນາ ປ຺ຸນ ກຕາຍ ສໍວຕ຺ຕນາຍາຕີ ປ຺ຸນຣຸຕ຺ຕິຍາ, ນິຣຕ຺ຖກຕາຍ ຈ ໂທສໍ ສມນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ຕໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ “ສີຫລອທີປ”ນ຺ຕິອາທີມາຫ។ ຕໍ ປຣິຫຣເຕເນວ ຫິ ອິມິສ຺ສາ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ນິມິຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕີ។ ຕຕ຺ຖ ສີຫໍ ລາຕີ ຄຕ຺ຫາຕີຕີ ສີຫໂລ ລ-ກາຣສ຺ສ ລ຺ອ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາ “ຄຣຸລ຺ໂອ”ຕີ។ ຕສ຺ມີ ວໍເສ ອາທີປ຺ຸຣິໂສ ສີຫກຸມາໂຣ, ຕພ຺ພໍສຊາຕາ ປນ ຕມ຺ພປຕ຺ຕິທີເປ ຂຕ຺ຕິຍາ, ສພ຺ເພປີ ຈ ຊນາ ຕທ຺ຊິຕວເສນ, ສທິສໂວຫາເຣນ ວາ ສີຫລ຺ອາ, ເຕສໍ ນິວາສທີໂປປີ ຕທ຺ຊິຕວເສນ, ຄານິນາເມນ ວາ “ສີຫລ຺ໂອ”ຕີ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ຊລມຊ຺ເຊ ທີປ຺ປຕິ, ທ຺ວິຘາ ວາ ອາໂປ ເອຕ຺ຖ ສນ຺ທຕີຕີ ທີ

ໂປ, ໂສເຍວ ທິໂປ, ເາທາເປກ຺ຂາຍ ເຕສໍ ທິໂປ໌ຕິ ຕຖາ໌. ປ໌ນສທ຺ໂທ ອຣຸຈິສໍສູຈເນ, ເຕນ ກາມຌ຺ຈ ສາ ສງຄິຕິຕ຺ຕຍມາຣຸລຸຫາ, ຕຖາປີ ປຸ໌ນ ເອວໍ໌ຍູຕາຕິ ອຣຸຈິຍກາວໍ ສໍສູເຈຕິ໌. ຕທຕ຺ຖສມ຺ພນ຺ຘຕາຍ ປ໌ນ ປຸ໌ຣິມຄາຖາຍ "ກາມຌ຺ຈ ສງຄິຕາ ອນຸສງຄິຕາ ຈາ"ຕິ ສານຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖໂຍຊນາ ສມ຺ກາວຕິ໌. ອຌ຺ຌຕ຺ຖາປີ ທີ ຕຖາ ທິສຸສຕິຕິ໌. ອາກຕາຕິ ຊມ຺ພຸທິປໂຕ ອານີຕາ໌. ອຖາຕິ ສງຄິຕິ ກາລໂຕ ປ໌ຈ຺ຉາ, ເອວໍ ສຕິ ອາກຕປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ໌. ອຖາຕິ ວາ ມຫາມຫິນ຺ທຕ຺ເຖເຣນາກຕກາລໂຕ ປ໌ຈ຺ຉາ, ເອວໍ ສຕິ ຄປີຕປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ໌. ສາ ທີ ຘມ຺ມສງຄາຫກຕ຺ເຖເຣຫິ ປ໌ຄມໍ ຕີຕິ ປີຍການິ ສງຄາຍິຕ຺ວາ ຕສຸສ ອຕ຺ຖສໍວຕ຺ຌນານຸຣູເປ ເນວ ວາຈນາມຄ຺ຄໍ ອາໂຣປີຕຕ຺ຕາ ຕິສ຺ໂສ ສງຄິຕິໂຍ ອາຣຸລຸຫາເຍວ, ຕໂຕ ປ໌ຈ຺ຉາ ຈ ມຫາມຫິນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ຕມ຺ພປ໌ຕ຺ຕີທີປ໌ ມາກຕາ, ປ໌ຈ຺ຉາ ປ໌ນ ຕມ຺ພປ໌ຕ຺ຕີເຍຫີ ມຫາເຖເຣຫີ ນິກາຍນ຺ຕຣລທ຺ຘິສງກຣປຣີຫຣຓຕ຺ຖໍ ສີຫລຸອກາສາຍ ຄປີຕາຕິ໌. ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖໂຣ ປ໌ນ ປ໌ຈ຺ຌິມສມ຺ພນ຺ຘເມວ ທຸທ຺ທສຕ຺ຕາ ປ໌ກາເສຕິ໌. ຕຖາ "ທິປ໌ວາສີນມຕ຺ຖາຍາ"ຕິ ອິທມ຺ປີ "ຄປີ ຕາ"ຕິ ຈ "ອປ໌ເນຕ຺ວາ ອາໂຣເປ໌ນ຺ໂຕ"ຕິ ຈ ເອເຕຫິ ປ໌ເທຫິ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ໌. ເອກປ໌ທມ຺ປີ ທີ ອາວຸຕ຺ຕິຍາທິນເຍຫີ ອ ເນກຕ຺ຖສມ຺ພນ຺ຘມຸປ໌ຄຈ຺ຉຕິ໌. ປຸ໌ຣິມສມ຺ພນ຺ເຘນ ເຈຕ຺ຖ ສີຫລຸອທີປ໌ວາສີນມຕ຺ຖາຍ ນິກາຍນ຺ຕຣລທ຺ຘິສງກຣປຣີຫຣເຕນ ສີຫ ລຸອກາສາຍ ຄປີຕາຕິ ຕມ຺ພປ໌ຕ຺ຕີຍຕ຺ເຖເຣຫີ ຄປ໌ນປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕິ໌. ປ໌ຈ຺ຌິມສມ຺ພນ຺ເຘນ ປ໌ນ ອິມາຍ ສໍວຕ຺ຌນາຍ ຊມ຺ພຸທີປ໌ ວາສີນໍ, ອຌ຺ຌທີປ໌ວາສີນຌ຺ຈ ອຕ຺ຖາຍ ສີຫລຸອກາສາປ໌ນຍນສ຺ສ, ຕນ຺ຕິນຍານຸຈ຺ຉວິກາສາໂຣປ໌ນສ຺ສ ຈ ປໂຍຊນນ຺ຕິ໌. ມຫາ ອິສ຺ສຣິຍຕ຺ຕາ ມຫິນ຺ໂທຕິ ຣາຊກຸມາຣກາເລ ນາມໍ, ປ໌ຈ຺ຉາ ປ໌ນ ຄຸຓມຫນ຺ຕຕາຍ ມຫາມຫິນ຺ໂທຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ໌. ສີຫລຸອກາສາ ນາມ ອເນກກ຺ຂເຣຫີ ເອກຕ຺ຖສ຺ສາປີ ໂວຫຣຓໂຕ ປ໌ເຣສໍ ໂວຫຣິຕຸໍ ອຕິທຸກ຺ກຣາ ກຌ຺ຈຸກສທິສາ ສີຫລຸອານໍ ສມ຺ທາຈິຕ຺ຕາ ກາ ສາ໌.

ເອວໍ ໂຫຕຸ ໂປ໌ຣາຕຌ຺ຄກຖາຍ, ອຘຸນາ ກຣິຍມານາ ປ໌ນ ອຌ຺ຄກຖາ ກາຖໍ ກຣິຍຕິຕິ ອນຸໂຍເຄ ສຕິ ອິມິສ຺ສາ ອຌ຺ຄກຖາຍ ກຣຓປ໌ປ໌ກາຣໍ ທສ຺ເສຕຸມາຫ "ອປ໌ເນຕ຺ວານາ"ຕິອາທິ໌. ຕຕ຺ຖ ຕໂຕ ມູລຌ຺ຄກຖາໂຕ ສີຫລຸອກາສໍ ອປ໌ເນຕ຺ວາ ໂປ໌ຕ຺ຖເກ ອນາ ໂຣປີຕກາເວນ ນິຣງກຣິຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເອເຕນ ອຍໍ ວກ຺ຂມານາ ອຌ຺ຄກຖາ ສງຄິຕິຕ຺ຕຍມາໂຣປີຕາຍ ມູລຌ຺ຄກຖາຍ ສີຫ ລຸອກາສາປ໌ນຍນມຕ຺ຕມຌ຺ຌຕ຺ຣ ອຕ຺ຖໂຕ ສໍສນ຺ທຕິ ເຈວ ສເມຕິ ຈ ຍຖາ "ຄງໂຄທເກນ ຍມ຺ໂນທກ"ນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ໌. "ມ ໂນຣມ" ມິຈ຺ຈາທິນີ "ກາສ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິກາວທີປ໌ການີ ວິເສສນານີ໌. ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິກາເວນ ທີ ປ໌ຕ຺ຘິຕານໍ ມນໍ ຣມຍຕິຕິ ມໂນຣມາ໌. ຕໂນຕິ ອຕ຺ຖເມຕາຍ, ຕນີຍຕິ ວາ ອຕ຺ຖວເສນ ວິວຣີຍຕິ, ວຌ຺ຌໂຕ ວາ ສຕ຺ເຕ ຕາເຣຕີ , ນານາຕ຺ຖວິສ ຍໍ ວາ ກງຂໍ ຕຣນ຺ຕິ ເອຕາຍາຕິ ຕນ຺ຕິ, ປາລຸອິ໌. ຕສ຺ສາ ນຍສງຂາຕາຍ ຄຕິຍາ ອວີ ຌາຍໍ ອນຸຄຕາຕິ ຕນ຺ຕິນຍານຸຈ຺ຉວິກາ໌. ອສກາວນິຣຸຕ຺ຕິກາສນ຺ຕຣສໍກິຕ຺ຓໂທສວິຣຫິຕຕາຍ ວິຄຕໂທສາ, ຕາທິສໍ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິກູຕໍ –

"ສາ ມາຄຘີ ມູລກາສາ, ນຣາ ຍາຍາ'ທິກປ຺ປີກາ;

ພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ຈສ຺ສຸຕາລາປາ, ສມ຺ພຸທ຺ຘາ ຈາປີ ກາສເຣ"ຕິ໌. –

ວຸຕ຺ຕໍ ປາລຸອິຄຕິກາສໍ ໂປ໌ຕ຺ຖເກ ລິຂນວເສນ ອາໂຣເປ໌ນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອິມິນາ ສທ຺ທໂທສາກາວມາຫ໌.

ສມຍໍອວິໂລເມນ຺ໂຕຕິ ສິທ຺ຘນ຺ຕມວິໂຣເຘນ຺ໂຕ, ອິມິນາ ປ໌ນ ອຕ຺ຖໂທສາກາວມາຫ໌. ອວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ເອວ ທີ ເຕ ເຖຣວາທາປີ ອິຘ ປ໌ກາສຍິສ຺ສນ຺ຕິ໌. ເກສໍ ປ໌ນ ສມຍນ຺ຕິ ອາຫ "ເຖຣານ"ນ຺ຕິອາທິ, ເອເຕນ ຣາຫຸລາຈຣິຍາທີນໍ ເຊຕວນວາສີອກຍຄິຣິວາສີ ນິກາຍານໍ ສມຍໍ ນິວຕ຺ເຕຕິ໌. ຖິເຣຫີ ສີລສຸຕຊ຺ຈານວິມຸຕ຺ຕິສງຂາເຕຫີ ຄຸເຓຫີ ສມນ຺ນາຄຕາຕິ ເຖຣາ໌. ຍຖາຫ "ຈຕ຺ຕາໂຣເມ ກິກ຺ຂເວ ເຖຣກຣຓາ ຘມ຺ມາ໌. ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ? ອິຘ ກິກ຺ຂເວ ກິກ຺ຂຸ ສີລວາ ໂຫຕິ"ຕິອາທິ (ອ໌. ນີ໌. ໔໌໒໒)໌. ອປີຈ ສຈ຺ຈຘມ຺ມາທີຫິ ຖິຣກຣເຓຫີ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ເຖຣາ໌. ຍຖາຫ ຘມ຺ມຣາຊາ ຘມ຺ມປເທ –

"ຍມ຺ຫິ ສຈ຺ຈຌ຺ຈ ຘມ຺ໂມ ຈ, ອຫິໍສາ ສໍຍໂມ ທໂມ;

ສ ເວ ວນ຺ຕມໂລ ຘີໂຣ, 'ເຖໂຣ'ອິຕິ ປວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ໌. (ຘ໌. ປ໌. ໒໖໐);

ເຕສໍ໌. ມຫາກສ຺ສປ໌ເຖຣາທີຫິ ອາຄຕາ ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣາ ເຖຣວໍໂສ, ຕປ຺ປຣິຍາປນ຺ນາ ຫຸຕ຺ວາ ອາຄມາຘິຄມສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ປຌ຺ຌາປຊ຺ໂຊເຕນ ຕສ຺ສ ສມ຺ຊຊລນ຺ໂຕ ຕໍ ປ໌ກາເຣນ ທີເປ໌ນ຺ຕິ, ຕສ຺ມິ ວາ ປທີປສທິສາຕິ ເຖຣວໍສປທີປາ໌. ວິວິເຘນ ອາກາເຣນ

ນິຈ຺ຉິຍຕີຕິ ວິນິຈ຺ຉໂຍ, ຄຕ຺ຶຍ຺ຄາເນສຸ ຊີລມຫ຺ຫນາກາເຣນ ປວຕ຺ຕາ ວິມຕິຈ຺ເຉທນີກຖາ, ສຸຍ຺ຄ຺ ນິປ຺ໂຕ ສຕ຺ໂຫ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ເອເຕສນ຺ຕິ ສຸນິປ຺ຕວິນິຈ຺ຉຍາຯ ອຖ ວາ ວິນິຈ຺ຉິໂນຕີຕິ ວິນິຈ຺ຉໂຍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕວິສຍໍ ຓາຕໍ, ສຸຍ຺ຄ຺ ນິປ຺ໂຕ ເຉໂກ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ເອເຕສນ຺ຕິ ສຸນິປ຺ຕວິນິຈ຺ຉຍາຯ ມຫາເມຆວເນ ກິໂຕ ວິຫາໂຣ ມຫາວິຫາໂຣ, ໂຍ ສຕ຺ຖຸ ມຫາໂພຘິນາ ວິໂຣຈຕິ, ຕສ຺ມິໍ ວສນສີລາ ມຫາວິຫາຣວາສິໂນ, ຕາທິສານໍ ສມຍໍ ອວິໂລເມນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເອເຕນ ມຫາກສ຺ສປາທິເຖຣປຣມ຺ປຣາຄໂຕ, ຕໂຕເຍວ ອວິປຣີໂຕ ສຕ຺ຫສຸຂຸໂມ ວິນິຈ຺ຉໂຍຕິ ມຫາວິຫາຣວາສີນໍ ສມຍສ຺ສ ປມາຕພູຕຕໍ ປຸຄ຺ຄລາຘິຍ຺ຄານວເສນ ທສ຺ເສຕິຯ

ທີຕ຺ວາ ປຸນປ຺ປຸນກຕມຕ຺ຖນ຺ຕິ ເອກຕ຺ຖ ວຸຕມ຺ປີ ປຸນ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ອາກຕມຕ຺ຖໍ ປຸນຣຸຕ຺ຕິກາວໂຕ, ຄນ຺ຖຄຣຸກາວໂຕ ຈ ຈຊິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອາຄມວຣສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ປກາສຍິສ຺ສາມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອວໍ ກຣຕປ຺ປກາຣມ຺ປີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ທີປວາສີນມຕ຺ຖາຍາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ປໂຍຊນໂຕ ອຍ຺ຍມ຺ປີ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ປໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ສຸຊນສ຺ສ ຈາ"ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ສຸຊນສ຺ສ ຈາຕິ ຈ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ໂຖ, ເຕນ ນ ເກວລໍ ຊມ຺ພຸທີປວາສີນເມວ ອຕ຺ຖາຍ, ອຖ ໂຂ ສາສຸຊນໂຕສນຕ຺ຖຍ຺ຈາຕິ ສມ຺ຈ຺ຈິໂນຕິຯ ເຕເນວ ຈ ຕມ຺ພປຕ຺ຕິທີປວາສີນມ຺ປີ ອຕ຺ຖາຍາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຘ ໂຫຕິ ອຸຄ຺ຄຫຕາທີສຸກຣຕາຍ ເຕສມ຺ປີ ພຫູປກາຣຕ຺ຕາຯ ຈິຣຍ຺ຖິຕຕ຺ຖຍ຺ຈາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ຈ-ສທ຺ໂທ ນ ເກວລໍ ຕທຸກຍຕ຺ຖເມວ, ອປີຕ຺ ຕິວິຘສ຺ສາປີ ສາສນຘມ຺ມສ຺ສ, ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມສ຺ສ ວາ ປຍ຺ຈວສ຺ສສຫສ຺ສປຣິມາຕໍ ຈິຣກາລໍ ຖິຕຕ຺ຖຍ຺ຈາຕິ ສມ຺ຈ຺ຈຍຕ຺ຖເມວ ທສ຺ເສຕິຯ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມສ຺ສ ຫິ ຖິຕິຍາ ປຏິປຕ຺ຕິຘມ຺ມປຏິເວຘຘມ຺ມານມ຺ປີ ຖິຕິ ໂຫຕິ ຕສ຺ເສວ ເຕສໍ ມູລກາວໂຕຯ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ປນ ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ເຕນ ປທພ຺ຍຍ຺ຊເນນ, ຕທຕ຺ເຖນ ຈ ຈິຣໍ ສມ຺ມາ ປຕິຍ຺ຖາຕິ, ສໍວຕ຺ຕນາຍ ຈ ປທພ຺ຍຍ຺ຊນໍ ອວິປຣີຕໍ ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຕທຕ຺ໂຖປີ ອວິປຣີໂຕ ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ອວິປຣີຕສ຺ສ ປທພ຺ຍຍ຺ຊນສ຺ສ, ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປາຍກາວມ຺ປາທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ "ຈິຣຍ຺ຖິຕຕ຺ຖຍ຺ຈ ຘມ຺ມສ຺ສາ"ຕິຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ກຄວຕາ –

"ທ຺ເວເມ ກິກ຺ຂເວ ຘມ຺ມາ ສທ຺ຘມ຺ມສ຺ສ ຖິຕິຍາ ອສມ຺ໂມສາຍ ອນນ຺ຕຣຘານາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ກຕເມ ທ຺ເວ? ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕຍ຺ຈ ປທພ຺ຍຍ຺ຊນໍ, ອຕ຺ໂຖ ຈ ສຸນີໂຕ, ອິເມ ໂຂ...ເປ... ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ"ຕິອາທິ (ອຯ ນິຯ ໒໔໑)ຯ

ເອວໍ ປໂຍຊນມ຺ປີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວກ຺ຂມານາຍ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ມຫຕ຺ຕປຣິຈ຺ຈາເຄນ ຄນ຺ຖຄຣຸກາວໍ ປຣິຫຣິຕຸມາຫ "ສີລກຖາ"ຕິອາທິຯ ຕຖາ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ "ນ ຕໍ ວິຈຣຍິສ຺ສາມີ"ຕິຯ ອປໂຣ ນໂຍ – ຍທຍ຺ຄາຖໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ, ຕເທກເທສກາເວນ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ໂຄ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ກຖີການໍ ອຸປເທສໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ວິຈາຣິຕຘມ຺ເມ ອຸທ຺ເທສວເສນ ທສ຺ເສຕຸມາຫ "ສີລກຖາ"ຕິອາທິຯ ຕຕ຺ຖ ສີລກຖາຕິ ຈາຣິຕ຺ຕວາຣິຕ຺ຕາທິວເສນ ສີລວິຕ຺ຖາຣກຖາຯ ຘຸຕຘມ຺ມາຕິ ປີຕ຺ຆປາຕິກາ຺ຄາທໂຍ ເຕຣສ ກິເລສຘຸນນກຘມ຺ມາຯ ກມ຺ມຍ຺ຄານານີຕິ ກາວນາສ຺ຂາຕສ຺ສ ໂຍຄກມ຺ມສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍ຺ຄານຕ຺ຕາ ກມ຺ມຍ຺ຄານນາມານິ ຘມ຺ມຊາຕານິຯ ຕານິ ປນ ປາລຸອິຍມາຄຕານິ ອຍ຺ຖຕີ ເສວ ນ ຄເຫຕພ຺ພານິ, ອຖ ໂຂ ອຍ຺ຄກຖາຍມາຄຕານິປີ ທ຺ເວຕີ ຓາເປຕຸໍ "ສພ຺ພານິປີ"ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຈຣິຍາວິຘານສຫິໂຕຕີ ຣາຄຈຣິຕາທີນໍ ສກາວາທີວິຘາເນນ ສຫ ປວຕ຺ໂຕ, ອິທໍ ປນ "ຊານສມາປຕ຺ຕິວິຕ຺ຖາໂຣ"ຕິ ອິມສ຺ສ ວິເສສນໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ຣູປາວຈຣຊ຺ຊານານິ ຊານໍ, ອຣູປາວຈຣຊ຺ຊານານີ ສມາປຕ຺ຕີຯ ຕທຸກຍມ຺ປີ ວາ ປຏິລທ຺ຘມຕ຺ຕໍ ຊານໍ, ສມາປຊ຺ຊນວສີກາວປ຺ປຕ຺ຕໍ ສມາປຕ຺ຕີຯ ອປີຈ ຕທປີ ອຸກຍໍ ຊານເມວ, ຜລສມາປຕ຺ຕິນິໂຣຘສມາປຕ຺ຕິໂຍ ປນ ສມາປຕ຺ຕີ, ຕາສໍ ວິຕ຺ຖາໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣເກທານໍ ຉນ຺ນມ຺ປີ ອກິຍ຺ຓານໍ ຄຫຕຕ຺ຖໍ "ສພ຺ພາ ຈ ອກິຍ຺ຓາໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຓາຕວິກ຺ຄາທີສຸ (ວິກຯ ກ໒໑) ອາຄຕນເຍນ ເອກວິຘາທີນາ ເກເທນ ປຍ຺ຓາຍ ສ຺ກລຍິຕ຺ວາ ສມ຺ປີຕ຺ເຫຕ຺ວາ, ຄເຕຕ຺ວາ ວາ ວິນິຈ຺ຉຍນໍ ປຍ຺ຓາສ຺ກລນ ວິນິຈ຺ຉໂຍຯ ອຣິຍານີຕິ ພຸທ຺ຘາທີຫິ ອຣິເຍຫິ ປຏິວິຊ຺ຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ອຣິຍກາວສາຘກຕ຺ຕາ ວາ ອຣິຍານິ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນຯ ອວິຕຖກາເວນ ວາ ອຣຕີຍຕ຺ຕາ, ອວຄນ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ ອຣິຍານີ, "ສຈ຺ຈານີ"ຕິມສ຺ສ ວິເສສນໍຯ

ເຫຕາທິປຈ຺ຈຍຘມ຺ມານໍ ເຫຕຸປຈ຺ຈຍາທີກາເວນ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຘມ຺ມານມຸປການກຕາ ປຈ຺ຈຍາກາໂຣ, ຕສ຺ສ ເທສນາ ຕຖາ, ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທກຖາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສາ ປນ ນິກາຍນ຺ຕຣລທ຺ຘິສ຺ກຣຣທິຕຕາຍ ສຸຍ຺ຄ຺ ປຣິສຸທ຺ຘາ, ຆນວິນິພ຺ໂກຄສ຺ສ ຈ ສຸທຸກ຺ກຣຕາຍ ນິປຸຕາ, ເອກຕ຺ຕາທີນຍສຫິຕາ ຈ ຕຕ຺ຖ ວິຈາຣິຕາຕິ ອາຫ "ສຸປຣິສຸທ຺ຘນິປຸຕນຍາ"ຕິຯ ປທຕ຺ຕຍມ຺ປີ ເຫຕໍ ປຈ຺ຈຍາການເທສນາຍ ວິເສສນໍຯ ປຏິສມ຺ກິທາທີສຸ ອາຄຕນຍໍ ອວິສ຺ສຊ຺ຊິຕ຺ວາວ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ ອວິມຸຕ຺ໂຕ ຕນ຺ຕິມຄ຺ໂຄ ຍສ຺ສາຕິ ອວິມຸຕ຺ຕຕນ຺ຕິ ມຄ຺ຄາຯ ມຄ຺ໂຄຕິ ເຈຕ຺ຖ ປາລຸອິສ຺ຂາໂຕ ອຸປາໂຍ ຕໍຕທຕ຺ຖານໍ ອວໂພຘສ຺ສ, ສຈ຺ຈປຏິເວຘສ຺ສ ວາ ອຸປາຍ

ກາວໂຕ។ ປພນ຺ໂຊ ວາ ທີຜກາເວນ ປກຕິມຄ຺ຄສທິສຕ຺ຕາ, ອິທໍ ປນ ‘‘ວິປສ຺ສນາ, ກາວນາ’’ຕິ ປທທ຺ວຍສ຺ສ ວິເສສນໍ។

ອິຕິປນ ສພ຺ພນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ປຣິສມາປເນ ຍຖາອຸທ຺ທິຍ຺ເຖ ຢາທ຺ເທສສ຺ສ ປຣິນິຍ຺ຖິຕຕ຺ຕາ, ເອຕ຺ຕກໍ ສພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ປນາຕິ ວຈນາລງ຺ກາຣມຕ຺ຕໍ ວິສໍ ອຕ຺ຖາກາວໂຕ។ ປທຕ຺ຖສໍກິຕ຺ຕາສ຺ສ, ວຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ຈ ອວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອວເສສສ຺ສ ອກາວໂຕ ສຸ ວິຍ຺ເຍຍ຺ຍກາເວນ ສຸປຣິສຸທ຺ທໍ, ‘‘ສພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຊ, ກາວນປຶ່ສກໍ ວາ ເອຕໍ ‘‘ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພຊ຺ຊນໂຕ។ ກິຍ຺ໂຍຕິ ອຕິເຣກໍ, ອຕິວິຕ຺ຖາຣນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເອເຕນ ປທຕ຺ຖມຕ຺ຕເມວ ວິຈາຣຍິສ຺ສາມີຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ເອຕໍ ສພ຺ພໍ ອິຊ ອຍ຺ຖກຖາຍ ນ ວິຈາຣຍິສ຺ສາມີ ປຸ່ນຣຸຕ຺ຕິກາວໂຕ, ຄນ຺ຖຄຣຸກກາວໂຕ ຈາຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ។ ວິຈຣຍິສ຺ສາມີຕິ ຈ ຄາຖາກາວໂຕ ນ ວຸທ຺ຊິກາໂວຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ។

ເອວມ຺ປີ ເອສ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ໂຄ ອາຄມານມຕ຺ຖໍ ນ ປກາເສຍ຺ຍ, ອຖ ສພ຺ໂພເປໂສ ອິຊ ວິຈາຣິຕພ຺ໂພເຍວາຕິ ໂຈທນາຍ ຕຖາ ອ ວິຈາຣຕາສ຺ສ ເອກນ຺ຕກາຣຕໍ ນິທ຺ສາເຣຕ຺ວາ ຕໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ‘‘ມຊ຺ເຊ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ໂຄ’’ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຖ ມຊ຺ເຊຕິ ຊຸທ຺ທກໂຕ ອຍ຺ເລສໍ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປີ ອາຄມານໍ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ។ ທິ-ສທ຺ໂທ ກາຣເຕ, ເຕນ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ກາຣຕໍ ໂຊເຕຕິ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສຸ ຈຕູສຸ ອາຄເມສຸ។ ຍຖາກາສິຕນ຺ຕິ ກຄວຕາ ຍໍ ຍໍ ເທສິຕໍ, ເທສິຕານຸຣູປໍ ວາ។ ອປິ ຈ ສໍວຕ຺ຕາເກຫິ ສໍວຕ຺ຕານາວເສນ ຍໍ ຍໍ ກາສິຕໍ, ກາສິຕານຸຣູປນ຺ຕິປີ ອຕ຺ໂຖ។ ອິຈ຺ເຈວາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ກາຣຕໍ ນິທສ຺ເສຕິ, ອິມິນາວ ກາຣເຕນ, ອິທເມວ ວາ ກາຣຕໍ ມນສິ ສນ຺ນິຊາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ກໂຕຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ‘‘ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ໂຄ ເອສາ’’ຕິ ປທໍ ກມ຺ມກາເວນ ສມ຺ພຊ຺ຊຕິ ອາວຸຕ຺ຕິ ຍາທິນເຍນາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ។ ຕມ຺ປີຕິ ຕໍ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ຄມ຺ປີ ລາເຕນ ຄເຫຕ຺ວານ។ ເອຕາຍາຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນີຍາ ນາມ ເອຕາຍ ອຍ຺ຖກຖາຍ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ມຊ຺ເຊ ຖຕ຺ວາ’’ຕິ ເອເຕນ ມຊ຺ຊຕ຺ຕກາວທີປເນນ ວິເສສໂຕ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປີ ອາຄມານໍ ສາຊາຣຕຍ຺ຖກຖາ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ໂຄ, ນ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນີອາທໂຍ ວິຍ ອສາຊາຣຕຍ຺ຖກຖາຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ອວິເສສໂຕ ປນ ວິນ ຍາກິຊມ຺ມານມ຺ປີ ຍຖາຣທໍ ສາຊາຣຕຍ຺ຖກຖາ ໂຫຕິເຍວ, ເຕທິ ສມ຺ມິສ຺ສຕາຍ ຈ ຕທວເສສສ຺ສ ຊຸທ຺ທກາຄມສ຺ສ ວິເສສໂຕ ສາຊາຣຕາ ສມານາປີ ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ຈຕຸນ຺ນເມວ ອາຄມານໍ ສາຊາຣຕາຕ຺ເວວ ວຸຕ຺ຕາຕິ។

ອິຕິ ໂສລຸອສຄາຖາວຕ຺ຕນາ។

ຄນ຺ຖາຣມ຺ກກຖາວຕ຺ຕນາ ນິຍ຺ຖິຕາ។

ນິທານກຖາວຕ຺ຕນາ

ເອວໍ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ວິວິເຊນ ນເຍນ ປຕາມາທີກໍ ປກຣຕາຣມ຺ກວິຊານໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ ວິກາຄວນ຺ຕານໍ ສກາວວິກາວນໍ ວິກາຄທສ຺ສນວເສເນວ ສຸວິກາວິຕໍ, ສຸວິຍ຺ຍາປິຕຍ຺ຈ ໂຫຕີຕິ ປຖມໍ ຕາວ ວຄ຺ຄສຸຕ຺ຕວເສນ ວິກາຄໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕຕ຺ຖ ທີຜາຄ ໂມ ນາມາ’’ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ‘‘ທີຜສ຺ສ ອາຄມວຣສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ປກາສຍິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຍທິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມິ ວຈເນ។ ‘‘ຍສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ປກາສຍິສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຝິຍ຺ຍາຕໍ, ໂສ ທີຜາຄໂມ ນາມ ວຄ຺ຄສຸຕ຺ຕວເສນ ເອວໍ ເວທິຕພ຺ໂພ, ເອວໍ ວິກາໂຄຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ។ ອຖ ວາ ຕຕ຺ຖາຕິ ‘‘ທີຜາຄມນິສ຺ສິຕ’’ນ຺ຕິ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອຕສ຺ມິ ວຈເນ។ ໂຍ ທີຜາຄໂມ ວຸຕ຺ໂຕ, ໂສ ທີຜາຄໂມ ນາມ ວຄ຺ຄສຸຕ຺ຕວເສນ។ ເອວໍ ວິກຊິຕພ຺ໂພ, ເອທີໂສຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ។ ‘‘ທີຜສ຺ສາ’’ຕິອາທິນາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ທູຣວຈນໍ ຕໍ-ສທ຺ເທນ ປຝິນິທ຺ທິສຕິ ວິຍ ‘‘ທີຜາຄມນິສ຺ສິຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອາສນ຺ນວຈນມ຺ປີ ຕໍ-ສທ຺ເທນ ປຝິນິທ຺ທິສຕິ ອຕ຺ຕໂນ ພຸທ຺ຊິຍໍ ປຣມ຺ມຸຂໍ ວິຍ ປຣິວຕ຺ຕມານໍ ທຸຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕນໂຕ។ ເອທິເສສຸ ຫິ ຖາເນສຸ ອຕ຺ຕໂນ ພຸທ຺ຊິຍໍ ສມ຺ມຸຂໍ ວາ ປຣມ຺ມຸຂໍ ວາ ປຣິວຕ຺ຕມານໍ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ປຝິນິທ຺ທິສິຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິ ສທ຺ທມຕ຺ຕປຝິນິທ຺ເທເສນ ອຕ຺ຖສ຺ສາວິໂຣຊນໂຕ។ ວຄ຺ຄສຸຕ຺ຕາທີນໍ ນິພ຺ພຈນໍ ປຣໂຕ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ។ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ ຍສ຺ສາຕິ ຕິວຄ຺ໂຄ។ ຈຕ຺ຕຕຶສ ສຸຕ຺ຕານິ ເອຕ຺ຖ ສງ຺ຄຍ຺ຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ວາ ສງ຺ຄໂຫ ຄຕນາ ເອຕ຺ຖາຕິ ຈຕ຺ຕຕຶສສຸຕ຺ຕສງ຺ຄໂຫ។

ອຕ຺ຕໂນ ສໍວຕ຺ຕນາຍ ປຖມສງ຺ຄີຕິຍໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕານຸກ຺ກເມເນວ ປວຕ຺ຕກາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕສ຺ສ…ເປ… ນິທານມາທີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອາທີກາໂວ ເຫຕ຺ຖ ສງ຺ຄີຕິກ຺ກເມເນວ ເວທິຕພ຺ໂພ។ ກສ຺ມາ ປນ ຈຕູສຸ ອາຄເມສຸ ທີຜາຄໂມ ປຖມໍ ສງ຺ຄີໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສີ ລກ຺ຂນ຺ຊວຄ຺ໂຄ ປຖມໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມິຍ຺ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖາປີ ນິທານນ຺ຕິ? ນາຍມນ຺ໂຍໂຄ ກຕ຺ຖຈິປີ ນ ປວຕ຺ຕຕິ ສພ຺ພຕ຺ເຖວ ວຈນກ຺ກມມຕ຺ຕໍ ປຝິຈ຺ຈ ອນ຺ຍຸຍ຺ຊິຕພ຺ພໂຕ។ ອປິຈ ສທ຺ຊາວຫຄ຺ຄຕ຺ຕາ ທີຜາຄໂມເວ ປຖມໍ ສງ຺ຄີໂຕ។ ສທ຺ຊາ ຫິ

ກຸສລສມ຺ມານໍ ພິຊໍ຺ ຍຖາຫ ‘‘ສທ຺ຘາ ພີຊໍ ຕໂປ ວຸຏ຺ຠີ’’ຕິ (ສໍ຺ ນິ຺ ໘໋໑ຌຖ; ສ຺ຸ ນິ຺ ຖຖ)຺ ສທ຺ຘາວຫຄຸຓາ ຈຯຸສ ເຫຍ຺ຸຖາ ທສ຺ສິຕາເຍວ຺ ກິຄ຺ຈ ກິຍໂຍ – ກຕິປຍສຸຕ຺ຕສ຺ງຄຫຕາຍ ເຈວ ອປ຺ປປຣິມາຓຕາຍ ຈ ອຸຕ຺ຄຫຓຊາຣຓາທິສຸຂໂຕ ປຄຸມໍ ສ຺ງຄີ ໂຕ຺ ຕຖາ ເຫສ ຈຕ຺ຕ໌ສຸຕ຺ຕສ຺ງຄໂຫ, ຈຕຸສຍຸຄິກາຓວາຣປຣິມາໂຓ ຈ຺ ສີລກຖາພາຫຸລ຺ລໂຕ ປນ ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ໂຄ ປຄຸມໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ຺ ສີລຄ຺ຫິ ສາສນສ຺ສ ອາທິ ສີລປຕິຏ຺ຖານຕ຺ຕາ ສພ຺ພຄຸຓານໍ ຺ ເຕເນວາຫ ‘‘ຕສ຺ມາ ຕິຫ ຕຸວໍ ກິກ຺ຂຸ ອາທິເມວ ວິໂສເຘຫີ ກຸສເລສຸ ຘມ຺ເມສ຺ຸ ໂກ ຈາທິ ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ? ສີລຄ຺ຈ ສຸວິສຸທ຺ຘ’’ນ຺ຕິອາທິ (ສໍ຺ ນິ຺ ໕໋໘໖ຌ)຺ ສີລກ຺ຂນ຺ຘກຖາ ພາຫຸລ຺ລໂຕ ຫີ ໂສ ‘‘ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ໂຄ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ຺ ທີຍຄິວິນິເວຄນກຖາກາວໂຕ ປນ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປີຏກສ຺ສ ນິຣວເສສທີຍຄິວິກຊ ນໍ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕໍ ປຄຸມໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ເຕປີຏເກ ຫີ ພຸທ຺ຘວຈເນ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສທິສໍ ທີຍຄິຄຕານີ ນິຄ຺ຄຸມ຺ພໍ ນິຊ຺ຊຍໍ ກຕ຺ວາ ວິກຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖິ຺ ນິທານໍ ປນ ປຄຸມສ຺ງຄີຕິຍໍ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖເຣນ ປຸຏ຺ເຖນ ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທນ ເທສກາລາທິນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປຄຸມໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ຺ ເຕນາຫ ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສ຺ສາປີ’’ຕິອາທີ຺ ຕຕ຺ຖ ຈ ‘‘ອາຍສ຺ມຕາ’’ຕິອາທີນາ ເທສກໍ ນິຍເມຕິ, ປຄຸມສ຺ງຄີຕິກາເລຕິ ປນ ກາລນ຺ຕິ, ອຍມຕ຺ໂຖ ອຸປຣິ ອາວີ ກວິສ຺ສຕິ຺

ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ

ອິທານິ ‘‘ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິກາເລ’’ຕິ ວຈນປ຺ປສ຺ງເຄນ ຕໍ ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິ໌ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ, ຍສ຺ສໍ ວາ ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິຍໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ ຕານຸກ຺ກເມນ ສໍວຕ຺ຓານໍ ກຕ຺ຕຸກາມຕ຺ຕາ ຕໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ຕສ຺ສາ ຕນ຺ຕິຍາ ອາຣຸລ຺ຫາຍປີ ອິຘ ວຈເນ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວໍ ‘‘ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິ ນາມ ເຈສາ’’ຕິອາທິມາຫ຺ ເອຕ຺ຖ ຫີ ກິຄ຺ຈາປີ…ເປ… ມາຣຸລ຺ຫາຕິ ເອເຕນ ນນຸ ສາ ສ຺ງຄີຕິກ຺ຂນ຺ຘເກ ຕນ຺ ຕິມາຣຸລ຺ຫາ, ກສ຺ມາ ອິຘ ປຸນ ວຸຕ຺ຕາ, ຍທິ ຈ ວຸຕ຺ຕາ ອສ຺ສ ນິຣຕ຺ຖກຕາ, ຄນ຺ຖຄຣຸຕາ ຈ ສິຍາຕິ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ‘‘ນິທານ…ເປ… ເວທິຕພ຺ພາ’’ຕິ ປນ ເອເຕນ ນິທານໂກສລ຺ລຕ຺ຖກາວໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂທສຕາ ນ ສິຍາຕິ ວິເສສກາຣຓທສ຺ສ ເນນ ປຣິຫຣຕິ຺ ‘‘ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິ ນາມ ເຈສາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ອີທິເສສຸ ຄາເນສຸ ວຕ຺ຕພ຺ພສມ຺ປີຓ຺ຫນຕ຺ໂຖ຺ ເຕນ ຫີ ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິກາເລ ວຸຕ຺ຕໍ ນິທານຄ຺ຈ ອາທິ, ເອສາ ຈ ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິ ນາມ ເອວໍ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສມ຺ປີຓ຺ເຫ ຕິ຺ ອຸປ຺ຄ຺ຍາສຕ຺ໂຖ ວາ ຈ-ສທ຺ໂທ, ອຸປ຺ຄ຺ຍາໂສຕິ ຈ ວາກ຺ຍາຣມ຺ໂກ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ເອສາ ຫີ ຄນ຺ຖກາຣານໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ກິຄ຺ຈີ ວຕ຺ວາ ປຸນ ອປຣໍ ວຕ຺ຕຸມາຣການ຺ຕານໍ ຈ-ສທ຺ທປ຺ປໂຍໂຄ຺ ຍໍ ປນ ວຊິຣພຸທ຺ຘິຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ອຕິເຣກຕ຺ໂຖ, ເຕນ ອຄ຺ຄາປີ ອຕ຺ຖີຕິ ທີເປຕີ’’ຕິ (ວຊິຣ ຏີ຺ ພາຫິຣນິທານກຖາວຓ຺ຓນາ), ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ຺ ນ ເຫຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ເທນ ຕທຕ຺ໂຖ ວິຄ຺ຄາຍຕິ຺ ຍທິ ເຈຕ຺ຖ ຕທຕ຺ຖທສ຺ສນຕ຺ຖເມວ ຈ-ກາໂຣ ອທີປ຺ເປ຺ໂຕ ສິຍາ, ເອວໍ ສຕິ ໂສ ນ ກຕ຺ຕພ຺ໂພເຍວ ປຄຸມສທ຺ເທເນວ ອຄ຺ຄາສໍ ທຸຕິຍາທິສ຺ງຄີຕີນມ຺ປີ ອຕ຺ຖິກາວສ຺ສ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ຺ ທຸຕິຍາທີນມ຺ປາຫາຍ ຫີ ປຄຸມສທ຺ທປ຺ປໂຍໂຄ ທີຊາທີນມ຺ປາຫາຍ ຣສ຺ສາທິສທ຺ທປ຺ປໂຍໂຄ ວິຍ຺ ຍຖາປຈ຺ຈຍໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ເທສິຕຕ຺ຕາ, ປຄ຺ຄຕຕ຺ຕາ ຈ ວິປ຺ປກິຓ຺ຓານໍ ຘມ຺ມວິນຍານໍ ສ຺ງຄເຫຕ຺ວາ ຄາຍນໍ ກຖນໍ ສ຺ງຄີຕິ, ເອເຕນ ຕໍ ຕໍ ສິກ຺ຂາປທານໍ, ຕໍຕໍສຸຕ຺ຕານຄ຺ຈ ອາທິປຣິໂຍສາເນສຸ, ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ຈ ສມ຺ພນ຺ຘວເສນ ຄປິຕໍ ສ຺ງຄີຕິກາຣກວຈນໍ ສ຺ງຄຫິຕໍ ໂຫຕິ຺ ມຫາວິສຍຕ຺ຕາ, ປູຊິຕຕ຺ຕາ ຈ ມຫຕີ ສ຺ງຄີຕິ ມຫາສ຺ງຄີຕິ, ປຄຸມາ ມຫາສ຺ງຄີຕິ ປຄຸມມຫາສ຺ງຄີຕິ຺ ກິຄ຺ຈາປີຕິ ອນຸຄ຺ຄຫຕ຺ໂຖ, ເຕນ ປາລຸອິຍມ຺ປີ ສາ ສ຺ງຄີຕິມາຣຸລ຺ຫາວາຕິ ອນຸຄ຺ຄຫໍ ກໂຣຕິ, ເອວມ຺ປີ ຕຕ຺ຖາຣຸລ຺ຫມຕ຺ເຕນ ອິຘ ໂສຕູນໍ ນິທານໂກສລ຺ລໍ ນ ໂຫຕີຕິ ປນ-ສທ຺ເທນ ອຣຸຈິຍຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ນິທທາຕີ ເທສນໍ ເທສກາລາທິວເສນ ອວິທິຕໍ ວິທິຕໍ ກຕ຺ວາ ນິທສ຺ເສຕີຕິ ນິທານໍ, ຕສ຺ມີ ໂກສລ຺ລໍ, ຕທຕ຺ຖາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺

ອິທານິ ຕໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ວຕ຺ຕນຄ຺ຫີ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕານໍ ທສ຺ສນານຸຕ຺ຕຣິຍສຣຓາທິປ຺ຏິ ລາກເຫຕຸກູຕາສຸ ວິຊ຺ຊມານາສຸປີ ອຄ຺ຄາສຸ ກຄວໂຕ ກິຣິຍາສຸ ‘‘ພຸທ຺ໂຘ ໂພເຘຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ (ພ຺ຸ ວໍ຺ ອຏ຺ຄ຺ ອພ຺ການ຺ຕຣນິທານ ໑; ຈຣິຍາ຺ ອຏ຺ຄ຺ ປກິຓ຺ຓກກຖາ; ອຸທານ ອຏ຺ຄ຺ ໑໗) ປຏິຄ຺ຄາຍ ອນຸໂລມນໂຕ ວິເນຍ຺ຍານໍ ມຄ຺ຄຜລຸປ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸກູຕາ ກິຣິ ຍາວ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ພຸທ຺ຘກິຈ຺ຈໍ ນາມາຕິ ຕໍ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນຄ຺ຫີ…ເປ… ວິນຍນ຺’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນໂຕ ປນ ປຸພ຺ພກາເຄ ກຄວຕາ ກາສິຕໍ ສຸຓນ຺ຕານມ຺ປີ ວາສນາກາຄິຍເມວ ຊາຕໍ, ນ ເສກ຺ຂກາຄິຍໍ, ນ ນິພ຺ເພຘກາຄິຍໍ ຕປ຺ປຸສ຺ສກລ຺ລິການໍ ສຣຓທານໍ ວິຍ຺ ເອສາ ຫີ ຘມ຺ມຕາ, ຕສ຺ມາ ຕເມວ ມຣິຍາທກາເວນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ ພໍ຺ ສທ຺ຘມ຺ມຣັສ຺ສີຍາທິ ຘມ຺ໂມເຍວ ປວຕ຺ຕນຏ຺ເຖນ ຈກ຺ກນ຺ຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ຺ ອຖ ວາ ຈກ຺ກນ຺ຕິ ອາຓາ, ຘມ຺ມໂຕ ອນເປຕຕ຺ຕາ ຘມ຺ມຄ຺ຈ ຕໍ ຈກ຺ກຄ຺ຈາຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ຺ ຘມ຺ເມນ ຄາເຍນ ຈກ຺ກນ຺ຕິປີ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ຺ ວຸຕ຺ຕຄ຺ຫີ ປຏິສມ຺ກິທາຍໍ –

‘‘ຘມ຺ມຄ຺ຈ ປວຕ຺ເຕຕິ ຈກ຺ກຄ຺ຈາຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ຺ ຈກ຺ກຄ຺ຈ ປວຕ຺ເຕຕິ ຘມ຺ມຄ຺ຈາຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ, ຘມ຺ເມນ ປວຕ຺ເຕຕີຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ, ຘມ຺ມຈຣິຍາຍ ປວຕ຺ເຕຕີຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກ’’ນ຺ຕິອາທີ (ປຏິ຺ ມ຺ ໘໋໔໐, ໔໑)຺

ຕສ຺ສ ປວຕ຺ຕນໍ ຕຖາ။ ປວຕ຺ຕນນ຺ຕິ ຈ ປວຕ຺ຕຍມານໍ, ປວຕ຺ຕິຕນ຺ຕິ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນາຕີຕວເສນ ທຸວິຘາ ອຕ຺ໂຖ။ ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍ “ຘມ຺ມຈກ຺ກປວຕ຺ຕນສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ເຕຕິ ນາມ, ອຎ຺ຎາສິໂກຓ຺ຑຎ຺ຎຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມຄ຺ຄຜລາຘິຄໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປວຕ຺ຕິຕໍ ນາມາ”ຕິ (ສໍ။ ນິ။ ອຏ຺ຐ။ ໓။໕။໑໐໘໑-໑໐໘໘; ປຏິ။ ມ။ ອຏ຺ຐ။ ໒။໒။໒໐)။ ອິຘ ປນ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວເສເນວ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕ။ ຍາວາຕິ ປຣິຈ຺ເຉທຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ສຸຠທ຺ທສ຺ສ ນາມ ປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ວິນຍນໍ ອນ຺ໂຕ ປຣິຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຠິວິຘິວເສນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ။ ຕຎ຺ຫິ ຠຄວາ ປຣິນິພ຺ພານມຎ຺ເຈ ນິປ຺ປນ຺ໂນເຍວ ວິເນສີຕິ။ ກຕໍ ປຣິນິຏ຺ຐາປິຕໍ ພຸຘ຺ຘກິຈ຺ຈໍ ເຍນາຕິ ຕຖາ, ຕສ຺ມິໍ ກຕພຸຘ຺ຘກິຈ຺ເຈ ຠຄວຕິ ໂລກນາເຖ ປຣິນິພ຺ພຸເຕຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເອເຕນ ພຸຘ຺ຘກຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ກິຈ຺ຈສ຺ສ ກສ຺ສຈິປິ ອເສສິຕຠາວໍ ທີເປຕິ။ ຕໂຕເຍວ ຫິ ຠຄວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕຕິ။ ນນຸ ຈ ສາວເກຫິ ວິນີຕາປິ ວິເນຍ຺ຍາ ຠຄວຕາເຍວ ວິນີຕາ ນາມ။ ຕຖາ ຫິ ສາວກຠາສິຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ “ພຸຘ຺ຘຠາສິຕ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ສາວກວິເນຍ຺ຍາ ຈ ນ ຕາວ ວິນີຕາ, ຕສ຺ມາ “ກຕພຸຘ຺ຘກິຈ຺ເຈ”ຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ? ນາຍໍ ໂທໂສ ເຕສໍ ວິນຍນູປາຍສ຺ສ ສາວເກສຸ ຐປິຕຕ຺ຕາ။ ເຕເນວາຫ –

“ນ ຕາວາຫໍ ປາປິມ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ, ຍາວ ເມ ຠິກ຺ຂູ ນ ສາວກາ ຠວິສ຺ສນ຺ຕິ ວິຍຕ຺ຕາ ວິນີຕາ ວິສາຣທາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ ຘມ຺ມຘຣາ…ເປ… ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫ ຘມ຺ເມນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປາຏິຫາຣິຍໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິອາທິ (ທີ။ ນິ။ ໒။໑໖໘; ອຸທາ။ ໕໑)။

“ກຸສິນາຣາຍ”ນ຺ຕິອາທິນາ ຠຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພຸຕເທສກາລວິເສສວຈນໍ “ອປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ຠຄວາ”ຕິ ຄາຫສ຺ສ ມິຈ຺ຉາຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ໂລເກ ຊາຕສໍວຑ຺ຒາທິຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖຎ຺ຈ။ ຕຖາ ຫິ ມນຸສ຺ສຠາວສ຺ສ ສຸປາກຏກຣຓຕ຺ຖໍ ມຫາໂພຘິສຕ຺ຕາ ຈຣິມຠເວ ທາຣປຣິຄ຺ຄຫາທີນິປິ ກໂຣນ຺ຕີຕິ။ ກຸສິນາຣາຍນ຺ຕິ ເອວໍ ນາມເກ ນຄເຣ။ ຕຎ຺ຫິ ນຄຣໍ ກຸສຫຕ຺ຖໍ ປຸຣິສໍ ທສ຺ສນຏ຺ຐາເນ ມາປິຕຕ຺ຕາ “ກຸສິນາຣ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ສມີປຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ຠຸມ຺ມໍ။ ອຸປວຕ຺ຕເນ ມລ຺ລານໍ ສາລວເນຕິ ຕສ຺ສ ນຄຣສ຺ສ ອຸປວຕ຺ຕນຠູເຕ ມລ຺ລຣາຊູນໍ ສາລວເນ။ ຕຎ຺ຫິ ສາລວນໍ ນຄຣໍ ປວິສິຕຸກາມາ ອຸຍ຺ຍານໂຕ ອຸປ຺ຈ຺ຈ ວຕ຺ຕນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ເອເຕນາຕິ ອຸປວຕ຺ຕນໍ။ ຍຖາ ຫິ ອນຸຣາຘປຸຣສ຺ສ ທກ຺ຂິຓປຈ຺ຉິມທິສາຍໍ ຖູປາຣາໂມ, ເອວໍ ຕໍ ອຸຍ຺ຍານໍ ກຸສິນາຣາຍ ທກ຺ຂິຓປຈ຺ຉິມທິສາຍໍ ໂຫຕິ။ ຍຖາ ຈ ຖູປາຣາມໂຕ ທກ຺ຂິຓທ຺ວາເຣນ ນຄຣໍ ປວິສນມຄ຺ໂຄ ປາຈີນມຸໂຂ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕເຣນ ນິວຕ຺ຕຕິ, ເອວໍ ອຸຍ຺ຍານໂຕ ສາລປນ຺ຕິ ປາຈີນມຸຂາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ອຸຕ຺ຕເຣນ ນິວຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕໍ “ອຸປວຕ຺ຕນ”ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ອປເຣ ປນ “ຕໍ ສາລວນມຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ມິຕ຺ຕສຸຫຊ຺ເຊ ອປໂລເກຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕນໂຕ ອຸປວຕ຺ຕນນ຺ຕິ ປາກຏໍ ຊາຕໍ ກິຣາ”ຕິ ວທນ຺ຕິ။ ຍມກສາລານມນ຺ຕເຣຕິ ຍມກສາລານໍ ເວມຊ຺ເຌ။ ຕຕ຺ຖ ກິຣ ຠຄວໂຕ ປຎ຺ຎຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິນິພ຺ພານມຎ຺ຈສ຺ສ ສີສຠາເຄ ເອກາ ສາລປນ຺ຕິ ໂຫຕິ, ປາທຠາເຄ ເອກາ။ ຕຕ຺ຣາປິ ເອໂກ ຕຣຸຓສາໂລ ສີສຠາຄສ຺ສ ອາສນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ເອໂກ ປາທຠາຄສ຺ສ။ ຕສ຺ມາ “ຍມກສາລານມນ຺ຕເຣ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອປິຈ “ຍມກສາລາ ນາມ ມູລກ຺ຂນ຺ຘວິຏປຕ຺ເຕຫິ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສໍສິພ຺ເພຕ຺ວາ ຐິຕ ສາລາ”ຕິປິ ມຫາອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ။ ມາ ອິຕິ ຈນ຺ໂທ ວຸຈ຺ຈຕິ ຕສ຺ສ ຄຕິຍາ ທິວສສ຺ສ ມິນິຕພ຺ພໂຕ, ຕທາ ສພ຺ພກລາປາຣິປູຣິຍາ ປຸຓ຺ໂຓ ເອວ ມາຕິ ປຸຓ຺ຓມາ။ ສທ຺ທວິທູ ປນ “ໂມ ສິໂວ ຈນ຺ທິມາ ເຈວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສກ຺ກຕຠາສານຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂອກາຣນ຺ຕມ຺ປິ ຈນ຺ທິມວາຈກ ມ-ສທ຺ທມິຈ຺ຉນ຺ຕີ။ ວິສາຂາຍ ຍຸຕ຺ໂຕ ປຸຓ຺ຓມາ ຍຕ຺ຖາຕິ ວິສາຂາປຸຓ຺ຓໂມ, ໂສເຍວ ທິວໂສ ຕຖາ, ຕສ຺ມິໍ။ ປຈ຺ຈູສຕິ ຕິມິຣໍ ວິນາເສຕີຕິ ປຈ຺ຈູໂສ, ປຕິ-ປຸພ຺ໂພ ອຸສ-ສທ຺ໂທ ຣຸຊາຍນ຺ຕິ ຫິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ, ໂສເຍວ ສມໂຍຕິ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຉິມຍາມປຣິຍາປນ຺ໂນ ກາລວິເສໂສ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມິໍ။ ວິສາຂາປຸຓ຺ຓມທິວເສ ອິທິເສ ຣຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຉິມສມເຍຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ။

ອຸປາທີຍເຕ ກມ຺ມກິເລເສຫີຕິ ອຸປາທິ, ວິປາກກ຺ຂນ຺ຘາ, ກຏຕ຺ຕາ ຈ ຣູປໍ။ ໂສ ປນ ອຸປາທິ ກິເລສາຠິສງ຺ຂາຣມາຣນິມ຺ມຖເນ ອໂນສ຺ສຏ຺ໂຐ, ອິຘ ຂນ຺ຘມຈ຺ຈຸມາຣນິມ຺ມຖເນ ໂອສ຺ສຏ຺ໂຐນ ເສສິໂຕ, ຕສ຺ມາ ນຕ຺ຖິ ເອຕິສ຺ສາ ອຸປາທິສງ຺ຂາໂຕ ເສໂສ, ອຸປາທິສ຺ສ ວາ ເສໂສຕິ ກຕ຺ວາ “ອນຸປາທິເສສາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ນິພ຺ພານຘາຕູຕິ ເຈຕ຺ຖ ນິພ຺ພຸຕິມຕ຺ຕໍ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ນິພ຺ພານຎ຺ຈ ຕໍ ສຠາວຘາຣຓໂຕ ຘາຕຸ ຈາຕິ ກຕ຺ວາ။ ນິພ຺ພຸຕິຍາ ຫິ ກາຣຓປຣິຍາເຍນ ອສງ຺ຂຕຘາຕຸ ຕຖາ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ອິຕ຺ຖມ຺ຠູຕລກ຺ຂເຓ ຈາຍໍ ກຣຓນິທ຺ເທໂສ။ ອນຸປາທິເສສຕາສງ຺ຂາຕໍ ອິມໍ ປກາຣໍ ຠູຕສ຺ສ ປຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ ລກ຺ຂເຓ ນິພ຺ພານຘາຕຸສງ຺ຂາເຕ ອຕ຺ເຖ ຕຕິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ။ ນນຸ ຈ “ອນຸປາທິເສສາຍາ”ຕິ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາວ ວິເສສນໍ ໂຫຕິ, ນ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ, ອຖ ກສ຺ມາ ຕໍ ຠຄວາ ປຕ຺ໂຕຕິ ວຸຕ຺ໂຕຕິ? ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ສຫຈຣຓໂຕ။ ຕໍສຫຈຣເຓນ ຫິ ຠຄວາປິ ອນຸປາທິເສສຠາວໍ ປຕ຺ໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ။ ອຖ ວາ ອນຸປາທິເສສຠາວສງ຺ຂາຕໍ ອິມໍ ປກາຣໍ ປຕ຺ຕາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ລກ຺ຂເຓ ສຎ຺

ຊານນກິຣິຍາຍ ຕຕິຍາຕິປິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ອນຸປາທິເສສາຍ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາຕິ ຈ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ''ອູນປຎ຺ຈພນ຺ຘເນນ ປຕ຺ເຕນາ''ຕິ (ປາຣາຯ ໓໑໘)ຯ ເອຕ຺ຖ ຫິ ອູນປຎ຺ຈພນ຺ຘນປຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິຯ ອປິຈ ນິພ຺ພານຘາຕຸຍາ ອນຸປາທິເສສາຍ ອນຸປາທິເສສາ ຫຸຕ຺ວາ ຠູຕາຍາຕິປິ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ອຸທານຏ຺ຐກຖາຍ ນນ຺ທສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍໍ ''ອຸປ຺ຑ຺ຒຸລ຺ລິຂິເຕຫີ ເກເສຫີຕິ ອິຕ຺ຖມ຺ຠູຕລກ຺ຂເຓ ກຣຓວຈນໍ ວິປ຺ປກຕຸລ຺ລິຂິເຕຫີ ເກເສຫີ ອຸປລກ຺ຂິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ (ອຸທາຯ ອຏ຺ຐຯ ໘໘) ເອສນໂຍ ອີທິເສສຸຯ ຘາຕຸຠາຊນທິວເສຕິ ເຊຏ຺ຐມາສສ຺ສ ສຸກ຺ກປກ຺ຂປຎ຺ຈມີທິວສໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຎ຺ຈ ນ ''ສນ຺ນິປ຺ຕິຕານ''ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ວິເສສນໍ, ''ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ປນ ວິເສສນໍ ''ຘາຕຸຠາຊນທິວເສ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີ''ຕິ ອຸສ຺ສາຫຊນນສ຺ສ ກາລວເສນ ຠິນ຺ນາຘິກຣຓວິເສສນຠາວໂຕຯ ຘາຕຸຠາຊນທິວສໂຕ ຫິ ປຸຣິມຕຣທິວເສສຸປິ ຠິກ຺ຂູ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາຕິຯ ອຖ ວາ ''ສນ຺ນິປ຺ຕິຕານ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ກາຍສາມຄ຺ຄິວເສນ ສນ຺ນິປຕນເມວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ສມາຄມນມຕ຺ເຕນຯ ຕສ຺ມາ ''ຘາຕຸຠາຊນທິວເສ''ຕິ ອິທໍ ''ສນ຺ນິປ຺ຕິຕານ''ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ວິເສສນໍ ສມ຺ຠວຕິ, ອິທຎ຺ຈ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີຕິ ເອຕ຺ຖ ''ຠິກ຺ຂູນ''ນ຺ຕິ ເອເຕນປິ ສມ຺ພຊ຺ຊນີຍໍ ຯ ສງ຺ຆສ຺ສ ເຖໂຣ ສງ຺ຆຕ຺ເຖໂຣຯ ໂສ ປນ ສງ຺ໂຆ ກີ ປຣິມາໂຓຕິ ອາຫ ''ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານ''ນ຺ຕິຯ ສງ຺ຆສທ຺ເທນ ຫິ ອວິຎ຺ຎາຍມານສ຺ສ ປຣິມາຓສ຺ສ ວິຎ຺ຎາປນຕ຺ຖເມເວໍ ປຸນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສທ຺ທວິທູ ປນ ວທນ຺ຕິ –

''ສມາໂສ ຈ ຕທ຺ຘິໂຕ ຈ, ວາກ຺ຍຕ຺ເຖສຸ ວິເສສກາ;

ປສິທ຺ຘິຍນ຺ຕຸ ສາມຎ຺ຎໍ, ເຕລໍ ສຸຄຕຈີວຣໍຯ

ຕສ຺ມາ ນາມມຕ຺ຕຠູຕສ຺ສ ສງ຺ຆຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວິເສສນຕ຺ຖເມເວໍ ປຸນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ, ນິຈ຺ຈສາເປກ຺ຂຕາຍ ຈ ເອທິເສສຸ ສມາໂສ ຍຖາ ''ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ຄຣຸກຸລ''ນ຺ຕິຯ ນິຈ຺ຈສາເປກ຺ຂຕາ ເຈຕ຺ຖ ສງ຺ຆສທ຺ທສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສສທ຺ທໍ ສາເປກ຺ຂຕ຺ເຕປິ ອຎ຺ຎປທນ຺ຕຣາຠາເວນ ວາກ຺ເຍ ວິຍ ອເປກ຺ຂິຕພ຺ພຕ຺ຖສ຺ສ ຄມກຕ຺ຕາຯ ''ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານ''ນ຺ຕິ ຫິ ເອຕສ຺ສ ສງ຺ຆສທ຺ເທ ອວຍວິຠາເວນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ຕສ຺ສາປິ ສາມິຠາເວນ ເຖຣສທ຺ເທຕິຯ ''ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ຠິກ຺ຂຸສຕສຫສ຺ສານ''ນ຺ຕິ ຈ ຄຓປາໂມກ຺ຂຠິກ຺ຂູເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕທາ ຫິ ສນ຺ນິປ຺ຕິຕາ ຠິກ຺ຂູ ເອຕ຺ຕກາຕິ ຄຓນປຖມຕິກ຺ກນ຺ຕາຯ ຕຖາ ຫິ ເວລຸວຄາເມ ເວທນາວິກ຺ຂມ຺ຠນໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ''ນຈິເຣເນວ ຠຄວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ''ຕິ ສຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ຕໂຕ ອາຄເຕສຸ ຠິກ຺ຂູສຸ ເອກຠິກ຺ຂຸປິ ປກ຺ກນ຺ໂຕ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຍຖາຫຸ –

''ສຕ຺ຕສຕສຫສ຺ສານິ , ເຕສຸ ປາໂມກ຺ຂຠິກ຺ຂໂວ;

ເຖໂຣ ມຫາກສ຺ສໂປວ, ສງ຺ຆຕ຺ເຖໂຣ ຕທາ ອຫູ''ຕິຯ

ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ ມຎ຺ຎມາໂນ ຈິນ຺ຕຍນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີ, ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ ມຎ຺ຎມາໂນ ຈິນ຺ຕຍນ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີຕິ ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ມຫນ຺ເຕຫິ ສີລກ຺ຂນ຺ຘາທີຫີ ສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ມຫນ຺ໂຕ ກສ຺ສໂປຕິ ມຫາກສ຺ສໂປຯ ອປິຈ ''ມຫາກສ຺ສໂປ''ຕິ ອຸຣຸເວລກສ຺ສໂປ ນທີກສ຺ສໂປ ຄຍາກສ຺ສໂປ ກຸມາຣກສ຺ສໂປຕິ ອິເມ ຂຸທ຺ທານຸຂຸທ຺ທເກ ເຖເຣ ອຸປາທາຍ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ກສ຺ມາ ປນາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີຕິ ອນຸໂຍເຄ ສຕິ ຕໍ ກາຣຓໍ ວິຠາເວນ຺ໂຕ ອາຫ ''ສຕ຺ຕາຫປຣິນິພ຺ພຸເຕ''ຕິອາທິຯ ສຕ຺ຕ ອຫານິ ສມາຫຏານິ ສຕ຺ຕາຫໍຯ ສຕ຺ຕາຫໍ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ອສ຺ສາຕິ ຕຖາ ຍຖາ ''ອຈິຣປກ຺ກນ຺ໂຕ, ມາສຊາໂຕ''ຕິ, ອນ຺ຕຕ຺ຖອຎ຺ຎປທສມາໂສຍໍ, ຕສ຺ມິຯ ຠຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພານທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ສຕ຺ຕາເຫ ວີຕິວຕ຺ເຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເອຕສ຺ສ ''ວຸຕ຺ຕວຈນ''ນ຺ຕິ ປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ຕຖາ ''ສຸຠທ຺ເທນ ວຸຑ຺ຒປພ຺ພຊິເຕນາ''ຕິ ເອຕສ຺ສປິຯ ຕຕ຺ຖ ສຸຠທ຺ໂທຕິ ຕສ຺ສ ນາມມຕ຺ຕໍ, ວຸຑ຺ຒກາເລ ປນ ປພ຺ພຊິຕຕ຺ຕາ ''ວຸຑ຺ຒປພ຺ພຊິເຕນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອເຕນ ສຸຠທ຺ທປຣິພ຺ພາຊກາທີຫີ ຕໍ ວິເສສໍ ກໂຣຕິຯ ''ອລໍ ອາວຸໂສ''ຕິອາທິນາ ເຕນ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ນິທສ຺ເສຕິຯ ໂສ ຫິ ສຕ຺ຕາຫປຣິນິພ຺ພຸເຕ ຠຄວຕິ ອາຍສ຺ມຕາ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຘິໍ ປາວາຍ ກຸສິນາຣໍ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄປ຺ປຕິປນ຺ເນສຸ ປຎ຺ຈມຕ຺ເຕສຸ ຠິກ຺ຂຸສເຕສຸ ອວີຕຣາເຄ ຠິກ຺ຂູ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ທິຏ຺ຐອາຊີວກສ຺ສ ສນ຺ຕິກາ ຠຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພານໍ ສຸຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຈີວຣານິ ຉຑ຺ເຑຕ຺ວາ ພາຫາ ປຄ຺ຄຍ຺ຫ ນານປ຺ປກາຣໍ ປຣິເທວນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ເອວມາຫຯ

ກສ຺ມາ ປນ ໂສ ເອວມາຫາຕິ? ຠຄວຕິ ອາຆາເຕນຯ ອຍໍ ກິເຣໂສ ຂນ຺ຘເກ ອາຄເຕ ອາຕຸມາວຕ຺ຖຸສ຺ມິໍ (ມຫາວຯ ໓໐໓) ນຫາ

ປີຕປ຺ຸພ຺ພໂກ ວຸທ຺ຌປ຺ພ຺ພຊິໂຕ ກຄວຕິ ກຸສິນາຣໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ອທ຺ຌເຕລຸອເສທິ ກິກ຺ຂຸສເຕທິ ສທ຺ຮິ ອາຕຸມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ''ກ ຄວາ ອາຄຈ຺ຉຕິ'' ຕິ ສຸຕ຺ວາ ''ອາຄຕກາເລຍາຄຸທານໍ ກຣິສ຺ສາມິ'' ຕິ ສາມເຕຣກູມິຍໍ ຖິເຕ ທ຺ເວ ປຸຕ຺ເຕ ເອຕທໂວຈ ''ກຄວາ ກິຣ ຕາຕາ ອາຕຸມໍ ອາຄຈ຺ຉຕິ ມທຕາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຟນ ສທ຺ຮິ ອທ຺ຌເຕລຸອເສທິ ກິກ຺ຂຸສເຕທິ, ຄຈ຺ຉຖ ຕຸມ຺ເທ ຕາຕາ, ຂຸຣກຕ຺ທໍ ອາທາຍ ນາລຸອິຍາ ວາ ປສິພ຺ພເກນ ວາ ອນຸພຣກໍ ອາທິຕ຺ທຖ, ໂລຕມ຺ປີ ເຕລມ຺ປີ ຕຕ຺ທຸລມ຺ປີ ຂາທນີຍມ຺ປີ ສໍທຣຖ, ກຄວໂຕ ອາຄຕສ຺ສ ຍາຄຸທານໍ ກຣິສ຺ສາມີ'' ຕິ ฯ ເຕ ຕຖາ ອກໍສຸ ฯ ອຖ ກຄວຕິ ອາຕຸມໍ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ກຸສາຄາຣກໍ ປວິຍ຺ເຖ ສຸກທ຺ໂທ ສາຍ ນ຺ຫສມຍໍ ຄາມທ຺ວາຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມນຸສ຺ເສ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ''ທຕ຺ຖກມ຺ມມຕ຺ຕໍ ເມ ເທຖາ'' ຕິ ທຕ຺ຖກມ຺ມໍ ຍາຈິຕ຺ວາ ''ກີ ກນ຺ເຕ ກໂຣມາ'' ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ''ອິທລ຺ຈິທລ຺ຈ ຄຕ຺ທຖາ'' ຕິ ສພ຺ພູປກຣຕານິ ຄາຫາເປຕ຺ວາ ວິທາເຣ ອຸທ຺ຌນານິ ກາເຣຕ຺ວາ ເອກໍ ກາລຸອກໍ ກາສາວໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ຕາທິສເມວ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ''ອິທໍ ກໂຣຖ, ອິທໍ ກໂຣຖາ'' ຕິ ສພ຺ພຣຕ຺ຕີ ວິຈາເຣນ຺ໂຕ ສຕສທສ຺ສໍ ວິສ຺ສຊ຺ ເຊຕ຺ວາ ໂກຊ຺ຊຍາຄຸລ຺ຈ ມຌ຺ໂຄລຸອກລ຺ຈ ປຜິຍາທາເປສີ ฯ ໂກຊ຺ຊຍາຄຸ ນາມ ກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ປາຕພ຺ພຍາຄຸ, ຕຕ຺ຖ ສປ຺ປິມຌ຺ ຍາຕິຕມຈ຺ຉມໍສປ຺ປ຺ຸຍຜລຣສາທີ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຂາທນີຍໍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ປວິສຕິ ฯ ກີລຸອິຕຸກາມານໍ ສີສມກ຺ຂນໂຍຄ຺ຄາ ໂທຕິ ສຸຄນ຺ຌຄນ຺ຌາ ฯ

ອຖ ກຄວາ ກາລສ຺ເສວ ສຣີຣປຜິຊຄ຺ຄນໍ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຟປຣິວຸໂຕ ປີຕ຺ທາຍ ຈຣິຕຸໍ ອາຕຸມາກິມຸໂຂ ປາຍາສີ ฯ ອຖ ຕສ຺ສ ອາ ໂຣເຈສຸໍ ''ກຄວາ ປີຕ຺ທາຍ ຄາມໍ ປວິສຕິ, ຕຍາ ກສ຺ສ ຍາຄຸ ປຜິຍາທິຕາ'' ຕິ ฯ ໂສ ຍຖານິວຕ຺ຖປາຣຸເຕເທວ ເຕທິ ກາລຸອກາ ສາເວທິ ເອເກນ ທຕ຺ເຖນ ທພ຺ພິລ຺ຈ ກຜຈ຺ຈຸລ຺ຈ ຄເທຕ຺ວາ ພຸຣທ຺ມາ ວິຍ ທກ຺ຂິຕໍ ຊາຕຸມຕ຺ທລໍ ກູມິຍໍ ປຕິຍ຺ຄເປຕ຺ວາ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ''ປຜິຄ຺ຄຕ຺ທາຕຸ ເມ ກນ຺ເຕ ກຄວາ ຍາຄຸ'' ນ຺ຕິ ອາທ ฯ ຕໂຕ ''ຊານນ຺ຕາປີ ຕຖາຄຕາ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິ'' ຕິ ຂນ຺ຌເກ (ມ ທາວ ฯ ໓໐໔) ອາຄຕນເຍນ ກຄວາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຈ ສຸຕ຺ວາ ຈ ຕໍ ວຸທ຺ຌປ຺ພ຺ພຊິຕໍ ວິຄຣທິຕ຺ວາ ຕສ຺ມີ ວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ອກປ຺ປິຍສມາ ທານສິກ຺ຂາປທໍ, ຂຸຣກຕ຺ທປຣິທຣຕສິກ຺ຂາປທລ຺ຈາຕິ ທ຺ເວ ສິກ຺ຂາປທານິ ປລ຺ຌເປຕ຺ວາ ''ອເນກກປ຺ປໂກຜິໂຍ ກິກ຺ຂເວ ໂກຊ຺ ນໍ ປຣິເຍສນ຺ເຕເທວ ວີຕິນາມິຕາ , ອິທໍ ປນ ຕຸມ຺ທາກໍ ອກປ຺ປິຍໍ, ອຌມ຺ເມນ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂກຊນໍ ອິມໍ ປຣິກຸລ຺ຊິຕ຺ວາ ອເນການິ ອຕ຺ຕກາວສທສ຺ສານິ ອປາເຍສ຺ເວວ ນິພ຺ພຕ຺ຕິສ຺ສນ຺ຕິ, ອເປຖ ມາ ຄຕ຺ທຖາ'' ຕິ ວຕ຺ວາ ກິກ຺ຂາຈາຣາກິມຸໂຂ ອຄມາສີ, ເອກກິກ຺ ຂຸນາປີ ນ ກິລ຺ຈິ ຄທີຕໍ ฯ ສຸກທ຺ໂທ ອນຕ຺ຕມໂນ ທຸຕ຺ວາ ''ອຍໍ ສພ຺ພໍ ຊານາມີ'' ຕິ ອາທິຕ຺ທຕິ, ສເຈ ນ ຄເທຕຸກາໂມ ເປເສຕ຺ວາ ອາໂຣເຈຕພ຺ພໍ ອສ຺ສ, ປກ຺ກາທາໂຣ ນາມ ສພ຺ພຈີຣໍ ຕິຍ຺ຄນ຺ໂຕ ສຕ຺ຕາທມຕ຺ຕໍ ຕິຍ຺ເຄຍ຺ຍ, ອິທລ຺ຈ ມມ ຍາວຊີວໍ ປຣິຍຕ຺ຕໍ ອສ຺ສ, ສພ຺ພໍ ເຕນ ນາສິຕໍ, ອທິຕກາໂມ ອຍໍ ມຍ຺ທ'' ນ຺ຕິ ກຄວຕິ ອາຟາຕໍ ພນ຺ຌິຕ຺ວາ ທສພເລ ຌຣມາເນ ກິລ຺ຈິ ວຕ຺ຕຸໍ ນາສກ຺ຂິ ฯ ເອວໍ ກິຣສ຺ສ ອໂທສິ ''ອຍໍ ອຸຈ຺ຈາ ກຸລາ ປພ຺ພຊິໂຕ ມທາປຸຣິໂສ, ສເຈ ກິລ຺ຈິ ຌຣນ຺ຕສ຺ສ ວກ຺ຂາມິ, ມມໍເຍວ ສນ຺ຕຊ຺ ເຊສ຺ສຕີ'' ຕິ ฯ

ສ຺ວາຍໍ ອຊ຺ຊ ມທາກສ຺ສປຕ຺ເຖເຣນ ສທ຺ຮິ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ''ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ກຄວາ'' ຕິ ສຸຕ຺ວາ ລທ຺ຌສ຺ສາໂສ ວິຍ ທຍ຺ຄຕ຺ຍ຺ໂຄ ເອວ ມາທ ฯ ເຖໂຣ ປນ ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ທທເຍ ປທາຣໍ ວິຍ, ມຕ຺ຖເກ ປຕິຕສຸກ຺ຂາສນີ ວິຍ (ສຸກ຺ຂາສນີ ວິຍ ທີ ฯ ນີ ฯ ອຍ຺ຄ ฯ ໓ ฯ ໔໓໔) ມລ຺ລິ, ຌມ຺ມສໍເວໂຄ ຈສ຺ສ ອຸປ຺ປຊ຺ຊີ ''ສຕ຺ຕາທມຕ຺ຕປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ກຄວາ, ອຊ຺ຊາປີສ຺ສ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕໍ ສຣີຣໍ ຌຣຕິເຍວ, ທຸກ຺ ເຂນ ກຄວຕາ ອາຣາຌິຕສາສເນ ນາມ ເອວໍ ລຫຸໍ ມທນ຺ຕໍ ປາປໍ ກສຜໍ ກຕ຺ຜໂກ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ອລໍ ໂຂ ປເນສ ປາໂປ ວທ຺ຌມາໂນ ອລ຺ເລປີ ເອວຣູເປ ສທາເຍ ລກິຕ຺ວາ ສາສນໍ ໂອສກ຺ກາເປຕຸ'' ນ຺ຕິ ฯ

ຕໂຕ ເຖໂຣ ຈິນ຺ເຕສິ ''ສເຈ ໂຂ ປນາທໍ ອິມໍ ມທລຸລກໍ ອິເຌວ ປີໂລຕິກໍ ນິວາເສຕ຺ວາ ລາຣິກາຍ ໂອກິຣາເປຕ຺ວາ ນີທຣາເປສ຺ສາ ມິ, ມນຸສ຺ສາ 'ສມຕສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ສຣີເຣ ຌຣມາເນເຍວ ສາວກາ ວິວທນ຺ຕີ' ຕິ ອມ຺ທາກໍ ໂທສໍ ທສ຺ເສສ຺ສນ຺ຕິ, ອຌິວາເສມິ ຕາວ ฯ ກຄວຕາ ທິ ເທສິຕຌມ຺ໂມ ອສງ຺ຄທິຕປ຺ຸປ຺ຜຣາສິສທິໂສ, ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ວາເຕນ ປທຜປ຺ຸປ຺ຜານິ ຍໂຕ ວາ ຕໂຕ ວາ ຄຈ຺ຉນ຺ ຕິ, ເອວເມວ ເອວຣູປານໍ ວເສນ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕ ກາເລ ວິນເຍ ເອກໍ ທ຺ເວ ສິກ຺ຂາປທານິ ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ສຸຕ຺ເຕ ເອໂກ ທ຺ເວ ປລ຺ທາວາຣາ ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ອກິຌມ຺ເມ ເອກໍ ທ຺ເວ ກູມນ຺ຕຣານິ ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ເອວໍ ອນຸກ຺ກເມນ ມູເລ ນຍ຺ເຖ ປີສາຈສທິ ສາ ກວິສ຺ສາມ, ຕສ຺ມາ ຌມ຺ມວິນຍສງ຺ຄທໍ ກຣິສ຺ສາມີ, ເອວໍ ສຕິ ທລ຺ທສຸຕ຺ເຕນ ສງ຺ຄທິຕປ຺ຸປ຺ຜານິ ວິຍ ອຍໍ ຌມ຺ມວິນໂຍ ນິຈ຺ຈໂລ ກວິສ຺ສຕີ ฯ ເອຕທຕ຺ຖລ຺ທິ ກຄວາ ມຍ຺ທໍ ຕີຕິ ຄາວຸຕານິ ປຈ຺ຈຸຄ຺ຄມນໍ ອກາສິ, ຕີທິ ໂອວາເທທິ (ສໍ ฯ ນີ ฯ ໔ ฯ ໑໔໙, ໑໕໐, ໑໕໑) ອຸປສມ຺ປທໍ ອກາສິ, ກາຍໂຕ ຈີວຣປຣິວຕ຺ຕນໍ ອກາສິ, ອາກາເສ ປາຕີ ຈາເລຕ຺ວາ ຈນ຺ໂທປມປຜິປທໍ ກເຖນ຺ໂຕ ມລ຺ເລວ ສກ຺ຂີ ກຕ຺ວາ ກເຖສິ, ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສກລສາສນຣຕນໍ ປຜິຈ຺ຉາເປສີ, ມາທິເສ ກິກ຺ຂຸມ຺ທິ ຕິຍ຺ຄມາເນ ອຍໍ ປາໂປ ສາສເນ ວທ຺ຌີ ມາ ອລຕ຺ຖ, ຍາວ ອຌມ຺ໂມ ນ ທິປ຺ປຕິ, ຌມ຺ໂມ ນ ປຜິພາທິຍ຺ຍຕິ, ອວິນໂຍ ນ ທິປ຺ປຕິ, ວິນໂຍ ນ ປຜິພາທິຍ຺ຍຕິ, ອຌມ຺ມວາທິໂນ ນ ພລວນ຺ໂຕ ໂທນ຺ຕິ, ຌມ຺ມວາທິໂນ ນ ທຸພ຺ພລາ ໂທນ຺ຕິ, ອວິນຍວາທິໂນ ນ ພລວນ຺ໂຕ ໂທນ຺ຕິ, ວິນຍວາທີ

ໂນ ນ ທຸພ຺ພລາ ໂຫນ຺ຕິ, ຕາວ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ວິນຍຎ຺ຈ ສງ຺ຄາຍິສ຺ສາມ, ຕໂຕ ຠິກ຺ຂູ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປໂຫນກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ກປ຺ປິ
ຍາກປ຺ປິເຍ ກເຖສ຺ສນ຺ຕິ, ອຖາຍໍ ປາໂປ ສຍເມວ ນິຄ຺ຄຫໍ ປາປຸຓິສ຺ສຕິ, ປຸນ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕຸໍ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕິ, ສາສນໍ ອິທ຺ຘຎ຺ເຈວ
ຜີຕ຺ຕຎ຺ຈ ຠວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ໂສ “ເອວໍ ນາມ ມຍ຺ຫໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນ”ນ຺ຕິ ກສ຺ສຈິປິ ອນາໂຣເຈຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສມສ຺
ສາເສຕ຺ວາ ອຖ ປຈ຺ຉາ ຘາຕຸຠາຊນທິວເສ ຘມ຺ມວິນຍສງ຺ຄາຍນຕ຺ຖໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ “ອາຍສ຺ມາ ມຫາກ
ສ຺ສໂປ ສຕ຺ຕາຫປຣິນິພ຺ພຸເຕ…ເປ… ຘມ຺ມວິນຍສງ຺ຄາຍນຕ຺ຖໍ ຠິກ຺ຂູນໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີ”ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອລນ຺ຕິ ປຏິກ຺ເຂປວຈນໍ, ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອາວຸໂສຕິ ປຣິເທວນ຺ເຕ ຠິກ຺ຂູ ອາລປຕິຯ ມາ ໂສຈິຕ຺ຖາຕິ ຈິຕ຺ເຕ
ອຸປ຺ປນ຺ນພລວໂສເກນ ມາ ໂສກມກຕ຺ຖຯ ມາ ປຣິເທວິຕ຺ຖາຕິ ວາຈາຍ ມາ ວິລາປມກຕ຺ຖຯ “ປຣິເທວນໍ ວິລາໂປ”ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ
ອໂສຈນາທີນໍ ກາຣຓມາຫ “ສຸມຸຕ຺ຕາ”ຕິອາທີນາຯ ເຕນ ມຫາສມເຓນາຕິ ນິສ຺ສກ຺ເກ ກຣຓວຈນໍ, ສ຺ມາວຈນສ຺ສ ວາ
ນາພ຺ຍປ຺ປເຫໂສຯ “ອຸປທ຺ທຸຕາ”ຕິ ປເທ ປນ ກຕ຺ຕຣີ ຕຕິຍາວເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອຸຠຍາເປກ຺ຂຎ຺ເຫຕໍ ປທໍຯ ອຸປທ຺ທຸຕາ ຈ ໂຫມ
າຕິ ຕໍກາລາເປກ຺ຂວຕ຺ຕມານວຈນໍ, “ຕທາ”ຕິ ເສໂສຯ ອຕີຕຕ຺ເຖ ວາ ວຕ຺ຕມານວຈນໍ, ອຫຸມ຺ຫາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ
ຘມ຺ມສໍເວຄວເສເນວ, ນ ປນ ໂກຘາທິວເສນຯ ຘມ຺ມສຠາວຈິນ຺ຕາວເສນ ຫິ ປວຕ຺ຕໍ ສໂຫຕ຺ຕປ຺ປຎາຓໍ ຘມ຺ມສໍເວໂຄຯ
ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ –

“ສພ຺ພສງ຺ຂຕຘມ຺ເມສຸ, ໂອຕ຺ຕປ຺ປາກາຣສຓ຺ຐິຕໍ;

ຎາຓໂມຫິຕກາຣານໍ, ຘມ຺ມສໍເວຄສຎ຺ຎິຕ”ນ຺ຕິຯ (ສາຣຕ຺ຖຯ ຏີຯ ໑ຯປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ);

ອຎ຺ຎໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອີທິສສ຺ສາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອີທິສສ຺ສ ຈ ສງ຺ຆສນ຺ນິປາຕສ຺ສາຕິ
ສຕ຺ຕສຕສຫສ຺ສຄຓປາໂມກ຺ຂຕ຺ເຖຣປ຺ປມຸຂຄຓນປຖາຕິກ຺ກນ຺ຕສງ຺ຆສນ຺ນິປາຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວທຕິຯ “ຐານໍ ໂຂ ປເນຕໍ ວິຊ຺ຊ
ຕີ”ຕິອາທີນາປິ ອຎ຺ຎໍ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕິຏ຺ຐຕິ ເອຕ຺ຖ ຜລໍ ຕທາຍຕ຺ຕວຸຕ຺ຕິຕາຍາຕິ ຐານໍ, ເຫຕຸຯ ໂຂຕິ ອວຘາຣເຓຯ ປນາ
ຕິ ວຈນາລງ຺ກາເຣ, ເອຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊເຕວ, ໂນ ນ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກີ ປນ ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ຍໍ ປາປຠິກ຺ຂູ”ຕິອາທິຯ ຍນ຺ຕິ ນິ
ປາຕມຕ຺ຕໍ, ກາຣຓນິທ຺ເທໂສ ວາ, ເຍນ ຐາເນນ ອນ຺ຕຣຘາເປຍ຺ຍຸໍ, ຕເທຕໍ ຐານໍ ວິຊ຺ຊຕີເຍວາຕິຯ ປາເປນ ລາມເກນ
ອິຈ຺ຉາວຈເຣນ ສມນ຺ນາຄຕາ ຠິກ຺ຂູ ປາປຠິກ຺ຂູຯ ອຕີໂຕ ສຕ຺ຖາ ເອຕ຺ຖ, ເອຕສ຺ສາຕິ ວາ ອຕີຕສຕ຺ຖຸກໍ ຍຖາ “ພຫຸກຕ຺ຕໂກ”ຕິຯ
ປຘານໍ ວຈນໍ ປາວຈນໍຯ ປາ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ນິປາໂຕ “ປາ ເອວ ວຸຕ຺ຍສ຺ສາ”ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ອຸປສຄ຺ຄປທໍ ວາ ເອຕໍ, ທີຆໍ ກຕ຺ວາ
ປນ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ “ປາວທຕີ”ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ ປກ຺ຂນ຺ຕິ ອລຊ຺ຊີປກ຺ຂໍຯ “ຍາວ ຈາ”ຕິອາທີນາ ສງ຺ຄີຕິຍາ ສາສນຈິຣຏ຺ຐິຕິກ
ຠາເວ ກາຣຓໍ, ສາຘກຎ຺ຈ ທສ຺ເສຕິຯ “ຕສ຺ມາ”ຕິ ຫິ ປທມຊ຺ຊາຫຣິຕ຺ວາ “ສງ຺ຄາເຍຍ຺ຍ”ນ຺ຕິ ປເທນ ສມ຺ພນ຺ຘນີຍໍຯ

ຕຕ຺ຖ ຍາວ ຈ ຘມ຺ມວິນໂຍ ຕິຏ຺ຐຕີຕິ ຍຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ຘມ຺ໂມ ຈ ວິນໂຍ ຈ ລຊ຺ຊີປຸຄ຺ຄເລສຸ ຕິຏ຺ຐຕິຯ ປຣິນິພ຺ພານມຎ຺ຈເກ ນິປນ຺
ເນນ ຠຄວຕາ ມຫາປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ເຕ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໒໑໖) ວຸຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ “ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕ”ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຫິ-ສທ຺ໂທ
ອາຄມນວເສນ ທລ຺ຫີໂຊຕໂກຯ ເທສິໂຕ ປຎ຺ຎຕ຺ໂຕຕິ ຘມ຺ໂມປິ ເທສິໂຕ ເຈວ ປຎ຺ຎຕ຺ໂຕ ຈຯ ສຸຕ຺ຕາຠິຘມ຺ມສງ຺ຄຫິຕສ຺ສ ຫິ
ຘມ຺ມສ຺ສ ອຕິສຊ຺ຊນໍ ປໂພຘນໍ ເທສນາ, ຕສ຺ເສວ ປກາຣໂຕ ຎາປນໍ ວິເນຍ຺ຍສນ຺ຕາເນ ຐປນໍ ປຎ຺ຎາປນໍຯ ວິນໂຍປິ ເທສິໂຕ
ເຈວ ປຎ຺ຎຕ຺ໂຕ ຈຯ ວິນຍຕນ຺ຕິສງ຺ຄຫິຕສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຕິສຊ຺ຊນໍ ປໂພຘນໍ ເທສນາ, ຕສ຺ເສວ ປກາຣໂຕ ຎາປນໍ ອສງ຺ກຣ
ໂຕ ຐປນໍ ປຎ຺ຎາປນໍ, ຕສ຺ມາ ກມ຺ມທ຺ວຍມ຺ປິ ກິຣິຍາທ຺ວເຍນ ສມ຺ພຊ຺ຊນໍ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ໂສຕິ ໂສ ຘມ຺ໂມ ຈ ວິນໂຍ ຈຯ ມມຈ຺ຈເຍນາຕິ ມມ ອຈ຺ຈຍກາເລຯ “ຠຸມ຺ມຕ຺ເຖ ກຣຓນິທ຺ເທໂສ”ຕິ ຫິ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ວທນ຺
ຕິຯ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ວາ ກຣຓວຈນໍ, ມມ ອຈ຺ຈຍເຫຕຸ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ ນາມ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ມຫາປຣິນິພ຺ພານ
ສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍໍ “ມຍິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈໍ ສາເຘສ຺ສຕີ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໒໑໖)ຯ ລກ຺ຂຓວຈນຎ຺ເຫຕ຺ຖ
ເຫຕ຺ວຕ຺ຖສາຘກໍ ຍຖາ “ເນຕ຺ເຕ ອຸຊຸໍ ຄເຕ ສຕີ”ຕິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໗໐; ເນຕ຺ຕິຯ ໑໐ຯ໘໐, ໘໙)ຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ມຍາ ໂວ ຐິ
ເຕເນວ “ອິທໍ ລຫຸກໍ, ອິທໍ ຄຣຸກໍ, ອິທໍ ສເຕກິຈ຺ຉໍ, ອິທໍ ອເຕກິຈ຺ຉໍ, ອິທໍ ໂລກວຊ຺ຊໍ, ອິທໍ ປຓ຺ຓຕ຺ຕິວຊ຺ຊໍ, ອຍໍ ອາປຕ຺ຕິ
ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ວຸຏ຺ຐາຕິ, ອຍໍ ຄຓສ຺ສ, ອຍໍ ສງ຺ຆສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ວຸຏ຺ຐາຕີ”ຕິ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ອາປຕ຺ຕິກ຺ຂນ຺ຘານໍ ອວີຕິກ຺
ກມນີຍຕາວເສນ ໂອຕິຓ຺ຓວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ສຂນ຺ຘກປຣິວາເຣ ອຸຠໂຕວິຠງ຺ເຄ ມຫາວິນໂຍ ນາມ ເທສິໂຕ, ຕໍ ສກລມ຺ປິ ວິນຍປິຏກໍ
ມຍິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈໍ ສາເຘສ຺ສຕິ “ອິທໍ ໂວ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອິທໍ ໂວ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ ກຕ຺ຕພ຺ພາກຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ

ວິຠາເຄນ ອນຸສາສນໂຕຯ ຠິເຕເນວ ຈ ມຍາ ‘‘ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຕິປ຺ຏ຺ຐານາ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ສມ຺ມປ຺ປ຺ຘານາ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອິທ຺ຘິປາທາ, ປຎ຺ຈິນ຺ທ຺ຣິຍານິ, ປຎ຺ຈ ພລານິ, ສຕ຺ຕ ໂພຌ຺ຌງ຺ຄາ, ອຣິໂຍ ອຏ຺ຐງ຺ຄິໂກ ມຄ຺ໂຄ’’ຕິ ເຕນ ເຕນ ວິເນຍ຺ຍານໍ ອຌ຺ຌາສຍານຸຣູເປນ ປກາເຣນ ອິເມ ສຕ຺ຕຕິໍສ ໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ເມ ວິຠຊິຕ຺ວາ ວິຠຊິຕ຺ວາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປິຏກໍ ເທສິຕໍ, ຕໍ ສກລມ຺ປິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປິຏກໍ ມຍິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈໍ ສາເຘສ຺ສຕິ ຕໍຕໍຈຣິຍານຸຣູປໍ ສມ຺ມາປຏິປ຺ຕິຍາ ອນຸສາສນໂຕ, ຠິເຕເນວ ຈ ມຍາ ‘‘ອິເມ ປຎ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘາ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒.໓໑໖), ທ຺ວາທສາຍຕນານິ, ອຏ຺ຐາຣສ ຘາຕຸໂຍ, ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ, ພາວີສຕິນ຺ທ຺ຣິຍານິ, ນວ ເຫຕູ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ອາຫາຣາ, ສຕ຺ຕ ຜສ຺ສາ, ສຕ຺ຕ ເວທນາ, ສຕ຺ຕ ສຎ຺ຎາ, ສຕ຺ຕ ເຈຕນາ, ສຕ຺ຕ ຈິຕ຺ຕານິຯ ຕຕ຺ຣາປິ ເອຕ຺ຕກາ ຘມ຺ມາ ກາມາວຈຣາ, ເອຕ຺ຕກາ ຣູປາວຈຣາ, ເອຕ຺ຕກາ ອຣູປາວຈຣາ, ເອຕ຺ຕກາ ປຣິຍາປນ຺ນາ, ເອຕ຺ຕກາ ອປຣິຍາປນ຺ນາ, ເອຕ຺ຕກາ ໂລກິຍາ, ເອຕ຺ຕກາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາ’’ຕິ ອິເມ ຘມ຺ເມ ວິຠຊິຕ຺ວາ ວິຠຊິຕ຺ວາ ອຠິຘມ຺ມປິຏກໍ ເທສິຕໍ, ຕໍ ສກລມ຺ປິ ອຠິຘມ຺ມປິຏກໍ ມຍິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ຕຸມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈໍ ສາເຘສ຺ສຕິ ຂນ຺ຘາທິວິຠາເຄນ ຎາຍມານໍ ຈຕຸສຈ຺ຈສມ຺ໂພຘາວຫຕ຺ຕາຯ ອິຕິ ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ອຠິສມ຺ໂພຘິໂຕ ຍາວ ປຣິນິພ຺ພານາ ປຎ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສ ວສ຺ສານິ ຠາສິຕໍ ລປິຕໍ ‘‘ຕີຓິ ປິຏການິ, ປຎ຺ຈ ນິກາຍາ, ນວງ຺ຄານິ, ຈຕຸຣາສີຕິ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສຫສ຺ສານີ’’ຕິ ເອວໍ ມຫປ຺ປເຠທໍ ໂຫຕິຯ ອິມານິ ຈຕຸຣາສີຕິ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສຫສ຺ສານິ ຕິຏ຺ຐນ຺ຕິ, ອຫໍ ເອໂກວ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສາມິ, ອຫຎ຺ຈ ປນິທານິ ເອໂກວ ໂອວທາມິ ອນຸສາສາມິ, ມຍິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ອິມານິ ຈຕຸຣາສີຕິ ພຸທ຺ຘສຫສ຺ສານິ ຕຸມ຺ເຫ ໂອວທິສ຺ສນ຺ຕິ ອນຸສາສິສ຺ສນ຺ຕິ ໂອວາທານຸສາສນກິຈ຺ຈສ຺ສ ນິປ຺ຜາທນໂຕຕິຯ

ສາສນນ຺ຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິປຏິປ຺ຕິປຏິເວຘວເສນ ຕິວິຘມ຺ປິ ສາສນໍ, ນິປ຺ປຣິຍາຍໂຕ ປນ ສຕ຺ຕຕິໍສ ໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ມາຯ ອທ຺ຘານໍ ຄມິຕຸມລນ຺ຕິ ອທ຺ຘນິຍໍ, ອທ຺ຘານຄາມິ ອທ຺ຘານກ຺ຂມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຈິຣໍ ຐິຕິ ເອຕສ຺ສາຕິ ຈິຣຏ຺ຐິຕິກໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເຍນ ປກາເຣນ ອິທໍ ສາສນໍ ອທ຺ຘນິຍໍ, ຕໂຕເຍວ ຈ ຈິຣຏ຺ຐິຕິກໍ ກເວຍ຺ຍ, ເຕນ ປກາເຣນ ຘມ຺ມຎ຺ຈ ວິນຍຎ຺ຈ ຍທິ ປນາຫໍ ສງ຺ຄາເຍຍ຺ຍໍ, ສາຘຸ ວຕາຕິຯ

ອິທານິ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ອຕ຺ຕໂນ ກຕໍ ອນຸຄ຺ຄຫວິເສສໍ ສມນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ຈິນ຺ຕນາການມ຺ປິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຍຎ຺ຈາຫໍ ຠຄວ ຕາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ‘‘ຍຎ຺ຈາຫ’’ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ‘‘ອນຸຄ຺ຄຫິໂຕ, ປສໍສິໂຕ’’ຕິ ເອເຕຫິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຍນ຺ຕິ ຍສ຺ມາ, ກິຣິຍາປຣາມສນໍ ວາ ເອຕໍ, ເຕນ ‘‘ອນຸຄ຺ຄຫິໂຕ, ປສໍສິໂຕ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນຸຄ຺ຄຫຕໍ, ປສໍສນຎ຺ຈ ປຣາມສຕິຯ ‘‘ຘາເຣສ຺ສສີ’’ຕິອາທິກໍ ປນ ວຈນໍ ຠຄວາ ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂມູເລ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖເຣນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕສງ຺ຆາຏິຍໍ ນິສິນ຺ໂນ ຕໍ ສງ຺ຆາຏິ ປທຸມປ຺ປ຺ຜວຕ຺ເຕນ ປາຓິນາ ອນ຺ຕນ຺ເຕນ ປຣາມສນ຺ໂຕ ອາຫຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ກສ຺ສປສໍຍຸຕ຺ເຕ (ສໍຯ ນິຯ ໒.໑໕໔) ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖເຣເນວ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ອາມນ຺ເຕຕ຺ວາ ກເຖນ຺ເຕນ –

‘‘ອຖ ໂຂ ອາວຸໂສ ຠຄວາ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ເຍນ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຣຸກ຺ຂມູລໍ ເຕນຸປສງ຺ກມິ, ອຖ ຂ຺ວາຫໍ ອາວຸໂສ ປໂຏລິກໍ ສງ຺ຆາຏິ ຈຕຸຄ຺ຄຸຓໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ ຠຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈໍ ‘ອິຘ ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ ນິສີທຕຸ, ຍໍ ມມສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍາ’ຕິ ຯ ນິສີທິ ໂຂ ອາວຸໂສ ຠຄວາ ປຎ຺ຎຕ຺ເຕ ອາສເນ, ນິສຌ຺ຌ ໂຂ ມໍ ອາວຸໂສ ຠຄວາ ເອຕທໂວຈ ‘ມຸທຸກາ ໂຂ ຕ຺ຍາຍໍ ກສ຺ສປ ປໂຏລິການໍ ສງ຺ຆາຏີ’ຕິຯ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕຸ ເມ ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ ປໂຏລິການໍ ສງ຺ຆາຏິ ອນຸກມ຺ປໍ ອຸປາທາຍາຕິຯ ຘາເຣສ຺ສສິ ປນ ເມ ຕ຺ວໍ ກສ຺ສປ ສາຓານິ ປໍສຸກູລານິ ນິພ຺ພສນານີຕິຯ ຘາເຣສ຺ສາມຫໍ ຠນ຺ເຕ ຠຄວໂຕ ສາຓານິ ປໍສຸກູລານິ ນິພ຺ພສນານີຕິຯ ໂສ ຂ຺ວາຫໍ ອາວຸໂສ ປໂຏລິການໍ ສງ຺ຆາຏິ ຠຄວໂຕ ປາທາສິໍ, ອຫໍ ປນ ຠຄວໂຕ ສາຓານິ ປໍສຸກູລານິ ນິພ຺ພສນານິ ປຏິປ຺ຌິ’’ນ຺ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໒.໑໕໔)ຯ

ຕຕ຺ຖ ມຸທຸກາ ໂຂ ຕ຺ຍາຍນ຺ຕິ ມຸທຸກາ ໂຂ ເຕ ອຍໍຯ ກສ຺ມາ ປນ ຠຄວາ ເອວມາຫາຕິ? ເຖເຣນ ສຫ ຈີວຣໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕຸກາມຕາຍຯ ກສ຺ມາ ປຣິວຕ຺ເຕຕຸກາໂມ ຊາໂຕຕິ? ເຖຣໍ ອຕ຺ຕໂນ ຐາເນ ຐເປຕຸກາມຕາຍຯ ກິໍ ສາຣິປຸຕ຺ຕໂມຄ຺ຄລ຺ລານາ ນຕ຺ຖີຕິ? ອຕ຺ຖິ, ເອວໍ ປນສ຺ສ ອໂຫສິ ‘‘ອິເມ ນ ຈິຣໍ ຐສ຺ສນ຺ຕິ, ‘ກສ຺ສໂປ ປນ ວີສວສ຺ສສຕາຍຸໂກ, ໂສ ມຍິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ສຕ຺ຕປຓ຺ຓິຄຸຫາຍໍ ວສິຕ຺ວາ ຘມ຺ມວິນຍສງ຺ຄຫໍ ກຕ຺ວາ ມມ ສາສນໍ ປຎ຺ຈວສ຺ສສຫສ຺ສປຣິມາຓກາລໍ ປວຕ຺ຕນກໍ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ນໍ ຐາເນ ຐເປສິ, ເອວໍ ຠິກ຺ຂູ ກສ຺ສປສ຺ສ ສຸສ຺ສູສິຕພ຺ພໍ ມຎ຺ຎິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ຕສ຺ມາ ເອວມາຫຯ ເຖໂຣ ປນ ຍສ຺ມາ ຈີວຣສ຺ສ ວາ ປຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ວຓ຺ເຓ ກຖິເຕ ‘‘ອິມໍ ຕຸມ຺ເຫ ຄຓ຺ຫຖາ’’ຕິ ວຈນໍ ຈາຣິຕ຺ຕເມວ, ຕສ຺ມາ ‘‘ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕຸ ເມ ຠນ຺ເຕ ຠຄວາ’’ຕິ ອາຫຯ

ສາເຣສຸສສີປນ ເມ ຕຸວໍ ກສຸສປາຕິ ກສຸສປ ຕຸວໍ ອິມານິ ປຣິໂກຄຊິຕຸຕານິ ປໍສຸກູລານິ ປາຣຸປິຕຸໍ ສກຸຊິສຸສສິຕິ ວທຕິ។ ຕລຸຈ ໂຂ ນ ກາຍພລໍ ສນຸຂາຍ, ປຕິປຕຸຕິປູຣຕໍ ປນ ສນຸຂາຍ ເອວມາຫ។ ອຍລຸເຫຕຸຖ ອຣິປຸປາໂຍ – ອຫໍ ອິມໍ ຈີວຣໍ ປຸຕຸຕໍ ນາມ ທາສື ປາຣຸປິຕຸວາ ອາຍກສຸສາເນ ລຊຸທິຕໍ ສຸສານໍ ປວິສິຕຸວາ ຕຸມຸພມຕຸເຕທິ ປາຓເກທິ ສມຸປຣິກິຕຸຕໍ ເຕ ປາຓເກ ວິຊຸນິຕຸວາ ມ ທາອຣິຍວໍເສ ຖຕຸວາ ອຄຸຄເຫສີ, ຕສຸສ ເມ ອິມໍ ຈີວຣໍ ຄທິຕທິວເສ ທສສຫສຸສຈກຸກວາລຸເອ ມທາປຖວີ ມທາວິຣວໍ ວິຣວມານາ ກມຸປິຕຸຖ, ອາກາສໍ ຕຍຕຍາຍິ, ຈກຸກວາລຸເອ ເທວຕາ ສາຊຸກາຣໍ ອທໍສຸ, ອິມໍ ຈີວຣໍ ຄຕຸໜນຸເຕນ ກິກຸຂຸນາ ຊາຕິປໍສຸກູລິເກນ ຊາຕິອາຣລຸຍິເກນ ຊາຕິເອກາສນິເກນ ຊາຕິສປທານຈາຣິເກນ ກວິຕຸໍ ວຍຸຍຕິ, ຕຸວໍ ອິມສຸສ ຈີວຣສຸສ ອນຸຈຸລວິກໍ ກາຕຸໍ ສກຸຊິສຸສສິຕິ។ ເຖຣໂປີ ອຕຸຕນາ ປລຸຈນຸນໍ ຫຕຸຖີນໍ ພລໍ ສາເຣຕິ, ໂສ ຕໍ ອຕກຸກມິຕຸວາ ''ອຫເມຕໍ ປຕິປຕຸຕີ ປູເຣສຸສາມີ''ຕິ ອຸສຸສາເຫນ ສຸຄຕຈີວຣສຸສ ອນຸຈຸລວິກໍ ກາຕຸກາໂມ ''ສາເຣສຸສາມຫໍ ກນຸເຕ''ຕິ ອາຫ។ ປຕິປຊຸຊີນຸຕິ ປຕິປນຸໂນສີ។ ເອວໍ ປນ ຈີວຣປຣິວຕຸຕນໍ ກຕຸວາ ເຖເຣນ ປາຣຸປິຕຈີວຣໍ ກຄວາ ປາຣຸປີ, ສຕຸຖຸ ຈີວຣໍ ເຖໂຣ។ ຕສຸມີ ສມເຍ ມທາປຖວີ ອຸທກປຣິຍນຸຕໍ ກຕຸວາ ອຸນຸນທນຸຕີ ກມຸປິຕຸຖ។

ສາຕານິ ປໍສຸກູລານີຕິ ມຕກລຸເອວຣໍ ປຣິເວເຖຕຸວາ ລຊຸທິຕານິ ຕຸມຸພມຕຸເຕ ກິມີ ປປຸໂພເຍຕຸວາ ຄທິຕານິ ສາຕວາກມຍານິ ປໍສຸກູລຈີວຣານີ។ ນິພຸພສນານີຕິ ນິພຸຖິຕວສນກິຈຈານິ, ປຣິໂກຄຊິຕຸຕານີຕິ ອຕຸໂຖ។ ເອຕຸຖ ຈ ກິລຸຈາປີ ເອກເມວ ຕໍ ຈີວຣໍ, ອ ເນກາວຍວຕຸຕາ ປນ ພຫຸວຈນໍ ກຕນຸຕິ ມຊຸຊິມຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ។ ຈີວເຣ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນາຕິ ເອຕຸຖ ອຕຸຕນາ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນາຕິ ອຕຸຖສຸສ ວິລຸລາຍມານຕຸຕາ, ວິລຸລາຍມານຕຸຖສຸສ ຈ ສທຸທສຸສ ປໂຍເຄ ກາມາຈາຣຕຸຕາ ''ອຕຸຕ ນາ''ຕິ ນ ວຸຕຸຕໍ។ ''ສາເຣສຸສສີ ປນ ເມ ຕຸວໍ ກສຸສປ ສາຕານິ ປໍສຸກູລານີ''ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໔໑໕໔) ທີ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ''ອຕຸຕນາວ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນາ''ຕິ ວິລຸລາຍຕິ, ນາລຸເລນ។ ນ ທີ ເກວລໍ ສທຸທໂຕເຍວ ສພຸພຕຸຖ ອຕຸຖນິຈຸໂຍ, ອຕຸຖປກຣຕາທິນາປີ ເຍກຸຍຸເຍນ ອຕຸຖສຸສ ນິຍມິຕຕຸຕາ។ ອາຈຣິຍຂມຸມປາລຕຸເຖເຣນ ປເນຕຸຖ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ ''ຈີວເຣ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນາຕິ ເອຕຸຖ 'ອຕຸຕນາ ສມສມຍຸຖປເນນາ'ຕິ ອິຂ ວຸຕຸຕໍ ອຕຸຕນາ – ສທຸທມາເນຕຸວາ 'ຈີວເຣ ອຕຸຕນາ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນາ'ຕິ ໂຍເຊຕພຸພໍ។

ຍສຸສ ເຍນ ທີ ສມຸພນຸໂຂ, ທູຣຍຸຖມຸປີ ຈ ຕສຸສ ຕໍ;

ອຕຸຖໂຕ ຫຸຍສມານານໍ, ອາສນຸນຕຸຕມກາຣຕນຸຕີ។

ອຖ ວາ ກຄວຕາ ຈີວເຣ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນ ກຄວຕາ ອນຸຄຄທີໂຕຕິ ໂຍຊນີຍໍ។ ເອກສຸສາປີ ທີ ກຣຕນິທຸເທສສຸສ ສທາ ທີໂຍຄກຕຸຕຸຕຸຖໂຊຕກຕຸຕສມຸກວໂຕ''ຕີ។ ສມານໍ ຂາຣຕາເມຕສຸສາຕິ ສາຂາຣໂຕ, ຕາທີໂສ ປຣິໂກໂຄຕິ ສາຂາຣຕາປຣິໂກໂຄ, ເຕນ។ ສາຂາຣຕາປຣິໂກເຄນ ຈ ສມສມຍຸຖປເນນ ຈ ອນຸຄຄທີໂຕຕິ ສມຸພນຸໂຂ។

ອິທານິ –

''ອຫໍ ກິກຸຂເວ, ຍາວເທ ອາກງຂາມິ ວິວິຈຸເຈວ ກາເມທີ ວິວິຈຈ ອກຸສເລທີ ຂມຸເມທີ ສວິຕກຸກໍ ສວິຈາຣໍ ວິເວກຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ປຖມໍ ຊານໍ ອຸປສມຸປຊຊ ວິຫຣາມິ, ກສຸສໂປປີ ກິກຸຂເວ ຍາວເທ ອາກງຂຕິ ວິວິຈຸເຈວ ກາເມທີ ວິວິຈຈ ອກຸສເລທີ ຂມຸເມທີ ສວິຕກຸກໍ ສວິຈາຣໍ ວິເວກຊໍ ປີຕິສຸຂໍ ປຖມໍ ຊານໍ ອຸປສມຸປຊຊ ວິຫຣຕີ''ຕິອາທີນາ (ສໍ។ ນິ។ ໔໑໕໔) –

ນວານຸປຸພພວິຫາຣຂລຸອກິລຸລາປເກເທ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຂມຸເມ ອຕຸຕນາ ສມສມຍຸຖປນຕຸຖາຍ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕໍ ກສຸສປສໍຍຸຕຸເຕ (ສໍ។ ນິ។ ໔໑໕໑) ອາຄຕໍ ປາລຸອິມິມໍ ເປຍຸຍາລມຸເຂນ, ອາທິຄຸຄຫເຕນ ຈ ສງຂິປິຕຸວາ ທສຸເສນຸໂຕ ອາຫ ''ອຫໍ ກິກຸຂເວ''ຕິອາທີ។

ຕຕຸຖ ຍາວເທຕີ ຍາວເທວ, ຍຕຸຕກໍ ກາລໍ ອາກງຂາມິ, ຕຕຸຕກໍ ກາລໍ ວິຫຣາມີຕິ ອຕຸໂຖ។ ຕໂຕເຍວ ທີ ມຊຸຊິມຄຕຸຖິປເທ, ຈູລຸອຄຕຸຖິປເທ ຈ ''ຍາວເທຕີ ຍາວເທວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕີ''ຕິ ລິຂິຕໍ។ ສໍຍຸຕຸຕຍຸຖກຖາຍມຸປີ ''ຍາວເທ ອາກງຂາມີຕິ ຍາວເທວ ອິຈຸຈາມີ''ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ອຍຸຖ។ ໑។໔។໑໕໔) ອຕຸໂຖ ວຸຕຸໂຕ។ ຕຖາ ທີ ຕຕຸຖ ລີນຕຸຖປກາສນິຍໍ ອາຈຣິຍຂມຸມປາລຕຸເຖເຣນ ''ຍາວເທວາຕິ ອິມິນາ ສມານຕຸຖໍ 'ຍາວເທ'ຕິ ອິທໍ ປທ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ໂປຕຸຖເກສຸ ປນ ກຕຸຖຈິ ''ຍາວເທວາ''ຕິ ອຍເມວ ປາໂຖ

ທິສຸສຕິ. ອປິ ຈ ຍາວເຫຕີ ຍຕຸຕກໍ ສມາປຕຸຕິວິຫາຣໍ ວິຫຣິຕຸໍ ອາກງຂາມິ, ຕຕຸຕກໍ ສມາປຕຸຕິວິຫາຣໍ ວິຫຣາມີຕີ ສມາປຕຸຕິຍຸຄາເນ, ຍຕຸຕກໍ ອກິລຸລາໂວຫາຣໍ ໂວຫຣິຕຸໍ ອາກງຂາມິ, ຕຕຸຕກໍ ອກິລຸລາໂວຫາຣໍ ໂວຫຣາມີຕີ ອກິລຸລາຄາເນ ຈ ສຫປາຄເສເສນ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ. ອາຈຣິຍສມຸມປາລຕຸເຖເຣນາປີ ຕເທວຕຸຖໍ ຍຖາລາການເຍນ ທສຸເສຕຸໍ "ຍຕຸຕເກ ສມາປຕຸຕິວິຫາເຣ, ອກິລຸລາໂວຫາເຣ ວາ ອາກງຂນຸໂຕ ວິຫາຣາມີ ເຈວ ໂວຫຣາມີ ຈ, ຕຖາ ກສຸສໂປປີຕີ ອຕຸໂຖ"ຕີ ວຸຕຸຕໍ. ອປເຣ ປນ "ຍາວເຫຕີ 'ຍໍ ປຖມຊຸຊານໍ ອາກງຂາມິ, ຕໍ ປຖມຊຸຊານໍ ອຸປສມຸປຊຸຊ ວິຫາຣາມີ'ຕີອາທິນາ ສມາປຕຸຕິຍຸຄາເນ, ອິທຸຊິວິສາກິລຸລາຄາເນ ຈ ອຊຸຊາຫຣິຕສຸສ ຕ-ສທຸທສຸສ ກມຸມວເສນ 'ຍໍ ທິພຸພໂສຕໍ ອາກງຂາມິ, ເຕນ ທິພຸພໂສເຕນ ສທຸເທ ສຸຕາມີ'ຕີອາທິນາ ເສສາກິລຸລາຄາເນ ກຣຕາວເສນ ໂຍຊນາ ວຕຸຕພຸພາ"ຕີ ວທນຸຕິ. ວິວິຈຸເຈວ ກາເມຫີຕີ ເອຕຸຖ ເອວ-ສທຸໂທ ນິຍມຕຸໂຖ, ອຸກຍຕຸຖ ໂຍເຊຕພຸໂພ. ຍເມຕຸຖ ວຕຸຕພຸພໍ, ຕທຸປຣີ ອາວິ ກວິສຸສຕິ.

ນວານຸປຸພຸພວິຫາຣຂລຸອກິລຸລາປຸປເກເຫຕີ ເອຕຸຖ ນວານຸປຸພຸພວິຫາຣາ ນາມ ອນຸປຜິປາຜິຍາ ສມາປຊຸຊິຕພຸພຕຸຕາ ເອວໍສລຸລິຕາ ນິໂຣຣສມາປຕຸຕິຍາ ສຫ ອຍຸຄ ສມາປຕຸຕິໂຍ. ຂລຸອກິລຸລາ ນາມ ອາສວກຸຂຍລາເຄນ ສຫ ປລຸຈາກິລຸລາໂຍ. ກຕຸຖຈິ ໂປຕຸຖເກ ເຈຕຸຖ ອາທິສທຸໂທ ທິສຸສຕິ. ໂສ ອນຣິປຸເປໂຕ ຍຖາວຸຕຸຕາຍ ປາລຸອິຍາ ຄເຫຕພຸພສຸສ ອຕຸຖສຸສ ອນວເສສຕຸຕາ. ມນຸສຸເສສຸ, ມນຸສຸສານໍ ວາ ອຸຕຸຕຣິກູຕານໍ, ອຸຕຸຕຣິນໍ ວາ ມນຸສຸສານໍ ຊາຍິນລຸເຈວ ອຣິຍານລຸຈ ຣມຸໂມຕີ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸໂມ, ມນຸສຸສຣມຸມາ ວາ ອຸຕຸຕຣີຕີ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸໂມ. ທສ ກຸສລກມຸມປຖາ ເຈຕຸຖ ວິນາ ກາວນາມນສິກາເຣນ ປກຕິຍາວ ມນຸສຸເສຫິ ນິພຸພຕຸເຕຕພຸພໂຕ, ມນຸສຸສຕຸຕກາວາວຫນໂຕ ຈ ມນຸສຸສຣມຸໂມ ນາມ, ຕໂຕ ອຸຕຸຕຣີ ປນ ຊານາທິ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸໂມຕີ ເວທິຕພຸໂພ. ສມສມຍຸຄປເນນາຕີ "ອຫໍ ຍຕຸຕກໍ ກາລໍ, ຍຕຸຕເກ ວາ ສມາປຕຸຕິວິຫາເຣ, ຍຕຸຕກາ ອກິລຸລາໂຍ ຈ ວລຸອລຸເຊມິ , ຕຖາ ກສຸສໂປປີ"ຕີ ເອວໍ ສມສມໍ ກຕຸວາ ຄປເນນ. ອເນກຍຸຄາເນສຸ ຄປນໍ, ກສຸສຈິປີ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸມສຸສ ອເສສກາເວນ ເອການຸຕສມຍຸຄປນໍ ວາ ສນຸຣາຍ "ສມສມຍຸຄປເນນາ"ຕີ ວຸຕຸຕໍ, ອິທລຸຈ ນວານຸປຸພຸພວິຫາຣຂລຸອກິລຸລາກາວສາມລຸເລນ ປສໍສາມຕຸຕນຸຕີ ທຍຸຄພຸພໍ. ນ ຫິ ອາຍສຸມາ ມຫາກສຸສໂປ ກຄວາ ວິຍ ເທວສິກໍ ຈຕຸວີສຕິໂກຍິສຕສຫສຸສສງຂຸຍາ ສມາປຕຸຕິໂຍ ສມາປຊຸຊຕິ, ຍມກປາຜິຫາຣິຍາທິວເສນ ຈ ອກິລຸລາໂຍ ວລຸອລຸເຊຕີຕີ. ເອຕຸຖ ຈ ອຸຕຸຕຣິມນຸສຸສຣມຸເມ ອຕຸຕນາ ສມສມຍຸຄປເນນາ"ຕີ ອິທໍ ນິທສຸສນມຕຸຕນຸຕີ ເວທິຕພຸພໍ. ຕຖາ ຫີ –

'ໂອວທ ກສຸສປ ກິກຸຂູ, ກໂຣຫີ ກສຸສປ ກິກຸຂູນໍ ຣມຸມີ ກຖໍ, ອຫໍ ວາ ກສຸສປ ກິກຸຂູ ໂອວເທຍຸຍໍ, ຕຸວໍ ວາ. ອຫໍ ວາ ກສຸສປ ກິກຸຂູນໍ ຣມຸມີ ກຖໍ ກເຣຍຸຍໍ, ຕຸວໍ ວາ"ຕີ –

ເອວມຸປີ ອຕຸຕນາ ສມສມຍຸຄປນມກາສີເຍວາຕີ.

ຕຖາຕີ ຣູປຸປສໍຫາໂຣ ຍຖາ ອນຸຄຸຄຫີໂຕ, ຕຖາ ປສໍສີໂຕຕີ. ອາກາເສ ປາຕຶ ຈາເລຕຸວາຕີ ກຄວຕາ ອຕຸຕໂນເຍວ ປາຕຶ ອາກາເສ ຈາເລຕຸວາ ກຸເລສຸ ອລຄຸຄຈິຕຸຕຕາຍ ເຈວ ກຣຕາກູຕາຍ ປສໍສີໂຕຕີ ສມຸພນຸໂຣ. ອລຄຸຄຈິຕຸຕຕາຍາຕີ ວາ ອາຣາເຣ ກຸມຸມໍ, ອາກາເສ ປາຕຶ ຈາເລຕຸວາ ກຸລູປກສຸສ ກິກຸຂຸໂນ ອລຄຸຄຈິຕຸຕຕາຍ ກຸເລສຸ ອລຄຸຄນຈິຕຸເຕນ ກວິຕຸໍ ຍຸຕຸຕຕາຍ ເຈວ ມລຸເລວ ສກຸຂີ ກຕຸວາ ປສໍສີໂຕຕີ ອຕຸໂຖ. ຍຖາຫ –

"ອຖ ໂຂ ກຄວາ ອາກາເສ ປາຕຶ ຈາເລສີ ເສຍຸຍຖາປີ ກິກຸຂເວ, ອຍໍ ອາກາເສ ປາຕີ ນ ສຊຸຊຕິ ນ ຄຍຸຫຕີ ນ ພຊຸຊຕີ, ເອວເມວ ໂຂ ກິກຸຂເວ ຍສຸສ ກສຸສຈິ ກິກຸຂຸໂນ ກຸລານິ ອຸປສງກມໂຕ ກຸເລສຸ ຈິຕຸຕໍ ນ ສຊຸຊຕິ ນ ຄຍຸຫຕີ ນ ພຊຸຊຕີ 'ລການຸຕຸ ລາກາກາມາ, ປຸລຸລກາມາ ກໂຣນຸຕຸ ປຸລຸລານີ'ຕີ. ຍຖາ ສເກນ ລາເກນ ອຕຸຕມໂນ ໂຫຕິ ສຸມໂນ, ເອວໍ ປເຣສໍ ລາເກນ ອຕຸຕມໂນ ໂຫຕິ ສຸມໂນ. ເອວຣູໂປ ໂຂ ກິກຸຂເວ ກິກຸຂຸ ອຣຫຕີ ກຸລານິ ອຸປສງກມິຕຸໍ. ກສຸສປສຸສ ກິກຸຂເວ ກຸລານິ ອຸປສງກມໂຕ ກຸເລສຸ ຈິຕຸຕໍ ນ ສຊຸຊຕິ ນ ຄຍຸຫຕີ ນ ພຊຸຊຕີ 'ລການຸຕຸ ລາກາກາມາ, ປຸລຸລກາມາ ກໂຣນຸຕຸ ປຸລຸລານີ'ຕີ. ຍຖາ ສເກນ ລາເກນ ອຕຸຕມໂນ ໂຫຕິ ສຸມໂນ, ເອວໍ ປເຣສໍ ລາເກນ ອຕຸຕມໂນ ໂຫຕິ ສຸມໂນ"ຕີ (ສໍ. ນິ. ໒.໑໔໖).

ຕຕຸຖ ອາກາເສ ປາຕຶ ຈາເລສີຕີ ນີເລ ຄຄນນຸຕເຣ ຍມກວິຊຸຊຸກໍ ສລຸຈາລຍມາໂນ ວິຍ ເຫຍຸຄາກາເຄ , ອຸປຣີກາເຄ, ອຸກໂຕ ຈ ປສຸເສສຸ ປາຕຶ ສລຸຈາເລສີ, ອິທລຸຈ ປນ ເຕປີຜເກ ພຸທຸຣວຈເນ ອສມຸກິນຸນປທໍ ນາມ. ອຕຸຕມໂນຕີ ສກມໂນ, ນ ໂທມນສຸເສນ ປຈຸຈິນຸທິຕຸວາ ຄຫິຕມໂນ. ສຸມໂນຕີ ຕຸຍຸຄມໂນ, ອິທານີ ໂຍ ຫີນາຣິມຸຕຸຕິໂກ ມິຈຸຊາປຜິປນຸໂນ ເອວໍ ວເທຍຸຍ "ສມຸມາສມຸພຸທຸໂຣ 'ອລຄຸຄຈິຕຸຕຕາຍ ອາກາເສ ຈາລິຕປາຕູປມາ ກຸລານິ ອຸປສງກມຖາ'ຕີ ວທນຸໂຕ ອຍຸຄາເນ ຄເປຕີ, ອສຍຸຫາກາຣໍ

ອາໂຣເປຕິ, ຍំ ນ ສກ្កາ ກາຕុំ, ຕំ ກາເຣຕີ''ຕິ, ຕສ្ស ວາຫປາំ ປຈ្ចຶນុທິຕ្វາ ''ສກ្កາ ຈ ໂຂ ເອວំ ກາຕុំ, ອត្ថິ ເອວຣູໂປ ກິກ្ខູ''ຕິ ອາຍស្មນុຕំ ມຫາກស្សປត្ថេຣເມວ ສກ្ខឹ ກត្វາ ທស្សេນុໂຕ ''ກស្សປស្ស ກິກ្ខເວ''ຕິອາທິມາຫ។

ອញ្ញມ្បិ ປສំສນມາຫ ''ຈນ្ទោປមປដិປທាយ ຈា''ຕិ, ຈນ្ទປដិភាគាយ ປដិປທាយ ຈ ກຣຕກູតາយ ປສំສិໂຕ, ຕស្សំ ວາ ອາສាຣກູຕາຍ ມញ្ញេວ ສក្ខឹ ກត្វា ປសំສិໂຕຕិ ອត្ថោ។ ຍຖាຫ –

''ຈນ្ទូປມា ກិក្ខເວ ກຸລានិ ឧປស្ង្កមຖ ອປកស្សេວ ກាຍំ, ອປកស្ស ຈិត្តំ និច្ចນវកា ກុເລສុ ອប្បគព្ភា។ ເສយ្យຖាປិ ກិក្ខເວ ປុຣິໂສ ຊរុທປានំ ວາ ໂອໂລເກយ្យ ປព្ពតវិសមំ ວາ នទីវិទុគ្គំ ວາ ອປកស្សេວ ກាຍំ, ອປកស្ស ຈិត្តំ, ເອວເមວ ໂຂ ກិក្ខເວ ຈន្ទូປមា ກុលានិ ឧປស្ង្កមຖ ອປកស្សេວ ກាຍំ, ອປកស្ស ຈិត្តំ និច្ចນវកា ກុເລສុ ອប្បគព្ភា។ ກស្សໂປ ກិក្ខເວ ຈន្ទូປໂម ກុលានិ ឧປស្ង្កមតិ ອປកស្សេວ ກាຍំ, ອປកស្ស ຈិត្តំ និច្ចនវໂກ ກុເລສុ ອប្បគព្ភោ''ຕិ (សំ។ និ។ ៤។១៨៧)។

ຕត្ថ ຈន្ទូປមាຕិ ຈន្ទសទិសា ហុត្វា។ ກឹ ປຣិមណ្ឌលតាយ សទិសាຕិ? ໂນ, ອປិຈ ໂຂ ຍຖា ຈន្ទោ គគនតលំ ປក្ខន្ទមានោ ໂນ ນ ເກនចិ ສທ្ធឹ ສន្ថវំ ວາ ສិເនហំ ວາ ອាលយំ ວາ និកន្តឹ ວາ ປត្ថនំ ວາ ປរិយុដ្ឋានំ ວາ ກរោຕិ, ນ ຈ ນ ໂຫຕិ ມ ហាជនស្ស ປិໂយ ມនាໂປ, ຕុម្ហេປិ ເອវំ ເກនចិ ສទ្ធឹ ສន្ថវាទីនំ ອករណេន ພហុជនស្ស ປិយា មនាປា ຈន្ទូປមា ហុត្វា ឧត្តិយកុលាទីនិ ຈត្តារិ ກុលានិ ឧປស្ង្កមថាຕិ ອត្ថោ។ ອປិຈ ຍຖា ຈន្ទោ ອន្ធការំ វិធមតិ, ອាលោកំ ផរតិ, ເອវំ ກិ ເលសន្ធការវិធមេន, ញាណាលោកផរណេន ຈ ຈន្ទូປមា ហុត្វាຕិ ເອວមាទិហិປិ នយេហិ ອត្ថោ ທដ្ឋព្ពោ។

ອປកស្សេວ ກាຍំ, ອປកស្ស ຈិត្តន្តិ ເຕເនວ ສន្ថវាទិនមករណេន ກាយញ្ច ຈិត្តញ្ច ອປកស្សិត្វា, ອកឌ្ឍិត្វា ອប ເនត្វាຕិ ອត្ថោ។ និច្ចនវកាຕិ និច្ចំ នវកាវ, ອាគន្តុកសទិសា ເອວ ហុត្វាຕិ ອត្ថោ។ ອាគន្តុកោ ហិ ປដិປាដិយា ສម្បត្តគេហំ ປវិសិត្វា ສចេ នំ ឃរសាមិកា ທិស្វា ''ອម្ហាកំ ປុត្តភាតរោປិ វិប្ប៉វាសគតា ເອວំ វិចរឹសូ''ຕិ ອនុកម្ប មានា និសីទាປេត្វា ໂភເជន្តិ, ກុត្វមត្តោເຍວ ''ຕុម្ហាកំ ກាជនំ គណ្ហថា''ຕិ ឧដ្ឋាយ ປក្កមតិ, ນ ເຕហិ ສទ្ធឹ ສន្ថវំ ວາ ກរោຕិ, កិច្ចករណីយានិ ວາ សំវិទហតិ, ເອវំ ຕុម្ហេປិ ປដិປាដិយា ສម្បត្តឃរំ ປវិសិត្វា ຍំ ອិរិយាປເថសុ ປសន្ នា មនុស្សា ເທន្តិ, ຕំ គហេត្វា ປច្ឆិន្នសន្ថវា ຕេសំ កិច្ចករណីເຍ ອព្យាវដា ហុត្វា និក្ខមថាຕិ ທិເປຕិ។ ອប្បគព្ភាຕិ ນ ປគព្ភា, ອដ្ឋដ្ឋានេន ກាយປាគព្ភិເយន, ຈតុដ្ឋានេន វចីປាគព្ភិເយន, ອនេកដ្ឋានេន មໂន ປាគព្ភិເយន ຈ វិរហិតា ກុលានិ ឧປស្ង្កមថាຕិ ອត្ថោ។

ឧរុທປានន្តិ ជិណ្ណកូປំ។ ປព្ពតវិសមន្តិ ປព្ពເຕ វិសមំ ປປាតដ្ឋានំ។ នទីវិទុគ្គន្តិ នទិយា វិទុគ្គំ ឆិន្នតដដ្ឋា នំ។ ເອວເមວ ໂຂຕិ ເອត្ថ ອិទំ ໂອປម្មសំសន្ទនំ – ឧរុທປានាទໂຍ វិយ ហិ ຈត្តារិ ກុលានិ, ໂອໂລກនປុរិໂສ វិយ ກិក្ខុ, ຍຖា ປន ອនປកដ្ឋកាយຈិត្ໂຕ ຕានិ ໂອໂລເກន្ໂຕ ປុរិໂສ ຕត្ថ ປតតិ, ເອវំ ອរក្ខិເຕហិ ກាຍាទីហិ ກុលានិ ឧປស្ង្កមន្ໂຕ ກិក្ខុ ກុເລសុ ພជ្ឈតិ, ຕໂຕ នានប្ប៉ការំ សីលປាທកាញ្ឆនាទីកំ ອនត្ថំ ປាប៉ុណាຕិ។ ຍຖា ປន ອປកដ្ឋកាយຈិត្ໂຕ ປុរិໂສ ຕត្ថ ນ ປតតិ, ເອវំ រក្ខិເຕເນວ ກាເຍន, រក្ខិតាយ វាចាយ, រក្ខិເຕហិ ຈិត្តេហិ, សូປដ្ឋិតាយ សតិយា ອປកដ្ឋកាយຈិត្ ໂຕ ហុត្វា ກុលានិ ឧປស្ង្កមន្ໂຕ ກិក្ខុ ກុເລសុ ນ ພជ្ឈតិ, ອຖស្ស សីលសហនាសមាធិປញ្ញាសង្ខាតានិ ປាທតត្ថកុច្ឆិសី សានិ ນ ກញ្ជន្តិ, ຣាគកណ្ដកាທໂយ ນ វិជ្ឈន្តិ, សុខិໂຕ ເយនកាមំ ອគតប៉ុព្ពំ និព្ពានទិសំ គច្ឆតិ, ເອວຣູໂປ ອយំ ມ ហាកស្សໂປຕិ ທិនានិមុត្តិកស្ស មិច្ឆាປដិປន្នស្ស វាហប៉ៃឋប៉ច្ចិនុហនត្ថំ ມຫາກស្សປត្ថេរំ ເອວ ສក្ខឹ ກត្វា ທស្សេនុ ໂຕ ''ກស្សໂປ ກិក្ខເວ''ຕិອាທិមាហាຕិ។ ເອវមេត្ថ ອត្ថមិច្ឆន្តិອលគ្គចិត្តតាសង្ខាតាយ ຈន្ទោປមປដិປທាយ ກຣຕກູຕາຍ ປសំສិໂຕ, ຕស្សំ ວາ ອាសាຣກូຕາຍ ມញ្ញេວ ສក្ខឹ ກត្វា ປសំສិໂຕຕិ, ເອວំ សតិ ເຈວ-សហោ, ຈ-សហោ ຈ ນ ປយុជ្ជិតព្ពោ ທុវិន្នំ ປទានំ តុល្យាធិករណត្តា, ອយេវ ອត្ថោ ປាໂຖ ຈ ຍុត្តតໂຣ វិយ ທិស្សតិ ປរិនិព្ពាន សុត្តវណ្ណនាយំ ''ອាកាເສ ປាណឹ ຈាເລត្វា ຈន្ទូປមំ ປដិປទំ កថេន្ໂຕ មំ ກាយស្ខឹ ກត្វា កថេសី''ຕិ (ທី។ និ។ ອដ្ឋ។ ៤។៨៣៨) វុត្តត្តាຕិ។

ຕស្សកិញ្ចិ ອាពាធំ ກវិស្សតិ, ອញ្ញតុ ឆម្មវិនយសង្ខាតាយនាຕិ ອធិប្បាໂយ។ ຕត្ថ ຕស្សាຕិ ຍំ-សហស្ស ការណនិទស្សេ ''ຕស្មា''ຕិ ឧជ្ឈាហរិត្វា ຕស្ស ເມຕិ ອត្ថោ, កិរិយាປរាមសេ ປນ ຕស្ស ອនុគ្គហាតស្ស, ປសំសនស្ស

ຈາຕິ. ໂປ຺ຕ຺ຖເກສຸປີ ກຕ຺ຖຈິ "ຕສ຺ສ ເມ"ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ສຕິ ກິຣິຍາປຣາມສເນ "ຕສ຺ສາ"ຕິ ອປຣໍ ປທມຊ຺ຊາຫາທິຕພ຺ພໍ. ນຕ຺ຖິ ອິຕໍ ຍສ຺ສາຕິ ອຓໂຓ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ອາຓຕ຺ຍໍ. ຌມ຺ມວິນຍສ຺ງຄາຍນໍ ຖເປ຺ຕ຺ວາ ອຌ຺ຌໍ ກິ ນາມ ຕສ຺ສ ອິຓວິຣ ທິຕຕ຺ຕໍ ກວິສ຺ສຕິ, ນ ກວິສ຺ສຕິ ເອວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. "ນນຸ ມໍ ກຄວາ"ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕເມວຕ຺ຖໍ ອຸປມາວເສນ ວິກາເວຕິ. ສກກາວໄຈສ຺ສຣິຍານຸປ຺ປທາເນນາຕິ ເອຕ຺ຖ ກາວໂຈ ນາມ ອຸຣຈ຺ຉໂທ, ເຍນ ອຸໂຣ ຉາທິຍເຕ, ຕສ຺ສ ຈ ຈີວຣນິທສ຺ສເນນ ຄຫຓໍ, ອິສ຺ສຣິຍສ຺ສ ປນ ອກິຌ຺ຌາສມາປຕ຺ຕິນິທສ຺ສເນນາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ກຸລວໍສປ຺ປຕິຍ຺ຖາປກນ຺ຕິ ກຸລວໍສສ຺ສ ກຸລປເວຕິຍາ ປ ຕິຍ຺ຖາປກໍ. "ເມ"ຕິ ປທສ຺ສ ນິຈ຺ຈສາເປກ຺ຂຕ຺ຕາ ສທ຺ຌມ຺ມວໍສປ຺ປຕິຍ຺ຖາປໂກຕິ ສມາໂສ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ –
ສຕ຺ຕຸສ຺ງພນິມ຺ມທ຺ທເນນ ອຕ຺ຕໂນ ກຸລວໍສປ຺ປຕິຍ຺ຖາປນຕ຺ຖໍ ສກກາວໄຈສ຺ສຣິຍານຸປ຺ປທາເນນ ກຸລວໍສປ຺ປຕິຍ຺ຖາປກໍ ປຸຕ຺ຕໍ ຣາຊາ ວິຍ ກຄວາປີ ມໍ ທິພທສ຺ສິ "ສທ຺ຌມ຺ມວໍສປ຺ປຕິຍ຺ຖາປໂກ ເມ ອຍໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ມນ຺ຕ຺ວາ
ສາສນປຈ຺ຈຕ຺ຖິກຄຓນິມ຺ມທ຺ທເນນ ສທ຺ຌມ຺ມວໍສປ຺ປຕິຍ຺ຖາປນຕ຺ຖໍ ຈີວຣທານສມສມຍ຺ຖປນສ຺ງຂາເຕນ ອິມິນາ ອ ສາຌາຣຓານຸຄ຺ຄເຫນ ອນຸຄ຺ຄເຫສິ ນນຸ, ອິມາຍ ຈ ອຸລ຺ລາຣາຍ ປສໍສາຍ ປສໍສີ ນນູຕິ. ອິຕິ ຈິນ຺ຕຍນ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິສທ຺ເທນ "ອນ຺ຕຣຌາເປຍ຺ຍໍ, ສ຺ງຄາເຍຍ຺ຍໍ, ກິມຌ຺ຌໍ ອາຓຕ຺ຍໍ ກວິສ຺ສຕີ"ຕິ ວຈນປ຺ພ຺ພງຄໍ, "ຖານໍ ໂຂ ປເນຕໍ ວິຊ຺ຊຕີ"ຕິອາທິ ວາກ຺ຍຕ຺ຕຍໍ ນິທສ຺ເສຕິ.

ອິທານິ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ສ຺ງຄີຕິກ຺ຂນ຺ຌກປາລຸອິຍາ ສາເຌນ຺ໂຕ ອາຫ "ຍຖາຫາ"ຕິອາທິ. ຕຕ຺ຖ ຍຖາຫາຕິ ກິ ອາຫ, ມຍາ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສາຌກໍ ກິ ອາຫາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍຖາ ວາ ເຍນ ປກາເຣນ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ເຕນ ປກາເຣນ ປາລຸອິຍມ຺ປີ ອາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຍຖາ ວາ ຍໍ ວຈນໍ ປາລຸອິຍໍ ອາຫ, ຕຖາ ເຕນ ວຈເນນ ມຍາ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສໍສນ຺ທຕິ ເຈວ ສເມຕິ ຈ ຍຖາ ຕໍ ຄ຺ງໂຄທເກນ ຍມ຺ໂນທກນ຺ຕິປີ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ປາລຸອິຍາ ສາຌນຕ຺ຖໍ ອຸທາຫຣິຕກາວສ຺ສ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ວິຌ຺ຌາຍມານຕ຺ຕາ, ວິຌ຺ຌາຍມານຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ສທ຺ທສ຺ສ ປໂຍເຄ ກາມາຈາຣຕ຺ຕາ. ອຌິປ຺ປາຍວິກາວນຕ຺ຖາ ທິ ອຕ຺ຖໂຍຊນາ. ຍຖາ ວາ ເຍນ ປກາ ເຣນ ຌມ຺ມວິນຍສ຺ງຄາຍນຕ຺ຖໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສິ, ຕຖາ ເຕນ ປກາເຣນ ປາລຸອິຍມ຺ປີ ອາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວມິທິເສສຸ.

ເອກມິທາຫນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິທນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ. ເອກໍ ສມຍນ຺ຕິ ຈ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍ, ເອກສ຺ມີ ສມເຍຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປາວາ ຍາຕິ ປາວານຄຣໂຕ, ຕຕ຺ຖ ປີຕ຺ພາຍ ຈຣິຕ຺ວາ "ກຸສິນາຣໍ ຄມິສ຺ສາມີ"ຕິ ອທ຺ຌານມຄ຺ຄປ຺ປຜິປນ຺ໂນຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອທ຺ຌານມຄ຺ໂຄຕິ ຈ ທີພມຄ຺ໂຄ ວຸຈ຺ຈຕິ, ທີພປຣິຍາໂຍ ເຫຕ຺ຖ ອທ຺ຌານສທ຺ໂທ. ມຫາຕາຕິ ຄຸຓມຫຕ຺ເຕນປີ ສ຺ງຂ຺ຍາມຫຕ຺ ເຕນປີ ມຫຕາ. "ປຌ຺ຈມຕ຺ເຕຫີ"ຕິອາທິນາ ສ຺ງຂ຺ຍາມຫຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕິ, ມຕ຺ຕສທ຺ໂທ ຈ ປມາຓວຈໂນ "ໂກຊເນ ມຕ຺ຕຌ຺ຌຸ ຕາ"ຕິອາທີສຸ (ອ. ນິ. ໓.໑໖) ວິຍ. "ຌມ຺ມວິນຍສ຺ງຄາຍນຕ຺ຖໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນສີ"ຕິ ເອຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສາຌນຕ຺ຖໍ ອາຫຕາ "ອຖ ໂຂ"ຕິອາທິກາ ປາລຸອິ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ນ ສາເຌຕິ . ນ ເຫຕ຺ຖ ອຸສ຺ສາຫຊນນປ຺ປກາໂຣ ອາຄໂຕຕິ ໂຈທນໍ ປຣິຫຣິຕຸມາຫ "ສພ຺ພໍ ສຸກທ຺ທກາຕ຺ຫໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ. ເອວມ຺ເປສາ ໂຈທນາ ຕທວຕ຺ຖາເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕໂຕ ປຣໍ ອາຫາ"ຕິອາທິ. ອປີຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຖສາຌິກາ ປາລຸອິ ມຫຕຣາຕິ ຄນ຺ຖຄຣຸຕາປຣິຫຣຓຕ຺ຖໍ ມຊ຺ເຊ ເປຍ຺ຍາລມ຺ເຂນ ອາທິອນ຺ຕເມວ ປາລຸອີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ສພ຺ພໍ ສຸກທ຺ທກາຕ຺ຫໍ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ເວທິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ອາຫ. ເຕນ ທີ "ອຖ ຊວາຫໍ ອາວຸໂສ ມຄ຺ຄາ ໂອກ຺ກມ຺ມ ອຌ຺ຌຕຣສ຺ມີ ຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສີທີ"ຕິ (ຈູລ຺ອວ. ໔໓໗) ວຸຕ຺ຕປາລຸອິໂຕ ປຜ຺ຖາຍ "ຍໍ ນ ອິຈ຺ຉິສ຺ສາມ, ນ ຕໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ (ຈູລ຺ ອວ. ໔໓໗) ວຸຕ຺ຕປາລຸອິປຣິໂຍສານໍ ສຸກທ຺ທກາຕ຺ຫໍ ທສ຺ເສຕິ.

"ຕໂຕ ປຣ"ນ຺ຕິອາທິນາ ປນ ຕທວເສສໍ "ຫນ຺ທ ມຍໍ ອາວຸໂສ"ຕິອາທິກໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນປ຺ປກາຣທສ຺ສນປາລຸອີ. ຕສ຺ມາ ຕໂຕ ປຣໍ ອາຫາຕິ ເອຕ຺ຖ ສຸກທ຺ທກາຕ຺ຫໂຕ ປຣໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນປ຺ປກາຣທສ຺ສນວຈນມາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ມຫາຄຕ຺ຖິປເທປີ ທີ ໂສເຍວຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ. ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນາປີ (ສາຣຕ຺ຖ. ຜີ. ໑.ປຖມມຫາສ຺ງຄີຕິກຖາວຕ຺ຓນາ) ຕເຖວ ອຌິປ຺ເປ ໂຕ. ອາຈຣິຍຌມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ປນ "ຕໂຕ ປຣນ຺ຕິ ຕໂຕ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນໂຕ ປຣໂຕ"ຕິ (ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.ປຖມມຫາສ຺ງ ຄີຕິກຖາວຕ຺ຓນາ) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເທຕໍ ວິຈາເຣຕພ຺ພໍ ເຫຍ຺ຖາ ອຸສ຺ສາຫຊນນປ຺ປກາຣສ຺ສ ປາລຸອິຍໍ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອຍເມວ ທີ ອຸສ຺ ສາຫຊນນປ຺ປກາໂຣ ຍທິທໍ "ຫນ຺ທ ມຍໍ ອາວຸໂສ ຌມ຺ມຌ຺ຈ ວິນຍຌ຺ຈ ສ຺ງຄາເຍຍ຺ຍາມ, ປຸເຣ ອຌມ຺ໂມ ທິປ຺ປຕີ"ຕິອາທີ. ຍທິ ປນ ສຸກທ຺ທກາຕ຺ຫເມວ ອຸສ຺ສາຫຊນນເຫຕຸກູຕສ຺ສ ສຸກທ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ປກາສນຕ຺ຕາ ອຸສ຺ສາຫຊນນນ຺ຕິ ວເທຍ຺ຍ, ນຕ຺ ເຖເວຕ຺ຖ ວິຈາເຣຕພ຺ພຕາຕິ. ປຸເຣ ອຌມ຺ໂມ ທິປ຺ປຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ອຌມ຺ໂມ ນາມ ທສກຸສລກມ຺ມປຖປຜິປກ຺ຂກູໂຕ ອຌມ຺ໂມ. ຌມ຺ມວິນຍສ຺ງຄາຍນຕ຺ຖໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນປ຺ປສ຺ງຄຕ຺ຕາ ວາ ຕທສ຺ງຄາຍນເຫຕຸໂກ ໂທສຄໂຓປີ ສມ຺ກວຕິ, "ອຌມ຺ມວາທິໂນ ພ ລວນ຺ໂຕ ໂຫນ຺ຕິ, ຌມ຺ມວາທິໂນ ທຸພ຺ພລາ ໂຫນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສີລວິປຕ຺ຕິອາທິເຫຕຸໂກ ປາປິຈ຺ຉຕາທິໂທສຄໂຓ ອຌມ຺ໂມຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ປຸເຣ ທິປ຺ປຕີຕິ ອປີ ນາມ ທິປ຺ປຕິ. ສໍສຍຕ຺ເຖ ທີ ປຸເຣ-ສທ຺ໂທ. ອຖ ວາ ຍາວ ອຌມ຺ໂມ ຌມ຺ມໍ ປຜິພາທິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ

ໂຫຕິ, ຕໂຕ ປຸເຣຕຣເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ອາສນ຺ເນ ຫິ ອນຕິປ຺ເປ຺ເຕ ອຍໍ ປຸເຣ-ສທ຺ໂທຯ ທິປ຺ປ຺ຕິຕິ ທິປ຺ປີສ຺ສຕິ, ປຸເຣ-ສທ຺ທໂຍເຄນ ຫິ ອນາຄຕຕ຺ເຖ ອຍໍ ວຕ຺ຕມານປໂຍໂຄ ຍຖາ “ປຸຣາ ວສ຺ສຕິ ເທໂວ”ຕິຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ –

“ອນາຄເຕ ສນ຺ນິຈ຺ຊເຍ, ຕຖາຕີເຕ ຈິຣຕເນ;

ກາລທ຺ວເຍປີ ກວິຫິ, ປຸເຣສທ຺ໂທ ປຍຸຊ຺ຊເຕ”ຕິຯ (ວຊິຣຯ ຏີຯ ພາຫິຣນິທານກຖາວຕ຺ຕນາ);

“ປຸເຣຍາວປຸຣາໂຍເຄ , ນິຈ຺ຈໍ ວາ ກຣຫິ ກທາ;

ລຈ຺ຊາຍມປີ ກື ວຸຕ຺ເຕ, ວຕ຺ຕມານາ ກວິສ຺ສຕີ”ຕິ ຈຯ

ເກຈິ ປເນຕ຺ຖ ເອວໍ ວຕ຺ຕຍນ຺ຕິ – ປຸເຣຕິ ປຈ຺ຊາ ອນາຄເຕ, ຍຖາ ອທ຺ຌານໍ ຄຈ຺ຊນ຺ຕສ຺ສ ຄນ຺ຕພ຺ພມຄ຺ໂຄ “ປຸເຣ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ອິຌາປີ ມຄ຺ຄຄມນນເຍນ ອນາຄຕກາໂລ “ປຸເຣ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິຯ ເອວໍ ສຕິ ຕໍກາລາເປກ຺ຂາຍ ເຈຕ຺ຖ ວຕ຺ຕມານປໂຍໂຄ ສມ຺ກວຕິຯ ຌມ຺ໂມ ປຏິພາຫິຍຍຕີຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ປຸເຣ-ສທ຺ເທນ ໂຍເຊຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ, ຕຖາ ຌມ຺ໂມປີ ອຌມ຺ມວິປຣີຕວເສນ, ອິໂຕ ປຣມ຺ປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ອວິນໂຍຕິ ປຫານວິນຍສໍວຣວິນຍານໍ ປຏິປກ຺ຂກູໂຕ ອວິນໂຍຯ ວິນຍວາທີ ໂນ ທຸພ຺ພລາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເອວໍ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ ປາໂຖ, ໂສ “ຕໂຕ ປຣໍ ອາຫາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາຫ-ສທ຺ເທນ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ໂພຯ

ເຕນ ຫີຕິ ອຸຍ຺ໂຍຊນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕຯ ອຸຈ຺ຈິນເນ ອຸຍ຺ໂຍເຊນ຺ຕາ ຫິ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣໍ ເອວມາຫໍສຸ “ກິກ຺ຂູ ອຸຈ຺ຈິນຕູ”ຕິ, ສງ຺ຄີຕິຍາ ອນຸຣູເປ ກິກ຺ຂູ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ອຸປ຺ຌາເຣຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ສກລ…ເປ… ປຣິຄ຺ຄເຫສີ”ຕິ ເອເຕນ ສຸກ຺ຂວິປ຺ສ຺ສກຂີຕາສວປຣິຍນ຺ຕານໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕປຸຄ຺ຄລານໍ ສຕິປີ ອາຄມາຊິຄມສມ຺ກເວ ສຫ ປຏິສມ຺ກິທາຫິ ປນ ເຕວິຊ຺ຊາທິຄຸຕຍຸຕ຺ຕານໍ ອາຄມາຊິຄມສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຸກ຺ກໍສຄຕຕ຺ຕາ ສງ຺ຄີຕິຍາ ພຫູປກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສກລໍ ສຸຕ຺ຕເຄຍ຺ຍາທິກໍ ນວງ຺ຄໍ ເອຕ຺ຖ, ເອຕສ຺ສາຕິ ວາ ສກລນວງ຺ຄໍ, ສຕ຺ຖຸ ກຄວໂຕ ສາສນໍ ສຕ຺ຖຸສາສນໍ ສາສີຍຕິ ເອເຕນາຕິ ກຕ຺ວາ, ຕເທວ ສຕ຺ຖຸສາສນນ຺ຕິ ສກລນວງ຺ຄສຕ຺ຖຸສາສນໍຯ ນວ ວາ ສຸຕ຺ຕເຄຍ຺ຍາທີນິ ອງ຺ຄານິ ເອຕ຺ຖ, ເອຕສ຺ສາຕິ ວາ ນວງ຺ຄໍ, ຕເມວ ສຕ຺ຖຸສາສນໍ, ຕຌ຺ຈ ສກລເມວ, ນ ເອກເທສນ຺ຕິ ຕຖາຯ ອຕ຺ຖກາເມນ ປຣິຍາປຸຕິຕພ຺ພາ ສິກ຺ຂິຕພ຺ພາ, ທິຏ຺ຖຌມ຺ມິກາທິປຸຣິສຕ຺ຖໍ ວາ ນິປ຺ຜາເທຕຸໍ ປຣິຍຕ຺ຕາ ສມຕ຺ຖາຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິ, ຕີກີ ປີຏການິ, ສກລນວງ຺ຄສຕ຺ຖຸສາສນສງ຺ຂາຕາ ປຣິຍຕ຺ຕິ, ຕໍ ຌາເຣນ຺ຕີຕີ ຕຖາ, ຕາທິເສຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ປຸຖຸຊ຺ຊນ…ເປ… ສຸກ຺ຂວິປ຺ສ຺ສກຂີຕາສວກິກ຺ຂູຕິ ເອຕ຺ຖ –

“ທ຺ເວ ປຸຖຸຊ຺ຊນາ ວຸຕ຺ຕາ, ພຸທ຺ເຌນາທິຈ຺ຈພນ຺ຌຸນາ;

ອນ຺ໂຌ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ເອໂກ, ກລ຺ຍາເຕໂກ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ”ຕິຯ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຖຯ ໑ຯ໗; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຖຯ ໑ຯ໒; ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຖຯ ໒ຯ໖໑; ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຖຯ ໑ຯ໕໑; ຈູລນິຯ ອຏ຺ຖຯ ໘໘; ປຏິຯ ມຯ ອຏ຺ຖຯ ໒ຯ໑໖໐); –

ວຸຕ຺ເຕສຸ ກລ຺ຍາຕປຸຖຸຊ຺ຊນາວ ອທິປ຺ເປຕາ ສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຌາເນນປີ ອຕ຺ຖວິເສສສ຺ສ ວິຌ຺ຌາຕພ຺ພຕ຺ຕາຯ ສມຖກາວນາສິເນຫາກາເວນ ສຸກ຺ຂາ ລູຂາ ອສິນິທ຺ຌາ ວິປ຺ສ຺ສນາ ເອເຕສນ຺ຕິ ສຸກ຺ຂວິປ຺ສ຺ສກາ, ເຕເຍວ ຂີຕາສວາຕິ ຕຖາຯ “ກິກ຺ຂູ”ຕິ ປນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ –

“ຍຌ຺ຈຕ຺ຖວໂຕ ສທ຺ເທກເສສໂຕ ວາປີ ສຸຍ຺ຍເຕ;

ຕໍ ສມ຺ພຊ຺ຊເຕ ປຈ຺ເຈກໍ, ຍຖາລາກໍ ກທາຈິປີ”ຕິຯ

ຕິປີຏກສພ຺ພປຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປເກທຌເຣຕິ ເອຕ຺ຖ ຕິຕ຺ຕໍ ປີຏການໍ ສມາຫາໂຣ ຕິປີຏກໍ, ຕໍສງ຺ຂາຕໍ ນວງ຺ຄາທິວເສນ ອເນກເກທກິນ຺ນໍ ສພ຺ພໍ ປຣິຍຕ຺ຕິປ຺ປເກທໍ ຌາເຣນ຺ຕີຕີ ຕຖາ, ຕາທິເສຯ ອນຸ ອນຸ ຕໍ ສມງ຺ຄີນໍ ກາເວຕີ ວຑ຺ເຌຕີຕິ ອນຸກາໂວ, ໂສເຍວ ອານຸກາໂວ, ປກາໂວ, ມຫນ຺ໂຕ ອານຸກາໂວ ເຍສໍ ເຕ ມຫານຸກາວາຯ “ເອຕທຄ຺ຄໍ ກິກ຺ຂເວ”ຕິ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕວຈນມຸ

ປາຫາຍ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ''ເອຕທຄ຺ຄ''ນ຺ຕິ ປທໍ ອນຸກຣຕາຊນາມໍ ນາມ ຍຖາ ''ເຍວາປນກ''ນ຺ຕິ, ຕພ຺ພເສນ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຖານນ຺ຕຣມ຺ປິ ເອຕທຄ຺ຄໍ, ຕມາໂຣປີເຕຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ເອຕທຄ຺ຄໍ ເອໂສ ກິກ຺ຂຸ ອຄ຺ໂຄຕິ ວາ ອາໂຣປີເຕປີ ວຍ຺ຜຕິ຺. ຕທນາໂຣປີຕາປີ ອວເສສ ຄ຺ຕາສມ຺ປນ຺ນຕ຺ຕາ ອຸຈ຺ຈິນິຕາ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຕິຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ເຍກ຺ຍ຺ເຍນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺. ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ເຕວິຊ຺ຊາ, ຕາ ອາທິ ເຍສໍ ຉ ລຸອກິຍ຺ຍາທີນນ຺ຕິ ເຕວິຊ຺ຊາທໂຍ, ເຕ ເກທາ ອເນກປ຺ປກາຣາ ເຍສນ຺ຕິ ເຕວິຊ຺ຊາທິເກທາ຺. ອຖ ວາ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ອສ຺ສ ຊີຕາສວສ຺ສາຕິ ເຕວິຊ຺ໂຊ, ໂສ ອາທິ ເຍສໍ ຉລຸອກິຍ຺ຍາທີນນ຺ຕິ ເຕວິຊ຺ຊາທໂຍ, ເຕເຍວ ເກທາ ເຍສນ຺ຕິ ເຕວິຊ຺ຊາທິເກທາ຺. ເຕວິຊ຺ຊຉລຸອກິຍ຺ຍາທິວເສນ ອເນກເກທກິນ຺ເນ ຊີຕາສວກິກ຺ຂູເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ຺. ເຍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຍ ກິກ຺ຂູ ສນ຺ຊາຍ ອິທໍ ''ອຖ ໂຂ''ຕິອາທິວຈນໍ ສງ຺ຄີຕິກ຺ຂນ຺ຊເກ ວຸຕ຺ຕໍ຺. ອິມິນາ ກິຍ຺ຈາປີ ປາລຸອິຍໍ ອວິເສສໂຕວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປີ ວິເສເສນ ຍຖາວຸຕ຺ຕຊີຕາສວກິກ຺ຂູເຍວ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ປາລຸອິຍາ ສໍສນ຺ທນໍ ກໂຣຕິ຺.

ນນຸ ຈ ສກລນວງ຺ຄສຕ຺ຖຸສາສນປຣິຍຕ຺ຕິຊຣາ ຊີຕາສວາ ອເນກສຕາ, ອເນກສທສ຺ສາ ຈ, ກສ຺ມາ ເຖໂຣ ເອເກນູນມກາສີຕິ ໂຈທນໍ ອຸທ຺ຊຣິຕ຺ວາ ວິເສສກາຣຕາທສ຺ສເນນ ຕໍ ປຣິຫຣິຕຸໍ ''ກິສ຺ສ ປນາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺. ຕຕ຺ຖ ກິສ຺ສາຕິ ກສ຺ມາ຺. ປກ຺ຂນ຺ຕຣ ໂຊຕໂກ ປນ-ສທ຺ໂທ຺. ໂອກາສກຣຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ໂອກາສກຣຕນິມິຕ຺ຕໍ ໂອກາສກຣຕເຫຕ຺ຸ. ອຕ຺ຖ-ສທ຺ໂທ ທິ ''ຉຕຕ຺ຖລ຺ຈ ນຄຣ ໂຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ມິສ຺ສກປ຺ພຕໍ ອກິຣຸຫຕູ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ກາຣຕາວຈໂນ, ''ກິສ຺ສ ເຫຕູ''ຕິອາທີສຸ (ມ຺. ນີ຺. ໑຺໔໖໗) ວິຍ ຈ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ຺. ຕຖາ ທິ ວຕ຺ຕາຍນ຺ຕິ ''ຉຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ຉຕນິມິຕ຺ຕໍ ຉຕເຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ຺. ເອວລ຺ຈ ສຕິ ປ຺ຸຈຉາສກາຄຕາວິສ຺ສຊ຺ຊນາຍ ໂທຕິ, ເອສ ນໂຍ ອິທີເສສ຺ຸ.

ກສ຺ມາ ປນສ຺ສ ໂອກາສມກາສີຕິ ອາຫ ''ເຕນາ''ຕິອາທິ຺. ທິ-ສທ຺ໂທ ກາຣຕຕ຺ເຖ຺. 'ໂສ ທາຍສ຺ມາ''ຕິອາທິນາ ''ສຫາປີ ວິນາປີ ນ ສກ຺ກາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈເນ ປຈ຺ເຈກໍ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕິ຺. ເກຈິ ປນ ''ຕມຕ຺ຖໍ ວິວຣຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕໍ ''ຕສ຺ມາ''ຕິ ກາຣຕາວຈນທສ຺ສນໂຕ຺. ''ຕສ຺ມາ''ຕິອາທິນາ ທິ ກາຣຕາທສ຺ສນຍ຺ຖາເນ ກາຣຕາໂຊຕໂກເຍວ ທິ-ສທ຺ໂທ຺. ສລ຺ຍາຕມຕ຺ຕໂຊຕ ກາ ສາຂາກງ຺ໂຄປມາ ທິ ນິປາຕາຕິ, ເອວມີທີເສສ຺ຸ. ສິກ຺ຂຕີຕິ ເສກ຺ໂຂ, ສິກ຺ຂນໍ ວາ ສິກ຺ຂາ, ສາເຍວ ຕສ຺ສ ສີລນ຺ຕິ ເສກ຺ໂຂ຺. ໂສ ທິ ອປຣິໂຍສິຕສິກ຺ຂຕ຺ຕາ, ຕທຊິມຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ເອການ຺ເຕນ ສິກ຺ຂນສີໂລ, ນ ອເສກ຺ໂຂ ວິຍ ປຣິນິຍ຺ຖິຕສິກ຺ໂຂ ຕຕ຺ຖ ປຜິປ຺ປສ຺ສທ຺ຊສ຺ສາໂທ, ນາປີ ວິສ຺ສຍ຺ຖສິກ຺ໂຂ ປຈ຺ຣຊໂນ ວິຍ ຕຕ຺ຖ ອນຊິມຸຕ຺ໂຕ, ກິຕວເສນ ວິຍ ຈ ຕທ຺ຊິຕວເສນຊ ຕປ຺ປກ ຕິຍຕ຺ໂຖ ຄຍ຺ຫຕີ ຍຖາ ''ກາຣຸຕິໂກ''ຕິ຺. ອຖ ວາ ອຣິຍາຍ ຊາຕິຍາ ຕີສຸປີ ສິກ຺ຂາສຸ ຊາໂຕ, ຕຕ຺ຖ ວາ ກໂວຕິ ເສກ຺ໂຂ຺. ອປີຈ ອິກ຺ຂຕິ ເອຕາຍາຕິ ອີກ຺ຂາ, ມຄ຺ຄຜລສມ຺ມາທິຍ຺ຖິ, ສທ ອີກ຺ຂາຍາຕິ ເສກ຺ໂຂ຺. ອຸປຣິມຄ຺ຄຕ຺ຕຍກິຈ຺ຈສ຺ສ ອປຣິໂຍສິຕຕ຺ຕາ ສທ ກຣຕີເຍນາຕິ ສກຣຕີໂຍ຺. ອສ຺ສາຕິ ອເນນ, ''ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ນາມາ''ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ໂຊ຺. ອສ຺ສາຕິ ວາ ''ນຕ຺ຖີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຣິຍາປຜິຄ຺ຄຫກາວຈນໍ຺. ປຄຸຕປ຺ປວຕ຺ຕິກາວໂຕ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ຺. ວິນຍຍ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ''ອສມ຺ມຸຂາ ປຜິຄ຺ຄຫີຕໍ ນາມ ນຕ຺ຖີ''ຕິ (ປາຣາ຺. ອຍ຺ຖ຺. ໑຺ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ'' ທ຺ເວ ສຫສ຺ສານິ ກິກ຺ຂຸໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປຜິຄ຺ຄຫີຕເມວ ນາມາຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ຺. ຕຖາ ທິ ສາວກກາສິຕມ຺ປີ ສຸຕ຺ຕໍ ''ພຸທ຺ຊກາສິຕ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ຺.

''ຍຖາທາ''ຕິອາທິນາ ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕຄາຖເມວ ສາຊກາເວນ ທສ຺ເສຕິ຺. ອຍລ຺ທີ ຄາຖາ ໂຄປກໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ''ພຸທ຺ຊສາສເນ ຕ຺ວໍ ພຫຸສ຺ສຸໂຕຕິ ປາກໂຜ, ກິຕ຺ຕກາ ຊມ຺ມາ ເຕ ສຕ຺ຖາຣາ ກາສິຕາ, ຕຍາ ຈ ຊາຣິຕາ''ຕິ ປຸຈ຺ຊິເຕນ ຕສ຺ສ ປຜິວຈນໍ ເທນ຺ເຕນ ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ເທເນວ ໂຄປກໂມຄ຺ຄລ຺ລານສຸຕ຺ເຕ, ອຕ຺ຕໂນ ຄ຺ຕາທສ຺ສນວເສນ ວາ ເຖຣຄາຖາຍມ຺ປີ ກາສິຕາ຺. ຕຕ຺ຖາຍໍ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ພຸທ຺ຊໂຕ ສຕ຺ຖຸ ສນ຺ຕິກາ ທ຺ວາສີຕິ ຊມ຺ມກ຺ຂນ຺ຊສຫສ຺ສານິ ອຫໍ ຄຕ຺ຫີ ອຊິຄຕ຺ຫີ, ທ຺ເວ ຊມ຺ມກ຺ຂນ຺ຊສຫສ຺ສານິ ກິກ຺ຂຸໂຕ ຊມ຺ມເສນາປຕິອາທີນໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສນ຺ຕິກາ ຄຕ຺ຫີ຺. ເຍ ຊມ຺ມາ ເມ ຊິວ຺ຫາຄ຺ເຄ, ທທເຍ ວາ ປວຕ຺ຕິໂນ ປຄຸຕາ ວາຈຸຄ຺ຄຕາ, ເຕ ຊມ຺ມາ ຕທຸກຍໍ ສມ຺ປີຕ຺ເຫຕ຺ວາ ຈຕຸຣາສີຕິ ຊມ຺ມກ຺ຂນ຺ຊສຫສ຺ສານີຕິ຺. ເກຈິ ປນ ''ເຍເມຕິ ເອຕ຺ຖ 'ເຍ ອິເມ'ຕິ ປທຈ຺ເຊທໍ ກຕ຺ວາ ເຍ ອິເມ ຊມ຺ມາ ພຸທ຺ຊສ຺ສ, ກິກ຺ຂູນລ຺ຈ ປວຕ຺ຕິໂນ ປວຕ຺ຕິຕາ, ເຕສຸ ຊມ຺ເມສຸ ພຸທ຺ຊໂຕ ທ຺ວາສີຕິ ສຫສ຺ສານິ ອຫໍ ຄຕ຺ຫີ, ທ຺ເວ ສຫສ຺ສານິ ກິກ຺ຂຸໂຕ ຄຕ຺ຫີ, ເອວໍ ຈຕຸຣາສີຕິ ຊມ຺ມກ຺ຂນ຺ຊສຫສ຺ສານີ''ຕິ ສມ຺ພນ຺ຊໍ ວທນ຺ຕິ, ອຍລ຺ຈ ສມ຺ພນ຺ໂຊ ''ເອຕ຺ຕກາເຍວ ຊມ຺ມກ຺ຂນ຺ຊາ''ຕິ ສນ຺ນິຍ຺ຖານສ຺ສ ອວິລ຺ຍາຍມານຕ຺ຕາ ເກຈິວາໂທ ນາມ ກໂຕ຺.

''ສຫາປີ ນ ສກ຺ກາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພເຫຕ຺ໂຕ ''ວິນາປີ ນ ສກ຺ກາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພເຫຕຸເຍວ ພລວຕໂຣ ສງ຺ຄີຕິຍາ ພຫຸກາຣຕ຺ຕາ຺. ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ໂຈທນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣິຫຣິຕຸໍ ''ຍທິ ເອວ''ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺. ຕຕ຺ຖ ຍທິ ເອວນ຺ຕິ ເອວໍ ວິນາ ຍທິ ນ ສກ຺ກາ, ຕຖາ ສ ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ເສກ຺ໂຂປີ ສມາໂນຕິ ເສກ຺ຂປຸຄ຺ຄໂລ ສມາໂນປີ຺. ມານ-ສທ຺ໂທ ເຫຕ຺ຖ ລກ຺ຂເຕ຺. ພຫຸກາຣຕ຺ຕາຕິ ພຫູປກາຣຕ຺

ຕາ។ ອຸປກາຣວຈໂນ ທິ ກາຣ-ສທ຺ໂທ "ອປ຺ປກມ຺ປີ ກຕໍ ກາຣໍ, ປຸລ຺ລໍ ໂຫຕິ ມຫປ຺ຜລ"ນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍ។ ອສ຺ສາຕິ ກເວຍ຺ຍ។ ອຖ-ສທ຺ໂທ ປຸຈ຺ຉາຍໍ។ ປລ຺ເຫ "ອຖ ຕ຺ວໍ ເກນ ວຕ຺ເຕນາ"ຕິ ທິ ປໂຍຄມ຺ຸທາຫຣນ຺ຕິ។ "ເອວໍ ສນ຺ເຕ"ຕິ ປນ ອຕ຺ໂຖ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ។ ປຣູປວາທວິວຊ຺ຊນໂຕຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຕໍ ອຊານນ຺ຕານໍ ປເຣສໍ ອາໂຣປີເຕົາປວາທໂຕ ວິວຊ຺ຊິຕຸກາມຕ຺ຕາ។ ຕໍ ວິວຣຕິ "ເຖໂຣ ທິ"ຕິອາທິນາ។ ອຕີວິຍ ວິສຸສຕ຺ໂຖຕິ ອຕິເຣກໍ ວິສຸສາສິໂກ។ ເກນ ວິລ຺ລາຍຕີຕິ ອາຫ "ຕຖາ ທິ"ຕິອາທິ។ ທລ຺ທີກຣຕໍ ວາ ເອຕໍ ວຈນໍ។ "ວຸຕ຺ຕລ຺ທິ, ຕຖາ ທິ ອິຈ຺ເຈເຕ ທລ຺ທີກຣຕ຺ເຖ"ຕິ ທິ ວທນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ។ ນນ຺ຕິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ។ "ໂອວທ ຕີ"ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຉ។ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ນວກາຍ ປຣິສາຍ ວິພ຺ກມເນ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ "ນ ວາຍໍ ກຸມາຣ ໂກ ມຕ຺ຕມລ຺ລາສີ"ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໔໑໘໔) ອາຫ។ ຕຖາ ທິ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ກຄວຕິ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ກຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພາເນ ສນ຺ນິປຕິຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ນິສີທິຕ຺ວາ ຘມ຺ມວິນຍສງ຺ຄາຍນຕ຺ຖໍ ປລ຺ຈສເຕ ກິກ຺ຂູ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ "ຣາຊຄເຫ ອາວຸໂສ ວສ຺ສໍ ວສນ຺ຕາ ຘມ຺ມວິນຍໍ ສງ຺ຄາຍິສ຺ສາມ, ຕຸມ຺ເຫ ປຸເຣ ວສ຺ສູປນາຍິກາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປລິໂພຘໍ ປຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຣາຊຄເຫ ສນ຺ນິປຕຖາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ຣາຊຄຫໍ ຄໂຕ។

ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣປິ ກຄວໂຕ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ມຫາຊນໍ ສລ຺ລາເປນ຺ໂຕ ສາວຕ຺ຖິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕໂຕ ນິກ຺ຂມ຺ມ ຣາຊຄຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ທກ຺ຂິຕາຄິຣິສ຺ມິ ຈາຣິກໍ ຈຣິ។ ຕສ຺ມິ ສມເຍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ຕີສມຕ຺ຕາ ສທ຺ຘິວິຫາຣິກາ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ກຸມາຣກາ ເອກ ວສ຺ສິກທຸວສ຺ສິກກິກ຺ຂູ ເຈວ ອນຸປສມ຺ປນ຺ນາ ຈ ວິພ຺ກມິສຸ។ ກສ຺ມາ ປເນເຕ ປພ຺ພຊິຕາ, ກສ຺ມາ ຈ ວິພ຺ກມິສູຕິ? ເຕສໍ ກິຣ ມາ ຕາປິຕໂຣ ຈິນ຺ເຕສຸໍ "ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ສຕ຺ຖຸວິສ຺ສາສິໂກ ອຕ຺ຄ ວເຣ ຍາຈິຕ຺ວາ ອຸປຕ຺ຄຫຕິ, ອິຈ຺ຉິຕິຈ຺ຉິຕຕ຺ຖານໍ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຄນ຺ຕຸໍ ສກ຺ໂກຕິ, ອມ຺ຫາກໍ ທາຣເກ ເອຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພເຊຍ຺ຍາມ, ເອວໍ ໂສ ສຕ຺ຖາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄມິສ຺ສຕິ, ຕສ຺ມິ ອາຄເຕ ມຍໍ ມຫາສກ຺ກາຣໍ ກາຕຸໍ ລກິສ຺ສາມາ"ຕິ។ ອິມິນາ ຕາວ ກາຣເຕນ ເນສໍ ລາຕກາ ເຕ ປພ຺ພາເຊສຸໍ, ສຕ຺ຖຣິ ປນ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ເຕສໍ ສາ ປຕ຺ຖນາ ອຸປຈ຺ຉິນ຺ນາ, ອຖ ເນ ເອກທິວເສເນວ ອຸປ຺ປພ຺ພາເຊສຸໍ។ ອຖ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣໍ ທກ຺ຂິຕາຄິຣິສ຺ມິ ຈາຣິກໍ ຈຣິຕ຺ວາ ຣາຊຄຫມາຄຕໍ ທິສ຺ວາ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ເອວມາຫາຕິ។ ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ກສ຺ສປສໍຍຸຕ຺ເຕ –

"ອຖ ກິລ຺ຈຣຫິ ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ ອິເມຫິ ນເວຫິ ກິກ຺ຂູຫິ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ອຄຸຕ຺ຕທ຺ວາເຣຫິ ໂກຊເນ ອມຕ຺ຕລ຺ລູຫິ ຊາຄຣິຍໍ ອນນຸຍຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ຈາຣິກໍ ຈຣສິ, ສສ຺ສຆາຕໍ ມລ຺ເລ ຈຣສິ, ກຸລູປຆາຕໍ ມລ຺ເລ ຈຣສິ, ໂອລຸຊ຺ຊຕິ ໂຂ ເຕ ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ ປຣິສາ, ປລຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ໂຂ ເຕ ອາວຸໂສ ນວປ຺ປາຍາ, ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມລ຺ລາສີຕິ។

ອປີ ເມ ກນ຺ເຕ ກສ຺ສປ ສິຣສ຺ມິ ປລິຕານິ ຊາຕານິ, ອຖ ຈ ປນ ມຍໍ ອຊ຺ຊາປີ ອາຍສ຺ມໂຕ ມຫາກສ຺ສປສ຺ສ ກຸມາຣກວາທາ ນ ມຸຈ຺ຈາມາຕິ។ ຕຖາ ທິ ປນ ຕ຺ວໍ ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ ອິເມຫິ ນເວຫິ ກິກ຺ຂູຫິ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ອຄຸຕ຺ຕທ຺ວາເຣຫິ ໂກຊເນ ອມຕ຺ຕລ຺ລູຫິ ຊາຄຣິຍໍ ອນນຸຍຸຕ຺ເຕຫິ ສທ຺ຘິ ຈາຣິກໍ ຈຣສິ, ສສ຺ສຆາຕໍ ມລ຺ເລ ຈຣສິ, ກຸລູປຆາຕໍ ມລ຺ເລ ຈຣສິ, ໂອລຸຊ຺ຊຕິ ໂຂ ເຕ ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ ປຣິສາ, ປລຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ໂຂ ເຕ ອາວຸໂສ ນວປ຺ປາຍາ, ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມລ຺ລາສີ"ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໔໑໘໔)។

ຕຕ຺ຖ ສສ຺ສຆາຕໍ ມລ຺ເລ ຈຣສີຕິ ສສ຺ສໍ ຆາເຕນ຺ໂຕ ວິຍ ອາທິຕ຺ຑສິ។ ກຸລູປຆາຕໍ ມລ຺ເລ ຈຣສີຕິ ກຸລານິ ອຸປຆາເຕນ຺ໂຕ ວິຍ ອາທິຕ຺ຑສິ។ ໂອລຸຊ຺ຊຕີຕິ ປລຸຊ຺ຊຕິ ກິຊ຺ຊຕິ។ ປລຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ໂຂ ເຕ ອາວຸໂສ ນວປ຺ປາຍາຕິ ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ ເອເຕ ຕຸຍ຺ຫໍ ປາ ເຍນ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ນວກາ ເອກວສ຺ສິກທຸວສ຺ສິກທຫຣາ ເຈວ ສາມເຕຣາ ຈ ປລຸຊ຺ຊນ຺ຕິ។ ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມລ຺ລາສີຕິ ອຍໍ ກຸມາຣໂກ ອຕ຺ຕໂນ ປມາຕໍ ນ ວຕ ຊານາຕີຕິ ເຖຣໍ ຕຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອາຫ។ ກຸມາຣກວາທາ ນ ມຸຈ຺ຈາມາຕິ ກຸມາຣກວາທໂຕ ນ ມຸຈ຺ຈາມ។ ຕຖາ ທິ ປນ ຕ຺ວນ຺ຕິ ອິທມ຺ສ຺ສ ເອວໍ ວຕ຺ຕພ຺ພຕາຍ ກາຣຕທ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຍລ຺ເຫຕ຺ຖ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ຍສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ອິເມຫິ ນເວຫິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວຣວິຣຫິເຕຫິ ໂກຊເນ ອມຕ຺ຕລ຺ລູຫິ ສທ຺ຘິ ວິຈຣສິ, ຕສ຺ມາ ກຸມາຣເກຫິ ສທ຺ຘິ ວິຈຣນ຺ໂຕ "ກຸມາຣໂກ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ອຣຫສີຕິ។

ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມລ຺ລາສີຕິ ເອຕ຺ຖ ວາ-ສທ຺ໂທ ປທປູຣເຕ។ ວາ-ສທ຺ໂທ ທິ ອຸປມານສມຸຈ຺ຈຍສໍສຍວິສ຺ສຄ຺ຄວິກປ຺ປປທ ປູຣຕາທີສຸ ພຫູສຸ ອຕ຺ເຖສຸ ທິສ຺ສຕິ។ ຕຖາ ເຫສ "ປຕ຺ຑິໂຕ ວາປີ ເຕນ ໂສ"ຕິອາທີສຸ (ຘ។ ປ។ ໖໖) ອຸປມາເນ ທິສ຺ສຕິ, ສທິສກາເວຕິ ອຕ຺ໂຖ។ "ຕໍ ວາປີ ຘີຣາ ມຸນິ ເວທຍນ຺ຕີ"ຕິອາທີສຸ (ສຸ។ ນິ។ ໒໑໖) ສມຸຈ຺ຈເຍ។ "ເກ ວາ ອິເມ ກສ຺ສ ວາ"ຕິອາທີ ສຸ (ປາຣາ។ ໒໙໖) ສໍສເຍ។ "ອຍໍ ວາ ອິເມສໍ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ສພ຺ພພາໂລ ສພ຺ພມູລ຺ໂຫ"ຕິອາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໑໘໑) ວວສ຺ສຄ຺ເຄ។ "ເຍ ທິ ເກຈິ ກິກ຺ຂເວ ສມຕາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ວາ"ຕິອາທີສຸປີ (ມ។ ນິ។ ໑໑໗໐; ສໍ។ ນິ។ ໔໑໖) ວິກປ຺ເປ។ "ນ ວາຫໍ ປຕ຺ຕໍ ກຸລ຺ຊາມິ, ນ ເຫຕໍ ມຍ຺ຫ ໂກຊນ"ນ຺ຕິອາທີສຸ ປທປູຣເຕ។ ອິຘາປີ ປທປູຣເຕ ທຕ຺ຄພ຺ໂພ។ ເຕເນວ ຈ

ອາຈຣິຍສມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວາ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖຸທ຺ຆາຣໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມຍ຺ຍາສີ"ຕິອາທີສຸ ປຫ ປູຣເຕ"ຕິ. ສໍຍຸຕ຺ຕຏ຺ຖກຖາຍມ຺ປີ ອິທເມວ ວຸຕ຺ຕໍ "ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມຍ຺ຍາສີຕິ ອຍໍ ກຸມາຣໂກ ອຕ຺ຕໂນ ປມາຕໍ ນ ວຕ ຊານາສີຕິ ເຖຣໍ ຕຊ຺ເຊນ຺ໂຕ ອາຫາ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ອຏ຺ຖ. ໒.໑໕໔). ເອຕ຺ຖາປີ "ວຕາ"ຕິ ວຈນສິລິຏ຺ຖຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. "ນ ວາຍ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ວາ "ນ ເວ ອຍ"ນ຺ຕິ ປທຈ຺ເຆທໍ ກຕ຺ວາ ເວ-ສທ຺ທສ຺ສຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ "ວຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຖາ ຫິ ເວ-ສທ຺ທສ຺ສ ເອກໍສຕ຺ຖກາເວ ຕເທວ ປາລຸອື ປໂຍຄໍ ກຕ຺ວາ ອຸທາຫຣນ຺ຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ. ວຊິຣພຸທ຺ທິຕ຺ເຖໂຣ ປນ ເອວໍ ວທຕິ "ນ ວາຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ວາຕິ ວິກາສາ, ອຍ຺ຍາສີປີ ນ ອຍ຺ຍາສີປີ"ຕິ, (ວຊິຣ. ຏີ. ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຏ຺ຏນາ) ຕໍ ຕສ຺ສ ມ ຕິມຕ຺ຕໍ ສໍຍຸຕ຺ຕຏ຺ຖກຖາຍ ຕຖາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອິທເມກໍ ປຣູປວາທສມ຺ກວການຕໍ "ຕຕ຺ຖ ເກຈິ"ຕິອາທີນາ ສມ຺ພຊ຺ຊີຕພ຺ພໍ.

ອຍ຺ຍມ຺ປີ ການຕມາຫ "ສກ຺ຍກຸລປ຺ປສ຺ໂຕ ຈາຍສ຺ມາ"ຕິ. ສາກິຍກຸເລ ຊາໂຕ, ສາກິຍກຸລການເວນ ວາ ປາກໂຜ ຈ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ. ຕຕ຺ຖ...ເປ... ອຸປວເທຍ຺ຍນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ອຍ຺ຍມ຺ປີ ການຕໍ ວທຕິ "ຕຖາຄຕສ຺ສ ການຕາ ຈູລຸອປິຕ຺ປຸຕ຺ໂຕ"ຕິ. ການຕາຕິ ເຈຕ຺ຖ ກນິຏ຺ຖການຕາ ຈູລຸອປິຕ຺ປຸຕ຺ຕການເວນ, ນ ປນ ວຍສາ ສຫຊາຕການວໂຕ.

"ສຸທ຺ໂຘທໂນ ໂຘໂຕທໂນ, ສກ຺ກສຸກ຺ການມິໂຕທນາ;

ອມິຕາ ປາລິຕາ ຈາຕິ, ອິເມ ປຍ຺ຈ ອິມາ ທຸເວ"ຕິ.

ວຸຕ຺ເຕສຸ ຫິ ສພ຺ພກນິຏ຺ຖສ຺ສ ອມິໂຕທນສກ຺ກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ອາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ຫິ ມໂນຣຖປູຣຕິຍໍ –

"ກປ຺ປສຕສຫສ຺ສໍ ປນ ທານໍ ທທມາໂນ ອມ຺ຫາກໍ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘີ ຕຸສິຕປຸເຣ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຕໂຕ ຈຸໂຕ ອມິ ໂຕທນສກ຺ກສ຺ສ ເຄເຫ ນິພ຺ພຕ຺ຕິ, ອຖສ຺ສ ສພ຺ເພ ຍາຕເກ ອານນ຺ທິເຕ ປໂມທິເຕ ກໂຣນ຺ໂຕ ຊາໂຕຕິ 'ອານນ຺ໂທ'ຕ຺ເວວ ນາມ ມກໍສູ"ຕິ.

ຕຖາເຍວ ວຸຕ຺ຕໍ ປປຍ຺ຈສູທນິຍມ຺ປີ –

"ອຍ຺ເຍ ປນ ວທນ຺ຕິ – ນາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ກຄວຕາ ສຫຊາໂຕ, ວຍສາ ຈ ຈູລຸອປິຕ຺ປຸຕ຺ຕຕາຍ ຈ ກຄວໂຕ ກນິຏ຺ຖການຕາ ເຍວ. ຕຖາ ຫິ ມໂນຣຖປູຣຕິຍໍ ເອກນິປາຕວຏ຺ຏນາຍໍ ສຫຊາຕຄຕເນ ໂສ ນ ວຸໂຕ"ຕິ.

ຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ວິສ຺ສຕ຺ຖາທິການເວ ສຕິ. ອຕິວິສ຺ສຕ຺ຖສກ຺ຍກຸລປ຺ປສຸຕຕຖາຄຕການຕຸການວໂຕຕິ ວຸຕ຺ ຕໍ ໂຫຕິ. ການເວນການວລກ຺ຂເຕ ຫິ ກຕ຺ຖຈິ ເຫຕ຺ວຕ຺ໂຖ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິ. ຕຖາ ຫິ ອາຈຣິຍສມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ເນຕ຺ຕິຏ຺ຖກຖາຍໍ "ຄຸນ຺ນຍ຺ເຈ ຕຣມານານ"ນ຺ຕິ ຄາຖາວຏ຺ຏນາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ສພ຺ພາ ຕາ ຊິມ຺ຫໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີຕິ ສພ຺ພາ ຕາ ຄາວິໂຍ ກຸຜິລເມວ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ກສ຺ມາ? ເນຕ຺ເຕ ຊິມ຺ຫຄເຕ ສຕິ ເນຕ຺ເຕ ກຸຜິລໍ ຄເຕ ສຕິ, ເນຕ຺ຕສ຺ສ ກຸຜິລໍ ຄຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ.

ອຸທານຏ຺ຖກຖາຍມ຺ປີ "ອິຕິ ອິມສ຺ມິ ສຕິ ອິທໍ ໂຫຕີ"ຕິ ສຸຕ຺ຕປທວຏ຺ຏນາຍໍ "ເຫຕ຺ອຕ຺ຖຕາ ກຸມ຺ມວຈນສ຺ສ ການຕສ຺ສ ການເວນ ຕທວິນາການວີ ຜລສ຺ສ ການໂວ ລກ຺ຂີຍຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ"ຕິ (ອຸທາ. ອຏ຺ຖ. ໑.໑). ຕຕ຺ຖາຕິ ວາ ນິມິຕ຺ຕກູເຕ ວິສ຺ສຕ຺ຖາທິມ຺ຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມິ ອຸຈ຺ຈິນເຕີປີ ວທນ຺ຕິ. ຉນ຺ທາຄມນໍ ວິຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ຉນ຺ທາ ອາຄມນໍ ວິຍາຕິ ປທຈ຺ເຉໂທ. ຉນ຺ທາຕິ ຈ ເຫຕ຺ມ຺ຫິ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ, ຉນ຺ເທນ ອາຄມນໍ ປວຕ຺ຕນໍ ວິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຉນ຺ເທນ ອກຕ຺ຕພ຺ພການຕມິວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຉນ຺ທໍ ວາ ອາຄຈ຺ຉຕິ ສມ຺ປໂຍຄວເສນາຕິ ຉນ຺ທາຄມນໍ, ຕຖາ ປວຕ຺ໂຕ ອປາຍຄມນີໂຍ ອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ. ອຖ ວາ ອນນຸຣູປໍ ຄມນໍ ອຄມນໍ. ຉນ຺ເທນ ອຄມນໍ ຉນ຺ທາຄມນໍ, ຉນ຺ເທນ ສິເນເຫນ ອນນຸຣູປໍ ຄມນໍ ປວຕ຺ຕນໍ ວິຍ ອກຕ຺ຕພ຺ພການຕໍ ວິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອເສກ຺ຂກູຕາ ປຝິສມ຺ກິທາ, ຕໍປຕ຺ຕາຕີ ຕຖາ, ອເສກ຺ຂາ ຈ ເຕ ປຝິສມ຺ກິທາປ຺ປຕ຺ຕາ ຈາຕິ ວາ ຕຖາ, ຕາທິເສ. ເສກ຺ຂປຝິສມ຺ກິທາປ຺ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເອສ ນໂຍ. ປຣິວຊ຺ເຊນ຺ໂຕຕິ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ອນ຺ຕສທ຺ໂທ, ປຣິວຊ຺ຊນເຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນຸມຕິຍາຕິ ອນຸຍ຺ຍາຍ, ຍາຈນາຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

‘‘ກິລ຺ຈາປີ ເສກ຺ໂຂ’’ຕິ ອິທໍ ອເສກ຺ຂານໍເຍວ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ເສກ຺ຂານໍ ອຄຕິຄມນສມ຺ກເວນ. ປໂຄມມຄ຺ເຄເນວ ຫິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຄຕິຄມນານິ ປຫີຍນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກິລ຺ຈາປີ ເສກ຺ໂຂ, ຕຖາປີ ເຖໂຣ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອຸຈ຺ຈິນຕູຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທ. ນ ປນ ກິລ຺ຈາປີ ເສກ຺ໂຂ, ຕຖາປີ ອກາພ຺ໂພ ອຄຕິ ຄນ຺ຕຸນ຺ຕິ. ‘‘ອກາພ຺ໂພ’’ຕິອາທິນາ ປນ ຊມ຺ມສງ຺ຄີຕິຍາ ຕສ຺ສ ອຣຫາກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ເຕ ກເຖຕິ, ເຕນ ສງ຺ຄີຕິຍາ ຊມ຺ມວິນຍວິນິຈ຺ຊເຍ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ຊນ຺ທາທິວເສນ ອລ຺ລຖາ ອກເຖຕ຺ວາ ຍຖາກູຕເມວ ກເຖສ຺ສຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ນ ຄນ຺ຕພ຺ພາ, ອນນຸຣູປາ ວາ ຄຕີຕິ ອຄຕິ, ຕໍ. ປຣິຍຕ຺ໂຕຕິ ອຊິຄໂຕ ອຸຄ຺ຄຫິໂຕ.

‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ສນ຺ນິຍ຺ຖານຄຕານໍ ທສ຺ເສຕິ. ອຸຈ຺ຈິນິເຕນາຕິ ອຸຈ຺ຈິນິຕ຺ວາ ຄຫິເຕນ. ອປີຈ ເອວໍ…ເປ… ອຸຈ຺ຈິນີຕິ ນິຄມ ນໍ, ‘‘ເຕນາຍສ຺ມຕາ’’ຕິອາທິ ປນ ສນ຺ນິຍ຺ຖານຄຕານທສ຺ສນນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ.

ເອວໍ ສງ຺ຄາຍກວິຈິນນປ຺ປກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອລ຺ລມ຺ປີ ສງ຺ຄາຍນຕ຺ຖໍ ເທສວິຈິນນາທິປ຺ປກາຣໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອຖ ໂຂ’’ຕິອາທິ ມາຫ. ຕຕ຺ຖ ເອຕທໂຫສີຕິ ເອຕໍ ປຣິວິຕກ຺ກນໍ ອໂຫສີ. ນຸ-ສທ຺ເທນ ຫິ ປຣິວິຕກ຺ກນໍ ທສ຺ເສຕິ. ຣາຊຄຫສ຺ຕິ ‘‘ຣາຊຄຫສາມນ຺ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຄຕ຺ຖິປເທສຸ ວທນ຺ຕິ. ຄາໂວ ຈຣນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖາຕີ ໂຄຈໂຣ, ຄຸນ຺ນໍ ຈຣຕຖ຺ຖານໍ, ໂສ ວິຍາຕິ ໂຄຈໂຣ, ກິກ຺ຂູນໍ ຈຣຕຖ຺ຖານໍ, ມຫນ຺ໂຕ ໂສ ອສ຺ສ, ເອຕ຺ຖາຕິ ວາ ມຫາໂຄຈຣໍ. ອຖ຺ຖາຣສນ຺ນໍ ມຫາວິຫາຣານມ຺ປີ ອຕ຺ຖີຕາຍ ປຫູຕ ເສນາສນໍ.

ຖາວຣກມ຺ມນ຺ຕິ ຈິຣຖ຺ຖາຍິກມ຺ມໍ. ວິສກາຄປ຺ຄ຺ຄໂລ ສຸກທ຺ທສທິໂສ. ອຸກ຺ໂກເຜຍ຺ຍາຕິ ນີວາເຣຍ຺ຍ. ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອິທມຕ຺ເຖ, ອິມິນາ ມນສິກາເຣນ ເຫຕຸກູເຕນ ເອຕທໂຫສີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຄຣຸກາວຊນນຕ຺ຖໍ ລຕ຺ຕິທຸຕິເຍນ ກມ຺ເມນ ສງ຺ຜໍ ສາເວສີ, ນ ອປ຺ໂລກ ນລຕ຺ຕິກມ຺ມມຕ຺ເຕນາຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ.

ກທາ ປນາຍໍ ກຕາຕິ ອາຫ ‘‘ອຍໍ ປນາ’’ຕິອາທິ. ເອວໍ ກຕກາໂວ ຈ ອິມາຍ ຄຕນາຍ ວິລ຺ລາຍຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ກຄວາ ຫີ’’ຕິອາທິນາ. ອຖາຕິ ອນນ຺ຕຣຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ປຣິນິພ຺ພານນ຺ຕຣເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສຕ຺ຕາຫນ຺ຕິ ຫິ ປຣິນິພ຺ພານທິວສມ຺ປີ ສງ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ. ອສ຺ສາຕິ ກຄວໂຕ, ‘‘ສຣີຣ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ສໍເວຄວຕ຺ຖໍ ກີຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກີຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອນິຈ຺ຈຕາປຜິສລ຺ລຸຕ຺ຕານິ ຄີຕານິ ຄາຍິຕ຺ວາ ປູຊາວເສນ ກີລຸອນໂຕ ສຸນ຺ທຣໍ ກີລຸອນທິວສາ ສາຊຸກີລຸອນທິວສາ ນາມ, ສປຣຫິຕສາຊນຍ຺ເຄນ ວາ ສາຊູຕິ ວຸຕ຺ຕານໍ ສປ຺ປຸຣິສານໍ ສໍເວຄວຕ຺ຖໍ ກີຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກີຕ຺ເຕຕ຺ວາ ກີລຸອນທິວສາຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ອິມສ຺ມິລ຺ຈ ປຸຣິມສຕ຺ຕາເຫ ເອກເທເສເນວ ສາຊຸກີລຸອນມກໍສຸ. ວິເສສໂຕ ປນ ຊາຕຸປູຊາທິວເສສຸເຍວ. ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ມຫາປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍໍ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໒.໒໓໕) –

‘‘ອິໂຕ ປຸຣິເມສຸ ຫິ ທ຺ວີສຸ ສຕ຺ຕາເຫສຸ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສງ຺ຜສ຺ສ ຖານນິສຊ຺ໂຊກາສໍ ກໂຣນ຺ຕາ ຂາທນີຍໍ ໂກຊນີຍໍ ສໍວິທຫນ຺ຕາ ສາຊຸກີລຸອິກາຍ ໂອກາສໍ ນ ລກີສຸ, ຕໂຕ ເນສໍ ອໂຫສີ ‘ອິມໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ສາຊຸກີລຸອິຕໍ ກີລຸອິສ຺ສາມ, ຖານໍ ໂຂ ປເນຕໍ ວິຊ຺ຊຕິ, ຍໍ ອມ຺ຫາກໍ ປມຕ຺ຕກາວໍ ລຕ຺ວາ ໂກຈິເທວ ອາຄນ຺ຕ຺ວາ ຊາຕຸໂຍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ອາຣກ຺ຂໍ ຖເປຕ຺ວາ ກີລຸອິສ຺ສາມາ’ຕິ, ເຕນ ເຕ ເອວມກໍສູ’’ຕິ.

ຕຖາປີ ເຕ ຊາຕຸປູຊາຍປີ ກຕຕ຺ຕາ ຊາຕຸປູຊາທິວສາ ນາມ. ອິເມເຍວ ວິເສເສນ ກຄວຕິ ກຕ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ອລ຺ລສ຺ສ ອກາວໂຕ ເອກເທເສນ ກຕມ຺ປີ ສາຊຸກີລຸອນໍ ອຸປາທາຍ ‘‘ສາຊຸກີລຸອນທິວສາ’’ຕິ ປາກຍາ ຊາຕາຕິ ອາຫ ‘‘ເອວໍ ສຕ຺ຕາຫໍ ສາຊຸກີລຸອນທິວສາ ນາມ ອເຫສຸ’’ນ຺ຕິ.

ຈິຕກາຍາຕິ ວິສສຕຣຕນ຺ຈ຺ຈາຍ ຈນ຺ທນທາຣຸຈິຕກາຍ, ປຊານກິຈ຺ຈວເສເນວ ຈ ສຕ຺ຕາຫໍ ຈິຕກາຍໍ ອຄ຺ຄິນາ ຊາຍິຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ຫິ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄວເສນ ນິຣນ຺ຕຣໍ ສຕ຺ຕາຫເມວ ອຄ຺ຄິນາ ຊາຍິ ຕຕ຺ຖ ປຈ຺ຊິມທິວເສເຍວ ຊາຍິຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຕາຫສ຺ມິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ປຸຣິມປຈ຺ຊິມານລ຺ຫິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ສຕ຺ຕາຫານມນ຺ຕເຣ ສຕ຺ຕາເຫ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິປີ ທິວເສ ຊາຍມາເນ ສຕິ ‘‘ສຕ຺ຕາເຫ ຊາຍີ’’ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ຍຖາຫ –

‘‘ເຕນ ໂຂ ປນ ສມເຍນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມລ຺ລປາໂມກ຺ຂາ ສີສໍ ນ຺ຫາຕາ ອຫຕານິ ວຕ຺ຖານິ ນິວຕ຺ຖາ ‘ມຍໍ ກຄວໂຕ ຈິຕກໍ ອາລຸອິມ຺

ເປສ຺ສາມາ’ຕິ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ ອາລຸອິມ຺ເປຕຸ’’ນ຺ຕິອາທິ (ທີ຺ ນິ຺ ໔໘໖໖)຺

ສຕ຺ຕິປຌ຺ຊຣໍກຕ຺ວາຕິ ສຕ຺ຕິຂຄ຺ຄາທິຫຕ຺ເຖຫີ ປ຺ຸຣິເສຫີ ມລຸລຣາຊູນໍ ກຄວໂຕ ຊາຕຸອາຣກ຺ຂກຣຕໍ ອຸປລກ຺ຂຕາວເສນາຫ຺ ສຕ຺
ຕິຫຕ຺ຖາ ປ຺ຸຣິສາ ຫິ ສຕ຺ຕິໂຍ ຍຖາ ‘‘ກຸນ຺ຕາ ປ຺ຈຣນ຺ຕິ’’ຕິ, ຕາຫິ ສມນ຺ຕໂຕ ຣກ຺ຂາປນວເສນ ປຌ຺ຊຣປຌິກາຄຕ຺ຕາ ສຕ຺
ຕິປຌ຺ຊຣໍ຺ ສນ຺ຊາຄາຣໍ ນາມ ຣາຊູນໍ ເອກາ ມຫາສາລາ຺ ອຸຍ຺ໂຍຄກາລາທີສຸ ຫິ ຣາຊາໂນ ຕຕ຺ຖ ຄຕ຺ວາ ‘‘ເອຕ຺ຕກາ ປ຺ຸຣໂຕ
ຄຈ຺ຉນ຺ຕຸ, ເອຕ຺ຕກາ ປ຺ຈ຺ຉໂຕ, ເອຕ຺ຕກາ ອຸໂກຫິ ປ຺ສ຺ເສຫີ, ເອຕ຺ຕກາ ຫຕ຺ຖີສຸ ອກິຣຸຫນ຺ຕຸ, ເອຕ຺ຕກາ ອສ຺ເສສຸ, ເອຕ຺ຕກາ ຣເຖ
ສູ’’ຕິ ເອວໍ ສນ຺ຊີ ກໂຣນ຺ຕິ ມຣິຍາທໍ ພນ຺ຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ຖານໍ ‘‘ສນ຺ຊາຄາຣ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ອປິ຺ຈ ອຸຍ຺ໂຍຄຌ຺ຖານໂຕ ອາຄນ຺ຕ຺
ວາປິ ຍາວ ເຄເຫສຸ ອລຸລໂຄມຍປຣິກຕ຺ທາທີນິ ກໂຣນ຺ຕິ, ຕາວ ທ຺ເວ ຕີຕິ ທິວສານິ ຣາຊາໂນ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຖມ຺ກນ຺ຕິ ວິສ຺ສມນ຺ຕິ
ປຣິສ຺ສຍໍ ວິໂນເທນ຺ຕີຕິປິ ສນ຺ຊາຄາຣໍ, ຣາຊູນໍ ວາ ສຫ ອຕ຺ຖານຸສາສນໍ ອຄາຣນ຺ຕິປິ ສນ຺ຊາຄາຣໍ ທ-ກາຣສ຺ສ ຊ-ກາຣໍ,
ອນຸສຣາຄມຌ຺ຈ ກຕ຺ວາ, ຍສ຺ມາ ວາ ຣາຊາໂນ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ‘‘ອິມສ຺ມິ ກາເລ ກສິຕຸໍ ວຌ຺ຌຕິ, ອິມສ຺ມິ ກາເລ ວປິຕຸ’’ນ຺ຕິ
ເອວມາທິນາ ນເຍນ ຆຣາວາສກິຈ຺ຈານິ ສມ຺ມນ຺ຕຍນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຉິນ຺ນວິຈ຺ຉິນ຺ນໍ ຆຣາວາສໍ ຕຕ຺ຖ ສນ຺ຊາເຣນ຺ຕີຕິປິ ສນ຺ຊາ
ຄາຣໍ຺ ວິສາຂປ຺ຸຕ຺ຕມິໂຕ ປຌ຺ຖາຍ ຍາວ ວິສາຂມາສສ຺ສ ອມາວາສີ, ຕາວ ໂສລຸອສ ທິວສາ ສີຫລຸອໂວຫາຣວເສນ ຄທິຕຕ຺ຕາ,
ເຊຌ຺ຖມູລມາສສ຺ສ ສຸກ຺ກປກ຺ເຂ ຈ ປຌ຺ຈ ທິວສາຕິ ອາຫ ‘‘ອິຕິ ເອກວີສຕິ ທິວສາ ຄຕາ’’ຕິ຺ ຕຕ຺ຖ ຈຣິມທິວເສເຍວ ຊາຕຸໂຍ
ກາຊຍີສຸ, ຕສ຺ມີເຍວ ຈ ທິວເສ ອຍໍ ກມ຺ມວາຈາ ກຕາ຺ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເຊຌ຺ຖມູລສຸກ຺ກປກ຺ຂປຌ຺ຈມິຍ’’ນ຺ຕິອາທິ຺ ຕຕ຺ຖ
ເຊຌ຺ຖນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ວາ ມູລນກ຺ຂຕ຺ຕໍ ວາ ຕສ຺ສ ມາສສ຺ສ ປ຺ຸຕ຺ຕມິຍໍ ຈນ຺ເທນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ໂສ ມາໂສ ‘‘ເຊຌ຺ຖມູລມາໂສ’’ຕິ
ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ອນາຈາຣນ຺ຕິ ເຫຌ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕໍ ອນາຈາຣໍ຺

ຍທິ ເອວໍ ກສ຺ມາ ວິນຍຌ຺ຖກຖາຍໍ, (ປາຣາ຺ ອຌ຺ຖ຺ ໑຺ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ມງ຺ຄລສຸຕ຺ຕຌ຺ຖກຖາຍຌ຺ຈ (ຂ຺ຸ ປາ຺
ອຌ຺ຖ຺ ມງ຺ຄລສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາ) ‘‘ສຕ຺ຕສຸ ສາຊຸກີລຸອນທິວເສສຸ, ສຕ຺ຕສຸ ຈ ຊາຕຸປູຊາທິວເສສຸ ວີຕິວຕ຺ເຕສູ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ?
ສຕ຺ຕສຸ ຊາຕຸປູຊາທິວເສສຸ ຄຫິເຕສຸ ຕທວິນາກາວໂຕ ມຊ຺ເຊ ຈິຕກາຍ ຊາຍນສຕ຺ຕາຫມ຺ປິ ຄຫິຕເມວາຕິ ກຕ຺ວາ ວິສຸໍ ນ ວຸຕ຺
ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ຺ ຍທິ ເອວໍ ກສ຺ມາ ‘‘ອຑ຺ຌມາໂສ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ, ທິຍຑ຺ຌມາໂສ ເສໂສ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ນາຍໍ ໂທໂສ຺
ອປ຺ປກຌ຺ທິ ອູນມຊິກໍ ວາ ຄຕນູປຄໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ອປ຺ປເກນ ອຊິໂກປິ ສມຸທາໂຍ ອນຊິໂກ ວິຍ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ອຑ຺ຌມາສ
ໂຕ ອຊິເກປິ ປຌ຺ຈທິວເສ ‘‘ອຑ຺ຌມາໂສ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ທ຺ວາສີຕິຂນ຺ຊກວຕ຺ຕານໍ ກຕ຺ຖຈິ ‘‘ອສີຕິ ຂນ຺ຊກວຕ຺ຕານີ’’ຕິ
ວຈນໍ ວິຍ, ຕຖາ ອປ຺ປເກນ ອູໂນປິ ສມຸທາໂຍ ອນູໂນ ວິຍ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ທິຍຑ຺ຌມາສໂຕ ອູເນປິ ປຌ຺ຈທິວເສ ‘‘ທິຍຑ຺ຌ
ມາໂສ ເສໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສຕິປຌ຺ຖານວິກງ຺ຄຌ຺ຖກຖາຍໍ (ວິກ຺ ໖໕໗) ຉມາສໂຕ ອູເນປິ ອຑ຺ຌມາເສ ‘‘ຉມາສໍ ສຊ຺ຊາໂຍ ກາຕພ຺
ໂພ’’ຕິ ວຈນໍ ວິຍ, ອຌ຺ຌຖາ ອຌ຺ຖກຖານໍ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌວິໂຣໂຊ ສີຍາ຺ ອປິ຺ຈ ທີຆກາຕການໍ ມເຕນ ຕິຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຕາຫານໍ ວເສນ
‘‘ເອກວີສຕິ ທິວສາ ຄຕາ’’ຕິ ອິຊ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ວິນຍສຸຕ຺ຕນິປາຕຊຸທ຺ທກປາຖຌ຺ຖກຖາສຸ ປນ ຊຸທ຺ທກກາຕການໍ ມເຕນ ເອກເມວ
ຊາຍນທິວສໍ ກຕ຺ວາ ຕທວເສສານໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ສຕ຺ຕາຫານໍ ວເສນ ‘‘ອຑ຺ຌມາໂສ ອຕິກ຺ກນ຺ໂຕ, ທິຍຑ຺ຌມາໂສ ເສໂສ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺
ຕໍ຺ ປຖມພຸທ຺ຊວຈນາທີສຸ ວິຍ ຕໍ ຕໍ ກາຕການໍ ມເຕນ ອຌ຺ຖກຖາສຸປິ ວຈນເກໂທ ໂຫຕີຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺ ເອວມ຺ເປຕ຺ຖ ວທນ຺ຕິ
– ປຣິນິພ຺ພານທິວສໂຕ ປຌ຺ຖາຍ ອາທິມ຺ຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສາຊຸກີລຸອນທິວສາເຍວ, ຕໂຕ ປຣໍ ຕໂຍ ສາຊຸກີລຸອນທິວສາ ເຈວ
ຈິຕກຊາຍນທິວສາ ຈ, ຕໂຕ ປຣໍ ເອໂກ ຈິຕກຊາຍນທິວໂສເຍວ, ຕໂຕ ປຣໍ ຕໂຍ ຈິຕກຊາຍນທິວສາ ເຈວ ຊາຕຸປູຊາທິວສາ ຈ,
ຕໂຕ ປຣໍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊາຕຸປູຊາທິວສາເຍວ, ອິຕິ ຕໍ ຕໍ ກິຈ຺ຈານຸຣູປຄຕນວເສນ ຕີຕິ ສຕ຺ຕາຫານິ ປຣິປູເຣນ຺ຕິ, ອຄ
ຫິຕຄ຺ຄຫເຕນ ປນ ອຑ຺ຌມາໂສວ ໂຫຕິ຺ ‘‘ເອກວີສຕິ ທິວສາ ຄຕາ’’ຕິ ອິຊ ວຸຕ຺ຕວຈນຌ຺ຈ ຕໍ ຕໍ ກິຈ຺ຈານຸຣູປຄຕເນເນວ຺
ເອວຌ຺ຫິ ຈຕູສຸປິ ອຌ຺ຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສເມຕີຕິ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍ຺ ວຊີຣພຸທ຺ຊິຕ຺ເຖເຣນ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຑ຺ຌມາໂສ ອ
ຕິກ຺ກນ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ເອໂກ ທິວໂສ ນຌ຺ໂຄ, ໂສ ປາຌິປທທິວໂສ, ໂກລາຫລທິວໂສ ນາມ ໂສ, ຕສ຺ມາ ອິຊ ນ ຄຫິໂຕ’’ຕິ, (ວຊີຣ຺
ຌີ຺ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ ປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ຕນ຺ຕປາລຸອິຍໍ (ທີ຺ ນິ຺ ໔໘໘໗) ປາຌິປທທິວສໂຕເຍວ
ປຌ຺ຖາຍ ສຕ຺ຕາຫສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອຌ຺ຖກຖາຍຌ຺ຈ ປຣິນິພ຺ພານທິວເສນ ສທ຺ຊິ ຕິຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຕາຫານໍ ຄຕິຕຕ຺ຕາ຺ ຕຖາ ຫິ
ປຣິນິພ຺ພານທິວເສນ ສທ຺ຊີ ຕິຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຕາຫານໍ ຄຕເນເນວ ເຊຌ຺ຖມູລສຸກ຺ກປກ຺ຂປຌ຺ຈມີ ເອກວີສຕິໂມ ທິວໂສ ໂຫຕິ຺

ຈຕ຺ຕາລີສ ທິວສາຕິ ເຊຌ຺ຖມູລສຸກ຺ກປກ຺ຂຉຌ຺ຖທິວສໂຕ ຍາວ ອາສລຸຫີ ປ຺ຸຕ຺ຕມີ, ຕາວ ຄເຕຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣຕິ ຈຕ຺
ຕາລີສທິວສພ຺ກນ຺ຕເຣ຺ ໂຣໂຄ ເອວ ໂຣຄປລິໂພໂຊ຺ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາເຍສຸ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈເມວ ອາຈຣິຍຸປ຺ຊ຺ຊາຍປລິໂພໂຊ, ຕຖາ
ມາຕາປິຕຸປລິໂພໂຊ຺ ຍຖານິປ຺ເປຕໍ ອຕ຺ຖໍ, ກມ຺ມໍ ວາ ປຣິພຸນ຺ເຊຕິ ອຸປໂຣເຊຕິ ປວຕ຺ຕິຕຸໍ ນ ເທຕີຕິ ປລິໂພໂຊ ຣ-ກາຣສ຺ສ ລ-
ກາຣໍ ກຕ຺ວາ຺ ຕໍ ປລິໂພຊໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຕໍ ກຣຕີຍໍ ກໂຣຕູຕິ ສງ຺ຄາຫເກນ ຉິນ຺ທິຕພ຺ພໍ ຕໍ ສພ຺ພໍ ປລິໂພຊໍ ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຊມ຺ມວິນ

ຍສງຄາຍນສງຂາຕໍ ຕເທວ ກຣຕີຍໍ ກໂຣຕຸ໚

ອຓຸເຓປີ ມຫາເຖຣາຕິ ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖຣາທໂຍ໚ ໂສກສຣຸລສມປ຺ປີຕນ຺ຕິ ໂສກສງຂາເຕນ ສຣຸເລນ ອນຸປວິຘ຺ຖໍ ປຜິວິທ຺ຘໍ໚ ອສມຸຈ຺ຆິນ຺ນອວິຊ຺ຊາຕຕ຺ຫານຸສຍຕ຺ຕາ ອວິຊ຺ຊາຕຕ຺ຫາກິສງຂາເຕນ ກມ຺ມຸນາ ກວໂຍນິຄຕິຘ຺ຖິຕິສຕ຺ຕາວາເສສຸ ຂນ຺ຘປຣຸຈກສງຂາຕໍ ອຕ຺ຕກາວໍ ຊເນຕີ ອກິນິພ຺ພຕ຺ເຕຕີຕິ ຊໂນ໚ ກິເລເສ ຊເນຕີ, ອຊນິ, ຊນິສ຺ສຕີຕິ ວາ ຊໂນ, ມຫນ຺ໂຕ ຊໂນ ຕຖາ, ຕໍ໚ ອາຄຕາຄຕນ຺ຕິ ອາຄຕມາຄຕໍ ຍຖາ ‘‘ເອເກໂກ’’ຕີ໚ ເອຕ຺ຖ ສິຍາ – ‘‘ເຖໂຣ ອຕ຺ຕໂນ ປຣຸຈສຕາຍ ປຣິສາຍ ປຣິວຸຕ຺ໂຕ ຣາຊຄຫໍ ຄໂຕ, ອຓຸເຓປີ ມຫາເຖຣາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາເຣ ຄເຫຕ຺ວາ ໂສກສຣຸລສມປ຺ປີຕໍ ມຫາຊນໍ ອສ຺ສາເສຕ຺ການາ ຕໍ ຕໍ ທິສໍ ປກ຺ການ຺ຕາ’’ຕິ ອິຘ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສມນ຺ຕປາສາທິກາຍ ‘‘ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖໂຣ ‘ຣາຊຄຫໍ ອາວຸໂສ ຄຈ຺ຉາມາ’ຕິ ອຸປ຺ຑ຺ຒໍ ກິກ຺ຂຸສງຆໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໍ ມຄ຺ຄໍ ຄໂຕ, ອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖໂຣປີ ອຸປ຺ຑ຺ຒໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກໍ ມຄ຺ຄໍ ຄໂຕ’’ຕິ (ປາຣາ໚ ອຘ຺ຖ໚ ປຖມມຫາສງຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕວຈນຣຸຈ ອຓຸຓມຣຸຓໍ ວິຣຸທ຺ຘໍ ໂຫຕີ໚ ອິຘ ຫິ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣາທໂຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິວາຣກິກ຺ຂູຫິເຍວ ສທ຺ຘິ ຕໍ ຕໍ ທິສໍ ຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ຕຕ຺ຖ ປນ ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣອນຸຣຸທ຺ຘຕ຺ເຖຣາເຍວ ປຈ຺ເຈກມຸປ຺ຑ຺ຒສງເຆນ ສທ຺ຘິ ເອເກກໍ ມຄ຺ຄໍ ຄຕາຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຕທຸກຍມ຺ປີ ຫິ ວຈນໍ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ສໍສນ຺ທນຕ຺ຕາ໚ ອິຘ ຫິ ນິຣວເສເສນ ເຖຣານໍ ປຈ຺ເຈກຄມນວຈນເມວ ຕຕ຺ຖ ນຍວເສນ ທສ຺ເສຕິ, ອິຘ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍ ຄມນວຈນຣຸຈ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ຑ຺ຒສງເຆນ ສທ຺ຘິ ຄມນວຈເນນ໚ ອຸປ຺ຑ຺ຒສງໂຆຕິ ຫິ ສກສກປຣິສາກູໂຕ ກິກ຺ຂຸຄໂຓ ຄຍ຺ຫຕິ ອຸປ຺ຑ຺ຒສທ຺ທສ຺ສ ອສເມປີ ກາເຄ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ໚ ຍທິ ຫິ ສນ຺ນິປ຺ຕິເຕ ສງເຆ ອຸປ຺ຑ຺ຒສງເຆນ ສທ຺ຘິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ, ຕທາ ສງຆສ຺ສ ຄເຓນປຖມຕິຕຕ຺ຕາ ນ ຍຸຊ຺ຊເຕວ , ຍທິ ຈ ສງຄາຍນຕ຺ຖໍ ອຸຈ຺ຈິນິຕານໍ ປຣຸຈນ຺ນໍ ກິກ຺ຂຸສຕານໍ ມຊ຺ເຊ ອຸປ຺ຑ຺ຒສງເຆນ ສທ຺ຘິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ, ເອວມ຺ປີ ເຕສໍ ຄຓປາໂມກ຺ຂານໍເຍວ ອຸຈ຺ຈິນິຕຕ຺ຕາ ນ ຍຸຊ຺ຊເຕວ໚ ປຈ຺ເຈກຄຓິໂນ ເຫເຕ໚ ວຸຕ຺ຕຣຸຫິ ‘‘ສຕ຺ຕສຕສຫສ຺ສານິ, ເຕສຸ ປາໂມກ຺ຂກິກ຺ຂໂວ’’ຕິ , ອິຕິ ອຕ຺ຖໂຕ ສໍສນ຺ທນຕ຺ຕາ ຕເທຕໍ ອຸກຍມ຺ປີ ວຈນໍ ອຓຸຓມຣຸຓໍ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕີ໚ ຕໍຕໍກາຕາການໍ ມເຕເນວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕີ໚

‘‘ອປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສ ກຄວໂຕ’’ຕິອາທີນາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ໚ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ຈຕຸມຫາຣາຊທຕ຺ຕິຍເສລມຍປຕ຺ຕໍ, ສ຺ຄຕຈີວຣຣຸຈ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ໂສເຍວ ຫິ ປຕ຺ໂຕ ກຄວຕາ ສທາ ປຣິກຸຕ຺ໂຕ໚ ວຸຕ຺ຕຣຸຫິ ສມຈິຕ຺ຕປຜິປທາສຸຕ຺ຕຘ຺ຖກຖາຍໍ ‘‘ວສ຺ສໍວຸຕ຺ຖານຸສາເຣນ ອຕິເຣກວີສຕິວສ຺ສການເລປີ ຕສ຺ເສວ ປຣິກຸຕ຺ຕກາວໍ ທີເປຕຸກາເມນ ປາໂຕວ ສຣີຣປຜິຊຄ຺ຄນໍ ກຕ຺ວາ ສຸນິວຕ຺ຖນິວາສໂນ ສຸຄຕຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ເສລມຍປຕ຺ຕມາທາຍ ກິກ຺ຂຸສງຆປຣິວຸໂຕ ທກ຺ຂິຓທ຺ວາເຣນ ນຄຣໍ ປວິສິຕ຺ວາ ປີຓ຺ຑາຍ ຈຣນ຺ໂຕ’’ຕິ (ອ໚ ນີ໚ ອຘ຺ຖ໚ ໔໚໘໑) ຄນ຺ຘມາລາທໂຍ ເນສໍ ຫຕ຺ເຖຕິ ຄນ຺ຘມາລາທິຫຕ຺ຖາ໚

ຕຕ຺ຣາຕິ ຕິສ຺ສໍ ສາວຕ຺ຖິຍໍ໚ ສຸທນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ໚ ອນິຈ຺ຈຕາທິປຜິສໍຍຸຕ຺ຕາຍາຕິ ‘‘ສພ຺ເພ ສງຂາຣາ ອນິຈ຺ຈາ’’ຕິອາທີນາ (ຘ໚ ປ໚ ໒໗໗) ອນິຈ຺ຈສກາວປຜິສຣຸຍຸຕ຺ຕາຍ໚ ຘມ຺ເມນ ຍຸຕ຺ຕາ, ຘມ຺ມສ຺ສ ວາ ປຕິຣູປາຕິ ຘມ຺ມີ, ຕາທິສາຍ໚ ສຣຸຄາເປຕ຺ວາຕິ ສຸຘ຺ຖຸ ຊານາເປຕ຺ວາ, ສມສ຺ສາເສຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ໚ ວສິຕຄນ຺ຘກຸຜິນ຺ຕິ ນິຈ຺ຈສາເປກ຺ຂຕ຺ຕາ ສມາໂສ໚ ປຣິໂກຄເຈຕິຍກາວໂຕ ‘‘ຄນ຺ຘກຸຜີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ‘‘ວນ຺ທິຕ຺ວາ’’ຕິ ຈ ‘‘ວິວຣິຕ຺ວາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍາ໚ ຕຖາ ຫິ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຄນ຺ຘກຸຜິຍາ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣິຕ຺ວາຕິ ປຣິໂກຄເຈຕິຍກາວໂຕ ຄນ຺ຘກຸຜີ ວນ຺ທິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘກຸຜິຍາ ທ຺ວາຣໍ ວິວຣີຕິ ເວທິຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ໚ ຜີ໚ ໑໚ປຖມມຫາສງຄີຕິກຖາ) ມິລາຕາ ມາລາ, ສາເຍວ ກຈວຣໍ, ມິລາຕໍ ວາ ມາລາສງຂາຕໍ ກຈວຣໍ ຕຖາ໚ ອຕິຫຣິຕ຺ວາຕິ ປຖມໍ ຖປິຕຘ຺ຖານມກິມຸຂໍ ຫຣິຕ຺ວາ໚ ຍຖາຖາເນ ຖເປຕ຺ວາຕິ ປຖມໍ ຖປິຕຘ຺ຖານໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຍຖາຖິຕຘ຺ຖາເນເຍວ ຖເປຕ຺ວາ໚ ກຄວໂຕ ຖິຕກາເລ ກຣຕີຍໍ ວຕ຺ຕໍ ສພ຺ພມກາສີຕິ ເສນາສເນ ກຕ຺ຕພ຺ພວຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ກຸຣຸມາໂນ ຈາຕິ ຕໍ ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຈ໚ ລກ຺ຂເຓ ຫິ ອຍໍ ມານ-ສທ຺ໂທ໚ ນ຺ຫານໂກຘ຺ຖກສ຺ສ ສມ຺ມຊ຺ຊນຣຸຈ ຕສ຺ມິ ອຸທກສ຺ສ ອຸປຘ຺ຖາປນຣຸຈ, ຕານີ ອາທີນີ ເຍສໍ ຘມ຺ມເທສນາໂອວາທາທີນນ຺ຕິ ຕຖາ, ເຕສໍ ກາເລສູຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ສີຫສ຺ສ ມິຄຣາຊສ຺ສ ເສຍ຺ຍາ ສີຫເສຍ຺ຍາ, ຕທ຺ຘິຕວເສນ, ສທິສໂວຫາເຣນ ວາ ກຄວໂຕ ເສຍ຺ຍາປີ ‘‘ສີຫເສຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ໚ ເຕຊສ຺ສໄທຣິຍາປຖຕ຺ຕາ ອຸຕ຺ຕມເສຍ຺ຍາ ວາ, ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຖ ໂຂ ກຄວາ ທກ຺ຂິເຓນ ປສ຺ເສນ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປສີ ປາເທ ປາທໍ ອຈ຺ຈາຘາຍ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ’’ຕິ, (ທີ໚ ນີ໚ ໒໚໑໙໘) ຕໍ໚ ກປ຺ປນກາໂລ ກຣຕາກາໂລ ນມູຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ໚

‘‘ຍຖາ ຕ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ອຸປມາຍ ອາວິ ກໂຣຕີ໚ ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ອຓຸໂຓປີ ກຄວໂຕ…ເປ… ປຕິຘ຺ຖິຕເປໂມ ເຈວ ອຂີຓາສໂວ ຈ ອເນເກສຸ…ເປ… ອຸປກາຣສຣຸຊນິຕຈິຕ຺ຕມທ຺ທໂວ ຈ ອກາສີ, ເອວໍ ອາຍສ຺ມາປີ ອານນ຺ໂທ ກຄວໂຕ ຄຸຓ…ເປ… ມທ຺ທໂວ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ອກາສີຕິ ໂຍຊນາ໚ ນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ໚ ອປີຈ ເອເຕນ ຕຖາກຣຓເຫຕຸໍ ທສ຺ເສຕິ, ຍຖາ ອຓຸເຓປີ

ຍຖາວຸຕ຺ຕສກາວາ ອກໍສຸ, ຕຖາ ອາຍສ຺ມາປິ ອານນ຺ໂທ ກຄວໂຕ…ເປ… ປຕິຜ຺ຄິຕເປ຺ມຕ຺ຕາ ເຈວ ອຊິຕາສວຕ຺ຕາ ຈ ອເນເກສຸ…ເປ… ອຸປການສລ຺ຊນິຕຈິຕ຺ຕມທ຺ທວຕ຺ຕາ ຈາຕິ ເຫຕຸອຕ຺ຖສ຺ສ ລພ຺ການານຕ຺ຕາ໚ ເຫຕຸຄພ຺ການິ ຫິ ເອຕານິ ປທານິ ຕທຕ຺ຖສ຺ເສວ ຕຖາກຣເຫຕຸກາວໂຕ໚ ຌນປາລທມນ (ຈູລ຺ອວ໚ ໓໔໘), ສຸວຕ຺ຕກກ຺ກຍ (ຊາ໚ ໑໚໕໚໒໘), ຈູລ຺ອຫໍສ (ຊາ໚ ໑໚໑໕໚໑໓໓) -ມຫາຫໍສຊາຕກາທີສຸ (ຊາ໚ ໒໚໔໑໚໗໒) ເຈຕ຺ຖ ວິກາເວຕພ຺ໂພ໚ ຄຸຕານໍ ຄໂຕ, ໂສເຍວ ອມຕນິປ຺ຜາທກຣສສທິສຕາຍ ອມຕໂສ໚ ຕໍ ຊານນປກຕິຕາຍາຕິ ປຕິຜ຺ຄິຕປເທ ເຫຕຸ໚ ອຸປກາຣ…ເປ… ມທ຺ທໂວຕິ ອຸປກາຣປ຺ຸພ຺ພກາເວນ ສມ຺ມາຊນິຕຈິຕ຺ຕມຸທຸໂກ໚ ເອວມ຺ປິ ໂສ ອິມິນາ ກາຣເນນ ອສີວາເສສີຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ຕເມນ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ໚ ຕຕ຺ຖ ຕເມນນ຺ຕິ ຕໍ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ໚ ເອຕ-ສທ຺ໂທ ຫິ ປທາລງ຺ການມຕ຺ຕໍ໚ ອຍລ຺ຫິ ສທ຺ທປກຕິ, ຍທິທໍ ທຸວິສຸ ສພ຺ພນາເມສຸ ປ຺ຸພ຺ພປທສ຺ເສວ ອຕ຺ຖປທຕາ໚ ສໍເວເຊສີຕິ "ນນຸ ກຄວຕາ ປຕິກຈ຺ເຈວ ອກ຺ຂາຕໍ 'ສພ຺ເພເຫວ ປິເຍຫິ ມນາເປຫິ ນານາກາໂວ ວິນາກາໂວ'ຕິອາທິນາ (ທີ໚ ນິ໚ ໒໚໑໗໓; ສໍ໚ ນິ໚ ໕໚໓໗໒; ອ໚ ນິ໚ ໑໐໚໔໗) ສໍເວຄໍ ຊເນສີ"ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ຜິ໚ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ອາຈຣິຍຌມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ສຕິ "ກນ຺ເຕ…ເປ… ອສ຺ສາເສສ຺ສຖາຕິ ປຖມໍ ວຕ຺ວາ"ຕິ ສທ ປາຄເສເສນ ໂຍຊນາ ອສ຺ສ໚ ຍຖາຣຸຕໂຕ ປນ ອາທ຺ຍຕ຺ເຖນ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ "ເອວມາທີນາ ສໍເວເຊສີ"ຕິ ໂຍຊນາປິ ຍຸຊ຺ຊເຕວ໚ ເຍນ ເກນຈິ ຫິ ວຈເນນ ສໍເວຄໍ ຊເນສີ, ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ສໍເວຊນສ຺ສ ກຣຕໍ ສມ຺ກວຕິຕິ໚ ສນ຺ຖມ຺ກິຕ຺ວາຕິ ປຣິເທວນາທິວິຣເທນ ອຕ຺ຕານໍ ປຕິພນ຺ເຕ຺ວາ ປຕິຜ຺ຖາເປຕ຺ວາ໚ ອຸສ຺ສນ຺ນຌາຕຸກນ຺ຕິ ອຸປ຺ຈິຕປິຕ຺ຕເສມ຺ຫາທິໂທສໍ໚ ປິຕ຺ຕເສມ຺ຫວາຕເສນ ຫິ ຕິສ຺ໂສ ຌາຕຸໂຍ ອິຌ ເກສຊ຺ຊກຣຕໂຍຄຸຍຕາຍ ອຌິປ຺ເປຕາ, ຍາ "ໂທສາ, ມລາ"ຕິ ຈ ໂລເກ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ປຖວີ ອາໂປ ເຕໂຊ ວາໂຍ ອາກາໂສຕິ ຈ ເກເທນ ປຈ຺ເຈກໍ ປລ຺ຈວິຌາ໚ ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ –

"ວາຍຸປິຕ຺ຕກຫາ ໂທສາ, ຌາຕໂວ ຈ ມລາ ຕຖາ;

ຕຕ຺ຖາປິ ປລ຺ຈຌາຂຍາຕາ, ປຈ຺ເຈກໍ ເທຫຌາຣຕາ໚

ສຣີຣທູສນາ ໂທສາ, ມລິນກຣຕາ ມລາ;

ຌາຣຕາ ຌາຕໂວ ເຕ ຕຸ, ອິຕ຺ຖມນ຺ວຕ຺ຖສລ຺ລກາ"ຕິ໚

ສມສ຺ສາເສຕຸນ຺ຕິ ສນ຺ຕປ຺ເປຕຸ໌໚ ເທວຕາຍ ສໍເວຊິຕທິວສໂຕ, ເຊຕວນວິຫາຣໍ ປວິຜ຺ຖທິວສໂຕ ວາ ທຸຕິຍທິວເສ໚ ວິຣິຈ຺ຈຕິ ເອເຕນາຕິ ວິເຣຈນໍ, ໂອສຌປຣິກາວິຕໍ ຂີຣເມວ ວິເຣຈນໍ ຕຖາ໚ ຍໍ ສນ຺ຌາຍາຕິ ຍໍ ເກສຊ຺ຊປານໍ ສນ຺ຌາຍ໚ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ເຄນ ໂສກຕີຕິ ສຸໂກ, ມນຸໂນ ອປຈ຺ຈໍ ມານໂວ, ນ-ກາຣສ຺ສ ປນ ຓ-ກາເຣ ກເຕ ມາຓໂວ໚ ມນູຕິ ຫິ ປຖມກປ຺ປິກກາເລ ມນຸສ຺ສານໍ ມາຕາປິຕຸຜ຺ຖາເນ ຖິໂຕ ປຸຣິໂສ, ໂຍ ສາສເນ "ມຫາສມ຺ມຕຣາຊາ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ໚ ໂສ ຫິ ສກລໂລກສ຺ສ ຫິຕໍ ມນກີ ຊານາຕີຕິ ມນູຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ໚ ເອວມ຺ເປຕ຺ຖ ວທນ຺ຕິ "ທນ຺ຕຊ ນ-ກາຣສຫິໂຕ ມານວສທ຺ໂທ ສພ຺ພສຕ຺ຕສາຌາຣຕາວຈໂນ, ມຸທ຺ຌຊ ຓ-ກາຣສຫິໂຕ ປນ ມາຓວສທ຺ໂທ ກຸຈ຺ຊິຕມູລ຺ຫາປຈ຺ຈວຈໂນ"ຕິ໚ ຈູລ຺ອກມ຺ມວິກງ຺ຄສຸຕ຺ຕຜ຺ຄກຖາຍມ຺ປິ (ມ໚ ນິ໚ ອຜ຺ຄ໚ ໔໚໘໗໒) ຫິ ມຸທ຺ຌຊ ຓ-ກາຣສຫິຕສ຺ເສວ ມາຓວສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ວຓ຺ຓິໂຕ໚ ຕຜ຺ຄິກາຍມ຺ປິ "ຍໍ ອປຈ຺ຈໍ ກຸຈ຺ຊິຕໍ ມູລ຺ຫໍ ວາ, ຕຕ຺ຖ ໂລເກ ມາຓວໂວຫາໂຣ, ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຈ ສຕ຺ຕາ ທຫຣກາເລ ມູລ຺ຫຌາຕຸກາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ຕສ຺ເສວຕ຺ໂຖ ປກາສິໂຕ"ຕິ ວທນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາ໚ ອລ຺ລຕ຺ຖ ຈ ວິສຕິວສ຺ສພ຺ການ຺ຕໂຣ ຍຸວາ ມາຓໂວ, ອິຌ ປນ ຕພ຺ໂພຫາເຣນ ມຫລ຺ລໂກປິ໚ ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ຈູລ຺ອກມ຺ມວິກງ຺ຄສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາຍໍ "ມາຓໂວຕິ ປນ ຕໍ ຕຣຸຓກາເລ ໂວຫຣິສຸ, ໂສ ມຫລ຺ລກກາເລປິ ເຕເນວ ໂວຫາເຣນ ໂວຫຣິຍຕີ"ຕິ, (ມ໚ ນິ໚ ອຜ຺ຄ໚ ໔໚໘໗໒) ສຸກນາມເກນ ລທ຺ຌມາຓວໂວຫາເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ໂສ ປນ "ສຕ຺ຖາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ກິຣສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣມາທາຍ ອາຄໂຕ, ມຫາຊໂນ ຕໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມຕີ"ຕິ ສຸຕ຺ວາ "ວິຫາຣໍ ໂຂ ປນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຫາຊນມຊ຺ເຊ ນ ສກ຺ກາ ສຸເຂນ ປຕິສນ຺ຖາຣໍ ວາ ກາຕຸໍ, ຌມ຺ມກຖໍ ວາ ໂສຕຸໍ, ເຄຫມາຄຕໍເຍວ ນໍ ທິສ຺ວາ ສຸເຂນ ປຕິສນ຺ຖາຣໍ ກຣິສ຺ສາມິ , ເອກາ ຈ ເມ ກງ຺ຂາ ອຕ຺ຖິ, ຕມ຺ປິ ນໍ ປຸຈ຺ຊິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ເອກໍ ມາຓວກໍ ເປເສສີ, ຕໍ ສນ຺ຌາຍາຫ "ປຫິຕໍ ມາຓວກ"ນ຺ຕິ ຊຸທ຺ທເກ ເຈຕ຺ຖ ກປຈ຺ຈໂຍ໚ ເອຕທໂວຈາຕິ ເອຕໍ "ອກາໂລ"ຕິອາທິກໍ ວຈນໍ ອານນ຺ທຕ຺ເຖໂຣ ອໂວຈ໚

ອກາໂລຕິ ອຊ຺ຊ ຄນ຺ຕຸໍ ອຍຸຕ຺ຕກາໂລ໚ ກສ຺ມາຕິ ເຈ "ອຕ຺ຖິ ເມ"ຕິອາທິມາຫ໚ ເກສຊ຺ຊມຕ຺ຕາຕິ ອປ຺ປກໍ ເກສຊ຺ຊໍ໚ ອປ຺ປຕ຺ໂຖ ເຫຕ຺ຖ ມຕ຺ຕາສທ຺ໂທ "ມຕ຺ຕາ ສຸຂປຣິຈ຺ຈາຄາ"ຕິອາທີສຸ (ຌ໚ ປ໚ ໒໙໐) ວິຍ໚ ປີຕາຕິ ປີວິຕາ໚ ສ຺ເວປີຕິ ເອຕ຺ຖ "ອປີ-ສທ຺ໂທ ອເປກ຺ໂຂ ມນ຺ຕາ ນຸລ຺ລາຍາ"ຕິ (ວຊິຣ໚ ຜີ໚ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ວຊິຣພຸທ຺ຌິຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ອຍໍ ປນ ຕສ຺

ສາຣີປຸປ຺ປາໂຍ – ‘‘ອປຸເປ໌ວ ນາມາ’’ຕິ ສໍສຍມຕ຺ເຕ ວຸຕ຺ເຕ ອນຸຌ຺ຌາຕກາໂວ ນ ສິທ຺ໂຘ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ສາຘນຕ຺ຖໍ ‘‘ອປີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທີເປ໌ຕິ ‘‘ອປຸເປ໌ວ ນາມ ສ຺ເວ ມຍໍ ອຸປ໌ສງ຺ກເມຍ຺ຍາມ, ອຸປ໌ສງ຺ກມິຕຸໍ ປ໌ຎິພລາ ສມານາ ອຸປ໌ສງ຺ກມິສ຺ສາມ ຈາ’’ຕິ.

ທຸຕິຍທີວເສຕີ ຂີຣວີເຣຈນປີຕທີວສໂຕ ທຸຕິຍທີວເສ. ເຈຕກຕ຺ເຖເຣນາຕິ ເຈຕິຍຣຎ຺ເຌ ຊາຕຕ຺ຕາ ເຈຕໂກຕິ ເອວໍ ລທ຺ຘນາ ເມນ ເຖເຣນ. ປ໌ຈ຺ຉາສມເຕນາຕິ ປ໌ຈ຺ຉານຸຄເຕນ ສມເຕນ. ສຫຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ກຣຕາວຈນໍ. ສ຺ເກນ ມາຕເວນ ປຸຎ຺ໂຌຕິ ‘‘ເຍສ຺ ຘມ຺ເມສ຺ ກວໍ ໂຄຕໂມ ອິມໍ ໂລກໍ ປ໌ຕິຎ຺ຌເປ໌ສິ, ເຕ ຕສ຺ສ ອຈ຺ຈເຍນ ນຎ຺ຌາ ນ຺ ໂຂ, ຘຣນ຺ຕິ ນ຺ ໂຂ, ສເຈ ຘຣນ຺ຕີ, ກວໍ (ນຕ຺ຖິ ທີ. ນິ. ອຎ຺ຌ. ໑.໔໔໗) ອານນ຺ໂທ ຊານິສ຺ສຕີ, ໜນ຺ທ ນໍ ປ຺ຈ຺ຉາມີ’’ຕິ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ‘‘ເຍສໍ ໂສ ກວໍ ໂຄຕໂມ ຘມ຺ມານໍ ວຕ຺ຕວາທີ ອໂຫສີ, ຍຕ຺ຖ ຈ ອິມໍ ຊນຕໍ ສມາທເປ໌ສີ ນິເວເສສີ ປ໌ຕິຎ຺ຌາເປ໌ສີ, ກຕເມສານໍ ໂຂ ໂກ ອານນ຺ທ ຘມ຺ມານໍ ໂສ ກວໍ ໂຄຕໂມ ວຕ຺ຕວາທີ ອໂຫສີ’’ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໑.໔໔໗) ປຸຎ຺ໂຌ, ອຖສ຺ສ ເຖໂຣ ຕີຕິ ປີຍການີ ສີລກ຺ຂນ຺ຘາທີທີ ຕີທີ ຂນ຺ເຘ ທີ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຕິຕ຺ຕໍ ໂຂ ມາຕາວ ຂນ຺ຘານໍ ໂສ ກຄວາ ວຕ຺ຕວາທີ’’ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໑.໔໔໙) ອິຘ ສີ ລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ເຄ ທສມໍ ສຸຕ຺ຕມການີ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍາຫ ‘‘ອິມສ຺ມີ...ເປ...ມການີ’’ຕິ.

ຂຕ຺ໜນ຺ຕິ ຌິນ຺ນໍ. ຝຸລ຺ລນ຺ຕິ ກິນ຺ນໍ, ເສວາລາທີຉຕ຺ຕກາທີວິກສ຺ສນໍ ວາ, ເຕສໍ ປ໌ຎິສງ຺ຂຣຕໍ ສມ຺ມາ ປາກຕິກກຣຕໍ, ອກິນວປ໌ຎິກຣຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອຸປ໌ກຎ຺ຌາຍາຕິ ອາສນ຺ນາຍ. ວສ຺ສໍ ອຸປ໌ເນນ຺ຕິ ອຸປ໌ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ວສ຺ສູປ໌ນາຍິກາ, ວສ຺ສູປ໌ຄຕກາໂລ, ຕາຍ. ສງ຺ຄີຕິປາລ຺ອິຍໍ (ຈູລ຺ວ. ໔໔໐) ສາມຌ຺ເຌນ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ວຈນໍ ເອວໍ ຄເຕເຍວ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສໍສນ຺ເທຕຸໍ ສາເຘຕຸໍ ວາ ອາຫ ‘‘ເອວລ຺ທີ’’ຕິອາທິ.

ຣາຊຄຫໍ ປ໌ຣິວາເຣຕ຺ວາຕິ ພຫິນຄເຣ ກິຕກາເວນ ວຸຕ຺ຕໍ. ຉທ຺ທິຕປ໌ຕິເຕິາກ຺ລາປ໌າຕິ ຉທ຺ທີຕາ ຈ ປ໌ຕິຕາ ຈ ອຸກ຺ລາປ໌າ ຈ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ກຄວໂຕ ປ໌ຣິນິພ຺ພານຎ຺ຌານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ເຕທີ ກິກ຺ຂູທີ ຉທ຺ທີຕາ ວິສ຺ສຎ຺ຌາ, ຕໂຕເຍວ ຈ ອຸປ໌ຈິກາທີທີ ຂາທີຕຕ຺ຕາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ປ໌ຕິຕາ, ສມ຺ມຊ຺ຊນາກາເວນ ອາກິຕ຺ຕກຈວຣຕ຺ຕາ ອຸກ຺ລາປ໌າ ຈາຕິ. ຕເທວຕ຺ຖໍ ‘‘ກຄວໂຕ ທີ’’ຕິອາທິນາ ວິກາເວຕິ. ອວກ຺ຖິ ປູຕິກາວມຄມາສິຕິ ອຸກ຺ລາໂປ໌ ຖ-ການສ຺ສ ລ-ການໍ ກຕ຺ວາ, ອຸຊ຺ຊີຎ຺ໂຌ ວາ ກລາໂປ໌ສມ຺ໂຫຕິ ອຸກ຺ລາໂປ໌, ວຕ຺ຕສງ຺ຄມນວເສເນວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ‘‘ອຸປ໌ກ຺ເລໂສ, ສ຺ເນໂຫ’’ – ອິຈ຺ຈາທີ, ເຕນ ຍຸຕ຺ຕາຕິ ຕຖາ. ປ໌ຣິຈ຺ເຉທວເສນ ເວຕິຍນ຺ຕິ ທີສ຺ສນ຺ຕີຕິ ປ໌ຣິເວຕາ. ກ຺ຣຸມານາຕິ ກຕ຺ຕຸກາມາ. ເສນາສນວຕ຺ຕານໍ ປ໌ຌ຺ຌຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ເສນາສນກ຺ຂນ຺ຘເກ ຈ ເສນາ ສນປ໌ຎິພທ຺ຘານໍ ພຫູນມ຺ປີ ວຈນານໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເສນາສນປ໌ຎິສງ຺ຂຣຕມ຺ປີ ຕສ຺ສ ປູຊາເຍວ ນາມາຕິ ອາຫ ‘‘ກຄວໂຕ ວຈນ ປູຊນຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ. ປ໌ຖມໍ ມາສນ຺ຕິ ວສ຺ສານສ຺ສ ປ໌ຖມໍ ມາສໍ. ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍເຄ ເຈຕໍ ອຸປໂຍຄວຈນໍ. ‘‘ຕິຕ຺ຖິຍວາທປ໌ຣິໂມຈນຕ຺ຖຌ຺ ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ປາກຕໍ ກາຕຸໍ ‘‘ຕິຕ຺ຖິຍາ ທີ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ.

ຍນ຺ຕິ ກຕິກວຕ຺ຕກຣຕໍ. ເອທີເສສ຺ ທີ ຘາເນສ຺ ຍໍ-ສທ຺ໂທ ຕໍ-ສທ຺ທານເປ໌ກ຺ໂຂ ເຕເນວ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປ໌ຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຍໍ ວາ ກຕິກ ວຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ‘‘ອຖ ໂຂ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕເທວ ມຍາປີ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອສ ນໂຍ ອີທີເສສ຺ ກຄວຕາ...ເປ...ວຕ຺ຕີຕນ຺ຕິ ເສນາສນວຕ຺ຕໍ ປ໌ຌ຺ຌເປ໌ນ຺ເຕນ ເສນາສນກ຺ຂນ຺ຘເກ (ຈູລ຺ວ. ໓໐໗) ຈ ເສນາສນປ໌ຎິພທ຺ຘວຈນໍ ກເຖນ຺ເຕນ ວຕ຺ຕີຕໍ. ສງ຺ຄາຍິສ຺ສາມາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ທສ຺ສ ‘‘ວຸຕ຺ຕໍ ອໂຫສີ’’ຕິ ຈ ອຸກຍຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເອກສ຺ສ ວາ ອິຕິ-ສທ຺ທສ຺ສ ໂລໂປ໌.

ທຸຕິຍທີວເສຕີ ເອວໍ ຈິນ຺ຕິຕທີວສໂຕ ທຸຕິຍທີວເສ, ໂສ ຈ ໂຂ ວສ຺ສູປ໌ນາຍິກທີວສໂຕ ທຸຕິຍທີວໂສວ. ເຖຣາ ທີ ອາສລ຺ທີປຸຕ຺ຕ ມີໂຕ ປາຎິປ໌ທທີວເສເຍວ ສນ຺ນິປ໌ຕິຕ຺ວາ ວສ຺ສມ຺ປ໌ຄນ຺ຕ຺ວາ ເອວໍ ຈິນ຺ເຕສ຺ນ຺ຕິ. ຣາຊທ຺ວາເຣຕີ ຣາຊເຄຫທ຺ວາເຣ. ຫຕ຺ຖກມ຺ມນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖກິຣິຍໍ, ຫຕ຺ຖກມ຺ມສ຺ສ ກຣຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ປ໌ຎິເວເທສ຺ນ຺ຕິ ຊານາເປ໌ສ຺ໍ. ວິສຎ຺ຌາຕິ ນິຣາສງ຺ກຈິຕ຺ຕາ. ອາຕາເຍວ ອປຸປ໌ຎິຫຕວຸຕ຺ຕິຍາ ປ໌ວຕ຺ຕນຎ຺ເຌນ ຈກ຺ກນ຺ຕິ ອາຕາຈກ຺ກໍ. ຕຖາ ຘມ຺ໂມເຍວ ຈກ຺ກນ຺ຕິ ຘມ຺ມຈກ຺ກໍ, ຕໍ ປ໌ນິຘ ເທສນາຌາຕປ໌ຎິເວຘຌາຕວເສນ ທຸວິຘມ຺ປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ ຕທຸກເຍເນວ ສງ຺ຄີຕິຍາ ປ໌ວຕ຺ຕນໂຕ. ‘‘ຘມ຺ມຈກ຺ກນ຺ຕີ ເຈຕໍ ເທສ ນາຌາຕສ຺ສາປີ ນາມໍ, ປ໌ຎິເວຘຌາຕສ຺ສາປີ’’ຕິ (ສໍ. ນິ. ອຎ຺ຌ. ໔.໓.໑໗) ທີ ອຎ຺ຌກຖາສ຺ ວຸຕ຺ຕໍ. ສນ຺ນິສຊ຺ຊຎ຺ຌານນ຺ຕິ ສນ຺ນິປ໌ຕິຕ຺ວາ ນິສີທນຎ຺ຌານໍ. ສຕ຺ຕ ປ໌ຕ຺ຕານີ ຍສ຺ສາຕິ ສຕ຺ຕປ໌ຕ຺ຕີ, ໂຍ ‘‘ຉຕ຺ຕປ໌ຕ຺ໂຕ, ວິສມຈ຺ຉໂທ’’ ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ສ ຊາຕຄ຺ຫທ຺ວາເຣຕີ ອຕ຺ໂຖ.

ວິສ຺ສກມ຺ມຸນາຕິ ສກ຺ກສ຺ສ ເທວານມິນ຺ທສ຺ສ ກມ຺ມາກມ຺ມວິຘາຍກໍ ເທວປຸຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍາຫ. ສຸວິກຕ຺ຕກິຕ຺ຕິຖມ຺ກໂສປານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສຸວິກຕ຺ຕປ໌ທສ຺ສ ທ຺ວນ຺ທໂຕ ປຸພ຺ເພ ສ຺ຍ຺ຍມານຕ຺ຕາ ສພ຺ເພທີ ທ຺ວນ຺ທປ໌ເທທີ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ຕຖາ ‘‘ນານາວິຘ...ເປ...

ວິຈິຕ຺ຕ''ນ຺ຕິອາທີສຸປີ. ຣາຊກຸລວິຠູຕິນ຺ຕິ ຣາຊກຸລສມ຺ປຕ຺ຕິ, ຣາຊກຸລໂສຠໍ ວາ. ອວຫສນ຺ຕມິວາຕິ ອວຫາສໍ ກຸຣຸມານໍ ວິຍ. ສິຣິຍາຕິ ໂສຠາສງ຺ຂາຕາຍ ລກ຺ຂິຍາ. ນິເກຕນມິວາຕິ ວສນຎ຺ຉານມິວ, ''ຊລນ຺ຕມິວາ''ຕິປີ ປາໂຐ. ເອກສ຺ມິເຍວ ປານີຍຕິຕ຺ເຖ ນິປ຺ຕນ຺ຕາ ປກ຺ຂິໂນ ວິຍ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ຊນານໍ ຈກ຺ຂູນິ ມຕ຺ຖເປເຍວ ນິປ຺ຕນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເອກນິປາຕ...ເປ... ວິຫງ຺ຄານ''ນ຺ຕິ. ນຍນວິຫງ຺ຄານນ຺ຕິ ນຍນສງ຺ຂາຕວິຫງ຺ຄານໍ. ໂລກຣາມເຓຍ຺ຍກມິວ ສມ຺ປີຕ຺ຒິຕນ຺ຕິ ຍທິ ໂລເກ ວິຊ຺ຊມານໍ ຣາມເຓຍ຺ຍກໍ ສພ຺ພເມວ ອານເຕ຺ວາ ເອກຕ຺ຖ ສມ຺ປີຕ຺ຒິຕໍ ສິຍາ, ຕໍ ວິຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຍໍ ຍໍ ວາ ໂລເກ ຣມິຕ຺ພຣຫຕິ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ສມ຺ປີຕ຺ຒິຕມິວາຕິປີ ອຕ຺ໂຖ. ທຍ຺ຫພ຺ພສາຣມຕ຺ຫນ຺ຕິ ເຜຄ຺ຄຸຣຫິຕໍ ສາຣໍ ວິຍ, ກສຜວິນິມ຺ຸຕ຺ຕໍ ປສນ຺ນໍ ວິຍ ຈ ທຍ຺ຫມຣຫຣູເປສຸ ສາຣກູຕໍ, ປສນ຺ນກູຕລ຺ຈ. ອປິຈ ທຍ຺ຫພ຺ໂພ ທສ຺ສນີໂຍ ສາຣກູໂຕ ວິສິຍ຺ຫຕໂຣ ມຕ຺ໂຫ ມຕ຺ຫນໍ ອລງ຺ກາໂຣ ເອຕສ຺ສາຕິ ທຍ຺ຫພ຺ພສາຣມຕ຺ໂຫ, ຕໍ. ມຕ຺ຫໍ ສູຣິຍຣສ຺ມີ ປາຕິ ນິວາເຣຕິ, ສພ຺ເພສໍ ວາ ຊນານໍ ມຕ຺ຫໍ ປສນ຺ນໍ ປາຕິ ຣກ຺ຂຕິ, ມຕ຺ຫນມລງ຺ກາຣໍ ວາ ປາຕິ ປີວຕິ ອລງ຺ກຣິຕ຺ໍ ຍຸຕ຺ຕກາເວນາຕິ ມຕ຺ຫໂປ, ຕໍ.

ກຸສ຺ມທາມານີ ຈ ຕານິ ໂອລມ຺ພການີ ເຈຕິ ກຸສ຺ມທາໂມລມ຺ພການີ. ວິເສສນສ຺ສ ເຈຕ຺ຖ ປຣນິປາໂຕ ຍຖາ ''ອຄ຺ຍາຫິໂຕ''ຕິ. ວິວິຎານີເຍວ ກຸສ຺ມທາໂມລມ຺ພການີ ຕຖາ, ຕານິ ວິນິຄ຺ຄລນ຺ຕໍ ວິເສເສນ ວເມນ຺ຕໍ ນິກ຺ຂາເມນ຺ຕມິວ ຈາຣຸ ໂສກນໍ ວິຕານໍ ເອຕ຺ຖາຕິ ຕຖາ. ກຸຍ຺ເຍນ ຄທິໂຕ ສມໍ ກໂຕຕິ ກຸຍ຺ຍິໂມ, ໂກຍ຺ຍິໂມ ວາ, ຕາທິໂສເຍວ ມຕີຕິ ມຕີໂກຍ຺ຍິໂມ, ນານາຣຕເນຫິ ວິຈິຕ຺ໂຕ ມຕີໂກຍ຺ຍິໂມ, ຕສ຺ສ ຕລໍ ຕຖາ. ອຖ ວາ ມຕີໂຍ ໂກຍ຺ເຍຕ຺ວາ ກຕຕລຕ຺ຕາ ມຕີໂກຍ຺ເຍນ ນິປ຺ຜຕ຺ຕນ຺ຕິ ມຕີໂກຍ຺ຍິມໍ, ຕເມວ ຕລໍ, ນານາຣຕນວິຈິຕ຺ຕໍ ມຕີໂກຍ຺ຍິມຕລໍ ຕຖາ. ຕມິວ ຈ ນານາປຸປ຺ຜູປ຺ຫາຣວິຈິຕ຺ຕໍ ສຸປຣິນິຍ຺ຖິຕກູມິກມ຺ມນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ປຸປ຺ຜປູຊາ ປຸປ຺ຜູປ຺ຫາໂຣ. ເອຕ຺ຖ ຫິ ນານາຣຕນວິຈິຕ຺ຕຄ຺ຄຫຕໍ ນານາປຸປ຺ຜູປ຺ຫາຣວິຈິຕ຺ຕຕາຍນິທສ຺ສນໍ, ມຕີໂກຍ຺ຍິມຕລຄ຺ຄຫຕໍ ສຸປຣິນິຍ຺ຖິຕກູມິກມ຺ມຕາຍາຕິ ທຍ຺ຫພ຺ພໍ. ນນ຺ຕິ ມຕ຺ຫປໍ. ພ຺ຣຫ຺ມວິມານສທິສນ຺ຕິ ກາວນປ຺ຸສກໍ, ຍຖາ ພ຺ຣຫ຺ມວິມານໍ ໂສກຕິ, ຕຖາ ອລງ຺ກຣິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິເສເສນ ມາເນຕພ຺ພນ຺ຕິ ວິມານໍ. ສທ຺ທວິທູ ປນ ''ວິເຫ ອາກາເສ ມາຍນ຺ຕິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ເທວາ ເຍນາຕິ ວິມານ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ວິເສເສນ ວາ ສຸຈຣິຕກມ຺ມຸນາ ມີຍຕິ ນິມ຺ມີຍຕີຕິ ວິມານໍ, ວີຕິ ວາ ສກ຺ໂຕ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕໍ ສຕ຺ຖາເນນ ມີຍຕິ ນິມ຺ມີຍຕີຕິ ວິມານນ຺ຕິອາທິນາປີ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ວິມານສ຺ຸກາຖາຍໍ ປນ ''ເອກໂຍຊນທ຺ວິໂຍຊນາທິກາເວນ ປມາຕວິເສສຍຸຕ຺ຕຕາຍ, ໂສກາຕິສຍໂຍເຄນ ຈ ວິເສສໂຕ ມານນີຍຕາຍ ວິມານ''ນ຺ຕິ (ວິ. ວ. ອຍ຺ຖ. ຄນ຺ຖາຣມ຺ກກຖາ) ວຸຕ຺ຕໍ. ນຕ຺ຖິ ອຄ຺ຆເມເຕສນ຺ຕິ ອນຄ຺ຆານິ, ອປ຺ປມາຕຄ຺ຆານິ ອຄ຺ຆິຕ຺ມສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍານີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ປຕິຣູປ຺ປ໌, ປຈ຺ເຈກໍ ວາ ອຕ຺ຖຣິຕພ຺ພານີຕິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕານິ, ເຕສໍ ສຕານິ ຕຖາ. ອຸຕ຺ຕຣາກິມຸຂນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕຣທິສາກິມຸຂໍ. ຌມ຺ໂມປີ ສຕ຺ຖາເຍວ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈນິປ຺ຜາທນໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ພຸທ຺ຌສ຺ສ ກຄວໂຕ ອາສນາຣຫໍ ຌມ຺ມາສນໍ ປຎ຺ຎເປຕ຺ວາ''ຕິ. ຍຖາຫ ''ໂຍ ໂຂ...ເປ... ມມຈ຺ຈເຍນ ສຕ຺ຖາ''ຕິອາທິ, (ທີ. ນິ. ໒໒໑໖) ຕຖາຄຕປ຺ປເວທິຕຌມ຺ມເທສກສ຺ສ ວາ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈາວທຕ຺ຕາ ຕຖາຣູເປ ອາສເນ ນິສີທິຕ຺ມຣຫຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸມ຺ປີ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາສນາຣຫນ຺ຕິ ນິສີທນາຣຫໍ. ຌມ຺ມາສນນ຺ຕິ ຌມ຺ມເທສກາສນໍ, ຌມ຺ມໍ ວາ ກເຖຕ຺ໍ ຍຸຕ຺ຕາສນໍ. ທນ຺ຕຂຈິຕນ຺ຕິ ທນ຺ເຕຫິ ຂຈິຕໍ, ຫຕ຺ຖິທນ຺ເຕຫິ ກຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ''ທນ຺ໂຕ ນາມ ຫຕ຺ຖິທນ຺ໂຕ ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມີ ຌມ຺ມາສເນ. ມມ ກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ມມ ກມ຺ມໍ, ມຍາ ວາ ກຣຕີຍໍ.

ອິທານີ ອາຍສ຺ມໂຕ ອານນ຺ທສ຺ສ ອເສກ຺ຂກູມິສມາປ຺ຊ຺ຊນໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ຕສ຺ມິລ຺ຈ ປນາ''ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ມິລ຺ຈ ປນ ທິວເສຕິ ຕຖາ ຣລ຺ຎາ ອາໂຣຈາປິຕທິວເສ, ສາວຕມາສສ຺ສກາລຸອປກ຺ຂຈຕຸຕ຺ຖທິວເສຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອນຕ຺ຖຊນນໂຕ ວິສສງ຺ກາສຕາຍ ກິເລໂສ ວິສໍ, ຕສ຺ສ ຂີຕາສວກາວໂຕ ອຎ຺ຎຖາກາວສງ຺ຂາຕາ ສຕ຺ຕິ ຄນ຺ໂຘ. ຕຖາ ຫິ ໂສ ກຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພານາທິສຸ ວິລາປາທິມກາສີ. ອປິຈ ວິສຊນນກປຸປ຺ຜາທິຄນ຺ຘປ຺ຜິກາຄຕາຍ ນານາວິຘທຸກ຺ຂເທຕຸກິຣິຍາຊນນໂກ ກິເລໂສວ ''ວິສຄນ຺ໂຘ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ຕຖາ ຫິ ໂສ ''ວິສໍ ຫຣຕີຕິ ວິສຕ຺ຕິກາ, ວິສມູລາຕິ ວິສຕ຺ຕິກາ, ວິສຜລາຕິ ວິສຕ຺ຕິກາ, ວິສປຣິໂກຄາຕິ ວິສຕ຺ຕິກາ''ຕິອາທິນາ (ມຫານິ. ໓) ວຸຕ຺ໂຕຕິ. ອປິຈ ວິສຄນ຺ໂຘນາມ ວິຣູໂປ ມໍສາທິຄນ຺ໂຘ, ຕໍສທິສຕາຍ ປນ ກິເລໂສ. ''ວິສ຺ສສທ຺ໂທ ຫີ ວິຣູເປ''ຕິ (ຌ. ສ. ຍິ. ໖໒໔) ອກິຌມ຺ມຍິກາຍໍວຸຕ຺ຕໍ. ອທ຺ຌາຕິ ເອກໍສໂຕ. ສໍເວຄນ຺ຕິ ຌມ຺ມສໍເວຄໍ. ''ໂອຫີຕກາຣານ''ນ຺ຕິ ຫີ ເຍກ຺ຍ຺ເຍນ, ປຌາເນນ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອທິເສສຸ ປນ ຖາເນສຸ ຕທລ຺ເລສມ຺ປີ ຌມ຺ມສໍເວໂຄເຍວ ອພິປ຺ເປໂຕ. ຕຖາ ຫີ ''ສໍເວໂຄ ນາມ ສໂຫຕ຺ຕປ຺ປີ ລາຕໍ, ໂສ ຕສ຺ສາ ກຄວໂຕ ທສ຺ສເນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊີ''ຕິ (ວິ. ວ. ອຍ຺ຖ. ໗໓໗) ຣຊ຺ຊມາລາວິມານວຕ຺ຕນາຍໍວຸຕ຺ຕໍ, ສາ ຈ ຕທາ ອວິລ຺ຎາຕສາສນາ ອນາຄຕຜລາຕິ. ອິຕຣຖາ ຫີ ຈິຕ຺ຕຸຕ຺ຣາສວເສນ ໂຫໂສເຍວ ສໍເວໂຄຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ເອວລ຺ຈ ສຕິ ໂສ ຕສ຺ສ ອເສກ຺ຂກູມິສມາປ຺ຊ຺ຊນສ຺ສ ເອກໍສການຕໍ ນ ສິຍາ. ເອວມກູໂຕ ຈ ໂສ ອິຌ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພເຍວາຕິ ອລມຕິປ຺ປລ຺ເຈນ. ເຕນາຕິ ຕສ຺ມາ ສ຺ເວ ສງ຺ຆສນ຺ນິປາຕສ຺ສ ວຕ຺ຕມານຕ຺ຕາ, ເສກ຺ຂສກຣຕີຍຕ຺ຕາ ວາ. ເຕ ນ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕວ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕຍາ ວາ ສນ຺ນິປາຕໍ ຄນ຺ຕ຺ໍ ນ ປຕິຣູປໍ.

ເມຕນ຺ຕິ ມມ ເອຕໍ ຄມນໍ។ ຍ຺ວາໜ຺ຕິ ໂຍ ອຫໍ, ຍນ຺ຕິ ວາ ກິຣິຍາປຣາມສນໍ, ເຕນ ‘‘ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຄມນກິຣິຍໍ ປຣາມສຕິ, ກິຣິຍາປຣາມສນສ຺ສ ຈ ຍໍ ຕໍ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຍໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ນປຸໍສກລິງ຺ເຄນ, ເອກວຈເນນ ຈ ໂຍຄ຺ຍຕາ ຕຖາເຍວ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ທສ຺ສນໂຕ។ ກິຣິຍາຍ ຫິ ສກາວໂຕ ນປຸໍສກຕ຺ຕເມກຕ຺ຕຍ຺ຈ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ។ ອາວຊ຺ເຊສີຕິ ອຸປນາເມສີ។ ມຸຕ຺ຕາຕິ ມຸຈ຺ຈິຕາ។ ອປ຺ປຕ຺ຕຍ຺ຈາຕິ ອຄຕຍ຺ຈ, ພິມ຺ໂພໜເນ ນ ຕາວ ຖປິຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ເອຕສ຺ມິ ອນ຺ຕເຣຕິ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ, ອິມິນາ ປທທ຺ວເຍນ ທສ຺ສິຕກາລານໍ ເວມຊ຺ຊກ຺ຂເຕ, ຕຖາທສ຺ສິຕກາລທ຺ວຍສ຺ສ ວາ ວິວເຣຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។

‘‘ກາຣເຕ ເຈວ ຈິຕ຺ເຕ ຈ, ຂຕສ຺ມິ ວິວເຣປິ ຈ;

ເວມຊ຺ຊາທິສ຺ ອຕ຺ເຖສ຺ ‘ອນ຺ຕຣາ’ຕິ ຣໂວ ຄໂຕ’’ຕິ។

ທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອນຸປາທາຍາຕິ ຕຕ຺ໜາທິຍ຺ຖິວເສນ ກຍ຺ຈິ ຜມ຺ມໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ, ເຍຫິ ວາ ກິເລເສຫິ ມຸຈ຺ຈຕິ, ເຕສໍ ເລສມຕ຺ຕມ຺ປິ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ។ ອາສເວຫີຕິ ກາວໂຕ ອາ ກວຄ຺ຄໍ, ຜມ຺ມໂຕ ຈ ອາ ໂຄຕ຺ຣກຸໍ ສວນໂຕ ປວຕ຺ຕນໂຕ ອາສວສຍ຺ລິເຕຫິ ກິເລເສຫິ។ ອຸປລກ຺ຂຕາວຈນມຕ຺ຕຍ຺ເຈຕໍ។ ຕເທາກຍ຺ຖຕາຍ ຫິ ສພ຺ເພຫິປິ ກິເລເສຫິ ສພ຺ເພຫິປິ ປາປຜມ຺ເມຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈຕິເຍວ។ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈີຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຣໜຕ຺ຕມຄ຺ຄກ຺ຂເຕ ອາສເວຫິ ວິມຸຈ຺ຈມານໍ ຫຸຕ຺ວາ ອຣໜຕ຺ຕຜລກ຺ຂເຕ ວິມຸຈ຺ຈິ។ ຕທຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ ‘‘ອຍຍ຺ຫີ’’ຕິອາທິນາ។ ຈງ຺ກເມນາຕິ ຈງ຺ກມນກິຣິຍາຍ។ ວິເສສນ຺ຕິ ອຕ຺ຕນາ ລທ຺ຜມຄ຺ຄຜລໂຕ ວິເສສມຄ຺ຄຜລໍ។ ວິວຍ຺ຍູປນິສ຺ສຍກູຕໍ ກຕໍ ອຸປຈິຕໍ ປຸຍ຺ຍໍ ເຍນາຕິ ກຕປຸຍ຺ໂຍ, ອຣໜຕ຺ຕາຜິຄມາຍ ກຕາຜິກາໂຣຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ປຜານມນຸຍຸຍ຺ຊາຕິ ວີຣິຍມນຸຍຸຍ຺ຊາຫີ, ອຣໜຕ຺ຕສມາປຕ຺ຕິຍາ ອນຸໂຍຄໍ ກໂຣຫີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ໂຫຫີສີຕິ ກວິສ຺ສສິ។ ກຖາໂທໂສຕິ ກຖາຍ ໂທໂສ ວິຕຖກາໂວ។ ອຈ຺ຈາຣທ຺ຜນ຺ຕິ ອຕິວິຍ ອາຣທ຺ຜໍ។ ອຸທ຺ຜຈ຺ຈາຍາຕິ ອຸທ຺ຜຕກາວາຍ។ ໜນ຺ທາຕິ ໂວສ຺ສຄ຺ຄວຈນໍ។ ເຕນ ຫີ ອສຸ ນາເຍວ ໂຍເຊຫີ, ນ ປນາໜໍ ປປ຺ລຍ຺ຈໍ ກໂຣມີຕິ ໂວສ຺ສຄ຺ຄໍ ກໂຣຕິ។ ວີຣິຍສມຕໍ ໂຍເຊຫີຕິ ຈງ຺ກມນວີຣິຍສ຺ສ ອຜິມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ໜາປນວເສນ ສມາຜິນາ ສມຕາປາທເນນ ວີຣິຍສ຺ສ ສມຕໍ ສມກາວໍ ໂຍເຊຫີ, ວີຣິເຍນ ວາ ສມຖສງ຺ຂາຕໍ ສມາຜິ ໂຍເຊຫີຕິປິ ອຕ຺ໂຖ។ ທ຺ວີຜາປີ ຫີ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ។ ວີສ຺ສມີສ຺ສາມີຕິ ອສ຺ສສີສ຺ສາມີ។ ອີທານີ ຕສ຺ສ ວິເສສໂຕ ປສໍສນາຣໜກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເຕນາຕິ ຈຕ຺ອິຣິຍາປຖວິຣຫິຕຕາກາຣເຕນ។ ‘‘ອນິປນ຺ໂນ’’ຕິອາທີນີ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນວຈນາເນວ។ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕປິ ໂສ ອາກາເສເຍວ ປຣິນິພ຺ພາຍີ។ ຕສ຺ມາ ເຖຣສ຺ສ ກິເລສປຣິນິພ຺ພານໍ, ຂນ຺ຜປຣິນິພ຺ພານຍ຺ຈ ວິເສເສນ ປສໍສາຣຫໍ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກຸຕເມວາຕິ។

ທຸຕິຍທິວເສຕິ ເຖເຣນ ອຣໜຕ຺ຕປຕ຺ຕທິວສໂຕ ທຸຕິຍທິວເສ។ ປຍ຺ຈມິຍນ຺ຕິ ຕິຖິເປກ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ‘‘ທຸຕິຍທິວເສ’’ຕິ ອິມິນາ ຕຸລ຺ຍາຜິກຣຕໍ។ ກິນ຺ນລິງ຺ຄມ຺ປິ ຫີ ຕຸລ຺ຍຕ຺ຖປທໍ ທິສ຺ສຕິ ຍຖາ ‘‘ຄ຺ໂຕ ປມາຕໍ, ວິສຕິ ຈິຕ຺ຕານີ’’ ອິຈ຺ຈາທີ។ ກາລ຺ອປກ຺ຂສ຺ສາຕິ ສາວຕມາສກາລ຺ອປກ຺ຂສ຺ສ។ ປຖມລ຺ຫີ ມາສໍ ຂຕ຺ໜຜຸລ຺ລປຜິສງ຺ຂຣຕມກໍສ຺, ປຖມມາສກາໂວ ຈ ມຊ຺ຊິມປ຺ປເທສໂວໜາເຣນ។ ຕຕ຺ຖ ຫີ ປຸຣິມປຸຕ຺ຕມີໂຕ ຍາວ ອປຣາ ປຸຕ຺ຕມີ, ຕາວ ເອໂກ ມາໂສຕິ ໂວໜຣນ຺ຕິ។ ຕໂຕ ຕີຕີ ທິວສານີ ຣາຊາ ມຕ຺ໜປມກາສິ, ຕໂຕ ທຸຕິຍທິວເສ ເຖໂຣ ອຣໜຕ຺ຕໍ ສຈ຺ຉາກາສີ, ຕຕິຍທິວເສ ປນ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ເຖຣາ ສງ຺ຄີຕິມກໍສ຺, ຕສ຺ມາ ອາສລ຺ຫີມາສກາລ຺ອປກ຺ຂປາຜິປທໂຕ ຍາວ ສາວຕມາສກາລ຺ອປກ຺ຂປຍ຺ຈມີ , ຕາວ ປຍ຺ຈທິວສາຜິໂກ ເອກມາໂສ ໂຫຕິ។ ສມາໂນຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ។ ໜຍ຺ຖຕຸຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕຕິ ອຕິວິຍ ໂສມນສ຺ສຈິຕ຺ໂຕ, ປາໂມຊ຺ເຊນ ວາ ໜຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ ປີຕິຍາ ຕຸຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕ។ ເອກໍສນ຺ຕິ ເອກສ຺ມິ ອໍເສ, ວາມໍເສຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕຖາ ຫີ ວງ຺ຄີສສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ເອກໍສໍ ຈີວຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸນ ສຕ຺ຖາປນວເສນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອກໍສນ຺ຕິ ຈ ວາມໍສໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຖິຕສ຺ເສຕໍ ອຜິວຈນໍ។ ຍໂຕ ຍຖາ ວາມໍສໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ຖິຕໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ຈີວຣໍ ກຕ຺ວາຕິ ເອວມສ຺ສຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ’’ຕິ (ສ຺។ ນີ។ ອຍ຺ຖ។ ໔។ຝ໔໘)។

ພນ຺ຜ…ເປ… ວິຍາຕິ ວຕ຺ຜໂຕ ປວຸຕ຺ຕສຸປຣິປກ຺ກຕາລຜລມິວ។ ປຕ຺ຫຸ…ເປ… ວິຍາຕິ ສິຕປີຕປກາຍຸຕ຺ຕປຕ຺ຫຸໂຣມຊກມ຺ພເລ ຖປິໂຕ ຊາຕິມາ ມຕີ ວິຍ, ຊາຕິວຈເນນ ເຈຕ຺ຖ ກຸຕ຺ຕິມໍ ນິວຕ຺ເຕຕິ។ ສມຸຄ຺ຄຕປຸຕ຺ຕຈນ຺ໂທ ວິຍາຕິ ຊຕ຺ໜປກ຺ຂປນ຺ນຣສຸ ໂປສເຖ ສມຸຄ຺ຄໂຕ ໂສລ຺ອສກລາປຣິປຸຕ຺ໂຕ ຈນ຺ໂທ ວິຍ។ ພາລາ…ເປ… ວິຍາຕິ ຕຣຸຕສູຣິຍປກາສມ຺ຜສ຺ເສນ ຜຸລ຺ລິຕສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕປຣາຄຄພ຺ກໍ ສຕປຕ຺ຕປທ຺ຜໍ ວິຍ។ ‘‘ປີຍ຺ຊຣສທ຺ໂທ ຫີ ເໜມວຕ຺ຕປຣິຍາໂຍ’’ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ។ ຝີ។ ໑។໔໘) ສາຣຕ຺ຖທີປນິຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ។ ປຣິໂຍທາເຕນາຕິ ປກສ຺ສເຣນ។ ສປ຺ປເກນາຕິ ວຕ຺ຕປ຺ປກາຍ, ສິລປ຺ປກາຍ ຈ ສມນ຺ນາຄເຕນ។ ສສ຺ສິຣິເກນາຕິ ສຣີຣໂສກຄ຺ຄາທິສງ຺ຂາຕາຍ ສີຣິຍາ ອຕິວິຍ ສີຣິມຕາ។ ມຸຂວເຣນາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂສກາສມລງ຺ກຕຕ຺ຕາ ອຸຕ຺ຕມມຸເຂນ។ ກາ

ນໍ ‘‘ອໜມສຸມິ ອຣຫຕຸຕໍ ປຕຸໂຕ’’ຕິ ນາໂຣເຈສີ, ຕຖາຣູປາຍ ປນ ອຸຕຸຕມລິລຸອາຍ ຄມນໂຕ ປສຸສນຸຕາ ສພຸເພປີ ຕມຕຸຖໍ ຊານນຸ
ຕິ, ຕສຸມາ ອາໂຣເຈນຸໂຕ ວິຍ ໂຫຕີຕິ ອາໜ ‘‘ອຕຸຕໂນ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸຕື ອາໂຣຈຍມາໂນ ວິຍ ອຄມາສີ’’ຕິ ฯ

ກິມຕຸຖໍ ປນາຍໍ ເອວມາໂຣຈຍມາໂນ ວິຍ ອຄມາສີຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ໂສ ຫິ ‘‘ອຕຸຕຸປນາຍິກໍ ອກຕຸວາ ອຄຸຄພຸຍາກຣຕໍ ກຄວຕາ
ສໍວຕຸຕິຕ’’ນຸຕິ ມນສີ ກຣິຕຸວາ ‘‘ເສກຸຂຕາຍ ສມຸມວິນຍສງຄີຕິຍາ ຄເຫຕຸມຍຸຕຸຕມຸປີ ພຫຸສຸສຸຕຸຕຸຕາ ຄຕຸທີສຸສາມາ’’ຕິ ນິສິນຸ
ນານໍ ເຖຣານໍ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸຕິວິຊານເນນ ໂສມນສຸສຸປຸປາທນຕຸຖໍ, ‘‘ອປຸປມຕຸໂຕ ໂຫທີ’’ຕິ ກຄວຕາ ທິນຸນໂອວາທສຸສ ຈ
ສຜລຕາທີປນຕຸຖໍ ເອວມາໂຣຈຍມາໂນ ວິຍ ອຄມາສີຕິ ฯ ອາຍສຸມໂຕມຫາກສຸສປສຸສເອຕທໂຫສິ ສມສມຸຄປນາທີນາ
ຍຖາວຸຕຸຕກາຣເຕນ ສຕຸຖຸກປຸປຕຸຕາ ฯ ສເຣຍຸຍາຕິ ວິຊຊມາໂນ ກເວຍຸຍ ฯ ‘‘ໂສກຕິ ໑໓ ເຕ ອາວຸໂສ ອານນຸທ
ອຣຫຕຸຕສມຣຄມຕາ’’ຕິອາທີນາ ສາສຸກາຣມທາສີ ฯ ອຍມິສ ທີພກາຕການໍ ວາໂທ ฯ ຊຸທຸທກກາຕເກສຸ ຈ ສຸຕຸຕນິ
ປາຕຊຸທຸທກປາຖກາຕການໍ ວາໂທຕີປີ ຍຸຊຊຕິ ຕທຍຸຖກຖາສຸປີ ຕຖາ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ฯ

ມຊຊີມໍ ນິກາຍໍ ກຕນຸຕິ ສີເລນາຕິ ມຊຊີມກາຕກາ, ຕປຸປຄຸຕາ ອາຈຣິຍາ ฯ ຍຖາວຸທຸຍນຸຕິ ວຸທຸຍປຜິປາຝີ, ຕທນຕິກຸກມິຕຸ
ວາ ວາ ฯ ຕຕຸຖາຕິ ຕສຸມື ກິກຸຂຸສງເຜ ฯ ອານນຸທສຸສ ເອຕມາສນນຸຕິ ສມຸພນຸໂຮ ฯ ຕສຸມື ສມເຍຕິ ຕສຸມື ເອວໍກຖຸນສມເຍ ฯ
ເຖໂຣ ຈິນຸເຕສີ ‘‘ກຸທື ຄໂຕ’’ຕິ ປຸຈຸຉນຸຕານໍ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສນຸເຕ ອຕິວິຍ ປາກຍກາເວນ ກວິສຸສມານຕຸຕາ, ອຍມຸປີ
ມຊຊີມກາຕເກສຸເວວ ເອກຈຸຈານໍ ວາໂທ, ຕສຸມາ ອິຕີປີ ເອເກ ວທນຸຕີຕິ ສມຸພນຸໂຮ ฯ ອາກາເສນ ອາຄນຸຕຸວາ ອຕຸຕໂນ ອາສ
ເນເຍວ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສສີຕີປີ ເຕສເມວ ເອກຈຸເຈ ວທນຸຕີ ฯ ປຸລຸລິງຄວິສເຍ ຫິ ‘‘ເອເກ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ສພຸພຕຸຖ ‘‘ເອກຈຸເຈ’’ຕິ ອຕຸ
ໂຖ ເວທິຕພຸໂພ ฯ ຕີສຸປີ ເຈຕຸຖ ວາເທສຸ ເຕສໍ ເຕສໍ ກາຕການໍ ເຕນ ເຕນາກາເຣນ ອາຄຕມຕຸຕໍ ຖເປຕຸວາ ວິສໍ ວິສໍ ວຈເນ
ອຄຸຄໍ ວິເສສກາຣຕໍ ນຕຸຖິ ฯ ສຕຸຕມາສໍ ກຕາຍ ຫິ ສມຸມວິນຍສງຄີຕິຍາ ກທາຈິ ປກຕິຍາວ, ກທາຈິ ປຖວິຍໍ ນິມຸຊຊິຕຸວາ, ກ
ທາຈິ ອາກາເສນ ອາຄຕຕຸຕາ ຕໍ ຕທາຄມນມຸປາທາຍ ຕຖາ ຕຖາ ວທນຸຕີ ฯ ອປີຈ ສງຄີຕິຍາ ອາທີທີວເສເຍວ ປຖມໍ ປກຕິຍາ
ອາຄນຸຕຸວາ ຕໂຕ ປຣໍ ອາກາສມພຸກຸຄຸຄນຸຕຸວາ ປຣິສໍ ປຕຸຕກາເລ ຕໂຕ ໂອຕຣິຕຸວາ ກິກຸຂຸປນຸຕື ອປີລຸເອນຸໂຕ ປຖວິຍໍ ນິມຸຊ
ຊິຕຸວາ ອາສເນ ອຕຸຕານໍ ທສຸເສສີຕີປີ ວທນຸຕີ ฯ ຍຖາ ວາ ຕຖາ ວາ ອາຄຈຸຉຕຸ, ອາຄມນາກາຣມຕຸຕໍ ນ ປມາຕໍ, ອາຄນຸຕຸວາ
ຄຕກາເລ ອາຍສຸມໂຕ ມຫາກສຸສປສຸສ ສາສຸກາຣທານເມວ ປມາຕໍ ສຕຸຖາຣາ ທາຕພຸພສາສຸກາຣທາເນເນວ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸຕິ
ຍາ ອຄຸເຄສມຸປີ ຌາປີຕຕຸຕາ, ກຄວຕິ ສຣມາເນ ປຜິຄຸຄເຫຕພຸພາຍ ຈ ປສໍສາຍ ເຖຣສຸສ ປຜິຄຸຄຫິຕຕຸຕາ ฯ ຕສຸມາ ຕມຕຸຖໍ
ທສຸເສນຸໂຕ ‘‘ຍຖາ ວາ’’ຕິອາທິມາໜ ฯ ສພຸພຕຸຖາປີຕິ ສພຸເພສຸປີ ຕີສຸ ວາເທສຸ ฯ

ກິກຸຂູ ອາມນຸເຕສີຕິ ກິກຸຂູ ອາລປີຕິ ອຍເມຕຸຖ ອຕຸໂຖ, ອຄຸຄຕຣ ປນ ຌາປເນປີ ທິສຸສຕິ ຍຖາ ‘‘ອາມນຸຕຍາມິ ໂວ ກິກຸຂເວ,
(ທີ ฯ ນິ ฯ ໘໔໑໗) ປຜິເວທຍາມິ ໂວ ກິກຸຂເວ’’ຕິ (ອ ฯ ນິ ฯ ໗໗໘) ປກຸໂກສເນປີ ທິສຸສຕິ ຍຖາ ‘‘ເອຫີ ຕຸວໍ ກິກຸຂຸ ມມ ວຈເນນ
ສາຣິປຸຕຸຕໍ ອາມນຸເຕຫີ’’ຕິ (ອ ฯ ນິ ฯ ໙໑໑) ອາລປເນປີ ທິສຸສຕິ ຍຖາ ‘‘ຕຕຸຣ ໂຂ ກຄວາ ກິກຸຂູ ອາມນຸເຕສີ ‘ກິກຸຂໂວ’ຕິ’’ (ສໍ ฯ
ນິ ฯ ໑໔໙), ອິຣາປີ ອາລປເນຕິ ສາຣຕຸຖທີປນິຍໍ (ສາຣຕຸຖ ฯ ຜີ ฯ ໑ ປຖມມຫາສງຄີຕິກຖາວຕຸຕນາ) ວຸຕຸຕໍ ฯ
ອາລປນມຕຸຕສຸສ ປນ ອກາວໂຕ ‘‘ກີ ປຖມໍ ສງຄາຍາມາ’’ຕິອາທີນາ ວຸຕຸເຕນ ວິຄຸຄາປີຍມານຕຸຖນຸຕເຣນ ຈ ສໜຈຣຕາໂຕ
ຌາປເນວ ວຜຸຜຕິ, ຕສຸມາ ອາມນຸເຕສີຕິ ປຜິເວເທສີ ວິຄຸຄາເປສີຕິ ອຕຸໂຖ ວຕຸຕພຸໂພ ฯ ‘‘ຕຕຸຣ ໂຂ ກຄວາ ກິກຸຂູ ອາມນຸເຕສີ
‘ກິກຸຂໂວ’ຕິ, ‘ກທຸທນຸເຕ’ຕິ ເຕ ກິກຸຂູ ກຄວໂຕ ປຈຸຈສຸໂສສຸ’’ນຸຕິອາທີສຸ (ສໍ ฯ ນິ ฯ ໑໔໙) ຫິ ອາລປນມຕຸຕເມວ ທິສຸສຕິ, ນ
ວິຄຸຄາປີຍມານຕຸຖນຸຕຣໍ, ຕໍ ປນ ‘‘ກູຕປຸພຸພໍ ກິກຸຂເວ’’ຕິອາທີນາ (ສໍ ฯ ນິ ฯ ໑໔໙) ປຈຸເຈກເມວ ອາຣທຸຣໍ ฯ ຕສຸມາ ຕາ
ທີເສສຸເວວ ອາລປເນ ວຜຸຜຕີຕິ ໂນ ຕກຸໂກ ฯ ສທຸທວິທູ ປນ ວທນຸຕິ ‘‘ອາມນຸຕຍິຕຸວາ ເທວິນຸໂທ, ວິສຸສກມຸມໍ ມຫິທຸຣິກ’ນຸຕິ
ອາທີສຸ (ຈຣິຍາ ฯ ໑໐໗) ວິຍ ມນຸຕສທຸໂທ ຄຸຕຸຕກາສເນ ฯ ຕສຸມາ ‘ອາມນຸເຕສີ’ຕິ ເອຕສຸສ ສມຸມນຸຕຍີຕິ ອຕຸໂຖ’’ຕິ ฯ
‘‘ອາວຸໂສ’’ຕິອາທີ ອາມນຸຕນາກາຣທີປນໍ ฯ ຣມຸມໍ ວາ ວິນຍໍ ວາຕິ ເອຕຸຖ ວາ-ສທຸໂທ ວິກປຸປເນ, ເຕນ ‘‘ກີເມກໍ ເຕສຸ ປຖມໍ ສງ
ຄາຍາມາ’’ຕິ ທສຸເສຕິ ฯ ກສຸມາ ອາຍູຕີ ອາໜ ‘‘ວິນເຍ ຖິເຕ’’ຕິອາທີ ฯ ‘‘ຍສຸມາ, ຕສຸມາ’’ຕິ ຈ ອຊຊາໜຣິຕຸວາ ໂຍເຊຕພຸພໍ ฯ ຕສຸ
ມາຕິ ຕາຍ ອາຍຸສຣິກຸຂຕາຍ ฯ ຊຸຣນຸຕິ ເຊຍຸຖກໍ ฯ ໂນ ນປຸປໂຫຕີຕິ ປໂຫຕີເຍວ ฯ ທຸວິປຜິເສໂຣ ຫິ ສໜ ອຕິສເຍນ ປກຕຸຍຕຸຖ
ທີປໂກ ฯ

ເອຕທຄຸຄນຸຕິ ເອໂສ ອຄຸໂຄ ฯ ລິງຄວິປລຸລາເສນ ຫິ ອຍໍ ນິທຸເທໂສ ฯ ຍທິທນຸຕິ ຈ ໂຍ ອຍໍ, ຍທິທໍ ຂນຸຣປຄຸຈກນຸຕິ ວາ ໂຍ
ເຊຕພຸພໍ ฯ ເອວຄຸຫີ ສຕິ ‘‘ເອຕທຄຸຄ’’ນຸຕິ ຍຖາຣຸຕລິງຄເມວ ฯ ‘‘ຍທິທ’’ນຸຕິ ປທສຸສ ຈ ອຍໍ ສກາໂວ, ຍາ ຕສຸສ ຕສຸສ
ອຕຸຖສຸສ ວຕຸຕພຸພສຸສ ລິງຄານຸຣູເປນ ‘‘ໂຍ ອຍ’’ນຸຕິ ວາ ‘‘ຍາ ອຍ’’ນຸຕິ ວາ ‘‘ຍໍ ອິທ’’ນຸຕິ ວາ ໂຍເຊຕພຸພຕາ ຕຖາເຍວສຸສ

ຕຖຸ ຕຖຸ ທສຸສິຕຖຸຕາ។ ກິກຸຂູນໍ ວິນຍຊຣານນຸຕິ ນິທຸສາຣຕາລຍຸກິນິທຸເທໂສ។

ອຕຸຕນາວ ອຕຸຕານໍ ສມຸມນຸນິຕິ ສຍເມວ ອຕຸຕານໍ ສມຸມຕໍ ອກາສິ។ ''ອຕຸຕນາ''ຕິ ຫິ ອິທໍ ຕຕິຍາວິເສສນໍ ກວຕິ, ຕສຸຈ ປເຣ ຫິ ສມຸມນຸນນໍ ນິວຕຸເຕຕິ, ''ອຕຸຕນາ''ຕິ ວາ ອຍໍ ວິກຕຸຍນຸຕປຕິຣູປໂກ ອພຸຍຍສທຸໂທ ។ ເກຈິ ປນ ''ລິງຄຕຸເຖ ຕຕິຍາ ອກິ ຫິຕກຕຸຕຸກາວໂຕ''ຕິ ວທນຸຕິ។ ຕທຍຸຕຸຕເມວ ''ເຖໂຣ''ຕິ ກຕຸຕຸໂນ ວິຊຊມານຕຸຕາ។ ວິສຸສຊຊນຕຸຖາຍ ອຕຸຕນາວ ອຕຸຕານໍ ສມຸມນຸນິຕິ ໂຍເຊຕພຸພໍ។ ປຸຈຸຊສາຕຸສຸສ ທຸວິກມຸມິກຕຸຕາ ''ອຸປາລິ ວິນຍ''ນຸຕິ ກມຸມທຸວຍໍ ວຸຕຸຕໍ។

ພິຊນີ ຄເຫຕຸວາຕິ ເອຕຸຖ ພິຊນີຄຫຳ ຊມຸມກຖິການໍ ຊມຸມຕາຕິ ເວທິຕພຸພໍ។ ຕາຍ ຫິ ຊມຸມກຖິການໍ ປຣິສາຍ ຫຕຸຖກຸກຸ ກຸຈຸຈມຸຂວິກາຣາທິ ປຜິຈຸສາທິຍຕິ។ ກຄວາ ຈ ຊມຸມກຖິການໍ ຊມຸມຕາທສຸສນຕຸຖເມວ ວິຈິຕຸຣພິຊນີ ຄຕຸຫາຕິ។ ອສຸລຖາ ຫິ ສພຸພສຸສປີ ໂລກສຸສ ອລງກາຣກູຕໍ ປຣມຸກຸກໍສຄຕສິກຸຂາສັຍມານໍ ພຸທຸສານໍ ມຸຂຈນຸທມຕຸທລໍ ປຜິຈຸສາເທຕພຸພໍ ນ ສິຍາ។ ''ປຖມໍ ອາວຸໂສ ອຸປາລິ ປາຣາຊິກໍ ກຕຸຖ ປສຸລຕຸຕ''ນຸຕິ ກສຸມາ ວຸຕຸຕໍ, ນນຸ ຕສຸສ ສງຄີຕິຍາ ປຸຣິມກາເລ ປຖມກາໂວ ນ ຍຸຕຸໂຕຕິ? ໂນ ນ ຍຸຕຸໂຕ ກຄວຕາ ປສຸລຕຸຕານຸກຸກເມນ, ປາຕິໂມກຸຂຸທເທສານຸກຸກເມນ ຈ ປຖມກາວສຸສ ສິທຸຊຕຸຕາ។ ເຍກຸຍເຍນ ຫິ ຕິຕິ ປິຜການິ ກຄວໂຕ ຊຣມານກາເລ ຖິຕານຸກຸກເມເນວ ສງຄີຕານິ, ວິເສສໂຕ ວິນຍາກິຊມຸມປິຜການີຕິ ທຍຸຖພຸພໍ។ ກິສຸມີ ວຕຸຖຸສຸມິນຸຕິ, ເມຖຸນຊມຸເມຕິ ຈ ນິມິຕຸຕຕຸເຖ ກຸມຸມວຈນໍ។ ''ກຕຸຖ ປສຸລຕຸຕ''ນຸຕິອາທີນາ ທສຸສິເຕນ ສຫ ຕທວສິຍຸຖມຸປີ ສງຄເຫຕຸວາ ທສຸເສຕຸໍ ''ວຕຸຖຸມຸປີ ປຸຈຸຊີ''ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។

ສງຄີຕິກາຣກວຈນສມຸພິສຸສໍ ວາ ນຸ ໂຂ, ສຸທຸຊໍ ວາ ພຸທຸຊວຈນນຸຕິ ອາສງກາປຣິຫຣຕຸຖໍ, ຍຖາສງຄີຕສຸເສວ ປມາຕກາວໍ ທສຸສນຕຸຖຍຸຈ ປຸຈຸຊໍ ສມຸທຸຊຣິຕຸວາ ວິສຸສຊຸເຊນຸໂຕ ''ກິ ປເນຕຸຖາ''ຕິອາທິມາຫ។ ເອຕຸຖ ປຖມປາຣາຊິເກຕິ ເອຕິສຸສໍ ຕຖາສງ ຄີຕາຍ ປຖມປາຣາຊິກປາລຸອິຍໍ។ ເຕເນວາຫ ''ນ ຫິ ຕຖາຄຕາ ເອກພຸຍຊຸນມຸປີ ນິຣຕຸຖກໍ ວທນຸຕີ''ຕິ។ ອປເນຕພຸພນຸຕິ ອຕິ ເຣກກາເວນ ນິຣຕຸຖກຕາຍ, ວິຕຖກາເວນ ວາ ອຍຸຕຸຕຕາຍ ຂຫຸເທຕພຸພວຈນໍ។ ປກຸຂິປິຕພຸພນຸຕິ ອສມຸປຸຕຸຕາຍ ອຸປ ເນຕພຸພວຈນໍ។ ກສຸມາຕິ ອາຫ ''ນ ຫີ''ຕິອາທີ។ ສາວການໍ ປນ ເທວຕານໍ ວາ ກາສິເຕຕິ ກຄວໂຕ ປຸຈຸສາໂຖມນາທິວເສນ ກາສິຕໍ ສນຸຊາຍາຫ។ ສພຸພຕຸຖາປີຕິ ກຄວໂຕ ສາວການໍ ເທວຕານຍຸຈ ກາສິເຕປີ។ ຕໍ ປນ ປກຸຂິປນໍ ສມຸພນຸຊວຈນມຕຸຕສຸເສວ, ນ ສກາວາຍຸຕຸຕິຍາ ອຕຸຖສຸສາຕິ ທສຸເສຕິ ''ກິ ປນ ຕ''ນຸຕິອາທີນາ ສມຸພນຸຊວຈນມຕຸຕນຸຕິ ປຸພ ພາປຣສມຸພນຸຊວຈນເມວ។ ອິທໍ ປຖມປາຣາຊິກນຸຕິ ວວຕຸຖເປຕຸວາ ຖເປສຸໍ ອິມິນາວ ວາຈນາມຄຸເຄນ ອຸຄຸຄຫາສາຣຕາທີກິຈຈນິປຸຜາທນຕຸຖໍ, ຕທຕຸຖເມວ ຈ ຄຕສຊຊາຍມກໍສຸ ''ເຕນ…ເປ… ວິຫຣຕີ''ຕິ។ ສຊຊາຍາຣມຸກກາເລ ເຍວ ປຖວີ ອກມຸປິຕຸຖາຕິ ວທນຸຕິ, ຕທິທໍ ປນ ປຖວີກມຸປນໍ ເຖຣານໍ ຊມຸມສຊຊາຍານຸກາເວນາຕິ ລາເປຕຸໍ ''ສາຊຸກາຣໍ ທທ ມານາ ວິຍາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອຸທກປຣິຍນຸຕນຸຕິ ປຖວິສນຸສາຣເກົາທກປຣິຍນຸຕໍ។ ຕສຸມິລຸຫິ ຈລິເຕເຍວ ສາປີ ຈລຕິ, ເອເຕນ ຈ ປ ເທສປຖວີກມຸປນໍ ນິວຕຸເຕຕິ។

ກິລຸຈາປີ ປາລຸອິຍໍ ຄຕນາ ນຕຸຖິ, ສງຄີຕິມາໂຣປິຕານິ ປນ ເອຕຸຕກາເນວາຕິ ທີເປຕຸໍ ''ປລຸຈສຕຸຕຕິ ສິກຸຂາປທານີ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ປຸຣິມນເຍເນວາ''ຕິ ເອເຕນ ສາຊຸກາຣໍ ທທມານາ ວິຍາຕິ ອຕຸຖມາຫ។ ນ ເກວລໍ ສິກຸຂາປທກຕຸຫວີກງຄນິຍເມເນວ, ອຖ ໂຂ ປມາຕນິຍເມນາປີຕິ ທສຸເສຕຸໍ ''ຈຕຸສຍຸຖີກາຕວາຣາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ເອຕຸຖ ຈ ກາຕວາໂຣຕິ –

''ອຍຸຖກຸຂຣາ ເອກປທໍ, ເອກຄາຖາ ຈຕຸປຸປທໍ;

ຄາຖາ ເຈກາ ມໂຕ ຄນຸໂຖ, ຄນຸໂຖ ພາຕຸຕີສຕກຸຂໂຣ។

ພາຕຸຕີສກຸຂຣຄນຸຖານໍ, ປລຸລາສທຸວີສຕໍ ປນ;

ກາຕວາໂຣ ມໂຕ ເອໂກ, ສຸວຍຸຖກຸຂຣສຫສຸສໂກ''ຕິ។

ເອວໍ ອຍຸຖກຸຂຣສຫສຸສປຣິມາໂຕ ປາໂຖ ວຸຈຸຈຕິ។ ກຕິຕພຸໂພ ວາໂຣ ຍສຸສາຕິ ຫິ ກາຕວາໂຣ, ເອເກນ ສຊຊາຍນມຄຸເຄນ ກ ເຖຕພຸພວາໂຣຕິ ອຕຸໂຖ។ ຂນຸຊກນຸຕິ ມຫາວຄຸຄຈູລຸອວຄຸຄໍ។ ຂນຸຊານໍ ສມູຫໂຕ, ປກາສນໂຕ ວາ ຂນຸຊໂກຕິ ຫິ ວຸຈຸຈຕິ,

ຂນ຺ຘາຕິ ເຈຕ຺ຖ ປພ຺ພຊ຺ຊູປສມ຺ປທາທິວິນຍກມ຺ມສງ຺ຂາຕາ, ຈາຣິຕ຺ຕວາຣິຕ຺ຕສິກ຺ຂາປທສງ຺ຂາຕາ ຈ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິໂຍ ອທິປ຺ເປຕາ. ປພ຺ພຊ຺ຊາທີນິ ຫິ ຂນ຺ຘກວຕ຺ຕານິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິໂຍຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍຎ຺ຈ ຂນ຺ຘສທ຺ໂທ ທິສ຺ສຕິ ''ທາຣຸກ຺ຂນ຺ໂຘ, (ອຯ ນິຯ ໖ຯ໔໑) ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຘ (ອຯ ນິຯ ໗ຯ໗໒), ອຸທກກ຺ຂນ຺ໂຘ''ຕິອາທີສຸ (ອຯ ນິຯ ໕ຯ໔໕; ໖ຯ໓໗) ວິຍ. ອປິຈ ຠາຄຣາສຏ຺ເຐນາປິ ຍຸຊ຺ຊຕິເຍວ ຕາສໍ ປຎ຺ຎຕ຺ຕີນໍ ຠາຄໂຕ, ຣາສິໂຕ ຈ ວິຠຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຕໍ ປນ ວິນຍປິຏກໍ ຠາຓເກຫິ ຣກ຺ຂິຕໍ ໂຄປິຕໍ ສງ຺ຄຫາຣຸລ຺ຫນເຍເນວ ຈິຣກາລໍ ອນສ຺ສມານໍ ຫຸຕ຺ວາ ປຕິຏ຺ຐຫິສ຺ສຕີຕິ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອຸປາລິຕ຺ເຖຣໍ ປຏິຈ຺ຈາເປສໍ ''ອາວຸໂສ ອິມໍ ຕຸຍ຺ຫໍ ນິສ຺ສິຕເກ ວາເຈຫີ''ຕິ.

ຘມ຺ມໍ ສງ຺ຄາຍິຕຸກາໂມຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາຠິຘມ຺ມສງ຺ຄີຕິໍ ກຕ຺ຕຸກາໂມ ''ຘມ຺ໂມ ຈ ວິນໂຍ ຈ ເທສິໂຕ ປຎ຺ຎຕ຺ໂຕ''ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໒໑໖) ວິຍ ປາຣິເສສນເຍນ ຘມ຺ມສທ຺ທສ຺ສ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາຠິຘມ຺ເມສ຺ເວວ ປວຕ຺ຕນໂຕ. ອຍມຕ຺ໂຖ ອຸປຣິ ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິ.

ສງ຺ຆໍ ຎາເປສີຕິ ເອຕ຺ຖ ເທຍ຺ຍາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ກຕຣໍ ອາວຸໂສ ປິຏກນ຺ຕິ ວິນຍາວເສເສສຸ ທ຺ວີສຸ ປິຏເກສຸ ກຕຣໍ ປິຏກໍ. ວິນຍາຠິຘມ຺ມານມ຺ປິ ຂຸທ຺ທກສງ຺ຄີຕິປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາ ຕມນ຺ຕເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປິຏເກ ຈຕສ຺ໂສ ສງ຺ຄີຕິໂຍ''ຕິ. ສງ຺ຄີຕິໂຍຕິ ຈ ສງ຺ຄາຍນກາເລ ທີຆາທິວເສນ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ນິຍເມຕ຺ວາ ສງ຺ຄຍ຺ຫມານຕ຺ຕາ ນິກາຍາວ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ. ເຕ ນາຫ ''ທີຆສງ຺ຄີຕີ''ນ຺ຕິອາທີ. ສຸຕ຺ຕາເນວ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕ຺ວາ ວຄ຺ຄກຣຓວເສນ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ, ປຓ຺ຓາສານີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ຈຕ຺ຕາ ລີສ ສຸຕ຺ຕານິ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕສ຺ມາ ຈຕ຺ຕາລີສໍ ສຸຕ຺ຕານິ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ ໂຫນ຺ຕິ, ສຸຕ຺ຕານິ ວາ ຈຕ຺ຕາລີສ, ເຕສໍ ວຄ຺ຄກຣຓວເສນ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ, ເຕສຸ ຕີສຸ ວຄ຺ເຄສູຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ''ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕໍ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ປຖມໍ ສງ຺ຄາຍາມາ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ກສ຺ມາຕິ ໂຈທນາສມ຺ຠວໂຕ ''ຕິວິຘສີລາລງ຺ກຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ເຫຕຸຄພ຺ຠານິ ຫິ ເອຕານິ. ຈູລຸອມຊ຺ຊິມມຫາສີລວເສນ ຕິວິຘສ຺ສາປິ ສີລສ຺ສ ປກາສນຕ຺ຕາ ເຕນ ອລງ຺ກຕໍ ວິຠູສິຕໍ ຕຖາ ນານາວິຘ ມິຈ຺ຉາຊີວກຸເຫນລປ຺ປນາທໂຍ ວິທ຺ຘໍເສຕີຕິ ນານາວິຘມິຈ຺ຉາຊີວກຸຫນລປ຺ປນາທິວິທ຺ຘໍສນໍ. ຕຕ຺ຖ ກຸຫນາຕິ ກຸຫາຍນາ, ປຈ຺ຈຍປຏິເສວນສາມນ຺ຕຊປ຺ປໄນຣິຍາປຖສນ຺ນິສ຺ສິຕສງ຺ຂາເຕນ ຕິວິເຘນ ວຕ຺ຖຸນາ ວິມ຺ຫາປນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ລປ຺ນາຕິ ວິຫາຣໍ ອາຄເຕ ມນຸສ຺ເສ ທິສ຺ວາ ''ກິມຕ຺ຖາຍ ໂຠນ຺ໂຕ ອາຄຕາ, ກິໍ ຠິກ຺ຂູ ນິມນ຺ເຕຕຸໍ. ຍທິ ເອວໍ ຄຈ຺ຉຖ, ອຫໍ ປຈ຺ຉໂຕ ຠິກ຺ຂູ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຄຈ຺ຉາມີ''ຕິ ເອວມາທິນາ ຠາສ ນາ. ອາທິສທ຺ເທນ ປຸປ຺ຜທານາທໂຍ, ເນມິຕ຺ຕິກຕາທໂຍ ຈ ສງ຺ຄຍ຺ຫນ຺ຕິ. ອປິເຈຕ຺ຖ ມິຈ຺ຉາຊີວສທ຺ເທນ ກຸຫນລປ຺ປນາທີ ເສສໍ ອເນສນໍ ຄຍ຺ຫຕິ. ອາທິສທ຺ເທນ ປນ ຕທວເສສໍ ມຫິຈ຺ຉຕາທິກໍ ທຸສ຺ສີລຍນ຺ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ. ທຸວາສຍ຺ທີ ທີຍ຺ທີໂຍ ເອວ ປລິເວຓນຍ຺ເຖນ ຊາລສທິກ຺ຂຕາຍ ຊາລໍ, ຕສ຺ສ ວິນິເວຓນໍ ອປລິເວຖກຣຓໍ ຕຖາ.

ອນ຺ຕຣາ ຈ ຣາຊຄຫໍ ອນ຺ຕຣາ ຈ ນາລຸອນ຺ທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນ຺ຕຣາສທ຺ໂທ ວິວເຣ ''ອປິຈາຍໍ ຠິກ຺ຂເວ ຕໂປທາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ມຫານິຣຍານໍ ອນ຺ຕຣິກາຍ ອາຄຈ຺ຉຕີ''ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໒໓໑) ວິຍ. ຕສ຺ມາ ຣາຊຄຫສ຺ສ ຈ ນາລຸອນ຺ທສ຺ສ ຈ ວິວເຣຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຄພ຺ໂພ. ອນ຺ຕຣາສທ຺ເທນ ປນ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ກຕໍ. ອີທິເສສຸ ຖາເນສຸ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ''ອນ຺ຕຣາ ຄາມຍ຺ຈ ນທີຍ຺ຈ ຍາຕີ''ຕິ ເອວໍ ເອກເມວ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທໍ ປຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ໂສ ທຸຕິຍປເທນປິ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ ໂຫຕີ. ອໂຍຊິຍມາເນ ຫິ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ນ ປາປຸຓາຕິ ສາມິວຈນສ຺ສ ປສງ຺ເຄ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທໂຍເຄນ ອຸປໂຍຄວຈນສ຺ສ ອິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖ ຣຎ຺ໂຎ ຄິ ລຸອນຕ຺ຖໍ ປຏິຠານຈິຕ຺ຕວິຈິຕ຺ຣອຄາຣໍ ກາຣໍສຸ, ຕໍ ''ຣາຊາຄາຣກ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ມິໍ. ອມ຺ພລຏ຺ຐິກາຕິ ຣຎ຺ໂຎ ອຸຍ຺ຍານໍ. ຕສ຺ສ ກິຣ ທ຺ວາຣສມີເປ ຕຣຸໂຓ ອມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ ອຕ຺ຖິ, ຕໍ ''ອມ຺ພລຏ຺ຐິກາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ສມີເປ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອຸຍ຺ຍານມ຺ປິ ''ອມ຺ພລຏ຺ຐິກາ'' ຕ຺ເວວ ສງ຺ຂຍໍ ຄຕໍ ຍຖາ ''ວຣຸຓນຄຣ''ນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອມ຺ພລຏ຺ຐິກາຍໍ ນາມ ອຸຍ຺ຍາເນ ຣາຊາຄາຣເກຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອວິຎ຺ຎາຍມານສ຺ສ ຫິ ວິຎ຺ຎາປນຕ຺ຖໍ ເອຕໍ ອາຘາຣທ຺ວຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຣາຊາຄາຣເກຕສ຺ສາຕິ ວາ ຣາຊາຄາຣກໍ, ອຸຍ຺ຍານໍ, ຣາຊາຄາຣວຕິ ອມ຺ພລຏ຺ຐິກາຍໍ ນາມ ອຸຍ຺ຍາເນຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກິນ຺ນລິງ຺ຄມ຺ປິ ຫິ ວິເສສນປທມຕ຺ຖິ''ຕິ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ເອວໍ ສຕິ ຣາຊາຄາຣໍ ອາສາໂຣ ນ ສິຍາ. ''ຣາຊາຄາຣເກຕິ ເອວໍນາມເກ ອຸຍ຺ຍາເນ ອກິຣມນາຣຫໍ ກິຣ ຣາຊາຄາຣມ຺ປີ. ຕຕ຺ຖ, ຍສ຺ສ ວ ເສເນຕໍ ເອວໍ ນາມໍ ລຠຕີ''ຕິ (ວຊິຣຯ ຏີຯ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ) ວຊິຣພຸທ຺ຘິຕ຺ເຖໂຣ. ເອວໍ ສຕິ ''ອມ຺ພລຏ຺ຐິກາຍ''ນ຺ຕິ ອາສນ຺ນຕຣຸຓມ຺ພຣຸກ຺ເຂນ ວິເສເສຕ຺ວາ ''ຣາຊາຄາຣເກ''ຕິ ອຸຍ຺ຍານເມວ ນາມວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປຊ຺ຊຕິ, ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໂທໂສວ ສິຍາ. ສຸປ຺ປິຍສ຺ສ ປຣິພ຺ພາຊກນ຺ຕິ ສຸປ຺ປິຍໍ ນາມ ສຍ຺ຈຍສ຺ສ ອນ຺ເຕວາສີ ຉນ຺ນປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ. ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ມາຓວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕຣຸໂຓ ''ມາຓໂວ''ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ''ອມ຺ພຍ຺ໂຖ ມາຓໂວ, ອງ຺ຄໂກ ມາຓໂວ''ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໒໕໐, ໒໑໑) ວິຍ, ຕສ຺ມາ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ຕໍ ນາມ ຕຣຸຓປຸຣິສສ຺ສ ອາຣພ຺ຠາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວຓ຺ຓາວຓ຺ເຓຕິ ປສໍສາຍ ເຈວ ຄຣຫາຍ ຈ. ອຖ ວາ ຄຸໂຓ ວຓ຺ໂຓ, ອຄຸໂຓ ອວຓ຺ໂຓ, ເຕສໍ ຠາສນໍ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ''ຣູປຠເວ ຣູປ''ນ຺ຕິ.

“ຕໂຕ ປໍຣ”ນ຺ຕິອາທິມ຺ຫິ ອຍໍ ວຈນກ຺ກໂມ – ສາມຎ຺ຎຜລໍ ປນາວຸໂສ ອານນ຺ທ ກຕ຺ຖ ຠາສິຕນ຺ຕິ? ຣາຊຄເຫ ຠນ຺ເຕ ຊີວກມ຺ພວເນຕິຯ ເກນ ສທ຺ຘິນ຺ຕິ? ອຊາຕສຕ຺ຕຸນາ ເວເທຫິປຸຕ຺ເຕນ ສທ຺ຘິນ຺ຕິຯ ອຖ ໂຂ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກສ຺ສໂປ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ສາມຎ຺ຎຜລສ຺ສ ນິທານມ຺ປິ ປຸຈ຺ຉິ, ປຸຄ຺ຄລມ຺ປິ ປຸຈ຺ຉີຕິຯ ເອຕ຺ຖ ຫິ “ກໍ ອາຣພ຺ຠາ”ຕິ ອວຕ຺ວາ “ເກນ ສທ຺ຘິ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ກສ຺ມາ ເຈ? ນ ຠຄວຕາ ເອວ ເອຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ຠາສິຕໍ, ຣຎ຺ຎາປີ “ຍຖາ ນຸ ໂຂ ອິມານິ ປຸຖຸສິປ຺ປາຍຕນານີ”ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໖໒) ກິຎ຺ຈິ ກິຎ຺ຈິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ເອວເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິຯ ອິມິນາວ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ “ກໍ ອາຣພ຺ຠາ”ຕິ ວາ “ເກນ ສທ຺ຘິ”ນ຺ຕິ ວາ ຍຖາຣຫໍ ວຕ຺ວາ ສງ຺ຄີຕິມກາສີຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຕນ຺ຕິນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕສມຸທາຍວເສນ ວວຕ຺ຖິຕໍ ປາລຸ ອຶຯ ເອວຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ “ຕິວຄ຺ຄສງ຺ຄຫໍ ຈຕຸຕ຺ຕິໍສສຸຕ຺ຕປຏິມຓ຺ຑິຕ”ນ຺ຕິ ວຈນໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິຯ ປຣິຫຣຖາຕິ ອຸຄ຺ຄຫຓວາຈນາທິວເສນ ຘາເຣຖຯ ຕໂຕ ອນນ຺ຕຣໍ ສງ຺ຄາຍິຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

“ຘມ຺ມສງ຺ຄໂຫ ຈາ”ຕິອາທີນາ ສມາໂສຯ ເອວໍ ສໍວຕ຺ຕິຕໍ ໂປຣາຓເກຫີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອເຕນ “ມຫາຘມ຺ມຫທເຍນ, ມຫາຘາຕຸກຖາຍ ວາ ສທ຺ຘິໍ ສຕ຺ຕປ຺ປກຣຓໍ ອຠິຘມ຺ມປີຏກໍ ນາມາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ວິຕຓ຺ຑວາທິມຕໍ ປຏິກ຺ຂິປິຕ຺ວາ “ກຖາວຕ຺ຖຸນາວ ສທ຺ຘິ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສມານວາທິມຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສຕ຺ຫຎາຓສ຺ສ, ສຕ຺ຫຎາຓວນ຺ຕານໍ ວາ ວິສຍກາວໂຕ ສຸຂຸມຎາຓໂຄຈຣໍຯ

ຈູລຸອນິທ຺ເທສມຫານິທ຺ເທສວເສນ ທຸວິໂຘປິ ນິທ຺ເທໂສຯ ຊາຕກາທິເກ ຂຸທ຺ທກນິກາຍປຣິຍາປນ຺ເນ, ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຈ ຘມ຺ມນິທ຺ເທສຠູເຕ ຕາທິເສ ອຠິຘມ຺ມປີຏເກວ ສງ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວ ຍຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ທີຆນິກາຍາທິປ຺ປກາເຣ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປີຏເກ, ນາປິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິນິທ຺ເທສຠູເຕ ວິນຍປີຏເກຕິ ທີຆກາຓກາ ຊາຕກາທີນໍ ອຠິຘມ຺ມປີຏເກ ສງ຺ຄຫໍ ວທນ຺ຕິຯ ຈຣິຍາປີຏກພຸທ຺ຘວໍສານຎ຺ເຈຕ຺ຖ ອຄ຺ຄຫຓໍ ຊາຕກຄຕິກຕ຺ຕາ, ເນຕ຺ຕິເປຏໂກປເທສາທີນຎ຺ຈ ນິທ຺ເທສປຏິສມ຺ກິທາມຄ຺ຄຄຕິກຕ຺ຕາຯ ມຊ຺ຌິມກາຓກາ ປນ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ເທສິຕານໍ ຊາຕກາທີນໍ ຍຖານຸໂລມເທສນາກາວໂຕ ຕາທິເສ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປີຏເກ ສງ຺ຄໂຫ ຍຸຕ຺ໂຕ, ນ ປນ ສກາວຘມ຺ມນິທ຺ເທສຠູເຕ ຍຖາຘມ຺ມສາສເນ ອຠິຘມ຺ມປີຏເກ, ນາປິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິນິທ຺ເທສຠູເຕ ຍຖາປຣາຘສາສເນ ວິນຍປີຏເກຕິ ຊາຕກາທີນໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປີຏກປຣິຍາປນ຺ນຕໍ ວທນ຺ຕິຯ ຍຸຕ຺ຕເມຕ຺ຖ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ

ເອວໍ ນິມິຕ຺ຕປໂຍຊນກາລເທສການກາຣກປ຺ປກາເຣຫີ ປຖມໍ ສງ຺ຄີຕິໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຕຕ຺ຖ ວວຕ຺ຖາປິເຕສຸ ຘມ຺ມວິນເຍສຸ ນານປ຺ປກາຣໂກສລ຺ລຕ຺ຖໍ ເອກວິຘາທິເກທໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ເອວເມຕ”ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ “ເອວ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ ເອຕສທ຺ເທນ ປ໌ຣາມສິຕພ຺ພໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕສງ຺ຄີຕິປ຺ປກາຣໍ ນິທສ຺ເສຕິຯ “ຍຄ຺ຫີ”ຕິອາທິ ວິຕ຺ຖາໂຣຯ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິນ຺ຕິ ອນາວ ຣຓາຓປທຏ຺ຐານໍ ມຄ຺ຄຎາຓໍ, ມຄ຺ຄຎາຓປທຏ຺ຐານຎ຺ຈ ອນາວຣຓາຓໍຯ ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣຕິ ອຠິສມ຺ພຸຊ຺ຌນສ຺ສ, ປຣິນິພ຺ພາຍນສ຺ສ ຈ ວິວເຣຯ ຕເທຕໍ ປຎ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສ ວສ຺ສານີຕິ ກາລວເສນ ນິຍເມຕິຯ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ເຕນ ວາຕິ ອຸທານາທິວເສນ ປວຕ຺ຕຘມ຺ມໍ ສນ຺ຘາຍາຫຯ ຍໍ ວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ສພ຺ພໍ ຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ກີ ປເນຕນ຺ຕິ ອາຫ “ວິມຸຕ຺ຕິຣສເມວາ”ຕິ, ນ ຕທຎ຺ຎຣສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ວິມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖາຕິ ວິມຸຕ຺ຕິ, ຣສິຕພ຺ພໍ ອສ຺ສາເທຕພ຺ພນ຺ຕິ ຣສໍ, ວິມຸຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕໍ ຣສເມຕສ຺ສາຕິ ວິມຸຕ຺ຕິຣສໍ, ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ສາທນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຍໍ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມຕິ (ສາຣຕ຺ຖຯ ຏີຯ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ)ຯ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖໂຣ ປນ ຕໍ ເກຈິວາທໍ ກຕ຺ວາ ອິມມຕ຺ຖມາຫ “ວິມຸຈ຺ຈຕິ ວິມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖາຕິ ວິມຸຕ຺ຕິ, ຍຖາຣຫໍ ມຄ຺ໂຄ ຜລຎ຺ຈຯ ຣສນ຺ຕິ ຄຸໂຓ, ສມ຺ປຕ຺ຕິກິຈ຺ຈໍ ວາ , ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສມາໂສຯ ວິມຸຕ຺ຕານິສໍສໍ, ວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປຕ຺ຕິກໍ ວາ ມຄ຺ຄຜລນິປ຺ຜາທນໂຕ, ວິມຸຕ຺ຕິກິຈ຺ຈໍ ວາ ກິເລສານມ຺ຈຈນ຺ຕວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປາທນໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ)ຯ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຏ຺ຐກຖາຍໍ ປນ “ອຕ຺ຖຣສສ຺ສາທີສຸ ອຕ຺ຖຣໂສ ນາມ ຈຕ຺ຕາຣິ ສາມຎ຺ຎຜລານິ, ຘມ຺ມຣໂສ ນາມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຄ຺ຄາ, ວິມຸຕ຺ຕິຣໂສ ນາມ ອມຕນິພ຺ພານ”ນ຺ຕິ (ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑ຯ໖໒໘) ວຸຕ຺ຕໍຯ

ກິຎ຺ຈາປີ ອວິເສເສນ ສພ຺ພມ຺ປີ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ກິເລສວິນຍເນນ ວິນໂຍ, ຍຖານຸສິຏ຺ຐໍ ປຏິປຊ຺ຊມາເນ ອປາຍປຕນາທີໂຕ ຘາຣເຓນ ຘມ຺ໂມ ຈ ໂຫຕິ, ຕຖາປິ ອິຘາທິປ຺ເປເຕຍ຺ຍ ຘມ຺ມວິນເຍ ວຕ຺ຕິຈ຺ຉາວເສນ ສຣູປໂຕ ນິທ຺ຘາເຣຕຸໍ “ຕຕ຺ຖ ວິນຍປີຏກ”ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ອວເສສໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ຘມ຺ໂມ ຂນ຺ຘາທິວເສນ ສກາວຘມ຺ມເທສນາພາຫຸລ຺ລໂຕຯ ອຖ ວາ ຍທິປິ ວິນໂຍ ຈ ຘມ຺ໂມເຍວ ປຣິຍຕ຺ຕິຍາທີກາວໂຕ, ຕຖາປິ ວິນຍສທ຺ທສນ຺ນິຘາເນ ກິນ຺ນາຘິກຣຓກາເວນ ປຍຸຕ຺ໂຕ ຘມ຺ມສທ຺ໂທ ວິນຍຕນ຺ຕິ ວິປຣີຕໍ ຕນ຺ຕິເມວ ທີເປຕິ ຍຖາ “ປຸຎ຺ຎຎາຓສມ຺ຠາຣາ, ໂຄພລີພທ຺ທ”ນ຺ຕິຯ ປໂຍຄວເສນ ຕໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ “ເຕເນວາຫາ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຍນ ວິນຍ…ເປ… ຘມ຺ໂມ, ເຕເນວ ເຕສໍ ຕຖາກາວໍ ສງ຺ຄີຕິກ຺ຂນ຺ຘເກ (ຈູລຸອວຯ ໖໘໗) ອາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

“ອເນກຊາຕິສໍສາຣ”ນ຺ຕິ ອຍໍ ຄາຖາ ຠຄວຕາ ອຕ຺ຕໂນ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓປທຏ຺ຐານໍ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕິໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ເຕນ ເອ

ກູນວີສຕິມສ຺ສ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓຌາຓສ຺ສ ອນນ຺ຕຣໍ ຠາສິຕາ, ຕສ຺ມາ ''ປຐມພຸທ຺ຘວຈນ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ຺. ອິທໍ ຫິ ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ອວິຊ຺ຊິຕໍ ອຸທານໍ. ອຍມ຺ສ຺ສ ສງ຺ເຂປຕ຺ໂຖ – ອຫໍ ອິມສ຺ສ ອຕ຺ຕຠາວສງ຺ຂາຕສ຺ສ ເຄຫສ຺ສ ກາຣກໍ ຕຓ຺ຫາວຑ຺ຒກິ ຄເວສນ຺ໂຕ ເຍນ ຌາເຓນ ຕໍ ທຏ຺ຐໍ ສກ຺ກາ, ຕສ຺ສ ໂພຘິຌາຓສ຺ສຕ຺ຖາຍ ທີປງ຺ກຣປາທມູເລ ກຕາຠິນີຫາໂຣ ເອຕ຺ຕກໍ ກາລໍ ອເນກຊາຕິສໍສາຣໍ ອເນກຊາຕິສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂໍຍໍ ສໍສາຣວຏ຺ຏໍ ອນິພ຺ພິສໍ ອນິພ຺ພິສນ຺ໂຕ ຕໍ ຌາຓໍ ອວິນ຺ທນ຺ໂຕ ອລກ຺ນ຺ໂຕເຍວ ສນ຺ຘາວິສ຺ສໍ ສໍສຣິ. ຍສ຺ມາ ຊຣາພ຺ຍາທິມຣຓມິສ຺ສຕາຍ ຊາຕິ ນາເມສາ ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປຄນ຺ຕຸໍ ທຸກ຺ຂາ, ນ ຈ ສາ ຕສ຺ມິໍ ອທິຏ຺ເຐ ນິວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ຄເວສນ຺ໂຕ ສນ຺ຘາວິສ຺ສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທານິ ໂກ ອຕ຺ຕຠາວສງ຺ຂາຕສ຺ສ ເຄຫສ຺ສ ກາຣກ ຕຓ຺ຫາວຑ຺ຒກິ ຕ຺ວໍ ມຍາ ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕຌ຺ຌາຓໍ ປຏິວິຊ຺ຊນ຺ເຕນ ທິຏ຺ໂຐ ອສີ. ປຸນ ອິມໍ ອຕ຺ຕຠາວສງ຺ຂາຕໍ ມມ ເຄຫໍ ນ ກາຫສີ ນ ກຣິສ຺ສສີ. ຕວ ສພ຺ພາ ອວເສສກິເລສ ຝາສຸກາ ມຍາ ຠຄ຺ຄາ ຠຌ຺ຊິຕາ ຯ ອິມສ຺ສ ຕຍາ ກຕສ຺ສ ອຕ຺ຕຠາວສງ຺ຂາຕສ຺ສ ເຄຫສ຺ສ ກູຏໍ ອວິຊ຺ຊາສງ຺ຂາຕໍ ກຓ຺ຓິກມຓ຺ຑລໍ ວິສງ຺ຂຕໍ ວິທ຺ຘໍສິຕໍ. ອິທານິ ມມ ຈິຕ຺ຕໍ ວິສງ຺ຂາຣໍ ນິພ຺ພານໍ ອາຣມ຺ມຓກຣຓວເສນ ຄຕໍ ອນຸປ຺ປວິຏ຺ຐໍ. ອຫຌ຺ຈ ຕຓ຺ຫານໍ ຂຍ ສງ຺ຂາຕໍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ, ອຣຫຕ຺ຕຝລໍ ວາ ອຊ຺ຊຄາ ອຘິຄໂຕ ປຕ຺ໂຕສ຺ມີຕິ. ຄຕ຺ຖິປ໌ເທສ຺ ປນ ວິສງ຺ຂາຣຄຕໍ ຈິຕ຺ຕເມວ ຕຓ຺ຫານໍ ຂຍສງ຺ຂາຕໍ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄໍ, ອຣຫຕ຺ຕຝລໍ ວາ ອຊ຺ຊຄາ ອຘິຄຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ.

''ສນ຺ຘາວິສ຺ສ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ''ຄາຖາຍມຕິຕ຺ເຖ ອິມິສ຺ສ''ນ຺ຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ. ''ຕໍກາລວຈນິຈ຺ຉາຍມຕິເຕປີ ກວິສ຺ສນ຺ຕີ''ຕິ ເກຈິ. ປຸນປ຺ປຸນນ຺ຕິ ອຠິຓ຺ຫຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ. ປາຕພ຺ພາ ຣກ຺ຂິຕພ຺ພາຕິ ຝາສຸ ປ-ກາຣສ຺ສ ຝ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ຝຸສິຕພ຺ພາຕິ ວາ ຝາສຸ, ສາເຍວ ຝາສຸກາ. ອຊ຺ຊຄາຕິ ຈ ''ອຊ຺ຊຕນິຍມາຕ຺ຕມີ ວາ ອໍ ວາ''ຕິ ວທນ຺ຕິ. ຍທິ ປນ ຈິຕ຺ຕເມວ ກຕ຺ຕາ, ຕທາ ປໂຣກ຺ຂາ ເຍວ. ອນ຺ໂຕຊປ຺ປນວເສນ ຫິ ກຄວາ ''ອເນກຊາຕິສໍສາຣ''ນ຺ຕິ ຄາຖາທ຺ວຍມາຫ, ຕສ຺ມາ ເອສາ ມນສາ ປວຕ຺ຕິຕອຸມ຺ມານ ມາທີ. ''ຍທາ ຫເວ ປາຕຸກວນ຺ຕິ ຘມ຺ມາ''ຕິ ອຍໍ ປນ ວາຈາຍ ປວຕ຺ຕິຕອຸມ຺ມານນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ.

ເກຈິຕິ ຂນ຺ຘກຠາຓກາ. ປຐມໍ ວຸຕ຺ໂຕ ປນ ອຸມ຺ມປທກາຓການໍ ວາໂທ. ຍທາ…ເປ… ອຸມ຺ມາຕິ ເອຕ຺ຖ ນິທສ຺ສນຕ຺ໂຖ, ອາທ຺ຍຕ຺ໂຖ ຈ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ. ນິທສ຺ສເນນ ທິ ມຣິຍາທວຈເນນ ວິນາ ປທຕ຺ຖວິປ຺ລຸລາສກາຣິນາວ ອຕ຺ໂຖ ປຣິປຸຓ຺ໂຓ ນ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ອາທ຺ຍຕ຺ຖເມວ ອິຕິ-ສທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອາທິອຕ຺ໂຖ, ''ເຕນ ອາຕາປີໂນ…ເປ… ສເຫຕຸອຸມ຺ມ'ນ຺ຕິອາທິຄາຖາຕ຺ຕຍໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕີ''ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ. ຏີ. ປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຓ຺ຓນາ) ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖ ເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ. ຂນ຺ຘເກຕິ ມຫາວຄ຺ເຄ. ອຸທານຄາຖນ຺ຕິ ຊາຕິຍາ ເອກວຈນໍ, ຕຕ຺ຖາປີ ວາ ປຐມຄາຖເມວ ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.

ເອຕ຺ຖ ຈ ຂນ຺ຘກຠາຓກາ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ ''ອຸມ຺ມປທກາຓການໍ ຄາຖາ ມນສາວ ເທສິຕຕ຺ຕາ ຕທາ ມຫໂຕ ຊນສ຺ສ ອຸປ໌ກາຣາຍ ນາໂຫສິ, ອຸມ຺ຫາກໍ ປນ ຄາຖາ ວຈີເກທໍ ກຕ຺ວາ ເທສິຕຕ຺ຕາ ຕທາ ສຸຓນ຺ຕານໍ ເທວພ຺ຣຫ຺ມານໍ ອຸປ໌ກາຣາຍ ອໂຫສິ, ຕສ຺ມາ ອິທເມວ ປຐມພຸທ຺ຘວຈນ''ນ຺ຕິ. ອຸມ຺ມປທກາຓກາ ປນ ''ເທສນາຍ ຊນສ຺ສ ອຸປ໌ກາຣານຸປ໌ກາຣກາໂວ ປຐມກາເວ ລກ຺ຂຓໍ ນ ໂຫຕິ, ກຄວຕາ ມນສາ ປຐມໍ ເທສິຕຕ຺ຕາ ອິທເມວ ປຐມພຸທ຺ຘວຈນ''ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ຯ ຕສ຺ມາ ອຸກຍມ຺ປີ ອຸກຍຖາ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ນນຸ ຈ ຍທິ ''ອເນກຊາຕິສໍສາຣ''ນ຺ຕິ ຄາຖາ ມນສາວ ເທສິຕາ, ອຖ ກສ຺ມາ ອຸມ຺ມປທຏ຺ຐກຖາຍໍ ''ອເນກຊາຕິສໍສາຣ'ນ຺ຕິ ອິມໍ ອຸມ຺ມເທສນໍ ສຕ຺ຖາ ໂພຘິຣຸກ຺ຂມູເລ ນິສິນ຺ໂນ ອຸທານວເສນ ອຸທາເນຕ຺ວາ ອປ໌ຣກາເຄ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ປຸຏ຺ໂຐ ກເຖສີ''ຕິ (ຘ. ປ. ອຏ຺ຐ. ໒.໑໕໔ ອຸທານວຕ຺ຖຸ) ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ອຕ຺ຖວເສນ ຕຖາເຍວ ຄເຫຕພ຺ພຕ຺ຕາ. ຕຕ຺ຖາປີ ທິ ມນສາ ອຸທາເນຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖເຍວ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ເທສນາ ວິຍ ທິ ອຸທານມ຺ປີ ມນສາ ອຸທານໍ, ວຈສາ ອຸທານນ຺ຕິ ທ຺ວິຘາ ວິຌ຺ຌາຍຕິ. ຍທິ ຈາຍໍ ວຈສາ ອຸທານໍ ສິຍາ, ອຸທານປາລິອໍ ອາຣຸລ຺ຫາ ກເວຍ຺ຍ , ຕສ຺ມາ ອຸທານປາລິອໍ ອນາຣຸລ຺ຫກາໂວເຍວ ວຈສາ ອນຸທາເນຕ຺ວາ ມນສາ ອຸທານກາເວ ກາຣຓນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ. ''ປາຏິປທທິວເສ''ຕິ ອິທໍ ''ສພ຺ພຌ຺ຌຸກາວປ຺ປຕ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ ເອເຕນ ນ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ''ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນາ''ຕິ ເອເຕນ ປນ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ. ວິສາຂປຸຓ຺ຓມາຍເມວ ທິ ກຄວາ ປຈ຺ຈູສສມເຍ ສພ຺ພຌ຺ຌຸຕໍ ປຕ຺ໂຕ. ໂລກິຍສມເຍ ປນ ເອວມ຺ປີ ສມ຺ພຊ຺ຊນໍ ກວຕິ, ຕຖາປີ ເນສ ສາສນສມໂຍຕິ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ໂສມນສ຺ສເມວ ໂສມນສ຺ສມຍໍ ຍຖາ ''ທານມຍໍ, ສີລມຍ''ນ຺ຕິ, (ທີ. ນິ. ໓.໓໐໕; ອິຕິວຸ. ໖໐; ເນຕ຺ຕິ. ໓໔) ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຌາເຓນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂສມນສ຺ເສນ ວາ ສຫຊາຕາທິສຕ຺ຕິຍາ ປກຕໍ, ຕາທິເສນ ຌາເຓນາຕິປີ ວຏ຺ຏຕິ.

ຫນ຺ທາຕິ ໂຈທນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ. ອິງ຺ຆ ສມ຺ປາເທຖາຕິ ທິ ໂຈເທຕິ. ອາມນ຺ຕຍາມີຕິ ປຏິເວທຍາມິ, ໂພເຘມີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂວຕິ ປນ ''ອາມນ຺ຕຍາມີ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ກມ຺ມປທໍ. ''ອາມນ຺ຕນຕ຺ເຖ ທຸຕິຍາເຍວ, ນ ຈຕຸຕ຺ຖີ''ຕິ ທິ ວຕ຺ວາ ຕເມວຸທາຫຣນ຺ຕິ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ. ວຍຘມ຺ມາຕິ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓມຸເຂນ ສງ຺ຂາຣານໍ ທຸກ຺ຂານຕ຺ຕລກ຺ຂຓມ຺ປີ ວິກາເວຕິ ''ຍທນິຈ຺ຈໍ, ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ. ຍໍ

ທຸກຸຂໍ, ຕຫນຕຸຕາ''ຕິ (ສໍ໌ ນິ໌ ໔໌໑໔, ໔໔, ກຸຝ, ກຸກຸ; ໔໌ລ໌໑, ໔; ປຝິ໌ ມ໌ ໔໌໑໐) ວຈນໂຕ໌ ລກຸຂຓຕຸຕຍວິກາວນນເຍ ເນວ ຈ ຕຫາຣມຸມຕໍ ວິປສຸສນໍ ທສຸເສນຸໂຕ ສພຸພຕິຕຸຖິຍານໍ ອວິສຍກູຕໍ ພຸທຸຊາເວຕິກໍ ຈຕຸສຈຸຈກມຸມຍຸຖານາຊີຍຸຖານໍ ອວິປຣີຕໍ ນິພຸພານຄາມີນິປຝິປທໍ ປກາເສຕີຕິ ທຍຸຖພຸພໍ໌ ອິທານິ ຕຕຸຖ ສມຸມາປຝິປຕຸຕິຍໍ ນິໂຍເຊຕິ ''ອປຸປມາເທນ ສມຸປາເທຖາ''ຕິ, ຕາຍ ຈຕຸສຈຸຈກມຸມຍຸຖານາຊີຍຸຖານາຍ ອວິປຣີຕນິພຸພານຄາມີນິປຝິປທາຍ ອປຸປມາເທນ ສມຸປາເທຖາຕິ ອຕຸໂຖ໌ ອປີຈ ''ວຍຘມຸມາ ສງຂາຣາ''ຕິ ເອເຕນ ສງເຂເປນ ສໍເວເຊຕຸວາ ''ອປຸປມາເທນ ສມຸປາເທຖາ''ຕິ ສງເຂເປເນວ ນິຣວເສສໍ ສມຸມາປຝິປຕຸຕື ທສຸເສຕິ ໌ ອປຸປມາທປທຍຸຫິ ສິກຸຂຕຸຕຍສງຄຫິຕໍ ເກວລປຣີປຸຕຸຕໍ ສາສນໍ ປຣີຍາທິຍິຕຸວາ ຕິຍຸຖຕິ, ສິກຸຂຕຸຕຍສງຄຫິຕາຍ ເກວລປຣີປຸຕຸຕາຍ ສາສນສງຂາຕາຍ ສມຸມາປຝິປຕຸຕິຍາ ອປຸປມາເທນ ສມຸປາເທຖາຕິ ອຕຸໂຖ໌ ອຸກິນຸນມນຸຕເຣຕິ ທຸວິນຸນໍ ວຈນານມນຸຕຣາລຸເອ ເວມຊຸເຊ໌ ເອຕຸຖ ຫິ ກາລວຕາ ກາໂລປີ ນິທສຸສິໂຕ ຕທວິນາກາວິຕຸຕາຕິ ເວທິຕພຸໂພ໌

ສຸຕຸຕນຸຕປີຝກນຸຕິ ເອຕຸຖ ສຸຕຸຕເມວ ສຸຕຸຕນຸຕໍ ຍຖາ ''ກມຸມນຸຕໍ, ວນນຸຕ''ນຸຕິ໌ ສງຄິຕຍຸຈ ອສງຄິຕຍຸຈາຕິ ສພຸພສຣູປ ມາຫ໌ ''ອສງຄິຕນຸຕິ ຈ ສງຄິຕິກຸຂນຸຘກາຖາວຕຸຖຸປຸປກຣຕາທີ໌ ເກຈິ ປນ 'ສຸກສຸຕຸຕໍ (ທີ໌ ນິ໌ ໑໌໔໔໔) ປຖມສງຄິຕິຍມສງ ຄິຕ'ນຸຕິ ວທນຸຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຊຸຊຕິ໌ ປຖມສງຄິຕິໂຕ ປຸເຣຕຣເມວ ຫິ ອາຍສຸມຕາ ອານນຸທຕຸເຖເຣນ ເຊຕວເນ ວິຫຣນຸເຕນ ສຸກສຸສ ມາຕວສຸສ ກາສິຕ''ນຸຕິ (ທີ໌ ນິ໌ ຝີ໌ ປຖມມຫາສງຄິຕິກຖາວຕຸຕນາ) ອາຈຣິຍຘມຸມປາລຕຸເຖເຣນ ວຸຕຸຕໍ໌ ສຸກສຸຕຸຕໍ ປນ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕຸຕໍ ເອກໍ ສມຍໍ ອາຍສຸມາ ອານນຸໂທ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣຕິ ເຊຕວເນ ອນາຖປີຕຸທິກສຸສ ອາຣາເມ ອຈິຣປຣີນິພຸພຸເຕ ກຄວຕີ''ຕິອາທິນາ (ທີ໌ ນິ໌ ໑໌໔໔໔) ອາຄຕໍ໌ ຕຕຸຖ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕ''ນຸຕິອາທິວຈນໍ ປຖມສງຄິຕິຍໍ ອາຍສຸມຕາ ອານນຸທຕຸເຖເຣເນວ ວຕຸຕຸໍ ຍຸຕຸຕຣູປໍ ນ ໂທຕິ໌ ນ ຫິ ອານນຸທຕຸເຖໂຣ ສຍເມວ ສຸກສຸຕຸຕໍ ເທເສຕຸວາ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕ''ນຸຕິອາທິນິ ວທຕິ໌ ເອວໍ ປນ ວຕຸຕພຸພໍ ສິຍາ ''ເອກມິທາທໍ ກນຸເຕ ສມຍໍ ສາວຕຸຖິຍໍ ວິຫຣາມິ ເຊຕວເນ ອນາຖປີຕຸທິກສຸສ ອາຣາເມ''ຕິ ອາທີ໌ ຕສຸມາ ທຸຕິຍຕຕິຍສງຄິຕິກາຣເກຫິ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕ''ນຸຕິອາທິນາ ສຸກສຸຕຸຕໍ ສງຄິຕິມາໂຣປີຕໍ ວິຍ ທິສຸສຕິ໌ ອຖາຈຣິຍຘມຸມປາລຕຸເຖຣສຸສ ເອວມຜິປຸປາໂຍ ສິຍາ ''ອານນຸທຕຸເຖເຣເນວ ວຸຕຸຕມຸປີ ສຸກສຸຕຸຕໍ ປຖມສງຄິຕິມາໂຣເປຕຸວາ ຕນຸຕື ຖເປຕຸກາເມຫິ ມຫາກສຸສປຕຸເຖຣາທີຫິ ອລຸເລສຸ ສຸຕຸເຕສຸ ອາຄຕນເຍເນວ 'ເອວໍ ເມ ສຸຕ'ນຸຕິອາທິນາ ຕນຸຕິ ຖປີ ຕາ''ຕິ໌ ເອວໍ ສຕິ ຍຸຊຸເຊຍຸຍ໌ ອຖ ວາ ອາຍສຸມາ ອານນຸໂທ ສຸກສຸຕຸຕໍ ສຍໍ ເທເສນຸໂຕປີ ສາມລຸຄຜລາທີສຸ ກຄວຕາ ເທສິຕນເຍເນວ ເທເສສີຕິ ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ລທຸຘນເຍ ຖຕຸວາ ເທສິຕຕຸຕາ ກຄວຕາ ເທສິຕໍ ຘມຸມໍ ອຕຸຕນິ ອທຫນຸໂຕ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕ''ນຸຕິອາທິມາຫາຕິ ເອວມຜິປຸປາເຍປີ ສຕິ ຍຸຊຸຊເຕວ໌ ''ອນຸສງຄິຕຍຸຈາ''ຕິປີ ປາໂຖ໌ ທຸຕິຍຕຕິຍສງຄິຕີສຸ ປຸນ ສງຄິຕຍຸຈາຕິ ອຕຸຖວເສນ ນິນຸນານາກຣຕເມວ໌ ສໂມຘາເນຕຸວາ ວິນຍປີຝກໍ ນາມ ເວທິຕພຸພໍ, ສຸຕຸຕ…ເປ… ອກິຘມຸມປີຝກໍ ນາມ ເວທິຕພຸພນຸຕິ ໂຍຊນາ໌

ກິກຸຂຸກິກຸຂຸນີປາຕິໂມກຸຂວເສນ ອຸກຍານິ ປາຕິໂມກຸຂານີ໌ ກິກຸຂຸກິກຸຂຸນີວິກງຄວເສນ ທຸເວ ວິກງຄາ໌ ມຫາວຄຸຄຈູລຸອວຄຸເຄສຸ ອາຄຕາ ທຸວາວີສຕີ ຂນຸຘກາ໌ ປຈຸເຈກໍ ໂສລຸອສຫີ ວາເຣຫີ ອຸປລກຸຂິຕຕຸຕາ ໂສລຸອສ ປຣີວາຣາຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ ປຣີວາຣປາລຸອິຍຍຸຫິ ມຫາວິກງເຄ ໂສລຸອສ ວາຣາ, ກິກຸຂຸນີວິກງເຄ ໂສລຸອສ ວາຣາ ຈາຕິ ພາຕຸຕິສ ວາຣາ ອາຄຕາ໌ ໂປຕຸຖເກສຸ ປນ ກຕຸຖຈິ ''ປຣີວາຣາ''ຕິ ເອຕຸຕກເມວ ທິສຸສຕິ, ພຫູສຸ ປນ ໂປຕຸຖເກສຸ ວິນຍຍຸຖກຖາຍໍ, ອກິຘມຸມຍຸຖກຖາຍຍຸຈ 'ໂສລຸອສ ປຣີວາຣາ''ຕິ ເອວ ເມວ ທິສຸສມານຕຸຕາ ອຍມຸປີ ປາໂຖ ນ ສກຸກາ ປຝິພາຫິຕຸນຸຕິ ຕສຸເສວຕຸໂຖ ວຸຕຸໂຕ໌ ''ອິຕິ''ຕິ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ພຸທຸຘວຈນໍ ນິທສຸເສຕຸວາ ''ອິທ''ນຸຕິ ຕໍ ປຣາມສຕິ໌ ອິຕິ-ສທຸໂທ ວາ ອິທມຕຸເຖ, ອິທນຸຕິ ວຈນສິລິຍຸຖຕາມຕຸຕໍ, ອິຕິ ອິທນຸຕິ ວາ ປຣີຍາຍທຸວຍໍ ອິທມຕຸເຖເຍວ ວຕຸຕຕິ ''ອິທາເນຕຣຫິ ວິຊຸຊຕີ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ໌ ເອສ ນໂຍ ອິທິເສສຸ໌ ພຸຣຫຸມຊາລາທີນິ ຈຕຸຕຸຕີສ ສຸຕຸຕານີ ສງຄຍຸຫນຸຕີ ເອຕຸຖ, ເອເຕນ ວາ, ເຕສໍ ວາ ສງຄໂຫ ຄຕນາ ເອຕສຸສາຕິ ພຸຣຫຸມຊາລາທິຈຕຸຕຸຕີສສຸຕຸຕສງຄໂຫ໌ ເອວມິຕເຣສຸປີ໌ ເທຍຸຖາ ວຸຕຸເຕສຸ ທີຆກາຕກມຊຸຊິມກາຕການໍ ວາເທສຸ ມຊຸຊິມກາຕການຍຸເລວ ວາທສຸສ ຍຸຕຸຕຕຣຕຸຕາ ຊຸທຸທກປາຖາທໂຍປີ ສຸຕຸຕນຸຕປີຝເກເຍວ ສງຄເທຕຸວາ ທສຸເສນຸໂຕ ''ຊຸທຸທກ…ເປ… ສຸຕຸຕນຸຕປີຝກໍ ນາມາ''ຕິ ອາຫ໌ ຕຕຸຖ ''ສຸຕາຖ ກາວິຕຕຸຕານໍ, ຄາຖາ ອຕຸຖູປນາຍິກາຕິ (ເຖຣຄາ໌ ນິທານຄາຖາ) ວຸຕຸຕຕຸຕາ ''ເຖຣຄາຖາ ເຖຣີຄາຖາ''ຕິ ຈ ປາໂຖ ຍຸຕຸໂຕ໌

ເອວໍ ສຣູປໂຕ ປີຝກຕຸຕຍໍ ນິຍເມຕຸວາ ອິທານິ ນິພຸພຈນໍ ທສຸເສຕຸໍ ''ຕຕຸຖາ''ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ໌ ຕຕຸຖາຕິ ເຕສຸ ຕິພຸພິເຘສຸ ປີຝເກສຸ໌ ວິວິຘວິເສສນຍຕຸຕາຕິ ວິວິຘນຍຕຸຕາ, ວິເສສນຍຕຸຕາ ຈ໌ ວິນຍນໂຕຕິ ວິນຍນກາວໂຕ, ກາວປຸປຘານນິທຸເທໂສຍໍ, ກາວໂລໂປ ວາ, ອິຕຣຖາ ທພຸພເມວ ປຘານໍ ສິຍາ, ຕຖາ ຈ ສຕິ ວິນຍນຕາຄຸຕສມງຄິນາ ວິນຍທພຸເພເນວ ເທຕຸກູເຕນ ວິນໂຍ

ຕິ ອກ຺ຂາໂຕ, ນ ປນ ວິນຍນ຺ຕາຄຸເຕນາຕິ ອນຣິປ຺ເປຕ຺ຕຖປ຺ປສງ຺ໂຄ ກເວຍ຺ຍ? ອຍໍ ນໂຍ ເອຫິເສສຸ? ວິນີຍເຕ ວາ ວິນຍນໍ, ຕ
ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ? ອຍໍ ວິນໂຍຕິ ອຕ຺ຖປລ຺ລຕ຺ຕິກູໂຕ ສລ຺ລິສງ຺ຂາໂຕ ອຍໍ ຕນ຺ຕິ ວິນໂຍ? ວິນໂຍຕິ ອກ຺ຂາໂຕຕິ ສທ຺ທປລ຺ລຕ຺ຕິກູ
ໂຕ ສລ຺ລາສງ຺ຂາໂຕ ວິນໂຍ ນາມາຕິ ກຖິໂຕ? ອຕ຺ຖປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ຫິ ນາມປລ຺ລຕ຺ຕິວິກາວນໍ ນິພ຺ພຈນນ຺ຕິ?

ອິທານີ ອິມິສ຺ສາ ຄາຖາຍ ອຕ຺ຖໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ອາຫ "ວິວິຊາ ຫີ"ຕິອາທີ? "ວິວິຊາ ເອຕ຺ຖ ນຍາ, ຕສ຺ມາ ວິວິຊນຍຕ຺ຕາ ວິນໂຍ
ຕິ ອກ຺ຂາໂຕ"ຕິອາທີນາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ? ວິວິຊຕ຺ຕໍ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕິ "ປລ຺ຈວິຊາ"ຕິອາທີນາ, ຕຖາ ວິເສສຕ຺ຕມ຺ປິ "ທລ຺ຫີກມ຺
ມາ"ຕິອາທີນາ? ໂລກວຊ຺ເຊສ຺ ສິກ຺ຂາປເທສ຺ ທລ຺ຫີກມ຺ມປໂຍຊນາ, ປຕ຺ຕຕ຺ຕິວຊ຺ເຊສ຺ ສິຖິລກຣຕປໂຍຊນາ? ສລ຺ລມເວລໍ
ອກິກວິຕ຺ວາ ປວຕ຺ໂຕ ອາຈາໂຣ ອຊ຺ຊາຈາໂຣ, ວີຕິກ຺ກໂມ, ກາເຍ, ວາຈາຍ ຈ ປວຕ຺ໂຕ ໂສ, ຕສ຺ສ ນິເສຊນໍ ຕຖາ, ເຕນ ຕຖານິ
ເສຊນເມວ ປຣິຍາເຍນ ກາຍວາຈາວິນຍນໍ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕິ? "ຕສ຺ມາ"ຕິ ວຕ຺ວາ ຕສ຺ສາເນກຊາ ປຣາມສນມາຫ
"ວິວິຊນຍຕ຺ຕາ"ຕິອາທີ? ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ຈ ຄາຖາ ອິທິສສ຺ສ ນິພ຺ພຈນສ຺ສ ປກາສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເຕນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺
ຕໍ? ເຕນາຕິ ວິວິຊນຍຕ຺ຕາທິເຫຕຸນາ ກຣຕກູເຕນາຕິ ວທນ຺ຕິ? ອປີຈ "ວິວິຊາ ຫີ"ຕິອາທິວາກ຺ຍສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ
ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເຕນາ"ຕິອາທິມາຫາຕິປີ ສມ຺ພນ຺ຊໍ ວທນ຺ຕິ? ເອວໍ ສຕິ ເຕນາຕິ ວິວິຊນຍຕ຺ຕາທິນາ ເຫຕຸກູເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ? ອຖ
ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕວຈນເມວ ສນ຺ຊາຍ ໂປຣາເຕຫີ ອຍໍ ຄາຖາ ວຸຕ຺ຕາຕິ ສໍສນ຺ເທຕຸໍ "ເຕນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິ, ທຸ
ຕິຍນເຍ ວິຍ "ເຕນາ"ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ? ເອຕນ຺ຕິ ຄາຖາວຈນໍ? ເອຕສ຺ສາຕິ ວິນຍສທ຺ທສ຺ສ, "ວຈນຕ຺ຖາ"ຕິ ປເທນ
ສມ຺ພນ຺ໂຊ? "ວຈນສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ ຫີ ສມ຺ພນ຺ເຊ ວຸຕ຺ເຕປີ ຕສ຺ສ ວຈນສາມລ຺ລໂຕ ວິເສສໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເອຕສ຺ສາ"ຕິ ປຸນ ວຸຕ຺ຕໍ?
ເນຣຸຕ຺ຕິກາ ປນ ສມາສຕທ຺ຊິເຕສຸ ສິທ຺ເຊສຸ ສາມລ຺ລຕ຺ຕາ, ນາມສທ຺ທຕ຺ຕາ ຈ ເອຫິເສສຸ ສທ຺ທນ຺ຕເຣນ ວິເສສິຕກາວໍ
ອິຈ຺ລນ຺ຕິ?

"ອຕ຺ຖານ"ນ຺ຕິ ປທໍ "ສູຈນໂຕ…ເປ…ສຸຕ຺ຕາຕາ"ຕິ ປເທຫິ ຍຖາຣຫໍ ກມ຺ມສມ຺ພນ຺ຊວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ? ຕມຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ
"ຕລ຺ຫີ"ຕິອາທີນາ? ອຕ຺ຕຕ຺ຖປຣຕ຺ຖາທິເກເທ ອຕ຺ເຖຕິ ໂຍ ຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ສຊ຺ຊາຍຕິ, ສຸຕາຕິ, ວາເຈຕິ, ຈິນ຺ເຕຕິ, ເທເສຕິ ຈ, ສຸຕ຺
ເຕນ ສງ຺ຄຫີໂຕ ສີລາທິອຕ຺ໂຖ ຕສ຺ສປີ ໂຫຕິ, ເຕນ ປຣສ຺ສ ສາເຊຕພ຺ພໂຕ ປຣສ຺ສປີຕິ ຕທ຺ກຍໍ ຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ສູເຈຕິ ທີເປຕິ, ຕຖາ
ທິຍ຺ຖຊມ຺ມິກສມ຺ປຣາຍິກຕ຺ເຖ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣຕ຺ເຖ ຈາຕິ ເອວມາທິເກເທ ອຕ຺ເຖ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິ? ອຕ຺ຖສທ຺ໂທ
ຈາຍໍ ທີຕປຣິຍາໂຍ, ນ ກາສິຕຕ຺ຖວຈໂນ? ຍທິ ສິຍາ, ສຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນປີ ກາສິຕຕ຺ຖໍ ສູເຈຕິ, ປຣສ຺ສປີຕິ ອຍມນຣິປ຺ເປຕ຺ໂຕ
ວຸຕ຺ໂຕ ສິຍາ? ສຸຕ຺ເຕນ ຫີ ໂຍ ອຕ຺ໂຖ ປກາສິໂຕ, ໂສ ຕສ຺ເສວ ປກາສກສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ເຕນ ປຣຕ຺ໂຖ ສູຈິໂຕ,
ເຕນ ສູເຈຕພ຺ພສ຺ສ ປຣຕ຺ຖສ຺ສ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພສ຺ສ ອກາວາ ອຕ຺ຕຕ຺ຖຄ຺ຄຫຕລ຺ຈ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ? ອຕ຺ຕຕ຺ຖປຣຕ຺ຖວິນິມຸຕ຺ຕສ຺ສ
ກາສິຕຕ຺ຖສ຺ສ ອກາວາ ອາທິຄ຺ຄຫຕລ຺ຈ ນ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ທີຕປຣິຍາຍສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສຸຕ຺ເຕ ອສມ຺ກວໂຕ
ສຸຕ຺ຕາຊາຣສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ວເສນ ອຕ຺ຕຕ຺ຖປຣຕ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕາ?

ອຖ ວາ ສຸຕ຺ຕໍ ອນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ເຍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖາທໂຍ ອຕ຺ຖປ຺ປເກທາ "ນ ຫ'ລ຺ລທຕ຺ຖ'ຕ຺ຖິ ປສໍສລາກາ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ປທສ຺ສ ນິທ຺
ເທເສ (ມຫານິ? ຝ໑) ວຸຕ຺ຕາ "ອຕ຺ຕຕ຺ໂຖ, ປຣຕ຺ໂຖ, ອຸກຍຕ຺ໂຖ, ທິຍ຺ຖຊມ຺ມິໂກ ອຕ຺ໂຖ, ສມ຺ປຣາຍິໂກ ອຕ຺ໂຖ, ອຸຕ຺ຕາໂນ ອຕ຺
ໂຖ, ຄມ຺ກີໂຣ ອຕ຺ໂຖ, ຄູລ຺ໂຫ ອຕ຺ໂຖ, ປຝິຈ຺ລນ຺ໂນ ອຕ຺ໂຖ, ເນຍ຺ໂຍ ອຕ຺ໂຖ, ນີໂຕ ອຕ຺ໂຖ, ອນວຊ຺ໂຊ ອຕ຺ໂຖ, ນິກ຺ກິເລໂສ ອຕ຺
ໂຖ, ໂວທາໂນ ອຕ຺ໂຖ, ປຣມຕ຺ໂຖ"ຕິ, (ມຫານິ? ຝ໑) ເຕ ອຕ຺ຖປ຺ປເກເທ ສູເຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ? ກິລ຺ຈາປີ ຫີ ສຸຕ຺ຕນິຣ
ເປກ຺ຂໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖາທໂຍ ວຸຕ຺ຕາ ສຸຕ຺ຕຕ຺ຖກາເວນ ອນິທ຺ທິຍ຺ຖຕ຺ຕາ, ເຕສຸ ປນ ເອໂກປີ ອຕ຺ຖປ຺ປເກໂທ ສຸຕ຺ເຕນ ທີເປຕພ຺ພຕໍ
ນາຕິວຕ຺ຕຕີຕິ? ອິມສ຺ມິລ຺ຈ ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປ ອຕ຺ຖສທ຺ໂທ ກາສິຕຕ຺ຖປຣິຍາໂຍປີ ໂຫຕິ? ເອຕ຺ຖ ຫີ ປຸຣິມກາ ປລ຺ຈ ອຕ຺ຖປ຺ປເກ
ທາ ທີຕປຣິຍາຍາ, ຕໂຕ ປເຣ ໑ ກາສິຕຕ຺ຖປ຺ປເກທາ, ປຈ຺ລິມກາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຸກຍສກາວາ? ຕຕ຺ຖ ສຸວິລ຺ເລຍ຺ຍຕາຍ ວິກາເວນ
ອນຄາຊກາໂວ ອຸຕ຺ຕາໂນ? ທຸຣຣິຄມຕາຍ ວິກາເວນ ອຄາຊກາໂວ ຄມ຺ກີໂຣ? ອວິວໂຝ ຄູລ຺ໂຫ? ມູລຸທກາທໂຍ ວິຍ ປີສຸນາ
ອກ຺ຂຣສນ຺ນິເວສາທີນາ ຕິໂຣຫິໂຕ ປຝິຈ຺ລນ຺ໂນ? ນິທ຺ຊາເຣຕ຺ວາ ລາເປຕພ຺ໂພ ເນຍ຺ໂຍ? ຍຖາຣຸຕວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພ ນີໂຕ?
ອນວຊ຺ຊນິກ຺ກິເລສໂວທານາ ປຣິຍາຍວເສນ ວຸຕ຺ຕາ, ກຸສລວິປາກກິຣິຍາຊມ຺ມວເສນ ວາ ຍຖາກ຺ກມໍ ໂຍເຊຕພ຺ພາ? ປຣມຕ຺ໂຖ
ນິພ຺ພານໍ, ຊມ຺ມານໍ ອວິປຣີຕສກາໂວ ເອວ ວາ?

ອຖ ວາ "ອຕ຺ຕນາ ຈ ອປ຺ປິຈ຺ໂລ ໂຫຕີ"ຕິ ອຕ຺ຕຕ຺ຖໍ, "ອປ຺ປິຈ຺ລກຖລ຺ຈ ປເຣສໍ ກຕ຺ຕາ ໂຫຕີ"ຕິ ປຣຕ຺ຖໍ ສູເຈຕິ? ເອວໍ "ອຕ຺ຕ
ນາ ຈ ປາຕາຕິປາຕາ ປຝິວິຣໂຕ ໂຫຕິ, ປຣລ຺ຈ ປາຕາຕິປາຕາ ເວຣມຕິຍາ ສມາທເປຕີ"ຕິອາທິສຸຕ຺ຕານິ (ອ? ນິ? ໔?ລລ,
໘໖໘) ໂຍເຊຕພ຺ພານິ? ອປເຣ ປນ "ຍຖາສກາວໍ ກາສິຕໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖໍ, ປູຣຕກສ຺ສປາທີນມລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍານໍ ສມຍກູຕໍ ປຣຕ຺ຖໍ ສູເຈ

ຕິ, ສຸຕ຺ເຕນ ວາ ສງ຺ຄຫິຕໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖໍ, ສຸຕ຺ຕານຸໂລມກູຕໍ ປຣຕ຺ຖໍ, ສຸຕ຺ຕນ຺ຕນຍກູຕໍ ວາ ອຕ຺ຕຕ຺ຖໍ, ວິນຍາກິຆມ຺ມນຍກູຕໍ ປຣຕ຺ຖໍ ສູເຈຕິ''ຕິປິ ວທນ຺ຕິ຺ ວິນຍາກິຆມ຺ເມທິ ຈ ວິເສເສຕ຺ວາ ສຸຕ຺ຕສຫ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ຕສ຺ມາ ເວ ເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍວສປ຺ປ໋ວຕ຺ຕາຍ ເທສນາຍ ສາຕິສຍໍ ອຕ຺ຕຫິຕປຣຫິຕາຫີນີ ປ໋ກາສິຕານີ ໂຫນ຺ຕິ ຕປ຺ປ໋ຆານກາວໂຕ, ນ ປ໋ນ ອາຕາຆມ຺ມສກາວ-ວສປ຺ປ໋ວຕ຺ຕາຍາຕິ ອິທເມວ ''ອຕ຺ຖານໍ ສູຈນໂຕ ສຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ສູຈ-ສຫ຺ທສ຺ສ ເຈຕ຺ຖ ຣສ຺ໂສ຺ ''ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ 'ເອຕ຺ຕກໍ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ສຸຕ຺ຕາຄຕໍ ສຸຕ຺ຕປ໋ຣິຍາປນ຺ນ'ນ຺ຕິ (ປາຈິ຺ ໖໕໕, ໑໕໕໕) ຈ ສກວາເທ ປ໋ລ຺ຈ ສຸຕ຺ຕສຕານີ'ຕິ (ອຜ຺ຖສາ຺ ນິທານກຖາ, ກຖາ຺ ອຜ຺ຖ຺ ນິທານກຖາ) ຈ ເອວມາທີສຸ ສຸຕ຺ຕສຫ຺ໂທ ອຸປ໋ຈຣິໂຕຕິ ຄເຫຕພ຺ໂພ''ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ຺ ຝີ຺ ປ໋ຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ອາຈຣິຍສາຣີປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອລ຺ເລ ປ໋ນ ຍຖາວຸຕ຺ຕສທິເສເນວ ນິພ຺ພຈເນນ ສຸຕ຺ຕສຫ຺ທສ຺ສ ວິນຍາກິຆມ຺ມານມ຺ປິ ວາຈກຕ຺ຕໍ ວທນ຺ຕິ຺

ສຸຕ຺ເຕ ຈ ອາຕາຆມ຺ມສກາໂວ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍມນຸວຕ຺ຕຕິ, ນ ວິນຍາກິຆມ຺ເມສຸ ວິຍ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສໂຍ ອາຕາຆມ຺ມສກາເວ, ຕສ຺ມາ ເວເນຍ຺ຍານໍ ເອກນ຺ຕຫິຕປ໋ຜິລາກສໍວຕ຺ຕນິກາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາຕິ ອາຫ ''ສຸວຸຕ຺ຕາ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ຖາ''ຕິອາທີ຺ ''ເອກນ຺ຕ ຫິຕປ໋ຜິລາກສໍວຕ຺ຕນິກາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາ''ຕິ ອິທມ຺ປິ ເວເນຍ຺ຍານໍ ຫິຕສມ຺ປາທເນ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາຍ ຕປ຺ປ໋ຣກາວເມວ ສນ຺ຆາຍ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕປ຺ປ໋ຣກາໂວ ຈ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸໂລມໂຕ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ຺ ເຕເນວາຫ ''ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸໂລເມນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ ຕາ''ຕິ຺ ເອເຕນ ຈ ເຫຕຸນາ ນນຸ ວິນຍາກິຆມ຺ມາປິ ສຸວຸຕ຺ຕາ, ອຖ ກສ຺ມາ ອິທເມວ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍຄໍ ປ໋ຣິຫຣຕິ຺

ອນຸປຸພ຺ພສິກ຺ຂາທິວເສນ ກາລນ຺ຕເຣນ ອຕ຺ຖາກິນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕຸ ''ສສ຺ສມິວ ຜລ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ສສ຺ ສໍ ນາມ ວປ໋ນໂຣປ໋ນາທິກ຺ຂເຕເຍວ ຜລໍ ນ ປສວຕິ, ອນຸປຸພ຺ພຊຄ຺ຄນາທິວເສນ ກາລນ຺ຕເຣເນວ ປສວຕິ, ຕຖາ ອິທມ຺ປິ ສວນ ຆາຣຕາທິກ຺ຂເຕເຍວ ອຕ຺ເຖ ນ ປສວຕິ, ອນຸປຸພ຺ພສິກ຺ຂາທິວເສນ ກາລນ຺ຕເຣເນວ ປສວຕີຕິ຺ ປສວຕີຕິ ຈ ຜລຕິ, ອກິນິປ຺ຜາ ເທຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອກິນິປ຺ຜາທນເມວ ຫິ ຜລນໍ຺ ອຸປ໋າຍສມ຺ງຄິນລ຺ເລວ ອຕ຺ຖາກິນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ເຆນຸ ວິຍ ຂີຣ''ນ຺ຕິ ອາຫ຺ ອຍເມຕ຺ຖ ອທິປ຺ປ໋າໂຍ – ຍຖາ ເຆນຸ ນາມ ກາເລ ຊາຕວຈ຺ຉາ ຖນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທຸຫຕໍ ອຸປ໋າຍວນ຺ຕານເມວ ຂີຣໍ ປ໋ຄ຺ຆຣາ ເປ໋ຕິ, ນ ອກາເລ ອຊາຕວຈ຺ຉາ຺ ກາເລປິ ວາ ວິສາຕາທີກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທຸຫຕໍ ອນຸປ໋າຍວນ຺ຕານໍ, ຕຖາ ອິທມ຺ປິ ນິສ຺ສຣຕາທີນາ ສວນຆາຣຕາທີນີ ກຸຣຸຕໍ ອຸປ໋າຍວນ຺ຕານເມວ ສີລາທິອຕ຺ເຖ ປ໋ຄ຺ຆຣາເປ໋ຕິ, ນ ອລຄທ຺ທູປມາຍ ສວນຆາຣຕາທີນີ ກຸຣຸຕໍ ອນຸ ປ໋າຍວນ຺ຕານນ຺ຕິ຺ ຍທິປິ ''ສູທຕິ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ຆຣຕິ ສິລ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຕຖາປິ ສກມ຺ມິກຆາຕຸຕ຺ຕາ ປ໋ຄ຺ຆຣາເປ໋ຕີຕິ ກາ ຣິຕວເສນ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ຍຖາ ''ຕຣຕີ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ນິປ໋າເຕຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ຺ ''ສຸຕ຺ຕາຕາ''ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖມາຫ ''ສຸຜ຺ຖຸ ຈ ເນ ຕາຍຕິ''ຕິ຺ ເນຕິ ອຕ຺ເຖ຺

ສຸຕ຺ຕສກາຄນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕສທິສໍ຺ ຕພ຺ກາວໍ ທສ຺ເສຕິ ''ຍຖາ ຫີ''ຕິອາທີນາ຺ ຕຈ຺ຉການໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວທ຺ຒກີນໍ ກາລຸອສຸຕ຺ຕໍ຺ ປ໋ ມາຕໍ ໂຫຕິ ຕທນຸສາເຣນ ຕຈ຺ຉນໂຕ຺ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ກາລຸອສຸຕ຺ຕໍ ປ໋ສາເຣຕ຺ວາ ສລ຺ລາເຕ ກເຕ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕພ຺ພລ຺ຈ ປ໋ລ຺ລາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ຕໍ ຕຈ຺ຉການໍ ປ໋ມາຕໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ວິວາເທສຸ ອຸປ຺ປ໋ນ຺ເນສຸ ສຸຕ຺ເຕ ອານີຕມຕ຺ເຕ ''ອິທໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ອິທໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ປ໋າກຜຕ຺ຕາ ວິວາໂທ ວູປ໋ສມ຺ມຕິ, ຕສ຺ມາ ເອຕໍ ວິລ຺ລູນໍ ປ໋ມາຕນ຺ຕິ຺ ອິທານິ ອລ຺ລຖາປິ ສຸຕ຺ຕສກາຄຕໍ ວິກາເວນ຺ໂຕ ''ຍຖາ ຈາ''ຕິອາທິມາຫ຺ ສຸຕ຺ເຕນາຕິ ປຸປ຺ຜາວຸເຕນ ເຍນ ເກນຈິ ຖິຣສຸຕ຺ເຕນ຺ ສງ຺ຄ ຫິຕານີຕີ ສຸຜ຺ຖຸ, ສມໍ ວາ ຄຫິຕານີ, ອາວຸຕານີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ນ ວິກິຣິຍນ຺ຕີຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ວິປ຺ປ໋ກິຕ຺ຕາກາວມາຫ, ນ ວິທ຺ຆໍ ສິຍນ຺ຕີຕິ ເລຊ຺ຊເກຊ຺ຊາກາວໍ຺ ອຍເມຕ຺ຖາທິປ຺ປ໋າໂຍ – ຍຖາ ຖິຣສຸຕ຺ເຕນ ສງ຺ຄຫິຕານີ ປຸປ຺ຜານີ ວາເຕນ ນ ວິກິຣິຍນ຺ຕິ ນ ວິທ຺ຆໍສິຍນ຺ຕິ, ເອວໍ ສຸຕ຺ເຕນ ສງ຺ຄຫິຕາ ອຕ຺ຖາ ມິຈ຺ຉາວາເທນ ນ ວິກິຣິຍນ຺ຕິ ນ ວິທ຺ຆໍສິຍນ຺ຕີຕິ຺ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍວສປ຺ປ໋ວຕ຺ ຕາຍ ຈ ເທສນາຍ ອຕ຺ຕຕ຺ຖປຣຕ຺ຖາທີນໍ ສາຕິສຍປ຺ປ໋ກາສນໂຕ ອາຕາຆມ຺ມສກາເວທິ ວິນຍາກິຆມ຺ເມທິ ວິເສເສຕ຺ວາ ອິມສ຺ເສວ ສຸຕ຺ຕສກາຄຕາ ວຸຕ຺ຕາ຺ ''ເຕນາ''ຕິອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕນຍານຸສາເຣນ ສມ຺ພນ຺ໂຆ ເຈວ ອຕ຺ໂຖ ຈ ຍຖາຣຫໍ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ຺ ເອຕ຺ຖ ຈ ''ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປີຜກ''ນ຺ຕິ ເທຜ຺ຖາ ວຸຕ຺ເຕປິ ອນ຺ຕສຫ຺ທສ຺ສ ອວຈນໍ ຕສ຺ສ ວິສໍ ອຕ຺ຖາກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຕພ຺ກາວວຸຕ຺ຕິ ໂຕ຺ ສທ຺ໂທຍຄສ຺ສ ຫິ ສທ຺ທສ຺ສ ອວຈເນນ ເສສຕາ ຕສ຺ສ ຕຸລ຺ຍາຆິກຣຕາຕໍ, ອນຕ຺ຖກຕໍ ວາ ລາເປ໋ຕິ຺

ຍນ຺ຕິ ເອສ ນິປ໋າໂຕ ກາຣເຕ, ເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ເອຕ຺ຖ ອກິຆມ຺ເມ ວຸທ຺ຒິມນ຺ໂຕ ຆມ຺ມາ ເຍນ ວຸຕ຺ຕາ, ເຕນ ອກິຆມ຺ໂມ ນາມ ອກ຺ຂາໂຕຕິ ປ໋ຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ອກິ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖວເສນາຍໍ ປເກໂທຕິ ຕສ຺ສ ຕທຕ຺ຖປ຺ປ໋ວຕ຺ຕຕາທສ຺ສເນນ ຕມຕ຺ຖໍ ສາເຆນ຺ໂຕ ''ອຍລ຺ຫີ''ຕິອາທິມາຫ຺ ອກິ-ສທ຺ໂທ ກມນກິຣິຍາຍ ວຸທ຺ຒິກາວສງ຺ຂາຕມຕິເຣກຕ຺ຖໍ ທີເປ໋ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອກິກ຺ກມນ຺ ຕີຕິອາທີສຸ ວຸທ຺ຒິຍໍ ອາຄໂຕ''ຕິ຺ ອກິລ຺ລາຕາຕິ ອທ຺ຒຈນ຺ທາທີນາ ເກນຈິ ສລ຺ລາເຕນ ລາຕາ, ປ໋ລ຺ລາຕາ ປ໋າກຜາຕິ ວຸຕ຺

ຕໍ ໂຫຕິ។ ອຫຸໝຈນຸທາຫີກາໂວ ຫີ ຣຕຸຕິຍາ ອຸປລກຸຂຓາເສນ ປລຸຍາຕໍ ໂຫຕິ ''ຍສຸມາ ອຫຸໂໝ, ຕສຸມາ ອພຸຖມີ។ ຍສຸມາ ອູໂນ, ຕສຸມາ ຈາຕຸທຸທສີ។ ຍສຸມາ ປຸຕຸໂຕ, ຕສຸມາ ປນຸນຣສີ''ຕິ។ ອກີລກຸຂີຕາຕິ ເອຕຸຖາປີ ອຍເມວຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ, ອີທໍ ປນ ມູລປຕຸຕາສເກ ກຍເກຣວສຸຕຸເຕ (ມ។ ນີ។ ໑໗໓໔) ອກີລກຸຂີຕສທຸທປຣີຍາໂຍ ອກີລຸຍາຕສທຸໂທຕິ ອາຫ ''ອກີລຸຍາຕາ ອກີລກຸຂີຕາຕິອາທີສຸ ລກຸຂເຕ''ຕິ។ ຍຊເຊວໍ ລກຸຂີຕສທຸທສຸເສວ ລກຸຂຓຕຸຖທີປນໂຕ ອກີ-ສທຸໂທ ອນຕຸຖໂກວ ສີຍາຕິ? ເນວໍ ທພຸຖພຸພໍ ຕສຸສາປີ ຕທຕຸຖໂຊຕນໂຕ។ ວາຈກສທຸທສນຸນິສາເນ ຫີ ອຸປສຄຸຄນິປາຕາ ຕທຕຸຖໂຊຕກາມຕຸຕາຕິ ລກຸຂີຕສທຸເທນ ວາຈກກາເວນ ປກາສິຕສຸສ ລກຸຂຓຕຸຖສຸເສວ ໂຊຕກກາເວນ ປກາສນໂຕ ອກີ-ສທຸໂທປີ ລກຸຂເຓ ປວຕຸຕຕີຕິ ວຸຕຸໂຕຕິ ທພຸຖພຸພໍ។ ຣາຊາກີຣາຊາຕິ ປເຣຫີ ຣາຊູຫີ ປູຊິຕຸມຣໂຫ ຣາຊາ។ ປູຊິເຕຕິ ປູຊາຣເຫ។ ອີທໍ ປນ ສຸຕຸຕນິປາເຕ ເສລສຸຕຸເຕ (ສຸ។ ນີ។ ໕໕໓ ອາທໂຍ)។

ອກີສມຸເມຕິ ''ສຸປີນນຸເຕນ ສຸກຸກວິສຍຸຖິຍາ ອນາປຕຸຕິກາເວປີ ອກຸສລເຈຕນາ ອຸປລພຸກຕິ''ຕິອາທີນາ (ສາຣຕຸຖ។ ຜີ។ ປຖມມຫາສງຄີຕິກຖາວຕຸຓນາ) ວິນຍປລຸຍຕຸຕິຍາ ສງກຣວິຣຫີເຕ ສມຸເມ។ ປຸພຸພາປຣວີໂຣສາກາເວນ ຍຖາວຸຕຸຕສມຸມານເມວ ອລຸລມລຸລສງກຣວິຣຫໂຕ ອລຸລມລຸລສງກຣວິຣຫີເຕ ສມຸເມຕີປີ ວທນຸຕີ។ ''ປາຕາຕິປາໂຕ ອກຸສລ''ນຸຕິ (ມ។ ນີ។ ໔໗໑໐໔) ເອວມາທີສຸ ວາ ມຣຕານີປຸປາຍສຸສ ຊີວີຕິນຸທຸຣີຍຸປຈຸເຈທກປໂຍຄສມຸຝຖາປີກາ ເຈຕນາ ອກຸສໂລ, ນ ປາຕສງຂາຕຊີວິຕິນຸທຸຣີຍສຸສ ອຸປຈຸເຈທສງຂາໂຕ ອຕິປາໂຕ។ ຕຖາ ''ອທິນຸນສຸສ ປຣສນຸຕກສຸສ ອາທານສງຂາຕາ ວິລຸຍຕຸຕີ ອພຸຍາກໂຕ ສມຸໂມ, ຕໍວິລຸຍຕຸຕີສມຸຝຖາປີກາ ເຖຍຸຍເຈຕນາ ອກຸສໂລ ສມຸໂມ''ຕິ ເອວມາທີນາປີ ອລຸລມລຸລສງກຣວິຣຫີເຕ ສມຸເມຕີ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ។ ອກີວິນເຍຕິ ເອຕຸຖ ປນ ''ຊາຕຣູປຣຊຕໍ ນ ປຜິຄຸຄເຫຕພຸພ''ນຸຕິ ວທນຸໂຕ ວິນເຍ ວິເນຕິ ນາມ។ ເອຕຸຖ ຈ ''ເອວໍ ປຜິຄຸຄຕຫໂຕ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ເອວໍ ປນ ທຸກຸກຍ''ນຸຕິ ວທນຸໂຕ ອກີວິນເຍ ວິເນຕິ ນາມາຕິ ວທນຸຕີ។ ຕສຸມາ ຊາຕຣູປຣຊຕໍ ປຣສນຸຕກໍ ເຖຍຸຍຈິຕຸເຕນ ຄຕຫນຸຕສຸສ ຍຖາວຕຸຖໍ ປາຣາຊິກຖຸລຸລຈຸຈຍທຸກຸກເຜສຸ ອລຸລຕຣໍ, ກຕຸຫາຄາຣີກາສີເສນ ຄຕຫນຸຕສຸສ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ອຕຸຕໂນ ອຕຸຖາຍ ຄຕຫນຸຕສຸສ ນິສຸສຄຸຄິຍໍ ປາຈິຕຸຕິຍໍ, ເກວລໍ ໂລລຕາຍ ຄຕຫນຸຕສຸສ ອນາມາສທຸກຸກຍໍ, ຣູປີຍຉຫຸທກສມຸມຕສຸສ ອນາປຕຸຕີຕິ ເອວໍ ອລຸລມລຸລສງກຣວິຣຫີເຕ ວິນເຍປີ ປຜິພໂລ ວິເນຕຸນຸຕິ ອຕຸໂຖ ທພຸຖພຸໂພ។ ເອວໍ ປນ ປຣີຈຸຉິນຸນຕໍ ສຣູປໂຕ ສງເຂເປເນວ ທສຸເສນຸໂຕ ''ອລຸລມລຸລ…ເປ… ໂຫຕິ''ຕິ ອາຫ។

ອກີກຸກນຸເຕນາຕິ ເອຕຸຖ ກນຸຕິຍາ ອສິກຕຸຕໍ ອກີ-ສທຸໂທ ທີເປຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ອສິເກ''ຕິ។ ນນຸ ຈ ''ອກີກຸກມນຸຕີ''ຕິ ເອຕຸຖ ອກີ-ສທຸໂທ ກມນກີຣີຍາຍ ວຸທຸຒີກາວໍ ອຕິເຣກຕຸຕໍ ທີເປຕີ, ''ອກີລຸຍາຕາ ອກີລກຸຂີຕາ''ຕິ ເອຕຸຖ ລາຕລກຸຂຓກີຣີຍານໍ ສຸປາກຜຕໍ ວິເສສໍ, ''ອກີກຸກນຸເຕນາ''ຕິ ເອຕຸຖ ກນຸຕິຍາ ອສິກຕຸຕໍ ວິສີຍຸຖກາວໍ ທີເປຕີຕິ ອີທໍ ຕາວ ຍຸຕຸຕໍ ກີຣີຍາວິເສສກຕຸຕາ ອຸປສຄຸຄສຸສ។ ''ປາທໂຍ ກີຣີຍາໂຍເຄ ອຸປສຄຸຄາ''ຕິ ຫີ ສທຸທສຕຸເຖ ວຸຕຸຕໍ។ ''ອກີຣາຊາ, ອກີວິນເຍ''ຕິ ປນ ປູຊິຕປຣີຈຸຉິນຸເນສຸ ຣາຊວິນເຍສຸ ອກີ-ສທຸໂທ ວຕຸຕຕີຕິ ກຖເມຕໍ ຍຸຊຊຸຍຸຍ។ ນ ຫີ ອສຕຸວາຈີ ສທຸໂທ ສຕຸວາຈໂກ ສມຸກາວຕີຕິ? ນຕຸຖິ ອຕຸຣ ໂທໂສ ປູຊນປຣີຈຸເຈທນກີຣີຍານມຸປີ ທີປນໂຕ, ຕາຫີ ຈ ກີຣີຍາຫີ ຍຸຕຸເຕສຸ ຣາຊວິນເຍສຸປີ ປວຕຸຕຕຸຕາ។ ອກີປູຊິໂຕ ຣາຊາຕິ ຫີ ອຕຸເຖນ ກີຣີຍາການກສມຸພນຸເທ ນິມິຕຸຕໍ ກຕຸວາ ກມຸມສາທນກູຕໍ ຣາຊທພຸພໍ ອກີ-ສທຸໂທ ປສານໂຕ ວທຕິ, ປູຊນກີຣີຍໍ ປນ ອປຸປສານໂຕ។ ຕຖາ ອກີປຣີຈຸຉິນຸໂນ ວິນໂຍຕິ ອຕຸເຖນ ກີຣີຍາການກສມຸພນຸເທ ນິມິຕຸຕໍ ກຕຸວາ ກມຸມສາທນກູຕໍ ວິນຍທພຸພໍ ອກີ-ສທຸໂທ ປສານໂຕ ວທຕິ, ປຣີຈຸຉິນຸທນກີຣີຍໍ ປນ ອປຸປສານໂຕ។ ຕສຸມາ ອຕິມາລາທີສຸ ອຕິ-ສທຸໂທ ວິຍ ອກີ-ສທຸໂທ ເອຕຸຖ ສທ ສາສເນນ ກີຣີຍໍ ວທຕີຕິ ອກີຣາຊອກີວິນຍສທຸທາ ໂສປສຄຸຄາວ ສີທຸສາ។ ເອວໍ ອກີສມຸມສທຸເທປີ ອກີສທຸໂທ ສທ ສາສເນນ ວຸທຸຒີຍາທີກີຣີຍໍ ວທຕີຕິ ອຍມຕຸໂຖ ທສຸສີໂຕຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

ໂທຕຸ ອກີ-ສທຸໂທ ຍຖາວຸຕຸເຕສຸ ອຕຸເຖສຸ, ຕປຸປໂຍເຄນ ປນ ສມຸມສທຸເທນ ທີປີຕາ ວຸທຸຒີມນຸຕາທໂຍ ສມຸມາ ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕາ ນ ກເວຍຸຍໍ, ກຖໍ ອຍມຕຸໂຖ ຍຸຊຊຸຍຸຍາຕິ ອນຸໂຍເຄ ສຕິ ຕໍ ປຣີຫຣນຸໂຕ ''ເອຕຸຖ ຈາ''ຕິອາທີມາຫ។ ຕຸຖ ເອຕຸຖາຕິ ເອຕສຸມີ ອກີສມຸເມ។ ອຸປນຸຍາເສ ຈ-ສທຸໂທ។ ກາເວຕີຕິ ຈິຕຸຕສຸສ ວຫຸໝນໍ ວຸຕຸຕໍ, ຜຣີຕຸວາຕິ ອາຣມຸມຕສຸສ ວທຸໝນໍ, ຕສຸມາ ຕາຫີ ກາວນາຜຣຕາວຸທຸໝີຫີ ວຸທຸໝີມນຸໂຕປີ ສມຸມາ ວຸຕຸຕາຕິ ອຕຸໂຖ ។ ອາຣມຸມຕາທີຫີຕິ ອາຣມຸມຕສມຸປຍຸຕຸຕກມຸມທຸວາຣປຜິປທາທີຫີ។ ເອກນຸຕໂຕ ໂລກຸຕຸຕຣສມຸມານລຸເລວ ປູຊາຣຫຕຸຕາ ''ເສກຸຂາ ສມຸມາ''ຕິອາທີນາ ເຕເຍວ ປູຊິຕາຕິ ທສຸສິຕາ។ ''ປູຊາຣຫາ''ຕິ ເອເຕນ ກຕຸຕາທີສາສນໍ, ອຕີຕາທີກາລໍ, ສກຸກຸເຕຍຸຍຕຸຖໍ ວາ ນິວຕຸເຕຕີ។ ປູຊິຕພຸພາເຍວ ຫີ ສມຸມາ ກາລວິເສສນິຍມຣຫີຕາ ປູຊາຣຫາ ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕາຕິ ອສີປຸປາໂຍ ທສຸສີໂຕ។ ສກາວປຣີຈຸຉິນຸນຕຸຕາຕິ ຟຸສນາທີສກາເວນ ປຣີຈຸຉິນຸນຕຸຕາ។ ກາມາວຈເຣຫີ ມຫນຸຕກາວໂຕ ມຫຄຸຄຕາ ສມຸມາ ອສິກາ, ຕໂຕປີ ອຸຕຸຕຣວິຣຫໂຕ ອນຸຕຸຕຣາ ສມຸມາຕິ ທສຸເສຕິ ''ມຫຄຸຄຕາ''ຕິອາທີນາ។ ເຕນາຕິ ''ວຸທຸໝີມນຸໂຕ''ຕິອາທີນາ ວຈເນນ ກຣຕກູເຕນ, ເຫຕຸກູເຕນ ວາ។

ຍໍ ປເນຕ຺ຖາຕິ ເອເຕສຸ ວິນຍາທີສຸ ຕີສຸ ອລ຺ລມລ຺ລວິສິຍ຺ເຖສຸ ຍໍ ອວິສິຍ຺ຄໍ ສມານໍ, ຕໍ ປີຍການ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ວິນຍາທໂຍ ຫີ ຕໂຍ ສທ຺ທາ ອລ຺ລມລ຺ລາສາຂາຣຄຕ຺ຕາ ວິສິຍ຺ຄາ ນາມ, ປີຍກສທ຺ໂທ ປນ ເຕຫິ ຕີຫິປີ ສາຂາຣຄຕ຺ຕາ ‘‘ອວິສິຍ຺ໂຄ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ໚ ປຣິຍຕ຺ຕິພ຺ກາຊນຕ຺ຖໂຕຕິ ປຣິຍາປຸ໌ຕິຕພ຺ພຕ຺ຖປຕິຍ຺ຄານຕ຺ເຖຫິ ກຣຄາກູເຕຫິ, ວິເສສນກູເຕຫິ ວາ໚ ອປີຈ ປຣິຍຕ຺ຕິພ຺ກາຊນຕ຺ຖໂຕ ປຣິຍຕ຺ຕິກາຊນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາຫູຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຄພ຺ໂພ໚ ປຈ຺ຈຕ຺ຕຕ຺ເຖ ຫີ ໂຕ-ສທ຺ໂທ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ພຕ຺ຕາ໚ ອິຕິນາ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ເພຫິໂຕ – ສທ຺ທມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ ຍຖາ ‘‘ອນິຈ຺ຈໂຕ ທຸກ຺ຂໂຕ ອນຕ຺ຕໂຕ ວິປສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ (ປຍ຺ຄາ໚ ໑໚໑໚໔໐໖, ໔໐໗, ໔໑໑) ເອເຕນ ປຣິຍາປຸ໌ຕິຕພ຺ພໂຕ, ຕໍຕທຕ຺ຖານໍ ກາຊນໂຕ ຈ ປີຍກໍ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕິ໚ ອນິປຸ໌ພນ຺ນປາຝິປ໌ທິກາປທລ຺ເຫຕໍ໚ ສທ຺ທວິທູ ປນ ‘‘ປີຍ ສທ຺ທສງ຺ຆາເຍສູ’’ຕິ ວຕ຺ວາ ອິສ ວຸຕ຺ຕເມວ ປໂຍຄມ຺ທາຫຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ມເຕນ ປີຝິຍຕິ ສທ຺ທິຍຕິ ປຣິຍາປຸ໌ຕິຍຕີຕີ ປີຍກໍ, ປີຝິຍຕິ ວາ ສງ຺ຆາຝິຍຕິ ຕໍຕທຕ຺ໂຖ ເອຕ຺ຖາຕິ ປີຍການ຺ຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ກາຕພ຺ພໍ໚ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາທີນາ ສມາສໍ ທສ຺ເສຕິ໚

ມາປີຍກສມ຺ປທາເນນາຕິ ກາລາມສຸຕ຺ເຕ, (ອ໚ ນິ໚ ໓໚໖໖) ສາລຸຫສຸຕ຺ເຕ (ອ໚ ນິ໚ ໓໚໖ຖ) ຈ ອາຄຕໍ ປາລຸອິມາຫ໚ ຕທຍ຺ຄກຖາຍລ຺ຈ ‘‘ອມ຺ຫາກໍ ປີຍກຕນ຺ຕິຍາ ສທ຺ຂີ ສເມຕີຕິ ມາ ຄຕ຺ຫິຕ຺ຖາ’’ຕິ (ອ໚ ນິ໚ ອຍ຺ຄ໚ ໔໚໓໚໖໖) ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ໚ ອາຈຣິຍສາຣິປຸ໌ຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ປນ ‘‘ປາລຸອິສມ຺ປທານວເສນ ມາ ຄຕ຺ຫຖາ’’ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ໚ ຝີ໚ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ຕໍ໚ ກຸທາລປີຍກມາທາຍາຕິ ກຸທາລລ຺ຈ ປີຍກລ຺ຈ ອາທາຍ໚ ກຸ ວຸຈ຺ຈຕິ ປຖວິ, ຕສ຺ສາ ທາລນໂຕ ວິທາລນໂຕ ອໂຍມເຢາ ປກຣຕວິເສໂສ ກຸທາລໍ ນາມ໚ ເຕສໍ ເຕສໍ ວຕ຺ຖູນໍ ກາຊນກາວໂຕ ຕາລປຕ຺ຕເວຕ຺ຕລຕາທີຫິ ກໂຕ ກາຊນວິເສໂສ ປີຍກໍ ນາມ໚ ອິທໍ ປນ ມູລປຕ຺ຕາສເກ ກກຈູປມສຸຕ຺ເຕ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໔໔ຖ)໚

‘‘ເຕນ…ເປ… ເຌຍ຺ຍາ’’ຕິ ຄາຖາປທໍ ອຸລ຺ລິງເຄຕ຺ວາ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາທີນາ ວິວຣຕິ໚ ສພ຺ພາທີຫີ ສພ຺ພນາເມຫີ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ລິງຄມາທິຍເຕ, ວຸຈ຺ຈມານສ຺ສ ວາ, ອິສ ປນ ວຕ຺ຕິຈ຺ຉາຍ ວຸຕ຺ຕສ຺ເສວາຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ວິນໂຍ ຈ ໂສ ປີຍກລ຺ຈາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ‘‘ຍຖາວຸຕ຺ເຕເນວ ນເຍນາ’’ຕິ ອິມິນາ ‘‘ເອວໍ ທຸວິສຕ຺ເຖນ…ເປ… ກຕ຺ວາ’’ຕິ ຈ ‘‘ປຣິຍຕ຺ຕິກາວໂຕ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ກາຊນໂຕ ຈາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ສພ຺ພມຕິທິສຕິ໚ ຕໂຍປີຕິ ເອຕ຺ຖ ອປີສທ຺ໂທ, ປີ-ສທ຺ໂທ ວາ ອວຍວສມ຺ປີຕ຺ຫນຕ຺ໂຖ໚ ‘‘ອປີ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ປີ’’ຕິ ວທນ຺ໂຕ ຫີ ອປີ-ສທ຺ໂທ ວິຍ ປີ-ສທ຺ໂທປີ ວິສຸໍ ນິປາໂຕ ອຕ຺ຖີຕິ ທສ຺ເສຕິ໚

ກເຖຕພ຺ພານໍ ອຕ຺ຖານໍ ເທສກາຍຕ຺ເຕນ ອາຕາທີວິສິນາ ອຕິສຊ຺ຊນໍ ປໂພຂນໍ ເທສນາ໚ ສາສິຕພ຺ພປຸ໌ຄ຺ຄລຄເຕນ ຍຖາປຣາຂາທິສາສິຕພ຺ພກາເວນ ອນຸສາສນໍ ວິນຍນໍ ສາສນໍ໚ ກເຖຕພ຺ພສ຺ສ ສໍວຣາສໍວຣາທິໂນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ກຖນໍ ວຈນປຝິພທ຺ຂຕາກຣຕໍ ກຖາ, ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ເທສິຕາຣໍ ກຄວນ຺ຕມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ເທສນາ, ສາສິຕພ຺ພປຸ໌ຄ຺ຄລວເສນ ສາສນໍ, ກເຖຕພ຺ພສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວເສນ ກຖາຕິ ເອວມິເມສໍ ນານາກຣຕໍ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ໚ ເອຕ຺ຖ ຈ ກິລ຺ຈາປີ ເທສນາທໂຍ ເທເສຕພ຺ພາທີນິຣເປກ຺ຂາ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ອາຕາທໂຍ ປນ ວິເສສໂຕ ເທສກາທີອສິນາຕິ ຕໍ ຕໍ ວິເສສໂຍຄວເສນ ເທສນາທີນໍ ເກໂທ ວຸຕ຺ໂຕ໚ ຍຖາ ຫີ ອາຕາວິສານໍ ວິເສສໂຕ ອາຕາຣຫາສິນໍ ຕຕ຺ຖ ໂກສລ຺ລໂຍຄໂຕ, ເອວໍ ໂວຫາຣປຣມຕ຺ຖວິສານານີ ຈ ວິສາຍກາສິນານີຕິ ອາຕາທີວິສິໂນ ເທສກາຍຕ຺ຕຕາ ວຸຕ຺ຕາ໚ ອປຣາຂຊ຺ຊາສຍານຸຣູປີ ວິຍ ຈ ຂມ຺ມານຸຣູປມ຺ປີ ສາສນໍ ວິເສສໂຕ, ຕຖາ ວິເນຕພ຺ພປຸ໌ຄ຺ຄລາເປກ຺ຂນ຺ຕິ ສາສິຕພ຺ພປຸ໌ຄ຺ຄລວເສນ ສາສນໍ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ສໍວຣາສໍວຣນາມຣູປານໍ ວິຍ ຈ ວິນິພ຺ເພເຖຕພ຺ພາຍ ທິຍ຺ຄິຍາ ກຖນໍ ສຕິ ວາຈາວຕ຺ຖຸສ຺ມີ, ນາສຕີຕິ ວິເສສໂຕ ຕທສິນໍ, ຕສ຺ມາ ກເຖຕພ຺ພສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວເສນ ກຖາ ວຸຕ຺ຕາ໚ ໂຫນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ເທສກສ຺ສ ວເສເນຕ຺ຖ, ເທສນາ ປີຍກຕ຺ຕຍໍ;

ສາສິຕພ຺ພວເສເນຕໍ, ສາສນນ຺ຕິ ປວຸຈ຺ຈຕິ໚

ກເຖຕພ຺ພສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ, ວເສນາປີ ກຖາຕິ ຈ;

ເທສນາສາສນກຖາ-ເກທມ຺ເປວໍ ປກາສເຍ’’ຕິ໚

ປຫຕ຺ຕຍມ຺ເປຕໍ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ຕາສໍ ເກໂຫຕິ ກຕ຺ວາ ເກຫສຫ຺ໂຫ ວິສໍ ວິສໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ ທ຺ວນ຺ຫປຫໂຕ ປຣໍ ສຸຍ຺ຍມານຕ຺ຕາ “ເທສນາເກທໍ, ສາສນເກທໍ, ກຖາເກທຌ຺ຈ ຍຖາຣຫໍ ປຣິທີປເຍ”ຕິ຺ ເກທນ຺ຕິ ຈ ນານຕ຺ຕໍ, ວິເສສໍ ວາ຺ ເຕສຸ ປີຌເກສ຺ຸ ສິກ຺ຂາ ຈ ປຫານຌ຺ຈ ຄມ຺ພີຣກາໂວ ຈ, ຕຌ຺ຈ ຍຖາຣຫໍ ປຣິທີປເຍ຺

ທຸຕິຍຄາຖາຍ ປຣິຍຕ຺ຕິເກທໍ ປຣິຍາປ຺ຸຕນສ຺ສ ປກາຣໍ, ວິເສສຌ຺ຈ ວິກາວເຍ຺ ຍທີ ວິນຍາທີເກ ປີຌເກ຺ ຍໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ, ວິປຕ຺ຕິຌ຺ຈ ຍຖາ ກິກ຺ຂຸ ປາປ຺ຸຕາຕິ, ຕຖາ ຕມ຺ປີ ສພ຺ພໍ ຕທີ ວິກາວເຍຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ຺ ອຖ ວາ ຍໍ ປຣິຍຕ຺ຕິເກທໍ ສມ຺ປຕ຺ຕີ, ວິປຕ຺ຕິຌ຺ຈ ຍທີ ຍຖາ ກິກ຺ຂຸ ປາປ຺ຸຕາຕິ, ຕຖາ ຕມ຺ປີ ສພ຺ພໍ ຕທີ ວິກາວເຍຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ຍຖາຕິ ຈ ເຍທິ ອຸປາຣມ຺ກາທິເທຕຸປຣິຍາປ຺ຸຕນາທິປ຺ປກາເຣທິ, ອຸປາຣມ຺ກນິສ຺ສຣຕຘມ຺ມໂກສຣກ຺ຂຕເທຕຸປຣິຍາປ຺ຸຕນໍ ສຸປ຺ປຜິປຕ຺ຕິທຸປ຺ປຜິປຕ຺ຕີຕິ ເອເຕທິ ປກາເຣທີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຺ ສນ຺ເຕສຸປີ ຈ ອຌ຺ເຌສຸ ຕຖາ ປາປ຺ຸຕນ຺ເຕສຸ ເຊຍ຺ຖເສຍ຺ຖາສນ຺ນສທາສນ຺ນິທິຕກາວໂຕ, ຍຖານຸສິຍ຺ຖໍ ສມ຺ມາປຜິປ຺ຊຊເນນ ຘມ຺ມາຘິຍ຺ຖານກາວໂຕ ຈ ກິກ຺ຂູຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ຕຕ຺ຣາຕິ ຕາສຸ ຄາຖາສ຺ຸ ອຍນ຺ຕິ ອຘຸນາ ວກ຺ຂມານາ ກຖາ຺ ປຣິທີປນາຕິ ສມນ຺ຕໂຕ ປກາສນາ, ກິຌ຺ຈິມຕ຺ຕມ຺ປີ ອເສເສຕ຺ວາ ວິກຊນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ຺ ວິກາວນາຕິ ເອວໍ ປຣິທີປນາຍປີ ສຕິ ຄູລ຺ຫໍ ປຜິຈ຺ຊນ຺ນມກຕ຺ວາ ໂສຕູນໍ ສຸວິຌ຺ເຌຍ຺ຍກາເວນ ອາວິກາວນາ຺ ສງ຺ເຂເປນ ປຣິທີປນາ, ວິຕ຺ຖາເຣນ ວິກາວນາຕິປີ ວທນ຺ຕິ຺ ອປີຈ ເອຕໍ ປທທ຺ວຍໍ ເທຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕານຸຣູປໂຕ ກຖິຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ເອກເມວ຺ ຕສ຺ມາ ປຣິທີປນາ ປຖມຄາຖາຍ, ວິກາວນາ ທຸຕິຍຄາຖາຍາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ຈ-ສທ຺ເທນ ອຸກຍຕ຺ຖໍ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌໍ ສມ຺ຸຈ໌ເຈຕິ຺ ກສ຺ມາ, ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕິ ອາຫ “ເອຕ຺ຖ ທີ”ຕິອາທິ຺ ທີຕິ ກາຣເຕ ນິປາໂຕ “ອກ຺ຂຣວິປຕ຺ຕິຍໍ ທີ”ຕິອາທີສຸ ວິຍ຺ ຍສ຺ມາ, ກສ຺ມາຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ຺ ອາຕໍ ປເຕຕຸໍ [ຖເປຕຸໍ (ສາຣຕ຺ຖ຺ ຜີ຺ ໑຺ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ)] ອຣຫຕີຕິ ອາຕາຣໂທ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ, ມຫາກາຣຸຕິກຕາຍ ຈ ອວິປຣີຕຫິໂຕປເທສກາເວນ ປມາຕວຈນຕ຺ຕາ ອາຕາຣເທນ ກຄວຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ໂວຫາຣປຣມຕ຺ຖຘມ຺ມານມ຺ປີ ຕຕ຺ຖ ສພ຺ກາວໂຕ “ອາຕາພາຫຸລ຺ລໂຕ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ເຍກຸຍ຺ຍນຍໍ ທສ຺ເສຕິ຺ ອິໂຕ ປເຣສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ຺ ວິເສເສນ ສຕ຺ຕານໍ ມນໍ ອວຫຣຕີຕິ ໂວຫາໂຣ, ປຌ຺ຌຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມິ ກຸສໂລ, ເຕນ຺

ປຈຸໂຣ ພຫຸໂລ ອປຣາໂຘ ໂທໂສ ວີຕິກ຺ກໂມ ເຍສໍ ເຕ ປຈຸຣາປຣາຘາ, ເສຍ຺ຍສກຕ຺ເຖຣາທໂຍ຺ ຍຖາປຣາຘນ຺ຕິ ໂທສານຸຣູປໍ຺ “ອເນກຊ຺ຊາສຍາ”ຕິອາທີສຸ ອາສໂຍວ ອຊ຺ຊາສໂຍ, ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ທິຍ຺ຖິ, ຌາຕຌ຺ຈ, ປເກທໂຕ ປນ ຈຕຸພ຺ພິໂຘ ໂຫຕິ຺ ວຸຕ຺ຕຌ຺ຈ –

“ສສ຺ສຕ຺ຸຈ໌ເຆທທິຍ຺ຖີ ຈ, ຂນ຺ຕິ ເຈວານຸໂລມິກາ;

ຍຖາກູຕຌ຺ຈ ຍໍ ຌາຕໍ, ເອຕໍ ອາສຍສທ຺ທິຕ”ນ຺ຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ສພ຺ພທິຍ຺ຖີນໍ ສສ຺ສຕ຺ຸຈ໌ເຆທທິຍ຺ຖີທີ ສງ຺ຄທິຕຕ຺ຕາ ສພ຺ເພປີ ທິຍ຺ຖິຄຕິກາ ສຕ຺ຕາ ອິມາ ເອວ ທ຺ເວ ທິຍ຺ຖິໂຍ ສນ຺ນິສ຺ສິຕາ຺ ຍຖາຫ “ທ຺ວຍນິສ຺ສິໂຕ ໂຂ ປນາຍໍ ກຈ຺ຈານ ໂລໂກ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ອຕ຺ຖິຕຌ຺ຈ ນຕ຺ຖິຕຌ຺ຈາ”ຕິ, (ສໍ຺ ນິ຺ ໔຺໑໕) ອຕ຺ຖິຕາຕິ ທິ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາໂຫ ອທິປ຺ເປໂຕ, ນຕ຺ຖິຕາຕິ ອຸຈ຺ເຆທຄ຺ຄາໂຫ຺ ອຍໍ ຕາວ ວຍ຺ຍນິສ຺ສິຕານໍ ປຸຖ຺ຸຊ຺ຊນານໍ ອາສໂຍ຺ ວິວຍ຺ຍນິສ຺ສິຕານໍ ປນ ສຸທ຺ຘສຕ຺ຕານໍ ອນຸໂລມິກາ ຂນ຺ຕິ, ຍຖາກູຕຌາຕນ຺ຕິ ທ຺ວິໂຘ ອາສໂຍ຺ ຕຕ຺ຖ ຈ ອນຸໂລມິກາ ຂນ຺ຕິ ວິປ຺ສ຺ສນາຌາຕໍ຺ ຍຖາກູຕຌາຕໍ ປນ ກມ຺ມສກຕາຌາຕໍ຺ ຈຕຸພ຺ພິໂຘ ເປໂສ ອາສຍນ຺ຕິ ສຕ຺ຕາ ເອຕ຺ຖ ນິວສນ຺ຕິ, ຈິຕ຺ຕໍ ວາ ອາຄມ຺ມ ເສຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ອາສໂຍ ມິຄາສໂຍ ວິຍ຺ ຍຖາ ມິໂຄ ໂຄຈຣາຍ ຄນ຺ຕ຺ວາປີ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ຕຕ຺ເຖວ ວນຄຫເນ ສຍຕີຕິ ຕໍ ຕສ຺ສ “ອາສໂຍ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ ຈິຕ຺ຕໍ ອຌ຺ຌຖາປີ ປວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຍຕ຺ຖ ປຈ຺ຈາຄນ຺ຕ຺ວາ ເສຕິ, ຕສ຺ສ ໂສ “ອາສໂຍ”ຕິ຺ ກາມຣາຄາທໂຍ ສຕ຺ຕ ອນຸສຍາ຺ ມູສິກວິສໍ ວິຍ ກາຣຕລາເກ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານາຣຫາ ອນາຄຕາ, ອຕີຕາ, ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນາ ຈ ຕໍສກາວຕ຺ຕາ ຕຖາ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ຺ ນ ທິ ຂມ຺ມານໍ ກາລເກເທນ ສກາວເກໂທຕິ຺ ຈຣິຍາຕິ ຣາຄຈຣິຍາທິກາ ໖ ມູລຈຣິຍາ, ອນ຺ຕຣເກເທນ ອເນກວິຘາ, ສໍສຄ຺ຄວເສນ ປນ ເຕສຍ຺ຖີ ໂທນ຺ຕິ຺ ອຖ ວາ ຈຣິຍາຕິ ສຸຈຣິຕທຸຈ຺ຈຣິຕວເສນ ທ຺ວິຘໍ ຈຣິຕໍ຺ ຕຌ຺ທິ ວິກງ຺ເຄ ຈຣິຕນິທ຺ເທເສ ນິທ຺ທິຍ຺ຖໍ຺

“ອຘິມຸຕ຺ຕິ ນາມ ‘ອຊ຺ເຊວ ປພ຺ພຊິສ຺ສາມິ, ອຊ຺ເຊວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ທິສ຺ສາມີ’ຕິອາທິນາ ຕນ຺ນິນ຺ນກາເວນ ປວຕ຺ຕມານໍ ສນ຺ນິຍ຺ຖານ”ນ຺ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ຺ ຜີ຺ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ຄຕ຺ຖິປເທສຸ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ປນ “ອຘິມຸຕ຺ຕິ ນາມ ສຕ຺ຕານໍ ປຸພ຺ພຈຣິຍວເສນ ອກິຣຸຈິ, ສາ ທ຺ວິຘາ ທີນປຕີຕເກເທນາ”ຕິ (ທີ຺ ນິ຺ ຜີ຺ ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກ

ຖາວຕຸຕນາ) ວຸຕຸຕໍ? ຕຖາ ຫິ ຍາຍ ຫີນານິສຸຕຸຕິກາ ສຕຸຕາ ຫີນານິສຸຕຸຕິເກເຍວ ສຕຸເຕ ເສວນຸຕິ, ປຕີຕານິສຸຕຸຕິກາ ປຕີຕານິສຸຕຸຕິເກເຍວ ฯ ສເຈ ຫິ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາຍາ ສີລວນຸໂຕ ນ ໂຫນຸຕິ, ສທຸຣິວິຫາຣິກາ ສີລວນຸໂຕ, ເຕ ອຕຸຕໂນ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາເຍປີ ນ ອຸປສງກມນຸຕິ, ອຕຸຕນາ ສທິເສ ສາຣຸປຸປກິກຸຂູເຍວ ອຸປສງກມນຸຕິ? ສເຈ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາຍາ ສາຣຸປຸປກິກຸຂູ, ອິຕເຣ ອສາຣຸປຸປາ, ເຕປີ ນ ອາຈຣິຍຸປຊຸຊາເຍ ອຸປສງກມນຸຕິ, ອຕຸຕນາ ສທິເສ ອສາຣຸປຸປກິກຸຂູເຍວ ອຸປສງກມນຸຕິ? ຊາຕຸສໍຍຸຕຸຕວເສນ (ສໍ? ນິ? ໔?໙໘ ອາທໂຍ) ເຈສ ອຕຸໂຖ ທີເປຕພຸໂພ? ເອວມຍໍ ຫີນານິສຸຕຸຕິກາທີນໍ ອຊຸໝຸໂຊ ປເສວນາທີນິຍມີຕາ ອກິຣຸຈິ ອຊຸຊາສຍຊາຕຸ "ອຊີມຸຕຸຕີ"ຕິ ເວທິຕພຸພາ? ອເນກາ ອຊຸຊາສຍາທໂຍ ເຕ ເຍສໍ ອຕຸຖີ, ອເນກາ ວາ ອຊຸຊາສຍາທໂຍ ເຍສນຸຕິ ຕຖາ ຍຖາ "ພຫຸກຕຸຕຸໂກ, ພຫຸນທີໂກ"ຕິ? ຍຖານຸໂລມນຸຕິ ອຊຸຊາສຍາທີນໍ ອນຸໂລມໍ ອນຕິກຸກມຸມ, ເຍ ເຍ ວາ ອຊຸຊາສຍາທໂຍ ອນຸໂລມາ, ເຕຫິ ເຕຫີຕິ ອຕຸໂຖ? ອາສຍາທີນໍ ອນຸໂລມສຸສ ວາ ອນຸຣູປນຸຕິປີ ວທນຸຕິ? ພນວິນິພຸໂກຄາກາວໂຕ ທິຍຸກິມານຕຕຸຫາວເສນ "ອທໍ ມມ ສນຸຕກ"ນຸຕິ ເອວໍ ປວຕຸຕສຍຸລິໂນ? ຍຖາຊມຸມນຸຕິ "ນຕຸເຖຕຸຖ ອຕຸຕາ, ອຕຸຕນີຍໍ ວາ, ເກວລໍ ຊມຸມມຕຸຕເມເວຕ"ນຸຕິ ເອວມາທີນາ ຊມຸມສກາວານຸຣູປນຸຕິ ອຕຸໂຖ?

ສໍວຣຕໍ ສໍວໂຣ, ກາຍວາຈາຫິ ອວີຕິກຸກໂມ? ມຫນຸໂຕ ສໍວໂຣ ອສໍວໂຣ? ວຸທຸໝີອຕຸໂຖ ຫິ ອຍໍ ອ-ກາໂຣ ຍຖາ "ອເສກຸຂາ ຊມຸມາ"ຕິ (ຊ? ສ? ຕິກມາຕິກາ ໘໑) ຕໍໂຍຄຕາຍ ຈ ຊຸທຸທໂກ ສໍວໂຣ ປາຣິເສສາທີນເຍນ ສໍວໂຣ, ຕສຸມາ ຊຸທຸທໂກ, ມຫນຸໂຕ ຈ ສໍວໂຣຕິ ອຕຸໂຖ? ເຕນາຫ "ສໍວຣາ ສໍວໂຣ"ຕິອາທິ? ທິຍຸກິວິນິເວຄນາຕິ ທິຍຸກິຍາ ວິໂມຈນໍ, ອຕຸຖໂຕ ປນ ຕສຸສ ອຸຊຸວິປຈຸຈນີກາ ສມຸມາທິຍຸກິອາທໂຍ ຊມຸມາ? ຕຖາ ຈາຫ "ທຸວາສຍຸກິທິຍຸກິປຜີປກຸຂກູຕາ"ຕິ? ນາມສຸສ, ຣູປສຸສ, ນາມຣູປສຸສ ຈ ປຣິຈຸຊິນຸທນໍ ນາມຣູປປຣິຈຸເຊໂທ, ໂສ ປນ "ຣາຄາທິປຜິປກຸຂກູໂຕ"ຕິ ວຈນໂຕ ຕຖາປວຕຸຕເມວ ຍາຕໍ?

"ຕີສຸປີ"ຕິອາທິນາ ອປຣຫຸໝໍ ວິວຣຕິ? ຕີສຸປີ ຕາສໍ ວຈນສມຸກາວໂຕ "ວິເສເສນາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ? ຕເທຕໍ ສພຸພຕຸຖ ໂຍເຊຕພຸພໍ? ຕຕຸຣ "ຍາຍໍ ອຊີສີລສິກຸຂາ, ອຍໍ ອິມສຸມິ ອຕຸເຖ ອຊີປຸເປຕາ ສິກຸຂາ"ຕິ ວຈນໂຕ ອາຫ "ວິນຍປີຜເກ ອຊີສີລສິກຸຂາ"ຕິ? ສຸຕຸຕນຸຕປາລຸອິຍໍ "ວິວິຈຸເຈວ ກາເມຫີ"ຕິອາທິນາ (ທີ? ນິ? ໑?໒໒໖; ສໍ? ນິ? ໑?໑໕໒; ອ? ນິ? ໔?໑໒໓) ສມາຊິເທສນາພາຫຸລຸລໂຕ "ສຸຕຸຕນຸຕ ປີຜເກ ອຊິຈິຕຸຕສິກຸຂາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ? ນາມຣູປປຣິຈຸເຊທສຸສ ອຊີປຍຸຍາປທຍຸຖານໂຕ, ອຊີປຍຸຍາຍ ຈ ອຕຸຖາຍ ຕທວເສສນາມຣູປຊມຸມກຖນໂຕ ອາຫ "ອກິຊມຸມປີຜເກ ອຊີປຍຸຍາສິກຸຂາ"ຕິ?

ກິເລສານນຸຕິ ສໍກຸເລສຊມຸມານໍ, ກມຸມກິເລສານໍ ວາ, ອຸກຍາເປກຸຂຍຸເຈຕໍ 'ໂຍ ກາຍວຈີທຸວາເຣຫິ ກິເລສານໍ ວີຕິກຸກໂມ, ຕສຸສ ປຫານໍ, ຕສຸສ ປຜິປກຸຂຕຸຕາ"ຕິ ຈ? "ວີຕິກຸກໂມ"ຕິ ອຍໍ "ປຜິປກຸຂ"ນຸຕິ ກາວໂຍເຄ ສມຸພນຸໂຊ, "ສີລສຸສາ"ຕິ ປນ ກາວປຈຸຈເຍ? ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ? ອນຸສຍວເສນ ສນຸຕາເນ ອນຸວຕຸຕນຸຕາ ກິເລສາ ກາຣຕລາເກ ປຣິຍຸຍຸກິຕາປີ ສີລເກທກຍວເສນ ວີຕິກຸກມິຕຸ ນ ລກນຸຕີຕິ ອາຫ "ວີຕິກຸກມປຜິປກຸຂຕຸຕາ ສີລສຸສາ"ຕິ? ໂອກາສາທານວເສນ ກິເລສານໍ ຈິຕຸເຕ ກຸສລປຸປວຕຸຕີ ປຣິຍາທິຍິຕຸວາ ອຸຍຸຖານໍ ປຣິຍຸຍຸຖານໍ, ຕສຸສ ປຫານໍ, ຈິຕຸຕສນຸຕາເນ ອຸປຸປຕຸຕິວເສນ ກິເລສານໍ ປຣິຍຸຍຸຖານສຸສ ປຫານນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ? "ກິເລສານ"ນຸຕິ ຫິ ອຊິກາໂຣ, ຕໍ ປນ ປຣິຍຸຍຸຖານປຸປຫານໍ ຈິຕຸຕສມາທຫນວເສນ ກວຕີຕິ ອາຫ "ປຣິຍຸຍຸຖານປຜິປກຸຂຕຸຕາ ສມາຊິສຸສາ"ຕິ? ອປຸປຫີນກາເວນ ສນຸຕາເນ ອນຸ ອນຸ ສຍນກາ ອນຸຣູປກາຣຕລາເກ ອຸປຸປຊຸຊນາຣຫາ ຖາມຄຕາ ກາມຣາຄາທໂຍ ສຕຸຕ ກິເລສາ ອນຸສຍາ, ເຕສໍ ປຫານໍ, ເຕ ປນ ສພຸພໂສ ອຣິຍມຄຸຄປຍຸຍາຍ ປຫີຍນຸຕີຕິ ອາຫ "ອນຸສຍປຜິປກຸຂຕຸຕາ ປຍຸຍາຍາ"ຕິ?

ທີປາໂລເກນ ວິຍ ຕມສຸສ ທານາທິປຸຍຸຍກິຣິຍວຕຸຖຸຄເຕນ ເຕນ ເຕນ ກຸສລງເຄນ ຕສຸສ ຕສຸສ ອກຸສລສຸສ ປຫານໍ ຕທງຄປຸປຫານໍ? ອິຊ ປນ ອຊີສີລສິກຸຂາຍ ວຸຕຸຕຍຸຖານຕຸຕາ ເຕນ ເຕນ ສຸສີລຸຍງເຄນ ຕສຸສ ຕສຸສ ທຸສຸສີລຸຍງຄສຸສ ປຫານໍ "ຕທງຄປຸປຫານ"ນຸຕິ ຄເຫຕພຸພໍ? ອຸປຈາຣປຸປນາເກເທນ ສມາຊິນາ ປວຕຸຕິນິວາຣເຕນ ພຜປຸປຫາເຣນ ວິຍ ຊລຕເລ ເສວາລສຸສ ເຕສໍ ເຕສໍ ນີວຣຕາທິຊມຸມານໍ ວິກຸຂມຸກນວເສນ ປຫານໍ ວິກຸຂມຸກນປຸປຫານໍ? ຈຕູນຸນໍ ອຣິຍມຄຸຄານໍ ກາວິຕຕຸຕາ ຕໍ ຕໍ ມຄຸຄວໂຕ ສນຸຕາເນ ສມຸທຍປກຸຂິກສຸສ ກິເລສຄຕສຸສ ອຈຸຈນຸຕມປຸປວຕຸຕິສງຂາຕ ສມຸຈຸຊິນຸທນວເສນ ປຫານໍ ສມຸຈຸເຊທປຸປຫານໍ? ທຸຍຸກຸ ຈຣິຕໍ, ສໍກິເລເສຫີ ວາ ທູສິຕໍ ຈຣິຕໍ ທຸຈຸຈຣິຕໍ? ຕເທວ ຍຕຸຖ ອຸປຸປນຸນໍ, ຕໍ ສນຸຕານໍ ສມຸມາ ກິລິສຕີ ວິພາຊຕີ, ອຸປຕາເປຕີ ຈາຕີ ສໍກິເລໂສ, ຕສຸສ ປຫານໍ? ກາຍວຈີທຸຈຸຈຣິຕວເສນ ປວຕຸຕສໍກິເລສສຸສ ຕທງຄວເສນ ປຫານໍ ວຸຕຸຕໍ ສີລສຸສ ທຸຈຸຈຣິຕປຜິປກຸຂຕຸຕາ? ສິກຸຂຕຸຕຍານຸສາເຣນ ຫິ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ? ຕສຕີຕີ ຕຕຸຫາ, ສາວ ວຸຕຸຕນເຍນ ສໍກິເລໂສ, ຕສຸສ ວິກຸຂມຸກນວເສນ ປຫານໍ ວຸຕຸຕໍ ສມາຊິສຸສ ກາມຈຸຊນຸທປຜິປກຸຂຕຸຕາ? ທິຍຸກິເຍວ ຍຖາວຸຕຸຕນເຍນ ສໍກິເລໂສ, ຕສຸສ ສມຸຈຸເຊທວເສນ ປຫານໍ ວຸຕຸຕໍ ປຍຸຍາຍ ອຕຸຕາທິວິນິມຸຕຸຕສກາວ ຊມຸມປຸປກາສນໂຕ?

ເອກເມກສຸມິລ຺ເຈຕ຺ຖາຕິ ເອເຕສຸ ຕີສຸ ປີຢເກສຸ ເອກເມກສ຺ມິ ປີຢເກ, ຈ-ສທ຺ໂທ ວາກ຺ຍາຣມ຺ເກ, ປກ຺ຂນ຺ຕເຣ ວາຯ ປີ-ສທ຺ໂທ, ອປີ-ສທ຺ໂທ ວາ ອວຍວສມ຺ປິຖ຺ໜເນ, ເຕນ ນ ເກວລໍ ຈຕ຺ພ຺ພິຊສ຺ເສວ ຄມ຺ກິຣກາໂວ, ອຖ ໂຂ ປຈ຺ເຈກໍ ຕທວຍວານມ຺ປີຕິ ສມ຺ປີຖ຺ໜໍ ກໂຣຕິຯ ເອສ ນໂຍ ອິທິເສສຸຯ ອິທານີ ເຕ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຕຕ຺ຖາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິຕິ ປາລຸອິຯ ສາ ຫິ ອຸກ຺ກຍ຺ຖານໍ ສີລາທິອຕ຺ຖານໍ ໂພຊນໂຕ, ສກາວນິຣຸຕ຺ຕິກາວໂຕ, ພຸທ຺ຊາທີຫິ ກາສິຕຕ຺ຕາ ຈ ປກຍ຺ຖານໍ ວຈນານໍ ອາລຸອິ ປນ຺ຕິຕິ "ປາລຸອິ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

ອິຊ ປນ ວິນຍຄຕ຺ກິປທກາຣາທີນໍ ສທ຺ທວາທີນໍ ມເຕນ ປ຺ຸພ຺ເພ ວວຕ຺ຖາປີຕາ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ທປ຺ປພນ຺ຊກູຕາ ຕນ຺ຕິ ຊມ຺ໂມ ນາມຯ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ຫິ ນາມຕ຺ເຖ, "ຊມ຺ໂມ"ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕສ຺ສາເຍວາຕິ ຕສ຺ສາ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ເອວ ຕນ຺ຕິຍາ ອຕ຺ໂຖຯ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາຍາຕິ ອຸຄ຺ຄຫຕ-ຊາຣຕາທິວສປ຺ປວຕ຺ເຕນ ມນສາ ປ຺ຸພ຺ເພ ວວຕ຺ຖາປີຕາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ທປ຺ປພນ຺ຊກູຕາຍ ຕສ຺ສາ ຕນ຺ຕິຍາຯ ເທສນາຕິ ປຈ຺ຈວາ ປເຣສມວໂພຊນຕ຺ຖໍ ເທສນາສງ຺ຂາຕາ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ທປ຺ປພນ຺ຊກູຕາ ຕນ຺ຕິເຍວຯ ອປີຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕນ຺ຕິ ສງ຺ຂາຕສທ຺ທສມຸຍ຺ຖາປໂກ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ເທສນາຯ ຕນ຺ຕິຍາ, ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖສ຺ສ ຈາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ທຸວິຊາຍປີ ຕນ຺ຕິຍາ, ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ຍຖາກູຕາວໂພໂຊຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ເຕ ຫິ ກຄວຕາ ວຸຈ຺ຈມານສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ, ໂວຫາຣສ຺ສ ຈ ທີປໂກ ສທ຺ໂທເຍວ ຕນ຺ຕິ ນາມາຕິ ວທນ຺ຕິຯ ເຕສໍ ປນ ວາເທ ຊມ຺ມສ຺ສາປີ ສທ຺ທສກາວຕ຺ຕາ ຊມ຺ມເທສນານໍ ໂກ ວິເສໂສຕິ ເຈ? ເຕສໍ ເຕສໍ ອຕ຺ຖານໍ ໂພຊກກາເວນ ຌາໂຕ, ອຸຄ຺ຄຫຕາທິວເສນ ຈ ປ຺ຸພ຺ເພ ວວຕ຺ຖາປີໂຕ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ທປ຺ປພນ຺ໂຊ ຊມ຺ໂມ, ປຈ຺ຈວາ ປເຣສໍ ອວໂພຊນຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ຕິໂຕ ຕໍ ຕທຕ຺ຖປ຺ປກາສໂກ ສທ຺ໂທ ເທສນາຕິ ອຍມິເມສໍ ວິເສໂສຕິຯ ອຖ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕສທ຺ທສມຸຍ຺ຖາປໂກ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ເທສນາ ເທສີຍຕິ ສມຸຍ຺ຖາປີຍຕິ ສທ຺ໂທ ເອເຕນາຕິ ກຕ຺ວາ ມຸສາວາທາທໂຍ ວິຍ ຕຕ຺ຖາປີ ຫິ ມຸສາວາທາທິສມຸຍ຺ຖາປິກາ ເຈຕນາ ມຸສາວາທາທິສທ຺ເທຫິ ໂວຫຣີຍຕີຕິຯ ກິລ຺ຈາປີ ອກ຺ຂຣາວລິກູໂຕ ປລ຺ລຕ຺ຕິສທ຺ໂທເຍວ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຌາປໂກ, ຕຖາປີ ມູລກາຣຕາກາວໂຕ "ອກ຺ຂຣສລ຺ຌາໂຕ"ຕິ ອາທີສຸ ວິຍ ຕສ຺ສາເຍວ ອຕ຺ໂຖຕິ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ໂທເຍວ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຌາປກກາເວນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ "ຕສ຺ສາ ຕນ຺ຕິຍາ ເທສນາ"ຕິ ຈ ສທິສໂວຫາເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ "ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຈ ກຸສລາຊມ຺ມາ ກິຍ຺ໂຍກາວາຍ ເວປຸລ຺ລາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ"ຕິຯ

ອກິຊມ຺ມຄຕ຺ກິປທກາຣາທີນໍ ປນ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິວາທີນໍ ມເຕນ ສມ຺ມຸຕິປຣມຕ຺ຖເກທສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອນຸຣູປວາຈກກາເວນ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ເທສຸ ເອກນ຺ເຕນ ກຄວຕາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາ ນາມປລ຺ລຕ຺ຕິປພນ຺ຊກູຕາ ຕນ຺ຕິ ຊມ຺ໂມ ນາມ, "ຊມ຺ໂມ"ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕສ຺ສາເຍວາຕິ ຕສ຺ສາ ນາມປລ຺ລຕ຺ຕິກູຕາຍ ຕນ຺ຕິຍາ ເອວ ອຕ຺ໂຖຯ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາຍາຕິ ສມ຺ມຸຕິ ປຣມຕ຺ຖເກທສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສານຸຣູປວາຈກກາເວນ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ເທສຸ ກຄວຕາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາຍ ນາມປຕ຺ຕຕ຺ຕິປພນ຺ຊກູຕາຍ ຕສ຺ສາ ຕນ຺ຕິຍາຯ ເທສນາຕິ ປເຣສໍ ປໂພຊເນນ ອຕິສຊ຺ຊນາ ວາຈາຍ ປກາສນາ ວຈີເກທກູຕາ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ທປ຺ປພນ຺ຊສງ຺ຂາຕາ ຕນ຺ຕີຯ ຕນ຺ຕິຍາ, ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖສ຺ສ ຈາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ທຸພ຺ພິຊາຍປີ ຕນ຺ຕິຍາ, ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ຍຖາກູຕາວໂພໂຊຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕ ຫິ ເອວໍ ວທນ຺ຕິ – ສກາວຕ຺ຖສ຺ສ, ສກາວໂວຫາຣສ຺ສ ຈ ອນຸຣູປວເສເນວ ກຄວຕາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິ ອິຊ "ຕນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຍທິ ຈ ສທ຺ທວາທີນໍ ມເຕນ ສທ຺ໂທເຍວ ອິຊ ຕນ຺ຕິ ນາມ ສິຍາຯ ຕນ຺ຕິຍາ, ເທສນາຍ ຈ ນານຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ, ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາຍ ຈ ຕນ຺ຕິຍາ ວຈີເກທກຣຕມຕ຺ຕໍ ຖເປຕ຺ວາ ເທສນາຍ ນານຕ຺ຕໍ ນຕ຺ຖີຯ ຕຖາ ຫິ ເທສນໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາຍ ຕນ຺ຕິຍາ ເທສນາຕິ ວຈີເກທກຣຕມຕ຺ຕໍ ວິນາ ຕນ຺ຕິຍາ ສຫ ເທສນາຍ ອນລ຺ລຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ຕຖາ ຈ ອຸປຣິ "ເທສນາຕິ ປລ຺ລຕ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເທສນາຍ ອນລ຺ລກາເວນ ຕນ຺ຕິຍາປີ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິກາໂວ ກຖິໂຕ ໂຫຕິຯ

ອປີຈ ຍທິ ຕນ຺ຕິຍາ ອລ຺ລາເຍວ ເທສນາ ສິຍາ, "ຕນ຺ຕິຍາ ຈ ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ເທສນາຍ ຈ ຍຖາກູຕາວໂພໂຊ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາຯ ເອວໍ ປນ ອວຕ຺ວາ "ຕນ຺ຕິຍາ ຈ ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ຍຖາກູຕາວໂພໂຊ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕນ຺ຕິຍາ, ເທສນາຍ ຈ ອນລ຺ລກາໂວ ທສ຺ສິໂຕ ໂຫຕິຯ ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອຸປຣິ "ເທສນາ ນາມ ປລ຺ລຕ຺ຕີ"ຕິ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ເທສນາຍ ອນລ຺ລກາວໂຕ ຕນ຺ຕິຍາ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິກາໂວ ກຖິໂຕ ໂຫຕີຕິຯ ຕທຸກຍມ຺ປີ ປນ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ສທ຺ໂທເຍວ ປຣມຕ຺ຖວິນິມຸຕ຺ຕາຍ ສມ຺ມຸຕິຍາ ອກາວາ, ອິມເມວ ຈ ນຍໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເກຈິ ອາຈຣິຍາ "ຊມ຺ໂມ ຈ ເທສນາ ຈ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ສທ຺ໂທ ເອວາ"ຕິ ໂວຫຣນ຺ຕິ, ເຕປີ ອນຸປວຊ຺ຊາເຍວຯ ຍຖາ ກາມາວຈຣປຝິສນ຺ຊິວິປາກາ "ປຣິຕ຺ຕາຣມ຺ມຕາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ເອວໍ ສມ຺ປທມິທໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ນ ຫິ ກາມາວຈຣປຝິສນ຺ຊິວິປາກາ "ນິພ຺ພຕ຺ຕິຕປຣມຕ຺ຖວິສຍາເຍວາ"ຕິ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍ ອິຕ຺ຖິປຸຣິສາທິອາກາຣປຣິວິຕກ຺ກປ຺ຸພ຺ພການໍ ຣາຄາທິອກຸສລານໍ, ເມຕ຺ຕາທິກຸສລານລ຺ຈ ອາຣມ຺ມຕໍ ຄເຫຕ຺ວາປີ ສມຸປ຺ປຊ຺ຊນໂຕຯ ປຣມຕ຺ຖຊມ຺ມມູລກຕ຺ຕາ ປນສ຺ສ

ປ຺ຣິກປ຺ປສ຺ສ ປ຺ຣມຕ຺ຖວິສຍຕາ ສກ຺ກາ ປ຺ຍ຺ຍເປຕຸໍ, ເອວມິຊາປີ ທຍ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິ ຈ។ ເອວມ຺ປີ ປ຺ຕ຺ຕາຕ຺ຕິວາທີນໍ ມຕໍ ໂຫຕຸ, ສຫ຺ຫ ວາທີນໍ ມເຕປີ ຊມ຺ມເທສນານໍ ນານຕ຺ຕໍ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອາຈຣິຍຊມ຺ມປາລຕ຺ເຖຣາ ທີຫີ ປ຺ກາສິຕນ຺ຕິ។ ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

"ສທ຺ໂທ ຊມ຺ໂມ ເທສນາ ຈ, ອິຈ຺ຈາຫຸ ອປ໌ເຣ ຄຣູ;

ຊມ຺ໂມ ປ຺ຕ຺ຕາຕ຺ຕິ ສທ຺ໂທ ຕຸ, ເທສນາ ວາຕິ ຈາປ໌ເຣ"ຕິ។

ຕິສຸປີ ເຈເຕສຸ ເອເຕ ຊມ຺ມຕ຺ຖເທສນາປຍິເວຊາຕິ ເອຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິອຕ຺ໂຖ, ຕນ຺ຕິເທສນາ, ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖປຍິເວໂຊ ຈາຕິ ອິເມ ຕໂຍ ຕນ຺ຕິວິສຍາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ວິນຍປີຍກາທີນໍ ອຕ຺ຖເທສນາປຍິເວຊາຊາຣກາໂວ ຍຸຕ຺ໂຕ, ປີຍການີ ປນ ຕນ຺ຕິເຍວາຕິ ເຕສໍ ຊມ຺ມາຊາຣກາໂວ ກຖໍ ຍຸຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິ? ຕນ຺ຕິສມຸທາຍສ຺ສ ອວຍວຕນ຺ຕິຍາ ອາຊາຣກາວໂຕ។ ສມຸທາໂຍ ຫີ ອວຍວສ຺ສ ປ຺ຣິກປ຺ປ ນາມຕ຺ຕສິທ຺ເຊນ ອາຊາຣກາເວນ ວຸຈ຺ຈຕິ ຍຖາ "ຣຸກ຺ເຂ ສາຂາ"ຕິ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ຊມ຺ມາທີນໍ ທຸກ຺ໂຂຄາຫກາວໂຕ ເຕຫີ ຊມ຺ມາທີ ຫີ ວິນຍາທໂຍ ຄມ຺ກີຣາຕິ ວິນຍາທີນມ຺ປີ ຈຕຸພ຺ພິໂຊ ຄມ຺ກີຣກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ, ຕສ຺ມາ ຊມ຺ມາທໂຍ ເອວ ທຸກ຺ໂຂຄາຫຕ຺ຕາ ຄມ຺ກີຣາ, ນ ວິນຍາທໂຍຕິ ນ ໂຈເທຕພ຺ພເມຕໍ ສມຸເຂນ, ວິສຍວິສຍີມຸເຂນ ຈ ວິນຍາທີນຍ຺ເຍວ ຄມ຺ກີຣກາວສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ຊມ຺ໂມ ຫີ ວິນຍາທໂຍ ເອວ ອກິນ຺ນຕ຺ຕາ។ ເຕສໍ ວິສໂຍ ອຕ຺ໂຖ ວາຈກກູຕານໍ ເຕສເມວ ວາຈ຺ຈກາວໂຕ, ວິສຍິໂນ ເທສ ນາປຍິເວຊາ ຊມ຺ມຕ຺ຖວິສຍກາວໂຕຕິ។ ຕຕ຺ຖ ປຍິເວຊສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ຊມ຺ມຕ຺ຖານໍ, ເທສນາຍາຕສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ເທສນາຍ ຈ ທຸກ຺ໂຂຄາຫກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພ, ປຍິເວຊສ຺ສ ປນ ອຸປ຺ປາເທຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕ຺ຕາ, ຕພ຺ພິສຍຍາຕຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ ທຸກ຺ໂຂຄາຫຕາ ເວທິຕພ຺ພາ។ ຊມ຺ມຕ຺ຖເທສນານໍ ຄມ຺ກີຣກາວໂຕ ຕພ຺ພິສໂຍ ປຍິເວໂຊປີ ຄມ຺ກີໂຣ ຍຖາ ຕໍ ຄມ຺ກີຣສ຺ສ ອຸທກສ຺ສ ປ຺ມາຕຄ຺ຄຫເຕ ທີເຍນ ປ຺ມາເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ, ເອວໍສມ຺ປທມິທນ຺ຕິ (ວຊີຣ។ ຍີ។ ປ຺ຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກ ຖາວຕ຺ຕນາ) ວຊີຣພຸທ຺ຊິຕ຺ເຖໂຣ។ ປີຍກາວຍວານໍ ຊມ຺ມາທີນໍ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ຄມ຺ກີຣກາໂວ ຕໍສມຸທາຍສ຺ສ ປີຍກສ຺ສາປີ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ, ຕສ຺ມາ ຕຖາ ນ ໂຈເທຕພ຺ພນ຺ຕີປີ ວທນ຺ຕິ, ວິຈາເຣຕພ຺ພເມຕໍ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ເຕສໍ ປີຍກາວຍວາສມ຺ກາວໂຕ។ ມຫາສມຸທ຺ ໂທ ທຸກ຺ໂຂຄາໂທ, ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປ຺ຕິຍ຺ໂຖ ວິຍ ຈາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ។ ອຕ຺ຖວສາ ຫີ ວິກຕ຺ຕິວຈນລິງ຺ຄປ຺ຣິຕາໂມຕິ។ ທຸກ຺ເຂນ ໂອຄຍ຺ຫນ຺ຕິ, ທຸກ຺ໂຂ ວາ ໂອຄາໂຫ ອນ຺ໂຕ ປວິສນເມເຕສູຕິ ທຸກ຺ໂຂຄາຫາ។ ນ ລກິຕພ຺ໂພຕິ ອລພ຺ກນີໂຍ, ໂສເຍວ ອລພ຺ກ ເນຍ຺ໂຍ, ລກິຍເຕ ວາ ລພ຺ການໍ, ຕໍ ນາຣຫຕີຕິ ອລພ຺ກເນຍ຺ໂຍ។ ປ຺ຕິຍ຺ຖຫນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂອກາເສຕິ ປ຺ຕິຍ຺ໂຖ, ປ຺ຕິຍ຺ຖຫນໍ ວາ ປ຺ ຕິຍ຺ໂຖ, ອລພ຺ກເນຍ຺ໂຍ ໂສ ເຍສຸ ເຕ ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປ຺ຕິຍ຺ຖາ។ ເອກເທເສນ ໂອຄາຫນ຺ເຕຫີປີ ມນ຺ທພຸທ຺ຊີຫີ ປ຺ຕິຍ຺ຖາ ລທ຺ຊຸໍ ນ ສກ຺ກາເຍວາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ເອຕໍ ປຸນ ວຸຕ຺ຕໍ។ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທີ ນິຄມນໍ។

ອິທານິ ເຫຕຸເຫຕຸຜລາທີນມ຺ປີ ວເສນ ຄມ຺ກີຣກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອປໂຣ ນໂຍ"ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຖ ເຫຕູຕິ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ។ ໂສ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ຜລໍ ທຫຕີ ວິທຫຕີຕິ ຊມ຺ໂມ ທ-ກາຣສ຺ສ ຊ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ។ ຊມ຺ມສທ຺ທສ຺ສ ເຈຕ຺ຖ ເຫຕຸປ຺ຣິຍາຍຕາ ກຖໍ ວິຍ຺ຍາຍຕີຕິ ອາຫ "ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕ"ນ຺ຕິອາທິ។ ວຸຕ຺ຕໍ ປຍິສມ຺ກິທາວິກ຺ງເຄ (ວິກ។ ກ໑໗)។ ນນຸ ຈ "ເຫຕຸມ຺ຫີ ຍາຕໍ ຊມ຺ມປຍິສມ຺ກິທາ"ຕິ ເອເຕນ ວຈເນນ ຊມ຺ມສ຺ສ ເຫຕຸກາໂວ ກຖໍ ວິຍ຺ຍາຍຕີຕິ? "ຊມ຺ມປຍິສມ຺ກິທາ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ສມາສປທສ຺ສ ອວຍວປທຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ "ເຫຕຸມ຺ຫີ ຍາຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ "ຊມ຺ເມ ປຍິສມ຺ກິທາ ຊມ຺ມປຍິສມ຺ກິທາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ຫີ "ຊມ຺ເມ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ "ເຫຕຸມ຺ຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, "ປຍິສມ຺ກິທາ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ "ຍາຕ"ນ຺ຕິ។ ຕສ຺ມາ ເຫຕຸຊມ຺ມສທ຺ ທາ ເອກຕ຺ຖາ, ຍາຕປຍິສມ຺ກິທາ ສທ຺ທາ ຈາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ວທນ຺ເຕນ ສາຊິໂຕ ຊມ຺ມສ຺ສ ເຫຕຸກາໂວຕິ។ ຕຖາ "ເຫຕຸຜເລ ຍາຕໍ ອຕ຺ຖປຍິສມ຺ກິທາ"ຕິ ເອເຕນ ວຈເນນ ສາຊິໂຕ ອຕ຺ຖສ຺ສ ເຫຕຸຜລກາໂວຕິ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ។ ເຫຕຸໂນ ຜລໍ ເຫຕຸຜລໍ, ຕຍ຺ຈ ເຫຕຸອນຸສາເຣນ ອຣີຍຕິ ອຊິຄມີຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។

ເທສນາຕິປ຺ຍ຺ຍຕ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ສທ຺ທວາທີນໍ ວາເທ ອຕ຺ຖພ຺ຍຍ຺ຊນກາ ອວິປ຺ຣີຕາກິລາປຊມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິກູຕາ ປ຺ຣມຕ຺ຖສທ຺ທປ຺ປພນ຺ຊສງ຺ຂາຕາ ຕນ຺ຕິ "ເທສນາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເທສນາ ນາມາຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ។ ເທສີຍຕີ ອຕ຺ໂຖ ເອຕາຍາຕິ ຫີ ເທສນາ។ ປ຺ກາເຣນ ຍາປີຍຕີ ອຕ຺ໂຖ ເອຕາຍ, ປ຺ກາຣໂຕ ວາ ຍາເປຕີຕິ ປ຺ຍ຺ຍຕ຺ຕິ។ ຕເມວ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຍຖາຊມ຺ມໍ ຊມ຺ມາກິລາໂປຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍຖາຊມ຺ມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ຊມ຺ມສທ຺ໂທ ເຫຕຸໍ, ເຫຕຸຜລຍ຺ຈ ສພ຺ພໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິ។ ສກາວ ວາຈໂກ ເຫສ ຊມ຺ມສທ຺ໂທ, ນ ປ຺ຣິຍຕ຺ຕິເຫຕຸອາທິວາຈໂກ, ຕສ຺ມາ ໂຍ ໂຍ ອວິຊ຺ຊາສງ຺ຂາຣາທິຊມ຺ໂມ, ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມິນ຺ຕິ ອຕ຺ ໂຖ។ ເຕສໍ ເຕສໍ ອວິຊ຺ຊາສງ຺ຂາຣາທິຊມ຺ມານໍ ອນຸຣູປໍ ວາ ຍຖາຊມ຺ມໍ។ ເທສນາປີ ຫີ ປຍິເວໂຊ ວິຍ ອວິປ຺ຣີຕສວິສຍວິກາວນໂຕ ຊມ຺ມານຸຣູປໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕໂຕເຍວ ຈ ອວິປ຺ຣີຕາກິລາໂປຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຊມ຺ມາກິລາໂປຕິ ຫີ ອຕ຺ຖພ຺ຍຍ຺ຊນໂກ ອວິປ຺ຣີຕາກິລາໂປ

ຌມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິກູໂຕ ຕນ຺ຕິສງ຺ຂາໂຕ ປຣມຕ຺ຖສຫ຺ຫປ຺ປພນ຺ໂຌ។ ໂສ ຫິ ອກິລປ຺ປິຕິ ອຸຈ຺ຈາຣິຍຕີຕິ ອກິລາໂປ, ຌມ຺ໂມ ອວິປຣີໂຕ ສກາວກູໂຕ ອກິລາໂປ ຌມ຺ມາກິລາໂປຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເຍເຕນ ''ຕຕ຺ຣ ຌມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕາກິລາເປ ຌາຕ຺ ນິຣຸຕ຺ຕິປ຺ຜິສມ຺ກິທາ''ຕິ (ວິກ។ ກ໑໗) ເຍຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕ຺ ຌມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ ສທ຺ທສກາວຕ຺ຕາ ເທສນາຍ។ ຕຖາ ຫິ ນິຣຸຕ຺ຕິປ຺ຜິສມ຺ກິທາຍ ປຣິຕ຺ ຕາຣມ຺ມຕາທິກາໂວ ປ຺ຜິສມ຺ກິທາວິກງ຺ຄປາລຸອິຍ຺ (ວິກ។ ກ໑໗) ວຸຕ຺ໂຕ។ ຕທຜ຺ຖກຖາຍ ຈ ''ຕ຺ ສກາວນິຣຸຕ຺ຕີ ສທ຺ທ຺ ອາຣມ຺ມຕ຺ ກຕ຺ວາ''ຕິອາທິນາ (ວິກ។ ອຜ຺ຖ។ ກ໑໗) ຕສ຺ສາ ສທ຺ທາຣມ຺ມຕາຕາ ທສ຺ສິຕາ។ ''ອິມສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຍ຺ ສທ຺ໂທ ວາຈໂກ''ຕິ ຫິ ວຈນວຈນຕ຺ເຖ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ຕ຺ ຕ຺ ວຈນຕ຺ຖວິກາວນວເສນ ປ຺ວຕ຺ຕິໂຕ ສທ຺ໂທ ''ເທສນາ''ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ''ອຌິປ຺ ປາໂຍ''ຕິ ເຍເຕນ ''ເທສນາຕິ ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິ''ຕິ ເຍຕ຺ ວຈນ຺ ຌມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕາກິລາປ຺ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕ຺, ນ ຕໂຕ ວິນິມຸຕ຺ຕ຺ ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕີ ສນ຺ຌາຍາຕິ ທສ຺ເສຕິ ອເນກຌາ ອຕ຺ຖສມ຺ກເວ ອຕ຺ຕນາ ອຌິປ຺ເປຕຕ຺ຖສ຺ເສວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ອຍ຺ ສທ຺ທວາທີນ຺ ວາທໂຕ ວິນິ ຈ຺ຉໂຍ។

ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິວາທີນ຺ ວາເທ ປນ ສມ຺ມຸຕິປຣມຕ຺ຖເກທສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສານຸຣູປ຺ວາຈກກາເວນ ປຣມຕ຺ຖສທ຺ເທສຸ ກຄວຕາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປີຕາ ຕນ຺ຕິສງ຺ຂາຕາ ນາມປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິ ເທສນາ ນາມ, ''ເທສນາ''ຕິ ວາ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕເທວ ມູລກາຣຕາກູຕສ຺ສ ສທ຺ທສ຺ສ ທສ຺ສນວເສນ ກາຣຕູປ຺ຈາເຣນ ທສ຺ເສຕ຺ ''ຍຖາຌມ຺ມ຺ ຌມ຺ມາກິລາໂປຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕ຺។ ກິຌ຺ຈາປິ ຫິ ''ຌມ຺ ມາກິລາໂປ''ຕິ ເຍຕ຺ຖ ອກິລປ຺ປິຕິ ອຸຈ຺ຈາຣິຍຕີຕິ ອກິລາໂປຕິ ສທ຺ໂທ ວຸຈ຺ຈຕິ, ນ ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິ, ຕຖາປິ ສທ຺ເທ ວຸຈ຺ຈມາເນ ຕທນຸຣູປ຺ ໂວຫາຣ຺ ຄເຫຕ຺ວາ ເຕນ ໂວຫາເຣນ ທີປີຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ຊານນໂຕ ສທ຺ເທ ກຖິເຕ ຕທນຸຣູປາ ປ຺ຕ຺ຕຕ຺ຕິປີ ກາຣຕູປ຺ ຈາເຣນ ກຖິຕາເຍວ ໂຫຕີ។ ອປີຈ ''ຌມ຺ມາກິລາໂປຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ ອວຕ຺ວາ ''ຌມ຺ມາກິລາໂປຕິ ອຌິປ຺ປາໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເທສນາ ນາມ ສທ຺ໂທ ນ ໂຫຕີຕິ ທີປີຕເມວ។ ເຕນ ຫິ ອຌິປ຺ປາຍມຕ຺ຕເມວ ມູລກາຣຕາສທ຺ທວເສນ ກຖິຕ຺, ນ ອິຌ ຄເຫຕພ຺ໂພ ''ເທສ ນາ''ຕິ ເຍຕສ຺ສ ອຕ຺ໂຖຕິ ອຍ຺ ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິວາທີນ຺ ວາທໂຕ ວິນິຈ຺ຉໂຍ។ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣມາຫ ''ອນຸໂລມ...ເປ... ກຖນ''ນ຺ຕິ, ເຍເຕນ ເທຜ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕ຺ ເທສນາສມຸຜ຺ຖາປກ຺ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທ຺ ທສ຺ເສຕິ។ ກຖີຍຕິ ອຕ຺ໂຖ ເຍເຕນາຕິ ຫິ ກຖນ຺។ ອາທີສທ຺ເທນ ນີຕເນຍ຺ຍາທີ ກາ ປາລຸອິຄຕີໂຍ, ເອກຕ຺ຕາທີນນ຺ທິຍາວຕ຺ຕາທີກາ ປາລຸອິນິສ຺ສິຕາ ຈ ນຍາ ສງ຺ຄຫີຕາ។

ສຍເມວ ປ຺ຜິວິຊ຺ຊຕິ, ເຍເຕນ ວາ ປ຺ຜິວິຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ປ຺ຜິເວໂຌ, ຌາຕ຺។ ຕເທວ ອກິສເມຕິ, ເຍເຕນ ວາ ອກິສເມນ຺ຕີຕິ ອກິສມໂຍ ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ອິທານິ ຕ຺ ປ຺ຜິເວຌ຺ ອກິສມຍປ຺ປເກທໂຕ, ອກິສມຍາກາຣໂຕ, ອາຣມ຺ມຕໂຕ, ສກາວໂຕ ຈ ປາກຜ຺ ກາຕ຺ ''ໂສ ຈາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕ຺។ ຕຕ຺ຖ ຫິ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕໂຣຕິ ປ຺ເກທໂຕ, ວິສຍໂຕ, ອສມ຺ໂມຫໂຕຕິ ອາກາຣໂຕ, ຌມ຺ເມສຸ, ອຕ຺ເຖສຸ, ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕີສູຕິ ອາຣມ຺ມຕໂຕ, ອຕ຺ຖານຸຣູປ຺, ຌມ຺ມານຸຣູປ຺, ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິປຖານຸຣູປນ຺ຕິ ສກາວໂຕ ຈ ປາກຜ຺ ກໂຣຕີ។ ຕຕ຺ຖ ວິສຍ ໂຕ ອຕ຺ຖາທີອນຸຣູປ຺ ຌມ຺ມາທີສຸ ອວໂພໂຌ ນາມ ອວິຊ຺ຊາທີຌມ຺ມາຣມ຺ມໂຕ, ສງ຺ຂາຣາທີອຕ຺ຖາຣມ຺ມໂຕ, ຕທຸກຍປ຺ຌຸຌາປ ນາຣມ຺ມໂຕ ຈ ໂລກີໂຍ ອກິສມໂຍ។ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ອຕ຺ຖາທີອນຸຣູປ຺ ຌມ຺ມາທີສຸ ອວໂພໂຌ ນາມ ນິພ຺ພານາຣມ຺ມໂຕ ມຄ຺ຄສມ຺ປຍຸຕ຺ໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕຌມ຺ມຕ຺ຖປ຺ຌຸຌຕ຺ຕີສຸ ສມ຺ໂມຫວິທ຺ຌ຺ສໂນ ໂລກຸຕ຺ຕໂຣ ອກິສມໂຍ។ ຕຖາ ຫິ ''ອຍ຺ ເຫຕຸ, ອິທມສ຺ສ ຜລ຺, ອຍ຺ ຕທຸກຍານຸຣູໂປ ໂວຫາໂຣ''ຕິ ເອວ຺ ອາຣມ຺ມຕາກຣຕາວເສນ ໂລກິຍຌາຕ຺ ວິສຍໂຕ ປ຺ຜິວິຊ຺ຊຕິ, ໂລກຸຕ຺ຕຣຌາຕ຺ ປນ ເຕສຸ ເຫຕຸເຫຕຸຜລາທີສຸ ສມ຺ໂມຫສ຺ສຌາເຕນ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ນຕ຺ຕາ ອສມ຺ໂມຫໂຕ ປ຺ຜິວິຊ຺ຊຕິ។ ໂລກຸຕ຺ຕໂຣ ປນ ປ຺ຜິເວໂຌ ວິສຍໂຕ ນິພ຺ພານສ຺ສ, ອສມ຺ໂມຫໂຕ ຈ ອິຕຣສ຺ສາຕິປີ ວທນ຺ຕິ ເຍເກ។

ອຕ຺ຖານຸຣູປ຺ ຌມ຺ເມສູຕິ ''ອວິຊ຺ຊາ ເຫຕຸ, ສງ຺ຂາຣາ ເຫຕຸສມຸປ຺ປນ຺ນາ, ສງ຺ຂາເຣ ອຸປ຺ປາເທຕິ ອວິຊ຺ຊາ''ຕິ ເອວ຺ ກາຣິຍານຸຣູປ຺ ກາຣເຕສູຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຖ ວາ ''ປ຺ຸຌຸຌາກິສງ຺ຂາຣອປ຺ຸຌຸຌາກິສງ຺ຂາຣອາເນຌ຺ຊາກິສງ຺ຂາເຣສຸ ຕີສຸ ອປ຺ຸຌຸຌາກິສງ຺ຂາຣສ຺ສ ອວິຊ ຊາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ອິຕເຣສ຺ ຍຖານຸຣູປ''ນ຺ຕິອາທີນາ ກາຣິຍານຸຣູປ຺ ກາຣເຕສຸ ປ຺ຜິເວໂຌຕິປີ ອຕ຺ໂຖ។ ຌມ຺ມານຸຣູປ຺ ອຕ຺ເຖສູ ຕິ ''ອວິຊ຺ຊາປ຺ຈ຺ຈຍາ ສງ຺ຂາຣາ''ຕິອາທີນາ (ມ។ ນິ។ ໓។໑໒໖; ສ຺។ ນິ។ ໒໗໑; ອຸທາ។ ໑; ວິກ។ ໒໒໕) ກາຣຕານຸຣູປ຺ ກາຣິເຍສຸ។ ຉພ຺ພິຌາຍ ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິຍາ ປໂຖ ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິປໂຖ, ຕສ຺ສ ອນຸຣູປ຺ ຕຖາ, ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕິຍາ ວຸຈ຺ຈມານຌມ຺ມານຸຣູປ຺ ປ຺ຌຸຌຕ຺ຕີສຸ ອວ ໂພໂຌຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອກິສມຍໂຕ ອຌຸຌມ຺ປີ ປ຺ຜິເວຌຕ຺ຖ຺ ທສ຺ເສຕ຺ ''ເຕສ''ນ຺ຕິອາທີມາຫ។ ປ຺ຜິວິຊ຺ຊີຍຕີຕິ ປ຺ຜິເວໂຌຕິ ຫິ ຕ຺ຕ຺ຣູປາ ທີຌມ຺ມານ຺ ອວິປຣີຕສກາໂວ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ຕສ຺ມິ ປີຜເກ, ປາລຸອິປ຺ເທເສ ວາ។ ສລກ຺ຂຕສງ຺ຂາໂຕຕິ ຣຸປ຺ປນນມນຜຸສນາທີສກາສກລກ຺ຂຕສງ຺ຂາໂຕ។

ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫິ ຌມ຺ມາທີຫິ ປີຜການ຺ ຄມ຺ກີຣກາວ຺ ທສ຺ເສຕ຺ ''ອິທານີ''ຕິອາທີມາຫ។ ຌມ຺ມຊາຕນ຺ຕິ ກາຣຕປ຺ປເກໂທ, ກາຣຕ ເມວ ວາ។ ອຕ຺ຖຊາຕນ຺ຕິ ກາຣິຍປ຺ປເກໂທ, ກາຣິຍເມວ ວາ។ ຍາ ຈາຍ຺ ເທສນາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ។ ຕທຕ຺ຖວິຊານນວເສນ ອກິມຸໂຂ

ໂຫຕິ។ ໂຍ ເຈຕຸຖາຕິ ໂຍ ເອຕາສຸ ຕໍ ຕໍ ປີຜກາຄຕາສຸ ສມຸມຕຸຖເທສນາສຸ ປຜິເວໂສ, ໂຍ ຈ ເອເຕສຸ ປີຜເກສຸ ເຕສໍ ເຕສໍ ສມຸມາ ນໍ ອວິປຣີຕສກາໂວຕິ ອຕຸໂຖ។ ສມຸກາຣີຕພຸພໂຕ ກຸສລເມວ ສມຸກາໂຣ, ໂສ ສມຸມາ ອນຸປຈີໂຕ ເຍຫິ ເຕ ອນຸປຈິຕກຸສລສມຸກາຣາ, ຕໂຕວ ທຸປຸປໍລຸເລຫີ, ນິປຸປໍລຸເລຫີຕິ ອຕຸໂຖ។ ນ ຫິ ປລຸລວໂຕ, ປລຸລາຍ ວາ ທຸຜຸຖກາໂວ ທູສິຕກາໂວ ຈ ສມຸກາວຕິຕິ ນິປຸປໍລຸລຕຸຕາເຍວ ທຸປຸປໍລຸລາ ຍຖາ "ທຸສຸສີໂລ"ຕິ (ອ។ ນິ។ ໕។໒໑໓; ໑໐។໗໕; ປາຣາ។ ໔໒໕; ສ។ ປ។ ໓໐໘)។ ເອຕຸຖ ຈ ອວິຊຸຊາສຸຂາຣາທີນໍ ສມຸມຕຸຖານໍ ທຸປຸປຜິວິຊຸຊຕາຍ ທຸກໂຂຄາຫຕາ, ເຕສໍ ປລຸລາປນສຸສ ທຸກ ກຣກາວໂຕ ຕໍເທສນາຍ, ອກິສມຍສງຂາຕສຸສ ປຜິເວສສຸສ ອຸປຸປາທນວິສຍີກຣຕານໍ ອສກຸກຸເຕຍຸຍຕຸຕາ, ອວິປຣີຕສກາວສງ ຂາຕສຸສ ປຜິເວສສຸສ ທຸພພິລຸເລຍຸຍຕາຍ ທຸກໂຂຄາຫຕາ ເວທິຕພຸພາ។ ເອວມຸປີຕິ ປີ-ສທໂທ ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕໍ ປກາຣນຸຕຣໍ ສມຸປີຕຸເທຕິ។ ເອວໍ ປຖມຄາຖາຍ ອນູນໍ ປຣິປຸຕຸຕໍ ປຣີທີປີຕຸຖກາວໍ ທສຸເສນຸໂຕ "ເອຕຸຕາວຕາ"ຕິອາທິມາຫ។ "ສີຫເສ ທີ ສຕຸຍາຣມຸໂກ ອຕຸຖນຸຕຣວິລຸລາປນາຍ ວາ ໂຫຕິ, ນິຍມາຍ ວາ"ຕິ ອີມີນາ ປຸນາຣມຸກວຈເນນ ອນູນໍ ປຣິປຸຕຸຕໍ ປຣີທີ ປີຕຸຖກາວໍ ທສຸເສຕິ។ ເອຕຸຕາວຕາຕິ ປຣິຈຸເຈທຕຸເຖ ນິປາໂຕ, ເອຕຸຕເກນ ວຈນກຸກເມນາຕິ ອຕຸໂຖ។ ເອຕໍ ວາ ປຣິມາຕໍ ຍສຸ ສາຕິ ເອຕຸຕາວໍ, ເຕນ, ເອຕປຣິມາຕາວຕາ ສທທຕຸຖກຸກເມນາຕິ ອຕຸໂຖ។ "ສທເທ ທີ ວຸຕຸເຕ ຕທຕຸໂຖປີ ວຸຕຸໂຕເຍວ ນາມາ"ຕິ ວທນຸຕິ។ ວຸຕຸໂຕ ສໍວຕຸຕິໂຕ ອຕຸໂຖ ຍສຸສາຕິ ວຸຕຸຕຕຸຖາ។

ເອຕຸຖາຕິ ເອຕິສຸສາ ຄາຖາຍ។ ເອວໍ ອຕຸໂຖ, ວິນິຈຸລໂຍຕິ ວາ ເສໂສ។ ຕີສຸ ປີຜເກສູຕິ ເອຕຸຖ "ເອເກກສຸມິ"ນຸຕິ ອສີກາຣໂຕ, ປກຣຕາໂຕ ວາ ເວທິຕພຸພໍ។ "ເອກເມກສຸມິລຸເຈຕຸຖາ"ຕິ (ທີ។ ນິ។ ອຜຸກ។ ໑។ປຖມມຫາສງຄີຕິກຖາ) ຫິ ເທຜຸກາ ວຸຕຸຕໍ។ ອຖ ວາ ວຕຸຕິຈຸລານຸປຸພຸພິກຕຸຕາ ສທທປຜິປຕຸຕິຍາ ນິທຸສາຣຕາມິສ ອວຕຸຕຸກາເມນ ອາສາໂຣເຍວ ວຸຕຸໂຕ។ ນ ເຈຕຸຖ ໂຈເທຕພຸພໍ "ຕີສຸເຍວ ປີຜເກສຸ ຕິວິໂສ ປຣີຍຕຸຕິເກໂທ ທຜຸຖພຸໂພ ສີຍາ"ຕິ ສມຸທາຍວເສນ ວຸຕຸຕສຸສາປີ ວາກຸຍສຸສ ອວຍວາສີປຸປາຍ ສມຸກາວໂຕ។ ທິສສຕີ ທີ ອວຍວວາກຸຍນີປຸພຕຸຕິ "ພຸຣາຫຸມຕາທໂຍ ກຸລຸຊນຸຕູ"ຕິອາທີສຸ, ຕສຸມາ ອລມຕິປປລຸເຈນ។ ຍຖາ ອຕຸ ໂຖ ນ ວິຣຸຊຸຊຕິ, ຕຖາເຍວ ຄເທຕພຸໂພຕິ។ ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ។ ປຣີຍຕຸຕິເກໂທຕິ ປຣີຍາປຸຕານໍ ປຣີຍຕຸຕິ។ ປຣີຍາປຸຕານວາຈໂກ ເທຕຸຖ ປຣີຍຕຸຕິສທໂທ, ນ ປນ ປາລຸອິປຣີຍາໂຍ, ຕສຸມາ ປຣີຍາປຸຕານປຸປກາໂຣຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຖ ວາ ຕີທີ ປກາເຣທີ ປຣີຍາ ປຸຕີຕພຸພາ ປາລຸອິໂຍ ເອວ "ປຣີຍຕຸຕີ"ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ។ ຕຖາ ເຈວ ອກິສມຸມຜຸຖກາຍ ສີຫລຸອຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕນຸຕິ ວທນຸຕິ។ ເອວມຸປີ ຫີ ອລຄທຸທູປມາປຣີຍາປຸຕານໂຍຄໂຕ "ອລຄທຸທູປມາ ປຣີຍຕຸຕີ"ຕິ ປາລຸອິປີ ສກຸກາ ວຕຸຕຸໍ។ ເອວລຸຈ ກຕຸວາ "ທຸຄຸຄ ທີຕາ ອຸປາຣມຸກາທີເທຕຸ ປຣີຍາປຸຜາ ອລຄທຸທູປມາ"ຕິ ປໂຣ ນິທຸເທສວຈນມຸປີ ອຸປປນຸນໍ ໂຫຕິ។ ຕຕຸຖ ທີ ປາລຸອີເຍວ "ທຸຄຸຄທີຕາ, ປຣີຍາປຸຜາ"ຕິ ຈ ວຕຸຕຸໍ ຍຸຕຸຕາ។

ອລຄທຸໂທ ອລຄທຸທຄຸຄຫຕໍ ອຸປມາ ເອຕິສຸສາຕິ ອລຄທຸທູປມາ។ ອລຄທຸທສຸສ ຄຫຕລຸເທຕຸຖ ອລຄທຸທສທຸເທນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຜຸຖພຸພໍ។ ອາປູປີໂກຕິ ເອຕຸຖ ອາປູປ-ສທຸເທນ ອາປູປຂາທນໍ ວິຍ, ເວຕີໂກຕິ ເອຕຸຖ ວີຕາສທຸເທນ ວີຕາວາທນຄຸຄຫຕໍ ວິຍ ຈ។ ອລຄທຸທຄຸຄຫເຕນ ທີ ປຣີຍຕຸຕິ ອຸປມີຍຕິ , ນ ອລຄທຸເທນ។ "ອລຄທຸທຄຸຄຫຕູປມາ"ຕິ ວາ ວຕຸຕພຸເພ ມຊຸເຊປທໂລປໍ ກຕຸວາ "ອລຄທຸທູປມາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ 'ໂອຜຸຖມຸໂຂ'ຕິອາທີສຸ ວິຍ។ ອລຄທຸໂທຕິ ຈ ອາສີວິໂສ ວຸຈຸຈຕິ។ ຄໂທຕິ ທີ ວິສສຸສ ນາມໍ, ຕລຸຈ ຕສຸສ ອລໍ ປຣິປຸຕຸຕໍ ອຕຸຖິ, ຕສຸມາ ອລໍ ປຣີຍຕໂຕ ປຣິປຸຕຸໂຕ ຄໂທ ອສຸສາຕິ ອລຄທຸໂທ ອນຸນາສິກໂລປໍ, ທ-ກາ ຣາຄມລຸຈ ກຕຸວາ, ອລໍ ວາ ຊີວິຕຫຣເຕ ສມຕຸໂຖ ຄໂທ ຍສຸສາຕິ ອລຄທຸໂທ ວຸຕຸຕນເຍນ។ ວຜຜທຸກຸຂໂຕ ນິສຸສຣຕໍ ອຕຸໂຖ ປໂຍຊນເມຕິສຸສາຕິ ນິສຸສຣຕຕຸຖາ។ ກຕຸທາຄາເຣ ນິຍຸຕຸໂຕ ກຕຸທາຄາຣີໂກ, ຣາຊຣຕນານຸປາລໂກ, ໂສ ວິຍາຕິ ຕຖາ, ສມຸມຣຕນານຸປາລໂກ ຂີຕາສໂວ។ ອລຸລມຕຸຖມນເປກຸຂິຕຸວາ ກຕຸທາຄາຣີກສຸເສວ ສໂຕ ປຣີຍຕຸຕິ ກຕຸທາຄາຣີກປຣີຍຕຸຕິ។

ທຸຄຸຄທີຕາຕິ ທຸຜຸຖ ຄທີຕາ។ ຕເທວ ສຮູປໂຕ ນິຍເມຕຸໍ "ອຸປາຣມຸກາທີເທຕຸ ປຣີຍາປຸຜາ"ຕິ ອາຫ, ອຸປາຣມຸໂກຕິວາທປຸປໂມກຸຂາທີເທຕຸ ອຸຄຸຄທີຕາຕິ ອຕຸໂຖ។ ລາກສກຸກາຣາທີເທຕຸ ປຣີຍາປຸຕານມຸປີ ເອຕຸເຖວ ສງຄທີຕນຸຕິ ທຜຸຖພຸພໍ។ ວຸຕຸຕລຸເທຕໍ ອລຄທຸທສຸຕຸຕຜຸກຖາຍໍ –

'ໂຍ ພຸທຸທວຈນໍ ອຸຄຸຄເທຕຸວາ 'ເອວໍ ຈີວຣາທີນີ ວາ ລກິສຸສາມີ, ຈຕຸປຣີສມຊຸເຊ ວາ ມໍ ຊານີສຸສນຸຕີ'ຕິ ລາກສກຸກາຣເທຕຸ ປຣີ ຍາປຸຕາຕິ, ຕສຸສ ສາ ປຣີຍຕຸຕິ ອລຄທຸທປຣີຍຕຸຕິ ນາມ។ ເອວໍ ປຣີຍາປຸຕານໂຕ ຫີ ພຸທຸທວຈນໍ ອປຣີຍາປຸຕີຕຸວາ ນິທຸ ໂທກຸກມນໍ ວຣຕຣ"ນຸຕິ (ມ។ ນິ។ ອຜຸກ។ ໒។໒໓໙)។

ນນຸ ຈ ອລຄທຸທຄຸຄຫຕູປມາ ປຣີຍຕຸຕິ "ອລຄທຸທູປມາ"ຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ເອວລຸຈ ສຕິ ສຸຄຸຄທີຕາປີ ປຣີຍຕຸຕິ "ອລຄທຸທູປມາ"ຕິ

ວຕ຺ຕໍ ວຓ຺ຓຕິ ຕຕ຺ຖາປີ ອລຄທ຺ທຄ຺ຄຫຕສ຺ສ ອຸປ຺ມາກາເວນ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ –

“ເສຍ຺ຍຖາປິ, ພິກ຺ຂເວ, ປຸຣິໂສ ອລຄທ຺ທຕ຺ຖິໂກ ອລຄທ຺ທຄເວສີ ອລຄທ຺ທປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນ, ໂສ ປສ຺ເສຍ຺ຍ ມຫນ຺ຕໍ ອລຄທ຺ທໍ, ຕເມນໍ ອຊປເທນ ທຕ຺ເຫນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ , ອຊປເທນ ທຕ຺ເຫນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄຫິຕ຺ວາ ຄີວາຍ ສຸຄ຺ຄຫີຕໍ ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍ. ກິຝ຺ຈາປິ ໂສ ພິກ຺ຂເວ, ອລຄທ຺ໂທ ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ຫຕ຺ຖໍ ວາ ພາຫໍ ວາ ອຝ຺ຝຕຣໍ ວາ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄໍ ໂກເຄທີ ປລິເວເຖຍ຺ຍ . ອຖ ໂຂ ໂສ ເນວ ຕໂຕນິທານໍ ມຣຕໍ ວາ ນິຄຈ຺ເຊຍ຺ຍ ມຣຕມຕ຺ຕໍ ວາ ທຸກ຺ຂໍ. ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ, ສຸຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາ ພິກ຺ຂເວ, ອລຄທ຺ທສ຺ສ. ເອວເມວ ໂຂ ພິກ຺ຂເວ, ອິເຝກຈ຺ເຈ ກຸລປຸຕ຺ຕາ ຘມ຺ມໍ ປຣິຍາປຸຓນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕໍ ເຄຍ຺ຍ”ນ຺ຕິອາທີ (ມ. ນິ. ໑.໒໓໙).

ຕສ຺ມາ ອິຘ ທຸຄ຺ຄຫີຕາ ເອວ ປຣິຍຕ຺ຕິ ອລຄທ຺ທູປມາຕິ ອຍໍ ວິເສໂສ ກຸໂຕ ວິຝ຺ຝາຍຕິ, ເຍນ ທຸຄ຺ຄຫີຕາ ອຸປາຣມ຺ພາທິເຫຕຸ ປຣິຍາປຸຓາ “ອລຄທ຺ທູປມາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ, ອິທໍ ປນ ປາຣິເສສຝາເຍນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຎ຺ຖພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫິ ນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖກຕ຺ຫາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕີນໍ ວິສຸໍ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ປາຣິເສສໂຕ ອລຄທ຺ທສ຺ສ ທຸຄ຺ຄຫຄູປມາເຍວ ປຣິຍຕ຺ຕິ “ອລຄທ຺ທູປມາ”ຕິ ວິຝ຺ຝາຍຕິ. ອລຄທ຺ທສ຺ສ ສຸຄ຺ຄຫຄູປມາ ຫິ ປຣິຍຕ຺ຕິ ນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖາ ວາ ໂຫຕິ, ກຕ຺ຫາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິ ວາ. ຕສ຺ມາ ສຸວຸຕ຺ຕເມຕໍ “ທຸຄ຺ຄຫີຕາ…ເປ… ປຣິຍຕ຺ຕີ”ຕິ. ອິທານິ ຕມຕ຺ຖໍ ປາລຸອິຍາ ສາເຘນ຺ໂຕ “ຍໍ ສນ຺ຘາຍາ”ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຍນ຺ຕິ ຍໍ ປຣິຍຕ຺ຕິທຸຄ຺ຄຫຓໍ. ມຊ຺ຊິມນິກາເຍ ມູລປຓ຺ຓາສເກ ອລຄທ຺ທສຸຕ຺ເຕ (ມ. ນິ. ໑.໒໓໙) ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍ.

ອລຄທ຺ທຕ຺ຖິໂກຕິ ອາສີວິເສນ, ອາສີວິສໍ ວາ ອຕ຺ຖິໂກ, ອລຄທ຺ທໍ ຄເວສຕິ ປຣິເຍສຕິ ສີເລນາຕິ ອລຄທ຺ທຄເວສີ. ອລຄທ຺ທປຣິເຍສນໍ ຈຣມາໂນຕິ ອາສີວິສປຣິເຍສນຕ຺ຖໍ ຈຣມາໂນ. ຕທຕ຺ເຖ ເຫຕໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ, ອຸປໂຍຄວຈນໍ ວາ, ອລຄທ຺ທປຣິເຍສນຎ຺ຖານໍ ວາ ຈຣມາໂນ. ອລຄທ຺ທໍ ປຣິເຍສນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ຫິ ອລຄທ຺ທປຣິເຍສນໍ. ຕເມນນ຺ຕິ ຕໍ ອລຄທ຺ທໍ. ໂກເຄຕິ ສຣີເຣ. “ໂກໂຄ ຕຸ ຜຓີໂນ ຕນູ”ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຸຊິຍຕິ ກຸຜິລໍ ກຣີຍຕີຕິ ໂກໂຄ. ຕສ຺ສາຕິ ປຸຣິສສ຺ສ. ຫຕ຺ເຖ ວາ ພາຫາຍ ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ມຓິພນ຺ຘໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ຍາວ ອຄ຺ຄນຂາ ຫຕ຺ໂຖ. ສທ຺ຘີ ອຄ຺ຄພາຫາຍ ອວເສສາ ພາຫາ, ກຕ຺ຖຈິ ປນ ກປ຺ປຣໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ຍາວ ອຄ຺ຄນຂາ “ຫຕ຺ໂຖ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ພາຫາຍ ວິສຸໍ ອນາຄຕຕ຺ຕາ. ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຓໍ ຫຕ຺ຖຝ຺ຈ ພາຫຝ຺ຈ ຖເປຕ຺ວາ ອວເສສໍ ສຣີຣໍ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄໍ. ຕໂຕນິທານນ຺ຕິ ຕນ຺ນິທານໍ, ຕໍກາຣຓາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕໍ ຫຕ຺ຖາທີສຸ ຑໍສນໍ ນິທານໍ ກາຣຓໍ ເອຕສ຺ສາຕິ “ຕນ຺ນິທານ”ນ຺ຕິ ຫິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຕໂຕນິທານ”ນ຺ຕິ ປຸຣິມປເທ ປຈ຺ຈຕ຺ຕຕ຺ເຖ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ ກຕ຺ວາ, ຕສ຺ສ ຈ ໂລປມກຕ຺ວາ ນິທ຺ເທໂສ, ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ຈ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ. ກາຣຓຕ຺ເຖ ນິປາຕປທເມຕນ຺ຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ອປິຈ “ຕໂຕນິທານ”ນ຺ຕິ ເອຕໍ “ມຣຕໍ ວາ ມຣຕມຕ຺ຕໍ ວາ ທຸກ຺ຂ”ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ວິເສສນໍ. ຕໍກິສ຺ສ ເຫຕູຕິ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ຖາທີສຸ ຑໍສນໍ, ຕນ຺ນິທານຝ຺ຈ ມຣຓາທິອຸປຄມນໍ , ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕຸ ເກນ ກາຣເຓນາຕິ ເຈ? ຕສ຺ສ ປຸຣິສສ຺ສ ອລຄທ຺ທສ຺ສ ທຸຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາ.

ອິຘາຕິ ອິມສ຺ມິ ສາສເນ. ໂມຘປຸຣິສາຕິ ຄຸຓສາຣຣຫິຕຕາຍ ຕຸຈ຺ຉປຸຣິສາ. ຘມ຺ມນ຺ຕິ ປາລຸອິຘມ຺ມໍ. ປຣິຍາປຸຓນ຺ຕີຕິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ສຊ຺ຌາຍນ຺ຕິ ເຈວ ວາຈຸຄ຺ຄຕໍ ກໂຣນ຺ຕາ ຘາເຣນ຺ຕິ ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. “ຘມ຺ມ”ນ຺ຕິ ສາມຝ຺ຝໂຕ ວຸຕ຺ຕເມວ ສຣູເປນ ທສ຺ເສຕິ “ສຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິອາທິນາ. ນ ຫິ ສຸຕ຺ຕາທິນວງ຺ຄໂຕ ອຝ຺ໂຝ ຘມ຺ໂມ ນາມ ອຕ຺ຖິ. ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ “ເຕສໍ ຘມ຺ມານ”ນ຺ຕິ. ອຕ຺ຖນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ຘີນິທ຺ເທໂສ ເອໂສ, ອຕ຺ຖນ຺ຕິ ຈ ຍຖາກູຕໍ ກາສິຕຕ຺ຖໍ, ປໂຍຊນຕ຺ຖຝ຺ຈ ສາມຝ຺ຝນິທ຺ເທເສນ, ເອກເສສນເຍນ ວາ ວຸຕ຺ຕໍ. ຍຝ຺ຫິ ປທໍ ສຸຕິສາມຝ຺ເຝນ ອເນກຘາ ອຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ, ຕໍ ສາມຝ຺ຝນິທ຺ເທເສນ, ເອກເສສນເຍນ ວາຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ເວທິຕພ຺ພໍ. ນ ອຸປປຣິກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ນ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ ນ ວິຈາເຣນ຺ຕິ. ອິກ຺ຂສທ຺ທສ຺ສ ຫິ ທສ຺ສນງ຺ເກສຸ ອິຘ ທສ຺ສນເມວ ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ສ ຈ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນຈກ຺ຂຸໂລຈເນສຸ ປຣິຄ຺ຄຕ຺ຫນເມວ, ຕຝ຺ຈ ວິຈາຣຓາ ປຣິຍາທານວເສນ ທຸພ຺ພິເຘສຸ ວິຈາຣຓາເຍວ, ສາ ຈ ວີມໍສາເຍວ, ນ ວິຈາໂຣ, ວີມໍສາ ຈ ນາເມສາ ກາສິຕຕ຺ຖວີມໍສາ, ປໂຍຊນຕ຺ຖວີມໍສາ ຈາຕິ ອິຘ ທຸພ຺ພິຘາວ ອທິປ຺ເປຕາ, ຕາສຸ “ອິມສ຺ມິ ຖາເນ ສີລໍ ກຖິຕໍ, ອິມສ຺ມິ ສມາຘິ, ອິມສ຺ມິ ປຝ຺ຝາ, ມຍຝ຺ຈ ຕໍ ປູເຣສ຺ສາມາ”ຕິ ເອວໍ ກາສິຕຕ຺ຖວີມໍສຝ຺ເຈວ “ສີລໍ ສມາຘິສ຺ສ ກາຣຓໍ, ສມາຘິ ວິປສ຺ສນາຍາ”ຕິອາທິນາ ປໂຍຊນຕ຺ຖວີມໍສຝ຺ຈ ນ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນຸປປຣິກ຺ຂຕນ຺ຕິ ອນຸປປຣິກ຺ຂນ຺ຕານໍ ເຕສໍ ໂມຘປຸຣິສານໍ. ນ ນິຊ຺ຌານກ຺ຂມນ຺ຕີຕິ ນິຊ຺ຌານໍ ນິສ຺ເສເສນ ເປກ຺ຂນໍ ປຝ຺ຝໍ ນ ຂມນ຺ຕິ. ເຊ-ສທ຺ໂທ ຫິ ອິຘ ເປກ຺ຂເນເຍວ, ນ ຈິນ຺ຕນຊາປເນສຸ, ຕຝ຺ຈ ຝາຓເປກ຺ຂນເມວ, ນ ຈກ຺ຂຸເປກ຺ຂນໍ, ອາຣມ຺ມຓູປນິຊ຺ຌານເມວ ວາ, ນ ລກ຺ຂຓູປນິຊ຺ຌານໍ, ຕສ຺ມາ ປຝ຺ຝາຍ ທິສ຺ວາ ໂຣເຈຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພາ ນ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອທິປ຺ປາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ. ນິສ຺ເສເສນ ຊາຍເຕ ເປກ຺ຂເຕຕິ ຫິ ນິຊ຺ຌານໍ. ສນ຺ຘິວເສນ ອນຸສ຺ວາຣໂລໂປ ນິຊ຺ຌານກ຺ຂມນ຺ຕີຕິ, “ນິຊ຺ຌານໍ ຂມນ຺ຕີ”ຕິປິ ປາໂຖ, ເຕນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທີເປຕິ “ເຕສໍ ປຝ຺ຝາຍ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອນຸປປຣິກ຺ຂນໂຕ ເຕ ຘມ຺ມາ ນ ອຸປຎ຺ຖຫນ຺ຕິ, ອິມສ຺

ນີ ຖາເນ ສີລໍ, ສມາຜິ, ວິປ຺ສ຺ສນາ, ມຄ຺ໂຄ, ວຜ຺ຜໍ, ວິວຜ຺ຄໍ ກຖິຕນ຺ຕິ ເອວໍ ຊານິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ ໂຫນ຺ຕີ’’ຕິຯ

ອຸປ່າຣມ຺ການິສໍສາ ເຈວາຕິ ປ່ເຣສໍ ວາເທ ໂທສາໂຣປ່ນານິສໍສາ ຈ ຫຸຕ຺ວາຯ ກຸໂສ ອາຣມ຺ການລ຺ທີ ປ່ເຣສໍ ວາເທ ໂທສາໂຣປ່ນໍ ອຸ
ປ່າຣມ຺ໂກ, ປ່ຣິຍຕ຺ຕີ ນິສ຺ສາຍ ປ່ຣວມ຺ການນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ເຫສ ‘‘ປ່ຣວຊ຺ຊານຸປ່ນຍນລກ຺ຂໂຕ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຯ ອິຕິ
ວາທປ຺ປ໌ໂມກ຺ຂານິສໍສາ ຈາຕິ ອິຕິ ເອວໍ ເອຕາຍ ປ່ຣິຍຕ຺ຕິຍາ ວາທປ຺ປ໌ໂມກ຺ຂານິສໍສາ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ໌ຣີ ປ່ເຣຫິ ອາໂຣປ໌ິຕສ຺ສ
ວາທສ຺ສ ນິຄ຺ຄຫສ຺ສ ອຕ຺ຕໂຕ, ສກວາທໂຕ ວາ ປ໌ໂມກ຺ຂປ໌ໂຍຊນາ ຈ ຫຸຕ຺ວາຯ ອິຕິ ສທ຺ໂທ ອິທມຕ຺ເຖ, ເຕນ ‘‘ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນ຺
ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນໍ ປ່ຣາມສຕິຯ ວທນ຺ຕິ ນິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ ເອເຕນາຕິ ວາໂທ, ໂທໂສ, ປ່ມ຺ຸຈ຺ຈນໍ, ປ່ມຸຈ຺ຈາປ່ນໍ ວາ ປ໌ໂມກ຺
ໂຂ, ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ໌ຣີ ອາໂຣປ໌ິຕສ຺ສ ປ໌ໂມກ຺ໂຂ ອານິສໍໂສ ເຍສໍ ຕຖາຯ ອາໂຣປ໌ິຕວາໂທ ຫິ ‘‘ວາໂທ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ຍຖາ ‘‘ເທເວນ ທຕ຺
ໂຕ ທຕ຺ໂຕ’’ຕິຯ ວາໂທຕິ ວາ ອຸປ໌ວາໂທນິນ຺ທາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ສມາໂສຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ປ່ເຣຫິ ສກວາເທ ໂທເສ ອາ
ໂຣປ໌ິເຕ, ນິນ຺ທາຍ ວາ ອາໂຣປ໌ິຕາຍ ຕໍ ໂທສໍ, ນິນ຺ທໍ ວາ ເອວລ຺ຈ ເອວລ຺ຈ ໂມເຈສ຺ສາມາຕິ ອິມິນາ ຈ ກາຣເຕນ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນ຺
ຕິຕິຯ ອຖ ວາ ໂສ ໂສ ວາໂທ ອິຕິ ວາໂທ ອິຕິ-ສທ຺ທສ຺ສ ສທ ວິຈ຺ຉາຍ ຕ-ສທ຺ທຕ຺ເຖ ປ່ວຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ອິຕິວາທສ ປ໌ໂມກ຺ໂຂ
ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ, ໂສ ອານິສໍໂສ ເຍສໍ ຕຖາ, ຕໍ ຕໍ ວາທປ໌ໂມຈນານິສໍສາ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຍສ຺ສ ຈຕ຺ຖາຍາຕິ ຍສ຺ສ ຈ ສີລາທິ
ປູ່ຣຕສ຺ສ, ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານກູຕສ຺ສ ວາ ອນຸປ່າທາວິໂມກ຺ຂສ຺ສ ອຕ຺ຖາຍຯ ອເກເທປີ ເກທໂວຫາໂຣ ເອໂສ ຍຖາ ‘‘ປ່ຜິມາຍ
ສຣີຣ’’ນ຺ຕິ, ເກທ຺ຍເກທກໍ ວາ ເອຕໍ ຍຖາ ‘‘ກຖິນສ຺ສຕ຺ຖາຍ ອາກຕໍ ທຸສ຺ສ’’ນ຺ຕິຯ ‘‘ຕລ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຈ-ສທ຺ໂທ
ອວທາຣເຕ, ເຕນ ຕທຕ຺ຖາຍ ເອວ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນໍ ສມ຺ກວຕິ, ນາລ຺ລຕ຺ຖາຍາຕິ ວິນິຈ຺ຜິໂນຕິຯ ຜມ຺ມໍ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນ຺ຕິຕິ ຫິ ຊາຕິ
ອາຈາຣວເສນ ທຸວິຜາປີ ກຸລປຸ່ຕ຺ຕາ ລາເຍນ ຜມ຺ມໍ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕລ຺ຈສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ນານຸໂກນ຺ຕິຕິ ອສ຺ສ ຜມ຺ມສ຺ສ
ສີລາທິປູ່ຣຕສງ຺ຂາຕໍ, ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານກູຕໍ ວາ ອນຸປ່າທາວິໂມກ຺ຂສງ຺ຂາຕໍ ອຕ຺ຖໍ ເອເຕ ທຸຄ຺ຄຫີຕຄາຫີໂນ ນານຸໂກນ຺ຕິ ນ
ວິນ຺ທນ຺ຕິເຍວຯ

ອປ໌ໂຣ ນໂຍ – ຍສ຺ສ ອຸປ່າຣມ຺ກສ຺ສ, ອິຕິວາທປ຺ປ໌ໂມກ຺ຂສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖາຍ ເຍ ໂມຆປຸ່ຣິສາ ຜມ຺ມໍ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນ຺ຕິ, ເຕ ປ່ເຣຫິ
‘‘ອຍມຕ຺ໂຖ ນ ໂຫຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ທຸຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາເຍວ ‘‘ຕທຕ຺ໂຖວ ໂຫຕີ’’ຕິ ປ່ຜິປ່າທນກ຺ຂມາ ນ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ປ່ຣສ຺ສ ວາເທ
ອຸປ່າຣມ຺ກໍ ອາໂຣເປ໌ຕຸໍ ອຕ຺ຕໂນ ວາທໍ ປ໌ໂມເຈຕຸລ຺ຈ ອສກ຺ໂກນ຺ຕາປີ ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ນານຸໂກນ຺ຕິ ຈ ນ ວິນ຺ທນ຺ຕິເຍວາຕິ ເອວມ຺ເປ໌ຕ຺ຖ
ອຕ຺ໂຖ ທຜ຺ຖພ຺ໂພຯ ອິຜາປີ ຫິ ຈ-ສທ຺ໂທ ອວຜາຣຕາຕ຺ໂຖວຯ ‘‘ເຕສ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ເຕສໍ ເຕ ຜມ຺ມາ ທຸຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາ ອຸປ່າຣມ຺ກ
ມານທພ຺ພມກ຺ຂປ໌ລາສາທິເຫຕຸກາເວນ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ອຫີຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທຸຄ຺ຄຫີຕາຕິ ຫິ ເຫຕຸຄພ຺ກວຈນໍຯ
ເຕນາຫ ‘‘ທຸຄ຺ຄຫີຕຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂເວ, ຜມ຺ມານ’’ນ຺ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໓໗)ຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ກາຣເຕ ຜລໂວຫາຣວເສນ ‘‘ເຕ ຜມ຺ມາ ອຫີ
ຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ‘‘ຆຕມາຍຸ, ທຜິ ພລ’’ນ຺ຕິຯ ຕຖາ ຫິ ກິລ຺ຈາປີ ນ ເຕ ຜມ຺ມາ ອຫີຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ
ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຕຖາປີ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປ່ຣິຍາປຸ່ຕນ຺ຕານໍ ສຊ຺ຊາຍນກາເລ, ວິວາທກາເລ ຈ ຕມ຺ມູລການໍ ອຸປ່າຣມ຺ກາທີນໍ ອເນເກສໍ
ອກຸສລານໍ ອຸປ຺ປ໌ຕ຺ຕິສມ຺ກວໂຕ ‘‘ເຕ...ເປ໌... ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕູຕິ ເອຕ຺ຖ ນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ
ອນນ຺ກວນໍ, ເຕສລ຺ຈ ຜມ຺ມານໍ ອຫີຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ ສໍວຕ຺ຕນໍ ປ່ຣາມສຕິຯ ກິສ຺ສາຕິ ສາມິວຈນໍ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ, ຕຖາ ເຫຕູຕິ
ປ່ຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນລ຺ຈຯ

ຍາປ່ນາຕິ ເອຕ຺ຖ ກິຣິຍາ ປ່າລຸອິວເສນ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຕຕ຺ຖ ກິຣິຍາປ໌ກ຺ເຂ ຍາ ສຸຄ຺ຄຫີຕາຕິ ອເກເທປີ
ເກທໂວຫາໂຣ ‘‘ຈາຣີກໍ ປ່ກ຺ກມຕິ, ຈາຣີກໍ ຈຣມາໂນ’’ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໔໘໔, ໓໐໐) ວິຍຯ ຕເທວຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ ‘‘ສີ
ລກ຺ຂນ຺ຜາທີ’’ຕິອາທີນາ, ອາທິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ສມາຜິວິປ຺ສ຺ສນາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫຯ ໂຍ ຫິ ພຸທ຺ຜວຈນໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ສີລສ຺ສ
ອາຄຕຜ຺ຖາເນ ສີລໍ ປູ່ເຣຕ຺ວາ, ສມາຜິໂນ ອາຄຕຜ຺ຖາເນ ສມາຜີ ຄພ຺ກໍ ຄຕ຺ຫາເປ໌ຕ຺ວາ, ວິປ຺ສ຺ສນາຍ ອາຄຕຜ຺ຖາເນ ວິປ຺ສ຺ສນໍ
ປ່ຜ຺ຖເປ໌ຕ຺ວາ, ມຄ຺ຄຜລານໍ ອາຄຕຜ຺ຖາເນ ‘‘ມຄ຺ຄໍ ກາເວສ຺ສາມິ, ຜລໍ ສຈ຺ຜິກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຕິ, ຕສ຺ເສວ ສາ ປ່ຣິຍຕ຺
ຕິ ນິສ຺ສຣຕ຺ຖາ ນາມ ໂຫຕິຯ ຍນ຺ຕິ ຍໍ ປ່ຣິຍຕ຺ຕິສຸຄ຺ຄຫຕໍຯ ວຸຕ຺ຕໍ ອລຄ຺ທ຺ທສຸຕ຺ເຕຯ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິຕິ
ສີລາທີນໍ ອາຄຕຜ຺ຖາເນ ສີລາທີນິ ປູ່ເຣນ຺ຕານມ຺ປີ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປ໌ຕ຺ວາ ປ່ຣິສມຊ຺ເຊ ຜມ຺ມໍ ເທເສຕ຺ວາ ຜມ຺ມເທສນາຍ ປສນ຺ເນຫິ
ອຸປ໌ນີເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປ່ຈ຺ຈເຍ ປ່ຣິກຸລ຺ຊນ຺ຕານມ຺ປີ ປ່ເຣສໍ ວາເທ ສຫຜມ຺ເມນ ອຸປ່າຣມ຺ກໍ ອາໂຣເປ໌ນ຺ຕານມ຺ປີ ສກວາທໂຕ ປ່ເຣຫິ
ອາໂຣປ໌ິຕໂທສໍ ປ່ຣິຫຣນ຺ຕານມ຺ປີ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຖາ ຫິ ນ ເກວລໍ ສຸຄ຺ຄຫີຕປ່ຣິຍຕ຺ຕີ ນິສ຺
ສາຍ ມຄ຺ຄກາວນາຜລສຈ຺ຜິກິຣິຍາທີນິເຍວ, ອປີ ຕຸ ປ່ຣວາທນິຄ຺ຄຫສກວາທປ໌ຕິຜ຺ຖາປ່ນານິປີ ອິຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ
ປ່ຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ຕາ ທີສຸ ‘‘ອຸປ຺ປ່ນ຺ນໍ ປ່ຣປ຺ປ໌ວາທໍ ສຫຜມ຺ເມນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສປ຺ປ່າຜິຫາຣິຍໍ ຜມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສນ຺
ຕີ’’ຕິອາທີ (ທີຯ ນິຯ ໔ຯ໖໗)ຯ

ຍໍປນາຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ທຸວິເຘນ ອຕ຺ໂຖຯ ທຸກ຺ຂປຣິຊາເນນ ປຣິຍ຺ຎາຕກ຺ຂນ຺ໂຘຯ ສມຸທຍປ຺ປຫາເນນ ປຫີນກິເລໂສຯ ປຏິວິທ຺ຘາຣຫຕ຺ຕຜລຕາຍ ປຏິວິທ຺ຘາກຸປ຺ໂປຯອກຸປ຺ປນ຺ຕິ ຈ ອຣຫຕ຺ຕຜລສ຺ເສຕໍ ນາມຯ ສຕິປິ ຫິ ຈຕຸນ຺ນໍ ມຄ຺ຄານໍ, ຈຕຸນ຺ນຍ຺ຈ ຜລານໍ ອວິນສ຺ສນຠາເວ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ເສກ຺ຂານໍ ສກສກນາມປຣິຈ຺ຈາເຄນ ອຸປ຺ຣູປ຺ຣິ ນາມນ຺ຕຣປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ເຕສໍ ມຄ຺ຄຜລາຕິ “ອກຸປ຺ປາມິ”ຕິ ນ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ອຣຫາ ປນ ສພ຺ພທາປິ ອຣຫາເຍວ ນາມາຕິ ຕສ຺ເສວ ຜລໍ ປຸຄ຺ຄລນາມວເສນ “ອກຸປ຺ປ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິມິນາ ຈ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ “ຂີຓາສວສ຺ເສວ ປຣິຍຕ຺ຕິ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິ ນາມາ”ຕິຯ ຕສ຺ສ ຫິ ອປຣິຍ຺ຎາຕໍ, ອປ຺ປຫີນໍ, ອຠາວິຕໍ, ອສຈ຺ຉິກຕໍ ວາ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ປຣິຍາປຸຓນ຺ໂຕປິ ຕນ຺ຕິຘາຣໂກ ປເວຓີປາລໂກ ວໍສານຸຣກ຺ຂໂກວ ຫຸຕ຺ວາ ປຣິຍາປຸຓາຕີ, ເຕເນວາຫ “ປເວຓີປາລນຕ຺ຖາຍາ”ຕິອາທິຯ ປເວຓີ ເຈຕ຺ຖ ຘມ຺ມສນ຺ຕຕິ ຘມ຺ມສ຺ສ ອວິຈ຺ເຉເທນ ປວຕ຺ຕິຯ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ວໍໂສຕິ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕປເວຓີເຍວຯ

ນນຸ ຈ ຍທິ ປເວຓີປາລນຕ຺ຖາຍ ພຸທ຺ຘວຈນສ຺ສ ປຣິຍາປຸຓນໍ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິ, ອຖ ກສ຺ມາ “ຂີຓາສໂວ”ຕິ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອກຈ຺ຈສ຺ສ ຫິ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສາປິ ອຍໍ ນໂຍ ລພ຺ຠຕີຕິຯ ຍຖາ ຫິ ເອກຈ຺ໂຈ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ຠິກ຺ຂຸ ຉາຕກຠຍາທີນາ ຄນ຺ຖຘຸເຣສຸ ເອກສ຺ມິ ຄາເມ ວສິຕຸມສກ຺ໂກນ຺ເຕສຸ ສຍໍ ຠິກ຺ຂາຈາເຣນ ອຕິກິລມມາໂນ “ອຕິມຘຸຣໍ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ມາ ນສ຺ສຕຸ, ຕນ຺ຕີ ຘາເຣສ຺ສາມິ, ວໍສໍ ຐເປສ຺ສາມິ, ປເວຓີ ປາເລສ຺ສາມີ”ຕິ ປຣິຍາປຸຓາຕີຯ ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສາປິ ປຣິຍຕ຺ຕິ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິ ນາມ ກສ຺ມາ ນ ໂຫຕີຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ຫິ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສ ປຣິຍຕ຺ຕິ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິ ນາມ ນ ໂຫຕິຯ ກິຍ຺ຈາປິ ຫິ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ “ປເວຓີ ປາເລສ຺ສາມີ”ຕິ ອຊ຺ຌາສເຍນ ປຣິຍາປຸຓາຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ປນ ຠວກນ຺ຕາຣໂຕ ອວີຕິວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ສາ ປຣິຍຕ຺ຕິ ນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖາເຍວ ນາມ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສ ປຣິຍຕ຺ຕິ ອລຄທ຺ທູປມາ ວາ ໂຫຕິ, ນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖາ ວາຯ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ເສກ຺ຂານໍ ນິສ຺ສຣຓຕ຺ຖາວຯ ຂີຓາສວານໍ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິເຍວາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຂີຓາສໂວ ຫິ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກສທິສຕ຺ຕາ “ຠຓ຺ຑາຄາຣິໂກ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຍຖາ ຫິ ຠຓ຺ຑາຄາຣິໂກ ອລງ຺ກາຣຠຓ຺ຑໍ ປຏິສາເມຕ຺ວາ ປສາຘນກາເລ ຕທຸປິຍໍ ອລງ຺ກາຣຠຓ຺ຑໍ ຣຍ຺ໂຍ ອຸປນາເມຕ຺ວາ ຕໍ ອລງ຺ກໂຣຕິ, ເອວໍ ຂີຓາສໂວປິ ຘມ຺ມຣຕນຠຓ຺ຑໍ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕ຺ວາ ໂມກ຺ຂາຘິຄມາຍ ຠພ຺ພຣູເປ ສເຫຕຸເກ ສຕ຺ເຕ ປສ຺ສິຕ຺ວາ ຕທນຸຣູປໍ ຘມ຺ມເທສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາ ມຄ຺ຄງ຺ຄໂພຊ຺ຌງ຺ຄາທິສງ຺ຂາເຕນ ໂລກຸຕ຺ຕເຣນ ອລງ຺ກາເຣນ ອລງ຺ກໂຣຕີຕິຯ

ເອວໍ ຕິສ຺ໂສ ປຣິຍຕ຺ຕິໂຍ ວິຠຊິຕ຺ວາ ອິທານິ ຕິສ຺ໂສປິ ປີຏເກສຸ ຍຖາຣຫໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິວິປຕ຺ຕິໂຍ ນິທ຺ຘາເຣຕ຺ວາ ວິຠຊນ຺ໂຕ “ວິນເຍ ປນາ”ຕິອາທິມາຫຯ “ສີລສມ຺ປທໍ ນິສ຺ສາຍ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ປາປຸຓາຕີ”ຕິອາທີສຸ ຍສ຺ມາ ສີລໍ ວິສຸຊ຺ຌມານໍ ສຕິສມ຺ປຊຍ຺ຎພເລນ, ກມ຺ມສ຺ສກຕາຎາຓພເລນ ຈ ສໍກິເລສມລໂຕ ວິສຸຊ຺ຌຕິ, ປາຣິປູຣິຍ຺ຈ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາ ສີລສມ຺ປທາ ສິຊ຺ຌມານາ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິຠາເວນ ສຕິພລໍ, ຎາຓພລຍ຺ຈ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐເປຕີຕິ ຕສ຺ສາ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍູປນິສ຺ສຍຕາ ເວທິຕພ຺ພາ ສຠາຄເຫຕຸສມ຺ປາທນໂຕຯ ສຕິພເລນ ຫິ ປຸພ຺ເພນິວາສວິຊ຺ຊາສິທ຺ຘິຯ ສມ຺ປຊຍ຺ຎພເລນ ສພ຺ພກິຈ຺ເຈສຸ ສຸທິຏ຺ຐກາຣິຕາ ປຣິຈເຍນ ຈຸຕູປປາຕຎາຓານຸພນ຺ຘາຍ ທຸຕິຍວິຊ຺ຊາຍ ສິທ຺ຘິຯ ວີຕິກ຺ກມາຠາເວນ ສໍກິເລສປ຺ປຫານສພ຺ຠາວໂຕ ວິວຏ຺ຏູປນິສ຺ສຍຕາວເສນ ອຊ຺ຌາສຍສ຺ສ ສຸທ຺ຘິຍາ ຕຕິຍວິຊ຺ຊາສິທ຺ຘິຯ ປຸເຣຕຣສິທ຺ຘານໍ ສມາຘິປຍ຺ຎານໍ ປາຣິປູຣີ ວິນາ ສີລສ຺ສ ອາສວກ຺ຂຍຎາຓູປນິສ຺ສຍຕາ ສຸກ຺ຂວິປສ຺ສກຂີຓາສເວຫິ ທີເປຕພ຺ພາຯ “ສມາຫິໂຕ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານາຕີ”ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໓ຯ໕; ໕ຯ໑໐໗໑; ເນຕ຺ຕິຯ ໔໐; ມິຯ ປຯ ໑໔) ວຈນໂຕ ສມາຘິສມ຺ປທາ ຉຬຠິຍ຺ຎຕາຍ ອຸປນິສ຺ສໂຍຯ “ໂຍຄາ ເວ ຊາຍເຕ ຠູຣີ”ຕິ (ຘຯ ປຯ ໒໘໒) ວຈນໂຕ ປຸພ຺ພໂຍເຄນ ຄຣຸວາສເທສຠາສາໂກສລ຺ເລາຄ຺ຄຫຓປຣິປຸຈ຺ຉາທີຫິ ຈ ປຣິຠາວິຕາ ປຍ຺ຎາສມ຺ປທາ ປຏິສມ຺ຠິທາປ຺ປເຠທສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສໂຍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ “ສີລສມ຺ປທໍ ນິສ຺ສາຍາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍສ຺ສ ສມາຘິວິຊມ຺ຠນຠູຕາ ອນວເສສາ ຉ ອຠິຍ຺ຎາ ນ ອິຊ຺ຌນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ອຸກ຺ກຏ຺ຐປຣິຈ຺ເຉທວເສນ ນ ສມາຘິສມ຺ປທາ ອຕ຺ຖີຕິ ສຕິປິ ວິຊ຺ຊານໍ ອຠິຍ຺ເຎກເທສຠາເວ ສີລສມ຺ປທາສມຸທາຄຕາ ເອວ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ ຄຫິຕາ, ຍຖາ ຈ ປຍ຺ຎາສມ຺ປທາສມຸທາຄຕາ ຈຕສ຺ໂສ ປຏິສມ຺ຠິທາ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ມຄ຺ເຄເນວ ອິຊ຺ຌນ຺ຕິ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓເຍວ ຕາສໍ ປຏິລທ຺ຘຕ຺ຕາຯ ເອວໍ ສີລສມ຺ປທາສມຸທາຄຕາ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ, ສມາຘິສມ຺ປທາສມຸທາຄຕາ ຈ ຉ ອຠິຍ຺ຎາ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ມຄ຺ເຄເນວ ອິຊ຺ຌນ຺ຕີຕິ ມຄ຺ຄາຘິຄເມເນວ ຕາສໍ ອຘິຄໂມ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ປຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘານໍ, ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘານຍ຺ຈ ປຈ຺ເຈກໂພຘິສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິສມຘິຄມສຫິຕາ ຫິ ອິເມສໍ ອຣິຍານໍ ອິເມ ວິເສສາຘິຄມາຕິຯ

ຕາສໍເຍວຈ ຕຕ຺ຖ ປເຠທວຈນໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ “ຕາສໍເຍວາ”ຕິ ອວຘາຣຓໍ ປາປຸຓິຕພ຺ພານໍ ຉຬຠິຍ຺ຎາຈຕຸປ຺ປຏິສມ຺ຠິທານໍ ວິນເຍ ປເຠທວຈນາຠາວໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເວຣຍ຺ຊກຓ຺ເຑ (ປາຣາຯ ໑໔) ຫິ ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາວ ວິຠຕ຺ຕາຕິຯ ຈສທ຺ເທນ ສມຸຈ຺ຈິນນຍ຺ຈ

ຕາສំ ເອຕ្ຖ ເອກເທສວຈນំ ສນ្ឆາຍ ວុត្តំ ອភិញ្ញាປដិសម្ភិទានម្បិ ເອກເທសានំ ຕຕ្ຖ ວុត្តត្តា។ ທុតិយេ “ຕາສំເຍ ວາ”ຕិ ອວធារណំ ຈតស្សោ ປដិសម្ភិទា ອបេក្ខិត្វា ກតំ, ន ຕិស្សោ វិជ្ជា។ ຕា ហិ ឆសុ ອភិញ្ញាສុ ອន្តោគធត្តា ສុຕ្តេ ວិភត្តាເຍວាຕិ។ ຈ-សទ្ទេន ຈ ປដិសម្ភិទានមេកទេសវចនំ ສមុច្ចិនោតិ។ ຕតិយេ “ຕາສញ្ញា”ຕិ ຈ-សទ្ទេន សេសានម្បិ ຕត្ថ ອត្ថិភាវំ ທីបេតិ។ ອភិនម្ម ហិ ຕិស្សោ វិជ្ជា, ឆ ອភិញ្ញា, ຈតស្សោ ຈ ປដិសម្ភិទា វុត្តាເຍວ។ ປដិសម្ភិទានំ ປន ອញ្ញត្ថ ປភេទវចនាភាវំ, ຕត្ថេវ ຈ សម្មា វិភត្តភាវំ ទីបេត្វកាមោ ເທយ្យ វុត្តនយេន ອវធារណមកត្វា “ຕត្ថេវា”ຕិ ປរិវត្តេត្វា ອវធារណំ ករោតិ។ “ອភិនម្មេ ປន ຕិស្សោ វិជ្ជា, ឆ ອភិញ្ញា, ຈតស្សោ ຈ ປដិសម្ភិទា ອញ្ញេ ຈ សម្មប្បធានាទយោ គុណវិសេសា វិភត្តា។ កិញ្ចាបិ វិភត្តា, វិសេសតោ ປន ປញ្ញាជាតិកត្តា ຈតស្សោវ ປដិសម្ភិទា ປាប្បុណាតីតិ ທស្សនត្ថំ ‘ຕាសញ្ច ຕត្ថេវា’ຕិ ອវធារណវិបល្លាសោ ກតោ”ຕិ ວជិរពុទ្ធិត្ថេរោ។ “ເອວ”ນ្តិ ອាទិ និគមនំ។

ສុខេ ສម្មសោ ເອតេសន្តិ ສុខសម្មសសានិ, ອនុញ្ញាតានិເຍວ ຕាទិសានិ ອត្ថរណប្បាវុរណាទីនិ, ເຕສំ ផស្សសាមញ្ញតោ ສុខេ វា ສម្មសោ ຕត្ថ, ອនុញ្ញាតោ ໂສ ເຍសន្តិ ອនុញ្ញាតសុខសម្មសសានិ, ຕាទិសានិ ອត្ថរណប្បាវុរណាទីនិ ເຕສំ ផស្សេន សមានតាយ។ ឧបាទិន្នកផស្សោ ឥត្ថិផស្សោ, មេថុនធម្មោເຍວ។ វុត្តំ ອរិដ្ឋេន នាម គទ្ធពាធិបុព្ពេន ភិក្ខុនា (ម។ និ។ ១៣៤; ປាចិ។ ៤១៧)។ ໂສ ហិ ពហុស្សុតោ ធម្មកថិកោ កម្មកិលេសវិបាកឧបវាទអាណាវីតិក្កមវសេន ປញ្ចវិធេសុ ອន្តរាយិកេសុ ອាណាវីតិក្កមន្តរាយិកំ ន ជានាតិ, សេសន្តរាយិកេເຍវ ជានាតិ, ຕស្មា ໂສ រហោគតោ ເອវំ ຈិន្តេសិ “ឥមេ ອគារិកា ປញ្ច កាមគុណេ ປរិភុញ្ជន្តា ໂសតាបន្នាបិ សកទាគាមិនោបិ ອនាគាមិនោបិ ໂហន្តិ, ភិក្ខូបិ មនាបិកានិ ຈក្ខុវិញ្ញេយ្យានិ រូបានិ ປស្សន្តិ …ປេ… កាយវិញ្ញេយ្យេ ໂផដ្ឋព្ពេ ផុសន្តិ, មុទុកានិ ອត្ថរណប្បាវុរណានិ ປរិភុញ្ជន្តិ, ເອតំ សព្ពម្បិ វដ្ដតិ, កស្មា ឥត្ថិរូបសទ្ទគន្ធរសផោដ្ឋព្ពាៗ ន វដ្ដន្តិ, ເອតេបិ វដ្ដន្តិເຍវា”ຕិ ອនវជ្ជេន ປច្ចយបរិភោគរសេន សាវជ្ជំ កាមគុណបរិភោគរសំ សំសន្ទិត្វា សឆន្ទរាគបរិភោគញ្ច និច្ឆន្ទរាគបរិភោគញ្ច ເອកំ កត្វា ថុល្លវាកេហិ សទ្ធឹ ອតិសុខុមសុត្តំ ឃដេន្តោ វិយ, សាសបេន សទ្ធឹ សិនេរុនោ សទិសតំ ឧបសំហរន្តោ វិយ ຈ ປាបកំ ທិដ្ឋិគតំ ឧប្បាទេត្វា “ກឹ ກគវតា មហាសមុទ្ទំ ពន្ធន្តេន វិយ មហតា ឧស្សាហេន ປឋមបារាជិកំ ປញ្ញត្តំ, នត្ថិ ເອត្ថ ໂទໂស”ຕិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន សទ្ធឹ ປដិវិរុជ្ឈន្តោ វេសារជ្ជញាណំ ປដិពាហន្តោ ອរិយមគ្គេ ខាណុកណ្ដកាទីនិ ປក្ខិបន្តោ “មេថុនធម្មេ ໂទໂស នត្ថិ”ຕិ ជិនចក្កេ ປហារមទាសិ, ເຕនាហ “ຕថាហ”ន្តិອាទិ។

ອនតិក្កមនត្ថេន ອន្តរាយេ និយុត្តា, ອន្តរាយំ វា ផលំ ອរហន្តិ, ອន្តរាយស្ស វា ករណសីលាតិ ອន្តរាយិកា, សគ្គមោក្ខានំ ອន្តរាយករាតិ វុត្តំ ໂហតិ។ ເຕ ຈ កម្មកិលេសវិបាកឧបវាទអាណាវីតិក្កមវសេន ປញ្ចវិធា។ វិត្ថារោ ອរិដ្ឋសិក្ខាបទវណ្ណនាទីសុ (ປាចិ។ ອដ្ឋ។ ៤១៧) គហេតព្ពោ។ ອយំ ປនេត្ថ ປទត្ថសម្ពន្ធោ – យេ ឥមេ ធម្មា ອន្តរាយិកា ឥតិ ກគវតា វុត្តា ເທសិតា ເຈវ ປញ្ញត្តា ຈ, ເຕ ធម្មេ ປដិសេវតោ ປដិសេវន្តស្ស យថា ເយន ປការេន ເຕ ធម្មា ອន្តរាយាយ សគ្គមោក្ខានំ ອន្តរាយករណត្ថំ នាលំ សមត្ថា ន ໂហន្តិ, ຕថា ເຕន ປការេន ອហំ ກគវតា ເທសិតំ ធម្មំ ອាជានាមីតិ។ ຕតោ ທុស្សីលភាវំ ປាប្បុណាតីតិ ຕតោ ອនវជ្ជសញ្ញីភាវហេតុតោ វីតិក្កមិត្វា ທុស្សីលភាវំ ປាប្បុណាតិ។

ຈត្តារោ…ປេ…ອាទីសូតិ ເອត្ថ ອាទិ-សទ្ទេន –

“ຈត្តារោមេ ភិក្ខវេ, ປុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ។ កតមេ ຈត្តារោ? ອត្ថហិតាយ ປដិបន្នោ នោ ປរហិតាយ, ປរហិតាយ ປដិបន្នោ នោ ອត្ថហិតាយ, នេវត្ថហិតាយ ປដិបន្នោ នោ ປរហិតាយ, ອត្ថហិតាយ ເຈវ ປដិបន្នោ ປរហិតាយ ຈ…ປេ… ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ…ປេ… លោកស្មិ”ន្តិ (ອ។ និ។ ៤។៩៦) –

ເອវមាទីនំ ປុគ្គលទេសនាປដិសញ្ញុត្តសុត្តន្តបាឡីនំ និទស្សេតិ។ ອធិប្បាយន្តិ “ອយំ ປុគ្គលទេសនាវោហារវសេន, ន ປរមត្ថតោ”ຕិ ເອវំ កតវតោ ອធិប្បាយំ។ វុត្តញ្ហិ –

“ທុវេ ສច្ចានិ ອក្ខាសិ, សម្ពុទ្ធោ វទតំ វរោ;

ສມ຺ມຸຕິ ປຣມຕ຺ຖຄ຺ຈ, ຕຕິຍ໌ ນູປລພ຺ກຕິ໚

ສງເກຕວຈນໍ ສຈ຺ຈໍ, ໂລກສມ຺ມຸຕິກາຣຕາ;

ປຣມຕ຺ຖວຈນໍ ສຈ຺ຈໍ, ຘມ຺ມານໍ ກູຕກາຣຕາ໚

ຕສ຺ມາ ໂວຫາຣກຸສລສ຺ສ, ໂລກນາຖສ຺ສ ສຕ຺ຖຸໂນ;

ສມ຺ມຸຕິ ໂວຫຣນ຺ຕສ຺ສ, ມຸສາວາໂທ ນ ຊາຍຕີ''ຕິ໚ (ມ໚ ນິ໚ ອຏ຺ຖ໚ ໑໚໕໗; ອ໚ ນິ໚ ອຏ຺ຖ໚ ໑໚໑໚໑໗໐; ອິຕິວຸ໚ ອຏ຺ຖ໚ ໒໔);

ນ ຫິ ໂລກສມ຺ມຸຕິ ພຸທ຺ຘາ ກຄວນ຺ໂຕ ວິຊຫນ຺ຕິ, ໂລກສມຄ຺ຄາຍ ໂລກນິຣຸຕ຺ຕິຍາ ໂລກາກິລາເປ ຖິຕາເຍວ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ໚ ອປີຈ "ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປທີປນຕ຺ຖໍ, ກມ຺ມສ຺ສກຕາທີປນຕ຺ຖ"ນ຺ຕິ (ມ໚ ນິ໚ ອຏ຺ຖ໚ ໑໚໕໗; ອ໚ ນິ໚ ອຏ຺ຖ໚ ໑໚໑໚໔໐໒; ອິຕິວຸ໚ ອຏ຺ຖ໚ ໒໔; ກຖາ໚ ອນຸຏີ໚ ໑) ເອວມາທີຫິປີ ອຏ຺ຖຫິ ກາຣເຕຫິ ກຄວາ ປຸຄ຺ຄລກຖໍ ກເຖຕີ''ຕິ ເອວໍ ອຘິປ຺ປາຍມຊານນ຺ໂຕ໚ ອຍມຕ຺ໂຖ ອຸປຣິ ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ໚ ທຸຄ຺ຄຫີຕໍ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ "ຕຖາຫໍ ກຄວຕາ ຘມ຺ມໍ ເທສິຕໍ ອາຊານາມິ, ຍຖາ ຕເທວິທໍ ວິຄ຺ຄາຕໍ ສນ຺ຘາວຕິ ສໍສຣຕິ ອນຄ຺ຄ''ນ຺ຕິອາທິນາ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໑໔໔) ທຸຄ຺ຄຫີຕໍ ກຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫາຕິ, ວິປ຺ຣີຕໍ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໚ ທຸຄ຺ຄຫີຕນ຺ຕິ ຫິ ກາວນປຸ໌ສກນິທ຺ເທໂສ ກິຣິຍາຍວິເສສນກາເວນ ນປຸ໌ສກລິງ຺ເຄນ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ພຕ຺ຕາ໚ ອຍຄ຺ຫິ ກາວນປຸ໌ສກປທສ຺ສ ປກຕິ, ຍທິທໍ ນປຸ໌ສກລິງ຺ເຄນ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ກາວປ຺ປຘ຺ຖານຕາ, ສກມ຺ມາກມ຺ມກິຣິຍານຸໂຍຄໍ ປຈ຺ຈຕ຺ໂຕປໂຍຄວຈນຕາ ຈ໚ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ທຸຄ຺ຄຫີຕໍ ກຕ຺ວາ''ຕິ໚ ຍນ຺ຕິ ທຸຄ຺ຄຫີຕຄາຫໍ໚ ມຊ຺ຊິມນິກາເຍ ມູລປຕ຺ຕາສເກ ມ ຫາຕຕ຺ຫາສງ຺ຂຍສຸຕ຺ເຕ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໑໔໔) ຕຖາວາທີນໍ ສາຕິນາມກໍ ເກວຏ຺ຏປຸຕ຺ຕໍ ກິກ຺ຂຸໍ ອາຣພ຺ກ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ອຕ຺ຕ ນາ ທຸຄ຺ຄຫີເຕນ ຘມ຺ເມນາຕິ ປາຖເສໂສ, ມິຈ຺ຉາສກາເວນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອຖ ວາ ທຸຄ຺ຄຫາຕໍ ທຸຄ຺ຄຫີຕໍ, ອຕ຺ຕນາຕິ ຈ ສາມິອຕ຺ເຖ ກຣຕວຈນໍ, ວິກຕ຺ຕິຍນ຺ຕປ຺ຕິຣູປກໍ ວາ ອພ຺ຍຍປທໍ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຕໂນ ທຸຄ຺ຄຫເຕນ ວິປ຺ຣີຕຄາເຫນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອພ຺ກາຈິກ຺ຂຕີຕິ ອພ຺ກກ຺ຂານໍ ກໂຣຕິ໚ ອຕ຺ຕໂນ ກຸສລມູລານິ ຂນນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ຂນຕິ ນາມ໚ ຕໂຕຕິ ທຸຄ຺ຄຫີຕກາວເຫຕຸໂຕ໚

ຘມ຺ມຈິນ຺ຕນ຺ຕິ ຘມ຺ມສກາວວິຈາຣໍ໚ ອຕິຘາວນ຺ໂຕຕິ ຖາຕພ຺ພມຣິຍາທາຍໍ ອຏ຺ຖຕ຺ວາ "ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທມຕ຺ເຕນປີ ທານໍ ໂຫຕິ, ສຍເມວ ຈິຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ອາຣມ຺ມຕໍ ໂຫຕິ, ສພ຺ພມ຺ປີ ຈິຕ຺ຕໍ ສກາວຘມ຺ມາຣມ຺ມຕເມວ ໂຫຕີ''ຕິ ຈ ເອວມາທິນາ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຍມາໂນ໚ ຈິນ຺ເຕຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍານິ , ອນຣຫຣູປານິ ວາ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານິ ນາມ, ຕານິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ວຸຕ຺ຕຄ຺ເຫຕ''ນ຺ ຕິອາທິມາຫ໚ ຕຕ຺ຖ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານີຕິ ເຕສໍ ສກາວທສ຺ສນໍ໚ ນຈິນ຺ເຕຕພ຺ພານີຕິ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈທສ຺ສນໍ໚ "ຍານີ''ຕິ ອາທິ ຕສ຺ສ ເຫຕຸທສ຺ສນໍ໚ ຍານິ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸມ຺ມາທສ຺ສ ຈິຕ຺ຕກ຺ເຂປສ຺ສ, ວິຆາຕສ຺ສ ວິເຫສສ຺ສ ຈ ກາຄີ ອສ຺ສ, ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານິ ອິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພານິ, ອິມານິ ວາ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານິ ນາມ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພານິ, ຍານິ ວາ…ເປ… ອສ຺ສ, ຕສ຺ມາ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພານິ ອຈິນ຺ເຕຕພ຺ພກູຕານິ ອິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານິ ນາມາຕິ ໂຍຊນາ໚ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ ປນ –

"ກຕມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ? ພຸທ຺ຘານໍ ກິກ຺ຂເວ ພຸທ຺ຘວິສໂຍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ໂພ, ຍໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸມ຺ມາທສ຺ສ ວິຆາຕສ຺ສ ກາຄີ ອສ຺ສ໚ ຊາຍິສ຺ສ ກິກ຺ຂເວ ຊານວິສໂຍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ…ເປ… ກມ຺ມວິປາໂກ ກິກ຺ຂເວ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ…ເປ… ໂລກຈິນ຺ຕາ ກິກ຺ຂເວ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍາ…ເປ… ອິມານິ…ເປ… ອສ຺ສາ''ຕິ (ອ໚ ນິ໚ ໔໚໗໗) –

ຈຕ຺ຣງ຺ຄຸຕ຺ຕເຣ ວຸຕ຺ຕໍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍສຸຕ຺ຕໍ ອາທິໍ ກຕ຺ວາ ສພ຺ພໍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍກາວທີປກໍ ປາລຸຣີ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິ໚ ການໍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານິ ໒ ອສາຘາຣຕຄ຺ຄາຕາທີນິ, ຕານິ ປນ ອນຸສ຺ສຣນ຺ຕສ຺ສ ກຸສລຸປ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸກາວໂຕ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພານິ, ອິມານິ ປນ ເອວໍ ນ ໂຫນ຺ຕິ ອຜລກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ພານີ໚ "ທຸສ຺ສີລຸຍ…ເປ… ປເກທ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ວິປ຺ຕຕີ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕິ໚ "ກຖໍ? ປີຏກວເສນາ''ຕິອາທິວຈນສມ຺ພຊ຺ຊເນນ ປຸພ຺ພາປຣສມ຺ພນ຺ຘໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເອວໍ ນານປ຺ປກາຣໂຕ''ຕິອາທິມາຫ໚ ປຸພ຺ພາປຣສມ຺ພນ຺ຘວິຣຫິຕຄ຺ຫິ ວຈນໍ ພ຺ຍາກຸລໍ໚ ໂສຕູນຄ຺ຈ ອຕ຺ຖວິຄ຺ຄາປກໍ ນ ໂຫຕິ, ປຸພ຺ພາປຣຄ຺ຄູນເມວ ຈ ຕຖາວິຈາຣິຕວຈນໍ ວິສໂຍ໚ ຍຖາຫ –

‘‘ປຸພ္ພາປຣຸສ္ສ ອຕ္ຖສ္ສ, ນິຣຸຕ္ຕິປທໂກວິໂທ;

ສຸຄ္ຄຫີຕສ္ຈ ຄຕ္ໝາຕິ, ອຕ္ຖສ္ໂຈ’ ປປັຣິກ္ຂຕີ’’ຕີ ໆ (ເຖຣຄາ ໆ ໑໐໒໑);

ເຕສນ္ຕິ ປີຍການໍ ໆ ເອຕນ္ຕິ ພຸທ္ຜວຈນໍ ໆ

ສີລກ္ຂນ္ຜວຄ຺ຄມຫາວຄ຺ຄປາຖິກວຄ຺ຄສງ຺ຂາເຕໜິ ຕີໜິ ວຄ຺ເຄໜິ ສງ຺ຄໂຫ ເອເຕສນ຺ຕິ ຕິວຄ຺ຄສງ຺ຄຫານິ ໆ ຄາຖາຍ ປນ ຍສຸສ ນິກາຍສຸສ ສຸຕ຺ຕຄຄນໂຕ ຈຕ຺ຕຶເສວ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ໆ ວຄ຺ຄສງ຺ຄຫວເສນ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ ອສຸສ ສງ຺ຄຫສຸສາຕິ ຕິວຄ຺ໂຄ ສງ຺ຄໂຫ ໆ ປຖໂມ ເອສ ນິກາໂຍ ທີຝນິກາໂຍຕິ ອນຸໂລມິໂກ ອປ຺ຈ຺ຈນິໂກ, ອຕ຺ຖານຸໂລມນໂຕ ອຕ຺ຖານຸໂລມນາມິໂກ ວາ, ອນຸວຕ຺ຖນາໂມຕິ ອຕ຺ໂຖ ໆ ຕຕ຺ຖ ‘‘ຕິວຄ຺ໂຄ ສງ຺ຄໂຫ’’ຕິ ເອຕໍ ‘‘ຍສຸສາ’’ຕິ ອນ຺ຕຣິເກປິ ສມາໂສເຍວ ໂຫຕິ, ນ ວາກ຺ຍນ຺ຕິ ທຝຸຄ຺ພຸພໍ ‘‘ນວໍ ປນ ກິກ຺ຂນາ ຈີວຣລາເກນາ’’ຕິ (ປາຈິ ໆ ໒໒໗) ເອຕ຺ຖ ‘‘ນວໍຈີວຣລາເກນາ’’ຕິ ປທໍ ວິຍ ໆ ຕຖາ ຫິ ອຝຸຄ຺ກາຖາຈຣິຍາ ວຕ຺ຕາຍນ຺ຕິ ‘‘ອລພ຺ກິຕິ ລໂກ, ລໂກ ເອວ ລາໂກ ໆ ກີ ອລພ຺ກີ? ຈີວຣໍ ໆ ກີທິສໍ? ນວໍ, ອິຕິ ‘ນວຈີວຣລາເກນາ’ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ອນຸນາສິກໂລປໍ ອກຕ຺ວາ ‘ນວໍຈີວຣລາເກນາ’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຝິລທ຺ຜນວຈີວເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖ ໆ ມຊ຺ເຊ ຖິຕປທທ຺ວເຍ ປນາຕິ ນິປາໂຕ ໆ ກິກ຺ຂນາຕິ ເຍນ ລທ຺ຜໍ, ຕສຸສ ນິທສຸສນ’’ນ຺ຕິ (ປາຈິ ໆ ອຝຸຄ຺ ໆ ໒໒໗) ໆ ອິຌາປີ ສທ຺ທໂຕ, ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ວາກ຺ເຍ ຍຸຕ຺ຕິຍາອກາວໂຕ ສມາໂສເຍວ ສມ຺ກວຕິ ໆ ‘‘ຕິວຄ຺ໂຄ’’ຕິ ປທສ຺ຫິ ‘‘ສງ຺ຄໂຫ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຍທິ ກຣຄໍ, ເອວໍ ສຕິ ກຣຕາວຈນນ຺ຕເມວ ສິຍາ ໆ ຍທິ ຈ ປທທ຺ວຍເມຕໍ ຕຸລ຺ຍາຌິກຣຄໍ, ຕຖາ ຈ ສຕິ ນປຸ໌ສກລິງ຺ຄເມວ ສິຍາ ‘‘ຕິໂລກ’’ນ຺ຕິອາທີປທໍ ວິຍ ໆ ຕຖາ ‘‘ຕິວຄ຺ໂຄ’’ຕິ ເອຕສຸສ ‘‘ສງ຺ຄໂຫ’’ຕິ ປທມນ຺ຕເຣນ ອຄ຺ຄຕ຺ຖາສມ຺ພນ຺ໂຜ ນ ສມ຺ກວຕິ, ຕຕ຺ຖ ຈ ຕາທິເສນ ວາກ຺ເຍນ ສມ຺ພຊ຺ຊນໍ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕສຸມາ ສມາເນປິ ປທນ຺ຕຣນ຺ຕຣິເກ ສທ຺ທຕ຺ຖາວິໂຣຌກາໂວເຍວ ສມາສຕາກາຣຄນ຺ຕິ ສມາໂສ ເອວ ຍຸຕ຺ໂຕ ໆ ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ ອສຸສ ສງ຺ຄຫສຸສາຕິ ຫິ ຕິວຄ຺ໂຄສງ຺ຄໂຫ ອກາຣສຸສ ໂອກາຣາເທສໍ, ໂອກາຣາຄມໍ ວາ ກຕ຺ວາ ຍຖາ ‘‘ສຕ຺ຕາຫປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ອຈິຣປກ຺ກນ຺ໂຕ, ມາສຊາໂຕ’’ຕິອາທີ, ອສຸສ ສງ຺ຄຫສຸສາຕິ ຈ ສງ຺ຄຫິຕສຸສ ອສຸສ ນິກາຍສຸສາຕິ ອຕ຺ໂຖ ໆ ອປເຣ ປນ ‘‘ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ ຍສຸສາຕິ ກຕ຺ວາ ‘ສງ຺ຄໂຫ’ຕິ ປເທນ ຕຸລ຺ຍາຌິກຣຄເມວ ສມ຺ກວຕິ, ສງ຺ຄໂຫຕິ ຈ ຄຄນາ ໆ ຝີກາຈຣິເຍຫິ (ສາຣຕ຺ຖ ໆ ຝີ ໆ ໑ ໆປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຄ຺ຄນາ) ປນ ‘ຕໂຍ ວຄ຺ຄາ ອສຸສ ສງ຺ຄຫສຸສາ’ຕິ ປທທ຺ວຍສຸສ ຕຸລ຺ຍາຌິກຣຄຕາເຍວ ທສຸສິຕາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ສງ຺ຂຍາສງ຺ຂເຍຍ຺ຍານໍ ມິສຸສກຕ຺ຕາ, ອປາກຍຕ຺ຕາ ຈ ໆ

ອຕ຺ຖານຸໂລມິກຕ຺ຕໍ ວິກາເວຕຸມາຫ ‘‘ກສຸມາ’’ຕິອາທີ ໆ ຄຸໂຄປຈາເຣນ, ຕທ຺ຌິຕວເສນ ວາ ທີຝ-ສທ຺ເທນ ທີຝປ຺ປມາຄານິ ສຸຕ຺ຕານິເຍວ ຄຫີຕານິ , ນິກາຍສທ຺ໂທ ຈ ຣຸລ຺ຫີວເສນ ສມູຫນິວາສຕ຺ເຖສຸ ວຕ຺ຕຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ທີຝປ຺ປມາຄານ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ໆ ສງ຺ເກຕສິທ຺ຜຕ຺ຕາ ວຈນີຍວາຈກການໍ ປໂຍຄໂຕ ຕທຕ຺ເຖສຸ ຕສຸສ ສງ຺ເກຕສິທ຺ຜຕໍ ຌາເປນ຺ໂຕ ‘‘ນາຫ’’ນ຺ຕິອາທີມາຫ ໆ ເອກ ນິກາຍມ຺ປີຕິ ເອກສມູຫມ຺ປີ ໆ ເອວໍ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອວໍ ວິຈິຕ຺ຕໍ ໆ ຍຖຍິທນ຺ຕິ ຍຖາ ອິເມ ຕິຣຈ຺ຉານຄຕາ ປາຄາ ໆ ໂປ໌ຕິກາ, ຈິກ຺ຂລ຺ລິກາ ຈ ຂຕ຺ຕິຍາ, ເຕສໍ ນິວາໂສ ‘‘ໂປ໌ຕິກນິກາໂຍ ຈິກ຺ຂລ຺ລິກນິກາໂຍ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ໆ ເອຕ຺ຖາຕິ ນິກາຍສທ຺ທສຸສ ສມູຫນິວາສານໍ ວາຈກກາເວ ໆ ສາຌການີຕິ ອຌິປ຺ເປຕສຸສຕ຺ຖສຸສ ສາຌນໂຕ ອຸທາຫຣຄານີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ໆ ‘‘ສມານີຕານີ’’ຕິ ປາຖເສເສນ ເຈຕສຸສ ສມ຺ພນ຺ໂຌ, ສກ຺ຂີນິ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ສາຌການີ ໆ ຍລ຺ຫີ ນິທ຺ຌາເຣຕ຺ວາ ອຌິປ຺ເປຕຕ຺ຖໍ ສາເຌນ຺ຕິ , ຕໍ ‘‘ສກ຺ຂີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ ໆ ຕຖາ ຫິ ມໂນຣຖປູຣຄິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປສ຺ຈຄຣຸຊາຕກໍ (ຊາ ໆ ໑ ໆ ໑໑໒໘) ປນ ສກ຺ຂີກາວຕ຺ຖາຍ ອາຫຣິຕ຺ວາ ກເຖຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ (ອ ໆ ນິ ໆ ອຝຸຄ຺ ໆ ໑໑໔໘) ສາສນໂຕຕິ ສາສນປໂຍຄໂຕ, ສາສເນ ວາ ໆ ໂລກໂຕຕິ ໂລກິຍປໂຍຄໂຕ, ໂລເກ ວາ ໆ ອິທໍ ປນ ປີຍກຕ຺ຕເຍ ນ ວິຊ຺ຊຕີ, ຕສຸມາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ໆ ເອຕ຺ຖ ຈ ປຖມມຸທາຫຣຄໍ ສາສນໂຕ ສາຌກວຈນໍ, ທຸຕິຍໍ ໂລກໂຕຕິ ທຝຸຄ຺ພຸພໍ ໆ

ມູລປຣິຍາຍ ວຄ຺ຄາທີວເສນ ປສ຺ຈທສວຄ຺ຄສງ຺ຄຫານິ ໆ ອທ຺ເຌນ ທຸຕິຍໍ ທິຍທ຺ຌໍ, ຕເທວ ສຕໍ, ເອກສຕໍ, ປສ຺ຌາສ ຈ ສຸຕ຺ຕານີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ໆ ຍຕ຺ຖາຕິ ຍສ຺ມິ ນິກາເຍ ໆ ປສ຺ຈທສວຄ຺ຄປຣິຄ຺ຄໂຫຕິ ປສ຺ຈທສຫິ ວຄ຺ເຄຫິ ປຣິຄ຺ຄຫີໂຕ ສງ຺ຄຫີໂຕ ໆ

ສໍຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ສໍຍຸຕ຺ຕໍ, ເກສໍ ສໍຍຸຕ຺ຕໍ? ສຸຕ຺ຕວຄ຺ຄານໍ ໆ ຍຖາ ຫິ ພ຺ຍສ຺ຊນສມຸທາເຍ ປທໍ, ປທສມຸທາເຍ ຈ ວາກ຺ຍໍ, ວາກ຺ຍສມຸທາເຍ ສຸຕ຺ຕໍ, ສຸຕ຺ຕສມຸທາເຍ ວຄ຺ໂຄຕິ ສມສ຺ຌາ, ເອວໍ ວຄ຺ຄສມຸທາເຍ ສໍຍຸຕ຺ຕສມສ຺ຌາ ໆ ເທວຕາຍ ປຸຈ຺ຉິເຕນ ກຖິຕສຸຕ຺ຕວຄ຺ຄາທີນໍ ສໍຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເທວຕາສໍຍຸຕ຺ຕາທີກາໂວ (ສໍ ໆ ນິ ໆ ໑໑), ເຕນາຫ ‘‘ເທວຕາສໍຍຸຕ຺ຕາທິວເສນາ’’ຕິອາທີ ໆ ‘‘ສຸຕ຺ຕນ຺ຕານໍ ສຫສຸສານິ ສຕ຺ຕ ສຸຕ຺ຕສຕານິ ຈາ’’ຕິ ປາເຖ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕານໍ ສຕ຺ຕ ສຫສຸສານິ, ສຕ຺ຕ ສຸຕ຺ຕສຕານິ ຈາຕິ ໂຍ

ເຊຕພ຺ພໍ. ‘‘ສຕ຺ຕ ສຸຕ຺ຕສຫສ຺ສານິ, ສຕ຺ຕ ສຸຕ຺ຕສຕານິ ຈາ’’ຕິປິ ປາໂຖ. ສໍຍຸຕ຺ຕສງ຺ຄໂຫຕິ ສໍຍຸຕ຺ຕນິກາຍສ຺ສ ສງ຺ຄໂຫ ຄຓ ນາ.

ເອເກເກຫິ ອງ຺ເຄຫິ ອຸປ຺ຣູປິຣິ ອຸຕ຺ຕໂຣ ອນິໂກ ເອຕ຺ຖາຕິ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕໂຣຕິ ອາຫ ‘‘ເອເກກອງ຺ຄາຕິເຣກວເສນາ’’ຕິອາທິ. ຕຕ຺ຖ ຫິ ເອເກກໂຕ ປຏ຺ຖາຍ ຍາວ ເອກາທສ ອງ຺ຄານິ ກຖິຕານິ. ອງ຺ຄນ຺ຕິ ຈ ຘມ຺ມໂກຏ຺ຖາໂສ.

ປ຺ຸພ຺ເພຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປິຏກນິທ຺ເທເສ. ວຸຕ຺ຕເມວ ປກາຣນ຺ຕເຣນ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອວິເສເສຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸ໌ ‘‘ຖເປຕ຺ວາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ‘‘ສກລໍ ວິນຍປິຏກ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕເມວ ຫິ ອິມິນາ ປກາຣນ຺ຕເຣນ ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິ. ອປິຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂຕ ອວສິຏ຺ຖໍ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ກຄວຕາ ທິນ຺ນເຍ ຖຕ຺ວາ ເທສິຕໍ, ກຄວຕາ ຈ ອນຸໂມທິຕໍ ເນຕ຺ຕິເປຏໂກປເທສາທິກໍ, ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ເອຕ຺ເຖວ ປຣິ ຍາປນ຺ນນ຺ຕິ ອນວເສສປຣິຍາທານວເສນ ທສ຺ເສຕຸ໌ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປິ ທຏ຺ຖພ຺ພໍ. ສິທ຺ເຘປິ ຫິ ສຕິ ອາຣມ຺ໂກ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິຌ຺ຌາປນາຍ ວາ ໂຫຕິ, ນິຍມາຍ ວາຕິ. ເອຕ຺ຖ ຈ ຍຖາ ‘‘ທີຘປ຺ປມາຓານ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ‘‘ຂຸທ຺ທກປ຺ປມາຓານ’’ນ຺ຕິອາທິມວຕ຺ວາ ສຣູປສ຺ເສວ ກຖນໍ ວິນຍາກິຘມ຺ມາທີນໍ ທີຘປ຺ປມາຓານມ຺ປິ ຕທນ຺ໂຕຄຕາຍາຕິ ທຏ຺ຖພ຺ພໍ, ເຕນ ຈ ວິຌ຺ຌາຍຕິ ‘‘ນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຂຸທ຺ທກປຣິຍາປນ຺ເນສຸ ຕສ຺ສ ອນ຺ວຕ຺ຖສມ຺ຌຕາ, ທີຘນິກາຍາທີສກາວວິປຣີຕກາວສາມຌ຺ເຌນ ປນ ກຕ຺ຖຈິ ຕພ຺ໂພຫາຣຕາ’’ຕິ. ຕທຌ຺ຌນ຺ຕິ ເຕຫິ ຈຕູຫິ ນິກາເຍຫິ ອຌ຺ຌໍ, ອວເສສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ນວປ຺ປເກທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກຖໍ ປເນຕໍ ນວປ຺ປເກທໍ ໂຫຕິ. ຕຖາ ຫິ ນວຫິ ອງ຺ເຄຫິ ວວຕ຺ຖິເຕຫິ ອຌ຺ຌມຌ຺ຌສງ຺ກຣຣຫິເຕຫິ ກວິຕພ຺ພໍ, ຕຖາ ຈ ສຕິ ອສຸຕ຺ຕສກາວາເນວ ເຄຍ຺ຍງ຺ຄາທີນິ ສິຍຸໍ, ອຖ ສຸຕ຺ຕສກາວາເນວ ເຄຍ຺ຍງ຺ຄາທີນິ, ເອວໍ ສຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວິສຸໍ ສຸຕ຺ຕງ຺ຄເມວ ນ ສິຍາ, ເອວໍ ສນ຺ເຕ ອຏ຺ຖງ຺ຄໍ ສາສນນ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ. ອປິຈ ‘‘ສຄາຖກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເຄຍ຺ຍໍ, ນິຄ຺ຄາຖກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເວຍ຺ຍາກຣຓ’’ນ຺ຕິ (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຖ., ປາຣາ. ອຏ຺ຖ. ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາ) ອຏ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຸຕ຺ຕຌ຺ຈ ນາມ ສຄາຖກໍ ວາ ສິຍາ, ນິຄ຺ຄາຖກໍ ວາ, ຕສ຺ມາ ອງ຺ຄທ຺ວເຍເນວ ຕທຸກຍໍ ສງ຺ຄຫິຕນ຺ຕິ ຕທຸກຍວິນິມຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ອຸທານາທິວິເສສສຌ຺ຌາຣຫິ ຕໍ ນຕ຺ຖິ, ຍໍ ສຸຕ຺ຕງ຺ຄໍ ສິຍາ, ອຖາປິ ກຖຌ຺ຈິ ວິສຸໍ ສຸຕ຺ຕງ຺ຄໍ ສິຍາ, ມງ຺ຄລສຸຕ຺ຕາທີນໍ (ຂຸ. ປາ. ໑; ສຸ. ນິ. ໒໖໑) ສຸຕ຺ຕງ຺ຄສງ຺ຄໂຫ ນ ສິຍາ ຄາຖາກາວໂຕ ຘມ຺ມປທາທີນໍ ວິຍ. ເຄຍ຺ຍງ຺ຄສງ຺ຄໂຫ ວາ ສິຍາ ສຄາຖກຕ຺ຕາ ສຄາຖາວຄ຺ຄສ຺ສ ວິຍ. ຕຖາ ອຸກໂຕວິກງ຺ຄາທີສຸ ສຄາຖກປ຺ປເທສານນ຺ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ –

ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສາມຌ຺ຌວິຘິ, ວິເສສວິຘໂຍ ປເຣ;

ສນິມິຕ຺ຕາ ນິຣຸລ຺ຫຕ຺ຕາ, ສຫຕາຌ຺ເຌນ ນາຌ຺ຌໂຕ. (ທີ. ນິ. ຏີ. ໑.ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາ);

ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ໂທສສ຺ສ, ນຕ຺ຖິ ເອຕ຺ຖາວຄາຫຕໍ;

ຕສ຺ມາ ອສງ຺ກຣໍເຍວ, ນວງ຺ຄໍ ສຕ຺ຖຸສາສນໍ. (ສາຣຕ຺ຖ. ຏີ. ໑.ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາ);

ສພ຺ພສ຺ສາປິ ຫິ ພຸທ຺ຘວຈນສ຺ສ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຍໍ ສາມຌ຺ຌວິຘິ. ຕຖາ ຫິ ‘‘ເອຕ຺ຕກໍ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ສຸຕ຺ຕາຄຕໍ ສຸຕ຺ຕປຣິຍາປນ຺ນໍ, (ປາຈິ. ອຏ຺ຖ. ໖໕໕, ໑໒໔໒) ສາວຕ຺ຖິຍາ ສຸຕ຺ຕວິກງ຺ເຄ, (ຈູລ຺ລວ. ໒໕໖) ສກາເຍ ປຌ຺ຈ ສຸຕ຺ຕສຕານີ’’ຕິອາທີ (ຘ. ສ. ອຏ຺ຖ. ນິທານກຖາ) ວຈນໂຕ ວິນຍາກິຘມ຺ມປຣິຍຕ຺ຕິ ວິເສເສສຸປິ ສຸຕ຺ຕໂວຫາໂຣ ທິສ຺ສຕິ. ເຕເນວ ຈ ອາຍສ຺ມາ ມຫາກຈ຺ຈາຍ ໂນ ເນຕ຺ຕິຍໍ ອາຫ ‘‘ນວວິຘສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິເຍຏ຺ຖິ’’ຕິ (ເນຕ຺ຕິ. ສງ຺ຄຫວາຣວຓ຺ຓນາ) ຕຕ຺ຖ ຫິ ສຸຕ຺ຕາທິວເສນ ນວງ຺ຄສ຺ສ ສາສນສ຺ສ ປຣິເຍຏ຺ຖິ ປຣິເຍສນາ ອຕ຺ຖວິຈາຣຓາ ‘‘ນວວິຘ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິເຍຏ຺ຖິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ຕເທກເທເສສຸ ປນ ປເຣ ເຄຍ຺ຍາທໂຍ ສນິມິຕ຺ຕາ ວິເສສວິຘໂຍ ເຕນ ເຕນ ນິມິຕ຺ເຕນ ປຕິຏ຺ຖິຕາ. ຕຖາ ຫິ ເຄຍ຺ຍສ຺ສ ສຄາຖກຕ຺ຕໍ ຕພ຺ກາວນິມິຕ຺ຕໍ. ໂລເກປິ ຫິ ສສິໂລກໍ ສຄາຖກໍ ຈຸຕ຺ຕິຍຄນ຺ຖໍ ‘‘ເຄຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຄາຖາວິຣເຫ ປນ ສຕິ ປຸຈ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊນກາໂວ ເວຍ຺ຍາກຣຓສ຺ສ ຕພ຺ກາວນິມິຕ຺ຕໍ. ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນຌ຺ຫິ ‘‘ພ຺ຍາກຣຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ພ຺ຍາກຣຓເມວ ເວຍ຺ຍາກຣຓໍ. ເອວໍ ສນ຺ເຕ ສຄາຖກາທີນມ຺ປິ ປຸຈ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ຊນວເສນ ປວຕ຺ຕານໍ ເວຍ຺ຍາກຣຓກາໂວ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ? ນາປຊ຺ຊຕິ ເຄຍ຺ຍາທິສຌ຺ຌາ ນໍ ອໂນກາສກາວໂຕ. ສໂອກາສວິຘິໂຕ ຫິ ອໂນກາສວິຘິ ພລວາ. ອປິຈ ‘‘ຄາຖາວິຣເຫ ສຕິ’’ຕິ ວິເສສິຕຕ຺ຕາ. ຍຖາຘິປ຺ເປຕສ຺ສ ຫິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອນຘິປ຺ເປຕໂຕ ພ຺ຍວຈ຺ເຉທກໍ ວິເສສນໍ. ຕຖາ ຫິ ຘມ຺ມປທາທີສຸ ເກວລຄາຖາພນ຺ເຘສຸ, ສຄາຖກຕ຺ເຕປິ ໂສມ

ນສ຺ສລາຕມຍິກຄາຖາປຜິສລ຺ລຸຕ຺ເຕສຸ, ‘‘ວຸຕ຺ຕໍ ເຫຕ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນ ສມ຺ພນ຺ເຊສຸ, ອພ຺ກຸຕຊມ຺ມປຜິສໍຍຸຕ຺ເຕສຸ ຈ ສຸຕ຺ຕວິເສເສສຸ ຍຖາກ຺ກມໍ ຄາຖາອຸທາໂນຕິວຸຕ຺ຕກ ອພ຺ກຸຕຊມ຺ມສລ຺ລາ ປຕິຍ຺ກິຕາຯ ເອຕ຺ຖ ຫິ ສຕິປີ ສລ຺ລານ຺ຕຣນິມິຕ຺ຕໂຍ ເຄ ອໂນກາສສລ຺ລານໍ ພລວກາເວເນວ ຄາຖາທິສລ຺ລາ ປຕິຍ຺ກິຕາ, ຕຖາ ສຕິປີ ຄາຖາພນ຺ຊກາເວ ກຄວໂຕ ອຕີຕາສຸ ຊາຕີສຸ ຈຣິຍານຸກາວປ຺ປກາສເກສຸ ຊາຕກສລ຺ລາ ປຕິຍ຺ກິຕາ, ສຕິປີ ປລ຺ຫາວິສ຺ສຊ຺ຊນກາເວ , ສຄາຖກຕ຺ເຕ ຈ ເກສຸຈິ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕສຸ ເວທລ຺ລ ລກາປນໂຕ ເວທລຸລສລ຺ລາ ປຕິຍ຺ກິຕາ, ເອວໍ ເຕນ ເຕນ ສຄາຖກຕ຺ຕາທິນາ ນິມິຕ຺ເຕນ ເຕສຸ ເຕສຸ ສຸຕ຺ຕວິເສເສສຸ ເຄຍ຺ຍາທິສລ຺ລາ ປຕິຍ຺ກິຕາຕິ ວິເສສວິຊໂຍ ສຸຕ຺ຕງຄໂຕ ປເຣ ເຄຍ຺ຍາທໂຍ, ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ເຄຍ຺ຍງຄາທິນິມິຕ຺ຕຣຫິຕໍ, ຕໍ ສຸຕ຺ຕງຄເມວ ວິເສສສລ຺ລາປຣິຫາເຣນ ສາມລ຺ລສລ຺ລາຍ ປວຕ຺ຕນໂຕຯ ນນຸ ຈ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີ ສຄາຖກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເຄຍ຺ຍໍ, ນິຄ຺ຄາຖກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ເວຍ຺ຍາກຣຕນ຺ຕິ ຕທຸກຍວິນິມຸຕ຺ຕສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອກາວໂຕ ວິສໍ ສຸຕ຺ຕງຄເມວ ນ ສິຍາຕິ ໂຈທນາ ຕທວຕ຺ຖາ ເອວາຕິ? ນ ຕທວຕ຺ຖາ ໂສນິຕຕ຺ຕາຯ ໂສນິຕລ຺ຫິ ປຸພ຺ເພ ຄາຖາວິຣເຫ ສຕິ ປຸຈ຺ລາວິສ຺ສຊ຺ຊນກາໂວ ເວຍ຺ຍາກຣຕສ຺ສ ຕພ຺ກາວນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິຯ

ຍລ຺ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຄາຖາກາວໂຕ ມງຄລສຸຕ຺ຕາທີນໍ (ຂຸຯ ປາຯ ໑; ສຸຯ ນິຯ ໒໖໑) ສຸຕ຺ຕງຄສງຄໂຫ ນ ສິຍາ’’ຕິ, ຕມ຺ປີ ນ, ນິຣຸລຸຫຕ຺ຕາຯ ນິຣຸລ຺ໂຫ ຫິ ມງຄລສຸຕ຺ຕາທີນໍ ສຸຕ຺ຕກາໂວຯ ນ ຫິ ຕານິ ຊມ຺ມປທພຸທ຺ຊວໍສາທໂຍ ວິຍ ຄາຖາກາເວນ ສລ຺ລິຕານິ, ອຖ ໂຂ ສຸຕ຺ຕກາເວເນວຯ ເຕເນວ ຫິ ອກຖາຍໍ ‘‘ສຸຕ຺ຕນາມກ’’ນ຺ຕິ ນາມຄ຺ຄຫຕໍ ກຕໍຯ ຍລ຺ຈ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສຄາຖກຕ຺ຕາ ເຄຍ຺ຍງຄສງຄໂຫ ວາ ສິຍາ’’ຕິ, ຕມ຺ປີ ນຕ຺ຖິຯ ກສ຺ມາຕິ ເຈ? ຍສ຺ມາ ສຫຕາລ຺ເລນ, ຕສ຺ມາຯ ສຫກາໂວ ຫິ ນາມ ອຕ຺ຕໂຕ ອລ຺ເລນ ໂຫຕິຯ ສຫ ຄາຖາຫີຕິ ຈ ສຄາຖກໍ, ນ ຈ ມງຄລສຸຕ຺ຕາທິສຸ ຄາຖາວິນິມຸຕ຺ໂຕ ໂກຈິ ສຸຕ຺ຕປເທໂສ ອຕ຺ຖິ, ໂຍ ‘‘ສຫ ຄາຖາຫີ’’ຕິ ວຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ນນຸ ຈ ຄາຖາສມຸທາໂຍ ຕເທກເທສາຫິ ຄາຖາຫິ ອລ຺ໂລ ໂຫຕິ, ຍສ຺ສ ວເສນ ‘‘ສຫ ຄາຖາຫີ’’ຕິ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸນ຺ຕິ? ຕໍ ນຯ ນ ຫິ ອວຍວວິນິມຸຕ຺ໂຕ ສມຸທາໂຍ ນາມ ໂກຈິ ອຕ຺ຖິ, ໂຍ ຕເທກເທເສຫິ ສຫ ກເວຍ຺ຍຯ ກຕ຺ຖຈິ ປນ ‘‘ທີຘ ສຸຕ຺ຕງກິຕສ຺ສາ’’ຕິອາທີສຸ ສມຸທາເຍກເທສານໍ ວິກາຄວຈນໍ ໂວຫາຣມຕ຺ຕໍ ປຕິ ປຣິຍາຍວຈນເມວ, ອຍລ຺ຈ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ປເກທວິກາຄທສ຺ສນກຖາຕິ ຯ ຍມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸກໂຕວິກງຄາທີສຸ ສຄາຖກປ຺ປເທສານໍ ເຄຍ຺ຍງຄສງຄໂຫ ສິຍາ’’ຕິ, ຕມ຺ປີ ນ, ອລ຺ລໂຕຯ ອລ຺ລາເຍວ ຫິ ຕາ ຄາຖາ ຊາຕກາທີປຣິຍາປນ຺ນຕ຺ຕາຯ ຕາທິສາເຍວ ຫິ ກາຣຕານຸຣູເປນ ຕຕ຺ຖ ເທສິຕາ, ອໂຕ ນ ຕາຫິ ອຸກໂຕວິກງຄາທີນໍ ເຄຍ຺ຍງຄກາໂວຕິຯ ເອວໍ ສຸຕ຺ຕາທີນວງຄານໍ ອລ຺ລມລ຺ລສງກຣາກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພຕິຯ

ອິທານິ ເອຕານິ ນວງຄານິ ວິກຊິຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ນິທ຺ເທໂສ ນາມ ສຸຕ຺ຕນິປາເຕ –

‘‘ກາມໍ ກາມຍມານສ຺ສ, ຕສ຺ສ ເຈ ຕໍ ສມິຊ຺ຊຕິ;

ອທ຺ຊາ ປີຕິມໂນ ໂຫຕິ, ລທ຺ຊາ ມຈ຺ໂຈ ຍທິຈ຺ລຕີ’’ຕິອາທີນາຯ (ສຸຯ ນິຯ ໗໗໒); –

ອາຄຕສ຺ສ ອຜ຺ຖກວຄ຺ຄສ຺ສ;

‘‘ເກນສ຺ສຸ ນິວຸໂຕ ໂລໂກ, (ອິຈ຺ຈາຍສ຺ມາ ອຊິໂຕ);

ເກນສ຺ສຸ ນ ປກາສຕິ;

ກິສ຺ສາກິເລປນໍ ພ຺ຣູສິ,

ກິສຸ ຕສ຺ສ ມຫພ຺ກຍ’’ນ຺ຕິອາທີນາຯ (ສຸຯ ນິຯ ໑໐໓໒); –

ອາຄຕສ຺ສ ປາຣາຍນວຄ຺ຄສ຺ສ;

‘‘ສພ຺ເພສຸ ກູເຕສຸ ນິຊາຍ ທຕ຺ຫໍ,

ອວິເຫາຍໍ ອລຸລຕຣມຸປີ ເຕສໍ;

ນ ປຸຕຸຕມິຈຸເລຍຸຍ ກຸໂຕ ສຫາຍໍ,

ເອໂກ ຈເຣ ຂຄຸຄວິສາຕາກປຸໂປ''ຕິອາທິນາ។ (ສຸ។ ນິ។ ໒໘); –

ອາຄຕສຸສ ຂຄຸຄວິສາຕສຸຕຸຕສຸສ ຈ ອຕຸຖວິກາຄວເສນ ສຕຸຖຸກປຸເປນ ອາຍສຸມຕາ ຂມຸມເສນາປຕິສາຣິປຸຕຸຕຕຸເຖເຣນ ກໂຕ ນິທຸເທໂສ, ໂຍ ''ມຫານິທຸເທໂສ, ຈູລຸອນິທຸເທໂສ''ຕິ ວຸຈຸຈຕິ។ ເອວມິຂ ນິທຸເທສສຸສ ສຸຕຸຕງຄສງຄໂຫ ກາຫນຸຕພຸພຸຂໂຂ ສາຈຣິເຍນ ທສຸສິໂຕ, ຕຖາ ອລຸລຕຸຖາປີ ວິນຍຜຸຖກຖາທີສຸ , ອາຈຣິຍຂມຸມປາລຕຸເຖເຣນາປີ ເນຕຸຕິປຸປກຣຕຜຸຖກຖາຍໍ។ ອປເຣ ປນ ນິທຸເທສສຸສ ຄາຖາເວຍຸຍາກຣຕງເຄສຸ ທຸວິສຸ ສງຄຫໍ ວທນຸຕິ។ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ນິທຸເທສຜຸຖກຖາຍໍ ອຸປເສນຕຸເຖເຣນ –

'ໂສ ປເນສ ວິນຍປິຜກໍ…ເປ… ອກິຂມຸມປີຜກນຸຕີ ຕີສຸ ປີຜເກສຸ ສຸຕຸຕນຸຕປີຜກປຣິຍາປນຸໂນ, ທີຜນິກາໂຍ…ເປ… ຂຸທຸທກ ນິກາໂຍຕິ ປລຸຈສຸ ນິກາເຍສຸ ຂຸທຸທກມຫານິກາຍປຣິຍາປນຸໂນ, ສຸຕຸຕໍ…ເປ… ເວທລຸລນຸຕິ ນວສຸ ສຕຸຖຸສາສນງເຄສຸ ຍຖາສມຸກວໍ ຄາຖງຄເວຍຸຍາກຣຕງຄທຸວຍສງຄທີໂຕ''ຕິ (ມຫານິ។ ອຜຸຖ។ ຄນຸຖາຣມຸກກຖາ)។

ເອຕຸຖ ຕາວ ກຕຸຖຈິ ປຸຈຸຉາວິສຸສຊຸຊນສພຸກາວໂຕ ນິທຸເທເສກເທສສຸສ ເວຍຸຍາກຣຕງຄສງຄໂຫ ຍຸຊຸຊຕຸ, ອຄາຖາກາວໂຕ ຄາຖງຄສງຄໂຫ ກຖໍ ຍຸຊຸເຊຍຸຍາຕິ ວິມໍສິຕພຸພເມຕໍ។ ຂມຸມາປທາທີນໍ ວິຍ ທິ ເກວລໍ ຄາຖາພນຸຂກາໂວ ຄາຖງຄສຸສ ຕພຸກາວນິມິຕຸຕໍ។ ຂມຸມປທາທີສຸ ທິ ເກວລໍ ຄາຖາພນຸເຂສຸ ຄາຖາສມລຸລາ ປຕິຜຸຖິຕາ, ນິທຸເທເສ ຈ ນ ໂກຈິ ເກວໂລ ຄາຖາ ພນຸທປຸປເທໂສ ອຸປລພຸກຕິ។ ສມຸມາສມຸພຸທຸເຂນ ກາສິຕານໍເຍວ ທິ ອຜຸຖກວຄຸຄາທີສງຄທີຕານໍ ຄາຖານໍ ນິທຸເທສມຕຸຕໍ ຂມຸມເສນາປຕິນາ ກຕໍ។ ອຕຸຖວິກຊນຕຸຖໍ ອານີຕາປີ ທິ ຕາ ອຜຸຖກວຄຸຄາທີສງຄທີຕາ ນິທຸທີສິຕພຸພາ ມູລຄາຖາໂຍ ສຸຕຸຕນິ ປາຕປຣິຍາປນຸນຕຸຕາ ອລຸລາເຍວາຕິ ນ ນິທຸເທສສງຂຸຍໍ ຄຈຸລນຸຕິ ອຸກໂຕວິກງຄາທີສຸ ອາຄຕາປີ ຕໍ ໂວຫາຣມລກມານາ ຊາຕກາທີປຣິຍາປນຸນາ ຄາຖາໂຍ ວິຍ, ຕສຸມາ ກາຣຕນຸຕຣເມຕຸຖ ຄເວສິຕພຸພໍ, ຍຸຕຸຕຕຣໍ ວາ ຄເຫຕພຸພໍ។

ນາລກສຸຕຸຕໍ ນາມ ຂມຸມຈກຸກປຸປວຕຸຕິຕ ທິວສໂຕ ສຕຸຕເມ ທິວເສ ນາລກຕຸເຖຣສຸສ 'ໂມເນຍຸຍໍ ເຕ ອຸປລຸລິສຸສ''ນຸຕິອາທິນາ (ສຸ។ ນິ។ ໗໐໖) ກຄວຕາ ກາສິຕໍ ໂມເນຍຸຍ ປຜິປທາປຣິທີປກໍ ສຸຕຸຕໍ។ ຕຸວຜຸຜກສຸຕຸຕໍ ນາມ ມຫາສມຍສຸຕຸຕນຸຕເທສນາຍ ສນຸນິປຕິເຕສຸ ເທເວສຸ ''ກາ ນຸ ໂຂ ອຣຫຕຸຕປຸປຕຸຕິຍາ ປຜິປຕຸຕີ''ຕິ ອຸປຸປນຸນຈິຕຸຕານໍ ເອກຈຸຈານໍ ເທວຕານໍ ຕມຕຸຖໍ ປກາ ເສຕຸໍ ນິມຸມິຕພຸທຸເຂນ ອຕຸຕານໍ ປຸຈຸຉາເປຕຸວາ ''ມູລໍ ປປລຸຈສງຂາຍາ''ຕິອາທິນາ (ສຸ។ ນິ។ ໘໒໘) ກຄວຕາ ກາສິຕໍ ສຸຕຸຕໍ។ ເອວມິຂ ສຸຕຸຕນິປາເຕ ອາຄຕານໍ ມງຄລສຸຕຸຕາທີນໍ ສຸຕຸຕງຄສງຄໂຫ ທສຸສິໂຕ, ຕຕຸເຖວ ອາຄຕານໍ ອສຸຕຸຕນາມິການໍ ສຸທຸຂິກຄາຖານໍ ຄາຖງຄສງຄຫລຸຈ ທສຸສຍິສຸສຕິ, ເອວໍ ສຕິ ສຸຕຸຕນິປາຕຜຸຖກຖາຣມຸເກ –

''ຄາຖາສຕສມາກິຕຸໂຕ, ເຄຍຸຍພຸຍາກຣຕງກິໂຕ;

ກສຸມາ ສຸຕຸຕນິປາໂຕຕິ, ສງຂເມສ ຄໂຕຕິ ເຈ''ຕິ។ (ສຸ។ ນິ។ ອຜຸຖ។ ໑។ຄນຸຖາຣມຸກກຖາ); –

ສກລສຸສາປີ ສຸຕຸຕນິປາຕສຸສ ເຄຍຸຍເວຍຸຍາກຣຕງຄສງຄໂຫ ກສຸມາ ໂຈທິໂຕຕິ? ນາຍໍ ວິໂຣໂຂ។ ເກວລຸຫິ ຕຕຸຖ ໂຈທເກນ ສຄາຖກຕຸຕໍ, ກຕຸຖຈິ ປຸຈຸຉາວິສຸສຊຸຊນຕຸຕລຸຈ ຄເຫຕຸວາ ໂຈທນາມຕຸຕໍ ກຕໍ, ອລຸລຖາ ສຸຕຸຕນິປາເຕ ນິຄຸຄາຖກສຸສ ສຸຕຸຕສຸເສວ ອກາວໂຕ ເວຍຸຍາກຣຕງຄສງຄໂຫ ນ ໂຈເທຕພຸໂພ ສິຍາ, ຕສຸມາ ໂຈທກສຸສ ວຈນເມຕໍ ອປຸປມາຕນຸຕິ ອິຂ, ອລຸລາສຸ ຈ ວິນຍຜຸຖກຖາທີສຸ ວຸຕຸຕນເຍເນວ ຕສຸສ ສຸຕຸຕງຄຄາຖງຄສງຄໂຫ ທສຸສິໂຕຕິ។ ສຸຕຸຕນຸຕິ ຈຸຕຸຕິຍສຸຕຸຕໍ។ ວິເສ ເສນາຕິ ຣາສິກາເວນ ກິຕໍ ສນຸຂາຍາຫ។ ສຄາຖາວຄຸໂຄ ເຄຍຸຍນຸຕິ ສມຸພນຸໂຂ។

''ອຜຸຖທິ ອງເຄທິ ອສງຄທີຕໍ ນາມ ປຜິສມຸກິທາທີ''ຕິ ຕີສຸປີ ກີຣ ຄຕຸຖິປເທສຸ ວຸຕຸຕໍ។ ອປເຣ ປນ ປຜິສມຸກິທາມຄຸຄສຸສ ເຄຍຸຍເວຍຸຍາກຣຕງຄທຸວຍສງຄທໍ ວທນຸຕິ។ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ຕທຜຸຖກຖາຍໍ ''ນວສຸ ສຕຸຖຸສາສນງເຄສຸ ຍຖາສມຸກວໍ ເຄຍຸຍເວຍຸ

ຍາກຣຕາງຄຫຸວຍສງຄຫິຕ''ນ᳚ຕິ (ປຌິ໚ ມ໚ ອຌ᳚ຄ໚ ໑໚ຄນ᳚ຖາຣມ᳚ກກຖາ), ເອຕ᳚ຖາປີ ເຄຍ᳚ຍງຄສງຄຫິຕກາໂວ ວຸຕ᳚ຕນເຍນ ວິມໍ ສິຕພ᳚ໂພ໚ ໂນ ສຸຕ᳚ຕນາມິກາຕິ ອສຸຕ᳚ຕນາມິກາ ສງຄິຕິກາເລ ສຸຕ᳚ຕສມລ᳚ລາຍ ອປລ᳚ລາຕາ໚ ''ສຸຫ᳚ນິກຄາຖາ ນາມ ວຕ᳚ຖຸ ຄາຖາ''ຕິ ຕິສຸປີ ກິຣ ຄຕ᳚ຖິປເທສຸ ວຸຕ᳚ຕໍ, ວຕ᳚ຖຸຄາຖາຕິ ຈ ປາຣາຍນວຄ᳚ຄສ᳚ສ ນິທານມາໂຣເປນ᳚ເຕນ ອາຍສ᳚ມຕາ ອານນ᳚ທຕ᳚ ເຖເຣນ ສງຄິຕິກາເລ ວຸຕ᳚ຕາ ຉປ᳚ປລ᳚ລາສ ຄາຖາໂຍ, ນາລກສຸຕ᳚ຕສ᳚ສ ນິທານມາໂຣເປນ᳚ເຕນ ເຕເນວ ຕທາ ວຸຕ᳚ຕາ ວີສຕິມຕ᳚ ຕາ ຄາຖາໂຍ ຈ ວຸຈ᳚ຈນ᳚ຕິ໚ ສຸຕ᳚ຕນິປາຕຌ᳚ຄກຖາຍໍ (ສຸ໚ ນິ໚ ອຌ᳚ຄ໚ ໔໚ຝ໗໘) ປນ ''ປຣິນິພ᳚ພຸເຕ ກຄວຕິ ສງຄິຕິ ກໂຣນ᳚ເຕ ນາຍສ᳚ມຕາ ມຫາກສ᳚ສເປນ ຕເມວ ໂມເນຍ᳚ຍປຌິປທໍ ປຸຌ᳚ໂຖ ອາຍສ᳚ມາ ອານນ᳚ໂທ ເຍນ, ຍທາ ຈ ສມາທປີໂຕ ນາລກຕ᳚ເຖໂຣ ກຄວນ᳚ຕໍ ປຸຈ᳚ຉິ, ຕໍ ສພ᳚ພໍ ປາກຌໍ ກຕ᳚ວາ ທສ᳚ເສຕຸກາໂມ 'ອານນ᳚ທຊາເຕ'ຕິອາທິກາ (ສຸ໚ ນິ໚ ຝ໗໘) ວີສຕິ ວຕ᳚ຖຸຄາຖາໂຍ ວຕ᳚ ວາ ວິສ᳚ສຊ᳚ເຊສິ, ຕໍ ສພ᳚ພມ᳚ປີ 'ນາລກສຸຕ᳚ຕ''ນ᳚ຕິ ວຸຈ᳚ຈຕີ''ຕິ ອາຄຕຕ᳚ຕາ ນາລກສຸຕ᳚ຕສ᳚ສ ວຕ᳚ຖຸຄາຖາໂຍ ນາລກ ສຸຕ᳚ຕຄ᳚ຄຫເຕເນວ ຄຫິຕາຕິ ປາຣາຍນວຄ᳚ຄສ᳚ສ ວຕ᳚ຖຸຄາຖາໂຍ ອິຌ ສຸຫ᳚ນິກຄາຖາຕິ ຄເຫຕພ᳚ພໍ໚ ຕຕ᳚ເຖວ ຈ ປາຣາຍນວຄ᳚ເຄ ອຊິຕມາຕວກາທີນໍ ໂສລອສນ᳚ນໍ ພ᳚ຣາຫ᳚ມຕານໍ ປຸຈ᳚ຉາຄາຖາ, ກຄວໂຕ ວິສ᳚ສຊ᳚ຊນຄາຖາ ຈ ປາລຸອິຍໍ ສຸຕ᳚ຕນາເມນ ອວຕ᳚ວາ 'ອຊິຕມາຕວກປຸຈ᳚ຉາ, ຕິສ᳚ສເມຕ᳚ເຕຍ᳚ຍມາຕວກປຸຈ᳚ຉາ''ຕິອາທິນາ (ສຸ໚ ນິ໚ ໑໐ຌ໗) ອາຄຕຕ᳚ຕາ, ຈຸຕ᳚ຕິຍຄນ᳚ເຖ ທີ ອສມ᳚ ມິສ᳚ສຕ᳚ຕາ ຈ ''ໂນ ສຸຕ᳚ຕນາມິກາ ສຸຫ᳚ນິກຄາຖາ ນາມາ''ຕິ ວຕ᳚ຕຸໍ ວຌ᳚ຌຕິ໚

''ໂສມນສ᳚ສຌາຕມຍິກຄາຖາປຌິສໍຍຸຕ᳚ຕາ''ຕິ ເອເຕນ ອຸທານຌ᳚ເຖນ ອຸທານນ᳚ຕິ ອນ᳚ວຕ᳚ຖສລ᳚ລຕໍ ທສ᳚ເສຕິ (ອຸທາ໚ ອຌ᳚ຄ໚ ຄນ᳚ຖາຣມ᳚ກກຖາ) ກິມິທໍ ອຸທານໍ ນາມ? ປີຕິເວຄສມຸຌ᳚ຖາປີໂຕ ອຸທາຫາໂຣ໚ ຍຖາ ທີ ຍໍ ເຕລາທິ ມິນິຕພ᳚ພວຕ᳚ຖຸ ມານໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ᳚ໂກຕິ, ວິສ᳚ສນ᳚ທິຕ᳚ວາ ຄຈ᳚ຉຕິ, ຕໍ ''ອວເສສໂກ''ຕິ ວຸຈ᳚ຈຕີ໚ ຍລ᳚ຈ ຊລໍ ຕລຸອາກໍ ຄເຫຕຸໍ ນ ສກ᳚ໂກຕິ, ອຊ᳚ໂຊຕ᳚ຖຣິຕ᳚ວາ ຄຈ᳚ຉຕິ, ຕໍ ''ມໂຫໂຌ'ຕິ ວຸຈ᳚ຈຕິ, ເອວເມວ ຍໍ ປີຕິເວຄສມຸຌ᳚ຖາປີຕໍ ວິຕກ᳚ກວິປ᳚ຜາຣໍ ອນ᳚ໂຕຫທຍໍ ສນ᳚ຘາເຣຕຸໍ ນ ສກ᳚ໂກຕິ, ໂສ ອຘິໂກ ຫຸຕ᳚ວາ ອນ᳚ໂຕ ອສຕ᳚ຖຫິຕ᳚ວາ ພທິ ວຈີທ᳚ວາເຣນ ນິກ᳚ຂນ᳚ໂຕ ປຌິຄ᳚ຄາຫກນິຣເປກ᳚ໂຂ ອຸທາຫາຣວິເສໂສ ''ອຸທານ''ນ᳚ຕິ ວຸຈ᳚ຈຕິ (ອຸທາ໚ ອຌ᳚ຄ໚ ຄນ᳚ຖາຣມ᳚ກກຖາ) ''ອຸທ ໂມເທ ກີລຸອາຍລ᳚ຈາ''ຕິ ທີ ອກ᳚ຂຣຈິນ᳚ຕກາ ວທນ᳚ຕິ, ອິທລ᳚ຈ ເຍກຸຍ᳚ເຍນ ວຸຕ᳚ຕໍ ຘມ᳚ມສໍເວຄວເສນ ອຸທິຕສ᳚ສາປີ ''ສເຈ ກາຍຖ ທຸກ᳚ຂສ᳚ສາ''ຕິອາທິອຸທານສ᳚ສ (ອຸທາ໚ ໔໘) ອຸທານປາລຸອິຍໍ ອາຄຕຕ᳚ ຕາ, ຕຖາ''ຄາຖາປຌິສໍຍຸຕ᳚ຕາ''ຕິ ອິທມ᳚ປີ ເຍກຸຍ᳚ເຍເນວ ''ອຕ᳚ຖິ ກິກ᳚ຂເວ, ຕທາຍຕນໍ, ຍຕ᳚ຖ ເນວ ປຖວີ, ນ ອາໂປ''ຕິອາ ທິກສ᳚ສ (ອຸທາ໚ ກ໑) ຈຸຕ᳚ຕິຍວາກ᳚ຍວເສນ ອຸທິຕສ᳚ສາປີ ຕຕ᳚ຖ ອາຄຕຕ᳚ຕາ໚ ນນ᳚ ຈ ອຸທານໍ ນາມ ປີຕິໂສມນສ᳚ສສມຸຌ᳚ຜາປີ ໂຕ, ຘມ᳚ມສໍເວຄສມຸຌ᳚ຖາປີໂຕ ວາ ຘມ᳚ມປຌິຄ᳚ຄາຫກນິຣເປກ᳚ໂຂ ຄາຖາພນ᳚ຘວເສນ, ຈຸຕ᳚ຕິຍວາກ᳚ຍວເສນ ຈ ປວຕ᳚ໂຕ ອຸທາ ຫາໂຣ, ຕຖາ ເຈວ ສພ᳚ພຕ᳚ຖ ອາຄຕໍ, ອິຌ ກສ᳚ມາ ''ກິກ᳚ຂເວ''ຕິ ອາມນ᳚ຕນໍ ວຸຕ᳚ຕນ᳚ຕິ? ເຕສໍ ກິກ᳚ຂູນໍ ສລ᳚ລາປນຕ᳚ຖໍ ເອວ, ນ ປຌິຄ᳚ຄາຫກກຣຕ᳚ຖໍ໚ ນິພ᳚ພານປຌິສໍຍຸຕ᳚ຕລ᳚ທີ ກຄວາ ຘມ᳚ມໍ ເທເສຕ᳚ວາ ນິພ᳚ພານຄຸຕານຸສ᳚ສຣເຕນ ອຸປ᳚ປນ᳚ນປີຕິໂສມ ນສ᳚ເສນ ອຸທານໍ ອຸທາເນນ᳚ໂຕ ''ອຍໍ ນິພ᳚ພານຘມ᳚ໂມ ກຖມປຈ᳚ຈໂຍ ອຸປລພ᳚ກຕີ''ຕິ ເຕສໍ ກິກ᳚ຂູນໍ ເຈໂຕປຣິວິຕກ᳚ກມລ᳚ລາຍ ເຕ ສໍ ຕມຕ᳚ຖໍ ລາເປຕຸກາເມນ ''ຕທາຍຕນ''ນ᳚ຕິ ວຸຕ᳚ຕໍ, ນ ປນ ເອກນ᳚ຕໂຕ ເຕ ປຌິຄ᳚ຄາຫເກ ກຕ᳚ວາຕິ ເວທິຕພ᳚ພນ᳚ຕິ໚

ຕຍິທໍ ສພ᳚ພລ᳚ລຸພ᳚ຫຸຘກາສິຕໍ ປຈ᳚ເຈກພ᳚ຫຸຘກາສິຕໍ ສາວກກາສິຕນ᳚ຕິ ຕິພ᳚ພິຘໍ ໂຫຕິ໚ ຕຕ᳚ຖ ປຈ᳚ເຈກພ᳚ຫຸຘກາສິຕໍ –

''ສພ᳚ເພສຸ ກູເຕສຸ ນິຘາຍ ທຕ᳚ຌໍ,

ອວິເຫຄຍໍ ອລ᳚ລຕຣມ᳚ປີ ເຕສ''ນ᳚ຕິ໚ ອາທິນາ (ສຸ໚ ນິ໚ ຌ໘) –

ຂຄ᳚ຄວິສາຕສຸຕ᳚ເຕ ອາຄຕໍ໚ ສາວກກາສິຕມ᳚ປີ –

''ສພ᳚ໂພ ຣາໂຄ ປຫີໂນ ເມ,

ສພ᳚ໂພ ໂທໂສ ສມູຫໂຕ;

ສພ᳚ໂພ ເມ ວິຫໂຕ ໂມໂຫ,

ສີຕິກູໂຕສ᳚ມິ ນິພ᳚ພຸໂຕ''ຕິ໚ ອາທິນາ (ເຖຣຄາ໚ ກລ) –

ເຖຣຄາຖາສຸ,

‘‘ກາເຍນ ສໍວຸຕາ ອາສິໍ, ວາຈາຍ ອຸທ ເຈຕສາ;

ສມູລໍ ຕຓ຺ຫມພ຺ພຸຍ຺ຫ, ສີຕິຠູຕາມ຺ຫິ ນິພ຺ພຸຕາ’’ຕິຯ (ເຖຣີຄາຯ ໑໔); –

ເຖຣີຄາຖາສຸ ຈ ອາຄຕໍຯ ອຎ຺ຎານິປິ ສກ຺ກາທີຫິ ເທເວຫິ ຠາສິຕານິ ‘‘ອໂຫ ທານໍ ປຣມທານໍ, ກສ຺ສເປ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕ’’ນ຺ຕິອາ
ທີນິ (ອຸທາຯ ໒໗)ຯ ໂສຓທຓ຺ຑພ຺ຣາຫ຺ມຓາທີຫິ ມນຸສ຺ເສຫິ ຈ ຠາສິຕານິ ‘‘ນໂມ ຕສ຺ສ ຠຄວໂຕ’’ຕິອາທີນິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໓໗໑;
ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໙໐; ໒ຯ໒໙໐, ໓໕໗; ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໗; ໒ຯ໓໘; ອຯ ນິຯ ໕ຯ໑໙໔) ຕິສ຺ໂສ ສງ຺ຄີຕິໂຍ ອາຣຸຬ຺ຫານິ ອຸທານານິ ສນ຺ຕິ
ເອວ, ຕານິ ສພ຺ພານິປິ ອິຘ ນ ອຘິປ຺ເປຕານິຯ ຍໍ ປນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ສາມໍ ອາຫຈ຺ຈຠາສິຕໍ ຊິນວຈນຠູຕໍ, ຕເທວ ຘມ຺ມສງ຺
ຄາຫເກຫິ ‘‘ອຸທານ’’ນ຺ຕິ ສງ຺ຄີຕໍ, ຕເທວ ຈ ສນ຺ຘາຍ ຠຄວຕາ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມໍ ນວຘາ ວິຠຊິຕ຺ວາ ອຸທ຺ທິສນ຺ເຕນ ‘‘ອຸທານ’’ນ຺
ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍາ ປນ ‘‘ອເນກຊາຕິສໍສາຣ’’ນ຺ຕິອາທິກາ (ຘຯ ປຯ ໑໕໓) ຄາຖາ ຠຄວຕາ ໂພຘິມູເລ ອຸທານວເສນ ປວຕ຺ຕິຕາ, ອ
ເນກສຕສຫສ຺ສານໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘານໍ ອຸທານຠູຕາ ຈ, ຕາ ອປຣຠາເຄ ຘມ຺ມຠຓ຺ຑາຄາຣິກສ຺ສ ຠຄວຕາ ເທສິຕຕ຺ຕາ
ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິ ອຸທານປາຬິຍໍ ສງ຺ຄຫໍ ອນາໂຣເປຕ຺ວາ ຘມ຺ມປເທ ສງ຺ຄຫິຕາ, ຍຎ຺ຈ ‘‘ອຎ຺ຎາສິ ວຕ ໂຠ ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ
ອຎ຺ຎາສິ ວຕ ໂຠ ໂກຓ຺ຑຎ຺ໂຎ’’ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໑໐໘໑; ມຫາວຯ ໑໓; ປຏິຯ ມຯ ໒ຯ໓໐) ອຸທານວຈນໍ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸຍາ
ເທວມນຸສ຺ສານໍ ປເວທນສມຕ຺ຖນິຄ຺ໂຆສວິປ຺ຜາຣໍ ຠຄວຕາ ຠາສິຕໍ, ຕທປິ ປຐມໂພຘິຍໍ ສພ຺ເພສໍ ເອວ ຠິກ຺ຂູນໍ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺
ຕິປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓເຫຕຸກໍ ‘‘ອາຣາຘຍິສຸ ວຕ ມໍ ຠິກ຺ຂູ ເອກໍ ສມຍ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນໍ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໒໕) ວິຍ ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນ
ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາປຣິໂຍສາເນ ອຕ຺ຕນາປິ ອຘິຄຕຘມ຺ເມກເທສສ຺ສ ຍຖາເທສິຕສ຺ສ ອຣິຍມຄ຺ຄສ຺ສ ສພ຺ພປຐມໍ ສາວເກສຸ ເຖ
ເຣນ ອຘິຄຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສ຺ສມສ຺ສ ສຜລຠາວປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓເຫຕຸກໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊນິຕໍ ອຸທາຫາຣມຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ‘‘ຍທາ
ຫເວ ປາຕຸຠວນ຺ຕິ ຘມ຺ມາ’’ຕິອາທິວຈນໍ ວິຍ (ມຫາວຯ ໑; ອຸທາຯ ໑) ປວຕ຺ຕິຍາ, ນິວຕ຺ຕິຍາ ວາ ປກາສນ຺ຕິ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫ
ເກຫິ ອຸທານປາຬິຍໍ ນ ສງ຺ຄີຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອຸທານປາຬິຍໍ ປນ ອຏ຺ຐສຸ ວຄ຺ເຄສຸ ທສ ທສ ກຕ຺ວາ ອສີຕິເຍວ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ
ສງ຺ຄີຕາຯ ຕຖາ ຫິ ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ອສີຕິເຍວ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ, ວຄ຺ຄາ ອຏ຺ຐ ສມາສໂຕ’’ຕິຯ (ອຸທາຯ ອຏ຺ຐຯ ຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ)ຯ

ອິຘ ປນ ‘‘ທ຺ເວອສີຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອຸທານປາຬິຍາ ນ ສເມຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອສີຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ’’ຕິ ປາເຐນ ຠວິຕພ຺ພໍຯ
ອປິຈ ນ ເກວລໍ ອິຘ ເອວ, ອຖ ໂຂ ອຎ຺ຎາສຸປິ (ວິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາ) ວິນຍາຠິຘມ຺ມຏ຺ຐກຖາສຸ (ຘຯ ສໍຯ ນິທານ
ກຖາ) ຕຖາເຍວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ອປ຺ປກໍ ປນ ອູນມຘິກໍ ວາ ຄຓນູປຄໍ ນ ໂຫຕີ’’ຕິ ປຣິຍາເຍນ ອເນກໍເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ສິຍາຯ ຍຖາ ວາ
ຕຖາ ວາ ອນຸມາເນນ ຄຓນເມວ ຫິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອູນາຘິກສງ຺ຂ຺ຍາ, ອິຕຣຖາ ຕາເຍວ ນ ສິຍຸນ຺ຕີປິ ວທນ຺ຕິ, ປຈ຺ຉາ ປມາທເລ
ຂວຈນໍ ວາ ເອຕໍຯ

ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາຕິອາທິນຍປ຺ປວຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິສທ຺ເທນ ‘‘ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕໍຯ ເອກ
ຘມ຺ມໍ ຠິກ຺ຂເວ, ປຊຫຖ, ອຫໍ ໂວ ປາຏິໂຠໂຄ ອນາຄາມິຕາຍຯ ກຕມໍ ເອກຘມ຺ມໍ? ໂລຠໍ ຠິກ຺ຂເວ, ເອກຘມ຺ມໍ ປຊຫຖ, ອຫໍ ໂວ
ປາຏິໂຠໂຄ ອນາຄາມິຕາຍາ’’ຕິ (ອິຕິວຸຯ ໑) ເອວມາທິນາ ເອກທຸກຕິກຈຕຸກ຺ກນິປາຕວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ທ຺ວາທສຸຕ຺ຕຣສຕສຸຕ຺ຕສມູ
ຫໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິຯ ຕຖາ ຫິ ອິຕິວຸຕ຺ຕກປາຬິຍເມວ ອຸທານຄາຖາຫິ ທ຺ວາທສຸຕ຺ຕຣສຕສຸຕ຺ຕານິ ຄເຓຕ຺ວາ ສງ຺ຄີຕານິ,
ຕທຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປິ (ອິຕິວຸຯ ອຏ຺ຐຯ ນິທານວຓ຺ຓນາ) ຕຖາເຍວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມາ ‘‘ທ຺ວາທສຸຕ຺ຕຣສຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ’’ ອິຈ຺ເຈວ
ປາເຐນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ວາ ອເນກໍສໂຕ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປິ ວຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ກາ, ຕຖາປິ ອິທິເສ ຐາເນ ປມາຓໍ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ
ຍຖາວໂຕວ ນິຍເມຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕພ຺ພນ຺ຕິ ‘‘ທ຺ວາທສຸຕ຺ຕຣສຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ’’ຕິ ອິທໍ ປຈ຺ຉາ ປມາທເລຂເມວາຕິ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ ວທນ຺
ຕິຯ ອິຕິ ເອວໍ ຠຄວຕາ ວຸຕ຺ຕໍ ອິຕິວຸຕ຺ຕໍຯ ອິຕິວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ສງ຺ຄີຕໍ ອິຕິວຸຕ຺ຕກໍຯ ຣຸຬ຺ຫີນາມໍ ວາ ເອຕໍ ຍຖາ ‘‘ເຍວາປນກໍ, ນຕຸມ຺
ຫາກວຄ຺ໂຄ’’ຕິ, ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ, ວຸຕ຺ຕມຣຫຕາຕິ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ ນິທານວເສນ ສງ຺ຄີຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕສມູຫໍຯ

ຊາຕໍ ຠູຕໍ ປຸຣາວຸຕ຺ຖໍ ຠຄວໂຕ ປຸພ຺ພຈຣິຕໍ ກາຍຕິ ກເຖຕິ ປກາເສຕິ ເອເຕນາຕິ ຊາຕກໍ, ຕໍ ປນ ອິມານິຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອປຓ຺ຓກ

ຊາຕກາທີນິ''ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ''ປຎ຺ຍາສາສີການິ ປຎ຺ຈຊາຕກສຕານີ''ຕິ ອິທໍ ອປ຺ປກໍ ປນ ອູນມຘິກໍ ວາ ຄຓນູປຄໍ ນ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ອເນກໍເສນ, ໂວຫາຣສຸຂຕາມຕ຺ເຕນ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອກໍສໂຕ ທີ ສຕ຺ຕຈຕ຺ຕາລີສາສີການີເຍວ ຍຖາວຸຕ຺ຕຄຓນໂຕ ຕີທີອູນຕ຺ຕາ. ຕຖາ ທີ ເອກນິປາເຕ ປຎ຺ຍາສສຕໍ, ທຸກນິປາເຕ ສຕໍ, ຕິກນິປາເຕ ປຎ຺ຍາສ, ຕຖາ ຈຕຸກ຺ກນິປາເຕ, ປຎ຺ຈກນິປາເຕ ປຎ຺ຈວີສ, ຉກ຺ກນິປາເຕ ວີສ, ສຕ຺ຕນິປາເຕ ເອກວີສ, ອຎ຺ຖນິປາເຕ ທສ, ນວນິປາເຕ ທ຺ວາທສ, ທສນິປາເຕ ໂສລຸອສ, ເອກາທສນິປາເຕ ນວ, ທ຺ວາທສນິປາເຕ ທສ, ຕຖາ ເຕຣສນິປາເຕ, ປກິຕ຺ຕກນິປາເຕ ເຕຣສ, ວີສຕິນິປາເຕ ຈຸທ຺ທສ, ຕິສນິປາເຕ ທສ, ຈຕ຺ຕາລີສນິປາເຕ ປຎ຺ຈ, ປຕ຺ຕາສນິປາເຕ ຕີຕິ, ສຎ຺ຖິນິປາເຕ ທ຺ເວ, ຕຖາ ສຕ຺ຕຕິນິປາເຕ, ອສີຕິນິປາເຕ ປຎ຺ຈ, ມຫານິປາເຕ ທສາຕິ ສຕ຺ຕຈຕ຺ຕາລີສາສີກາເນວ ປຎ຺ຈ ຊາຕກສຕານີ ສງ຺ຄີຕານີຕິ.

ອພ຺ກຸໂຕ ຘມ຺ໂມ ສກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ ຍຕ຺ຖາຕິ ອພ຺ກຸຕຘມ຺ມໍ, ຕໍ ປນິທນ຺ຕີ ອາຫ ''ຈຕ຺ຕາໂຣເມ''ຕິອາທິ. ອາທິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ –

''ຈຕ຺ຕາໂຣເມ ກິກ຺ຂເວ, ອຈ຺ຉຣິຍາ ອພ຺ກຸຕາ ຘມ຺ມາ ອານນ຺ເທ. ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ? ສເຈ ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸປຣິສາ ອານນ຺ທໍ ທສ຺ສນາຍ ອຸປສງ຺ກມຕິ, ທສ຺ສເນນປິ ສາ ອຕ຺ຕມນາ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຣ ເຈ ອານນ຺ໂທ, ຘມ຺ມໍ ກາສຕິ, ກາສິເຕນປີ ສາ ອຕ຺ຕມນາ ໂຫຕິ, ອຕິຕ຺ຕາວ ກິກ຺ຂເວ ກິກ຺ຂຸປຣິສາ ໂຫຕິ, ອຖ ອານນ຺ໂທ ຕຸຕ຺ທີ ກວຕິ. ສເຈ ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸນິປຣິສາ...ເປ... ອຸປາສກປຣິສາ...ເປ... ອຸປາສິກາ – ປຣິສາ...ເປ... ຕຸຕ຺ທີ ກວຕິ. ອິເມ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ...ເປ... ອານນ຺ເທ''ຕິ (ອ. ນິ. ໔.໑໒໙) –

ເອວມາທີນຍປ຺ປວຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ກາສິຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກຸຕຘມ຺ມປຜິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິ.

ຈູລຸອເວທລ຺ລາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໔໖໐) ວິສາເຂນ ນາມ ອຸປາສເກນ ປຸຎ຺ຖາຍ ຘມ຺ມທິນ຺ນາຍ ນາມ ກິກ຺ຂຸນິຍາ ກາສິຕໍ ສຸຕ຺ຕໍ ຈູລຸອເວທລ຺ລໍ ນາມ. ມຫາໂກຎ຺ຖິກຕ຺ເຖເຣນ ປຸຈ຺ຉິເຕນ ອາຍສ຺ມຕາ ສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ກາສິຕໍ ມຫາເວທລ຺ລໍ (ມ. ນິ. ໑.໔໔໙) ນາມ. ສມ຺ມາທິຎ຺ຖິສຸຕ຺ຕມ຺ປິ (ມ. ນິ. ໑.໗໙) ກິກ຺ຂູທີ ປຸຎ຺ເຖນ ເຕເນວ ກາສິຕໍ, ເອຕານິ ມຊ຺ຊິມນິກາຍປຣິຍາປນ຺ນານິ. ສກ຺ກປຎ຺ຫໍ (ທີ. ນິ. ໒.໖໔) ປນ ສກ຺ເກນ ປຸຎ຺ໂຖ ກຄວາ ອກາສີ, ຕໍ ທີຘນິກາຍປຣິຍາປນ຺ນໍ. ມຫາປຸຕ຺ຕມສຸຕ຺ຕໍ (ມ. ນິ. ໖.໗໘) ປນ ຕທຫຸໂປສເຖ ປນ຺ນຣເສ ປຸຕ຺ຕມາຍ ຣຕ຺ຕິຍາ ອຎ຺ຜຕເຣນ ກິກ຺ຂຸນາ ປຸຎ຺ເຖນ ກຄວຕາ ກາສິຕໍ, ຕໍ ມຊ຺ຊິມນິກາຍປຣິຍາປນ຺ນໍ. ເອວມາທໂຍ ສພ຺ເພປິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຄຕາ ເວທຎ຺ຈ ຕຸຎ຺ຖິຎ຺ຈ ລທ຺ຘາ ລທ຺ຘາ ປຸຈ຺ຉິຕສຸຕ຺ຕນ຺ຕາ ''ເວທລ຺ລ''ນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ.ເວທນ຺ຕິ ຎາຕໍ. ຕຸຎ຺ຖິນ຺ຕິ ຍຖາກາສິຕຘມ຺ມເທສນໍ ວິທິຕ຺ວາ ''ສາຘຸ ອຍ຺ເຍ ສາຘາວຸໂສ''ຕິອາທິນາ ອພ຺ການຸໂມທນວສປ຺ປວຕ຺ຕໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ. ລທ຺ຘາ ລທ຺ຘາຕິ ລກິຕ຺ວາ ລກິຕ຺ວາ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ລກິຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເອເຕນ ເວທສທ຺ໂທ ຎາເຓ, ໂສມນສ຺ເສ ຈ ເອກເສສນເຍນ, ສາມຎ຺ຎນິທ຺ເທເສນ ວາ ປວຕ຺ຕຕິ, ເວທນ຺ທີ ນິສ຺ສິຕໍ ຕສ຺ສ ລກາປນວເສນາຕິ ເວທລ຺ລນ຺ຕິ ຈ ທສ຺ເສຕິ.

ເອວໍ ອງ຺ຄວເສນ ສກລມ຺ປິ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ວິກຊິຕ຺ວາ ອິທານິ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘວເສນ ວິກຊິຕຸກາໂມ ''ກຖ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘວເສນາຕິ ຘມ຺ມຣາສິວເສນ. ''ທ຺ວາສີຕີ''ຕິ ອຍໍ ຄາຖາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາວ. ເອວໍ ປຣິທີປິຕຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘວເສນາຕິ ໂຄປກໂມຄ຺ຄລ຺ລາເນນ ນາມ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ປຸຎ຺ເຖນ ໂຄປກໂມຄ຺ຄລ຺ລານສຸຕ຺ເຕ (ມ. ນິ. ໖.໗໑໙) ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຓປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍ ວາ ເຖຣຄາຖາຍໍ (ເຖຣຄາ. ໑໐໑໗ ອາທໂຍ) ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ສມນ຺ຕໂຕ ທີປິຕຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘວເສນ ອິມິນາ ເອວໍ ເຕນ ອປຣິທີປິຕາປິ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘາ ສນ຺ຕີຕິ ປກາເສຕິ, ຕສ຺ມາ ກຖາວຕ຺ຖຸປ຺ປກຣຓ ມາຘຸຣິຍສຸຕ຺ຕາທີນໍ (ມ. ນິ. ໔.໖໑໗) ວິມານວຕ຺ຖາທີສຸ ເກສຎ຺ຈິ ຄາຖານຎ຺ຈ ວເສນ ຈຕຸຣາສີຕິສຫສ຺ສໂຕປິ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘານໍ ອຘິກຕາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ເອຕ຺ຖ ຈ ສຸກສຸຕ຺ຕໍ (ທີ. ນິ. ໑.໔໔໔), ໂຄປກໂມຄ຺ຄລ຺ລານສຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ປຣິນິພ຺ພຸເຕ ກຄວຕິ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ກາສິຕຕ຺ຕາ ຈຕຸຣາສີຕິຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສຫສ຺ເສສຸ ອນ຺ໂຕຄທໍ ໂຫຕິ, ນ ໂຫຕີຕິ? ປຜິສມ຺ກິທາຄຕ຺ຖິປ຺ເທ ຕາວ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຍໍ ວຸຕ຺ຕຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘານມ຺ປິ ກິກ຺ຂຸໂຕ ຄທີເຕເຍວ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ເອວມາຫາຕິ ທຎ຺ຖພ຺ພ''ນ຺ຕິ, ກຄວຕາ ປນ ທິນ຺ນນເຍ ຖຕ຺ວາ ກາສິຕຕ຺ຕາ ''ສຍໍ ວຸຕ຺ຕມ຺ປິ ເຈຕໍ ສຸຕ຺ຕທ຺ວຍໍ ກຄວໂຕ ຄທີເຕເຍວ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ ເອວມ຺ປິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕຕຣໍ ວິຍ ທີສ຺ສຕິ. ກຄວຕາ ທີ ທິນ຺ນນເຍ ຖຕ຺ວາ ສາວກາ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ, ເຕເນວ ສາວກກາສິຕມ຺ປິ ກຖາວຕ຺ຖາທີກໍ ພຸທ຺ຘກາສິຕໍ ນາມ ຊາຕໍ , ຕໂຕເຍວ ຈ ອຕ຺ຕນາ ກາສິຕມ຺ປິ ສຸກສຸຕ຺ຕາທີກໍ ສງ຺ຄີຕິມາໂຣເປນ຺ເຕນ ອາຍສ຺ມຕາ ອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ເອການຸສນ຺ຘິກໍ ສຸຕ຺ຕໍ ສຕິປ຺ຆານາທີ. ສຕິປ຺ຆານສຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ‘‘ເອກາຍໂນ ອຍໍ ພິກ຺ຂເວ, ມຄ຺ໂຄ ສຕ຺ຕານໍ ວິສຸທ຺ຘິຍາ’’ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໒.໓໗໓; ມ. ນິ. ໑.໑໐໖; ສໍ. ນິ. ໕.໓໖໗-໕໘) ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຕິປ຺ຆາເນ ອາຣພິຕ຺ວາ ເຕສໍເຍວ ວິພາຄທສ຺ສນວເສນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ເອການຸສນ຺ຘິກ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອເນການຸສນ຺ຘິກໍ ປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ຕາທິ (ທີ. ນິ. ໒.໑໓໑ ອາທໂຍ) ປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ນານາຖາເນສຸ ນານາທມ຺ມເທສນານໍ ວເສນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ອເນການຸສນ຺ຘິກ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

‘‘ກຕິ ຆິນ຺ເທ ກຕິ ຊເຫ, ກຕິ ຈຸຕ຺ຕຣິ ພາວເຍ;

ກຕິ ສງ຺ຄາຕິໂຄ ພິກ຺ຂຸ, ‘ໂອຆຕິຕ຺ໂຕ’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕີ. (ສໍ. ນິ. ໑.໕); –

ເອວມາທິນາ ປຌ຺ຫາປຸຈ຺ຉນໍ ຄາຖາພນ຺ເຘສຸ ເອໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘ.

‘‘ປຌ຺ຈ ຆິນ຺ເທ ປຌ຺ຈ ຊເຫ, ປຌ຺ຈ ຈຸຕ຺ຕຣິ ພາວເຍ;

ປຌ຺ຈ ສງ຺ຄາຕິໂຄ ພິກ຺ຂຸ, ‘ໂອຆຕິຕ຺ໂຕ’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕີ. (ສໍ. ນິ. ໑.໕); –

ເອວມາທິນາ ຈ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ເອໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘ.

ຕິກທ຺ກາທີນໍ ທມ຺ມສງ຺ຄເຫ ນິກ຺ເຂປກຳທອຎ຺ຆກຖາກຳທວເສນ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ຕສ຺ມາ ຍໍ ກຸສລຕ຺ຕິກມາຕິກາປທສ຺ສ (ທ. ສ. ໑) ວິພາຊນວເສນ ນິກ຺ເຂປກຳເທ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ກຕເມ ທມ຺ມາ ກຸສລາ? ຕີນິ ກຸສລມູລານິ…ເປ… ອິເມ ທມ຺ມາ ກຸສລາ. ກຕເມ ທມ຺ມາ ອກຸສລາ? ຕີນິ ອກຸສລມູລານິ…ເປ… ອິເມ ທມ຺ມາ ອກຸສລາ. ກຕເມ ທມ຺ມາ ອພ຺ຍາກຕາ’’? ກຸສລາກຸສລານໍ ທມ຺ມານໍ ວິປາກາ…ເປ… ອິເມ ທມ຺ມາ ອພ຺ຍາກຕາ’’ຕິ (ທ. ສ. ໑໙໘),

ອຍເມໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘ. ເອສ ນໂຍ ເສສຕ຺ຕິກທ຺ກປທວິພາຊເນສຸປິ. ຍທປິ ອຎ຺ຆກຖາກຳເທ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ກຕເມ ທມ຺ມາ ກຸສລາ? ຈຕູສຸ ພູມີສຸ ກຸສລໍ. ອິເມ ທມ຺ມາ ກຸສລາ. ກຕເມ ທມ຺ມາ ອກຸສລາ? ທ຺ວາທສ ອກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທາ. ອິເມ ທມ຺ມາ ອກຸສລາ. ກຕເມ ທມ຺ມາ ອພ຺ຍາກຕາ? ຈຕູສຸ ພູມີສຸ ວິປາໂກ ຕີສຸ ພູມີສຸ ກິຣິຍາພ຺ຍາກຕໍ ຣູປຌ຺ຈ ນິພ຺ພານຌ຺ຈ. ອິເມ ທມ຺ມາ ອພ຺ຍາກຕາ’’ຕິ (ທ. ສ. ໑໕໙໖),

ອຍໍ ກຸສລຕ຺ຕິກມາຕິກາປທສ຺ສ ວິພາຊນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ເອໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘ. ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປິ. ຈິຕ຺ຕວາຣພາຊນໍ ປນ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທກຳທ ວເສນ (ທ. ສ. ໑) ຄເຫຕພ຺ໂພ. ຍຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ກຸສລຈິຕ຺ຕວິພາຊນຕ຺ຖໍ –

‘‘ກຕເມ ທມ຺ມາ ກຸສລາ? ຍສ຺ມິໍ ສມເຍ ກາມາວຈຣໍ ກຸສລໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ ໂສມນສ຺ສສຫຄຕໍ ຌາຓສມ຺ປ຺ຍຸຕ຺ຕໍ ຣູປາຣມ຺ມຓໍ ວາ…ເປ… ຕສ຺ມິໍ ສມເຍ ຜສ຺ໂສ ໂຫຕິ…ເປ… ອວິກ຺ເຂໂປ ໂຫຕີ’’ຕິ (ທ. ສ. ໑),

ອຍເມໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘ. ເອວໍ ເສສຈິຕ຺ຕວາຣວິພາຊເນສຸ. ເອໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘຕິ (ເອກເມໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘ ຉລຸອ ອຎ຺ຆ.) ຈ ເອເກໂກ ທມ຺ມກ຺ຂນ຺ໂຘຕິ ອຕ຺ໂຖ. ‘‘ເອກເມກໍ ຕິກທ຺ກພາຊນໍ, ເອກເມກໍ ຈິຕ຺ຕວາຣພາຊນ’’ນ຺ຕິ ຈ ວຈນໂຕ ຫິ ‘‘ເອເກໂກ’’ຕິ ອວຸຕ຺ເຕປີ ອຍມຕ຺ໂຖ ສາມຕ຺ຖິຍໂຕ ວິຌ຺ຌາຍມາໂນວ ໂຫຕິ.

ວຕ຺ຖຸ ນາມ ສຸທິນ຺ນກຳທາທີ. ມາຕິກາ ນາມ ‘ໂຍ ປນ ພິກ຺ຂຸ ພິກ຺ຂູນໍ ສິກ຺ຂາສາຊີວສມາປນ຺ໂນ’’ຕິອາທິນາ (ປາຣາ. ໔໔) ຕສ຺ມິໍ ຕສ຺ມິໍ ອຊ຺ຊາຈາເຣ ປຌ຺ຌຕ຺ຕໍ ອຸທ຺ເທສ ສິກ຺ຂາປທໍ. ປທພາຊນິຍນ຺ຕິ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ‘ໂຍ ປນາຕິ ໂຍ ຍາ

ທີໂສ''ຕິອາທິ (ປາຣາຯ ໔໕) ນຍປ຺ປວຕ຺ຕໍ ປທວິພາຄໍ. ອນ຺ຕຣາປຕ຺ຕີຕິ ''ປຏິລາຕໍ ອຸກ຺ຂິປຕິ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຏສ຺ສາ''ຕິ (ປາຈິຯ ໓໔໕) ເອວມາທີນາ ສິກ຺ຂາປທນ຺ຕເຣສຸ ປຎ຺ຎຕ຺ຕາ ອາປຕ຺ຕີ. ອາປຕ຺ຕີຕິ ຕໍຕໍສິກ຺ຂາປທານຸຣູປໍ ວຸຕ຺ໂຕ ຕິກຈ຺ເຉທມຸຕ຺ໂຕ ອາປຕ຺ຕິວາໂຣ. ອນາປຕ຺ຕີຕິ ''ອນາປຕ຺ຕິ ອຊານນ຺ຕສ຺ສ ອສາທິຍນ຺ຕສ຺ສ ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ເວທນາຏ຺ຏສ຺ສ ອາທິກມ຺ມິກສ຺ສາ''ຕິອາທິ (ປາຣາຯ ໖໖) ນຍປ຺ປວຕ຺ໂຕ ອນາປຕ຺ຕິວາໂຣ. ຕິກຈ຺ເຉໂທຕິ ''ທສາຫາຕິກ຺ກນ຺ເຕ ອຕິກ຺ກນ຺ຕສຎ຺ຎີ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍໍ, ທສາຫາຕິກ຺ກນ຺ເຕ ເວມຕິໂກ...ເປ... ທສາຫາຕິກ຺ກນ຺ເຕ ອນຕິກ຺ກນ຺ຕສຎ຺ຎີ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍໍ ປາຈິຕ຺ຕິຍ''ນ຺ຕິ (ປາຣາຯ ໔໖໗) ເອວມາທິນຍປ຺ປວຕ຺ໂຕ ຕິກປາຈິຕ຺ຕິຍ-ຕິກ-ທຸກ຺ກຏາທິເຠໂທ ຕິກປຣິຈ຺ເຉໂທ. ຕຕ຺ຖາປິ ເຕສຸ ວຕ຺ຖຸມາຕິກາທີສຸ.

ເອວໍ ອເນກນຍສມລງ຺ກຕໍ ສງ຺ຄີຕິປ຺ປກາຣໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ອຍໍ ຘມ຺ໂມ, ອຍໍ ວິນໂຍ...ເປ... ອິມານິ ຈຕ຺ຕຣາສີຕິ ຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສຫສ຺ສານີ''ຕິ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ຘມ຺ມວິນຍາທິເຠເທນ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ສງ຺ຄາຍນ຺ເຕນ ມຫາກສ຺ສປປ຺ປມຸເຂນ ວສີຄເຓນ ອເນກຈ຺ຉຣິຍປາຕຸຠາວປຏິມຓ຺ຑິຕາຍ ສງ຺ຄີຕິຍາ ອິມສ຺ສ ທີຆາຄມສ຺ສ ຘມ຺ມຠາໂວ, ມຊ຺ຌິມພຸທ຺ຘວຈນາທິຠາໂວ ຈ ວວຕ຺ຖາປິໂຕຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ເອວເມຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ສາຘາຣຓວຈເນນ ທສ຺ສິເຕປິ ຫິ ''ຍທຕ຺ຖໍ ສໍວຓ຺ເຓຕຸໍ ອິທມາຣຠາຕິ, ໂສເຍວ ປຘານວເສນ ທສ຺ສິໂຕ''ຕິ ອາຈຣິເຍຫິ ອຍໍ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ວຸຕ຺ໂຕ. ອປໂຣ ນໂຍ – ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ເຕສຸ ເອກວິຘາທິເຠທຠິນ຺ເນສຸ ປກາເຣສຸ ຘມ຺ມວິນຍາທິຠາໂວ ສງ຺ຄີຕິກາຣເກ ເຫວ ສງ຺ຄີຕິກາເລ ວວຕ຺ຖາປິໂຕ, ນ ປຈ຺ຉາ ກປ຺ປນມຕ຺ຕສິທ຺ໂຘຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ເອວເມຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫາຕິປິ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ນ ເກວລໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣເມວ ວວຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ສງ຺ຄີຕໍ, ອຖ ໂຂ ອຎ຺ຎມ຺ປີຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ນ ເກວລຎ຺ຈາ''ຕິອາທິນາ. ອຸທານສງ຺ຄໂຫ ນາມ ປຐມປາຣາຊິກາທີສຸ ອາຄຕານໍ ວິນີຕວຕ຺ຖຸອາທີນໍ ສງ຺ເຂປໂຕ ສງ຺ຄຫທສ຺ສນວເສນ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິ ຐປິຕາ –

''ມກ຺ກຏິ ວຊ຺ຌິປ຺ຕຸຕ຺ຕາ ຈ, ຄິຫີ ນຄ຺ໂຄ ຈ ຕິຕ຺ຖິຍາ;

ທາຣິກຸປ຺ປລວຓ຺ຓາ ຈ, ພ຺ຍຎ຺ຊເນຫິ ປເຣ ທຸເວ''ຕິ. ອາທິກາ (ປາຣາຯ ໖໖); –

ຄາຖາໂຍ. ວຸຈ຺ຈມານສ຺ສ ຫິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິປ຺ປກິຓ຺ຓຠາເວນ ປວຕ຺ຕິຕໍ ອທຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘໍ ທານໍ ຣກ຺ຂຓໍ ອຸທານໍ, ສງ຺ຄຫວຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສີລກ຺ຂນ຺ຘວຄ຺ຄມູລປຣິຍາຍວຄ຺ຄາທິວເສນ ວຄ຺ຄສງ຺ຄໂຫ. ວຄ຺ໂຄຕິ ຫິ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກເຫວ ກຕາ ສຸຕ຺ຕສມູຫສ຺ສ ສມ຺ຎາ. ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສເປຍ຺ຍາລນີລເປຍ຺ຍາລາທິວເສນ ເປຍ຺ຍາລສງ຺ຄໂຫ. ປາຕໍ ຣກ຺ຂິຕໍ, ວິຕ຺ຖາຣິຕໍ ວາ ອລນ຺ຕິ ຫິ ເປຍ຺ຍາລໍ, ສງ຺ຂິປິຕ຺ວາ ທສ຺ສນວຈນໍ. ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣນິກາຍາທີສຸ ນິປາຕສງ຺ຄໂຫ, ຄາຖງ຺ຄາທິວເສນ ນິປາຕນໍ. ສມຸທາຍກຣຓຎ຺ຫິ ນິປາໂຕ. ເທວຕາສໍຍຸຕ຺ຕາທິວເສນ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑) ສໍຍຸຕ຺ຕສງ຺ຄໂຫ. ວຄ຺ຄສມູຫາເຍ ເອວ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິ ກຕາ ສໍຍຸຕ຺ຕສມ຺ຎາ. ມູລປຓ຺ຓາສກາທິວເສນ ປຓ຺ຓາສສງ຺ຄໂຫ, ປຎ຺ຎາສ ປຎ຺ຎາສ ສຸຕ຺ຕານິ ຄເຓຕ຺ວາ ສງ຺ຄໂຫຕິ ວຸຕ຺ ຕໍ ໂຫຕິ. ອາທິສທ຺ເທນ ຕສ຺ສໍ ຕສ຺ສໍ ປາລຸອິຍໍ ທິສ຺ສມານໍ ສງ຺ຄີຕິກາຣກວຈນໍ ສງ຺ຄຓ຺ຫາຕິ. ອຸທານສງ຺ຄຫ...ເປ... ປຓ຺ຓາສສງ຺ຄຫາທີຫີ ອເນກວິຘໍ ຕຖາ. ສຕ຺ຕຫີ ມາເສຫີຕິ ກິຣິຍາປວຄ຺ເຄ ຕຕິຍາ ''ເອກາເຫເນວ ພາຣາຓສີ ປາຍາສີ. ນວຫີ ມາເສຫີ ວິຫາຣໍ ນິຏ຺ຐາເປສີ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ. ກິຣິຍາຍ ອາສຸໍ ປຣິນິຏ຺ຐາປນຎ຺ຫິ ກິຣິຍາປວຄ຺ໂຄ.

ຕທາ ອເນກຈ຺ຉຣິຍປາຕຸຠາວທສ຺ສເນນ ສາຘູນໍ ປສາທຊນນຕ຺ຖມາຫ ''ສງ຺ຄີຕິປຣິໂຍສາເນ ຈສ຺ສາ''ຕິອາທິ. ອສ຺ສ ພຸທ຺ຘວຈນສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິປຣິໂຍສາເນ ສຎ຺ຊາຕປ຺ປໂມທາ ວິຍ, ສາຘຸກາຣໍ ທທມານາ ວິຍ ຈ ສງ຺ກມ຺ປິ...ເປ... ປາຕຸຣເຫສຸນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ວິຍາຕິ ຫິ ອຸປມາເນ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ປວຕ຺ຕເນ, ປວຕ຺ຕນາຍ ວາ ສມຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ຕນສມຕ຺ຖໍ. ອຸທກປຣິຍນ຺ຕນ຺ຕິ ປຖວິສນ຺ຘາຣເກົາທກປຣິໂຍສານໍ ກຕ຺ວາ, ສຫ ເຕນ ອຸທເກນ, ຕໍ ວາ ອຸທກໍ ອາຫຈ຺ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ເຕນ ເອກເທສກມ຺ປນໍ ນິວາເຣຕິ. ສງ຺ກມ຺ປີຕິ ອຸທ຺ຘໍ ອຸທ຺ຘໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ສຸຏ຺ຐຸ ກມ຺ປິ. ສມ຺ປກມ຺ປີຕິ ອຸທ຺ຘມໂຘ ຈ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ສມ຺ມາ ປກາເຣນ ກມ຺ປິ. ສມ຺ປເວຘີຕິ ຈຕູສຸ ທິສາສຸ ຄຈ຺ຉນ຺ຕີ ສຸຏ຺ຐຸ ຠິຍ຺ໂຍ ປເວຘິ. ເອວໍ ເອເຕນ ປທຕ຺ຕເຍນ ຉປ຺ປກາຣໍ ປຖວິຈລນໍ ທສ຺ເສຕິ. ອຖ ວາ ປຸຣຕ຺ຖິມໂຕ, ປຈ຺ຉິມໂຕ ຈ ອຸນ຺ນມນໂອນມນວເສນ ສງ຺ກມ຺ປິ. ອຸຕ຺ຕຣໂຕ, ທກ຺ຂິຓໂຕ ຈ ອຸນ຺ນມນໂອນມນວເສນ ສມ຺ປກມ຺ປິ. ມຊ຺ຌິມໂຕ, ປຣິຍນ຺ຕໂຕ ຈ ອຸນ຺ນມນໂອນມນວເສນ ສມ຺ປເວຘີ. ເອວມ຺ປິ ຉປ຺ປກາຣໍ ປຖວິຈລນໍ ທສ຺ເສຕິ, ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍ –-

''ປຸຣຕ຺ຖິມໂຕ ອຸນ຺ນມຕິ ປຈ຺ຉິມໂຕ ໂອນມຕິ, ປຈ຺ຉິມໂຕ ອຸນ຺ນມຕິ ປຸຣຕ຺ຖິມໂຕ ໂອນມຕິ, ອຸຕ຺ຕຣໂຕ ອຸນ຺ນມຕິ ທກ຺ຂິຓໂຕ ໂອນມຕິ, ທກ຺ຂິຓໂຕ ອຸນ຺ນມຕິ ອຸຕ຺ຕຣໂຕ ໂອນມຕິ , ມຊ຺ຌິມໂຕ ອຸນ຺ນມຕິ ປຣິຍນ຺ຕໂຕ ໂອນມຕິ, ປຣິຍນ຺ຕໂຕ ອຸນ຺ນມຕິ

ມຊ຺ຌິມໂຕ ໂອນມຕີຕິ ເອວໍ ຉປ຺ປກາຣໍ...ເປ... ອກມ຺ປິຕ຺ຖາ''ຕິ (ພຸຯ ວໍຯ ອຏ຺ຐຯ ກ໑)ຯ

ອຈ຺ຉຣໍ ປຫຣິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕານິ ອຈ຺ຉຣິຍານິ, ປຸປ຺ຜວສ຺ສເຈລຸກ຺ເຂປາທີນິ ອຎ຺ຎາຍປິ ສາ ສມຎ຺ຎາຍ ປາກຏາຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ ''ຍາ ໂລເກ''ຕິອາທີຯ ຍາ ປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິ ຘມ຺ມສງ຺ຄາຫເກຫິ ມຫາກສ຺ສປາທີຫິ ປຎ຺ຈຫິ ສເຕຫິ ເຍນ ກຕາ ສງ຺ຄີຕາ, ເຕນ ປຎ຺ຈ ສຕານິ ເອຕິສ຺ສາຕິ ''ປຎ຺ຈສຕາ''ຕິ ຈ ເຖເຣເຫວ ກຕຕ຺ຕາ ເຖຣາ ມຫາກສ຺ສປາທໂຍ ເອຕິສ຺ສາ, ເຖເຣຫິ ວາ ກຕາຕິ ''ເຖຣິກາ''ຕິ ຈ ໂລເກ ປວຸຈ຺ຈຕິ, ອຍໍ ປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິ ນາມາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ເອວໍ ປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຍທຕ຺ຖໍ ສາ ອິຘ ທສ຺ສິຕາ, ອິທານິ ຕໍ ນິທານໍ ນິຄມນວເສນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ອິມິສ຺ສາ''ຕິອາທິມາຫຯ ອາທິນິກາຍສ຺ສາຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປິຏກປຣິຍາປນ຺ເນສຸ ປຎ຺ຈສຸ ນິກາເຍສຸ ອາທິຠູຕສ຺ສ ທີຆນິກາຍສ຺ສຯ ຂຸທ຺ທກປຣິຍາປນ຺ໂນ ຫິ ວິນໂຍ ປຐມໍ ສງ຺ຄີໂຕຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຸຕ຺ຕນ຺ຕ ປິຏເກ''ຕິຯ ເຕນາຕິ ຕຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອິມິນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິຕິຍໍ ຕຖາວຈນເມວ ສນ຺ຘາຍ ມຍາ ເຫຏ຺ຐາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ປຸພ຺ພາປຣສມ຺ພນ຺ຘໍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕວິຕ຺ຖາຣວຈນສ຺ສ ວາ ຄຸຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕິຕິຯ

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນິຍາ ທີຆນິກາຍຏ຺ຐກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ພີຣທຸຣນຸໂພຘຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຎ຺ຎາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ອຊ຺ຊວມທ຺ທວໂສຣຈ຺ຈສທ຺ຘາສຕິຘິຕິພຸທ຺ຘິຂນ຺ຕິ ວີຣິຍາທິຘມ຺ມສມງ຺ຄິນາ ສາຏ຺ຐກເຖ ປິຏກຕ຺ຕເຍ ອສງ຺ຄາສໍຫີຣວິສາຣທຎາຓຈາຣິນາ ອເນກປ຺ປເພທສກສມຍສມຍນ຺ຕຣຄຫນຊ຺ໂຊຄາຫິນາ ມຫາຄຕິນາ ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຓນ ຎາຓາຠິວໍສຘມ຺ມເສນາປຕິນາມເຖເຣນ ມຫາຘມ຺ມຣາຊາທິຣາຊຄຣຸນາ ກຕາຍ ສາຘຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປກາສນິຍາ ພາຫິຣນິທານວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປກາສນາຯ

ນິທານກຖາວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

໑ຯ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕໍ

ປຣິພ຺ພາຊກກຖາວຓ຺ຓນາ

໑ຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ຈ ປຣມສຕ຺ທສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທຸທ຺ທສາເນກວິສຍສມລງ຺ກຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສ຺ສ ສາຊາຣຓໂຕ ພາຫິຣນິທານໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ອພ຺ການ຺ຕຣນິທານໍ ສໍວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ອຕ຺ຖານິຄມສ຺ສ ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕປ຺ທມູລກຕ຺ຕາ, ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕປ຺ທກາວສ຺ສ ຈ "ອິທເມວ"ນ຺ຕິ ສກາວວິກາວເນນ ປ຺ທວິກາເຄນ ສາເຂຕພ຺ພຕ຺ຕາ ປຖມໍ ຕາວ ປ຺ທວິກາຄໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ຕຕ຺ຖ ເອວ"ນ຺ຕິອາທິ ມາຫຯ ປ຺ທວິກາເຄນ ທີ "ອິທໍ ນາມ ເອຕໍ ປ຺ທ"ນ຺ຕິ ວິຊານເນນ ຕໍຕໍປ຺ທານຸຣູປໍ ລິງ຺ຄວິກຕ຺ຕິ ວຈນ ກາລປ຺ໂຍຄາທີກໍ ສມ຺ມາປ຺ ຕິຍ຺ຖາປ຺ນໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ປ຺ທສ຺ສ ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕຕາ ໂຫຕິ, ຕາຍ ຈ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສມນິຄມິຍຕາຯ ຍຖາຫ "ສຸນິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂເວ – ປ຺ທພ຺ຍຍ຺ຊນສ຺ສ ອຕ຺ໂຖປິ ສຸນໂຍໂຫຕີ"ຕິອາທິຯ ອປິຈ ສມ຺ພນ຺ຂໂຕ, ປ຺ທໂຕ, ປ຺ທວິກາຄໂຕ, ປ຺ທຕ຺ຖໂຕ ອນຸໂຍຄ ໂຕ, ປຣິຫາຣໂຕ ຈາຕິ ຉຫາກາເຣຫີ ອຕ຺ຖວຓ຺ຓນາ ກາຕພ຺ພາຯ ຕຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ໂຂ ນາມ ເທສນາສມ຺ພນ຺ໂຂ, ຍໍ ໂລກິຍາ "ອຸມ຺ມຸຄ຺ຆາໂຕ"ຕິປິ ວທນ຺ຕິ, ໂສ ປນ ປາລຸອິຍາ ນິທານປາລຸອິວເສນ, ນິທານປາລຸອິຍາ ຈ ສງ຺ຄີຕິວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ປຖມມ ຫາສງ຺ຄີຕີ ທສ຺ເສນ຺ເຕນ ທີ ນິທານປາລຸອິຍາ ສມ຺ພນ຺ໂຂ ທສ຺ສິໂຕ, ຕສ຺ມາ ປ຺ທາທິວເສເນວ ສໍວຓ຺ຓນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ "ເອວ"ນ຺ຕິ ອາທິມາຫຯ ເອຕ຺ຖ ຈ "ເອວນ຺ຕິ ນິປາຕປ຺ທນ຺ຕິອາທີນາ ປ຺ທໂຕ, ປ຺ທວິກາຄໂຕ ຈ ສໍວຓ຺ຓນໍ ກໂຣຕິ ປ຺ທານໍ ຕພ຺ພິເສສານຍ຺ຈ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາຯ ປ຺ທວິກາໂຄຕິ ທີ ປ຺ທານໍ ວິເສໂສເຍວ ອຊິປ຺ເປ໌ໂຕ, ນ ປ຺ທວິຄ຺ຄໂຫຯ ປ຺ທານິ ຈ ປ຺ທວິກາໂຄ ຈ ປ຺ທວິກາໂຄຯ ອຖ ວາ ປ຺ທວິກາໂຄ ຈ ປ຺ທວິຄ຺ຄໂຫ ຈ ປ຺ທວິກາໂຄຕິ ເອກເສສວເສນ ປ຺ທປ຺ທວິຄ຺ຄຫາປິ ປ຺ທວິກາຄສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ປ຺ທວິຄ຺ຄຫໂຕ ປນ "ກິກ຺ຂູນໍ ສງ຺ໂຄ"ຕິອາທີນາ ອຸປ຺ຣິ ສໍວຓ຺ຓນໍ ກຣິສ຺ສຕິ, ຕຖາ ປ຺ທຕ຺ຖານຸໂຍຄປ຺ຣິຫາເຣຫິປິຯ ເອວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ລຸຕ຺ຕນິທ຺ທິຍ຺ໄຄຕິ-ສທ຺ໂທ ອາທິອຕ຺ໂຖ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທ ຈ ສທ຺ທາທີນມ຺ປິ ສງ຺ຄທີຕຕ຺ຕາ, ນຍຄ຺ຄຫເຓນ ວາ ເຕ ຄທີ ຕາຯ ເຕນາຫ "ເມຕິອາທີນິ ນາມປ຺ທານີ"ຕິຯ ອິຕຣຖາ ທີ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທໍ ຈ ສທ຺ທາທີນມ຺ປິ ນິປາຕກາໂວ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ສິຍາຯ ເມຕິອາທີນີຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຍາວ ປ຺ຜີສທ຺ໂທ , ຕາວ ຕທວສິຍ຺ຖາເຍວ ສທ຺ທາ ສງ຺ຄທີຕາຯ ປ຺ຜີຕິ ອຸປສຄ຺ຄປ຺ທໍ ປ຺ຕິສທ຺ທສ຺ສ ກາຣິຍກາວໂຕຯ

ອິທານິ ອຕ຺ຖຸທ຺ຊາຣກ຺ກເມນ ປ຺ທຕ຺ຖໂຕ ສໍວຓ຺ຓນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ "ອຕ຺ຖໂຕ ປ຺ນາ"ຕິອາທິມາຫຯ ອິມສ຺ມິ ປນ ຖາເນ ໂສຕູນໍ ສໍວຓ຺ຓນານຍໂກສລ຺ລຕ຺ຖໍ ສໍວຓ຺ຓນາປ຺ປ໌ກາຣາ ວຕ຺ຕພ຺ພາຯ ກຖໍ?

ເອກນາລຸອິກາ ກຖາ ຈ, ຈຕຸຣສ຺ສາ ຕຖາປິ ຈ;

ນິສິນ຺ນວຕ຺ຕິກາ ເຈວ, ຕິຊາ ສໍວຓ຺ຓນໍ ວເທຯ

ຕຕ຺ຖ ປາລຸອີ ວຕ຺ວາ ເອເກກປ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖກຖນໍ ເອກາຍ ນາລຸອິຍາ ມິນິຕສທິສຕ຺ຕາ, ເອເກກໍ ວາ ປ຺ທໍ ນາລຸອໍ ມູລໍ, ເອກເມກໍ ປ຺ທໍ ວາ ນາລຸອິກາ ອຕ຺ຖນິຄ຺ຄມນມຄ຺ໂຄ ເອຕິສ຺ສາຕິ ກຕ຺ວາ ເອກນາລຸອິກາ ນາມຯ ປ຺ຜີປ຺ກ຺ຂໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ປ຺ຜີປ຺ກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອຸປ຺ມໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ສປ຺ກ຺ຂໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ສປ຺ກ຺ຂສ຺ສ ຈ ອຸປ຺ມໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ກຖນໍ ຈຕູຫິ ກາເຄຫິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ວາ ຣສ຺ສາ ສລ຺ລກ຺ຂຓູປາຍາ ເອຕິສ຺ສາຕິ ກຕ຺ວາ ຈຕຸຣສ຺ສາ ນາມ, ວິສກາຄຊມ຺ມວເສເນວ ປ຺ຣິໂຍສານໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຸນ ສກາຄຊມ຺ມວເສເນວ ປ຺ຣິໂຍສານຄມນໍ ນິສີທາເປ຺ຕ຺ວາ ປ຺ຕິຍ຺ຖາເປ຺ຕ຺ວາ ອາວຕ຺ຕນຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ນິຍມໂຕ ວາ ນິສິນ຺ນສ຺ສ ອາຣທ຺ຊສ຺ສ ວຕ຺ໂຕ ສໍວຕ຺ໂຕ ເອຕິສ຺ສາຕິ ກຕ຺ວາ ນິສິນ຺ນວຕ຺ຕິກາ ນາມ, ຍຖາຣທ຺ຊສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິສໍ ວິສໍ ປ຺ຣິໂຍສານາປິ ນິຍຸຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ໂສທາຫຣຕາ ປນ ກຖາ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຍ຺ຖກຖາຍ ຕຍ຺ຜີກາຍໍ ເອກາທສນິປາເຕ ໂຄປາລກສຸຕ຺ຕວຓ຺ຓນາ ໂຕ ຄເຫຕພ຺ພາຯ

ເກທກຖາ ຕຕ຺ວກຖາ, ປ຺ຣິຍາຍກຖາປິ ຈ;

ອິຕິ ອຕ຺ຖກ຺ກເມ ວິທ຺ວາ, ຕິຊາ ສໍວຓ຺ຓນໍ ວເທຯ

ຕຕ຺ຖ ປກຕິອາທິວິຈາຣຓາ ເຠທກຖາ ຍຖາ ‘‘ພຸຊ຺ຌຕີຕິ ພຸທ຺ໂຘ’’ຕິອາທິຯ ສຣູປວິຈາຣຓາ ຕຕ຺ວກຖາ ຍຖາ ‘‘ພຸທ຺ໂຘຕິ ໂຍ ໂສ ຠຄວາ ສຍມ຺ຠູ ອນາຈຣິຍໂກ’’ຕິອາທິ (ມຫານິຯ ໑໙໘; ຈູຬນິຯ ໙໗; ປຏິຯ ມຯ ໑ຯ໑໖໑)ຯ ເວວຈນວິຈາຣຓາ ປຣິຍາຍກຖາ ຍຖາ ‘‘ພຸທ຺ໂຘ ຠຄວາ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ໂລກນາຍໂກ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໓໗ ເວວຈນາຫາຣວິຠງ຺ຄນິສ຺ສິໂຕ ປາຬິ)ຯ

ປໂຍຊນຎ຺ຈ ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ, ອນຸສນ຺ຘິ ຈ ໂຈທນາ;

ປຣິຫາໂຣ ຈ ສພ຺ພຕ຺ຖ, ປຎ຺ຈຘາ ວຓ຺ຓນໍ ວເທຯ

ຕຕ຺ຖ ປໂຍຊນໍ ນາມ ເທສນາຜລໍ, ຕໍ ປນ ສຸຕມຍຎາຓາທີຯ ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ ນາມ ວິປ຺ປກິຓ຺ຓສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສຸວິຊານນຕ຺ຖໍ ສມ຺ປິຓ຺ເຑຕ຺ວາ ກຖນໍຯ ອນຸສນ຺ຘິ ນາມ ປຸຈ຺ຉານຸສນ຺ຘາທີຯ ໂຈທນາ ນາມ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ວິໂຣຘິກຖນໍຯ ປຣິຫາໂຣ ນາມ ຕສ຺ສ ອວິໂຣຘິກຖນໍຯ

ອຸມ຺ມຸຄ຺ຆາໂຕ ປທຎ຺ເຈວ, ປທຕ຺ໂຖ ປທວິຄ຺ຄໂຫ;

ຈາລນາ ປຈ຺ຈຸປ຺ຏ຺ຐານໍ, ຉຘາ ສໍວຓ຺ຓນໍ ວເທຯ (ວຊິຣຯ ຏີຯ ປຐມມຫາສງ຺ຄີຕິວຓ຺ຓນາ);

ຕຕ຺ຖ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກາທິນິທານໍ ອຸມ຺ມຸຄ຺ຆາໂຕຯ ‘‘ເອວມິທ’’ນ຺ຕິ ນານາວິເຘນ ປທວິເສສຕາກຖນໍ ປທໍ, ສທ຺ທຕ຺ຖາຘິປ຺ປາຍຕ຺ຖາທິ ປທຕ຺ໂຖຯ ອເນກຘາ ນິພ຺ພຈນໍ ປທວິຄ຺ຄໂຫຯຈາລນາ ນາມ ໂຈທນາຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ຏ຺ຐານໍ ປຣິຫາໂຣຯ

ສມ຺ຏ຺ຐານໍ ປທຕ຺ໂຖ ຈ, ຠາວານຸວາທວິຘໂຍ;

ວິໂຣໂຘ ປຣິຫາໂຣ ຈ, ນິຄມນນ຺ຕິ ອຏ຺ຐຘາຯ

ຕຕ຺ຖ ສມ຺ຏ຺ຐານນ຺ຕິ ອຊ຺ຌຕ຺ຕິກາທິນິທານໍຯ ປທຕ຺ໂຖຕິ ອຘິປ຺ເປຕານຘິປ຺ເປຕາທິວເສນ ອເນກຘາ ປທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖຯ ຠາໂວຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ ອນຸວາທວິຘໂຍຕິ ປຐມວຈນໍ ວິຘິ, ຕທາວິກຣຓວເສນ ປຈ຺ຉາ ວຈນໍ ອນຸວາໂທ, ວິເສສນວິເສສ຺ຍານໍ ວາ ວິຘານຸວາທ ສມຎ຺ຎາຯ ວິໂຣໂຘຕິ ອຕ຺ຖນິຈ຺ຉຍນຕ຺ຖໍ ໂຈທນາຯ ປຣິຫາໂຣຕິ ຕສ຺ສາ ໂສຘນາຯ ນິຄມນນ຺ຕິ ອນຸສນ຺ຘິຍາ ອນຸຣູປໍ ອປ຺ປນາຯ

ອາທິໂຕ ຕສ຺ສ ນິທານໍ, ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ຕປ຺ປໂຍຊນໍ;

ປິຓ຺ຑຕ຺ໂຖ ເຈວ ປທຕ຺ໂຖ, ສມ຺ພນ຺ໂຘ ອຘິປ຺ປາຍໂກ;

ໂຈທນາ ໂສຘນາ ເຈຕິ, ອຏ຺ຐຘາ ວຓ຺ຓນໍ ວເທຯ

ຕຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ນາມ ປຸພ຺ພາປຣສມ຺ພນ຺ໂຘ, ໂຍ ‘‘ອນຸສນ຺ຘີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ເສສາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາວ, ເອວມາທິນາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຄເຕ ສໍວຓ຺ຓນາປ຺ປກາເຣ ຎຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາຣຫໍ ວິເຈຕພ຺ພາຕິຯ

ເອວມ຺ເນກຕ຺ຖປ຺ປເຠທຕາ ປໂຍຄໂຕວ ຎາຕພ຺ພາຕິ ຕພ຺ພເສນ ຕໍ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ ‘‘ຕຖາ ເຫສາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຖ ວາ ອຍໍ ສທ຺ໂທ ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ວາຈໂກຕິ ສງ຺ເກຕວວຕ຺ຖິຕາເຍວ ສທ຺ທາ ຕໍ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ວາຈກາ , ສງ຺ເກໂຕ ຈ ນາມ ປໂຍຄວເສນ ສິທ຺ໂຘຕິ ທສ຺ເສຕຸມ຺ປິ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ເອວມີທິເສສຸຯ ນນຸ ຈ –

‘‘ຍຖາປິ ປຸປ຺ຜຣາສິມ຺ຫາ, ກຍິຣາ ມາລາຄຸເຓ ພຫູ;

ເອວໍ ຊາເຕນ ມຈ຺ເຈນ, ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ກຸສລໍ ພຫຸ''ນ຺ຕິ. (ສ. ປ. ໘໓);

ເອຕ຺ຖ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ອຸປ຺ມາກາຣສ຺ເສວ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອາກາຣຕ຺ໂຖເຍວ ເອວໍ-ສທ຺ໂທ ສິຍາຕິ? ນ, ວິເສສສພ຺ກາວໂຕ. ''ເອວໍ ພ຺ຍາ ໂຂ''ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໒໓໔, ໓໒໖) ຫິ ອາກາຣມຕ຺ຕວາຈໂກເຍວ ອາກາຣຕ຺ໂຖຕິ ອຘິປ຺ເປໂຕ, ນ ປນ ອາກາຣວິເສສວາຈໂກ. ເອຕ຺ຖ ຫິ ກິລ຺ຈາປິ ປຸປ຺ຜຣາສິສທິສໂຕ ມນຸສ຺ສູປປ຺ຕິ ສປ຺ປຸຣິສູປນິສ຺ສຍ ສທ຺ຘມ຺ມສວນ ໂຍນິໂສມນສິກາຣໂກຄສມ຺ປ຺ຕິອາທິທານາທິປຸລ຺ຍກິຣິຍາເຫຕຸສມຸທາຍໂຕ ໂສກາສ຺ຄນ຺ຊຕາທິຄຸຓໂຍເຄນ ມາລາຄຸຓສທິສີໂຍ ພຫຸກາ ປຸລ຺ຍກິຣິຍາ ມຣິຕພ຺ພສກາວຕາຍ ມຈ຺ເຈນ ສຕ຺ເຕນ ກຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ໂຊຕິຕຕ຺ຕາ ປຸປ຺ຜຣາສິມາລາຄຸຓາວ ອຸປ຺ມາ ນາມ ອຸປ຺ມີຍຕີເອຕາຍາຕິ ກຕ຺ວາ, ເຕສໍ ອຸປ຺ມາກາໂຣ ຈ ຍຖາສທ຺ເທນ ອນິຍມໂຕ ໂຊຕິໂຕ, ຕສ຺ມາ ''ເອວໍ-ສທ຺ໂທ ນິຍມໂຕ ອຸປ຺ມາກາຣນິຄມນຕ຺ໂຖ''ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາປິ ໂສ ອຸປ຺ມາກາໂຣ ນິຍມິຍມາໂນ ອຕ຺ຖໂຕ ອຸປ຺ມາວ ໂຫຕິ ນິສ຺ສຍກູຕໍ ຕມນ຺ຕເຣນ ນິສ຺ສິຕກູຕສ຺ສ ອຸປ຺ມາກາຣສ຺ສ ອລພ຺ກມານຕ຺ຕາຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນາຫ ''ອຸປ຺ມາຍໍ ອາຄໂຕ''ຕິ. ອຖ ວາ ອຸປ຺ມີຍນໍ ສທິສີກຣຓນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ປຸປ຺ຜຣາສິມາລາຄຸເຓຫິ ສທິສກາວສງ຺ຂາໂຕ ອຸປ຺ມາກາໂຣເຍວ ອຸປ຺ມາ ນາມ. ''ສທ຺ຘມ຺ມຕ຺ຕໍ ສີໂຍປ຺ມາ''ຕິ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ອາກາຣມຕ຺ຕວາຈໂກວ ອາກາຣຕ຺ໂຖ ເອວໍ-ສທ຺ໂທ. ອຸປ຺ມາສງ຺ຂາຕອາກາຣວິເສສວາຈໂກ ປນ ອຸປ຺ມາຕ຺ໂຖເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອຸປ຺ມາຍໍ ອາຄໂຕ''ຕິ.

ຕຖາ ''ເອວໍ ອິມິນາ ອາກາເຣນ ອກິກ຺ກມິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິອາທີນາ ອຸປ຺ທີສິຍມານາຍ ສມຓສາຣຸປ຺ປາຍ ອາກປ຺ປສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຸປ຺ທິສນາກາໂຣປິ ອຕ຺ຖໂຕ ອຸປ຺ເທໂສເຍວາຕິ ອາຫ ''ເອວໍ...ເປ... ອຸປ຺ເທເສ''ຕິ. ເອວເມຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ກຄວຕາ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ອວິປ຺ປຣີຕໂຕ ຊານນ຺ເຕຫິ ກຕໍ ຕຕ຺ຖ ສໍວິຊ຺ຊມານຄຸຓານໍ ປກາເຣຫິ ຫໍສນໍ ອຸທ຺ຄຄຕາກຣຓໍ ສມ຺ປຫໍສນໍ. ຕຕ຺ຖ ສມ຺ປຫໍສນາກາໂຣປິ ອຕ຺ຖໂຕ ສມ຺ປຫໍສນເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສມ຺ປຫໍສເນ''ຕິ. ເອວເມວ ປນາຍນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ ໂທສວິກາວເນນ ຄຣຍ຺ຫວຈນໍ ຄຣຫຓໍ, ຕທາກາໂຣປິ ອຕ຺ຖໂຕ ຄຣຫຓໍ ນາມ, ຕສ຺ມາ ''ຄຣຫເຓ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂສ ເຈຕ຺ຖ ຄຣຫຓາກາໂຣ ''ວສລີ''ຕິອາທິຂໍສນສທ຺ທສນ຺ນິຘານໂຕ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ປກາສິໂຕຕິ ວິລ຺ລາຍຕິ, ຍຖາ ເຈຕ຺ຖ ເອວໍ ອຸປ຺ມາກາຣາທໂຍປິ ອຸປ຺ມາທິວເສນ ວຸຕ຺ຕານໍ ປຸປ຺ຜຣາສິອາທິສທ຺ທານໍ ສນ຺ນິຘານໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ໂຊຕກມຕ຺ຕາ ຫິ ນິປາຕາຕິ. ເອວເມວາຕິ ຈ ອຘຸນາ ກາສິຕາກາເຣເນວ. ອຍໍ ວສລຄຸຓໂຍຄໂຕ ວສລີ ກາລຸອກຕ຺ຕິ ຍສ຺ມີ ວາ ຕສ຺ມີ ວາ ຄາເນ ກາສຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ເອວໍ ກນ຺ເຕຕິ ສາຘຸ ກນ຺ເຕ, ສຸຍ຺ຖຸ ກນ຺ເຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ເອຕ຺ຖ ປນ ຘມ຺ມສ຺ສ ສາຘຸກໍ ສວນມນສິກາເຣ ສນ຺ນິໂຍຊິເຕຫິ ກິກ຺ຂູຫິ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕໂນ ຖິຕກາວສ຺ສ ປຜິຊານນເມວ ວຈນສມ຺ປຜິຄ຺ຄໂຫ, ຕທາກາໂຣປິ ອຕ຺ຖໂຕ ວຈນສມ຺ປຜິຄ຺ຄໂຫເຍວ ນາມ, ເຕນາຫ ''ວຈນສມ຺ປຜິຄ຺ຄເຫ''ຕິ.

ເອວໍ ພ຺ຍາ ໂຂຕິ ເອວໍ ວິຍ ໂຂ. ເອວໍ ໂຂຕິ ຫີ ອິເມສໍ ປທານມນ຺ຕເຣ ວິຍສທ຺ທສ຺ສ ພ຺ຍາປ຺ເທໂສຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ ''ວ-ກາຣສ຺ສ, ພ-ກາຣໍ, ຍ-ກາຣສໍໂຍຄລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ທີຆວເສນ ປທສິທ຺ຘີ''ຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ອາກາເຣຕິ ອາກາຣມຕ຺ເຕ. ອປ຺ປາພາຘນ຺ຕິ ວິສກາຄເວທນາກາວໍ. ອປ຺ປາຕງ຺ກນ຺ຕິກິຈ຺ຈຊີວິຕກຣໂຣຄາກາວໍ. ລຫຸຍ຺ຖານນ຺ຕິ ນິຄ຺ເຄລລ຺ລຕາຍ ລຫຸຕາຍຸຕ຺ຕໍ ອຸຍ຺ຖານໍ. ພລນ຺ຕິ ກາຍພລໍ. ຜາສຸວິຫາຣນ຺ຕິ ຈຕູສຸ ອິຣິຍາປເຖສຸ ສຸຂວິຫາຣໍ. ວິຕ຺ຖາໂຣ ທສມ ສຸກາສຸຕ຺ຕຍ຺ຖກຖາຍ ເມວ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໑.໔໔໕) ອາວິ ກວິສ຺ສຕິ. ເອວລ຺ຈ ວເທຫີຕິ ຍຖາຫໍ ວທາມິ, ເອວມ຺ປິ ສມຓໍ ອານນ຺ທໍ ວເທຫິ. ''ສາຘຸ ກິຣ ກວ''ນ຺ຕິອາທີກໍ ອິທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພວຈນໍ, ໂສ ຈ ວທນາກາໂຣ ອິຘ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ນິທສ຺ສີຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ນິທສ຺ສເນ''ຕິ. ກາລາມາຕິ ກາລາມໂຄຕ຺ຕສມ຺ພນ຺ເຘ ຊເນ ອາລປຕິ. ''ອິເມ...ເປ... ວາ''ຕິ ຍໍ ມຍາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ກິໍ ມລ຺ລຖາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມຕ຺ຕາຕິ ປຣິປູຣິຕາ. ສມາທິນ຺ນາຕິ ສມາທິຍິຕາ. ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ ວາ ໂນ ວາ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖ ວຈນທ຺ວເຍ ກຖໍ ໂວ ຕຸມ຺ຫາກໍ ມຕິ ໂຫຕີຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ເອວໍ ໂນຕິ ເອວເມວ ອມ຺ຫາກໍ ມຕິ ເອຕ຺ຖ ໂຫຕິ, ອມ຺ຫາກເມຕ຺ຖ ມຕິ ໂຫຕີ ເຍວາຕິປິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕ຺ຖ ຈ ເຕສໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ອຫິຕທຸກ຺ຂາວຫກາເວ ສນ຺ນິຍ຺ຖານຊນນຕ຺ຖໍ ອນຸມຕິຄ຺ຄຫຓວເສນ ''ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີ ໂນ ວາ, ກຖໍ ໂວ ເອຕ຺ຖ ໂຫຕີ''ຕິ ປຸຈ຺ຊາຍ ກຕາຍ ''ເອວໍ ໂນ ເອຕ຺ຖ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕທາກາຣສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ວິກາວິຕໍ, ໂສ ຈ ເຕສໍ ຘມ຺ມານໍ ອຫິຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ ສໍວຕ຺ຕນາກາໂຣ ນິຍມິຍມາໂນ ອຕ຺ຖໂຕ ອວຘາຣຓເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອວຘາຣເຓ''ຕິ. ອາກາຣຕ຺ຖມລ຺ລຕ຺ຣ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ໂຈທນາ, ໂສຘນາ ຈ ເວທິຕພ຺ພາ.

ອາທິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ອິທມຕ຺ຖປຸຈ຺ຊາປຣິມາຓາທິອຕ຺ຖານໍ ສງ຺ຄໂຫ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ. ຕຖາ ຫິ ''ເອວໍຄຕານິ, ເອວໍວິໂຘ, ເອວມາກາໂຣ''ຕິ ຈ ອາທີສຸ ອິທມຕ຺ເຖ, ຄຕວິຘາກາຣສທ຺ທາ ປນ ປກາຣປຣິຍາຍາ. ຄຕວິຘຍຸຕ຺ຕາກາຣສທ຺ເທ ຫິ ໂລກິຍາ ປກາຣຕ຺

ເຖ ວທນ຺ຕິ. ‘‘ເອວໍ ສຸ ເຕ ສຸນ຺ຫາຕາ ສຸວິລິຕ຺ຕາ ກປ຺ປິຕເກສມສ຺ສູ ອາມຸຕ຺ຕມຕິກຸຕ຺ຑລາກຣຓາ ໂອທາຕວຕ຺ຖວສນາ ປຘ຺ຈ ຫິ ກາມຄຸເຓຫິ ສມປ຺ປິຕາ ສມງ຺ຄີ຺ພູຕາ ປຣິຈາເຣນ຺ຕິ, ເສຍ຺ຍຖາປິ ຕ຺ວໍ ເອຕຣຫິ ສາຈຣິຍໂກຕີ? ໂນ ຫິທໍ ໂກ ໂຄຕມາ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນິ. ໑.໒໘໖) ປຸຈ຺ຉາຍໍ. ‘‘ເອວໍ ລຫຸປຣິວຕ຺ຕໍ (ອ. ນິ. ໑.໔໒), ເອວມາຍຸປຣິຍນ຺ໂຕ’’ຕິ (ປາຣາ. ໑໔) ຈ ອາທີສຸ ປຣິມາເຓ. ເອຕ຺ຖາປິ ‘‘ສຸນ຺ຫາຕາ ສຸວິລິຕ຺ຕາ’’ຕິອາທິວຈນໍ ປຸຈ຺ຉາ, ລຫຸປຣິວຕ຺ຕໍ, ອາຍູນໍ ປມາຓຘ຺ຈ ປຣິມາຓໍ, ຕທາກາໂຣປິ ອຕ຺ຖໂຕ ປຸຈ຺ຉາ ຈ ປຣິມາຓຘ຺ຈ ນາມ, ຕສ຺ມາ ເອເຕສຸ ປຸຈ຺ຉຕ຺ໂຖ, ປຣິມາຓຕ຺ໂຖ ຈ ເອວໍສທ຺ໂທ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ. ອິຘ ປນ ໂສ ກຕເມສຸ ກວຕີ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ວາ, ອນິຍມໂຕ ປເທເສ ວາຕີ ໂຈທນາຍ ‘‘ສ຺ວາຍມິຘາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ນນຸ ເອກສ຺ມິເຍວ ອຕ຺ເຖ ສິຍາ, ກສ຺ມາ ຕີສຸປີຕີ ຈ, ໂຫຕຸ ຕີພ຺ພິເຘສຸ ອຕ຺ເຖສຸ, ເກນ ກີມຕ຺ຖໍ ທີເປຕີຕີ ຈ ອນຸໂຍຄໍ ປຣິຫຣນ຺ໂຕ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖາຕີ ເຕສຸ ຕີສຸ ອຕ຺ເຖສຸ. ເອກຕ຺ຕນານຕ຺ຕອພ຺ຍາປາຣເອວໍຘມ຺ມຕາສງ຺ຂາຕາ, ນນ຺ທິຍາວຕ຺ຕຕິປຸກ຺ຂລສີຫວິກ຺ກີລຸອິຕອງ຺ກຸສທິສາໂລຈນສງ຺ຂາຕາ ວາ ອາຘາຣາທິເກທວເສນ ນານາວິຘາ ນຍາ ນານານຍາ, ປາລຸອິຄຕິໂຍ ວາ ນຍາ, ຕາ ຈ ປຘ຺ຓຕ຺ຕິອນຸປຘ຺ຓຕ຺ຕິ ອາທິວເສນ, ສງ຺ເຂປວິຕ຺ຖາຣາທິວເສນ, ສໍກິເລສກາຄິຍາທິໂລກິຍາທິຕທຸກຍໂວມິສ຺ສກາທິວເສນ, ກຸສລາທິວເສນ, ຂນ຺ຘາທິວເສນ, ສງ຺ຄຫາທິວເສນ, ສມຍວິມຸຕ຺ຕາທິວເສນ, ຖປນາທິວເສນ, ກຸສລມູລາທິວເສນ, ຕິກປຜ຺ຖານາທິວເສນ ຈ ປີຜກຕ຺ຕຍານຸຣູປໍ ນານາປ຺ປກາຣາຕີ ນານານຍາ. ເຕຫິ ນິປຸຓໍ ສຕ຺ຫໍ ສຸຂຸມໍ ຕຖາ. ອາສໂຍວ ອຊ຺ຊາສໂຍ, ເຕ ຈ ສສ຺ສຕາທິເກເທນ, ຕຕ຺ຖ ຈ ອປ຺ປຣຊ຺ກ຺ຂຕາທິວເສນ ອເນກາ, ອຕ຺ຕຊ຺ຊາສຍາທໂຍ ເອວ ວາ ສມຸຜ຺ຖານມຸປ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸ ເອຕສ຺ສາຕີ ຕຖາ, ອຸປເນຕພ຺ພາກາວໂຕ ອຕ຺ຖພ຺ຍຘ຺ຊເນ ຫີ ສມ຺ປນ຺ນໍ ປຣິປຸຕ຺ຓໍ ຕຖາ. ອປີຈ ສງ຺ກາສນປກາສນວິວຣຓວິກຊ຺ເນີາຕ຺ຕານິກຣຓປຘ຺ຓຕ຺ຕິວເສນ ຉຫິ ອຕ຺ຖປເທຫິ, ອກ຺ຂຣປທພ຺ຍຘ຺ຊນອາກາຣນິຣຸຕ຺ຕິນິທ຺ເທສວເສນ ຉຫິ ພ຺ຍຘ຺ຊນປເທຫິ ຈ ສມ຺ປນ຺ນໍ ສມນ຺ນາຄຕໍ ຕຖາ. ອຖ ວາ ວິຘ຺ຘູນໍ ຫທຍງ຺ຄມໂຕ, ສວເນ ອຕິຕ຺ຕິຊນນໂຕ, ພ຺ຍຘ຺ຊນຣສວເສນ ປຣມຄມ຺ກີຣກາວໂຕ, ວິຈາຣເຓ ອຕິຕ຺ຕິຊນນໂຕ, ອຕ຺ຖຣສວເສນ ຈ ສມ຺ປນ຺ນໍ ສາທຸຣສໍ ຕຖາ.

ປາຜິຫາຣິຍປທສ຺ສ ວຈນຕ຺ຖໍ ‘‘ປຜິປກ຺ຂຫຣຓໂຕ ຣາຄາທິກິເລສາປນຍນໂຕ ປາຜິຫາຣິຍ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ກຄວໂຕ ປນ ປຜິປກ຺ຂາ ຣາຄາທໂຍ ນ ສນ຺ຕິ, ເຍ ຫຣິຕພ຺ພາ ໂພຘິມູເລເຍວ ສວາສນສກລສໍກິເລສານໍ ປຫີນຕ຺ຕາ. ປຸຖຸຊ຺ຊນານມ຺ປິ ຈ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ອຜ຺ຖຄຸຓສມນ຺ນາຄເຕ ຈິຕ຺ເຕ ຫຕປຜິປກ຺ເຂ ສຕິເຍວ ອິທ຺ຘິວິຘໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາ ປຸຖຸຊ຺ຊເນສຸ ປວຕ຺ຕໂວຫາເຣນປິ ນ ສກ຺ກາ ອິຘ ‘‘ປາຜິຫາຣິຍ’’ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ, ສເຈ ປນ ມຫາກາຣຸຕິກສ຺ສ ກຄວໂຕ ເວເນຍ຺ຍຄຕາວ ກິເລສາ ປຜິປກ຺ຂາ ສໍສາຣປງ຺ກນິມຸຄ຺ຄສ຺ສ ສຕ຺ຕນິກາຍສ຺ສ ສມຸທ຺ຘຣິຕຸກາມໂຕ, ຕສ຺ມາ ເຕສໍ ເວເນຍ຺ຍຄຕກິເລສສງ຺ຂາຕານໍ ປຜິປກ຺ຂານໍ ຫຣຓໂຕ ປາຜິຫາຣິຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອສ຺ສ, ເອວໍ ສຕິ ຍຸຕ຺ຕເມຕໍ.

ອຖ ວາ ກຄວໂຕ ສາສນສ຺ສ ປຜິປກ຺ຂາ ຕິຕ຺ຖິຍາ, ເຕສໍ ຕິຕ຺ຖິຍກູຕານໍ ປຜິປກ຺ຂານໍ ຫຣຓໂຕ ປາຜິຫາຣິຍນ຺ຕິປິ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ກາມຘ຺ເຈຕ຺ຖ ຕິຕ຺ຖິຍາ ຫຣິຕພ຺ພາ ນາສ຺ສຸ, ເຕສໍ ປນ ສນ຺ຕານຄຕທິຜ຺ຖິຫຣຓວເສນ ທິຜ຺ຖິປ຺ປກາສເນ ອສມຕ຺ຖຕາກາຣເຓນ ຈ ອິທ຺ຘິອາເທສນານຸສາສນີສງ຺ຂາເຕຫິ ຕີຫິປິ ປາຜິຫາຣິເຍຫິ ເຕ ຫຣິຕາ ອປນີຕາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ. ປຜີຕິ ວາ ອຍໍ ສທ຺ໂທ ‘‘ປຈ຺ຉາ’’ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ໂພເຘຕິ ‘‘ຕສ຺ມິ ປຜິປວິຜ຺ຖມ຺ຫິ, ອຘ຺ໂຘ ອາຄຘ຺ຉິ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ’’ຕິອາທີສຸ (ສຸ. ນິ. ໙໘໔; ຈູລ຺ລນິ. ໔) ວິຍ, ຕສ຺ມາ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສ ກຕກິຈ຺ເຈນ ປຈ຺ຉາ ຫຣິຕພ຺ພໍ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພນ຺ຕິ ປຜິຫາຣິຍໍ, ຕເທວ ທີຜວເສນ, ສກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິປຈ຺ຈຍວເສນ ວາ ປາຜິຫາຣິຍໍ, ອຕ຺ຕໂນ ວາ ອຸປກ຺ກິເລເສສຸ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານມຄ຺ເຄຫິ ຫຣິເຕສຸ ປຈ຺ຉາ ຕທຘ຺ເຘສໍ ຫຣຓໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ. ອິທ຺ຘິອາເທສນານຸສາສນິໂຍ ຫິ ວິຄຕູປກ຺ກິເລເສນ, ກຕກິຈ຺ເຈນ ຈ ສຕ຺ຕຫິຕຕ຺ຖໍ ປຸນ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພາ, ຫເຕສຸ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປກ຺ກິເລເສສຸ ປຣສຕ຺ຕານໍ ອຸປກ຺ກິເລສຫຣຓານິ ຈ ໂຫນ຺ຕີຕິ ຕທຸກຍມ຺ປິ ນິພ຺ພຈນໍ ຍຸຊ຺ຊຕິ.

ອປີຈ ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫິ ນິພ຺ພຈເນຫິ ອິທ຺ຘິອາເທສນານຸສາສນີສງ຺ຂາໂຕ ສມຸທາໂຍ ປຜິຫາຣິຍໍ ນາມ. ເອເກກໍ ປນ ຕສ຺ມີ ກວໍ ‘‘ປາຜິຫາຣິຍ’’ນ຺ຕີ ວຸຈ຺ຈຕິ ວິເສສຕ຺ຖໂຊຕກປຈ຺ຈຍນ຺ຕເຣນ ສທ຺ທຣຈນາວິເສສສມ຺ກວໂຕ, ປຜິຫາຣິຍໍ ວາ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານໍ, ມຄ຺ໂຄ ຈ ປຜິປກ຺ຂຫຣຓໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຊາຕໍ, ຕສ຺ມີ ວາ ນິມິຕ຺ຕກູເຕ, ຕໂຕ ວາ ອາຄຕນ຺ຕິ ປາຜິຫາຣິຍໍ. ວິຈິຕ຺ຣາ ຫິ ຕທ຺ຘິຕວຸຕ຺ຕິ. ຕສ຺ສ ປນ ອິທ຺ຘິອາເທສນານຸສາສນີເກເທນ, ວິສຍເກເທນ ຈ ພຫຸວິຘສ຺ສ ກຄວໂຕ ເທສນາຍ ລພ຺ກມານຕ຺ຕາ ‘‘ວິວິຘປາຜິຫາຣິຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຄວາ ຫິ ກທາຈິ ອິທ຺ຘິວເສນາປິ ເທສນໍ ກໂຣຕິ ນິມ຺ມິຕພຸທ຺ເຘນ ສທ ປຸຈ຺ຉາວິສ຺ສຊ຺ຊນາທີສຸ, ກທາຈິ ອາເທສນາວເສນາປິ ອາມຄນ຺ຘພ຺ຣາຫ຺ມຓສ຺ສ ຘມ຺ມເທສນາທີສຸ (ສຸ. ນິ. ອຜ຺ຖ. ໑.໔໘໑), ເຍພຸຍ຺ເຍນ ປນ ອນຸສາສນີຍາ. ອນຸສາສນີປາຜິຫາຣິຍຘ຺ຫິ ພຸທ຺ຘານໍ ສຕຕໍ ຘມ຺ມເທສນາ. ອິຕິ ຕໍຕໍເທສນາກາເຣນ ອເນກວິຘປາຜິຫາຣິຍຕາ

ເທສນາຍ ລພ຺ຠຕິຯ ອຍມຕ຺ໂຖ ອຸປຣິ ເອກາທສມສ຺ສ ເກວຏ຺ຏສຸຕ຺ຕສ຺ສ ວຓ຺ຓນາຍ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑໔໘໑) ອາວິ ຠວິສ຺ສຕິຯ ອຖ ວາ ຕສ຺ສ ວິວິຘສ຺ສາປິ ປາຏິຫາຣິຍສ຺ສ ຠຄວໂຕ ເທສນາຍ ສໍສູຈນໂຕ “ວິວິຘປາຏິຫາຣິຍ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອເນກວິຘປາຏິຫາຣິຍທສ຺ສນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຘມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕີຍາວ ຠຄວຕີ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺ເຕ ສພ຺ເພສໍ ສຸຓນ຺ຕານໍ ນານາຠາສີຕານໍ ຕໍຕໍຠາສານຸຣູປໂຕ ເທສນາ ໂສຕປຖມາຄຈ຺ຉຕີຕິ ອາຫ “ສພ຺ພ…ເປ… ມາຄຈ຺ຉນ຺ຕ”ນ຺ຕີຯ ໂສຕເມວ ໂສຕປໂຖ, ສວນໍ ວາ ໂສຕໍ, ຕສ຺ສ ປໂຖ ຕຖາ, ໂສຕທ຺ວາຣນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ສພ຺ພາກາເຣນາຕີ ຍຖາເທສິຕາກາເຣນຯ ໂກ ສມຕ຺ໂຖ ວິຎ຺ຎາຕຸໍ, ອສມຕ຺ໂຖເຍວ, ຕສ຺ມາຕີ ປາຄເສໂສຯ ປນາຕີ ເອກໍສຕ຺ເຖ , ເຕນ ສທ຺ຘາສຕິນິຕິວີຣິຍາທິພລສງ຺ຂາເຕນ ສພ຺ພຖາເມນ ເອກໍເສເນວ ໂສຕຸການມຕາສງ຺ຂາຕກຸສລຈ຺ຉນ຺ທສ຺ສ ຊນໍ ທສ຺ເສຕີຯ ຊເນຕ຺ວາປີຕີ ເອຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ໂທ, ອປີ-ສທ຺ໂທ ວາ ສມ຺ຠາວນຕ຺ໂຖ “ພຸທ຺ໂຘປີ ພຸທ຺ຘຠາວໍ ຠາເວຕ຺ວາ”ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐ ໑; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑; ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑; ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐ ໑ຯປຐມຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ) ວິຍ, ເຕນ “ສພ຺ພຖາເມນ ເອກໍເສເນວ ໂສຕຸການຕໍ ຊເນຕ຺ວາປີ ນາມ ເອເກນາກາເຣນ ສຸຕໍ, ກິມງ຺ຄໍ ປນ ອຎ຺ຎຖາ”ຕິ ຕຖາສຸເຕ ຘມ຺ເມ ສມ຺ຠາວນໍ ກໂຣຕີຯ ເກຈີ ປນ “ເອທີເສສຸ ຄຣຫຕ຺ໂຖ”ຕີ ວທນ຺ຕີ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ຄຣຫຕ຺ຖສ຺ສ ອວີຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ, ວີຊ຺ຊມານຕ຺ຖສ຺ເສວ ຈ ອຸປສຄ຺ຄນິປາຕານໍ ໂຊຕກຕ຺ຕາຯ “ນານານຍນິປຸຓ”ນ຺ຕີອາທີນາ ທີ ສພ຺ພປ຺ປກາເຣນ ໂສຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຠາເວນ ຘມ຺ມສ຺ສ ອິຘ ສມ຺ຠາວນເມວ ກໂຣຕີ, ຕສ຺ມາ “ອປີ ທີພ຺ເພສຸ ກາເມສຸ, ຣຕີ ໂສ ນາທິຄຈ຺ຉຕີ”ຕິອາທີສຸເຍວ (ຘຯ ປຯ ໑໘໗) ຄຣຫຕ຺ຖສມ຺ຠເວສຸ ຄຣຫຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕີຯ ອປີ-ສທ຺ໂທ ຈ ອີທິເສສຸ ຐາເນສຸ ນິປາໂຕເຍວ, ນ ອຸປສຄ຺ໂຄຯ ຕຖາ ທີ “ອປີ-ສທ຺ໂທ ຈ ນິປາຕປກ຺ຂິໂກ ກາຕພ຺ໂພ, ຍຕ຺ຖ ກີຣິຍາວາຈກໂຕ ປຸພ຺ໂພ ນ ໂຫຕີ”ຕີ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ ວທນ຺ຕີຯ ມຍາປີຕີ ເອຕ຺ຖ ປນ ນ ເກວລໍ ມຍາວ, ອຖ ໂຂ ອຎ຺ເຎຫີປີ ຕຖາຣູເປຫີຕີ ສມ຺ປີຓ຺ຑນຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພຯ

ສາມໍ ຠວຕີຕີ ສຍມ຺ຠູ, ອນາຈຣິຍໂກຯ ນ ມຍໍ ອີທໍ ສຈ຺ຉິກຕນ຺ຕີ ເອຕ຺ຖ ປນ “ນ ອຕ຺ຕໂນ ຎາເຓເນວ ອຕ຺ຕນາ ສຈ຺ຉິກຕ”ນ຺ຕີ ປກຣຓໂຕ ອຕ຺ໂຖ ວິຎ຺ຎາຍຕີຯ ສາມຎ຺ຎວຈນສ຺ສາປີ ທີ ສມ຺ປໂຍຄວິປ຺ປໂຍຄສຫຈຣຓວິໂຣຘສທ຺ທນ຺ຕຣສນ຺ນິຘານລິງ຺ຄໂອຈິຕ຺ຍກາລເທສປກຣຓາທິວເສນ ວິເສສຕ຺ຖຄ຺ຄຫຓໍ ສມ຺ຠວຕີຯ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖຯ ປຣິໂມເຈນ຺ໂຕຕີ “ປຸນ ຈປຣໍ ຠິກ຺ຂເວ, ອິເຘກຈ຺ໂຈ ປາປຠິກ຺ຂຸ ຕຖາຄຕປ຺ປເວທິຕໍ ຘມ຺ມວິນຍໍ ປຣິຍາປຸຓິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທຫຕີ”ຕິ (ປາຣາຯ ໑໙໕) ວຸຕ຺ຕໂທສໂຕ ປຣິໂມຈາປນໂຕຯ ເຫຕ຺ວຕ຺ເຖ ທີ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ “ອສມ຺ພຸຘໍ ພຸທ຺ຘນິເສວິຕ”ນ຺ຕີອາທີສຸ (ວິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯຄນ຺ຖາຣມ຺ຠກຖາ) ວິຍຯ ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ສໍວຓ຺ຓນາປ຺ປກາຣວິຈາຣເຓນ ອຕ຺ຕໂນ ຎາຓສ຺ສ ປຈ຺ຈກ຺ຂຕໍ ສນ຺ຘາຍ “ອິທານິ ວຕ຺ຕພ຺ພ”ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອສາ ທີ ສໍວຓ຺ຓນາກາຣານໍ ປກຕີ, ຍທິທໍ ສໍວຓ຺ເຓຕພ຺ພຘມ຺ເມ ສພ຺ພຕ຺ຖ “ອຍມິມສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ, ເອວມິຘ ສໍວຓ຺ຓຍິສ຺ສາມີ”ຕີ ປຸເຣຕຣເມວ ສໍວຓ຺ຓນາປ຺ປກາຣວິຈາຣຓາຯ

ເອຕທຄ຺ຄປທສ຺ສຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕວຯ “ພຫຸສ຺ສຸຕານ”ນ຺ຕີອາທີສຸ ປນ ອຎ຺ເຎປີ ເຖຣາ ພຫຸສ຺ສຸຕາ, ສຕິມນ຺ໂຕ, ຄຕິມນ຺ໂຕ, ຘິຕິມນ຺ໂຕ, ອຸປຏ຺ຐາກາ ຈ ອຕ຺ຖິ, ອຍໍ ປນາຍສ຺ມາ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ທສພລສ຺ສ ສາສເນ ຠຓ຺ຑາຄາຣິກປຣິຍຕ຺ຕິຍໍ ຐຕ຺ວາ ຄຓ຺ຫີ, ຕສ຺ມາ ພຫຸສ຺ສຸຕານໍ ອຄ຺ໂຄ ນາມ ຊາໂຕຯ ອິມສ຺ສ ຈ ເຖຣສ຺ສ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ຘາຣຓສຕີ ອຎ຺ເຎຫີ ເຖເຣຫີ ພລວຕຣາ ອໂຫສີ, ຕສ຺ມາ ສຕິມນ຺ຕານໍ ອຄ຺ໂຄ ນາມ ຊາໂຕຯ ອຍເມວາຍສ຺ມາ ເອກປເທ ຐຕ຺ວາ ສຏ຺ຐິປທສຫສ຺ສານິ ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ສຕ຺ຖາຣາ ກຖິຕນິຍາເມນ ສພ຺ພປທານິ ຊານາຕີ, ຕສ຺ມາ ຄຕິມນ຺ຕານໍ ອຄ຺ໂຄ ນາມ ຊາໂຕ ຯ ຕສ຺ເສວ ຈາຍສ຺ມໂຕ ພຸທ຺ຘວຈນໍ ອຸຄ຺ຄຓ຺ຫນວີຣິຍໍ, ສຊ຺ຌາຍນວີຣິຍຎ຺ຈ ອຎ຺ເຎຫີ ອສທິສໍ ອໂຫສີ, ຕສ຺ມາ ຘິຕິມນ຺ຕານໍ ອຄ຺ໂຄ ນາມ ຊາໂຕຯ ຕຖາຄຕໍ ອຸປຏ຺ຐຫນ຺ໂຕ ເຈສ ນ ອຎ຺ເຎສໍ ອຸປຏ຺ຐາກຠິກ຺ຂູນໍ ອຸປຏ຺ຐຫນາກາເຣນ ອຸປຏ຺ຐຫຕີຯ ອຎ຺ເຎປີ ທີ ຕຖາຄຕໍ ອຸປຏ຺ຐຫີສຸ, ນ ຈ ປນ ພຸທ຺ຘານໍ ມນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐຫິຕຸໍ ສກ຺ໂກນ຺ຕີ, ອຍໍ ປນ ເຖໂຣ ອຸປຏ຺ຐາກຏ຺ຐານໍ ລທ຺ຘທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ຕຖາຄຕສ຺ສ ມນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐຫີ, ຕສ຺ມາ ອຸປຏ຺ຐາການໍ ອຄ຺ໂຄ ນາມ ຊາໂຕຯ ອຕ຺ຖກຸສໂລຕີ ຠາສິຕຕ຺ເຖ, ປໂຍຊນຕ຺ເຖ ຈ ເຉໂກຯ ຘມ຺ໂມຕີ ປາລິຘມ຺ໂມ, ນານາວິໂຘ ວາ ເຫຕຸຯ ພ຺ຍຎ຺ຊນນ຺ຕີ ອກ຺ຂຣໍ ອຕ຺ຖສ຺ສ ພ຺ຍຎ຺ຊນໂຕຯ ປເທນ ທີ ພ຺ຍຎ຺ຊິໂຕປີ ອຕ຺ໂຖ ອກ຺ຂຣມູລກຕ຺ຕາ ປທສ຺ສ “ອກ຺ຂເຣນ ພ຺ຍຎ຺ຊິໂຕ”ຕີ ວຸຈ຺ຈຕີຯ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິຍຎ຺ຊນໂຕ ວາ ວາກ຺ຍມ຺ປີ ອິຘ ພ຺ຍຎ຺ຊນໍ ນາມຯ ວາກ຺ເຍນ ທີ ອຕ຺ໂຖ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ພ຺ຍຎ຺ຊີຍຕີ, ຍໂຕ “ພ຺ຍຎ຺ຊເນຫີ ວິວຣຕີ”ຕີ ອາຍສ຺ມຕາ ມຫາກຈ຺ຈາຍເນນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິຣຸຕ຺ຕີຕີ ນິພ຺ພຈນໍ, ປຎ຺ຈວິຘາ ວາ ນິຣຸຕ຺ຕິນຍາຯ ເຕສມ຺ປີ ທີ ສທ຺ທຣຈນາວິເສເສນ ອຕ຺ຖານິຄມເຫຕຸໂຕ ອິຘ ຄຫຓໍ ຍຸຊ຺ຊຕີຯ ປຸພ຺ພາປຣໍ ນາມ ປຸພ຺ພາປຣານຸສນ຺ຘີ, ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ວາ ປຸພ຺ພຠາເຄນ ອປຣຠາຄສ຺ສ ສໍສນ຺ທນໍຯ ຠຄວຕາ ຈ ປຎ຺ຈວິຘເອຕທຄ຺ຄຄ຺ຄຫຓຠາເວນ ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ຈ ປຎ຺ຈວິຘໂກສລ຺ເລນ ປສຄ຺ຄຫາວານຸຣູປນ຺ຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຘາຣຓພລນ຺ຕີ ຘາຣຓສງ຺ຂາຕໍ ພລໍ, ຘາຣເຓ ວາ ພລໍ, ອຸຠຍຕ຺ຖາປີ ຘາເຣຕຸໍ ສາມຕ຺ຖິຍນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຯ

ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ, ທສ຺ສນເຫຕູປິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕລ຺ຈ ໂຂ ອຕ຺ຖໂຕ ວາ ພ຺ຍລ຺ຊນໂຕ ວາ ອນູນມນຣິກນ຺ຕິ ອວຊາຣຕຜລມາຫຯ ນ ອລ຺ລຖາ ທຍ຺ຄພ຺ພນ຺ຕິ ປນ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພຕ຺ຖໍຯ ນ ອລ຺ລຖາຕິ ຈ ກຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ສຸຕາກາຣໂຕ ນ ອລ຺ລຖາ, ນ ປນ ກຄວຕາ ເທສິຕາກາຣໂຕຯ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານຸກາວາ ຫິ ກຄວໂຕ ເທສນາ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ "ສພ຺ພປ຺ປກາເຣນ ໂກ ສມຕ຺ໂຖ ວິລ຺ລາຕຸ"ນ຺ຕິ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ສມຕ຺ຖິຕໍ ໂຫຕິ, ອິຕຣຖາ ກຄວຕາ ເທສິຕາກາເຣເນວ ໂສຕຸ ສມຕ຺ຖຕ຺ຕາ ຕເທຕໍ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາຯ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ປນ ອຕ຺ເຖນ ຊາຣຕພລທສ຺ສນລ຺ຈ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕິ ສຸຕາກາຣາວິຣຸຊ຺ຊນວເສນ ຊາຣຕສ຺ສ ອຊິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ, ອລ຺ລຖາ ກຄວຕາ ເທສິຕາກາເຣເນວ ຊາຣິຕໍ ສມຕ຺ຖນໂຕ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕວຈເນນ ວິຣຸຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ນ ເຫຕ຺ຖ ທ຺ວິນ຺ນໍ ອຕ຺ຖານໍ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣຕາປຣິຫາໂຣ ຍຸຕ຺ໂຕ ເຕສໍ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປິ ອຕ຺ຖານໍ ສຸຕກາວທີປເນນ ເອກວິສຍຕ຺ຕາ, ອິຕຣຖາ ເຖໂຣ ກຄວໂຕ ເທສນາຍ ສພ຺ພຖາ ປຝິຄ຺ຄຫເຕ ປຈ຺ຈັມຕ຺ຖວເສນ ສມຕ຺ໂຖ, ປຸຣິມຕ຺ຖວເສນ ຈ ອສມຕ຺ໂຖຕິ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິຯ

"ໂຍ ປໂຣ ນ ໂຫຕິ, ໂສ ອຕ຺ຕາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕາຍ ນິຍກຊ຺ຊຕ຺ຕສງ຺ຂາຕາຍ ສນ຺ຕຕິຍາ ປວຕ຺ຕນໂກ ຕິວິໂຊປິ ເມ-ສທ຺ໂທ, ຕສ຺ມາ ກິລ຺ຈາປິ ນິຍກຊ຺ຊຕ຺ຕສນ຺ຕຕິວເສນ ເອກສ຺ມິ ເຍວຕ຺ເຖ ເມ-ສທ຺ໂທ ທິສ຺ສຕິ, ຕຖາປິ ກຣຕສມ຺ປທານສາມິນິທ຺ເທສວເສນ ວິຊ຺ຊມານວິກຕ຺ຕິເກທໍ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕິສ຺ ອຕ຺ເຖສ຺ ທິສ຺ສຕິ"ຕິ, ຕິສ຺ ວິກຕ຺ຕິຍຕ຺ເຖສຸ ອຕ຺ຕນາ ສລ຺ລຸຕ຺ຕວິກຕ຺ຕິໂຕ ທິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ຯ ຄາຖາກິຄິຕນ຺ຕິ ຄາຖາຍ ອກິຄີຕໍ ອກິມຸຂໍ ຄາຍິຕໍຯ ອໂກຊເນຍ຺ຍນ຺ຕິ ໂກຊນໍ ກາຕຸມນຣຫຣູປໍຯ ອກິຄີຕປທສ຺ສ ກຕ຺ຕຸເປກ຺ຂຕ຺ຕາ ມຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ເສເສສຸປິ ຍຖາຣຫໍຯ ສຸຕສທ຺ທສ຺ສ ກມ຺ມກາວສາຊນວເສນ ທ຺ວາຊິປ຺ປາຍິກປທຕ຺ຕາ ຍຖາໂຍຄໍ "ມຍາ ສຸຕ"ນ຺ຕິ ຈ "ມມ ສຸຕ"ນ຺ຕິ ຈ ອຕ຺ຖຍ຺ວເຍ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ

ກິລ຺ຈາປິ ອຸປສຄ຺ໂຄ ກິຣິຍໍ ວິເສເສຕິ, ໂຊຕກມຕ຺ຕກາວໂຕ ປນ ສຕິປິ ຕສ຺ມິ ສຸຕສທ຺ໂທເຍວ ຕໍ ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ວທຕີຕິ ອນຸປສຄ຺ຄສ຺ສ ສຸຕສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖຸທ຺ຊາເຣ ເສົາປສຄ຺ຄສ຺ສ ຄຫຕໍ ນ ວິຣຸຊ຺ຊຕີຕິ ອາຫ "ເສົາປສຄ຺ໂຄ ຈ ອນຸປສຄ຺ໂຄ ຈາ"ຕິຯ ອສ຺ສາຕິ ສຸຕສທ຺ທສ຺ສຯ ອຸປສຄ຺ຄວເສນປິ ຊາຕຸສທ຺ໂທ ວິເສສຕ຺ຖວາຈໂກ ຍຖາ "ອນຸກວຕິ ປຣາກວຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຄຈ຺ຊນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ"ຕິຯ ຕຖາ ອນຸປສຄ຺ໂຄປິ ຊາຕຸສທ຺ໂທ ເສົາປສຄ຺ໂຄ ວິຍ ວິເສສຕ຺ຖວາຈໂກຕິ ອາຫ "ວິສ຺ສຸຕຊມ຺ມສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ"ຕິຯ ເອວມິທີເສສຸຯ ໂສຕວິລ຺ເລຍ຺ຍນ຺ຕິ ໂສຕທ຺ວາຣນິສ຺ສິເຕນ ວິລ຺ລາເຕນ ວິລ຺ລາຕພ຺ພໍ, ສສມ຺ກາຣກຖາ ວາ ເອສາ, ໂສຕທ຺ວາເຣນ ວິລ຺ລາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາຣວິລ຺ລາຕຊໂຣຕິ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນ ມໂນວິລ຺ລາເຕນ ວິລ຺ລາຕຊມ຺ມຊໂຣຯ ນ ຫິ ໂສຕທ຺ວາຣນິສ຺ສິຕວິລ຺ລາຕມຕ຺ເຕນ ຊມ຺ໂມ ວິລ຺ລາຍຕິ, ອຖ ໂຂ ຕທນຸສາຣມໂນວິລ຺ລາເຕເນວ, ສຸຕຊໂຣຕິ ຈ ຕຖາ ວິລ຺ລາຕຊມ຺ມຊໂຣ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ຕທຕ຺ໂຖເຍວ ສມ຺ກວຕີຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກມ຺ມກາວສາຊນານີ ສຸຕສທ຺ເທ ສມ຺ກວນ຺ຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸ "ອິຊ ປນາ"ຕິອາທິມາຫຯ ປຸພ຺ພາປຣປທສມ຺ພນ຺ຊວເສນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນຕາ, ອນຸປ຺ປນ຺ນຕາ ຈ ວິລ຺ລາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ສຸຕສທ຺ທສ຺ເສວ ວເສນ ອຍມຕ຺ໂຖ "ອຸປ຺ປນ຺ໂນ, ອນຸປ຺ປນ຺ໂນ"ຕິ ວາ ນ ວິລ຺ລາຕພ຺ໂພຕິ ໂຈທນາຍ ປຸພ຺ພາປຣປທສມ຺ພນ຺ຊວເສນ ເອຕທຕ຺ຖສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນຕໍ ທສ຺ເສຕຸ "ເມ-ສທ຺ທສ຺ສ ຫີ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຍາຕິ ອຕ຺ເຖ ສຕີຕິ ກຕ຺ຕຸຕ຺ເຖ ກຣຕນິທ຺ເທສວເສນ ມຍາຕິ ອຕ຺ເຖ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ສຕິ, ຍທາ ເມ-ສທ຺ທສ຺ສ ກຕ຺ຕຸວເສນ ກຣຕນິທ຺ເທໂສ, ຕທາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ມມາຕິ ອຕ຺ເຖ ສຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ຊິຍຕ຺ເຖ ສາມິນິທ຺ເທສວເສນ ມມາຕິ ອຕ຺ເຖ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ສຕິ, ຍທາ ສມ຺ພນ຺ຊວເສນ ສາມິ ນິທ຺ເທໂສ, ຕທາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ເອວໍ ສທ຺ທໂຕ ລາຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ວິລ຺ລາເປຕ຺ວາ ອິທານີ ເຕຫິ ທສ຺ເສຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ນິທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເອວເມເຕສູ"ຕິອາທິມາຫຯ ສຸຕສທ຺ທສນ຺ນິຊາເນ ປຍຸຕ຺ເຕນ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ສວນກິຣິຍາໂຊຕເກເນວ ກວິຕພ຺ພໍ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຖສ຺ສ ໂຊຕກມຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນິປ຺ປາຕານ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ເອວນ຺ຕິ ໂສຕວິລ຺ລາຕາທິວິລ຺ລາຕກິຈ຺ຈນິທສ຺ສນ"ນ຺ຕິຯ ສວນາຍ ເອວ ຫິ ອາກາໂຣ, ນິທສ຺ສນໍ, ອວຊາຣຕມ຺ປິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ເອວໍ-ສທ຺ທສ຺ສ ຕິວິໂຊປິ ອຕ຺ໂຖ ສວນກິຣິຍາໂຊຕກາເວນ ອິຊາຊິປ຺ເປໂຕຕິຯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ສມ຺ປຝິຈ຺ຊນາທີນໍ ໂສຕທ຺ວາຣິກວິລ຺ລາຕານໍ, ຕທກິນິປ຺ປາຕານລ຺ຈ ມໂນທ຺ວາຣິກ ວິລ຺ລາຕານໍ ຄຫຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຍໂຕ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາຣວິລ຺ລາຕຕ຺ເຖ ອິຊ ສຸຕສທ຺ໂທຕິ ວຸຕ຺ໂຕຯ ອວຊາຣຕຜລຕ຺ຕາ ສທ຺ທປ຺ໂຍຄສ຺ສ ສພ຺ພມ຺ປິ ວາກ຺ຍໍ ອນ຺ໂຕຄຊາວຊາຣຕໍ, ຕສ຺ມາ "ສຸຕ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ສຸຕເມວາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕິ ອາຫ "ອສ຺ສວນກາວປຝິກ຺ເຂປໂຕ"ຕິຯ ເອເຕນ ຫິ ວຈເນນ ອວຊາຣເຕນ ນິຣາກຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຍຖາ ປນ ຍໍ ສຸຕໍ ສຸຕເມວາຕິ ນິຍເມຕພ຺ພໍ, ຕຖາ ຈ ຕໍ ສຸຕໍ ສມ຺ມາ ສຸຕໍ ໂຫຕີຕິ ອວຊາຣຕຜລໍ ທສ຺ເສຕຸ ວຸຕ຺ຕໍ "ອນູນາຊິກາວິປຣີຕຄ຺ຄຫຕນິທສ຺ສນ"ນ຺ຕິຯ ອຖ ວາ ສທ຺ທນ຺ຕຣຕ຺ຖາໂປຫນວເສນ ສທ຺ໂທ ອຕ຺ຖໍ ວທຕີ, ຕສ຺ມາ "ສຸຕ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ອສຸຕໍ ນ ໂຫຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕິ ສນ຺ຊາຍ "ອສ຺ສວນກາວປຝິກ຺ເຂປ ໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິມິນາ ທີຍ຺ຄາທີນິວຕ຺ຕນໍ ກໂຣຕິ ທີຍ຺ຄາທີນໍ "ອສຸຕ"ນ຺ຕິ ສທ຺ທນ຺ຕຣຕ຺ຖກາເວນ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພຕ຺ຕາຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ນ ອິທໍ ມຍາ ອຕ຺ຕໂນ ລາເຕນ ທີຍ຺ຄໍ, ນ ຈ ສຍມ຺ກຸລາເຕນ ສຈ຺ຈິກຕໍ, ອຖ ໂຂ ສຸຕໍ, ຕລ຺ຈ ໂຂ ສຸຕໍ ສມ຺ມເທ

ວາຕິ຺ ຕເຫວ ສມ຺ມາ ສຸຕກາວໍ ສນ຺ຊາຍາຫ ‘‘ອນູນາ…ເປ… ທສ຺ສນ’’ນ຺ຕິ຺ ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ເອວາທິສຕ຺ຕິຍາ ເຈວ, ອຍ຺ຍຕ຺ຖາໂປ໌ຫເນນ ຈ;

ທ຺ວິຊາ ສທ຺ໂທ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣໍ, ນິວຕ຺ເຕຕິ ຍຖາຣຫ’’ນ຺ຕິ຺

ອປີຈ ອວຊາຣຕາຕ຺ເຖ ເອວໍ-ສທ຺ເທ ອຍມຕ຺ຖໂຍຊນາ ກຣິຍຕິຕິ ຕທເປກ຺ຂສ຺ສ ສຸຕສທ຺ທສ຺ສ ສາວຊາຣຕາຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ອສ຺ສວນກາວປຜິກ຺ເຂປໂຕ’’ຕິ, ຕທວຊາຣຕາຜລໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອນູ…ເປ… ທສ຺ສນ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ຺ ສວນ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ກາວສທ຺ເທນ ໂຍຄໂຕ ກມ຺ມສາຊໂນ ເວທິຕພ຺ໂພ ‘‘ສຸຍ຺ຍຕິ’’ຕິ຺ ອນູນາຊິກຕາຍ ກຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ສຸຕາກາຣໂຕ ອວິປ໌ຣິຕໍ , ອວິປ໌ຣິຕສ຺ສ ວາ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ຄຫຕໍ, ຕສ຺ສ ນິທສ຺ສນໍ ຕຖາ, ອິຕິ ສວນເຫຕຸ ສຸຕານ຺ຕປຸ໌ຄ຺ຄລສວນວິເສສວເສນ ອຍໍ ໂຍຊນາ ກຕາ຺

ເອວໍ ປ໌ທຕ຺ຕຍສ຺ສ ເອເກນ ປ໌ກາເຣນ ອຕ຺ຖໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ປ໌ກາຣນ຺ຕເຣນາປີ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕຖາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ສາຕິ ຍາ ກຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ຊມ຺ມສ຺ສວນາກາເຣນ ປ໌ວຕ຺ຕາ ມໂນທ຺ວາຣິກວິຍ຺ຍາຓວິຖິ, ຕສ຺ສາ຺ ສາ ຫິ ນານາປ໌ປ໌ກາເຣນ ອາຣມ຺ມເຓ ປ໌ວຕ຺ຕິຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ, ນ ໂສຕທ຺ວາຣິກ ວິຍ຺ຍາຓວິຖິ ເອກາຣມ຺ມເຓເຍວ ປ໌ວຕ຺ຕນໂຕ, ຕຖາ ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາເຣນາ’’ຕິ຺ ເຕນ ຫິ ໂສຕທ຺ວາຣິກວິຍ຺ຍາຓວິຖິ ນິວຕ຺ຕຕິ຺ ນານປ໌ປ໌ກາເຣນາຕິ ວກ຺ຂມາເນນ ອເນກວິຫິເຕນ ພ຺ຍຍ຺ຊນຕ຺ຖຄ຺ຄຫຕາກາຣສງ຺ຂາເຕນ ນານາວິເຊນ ອາກາເຣນ, ເອເຕນ ອິມິສ຺ສາ ໂຍຊນາຍ ອາກາຣຕ຺ໂຖ ເອວໍ-ສທ຺ໂທ ຄຫິໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ ປ໌ວຕ຺ຕິກາວປ໌ປ໌ກາສນນ຺ຕິ ປ໌ວຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ຖິກາວປ໌ປ໌ກາສນໍ຺ ຍສ຺ມີ ປ໌ກາເຣ ວຸຕ຺ຕປ໌ປ໌ກາຣາ ວິຍ຺ຍາຓວິຖິ ນານປ໌ປ໌ກາເຣນ ປ໌ວຕ຺ຕາ, ຕເຫວ ອາຣມ຺ມຕໍ ສນ຺ຊາຍ ‘‘ຊມ຺ມປ໌ປ໌ກາສນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປ໌ນ ສຸຕສທ຺ທສ຺ສ ຊມ຺ມຕ຺ຖໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຍໍ ຊມ຺ໂມ ສຸໂຕ’’ຕິ຺ ຕສ຺ສາ ຫິ ວິຍ຺ຍາຓວິຖິຍາ ອາຣມ຺ມຕເມວ ‘‘ອຍໍ ຊມ຺ໂມ ສຸໂຕ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ຕຍ຺ຈ ນິຍມິຍມານໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ວິຍ຺ຍາຓວິຖິຍາ ອາຣມ຺ມຕາກູຕໍ ສຸຕ຺ຕເມວ຺ ອຍຍ຺ເຫຕ຺ຖາຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ປ໌າກຜິກຣຕໍ຺ ຕປ໌ປ໌າກຜິກຣຕາຕ຺ໂຖ ເຫຕ຺ຖ ຫິ-ສທ຺ໂທ຺ ວິຍ຺ຍາຓວິຖິຍາ ກຣຕາກູຕາຍ ມຍາ ນ ອຍ຺ຍໍ ກຕໍ, ອິທໍ ປ໌ນ ອາຣມ຺ມຕໍ ກຕໍ຺ ກີ ປ໌ນ ຕນ຺ຕິ ເຈ? ອຍໍ ຊມ຺ໂມ ສຸໂຕຕິ຺ ອຍໍ ປ໌ເນຕ຺ຖາຊິປ໌ປ໌າໂຍ – ອາກາຣຕ຺ເຖ ເອວໍ-ສທ຺ເທ ‘‘ເອເກນາກາເຣນາ’’ຕິ ໂຍ ອາກາໂຣ ວຸຕ຺ໂຕ, ໂສ ອຕ຺ຖໂຕ ໂສຕທ຺ວາຣານຸສາຣວິຍ຺ຍາຓວິຖິຍາ ນານປ໌ປ໌ກາເຣນ ອາຣມ຺ມເຓ ປ໌ວຕ຺ຕິກາໂວເຍວ, ເຕນ ຈ ຕທາຣມ຺ມຕາກູຕສ຺ສ ຊມ຺ມສ຺ເສວ ສວນໍ ກຕໍ, ນ ອຍ຺ຍນ຺ຕິ຺ ເອວໍ ສວນກິຣິຍາຍ ກຣຕາກຕ຺ຕຸກມ຺ມວິເສໂສ ອິມິສ຺ສາ ໂຍຊນາຍ ທສ຺ສິໂຕ຺

ອຍ຺ຍມ຺ປີ ໂຍຊນມາຫ ‘‘ຕຖາ’’ຕິອາທິນາ຺ ນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ເອວໍ-ສທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນິທສ຺ສເນນ ຈ ນິທສ຺ສິຕພ຺ພສ຺ສາວິນາກາວໂຕ ‘‘ເອວນ຺ຕິ ນິທສ຺ສິຕພ຺ພປ໌ປ໌ກາສນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອິມິນາ ຫິ ຕທວິນາກາວໂຕ ເອວໍສທ຺ເທນ ສກລມ຺ປີ ສຸຕ຺ຕໍ ປ໌ຈ຺ຈາມຜ຺ຖມ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ, ສຸຕສທ຺ທສ຺ສ ກິຣິຍາປ໌ຣຕ຺ຕາ, ສວນກິຣິຍາຍ ຈ ສາຊາຣຕາວິຍ຺ຍາຓປ໌ປ໌ພນ຺ຊປ໌ຜິພທ຺ຊຕ຺ຕາ ຕສ຺ມິຍ຺ຈ ວິຍ຺ຍາຓປ໌ປ໌ພນ຺ເຊ ປຸ໌ຄ຺ຄລໂວຫາໂຣຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປຸ໌ຄ຺ຄລກິຈ຺ຈປ໌ປ໌ກາສນ’’ນ຺ຕິ຺ ສາຊາຣຕາວິຍ຺ຍາຓປ໌ປ໌ພນ຺ໂຊ ຫິ ປ໌ຕ຺ຕາຕ຺ຕິຍາ ອິຊ ປຸ໌ຄ຺ຄໂລ ນາມ, ສວນກິຣິຍາ ປ໌ນ ຕສ຺ສ ກິຈ຺ຈໍ ນາມ຺ ນ ຫິ ປຸ໌ຄ຺ຄລໂວຫາຣຣຫິເຕ ຊມ຺ມປ໌ປ໌ພນ຺ເຊ ສວນກິຣິຍາ ລພ຺ກາຕິ ໂວຫາຣວິສຍຕ຺ຕາ ຕສ຺ສາ ກິຣິຍາຍາຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ຺ ‘‘ອິທ’’ນ຺ຕິອາທິ ປີຕ຺ຫຕ຺ຖທສ຺ສນໍ ມຍາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິຍ຺ຍາຓປ໌ປ໌ພນ຺ຊສງ຺ຂາຕປຸ໌ຄ຺ຄລກູເຕນ ມຍາ຺ ສຸຕນ຺ຕິ ສວນກິຣິຍາສງ຺ຂາເຕນ ປຸ໌ຄ຺ຄລກິຈ຺ເຈນ ໂຍຊິຕໍ, ອິມິສ຺ສາ ປ໌ນ ໂຍຊນາຍ ປຸ໌ຄ຺ຄລພ຺ຍາປ໌າຣວິສຍສ຺ສ ປຸ໌ຄ຺ຄລສ຺ສ, ປຸ໌ຄ຺ຄລພ຺ຍາປ໌າຣສ຺ສ ຈ ນິທສ຺ສນໍ ກຕນ຺ຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ຺

ອາກາຣຕ຺ຖເມວ ເອວໍ-ສທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຸ໌ຣິມໂຍຊນາຍ ອຍ຺ຍຖາປີ ອຕ຺ຖໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕຖາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານສ຺ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິຍ຺ຍາຓປ໌ປ໌ພນ຺ຊສ຺ສ຺ ນານາກາຣປ໌ປ໌ວຕ຺ຕິຍາຕິ ນານປ໌ປ໌ກາເຣນ ອາຣມ຺ມເຓ ປ໌ວຕ຺ຕິຍາ຺ ນານປ໌ປ໌ການໍ ອຕ຺ຖພ຺ຍຍ຺ຊນສ຺ສ ຄຫຕໍ, ນານປ໌ປ໌ກາຣສ຺ສ ວາ ອຕ຺ຖພ຺ຍຍ຺ຊນສ຺ສ ຄຫຕໍ ຕຖາ, ຕໂຕເຍວ ສາ ‘‘ອາກາຣປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາຕິ ຕເຫວຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖຕິ ‘‘ເອວນ຺ຕິ ຫິ’’ຕິອາທິນາ຺ ອາກາຣປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕີຕິ ຈ ອຸປ໌າທາປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິເຍວ, ຊມ຺ມານໍ ປ໌ນ ປ໌ວຕ຺ຕິອາກາຣມຸປ໌າທາຍ ປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕທຍ຺ຍາຍ ອຸປ໌າທາປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິຍາ ວິເສສນຕ຺ຖໍ ‘‘ອາກາຣປ໌ຍ຺ຍຕ຺ຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕາ ວິສຍນິທ຺ເທໂສຕິ ອຸປ໌ປ໌ຕ຺ຕິຜ຺ຖານນິທ຺ເທໂສ຺ ໂສຕພ຺ພກູໂຕ ຫິ ຊມ຺ໂມ ສວນກິຣິຍາກຕ຺ຕຸກູຕສ຺ສ ປຸ໌ຄ຺ຄລສ຺ສ ສວນກິຣິຍາວເສນ ປ໌ວຕ຺ຕິຜ຺ຖານໍ ກິຣິຍາຍ ກຕ຺ຕຸກມ຺ມຜ຺ຖຕ຺ຕາ ຕພ຺ພເສນ ຈ ຕທາຊາຣສ຺ສາປີ ທພ຺ພສ຺ສ ອາຊາຣກາວສ຺ສ ອິຈ຺ຊິຕຕ຺ຕາ, ອິຊ ປ໌ນ ກິຣິຍາຍ ກຕ຺ຕຸປ໌ວຕ຺ຕິຜ຺ຖານກາໂວ ອິຈ຺ຊິໂຕຕິ ກມ຺ມເມວ ອາຊາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນາຫ ‘‘ກຕ຺ຕຸ ວິສຍຄ຺ຄຫຕສນ຺ນິຜ຺ຖານ’’ນ຺ຕິ,

ອາຣມ຺ມຓເມວ ວາ ວິສໂຍ. ອາຣມ຺ມຓລ຺ຫີ ຕທາຣມ຺ມຕິກສ຺ສ ປວຕ຺ຕິຍ຺ຖານໍ. ເອວມ຺ປີ ຫີ ອຕ຺ໂຖ ສຸວິລ຺ເລຍ຺ຍຕໂຣ ໂຫຕິ. ຍຖາວຸຕ຺ຕວຈເນ ປີຕ຺ທຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເອຕ຺ຕາວຕາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຕາວຕາ ເອຕ຺ຕເກນ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ເຖນ ປທຕ຺ຕເຍນ, ກຕໍ ໂຫຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ. ນານາກາຣປ຺ປວຕ຺ເຕນາຕິ ນານປ຺ປກາເຣນ ອາຣມ຺ມເຓ ປວຕ຺ເຕນ. ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາເນນາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິລ຺ລາຓວິຖິສງ຺ຂາເຕນ ຈິຕ຺ຕປ຺ປພນ຺ເຣນ. ຄຫຓສທ຺ເທ ເຈຕໍ ກຣຕໍ. ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານວິນິມ຺ມຸຕ຺ຕສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ກຕ຺ຕຸ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ອການເວປີ ສທ຺ທໂວຫາເຣນ ພຸທ຺ຣິປຣິກປ຺ປິຕເກທວຈນິຈ຺ຉາຍ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານໂຕ ອລ຺ລມິວ ຕໍສມ຺ງຄື ກຕ຺ວາ ອເກ ເທປີ ເກທໂວຫາເຣນ "ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາເນນ ຕໍສມ຺ງຄິໂນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂວຫາຣວິສໂຍ ຫີ ສທ຺ໂທ ເນການ຺ຕປຣມຕ຺ຖິໂກຕິ (ກາຣກຣູປສິທ຺ຣິຍໍ ໂຍ ກາເຣຕິ ສເທຕຸສຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ສວນກິຣິຍາວິສໂຍປີ ໂສຕພ຺ພຣມ຺ໂມ ສວນກິຣິຍາວເສນ ປວຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານສ຺ສ ອິຣ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ກຕ຺ຕຸກາວໂຕ ຕສ຺ສ ວິສໂຍເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ກຕ຺ຕຸ ວິສຍຄ຺ຄຫຓສນ຺ນິຍ຺ຖານ"ນ຺ຕີ.

ອປີຈ ສວນວເສນ ຈິຕ຺ຕປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ເອວ ສວນກິຣິຍາກາວໂຕ ຕໍວເສນ ຕທລ຺ລນາມຣູປຣມ຺ມສມຸທາຍກູຕສ຺ສ ຕໍກິຣິຍາກ ຕ຺ຕຸ ຈ ວິສໂຍ ໂຫຕີຕິ ກຕ຺ວາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ປຸຣິມນເຍ ສວນກິຣິຍາ, ຕກ຺ກຕ຺ຕາ ຈ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ຕຖາປວຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານເມວ, ຕສ຺ມາ ກິຣິຍາວິສໂຍປີ "ກຕ຺ຕຸ ວິສໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ປຈ຺ຈິມນເຍ ປນ ຕຖາປວຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາ ນໍ ກິຣິຍາ, ຕທລ຺ລຣມ຺ມສມຸທາໂຍ ປນ ກຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ກາມໍ ເອການ຺ຕໂຕ ກິຣິຍາວິສໂຍເຍເວສ ຣມ຺ໂມ, ຕຖາປີ ກິຣິຍາວເສນ "ຕພ຺ພນ຺ຕກຕ຺ຕຸ ວິສໂຍ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຕີ. ຕໍສມ຺ງຄິໂນຕິ ເຕນ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາເນນ ສມ຺ງຄິໂນ. ກຕ຺ຕູຕິ ກຕ຺ຕາຣສ຺ສ. ວິສໂຍຕິ ອາຣມ຺ມຓວເສນ ປວຕ຺ຕິຍ຺ຖານໍ, ອາຣມ຺ມຓເມວ ວາ. ສຸຕາກາຣສ຺ສ ຈ ເຖຣສ຺ສ ສມ຺ມາ ນິຈ຺ຉິຕກາວໂຕ "ຄຫຓສນ຺ນິຍ຺ຖານ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ອປໂຣ ນໂຍ – ຍສ຺ສ...ເປ... ອາກາຣປລ຺ລຕ຺ຕີຕິ ອາກາຣຕ຺ເຖນ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ໂຍຊນໍ ກຕ຺ວາ ຕເທວ ອວຣາຣຓຕ຺ຖມ຺ປີ ຄເທຕ຺ວາ ອິມສ຺ມິເຍວ ນເຍ ໂຍເຊຕຸໍ "ຄຫຕໍ ກຕໍ" ອິຈ຺ເຈວ ອວຕ຺ວາ "ຄຫຓສນ຺ນິຍ຺ຖານໍ ກຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ອວຣາຣເຓນ ຫີ ສນ຺ນິຍ຺ຖານມິຣາຣິປ຺ເປຕໍ, ຕສ຺ມາ "ເອຕ຺ຕາວຕາ"ຕິອາທິນາ ອວຣາຣຓຕ຺ຖມ຺ປີ ເອວໍ-ສທ຺ທໍ ຄເທຕ຺ວາ ອຍ ເມວ ໂຍຊນາ ກຕາຕິ ທສ຺ເສຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອິມິສ຺ສາ ປນ ໂຍຊນາຍ ຄຫຓາກາຣຄາຫກຕພ຺ພິສຍວິເສສນິທສ຺ສນໍ ກຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ.

ອລ຺ລມ຺ປີ ໂຍຊນມາຫ "ອຖ ວາ"ຕິອາທິນາ. ປຸພ຺ເພ ອຕ຺ຕນາ ສຸຕານໍ ນານາວິຫິຕານໍ ສຸຕ຺ຕສງ຺ຂາຕານໍ ອຕ຺ຖພ຺ຍລ຺ຊນານໍ ອຸປຣາຣິຕຣູປສ຺ສ ອາກາຣສ຺ສ ນິທສ຺ສນສ຺ສ, ອວຣາຣຓສ຺ສ ວາ ປກາສນສກາໂວ ເອວໍ-ສທ຺ໂທຕິ ຕທາກາຣາທິກູຕສ຺ສ ອຸປຣາຣຓສ຺ສ ປຸຄ຺ຄລປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ອຸປາທານກູຕຣມ຺ມປ຺ປພນ຺ຣພ຺ຍາປາຣຕາຍ "ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈນິທ຺ເທໂສ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຕນາ ສຸ ຕານລ຺ຫີ ອຕ຺ຖພ຺ຍລ຺ຊນານໍ ປຸນ ອຸປຣາຣຕໍ ອາກາຣາທິຕ຺ຕຍໍ, ຕລ຺ຈ ເອວໍ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ. ໂສ ປນ ຍໍ ຣມ຺ມປ຺ປພນ຺ຣໍ ອຸປາ ທາຍ ປຸຄ຺ຄລປລ຺ລຕ຺ຕິ ປວຕ຺ຕາ, ຕສ຺ສ ພ຺ຍາປາຣກູຕໍ ກິຈ຺ຈເມວ , ຕສ຺ມາ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈໍ ນິທ຺ທິສິຍຕີຕີ. ກາມໍ ສວນກິຣິຍາ ປຸຄ຺ຄລພ຺ຍາປາໂຣປີ ອວິເສເສນ, ຕຖາປີ ວິເສສໂຕ ວິລ຺ລາຓພ຺ຍາປາໂຣວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ວິລ຺ລາຓກິຈ຺ຈນິທ຺ເທໂສ"ຕີ. ຕຖາ ຫີ ປຸຄ຺ຄລວາທິນມ຺ປີ ສວນກິຣິຍາ ວິລ຺ລາຓນິຣເປກ຺ຂາ ນຕ຺ຖິ ສວນາທິນໍ ວິເສສໂຕ ວິລ຺ລາຓພ຺ຍາປາຣກາ ເວນ ອິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາ. ເນຕິ ສທ຺ທປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ເອການ຺ເຕເນວ ສຕ຺ຕວິສຍຕ຺ຕາ, ວິລ຺ລາຓກິຈ຺ຈສ຺ສ ຈ ສຕ຺ຕວິລ຺ລາຓານມເກທກຣຓວເສນ ຕຕ຺ເຖວ ສໂມທຫິຕພ຺ພໂຕ "ອຸກຍກິຈ຺ຈຍຸຕ຺ຕປຸຄ຺ຄລນິທ຺ເທໂສ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. "ອຍ"ນ຺ຕິ ອາທິ ຕປ຺ປາກຍິກຣຕໍ. ເອຕ຺ຖ ຫີ ສວນກິຈ຺ຈວິລ຺ລາຓສມ຺ງຄິນາຕິ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ນິທ຺ທິຍ຺ຖໍ ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈໍ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປນ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ ສວນກິຈ຺ຈວິລ຺ລາຓສມ຺ງຄິກາເວນ ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈໍ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈສມ຺ງຄິນາ"ຕິ ອວຕ຺ວາ "ສວນກິຈ຺ຈວິລ຺ລາຓສມ຺ງຄິນາ"ຕິ ອາຫ, ຕສ຺ມາ "ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ນິທ຺ທິຍ຺ຖສວນກິຈ຺ຈວຕາ ວິລ຺ລາເຓນ ສມ຺ງຄິນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິລ຺ລາຓວເສນ, ລທ຺ຣສວນກິຈ຺ຈໂວຫາເຣນາຕິ ຈ ສຸຕສທ຺ເທນ ນິທ຺ທິຍ຺ຖໍ ວິລ຺ລາຓກິຈ຺ຈໍ ສນ຺ຣາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສວນ ເມວ ກິຈ຺ຈໍ ຍສ຺ສາຕິ ຕຖາ. ສວນກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ໂວຫາໂຣ ສວນກິຈ຺ຈໂວຫາໂຣ, ລທ຺ໂຣ ໂສ ເຍນາຕິ ຕຖາ. ລທ຺ຣສວນກິຈ຺ຈໂວຫາ ເຣນ ວິລ຺ລາຓສງ຺ຂາເຕນ ວເສນ ສາມຕ຺ຖິເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອຍໍ ປນ ສມ຺ພນ຺ໂຣ – ສວນກິຈ຺ຈວິລ຺ລາຓສມ຺ງຄິນາ ປຸຄ຺ຄເລນ ມຍາ ລທ຺ຣສວນກິຈ຺ຈໂວຫາເຣນ ວິລ຺ລາຓວເສນ ກຣຓກູເຕນ ສຸຕນ຺ຕີ.

ອປີຈ "ເອວ"ນ຺ຕິ ສທ຺ທສ຺ສຕ຺ໂຖ ອວິຊ຺ຊມານປລ຺ລຕ຺ຕິ, "ສຸຕ"ນ຺ຕິ ສທ຺ທສ຺ສຕ຺ໂຖ ວິຊ຺ຊມານປລ຺ລຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ເຕ ຕຖາຣູປປລ຺ລຕ຺ຕິ ອຸປາທານກູຕປຸຄ຺ຄລພ຺ຍາປາຣກາເວເນວ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ "ເອວນ຺ຕິ ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈນິທ຺ເທໂສ. ສຸຕນ຺ຕິ ວິລ຺ລາຓກິຈ຺ຈນິທ຺ເທໂສ"ຕີ. ນ ຫີ ປຣມຕ຺ຖໂຕເຍວ ນິຍມິຍມາເນ ສຕິ ປຸຄ຺ຄລກິຈ຺ຈວິລ຺ລາຓກິຈ຺ຈວເສນ ອຍໍ ວິກາໂຄ ລພ຺ກ

ຕິຕິ។ ອິມິສ຺ສາ ປ໌ນ ໂຍຊນາຍ ກຕ຺ຕຸພ຺ຍາປ໌າຣກຣຓພ຺ຍາປ໌າຣກຕ຺ຕຸນິທ຺ເທໂສ ກໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ។

ສພ຺ພສ຺ສາປີ ສທ຺ທານິຄມນິຍສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິມ຺ເຂເນວ ປ໌ຜິປ໌ຊ຺ຊິຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ສພ຺ພາສລ຺ຈ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕີນໍ ວິຊ຺ຊມານາ ທິວເສນ ລສຸ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິເກເທສຸ ອນ຺ໂຕຄຜຕ຺ຕາ ຕາສຸ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທີນໍ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕີນໍ ສຣູປີ ນິທ຺ຜາເຣຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເອວນ຺ຕິ ຈາ"ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕ຺ຖ "ເອວ"ນ຺ຕິ ຈ "ເມ"ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈມານສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອາກາຣາທິກູຕສ຺ສ ຜມ຺ມານໍ ອສລ຺ ລກ຺ຂຓກາວໂຕ ອວິຊ຺ຊມານປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິກາໂວຕິ ອາຫ "ສຈ຺ຈິກຍ຺ຖປ໌ຣມຕ຺ຖວເສນ ອວິຊ຺ຊມານປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ"ຕິ។ ສຈ຺ຈິກ ຍ຺ຖປ໌ຣມຕ຺ຖວເສນາຕິ ຈ ກູຕຕ຺ເຖົາຕ຺ຕມຕ຺ຖວເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ໂຍ ມາຍາມຣີຈິອາທໂຍ ວິຍ ອກູຕຕ຺ໂຖ, ອນຸສ຺ສວາທິຫິ ຄເຫຕພ຺ໂພ ວິຍ ອນຸຕ຺ຕມຕ຺ໂຖ ຈ ນ ໂຫຕິ, ໂສ ຣູປສທ຺ທາທິສກາໂວ, ຣຸປ຺ປນານຸກວນາທິສກາໂວ ວາ ອຕ຺ໂຖ "ສຈ຺ຈິກຍ຺ໂຖ, ປ໌ຣມຕ຺ໂຖ"ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, "ເອວໍ ເມ"ຕິ ປ໌ທານໍ ປ໌ນ ອຕ຺ໂຖ ອກູຕຕ຺ຕາ, ອນຸຕ຺ຕມຕ຺ຕາ ຈ ນ ຕຖາ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕສ຺ ມາ ກູຕຕ຺ເຖົາຕ຺ຕມຕ຺ຖສງ຺ຂາເຕນ ສຈ຺ຈິກຍ຺ຖປ໌ຣມຕ຺ຖວເສນ ວິເສສນກູເຕນ ອວິຊ຺ຊມານປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິເຍວາຕິ។ ເອເຕນ ຈ ວິເສສເນນ ພາລຊເນຫິ "ອຕ຺ຖິ"ຕິ ປ໌ຣິກປ຺ປີຕໍ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິມຕ຺ຕໍ ນິວຕ຺ເຕຕິ។ ຕເທວຕ຺ຖໍ ປ໌າກຜໍ ກໂຣຕິ, ເຫຕຸນາ ວາ ສາເຜຕິ "ກິລ຺ເຫຕ຺ຖ ຕ"ນ຺ຕິອາທິນາ។ ຍໍ ຜມ຺ມຊາຕໍ, ອຕ຺ຖຊາຕໍ ວາ "ເອວ"ນ຺ຕິ ວາ "ເມ"ຕິ ວາ ນິທ຺ເທສໍ ລເກຖ, ຕໍ ເອຕ຺ຖ ຣູປຜສ຺ ສາທິຜມ຺ມສມຸທາເຍ, "ເອວໍ ເມ"ຕິ ປ໌ທານໍ ວາ ອຕ຺ເຖ។ ປ໌ຣມຕ຺ຖໂຕ ນ ອຕ຺ຖີຕິ ໂຍຊນາ។ ຣູປຜສ຺ສາທິກາເວນ ນິທ຺ທິຍ຺ໂຖ ປ໌ຣມຕ຺ຖໂຕ ເອຕ຺ຖ ອຕ຺ເຖວ, "ເອວໍ ເມ"ຕິ ປ໌ນ ນິທ຺ທິຍ຺ໂຖ ນຕ຺ຖີຕິ ອຜິປ຺ປ໌າໂຍ។ ສຸຕນ຺ຕິ ປ໌ນ ສທ຺ທາຍຕນໍ ສນ຺ຜາຍາຫ "ວິຊ຺ຊມານປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ"ຕິ។ "ສຈ຺ຈິກຍ຺ຖປ໌ຣມຕ຺ຖວເສນາ"ຕິ ເຈຕ຺ຖ ອຜິກາໂຣ។ "ຍລ຺ຫີ"ຕິອາທິ ຕປ຺ປ໌າກຜິກຣຕໍ, ເຫຕຸທສ຺ສນໍ ວາ។ ຍໍ ຕໍ ສທ຺ທາຍຕນໍ ໂສເຕນ ໂສຕທ຺ວາເຣນ, ຕນ຺ນິສ຺ສິຕວິລ຺ລາເຓນ ວາ ອຸປລທ຺ຜໍ ອຜິຄມິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ເຕນ ຫິ ສທ຺ທາຍຕນມິຜ ຄຫິຕໍ ກມ຺ມສາຜເນນາຕິ ທສ຺ເສຕິ។

ເອວໍ ອຍ຺ຖກຖານເຍນ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິສຣູປີ ນິທ຺ຜາເຣຕ຺ວາ ອິທານິ ອຍ຺ຖກຖາມຸຕ຺ຕເກນາປີ ນເຍນ ວຸຕ຺ເຕສຸ ລສຸ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິເກເທສຸ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທີນໍ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕີນໍ ສຣູປີ ນິທ຺ຜາເຣນ຺ໂຕ "ຕຖາ"ຕິອາທິມາຫ។ ອຸປ໌າທາປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ ອາທໂຍ ຫິ ໂປ໌ຣາຕຍ຺ຖກຖາໂຕ ມຸຕ຺ຕາ ສງ຺ຄຫກາເຣເນວ ອາຈຣິເຍນ ວຸຕ຺ຕາ។ ວິຕ຺ຖາໂຣ ອກິຜມ຺ມຍ຺ຖກຖາຍ ຄເຫຕພ຺ໂພ។ ຕໍ ຕນ຺ຕິ ຕໍ ຕໍ ຜມ຺ມຊາຕໍ, ໂສຕປ໌ຖມາຄເຕ ຜມ຺ເມ ອຸປ໌າທາຍ ເຕສໍ ອຸປ໌ຜາຣິຕາກາຣນິທສ຺ສນາວຜາຣຕາສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຈາມສນວເສນ ເອວນ຺ຕິ ຈ ສສນ຺ຕຕິປ໌ຣິ ຍາປນ຺ເນ ຂນ຺ເຜ ອຸປ໌າທາຍ ເມຕິ ຈ ວຕ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຣູປເວທນາທິເກເທຫິ ຜມ຺ເມ ອຸປ໌າທາຍ ນິສ຺ສາຍ ກາຣຕໍ ກຕ຺ ວາ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ ອຸປ໌າທາປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ ຍຖາ "ຕານິ ຕານິ ອງ຺ຄານິ ອຸປ໌າທາຍ ຣໂຖ ເຄທໍ, ເຕ ເຕ ຣູປຣສາທໂຍ ອຸປ໌າທາຍ ໝໂຜ ປໂຜ, ຈນ຺ທິມສູຣິຍປ໌ຣິວຕ຺ຕາທໂຍ ອຸປ໌າທາຍ ກາໂລ ທິສາ"ຕິອາທິ។ ປ໌ລ຺ລເປຕພ຺ພຍ຺ເຖນ ເຈສາ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ ນາມ, ນ ປ໌ລ຺ລາປນຍ຺ເຖນ។ ຍາ ປ໌ນ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປ໌ລ຺ລາປນາ, ອຍໍ ອວິຊ຺ຊມານປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິເຍວ។ ທິຍ຺ຖາທີນິອຸປ໌ນິຜາຍວຕ຺ຕພ຺ພໂຕ ຕິ ທິຍ຺ຖມຸຕວິລ຺ລາເຕ ອຸປ໌ນິຜາຍ ອຸປ໌ຕ຺ຖມ຺ກໍ ກຕ຺ວາ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ។ ທິຍ຺ຖາທິສກາວວິຣຫິເຕ ສທ຺ທາຍຕເນ ວຕ຺ຕມາໂນປີ ຫີ ສຸຕໂວຫາໂຣ "ທຸຕິຍໍ ຕຕິຍ"ນ຺ຕິອາທີໂກ ວິຍ ປ໌ຖມາທີນິ ທິຍ຺ຖມຸຕວິລ຺ລາເຕ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ປ໌ວຕ຺ໂຕ "ອຸປ໌ນິຜາປ໌ລ຺ລຕິ"ຕິ ວຸຈ຺ຈເຕ។ ສາ ປ໌ເນສາ ອເນກວິຜາ ຕທລ຺ລເປກ຺ຂູປ໌ນິຜາ ຫຕ຺ຖຄຕູປ໌ນິຜາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕູປ໌ນິຜາສມາໂຣປີ ຕູປ໌ນິຜາ ອວິທູຣຄຕູປ໌ນິຜາ ປ໌ຜິກາຄູປ໌ນິຜາ ຕພ຺ພຫຸລູປ໌ນິຜາຕພ຺ພິສິຍ຺ຖູປ໌ນິຜາ"ຕິອາທິນາ។ ຕາສຸ ອຍໍ "ທຸຕິຍໍ ຕຕິຍ"ນ຺ຕິອາທິ ກາ ວິຍ ປ໌ຖມາທີນໍ ທິຍ຺ຖາທີນໍ ອລ຺ລມລ຺ລມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕທລ຺ລເປກ຺ຂູປ໌ນິຜາປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິ ນາມ។

ເອວໍ ປ໌ລ຺ລຕ຺ຕິຍາປີ ອຕ຺ຖານິຄມນິຍຕາສງ຺ຂາຕໍ ທສ຺ເສຕພ຺ພຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ສທ຺ທສາມຕ຺ຖິເຍນ ທີເປຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ນິທ຺ຜາເຣຕ຺ວາ ທີເປນ຺ໂຕ "ເອຕ຺ຖ ຈາ"ຕິອາທິມາຫ។ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມີ ວຈນຕ຺ຕເຍ។ ຈ-ສທ຺ໂທ ອຸປ໌ນ຺ຍາໂສ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣໍ ອາຣກິຕ຺ກາເມນ ໂຍຊິຕຕ຺ຕາ។ "ສຸຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ອສຸຕໍ ນ ໂຫຕີຕິ ປ໌ກາສິໂຕຍມຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ຕຖາ ສຸຕ-ສທ຺ເທນ ປ໌ກາສິຕາ ອຕ຺ຕນາ ປ໌ຜິວິທ຺ຜສຸຕ຺ຕສ຺ສ ປ໌ກາຣວິເສສາ "ເອວ"ນ຺ຕິ ເຖເຣນ ປ໌ຈ຺ຈາມຍ຺ຖາຕິ ເຕນ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ອສມ຺ໂມໂຫ ທີປີໂຕ ນາມ, ເຕນາຫ "ເອວນ຺ຕິ ວຈເນນ ອສມ຺ໂມຫໍ ທີເປຕິ"ຕິ។ ອສມ຺ໂມຫນ຺ຕິ ຈ ຍຖາສຸເຕ ສຸຕ຺ເຕ ອສມ຺ໂມຫໍ។ ຕເທວ ຍຸຕ຺ຕິຍາ, ພ຺ຍຕິເຣ ເກນ ຈ ສມຕ຺ເຖຫິ "ນ ຫີ"ຕິອາທິນາ ວກ຺ຂມານລ຺ຈ ສຸຕ຺ຕໍ ນານປ຺ປ໌ກາຣໍ ທຸປ຺ປ໌ຜິວິທ຺ຜລ຺ຈ។ ເອວໍ ນານປ຺ປ໌ກາເຣ ທຸປ຺ປ໌ຜິວິທ຺ເຜ ສຸຕ຺ເຕ ກຖໍ ສມ຺ມູລ຺ໂຫ ນານປ຺ປ໌ກາຣປ໌ຜິເວຜສມຕ຺ໂຖ ກວິສ຺ສຕິ។ ອິມາຍ ຍຸຕ຺ຕິຍາ, ອິມິນາ ຈ ພ຺ຍຕິເຣເກນ ເຖຣສ຺ສ ຕຕ຺ຖ ອສມ຺ມູລ຺ຫກາວສງ຺ຂາໂຕ ທີເປຕພ຺ໂພ ອຕ຺ໂຖ ວິລ຺ລາຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ເອວມິທິເສສຸ ຍຖາຣຫໍ។ ກຄວໂຕ ສມ຺ມຸຂາ ສຸຕາກາຣສ຺ສ ຍາຖາວໂຕ ອຸປ໌ຣິ ເຖເຣນ ທສ຺ສິຍມານຕ຺ຕາ "ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອສມ຺ໂມສໍ ທີເປຕິ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກາລນ຺ຕເຣນາຕິ ສຸຕກາລໂຕ ອປ໌ເຣນ ກາເລນ។ ຍສ຺ສ…ເປ… ປ໌ຜິຊານາຕິ, ເຖຣສ຺ສ ປ໌ນ ສ຺ວຕ຺ຕກາຊເນ ປ໌ກ຺ຂິຕ຺ຕສີຫວສາ ວິຍ ອນສ຺ສມານໍ ອສມ຺ມຸຍ຺ຖໍ ຕິຍ຺ຖຕິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ເອວໍ ປ໌ຜິຊານາຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ເອວໍ ທີປີເຕນ ປ໌ນ ອຕ຺ເຖນ ກີ ປ໌ກາສິຕນ຺ຕິ ອາຫ "ອິຈ຺ຈສ຺

ສາ''ຕິອາທີ. ຕຕຸຖ ອິຈຸຈສຸສາຕິ ອິຕິ ອສຸສ, ຕສຸມາ ອສມຸໂມຫສຸສ, ອສມຸໂມສສຸສ ຈ ທີປີຕຕຸຕາ ອສຸສ ເຖຣສຸສປຍຸຍາສິທຸຂິ ຕິອາທີນາ ສມຸພນຸໂຂ. ອສມຸໂມເຫນາຕິ ສມຸໂມຫາກາເວນ. ປຍຸຍາວຊຸຊິຕສມາຂິອາທີຂມຸມຊາເຕນ ຕໍສມຸປຍຸຕຸຕາຍ ປຍຸຍາຍ ສິທຸຂີ ສຫຊາຕາທີສຕຸຕິຍາ ສິຊຸຊນໂຕ. ສມຸໂມຫປຜິປກຸເຂນ ວາ ປຍຸຍາສງຂາເຕນ ຂມຸມຊາເຕນ. ສວນ ກາລສມຸກູຕາຍ ຫິ ປຍຸຍາຍ ຕທຸຕຸຕຣິກາລປຍຸຍາສິທຸຂີ ອຸປນິສຸສຍາທີໂກຜິຍາ ສິຊຸຊນໂຕ. ອິຕຣຕຸຖາປີ ຍຖາຣຫໍ ນໂຍ ເນຕພຸໂພ.

ເອວໍ ປກາສິເຕນ ປນ ອຕຸເຖນ ກິ ວິກາວິຕນຸຕິ ອາຫ ''ຕຕຸຖາ''ຕິອາທີ. ຕຕຸຖາຕິ ເຕສຸ ທຸພຸພິເຂສຸ ຂມຸເມສຸ. ພຸຍຍຸຊນານໍ ປຜິວິຊຸຊິຕພຸໂພ ອາກາໂຣ ນາຕິຄມຸກີໂຣ, ຍຖາສຸຕຂາຣຕາເມວ ຕຕຸຖ ກຣຕີຍໍ, ຕສຸມາ ຕຕຸຖ ສຕິຍາ ພຸຍາປາໂຣ ອຂິໂກ, ປຍຸຍາ ປນ ຄຸຕີກູຕາຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ປຍຸຍາປຸພຸພງຄມາຍາ''ຕິອາທີ. ປຍຸຍາຍ ປຸພຸພງຄມາ ປຍຸຍາປຸພຸພງຄມາຕິ ຫິ ນິພຸພຈນໍ, ປຸພຸພງຄມຕາ ເຈຕຸຖ ປຂານກາໂວ ''ມໂນປຸພຸພງຄມາ ຂມຸມາ''ຕິອາທີສຸ (ຂ. ປ. ໑) ວິຍ. ອປີຈ ຍຖາ ຈກຸຂຸວິຍຸຍາຕາທີສຸ ອາວຊຸຊນາທໂຍ ປຸພຸພງຄມາ ສມານາປີ ຕທາຣມຸມຕສຸສ ອວິຊານນໂຕ ອປຸປຂານກູຕາ, ເອວໍ ປຸພຸພງຄມາຍປີ ອປຸປຂານຕຸເຕ ສຕິ ປຍຸຍາປຸພຸພງຄມາ ເອຕິສຸສາຕິ ນິພຸພຈນມຸປີ ຍຸຊຸຊຕິ. ປຸພຸພງຄມຕາ ເຈຕຸຖ ປຸເຣຈາຣິກາໂວ. ອິຕິ ສຫຊາຕປຸພຸພງຄໂມ ປຸເຣຊາຕປຸພຸພງຄໂມຕິ ທຸວິໂຂປີ ປຸພຸພງຄໂມ ອິຂ ສມຸກວຕິ, ຍຖາ ເຈຕຸຖ, ເອວໍ ສຕິ ''ປຸພຸພງຄມາຍາ''ຕິ ເອຕຸຖາປີ ຍຖາສມຸກວເມສ ນໂຍ ເວທິຕພຸໂພ. ເອວໍ ວິກາວິເຕນ ສມຕຸຖຕາວຈເນນ ກິມນຸກາວິຕນຸຕິ ອາຫ ''ຕທຸກຍສມຕຸຖຕາໂຍເຄ ນາ''ຕິອາທີ. ຕຕຸຖ ອຕຸຖພຸຍຍຸຊນສມຸປນຸນສຸສາຕິ ອຕຸຖພຸຍຍຸຊເນນ ປຣິປຸຕຸຕສຸສ, ສງກາສນາທີທີ ວາ ຉຫີ ອຕຸຖປເທຫີ, ອກຸຂຣາທີທີ ຈ ຉຫີ ພຸຍຍຸຊນປເທຫີ ສມນຸນາຄຕສຸສ, ອຕຸຖພຸຍຍຸຊນສງຂາເຕນ ວາ ຣເສນ ສາທຸຣສສຸສ. ປຣິຍຕຸຕິຂມຸໂມ ເຍວ ນວໂລກຸຕຸຕຣຣຕນສນຸນິຂານໂຕ ສຕຸຕວິຂສຸສ, ທສວິຂສຸສ ວາ ຣຕນສຸສ ສນຸນິຂາໂນ ໂກໂສ ວິຍາຕິ ຂມຸມໂກໂສ, ຕຖາ ຂມຸມກຕຸຫາຄາໂຣ, ຕຕຸຖ ນິຍຸຕຸໂຕຕິ ຂມຸມກຕຸຫາຄາຣິໂກ. ອຖ ວາ ນານາຣາຊກຕຸຫຣກຸຂໂກ ກຕຸຫາຄາຣິໂກ ວິຍາຕິ ກຕຸຫາຄາຣິໂກ, ຂມຸມສຸສ ອນຸຣກຸຂໂກ ກຕຸຫາຄາຣິໂກຕິ ຕເມວ ສທິສຕາກາຣຕາທສຸສເນນ ວິເສເສຕຸວາ ''ຂມຸມກຕຸຫາຄາຣິໂກ''ຕິ ວຸຕຸໂຕ. ຍຖາຫ –

''ພຫຸສຸສຸໂຕ ຂມຸມຂໂຣ, ສພຸພປາຄີ ຈ ສາສເນ;

ອານນຸໂທ ນາມ ນາເມນ, ຂມຸມາຣກຸໂຂ ຕວໍ ມຸເນ''ຕິ. (ອປ. ໑໗໔໔໔);

ອຍຸຍຖາປີ ທີເປຕພຸພມຕຸຖໍ ທີເປຕິ ''ອປໂຣ ນໂຍ''ຕິອາທີນາ, ເອວໍ ສຫເທນ ວຸຈຸຈມານານໍ ອາກາຣນິທສຸສນາວຂາຣຕາຕຸຖານໍ ອວິປຣີຕສທຸຂມຸມວິສຍຕຸຕາ ຕພຸພິສເຍຫີ ເຕຫີ ອຕຸເຖຫີ ໂຍນິໂສ ມນສິກາຣສຸສ ທີປນໍ ຍຸຕຸຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ໂຍນິ…ເປ… ທີເປຕີ''ຕິ. ''ອໂຍນິໂສ''ຕິອາທີນາ ພຸຍຕິເຣເກນ ຍາປກເຫຕຸທສຸສນໍ. ຕຕຸຖ ກຕຸຖຈິ ທີ-ສທຸໂທ ທີສຸສຕິ, ໂສ ກາຣເຕ, ກສຸມາຕິ ອຕຸໂຖ, ອິມິນາ ວຈເນເວ ໂຍນິໂສ ມນສິກໂຣໂຕ ນານປຸປກາຣປຜິເວຂສມຸກວໂຕ ອຕຸຄິ ວິຍ ຂູເມນ ກາຣິເຍນ ກາຣຕາກູໂຕ ໂສ ວິຍຸຍາຍຕິຕິ ຕທນຸວຍມຸປີ ອຕຸຖາປຕຸຕິຍາ ທສຸເສຕິ. ເອສ ນໂຍ ສພຸພຕຸຖ ຍຖາຣຫໍ. ''ພຸຣທຸມຊາລໍ ອາວຸໂສ ກຕຸຖ ກາສິຕ''ນຸຕິອາທີ ປຸຈຸຉາວເສນ ອຂຸນາ ປກຣຕປຸປຕຸຕສຸສ ວກຸຂມານສຸສ ສຸຕຸຕສຸສ ''ສຸຕ''ນຸຕິ ປເທນ ວຸຈຸຈມານໍ ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ສວນໍ ສມາຂານມນຸຕເຣນ ນ ສມຸກວຕີຕິ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ ''ອວິກຸເຂປໍ ທີເປຕີ''ຕິ. ''ວິກຸຂິຕຸຕຈິຕຸຕສຸສາ''ຕິອາທີນາ ພຸຍຕິເຣກກາຣເຕນ ຍາປກເຫຕຸໍ ທສຸເສຕຸວາ ຕເທວ ສມຕຸເຖຕິ ''ຕຖາ ຫີ''ຕິອາທີນາ. ສພຸພສມຸປຕຸຕິຍາຕິ ສພຸເພນ ອຕຸຖພຸຍຍຸຊນເທສກປໂຍຊນາທີນາ ສມຸປຕຸຕິຍາ. ກິ ອິມິນາ ປກາສິຕນຸຕິ ອາຫ ''ໂຍນິໂສ ມນສິກາເຣນ ເຈຕຸຖາ''ຕິອາທີ. ເອຕຸຖາຕິ ເອຕສຸມີ ຂມຸມທຸວເຍ. ''ນ ຫີ ວິກຸຂິຕຸຕຈິຕຸໂຕ''ຕິອາທີນາ ກາຣຕາກູເຕນ ອວິກຸເຂເປນ, ສປຸປຸຣິສູປນິສຸສເຍນ ຈ ຜລກູຕສຸສ ສທຸຂມຸມສຸສວນສຸສ ສິທຸຂິຍາ ເອວ ສມຕຸຖນໍ ວຸຕຸຕໍ, ອວິກຸເຂເປນ ປນ ສປຸປຸຣິສູປນິສຸສຍສຸສ ສິທຸຂິຍາ ສມຕຸຖນໍ ນ ວຸຕຸຕໍ. ກສຸມາຕິ ເຈ? ວິກຸຂິຕຸຕຈິຕຸຕານໍ ສປຸປຸຣິເສ ປຍິຣຸປາສນາກາວສຸສ ອຕຸຖໂຕ ສິທຸຂຕຸຕາ. ອຕຸຖວເສເນວ ທີ ໂສ ປາກ ໂຜຕິ ນ ວຸຕຸໂຕ.

ເອຕຸຖາຫ – ຍຖາ ໂຍນິໂສ ມນສິກາເຣນ ຜລກູເຕນ ອຕຸຕສມຸມາປຕິຂີປຸພຸເພກຕປຸຍຸຍຕານໍ ກາຣຕາກູຕານໍ ສິທຸຂີ ວຸຕຸຕາ ຕທວິນາກາວໂຕ, ເອວໍ ອວິກຸເຂເປນ ຜລກູເຕນ ສທຸຂມຸມສຸສວນສປຸປຸຣິສູປນິສຸສຍານໍ ກາຣຕາກູຕານໍ ສິທຸຂີ ວຕຸຕພຸພາ ສິຍາ ອສຸສຸຕວໂຕ, ສປຸປຸຣິສູປນິສຸສຍວິຣຫິຕສຸສ ຈ ຕທກາວໂຕ. ເອວໍ ສນຸເຕປີ ''ນ ຫີ ວິກຸຂິຕຸຕຈິຕຸໂຕ''ຕິອາທີສມຕຸຖນວຈເນນ ອວິກຸເຂເປນ, ສປຸປຸຣິສູປນິສຸສເຍນ ຈ ກາຣຕາກູເຕນ ສທຸຂມຸມສຸສວນສຸເສວ ຜລກູຕສຸສ ສິທຸຂີ ວຸຕຸຕາ, ກສຸມາ ປເນວໍ ວຸຕຸຕາ

ຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ອຊິປຸປາຍນຸຕຣສມຸກວໂຕ ທີ ຕຖາ ສີຫຸຊີ ວຸຕຸຕາ។ ອຍໍ ປເນຕຸຖານີປຸປາໂຍ – ສທຸຊມຸມສຸສວນສປຸປຸຣິສູປນິສຸສ
ຍາ ນ ເອກນຸເຕນ ອວິກຸເຂປສຸສ ກາຣຕໍ ພາຫິຣກາຣຕຸຕາ, ອວິກຸເຂໂປ ປນ ສປຸປຸຣິສູປນິສຸສໂຍ ວິຍ ສທຸຊມຸມສຸສວນສຸສ
ເອກນຸຕກາຣຕໍ ອຊຸຊຸຕຸຕິກກາຣຕຸຕາ, ຕສຸມາ ເອກນຸຕກາຣເຕາ ໂຫນຸເຕ ກິມຕຸຖິຍາ ອເນກນຸຕກາຣຕໍ ປຕິ
ຜລກາວປຣິກປຸປນາຕິ ຕຖາເຍເວຕສຸສ ສີຫຸຊີ ວຸຕຸຕາຕິ។ ເອຕຸຖ ຈ ປດຸມໍ ຜເລນ ກາຣຕສຸສ ສີຫຸຊີທສຸສນໍ ນທີປູເຣນ ວິຍ
ອຸປຣີ ວຸຜຸດິສພຸກາວສຸສ, ທຸຕິຍໍ ກາຣເຕນ ຜລສຸສ ສີຫຸຊີທສຸສນໍ ເອກນຸຕວສຸສິນາ ວິຍ ເມໂຫວຸຜຸດາເນນ ວຸຜຸດິປວຕຸຕິຍາ។

''ອປໂຣ ນໂຍ''ຕິອາທີນາ ອລຸລຖາປິ ທີເປຕພຸພຕຸຖມາຫ, ຍສຸມາ ນ ໂຫຕິຕິ ສມຸພນຸໂຊ។ ເອວນຸຕິ...ເປ... ນານາກາຣນິທຸເທ
ໂສຕິ ເທຜຸດາ ວຸຕຸຕໍ, ໂສ ຈ ອາກາໂຣຕິ ໂສຕທຸວາຣານຸສາຣວິລຸລາຕວິຖີສງຂາຕສຸສ ຈິຕຸຕສນຸຕານສຸສ ນານາກາເຣນ
ອາຣມຸມເຕ ປວຕຸຕິຍາ ນານຕຸຖພຸຍລຸຊນຄຸຄຫຕສງຂາໂຕ ໂສ ກຄວໂຕ ວຈນສຸສ ອຕຸຖພຸຍລຸຊນປຸປເກທປຣິຈຸເຊທວເສນ
ສກລສາສນສມຸປຕຸຕິໂອຄາຫນາກາໂຣ។ ເອວໍ ກທຸທໂກຕິ ນິຣວເສສປຣທິຕປາຣິປູຣີກາວກາຣຕຸຕາ ເອວໍ ຍຖາວຸຕຸເຕນ ນານ
ຕຸຖພຸຍລຸຊນຄຸຄຫເຕນ ສຸນຸທໂຣ ເສຜຸໂດ, ສມາສປທໍ ວາ ເອຕໍ ເອວໍ ອິທິໂສ ກທຸໂທ ຍສຸສາຕິ ກຕຸວາ។ ນ ປຕິຫິໂຕ ອປຸປຕິຫີ
ໂຕ, ສມຸມາ ອປຸປຕິ ຫິໂຕ ອຕຸຕາ ຍສຸສາຕິ ຕຖາ, ຕສຸສ។ ປຈຸຈິມຈກຸກທຸວຍສມຸປຕຸຕິນຸຕິ ອຕຸຕສມຸມາປຕິຊິປຸພຸເພກຕປຸລຸລ
ຕາສງຂາຕຄຸຕທຸວຍສມຸປຕຸຕິ។ ຄຸຕສຸເສວ ຫິ ອປຣາປຣວຸຕຸຕິຍາ ປວຕຸຕນຜຸເດນ ຈກຸກກາໂວ។ ຈຣນຸຕິ ວາ ເອເຕນ ສຕຸຕາ
ສມຸປຕຸຕິກວໍ, ສມຸປຕຸຕິກເວສູຕິ ວາ ຈກຸກໍ។ ຍໍ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ ''ຈຕຸຕາຣິມານິ ກິກຸຂເວ, ຈກຸການິ, ເຍຫິ ສມນຸນາຄຕານໍ
ເທວມນຸສຸສານໍ ຈຕຸຈກຸກໍ ວຕຸຕຕີ''ຕິອາທິ (ອ។ ນິ។ ໔។໓໑) ປຈຸຈິມກາໂວ ເຈຕຸຖ ເທສນາກຸກມວເສເນວ។
ປຸຣິມຈກຸກທຸວຍສມຸປຕຸຕິນຸຕິ ປຕິຣູປເທສວາສສປຸປຸຣິສູປນິສຸສຍສງຂາຕຄຸຕທຸວຍສມຸປຕຸຕິ។ ເສສໍ ວຸຕຸຕນຍເມວ។ ຕສຸມາຕິ
ປຸຣິມກາຣຕໍ ປຸຣິມສຸເສວາຕິ ອິຊ ກາຣຕມາຫ ''ນ ຫິ''ຕິອາທີນາ។

ເຕນ ກຶ ປກາສິຕນຸຕິ ອາຫ ''ອິຈຸຈສຸສາ''ຕິອາທິ។ ອິຕິ ອິມາຍ ຈຕຸຈກຸກສມຸປຕຸຕິຍາ ກາຣຕກູຕາຍ។ ອສຸສ ເຖຣສຸສ។
ປຈຸຈິມຈກຸກທຸວຍສີຫຸຊິຍາຕິ ປຈຸຈິມຈກຸກທຸວຍສຸສ ອຕຸຖິກາເວນ ສີຫຸຊິຍາ ។ ອາສຍສຸທຸຊີຕິ ວິປສຸສນາລາຕສງຂາຕາຍ ອນຸ
ໂລມິກຂນຸຕິຍາ, ກມຸມສຸສກຕາລາຕ-ມຄຸຄລາຕສງຂາຕສຸສ ຍຖາກູຕລາຕສຸສ ຈາຕິ ທຸວິຊສຸສາປິ ອາສຍສຸສ ອສຸທຸຊີເຫຕຸກູ
ຕານໍ ກິເລສານໍ ທູຣີກາເວນ ສຸທຸຊີ។ ຕເທວ ຫິ ທຸວຍໍ ວິວຜຸຜນິສຸສິຕານໍ ສຸທຸຊສຕຸຕານໍ ອາສໂຍ។ ສມຸມາປຕິຫິຕຕຸໂຕ ຫິ ປຸພຸ
ເພ ຈ ກຕປຸລຸໂລ ສຸທຸຊາສໂຍ ໂຫຕິ។ ຕຖາ ຫິ ວຸຕຸຕໍ ''ສມຸມາປຕິຫິຕໍ ຈິຕຸຕໍ, ເສຍຸຍໂສ ນໍ ຕໂຕ ກເຣ''ຕິ, (ຊ។ ປ។ ໔໓)
''ກຕປຸລຸໂລສິ ຕຸວໍ ອານນຸທ, ປຊານມນຸຍຸລຸຊ ຂິປຸປໍ ໂຫຫິສິ ອນາສໂວ''ຕິ (ທີ។ ນິ។ ໒។໒໐໗) ຈ។ ເກຈິ ປນ ''ກຕຸກມຸຍຕາຍນຸ
ໂທ ອາສໂຍ''ຕິ ວທນຸຕິ, ຕທຍຸຕຸຕເມວ ''ຕາຍ ຈ ອາສຍສຸທຸຊີຍາ ອຊີຄມພຸຍຕຸຕິສີຫຸຊີ''ຕິ ວຈເນນ ວິໂຣຊໂຕ។ ເອວມຸປິ
ມຄຸຄລາຕສງຂາຕສຸສ ອາສຍສຸສ ສຸທຸຊີ ນ ຍຸຕຸຕາ ຕາຍ ອຊີຄມພຸຍຕຸຕິສີຫຸຊີຍາ ອວຕຸຕພຸພໂຕຕິ? ໂນ ນ ຍຸຕຸໂຕ ປຸຣິມສຸສ
ມຄຸຄສຸສ, ປຈຸຈິມານໍ ມຄຸຄານໍ, ຜລານລຸຈ ກາຣຕກາວໂຕ។ ປໂຍຄສຸທຸຊີຕິ ໂຍນິໂສມນສິກາຣປຸພຸພງຄມສຸສ ຊມຸມສຸສວນ
ປໂຍຄສຸສ ວິສທກາເວນ ສຸທຸຊີ, ສພຸພສຸສ ວາ ກາຍວຈີປໂຍຄສຸສ ນິທຸໂທສກາເວນ ສຸທຸຊີ។ ປຕິຣູປເທສວາສີ, ຫິ ສປຸປຸຣິສເສວີ
ຈ ຍຖາວຸຕຸຕວິສຸທຸຊປໂຍໂຄ ໂຫຕິ។ ຕຖາວິສຸທຸເຊນ ໂຍນິໂສມນສິກາຣປຸພຸພງຄເມນ ຊມຸມສຸສວນປໂຍເຄນ, ວິປຸປຜິສາຣາກາ
ວາວເທນ ຈ ກາຍວຈີປໂຍເຄນ ອວິກຸຂິຕຸຕຈິຕຸໂຕ ປຣິຍຕຸຕິຍໍ ວິສາຣໂທ ໂຫຕິ, ຕຖາກູໂຕ ຈ ເຖໂຣ, ເຕນ ວິລຸລາຍຕິ
ປຸຣິມຈກຸກທຸວຍສີຫຸຊີຍາ ເຖຣສຸສ ປໂຍຄສຸທຸຊີ ສີທຸຊາວາຕິ។ ເຕນ ກຶ ວິກາວິຕນຸຕິ ອາຫ ''ຕາຍ ຈາ''ຕິອາທິ។ ອຊີຄມພຸຍຕຸຕິ
ສີທຸຊີຕິ ປຜິເວຊສງຂາເຕ ອຊີຄເມ ເວກກາວສີທຸຊີ។ ອຊີຄເມຕພຸພໂຕ ຫິ ປຜິວິຊຸຊິຕພຸພໂຕ ປຜິເວໂຊ ''ອຊີຄໂມ''ຕິ ອຜຸດກຖາ
ສຸ ວຸຕຸໂຕ, ອາຄໂມຕິ ຈ ປຣິຍຕຸຕິ ອາຄຈຸຊນຸຕິ ອຕຸຕຕຸຖປຣຕຸຖາທໂຍ ເອເຕນ, ອາກຸໂສ ວາ ຄມິຕພຸໂພ ລາຕພຸໂພຕິ ກຕຸວາ។

ເຕນ ກິມນຸກາວິຕນຸຕິ ອາຫ ''ອິຕິ''ຕິອາທິ។ ອິຕິຕິ ເອວໍ ວຸຕຸຕນເຍນ, ຕສຸມາ ສີທຸຊຕຸຕາຕິ ວາ ກາຣຕນິທຸເທໂສ។ ວຈນນຸຕິ
ນິທານວຈນໍ ໂລກໂຕ, ຊມຸມໂຕ ຈ ສີທຸຊາຍ ອຸປມາຍ ຕມຕຸຖໍ ລາເປຕຸໍ ''ອຣຸຕຸຄຸຄໍ ວິຍາ''ຕິອາທິມາຫ។ ''ອຸປມາຍ ມິເຮກຈຸເຈ,
ອຕຸຖໍ ຊານນຸຕິ ປຕຸທິຕາ''ຕິ (ຊາ។ ໒។໑໙។໒໔) ຫິ ວຸຕຸຕໍ។ ອຣຸໂຕາຕິ ສູຣິຍສຸສ ອຸທຍໂຕ ປຸພຸພກາເຄ ອຜຸດິຕຣໍສີ, ຕສຸສ ອຸຄຸຄໍ
ອຸຄຸຄມນໍ ອຸທຍໂຕ ອຸທຍນຸຕສຸສ ອຸທຍາວາສມຸຄຸຄຈຸຊໂຕ ສູຣິຍສຸສ ປຸພຸພງຄມໍ ປຸເຣຈຣໍ ກວິຕຸໍ ອຣຫຕິ ວິຍາຕິ ສມຸພນຸໂຊ។ ອິ
ທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ອາຄມາຊິຄມພຸຍຕຸຕິຍາ ອິທິສສຸສ ເຖຣສຸສ ວຸຕຸຕນິທານວຈນໍ ກຄວໂຕ ວຈນສຸສ ປຸພຸພງຄມໍ ກວິຕຸມຣຫຕິ,
ນິທານກາວໍ ຄຕໍ ໂຫຕິຕິ ອິທມຕຸຖຊາຕໍ ອນຸກາວິຕນຸຕິ។

ອິທານິ ອປຣມຸປິ ປຸພຸເພ ວຸຕຸຕສຸສ ອສມຸໂມຫາສມຸໂມສສງຂາຕສຸສ ທີເປຕພຸພສຸສຕຸຖສຸສ ທີປເກຫີ ເອວໍ-ສທຸທ ສຸຕ-ສທຸເທຫີ
ປກາເສຕພຸພມຕຸຖໍ ປກາເສນຸໂຕ ''ອປໂຣ ນໂຍ''ຕິອາທິມາຫ។ ຕຕຸຖ ຫິ ''ນານປຸປກາຣປຜິເວຊທີປເກນ ,

ໂສຕພ຺ພປ຺ປເຠທປຏິເວຘທີປເກນາ''ຕິ ຈ ອິມິນາ ເຕຫິ ສທ຺ເທຫິ ປຸພ຺ເພ ທີປິຕໍ ອສມ຺ໂມຫາສມ຺ໂມສສງ຺ຂາຕໍ ທີເປຕພ຺ພຕ຺ຖມາຫ
ອສມ຺ໂມເຫນ ນານປ຺ປກາຣປຏິເວຘສ຺ສ, ອສມ຺ໂມເສນ ຈ ໂສຕພ຺ພປ຺ປເຠທປຏິເວຘສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕຯ ''ອຕ຺ຖໂຕ''ຕິອາທີຫິ ປນ ປ
ກາເສຕພ຺ພຕ຺ຖໍຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ''ນານປ຺ປກາຣປຏິເວຘທີປເກນາຕິອາທິນາ ເອວໍ-ສທ຺ທ ສຸຕ-ສທ຺ທາ
ນໍ ເຖຣສ຺ສ ອຕ຺ຖພ຺ຍຎ຺ຊເນສຸ ອສມ຺ໂມຫາສມ຺ໂມສທີປນໂຕ ຈຕຸປ຺ປຏິສມ຺ຠິທາວເສນ ອຕ຺ຖໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕີ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ
໑ຯ໑)ຯ ເຫຕຸຄພ຺ຠຎ຺ເຈຕໍ ປທທ຺ວຍໍ, ນານປ຺ປກາຣປຏິເວຘສງ຺ຂາຕສ຺ສ, ໂສຕພ຺ພປ຺ປເຠທ-ປຏິເວຘສງ຺ຂາຕສ຺ສ ຈ ທີ
ເປຕພ຺ພຕ຺ຖສ຺ສ ທີປກຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ສນ຺ຕສ຺ສ ວິຊ຺ຊມານສ຺ສ ຠາໂວ ສພ຺ຠາໂວ, ອຕ຺ຖປຏິຠານປຏິສມ຺ຠິທາຫິ ສມ຺ປຕ຺ຕິ
ຍາ ສພ຺ຠາໂວ ຕຖາຯ ''ສມ຺ຠໂວ''ນ຺ຕິປິ ປາໂຐ, ສມ຺ຠວນໍ ສມ຺ຠໂວ, ອຕ຺ຖປຏິຠານປຏິສມ຺ຠິທາສມ຺ປຕ຺ຕີນໍ ສມ຺ຠໂວ ຕຖາຯ ເອວໍ
ອິຕຣຕ຺ຖາປີຯ ''ໂສຕພ຺ພປ຺ປເຠທປຏິເວຘທີປເກນາ''ຕິ ເອເຕນ ປນ ອຍໍ ສຸຕ-ສທ຺ໂທ ເອວໍ-ສທ຺ທສນ຺ນິຘານໂຕ, ວກ຺ຂມານາ
ເປກ຺ຂາຍ ວາ ສາມຎ຺ເຎເນວ ວຸຕ຺ເຕປິ ໂສຕພ຺ພຘມ຺ມວິເສສໍ ອາມສຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ເຍຕ຺ຖ ຈ ໂສຕພ຺ພຘມ຺ມສງ຺ຂາຕາຍ ປາຬິ
ຍາ ນິທສ຺ເສຕພ຺ພານໍ ຠາສິຕຕ຺ຖປໂຍຊນຕ຺ຖານໍ, ຕີສຸ ຈ ຎາເຓສຸ ປວຕ຺ຕຎາຓສ຺ສ ນານປ຺ປກາຣຠາວໂຕ ຕພ຺ຠາວປຏິເວຘ
ທີປເນ ເອວໍ-ສທ຺ເທນ ອຕ຺ຖປຏິຠານປຏິສມ຺ຠິທາສມ຺ປຕ຺ຕິສພ຺ຠາວທີປນໍ ຍຸຕ຺ຕໍ, ໂສຕພ຺ພຘມ຺ມສ຺ສ ປນ ອຕ຺ຖາຘິຄມເຫຕຸ
ໂຕ, ຕໍວເສນ ຈ ຕທວເສສເຫຕຸປ຺ປເຠທສ຺ສ ຄຫິຕຕ຺ຕາ, ນິຣຸຕ຺ຕິຠາວໂຕ ຈ ໂສຕພ຺ພປ຺ປເຠທທີປເກນ ສຸຕ-ສທ຺ເທນ
ຘມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິປຏິສມ຺ຠິທາສມ຺ປຕ຺ຕິສພ຺ຠາວທີປນໍ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕເທວຕ຺ຖຎ຺ຫິ ຎາເປຕຸໍ ''ອສມ຺ໂມຫທີປເກນ, ອສມ຺
ໂມສທີປເກນາ''ຕິ ຈ ອວຕ຺ວາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ

ເອວໍ ອສມ຺ໂມຫາສມ຺ໂມສສງ຺ຂາຕສ຺ສ ທີເປຕພ຺ພສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ທີປເກຫິ ເອວໍ-ສທ຺ທ ສຸຕ-ສທ຺ເທຫິ ປກາເສຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ປກາເສຕ຺
ວາ ອິທານິ ໂຍນິໂສມນສິກາຣາວິກ຺ເຂປສງ຺ຂາຕສ຺ສ ທີເປຕພ຺ພສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ທີປເກຫິປິ ເຕຫິ ປກາເສຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ປກາເສນ຺ໂຕ
''ເອວນ຺ຕິ ຈາ''ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ''ເອວນ຺ຕິ…ເປ… ກາສມາໂນ, ສຸຕນ຺ຕິ ອິທໍ…ເປ… ກາສມາໂນ''ຕິ ຈ ອິມິນາ ເຕຫິ
ສທ຺ເທຫິ ປຸພ຺ເພ ທີປິຕໍ ໂຍນິໂສມນສິກາຣາວິກ຺ເຂປສງ຺ຂາຕໍ ທີເປຕພ຺ພຕ຺ຖມາຫ, ''ເອເຕ ມຍາ''ຕິອາທີຫິ ປນ ປກາເສຕພ຺ພຕ຺ຖໍ
ສວນໂຍຄທີປນນ຺ຕິ ຈ ອວິກ຺ເຂປວເສນ ສວນໂຍຄສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕ ຕເທວ ສນ຺ຘາຍາຫ ຯ ຕຖາ ຫິ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ
ວຸຕ຺ຕໍ ''ສວນຘາຣຓວຈີປຣິຈຣິຍາ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມານໍ ວິເສເສນ ໂສຕາວຘາຣຓປຏິພທ຺ຘາຕິ ເຕ ອວິກ຺ເຂປທີປເກນ ສຸຕສທ຺
ເທນ ໂຍເຊຕ຺ວາ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໑)ຯ ມໂນທິຏ຺ຐີຫິ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມານໍ ອນຸເປກ຺ຂນສຸປ຺ປຏິເວຘາ ວິເສສໂຕ ມນສິ
ກາຣປຏິພທ຺ຘາ, ຕສ຺ມາ ຕທ຺ທີປກວຈເນເນວ ເອເຕ ມຍາ ຘມ຺ມາ ມນສານຸເປກ຺ຂິຕາ ທິຏ຺ຐິຍາ ສຸປ຺ປຏິວິທ຺ຘາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ປ
ກາເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເອວນ຺ຕິ ຈ…ເປ… ທີເປຕີ''ຕິ ຕຕ຺ຖ ຘມ຺ມາຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມາຯ ມນສານຸເປກ຺ຂິຕາຕິ ''ອິຘ ສີລໍ ກຖິຕໍ, ອິຘ
ສມາຘິ, ອິຘ ປຎ຺ຎາ, ເອຕ຺ຕກາວ ເອຕ຺ຖ ອນຸສນ຺ຘໂຍ''ຕິອາທິນາ ມນສາ ອນຸເປກ຺ຂິຕາຯ ທິຏ຺ຐິຍາ ສຸປ຺ປຏິວິທ຺ຘາຕິ
ນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕິສງ຺ຂາຕາຍ, ຎາຕປຣິຎ຺ຎາສງ຺ຂາຕາຍ ວາ ທິຏ຺ຐິຍາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕຣູປາຣູປຘມ຺ເມ ''ອິຕິ ຣູປໍ, ເອຕ຺ຕກໍ ຣູປ''ນ຺ຕິ
ອາທິນາ ສຸຏ຺ຐຸ ວວຕ຺ຖາເປຕ຺ວາ ປຏິວິທ຺ຘາຯ

ສວນຘາຣຓວຈີປຣິຈຣິຍາ ຈ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ມານໍ ວິເສເສນ ໂສຕາວຘາຣຓປຏິພທ຺ຘາ, ຕສ຺ມາ ຕທ຺ທີປກວຈເນເນວ ພຫູ ມຍາ
ຘມ຺ມາ ສຸຕາ ຘາຕາ ວຈສາ ປຣິຈິຕາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ປກາເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສຸຕນ຺ຕິ ອິທໍ…ເປ… ທີເປຕີ''ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ສຸຕາຕິ ໂສຕທ຺
ວາຣານຸສາເຣນ ວິຎ຺ຎາຕາຯ ຘາຕາຕິ ສຸວຓ຺ຓຠາຊເນ ປກ຺ຂິຕ຺ຕສີຫວສາ ວິຍ ມນສິ ສຸປ຺ປຕິຏ຺ຐິຕຠາວສາຘເນນ ອຸປຘາຣິຕາຯ
ວຈສາ ປຣິຈິຕາຕິ ປຄຸຓຕາສມ຺ປາທເນນ ວາຈາຍ ປຣິຈິຕາ ສຊ຺ຊາຍິຕາຯ ອິທານິ ປກາເສຕພ຺ພຕ຺ຖທ຺ວຍທີປເກນ
ຍຖາວຸຕ຺ຕສທ຺ທທ຺ວເຍນ ວິຠາເວຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ວິຠາເວນ຺ໂຕ ''ຕທຸຠເຍນປີ''ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຕທຸຠເຍນາຕິ ປຸຣິມເນຍ,
ປຈ຺ຉິມເນຍ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ປກາເສຕພ຺ພສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ປກາສເກນ ເຕນ ທຸພ຺ພິເຘນ ສທ຺ເທນຯ ອຕ຺ຖພ຺ຍຎ຺ຊນປາຣິປູຣີ ທີເປນ຺
ໂຕຕິ ອາທຣຊນນສ຺ສ ກາຣຓວຈນໍຯ ຕເທວ ກາຣຓໍ ພ຺ຍຕິເຣເກນ ວິວຣຕິ, ຍຸຕ຺ຕິຍາ ວາ ທຬ຺ຫໍ ກໂຣຕິ
''ອຕ຺ຖພ຺ຍຎ຺ຊນປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ''ຕິອາທິນາຯ ອສຸຓນ຺ໂຕຕິ ເຈຕ຺ຖ ລກ຺ຂເຓ, ເຫຕຸມ຺ຫິ ວາ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທຯ ມຫຕາ ຫິຕາຕິ
ມຫນ຺ຕໂຕ ຫິຕສ຺ມາຯ ປຣິພາຫິໂຣຕິ ສພ຺ພໂຕ ຠາເຄນ ພາຫິໂຣຯ

ເອເຕນ ປນ ວິຠາເວຕພ຺ພຕ຺ຖທີປເກນ ສທ຺ທທ຺ວເຍນ ອນຸຠາເວຕພ຺ພຕ຺ຖມນຸຠາເວນ຺ໂຕ ''ເອວໍ ເມ ສຸຕນ຺ຕິ ອິມິນາ''ຕິອາທິ
ມາຫຯ ປຸພ຺ເພ ວິສຸໍ ວິສຸໍ ອຕ຺ເຖ ໂຍຊິຕາເປວ ເອເຕ ສທ຺ທາ ອິຘ ເອກສ຺ເສວານຸຠາວຕ຺ຖສ຺ສ ອນຸຠາວກຠາເວນ ຄຫິຕາຕິ ຎາເປ
ຕຸໍ ''ສກເລນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກາມຎ຺ຈ ເມ-ສທ຺ໂທ ອິມສ຺ມິໍ ຐາເນ ປຸພ຺ເພນ ໂຍຊິໂຕ, ຕທເປກ຺ຂານໍ ປນ ເອວໍ-ສທ຺ທ ສຸຕ-ສທ຺ທານໍ
ສຫາຈຣຓໂຕ, ອວິນາຠາວໂຕ ຈ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຕຖາຄຕປ຺ປເວທິຕນ຺ຕິ ຕຖາຄເຕນ ປກາຣໂຕ ວິທິຕໍ, ຠາສິຕໍ
ວາຯ ອຕ຺ຕໂນ ອທຫນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ຕນິ ''ນເມທ''ນ຺ຕິ ອຏ຺ຐເປນ຺ໂຕຯ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ສາມິວຈນໍຯ ອສປ຺ປຸຣິສຠູມິນ຺ຕິ

ອສປ຺ປຸຣິສວິສຍໍ, ໂສ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ອປກຕລ຺ລຸຕາສງ຺ຂາຕາ "ອິເຜກຈ຺ໂຈ ປາປກິກ຺ຂຸ ຕຖາຄຕປ຺ປເວທິຕໍ ຘມ຺ມວິນຍໍ ປຣິຍາປຸຕ຺ຕິຕ຺
ວາ ອຕ຺ຕໂນ ທຫຕີ"ຕິ (ປາຣາຯ ໑໔໘) ເອວໍ ມຫາໂຈຣທີປເນນ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕາ ອນຣິຍໂວຫາຣາວຕ຺ຖາ, ຕຖາ ຈາຫ
"ຕຖາຄຕ…ເປ… ອຫໜນ຺ໂຕ"ຕິຯ ຫຸຕ຺ວາຕິ ເຈຕ຺ຖ ເສໂສຯ ຕຖາ ສາວກຕ຺ຕໍ ປຎິຊານນ຺ໂຕຕິ ສປ຺ປຸຣິສກູມິໂອກ຺ກມນສຣູປກຖ
ນໍຯ ນນຸ ຈ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ "ມເມຕໍ ວຈນ"ນ຺ຕິ ອຘິມານສ຺ສ, ມຫາກສ຺ສປຕ຺ເຖຣາທີນລ຺ຈ ຕທາສງ຺ກາຍ ອກາວໂຕ
ອສປ຺ປຸຣິສກູມິສມຕິກ຺ກມາທິວຈນໍ ນິຣຕ຺ຖກໍ ສິຍາຕິ? ນຍິທເມວໍ "ເອວໍ ເມ ສຸຕ"ນ຺ຕິ ວທນ຺ເຕນ ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ອນຸກາວິໂຕຕິ
ອຕ຺ຖສ຺ເສວ ທສ຺ສນໂຕຯ ເຕນ ຫິ ອນຸກາເວຕພ຺ພມຕ຺ຖໍເຍວ ຕຖາ ທສ຺ເສຕິ, ນ ປນ ອານນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ອຘິມານສ຺ສ, ມຫາກ
ສ຺ສປຕ຺ເຖຣາທີນລ຺ຈ ຕທາສງ຺ກາຍ ສມ຺ກວນ຺ຕິ ນິຍ຺ຄເມຕ຺ຖ ຄນ຺ຕພ຺ພໍຯ ເກຈິ ປນ "ເທວຕານໍ ປຣິວິຕກ຺ກາເປກ຺ຂໍ ຕຖາວຈນໍ,
ຕສ຺ມາ ເອທິສີ ໂຈທນາ ອນວກາສາ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມິ ກິຣ ສມເຍ ເອກຈ຺ຈານໍ ເທວຕານໍ ເອວໍ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອຸທປາທິ
"ກຄວາ ຈ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ອຍລ຺ຈາຍສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ເທສນາກຸສໂລ, ອິທານິ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, ສກ຺ຍກຸລປ຺ປສຸໂຕ ຕຖາຄຕສ຺ສ
ກາຕາ, ຈູລຸອປິຕຸປຸຕ຺ໂຕ ຈ, ກິໍ ນຸ ໂຂ ໂສ ສຍໍ ສຈ຺ຉິກຕໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, ອຸທາຫຸ ກຄວໂຕເຍວ ວຈນໍ ຍຖາສຸຕ"ນ຺ຕິ, ເຕສເມວ
ເຈໂຕປຣິວິຕກ຺ກມລ຺ລາຍ ຕທກິປຣິຫຣຕຕ຺ຖໍ ອສປ຺ປຸຣິສກູມິສມຕິກ຺ກມນາທິອຕ຺ໂຖ ອນຸກາວິໂຕຕິຯ ສາເຍວ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ
ອນຣິຍໂວຫາຣາວຕ຺ຖາ ອສທ຺ຘມ຺ໂມ, ຕທວຕ຺ຖາໂນກ຺ກມນສງ຺ຂາຕາ ຈ ສາວກຕ຺ຕປຎິຊານນາ ສທ຺ຘມ຺ໂມຯ ເອວໍ ສຕິ ປຣິຍາຍ
ນ຺ຕເຣນ ປຸຣິມຕ຺ຖເມວ ທສ຺ເສຕີຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍຯ ອປິຈ ກຸຫນລປນາທິວເສນ ປວຕ຺ໂຕ ອກຸສລຣາສິ ອສທ຺ຘມ຺ໂມ, ຕພ຺ພິຣ
ຫິຕກາໂວ ຈ ສທ຺ຘມ຺ໂມຯ"ເກວລ"ນ຺ຕິອາທີນາປິ ວຸຕ຺ຕສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ປຣິຍາຍນ຺ຕເຣນ ທສ຺ສນໍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ອນຣິຍໂວຫາ
ຣາວຕ຺ຖາຍ ປຣິໂມເຈຕີຯ ສາວກຕ຺ຕໍ ປຎິຊານເນນ ສຕ຺ຖາຣໍ ອປທິສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອປິຈ ສຕ຺ຖຸກປ຺ປາທີກິຣິຍໂຕ ອຕ຺ຕານໍ ປຣິ
ໂມເຈຕິ ຕກ຺ກິຣິຍາສງ຺ກາຍ ສມ຺ກວໂຕຯ "ສຕ຺ຖຸ ກຄວໂຕເຍວ ວຈນໍ ມຍາສຸຕ"ນ຺ຕິ ສຕ຺ຖາຣໍ ອປທິສຕີຕິ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣມນຸກາວນໍ
ໂຫຕິຯ "ຊິນວຈນ"ນ຺ຕິອາທີປິ ປຣິຍາຍນ຺ຕຣທສ຺ສນໍ, ອຕ຺ຖນ຺ຕຣມນຸກາວນເມວ ວາຯ ອປ຺ເປຕີຕິ ນິທສ຺ເສຕີຯ ທິຍ຺ຄຘມ຺
ມິກສມ຺ປຣາຍິກປຣມຕ຺ເຖສຸ ຍຖາຣຫໍ ສຕ຺ເຕ ເນຕີຕິ ເນຕ຺ຕິ, ຘມ຺ໂມເຍວ ເນຕ຺ຕິ ຕຖາຯ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເຈຕ຺ຖ ອຸກຍຖາ ອຘິປ຺
ປາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ອປຣມ຺ປິ ອນຸກາເວຕພ຺ພມຕ຺ຖມນຸກາເວຕິ "ອປິຈາ"ຕິອາທີນາຯ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປາທິຕກາວຕນ຺ຕິ ເທສນາວເສນ ປວຕ຺ຕິຕກາວໍຯ
ປຸຣິມວຈນໍ ວິວຣນ຺ໂຕຕິ ກຄວຕາ ເທສິຕວເສນ ປຸຣິມຕຣໍ ສໍວິຊ຺ຊມານໍ ກຄວຕາ ວຈນເມວ ອຸຕ຺ຕານິໍ ກໂຣນ຺ໂຕ, ອິທໍ ວຈນນ຺
ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຈຕູຫິ ເວສາຣຊ຺ຊລາເຕຫີ ວິສາຣທສ຺ສ, ວິສາຣທເຫຕຸກູຕຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊລາຕສມ຺ປນ຺ນສ຺ສ ວາຯ
ທສລາຕພລຘຣສ຺ສຯ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘກາວສງ຺ຂາເຕ ອຸຕ຺ຕມຍ຺ຄາເນ ຄິຕສ຺ສ, ອຸສກສ຺ສ ອິທນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ເຖນ ອາສກສງ຺ຂາ
ເຕ ອກມ຺ປນສກາວກູເຕ ຖາເນ ຄິຕສ຺ສຯ "ເອວເມວ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ, ຍທາ ຕຖາຄໂຕ ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ…ເປ… ໂສ ຘມ຺ມໍ ເທເສ
ຕີ"ຕິອາທີນາ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໕໕) ສີໂຫປມສຸຕ຺ຕາທີສຸ ອາຄເຕນ ອເນກນເຍນ ສີຫນາທນທີໂນຯ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ, ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ
ວາ ອຸຕ຺ຕມສ຺ສຯ ນ ເຈຕ຺ຖ ນິທ຺ຘາຣຕລກ຺ຂຕາກາວໂຕ ນິທ຺ຘາຣຕາວເສນ ສມາໂສຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຫິ ສກ຺ກຕຄນ຺ເຖສຸ, ສາສນຄນ຺
ເຖສຸ ຈ ເອວເມວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຘມ຺ເມນ ສຕ຺ຕານມິສ຺ສຣສ຺ສຯ ຘມ຺ມສ຺ເສວ ອິສ຺ສຣສ຺ສ ຕທຸປ຺ປາທນວເສນາຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ
ເສສປທທ຺ວຍໍ ຕສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ປຣິຍາຍນ຺ຕຣທີປນໍຯ ຘມ຺ເມນ ໂລກສ຺ສ ປທີປມິວ ກູຕສ຺ສ, ຕທຸປ຺ປາທກກາເວນ ວາ ຘມ຺ມສງ
ຂາຕປທີປສມ຺ປນ຺ນສ຺ສຯ "ຘມ຺ມກາໂຍຕິ ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄຕສ຺ເສຕໍ ອຘິວຈນ"ນ຺ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໑໑໘) ຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຘມ຺ເມນ ໂລກ
ປຎິສຣຕກູຕສ຺ສ, ຘມ຺ມສງ຺ຂາເຕນ ວາ ປຎິສຣເຕນ ສມ຺ປນ຺ນສ຺ສຯ "ຍໍນູນາຫໍ…ເປ… ຕເມວ ຘມ຺ມໍ ສກ຺ກຕ຺ວາ ຄຣຸໍ ກຕ຺ວາ
ມາເນຕ຺ວາ ປູເຊຕ຺ວາ ອຸປນິສ຺ສາຍ ວິຫເຣຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໒໑; ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໗໕) ຫິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍາທິສທ຺ຘມ຺ມສງ
ຂາຕສ຺ສ ວຣຈກ຺ກສ຺ສ ປວຕ຺ຕິໂນ, ສທ຺ຘມ຺ມານເມຕສ຺ສ ວາ ອາຕາຈກ຺ກວຣສ຺ສ ປວຕ຺ຕິໂນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຕສ຺ສ ກຄວ
ໂຕ ອິທໍ ວຈນໍ ສມ຺ມຸຂາ ມຍາ ປຎິຄ຺ຄຫີຕນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ພ຺ຍລ຺ຊເນຕິ ປທສມ຺ທາຍກູເຕ ວາກ຺ເຍຯ ກງ຺ຂາ ວາ ວິມຕິ ວາຕິ
ເອຕ຺ຖ ທລ຺ຫຕຣໍ ນິວິຍ຺ຄາ ວິຈິກິຈ຺ຉາ ກງ຺ຂາຯ ນາຕິສໍສປ຺ປນໍ ມຕິເກທມຕ຺ຕໍ ວິມຕິຯ ສມ຺ມຸຂາ ປຎິຄ຺ຄຫີຕມິທໍ ມຍາຕິ ຕຖາ
ອກຕ຺ຕພ຺ພກາວກາຣຕາວຈນໍຯ ອຕ຺ຕນາອຸປ຺ປາທິຕກາວໍ ອປ຺ປຎິຊານນ຺ໂຕ ປຸຣິມວຈນໍ ວິວຣນ຺ໂຕຕິ ປນ ອສ຺ສທ຺ຘິຍວິນ
າສນສ຺ສ, ສທ຺ຘາສມ຺ປທນຸປ຺ປາທນສ຺ສ ຈ ກາຣຕາວຈນໍຯ "ເຕເນຕ"ນ຺ຕິອາທີນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕເມວຕ຺ຖໍ ອຸທານວເສນ ທສ຺ເສຕີຯ

"ເອວໍ ເມ ສຸຕ"ນ຺ຕິ ເອວໍ ວທນ຺ໂຕ ໂຄຕມໂຄຕ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ ສາວໂກ, ໂຄຕມໂຄຕ຺ຕສມ຺ພນ຺ໂຘ ວາ ສາວໂກ ອາຍ
ສ຺ມາ ອານນ຺ໂທ ກຄວຕາ ກາສິຕກາວສ຺ສ, ສມ຺ມຸຂາ ປຎິຄ຺ຄຫີຕກາວສ຺ສ ຈ ສູຈນໂຕ, ຕຖາສູຈເນເນວ ຈ ຂລິຕທຸນ຺ນິຣຸຕ຺ຕາ
ທິຄຫຕໂທສາກາວສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕ ສາສເນ ອສ຺ສທ຺ຘໍ ວິນາສຍຕິ, ສທ຺ຘໍ ວຑ຺ເຒຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ປລ຺ຈມາທໂຍ ຕິສ຺ໂສ
ອຕ຺ຖໂຍຊນາ ອາກາຣາທິອຕ຺ເຖສຸ ອຄ຺ຄຫີຕວິເສສເມວ ເອວໍ-ສທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ສິຕາ, ຕໂຕ ປຣາ ຕິສ຺ໂສ ອາກາຣຕ຺ຖເມວ
ເອວໍ-ສທ຺ທໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິກາວິຕາ, ປຈ຺ຉິມາ ປນ ຕິສ຺ໂສ ຍຖາກ຺ກມໍ ອາກາຣຕ຺ຖໍ, ນິທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ອວຘາຣຕຕ຺ຖລ຺ຈ ເອວໍ-ສທ຺ທໍ

ຄເຫຕ຺ວາ ໂຢຊິຕາຕິ ທຎ຺ຖພ຺ພໍ. ໂຫນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ທສ຺ສນໍ ທິປ຺ປນຄ຺ຈາປິ, ປ຺ກາສນໍ ວິກາວນໍ;

ອນຸກາວນມິຈ຺ຈຕ຺ໂຖ, ກິຣິຍາໂຢເຄນ ປຄ຺ຈສາ.

ທສ຺ສິໂຕ ປຣມ຺ປຣາຍ, ສິຫ຺ໂຂ ເນກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິຍາ;

ເອວໍ ເມ ສຸຕມິຈ຺ເຈຕ຺ຖ, ປທຕ຺ຕເຍ ນຍຄ຺ຄຸນາ’’ຕິ.

ເອກ-ສທ຺ໂທ ປນ ອຄ຺ຄເສຏ຺ຖາສຫາຍສງ຺ຂຍາທີສຸ ທິສ຺ສຕິ. ຕຖາ ເຫສ ‘‘ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ ໂມຆມຄ຺ຄນ຺ຕິ ອິຕ຺ເຖເກ ອກິວທນ຺ຕີ’’ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ຓ.໘໗) ອຄ຺ຄຕ຺ເຖ ທິສ຺ສຕິ, ‘‘ເຈຕໂສ ເອໂກທິກາວ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນີ. ໑.໒໘໗; ປາຣາ. ໑໑) ເສຏ຺ເຖ, ‘‘ເອໂກວູປກຏ຺ໂຖ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນີ. ໑.໔໐໔; ທີ. ນີ. ໔.໒໑໔; ມ. ນີ. ໑.໗໐; ສໍ. ນີ. ຓ.ຟຓ; ວິກ. ໔.໘໔໔) ອສຫາເຍ, ‘‘ເອໂກວ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ, ຂໂຓ ຈ ສມໂຍ ຈ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍວາສາຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ອ. ນິ. ໗.໘໙) ສງ຺ຂຍາຍໍ, ອິທາປິ ສງ຺ຂຍາຍເມວາຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ ‘‘ເອກນ຺ຕິ ຄຓນປຣິຈ຺ເຆທນິທ຺ເທໂສ’’ຕິ (ອິຕິວຸ. ອຏ຺ຖ. ໑; ທີ. ນີ. ຏີ. ໑.ປຣິພ຺ພາຊກກຖາວຓ຺ຓນາ) ເອໂກເຍເວສ ສມໂຍ, ນ ທ຺ເວ ວາ ຕໂຍ ວາຕິ ອູນາຘິກາກາເວນ ຄຓນສ຺ສ ປຣິຈ຺ເຆທນິທ຺ເທໂສ ເອກນ຺ຕິ ອຍໍ ສທ຺ໂທຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເຕນ ກສ຺ສ ປຣິຈ຺ຆິນ຺ທນນ຺ຕິ ອນຸໂຍເຄ ສຕິ ‘‘ສມຍ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ອາຫ ‘‘ສມຍນ຺ຕິ ປຣິຈ຺ຆິນ຺ນນິທ຺ເທໂສ’’ຕິ. ເອວໍ ປຣິຈ຺ເຆທປຣິຈ຺ຆິນ຺ນວເສນ ວຸຕ຺ເຕປິ ‘‘ອຍໍ ນາມ ສມໂຍ’’ຕິ ສຣູປໂຕ ອນິຍມິຕຕ຺ຕາ ອນິຍມິຕວຈນເມວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ເອກໍ…ເປ…. ທີປນ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ.

ອິທານິ ສມຍສທ຺ທສ຺ສ ອເນກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິຕໍ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິຘາຘິປ຺ເປຕມຕ຺ຖໍ ນິຍເມນ຺ໂຕ ‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິໍ ‘‘ເອກໍ ສມຍ’’ນ຺ຕິ ປທທ຺ວເຍ, ສມກິນິວິຏ຺ໂຖ ສມຍ ສທ຺ໂທຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ນ ປນ ທິສ຺ສຕິຕິ ເຕສ຺ເວກສ຺ມິເຍວ ອຕ຺ເຖ ອິຘ ປວຕ຺ຕນໂຕ. ສມວາເຍຕິ ປຈ຺ຈຍສາມຄ຺ຄິຍໍ, ກາຣຕສມວາເຍຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຂເຓຕິ ໂອກາເສ. ເຫຕຸທິຏ຺ຖິສູຕິ ເຫຕຸມ຺ຫິ ເຈວ ລທ຺ຘິຍຄ຺ຈ. ອສ຺ສາຕິ ສມຍສທ຺ທສ຺ສ. ກາລຄ຺ຈ ສມຍຄ຺ຈ ອຸປາທາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ກາໂລ ນາມ ອຸປສງ຺ກມນສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕກາໂລ. ສມໂຍ ນາມ ຕສ຺ເສວ ປຈ຺ຈຍສາມຄ຺ຄີ, ອຕ຺ໂຖໂຕ ປນ ຕທນຸຣູປສຣີຣພລຄ຺ເຈວ ຕປ຺ປຈ຺ຈຍປຣິສ຺ສຍາກາໂວ ຈ. ອຸປາທານໍ ນາມ ຌາເຓນ ເຕສໍ ຄຫຓໍ, ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ກາລຄ຺ຈ ສມຍຄ຺ຈ ປຄ຺ຌາຍ ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປທາເຣຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສເຈ ອມ຺ຫາກໍ ສ຺ເວ ຄມນສ຺ສ ຍຸຕ຺ຕກາໂລ ກວິສ຺ສຕິ, ກາເຍ ພລມຕ຺ຕາ ຈ ຜຣິສ຺ສຕິ, ຄມນປຈ຺ຈຍາ ຈ ອຄ຺ໂຄ ອຜາສຸວິຫາໂຣ ນ ກວິສ຺ສຕິ, ອເຖຕໍ ກາລຄ຺ຈ ຄມນກາຣຕສມວາຍສງ຺ຂາຕໍ ສມຍຄ຺ຈ ອຸປທາເຣຕ຺ວາ ອປ຺ເປວ ນາມ ສ຺ເວປິ ອາຄຈ຺ເຆຍ຺ຍາມາຕິ. ຂໂຓຕິ ໂອກາໂສ. ຕຖາຄຕຸປ຺ປາທາທິໂກ ຫິ ມຄ຺ຄພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ໂອກາໂສ ຕປ຺ປຈ຺ຈຍປຏິລາກເຫຕຸຕ຺ຕາ. ຂໂຓ ເອວ ຈ ສມໂຍ. ໂຍ ‘‘ຂໂຓ’’ຕິ ຈ ‘‘ສມໂຍ’’ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສ ເອໂກວາຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ. ທີຍຫ຺ໂຌ ມາໂສ ເສໂສ ຄິມ຺ຫານໍ ອຸຕ຺ຫສມໂຍ. ວສ຺ສານສ຺ສ ປຖໂມ ມາໂສ ປຣິລຸອາຫສມໂຍ. ມຫາສມໂຍຕິ ມຫາສມູໂຫ. ສມາໂສ ວາ ເອສ, ພ຺ຍາໂສ ວາ. ປວຸຏ຺ຖໍ ວນໍ ປວນໍ, ຕສ຺ມິໍ, ກປິລວຕ຺ຖຸສາມນ຺ເຕ ມຫາວນສງ຺ຂາເຕ ວນສຓ຺ເຫຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສມໂຍປິ ໂຂຕິ ເອຕ຺ຖ ສມໂຍຕິ ສິກ຺ຂາປທປູຣຓສ຺ສ ເຫຕຸ. ກທ຺ທາລິຕິ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸສ຺ສ ນາມໍ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຕຍາ ກທ຺ທາລິ ປຏິວິຊ຺ຊິຕພ຺ພຍຸຕ຺ຕກໍ ເອກໍ ກາຣຓໍ ອຕ຺ຖິ, ຕມ຺ປິ ເຕ ນ ປຏິວິທ຺ຘໍ ນ ສລ຺ລກ຺ຂິຕນ຺ຕິ. ກິໍ ຕໍ ກາຣຓນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ກຄວາປິ ໂຂ’’ຕິອາທິ.

‘‘ອຸຄ຺ຄຫມາໂນ’’ຕິອາທີສຸ ມາໂນຕິ ຕສ຺ສ ປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສ ປກຕິນາມໍ, ກິຄ຺ຈິ ກິຄ຺ຈິ ປນ ສິປ຺ປໍ ອຸຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ສມຕ຺ຖຕາຍ ‘‘ອຸຄ຺ຄຫມາໂນ’’ຕິ ນໍ ສຄ຺ຊານນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອຸຄ຺ຄຫມາໂນ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ສມຓມຸຕ຺ທິກສ຺ສ ປຸຕ຺ໂຕ ສມຓມຸຕ຺ທິກາປຸຕ຺ໂຕ. ໂສ ກິຣ ເທວທຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປຏ຺ຖາໂກ. ສມຍໍ ທິຏ຺ຖິ ປກາເຣນ ວທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ສມຍປ຺ປວາທໂກ, ຕສ຺ມິໍ, ທິຏ຺ຖິປ຺ປວາທເກຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕສ຺ມິໍ ກິຣ ຄາເນ ຈງ຺ກີຕາຣຸກ຺ຂໂປກ຺ຂຣສາຕິປ຺ປກຸຕໂຍ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ, ນິຄຓ຺ຖາເຈລກປຣິພ຺ພາຊກາທໂຍ ຈ ປພ຺ພຊິຕາ ສນ຺ນິປຕິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ສມຍໍ ປກາເຣນ ວທນ຺ຕິ ກເຖນ຺ຕິ ທີເປນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ອາຣາໂມ ‘‘ສມຍປ຺ປວາທໂກ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ສ຺ເວວ ຕິນ຺ທຸກາຈີຣສງ຺ຂາຕາຍ ຕິມ຺ພຣູສກຣຸກ຺ຂປນ຺ຕິຍາ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ຕິນ຺ທຸກາຈີໂຣ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ເອກາ ສາລາ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອກສາລໂກ. ຍສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ປຖມໍ ເອກາ ສາລາ ອໂຫສິ, ປຈ຺ຉາ ປນ ມຫາປຸຄ຺ຄໍ ໂປຏ຺ຖປາທປຣິພ຺ພາຊກໍ ນິສ຺ສາຍ

ພຫູ ສາລາ ກຕາ, ຕສຸມາ ຕເມວ ປົຖມໍ ກຕໍ ເອກໍ ສາລໍ ອຸປາທາຍ ລທຸຣປຸພຸພນາມວເສນ ‘‘ເອກສາລໂກ’’ຕິ ວຸຈຸຈຕິ. ມລຸລິກາຍ ນາມ ປເສນທິຣຸໂຍ ເທວິຍາ ອຸຍຸຍານກູໂຕ ໂສ ປຸປຸຜຟລສຈຸຈນຸໂນ ອາຣາໂມ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ມລຸລິກາຍ ອາຣາເມ’’ຕິ. ປຝິວສຕີຕິ ຕສຸມິ ຝາສຸຕາຍ ວສຕິ.

ທິຝຸເຖ ຣມຸເມຕິ ປຈຸຈກຸເຂ ອຕຸຕກາເວ. ອຕຸໂຖຕິ ວຸທຸຓິ. ກມຸມກິເລສວເສນ ສມຸປເຣຕພຸພໂຕ ສມຸມາ ປາປຸກິຕພຸພໂຕ ສມຸປຣາໂຍ, ປຣໂລໂກ, ຕຕຸຖ ນິຍຸຕຸໂຕ ສມຸປຣາຍິໂກ, ປຣໂລກຕຸໂຖ. ອຕຸຖາກິສມຍາຕິ ຍຖາວຸຕຸເຕົາກຍຕຸຖສຸງຂາຕຫິຕປຝິລາກາ. ສມຸປຣາຍິໂກປີ ຫິ ອຕຸໂຖ ກາຣຕາສຸສ ນິປຸຜນຸນຕຸຕາ ປຝິລທຸໂຣ ນາມ ໂຫຕີຕິ ຕໍ ອຕຸຖທຸວຍເມກໂຕ ກຕຸວາ ‘‘ອຕຸຖາກິສມຍາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຣີຍາ ປລຸລາຍ ຕໍຕທຕຸເຖ ຣາຕິ ຄຕຸຫາຕີ, ຣີ ວາ ປລຸລາ ເອຕສຸສຕຸຖີຕິ ຣີໂຣ. ປຕຸຫາ ວຸຈຸຈຕິ ປລຸລາ. ສາ ຫິ ສຸຂຸເມສຸປີ ອຕຸເຖສຸ ປຫຕີ ຄຈຸຉຕິ, ທຸກຸຂາທີນໍ ວາ ປີລຸອນາທິອາກາຣໍ ຊານາຕີຕິ ປຕຸຫາ. ຕາຍ ອິໂຕ ຄໂຕຕິ ປຕຸຫິໂຕ. ອຖ ວາ ອິຕາ ສລຸຊາຕາ ປຕຸຫາ ເອຕສຸສ, ປຫຕິ ວາ ຓາຕຄຕິຍາ ຄຈຸຉຕີຕິ ປຕຸຫິໂຕ. ສມຸມາ ມານາກິສມຍາຕິ ມານສຸສ ສມຸມາ ປຫາເນນ. ສມຸມາຕິ ເຈຕຸຖ ອຄຸຄມຄຸຄລາເຕນ ສມຸຈຸເຉທປຸປຫານໍ ວຸຕຸຕໍ. ອນຸຕນຸຕິ ອວສານໍ. ປີລຸອນໍ ຕໍສມງຄິໂນ ຫີສນໍ ອວິປຸຜາຣິຕາກຣຕໍ. ຕເທວ ອຕຸໂຖ ຕຖາ ຕຸຖ-ກາຣສຸສ ຝຸຖ-ກາຣໍ ກຕຸວາ. ສເມຈຸຈ ປຈຸຈເຍຫິ ກຕກາໂວ ສງຂຕຝຸໂຖ. ທຸກຸຂທຸກຸຂຕາທິວເສນ ສນຸຕາປນໍ ປຣິທຫນໍ ສນຸຕາປຝຸໂຖ. ຊຣາຍ, ມຣເຕນ ຈາຕິ ທຸວິຣາ ວິປຣິຕາເມຕພຸໂພ ວິປຣິຕາມຝຸໂຖ. ອກິສເມຕພຸໂພ ປຝິວິຊຸຊິຕພຸໂພ ອກິສມຍຝຸໂຖ, ປີລຸອນາທີນິເຍວ. ຕານິ ຫິ ອກິສເມຕພຸພກາເວນ ເອກີກາວມຸປເນຕຸວາ ‘‘ອກິສມຍຝຸໂຖ’’ຕິ ວຸຕຸຕານິ. ອກິສມຍສຸສ ວາ ປຝິເວຣສຸສ ອຕຸໂຖ ໂຄຈໂຣ ອກິສມຍຝຸໂຖຕິ ຕານິເຍວ ຕພຸພິສຍ-ກາວູປຄມນ-ສາມລຸລໂຕ ເອກຕຸເຕນ ວຸຕຸຕານິ. ເອຕຸຖ ຈ ອຸປສຄຸຄານໍ ໂຊຕກມຕຸຕຕຸຕາ ຕສຸສ ຕສຸສ ອຕຸຖສຸສ ວາຈໂກ ສມຍສທຸໂທ ເອວາຕິ ສມຍສທຸທສຸສ ອຕຸຖຸທຸຣາເຣປີ ເສົາປສຄຸໂຄ ອກິສມໂຍ ວຸຕຸໂຕ.

ເຕສຸ ປນ ອຕຸເຖສຸ ອຍໍ ວຈນຕຸໂຖ – ສຫກາຣີກາຣຕາວເສນ ສນຸນິຊຸຊໍ ສເມຕິ ສມເວຕີຕິ ສມໂຍ, ສມວາໂຍ. ສເມຕິ ສມາຄຈຸຉຕິ ມຄຸຄພຸຣຫຸມຈຣິຍເມຕຸຖ ຕທາຣາຣປຸຄຸຄລວເສນາຕິ ສມໂຍ, ຂໂຕ. ສເມນຸຕິ ເອຕຸຖ, ເອເຕນ ວາ ສໍຄຈຸຉນຸຕິ ຣມຸມາ, ສຕຸຕາ ວາ ສຫຊາຕາທີຫິ, ອຸປຸປາທາທີຫິ ຈາຕິ ສມໂຍ, ກາໂລ. ຣມຸມປຸປວຕຸຕິມຕຸຕຕາຍ ຫິ ອຕຸຖໂຕ ອກູໂຕປີ ກາໂລ ຣມຸມປຸປວຕຸຕິຍາ ອຣິກຣຕໍ, ກຣຕໍ ວິຍ ຈ ປຣິກປຸປນາມຕຸຕສິທຸເຣນ ຣູເປນ ໂວຫຣິຍຕິ. ສມໍ, ສມຸມາ ວາ ອວຍວານໍ ອຍນໍ ປວຕຸຕິ ອວຝຸຖານນຸຕິ ສມໂຍ, ສມູໂຫ ຍຖາ ‘‘ສມຸທາໂຍ’’ຕິ. ອວຍວານໍ ສຫາວຝຸຖານເມວ ຫິ ສມູໂຫ, ນ ປນ ອວຍວວິນິມຸຕຸໂຕ ສມູໂຫ ນາມ ໂກຈິ ປຣມຕຸຖໂຕ ອຕຸຖິ. ປຈຸຈຍນຸຕຣສມາຄເມ ເອຕິ ຟລໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ປວຕຸຕຕິ ວາ ເອຕສຸມາຕິ ສມໂຍ, ເຫຕຸ ຍຖາ ‘‘ສມຸທໂຍ’’ຕິ. ໂສ ຫິ ປຈຸຈຍນຸຕຣສມາຄມເນເນວ ອຕຸຕໂນ ຟລໍ ອຸປຸປາທຝຸຖິຕິສມງຄິກາວໍ ກໂຣຕິ. ສເມຕິ ສໍໂຍຊນກາວໂຕ ສມຸພນຸຣ ຫຸຕຸວາ ເອຕິ ອຕຸຕໂນ ວິສເຍ ປວຕຸຕຕິ, ທລຸຫຄຸຄຕກາວໂຕ ວາ ຕໍສລຸລຸຕຸຕາ ສຕຸຕາ ອຍນຸຕິ ເອເຕນ ຍຖາກິນິເວສໍ ປວຕຸຕນຸຕີຕິ ສມໂຍ, ທິຝຸຖິ. ທິຝຸຖິສໍໂຍຊເນນ ຫິ ສຕຸຕາ ອຕິວິຍ ພຊຸຊນຸຕິ. ສມິຕິ ສງຄຕິ ສໂມຣານໍ ສມໂຍ, ປຝິລາໂກ. ສມສຸສ ນິໂຣຣສຸສ ຍານໍ ປາປຸຕນໍ, ສມຸມາ ວາ ຍານໍ ອປຄໂມ ອປຸປວຕຸຕິ ສມໂຍ, ປຫານໍ. ອກິມຸຂໍ ຓາເຕນ ສມຸມາ ເອຕພຸໂພ ອກິຄນຸຕພຸໂພຕິ ອກິສມໂຍ, ຣມຸມານໍ ອວິປຣີໂຕ ສກາໂວ. ອກິມຸຂກາເວນ ຕໍ ຕໍ ສກາວໍ ສມຸມາ ເອຕິ ຄຈຸຉຕິ ພຸຊຸຊຕີຕິ ອກິສມໂຍ, ຣມຸມານໍ ຍຖາກູຕສກາວາວໂພໂຣ.

ນນຸ ຈ ອຕຸຖມຕຸຕໍ ຍຖາຣິປຸເປຕໍ ປຕິ ສທຸທາ ອກິນິວິສນຸຕີຕິ ນ ເອເກນ ສທຸເທນ ອເນເກ ອຕຸຖາ ອກິຣີຍນຸຕິ, ອຖ ກສຸມາ ອິຣ ສມຍສທຸທສຸສ ອເນກຣາ ອຕຸໂຖ ວຸຕຸໂຕຕິ? ສຈຸຈເມຕໍ ສທຸທວິເສເສ ອເປກຸຂິເຕ ສທຸທວິເສເສ ຫິ ອເປກຸຂິເຕ ນ ເອເກນ ສທຸເທນ ອເນກຕຸຖາກິຣານໍ ສມຸກວຕິ. ນ ຫິ ໂຍ ກາລາທິອຕຸໂຖ ສມຍ-ສທຸໂທ, ໂສເຍວ ສມູຫາທິອຕຸຖໍ ວທຕິ. ເອຕຸຖ ປນ ເຕສໍ ເຕສມຕຸຖານໍ ສມຍສທຸທວຈນີຍຕາສາມລຸລມຸປາທາຍ ອເນກຕຸຖຕາ ສມຍ-ສທຸທສຸສ ວຸຕຸຕາຕິ. ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ ອຕຸຖຸທຸຣາເຣ. ໂຫຕິ ເຈຕຸຖ –

‘‘ສາມລຸລວຈນີຍຕໍ, ອຸປາທາຍ ອເນກຣາ;

ອຕຸຖໍ ວເທ ນ ຫິ ສທຸໂທ, ເອໂກ ເນກຕຸຖໂກ ສິຍາ’’ຕິ.

ສມວາຍາທິອຕຸຖານໍ ອິຣ ອສມຸກວໂຕ, ກາລສຸເສວ ຈ ອປທິສິຕພຸພຕຸຕາ ‘‘ອິຣ ປນສຸສ ກາໂລ ອຕຸໂຖ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ເທສເທສກາທີນໍ ວິຍ ຫິ ກາລສຸສ ນິທານກາເວນ ອຣິປຸເປຕຕຸຕາ ໂສປີ ອິຣ ອປທິສີຍຕິ. ‘ອິມິນາ ກີທິສໍ ກາລໍ ທີເປຕີຕິ ອາຫ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາ

ທີ។ ເຕນາຕິ ກາລຕ຺ເຖນ ສມຍ-ສທ຺ເທນ។ ອຑ຺ຒມາໂສ ປກ຺ຂວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, ປຸພ຺ພຕ຺ຫາທິໂກ ທິວສກາຄວເສນ, ປຖມຍາມາ
ທິໂກ ປຫາຣວເສນ។ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຂຓລຍາທໂຍ ສງ຺ຄຫິຕາ, ອນິຍມິຕວເສນ ເອກໍ ກາລໍ ທີເປຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ។

ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ອນິຍມິຕວເສນ ກາໂລ ນິທ຺ທິຝ຺ໂຖ, ນ ອຸຕຸສໍວຈ຺ຉຣາທີນາ ນິຍມິຕວເສນາຕິ ອາຫ "ຕຕ຺ຖ ກິລ຺ຈາປີ"ຕິອາທີ។
ກິລ຺ຈາປີ ປລ຺ລາຍ ວິທິຕໍ ສ຺ວວຕ຺ຖາປີຕໍ, ຕຖາປີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ។ ວຈສາ ຌາເຣຕຸໍ ວາ ສຍໍ ອຸທ຺ທີສິຕຸໍ ວາ ປເຣນ ອຸທ຺ທິສາເປຕຸໍ
ວາ ນ ສກ຺ກາ ນານປ຺ປກາຣກາວໂຕ ພຫຸ ຈ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ໂຫຕີ ຍາວ ກາລປ຺ປເກໂທ, ຕາວ ວຕ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ។ "ເອກໍ ສມຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺
ເຕ ປນ ນ ໂສ ກາລປ຺ປເກໂທ ອຕ຺ຖິ, ໂຍ ເອຕ຺ຖານນ຺ໂຕຄໂຘ ສິຍາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ເອເກເນວ ປເທນ ຕມຕ຺ຖໍ ສໂມຌາເນຕ຺ວາ"ຕີ
ອິມິນາ។ ເອວໍ ໂລກິຍສມ຺ມຕກາລວເສນ ສມຍຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ສາສເນ ປາກຝກາລວເສນ ສມຍຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເຍ ວາ
ອິເມ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອປີຈ ອຸຕຸສໍວຈ຺ຉຣາທີວເສນ ນິຍມໍ ອກຕ຺ວາ ສມຍສທ຺ທສ຺ສ ວຈເນ ອຍມ຺ປີ ຄຸໂຓ ລທ຺ໂຘເຍວາຕິ
ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເຍ ວາ ອິເມ"ຕິອາທິມາຫ។ ສາມລ຺ລໂຊຕນາ ຫິ ວິເສເສ ອວຕິຝ຺ຖຕີ ຕສ຺ສາ ວິເສສປຣິຫາຣວິສຍຕ຺ຕາ។ ຕຕ຺ຖ ເຍ
ອິເມ ສມຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ។ ກຄວໂຕ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂອກ຺ກມນກາໂລ ເຈຕ຺ຖ ຄພ຺ໂພກ຺ກນ຺ຕິສມໂຍ។ ຈຕ຺ຕາຣີ ນິມິຕ຺ຕານິ ປສ຺ສິຕ຺ວາ
ສໍເວຊນກາໂລ ສໍເວຄສມໂຍ។ ວພ຺ພສ຺ສານິ ສມ຺ໂພຘິສມຘິຄມາຍ ຈຣິຍກາໂລ ທຸກ຺ກຣກາຣິກສມໂຍ។ ເທວສິກໍ ຊານຜລສມາປຕ຺
ຕີທິ ວີຕິນາມນກາໂລ ທິຝ຺ຖຘມ຺ມສຸຂວິຫາຣສມໂຍ, ວິເສສໂຕ ປນ ສຕ຺ຕສຕ຺ຕາຫານິ ຊານສມາປຕ຺ຕິວລຸອລ຺ຊນກາໂລ។
ປລ຺ຈຈຕ຺ຕາລີສວສ຺ສານິ ຕໍຕໍຘມ຺ມເທສນາກາໂລ ເທສນາສມໂຍ។ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຍມກປາຝິຫາຣິຍສມຍາທໂຍ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕີ។
ປກາສາຕິ ທສສຫສ຺ສິໂລກຘາຕຸປກມ຺ປນໂອກາສປາຕຸກາວາທີທິ ປາກຝາ។ "ເອກໍ ສມຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕທລ຺ເລປີ ສມຍາ ສນ຺ຕີ
ຕິ ອຕ຺ຖາປຕ຺ຕິໂຕ ເຕສຸ ສມເຍສຸ ອິຘ ເທສນາສມຍສງ຺ຂາໂຕ ສມຍວິເສໂສ "ເອກໍ ສມຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທີເປຕິຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ។

ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປເກເທສຸເຍວ ສມເຍສຸ ເອກເທສໍ ປກາຣນ຺ຕເຣຫິ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ "ໂຍ ຈາຍ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຕຕ຺ຖ ຫິ
ຌາຕກິຈ຺ຈສມໂຍ, ອຕ຺ຕຫິຕປຝິປຕ຺ຕິສມໂຍ ຈ ອກິສມ຺ໂພຘິສມໂຍເຍວ។ ອຣິຍຕຸຕ຺ຫີກາວສມໂຍ ທິຝ຺ຖຘມ຺ມສຸຂວິຫາຣສມໂຍ។
ກຣຸຕາກິຈ຺ຈປຣຫິຕປຝິປຕ຺ຕິຘມ຺ມີກຖາສມໂຍ ເທສນາສມໂຍ, ຕສ຺ມາ ເຕສຸ ວຸຕ຺ຕປ຺ປເກເທສຸ ສມເຍສຸ ເອກເທໂສວ ປ
ກາຣນ຺ຕເຣນ ທສ຺ສິໂຕຕິ ທຝ຺ຖພ຺ພໍ។ "ສນ຺ນິປ຺ຕິຕານໍ ໂວ ກິກ຺ຂເວ ທ຺ວຍໍ ກຣຕີຍໍ ຘມ຺ມີ ກຖາ ວາ ອຣິໂຍ ວາ ຕຸຕ຺ຫີກາໂວ"ຕິ
(ອຸທາ។ ໑໘) ວຸຕ຺ຕສມເຍ ສນ຺ຌາຍ "ສນ຺ນິປ຺ຕິຕານໍ ກຣຕີຍທ຺ວຍສມເຍສູ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເຕສຸປີ ສມເຍສູຕິ ກຣຸຕາກິຈ຺ຈປຣ
ຫິຕປຝິປຕ຺ຕິຘມ຺ມີກຖາເທສນາສມເຍສຸປີ។ ອລ຺ລຕຣໍ ສມຍໍ ສນ຺ຌາຍ "ເອກໍ ສມຍ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ອເກທຕ຺ຕາ។

ອລ຺ລຕ຺ຖ ວິຍ ກຸມ຺ມວຈເນນ ຈ ກຣຓວຈເນນ ຈ ນິທ຺ເທສມກຕ຺ວາ ອິຘ ອຸປໂຍຄວຈເນນ ນິທ຺ເທສປໂຍຊນໍ ນິທ຺ຌາເຣຕຸກາໂມ
ປຣມ຺ມຸເຂນ ໂຈທນໍ ສມຸຝ຺ຖເປຕິ "ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖາ"ຕິອາທີນາ។ ເອຕ຺ຖາຕິ "ເອກໍ ສມຍ"ນ຺ຕິ ອິມສ຺ມີ ປເທ, ກຣຓວຈເນນ
ນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ ຍຖາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ។ ກວນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ກຸມ຺ມໍ, ໂອກາໂສ, ຕຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕໍ ວຈນໍ ວິກຕ຺ຕິ ກຸມ຺ມວຈນໍ។ ກໂຣຕິ
ກິຣິຍມກິນິປ຺ຜາເທກີ ເອເຕນາຕິ ກຣຓໍ, ກິຣິຍານິປ຺ຜຕ຺ຕິກາຣຓໍ។ ອຸປ຺ຍຸຊ຺ຊິຕພ຺ໂພ ກິຣິຍາຍາຕິ ອຸປໂຍໂຄ, ກມ຺ມໍ, ຕຕ຺ຖ ວຈນໍ
ຕຖາ។ "ຕຕ຺ຖາ"ຕິອາທີນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂຈທນໍ ປຣິຫຣຕິ។ ຕຕ຺ຖາຕິ ເຕສຸ ອກິຘມ຺ມຕທລ຺ລສຸຕ຺ຕປທວິນເຍສຸ។ ຕຖາຕິ
ກຸມ຺ມວຈນກຣຓວຈເນຫິ ອຕ຺ຖສມ຺ກວໂຕ ຈາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ, ອຘິກຣຓກາເວນກາວລກ຺ຂຓຕ຺ຖານໍ, ເຫຕຸກຣຓຕ຺ຖານລ຺ຈ
ສມ຺ກວໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອິຌາຕິ ອິຘສ຺ມີ ສຸຕ຺ຕປເທ។ ອລ຺ລຖາຕິ ອຸປໂຍຄວຈເນນ។ ອຕ຺ຖສມ຺ກວໂຕຕິ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄຕ຺ຖສ຺ສ
ສມ຺ກວໂຕ។

"ຕຕ຺ຖ ຫີ"ຕິອາທີ ຕພ຺ພິວຣຓໍ។ ອິໂຕຕີ "ເອກໍ ສມຍ"ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕປທໂຕ។ ອຘິກຣຓຕ຺ໂຖຕິ ອາຌາຣຕ຺ໂຖ។ ກວນໍ ກາໂວ, ກິຣິ
ຍາ, ກິຣິຍາຍ ກິຣິຍນ຺ຕຣລກ຺ຂຓໍ ກາເວນກາວລກ຺ຂຓໍ, ຕເທວຕ຺ໂຖ ຕຖາ។ ເກນ ສມຍຕ຺ເຖນ ອິທໍ ອຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ສມ຺ກວຕິຕິ
ອນຸໂຍເຄ ສຕິ ຕທຕ຺ຖທ຺ວຍສມ຺ກວານຸຣູເປນ ສມຍຕ຺ເຖນ, ຕໍ ທລຸທໍ ກໂຣນ຺ໂຕ "ອຘິກຣຓລ຺ຫີ"ຕິອາທິມາຫ។ ປທຕ຺ຖໂຕເຍວ
ຫີ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ສິທ຺ຌໍ, ວິກຕ຺ຕິ ປນ ໂຊຕກມຕ຺ຕາ។ ຕຕ຺ຖ ກາລສງ຺ຂາໂຕ, ກາລສທ຺ທສ຺ສ ວາ ອຕ຺ໂຖ ຍສ຺ສາຕິ
ກາລຕ຺ໂຖ។ ສມູຫສງ຺ຂາໂຕ, 'ສມູຫສທ຺ທສ຺ສ ວາ ອຕ຺ໂຖ ຍສ຺ສາຕິ ສມູຫຕ຺ໂຖ, ໂກ ໂສ? ສມໂຍ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ກາລຕ຺ໂຖ,
ສມູຫຕ຺ໂຖ ຈ ສມໂຍ ຕຕ຺ຖ ອກິຘມ຺ເມ ວຸຕ຺ຕານໍ ຜສ຺ສາທິຘມ຺ມານໍ ອຘິກຣຓໍ ອາຌາໂຣຕິ, ຍສ຺ມີ ກາເລ, ຘມ຺ມປຸລ຺ເຊ ວາ ກາ
ມາວຈຣໍ ກຸສລໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມິເຍວ ກາເລ, ຘມ຺ມປຸລ຺ເຊ ວາ ຜສ຺ສາທໂຍປີ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອຍລ຺ຫີ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ។ ນນຸ
ຈາຍໍ ອຸປາທາປລ຺ລຕ຺ຕິມຕ຺ໂຕ ກາໂລ, ໂວຫາຣມຕ຺ໂຕ ຈ ສມູໂຫ, ໂສ ກຖໍ ອຘິກຣຓໍ ສິຍາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕຘມ຺ມານນ຺ຕິ? ນາຍໍ
ໂທໂສ។ ຍຖາ ຫິ ກາໂລ ສຍໍ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ອວິຊ຺ຊມາໂນປີ ສກາວຘມ຺ມປຣິຈ຺ຉິນ຺ນຕ຺ຕາ ອາຌາຣກາເວນ ປລ຺ລາໂຕ,
ສກາວຘມ຺ມປຣິຈ຺ຉິນ຺ໂນ ຈ ຕງ຺ຂຓປ຺ປວຕ຺ຕານໍ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພ, ປຣໂຕ ຈ ອກາວໂຕ "ປຸພ຺ພຕ຺ເຫຊາໂຕ, ສາຍນ຺ເຫ ອາຄຈ຺ຉຕີ"ຕິ

ອາທີສຸ, ສມູໂຫ ຈ ອວຍວວິນິມຸຕ຺ໂຕ ວິສຸໍ ອວິຊ຺ຊມາໂນປິ ກປ຺ປນາມຕ຺ຕສິທ຺ຘຕ຺ຕາ ອວຍວານໍ ອາຘາຣຠາເວນ ປຎ຺ຎາປີຍຕິ ‘‘ຣຸກ຺ເຂ ສາຂາ, ຍວຣາສິຍໍ ປຕ຺ຕສມ຺ຠູໂຕ’’ຕິອາທີສຸ, ເອວມິຘາປິ ສຠາວຘມ຺ມປຣິຈ຺ຉິນ຺ນຕ຺ຕາ, ກປ຺ປນາມຕ຺ຕສິທ຺ຘຕ຺ຕາ ຈ ຕທຸຠຍໍ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ອຘິກຣຓຠາເວນ ປຎ຺ຎາປີຍຕີຕິຯ

‘‘ຂຓສມວາຍເຫຕຸສງ຺ຂາຕສ຺ສາ’’ຕິອາທິ ຠາເວນຠາວລກ຺ຂຓຕ຺ຖສມ຺ຠວທສ຺ສນໍຯ ຕຕ຺ຖ ຂໂຓ ນາມ ອຏ຺ຐກ຺ຂຓວິນິມຸຕ຺ໂຕ ນວໂມ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາທກ຺ຂໂຓ, ຍານິ ວາ ປເນຕານິ ‘‘ຈຕ຺ຕາຣິມານິ ຠິກ຺ຂເວ, ຈກ຺ການິ, ເຍຫິ ສມນ຺ນາຄຕານໍ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ຈຕຸຈກ຺ກໍ ປວຕ຺ຕຕີ’’ຕິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໑) ເອຕ຺ຖ ປຕິຣູປເທສວາໂສ ສປ຺ປຸຣິສູປນິສ຺ສໂຍ ອຕ຺ຕສມ຺ມາປຓິຘິ ປຸພ຺ເພກຕປຸຎ຺ຎຕາຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ຈກ຺ການິ ວຸຕ຺ຕານິ, ຕານິ ເອກຊ຺ຌໍ ກຕ຺ວາ ໂອກາສຏ຺ເຐນ ‘‘ຂໂຓ’’ຕິ ເວທິຕພ຺ພານິຯ ຕານິ ຫິ ກຸສລຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໂອກາສຠູຕານິຯ ສມວາໂຍ ນາມ ‘‘ຈກ຺ຂຸຎ຺ຈ ປຏິຈ຺ຈ ຣູເປ ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓ’’ນ຺ຕິອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໐໔; ໓ຯ໔໒໑, ໔໒໕, ໔໒໖; ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໔໓, ໔໔; ສໍຯ ນິຯ ໓ຯ໖໐; ກຖາຯ ໔໖໕, ໔໖໗) ນິທ຺ທິຏ຺ຐາ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓາທິສາຘາຣຓຜລນິປ຺ຜາທກຕ຺ເຕນ ສຓ຺ຐິຕາ ຈກ຺ຂຸຣູປາທິປຈ຺ຈຍສາມຄ຺ຄີຯ ຈກ຺ຂຸຣູປາທີນຎ຺ຫິ ຈກ຺ຂຸວິຎ຺ຎາຓາທິ ສາຘາຣຓຜລໍຯ ເຫຕຸ ນາມ ໂຍນິໂສມນສິກາຣາທິຊນກເຫຕຸຯ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ຂຓສງ຺ຂາຕສ຺ສ, ສມວາຍສງ຺ຂາຕສ຺ສ, ເຫຕຸສງ຺ຂາຕສ຺ສ ຈ ສມຍສ຺ສ ສຕ຺ຕາສງ຺ຂາເຕນ ຠາເວນ ເຕສໍ ຜສ຺ສາທີນໍ ຘມ຺ມານໍ ສຕ຺ຕາສງ຺ຂາໂຕ ຠາໂວ ລກ຺ຂີຍຕິ ວິຎ຺ຎາຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ‘‘ຄາວີສຸ ທຸຍ຺ຫມານາສຸ ຄໂຕ, ທຸທ຺ຘາສຸ ອາຄໂຕ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ໂທຫນກິຣິຍາຍ ຄມນກິຣິຍາ ລກ຺ຂີຍຕິ, ເອວມິຘາປິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ສມຍສ຺ສ ສຕ຺ຕາກິຣິຍາຍ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປາທກິຣິຍາ, ຜສ຺ສາທີນໍ ຠວນກິຣິຍາ ຈ ລກ຺ຂີຍຕີຕິຯ ນນຸ ເຈຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາກິຣິຍາ ອວິຊ຺ຊມານາວ, ກຖໍ ຕາຍ ລກ຺ຂີຍຕີຕິ? ສຈ຺ຈໍ, ຕຖາປິ ‘‘ຍສ຺ມິໍ ສມເຍ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ເຕ ສຕີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຎ຺ຎາຍມາໂນ ເອວ ໂຫຕິ ອຎ຺ຎກິຣິຍາສມ຺ພນ຺ຘາຠາເວ ປທຕ຺ຖສ຺ສ ສຕ຺ຕາວິຣຫາຠາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຕ຺ຖໂຕ ຄມ຺ຍມານາຍ ຕາຍ ສຕ຺ຕາກິຣິຍາຍ ລກ຺ຂີຍຕີຕິຯ ອຍຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ – ຍສ຺ມິໍ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ຂເຓ, ປຈ຺ຈຍສມວາເຍ, ເຫຕຸມ຺ຫິ ວາ ສຕິ ກາມາວຈຣໍ ກຸສລໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມິໍເຍວ ຂເຓ, ປຈ຺ຈຍສມວາເຍ, ເຫຕຸມ຺ຫິ ວາ ສຕິ ຜສ຺ສາທໂຍປິ ໂຫນ຺ຕີຕິຯ ອຍໍ ປນ ອຕ຺ໂຖ ອຠິຘມ຺ເມເຍວ (ອຏ຺ຐສາຯ ກາມາວຈຣກຸສລປທຠາຊນີເຍ) ນິທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, ຍຖາຣຫເມສ ນໂຍ ອຎ຺ເຎສຸປິ ສຸຕ຺ຕປເທເສສູຕິຯ ຕສ຺ມາຕິ ອຘິກຣຓຕ຺ຖສ຺ສ, ຠາເວນຠາວລກ຺ຂຓຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ສມ຺ຠວໂຕຯ ຕທຕ຺ຖໂຊຕນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຕທຸຠຍຕ຺ຖສ຺ສ ສມຍສທ຺ທຕ຺ຖຠາເວນ ວິຊ຺ຊມານສ຺ເສວ ກຸມ຺ມວຈນວເສນ ທີປນຕ຺ຖໍຯ ວິຠຕ຺ຕິໂຍ ຫິ ປທີໂປ ວິຍ ວຕ຺ຖຸໂນ ວິຊ຺ຊມານສ຺ເສວ ອຕ຺ຖສ຺ສ ໂຊຕກາຕິ, ອຍມຕ຺ໂຖ ສທ຺ທສຕ຺ເຖສຸ ປາກໂຏເຍວຯ

ເຫຕຸອຕ຺ໂຖ, ກຣຓຕ຺ໂຖ ຈ ສມ຺ຠວຕີຕິ ‘‘ອນ຺ເນນ ວສຕິ, ວິຊ຺ຊາຍ ວສຕີ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ເຫຕຸອຕ຺ໂຖ, ‘‘ຜຣສຸນາ ຉິນ຺ທຕິ, ກຸທາເລນ ຂຓຕີ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ກຣຓຕ຺ໂຖ ຈ ສມ຺ຠວຕິຯ ກຖໍ ປນ ສມ຺ຠວຕີຕິ ອາຫ ‘‘ໂຍ ຫິ ໂສ’’ຕິອາທິຯ ວິນເຍ (ປາຣາຯ ໒໐) ອາຄຕສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາຈນວຕ຺ຖຸວເສນ ເຖຣໍ ມຣິຍາທໍ ກຕ຺ວາ ‘‘ສາຣິປຸຕ຺ຕາທີຫິປິ ທຸວິຎ຺ເຎຍ຺ໂຍ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸຠູເຕນ ກຣຓຠູເຕນາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ຕໍຕໍວຕ຺ຖຸວີຕິກ຺ກໂມວ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ເຫຕຸ ເຈວ ກຣຓຎ຺ຈຯ ຕຖາ ຫິ ຍທາ ຠຄວາ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ປຐມເມວ ເຕສໍ ເຕສໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິເຫຕຸຠູຕໍ ຕໍ ຕໍ ວີຕິກ຺ກມໍ ອເປກ຺ຂມາໂນ ວິຫຣຕິ , ຕທາ ຕໍ ຕໍ ວີຕິກ຺ກມໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕທຕ຺ຖໍ ວສຕີຕິ ສິທ຺ໂຘ ວຕ຺ຖຸວີຕິກ຺ກມສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິເຫຕຸຠາໂວ ‘‘ອນ຺ເນນວສຕີ’’ຕິອາທີສຸ ອນ຺ນມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ຕທຕ຺ຖໍ ວສຕີຕິອາທິນາ ຠາເວນ ອນ຺ນາທີນໍ ເຫຕຸຠາໂວ ວິຍຯ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິກາເລ ປນ ເຕເນວ ປຸພ຺ພສິທ຺ເຘນ ວີຕິກ຺ກເມນ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ເຎເປຕິ, ຕສ຺ມາ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ສາຘກຕມຕ຺ຕາ ກຣຓຠາໂວປິ ວີຕິກ຺ກມສ຺ເສວ ສິທ຺ໂຘ ‘‘ອສິນາ ຉິນ຺ທຕີ’’ຕິອາທີສຸ ອສິນາ ຉິນ຺ທນກິຣິຍໍ ສາເຘຕີຕິອາທິນາ ຠາເວນ ອສິອາທີນໍ ກຣຓຠາໂວ ວິຍຯ ເອວໍ ສນ຺ເຕປິ ວີຕິກ຺ກມໍ ອເປກ຺ຂມາໂນ ເຕເນວ ສທ຺ຘິໍ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕມ຺ປິ ກາລໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວິຫຣຕີຕິ ກາລສ຺ສາປິ ອິຘ ເຫຕຸຠາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ເຎເປນ຺ໂຕ ຈ ຕໍ ຕໍ ວີຕິກ຺ກມກາລໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕເນວ ກາເລນ ສິກ຺ຂາປທໍ ປຎ຺ເຎເປຕີຕິ ວີຕິກ຺ກມນິສ຺ສຍສ຺ສ ກາລສ຺ສາປິ ກຣຓຠາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ອິມິນາ ປຣິຍາເຍນ ກາລສ຺ສາປິ ເຫຕຸຠາໂວ, ກຣຓຠາໂວ ຈ ລພ຺ຠຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸຠູເຕນ ກຣຓຠູເຕນາ’’ຕິ, ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ປນ ວີຕິກ຺ກໂມເຍວ ເຫຕຸຠູໂຕ, ກຣຓຠູໂຕ ຈຯ ໂສ ຫິ ວີຕິກ຺ກມກ຺ຂເຓ ເຫຕຸ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎາປນກ຺ຂເຓ ກຣຓມ຺ປິ ໂຫຕີຕິຯ ສິກ຺ຂາປທານິ ປຎ຺ຎາປຍນ຺ໂຕຕິ ວີຕິກ຺ກມໍ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆໍ ສນ຺ນິປາຕາເປຕ຺ວາ ໂອຕິຓ຺ຓວຕ຺ຖຸກໍ ຕໍ ປຸຄ຺ຄລໍ ປຏິປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ, ວິຄຣຫິຕ຺ວາ ຈ ຕໍ ຕໍ ວຕ຺ຖຸໂອຕິຓ຺ຓກາລໍ ອນຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເຕເນວ ກາເລນ ກຣຓຠູເຕນ ສິກ຺ຂາປທານິ ປຎ຺ຎເປນ຺ໂຕຯ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິເຫຕຸຎ຺ຈ ອເປກ຺ຂມາໂນຕິ ຕຕິຍປາຣາຊິກາທີສຸ (ປາຣາຯ ໑໖໒) ວິຍ ສິກ຺ຂາປທປຎ຺ຎຕ຺ຕິຍາ ເຫຕຸຠູຕໍ ຕໍ ຕໍ ວຕ຺ຖຸວີຕິກ຺ກມສມຍໍ ອເປກ຺ຂມາໂນ ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸຠູເຕນ ຠຄວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິຫາສີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

“ສິກ຺ຂາປທານີ ປຜ຺ລາປຍນ຺ໂຕ, ສິກ຺ຂາປທປຜ຺ລຕ຺ຕິເຫຕຸຜ຺ຈ ອເປກ຺ຂມາໂນ”ຕິ ອິທໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ກຣຕາກາວສ຺ສ, ເຫຕຸກາວສ຺ສ ຈ ສມຕ຺ຖນວຈນໍ, ຕສ຺ມາ ຕທນຸຣູປໍ “ເຕນສມເຍນ ກຣຕກູເຕນ ເຫຕຸກູເຕນາ”ຕິ ເອວໍ ວຕ຺ຕພ຺ເພປິ ປຄມໍ “ເຫຕຸກູເຕນາ”ຕິ ອຸປ຺ປຜິປາຜິວຈນໍ ຕຕ຺ຖ ເຫຕຸກາວສ຺ສ ສາຕິສຍມຣິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. “ກຄວາ ຫິ ເວຣຜ຺ຊາ ຍໍ ວິຫຣນ຺ໂຕ ຊມ຺ມເສນາປຕິຕ຺ເຖຣສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທປຜ຺ລຕ຺ຕິຍາຈນເຫຕຸກູຕໍ ປຣິວິຕກ຺ກສມຍໍ ອເປກ຺ຂມາໂນ ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸກູເຕນ ວິຫາສີ”ຕິ ຕິສ຺ປີ ກິຣ ຄຕ຺ຄິປເທສຸ ວຸຕ຺ຕໍ. “ກິ ປເນຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິຈິນ຺ຕາຍ, ອາຈຣິຍສ຺ສ ອິຊ ກມວຈນິຈ຺ຊາ ນຕ຺ຖິຕິ ເອວເມຕໍ ຄເຫຕພ຺ພໍ – ອຜ຺ລາສຸປິ ຫິ ອຜ຺ຄກຖາສຸ ອຍເມວ ອນຸກ຺ກໂມ ວຸຕ຺ໂຕ, ນ ຈ ຕາສຸ ‘ເຕນ ສມເຍນ ເວຣຜ຺ຊາຍໍ ວິຫຣຕິ’ຕິ ວິນຍປາລຸອິປເທ ເຫຕຸອຕ຺ຖສ຺ເສວ ສາຕິສຍໍ ອຊິປ຺ເປຕກາວທີປນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ໂຕ ອວິສຍຕ຺ຕາ, ສິກ຺ຂາປທານີ ປຜ຺ລາປຍນ຺ໂຕ ເຫຕຸກູເຕນ, ກຣຕກູເຕນ ຈ ສມເຍນ ວິຫາສີ, ສິກ຺ຂາປທປຜ຺ລຕ຺ຕິເຫຕຸຜ຺ຈ ອເປກ຺ຂມາໂນ ເຫຕຸກູເຕນ ສມເຍນ ວິຫາສີຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ຍຖາລາກໍ ສມ຺ພນ຺ຊກາວໂຕ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕ”ຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ທຸວິຊສ຺ສາປິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສມ຺ກວໂຕ. ຕທຕ຺ຖໂຊຕນຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ກຣຕາວຈເນນ ຕທຸກຍຕ຺ຖສ຺ສ ໂຊຕນຕ຺ຖໍ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ວິນເຍ. ເອຕ຺ຖ ຈ ສິກ຺ຂາປທປຜ຺ລຕ຺ຕິຍາ ເອວ ວິຕິກ຺ກມສມຍສ຺ສ ສາຊກຕມຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ກຣຕາກາເວ “ສິກ຺ຂາປທານີ ປຜ຺ລາປຍນ຺ໂຕ”ຕິ ອຊ຺ຊາຫຣິຕປເທນ ສມ຺ພນ຺ໂຊ, ເຫຕຸກາເວ ປນ ຕທເປກ຺ຂນມຕ຺ຕຕ຺ຕາ “ວິຫຣຕິ”ຕິ ປເທເນວາຕິ ທຜ຺ຄພ຺ພໍ. ຕຖາເຍວ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ “ເຕນ ສມເຍນ ເຫຕຸກູເຕນ, ກຣຕກູເຕນ ຈ ສິກ຺ຂາປທານີ ປຜ຺ລາປຍນ຺ໂຕ, ສິກ຺ຂາປທປຜ຺ລຕ຺ຕິເຫຕຸຜ຺ຈ ອເປກ຺ຂມາໂນ ກຄວາ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິຫາສີ”ຕິ. ກຣຕລ຺ຫິ ກິຣິຍຕ຺ຖໍ, ນ ເຫຕຸ ວິຍ ກິຣິຍາກາຣຕໍ. ເຫຕຸ ປນ ກິຣິຍາກາຣຕໍ, ນ ກຣຕໍ ວິຍ ກິຣິຍຕ຺ໂຖຕິ.

“ອິຊ ປນາ”ຕິອາທີນາ ອຸປໂຍຄວຈນສ຺ສ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄຕ຺ຖສມ຺ກວທສ຺ສນໍ, ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ທພ຺ພຄຸຕກິຣິຍາທີ ສໍໂຍໂຄ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍໂຄ, ນິຣນ຺ຕຣເມວ ເຕຫິ ສໍຍຸຕ຺ຕກາໂວຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ໂສເຍວຕ຺ໂຖ ຕຖາ. ເອວໍຊາຕິເກຕິ ເອວໍສກາເວ. ກຕ຺ຖໍ ສມ຺ກວຕີຕິ ອາຫ “ຍຜ຺ຫິ”ຕິອາທີ. ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວາຕິ ອາຣພ຺ກໂຕ ປຜ຺ຄາຍ ຍາວ ເທສນານິຜ຺ຄານໍ, ຕາວ ເອກໍສເມວ, ນິຣນ຺ຕຣເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກຣຸຕາວິຫາເຣນາຕິ ປຣຫິຕປຜິປຕ຺ຕິສງ຺ຂາເຕນ ກຣຸຕາວິຫາເຣນ. ຕຖາ ຫິ ກຣຸຕານິທານຕ຺ຕາ ເທສນາຍ ອິຊ ປຣຫິຕປຜິປຕ຺ຕິ “ກຣຸຕາວິຫາໂຣ”ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ປນ ກຣຸຕາສມາປຕ຺ຕິວິຫາໂຣ. ນ ຫິ ເທສນາກາເລ ເທເສຕພ຺ພຊມ຺ມວິສຍສ຺ສ ເທສນາຄາຕສ຺ສ ສຕ຺ຕວິສຍາຍ ມຫາກຣຸຕາຍ ສຫຸປ຺ປຕ຺ຕິ ສມ຺ກວຕິ ກິນ຺ນວິສຍຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ກຣຸຕາຍ ປວຕ຺ໂຕ ວິຫາໂຣຕິ ກຕ຺ວາ ປຣຫິຕປຜິປຕ຺ຕິວິຫາໂຣ ອິຊ “ກຣຸຕາວິຫາໂຣ”ຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຕສ຺ມາຕິ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄຕ຺ຖສມ຺ກວໂຕ. ຕທຕ຺ຖໂຊຕນຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຸປໂຍຄວິກຕ຺ຕິຍາ ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ໂຊຕນຕ຺ຖໍ ອຸປໂຍຄນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ ຍຖາ “ມາສໍ ສຊ຺ຊາຍຕິ, ທິວສໍ ກຸຜ຺ຊຕິ”ຕິ. ເຕນາຕິ ເຍນ ກາຣເຕນ ອກິຊມ຺ເມ, ອິໂຕ ອຜ຺ເຜສຸ ຈ ສຸຕ຺ຕປເທສຸ ກຸມ຺ມວຈນສ຺ສ ອຊິກຣຕຕ຺ໂຖ, ກາເວນກາວລກ຺ຂຕຕ຺ໂຖ ຈ, ວິນເຍ ກຣຕວຈນສ຺ສ ເຫຕຸອຕ຺ໂຖ, ກຣຕຕ຺ໂຖ ຈ ອິຊ ອຸປໂຍຄວຈນສ຺ສ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕິ, ເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕນ຺ຕິ ຍຖາ ວຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສງ຺ຄຫຄາຖາປທໍ ອຜ຺ລຕ຺ຣາຕິ ອກິຊມ຺ເມ ອິໂຕ ອຜ຺ເຜສຸ ສຸຕ຺ຕປເທສຸ, ວິນເຍ ຈ. ສມໂຍຕິ ສມຍສທ຺ໂທ. ສທ຺ເທເຍວ ຫິ ວິກຕ຺ຕິປຣາ ກວ ຕິອຕ຺ເຖ ອສມ຺ກວໂຕ. ໂສຕິ ສ຺ເວວ ສມຍສທ຺ໂທ.

ເອວໍ ອຕ຺ຕໂນ ມຕີ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ໂປຣາຕາຈຣິຍມຕີ ທສ຺ເສຕຸໍ “ໂປຣາຕາ ປນາ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂປຣາຕາຕິ ຈ ປຸຣິມາ ອຜ຺ຄກຖາຈຣິຍາ. “ຕສ຺ມິ ສມເຍ”ຕິ ວາ…ເປ… “ເອກໍ ສມຍ”ນ຺ຕິ ວາ ເອສ ເກໂທຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ອກິລາປມຕ຺ຕເກໂທຕິ ວຈນມຕ຺ເຕນ ເກໂທ ວິເສໂສ, ນ ປນ ອຕ຺ເຖນ, ເຕນາຫ “ສພ຺ພຕ຺ຖ ກຸມ຺ມເມວຕ຺ໂຖ”ຕິ, ສພ຺ເພສຸປິ ອຕ຺ຖໂຕ ອາຊາໂຣ ເອວ ອຕ຺ໂຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ຯ ອິມິນາ ຈ ວຈເນນ ສຸຕ຺ຕວິນເຍສຸ ວິກຕ຺ຕິວິປຣິຕາໂມ ກໂຕ, ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ວາ ອຸປໂຍຄກຣຕວິກຕ຺ຕິໂຍ ສິທ຺ຊາຕິ ທສ຺ເສຕິ. “ຕສ຺ມາ”ຕິອາທີນາ ເຕສໍ ມຕິທສ຺ສເນ ຄຸຕມາຫ.

ກາຣິຍຜ຺ເຄນ ຄຣຸ. ຕເທວຕ຺ຖໍ ສງ຺ເກຕໂຕ ສມຕ຺ເຖຕິ “ຄຣຸໍ ຫີ”ຕິອາທີນາ ສງ຺ເກຕວິສໂຍ ຫິ ສທ຺ໂທ ຕໍວວຕ຺ຖິໂຕເຍວ ເຈສ ອຕ຺ຖໂພຊໂກຕິ. ຄຣຸນ຺ຕິ ຄຣຸກາຕພ຺ພໍ ຊນໍ. “ໂລເກ”ຕິ ອິມິນາ ນ ເກວລໍ ສາສເນເຍວ, ໂລເກປິ ຄຣຸກາຕພ຺ພຜ຺ເຄນ ກຄວາຕິ ສງ຺ເກຕສິທ຺ຊີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ຍທິ ຄຣຸກາຕພ຺ພຜ຺ເຄນ ກຄວາ, ອຖ ອຍເມວ ສາຕິສຍໍ ກຄວາ ນາມາຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອຍຜ຺ຈາ”ຕິ ອາທິມາຫ. ຕຖາ ຫິ ໂລກນາໂຖ ອປຣິມິຕນິຣຸປມປ຺ປກາວສີລາທິຄຸຕວິເສສສມງ຺ຄິຕາຍ, ສພ຺ພານຕ຺ຖປຣິຫາຣປຸພ຺ພງ຺ຄມາຍ ນິຣວເສສຫິຕສຸຂວິຊານຕປ຺ປຣາຍ ນິຣຕິສຍາຍ ປໂຍຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສເທວມນຸສ຺ສາຍ ປຊາຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕຸປກາຣິຕາຍ ຈ ອປຣິມາຕາສຸ ໂລກຊາຕູສຸ ອປຣິມາຕານໍ ສຕ຺ຕານໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ຄາຣວຜ຺ຄານນ຺ຕິ. ນ ເກວລໍ ໂລເກເຍວ, ອຖ ໂຂ ສາສເນປີຕິ ທສ຺ເສຕິ “ໂປຣາເຕຫິ”ຕິອາທີນາ, ໂປຣາເຕຫີຕິ ຈ ອຜ຺ຄກຖາຈຣິເຍຫີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເສຜ຺ຄວາຈກວຈນມ຺ປິ ເສຜ຺ຄຄຸຕສຫຈຣຕໂຕ ເສຜ຺ຄ

ເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ຠຄວາຕິ ວຈນໍ ເສຏ຺ຐ”ນ຺ຕິຯ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເອເຕນາຕິ ຫິ ວຈນໍ, ສທ຺ໂທຯ ອຖ ວາ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ວຈນໍ, ອຕ຺ໂຖ, ຕສ຺ມາ ໂຍ “ຠຄວາ”ຕິ ວຈເນນ ວຈນີໂຍ ອຕ຺ໂຖ, ໂສ ເສຏ຺ໂຐຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຠຄວາຕິ ວຈນມຸຕ຺ຕມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ຄາຣວຍຸຕ຺ໂຕຕິ ຄຣຸຠາວຍຸຕ຺ໂຕ ຄຣຸຄຸຓໂຍຄຕ຺ຕາ, ສາຕິສຍໍ ວາ ຄຣຸກຣຓາຣຫຕາຍ ຄາຣວຍຸຕ຺ໂຕ, ຄາຣວາຣໂຫຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຍນ ກາຣຓຕ຺ຕເຍນ ໂສ ຕຖາຄໂຕ ຄຣຸ ກາຣິຍຏ຺ເຐນ, ເຕນ “ຠຄວາ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຄຣຸຕາກາຣຓທສ຺ສນຎ຺ເຫຕໍ ປທຕ຺ຕຍໍຯ “ສິປ຺ປາທິສິກ຺ຂາປກາປິ ຄຣູເຍວ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ຈ ຄາຣວຍຸຕ຺ຕາ, ອຍໍ ປນ ຕາທິໂສ ນ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຄຣູຕິ ກຕ຺ວາ ‘ຄາຣວຍຸຕ຺ໂຕ’ຕິ ວຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ເກຈິຯ ເອວໍ ສຕິ ຕເທຕໍ ວິເສສນປທມຕ຺ຕໍ, ປຸຣິມປທທ຺ວຍເມວ ກາຣຓທສ຺ສນໍ ສິຍາຯ

ອປິຈາຕິ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິກປ຺ປຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ອປໂຣ ນໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖ –

“ວຓ຺ຓາຄໂມ ວຓ຺ຓວິປຣິຍາໂຍ,

ທ຺ເວ ຈາປເຣ ວຓ຺ຓວິກາຣນາສາ;

ຘາຕູນມຕ຺ຖາຕິສເຍນ ໂຍໂຄ,

ຕທຸຈ຺ຈເຕ ປຎ຺ຈວິຘາ ນິຣຸຕ຺ຕີ”ຕິຯ –

ວຸຕ຺ຕໍ ນິຣຸຕ຺ຕິລກ຺ຂຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ, “ປີໂສທຣາທີນິ ຍໂຖປທິຏ຺ຐ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕສທ຺ທນເຍນ ວາ ປີໂສທຣາທິອາກຕິຄຓປກ຺ເຂປລກ຺ຂຓໍ ຄເຫຕ຺ວາ ໂລກິຍ ໂລກຸຕ຺ຕຣສຸຂາຠິນິພ຺ພຕ຺ຕກໍ ສີລາທິປາຣປ຺ປຕ຺ຕໍ ຠາຄ຺ຍມສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ “ຠາຄ຺ຍວາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຠຄວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ຠາຄ຺ຍວາ”ຕິຯ ຕຖາ ອເນກເຠທຠິນ຺ນກິເລສສຕສຫສ຺ສານິ, ສງ຺ເຂປໂຕ ວາ ປຎ຺ຈມາເຣ ອຠຎ຺ຊິຕິ “ຠຄ຺ຄວາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຠຄວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ຠຄ຺ຄວາ”ຕິ ອິມິນາຯ ໂລເກ ຈ ຠຄ-ສທ຺ໂທ ອິສ຺ສຣິຍຘມ຺ມຍສສິຣິກາມປຍຕ຺ເຕສຸ ຉສຸ ຘມ຺ເມສຸ ປວຕ຺ຕຕິ, ເຕ ຈ ຠຄສງ຺ຂາຕາ ຘມ຺ມາ ອສ຺ສ ສນ຺ຕີຕິ ຠຄວາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ຍຸຕ຺ໂຕ ຠເຄຫິ ຈາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກຸສລາທີຫິ ອເນກເຠເທຫິ ສພ຺ພຘມ຺ເມ ວິຠຊິ ວິຠຊິຕ຺ວາ ວິວຣິຕ຺ວາ ເທເສສີຕິ “ວິຠຕ຺ຕວາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຠຄວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ “ວິຠຕ຺ຕວາ”ຕິຯ ທິພ຺ພພ຺ຣຫ຺ມອຣິຍວິຫາເຣ, ກາຍຈິຕ຺ເຕົາປຘິວິເວເກ, ສຸຎ຺ຎຕານິມິຕ຺ຕາປ຺ປຓິຫິຕວິໂມກ຺ເຂ, ອຎ຺ເຎ ຈ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕເຣ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ເມ ຠຊິ ເສວິ ພຫຸລມກາສີຕິ “ຠຕ຺ຕວາ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ “ຠຄວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ຠຕ຺ຕວາ”ຕິ ອິມິນາຯ ຕີສຸ ຠເວສຸ ຕຓ຺ຫາສງ຺ຂາຕໍ ຄມນມເນນ ວນ຺ຕໍ ວມິຕນ຺ຕິ “ຠເວສຸ ວນ຺ຕຄມໂນ”ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ຠວສທ຺ທໂຕ ຠ-ກາຣໍ ຄມນສທ຺ທໂຕ ຄ-ກາຣໍ ວນ຺ຕສທ຺ທໂຕ ວ-ກາຣໍ ອາທາຍ, ຕສ຺ສ ຈ ທີຆໍ ກຕ຺ວາ ວຓ຺ຓວິປຣິຍາເຍນ “ຠຄວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ວນ຺ຕຄມໂນ ຠເວສູ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ “ຍໂຕ ຠາຄ຺ຍວາ, ຕໂຕ ຠຄວາ”ຕິອາທີນາ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ອສ຺ສ ປທສ຺ສາຕິ “ຠຄວາ”ຕິ ປທສ຺ສຯ ວິຕ຺ຖາຣຕ຺ໂຖຕິ ວິຕ຺ຖາຣຠູໂຕ ອຕ຺ໂຖຯ ‘ໂສ ຈາ’ຕິອາທີນາ ຄນ຺ຖມຫຕ຺ຕໍ ປຣິຫຣຕິຯ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ, ນ ປນ ອິຘ ປນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ຄສ຺ສ ອິມິສ຺ສາ ອຏ຺ຐກຖາຍ ເອກເທສຠາວໂຕຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

ອປິຈ ຠເຄ ວມິ, ວມີຕິ ວາ ຠຄວາຯ ໂສ ຫິ ຠເຄ ສີລາທິຄຸເຓ ວມິ ຠຊິ ເສວິ, ເຕ ວາ ຠຄສງ຺ຂາເຕ ສີລາທິຄຸເຓ ວິເນຍ຺ຍສນ຺ຕາເນສຸ “ກຖໍ ນຸ ໂຂ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸ”ນ຺ຕິ ວມິ ຍາຈິ ປຕ຺ຖຍິ, ເອວໍ ຠເຄ ວມີຕິ ຠຄວາ, ຠເຄ ວາ ສິຣີ, ອິສ຺ສຣິຍໍ, ຍສຎ຺ຈ ວມິ ເຂຬປິຓ຺ຑໍ ວິຍ ຉຑ຺ຑຍິຯ ຕຖາ ຫິ ຠຄວາ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສິຣີ, ຈຕຸທີປິສ຺ສຣິຍໍ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສມ຺ປຕ຺ຕິສນ຺ນິສ຺ສຍຎ຺ຈ ສຕ຺ຕຣຕນສມຸຊ຺ຊລໍ ຍສໍ ອນເປກ຺ໂຂ ຉຑ຺ຑຍິຯ ອຖ ວາ ຠານິ ນາມ ນກ຺ຂຕ຺ຕານິ, ເຕຫິ ສມໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ປວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ຠຄາ ອາກາຣສ຺ສ ຣສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ, ສິເນຣຸຍຸຄນ຺ຘຣາທິຄຕາ ຠາຊນໂລກໂສຠາຯ ຕາ ຠຄາ ວມິ ຕປ຺ປຏິພທ຺ຘຉນ຺ທຣາຄປ຺ປຫາເນນ ປຊຫິ, ເອວໍ ຠເຄ ວມີຕິ ຠຄວາຕິ ເອວມາທີຫິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຄຕນເຍຫິ ຈສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ອມ຺ເຫຫິ ປນ ໂສ ຄນ຺ຖຠີຣຸຊນານຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖໍ, ຄນ຺ຖຄຣຸຕາປຣິຫຣຕ຺ຖຎ຺ຈ ອຊ຺ຌຸເປກ຺ຂິໂຕຕິຯ

ເອວເມເຕສໍ ອວຍວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ສມຸທາຍຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ປຸຣິມປທຕ຺ຕຍສ຺ສ ສມຸທາຍຕ຺ເຖນ ວຸຕ຺ຕາວເສເສນ ເຕສມຕ຺ຖານໍ ປຏິໂຍຄິຕາຍ ເຕນາປີ ສຫ ທສ຺ເສຕຸໍ “ເອຕ຺ຕາວຕາ”ຕິອາທິມາຫຯ ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ເອຕສ຺ສ “ເອວໍ ເມ ສຸຕ”ນ຺ຕິ ວຈເນນ “ເອກໍ ສມຍໍ ຠຄວາ” ຕິວຈເນນາຕິ ອິເມຫິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມີ ນິທານວຈເນຯ ຍຖາສຸຕໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສນ຺

ໂຕຕິ ເອຕຸ໌ຖ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ເທຕຸອຕ຺ໂຖ໌ ຕຖາເທສິຕ຺ຕາ ທີ ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກໂຣຕິ ນາມ໌ ເອສ ນໂຍ ອປຣຕ຺ຖາປີ໌ ‘‘ໂຍ ໂຂ ອານ຺ນ຺ທ, ມຍາ ຘມ຺ໂມ ຈ…ເປ… ສຕ຺ຖາ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຘມ຺ມສ຺ສ ສຕ຺ຖ຺ກາວປຣິຍາໂຍ ວິຊ຺ຊເຕວາຕິ ກຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມສຣີຣໍ ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກໂຣຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ຘມ຺ມກາຍນ຺ຕິ ທີ ກຄວໂຕ ສມ຺ພນ຺ຘິກູຕໍ ຘມ຺ມສງ຺ຂາຕໍ ກາຍນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຘມ຺ມກາໂຍຕິ ກີ຺ຂເວ, ຕຖາຄຕສ຺ເສຕໍ ອຘິວຈນ’’ນ຺ຕີ໌ ຕໍ ປນ ກີມຕ຺ຖິຍນ຺ຕີ ອາທ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາທີ໌ ເຕນາຕິ ຈ ຕາທິເສນ ປ຺ຈ຺ຈກ຺ຂກຣເຕ ນາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ອິທໍ ອຘຸນາ ວກ຺ຂມານສຸຕ຺ຕໍ ປາວຈນໍ ປກຍ຺ຄໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ກຄວໂຕ ວຈນໍ ນາມ໌ ຕສ຺ມາ ຕຸມ຺ຫາກໍ ອ ຕິກ຺ກນ຺ຕສຕ຺ຖຸກໍ ອຕີຕສຕ຺ຖຸກກາໂວ ນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ກາວປ຺ປ຺ຘາໂນ ທີ ອຍໍ ນິທ຺ເທໂສ, ກາວໂລໂປ ວາ, ອິຕຣຖາ ປາວຈນ ເມວ ອນຕິກ຺ກນ຺ຕສຕ຺ຖຸກໍ, ສຕ຺ຖ຺ອທສ຺ສເນນ ປນ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕສ຺ສ ຊນສ຺ສ ອຕິກ຺ກນ຺ຕສຕ຺ຖຸກກາໂວຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປ຺ຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ເອວລ຺ຈ ສຕິ ‘‘ອຍໍ ໂວ ສຕ຺ຖາຕິ ສຕ຺ຖຸອທສ຺ສເນນ ອຸກ຺ກຕ຺ກິຕໍ ຊນໍ ສມສ຺ສາເສຕິ’’ ຕິວຈເນນ ສທ ວິໂຣໂຘ ກເວຍ຺ຍາຕິ ວທນ຺ ຕີ໌ ອິທໍ ປາວຈນໍ ສຕ຺ຖຸກິຈ຺ຈນິປ຺ຜາທເນນ ນ ອຕີຕສຕ຺ຖຸກນ຺ຕິ ປນ ອຕ຺ໂຖ໌ ສຕ຺ຖຸຕິ ກມ຺ມຕ຺ເຖ ຉຍ຺ຄີ, ສມາສປທໍ ວາ ເອຕໍ ສຕ຺ຖຸອທສ຺ສເນນາຕີ໌ ອຸກ຺ກຕ຺ຄນໍ ອຸກ຺ກຕ຺ໂຄ, ກິຈ຺ຉຊີວິຕາ໌ ‘‘ກຄ ກິຈ຺ຉຊີວເນ’’ຕິ ທີ ວທນ຺ຕີ໌ ຕມິໂຕ ປຕ຺ໂຕຕິ ອຸກ຺ກຕ຺ກີ ໂຕ, ອນກີຣຕີຍາ ວາ ປີລຸອິໂຕ ວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ອຸທ຺ຘໍ ກຕ຺ຄໍ ກຕ຺ວາ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ໂອໂລເກນ຺ໂຕ ອາ ທິຕ຺ຫຕິ, ວິທຣຕິ ຈາຕິ ອຸກ຺ກຕ຺ກີໂຕ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ຕໍ ອຸກ຺ກຕ຺ກີຕໍ໌ ສທ຺ທສາມຕ຺ຖິຍາຘິຄຕມຕ຺ໂຕ ເຈສ, ໂວຫາຣໂຕ ປນ ອນກີຣຕີຍາ ປີລຸອິຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ເອສ ນໂຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ໌ ສມສ຺ສາເສຕີຕິ ອສ຺ສາສໍ ຊເນຕີ໌

ຕສ຺ມີ ສມເຍຕິ ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ສງ຺ຄີຕິສມເຍ໌ ການໍ ວິຊ຺ຊມາເນປີ ກຄວຕິ ເອວໍ ວຕ຺ຕມຣຫາຕິ, ອິຘ ປນ ອວິຊ຺ຊມາເນເຍວ ຕສ຺ມີ ເອວໍ ວທຕິ, ຕສ຺ມາ ສນ຺ຘາຍກາສິຕວເສນ ຕທຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ອາທ ‘‘ອວິຊ຺ຊມານກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ’’ຕີ໌ ປຣິນິພ຺ພານມ຺ ຕິ ອນ຺ປາທິເສສນິພ຺ພານຘາຕຸວເສນ ຂນ຺ຘປຣິນິພ຺ພານໍ໌ ເຕນາຕິ ຕຖາສາຘເນນ໌ ເອວໍວິຘສ຺ສາຕິ ເອວໍປກາຣສ຺ສ, ເອ ວໍສກາວສ຺ສາຕິປີ ອຕ຺ໂຖ໌ ນາມ-ສທ຺ໂທ ຄຣທາຍໍ ນິປາໂຕ ‘‘ອຕ຺ຖິ ນາມ ອານນ຺ທ ເຖຣໍ ກີກ຺ຂໍ ວິເທສິຍມານໍ ອຊ຺ຊ ເປກ຺ຂິສ຺ສຖາ’’ຕິອາທີສຸ (ອ໌ ນິ໌ ໕໌໑໖໖) ວິຍ, ເຕນ ເອທີໂສ ອປີ ກຄວາ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ, ກາ ນາມ ກຖາ ອລ຺ເລສນ຺ຕິ ຄຣທຕ຺ຖໍ ໂຊເຕຕີ໌ ອຣິຍຘມ຺ມສ຺ສາຕິ ອຣິຍານໍ ຘມ຺ມສ຺ສ, ອຣິຍກູຕສ຺ສ ວາ ຘມ຺ມສ຺ສ໌ ທສວິຘສ຺ສ ກາຍພລສ຺ສ, ຌາຓພລສ຺ສ ຈ ວເສນ ທສພລຘໂຣ໌ ວຊິຣສ຺ສ ນາມ ມຕິວິເສສສ຺ສ ສງ຺ຆາໂຕ ສມູໂທ ເອກຄ຺ຆໂນ, ເຕນ ສມາໂນ ກາໂຍ ຍສ຺ສາຕິ ຕຖາ໌ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍຖາ ວຊິຣສງ຺ຆາໂຕ ນາມ ນ ອລ຺ເລນ ມຕີນາ ວາ ປາສາເຕນ ວາ ເກຊ຺ໂຊ, ອປີ ຕຸ ໂສເຍວ ອລ຺ລໍ ມຕີ ວາ ປາສາຕໍ ວາ ກີນ຺ທຕີ໌ ເຕເນວ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວຊິຣສ຺ສ ນຕ຺ຖີ ໂກຈິ ອເກຊ຺ໂຊ ມຕີ ວາ ປາສາໂຓ ວາ’’ຕິ, ເອວໍ ກຄວາປີ ເກນຈິ ອເກຊ຺ຊສຣີໂຣ໌ ນ ທີ ກຄວໂຕ ຣູປກາເຍ ເກນຈິ ອນ຺ຕຣາໂຍ ກາຕ຺ຸ ສກ຺ກາຕີ໌ ນາມສທ຺ທສ຺ສ ຄຣທາໂຊຕກຕ຺ຕາ ປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ປີຕ຺ຫນໂຊຕໂກ ‘‘ນ ເກວລໍ ກຄວາເຍວ, ອຖ ໂຂ ອລ຺ເລປີ’’ຕີ໌ ເອຕ຺ຖ ຈ ເອວໍຄຸຕສມນ຺ນາຄຕຕ຺ຕາ ອປຣິນິພ຺ພຸຕສກາເວນ ກວິຕ຺ຸ ຍຸຕ຺ໂຕປີ ເອສ ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ເອວາຕິ ປກຣຕານຸຣູປມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ຸ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ໌ ອາສາ ປຕ຺ຖ ນາ ເກນ ຊເນຕພ຺ພາ, ນ ຊເນຕພ຺ພາ ເອວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ‘‘ອທໍ ຈີຣໍ ຊີວີ, ຈີຣໍ ຊີວາມິ, ຈີຣໍ ຊີວິສ຺ສາມິ, ສຸຂໍ ຊີວີ, ສຸຂໍ ຊີວາມິ, ສຸຂໍ ຊີວິສ຺ສາມິ’’ຕິ ມຊ຺ຊນວເສນ ອຸປ຺ປນ຺ໂນ ມາໂນ ຊີວິຕມໂທ ນາມ, ເຕນ ມຕ຺ໂຕ ປມຕ຺ໂຕ ຕຖາ໌ ສໍເວເຊຕີຕິ ສໍເວຄໍ ຊເນຕິ, ຓ ໂຕເຍວ ອສ຺ສ ຊນສ຺ສ ສທ຺ຘມ຺ເມ ອຸສ຺ສາທໍ ຊເນຕີ໌ ສໍເວຊນລ຺ທີ ອຸສ຺ສາທເທຕຸ ‘‘ສໍວິຄ຺ໂຄ ໂຍນິໂສ ປທຫຕີ’’ຕິ ວຈນໂຕ໌

ເທສນາສມ຺ປຕ຺ຕີ ນິທ຺ທິສຕິ ວກ຺ຂມານສ຺ສ ສກລສຸຕ຺ຕສ຺ສ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິ ນິທສ຺ສນໂຕ໌ ສາວກສມ຺ປຕ຺ຕິນ຺ຕິ ສຸຓນ຺ຕປຸຄ຺ຄລສມ຺ປຕ຺ຕີ ນິທ຺ທິສຕິ ປຜິສມ຺ກິທາປ຺ປຕ຺ເຕນ ປລ຺ຈສຸ ຖາເນສຸ ກຄວຕາ ເອຕທຄ຺ເຄ ຖປິເຕນ, ປລ຺ຈສຸ ຈ ໂກສລ຺ ເລສຸ ອາຍສ຺ມຕາ ຘມ຺ມເສນາປຕິນາ ປສໍສິເຕນ ມຍາ ມທາສາວເກນ ສຸຕໍ, ຕລ຺ຈ ໂຂ ສຍເມວ ສຸຕໍ ນ ອນ຺ສ຺ສຸຕໍ, ນ ຈ ປຣມ຺ປຣາກຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ທີປນໂຕ໌ ກາລສມ຺ປຕ຺ຕີ ນິທ຺ທິສຕິ ກຄວາຕິສທສນ຺ນິຘາເນ ປຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ສມຍສທ຺ທສ຺ສ ພຸທ຺ຘຸປ຺ ປາທ-ປຜິມຕ຺ຫິຕ-ສມຍ-ກາວ-ທີປນໂຕ໌ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາທປຣມາ ທີ ກາລສມ຺ປທາ໌ ເຕເນຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ –

‘‘ກປ຺ປກສາຍກລິຍຸເຄ , ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາໂທ ອໂທ ມທຈ຺ຉຣິຍໍ;

ຫຸຕວທມຊ຺ເຊ ຊາຕໍ, ສມ຺ທີຕມກຣນ຺ທມຣວິນ຺ທ’’ນ຺ຕີ໌ (ທີ໌ ນີ໌ ຜີ໌ ໑໗໑; ສໍ໌ ນີ໌ ຜີ໌ ໑໗໑);

ຕສ຺ສາຍມຕ຺ໂຖ – ກປ຺ປສງ຺ຂາຕກາລສລ຺ຈຍສ຺ສ ເລຂນວເສນ ປວຕ຺ເຕ ກລິຍຸຄສງ຺ຂາເຕ ສກຣາຊສມ຺ມເຕ ວສ຺ສາທິສມູເທ ຊາ ໂຕ ພຸທ຺ຘຸປ຺ປາທຂຕສງ຺ຂາໂຕ ທີນສມູໂທ ອນ຺ຘສ຺ສ ປພ຺ພຕາໂຣທນມິວ ກທາຈິ ປວຕ຺ຕນຍ຺ເຄນ, ອຈ຺ຉຣໍ ປທຣິຕ຺ຸ ຍຸຕ຺ຕຍ຺ເຄນ ຈ ມທຈ຺ຉຣິຍໍ ໂທຕີ໌ ກີມິວ ຊາຕນ຺ຕິ ເຈ? ຫຸຕວທສງ຺ຂາຕສ຺ສ ປາວກສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ສມ຺ມາ ອຸທິຕມຘຸມນ຺ຕໍ ອຣວິນ຺ທສງ຺ຂາຕໍ

ວາຣິຊມິວ ຊາຕນ຺ຕີ. ເທສກສມ຺ປຕ຺ຕີ ນິທ຺ທິສຕິ ຄຸຕວິສິຍ຺ຖສຕ຺ຕຸຕ຺ຕມຄາຣວາສິວຈນໂຕ.

ເອວໍ ປທລກ຺ກສ຺ສ ປທານຸກ຺ກເມນ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ອຕ຺ຖວຕ຺ຕນໍ ກຕ຺ວາ ອິທານິ "ອນ຺ຕຣາ ຈ ຣາຊຄຫ"ນ຺ຕິອາທີນໍ ປທານ ມຕ຺ຖວຕ຺ຕນໍ ກໂຣນ຺ໂຕ "ອນ຺ຕຣາ ຈາ"ຕິອາທິມາຫ. ອນ຺ຕຣາ ຈ ຣາຊຄຫໍ ອນ຺ຕຣາ ຈ ນາລຸອນ຺ທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ສມກິນິວິຝ຺ໂຖ ອນ຺ຕຣາ-ສທ຺ໂທ ທິສ຺ສຕິ ສາມຄ຺ຄວຈນິຍຕ຺ຖມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ປກຣຕາທິສາມຕ຺ຖິຍາທີຄຕຕ຺ຖມນ຺ຕເຣນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວໍ ປົນສ຺ສ ນານຕ຺ຖກາໂວ ປໂຍຄໂຕ ອວຄມິຍຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ "ຕທນ຺ຕຣ"ນ຺ຕິອາທິນາ. ຕຕ຺ຖ ຕທນ຺ຕຣນ຺ຕິ ຕໍ ກາຣຕໍ. ມຄ຺ຈ ຕຄ຺ຈ ມນ຺ເຕນ຺ຕີ, ກິມນ຺ຕຣໍ ກີ ກາຣຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິຊ຺ຊນ຺ຕຣິກາຍາຕີ ວິຊ຺ຊນິຈ຺ອຣຕກ຺ຂເຕ. ໂຮວນ຺ຕິ ອິຕ຺ຖິ ອທ຺ທສາຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຮ. ອນ຺ຕຣໂຕຕີ ຫທເຍ. ໂກປ່າຕີ ຈິຕ຺ຕກາລຸສ຺ສິຍກຣຕໂຕ ຈິຕ຺ຕປ໌ໂກປາ ຣາຄາທໂຍ. ອນ຺ຕຣາ ໂວສານນ຺ຕິ ອາຣມ຺ກນິປ຺ຝຕ຺ຕີນໍ ເວມຊ຺ເຊ ປໍຣິໂຍສານໍ ອາປ່າທີ. ອປີຈາຕີ ຕຖາປີ, ເອວໍ ປກວສມ຺ປນ຺ເນປີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທ຺ວິນ຺ນໍ ມຫານິຣ ຍານນ຺ຕິ ໂລຫກຸມ຺ກີນິຣເຍ ສນ຺ຮາຍາຫ. ອນ຺ຕຣິກາຍາຕີ ອນ຺ຕເຣນ. ຣາຊຄຫນຄຣໍ ກິຣ ອາວິຊ຺ຊິຕ຺ວາ ມຫາເປຕໂລໂກ. ຕຕ຺ຖ ທ຺ວິນ຺ນໍ ມຫາໂລຫກຸມ຺ກີນິຣຍານໍ ອນ຺ຕເຣນ ອຍໍ ຕໂປທາ ນທີ ອາຄຈ຺ອຕິ, ຕສ຺ມາ ສາ ກຸຖິຕາ ສນ຺ທຕີຕີ. ສ຺ວາຍມິຮ ວິວເຣ ປວຕ຺ຕຕີ ຕທຄ຺ເລສມສມ຺ກວໂຕ. ເອຕ຺ຖ ຈ "ຕທນ຺ຕຣໍ ໂກ ຊາເນຍ຺ຍ, (ອ. ນິ. ໖.໔໔; ໑໐.໗໕) ເອເຕສໍ ອນ຺ຕຣາ ກປ຺ປາ, ຄຕນາໂຕ ອສ຺ງ຺ຂິຍາ, (ພຸ. ວໍ. ໔໗.໘) ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ກາຖໍ ໂອປາເຕຕີ"ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໔.໔໔໖; ປທາ. ວ. ໖໖; ຈູລຸອວ. ໓໗໖) ວິຍ ກາຣຕເວມຊ຺ເຊສຸ ວຕ຺ຕມານາ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທາເຍວ ອຸທາຫຣິຕພ຺ພາ ສິຍຸໍ, ນ ປົນ ຈິຕ຺ຕຂຕວິວເຣສຸ ວຕ຺ຕ ມານາ ອນ຺ຕຣິກອນ຺ຕຣສທ຺ທາ . ອນ຺ຕຣາສທ຺ທສ຺ສ ຫິ ອຍມຕ຺ຖຸທ຺ຮາໂຣຕີ. ອຍໍ ປເນຕ຺ຖາຮິປ຺ປາໂຍ ສິຍາ – ເຍສຸ ອຕ຺ເຖສຸ ອນ຺ຕຣິກສທ຺ໂທ, ອນ຺ຕຣສທ຺ໂທ ຈ ປວຕ຺ຕຕິ, ເຕສຸ ອນ຺ຕຣາສທ຺ໂທປີຕິ ສມານຕ຺ຖຕ຺ຕາ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທຕ຺ເຖ ວຕ຺ຕມາໂນ ອນ຺ຕຣິກສທ຺ໂທ, ອນ຺ຕຣສທ຺ໂທ, ຈ ອຸທາຫໂຝຕີ. ອຖ ວາ ອນ຺ຕຣາສທ຺ໂທເຍວ "ຍສ຺ສນ຺ຕຣໂຕ"ຕິ (ອຸທາ. ໒໐) ເອຕ຺ຖ ຄາຖາ ພນ຺ຮສຸຂຕ຺ຖໍ ຣສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ໂຕ –

"ຍສ຺ສນ຺ຕຣໂຕ ນ ສນ຺ຕິ ໂກປາ,

ອິຕິກວາກວຕຄ຺ຈ ວີຕິວຕ຺ໂຕ;

ຕໍ ວິຄຕກຍໍ ສຸຂີ ອໂສກໍ,

ເທວາ ນານຸກວນ຺ຕິ ທສ຺ສນາຍາ"ຕີ. (ອຸທາ. ໒໐); –

ຫີ ອຍໍ ອຸທາເນ ກທ຺ທີຍສຸຕ຺ເຕ ຄາຖາ. ໂສເຍວ ອິກ-ສທ຺ເທນ ສກຕ຺ຖປວຕ຺ເຕນ ປທໍ ວທ຺ເທຕ຺ວາ "ອນ຺ຕຣິກາຍາ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ອຸທາຫຣໂຕທາຫຣິຕພ຺ພານເມຕ຺ຖ ວິໂຣຮາກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພຕີ. ກິມຕ຺ຖໍ ອຕ຺ຖວິເສສນິຍໂມ ກໂຕຕິ ອາຫ "ຕສ຺ມາ"ຕິອາທີ. ນນຸ ເຈຕ຺ຖ ອຸປໂຍຄວຈນເມວ, ອຖ ກສ຺ມາ ສມ຺ພນ຺ຮິຍຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ, ສມ຺ພນ຺ຮິຍຕ຺ເຖ ວາ ກສ຺ມາ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ກຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍຄສມ຺ກວໂຕ ຕໍ ປໍຣິຫຣິຕຸໍ "ອນ຺ຕຣາສທ຺ເທນ ປົນາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ສມ຺ພນ຺ຮິຍຕ຺ເຖ ສາມິວຈນປ຺ປສງ຺ເຄ ສທ຺ທນ຺ຕຣໂຍເຄນ ລທ຺ຮມິທໍ ອຸປໂຍຄວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ, ນ ເກວລໍ ສາສເນວ, ໂລເກປີ ເອວເມວິທໍ ລທ຺ຮນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອິທີເສສຸ ຈາ"ຕິອາທິມາຫ. ວິເສສໂຍຄຕາທສ຺ສນມຸເຂນ ຫິ ອຍມຕ຺ໂຖປີ ທສ຺ສິໂຕ. ເອເກນປີ ອນ຺ຕຣາ-ສທ຺ເທນ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ທ຺ເວ ອຸປໂຍຄວຈນານິ ກາຕພ຺ພານິ. ທ຺ວີຫີ ປົນ ໂຍເຄ ກາ ກຖາຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສິຊ຺ຊນໂຕ. ອກ຺ຂຣໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ຕີ ລິງ຺ຄວິກຕ຺ຕິຍາທີ ຫີຕິ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ, ສທ຺ທວິທູ. ອກ຺ຂຣ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ຕມ຺ມູລການິ ປທາທີນິປີ ຄເຫຕພ຺ພານິ. ຍທີປີ ສທ຺ທໂຕ ເອກເມວ ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອຕ຺ຖໂຕ ປົນ ໂສ ທ຺ວິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ ເອກສ຺ສາປີ ປທສ຺ສ ອາວຸຕ຺ຕິຍາທີນເຍນ ອເນກຮາ ສມ຺ປຊ຺ຊນໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ "ທຸຕິຍປເທນປີ"ຕິອາທີນາ. ໂກ ປົນ ໂທໂສ ອໂຍຊິເຕຕິ ອາຫ "ອໂຍຊິຍມາເນ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ນ ປາປຸຕາຕີ"ຕີ. ທຸຕິຍປທໍ ນ ປາປຸຕາຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ສທ຺ທນ຺ຕຣໂຍຄວສາ ສທ຺ເທເຍວ ສາມິວຈນປ຺ປສງ຺ເຄ ອຸປໂຍຄວິກຕ຺ຕິຍາ ອິຈ຺ອິຕຕ຺ຕາ. ສທ຺ທາຮິກາໂຣ ຫີ ວິກຕ຺ຕິປໂຍໂຄ.

ອທ຺ຮານ-ສທ຺ໂທ ທີຝປໍຣິຍາໂຍຕິ ອາຫ "ທີຝມຄ຺ຄ"ນ຺ຕີ. ກິຕ຺ຕາວຕາ ປົນ ໂສ ທີໂຝ ນາມ ຕທຕ຺ຖກູໂຕຕິ ໂຈທນມປເນຕິ "ອທ຺ຮານຄມນສມຍສ຺ສ ຫີ"ຕິອາທີນາ. ອທ຺ຮານຄມນສມຍສ຺ສ ວິກງ຺ເຄຕິ ຄຕໂກຊນສິກ຺ຂາປທາທີສຸ ອທ຺ຮານຄມນສມຍສທ຺ທສ຺ສ ປທກາຊນິຍກູເຕ ວິກງ຺ເຄ (ປາຈິ. ໔໑໗). ອທ຺ຍໂຍຊນມ຺ປີ ອທ຺ຮານມຄ຺ໂຄ, ປເຄວ ຕທຸຕ຺ຕຣີ.

ອຫຸໝເມວ ໂຍຊນສຸສ ອຫຸໝໂຍຊນໍ, ທຸວິຄາວຸຕມຕຸຕໍ໌ ອິສ ປນ ຈຕຸຄາວຸຕປຸປມາຕໍ ໂຍຊນເມວ, ຕສຸມາ "ອທຸສານມຄຸຄປຜິປນຸໂນ"ຕິ ວທຕິຕິ ອຸສີປຸປາໂຍ໌

ມຫນຸຕສທຸໂທ ອຸຕຸຕມຕຸໂຖ, ພຫຸວຕຸໂຖ ຈ ອິສານິປຸເປໂຕຕິ ອາທ "ມຫຕາ"ຕິອາທີ໌ ຄຸຕມຫຕຸເຕນາຕິ ອປຸປິຈຸຉຕາທິ ຄຸຕມຫນຸຕາກາເວນ໌ ສງຂຸຍາມຫຕຸເຕນາຕິ ຄຕນມຫນຸຕາກາເວນ໌ ຕເທວຕຸຖໍ ສມຕຸເຖຕິ "ໂສ ທີ"ຕິອາທີນາ໌ ໂສ ກິກຸຂຸສງໂຜຕິ ອິສ ອາຄໂຕ ຕທາ ປຣິວາຣກູໂຕ ກິກຸຂຸສງໂຜ໌ ມທາຕິ ອຸຕຸຕໂມ໌ ວາກຸເຍປີ ທີ ຕມິຈຸຉນຸຕິ ປໂຍຄວສາ໌ ອປຸປິຈຸຉຕາຕິ ນິລຸໂລກຕາ ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ສາວເສໂສ, ອຕຸໂຖ ປນ ນິຣວເສໂສ໌ ນ ທີ "ອປຸປໂລກຕາຕິ ອກິຕຸຖວິຕຸມຣທຕິ"ຕິ ອພຸຖກຖາສຸ ວຸຕຸຕໍ໌ ມຊຸຊິມາຄມຜິກາກາໂຣ ປນ ອາຈຣິຍສມຸມປາລຕຸເຖໂຣ ເອວມາທ "ອປຸປສທຸທສຸສ ປຣິຕຸຕປຣິຍາຍໍ ມນສິ ກຕຸວາ 'ພຸຍລຸຊນໍ ສາວເສສໍ ວິຍາ'ຕິ (ມຫານິ໌ ອພຸຖ໌ ໗໔) ອພຸຖກຖາຍໍ ວຸຕຸຕໍ໌ ອປຸປສທຸໂທ ປເນຕຸຖ 'ອກາວຕຸໂຖ' ຕິປີ ສກຸ ກາ ວິລຸຓາຕຸ່ 'ອປຸປາພາສຕລຸຈສລຸຊານາມີ'ຕິອາທີສຸ (ມ໌ ນີ໌ ໑໌໔໔໔) ວິຍາ"ຕິ໌ ສງຂຸຍາຍປີ ມທາຕິ ຄຕນາຍປີ ພທຸ ອໂທສີ, "ກິກຸຂຸສງໂຜ"ຕິ ປທາວຕຸຖິກນຸຕວຈນວເສນ ສໍວຕຸເຕາຕພຸພປທສຸສ ເວທນມິວ ໂທຕີຕິ ຕທປຣາມສິຕຸວາ "ເຕນ ກິກຸຂຸສງເຜນາ"ຕິ ປຸນ ວາກຸຍາວຕຸຖິກນຸຕວຈນວເສນ ສໍວຕຸເຕາຕພຸພປເທນ ສທິສີກຣຕໍ໌ ເອສາ ທີ ສໍວຕຸຕນການໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ວິກຕຸຕິຍານເປກຸຂາວເສນ ຍຖາຣທໍ ສໍວຕຸເຕາຕພຸພປທຕຸຖໍ ສໍວຕຸເຕຕຸວາ ປຸນ ຕຕຸຖ ວິຊຊມານວິກຕຸຕິວເສນ ປຣິວຕຸ ເຕຕຸວາ ນິກຸຂິປນນຸຕິ໌ ທິຝຸຖິສີລສາມລຸເຍນ ສໍຫຕຸຕາ ສງໂຜຕິ ອິມມຕຸຖໍ ວິກາເວນຸໂຕ ອາທ "ທິຝຸຖິສີລສາມລຸຍສງຜາ ເຕນ ສມຕຄເຕນາ"ຕິ໌ ເອຕຸຖ ປນ "ຍາຍໍ ທິຝຸຖິ ອຣິຍາ ນິຍຸຍານິກາ ນິຍຸຍາຕິ ຕກຸກຣສຸສ ສມຸມາ ທຸກຸຂກຸຂຍາຍ, ຕຖາຣູປາຍ ທິຝຸຖິຍາ ທິຝຸຖິສາມລຸຍຄໂຕ ວິທຣຕີ"ຕິ (ທີ໌ ນີ໌ ໓໌໓໔໔, ໓໔໖; ມ໌ ນີ໌ ໑໌໔໙໔; ໓໌໔໔; ປຣິ໌ ໔໗໔) ເອວໍ ວຸຕຸຕາຍ ທິຝຸຖິຍາ໌ "ຍານິ ຕານິ ສີລານິ ອຂຕຸທານິ ອຈຸຉິທຸທານິ ອສພລານິ ອກມຸມາສານິ ກຸຊິສຸສານິ ວິລຸລຸປຸປສຕຸຖານິ ອປຣາມ ຝຸຖານິ ສມາຣິສໍວຕຸຕນິການິ, ຕຖາຣູເປສຸ ສີເລສຸ ສີລສາມລຸຍຄໂຕ ວິທຣຕີ"ຕິ (ທີ໌ ນີ໌ ໓໌໓໔໓; ມ໌ ນີ໌ ໑໌໔໙໔; ໓໌໔໔; ອ໌ ນີ໌ ໖໌໑໑; ປຣິ໌ ໔໗໔) ເອວໍ ວຸຕຸຕານລຸຈ ສີລານໍ ສາມລຸເຍນ ສງຜາໂຕ ສງຜຜິໂຕ ສເມໂຕຕິ ທິຝຸຖິສີລສາມລຸຍສງຜາ ໂຕ, ສມຕຄໂຕ, ທິຝຸຖິສີລສາມລຸເຍນ ສໍທໂຕຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ໌ "ທິຝຸຖິສີລສາມລຸຍສງຜາຍສງຂາເຕນາ" ຕິປີ ປາໂຖ໌ ຕຖາ ສງຂາເຕນ ກຕິເຕນາຕິ ອຕຸໂຖ໌ ຕຖາ ທີ ທິຝຸຖິສີລານໍ ນິຍຕສກາວຕຸຕາ ໂສຕາປນຸນາປີ ອລຸລມລຸລໍ ທິຝຸຖິສີລສາມລຸເຍນ ສໍທຕາ, ປເຄວ ສກທາຄາມີອາທໂຍ, ຕຖາ ຈ ວຸຕຸຕໍ "ນິຍໂຕ ສມຸໂພທິປຣາຍໂຕ"ຕິ, (ສໍ໌ ນີ໌ ໔໌໔໑; ໔໌໑໙໗, ໑໐໐໔) "ອຝຸຖານເມຕໍ ກິກຸຂເວ, ອນວກາໂສ, ຍໍ ທິຝຸຖິສມຸປນຸໂນ ປຸຄຸຄໂລ ສລຸຈິຈຸຈປາຕໍ ຊີວິຕາ ໂວໂຣເປຍຸຍ, ເນຕໍ ຖານໍ ວິຊຊຕີ"ຕິ ຈ ອາທີ໌ ອຣິຍປຸຄຸຄລສຸສ ທີ ຍຕຸຖ ກຕຸຖຈິ ທູເຣ ຖິຕາປີ ອຕຸຕໂນ ຄຸຕສາມຄຸຄິຍາ ສໍທຕຕາເຍວ, "ຕຖາຣູປາຍ ທິຝຸຖິຍາ ທິຝຸຖິສາມລຸຍຄໂຕ ວິທຣຕິ, (ມ໌ ນີ໌ ໑໌໔໙໔) ຕຖາຣູເປສຸ ສີເລສຸ ສີລສາມລຸຍຄໂຕ ວິທຣຕີ"ຕິ (ມ໌ ນີ໌ ໑໌໔໙໔) ວຈນໂຕ ປນ ປຸຖຸຊຊນານມຸປີ ທິຝຸຖິສີລສາມລຸເຍນ ສໍທຕກາວໍ ລພຸກຕິເຍວ໌ ສທຸທີ-ສທຸໂທ ເອກໂຕຕິ ອຕຸເຖ ນິປາໂຕ໌ ປລຸຈ…ເປ…ມຕຸຕານີຕິ ປລຸຈ-ສທຸເທນ ມຕຸຕສທຸທໍ ສງຂິປິຕຸວາ ພາທິຣຕຸຖສມາໂສ ວຸຕຸໂຕ໌ ເອເຕສນຸຕິ ກິກຸຂຸສຕານໍ໌ ປຸນ ປລຸຈ ມຕຸຕາ ປມາຕາຕິ ພຸຍາໂສ, ນິກາຣໂລໂປ ເຈຕຸຖ ນປຸໍສກລິງຄຕຸຕາ໌

ສຸປຸປິໂຍຕິ ຕສຸສ ນາມເມວ, ນ ຄຸຕາທີ໌ ນ ເກວລໍ ກິກຸຂຸສງເຜນ ສທຸທີ ກຄວາເຍວ, ອຖ ໂຂ ສຸປຸປິໂຍປີ ປຣິພຸພາຊໂກ ພຸຣທຸມທຕຸເຕນ ມາຕເວນ ສທຸທິນຸຕິ ປຸຄຸຄລໍ ສມຸປິຕຸເທຕິ, ຕລຸຈ ໂຂ ມຄຸຄປຜິປນຸນສກາຄຕາຍ ເອວ, ນ ສີລາຈາ ຣາທິສກາຄຕາຍາຕິ ວຸຕຸຕໍ "ປີ-ກາໂຣ"ຕິອາທີ໌ ສຸຊຸຈຸຈາຣຕາວເສນ ປຸພຸພາປຣປທານໍ ສມຸພນຸສມຕຸຕກຣກາວໍ ສນຸສາຍ "ປທສນຸສິກໂຣ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ນ ປນ ສຣພຸຍລຸຊນາທິສນຸສິກາວໍ, ເຕນາທ "ພຸຍລຸຊນສີລິຝຸຖຕາວເສນ ວຸຕຸໂຕ"ຕິ, ເອເຕນ ປທ ປູຣຕມຕຸຕນຸຕິ ທສຸເສຕິ໌ ອປີຈ ອວສາຣຕຕຸໂຖປີ ໂຂ-ສທຸໂທ ຍຸຕຸໂຕ "ອສຸໂສສິ ໂຂ ເວຣລຸໂຊ ພຸຣາທຸມໂຕ"ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ໌ ໑) ວິຍ, ເຕນ ອທຸສານມຄຸຄປຜິປນຸໂນ ອໂທສິເຍວ, ນາສຸສ ມຄຸຄປຜິປຕຸຕິຍາ ໂກຈິ ອນຸຕຣາໂຍ ອໂທສີຕິ ອຍມຕຸໂຖ ທີປິໂຕ ໂທຕິ໌ ສລຸຊຍສຸສາຕິ ຣາຊຄທວາສິໂນ ສລຸຊຍນາມສຸສ ປຣິພຸພາຊກສຸສ, ຍສຸສ ສນຸຕິເກ ປຖມໍ ອຸປຕິສຸສໂກລິຕາປີ ປພຸພຊີສຸ ອນຸນປຣິພຸພາຊໂກວ , ນ ອເຈລກປຣິພຸພາຊໂກ໌ "ຍທາ, ຕທາ"ຕິ ຈ ເອເຕນ ສມກາລເມວ ອທຸສານມຄຸຄປຜິປນຸນຕໍ ທສຸເສ ຕິ໌ ອຕີຕກາລຕຸໂຖ ປາລຸອິຍໍ ໂທຕິສທຸໂທ ໂຍຄວິກາເຄນ, ຕໍກາລາເປກຸຂາຍ ວາ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕທາ ໂທຕີຕິ ອຕຸໂຖ໌

ອນຸເຕຕິ ສມີເປ໌ ວສຕີຕິ ວຕຸຕປຜິວຕຸຕາທິກຣຕາວເສນ ສພຸພິຣິຍາປຖສາສາຣຕາວຈນໍ, ອວຈຣຕີຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ, ເຕເນວາທ "ສມິປຈາໂຣ ສນຸຕິກາວຈໂຣ ສິສຸໂສ"ຕິ໌ ໂຈທິຕາ ເທວທູເຕທີຕິ ທທຣກຸມາໂຣ ຊຣາຊິຕຸຕສຕຸໂຕ ຄິລາໂນ ກມຸມກາຣຕາ, ກມຸມກາຣຕິກາ ວາ ມຕສຕຸໂຕຕິ ອິເມທີ ປລຸຈທີ ເທວທູເຕທີ ໂຈທິຕາ ໂອວທິຕາ ສໍເວຄໍ ອຸປຸປາທິຕາ ສມານາປີ໌ ເຕ ທີ ເທ ວາ ວິຍ ທູຕາ, ວິສຸທຸທິເທວານໍ ວາ ທູຕາຕິ ເທວທູຕາ໌ ທີນກາຍູປຄາຕິ ອປາຍກາຍມຸປຄຕາ໌ ນຣສງຂາຕາ ເຕ ມາຕວາຕິ

ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ສາມຎ຺ຎວເສນ ເຈຕ຺ຖ ສຕ຺ໂຕ “ມາຓໂວ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ອິຕເຣ ປນ ວິເສສວເສນຯ ປກຣຓາຘິຄໂຕ ເຫສ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາໂຣຕິຯ ກຕກມ຺ເມທີຕິ ກຕໂຈຣກມ຺ເມທິຯ ຕຣຸໂຓຕິ ໂສລສວສ຺ສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ປຕ຺ຕວີສຕິວສ຺ໂສ, ອຸທານຏ຺ຐກຖາຍຎ຺ຫິ “ສຕ຺ຕ ຊາຕທິວສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ປຎ຺ຈທສວສ຺ສກາ, ຕາວ ‘ກຸມາຣກາ, ພາລາ’ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ ຕໂຕ ປຣໍ ວີສຕິວສ຺ສານິ ‘ຍຸວາໂນ’”ຕິ (ອຸທາຯ ອຏ຺ຐຯ ໔໔) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຣຸໂຓ, ມາຓໂວ, ຍຸວາຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ເອກໍ, ໂລກິຍາ ປນ “ທ຺ວາທສວສ຺ສໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ຍາວ ຊຣມປ຺ປຕ຺ໂຕ, ຕາວ ຕຣຸໂຓ”ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ

ເຕສຸ ວາ ທ຺ວີສຸ ຊເນສູຕິ ນິທ຺ຘາຣເຓ ຠຸມ຺ມໍຯ ໂຍ ວາ “ເອກໍ ສມຍ”ນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ອນິຄໂຕ ກາໂລ, ຕສ຺ສ ປຏິນິທ຺ເທໂສ ຕຕ຺ຣາຕິ ຍຎ຺ຫິ ສມຍໍ ຠຄວາ ອນ຺ຕຣາ ຣາຊຄຫຎ຺ຈ ນາຬນ຺ທຎ຺ຈ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄປ຺ປຏິປນ຺ໂນ, ຕສ຺ມິເຍວ ສມເຍ ສຸປ຺ປິໂຍປິ ຕໍ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ໂນ ອວຓ຺ຓໍ ຠາສຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕ ຈ ວຓ຺ຓໍ ຠາສຕີຕິຯ ນິປາຕມຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ມຕ຺ຕສທ຺ເທນ ວິເສສຕ຺ຖາຠາວໂຕ ປທປູຣຓຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ ມຘຸປິຓ຺ຑິກປຣິຍາໂຍຕິ ມຘຸປິຓ຺ຑິກເທສນາ ນາມ ອິຕິ ນໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ຘາເຣຫີ, ຣາຊຎ຺ຎາຕິ ປາຍາສິຣາຊຎ຺ຎນາມກໍ ຣາຊານມາລປຕິຯ ປຣິຍາຍຕິ ປຣິວຕ຺ຕຕີຕິ ປຣິຍາໂຍ, ວາໂຣຯ ປຣິຍາເຍຕິ ເທເສຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ປຏິປາເທຕີຕິ ປຣິຍາໂຍ, ເທສນາຯ ປຣິຍາຍຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຝລໍ ປຏິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ປຣິຍາໂຍ, ກາຣຓໍຯ ອເນກສທ຺ເທເນວ ອເນກວິເຫນາຕິ ອຕ຺ໂຖ ວິຎ຺ຎາຍຕິ ອນິປ຺ປາຍມຕ຺ເຕນາຕິ ອາຫ “ອເນກວິເຫນາ”ຕິຯ ກາຣຓຎ຺ເຈຕ຺ຖ ກາຣຓປຕິຣູປກເມວ, ນ ເອກໍສກາຣຓໍ ອວຕ຺ຕກາຣຓສ຺ສ ອຠູຕຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ກາຣເຓນາຕິ ກາຣຓປຕິຣູປເກນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ “ອກາຣເຓເນວ ‘ກາຣຓ’ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑໑໑)ຯ ຊາຕິວເສນິທໍ ພຫ຺ວຕ຺ເຖ ເອກວຈນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ “ພຫູຫີ”ຕິອາທິນາຯ

“ອວຓ຺ຓວິຣຫິຕສ຺ສອສມານວຓ຺ຓສມນ຺ນາຄຕສ຺ສປີ”ຕິ ວກ຺ຂມານກາຣຓສ຺ສ ອກາຣຓຠາວເຫຕຸທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ໂທສວິຣຫິຕສ຺ສປີ ອສທິສຄຸຓສມນ຺ນາຄຕສ຺ສາປີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອວຓ຺ຓໍ ໂທສໍ ນິນ຺ທນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ “ຍໍ ໂລເກ”ຕິອາທິນາ ອຣສຣູປນິພ຺ໂຠຄອກິຣິຍວາທຸຈ຺ເຉທວາທເຊຄຸຈ຺ຉີເວນຍິກຕປ຺ສ຺ສີອປ຺ຄພ຺ຠຠາວານໍ ກາຣຓປຕິຣູປກໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕສ຺ມາຕິ ຫີ ເອຕໍ “ອຣສຣູໂປ…ເປ… ອປ຺ຄພ຺ໂຠ”ຕິ ອິເມຫິ ປເທຫິ ສມ຺ພນ຺ຘິຕພ຺ພໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ໂລກສມ຺ມໂຕ ອຠິວາທນປຈ຺ຈຸຏ຺ຐານອຎ຺ຊລິກມ຺ມສາມີຈິກມ຺ມອາສນາຠິນິມນ຺ຕນສງ຺ຂາໂຕ ສາມຄ຺ຄີຣໂສ ສມຓສ຺ສ ໂຄຕມສ຺ສ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ໂສ ສາມຄ຺ຄີຣສສງ຺ຂາເຕນ ຣເສນ ອສມ຺ປນ຺ນສຠາໂວ, ເຕນ ສາມຄ຺ຄີຣສສງ຺ຂາເຕນ ປຣິໂຠເຄນ ອສມນ຺ນາຄໂຕຯ ຕສ຺ສ ອຠິຕພ຺ພຕາວາໂທ, ອຸຈ຺ຉິຊ຺ຊິຕພ຺ພຕາວາໂທ ຈ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ຄູຖໍ ວິຍ ມຓ຺ຑນຊາຕິໂຍ ປຸຣິໂສ ເຊຄຸຈ຺ຉີຯ ຕສ຺ສ ວິນາສໂກ ໂສວ ຕທກາຣຓໂຕ ວິເນຕພ຺ໂພຯ ຕທກາຣເຓນ ວໂຍວຸທ຺ເຒ ຕາເປຕິ ຕທາຈາຣວິຣຫິຕຕາຍ ວາ ກປຓປຸຣິໂສຯ ຕທກາຣເຓນ ເທວໂລກຄພ຺ຠໂຕ ອປຄໂຕ, ຕທກາຣໂຓ ວາ ໂສ ຫີນຄພ຺ໂຠ ຈາຕິ ເອວໍ ຕເທວ ອຠິວາທນາທິອກາຣຓໍ ອຣສຣູປຕາທີນໍ ກາຣຓປຕິຣູປກໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ “ນຕ຺ຖິ…ເປ… ວິເສໂສ”ຕິ ເອຕສ຺ສ ປນ “ສຸນ຺ທຣິກາຍ ນາມ ປຣິພ຺ພາຊິກາຍ ມຣຓານ຺ວໂພໂຘ, ສໍສາຣສ຺ສ ອາທິໂກຏິຍາ ອປ຺ຎາຍນປ຺ປຏິຎ຺ຎາ, ຄຸປ຺ປນີຍປຸຈ຺ຉາຍ ອພ຺ຍາກຕວຕ຺ຖຸພ຺ຍາກຣຓ”ນ຺ຕິ ເອວມາທີນິ ກາຣຓປຕິຣູປການິ ນິທ຺ຘາຣິຕພ຺ພານິ, ຕຖາ “ຕກ຺ກປຣິຍາຫຕໍ ສມໂຓ…ເປ… ສຍມ຺ປຏິຠານ”ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ “ອນາຈຣິຍເກນ ສາມໍ ປຏິເວເຘນ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຕຖາ ຕຖາ ຘມ຺ມເທສນາ, ກຕ຺ຖຈິ ປເຣສໍ ປຏິປຸຈ຺ຉາກຖນໍ, ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານາທີຫິ ອາໂຣຈິຕນເຍເນວ ພ຺ຍາກຣຓ”ນ຺ຕິ ເອວມາທີນິ, “ສມໂຓ…ເປ… ນ ອຄ຺ຄປຸຄ຺ຄໂລ”ຕິ ເອເຕສໍ ປນ “ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ກເມເນວ ອນວໂພໂຘ, ໂລກນ຺ຕສ຺ສ ອຊານນໍ, ອຕ຺ຕນາ ອິຈ຺ຉິຕຕປ຺ຈາຣາຠາໂວ”ຕິ ເອວມາທີນິຯ ຌານວິໂມກ຺ຂາທີ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ໂມຯ ອຣິຍໍ ວິສຸທ຺ຘໍ, ອຸຕ຺ຕມໍ ວາ ຎາຓສງ຺ຂາຕໍ ທສ຺ສນໍ, ອລໍ ກິເລສວິທ຺ຘໍສນສມຕ຺ຖໍ ອຣິຍຎາຓທສ຺ສນໍ ເອຕ຺ຖ, ເອຕສ຺ສາຕິ ວາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສໂນຯ ສ຺ເວວ ວິເສໂສ ຕຖາຯ ອຣິຍຎາຓທສ຺ສນເມວ ວາ ວິເສສໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອລໍ ປຣິຍຕ຺ຕໍ ຍສ຺ສ, ຍສ຺ມິໍ ຕິ ວາ ອລມຣິຍຎາຓທສ຺ສນວິເສໂສ, ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ໂມວຯ ຕກ຺ກປຣິຍາຫຕນ຺ຕິ ກປ຺ປນາມຕ຺ເຕນ ສມນ຺ຕໂຕ ອາຫຣິຕໍ, ວິຕກ຺ເກນ ວາ ປຣິຫຣິຕໍຯ ວິມໍສານຸຈຣິຕນ຺ຕິ ວິມໍສາຍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປຣິມຊ຺ຊິຕໍຯ ສຍມ຺ປຏິຠານນ຺ຕິ ສຍເມວ ອຕ຺ຕໂນ ວິຠູຕໍ, ຕາທິສໍ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອກາຣຓນ຺ຕິ ອຍຸຕ຺ຕໍ ອນຸປ຺ປຕ຺ຕິຯ ກາຣຓປເທ ເຈຕໍ ວິເສສນໍຯ ນ ຫີ ອຣສຣູປຕາທໂຍ ໂທສາ ຠຄວຕິ ສໍວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຘມ຺ມສງ຺ເຄສຸ ຈ ທຸຣກ຺ຂາຕທຸປ຺ປຏິປນ຺ນາທໂຍ ອກາຣຓນ຺ຕິ ວາ ຍຸຕ຺ຕິກາຣຓຣຫິຕໍ ອຕ຺ຕນາ ປຏິຎ຺ຎາມຕ຺ຕໍຯ ປກຕິກມ຺ມປທຎ຺ເຈຕໍຯ ອິມສ຺ມິຎ຺ຈ ອຕ຺ເຖ ກາຣຓໍ ວຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ກາຣຓໍ ອິວາຕິ ອິວ-ສທ຺ທຕ຺ໂຖ ຣູປກນເຍນ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ ປຕິຣູປກກາຣຓສ຺ສ ອນິປ຺ເປຕຕ຺ຕາຯ ຕຖາ ຕຖາຕິ ຊາຕິວຸທ຺ຒານມນຠິວາທນາທິນາ ເຕນ ເຕນ ອາກາເຣນຯ ວຓ຺ຓສທ຺ທສ຺ສ ຄຸຓປສໍສາສຸ ປວຕ຺ຕນໂຕ ຍຖາກ຺ກມໍ “ອວຓ຺ຓໍ ໂທສໍ ນິນ຺ທ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ທຸຣກ຺ຂາໂຕຕິ ທຸຄ຺ຄມາກ຺ຂາໂຕ, ຕຖາ ທຸປ຺ປຏິເວທິໂຕຯ ວຏ຺ຏໂຕ ນິຍ຺ຍາຕີຕິ ນິຍ຺ຍານໍ, ຕເທວ ນິຍ຺ຍານິໂກ, ຕໂຕ ວາ ນິຍ຺ຍານໍ

ນີສຸສຣຄໍ, ຕຕຸຖ ນິຍຸຕຸໂຕຕິ ນິຍຍານິໂກ។ ວຜຸຜໂຕ ວາ ນິຍຸຍາຕີຕິ ນິຍຍານິໂກ ຍ-ກາຣສຸສ ກ-ກາຣໍ, ອີ-ກາຣສຸສ ຈ ຣສຸສໍ ກຕຸວາ។ "ອນິຍ-ສທຸໂທ ຫີ ພຫຸລາ ກຕຸຕຸອກິສາຍໂກ"ຕິ ສທຸທວິທູ ວທນຸຕິ, ນ ນິຍຸຍານິໂກ ຕຖາ។ ສໍສາຣທຸກຸຂສຸສ ອນຸປສມສໍວຕຸຕນິໂກ ວຸຕຸຕນເຍນ។ ປຈຸຈນີກປຝິປທນຸຕີ ສມຸມາປຝິປຕຸຕິຍາ ວິຣຸທຸຜປຝິປທໍ។ ອນນຸໂລມປຝິປທນຸຕີ ສປຸປຸຣິສານໍ ອນນຸໂລມປຝິປທໍ។ ອສມຸມານຸໂລມປຝິປທນຸຕີ ໂລກຸຕຸຕຣສມຸມສຸສ ອນນຸໂລມປຝິປທໍ។ ກສຸມາ ປເນຕຸຖ "ອວຕຸຕໍ ກາສຕີ, ວຕຸຕໍ ກາສຕີ"ຕິ ຈ ວຕຸຕມານກາລນິທຸເທໂສ ກໂຕ, ນນຸ ສງຄີຕິກາລໂຕ ໂສ ອວຕຸຕາວຕຸຕານໍ ກາສນກາໂລ ອຕີໂຕຕີ? ສຈຸຈເມຕໍ, "ອທຸສານມຄຸຄປຝິປນຸໂນ ໂຫຕີ"ຕິ ເອຕຸຖ ໂຫຕິ-ສທຸໂທ ວິຍ ອຕີຕກາລຕຸຖຕຸຕາ ປນ ກາສຕິ-ສທຸທສຸສ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕີ ທຝຸຖພຸພໍ។ ອຖ ວາ ຍສຸມີ ກາເລ ເຕທີ ອວຕຸໂຕ ວຕຸໂຕ ຈ ກາສິຍຕິ, ຕມເປກຸຂິຕຸວາ ເອວໍ ວຸຕຸຕໍ, ເອວຍຸຈ ກຕຸວາ "ຕຕຸຣາ"ຕິ ປທສຸສ ກາລປຝິນິທຸເທສວິກປຸປນໍ ອຍຸຄຸກາຖາຍໍ ອວຸຕຸຕມຸປິ ສຸປປນຸນໍ ໂຫຕິ។

"ສຸປຸປິຍສຸສ ປນ...ເປ... ກາສຕີ"ຕິ ປາລຸອີຍາ ສມຸພນຸສທສຸສນໍ "ອນຸເຕວາສີ ປນສຸສາ"ຕິອາທິວຈນໍ។ ອປຣາມສິຕພຸພໍ ອຣິຍູປວາທກມຸມໍ, ຕຖາ ອນກຸກມິຕພຸພໍ។ສຸວາຍນຸຕີ ໂສ ອາຈຣິໂຍ។ ອສີສາຣນຸຕີ ອສີນາ ຕີຂິຓາກາຄໍ។ ກາກຈທນຸຕ ປນຸຕີຍນຸຕີ ຂນຸສກາກຈສຸສ ທນຸຕສງຂາຕາຍ ວິສມປນຸຕີຍາ។ ຫຕຸເຖນ ວາ ປາເທນ ວາ ເຍນ ເກນຈິ ວາ ອງຄປຈຸຈງເຄນ ປຫຣິຕຸວາ ກີລຸອມາໂນ ວິຍ។ ອກຸຂິກຕຸຕໂກສສງຂາຕຍຸຖານວເສນ ຕີທີ ປກາເຣທີ ກິນຸໂນ ມໂທ ຍສຸສາຕີ ປກິນຸນມໂທ, ຕໍ។ ອວຕຸຕໍ ກາສມາໂນຕີ ອວຕຸຕໍ ກາສນເຫຕຸ។ ເຫຕຸອຕຸໂຖ ຫີ ອຍໍ ມານ-ສທຸໂທ។ ນ ອໂຍ ວຸທຸຜິ ອນໂຍ។ ໂສເຍວ ພຸຍສນໍ, ອຕິເຣກພຸຍສນນຸຕີ ອຕຸໂຖ, ຕໍ ປາປຸຕິສຸສຕີ ເອກນຸຕມຫາສາວຊຊຕຸຕາ ຣຕນຕຸຕໂຍປວາທສຸສ។ ເຕເນວາຫ –

"ໂຍ ນິນຸທິຍໍ ປສໍສຕິ,

ຕໍ ວາ ນິນຸທຕີ ໂຍ ປສໍສິໂຍ;

ວິຈິນາຕີ ມຸເຂນ ໂສ ກລີ,

ກລິນາ ເຕນ ສຸຂໍ ນ ວິນຸທຕີ"ຕິ។ (ສຸ។ ນິ។ ໖໖໖; ສໍ ນິ។ ໑។໑໘໐-໑໘໑; ເນຕຸຕິ។ ໙໘);

"ອມຸຫາກໍອາຈຣິໂຍ"ຕິອາທິນາ ພຸຣຫຸມທຕຸຕສຸສ ສໍເວຄຸປຸປຕຸຕີ, ອຕຸຕໂນ ອາຈຣິເຍ ຈ ກາຣຸຍຸຍປຸປວຕຸຕີ ທສຸເສຕຸວາ ກີຍຸຈາປີ ອນຸເຕວາສິນາ ອາຈຣິຍສຸສ ອນຸກູເລນ ກວິຕພຸພໍ, ອຍໍ ປນ ປຕຸຫິຕຊາຕິກຕຸຕາ ນ ອີທິເສສຸ ຖາເນສຸ ຕມນຸວຕຸຕຕີຕິ ອີທານິສຸສ ກມຸມສຸສກຕາຍາເຕາປຸປວຕຸຕີ ທສຸເສນຸໂຕ "ອາຈຣິເຍ ໂຂ ປນາ"ຕິອາທິມາຫ។ ຫລາຫລນຸຕີ ຕງຂຕຍຸເລວ ມາຣຕາກໍ ວິສໍ។ ຫນຕີຕີ ຫີ ຫໂລ ນ-ກາຣສຸສ ລ-ກາຣໍ ກຕຸວາ, ຫລານມຸປິ ວິເສໂສ ຫໂລ ຫລາຫໂລ ມຊຸເຊທີຝວເສນ, ເອເຕນ ຈ ອຍຸເຍ ອຍຸຄວິເສ ວິເສ ນີວຕຸເຕຕີ។ ວຸຕຸຕຍຸຈ –

"ປຸເມ ປຕຸເທ ຈ ກາໂກລ, ກາລຸອກູຍຫລາຫລາ;

ສໂຣຕຸຖິໂກສຸງກິເກ ໂຍ, ພຸຣຫຸມປຸຕຸໂຕ ປທີປໂນ;

ທາຣໂທ ວຈຸຊນາໂກ ຈ, ວິສເກທາ ອີເມ ນວາ"ຕິ។

ຂໂຣທກນຸຕີ ຈຕຸຫໂສໂຕທກໍ។ "ຂາໂຣທກ"ນຸຕີປີ ປາໂຖ, ອຕີໂລຕຕາຍ ຕິຕຸໂຕທກນຸຕີ ອຕຸໂຖ។ ນຣາກປາຕນຸຕີ ໂຈຣປາຕໍ។ ມາຕາວກາຕີ ອຕຸຕານເມວ ໂອວທິຕຸໍ ອາລປຕິ "ສມໂຍປີ ໂຂ ເຕ ກທຸທາລີ ອປຸປຝິວິທຸໂສອໂຫສີ"ຕິອາທີສຸ (ມ។ ນິ។ ໒។໑໖໕) ວິຍ។ "ກມຸມສຸສກາ"ຕິ ກມຸມເມວ ອຕຸຕສນຸຕກກາວໍ ວຕຸວາ ຕເທວ ວິວຣຕີ "ອຕຸຕໂນ ກມຸມານຸຣູປເມວ ຄຕີ ຄຈຸຊນຸຕີ"ຕິອາທິນາ។ ໂຍນິໂສຕີ ອຸປາເຍນ ຍາເຍນ។ ອຸມຸມຸຊຊິຕຸວາຕີ ອາຈຣິໂຍ ວິຍ ອໂຍນິໂສ ອຣິຍູປວາເທ ອນິມຸມຸຊຊນຸໂຕ ໂຍນິໂສ ອຣິຍູປວາທໂຕ ອຸມຸມຸຊຊິຕຸວາ, ອຸທຸຜໍ ຫຸຕຸວາຕີ ອຕຸໂຖ។ ມທຸທມານິໂນຕີ ມທຸທນຸໂຕ ກິນຸທນຸໂຕ។ ເອກໍສກາຣຕາເມວ ອີສ ກາຣຕານຸຕີ ທສຸເສຕຸກາເມນ "ສມຸມາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ "ຍຖາ ຕ"ນຸຕີອາທີນາ ຕສຸສ ສມາຣທຸຜກາວໍ ທສຸເສຕິ, ນຸຕີ ຈ ນິປາຕມຕຸຕໍ។ ອີທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ – ຍຖາ ອຍຸໂຍ ປຕຸຫິຕສກາໂວ ຊາຕີ ອາຈາຣວເສນ ກຸລປຸຕຸໂຕ ອເນກປຣິຍາເຍນ ຕີຕຸຕໍ ຣຕນານໍ ວຕຸຕໍ ກາສິຕຸມ

ໆຣກາຕິ, ຕຖາ ອຍມ຺ປີ ອາຣທ຺ໂຘ, ຕລ຺ຈ ໂຂ ອປີ ນາມາຍມາຈຣິໂຍ ເອຕ຺ຕເກນາປີ ຣຕນຕ຺ຕຍາວຕ຺ຕກາສໂຕ ໂອຣເມຍ຺ຍາຕິ຺ฯ

ສປ຺ປຣາຊວຕ຺ຕນ຺ຕິ ອທິຣາຊວຕ຺ຕໍฯ ວຕ຺ຕໂປ຺ກ຺ຂຣຕາຍາຕິ ວຕ຺ຕສຸນ຺ທຣຕາຍ, ວຕ຺ຕສຣິເຣນ ວາฯ ວາຣິຊໍ ກມລໍ ນ ປໜ ຣາມິ ນ ກລ຺ຊາມິ, ອາຣາ ທູຣໂຕວ ອຸປ຺ສິງ຺ໝາມີຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ອຖາຕິ ເອວໍ ສນ຺ເຕປີฯ ຄນ຺ຘຕ຺ເຖໂນຕິ ຄນ຺ຘໂຈໂຣฯ ສລ຺ລູລຸໜາຕິ ຄນ຺ຖິຕາ ພນ຺ຘິຕາฯ ຄໜປ຺ຕິຕິ ອຸປາລິຄໜປ຺ຕີ ນາຍປຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາລປ຺ນໍฯ ເອຕ຺ຖ ຈ ວຕ຺ຕິຕພ຺ໂພ “ອຍມິທິໂສ”ຕິ ປ຺ກາເສຕພ຺ໂພ ຕິ ວຕ຺ໂຕ, ສຕ຺ຖານໍฯ ວຕ຺ຕິຍຕິ ອສງ຺ກຣໂຕ ວວຕ຺ຖາປີຍຕິຕິ ວຕ຺ໂຕ, ຊາຕິฯ ວຕ຺ເຕຕິ ວິກາຣມາປ຺ຊ຺ຊມານໍ ໜທຍງ຺ຄຕກາວໍ ປ຺ກາເສຕິຕິ ວຕ຺ໂຕ, ຣູປາຍຕນໍฯ ວຕ຺ຕິຍຕິ ຜລເມເຕນ ຍຖາສກາວໂຕ ວິກາວິຍຕິຕິ ວຕ຺ໂຕ, ກາຣຕໍฯ ວຕ຺ຕິຍຕິ ອປ຺ປ຺ມໜນ຺ຕາທິວເສນ ປ຺ມິຍຕິຕິ ວຕ຺ໂຕ, ປ຺ມາຕໍฯ ວຕ຺ຕິຍຕິ ປ຺ສໍສິຍຕິຕິ ວຕ຺ໂຕ, ຄຸໂຕฯ ວຕ຺ຕນໍ ຄຸຕສໍກິຕ຺ຕນໍ ວຕ຺ໂຕ, ປ຺ສໍສາฯ ເອວໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຕ຺ຕສທ຺ທສ຺ສຸປ຺ປ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາฯ ອາທິສທ຺ເທນ ຊາຕຣູປ຺ປຸລຸອິນກ຺ຂຣາທໂຍ ສງ຺ຄຕ຺ໜາຕິฯ “ອິຘ ຄຸໂຕປີ ປ຺ສໍສາປີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕເມວ ສມຕ຺ເຖຕິ “ອຍໍ ກິຣາ”ຕິອາທິນາฯ ກິຣາຕິ ເຈຕ຺ຖ ອນຸສ຺ສວນຕ຺ເຖ, ປ຺ທປູຣຕມຕ຺ເຕ ວາฯ ຄຸຕູປ຺ສລ຺ຫິຕນ຺ຕິ ຄຸໂຕປ຺ສລ຺ລຸຕໍฯ “ຄຸຕູປ຺ສລ຺ຫິຕໍ ປ຺ສໍສ”ນ຺ຕິ ປ຺ນ ວທນ຺ໂຕ ປ຺ສໍສາຍ ເອວ ຄຸຕກາສນໍ ສິທ຺ຘໍ ຕສ຺ສາ ຕທວິນາກາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ອິທມຕ຺ຖທ຺ວຍໍ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ທສ຺ເສຕິฯ

ກຖໍ ກາສຕີຕິ ອາໜ “ຕຕ຺ຖາ”ຕິອາທິฯ ເອໂກ ຈ ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ຈາຕິ ເອກປຸຄ຺ຄໂລฯ ເກນຄ຺ເຄນ ເອກປຸຄ຺ຄໂລ? ອສທິສຄ຺ເຄນ, ຄຸຕວິສິຄ຺ຄຄ຺ເຄນ, ອສມສມຄ຺ເຄນ ຈฯ ໂສ ທິ ປ຺ຖມາກິນີຫາຣກາເລ ທສນ຺ນໍ ປາຣມີນໍ ປ຺ຜິປາຜິຍາ ອາວຊ຺ຊນໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ໂພຘິສມ຺ກາຣສມ຺ກຣຕຄຸເຕທິ ເຈວ ພຸທ຺ຘຄຸເຕທິ ຈ ເສສມໜາຊເນນ ອສທິໂສฯ ເຍ ຈສ຺ສ ຄຸຕາ, ເຕປີ ອລ຺ລສຕ຺ຕານໍ ຄຸເຕທິ ວິສິຄ຺ຄາ, ປຸຣິມກາ ຈ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘາ ສພ຺ພສຕ຺ເຕທິ ອສມາ, ເຕທິ ປ຺ນ ອຍເມເວໂກ ຣູປກາຍນາມກາເຍທິ ສໂມฯໂລເກຕິ ສຕ຺ຕໂລເກฯ “ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ ປ຺ນ ອິທໍ ອຸກຍມ຺ປີ ວິປ຺ປກຕວຈນເມວ ອຸປ຺ປາທກິຣິຍາຍ ວຕ຺ຕມານກາລິກຕ຺ຕາฯ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ພໜຸຊນທິຕາຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ, ນ ອລ຺ເລນ ກາຣເຕນາຕິ ເອວໍ ປເນຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພฯ ລກ຺ຂເຕ ເໜສ ມານ-ສທ຺ໂທ, ເອວຣູປລ຺ເຈຕ຺ຖ ລກ຺ຂຕໍ ນ ສກ຺ກາ ອລ຺ເລນ ສທ຺ທລກ຺ຂເຕນ ປ຺ຜິພາທິຕຸໍฯ ອປີຈ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ນາມ, ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ ນາມ, ອຸປ຺ປ຺ນ຺ໂນ ນາມາຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ເກໂທ ເວທິຕພ຺ໂພฯ ເອສ ທິ ທີປ຺ງ຺ກຣປາທມູລໂຕ ປ຺ຄ຺ຖາຍ ຍາວ ອນາຄາມິຜ ລໍ, ຕາວ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ນາມ, ອຣໜຕ຺ຕມຄ຺ຄກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ ນາມ, ອຣໜຕ຺ຕຜລກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ໂນ ນາມฯ ພຸທ຺ຘານລ຺ຫິ ສາວການໍ ວິຍ ນ ປ຺ຜິປາຜິຍາ ອິທ຺ຘິວິຘລາຕາທີນີ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ສເໜວ ປ຺ນ ອຣໜຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ສກໂລປີ ສພ຺ພລ຺ລຸຄຸຕຣາສີ ອາຄໂຕວ ນາມ ໂໜຕິ, ຕສ຺ມາ ນິພ຺ພຕ຺ຕສພ຺ພກິຈ຺ຈຕ຺ຕາ ອຣໜຕ຺ຕຜລກ຺ຂເຕ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ໂນ ນາມ, ຕທນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕທລ຺ລກ຺ຂເຕ ຍຖາຣທໍ “ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ” ຈ຺ເຈວ ວຸຈ຺ຈຕິฯ ອິມສ຺ມິມ຺ປີ ສຸຕ຺ເຕ ອຣໜຕ຺ຕຜລກ຺ຂຕໍເຍວ ສນ຺ຘາຍ “ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍฯ ອຕີຕກາລິກສ຺ສາປີ ວຕ຺ຕມານປໂຍຄສ຺ສ ກຕ຺ຖຈິ ທິຄ຺ຄຕ຺ຕາ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ໂນ ໂໜຕີຕິ ອຍລ຺ເໜຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖฯ ເອວໍ ສຕິ “ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ”ຕິ ເຈຕ຺ຖ ມານ-ສທ຺ໂທ ສາມຕ຺ຖິຍຕ຺ໂຖฯ ຍາວຕາ ສາມຕ຺ຖິເຍນ ມໜາໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ຈຣິມກເວ ອຸປ຺ປ຺ຕິ ອິຈ຺ລິຕພ຺ພາ, ຕາວຕາ ສາມຕ຺ຖິເຍນ ໂພຘິສມ຺ກາຣກູເຕນ ປຣິປຸຕ຺ເຕນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ໜຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ຕຖາສາມຕ຺ຖິຍໂຍເຄນ ທິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມາໂນ ນາມາຕິฯ ສພ຺ພສຕ຺ເຕທິ ອສໂມ, ອສເມທິ ປຸຣິມພຸທ຺ເຘເໜວ ສໂມ ມຊ຺ເຊ ກິນ຺ນສຸວຕ຺ຕ ນິກ຺ຂໍ ວິຍ ນິພ຺ພິສິຄ຺ໂຄ, “ເອກປຸຄ຺ຄໂລ”ຕິ ເຈຕສ຺ສ ວິເສສນໍฯ ອາລຍສງ຺ຂາຕໍ ຕຕ຺ໜໍ ສມຸຄ຺ໝາເຕຕິ ສມຸຈ຺ຉິນ຺ທຕີຕິ ອາລຍສມຸຄ຺ໝາ ໂຕฯ ວຄ຺ຄໍ ອຸປ຺ຈ຺ຉິນ຺ທຕີຕິ ວຄ຺ຄຸປ຺ຈ຺ເຉໂທฯ

ປ຺ໂໜນ຺ເຕນາຕິ ສກ຺ໂກນ຺ເຕນฯ “ປ຺ລ຺ຈນິກາເຍ”ຕິ ວຕ຺ວາປີ ອເນກາວຍວຕ຺ຕາ ເຕສໍ ນ ເອຕ຺ຕເກນ ສພ຺ພຖາ ປ຺ຣິຍາທານນ຺ຕິ “ນວງ຺ຄໍ ສຕ຺ຖສາສນໍຈຕຸຣາສີຕິຘມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘສໜສ຺ສານີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍฯ ອຕິຕ຺ເຖນາຕິ ອໂນຕຣຕຄ຺ຄາເນນฯ ນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ ອປ຺ຣິມາຕວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘາທີນໍ, ນິຣວເສສານລ຺ຈ ເຕສໍ ອິຘ ປ຺ກາສເນນ ປາລຸອິສໍວຕ຺ຕນາຍ ເອວ ສມ຺ປ຺ຊ຺ຊນໂຕ, ຈິຕ຺ຕສມ຺ປ ໜໍສນກມ຺ມຄ຺ຄານສມ຺ປ຺ຊ຺ຊນວເສນ ຈ ສຜລຕ຺ຕາฯ ຖາໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ ສພ຺ພຖາເມນ ປ຺ກາສິຕຕ຺ຕາฯ ກີ ປ຺ນ ໂສ ຕຖາ ໂອຄາ ເໜຕ຺ວາ ກາສຕີຕິ ອາໜฯ “ພ຺ຣໜ຺ມທຕ຺ໂຕ ປ຺ນາ”ຕິອາທີฯ ອນຸກ຺ກເມນ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວາ ສວນໍ ອນຸສ຺ສໂວ, ປ຺ຣມ຺ປ຺ຣສວນໍฯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ອາກາຣປ຺ຣິວິຕກ຺ກທິຄ຺ຄິນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕິໂຍ ສງ຺ຄຕ຺ໜາຕິฯ ຕຕ຺ຖ “ສຸນ຺ທຣມິທໍ ກາຣຕ”ນ຺ຕິ ເອວໍ ສຍເມວ ກາຣຕປ຺ຣິວິຕກ຺ກນໍ ອາກາຣປ຺ຣິວິຕກ຺ໂກฯ ອຕ຺ຕໂນ ທິຄ຺ຄິຍາ ນິຊ຺ຊາຍິຕ຺ວາ ຂມນໍ ຣຸຈ຺ຈນໍ ທິຄ຺ຄິນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ອຄ຺ຄກຖາ ສຸ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕທິເຍວ ສມ຺ພນ຺ຘິເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖฯ ມຕ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ເໜຕ຺ຖ ວິເສສນິວຕ຺ຕິອຕ຺ໂຖ, ເຕນ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ກາຣຕໍ ນິວຕ຺ເຕ ຕິฯ ອຕ຺ຕໂນ ຖາເມນາຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຄາຕພເລເນວ, ນ ປ຺ນ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ຄຸຕານຸຣູປນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍฯ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍາປ຺ຣິເມຍ຺ ຍປ຺ປ຺ເກທາ ທິ ພຸທ຺ຘາທີນໍ ຄຸຕາฯ ວຸຕ຺ຕລ຺ເໜຕໍ –

‘‘ພຸທ຺ໂຘປິ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠເຓຍ຺ຍ ວຓ຺ຓໍ,

ກປ຺ປມ຺ປິ ເຈ ອຎ຺ຎມຠາສມາໂນ;

ຂີເຍຖ ກປ຺ໂປ ຈິຣທີຆມນ຺ຕເຣ,

ວຓ຺ໂຓ ນ ຂີເຍຖ ຕຖາຄຕສ຺ສາ’’ຕິຯ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໓໐໔; ໓ຯ໑໔໑; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໔໒໕; ອຸທາຯ ອຏ຺ຐຯ ໕໓; ພຸຯ ວໍຯ ອຏ຺ຐຯ ໔ຯ໑; ອປຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໙໑; ຈຣິຍາຯ ອຏ຺ຐຯ ໙, ໓໒໙);

ອິຘາປິ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂຂ ປເນຕ’’ນ຺ຕິອາທິຯ

ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ນິທສ຺ສນຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ນິທສ຺ເສຕິຯ ຫ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ເອວໍ ເມ’’ຕິຯ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສ຺ສາ’’ຕິ ອິທໍ ຣຸຬ຺ຫີປທໍ ‘‘ເອໂກ ເອກາຍາ’’ຕິ (ປາຣາຯ ໔໔໔, ໔໕໔) ປທໍ ວິຍາຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ອຎ຺ໂຎອຎ຺ຎສ຺ສາ’’ຕິ ຣຸຬ຺ຫີປເທເນວ ວິວຣຕິຯ ‘‘ອຸຊຸເມວາ’’ຕິ ສາວຘາຣຓສມາສໍ ວຕ຺ວາ ເຕນ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພຕ຺ຖໍ ອາຫ ‘‘ອີສກມ຺ປິ ອປ຺ຣິຫຣິຕ຺ວາ’’ຕິ, ໂຖກຕຣມ຺ປິ ອວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກຖນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອາຈຣິເຍນ ຫີ’’ຕິອາທິຯ ປຸພ຺ເພ ເອກວາຣມ຺ປິ ອວຕ຺ຕາວຕ຺ຕກາສເຍ ນິທ຺ທິຏ຺ເຐປິ ‘‘ອຸຊຸວິປຈ຺ຈນິກວາທາ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອເນກວາຣເມວ ເຕ ເອວໍ ຠາສນ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ປຸນ ອິຕໂຣ ອວຓ຺ຓໍ ອິຕໂຣ ວຓ຺ຓ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນ ຫີ ວິສທ຺ທສ຺ສ ວິວິຘຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖຕິຯ ສາຣຜລເກາຕິ ສາຣທາຣຸຜລເກາ , ອຸຕ຺ຕມຜລເກາ ວາຯ ວິສຣຸກ຺ຂອາຓິນ຺ຕິ ວິສທາຣຸມຍປ຺ຜາຓີຯ ອິຣິຍາປຖານຸພນ຺ຘເນນ ອນຸພນ຺ຘາ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ສມ຺ມາປຏິປຕ຺ຕິອນຸພນ຺ຘເນນຯ

ສີສານຸໂລກີໂນຕິ ສີເສນ ອນຸໂລກີໂນ, ສີສໍ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ມຄ຺ຄານຸກ຺ກເມນ ໂອໂລກຍມານາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕສ຺ມິໍ ກາເລຕິ ຍສ຺ມິໍ ສໍວຈ຺ຉເຣ, ອຸຕຸມ຺ຫິ, ມາເສ, ປກ຺ເຂ ວາ ຠຄວາ ຕໍ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ໂນ, ຕສ຺ມິໍ ກາເລຯ ເຕນ ຫີ ອນິຍມໂຕ ສໍວຈ຺ຉເຣາຕຸມາສທ຺ຘມາສາວ ນິທ຺ທິສິຕາ ‘‘ຕໍ ທິວສ’’ນ຺ຕິ ທິວສສ຺ສ ວິສຸໍ ນິທ຺ທິຏ຺ຐຕ຺ຕາ, ມຸຫຸຕ຺ຕາທີນຎ຺ຈ ທິວສປຣິຍາປນ຺ນໂຕຯ ‘‘ຕໍ ອທ຺ຘານໍ ປຏິປນ຺ໂນ’’ຕິ ເຈຕ຺ຖ ອາຘາຣວຈນເມຕໍຯ ເຕເນວ ຫີ ກິຣິຍາວິຈ຺ເຉທທສ຺ສນວເສນ ‘‘ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕີ’’ຕິ ສຫ ປຸພ຺ພກາລກິຣິຍາຫີ ວຕ຺ຕມານນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ, ອິຕຣຖາ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ ຣາຊຄເຫ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣຕິ, ຕໍ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄຎ຺ຈ ປຏິປນ຺ໂນຕິ ອນິປ຺ເປຕຕ຺ໂຖ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍຯ ນ ຫີ ອສມານວິສຍາ ກິຣິຍາ ເອກາຘາຣາ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ຍາ ເຈຕ຺ຖ ອນິປ຺ເປຕາ ອທ຺ຘານປຏິປຊ຺ຊນກິຣິຍາ, ສາ ຈ ອນິຍມິຕາ ນ ຍຸຕ຺ຕາຕິຯ ຣາຊຄຫປຣິວຕ຺ຕເກສູຕິ ຣາຊຄຫໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຐິເຕສຸຯ ‘‘ອຎ຺ຎຕຣສ຺ມິ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ເຕສຸ ຠຄວໂຕ ອນິພທ຺ຘວາສໍ ທສ຺ເສຕິຯ ໂສຕິ ເອວໍ ຣາຊຄເຫ ວສມາໂນ ໂສ ຠຄວາຯ ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣເຕນາປິ ຫີ ຕຕ຺ຖ ປຏິພທ຺ຘຠາວວຈນໂຕ ສນ຺ນິວາສຕ຺ຕເມວ ທສ຺ເສຕິຯ ຍທິ ປນ ‘‘ປິຓ຺ຑາຍ ຈຣມາໂນ ໂສ ຠຄວາ’’ຕິ ປຈ຺ຈາມເສຍ຺ຍ, ຍຖາວຸຕ຺ໂຕວ ອນິປ຺ເປຕຕ຺ໂຖ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕິຯ ຕໍ ທິວສນ຺ຕິ ຍໍ ທິວສໍ ອທ຺ຘານມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ໂນ, ຕໍ ທິວສໍຯ ຕໍ ອທ຺ຘານໍ ປຏິປນ຺ໂນຕິ ເອຕ຺ຖ ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍຄວຈນເມຕໍຯ ຠຕ຺ຕຠຸຎ຺ຊນໂຕ ປຈ຺ຉາ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມິໍ ປຈ຺ຉາຠຕ຺ຕສມເຍຯ ປິຓ຺ຑປາຕປຏິກ຺ກນ຺ໂຕຕິ ຍຕ຺ຖ ປິຓ຺ຑປາຕຕ຺ຖາຍ ຈຣິຕ຺ວາ ຠຸຎ຺ຊນ຺ຕິ, ຕໂຕ ອປກ຺ກນ຺ໂຕຯ ຕໍ ອທ຺ຘານໍ ປຏິປນ຺ໂນຕິ ‘‘ນາຬນ຺ທາຍໍ ເວເນຍ຺ຍານໍ ວິວິຘຫິຕສຸຂນິປ຺ຜຕ຺ຕີ ອາກງ຺ຂມາໂນ ອິມິສ຺ສາ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຕິວິຘສີລາລງ຺ກຕໍ ນານາວິຘກຸຫນລປນາທິມິຈ຺ຉາຊີວວິທ຺ຘໍສນໍ ທ຺ວາສຏ຺ຐິທິຏ຺ຐິຊາລວິນິເວຐນໍ ທສສຫສ຺ສີໂລກຘາຕຸປກມ຺ປນໍ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕໍ ເທເສສ຺ສາມີ’’ຕິ ຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ທີຆມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ໂນ, ອິທໍ ປນ ກາຣຓໍ ປກຣຓໂຕວ ປາກຏນ຺ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ‘‘ກສ຺ມາ ປນ ຠຄວາ ຕໍ ອທ຺ຘານໍ ປຏິປນ຺ໂນ’’ຕິ ໂຈທນາ ວິໂສຘິຕາ ໂຫຕິຯ

ອິທານິ ອິຕຣມ຺ປິ ໂຈທນໍ ວິໂສຘິຕຸໍ ‘‘ສຸປ຺ປິໂຍປີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕສ຺ມິໍ ກາເລ, ຕໍ ທິວສໍ ອນຸພນ຺ໂຘຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ປາໂຕ ອສິຕພ຺ໂພຕິ ປາຕຣາໂສ, ໂສ ຠຸຕ຺ໂຕ ເຍນາຕິ ຠຸຕ຺ຕປາຕຣາໂສຯ ອິຈ຺ເຈວາຕິ ເອວເມວ ມນສິ ສນ຺ນິຘາຍ, ນ ປນ ‘‘ຠຄວນ຺ຕໍ, ຠິກ຺ຂຸສງ຺ຆຎ຺ຈ ປິຏ຺ຐິໂຕ ປິຏ຺ຐິໂຕ ອນຸພນ຺ຘິສ຺ສາມີ’’ຕິຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຠຄວໂຕ ຕໍ ມຄ຺ຄໍ ປຏິປນ຺ນຠາວໍ ອຊານນ຺ໂຕວາ’’ຕິ, ຕຖາ ອຊານນ຺ໂຕ ເອວ ຫຸຕ຺ວາ ອນຸພນ຺ໂຘຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນ ຫີ ໂສ ຠຄວນ຺ຕໍ ທຏ຺ຐຸເມວ ອິຈ຺ຉຕິ, ເຕນາຫ ‘‘ສເຈ ປນ ຊາເນຍ຺ຍ, ນານຸພນ຺ເຘຍ຺ຍາ’’ຕິຯ ເອຕ຺ຕາວຕາ ‘‘ກສ຺ມາ ຈ ສຸປ຺ປິໂຍ ອນຸພນ຺ໂຘ’’ຕິ ໂຈທນາ ວິໂສຘິຕາ ໂຫຕິຯ ‘‘ໂສ’’ຕິອາທິນາ ອປຣມ຺ປິ ໂຈທນໍ ວິໂສເຘຕິຯ ກທາຈິ ປນ ຠຄວາ ອຎ຺ຎຕຣເວເສເນວ ຄຈ຺ຉຕິ ອງ຺ຄຸລິມາລທມນປ຺ກຸກຸສາຕິອຠິຄມນາທີສຸ, ກທາຈິ

ພຸທ຺ຘສິຣິຍາ, ອິຘາປີ ອິທິສາຍ ພຸທ຺ຘສິຣິຍາຕິ ທສ຺ເສຕຸ໌ ''ພຸທ຺ຘສິຣິຍາ ໂສການ''ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕັ໌ ສິຣິຕິ ເຈຕ຺ຖ ສຣີຣໂສຄ຺ຄາທິສມ຺ປຕ຺ຕິ, ຕເທວ ອຸປມາວເສນ ທສ຺ເສຕິ ''ຣຕ຺ຕກມ຺ພລປ໌ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕມິວາ''ຕິອາທິນາ໌ ຄຈ຺ຉຕິຕິ ຊ຺ຽຄໂມ ຍຖາ ''ຈ຺ຽກໂມ''ຕິ໌ ຈລ຺ຈລມາໂນ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄິຣິ, ຕາທິສສ຺ສ ກນກຄິຣິໂນ ສິຂຣມິວາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌

''ຕສ຺ມີ ກິຣາ''ຕິອາທິ ຕພ຺ພິວຣຕໍ, ປ໌າລຸອິຍໍ ອທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ, ໂປ໌ຣາຕຍ຺ຽກຖາຍຍ຺ຈ ອນາຄຕຕ຺ຕາ ອນຸສ຺ສວສິທ຺ຘາ ອຍໍ ກຖາຕິ ທສ຺ເສຕຸ໌ ''ກິຣາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕຖາ ວາ ໂຫຕຸ ອຍ຺ຍຖາ ວາ, ອຕ຺ຕນາ ອທິຍ຺ຖໍ, ອສຸຕໍ, ອມຸຕຍ຺ຈ ອນຸສ຺ສວເມວາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ໌ ນິລປີ໌ຕໂລຫິໂຕທາຕມຍ຺ຊີຍ຺ຖປ໌ກສ຺ສຣວເສນ ຉພ຺ພຕ຺ຕາ໌ ສມນ຺ຕາຕິ ສມນ຺ຕໂຕ ທສຫີ ທິສາຫີ໌ ອສີຕິຫຕ຺ຖປ຺ປ໌ມາເຕຕິ ເຕສໍ ຣສ຺ມີນໍ ປ໌ກຕິຍາ ປ໌ວຕ຺ຕິຍ຺ຖານວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ສມນ຺ຕໂຕ, ອຸປ໌ຣີ ຈ ປ໌ຈ຺ເຈກໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖມຕ຺ເຕ ປ໌ເທເສ ປ໌ກຕິຍາວ ຘນີກູຕາ ຣສ຺ມີໂຍ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕີຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ, ວິນຍຝິກາຍໍ ປ໌ນ ''ຕາເຍວ ພ຺ຍາມປ຺ປ໌ກາ ນາມ໌ ຍໂຕ ຉພ຺ພຕ຺ຕາ ຣສ຺ມີໂຍ ຕລຸອາກໂຕ ມາຕິກາ ວິຍ ທສສ຺ ທິສາສຸ ຘາວນ຺ຕິ, ສາ ຍສ຺ມາ ພ຺ຍາມມຕ຺ຕາ ວິຍ ຂາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ພ຺ຍາມປ຺ປ໌ກາຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, (ວິ໌ ວິ໌ ຝີ໌ ໑໌໑໖) ສ຺ຽຄີຕິສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ ປ໌ນ ວກ຺ຂຕິ ''ປຸ໌ຣຕ຺ຖິມກາຍໂຕ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕາ ຣສ຺ມີ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອສີຕິຫຕ຺ຖໍ ຖານໍ ຄຕ຺ຫາຕິ໌ ປ໌ຈ຺ຉິມກາຍໂຕ໌ ທກ຺ຂິຕຫຕ຺ຖໂຕ໌ ວາມຫຕ຺ຖໂຕ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕາ ຣສ຺ມີ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ອສີຕິຫຕ຺ຖໍ ຖານໍ ຄຕ຺ຫາຕິ໌ ອຸປ໌ຣີ ເກສນ຺ຕໂຕ ປ໌ຍ຺ກາຍ ສພ຺ພເກສາວຍ຺ເຍຫີ ໂມຣຄີວວຕ຺ຕາ ຣສ຺ມີ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຄຄນຕເລ ອສີຕິຫຕ຺ຖໍ ຖານໍ ຄຕ຺ຫາຕິ໌ ເຫຍ຺ຖາ ປ໌າທຕເລຫີ ປ໌ວາລຸອວຕ຺ຕາ ຣສ຺ມີ ອຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ຘນປ໌ຖວິຍໍ ອສີຕິຫຕ຺ຖໍ ຖານໍ ຄຕ຺ຫາຕິ໌ ເອວໍ ສມນ຺ຕາ ອສີຕິຫຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ຖານໍ ຉພ຺ພຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘຣສ຺ມີໂຍ ວິຊ຺ໂຊຕມານາ ວິປ຺ຟນ຺ທມານາ ວິຘາວນ຺ຕີ''ຕິ (ທີ໌ ນິ໌ ອຍ຺ຖ໌ ໓໌໘ລລ) ເກຈິ ປ໌ນ ອຍ຺ຍຖາປີ ປ໌ຣິກປ຺ປ໌ນາມຕ຺ເຕນ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ ຕຖາ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ອນາຄຕຕ຺ຕາ, ອຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ໌ ຕາສໍ ປ໌ນ ພຸທ຺ຘຣສ຺ມີນໍ ຕທາ ອນິຄ຺ຄູຫິຕກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ຕສ຺ມີ ກິຣ ສມເຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ປ໌ກ຺ກຸສາຕິອກິຄ຺ຄມນາທີສຸ ວິຍ ຫີ ຕທາ ຕາສໍ ນິຄ຺ຄູຫເນ ກິຍ຺ຈິ ກາຣຕໍ ນຕ຺ຖິ໌ ອາຘາວນ຺ຕີຕິ ອກິມຸຂໍ ທີສໍ ຘາວນ຺ຕິ໌ ວິຘາວນ຺ຕີຕິ ວິວິຘາ ຫຸຕ຺ວາ ວິທີສໍ ຘາວນ຺ຕິ໌

ຕສ຺ມີ ວນນ຺ຕເຣ ທີສ຺ສມານາກາເຣນ ຕາສໍ ຣສ຺ມີນໍ ໂສກາ ວິຍ຺ຍາຍຕີຕິ ອາຫ ''ຣຕນາເວລຸອາ''ຕິອາທີ໌ ຣຕນາເວລຸອາ ນາມ ຣຕນມຍວຝໍສກໍ ມຸທ຺ຘໍ ອວຕີ ຣກ຺ຂຕີຕິ ຫີ ອເວລຸອາ,ອາເວລຸອາ ວາ, ມຸທ຺ຘມາລາ໌ ອຸກ຺ກາ ນາມ ຍາ ສໂຊຕິກູຕາ, ຕາສໍ ສຕໍ, ນິປ໌ຕນໍ ນິປ໌າໂຕ, ຕສ຺ສ ນິປ໌າໂຕ, ເຕນ ສມາກຸລໍ ຕຖາ໌ ປີ໌ສິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ປີ໌ຍ຺ຖໍ, ຈີນເທເສ ຊາຕໍ ປີ໌ຍ຺ຖໍ ຈີນປີ໌ຍ຺ຖໍ, ຣຕ຺ຕຈຸຕ຺ຕໍ, ຍໍ ''ສິນ຺ທູໂຣ''ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຈີນປີ໌ຍ຺ຖເມວ ຈຸຕ຺ຕໍ໌ ວາຍຸໂນ ເວເຄນ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ຂິຕ຺ຕໍ ຕນ຺ຕິ ຕຖາ໌ ອິນ຺ທສ຺ສ ຘນຸ ໂລກສ຺ເກ ຕວເສນາຕິ ອິນ຺ທຘນຸ, ສູຣິຍຣສ຺ມີວເສນ ຄຄເນ ປ໌ຍ຺ຍາຍມານາກາຣວິເສໂສ໌ ກຸຝິລໍ ອຈິຣຍ຺ຖາຍິຕ຺ຕາ ວິຣູປີ ຫຸຕ຺ວາ ຊວຕີ ຘາວຕີຕິ ວິຊ຺ຊຸ, ສາເຍວ ລຕາ ຕໍສທິສາກາເວນາຕິ ຕຖາ, ວາຍຸເວຄໂຕ ວລາຫກາຘຍ຺ຝເນເນວ ຊາຕຣສ຺ມີ໌ ຕາຍຕີ ອວິຊຫນວເສນ ອາກາສໍ ປ໌າເລຕີຕິ ຕາຣາ, ຄຕາສທ຺ໂທ ປ໌ຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ໌ ຕສ຺ສ ປ໌ກາ ຕຖາ໌ ວິປ຺ຟຸຣິຕວິຈ຺ຉຣິຕມິວາຕິ ອາກາຍ ວິວິຘໍ ຟຣມານໍ, ວິຊ຺ໂຊຕຍມານໍ ວິຍ ຈ໌ ວນສ຺ສ ອນ຺ຕຣໍ ວິວຣໍ ວນນ຺ຕຣໍ, ກຄວຕາ ປ໌ຕ຺ຕປ໌ຕ຺ຕວນປ຺ປ໌ເທສນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ໌

ອສີຕິຍາ ອນຸພ຺ຍຍ຺ຊເນຫິ ຕມ຺ພນຂຕາທີຫີ ອນຸຣຍ຺ຊິຕໍ ຕຖາ໌ ກມລໍ ປ໌ທຸມປຸ໌ຕ຺ຫຣີການີ, ອວເສສໍ ນີລຣຕ຺ຕເສຕເກທໍ ສໂຣຣຸຫໍ ອຸປ຺ປ໌ລໍ, ອິຕີ ປ໌ຍ຺ຈວິຘາ ປ໌ຽກຊຊາຕີ ປ໌ຣິຄ຺ຄຫີຕາ ໂຫຕິ໌ ວິກສິຕໍ ຟຸລ຺ລິຕໍ ຕທຸກຍໍ ຍສ຺ສ ສຣສ຺ສ ຕຖາ໌ ສພ຺ເພນ ປ໌ກາເຣນ ປ໌ຣິໂຕ ສມນ຺ຕໂຕ ຟຸລ຺ລຕິ ວິກສຕີຕິ ສພ຺ພປ໌າລິຟຸລ຺ລໍ ອ-ກາຣສ຺ສ ອາ-ກາຣໍ, ຣ-ກາຣສ຺ສ ຈ ລ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ ຍຖາ ''ປ໌າລິກທ຺ໂທ''ຕິ, ຕາຣານໍ ມຣີຈິ ປ໌ກາ, ຕາຍ ວິກສິຕໍ ວິຊ຺ໂຊຕິຕໍ ຕຖາ໌ ພ຺ຍາມປ຺ປ໌ກາຍ ປ໌ຣິກ຺ເຂໂປ ປ໌ຣິມຕ຺ຫໂລ, ເຕນ ວິລາສີນີ ໂສກິນີ ຕຖາ໌ ມຫາປຸ໌ຣິສລກ຺ຂຕານີ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍປຝິພທ຺ຘຕ຺ຕາ ມາລາກາເຣເນວ ກິຕານີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ທ຺ວຕ຺ຕີສວຣລກ຺ຂຕມາລາ''ຕິ໌ ທ຺ວຕ຺ຕີສຈນ຺ທາທີນໍ ມາລາ ເກນຈິ ຄນ຺ເຖຕ຺ວາ ປ໌ຝິປ໌າຝິຍາ ຈ ຖປີ໌ຕາຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ''ຍທີ ສິຍາ''ຕິ ປ໌ຣິກປ຺ປ໌ນາມຕ຺ເຕນ ຫີ ''ຄນ຺ເຖຕ຺ວາ ຖປີ໌ຕທ຺ວຕ຺ຕີສຈນ຺ທມາລາຍາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໌ ປ໌ຣິກປ຺ໂປປ໌ມາ ເຫສາ, ໂລເກປີ ຈ ທີສ຺ສຕິ໌

''ນເຍວ ມຸຂໂສກາສ຺ເສ, ຕ຺ຍລມິນ຺ທຸວິກຕ຺ຖນາ;

ຍໂຕມ຺ພຸເຊປີ ສາຕ຺ຖິຕິ, ປ໌ຣິກປ຺ໂປປ໌ມາ ອຍ''ນ຺ຕິ໌

ທ຺ວຕ຺ຕີສຈນ຺ທມາລາຍ ສີຣີ ອຕ຺ຕໂນ ສິຣິຍາ ອກິກວນ຺ຕີ ອິວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ໌ ເອສ ນໂຍ ເສເສສຸປີ໌

ເອວໍ ກຄວໂຕ ຕທາ ໂສກໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໝສ຺ສາປິ ໂສກໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ຕລ຺ຈ ປ໌ນາ''ຕິອາທິມາຫ ຯ ຈຕ຺ພ຺ພິສາຍ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາຍ ອປ຺ປິຈ຺ຉາຯ ທ຺ວາທສທິ ສນ຺ໂຕເສທິ ສນ຺ຕຸຜ຺ຖາຯ ຕິວິເຣນ ວິເວເກນ ປວິວິຕ຺ຕາຯ ຣາຊຣາຊມຫາມຕ຺ຕາທີທີ ອ ສໍສຜ຺ຖາຯ ທຸປ຺ປຜິປ຺ຕິການໍ ໂຈທກາຯ ປາເປ ອກຸສເລ ຄຣທິໂນ ປເຣສໍ ທີຕປ຺ຜິປ຺ຕິຍາ ວຕ຺ຕາໂຣຯ ປເຣສລ຺ຈ ວຈນກ຺ຂມາຯ ວິມຸຕ຺ຕິລາຕທສ຺ສນໍ ນາມ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕລາຕໍຯ ''ເຕສ''ນ຺ຕິອາທິນາ ຕທກິສມ຺ພນ຺ເຣນ ກຄວໂຕ ໂສກໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຣຕ຺ຕປ຺ທຸ ມານໍ ສຕ຺ໂຫ ສມູໂຫ ວນໍ, ຕສ຺ສ ມຊ຺ເຊ ຄຕາ ຕຖາຯ ''ຣຕ຺ຕໍ ປ຺ທຸມໍ, ເສຕໍ ປ຺ຕ຺ໝຣີກ''ນ຺ຕິ ປຕ຺ຕນິຍມນ຺ຕເຣນ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຕ຺ຕນິຍເມນ ປນ ສຕປ຺ຕ຺ຕໍ ປ຺ທຸມໍ, ອູນກສຕປ຺ຕ຺ຕໍ ປ຺ຸຕ຺ໝຣີກໍຯ ປວາລຸອໍ ວິທ຺ທຸໂມ, ເຕນ ກຕາຍ ເວທິກາຍ ປຣິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ວິຍຯ ມິຄປກ຺ຂີນມ຺ປີຕິ ປີ-ສທ຺ໂທ, ອປີ-ສທ຺ໂທ ວາ ສມ຺ກາວນາຍໍ, ເຕນາຫ ''ປເຄວ ເທວມນຸສ຺ສານ''ນ຺ຕິຯ ມຫາເຖຣາຕິ ມຫາສາວເກ ສນ຺ຊາຍາຫຯ ສຸຣລ຺ຊິຕກາເວນ ອິສກໍ ກຕ຺ຫວຕ຺ຕຕາຍ ເມໝວຕ຺ຕໍຯ ເອກໍສໍ ກຣິຕ຺ວາຕິ ເອກໍສປາຣຸປນວເສນ ວາມໍເສ ກຣິຕ຺ວາຯ ກຕ຺ຕຣສ຺ສ ຊິຕ຺ຕສ຺ສ ອາລມ຺ພໂນ ທຕ຺ໂຫ ກຕ຺ຕຣທຕ຺ໂຫ, ພາຫຸລຸລວເສນາຍໍ ສມລ຺ລາຯ ສຸວມ຺ມໍ ນາມ ໂສກຕ຺ຣຈ຺ຉ ໂທ, ເຕນ ວມ຺ມິຕາ ສນ຺ນທ຺ຊາຕິ ສຸວມ຺ມວມ຺ມິຕາ, ອິທໍ ເຕສໍ ປໍສຸກູລຊາຣຕນິທສ຺ສນໍຯ ເຍສໍ ກຸຈ຺ອິຄຕໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ຕິຕປລາ ສາທິ ຄນ຺ຊຊາຕເມວ ໂຫຕິ, ເຕ ຄນ຺ຊຫຕ຺ຖິໂນ ນາມ, ເຍ ''ເໝມວຕາ''ຕິປີ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ, ເຕສມ຺ປີ ເຖຣານໍ ສີລາທິຄຸຕຄນ຺ຊຕາຍ ຕໍສທິສຕາຯ ອນ຺ໂຕຊຜາພທີຊຜາສງ຺ຂາຕາຍ ຕຕ຺ຫາຊຜາຍ ວິຊຜິຕກາວໂຕ ວິຊຜິຕຊຜາຯ ຕຕ຺ຫາພນ຺ຊນາຍ ລິນ຺ນຕ຺ຕາ ລິນ຺ນພນ຺ຊນາຯ ''ໂສ''ຕິອາທິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ຄຸຕທສ຺ສນໍຯ ອນຸພຸທ຺ເຊທີຕິ ພຸທ຺ຊານມນຸພຸທ຺ເຊທີຯ ເຕປີ ທີ ເອກເທເສນ ກຄວຕາ ປຜິວິທ຺ຊປຜິກາເຄເນວ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຈ຺ຈານິ ພຸຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ປຕ຺ຕປຣິວາຣິຕນ຺ຕິ ປຸປ຺ຜທເລນ ປຣິວາຣິຕໍຯ ກໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ກມ ລາທິ, ຕສ຺ມິ ສຣຕິ ວິຣາຊຕິຕິ ເກສຣໍ, ກິລ຺ຊກ຺ໂຂຯ ກຕ຺ເຕ ກຣີຍຕິຕິ ກຕ຺ຕິກາຯ ກຕ຺ຕາລງ຺ກາໂຣ, ຕໍສທິສຕ຺ຖານຕາຍ ກຕ຺ຕິກາ, ພິຊໂກໂສຯ ລນ຺ນໍ ທໍສກຸລານໍ ເສຜ຺ໂຖ ຊຕຣຜ຺ໂຖ ທໍສຣາຊາ ວິຍ, ຫາຣິໂຕ ນາມ ມຫາພຸຣຫ຺ມາ ວິຍຯ

ເອວໍ ຄຈ຺ຉນ຺ຕໍ ກຄວນ຺ຕໍ, ກິກ຺ຂູ ຈ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສໍ ໂອໂລເກສີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ ກາຊທຕ຺ໝເກຕິ ກາຊສງ຺ຂາເຕ ກາຣາວຫທຕ຺ໝເກ, ກາຊສ຺ມິ ວາ ກາຣລຄ຺ຄິຕທຕ຺ໝເກຯ ຊຸທ຺ທກໍ ປີຄໍ ປີຖກໍຯ ມູເລ, ອຄ຺ເຄ ຈ ຕິຊາ ກໂຕ ທຕ຺ໂຫ ຕິທຕ຺ໂຫຯ ໂມຣຫຕ຺ຖໂກ ໂມຣປີລ຺ລໍຯ ຊຸທ຺ທກໍ ປສິພ຺ພໍ ປສິພ຺ພກໍຯ ກຸຕ຺ຊິກາ ກມຕ຺ຫລຸຯ ສາ ທີ ກໍ ອຸທກໍ ອຸເທຕິ ປສເວຕິ, ຣກ຺ຂຕິຕິ ວາ ກຸຕ຺ຊິກາ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນຯ ຄທີຕໍ ໂອມກໂຕ ລຸຊ຺ຊິຕໍ, ວິວິຊໍ ລຸຊ຺ຊິຕລ຺ຈ ປີຖກ...ເປ... ກຸຕ຺ຊິກາທິອເນກປຣິກ຺ ຂາຣສງ຺ຂາຕໍ ກາຣໍ ກຣຕິ ວຫຕິຕິ ຄທີຕ...ເປ... ກາຣກາຣິຕາຯ ອິຕິຕິ ນິທສ຺ສນຕ຺ໂຖຯ ເອວນ຺ຕິ ອິທມຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ອິທໍ ວຈນ ມາທີ ຍສ຺ສ ວຈນສ຺ສ ຕຖາ, ຕເທວ ນິຣຕ຺ຖກໍ ວຈນໍ ຍສ຺ສາຕິ ເອວມາທິນິຣຕ຺ຖກວຈນາຯ ມຸຂໍ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ມຸຂຣາ, ສພ຺ ເພປີ ມຸຂວນ຺ຕາ ເອວ, ອຍໍ ປນ ຜຣຸສາກິລາປມຸຂວຕິ, ຕສ຺ມາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິນ຺ທາຍລ຺ທີ ອຍໍ ຣປ຺ຈ຺ຈໂຍຯ ມຸເຂນ ວາ ອມນາປໍ ກມ຺ມໍ ຣາຕິ ຄຕ຺ຫາຕິຕິ ມຸຂຣາຯ ວິວິຊາ ກິຕ຺ຕາ ວາຈາ ຍສ຺ສາຕິ ວິກິຕ຺ຕວາຈາຯ ຕສ຺ສາຕິ ສຸປ຺ປິຍສ຺ສ ປຣິພ຺ພາຊກສ຺ສຯ ນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ປຣິສໍຯ

ອິທານີຕິ ຕສ຺ສ ຕຖາຣູປາຍ ປຣິສາຍ ທສ຺ສນກ຺ຂເຕຯ ປນາຕິ ອຣຸຈິສໍສູຈນຕ຺ໂຖ, ຕຖາປີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ລາກ...ເປ... ຫານິຍາ ເຈວ ເຫຕຸກູຕາຍຯ ກຖໍ ຫານີຕິ ອາຫ ''ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍານລ຺ທີ''ຕິອາທິຯ ນິສ຺ສີຣີກຕນ຺ຕິ ນິໂສກຕໍ, ອຍມຕ຺ໂຖ ໂມຣຊາຕກາທີທີປີ ທີເປຕພ຺ໂພຯ ''ອຸປ຺ຕິສ຺ສໂກລິຕານລ຺ຈາ''ຕິອາທິນາ ປກ຺ຂຫານິຕາຍ ວິຕ຺ຖາໂຣຯ ອາຍສ຺ມໂຕ ສາຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ, ມຫາໂມຄ຺ຄລ຺ລານ ສ຺ສ ຈ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ ສນ຺ຊາຍ ''ເຕສຸ ປນ ປກ຺ກນ຺ເຕສູ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕສໍ ປພ຺ພຊິຕກາເລເຍວ ອຖ຺ຌເຕຍ຺ຍສຕໍ ປຣິພ຺ພາຊກປຣິສາ ປພ຺ພຊິ, ຕໂຕ ປຣມ຺ປີ ຕທນຸປພ຺ພຊິຕາ ປຣິພ຺ພາຊກປຣິສາ ອປຣິມາຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ສາປີ ເຕສໍ ປຣິສາ ກິນ຺ນາ''ຕິ ອິມິນາຯ ຍາຍ ກາຍຈິ ທີ ປຣິພ຺ພາຊກປຣິສາຍ ປພ຺ພຊິຕາຍ ຕສ຺ສ ປຣິສາ ກິນ຺ນາເຍວ ນາມ ສມານຄຕ຺ຕາຕິ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ອິເມທີ''ຕິອາທິນາ ລາກປກ຺ຂຫານີ ນິຄມນວເສນ ທສ຺ເສຕິຯ ອຸສູຍສງ຺ຂາຕສ຺ສ ວິສສ຺ສ ອຸຄ຺ຄາໂຣ ອຸຄ຺ຄິລນໍ ອຸສູ ຍວິສຸຄ຺ຄາໂຣ, ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ''ຍສ຺ມາ ປເນສາ''ຕິອາທິນາວ ''ກສ຺ມາ ຈ ໂສ ຣຕນຕ຺ຕຍສ຺ສ ອວຕ຺ຕໍ ກາສຕີ''ຕິ ໂຈທນໍ ວິໂສເຊ ຕິ, ''ສເຈ''ຕິອາທິກໍ ປນ ສພ຺ພມ຺ປີ ຕປ຺ປຣິວາຣວຈນເມວາຕິ ເຕທີປີ ສາ ວິໂສຊິຕາເຍວ ນາມຯ ກຄວໂຕ ວິໂຣຊານຸນຍາກາວວິ ມໍສນຕ຺ຖໍ ເອເຕ ອວຕ຺ຕໍ ວຕ຺ຕໍ ກາສນ຺ຕິຯ ''ມາເຣນ ອນ຺ວາວິຜ຺ຖາ ເອວໍ ກາສນ຺ຕີ''ຕິ ຈ ເກຈິ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ອຜ຺ຖກຖາຍ ອຸຊ຺ວິປ຺ຈ຺ຈນິກຕ຺ຕາຯ ປາກໂຜເຍວາຍມຕ຺ໂຖຕິຯ

໘ຯ ຍສ຺ມາ ອຕ຺ຖງ຺ຄໂຕ ສູຣິໂຍ, ຕສ຺ມາ ອກາໂລ ທານິ ຄນ຺ຕຸນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ

ອມ຺ພລຜ຺ຖິກາຕິ ສາມິປິກໂວຫາໂຣ ຍຖາ ''ວຣຸຕນຄຣໍ, ໂຄທາຄາໂມ''ຕິ ອາຫ ''ຕສ຺ສ ກິຣາ''ຕິອາທິຯ ຕຣຸຕປຣິຍາໂຍ ລຜ຺ຖິກາ-

ສທ຺ໂທ ຣຸກ຺ຂວິສເຍ ຍຖາ ‘‘ມຫາວນໍ ອຊ຺ໂຊຄາເຫຕ຺ວາ ເພລຸວລຝ຺ຄິກາຍ ມູເລ ທິວາວິຫາຣໍ ນິສີທີ’’ຕິອາທີສູຕິ ທສ຺ເສຕິ’’ ‘‘ຕຣຸຕມ຺ພຣຸກ຺ໂຂ’’ຕິ ອິມິນາຯ ເກຈິ ປນ ‘‘ອມ຺ພລຝ຺ຄິກາ ນາມ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເອໂກ ຄາໂມ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕສໍ ມເຕ ອມ຺ພລຝ຺ຄິກາຍນ຺ຕິ ສມີປຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມວຈນໍຯ ລາຍູທກສມ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ລາຍາຍ ເຈວ ອຸທເກນ ຈ ສມ຺ປນ຺ນໍຯ ມລຸຊສາຕິ ເປລຸອາຯ ປຜິການຈິຕ຺ຕວິຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິຕ຺ຖິປຸຣິສສລຸໂລຄາທິນາ ປຜິການຈິຕ຺ເຕນ ວິຈິຕ຺ຕໍ, ເອເຕນ ຣລຸໂລ ອຄາຣໍ, ຕເທວ ຣາຊາຄາຣກນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຣາຊາຄາຣກໍ ນາມ ເວສ຺ສວຕມຫາຣາຊສ຺ສ ເທວາຍຕນນ຺ຕິ ເອເກຯ

ພຫຸປຣິສ຺ສໂຍຕິ ພຫຸປທ຺ທໂວຯ ເກຫີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ໂຈເຣ’ຫີປີ’’ຕິອາທີຯ ທນ຺ທາຕີ ວຈນໂວສ຺ສຄ຺ຄຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ຕທານຸກາວໂຕ ນິປ຺ປຣິສ຺ສຍຕ຺ຖາຍ ອິທານີ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ ສ຺ເວ ຄມິສ຺ສາມີຕິ ອຜິປ຺ປາໂຍຯ ‘‘ສທ຺ຜີ ອນ຺ເຕວາສີນາ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕນ ມາຕເວນາ’’ ຕິຈ຺ເຈວ ສີຫລຸອຝ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕລຸຈ ໂຂ ປາລຸອິອາຣຸລຸຫວເສເນວ, ນ ປນ ຕທາ ສຸປ຺ປິຍສ຺ສ ປຣິສາຍ ອກາວໂຕຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສທ຺ຜີ ອຕ຺ຕໂນ ປຣິສາຍາ’’ຕິ ອິຜ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ໂຕເຍວ ປາລຸອິຍມາຣຸລຸໂຫ, ນ ປນ ຕທວເສສາ ສຸປ຺ປິຍສ຺ສ ປຣິສາຕິ ? ເທສນານສິນກາເວນ ປໂຍຊນາກາວໂຕຯ ຍຖາ ເຈຕໍ, ເອວໍ ອລຸລມ຺ປີ ເອທິສໍ ປໂຍຊນາກາວໂຕ ສງ຺ຄີຕິກາຣເກຫິ ນ ສງ຺ຄີຕນ຺ຕິ ທຝ຺ຖພ຺ພໍຯ ເກຈິ ປນ ‘‘ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຮາຣໍ ວຕ຺ວາ ‘ຕເທຕໍ ນ ສີຫລຸອຝ຺ຖກຖານຍທສ຺ສນໍ, ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕກາວທສ຺ສນເມວາ’ຕິ’’ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ປາລຸອິອາຣຸລຸຫວເສເນວ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຜິປ຺ເປຕ຺ຕຖສ຺ສ ອາປຊ຺ຊນໂຕຯ ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິຯ ‘‘ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ວາ ອມ຺ເຫຫິປີ ອິຜ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວລຸຫິ ຕທາ ອລຸລາຍປີ ປຣິສາຍ ວິຊ຺ຊມານກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ປາລຸອິຍມາຣຸລຸຫວເສນ ປນ ອລຸລຖາປີ ອິຜ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຜິປ຺ປາໂຍ ຍຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ອິທານີ ‘‘ຕຕ຺ຣາປີ ສຸທ’’ນ຺ຕິອາທິປາລຸອິຍາ ສມ຺ພນ຺ຜໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ເອວໍ ວາສໍ ອຸປຄໂຕ ປນາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ ນິສີນ຺ໂນ ໂຫຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຜຯ ກຸຈ຺ລິຕໍ ກຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ກຸກຕໍ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ, ກຸຈ຺ລິຕກິຣິຍາ, ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ຈລຸຈລນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ຫຕ຺ຖສ຺ສ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ຕຖາຯ ‘‘ສາ ທີ’’ຕິອາທີນາ ຕຖາກູຕຕາຍ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ນິວາເຕຕີ ວາຕວິຣຫິຕຝ຺ຖາເນຯ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂທສາກາເວນ ນິຈ຺ຈລາຯ ຕໍ ວິກູຕິນ຺ຕີ ຕາທິສໍ ໂສກໍຯ ວິປ຺ປລປນ຺ຕີຕີ ສຕິໂວສ຺ສຄ຺ຄວເສນ ວິວິຮາ ລປນ຺ຕີຯ ນິລຸລາລີຕຊີວ຺ຫາຕິ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ນິກ຺ຂນ຺ຕຊີວ຺ຫາຯ ກາກຈ຺ລມານາຕີ ກາການໍ ສທ຺ທສທິສໍ ສທ຺ທໍ ກຸຣຸມານາຯ ພຣຸພຣຸປສ຺ສາສີໂນຕີ ພຣຸພຣຸອິຕີ ສທ຺ທໍ ຊເນຕ຺ວາ ປສ຺ສສນ຺ຕາຯ ອິສ຺ສາວເສນາຕີ ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫີ ທ຺ວີຫີ ກາຣເຕຫີ ອຸສູຍນວເສນຯ ‘‘ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ‘‘ອາທິເປຍ຺ຍາລນໂຍຍ’’ນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

ລຯ ສມ຺ມາ ປໂຫນ຺ຕິ ຕໍ ຕໍ ກມ຺ມນ຺ຕິ ສມ຺ປຫຸລາ, ພຫໂວ, ເຕນາຫ ‘‘ພຫຸການ’’ນ຺ຕິຯ ສພ຺ພນ຺ຕິເມນ ປຣິຈ຺ເລເທນ ຈຕ຺ວຄ຺ຄສງ຺ເພເນວ ວິນຍກມ຺ມສ຺ສ ກຕ຺ຕພ຺ພຕ຺ຕາ ‘‘ວິນຍປຣິຍາເຍນາ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕໂຍ ຊນາຕີ ເຈສ ອຸປລກ຺ຂຕນິທ຺ເທໂສ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ສມ຺ປຫຸລຕ຺ຕາຯ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຕຖາເຍວາຄຕຕ຺ຕາ ‘‘ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຣິຍາເຍນາ’’ຕິອາທີມາຫຯ ຕໍ ຕໍ ປາລຸອິຍາ ອາຄຕໂວຫາຣວເສນ ທີ ອຍໍ ເກໂທຯ ຕໂຍ ຊນາ ຕໂຍ ເອວ ນາມ, ຕໂຕ ປຝ຺ຖາຍ ອຸຕ຺ຕຣິ ຈຕຸປລຸຈຊນາທິກາ ສມ຺ປຫຸລາຕີ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໂຕຕິ ຈາຍໍ ມຣິຍາທາວສີຯ ມຕ຺ຫລມາລຸໂອຕີ ອເນກຕ຺ຖປວຕ຺ຕາ ສມລຸລາ, ອິຜ ປນ ອິທິສາຍ ເອວາຕີ ນິຍເມນ຺ໂຕ ອາຫ ‘‘ກຕ຺ຖຈີ’’ຕິອາທີຯ ກຕ຺ຕິກາ ວຸຈ຺ຈຕີ ກູຜໍຯ ທໍສວຝ຺ຜກຈ຺ລນ຺ເນນາຕີ ທໍສມຕ຺ຫລາກາຣລນ຺ເນນຯ ຕເທວ ລນ຺ນໍ ອລຸລຕ຺ຖ ‘‘ສຸປຕ຺ຕວງ຺ກຈ຺ລທນ’’ນ຺ຕີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກູເຜນ ຍຸຕ຺ໂຕ ອຄາໂຣ, ໂສເຍວ ສາລາຕີ ກູຜາຄາຣສາລາຯ ຖມ຺ກປນ຺ຕີ ປຣິກ຺ຂິປິຕ຺ວາຕີ ຖມ຺ກມາລໍ ປຣິວາເຣຕ຺ວາ, ປຣິມຕ຺ຫລາກາເຣນ ຖມ຺ກປນ຺ຕີ ກຕ຺ວາຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອຸປຝ຺ຖານສາລາ ນາມ ປຍິຣຸປາສນສາລາຯ ຍຕ຺ຖ ອຸປຝ຺ຖານມຕ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕີ, ນ ເອກຣຕ຺ຕທິຣຕ຺ຕາທິວເສນ ນິສີທນໍ, ອິຜ ປນ ຕຖາ ກຕາ ນິສີທນສາລາເຍວາຕີ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອິຜ ປນາ’’ຕິອາທີນາຯ ເຕເນວ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ສນ຺ນິປຕິຕານ’’ ນ຺ຕ຺ເວວ ອວຕ຺ວາ ‘‘ສນ຺ນິສິນ຺ນານ’’ນ຺ຕິປີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມານິຕພ຺ໂພຕິ ມາລຸໂອ, ມິຍຕີ ປມິຍຕີຕີ ວາ ມາລຸໂອຯ ມຕ຺ຫລາກາເຣນ ປຜິຈ຺ລນ຺ໂນ ມາລຸໂອຕີ ມຕ຺ຫລມາລຸໂອ, ອເນກໂກຕວນ຺ໂຕ ປຜິສ຺ສຍວິເສໂສຯ ‘‘ສນ຺ນິສິນ຺ນານ’’ນ຺ຕິ ນິສຊ຺ຊນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ນິສຊ຺ຊນວເສນ ວາ ‘‘ສນ຺ນິສິນ຺ນານ’’ນ຺ຕິ ສໍວຕ຺ເຕຕພ຺ພປທມຊ຺ຊາຫຣິຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຜຯ ອິມິນາ ນິສີທໂນຣິຍາປຖໍ, ກາຍສາມຄ຺ຄິວເສນ ຈ ສໂມຮານໍ ສນ຺ຮາຍ ປທທ຺ວຍເມຕໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ສງ຺ຂິຍາ ວຸຈ຺ຈຕີ ກຖາ ສມ຺ມາ ຂິຍນ຺ໂຕ ກຖນ຺ໂຕຯ ກຖາຮມ຺ໂມຕີ ກຖາສກາໂວ, ອຸປປຣິກ຺ຂາ ວິຮີຕີ ເກຈິຯ

‘‘ອຈ຺ລຣິຍ’’ນ຺ຕິອາທີ ຕສ຺ສ ຣູປທສ຺ສນນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ກຕໂມ ປນ ໂສ’’ຕິອາທີຯ ໂສຕີ ກຖາຮມ຺ໂມຯ ‘‘ນິຍຕີຕີ ນໂຍ, ອຕ຺ໂຖ, ສທ຺ທສຕ຺ຖໍ ອນຸຄໂຕ ນໂຍ ສທ຺ທນໂຍ’’ຕິ (ທີຯ ນີຯ ຜີຯ ໑ຯລ) ອາຈຣິຍຮມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນິຍຕີ ອຕ຺ໂຖ ເອເຕນາຕີ

ວາ ນເຢ, ອຸປາເຢ, ສຫ຺ຫສຕ຺ເຖ ອາຄເຕ ນເຢ ອຕ຺ຖຄຫຓູປາເຢ ສຫ຺ຫນເຢ. ຕຕ຺ຖ ຫີ ອນກິຕ຺ຫວຸຕ຺ຕິເກ ອຈ຺ຉຣິຍ-ສຫ຺ໂທ
ອິຈ຺ຉິເຕ ຣຸລຸຫີວເສນ. ເຕເນວາຫ "ອນ຺ຌສ຺ສ ປພ຺ພຕາໂຣຫຓໍ ວິຍາ"ຕິອາທິ. ຕສ຺ສ ຫີ ຕທາໂຣຫຓໍ ນ ນິຈ຺ຈໍ, ກທາຈິເຍວ ສິ
ຍາ, ເອວມິທມ຺ປີ. ອຈ຺ຉຣາໂຍຄ຺ຄໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ໂຍຄ຺ຄສຫ຺ຫສ຺ສ ໂລປໍເຕ, ຕຫ຺ຌິຕວເສນ ວາ ຕົຍປ຺ຈ຺ຈຍສ຺ສ
ວິຈິຕ຺ຣວຸຕ຺ຕິເຕ, ໂສ ປນ ໂປຣາຕຜ຺ຄກຖາຍເມວ ອາຄຕຕ຺ຕາ "ອຜ຺ຄກຖານເຢ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ. ປຸພ຺ເພ ອກູຕນ຺ຕິ ອກູຕປຸພ຺ພໍ, ເອ
ເຕນ ນ ກູຕໍ ອກູຕນ຺ຕິ ນິພ຺ພຈນໍ, ກູຕ-ສຫ຺ທສ຺ສ ຈ ອຕິຕຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ. ຍາວລ຺ຈິທນ຺ຕິ ສນ຺ຌິວເສນ ນິຄ຺ຄຫີຕາຄໂມຕິ ອາຫ
"ຍາວ ຈ ອິທ"ນ຺ຕິ, ເອຕສ຺ສ ຈ "ສຸປ຺ປຜິວິທິຕາ"ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ໂຌ. ຍາວ ຈຍຕ຺ຕກໍ ອິທໍ ອຍໍ ນານາຌິມຸຕ຺ຕິກຕາ
ສຸປ຺ປຜິວິທິຕາ, ຕໍ "ເອຕ຺ຕກເມວາ"ຕິ ນ ສກ຺ກາ ອມ຺ເຫຫີ ປຜິວິຊ຺ຊິຕຸໍ, ອກ຺ຂາຕຸລ຺ຈາຕິ ສປາຄເສສຕ຺ໂຖ. ເຕເນວາຫ "ເຕນ
ສຸປ຺ປຜິວິທິຕຕາຍ ອປ຺ປເມຍ຺ຍຕໍ ທສ຺ເສຕິ"ຕິ.

"ກຄວຕາ"ຕິອາທີຫີ ປເທຫີ ສມານາຌິກຣຕາກາເວນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຕນາຕິ ເອຕ຺ຖ ຕ-ສຫ຺ໂທ ສກຕ຺ຖປຜິນິທ຺ເທໂສ, ຕສ຺ມາ
ເຍນ ອກິສມ຺ພຸທ຺ຌກາເວນ ກຄວາ ປກໂຕ ສມາໂນ ສຸປາກໂຜ ນາມ ໂຫຕິ, ຕທກິສມ຺ພຸທ຺ຌກາວໍ ສຫ຺ຌີ ອາຄມນປຜິປທາຍ
ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖກາເວນ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ໂຍ ໂສ"ຕິອາທິມາຫ . ນ ເຫຕ຺ຖ ໂສ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຖິ, ໂຍ ອຕ຺ໂຖ ເຕຫີ ເຖເຣຫີ ຕ-ສຫ຺
ເທນ ປຣາມສີຕພ຺ໂພ ກເວຍ຺ຍ. ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕຄຸຕສງຂາຕໍ ສກຕ຺ຖໍເຍເວສ ປຌານກາເວນ ປຣາມສຕີຕິ ທຜ຺ຄພ຺ພໍ.
ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຌິນ຺ຕິ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຍາຕປທຜ຺ຄານໍ ອນາວຣຕຍາຕໍ, ອນາວຣຕຍາຕປທຜ຺ຄານລ຺ຈ
ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຍາຕໍ. ຕທຸກຍລ຺ຫີ ສມ຺ມາ ອວິປຣີຕໍ ສຍເມວ ພຸຊ຺ຊຕິ, ສມ຺ມາ ວາ ປສຜ຺ຄາ ສຸນ຺ທຣໍ ພຸຊ຺ຊຕີຕິ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຌິ.
ສາ ປນ ພຸທ຺ຌານໍ ສພ຺ພຄຸຕສມ຺ປຕ຺ຕີ ເທຕີ ອກິເສໂກ ວິຍ ຣລ຺ໂລ ສພ຺ພໂລກິສ຺ສຣິຍກາວໍ, ຕສ຺ມາ "ອນຸຕ຺ຕຣາ ສມ຺ມາສມ຺
ໂພຌີ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຌຕິ ອພ຺ກລ຺ຍາສິ ປຜິວິຊ຺ຊິ, ເຕນ ຕາທິເສນ ກຄວຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ສຕິປີ ຍາຕທສ຺ສນານໍ ອິຌ
ປລ຺ຍາເວວຈນກາເວ ເຕນ ເຕນ ວິເສເສນ ເນສໍ ວິສຍວິເສສປ຺ປວຕ຺ຕີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕ຺ຕານ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ.
ເອຕ຺ຖ ຫີ ປຄມມຕ຺ຖໍ ອສາຌາຣຕຍາຕວເສນ ທສ຺ເສຕິ. ອາສຍານຸສຍຍາເຕນ ຊານຕາ ສພ຺ພລ຺ລຸຕານາວຣຕຍາເຕຫີ
ປສ຺ສຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ທຸຕິຍໍ ວິຊ຺ຊຕ຺ຕຍວເສນ. ປຸພ຺ເພນິວາສາທີຫີຕິ ປຸພ຺ເພນິວາສາສວກ຺ຂຍຍາເຕຫີ. ຕຕິຍໍ ອກິລ຺ຍານາວຣຕຍາຕວເສນ.
ອກິລ຺ຍາປຣິຍາປນ຺ເນປີ "ຕີຫີ ວິຊ຺ຊາຫີ"ຕິ ຕາສໍ ຣາສິເກທທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອນາວຣຕຍາຕສງຂາເຕນ ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸນາ
ປສ຺ສຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຈຕຸຕ຺ຖໍ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ຍາຕມໍສຈກ຺ຂຸວເສນ. ປລ຺ຍາຍາຕິ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ຍາເຕນ. ກຸຜ຺ຜສ຺ສ ກິຕ຺ຕິຍາ
ຕິໂຣ ປຣໍ, ອນ຺ໂຕ ວາ, ຕທາທີສຸ ຄຕານິ. ອຕິວິສຸທ຺ເຌນາຕິ ອຕິວິຍ ວິສຸທ຺ເຌນ ປລ຺ຈວຕ຺ຕສມນ຺ນາຄເຕນ ສຸນີລປາສາທີ
ກອກ຺ຂິໂລມສມລງກເຕນ ຣຕ຺ຕິລ຺ເຈວ ທິວາ ຈ ສມນ຺ຕາ ໂຍຊນໍ ປສ຺ສນ຺ເຕນ ມໍສຈກ຺ຂຸນາ. ປລ຺ຈມໍ ປຜິເວຌເທສ
ນາຍາຕວເສນ. "ອຕ຺ຕຫິຕສາຌິກາຍາ"ຕິ ເອກໍສໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ປຣິຍາຍໂຕ ປເນສາ ປຣຫິຕສາຌິກາປີ ໂຫຕິ. ຕາຍ ຫີ
ຌມ຺ມສກາວປຜິຈ຺ຉາທກກິເລສສມຸຄ຺ຆາຕາຍ ເທສນາຍາຕາທິ ສມ຺ກວຕິ. ປຜິເວຌປລ຺ຍາຍາຕິ ອຣິຍມຄ຺ຄປລ຺ຍາຍ. ວິປສ຺ສ
ນາສຫຄໂຕ ສມາຌີ ປທຜ຺ຄານໍ ອາສນ຺ນກາຣຕເມຕິສ຺ສາຕິ ສມາຌິປທຜ຺ຄານາ, ຕາຍ. ເທສນາປລ຺ຍາຍາຕິ ເທສນາກິຈ຺ຈນິປ຺
ຝາທເກນ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ຍາເຕນ. ອຣີນນ຺ຕິ ກິເລສາຣີນໍ, ປລ຺ຈມາຣານໍ ວາ, ສາສນປຈ຺ຈຕ຺ຖິການໍ ວາ ອລ຺ລຕິຕ຺ຖິຍານໍ. ເຕ
ສໍ ຫນນໍ ປາຜິຫາຣິເຍຫີ ອກິກວນໍ ອປ຺ປຜິການຕາກຣຕໍ, ອຊ຺ຊຸເປກ຺ຂນລ຺ຈ ມຊ຺ຊິມປຕ຺ຕາສເກ ປລ຺ຈມວຄ຺ເຄ ສງຄີຕໍ ຈງກີ
ສຸຕ຺ຕລ຺ເຈຕ຺ຖ (ມ. ນິ. ໔໗໔໔) ນິທສ຺ສນໍ, ເອເຕນ ອຣໂຍ ຫຕາ ອເນນາຕິ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ປທສິທ຺ຌິມາຫ. ອໂຕ ນາວຈນສ຺ສ
ຕາພ຺ຍປ຺ປເທໂສ ມຫາວິສເຍນາຕິ ທຜ຺ຄພ຺ພໍ. ອປີຈ ອຣໂຍ ຫນຕີຕິ ອນ຺ຕສທ຺ເທນ ປທສິທ຺ຌີ, ອິກາຣສ຺ສ ຈ ອກາໂຣ. ປຈ຺ຈຍາ
ທີນໍ ສມ຺ປທານກູຕານໍ, ເຕສໍ ວາ ປຜິຄ຺ຄຫຓໍ, ປຜິຄ຺ຄຫີຕຸໍ ວາ ອຣຫຕີຕິ ອຣຫນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ປຈ຺ຈຍາທີນລ຺ຈ ອຣຫຕ຺ຕາ"ຕິ
ອິມິນາ. ສມ຺ມາຕິ ອວິປຣີຕໍ. ສາມລ຺ຈາຕິ ສຍເມວ, ອປຣເນຍ຺ໂຍ ຫຸຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກຖໍ ປເນຕ຺ຖ "ສພ຺ພຌມ຺ມານ"ນ຺ຕິ
ອຍໍ ວິເສໂສ ລພ຺ກຕີຕິ? ສາມລ຺ລໂຊຕນາຍ ວິເສເສ ອວຜ຺ຄານໂຕ, ວິເສສຕ຺ຖີນາ ຈ ວິເສສສ຺ສ ອນຸປໂຍຊຕພ຺ພໂຕ ຍຊ຺ຊເຊວໍ
"ຌມ຺ມານ"ນ຺ຕິ ວິເສໂສວານຸປໂຍຊິໂຕ ສິຍາ, ກສ຺ມາ ສພ຺ພຌມ຺ມານນ຺ຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ອນຸປໂຍຊີຍຕີຕິ? ເອກເທສສ຺ສ ອຄ຺ຄຫຓ
ໂຕ. ປເທສຄ຺ຄຫເຕ ຫີ ອສຕິ ຄເຫຕພ຺ພສ຺ສ ນິປ຺ປເທສຕາ ວິລ຺ລາຍຕິ ຍຖາ "ທິກ຺ຂິໂຕ ນ ທທາຕີ"ຕິ, ເອສ ນເຢ ອິທີເສສຸ.

ອິທານິ ຈ ຈຕູຫີ ປເທຫີ ຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊວເສນ ອຕ຺ຕນາ ອຌິປ຺ເປຕຕຣໍ ຉຜ຺ຄມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອນ຺ຕຣາຍິກຌມ຺ເມ ວາ"ຕິອາທີ
ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຖາ ຫີ ຕເທວ ນິຄມນໍ ກໂຣຕິ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທິນາ. ຕຕ຺ຖ ອນ຺ຕຣາຍກຣຌມ຺ມຍາເຕນ ຊານຕາ, ນິຍ຺ຍານິກ
ຌມ຺ມຍາເຕນ ປສ຺ສຕາ, ອາສວກ຺ຂຍຍາເຕນ ອຣຫຕາ, ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ຍາເຕນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຌນາຕິ ຍຖາກ຺ກມໍ ໂຍເຊຕພ຺
ພໍ. ອນຕ຺ຖຈເຣເຕນ ກິເລສາ ເອວ ອຣໂຍຕິ ກິເລສາຣໂຍ, ເຕສໍ ກິເລສາຣີນໍ. ເອຕ຺ຖາຫ – ຍສ຺ສ ຍາຕສ຺ສ ວເສນ ສມ຺ມາ ສາມ

ຎ຺ຈ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ຠຄວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ນາມ ຊາໂຕ, ກິໍ ປນິທໍ ຎາຓໍ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ພຸຌ຺ຌນວເສນ ປວຕ຺ຕມານໍ ສກິໍເຍວ ສພ຺ພສ຺ມິໍ ວິສເຍ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຸທາຫຸ ກເມນາຕິຯ ກິຎ຺ເຈຕ຺ຖ – ຍທິ ຕາວ ສກິໍເຍວ ສພ຺ພສ຺ມິໍ ວິສເຍ ປວຕ຺ຕຕິ, ເອວໍ ສຕິ ອຕີຕານາຄຕປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນອຌ຺ຌຕ຺ຕພຫິທ຺ຘາທິເຠທຠິນ຺ນານໍ ສງ຺ຂຕຘມ຺ມານໍ, ອສງ຺ຂຕສມ຺ມຸຕິຘມ຺ມານຎ຺ຈ ເອກຌ຺ຌໍ ອຸປຏ຺ຐາເນ ທູຣໂຕ ຈິຕ຺ຕປຏໍ ເປກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ວິຍ ປຏິຠາເຄນາວໂພໂຘ ນ ສິຍາ, ຕຖາ ຈ ສຕິ “ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນຕ຺ຕາ”ຕິ (ອຯ ນິຯ ໓ຯ໑໓໗; ຘຯ ປຯ ໒໗໙; ມຫານິຯ ໒໗; ຈູຬນິຯ ໘, ໑໐; ເນຕ຺ຕິຯ ໔) ວິປ຺ສ຺ສນ຺ຕານໍ ອນຕ຺ຕາກາເຣນ ວິຍ ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນິຣູປິຕຣູເປນ ຠຄວໂຕ ຎາຓວິສຍາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ອາປຊ຺ຊຕິຯ ເຍປິ “ສພ຺ພເຎຍ຺ຍຘມ຺ມານໍ ກິຕິລກ຺ຂຓວິສຍໍ ວິກປ຺ປຣຫິຕໍ ສພ຺ພກາລໍ ພຸທ຺ຘານໍ ຎາຓໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ເຕນ ເຕ ‘ສພ຺ພວິທູ’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີຯ ເອວຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ –

‘ຄຈ຺ຉໍ ສມາຫິໂຕ ນາໂຄ, ຐິໂຕ ນາໂຄ ສມາຫິໂຕ;

ເສຍ຺ຍໍ ສມາຫິໂຕ ນາໂຄ, ນິສິນ຺ໂນປິ ສມາຫິໂຕ’ຕິຯ (ອຯ ນິຯ ໖ຯ໔໓); –

ອິທມ຺ປິ ສພ຺ພທາ ຎາຓປ຺ປວຕ຺ຕິທີປກໍ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ ນາໂຄປມສຸຕ຺ຕວຈນໍ ສຸວຸຕ຺ຕໍ ນາມ ໂຫຕີ”ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕສມ຺ປິ ວາເທ ວຸຕ຺ຕໂທສາ ນາຕິວຕ຺ຕຕິຯ ກິຕິລກ຺ຂຓາຣມ຺ມຓາຍ ຈ ອຕີຕານາຄຕຘມ຺ມານໍ ຕທຠາວໂຕ ເອກເທສວິສຍເມວ ຠຄວໂຕ ຎາຓໍ ສິຍາ, ຕສ຺ມາ ສກິຎ຺ເຎວ ສພ຺ພສ຺ມິໍ ວິສເຍ ຎາຓໍ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ອຖ ກເມນ ສພ຺ພສ຺ມິມ຺ປິ ວິສເຍ ຎາຓໍ ປວຕ຺ຕຕິ, ເອວມ຺ປິ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິຯ ນ ຫິ ຊາຕິຠູມິສຠາວາທິວເສນ, ທິສາເທສກາລາທິວເສນ ຈ ອເນກເຠທຠິນ຺ເນ ເຎຍ຺ເຍ ກເມນ ຄຍ຺ຫມາເນ ຕສ຺ສ ອນວເສສປຏິເວໂຘ ສມ຺ຠວຕິ ອປຣິຍນ຺ຕຠາວໂຕ ເຎຍ຺ຍສ຺ສຯ ເຍ ປນ “ອຕ຺ຖສ຺ສ ອວິສໍວາທນໂຕ ເຎຍ຺ຍສ຺ສ ເອກເທສໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ເສເສປິ ເອວນ຺ຕິ ອຘິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວວຕ຺ຖາປເນນ ສພ຺ພຎ຺ຎູ ນາມ ຠຄວາ ຊາໂຕ, ຕຎ຺ຈ ຎາຓໍ ນ ອນຸມານິກໍ ນາມ ສໍສຍາຠາວໂຕຯ ສໍສຍານຸພທ຺ຘຎ຺ຫິ ຎາຓໍ ໂລເກ ອນຸມານິກ”ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕສມ຺ປິ ຕໍ ນ ຍຸຕ຺ຕເມວຯ ສພ຺ພສ຺ສ ຫິ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂຠາເວ ອຕ຺ຖາວິສໍວາທເນນ ເຎຍ຺ຍສ຺ສ ເອກເທສໍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ ເສເສປິ ເອວນ຺ຕິ ອຘິມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ວວຕ຺ຖາປນສ຺ເສວ ອສມ຺ຠວໂຕ ຕຖາ ອສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍຕ຺ຕາ ຈຯ ຍຎ຺ຫິ ເສສໍ, ຕທປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂເມວ, ອຖ ຕມ຺ປິ ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ, ຕສ຺ສ ເສສຠາໂວ ເອວ ນ ສິຍາ, ອປຣິຍນ຺ຕຠາວໂຕ ເຎຍ຺ຍສ຺ສ ຕຖາວວຕ຺ຖິຕຸເມວ ນ ສກ຺ກາຕີ? ສພ຺ພເມຕໍ ອກາຣຓໍຯ ກສ຺ມາ? ອວິສຍວິຈາຣຓາຠາວໂຕຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ ຠຄວຕາ “ພຸທ຺ຘານໍ ຠິກ຺ຂເວ, ພຸທ຺ຘວິສໂຍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ ນ ຈິນ຺ເຕຕພ຺ໂພ, ຍໍ ຈິນ຺ເຕນ຺ໂຕ ອຸມ຺ມາທສ຺ສ ວິຆາຕສ຺ສ ຠາຄີ ອສ຺ສາ”ຕິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໗໗) ອິທໍ ປເນຕ຺ຖ ສນ຺ນິຎ຺ຎາຓໍ – ຍໍ ກິຎ຺ຈິ ຠຄວຕາ ຎາຕຸໍ ອິຈ຺ຉິຕໍ, ສກລເມກເທໂສ ວາ, ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປຏິຫຕວຸຕ຺ຕິຕາຍ ປຈ຺ຈກ຺ໂຂ ຎາຓໍ ປວຕ຺ຕຕິ ນິຈ຺ຈສມາຘານຎ຺ຈ ວິກ຺ເຂປາຠາວໂຕ, ຎາຕຸໍ ອິຈ຺ຉິຕສ຺ສ ຈ ສກລສ຺ສ ອວິສຍຠາເວ ຕສ຺ສ ອາກງ຺ຂາປຏິພທ຺ຘວຸຕ຺ຕິຕາ ນ ສິຍາ, ເອກນ຺ເຕເນວ ສາ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພາ, ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ອາວຊ຺ຊນປຏິພທ຺ຘາ ອາກງ຺ຂາປຏິພທ຺ຘາ ມນສິກາຣປຏິພທ຺ຘາ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທປຏິພທ຺ຘາຕິ (ມຫານິຯ ໖໙, ໑໔໖; ຈູຬນິຯ ໘໔; ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໔) ວຈນໂຕຯ ອຕີຕານາຄຕວິສຍມ຺ປິ ຠຄວໂຕ ຎາຓໍ ອນຸມານາຄມຕກ຺ກຄຫຓວິຣຫິຕຕ຺ຕາ ປຈ຺ຈກ຺ຂເມວຯ

ນນຸ ຈ ເອຕສ຺ມິມ຺ປິ ປກ຺ເຂ ຍທາ ສກລໍ ຎາຕຸໍ ອິຈ຺ຉິຕໍ, ຕທາ ສກິໍເຍວ ສກລວິສຍຕາຍ ອນິຣູປິຕຣູເປນ ຠຄວໂຕ ຎາຓໍ ປວຕ຺ເຕຍ຺ຍາຕິ ວຸຕ຺ຕໂທສາ ນາຕິວຕ຺ຕຕິເຍວາຕິ? ນ, ຕສ຺ສ ວິໂສຘິຕຕ຺ຕາຯ ວິໂສຘິໂຕ ຫິ ໂສ ພຸທ຺ຘວິສໂຍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍຕິຯ ອຎ຺ຎຖາ ປຈຸຣຊນຎາຓສມານວຸຕ຺ຕິຕາຍ ພຸທ຺ຘານໍ ຠຄວນ຺ຕານໍ ຎາຓສ຺ສ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍຕາ ນ ສິຍາ, ຕສ຺ມາ ສກລຘມ຺ມາຣມ຺ມຓມ຺ປິ ຕໍ ເອກຘມ຺ມາຣມ຺ມຓໍ ວິຍ ສຸວວຕ຺ຖາປິເຕເຍວ ເຕ ຘມ຺ເມ ກຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ອິທເມຕ຺ຖ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍໍ, “ຍາວຕກໍ ເຎຍ຺ຍໍ, ຕາວຕກໍ ຎາຓໍຯ ຍາວຕກໍ ຎາຓໍ, ຕາວຕກໍ ເຎຍ຺ຍໍຯ ເຎຍ຺ຍປຣິຍນ຺ຕິກໍ ຎາຓໍ, ຎາຓປຣິຍນ຺ຕິກໍ ເຎຍ຺ຍໍຯ ເຎຍ຺ຍໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຎາຓໍ ນປ຺ປວຕ຺ຕຕິ, ຎາຓໍ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ເຎຍ຺ຍປໂຖ ນຕ຺ຖິຯ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎປຣິຍນ຺ຕຏ຺ຐາຍິໂນ ເຕ ຘມ຺ມາ, ຍຖາ ທ຺ວິນ຺ນໍ ສມຸຄ຺ຄປຏລານໍ ສມ຺ມາ ຜຸສິຕານໍ ເຫຏ຺ຐິມໍ ສມຸຄ຺ຄປຏລໍ ອຸປຣິມໍ ນາຕິວຕ຺ຕຕິ, ອຸປຣິມໍ ສມຸຄ຺ຄປຏລໍ ເຫຏ຺ຐິມໍ ນາຕິວຕ຺ຕຕິຯ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎປຣິຍນ຺ຕຏ຺ຐາຍິໂນ, ເອວເມວ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ເຎຍ຺ຍຎ຺ຈ ຎາຓຎ຺ຈ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎປຣິຍນ຺ຕຏ຺ຐາຍິໂນ…ເປ… ເຕ ຘມ຺ມາ”ຕິ (ມຫານິຯ ໖໙, ໑໔໖; ຈູຬນິຯ ໘໔; ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໔) ເອວເມກຌ຺ຌໍ, ວິສຸໍ, ສກິໍ, ກເມນ ວາ ອິຈ຺ຉານຸຣູປໍ ປວຕ຺ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ຎາຓສ຺ສ ວເສນ ສມ຺ມາ ສາມຎ຺ຈ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ ຠຄວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຘ ນາມ ຊາໂຕຕິຯ

ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຏ຺ຐກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ – ຐານາຐານາທີນິ ຉພ຺ພິສຍານິ ຉຫິ ຎາເຓຫິ ຊານຕາ, ຍຖາກມ຺ມູປເຄ ສຕ຺ເຕ ຈຸຕູປປາຕທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຎາເຓຫິ ປສ຺ສຕາ, ສວາສນານມາສວານໍ ອາສວກ຺ຂຍຎາເຓນ ຂີຓຕ຺ຕາ ອຣຫຕາ, ຌານາທິຘມ຺ເມ ສໍກິເລສ

ໂວຫາຣວເສນ ສາມຎ຺ເຎວ ອວິປຣີຕາວໂພຘໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ, ເອວໍ ທສພລຎາຓວເສນ ຈຕູຫາກາເຣຫີ ໂຖມິເຕນຯ ອປິຈ ຕີສຸ ກາເລສຸ ອປ຺ປຏິຫຕຎາຓຕາຍ ຊານຕາ, ຕິຓ຺ຓມ຺ປິ ກມ຺ມານໍ ຎາຓານຸປຣິວຕ຺ຕິໂຕ ນິສ຺ສມ຺ມກາຣິຕາຍ ປສ຺ສຕາ, ທວາທີນໍ ຉນ຺ນມ຺ກາວສານີກາຍ ປຫານສມ຺ປທາຍ ອຣຫຕາ, ຉນ຺ທາທີນໍ ຉນ຺ນມ຺ຫານີເຫຕຸກູຕາຍ ອປຣິກ຺ຂຍປຏິການສານີກາຍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕາຍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ, ເອວໍ ອຏ຺ຐາຣສາເວຓິກພຸທ຺ຘມ຺ມວເສນ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໓໐໘) ຈຕູຫາກາເຣຫີ ໂຖມິເຕນາຕິ ເອວມາທີນາ ເຕສໍ ເຕສໍ ຎາຓທສ຺ສນປຫານໂພຘນຕ຺ເຖຫິ ສງ຺ຄຫິຕານໍ ພຸທ຺ຘຄຸຓານໍ ວເສນ ໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາຕິຯ

ຈຕຸເວສາຣຊ຺ຊໍ ສນ຺ຘາຍ "ຈຕູຫາກາເຣຫີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ໂຖມິເຕນາ"ຕິ ເອເຕນ ອິເມສໍ "ກຄວຕາ"ຕິ ປທສ຺ສ ວິເສສນໍ ທສ຺ເສ ຕິຯ ຍທິປິ ທີນປຕິເຕເກເທນ ທຸວິຘາວ ອຘິມຸຕ຺ຕິ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕາ, ປວຕ຺ຕິອາການວເສນ ປນ ອເນກເກທກິນ຺ນາວາຕິ ອາຫ "ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາ"ຕິຯ ສາ ປນ ອຘິມຸຕ຺ຕິ ອຊ຺ຌາສຍຘາຕຸເຍວ, ຕທປິ ຕຖາ ຕຖາ ທສ຺ສນໍ, ຂມນໍ, ໂຣຈນຎ຺ຈາຕິ ອຕ຺ຖໍ ວິຎ຺ຎາເປຕິ "ນານຊ຺ຌາສຍຕາ"ຕິ ອິມິນາຯ ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ "ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາ ນານຊ຺ຌາສຍຕາ ນານາທິຏ຺ຐິກຕາ ນານ ກ຺ຂນ຺ຕິຕາ ນານາຣຸຈິຕາ"ຕິຯ "ຍາວຎ຺ຈິທ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ "ສຸປ຺ປຏິວິທິຕາ"ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຕຕ຺ຖ ຈ ອິທນ຺ຕິ ປທ ປ຺ປູຣຓມຕ຺ຕໍ, "ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາ"ຕິ ເອເຕນ ວາ ປເທນ ສມານາຘິກຣຓໍ, ຕສ຺ສຕ຺ໂຖ ປນ ປາກໂຏເຍວາຕິ ອາຫ "ຍາວ ຈ ສຸຏ຺ຐຸ ປຏິວິທິຕາ"ຕິຯ

"ຍາ ຈ ອຍ"ນ຺ຕິອາທີນາ ຘາຕຸສໍຍຸຕ຺ຕປາລຸອີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ຕເທວ ສໍຍຸຕ຺ຕໍ ມນສິ ກຣິຕ຺ວາ ເຕສໍ ອວຕ຺ຖາວຕ຺ຖາກາສເນນ ສທ຺ຘີ ຆເຏຕ຺ວາ ເທຣານມຍໍ ສງ຺ຂິຍຘມ຺ໂມ ອຸທປາທີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ອໂຕ ອສ຺ສ ກຄວໂຕ ຘາຕຸສໍຍຸຕ຺ຕເທສນາເຍນ ຕາສໍ ສຸປ຺ປຏິວິທິຕກາວໍ ສມຕ຺ຖນວເສນ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຍໍ ທີ"ຕິອາທິມາຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພຯ ສຸປ຺ປຏິວິທິຕກາວສມຕ຺ຖນຎ຺ຫິ "ອຍໍ ທີ"ຕິອາທິວຈນໍຯ ຕຕ຺ຖ ຍາ ອຍໍ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາ...ເປ... ຣຸຈິຕາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຘາຕຸໂສຕິ ອຊ຺ຌາສຍຘາຕຸຍາຯ ສໍສນ຺ທນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ເຘນ຺ຕິ ວິສ຺ສາເສນ຺ຕິຯ ສເມນ຺ຕີຕິ ສມ຺ມາ, ສຫ ວາ ກວນ຺ຕິຯ "ຫີນາຘິມຸຕ຺ຕິກາ"ຕິອາທິ ຕຖາກາວວິກາວ ນໍຯ ອຕີຕມ຺ປີ ອທ຺ຘານນ຺ຕິ ອຕີຕສ຺ມີ ກາເລ, ອຈ຺ຈນ຺ຕສໍໂຍເຄ ວາ ເອຕໍ ອຸປໂຍຄວຈນໍຯ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາ-ປທສ຺ສ ນານ ຊ຺ຌາສຍຕາຕິ ອຕ຺ຖວຈນໍຯ ນານາທິຏ຺ຐິ...ເປ... ຣຸຈິຕາຕິ ຕສ຺ສ ສຣູປທສ຺ສນໍຯ ສສ຺ສຕາທິລທ຺ຘິວເສນ ນານາທິຏ຺ຐິກຕາຯ ປາ ປາຈາຣກລ຺ຍາຓາຈາຣາທິປກຕິວເສນ ນານກ຺ຂນ຺ຕິຕາຯ ປາປິຈ຺ຉາອປ຺ປິຈ຺ຉາທິວເສນ ນານາຣຸຈິຕາຯ ນາລຸອິຍາຕິ ຕຸມ຺ເພນ, ອາ ລຸຫເກນ ວາຯ ຕຸລາຍາຕິ ມາເນນຯ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາຎາຓນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓເມວ ອຘິປ຺ເປຕໍ, ນ ທສພລຎາຓນ຺ຕິ ອາຫ "ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາເຓນາ"ຕິຯ ເອວໍ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໓) ວຸຕ຺ຕໍ, ອກິຘມ຺ມຏ຺ຐກຖາຍໍ, ທສພລສຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາສຸ (ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑໔໘; ອຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໑໐ຯ໔໑; ວິພຯ ອຏ຺ຐຯ ໗໓໑) ຈ ເອວມາຄຕໍຯ

ປຣວາທີ ປນາຫ "ທສພລຎາຓໍ ນາມ ປາຏິເຍກ຺ກໍ ນຕ຺ຖິ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓສ຺ເສວາຍໍ ປເກໂທ"ຕິ, ຕໍ ຕຖາ ນ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອຎ຺ຎເມວ ຫິ ທສພລຎາຓໍ, ອຎ຺ຎໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍຯ ທສພລຎາຓຎ຺ຫິ ສກິຈ຺ຈເມວ ຊານາຕິ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍ ປນ ຕມ຺ປິ ຕໂຕ ອວເສສມ຺ປິ ຊານາຕິຯ ທສພລຎາເຓສຸ ຫິ ປຖມໍ ການຓາການຓເມວ ຊານາຕິ, ທຸຕິຍໍ ກມ຺ມນ຺ຕຣວິປາກນ຺ຕຣ ເມວ, ຕຕິຍໍ ກມ຺ມປຣິຈ຺ເຉທເມວ, ຈຕຸຕ຺ຖໍ ຘາຕຸນານຕ຺ຕການຓເມວ, ປຎ຺ຈມໍ ສຕ຺ຕານມຊ຺ຌາສຍາຘິມຸຕ຺ຕິເມວ, ຉຏ຺ຐໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ຕິກ຺ຂມຸທຸກາວເມວ, ສຕ຺ຕມໍ ຊານາທີຫິ ສທ຺ຘີ ເຕສໍ ສໍກິເລສາທິເມວ, ອຏ຺ຐມໍ ປຸພ຺ເພນິວຸຕ຺ຖກ຺ຂນ຺ຘສນ຺ຕຕິເມວ, ນວມໍ ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕິປຏິສນ຺ຘິເມວ, ທສມໍ ສຈ຺ຈປຣິຈ຺ເຉທເມວ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍ ປນ ເອເຕຫິ ຊານິຕພ຺ພຎ຺ຈ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິຎ຺ຈ ຊານາຕິ, ເອເຕສໍ ປນ ກິຈ຺ຈໍ ນ ສພ຺ພໍ ກໂຣຕິຯ ຕຎ຺ຫິ ຊານໍ ຫຸຕ຺ວາ ອປ຺ເປຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອິທ຺ຘິ ຫຸຕ຺ວາ ວິກຸພ຺ພິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ມຄ຺ໂຄ ຫຸຕ຺ວາ ກິເລເສ ຂເປຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິຯ ອປິຈ ປຣວາທີ ເອວໍ ປຸຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ "ທສພລຎາຓໍ ນາມ ເອຕໍ ສວິຕກ຺ກສວິຈາຣໍ ອວິຕກ຺ກວິຈາຣມຕ຺ຕໍ ອວິຕກ຺ກອວິຈາຣໍ, ກາມາວຈຣໍ ຣູປາວຈຣໍ ອຣູປາວຈຣໍ, ໂລກິຍໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣ"ນ຺ຕິຯ ຊານ ນ຺ໂຕ ປຏິປາຏິຍາ ສຕ຺ຕ ຎາຓານິ "ສວິຕກ຺ກສວິຈາຣານີ"ຕິ ວກ຺ຂຕິ, ຕໂຕ ປຣານິ ທ຺ເວ "ອວິຕກ຺ກອວິຈາຣານີ"ຕິ ວກ຺ຂຕິ, ອາສວກ຺ຂຍຎາຓໍ "ສິຍາ ສວິຕກ຺ກສວິຈາຣໍ, ສິຍາ ອວິຕກ຺ກວິຈາຣມຕ຺ຕໍ, ສິຍາ ອວິຕກ຺ກອວິຈາຣ"ນ຺ຕິ ວກ຺ຂຕິ, ຕຖາ ປຏິປາຏິ ຍາ ສຕ຺ຕ ກາມາວຈຣານິ, ຕໂຕ ປຣໍ ທ຺ເວ ຣູປາວຈຣານິ, ອວສາເນ ເອກໍ 'ໂລກຸຕ຺ຕຣ'ນ຺ຕິ ວກ຺ຂຕິ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓໍ ປນ ສວິຕກ຺ກສວິຈາຣເມວ, ກາມາວຈຣເມວ, ໂລກິຍເມວາຕິຯ ອິຕິ ອຎ຺ຎເທວ ທສພລຎາຓໍ, ອຎ຺ຎໍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ປຎ຺ຈມພລຎາຓສ຺ງ຺ຂາເຕນ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາຎາເຓນ ຈ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາເຓນ ຈ ວິທິຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຈ-ກາໂຣປິ ຫິ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ທິສ຺ສຕິຯ ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ນານາຘິມຸຕ຺ຕິກຕາຯ "ທ຺ເວປີ ນາມາ"ຕິອາທີນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕສ຺ສຕ຺ຖໍ ສງ຺ເຂເປນ ທສ຺ເສຕ຺ວາ "ອິເມສຸ ຈາປີ"ຕິອາທີນາ ຕສ຺ສ ສງ຺ຂິຍຘມ຺ມສ຺ສ ຕທກິສມ຺ພນ຺ຘໍ ອາວິ ກໂຣຕິຯ ອິຕິ ຫ ເມຕິ ເອຕ຺ຖ

ເອວໍສທ຺ທຕ຺ເຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ, ຫ-ກາໂຣ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ອາຄໂມ ວາຯ ສນ຺ຂິວເສນ ອິກາຣໂລໂປ, ອກາຣາເທໂສ ວາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ເອວໍ ອິເມ"ຕິ ອິມິນາຯ

໔ຯ "ວິທິຕ຺ວາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ປກຕິຍຕ຺ຖຠູຕາ ວິຊານນກິຣິຍາ ສາມຄ຺ເຄນ ອເວທວຕີປີ ສມານາ ຕໍຕໍກຣຕ຺ໂຍຄຸຍຕາຍ ອເນກປ຺ປເກຫາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ກຄວາ ຫີ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວຕ຺ຖູນີຕິ ພຣວຕ຺ຖູນິຯ "ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຄາເຕນ ທິສ຺ວາ ອຄ຺ຄາສີ"ຕິ ຈ ໂວຫາຣວຈນມຕ຺ຕເມຕໍຯ ນ ຫິ ເຕນ ທສ຺ສນໂຕ ອຄ຺ຄໍ ຊານນໍ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຕທິທໍ ລາຕໍ ອາວຊ຺ຊນປ຺ຜິພທ຺ຂໍ ອາກງ຺ຂາປ຺ຜິພທ຺ຂໍ ມນສິກາຣປ຺ຜິພທ຺ຂໍ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທປ຺ຜິພທ຺ຂໍ ຫຸຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕຕິຯ ກີ ນາມ ກໂຣນ຺ໂຕ ກຄວາ ເຕນ ລາເຕນ ອາວຊ຺ຊນາທິປ຺ຜິພທ຺ເຂນ ອຄ຺ຄາສີຕິ ໂສຕູນມຕ຺ຖສ຺ສ ສຸວິຄ຺ຄາປນຕ຺ຖໍ ປຣມ຺ມຸຂາ ວິຍ ໂຈທນໍ ສມຸຜ຺ຖາເປຕິ "ກີ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄາສີ"ຕິ ອິມິນາ, ປຈ຺ຈິມຍາມກິຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕໍ ລາຕໍ ອາວຊ຺ຊນາທິປ຺ຜິພທ຺ຂໍ ຫຸຕ຺ວາ ເຕນ ຕຖາ ອຄ຺ຄາສີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ສາມຄ຺ຄສ຺ມີ ສຕິ ວິເສສວຈນໍ ສາຕ຺ຖກໍ ສິຍາຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ "ກິຈ຺ຈຄ຺ຈນາເມຕ"ນ຺ຕິອາທິຯ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ເຄນ ສມຸຄ຺ຆາຕໍ ກຕໍ ຕສ຺ສ ສມຸຜ຺ຖາປກກິເລສສມຸຄ຺ຆາຜເນນ, ຍໂຕ "ນຕ຺ຖິ ອພ຺ຍາວຜມໂນ"ຕິ ອຜ຺ຖາຣສສຸ ພຸທ຺ຂທມ຺ເມສຸ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ນິຣຕ຺ຖ ໂກ ຈິຕ຺ຕສມຸທາຈາໂຣ ນຕ຺ຖີຕິ ເຫຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕານຸໂຍໂຄ ຕທວຕ຺ໂຖເຍວາຕິ ໂຈທນມປ຺ເນຕິ "ຕໍ ປຄ຺ຈວິຂ"ນ຺ຕິອາທິນາຯ ຕຕ຺ຖ ປຸຣິມກິຈ຺ຈທ຺ວຍໍ ທິວສກາຄວເສນ, ອິຕຣຕ຺ຕຍໍ ຣຕ຺ຕິກາຄວເສນ ຄເຫຕພ຺ພໍ ຕຖາເຍວ ວກ຺ຂມານຕ຺ຕາຯ

"ອຸປ຺ຜ຺ຖາການຸຄ຺ຄຫຕາຕ຺ຖໍ, ສຣີຣຜາສຸກຕ຺ຖຄ຺ຈາ"ຕິ ເອເຕນ ອເນກປ຺ປສມຸປ຺ຈິຕປຸຄ຺ຄສມ຺ກາຣຊນິຕໍ ກຄວໂຕ ມຸຂວຣໍ ທຸຄ຺ຄນ຺ຂາທີໂທສໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ຕທຸກຍຕ຺ຖເມວ ປນ ມຸຂໂຂວນາທີນິ ກໂຣຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ສພ຺ໂພປີ ຫິ ພຸທ຺ຂານໍ ກາໂຍ ພາຫິຣພ຺ກນ຺ຕເຣຫິ ມເລຫິ ອນຸປກ຺ກິລິຜ຺ໂຖ ສຸໂຂຕມຕີ ວິຍ ໂຫຕິຯ ວິວິຕ຺ຕາສເນຕິ ຜລສມາປຕ຺ຕິນມນຸຣູເປ ວິເວການຸພ຺ຣູຫນາສເນຯ ວິຕິນາເມຕ຺ວາຕິ ຜລສມາປຕ຺ຕີຫິ ວີຕິນາມນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕມ຺ປີ ນ ວິເວກນິນ຺ນຕາຍ, ປເຣສຄ຺ຈ ທິຜ຺ຖານຸຄຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊນຕ຺ຖໍຯ ສຸຣຕ຺ຕທຸປ຺ຜ຺ຜໍ ອນ຺ຕຣວາສກໍ ວິຫາຣນິວາສນປ຺ຣິວຕ຺ຕນວເສນ ນິວາເສຕ຺ວາ ວິຊ຺ຊຸລຕາສທີສໍ ກາຍພນ຺ຂນໍ ພນ຺ຂິຕ຺ວາ ເມຆວຕ຺ຕໍ ສຸຄຕຈີວຣໍ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ເສລມຍປຕ຺ຕໍ ອາທາຍາຕິ ອຂິປ຺ປາໂຍຯ ຕຖາເຍວ ຫິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ໂຕຯ "ກທາຈິ ເອກ ໂກ"ຕິອາທີ ເຕສໍ ເຕສໍ ວິເນຍ຺ຍານໍ ວິນຍານຸກູລໍ ກຄວໂຕ ອຸປສງ຺ກມນທສ຺ສນໍຯ ຄາມໍ ວາ ນິຄມໍ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ວາ-ສທ຺ໂທ ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ, ເຕນ ນຄຣມ຺ປີ ວິກປ຺ເປຕິຯ ຍຖາຣຸຈິ ວຕ຺ຕມາເນຫິ ອເນເກຫິ ປາຜິຫາຣິເຍຫີ ປວິສຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຂຯ

"ເສຍ຺ຍຖິທ"ນ຺ຕິອາທິນາ ປຈ຺ຈິມປກ຺ຂໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕິຯ ເສຍ຺ຍຖີທນ຺ຕິ ຈ ຕໍ ກຕມນ຺ຕິ ອຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ອິທໍ ວາ ສປ຺ປາຜິຫີຣປ຺ວິສນໍ ກຕມນ຺ຕິປີ ວຜ຺ຜຕິຯ ມຸທຸຄຕວາຕາຕິ ມຸທຸກູຕາ, ມຸທຸກາເວນ ວາ ຄຕາ ວາຕາຯ ອຸທກຜຸສິຕານີຕິ ອຸທກພິນ຺ທູນິຯ ມຸຄ຺ຈນ຺ຕາຕິ ໂອສິຄ຺ຈນ຺ຕາຯ ເຣຕຸໍ ວູປສເມຕ຺ວາຕິ ຣຊໍ ສນ຺ນິສີທາເປຕ຺ວາ ອຸປຣິ ວິຕານໍ ຫຸຕ຺ວາ ຕິຜ຺ຖນ຺ຕິ ຈຕຸສ-ອາຕາຕປ-ທີມປາ ຕາທີ-ຫຣເຕນ ວິຕານກິຈ຺ຈນິປ຺ຜາທກຕ຺ຕາ, ຕໂຕ ຕໂຕ ທີມວນ຺ຕາທີສຸ ປຸປ຺ຜູປຄຣຸກ຺ຂໂຕ ອຸປສໍຫຣິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິຄ຺ຄາຍມານຕ຺ຕາ ຕຖາ ນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສມກາຄກຣຕມຕ຺ເຕນ ໂອນມນ຺ຕິ, ອຸນ຺ນມນ຺ຕິ ຈ, ຕໂຕເຍວ ປາທນິກ຺ເຂປສມເຍ ສມາວ ກູມິ ໂຫຕິຯ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕຄ຺ເຈຕໍ ສກ຺ຂຣາຖລກຕ຺ຜກສງ຺ກຸກລລາທີອປຄມນສ຺ສາປີ ສມ຺ກວໂຕ, ຕຄ຺ຈ ສຸປ຺ປຕິຜ຺ຖິຕປາທຕາ ລກ຺ຂຕສ຺ສ ນິສ຺ສນ຺ທຜລໍ, ນ ອິທ຺ຂິນິມ຺ມານໍຯ ປທຸມປ຺ປ຺ຸຜານີ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ວາ-ສທ຺ໂທ ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ, ເຕນ "ຍທີ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ສມາ ກູມິ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສຕິ ຕານິ ນ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ປນ ອສຕິເຍວ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ"ຕິ ກຄວໂຕ ຍຖາຣຸຈິ ປວຕ຺ຕນໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສພ຺ພທາວ ກຄວໂຕ ຄມນໍ ປຄ຺ມໍ ທກ຺ຂິຕປາທຸທ຺ຂຣຕສງ຺ຂາຕານຸພ຺ຍຄ຺ຊນປ຺ຜິມຕ຺ທີຕນ຺ຕິ ອາຫ "ຄປີຕມຕ຺ເຕ ທກ຺ຂິຕປາເທ"ຕິຯ ພຸທ຺ຂານໍ ສພ຺ພທກ຺ຂິຕຕາຍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຈຣິຍຂມ຺ມປາລຕ຺ເຖໂຣ,(ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑໗໔) ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖໂຣ (ອຯ ນິຯ ອຜ຺ຖຯ ໑໗໔໙) ຈ ວທຕິ, ສພ຺ເພສໍ ອຸຕ຺ຕມຕາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ສຕິ ອຸຕ຺ຕມປຸຣິສານໍ ຕຖາປກຕິຕາຍາຕິ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິຯ ຄປີຕມຕ຺ເຕ ນິກ຺ຂມິຕ຺ວາ ຂາວນ຺ຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຂຯ ອິທຄ຺ຈ ຍາວເທວ ວິເນຍ຺ຍຊນວິນຍນຕ຺ຖໍ ສຕ຺ຖຸ ປາຜິຫາຣິຍນ຺ຕິ ເຕສໍ ທສ຺ສນຜ຺ຖານໍ ສນ຺ຂາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ "ລພ຺ພຕ຺ຕຣສ຺ມິໂຍ"ຕິ ວຕ຺ວາປີ "ສຸວຕ຺ຕຣສປີຄ຺ຊຣານີ ວິຍາ"ຕິ ວຈນໍ ກຄວໂຕ ສຣີເຣ ປີຕາກາຍ ເຍກຸຍ຺ຍຕາຍາຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍຯ "ຣສ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອຸທກປຣິ ຍາໂຍ, ປີຄ຺ຊຣ-ສທ຺ໂທ ເຫມວຕ຺ຕປຣິຍາໂຍ, ສຸວຕ຺ຕຊລຂາຣາ ວິຍ ສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕານີຕີ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ (ສາຣຕ຺ຖຯ ຜີຯ ໑ຯ ພຸທ຺ຂາຈິຕ຺ຕກຖາຯ໔໔) ສາຣຕ຺ຖທີປນິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປາສາທກູຜາຄາຣາທີນີ ເຕສຸ ເຕສຸ ຄາມນິຄມາທີສຸ ສໍວິຊ຺ຊມານານິ ອລງ຺ກໂຣນ຺ຕີໂຍ ຫຸຕ຺ວາຯ

"ຕຖາ"ຕິອາທິນາ ສຍເມວ ຂມ຺ມຕາວເສນ ເຕສໍ ສທ຺ທກຣຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕທາ ກາຍໍ ອຸປຄຈ຺ຂນ຺ຕີຕິ ກາຍູປຄານິ, ນ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຄິຕານິຯ "ອນ຺ຕຣວີຖີ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ ກຄວໂຕ ປີຕ຺ທາຍ ຄມນານຸຣູປວີຖີ ທສ຺ເສຕິຯ ນ ຫິ ກຄວາ ໂລລຸປ຺ປຈາຣປີຕ຺ທຈາ

ຣິໂກ ວິຍ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ຄຈ຺ຉຕິຯ ເຍ ປຖມໍ ຄຕາ, ເຍ ວາ ຕຫນ຺ຈ຺ຉວິກໍ ປີຕ຺ຆປາຕໍ ທາຕຸໍ ສມຕ຺ຖາ, ເຕ ກຄວໂຕປີ ປຕ຺ຕໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ປຜິມາເນນ຺ຕິຕິ ປຕິສ຺ສມານສາ ປູເຊນ຺ຕິ, ກຄວນ຺ຕໍ ວາ ປຜິມານາເປນ຺ຕິ ປຜິມານນ຺ຕໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ໂວ ຫາຣມຕ຺ຕລ຺ເຈຕໍ, ກຄວໂຕ ປນ ອປ຺ຜິມານນາ ນາມ ນຕ຺ຖິຯ ຈິຕ຺ຕສນ຺ຕານານິຕິ ອຕິເຕ, ເອຕ຺ຣຫິ ຈ ປວຕ຺ຕຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາ ນານິຯ ຍຖາ ເກຈິ ອຣຫຕ຺ເຕ ປຕິຍ຺ຖຫນ຺ຕິ, ຕຖາ ຌມ຺ມໍ ເທເສຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌຯ ເກຈິ ປພ຺ພຊິຕ຺ວາຕິ ຈ ອຣຫຕ຺ຕສມາປນ຺ນານໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາສງ຺ເຂປຄຕຫສ຺ສນຕ຺ຖໍ , ນ ປນ ຄິຫີນໍ ອຣຫຕ຺ຕສມາປນ຺ນຕາປຜິກ຺ເຂປນຕ຺ຖໍຯ ອຍລ຺ຫິ ອຣຫຕ຺ຕປ຺ປຕ຺ຕານໍ ຄິຫີນໍ ສກາໂວ, ຍາ ຕທເຫວ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ວາ, ກາລໍ ກິຣິຍາວາຕິຯ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ອາຍສ຺ມຕາ ນາຄເສນຕ຺ເຖເຣນ ''ວິສມໍ ມຫາຣາຊ, ຄິຫິລິງ຺ຄໍ, ວິສເມ ລິງ຺ເຄ ລິງ຺ຄທຸພ຺ພລຕາຍ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕ ຄິຫີ ຕສ຺ມິເຍວ ທິວເສ ປພ຺ພຊຕິ ວາ ປຣິນິພ຺ພາຍຕິ ວາ ເນໂສ ມ ຫາຣາຊ, ໂທໂສ ອຣຫຕ຺ຕສ຺ສ, ຄິຫິລິງ຺ຄສ຺ເສເວໂສ ໂທໂສ ຍທິທໍ ລິງ຺ຄທຸພ຺ພລຕາ''ຕິ (ມິຯ ປຯ ໔ຯ໔ຯ໘) ສພ຺ພໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ສປ຺ປາຜິຫີຣປ຺ປເວສນສມ຺ພນ຺ເຌເນວ ມຫາຊນານຸຄ຺ຄຫຕ຺ຖໍ ທສ຺ສິຕໍ, ອປ຺ປາຜິຫີຣປ຺ປເວສເນນ ຈ ປນ ''ເຕ ສຸນິວຕ຺ຖາ ສຸປາຣຸຕາ''ຕິອາທິວຈນໍ ຍຖາຣຫໍ ສມ຺ພນ຺ຌິຕ຺ວາ ມຫາຊນານຸຄ຺ຄຫຕ຺ໍ ອຕ຺ຖໂຕ ວິກາເວຕພ຺ພໍ ໂຫຕິຯ ຕມ຺ປີ ຫິ ປຸເຣກຕ຺ຕກິຈ຺ຈ ເມວາຕິຯ ອຸປຍ຺ຖານສາລາ ເຈຕ຺ຖ ມຕ຺ຆລມາລຸໂອຯ ຕຕ຺ຖ ຄນ຺ຕ຺ວາ ມຕ຺ຆລມາລຸເອຕິ ອິຌ ປາໂຖ ລິຂິໂຕຯ ''ຄນ຺ຌມຕ຺ຆລມາ ລຸເອ''ຕິປີ (ອຯ ນິຯ ອຍ຺ຖຯ ໑໗໘໖) ມໂນຣຖປູຣຕິຍາ ທິສ຺ສຕິ, ຕຍ຺ຜິກາຍລ຺ຈ ''ຈຕ຺ຊ຺ຊາຕິຍຄນ຺ເຌນ ປຣິກຕ຺ເຆ ມຕ຺ຆລມາລຸ ເອ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຄນ຺ຌກຸຜີ ປວິສຕິຕິ ຈ ປວິສນກິຣິຍາສມ຺ພນ຺ຌຕາຍ, ຕສ຺ສມິປຕາຍ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ປວິສິຕຸໍ ຄຈ຺ຉຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ, ນ ປນ ອນ຺ໂຕ ຕິຍ຺ຖຕິຕິຯ ເອວລ຺ຫິ ''ອຖ ໂຂ ກຄວາ''ຕິອາທິວຈນໍ (ທີຯ ນິຯ ໑໗໘) ສູປປນ຺ນໍ ໂຫຕິຯ

ອຖ ໂຂຕິ ເອວໍ ຄນ຺ຌກຸຜີ ປວິສິຕຸໍ ຄມນກາເລຯ ອຸປຍ຺ຖາເນຕິ ສມີປປ຺ເທເສຯ ''ປາເທ ປກ຺ຂາເລຕ຺ວາ ປາທປີເຖ ຖຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໍ ໂອວທຕີ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ປາເທ ປກ຺ຂາເລນ຺ໂຕວ ປາທປີເຖ ຕິຍ຺ຖນ຺ໂຕ ໂອວທຕິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ເອຕທຕ຺ຖໍເຍວ ຫິ ກິກ຺ຂູ ນໍ ກຕ຺ຕກິຈ຺ຈປຣິໂຍສານໍ ອາຄມຍມາໂນ ນິສີທິຯ ທຸລ຺ລກາ ສມ຺ປຕ຺ຕິຕິ ສຕິປີ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕປຜິລາເກ ປຕິຣູປເທສວາໄສນ຺ທຸຣິຍາ ເວກລ຺ລສທ຺ຌາປຜິລາກາທໂຍ ສມ຺ປຕ຺ຕິສງ຺ຂາຕາ ຄຸຕາ ທຸລ຺ລກາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂປຕ຺ຖເກສຸ ປນ ''ທຸລ຺ລກາ ສທ຺ຌາສມ຺ປຕ຺ຕີ''ຕິ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ອຍຸຕ຺ໂຕວຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ປາທປີເຖ ຖຕ຺ວາ ໂອວທນກາເລ, ເຕສຸ ວາ ກິກ຺ຂູສຸ, ຣຕ຺ຕິຍາ ວສນໍ ຖານໍ ຣຕ຺ ຕິຍ຺ຖານໍ, ຕຖາ ທິວາຖານໍຯ ''ເກຈິ''ຕິອາທິ ຕພ຺ພິວຣຕໍຯ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກກວນນ຺ຕິ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກເທວໂລເກ ສຸລ຺ລວິມາ ນານິ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອສ ນໂຍ ຕາວຕິສກວນາທີສຸປີຯ ຕໂຕ ກຄວາ ຄນ຺ຌກຸຜີ ປວິສິຕ຺ວາ ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕໍ ຕໂຍ ກາເຄ ກຕ຺ວາ ປຖມກາເຄ ສເຈ ອາກງ຺ຂຕິ, ທກ຺ຂິເຓນ ປສ຺ເສນ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕິ, ສເຈ ນາກງ຺ຂຕິ, ພຸທ຺ຌາຈິຕ຺ຕໍ ຜລສມາປຕ຺ຕີ ສ ມາປຊ຺ຊຕິ, ອຖ ຍຖາກາລປຣິຈ຺ເຉທໍ ຕໂຕ ວຸຍ຺ຖຫິຕ຺ວາ ທຸຕິຍກາເຄ ປຈ຺ຈິມຍາມສ຺ສ ຕຕິຍໂກຍ຺ຖາເສ ວິຍ ໂລກໍ ໂວໂລເກຕິ ເວ ເນຍ຺ຍານໍ ລາຕປຣິປາກໍ ປສ຺ສິຕຸໍ, ເຕນາຫ ''ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ''ຕິອາທິຯ ສີຫເສຍ຺ຍນ຺ຕິອາທີນມຕ຺ໂຖ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ໂຕວຯ ຍລ຺ຫິ ອປ຺ພ຺ພໍ ປທໍ ອນ຺ຕ຺ຕານໍ, ຕເທວ ວຕ຺ຕຍິສ຺ສາມຯ ສມ຺ມາ ອສ຺ສາສິຕພ຺ໂພຕິ ຄາຫາປນວເສນ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກິຕພ຺ໂພຕິ ສມສ຺ສາສິ ໂຕຯ ຕາທິໂສ ກາໂຍ ຍສ຺ສາຕິ ຕຖາຯ ຌມ຺ມສ຺ສວນຕ຺ຖໍ ສນ຺ນິປຕຕິຯ ຕສ຺ສາ ປຣິສາຍ ຈິຕ຺ຕາຈາຣໍ ລຕ຺ວາ ກຕກາວໍ ສນ຺ຌາ ຍາຫ ''ສມ຺ປຕ຺ຕປຣິສາຍອນຸຣູເປນ ປາຜິຫາຣິເຍນາ''ຕິຯ ຍຕ຺ຖ ຌມ຺ມໍ ສຫ ກາສນ຺ຕິ, ສາ ຌມ຺ມສກາ ນາມຯ ກາລຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ''ອິ ມິສ຺ສາ ເວລາຍ ອິມສ຺ສ ເອວໍ ວຕ຺ຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ຕໍຕໍກາລານຸຣູປໍຯ ສມຍຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍ, ອຍ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິອນຸຣູປໍ ວາ ສມຍຍຸຕ຺ຕໍຯ ອຖ ວາ ສມຍຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເຫຕຸທາຫຣເຓທິ ຍຸຕ຺ຕໍຯ ກາເລນ ສາປເທສລ຺ຫິ ກຄວາ ຌມ຺ມໍ ເທເສຕິຯ ກາລໍ ວິທິຕ຺ວາ ປຣິສໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊຕິ, ນ ຍາວ ສມນ຺ຌກາຣາ ຌມ຺ມໍ ເທເສຕິຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ''ສມຍໍ ວິທິຕ຺ວາ ປຣິສໍ ອຸຍ຺ໂຍເຊສີ''ຕິປີ ກຕ຺ຖຈິ ປຣິ ຍາຍວຈນປາໂຖ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ປຈ຺ຉາ ປມາທລິຂິໂຕຯ

ຄຕ຺ຕານີຕິ ກາໂຍເຍວ ອເນກາວຍວຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ໂຕຯ ''ອຸຕຸໍ ຄຕ຺ຫາເປຕີ''ຕິ ອິມິນາ ອຸຕຸຄຕ຺ຫາປນຕ຺ຖເມວ ໂອສິລ຺ຈນໍ, ນ ປນ ມລວິກ຺ຂາລນຕ຺ຖນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ນ ຫິ ກຄວໂຕ ກາເຍ ຣໂຊຊລ຺ລໍ ອຸປລິມ຺ປຕີຕິຯ ຈຕ຺ຊ຺ຊາຕິເກນ ຄນ຺ເຌນ ປຣິກາວິຕາ ກຸຜີ ຄນ຺ຌກຸຜີຯ ຕສ຺ສາ ປຣິເວຕໍ ຕຖາຯ ຜລສມາປຕ຺ຕິຫິ ມຸທຸຕ຺ຕໍ ປຜິສລ຺ລີໂນຯ ຕໂຕ ຕໂຕຕິ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຣຕ຺ຕິຍ຺ຖານທິວ າຖານໂຕ, ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາ, ສມີເປ ວາ ຖານໍ ອຸປຍ຺ຖານໍ, ກຊນໍ ເສວນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມີ ນິສີທນຍ຺ຖາເນ, ປຸຣິມຍາເມ ວາ, ເຕສຸ ວາ ກິກ຺ຂູສຸຯ

ປລ຺ຫາກຖນາທິວເສນ ອທິປ຺ປາຍໍ ສມ຺ປາເທນ຺ໂຕ ''ທສສຫສ຺ສີໂລກຌາຕູ''ຕິ ເອວໍ ອວຕ຺ວາ ຕສ຺ສາ ອເນກາວຍວສງ຺ຄຫຕຕ຺ຖໍ ''ສກລທສສຫສ຺ສີໂລກຌາຕູ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸເຣກຕ຺ຕປຈ຺ຉາກຕ຺ຕປຸຣິມຍາເມສຸ ມນຸສ຺ສປຣິສາພາຫຸລ຺ລໂຕ ໂອກາສໍ ອລກິຕ຺ວາ ອິ ທານິ ມຊ຺ຊິມຍາເມເຍວ ໂອກາສໍ ລກມານາ, ກຄວຕາ ວາ ກໂຕກາສຕາຍ ໂອກາສໍ ລກມານາຕິ ອທິປ຺ປາໂຍຯ ກີທິສໍ ປນ ປຸຈ຺ຉນ຺ຕິຕິ ອາຫ ''ຍຖາກິສງ຺ຂຕໍ ອນ຺ຕມໂສ ຈຕຸຣກ຺ຂຣມ຺ປີ''ຕິຯ ຍຖາກິສງ຺ຂຕນ຺ຕິ ອກິສງ຺ຂຕານຸຣູປໍ, ຕທນຕິກ຺ກມ຺ມ ວາ, ເອ

ເຕນ ຍຖາ ຕຖາ ອຕ຺ຕໂນ ປຜິການານຸຣູປ໌ ປຸ໌ຈ຺ຉນ຺ຕິຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ຯ

ປຈ຺ຉາກຕ຺ຕກາລສ຺ສ ຕິສ຺ ກາເຄສ຺ ປຖມກາເຄ ສີຫເສຍ຺ຍາກປ຺ປໍ ເອກນ຺ຕໍ ນ ໂຫຕິຕິ ອາຫ ‘‘ປ຺ເຣາກຕ຺ຕໂຕ ປຜ຺ຄາຍ ນິສຊ຺ ຊາຍ ປີ້ລຸອິຕສ຺ສ ສຣີຣສ຺ສາ’’ຕິຯ ເຕເນວ ຫິ ປຸ໌ພ຺ເພ ‘‘ສເຈ ອາກງ຺ຂຕີ’’ຕິ ຕທາ ສີຫເສຍ຺ຍາກປ຺ປນສ຺ສ ອນິພທ຺ຓຕາ ວິກາວິຕາຯ ກິລາສ຺ກາໂວ ກິລມໂຖຯ ສຣີຣສ຺ສ ກິລາສ຺ກາວໂມຈນຕ຺ຖໍ ຈງ຺ກເມນ ວີຕິນາເມຕິ ສີຫເສຍ຺ຍໍ ກປ຺ເປຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ພຸທ຺ຘຈກ຺ ຂຸນາຕິ ອາສຍານຸສໄຍນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕຄາຕາສງ຺ຂາເຕນ ປຄ຺ຈມຉຜ຺ຄຜລກູເຕນ ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂຸນາຯ ເຕນ ຫິ ໂລກໂວໂລກນ ພາຫຸລຸລຕາຍ ຕໍ ‘‘ພຸທ຺ຘຈກ຺ຂູ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອິທຄ຺ຈ ປຈ຺ຉິມຍາເມ ກຄວໂຕ ພຫຸລໍ ອາຈິຕ຺ຕາວເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອປ຺ເປກທາ ອວສິຜ຺ຄຜລຄາເຕທີ, ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຄາເຕເນວ ຈ ກຄວາ ຕມຕ຺ຖໍ ສາເຘຕິຯ

‘‘ປຈ຺ຉິມຍາມກິຈ຺ຈໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ອຄ຺ຄາສີ’’ຕິ ປຸ໌ພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖນ຺ໂຕ ‘‘ຕສ຺ມີ ປນ ທິວເສ’’ຕິອາທິມາຫຯ ພຸທ຺ຘານໍ ກ ຄວນ຺ຕານໍ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ວສນ຺ຕານໍ ອິທໍ ປຄ຺ຈວິຘໍ ກິຈ຺ຈໍ ອວິຊຫິຕເມວ ໂຫຕິ ສພ຺ພກາລໍ ສຸປ຺ປຕິຜ຺ຄິຕສຕິສມ຺ປຊຄ຺ຄຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ຕທເຫປີ້ ຕທວິຊຫນກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອິຘ ປຄ຺ຈວິຘກິຈ຺ຈປໂຍຊນນ຺ຕິ ທຜ຺ຄພ຺ພໍຯ ຈງ຺ກມນ຺ຕິ ຕຕ຺ຖ ຈງ຺ກມນານຸ ຣູປຜ຺ຄານໍຯ ຈງ຺ກມມາໂນ ອຄ຺ຄາສີຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ປຸ໌ພ຺ເພ ວຸຕ຺ເຕ ອຕ຺ຖທ຺ວເຍ ປຈ຺ຉິມຕ຺ຖຄ຺ເລວ ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຄາຕໍ ອາຣພ຺ກາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸ໌ຣິມຕ຺ໂຖ ຫິ ປກຣຕານິຄຕຕ຺ຕາ ສຸວິຄ຺ເລຍ຺ໂຍຕິຯ

‘‘ອຖ ໂຂ ກຄວາ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອິມໍ ສງ຺ຂິຍຘມ຺ມໍ ວິທິຕ຺ວາ ເຍນ ມຕ຺ຫລມາລຸໂອ, ເຕນຸປສງ຺ກມີ’’ຕິ ອຍໍ ສາວເສສປາໂຄ, ຕສ຺ ມາ ເອຕໍ ວິທິຕ຺ວາ, ເອວໍ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຈ ອຸປສງ຺ກມີຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕຸ໌ ‘‘ຄຕ຺ວາ ຈ ປນສ຺ສາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອສ຺ສ ເອຕທໂຫສີຕິ ອສ຺ສ ກຄວໂຕ ເອຕໍ ປຣິວິຕກ຺ກນໍ, ເອໂສ ວາ ເຈຕໂສ ປຣິວິຕກ຺ໂກ ອໂຫສີ, ລິງ຺ຄວິປລ຺ລາໂສຍໍ ‘‘ເອຕທຄ຺ຄ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ອຯ ນິຯ ໑ຯ໑໙໘ ອາທໂຍ) ວິຍຯ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຄາຕກິຈ຺ຈໍ ນ ສພ຺ພຖາ ປາກຜໍຯ ນິຣນ຺ຕຣນ຺ຕິ ອນຸປຸ໌ພ຺ພາໂຣຈນວເສນ ນິພ຺ພິວຣໍ, ຍຖາກາສິຕສ຺ສ ວາ ອາໂຣຈນວເສນ ນິພ຺ພິເສສໍຯ ກາວນປຸ໌ສກຄ຺ເຈຕໍຯ ຕໍ ອຜ຺ຄຸປ຺ປຕ຺ຕີ ກຕ຺ ວາຕີ ຕໍ ຍຖາໂຣຈິຕໍ ວຈນໍ ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິການຕໍ ກຕ຺ວາ, ອິມສ຺ສ ວາ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ເທສນາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ການຕໍ ກຕ຺ ວາຕີປີ້ ອຕ຺ໂຖຯ ອຕ຺ຖ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ການເຄ, ເຕນ ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຜ຺ຄຸປ຺ປຕ຺ຕິກໍ ນິກ຺ເຂປ໌ ທສ຺ເສຕິຯ ທ຺ວາສຜ຺ຄິຍາ ຄາ ເນສູຕິ ທ຺ວາສຜ຺ຄິທິຜ຺ຄິຄຕຜ຺ຄາເນສຸຯ ອປ຺ປຜິວຕ຺ຕິຍນ຺ຕິ ສມເຕນ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ວາ ເທເວນ ວາ ມາເຣນ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຸນາ ວາ ເກນຈິ ວາ ໂລກສ຺ມີ ອນິວຕ຺ຕິຍໍຯ ສີຫນາທໍ ນທນ຺ໂຕຕິ ເສຜ຺ຄນາທສງ຺ຂາຕໍ ອກີຕນາທໍ ນທນ຺ໂຕຯ ຍໍ ປນ ໂລກິຍາ ວທນ຺ ຕິ –

‘‘ອຸຕ຺ຕຣສ຺ມີ ປເທ ພ຺ຍຄ຺ຆປຸ໌ງ຺ຄໂວສກກ຺ຄ຺ຊຣາ;

ສີຫສທ຺ທູລນາຄາທ຺ຍາ, ປຸ໌ເມ ເສຜ຺ຄຕ຺ຖໂຄຈຣາ’’ຕິຯ

ຕໍ ເຍກ຺ຍຍວເສນາຕິ ທຜ຺ຄພ຺ພໍຯ ສີຫນາທສທິສໍ ວາ ນາທໍ ນທນ຺ໂຕຯ ອຍມຕ຺ໂຖ ສີຫນາທສຸຕ຺ເຕນ (ອຯ ນິຯ ໖ຯ໖໔; ໑໐ຯ໘໑) ທີເປຕພ຺ໂພຯ ຍຖາ ວາ ເກສໂຣ ມີຄຣາຊາ ສຫນໂຕ, ຫນນໂຕ, ຈ ‘‘ສີໂຫ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວໍ ຕຖາຄໂຕປີ້ ໂລກຘມ຺ມານໍ ສຫນໂຕ, ປຣປ຺ປວາທານໍ ຫນນໂຕ ຈ ‘‘ສີໂຫ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕສ຺ມາ ສີຫສ຺ສ ຕຖາຄຕສ຺ສ ນາທໍ ນທນ຺ໂຕຕິປີ້ ອຕ຺ໂຖ ທຜ຺ຄພ຺ໂພຯ ຍຖາ ຫິ ສີໂຫ ສີຫພເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິສາຣໂທ ວິຄຕໂລມຫໍໂສ ສີຫນາທໍ ນທຕິ, ເອວໍ ຕຖາຄຕສີໂຫປີ້ ຕຖາຄຕພເລທີ ສມນ຺ນາຄໂຕ ອຜ຺ຄສຸ ປຣິສາສຸ ວິສາຣໂທ ວິຄຕໂລມຫໍໂສ ‘‘ອິເມ ທິຜ຺ຄິຜ຺ຄານາ’’ຕິອາທິນາ ນເຍນ ນານາວິຘເທສນາວິ ລາສສມ຺ປນ຺ນໍ ສີຫນາທໍ ນທຕິ ຯ ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສີໂຫຕິ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄຕສ຺ເສຕໍ ອຘິວຈນໍ ອຣຫໂຕ ສມ຺ມາສມ຺ ພຸທ຺ຘສ຺ສຯ ຍໍ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ປຣິສາຍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ, ອິທມສ຺ສ ໂຫຕິ ສີຫນາທສ຺ມິ’’ນ຺ຕິ (ອຯ ນິຯ ໑໐ຯ໘໑)ຯ ‘‘ອິເມ ທິຜ຺ຄິຜ຺ຄານາ’’ຕິອາທິກາ ຫິ ອິຘ ວກ຺ຂມານເທສນາເຍວ ສີຫນາໂທຯ ເຕສໍ ‘‘ເວທນາປຈ຺ຈຍາ ຕຕ຺ຫາ’’ຕິອາທິນາ ວກ຺ຂມານ ນເຍນ ປຈ຺ຈຍາການສ຺ສ ສໂມຘານມ຺ປີ້ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ສິເນຣຸໍ...ເປ... ວິຍ ຈາຕິ ອຸປມາທ຺ວເຍນ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລເທສນາຍ ອນຄ຺ຄ ສາຘາຣຕາຕ຺ຕາ ສຸທ຺ກ຺ກຣຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສຸວຕ຺ຕາກູເຜນາຕິ ສຸວຕ຺ຕມຍປຫຣໂຕາປກຣຕາວິເສເສນຯ ຣຕນນິກູເຜນ ວິຍ ອຄາຣໍ ອຣຫຕ຺ຕນິກູເຜນ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕນ຺ຕໍ ນິຜ຺ຄເປນ຺ໂຕ, ນິກູເຜນາຕິ ຈ ນິຜ຺ຄານຄເຕນ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕກູເຜນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອິທຄ຺ຈ ອຣຫຕ຺ຕຜລປຣິໂຍສານຕ຺ຕາ ສພ຺ພຄຸຕານໍ ຕເທວ ສພ຺ເພສໍ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປຸ໌ຣິໂມ ປນ ເມ-ສທ຺ໂທ ເທສນາເປກ຺ໂຂຕິ ປຣິນິພ຺ພຸຕສ຺ສາປີ້ ເມ ສາ ເທສນາ ອປຣກາເຄ ປຄ຺ຈວສ຺ສສຫສ຺ສານີຕິ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕຯ ສວເນົາຄຸຄຫຕຘາຣຕາວາຈນາທີວ

ເສນ ປຣິຈຍໍ ກໂຣນ຺ເຕ, ຕຖາ ຈ ປຏິປນ຺ເນ ນິພ຺ພານໍ ສມ຺ປາປີກາ ກວິສ຺ສຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ

ຍທຄ຺ເຄນ ເຍນາຕິ ກຣຕານິທ຺ເທໂສ, ຕທຄ຺ເຄນ ເຕນາ ຕິປີ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ເອຕນ຺ຕິ "ເຍນ ເຕນາ"ຕິ ເອຕໍ ປທທ຺ວຍໍຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ທີ ຕສ຺ມີ ມຕ຺ທລມາລຸເອຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຍນາຕິ ວາ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ກຣຕາວຈນໍຯ ເຕນາຕິ ປນ ອຸປໂຍຄຕ຺ເຖຯ ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕໍ ມຕ຺ທລມາລຸອນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ ອຸປສງ຺ກມີຕິ ຈ ອຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນກາລສ຺ສ ອຘິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ, ຕທຸປສງ຺ກມນສ຺ສ ປນ ອຕີຕກາວສ຺ສ ສູຈນໂຕ "ອຸປສງ຺ກມີ"ຕິ ຕກ຺ກາລາເປກ຺ຂນວເສນ ອຕີຕປ຺ໂຍໂຄ ວຸຕ຺ໂຕຯ ເອວລ຺ຫີ "ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ"ຕິ ວຈນໍ ສູປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິຯ ອິຕຣຖາ ທ຺ວິນ຺ນມ຺ປີ ວຈນານໍ ອຕີຕກາລິກຕ຺ຕາ ຕຖາວຕ຺ຕພ຺ພເມວ ນ ສິຍາຯ ອຸປສງ຺ກມນສ຺ສ ຈ ຄມນໍ, ອຸປຄມນລ຺ຈາຕິ ທ຺ວິຘາ ອຕ຺ໂຖ, ອິຘ ປນ ຄມນເມວຯ ສມ຺ປຕ຺ຕຸກາມຕາຍ ຫິ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຖານໍ ຄຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຕໍ ຕໍ ປເທສາຕິກ຺ກມນວເສນ "ຕໍ ຖານໍ ອຸປສງ຺ກມິ ອຸປສງ຺ກມນ຺ໂຕ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ລກຕິ, ເຕນາຫ "ຕຕ຺ຖ ຄໂຕ"ຕິ, ເຕນ ອຸປຄມນຕ຺ຖໍ ນິວຕ຺ເຕຕິຯ ຍລ຺ຫິ ຖານໍ ປຕ຺ຕຸມິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕໍ ປຕ຺ຕຕາເຍວ "ອຸປຄມນ"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຍເນຕ຺ຖ ນ ສໍວຕ຺ຕິຕໍ "ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ"ຕິ ປທໍ, ຕໍ ອຸປສງ຺ກມນປຣິໂຍສານທີປນໍຯ ອຖ ວາ ຄໂຕຕິ ອຸປຄໂຕຯ ອນຸປສຄ຺ໂຄປີ ຫິ ສທ຺ໂທ ເສາປສຄ຺ໂຄ ວິຍ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣໍ ວທຕິ ເສາປສຄ຺ໂຄປີ ອນຸປສຄ຺ໂຄ ວິຍາຕິຯ ອໂຕ "ອຸປສງ຺ກມິຕ຺ວາ"ຕິ ປທສ຺ສ ເອວໍ ອຸປຄໂຕ ຕໂຕ ອາສນ຺ນຕຣໍ ກິກ຺ຂູນໍ ສມີປສງ຺ຂາຕໍ ປລ຺ຫໍ ວາ ກເຖຕ຺ວຸ, ຌມ຺ມໍ ວາ ເທເສຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຍ຺ຖານໍ ອຸປຄນ຺ຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອປີຈ ເຍນາຕິ ເຫຕຸມ຺ຫິ ກຣຕາວຈນໍຯ ເຍນ ກາຣເຕນ ກຄວຕາ ໂສ ມຕ຺ທລມາລຸໂອ ອຸປສງ຺ກມິຕພ຺ໂພ, ເຕນ ກາຣເຕນ ອຸປສງ຺ກມີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກາຣຕໍ ປນ "ອິເມ ກິກ຺ຂູ"ຕິອາທິນາ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕເມວຯ

ປລ຺ລຕ຺ເຕອາສເນ ນິສີທີຕິ ເອຕ຺ຖ ເກນິທໍ ປລ຺ລຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນຸໂຍເຄ ສຕິ ກິກ຺ຂູຫີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ພຸທ຺ຌກາເລ ກິຣາ"ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ພຸທ຺ຌກາເລຕິ ຌຣມານສ຺ສ ກຄວໂຕ ກາເລຯ ວິເສສນ຺ຕິ ຍຖາລທ຺ຌໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ຊານມຄ຺ຄຜລໍຯ ອຖາຕິ ສໍສຍຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ຍທີ ປສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ວິຕກ຺ກຍມານໍ ນໍ ກິກ຺ຂຸນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ, ຕຖາ ຕໂຕ ປສ຺ສນເຫຕຸ ທສ຺ເສຕ຺ວາ, ໂອວທິຕ຺ວາຕິ ຈຯ ອນມຕຄ຺ເຄຕິ ອນາທີມຕິຯ ອາກາສໍ ອຸປ຺ປຕິຕ຺ວາຕິ ອາກາເສ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາຯ ອິທິເສສຸ ຫິ ກຸມ຺ມຕ຺ໂຖ ເອວ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ອຸທານ ຍ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກາໂຣຕິ ຕງ຺ຂເຕເຍວ ກຄວໂຕ ອນຸຈ຺ຉວິກາສນສ຺ສ ທຸລ຺ລກຕ຺ຕາ ຄຣຸກມ຺ມໍຯ ຜລກນ຺ຕິ ນິສີທນຕ຺ຖາຍ ກຕໍ ຜລໍຯ ກຍ຺ຖກນ຺ຕິ ນິສີທນໂຍຄ຺ຍໍ ຜລກໂຕ ອລ຺ລໍ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ຌໍຯ ສງ຺ກຫ຺ຌິຕ຺ວາຕິ ສໍຫຣິຕ຺ວາຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ປຸຣາຕປຕ຺ເຕສຸ, ເກວລໍ ເຕສຸ ເອວ ນິສີທິຕຸມນນຸຈ຺ຉວິກຕ຺ຕາ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຕ຺ຖາຕິ ວາ ເຕສຸ ປີຖາທີສຸຯ ເອວໍ ສຕິ ສງ຺ກຫ຺ຌິຕ຺ວາ ປລ຺ລເປນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຖວສາ ວິກຕ຺ຕີ ວິປຣິຕາເມຕ຺ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຌຯ ປປ໋ໂຜເຍຕ຺ວາຕິ ຍຖາກິຕໍ ຣໂຊຊລ຺ລາທີ-ສໍກິຕ຺ຕມນນຸຣູປນ຺ຕິ ຕພ຺ພິໂສຌນຕ຺ຖໍ ສລ຺ຈາເລຕ຺ວາຯ "ອມ຺ຫາກໍ ອິທິສາ ກຖາ ອລ຺ລຕຣິສ຺ສາ ເທສນາຍ ກາຣຕໍ ກວິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕາ, ອວສ຺ສໍ ກຄວາ ອາຄ ມິສ຺ສຕີ"ຕິ ລຕ຺ວາ ຍຖານິສີທນໍ ສນ຺ຌາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖ ຈ "ອິຌາຄໂຕ ສມໂຕ ວາ ພຸຣາຫ຺ມໂຕ ວາ ຕາວກາລິກໍ ຄຕ຺ຫິຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊຕູ"ຕິ ຣລ຺ລາ ຖປີຕໍ, ເຕນ ຈ ອາຄຕກາເລ ປຣິກຸຕ຺ຕໍ ອາສນໍ ຣລ຺ໂລ ນິສີທນາສນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ນ ຫິ ຕຖາ ອຍ຺ຖປີຕໍ ກິກ຺ຂູຫີ ປຣິກຸລ຺ຊິຕຸໍ, ກຄວໂຕ ຈ ປລ຺ລເປຕຸໍ ວຍ຺ຍຕິຯ ຕສ຺ມາ ຕາທິສໍ ຣລ຺ໂລ ນິສີທນາສນໍ ປາລຸອິຍໍ ກຖິຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຕໍ ສນ຺ຌາຍາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຌິມຸຕ຺ຕິລາຕນ຺ຕິ ຈ ສຕ຺ຕານໍ ນານາຌິມຸຕ຺ຕິກຕາຣມ຺ມຕໍ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາຕໍ, ພລລາຕລ຺ຈ, ວຸຕ຺ໂຕວາຍມຕ຺ໂຖຯ

"ນິສຊ຺ຊາ"ຕິ ອິທໍ ນິສີທນປຣິໂຍສານທີປນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທິນາຯ "ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອິເມ ສງ຺ຂິຍຌມ຺ມໍ ວິທິຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຊານນ຺ໂຕເຍວ ປຸຈ຺ຉີຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຌຕິ ອາຫ "ຊານນ຺ໂຕເຍວາ"ຕິຯ ອສຕິ ກຖາວຕ຺ຖຸມ຺ຫິ ຕທນຸຣູປາ ອຸປຣູປຣີ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ວິເສສກຖາ ນ ສມ຺ປພ຺ຣູຫຕີຕິ ກຖາສມຸຍ຺ຖາປນຕ຺ຖໍ ປຸຈ຺ຉນໍ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ນຸ-ອິຕິ ປຸຈ຺ຉນຕ຺ເຖຯ ອສ-ສທ຺ໂທ ປວຕ຺ຕນຕ຺ເຖຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ກຕມາຍ ນຸ...ເປ... ກວຖາ"ຕິຯ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອຕສ຺ມີ ຖາເນ ສນ຺ຌິວເສນ ອຸກາຣສ຺ສ ໂອກາຣາເທໂສວ, ນ ປຖມາຍ ປາລຸອິຍາ ອຕ຺ຖໂຕ ວິເສໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ "ຕສ຺ສາປີ ປຸຣິໂມເຍວ ອຕ຺ໂຖ"ຕິ ອິມິນາຯ ປຸຣິໂມເຍວຕ຺ໂຖຕິ ຈ "ກຕມາຍ ນຸ ກວຖາ"ຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ໂຖຯ

"ກາ ຈ ປນາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ຈ-ສທ຺ໂທ ພຍຕິເຣເກ 'ໂຍ ຈ ພຸທ຺ຌລ຺ຈ ຌມ຺ມລ຺ຈ, ສງ຺ຆລ຺ຈ ສຣຕໍ ຄໂຕ"ຕິອາທີສຸ ວິຍຯ ພຍຕິເຣໂກ ຈ ນາມ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖາເປກ຺ຂໂກ ວິເສສາຕິເຣກຕ຺ໂຖ, ໂສ ຈ ຕໍ ປຸພ຺ເພ ຍຖາປຸຈ຺ຉິຕາຍ ກຖາຍ ວກ຺ຂມານໍ ວິປ຺ປກຕກາວສງ຺ຂາຕໍ ພຍຕິເຣກຕ຺ຖໍ ໂຊເຕຕິຯ ປນ-ສທ຺ໂທ ວຈນາລງ຺ກາໂຣ ຯ ຕາທິໂສ ປນ ອຕ຺ໂຖ ສທ຺ທສຕ຺ຖໂຕວ ສຸວິລ຺ເລຍ຺ໂຍຕິ ກຕ຺ວາ ຕທລ຺ເລສເມວ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອນ຺ຕຣາກຖາຕິ ກມ຺ມຍ຺ຖານ...ເປ... ກຖາ"ຕິອາທິມາຫຯ ກມ຺ມຍ຺ຖານມນສິກາເຣາທ຺ເທສປຣິປຸຈ຺ຉາທໂຍ ສມຕາກຣຕີຍກູຕາຕິ ອນ຺ຕຣາສທ຺ເທນ ອເປກ຺ຂິເຕ ກຣຕີຍວິເສເສ ສມ຺ພນ຺ຌາປາທານກາເວນ ວຕ຺ຕພ຺ເພ

ເຕສເນວ ວຕ຺ຕພ຺ພຣູປ຺ຕາ ‘‘ກມ຺ມຍ຺ຖານມນສິກາເຣົາທ຺ເທສປ຺ຣິປ຺ຸຈ຺ຉາທີນ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕັ໌ ຍາຍ ຫິ ກຖາຍ ເຕ ກິກ຺ຂູ ສນ຺ນິສິນ຺ນາ, ສາ ເອວ ອນ຺ຕຣາກຖາ ວິປ຺ປກຕາ ວິເສເສນ ປຸ່ນ ປ຺ຸຈ຺ຉິຍຕິ, ນ ຕທລ຺ເລ ກມ຺ມຍ຺ຖານມນສິກາເຣົາທ຺ເທສປ຺ຣິປ຺ຸຈ຺ຉາທໂຍ ຕິ໌ ອນ຺ຕຣາສທ຺ທສ຺ສ ອລ຺ລຕ຺ຖມາຫ ‘‘ອລ຺ລາ, ເອກາ’’ຕິ ຈ໌ ປ຺ຣິຍາຍວຈນລ຺ເຫຕັ ປທທ຺ວຍັ໌ ຍສ຺ມາ ອລ຺ລຕ຺ເຖ ອຍັ ອນ຺ຕຣາສທ຺ໂທ ‘‘ກູມນ຺ຕຣັ, ສມຍນ຺ຕຣ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍ໌ ຕສ຺ມາ ‘‘ກມ຺ມຍ຺ຖານມນສິກາເຣົາທ຺ເທສປ຺ຣິປ຺ຸຈ຺ຉາທີນ’’ນ຺ຕິ ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖ ສາມິວຈນັ ທຍ຺ຖພ຺ພັ໌ ເວມຊ຺ເຊ ວາ ອນ຺ຕຣາສທ຺ໂທ, ສາ ປນ ເຕສັ ເວມຊ຺ຊກູຕຕ຺ຕາ ອລ຺ລາເຍວ, ເຕຫິ ຈ ອສມ຺ມິສ຺ສຕ຺ຕາ ວິສຸັ ເອກາເຍວາຕິ ອພິປ຺ປາຍັ ທສ຺ເສຕຸ ‘‘ອລ຺ລາ, ເອກາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕັ໌ ປກາເຣນ ກຣຕັ ປກໂຕ, ຕໂຕ ວິຄຕາ, ວິຄຕັ ວາ ປກຕັ ຍສ຺ສາຕິ ວິປ຺ປກຕາ, ອປ຺ຣິນິຍ຺ຖິຕາ໌ ສິຂນ຺ຕິ ປ຺ຣິໂຍສານັ໌ ອຍັ ປນ ຕທກິສມ຺ພນ຺ຈວເສນ ອຸຕ຺ຕຣິ ກເຖ ຕຸກມ຺ຍຕາປ຺ຸຈ຺ຉາ, ຕັ ສນ຺ຈາຍາຫ ‘‘ນາຫ’’ນ຺ຕິອາທິ໌ ກຖາກງຄຕ຺ຖນ຺ຕິ ກຖາຍ ກລ຺ຊນຕ຺ຖັ໌ ອຕ຺ຖໂຕ ອາປນ຺ນຕ຺ຕາ ສພ຺ພລ຺ລຸປວາຣຕັ ປວາເຣຕິ໌ ອນິຍ຺ຍານິກຕ຺ຕາ ສຄ຺ຄໂມກ຺ຂມຄ຺ຄານັ ຕິຣຈ຺ຉານກູຕາ ກຖາ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາ໌ ຕິຣຈ຺ຉານກູຕາຕິ ຈ ຕິໂຣກຣຕາກູຕາ, ວິພນ຺ຈນກູຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ໌ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ໂຈຣມຫາມຕ຺ຕເສນາກຍກຖາທິກັ ອເນກວິທັຕັ ນິຣຕ຺ຖກກຖັ ສງຄຕ຺ຫາຕິ໌ ອຍັ ກຖາ ເອວາຕິ ອນ຺ໂຕຄຈາວຈາຣຕັ , ອລ຺ລຕ຺ຖາໂປ່ທນັ ວາ ສນ຺ຈາຍ ເຈຕັ ວຸຕ຺ຕັ໌ ອຖາຕິ ຕສ຺ສາ ອວິປ຺ປກຕກາເລເຍວ໌ ‘‘ຕັ ໂນ’’ຕິອາທີນາ ອຕ຺ຖໂຕ ອາປນ຺ນມາຫ໌ ເອສ ນໂຍ ອິທິເສສຸ໌ ນນຸ ຈ ເຕຫິ ກິກ຺ຂູຫິ ສາ ກຖາ ‘‘ອິຕິ ຫ ເມ’’ຕິອາທີນາ ຍຖາສິປ຺ປາຍັ ນິຍ຺ຖາປິຕາເຍວາຕິ? ນ ນິຍ຺ຖາປິຕາ ກຄວໂຕ ອຸປສງກມເນນ ອຸປຈ຺ຈິນ຺ນຕ຺ຕາ໌ ຍທິ ຫິ ກຄວາ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ນ ອຸປສງກເມຍ຺ຍ, ກິຍ຺ໂຍປິ ຕປ຺ປຜິພທ຺ຊາເຍວ ຕຖາ ປວຕ຺ເຕຍ຺ຍຸ, ກຄວໂຕ ອຸປສງກມເນນ ປນ ນ ປວຕ຺ເຕສຸັ, ເຕເນວາຫ ‘‘ອຍັ ໂນ…ເປ… ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ’’ຕິ໌

ອິທານິ ນິທານສ຺ສ, ນິທານວຕ຺ຕນາຍ ວາ ປ຺ຣິນິຍ຺ຖິຕກາວັ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ວຈນສ຺ສານຸກູລກາວມ຺ປີ ສມຕ຺ເຖຕຸ ‘‘ເອຕ຺ຕາວຕາ’’ຕິອາທິມາຫ໌ ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ ຫິ ເອຕ຺ຕເກນ ‘‘ເອວັ ເມ ສຸຕ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນກ຺ກເມນ ຍັ ນິທານັ ກາສິຕນ຺ຕິ ວາ ເອຕ຺ຕເກນ ‘‘ຕຕ຺ຖ ເອວນ຺ຕິ ນິປາຕປທ’’ນ຺ຕິອາທິວຈນກ຺ກເມນ ອຕ຺ຖວຕ຺ຕນາ ສມຕ຺ຕາຕິ ວາ ທ຺ວິຈາ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ໌ ‘‘ກມລ…ເປ… ສລິລາຍາ’’ຕິອາທີນາ ປນ ຕສ຺ສ ນິທານສ຺ສ ກຄວໂຕ ວຈນສ຺ສານຸກູລກາວັ ທີເປຕິ໌ ຕຕ຺ຖ ກມລກຸວລຍຸຊ຺ຊລວິມລສາຈຸຣສສລິລາຍາຕິ ກມລສງຂາເຕຫິ ປທຸມປຸຕ຺ຫຣີກເສຕປ຺ປລຣຕ຺ຕຸປ຺ປເລຫິ ເຈວ ກຸວລຍສງຂາເຕນ ນິລຸປ຺ປເລນ ຈ ອຸຊ຺ຊລວິມລສາຈຸຣສສລິລວຕິຍາ໌ ນິມ຺ມລສິລາຕລຣຈນວິລາສໂສກິຕຣຕນໂສປານນ຺ຕິ ນິມ຺ມເລນ ສິລາຕເລນ ຣຈນາຍ ວິລາເສນ ລີລາຍ ໂສກິຕຣຕນໂສປານວນ຺ຕັ, ນິມ຺ມລສິລາຕເລນ ວາ ຣຈນວິລາເສນ, ສຸສງຂຕກິຣິຍາໂສເກນ ຈ ໂສກິຕຣຕນໂສປານັ, ວິລາສໂສກິຕສທ຺ເທຫິ ວາ ອຕິວິຍ ໂສກິຕກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ໌ ວິປ຺ປກິຕ຺ຕມຸຕ຺ຕາຕລສທິສວາລຸກາຈຸຕ຺ຕປຕ຺ຫຣກູມິກາຄນ຺ຕິ ວິວິເຈນ ປກິຕ຺ຕາຍ ມຸຕ຺ຕາຍ ຕລສທິສານັ ວາລຸການັ ຈຸຕ຺ເຕຫິ ປຕ຺ຫຣວຕ຺ຕກູມິກາຄວນ຺ຕັ໌ ສຸວິກຕ຺ຕກິຕ຺ຕິວິຈິຕ຺ຣເວທິກາປ຺ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ສຸຍ຺ຖຸ ວິກຕ຺ຕາຫິ ກິຕ຺ຕີຫິ ວິຈິຕ຺ຣສ຺ສ, ເວທິກາຫິ ປ຺ຣິກ຺ຂິຕ຺ຕສ຺ສ ຈ໌ ອຸຈ຺ຈຕເຣນ ນກ຺ຂຕ຺ຕປຖັ ອາກາສັ ຟຸສິຕຸກາມຕາຍ ວິຍ, ວິຊມ຺ກິຕສທ຺ເທນ ເຈຕສ຺ສ ສມ຺ພນ຺ໂຈ໌ ວິຊມ຺ກິຕສມຸສ຺ສຍສ຺ສາຕິ ວິກ຺ກິລຸອນສມູຫວນ຺ຕສ຺ສ໌ ທນ຺ຕມຍສຕ຺ຫມຸທຸຜລກກລ຺ຈນລຕາວິນທ຺ຈມຕິຄຕາປ຺ປກາສມຸທຍຸຊ຺ຊລໂສການ຺ຕິ ທນ຺ຕມເຍ ອຕິວິຍ ສິນິທ຺ຈຜລເກ ກລ຺ຈນມຍາຫິ ລຕາຫິ ວິນທ຺ຈານັ ມຕິນັ ຄຕາປ຺ປກາສມຸທາເຍນ ສມຸຊ຺ຊລໂສກາສມ຺ປນ຺ນັ໌ ສຸວຕ຺ຕວລຍນຸປຸຣາທິສງພຍ຺ຍນສທ຺ທສມ຺ມິສ຺ສິຕກຖິຕຫສິຕ- ມຈຸຣສ຺ສຣເຄຫຊນວິຈຣິຕສ຺ສາຕິ ສຸວຕ຺ຕມຍນິຍຸຣປາທກຍກາທີນັ ອລ຺ລມລ຺ລັ ສງພຍ຺ຍເນນ ຊນິຕສທ຺ເທຫິ ສມ຺ມິສ຺ສິຕກຖິຕສຣຫສິຕສຣສງຂາເຕນ ມຈຸຣສ຺ສເຣນ ສມ຺ປນ຺ນານັ ເຄຫນິວາສີນັ ນຣນາຣີນັ ວິຈຣິຕຍ຺ຖານກູຕສ຺ສ໌ ອຸລຸອາຣິສ຺ສຣິຍວິກວໂສກິຕສ຺ສາຕິ ອຸລຸອາຣຕາສມ຺ປນ຺ນຊໄນສ຺ສຣິຍສມ຺ປນ຺ນຊນວິກວສມ຺ປນ຺ນຊເນຫີ, ຕນ຺ນິວາສີນັ ວາ ນຣນາຣີນັ ອຸຕ຺ຕມາສິປ຺ຈ຺ຈໂກເຄຫິ ໂສກິຕສ຺ສ໌ ສຸວຕ຺ຕຣຊຕມຕິມຸຕ຺ຕາປວາລຸອາທິຊຸຕິວິສ຺ສຣວິຊ໌ໄຊຕິຕສຸປ຺ປຕິຍ຺ຖິຕວິສາລ ທ຺ວາຣພາຫນ຺ຕິ ສຸວຕ຺ຕຣຊຕນານາມຕິມຸຕ຺ຕາປວາລຸອາທີນັ ຊຸຕີຫິ ປກ຺ສ຺ສຣວິຊ໌ໄຊຕິຕສຸປ຺ປຕິຍ຺ຖິຕວິຕ຺ຖຕທ຺ວາຣພາຫັ໌

ຕິວິຈສິລາທິທສ຺ສນວເສນ ພຸທ຺ຈສ຺ສ ຄຸຕານຸກາວັ ສມ຺ມາ ສູເຈຕີຕິ ພຸທ຺ຈຄຸຕານຸກາວສັສູຈກັ, ຕສ຺ສ໌ ກາໂລ ຈ ເທໂສ ຈ ເທສໂກ ຈ ວຕ຺ຖຸ ຈ ປ຺ຣິສາ ຈ, ຕາສັ ອປເທເສນ ນິທສ຺ສເນນ ປຜິມຕ຺ຫິຕັ ຕຖາ໌

ກິມຕ຺ຖັ ປເນຕ຺ຖ ຈມ຺ມວິນຍສງຄເຫ ກຣິຍມາເນ ນິທານວຈນັ ວຸຕ຺ຕັ, ນນຸ ກຄວຕາ ກາສິຕວຈນສ຺ເສວ ສງຄໂຫ ກາຕພ຺ໂພຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ເທສນາຍ ຖິຕິອສມ຺ໂມສສທ຺ເຈຍ຺ຍກາວສມ຺ປາທນຕ຺ຖັ໌ ກາລເທສເທສກວຕ຺ຖຸປ຺ຣິສາປເທເສຫິ ອຸປນິພນ຺ຈິຕ຺ວາ ຖປິຕາ ຫິ ເທສນາ ຈິຣຍ຺ຖິຕິກາ ໂຫຕິ, ອສມ຺ໂມສຈມ຺ມາ, ສທ຺ເຈຍ຺ຍາ ຈ ເທສກາລວຕ຺ຖຸເຫຕຸນິມິຕ຺ເຕຫິ ອຸປນິພນ຺ໂຈ ວິຍ ໂວຫາຣວິນິຈ຺ຉໂຍ, ເຕເນວ ຈາຍສ຺ມຕາ ມຫາກສ຺ສເປນ ‘‘ພ຺ຣຫ຺ມຊາລັ ອາວຸໂສ ອານນ຺ທ ກຕ຺ຖ ກາສິຕ’’ນ຺ຕິອາທີນາ (ຈູລ຺ວ໌ ໔໓໙)

ເທສາທີປຸຈ‍ຈາສຸ ກຕາສຸ ຕາສໍ ວິສຸສຊ‍ຊນໍ ກໂຣນຸເຕນ ສມຸມາກຕຸຫາຄາຣິເກນ ອາຍສຸມຕາ ອານນຸທຕຸເຖເຣນ ນິທານໍ ການິຕນຸຕິ ຕເທວິສາປີ ວຸຕຸຕໍ ''ກາລເທສເທສກາວຕຸຖຸປຣິສາປເທສປຜິມຕຸທີຕໍ ນິທານ''ນຸຕີ

ອປີຈ ສຕຸຖຸສມຸປຕຸຕິປກາສນຕຸຖໍ ນິທານວຈນໍ ຕຖາຄຕສຸສ ຫິ ກຄວໂຕ ປຸພຸພ-ຣຈນາ-ນຸມານາຄມ-ຕກຸກາກາວໂຕ ສມຸມາສມຸພຸທຸຣຕຸຕສິທຸຣີ ສມຸມາສມຸພຸທຸຣກາເວນ ຫີສຸສ ປຸເຣຕຣໍ ຣຈນາຍ, ''ເອວມຸປີ ນາມ ກເວຍຸຍາ''ຕິ ອນຸມານສຸສ, ອາຄມນຸຕຣໍ ນິສຸສາຍ ປຣິວິຕກຸກສຸສ ຈ ອກາໂວ ສພຸພຕຸຖ ອປຸປຜິຫຕລາຕຈາຣຕາຍ ເອກປຸປມາຕາຕຸຕາ ເລຍຸຍສມຸເມສຸ ຕຖາ ອາຈຣິຍມຸຍຸກິສມຸມຈຸຉຣິຍສາສນສາວການຸໂຣຣກາວໂຕ ຂິຕາສວຕຸຕສິທຸຣີ ຂີຕາສວຕາຍ ຫິ ອາຈຣິຍມຸຍຸກິອາທິນມກາໂວ, ວິສຸທຸຣາ ຈ ປຣານຸຄຸຄຫປຸປວຕຸຕີ ອິຕິ ເທສກສໍກີເລສກູຕານໍ ທິຍຸກິສີລສມຸປຕຸຕິທູສການໍ ອວິຊ‍ຊາຕຕຸຫານໍ ອກາວສໍສູຈເກຫີ , ລາຕປຸປຫານສມຸປທາກິພຸຍຍຸຊນເກຫີ ຈ ສມຸພຸທຸຣວິສຸທຸຣກາເວຫີ ປຸຣິມເວສາຣຊ‍ຊທຸວຍສິທຸຣີ ຕໂຕ ເຍວ ຈ ອນຸຕຣາຍິກນິຍຸຍານິເກສຸ ສມຸໂມຫາກາວສິທຸຣີໂຕ ປຈຸຈິມເວສາຣຊ‍ຊທຸວຍສິທຸຣີຕິ ກຄວໂຕ ຈຕຸເວສາຣຊ‍ຊສມນຸນາຄໂມ, ອຕຸຕຫິຕປຣຫິຕປຜິປຕຸຕິ ຈ ນິທານວຈເນນ ປກາສິຕາ ໂຫຕິ ສມຸປຕຸຕປຣິສາຍ ອຊ‍ຊາສຍານຸຣູປໍ ຄານຸປຸປຕຸຕິກປຜິກາເນນ ສມຸມເທສນາທີປນໂຕ, ''ຊານຕາ ປສຸສຕາ''ຕິອາທີວຈນໂຕ ຈ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ສຕຸຖຸສມຸປຕຸຕິປກາສນຕຸຖໍ ນິທານວຈນ''ນຸຕີ

ອປີຈ ສາສນສມຸປຕຸຕິປກາສນຕຸຖໍ ນິທານວຈນໍ ລາຕກຣຸຕາປຣິຄຸຄຫິຕສພຸພກີຣິຍສຸສ ຫິ ກຄວໂຕ ນຕຸຖິ ນິຣຕຸຖິກາ ປວຕຸຕິ, ອຕຸຕຫິຕຕຸຖາ ວາ, ຕສຸມາ ປເຣສໍເຍວ ຫິຕາຍ ປວຕຸຕສພຸພກີຣິຍສຸສ ສມຸມາສມຸພຸທຸຣສຸສ ສກລມຸປີ ກາຍວຈີມໂນກມຸມໍ ຍຖາປວຕຸຕໍ ວຸຈຸຈມານໍ ທິຍຸຄສມຸມິກສມຸປຣາຍິກປຣມຕຸເຖຫີ ຍຖາຣຫໍ ສຕຕານໍ ອນຸສາສນຍຸເຄນ ສາສນໍ, ນ ກພຸພຣຈນາ ຕຍິທໍ ສຕຸຖຸ ຈຣິຕໍ ກາລເທສເທສກາວຕຸຖຸປຣິສາປເທເສຫິ ສທຸຣີ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ນິທານວຈເນຫິ ຍຖາສມຸກວໍ ປກາສີຍຕີ ອຖ ວາ ສຕຸຖຸໂນ ປມາຕາກາວປຸປກາສເນນ ສາສນສຸສ ປມາຕາກາວປຸປກາສນຕຸຖໍ ນິທານວຈນໍ, ຕລຸຈສຸສ ປມາຕາກາວທສຸສນໍ ''ກຄວາ''ຕິ ອິມິນາ ຕຖາຄຕສຸສ ຄຸຕວິສິຍຸຄສພຸພສຕຸຕຸຕມກາວທີປເນນ ເຈວ ''ຊານຕາ ປສຸສຕາ''ຕິອາທີນາ ອາສຍານຸສຍລາຕາທີປໂຍຄທີປເນນ ຈ ວິກາວິຕໍ ໂຫຕິ, ອິທເມຕຸຖ ນິທານວຈນປໂຍຊນສຸສ ມຸຂມຕຸຕນິທສຸສນໍ ໂກ ຫິ ສມຕຸໂຖ ພຸທຸຣານຸພຸທຸເຣນ ສມຸມາກຕຸຫາຄາຣິເກນ ກາສິຕສຸສ ນິທານສຸສ ປໂຍຊນານິ ນິຣວເສສໂຕ ວິກາວິຕຸນຸຕີ ໂຫນຸຕິ ເຈຕຸຖ –

''ເທສນາຈິຣຍຸກິຕຸຖໍ, ອສມຸໂມສາຍ ການິຕໍ;

ສທຸຣາຍ ຈາປີ ນິທານໍ, ເວເທເຫນ ຍສສຸສິນາ

ສຕຸຖຸສມຸປຕຸຕີຍາ ເຈວ, ສາສນສມຸປທາຍ ຈ;

ຕສຸສ ປມາຕາກາວສຸສ, ທສຸສນຕຸຖມຸປີ ການິຕ''ນຸຕີ

ອິຕິ ສຸມງຄລວິລາສິນິຍາ ທີຄນິກາຍຍຸຄກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມຸກີຣທຸຣນຸໂພຣຕຸຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປລຸລາເວຍຸຍຕຸຕິຍຊນນາຍ ອຊ‍ຊວມທຸທວໂສຣຈຸຈສທຸຣາສຕິຣິຕິພຸທຸຣິຂນຸຕິວິຣິຍາທິສມຸມສມງຄິນາ ສາຍຸຄາເຖ ປີຍກຕຸຕເຍ ອສງຄາສໍຫີຣວິສາຣທລາຕຈາຣິນາ ອເນກປຸປເກທສກສມຍສມຍນຸຕຣຄຫນຊໂຊຄາຫີນາ ມຫາຄຕີນາ ມຫາເວຍຸຍາກຣເຕນ ລາຕາກີວໍສສມຸມເສນາປຕີນາມເຖເຣນ ມຫາສມຸມຣາຊາຣີຣາຊຄຣຸນາ ກຕາຍ ສາຣຸວິລາສິນິຍາ ນາມ ລີນຕຸຖປກາສນິຍາ ອພຸການຸຕຣນິທານວຕຸຕນາຍ ລີນຕຸຖປກາສນາ

ນິທານວຕຸຕນາ ນິຍຸກິຕາ

໕ ເອວໍ ອພຸການຸຕຣນິທານສໍວຕຸຕນໍ ກຕຸວາ ອິທານີ ຍຖານິກຸຂິຕຸຕສຸສ ສຸຕຸຕສຸສ ສໍວຕຸຕນໍ ກໂຣນຸໂຕ ອນຸປຸພຸພາວິໂຣຣິນີ ສໍວຕຸຕນາ ກມານຕີກຸກເມນ ພຸຍາກຸລໂທສປຸປຫາຍີນີ, ວິລຸລູນລຸຈ ຈິຕຸຕາຣາຣີນີ, ອາຄຕກາໂຣ ຈ ອວສຸສໍ ອາວທີຕພຸໂພຕິ ສໍວຕຸຕາກສຸສ ສມຸປຕຸຕກາຣາວຫເນນ ປຕຸທີຕາຈາຣສມຕິກຸກມາກາວວິກາວີນີ, ຕສຸມາ ຕທາວິກຣຕສາຣກໍ ສໍວຕຸຕໂນກາ ສວິຈາຣຕໍ ກາຕຸມາຫ ''ອິທານີ''ຕິອາທີ ນິກຸຂິຕຸຕສຸສາຕິ ເທສິຕສຸສ, ''ເທສນາ ນິກຸເຂໂປ''ຕິ ຫິ ເອຕໍ ອຕຸຖໂຕ ກິນຸນມຸປີ

ສຣູປໂຕ ເອກເມວ, ເທສນາປິ ຫິ ເທເສຕພ຺ພສ຺ສ ສີລາທິອຕ຺ຖສ຺ສ ເວເນຍ຺ຍສນ຺ຕາເນສຸ ນິກ຺ຂິປນ຺ໂຕ ‘‘ນິກ຺ເຂໂປ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ
ນນຸ ສຸຕ຺ຕເມວ ສໍວຓ຺ຓິຍຕີຕິ ອາຫ ‘‘ສາ ປເນສາ’’ຕິອາທິຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂປໍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ວຸຈ຺ຈມານາ
ສໍວຓ຺ຓນາ ‘‘ອຍໍ ເທສນາ ເອວໍສມຸຏ຺ຐານາ’’ຕິ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ມເທວ ນິທານປຣິຎ຺ຎາເນນ ຕພ຺ພຓ຺ຓນາຍ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍຕ຺ຕາ
ປາກຏາ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕເທວ ສາຘາຣຓໂຕ ປຖມໍ ວິຈາຣຍິສ຺ສາມາຕິຯ ຍາ ຫິ ສາ ກຖາ ສຸຕ຺ຕຕ຺ຖສໍວຓ຺ຓນາປາກຏກາຣິນີ,
ສາ ສພ຺ພາປິ ສໍວຓ຺ຓເກນ ວຕ຺ຕພ຺ພາຯ ຕທຕ຺ຖວິຊານນຸປາຍຕ຺ຕາ ຈ ສາ ປຣິຍາເຍນ ສໍວຓ຺ຓນາເຍວາຕິຯ ອິຘ ປນ ຕສ຺ມິໍ
ວິຈາຣິເຕ ຍສ຺ສາ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອິທໍ ສຸຕ຺ຕໍ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ສາ ວິຠາຄວເສນ ‘‘ມມໍ ວາ ຠິກ຺ຂເວ’’ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໕),
‘‘ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂຂ ປເນຕ’’ນ຺ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໗), ‘‘ອຕ຺ຖິ ຠິກ຺ຂເວ’’ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໒໘) ຈ ວຸຕ຺ຕານໍ ສຸຕ຺ຕປເທ
ສານໍ ສໍວຓ຺ຓນາ ວຸຈ຺ຈມານາ ຕໍຕໍອນຸສນ຺ຘິທສ຺ສນສຸຂຕາຍ ສຸວິຎ຺ເຎຍ຺ຍາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ອເນກສຕອ
ເນກສຫສ຺ສເຠທານິປິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕານິ ສໍກິເລສຠາຄິຍາທິສາສນປຏ຺ຐານນເຍນ ໂສຬສວິຘຠາວໍ ນາຕິວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ເອວໍ
ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສຍາທິ-ສຸຕ຺ຕ-ນິກ຺ເຂປວເສນ ຈຕຸພ຺ພິຘຠາວນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂປາ’’ຕິຯ ນນຸ ສໍສຄ຺ຄເຠໂທປິ ສມ຺ຠວ
ຕິ, ອຖ ກສ຺ມາ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂປາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ສໍສຄ຺ຄເຠທສ຺ສ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອລພ຺ຠມານຕ຺ຕາຯ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສຍສ຺ສ,
ຫິ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈ ປຣຊ຺ຌາສຍປຸຈ຺ຉາວສິເກຫິ ສທ຺ຘິໍ ສໍສຄ຺ຄເຠໂທ ສມ຺ຠວຕິຯ ‘‘ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍ ຈ ປຣຊ຺ຌາສໂຍ ຈ,
ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍ ຈ ປຸຈ຺ຉາວສິໂກ ຈ, ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍ ຈ ປຣຊ຺ຌາສໂຍ ຈ ປຸຈ຺ຉາວສິໂກ ຈ, ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິໂກ ຈ ປຣຊ຺ຌາສໂຍ ຈ
ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິໂກ ຈ ປຸຈ຺ຉາວສິໂກ ຈ, ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິໂກ ຈ ປຣຊ຺ຌາສໂຍ ຈ ປຸຈ຺ຉາວສິໂກ ຈາ’’ຕິ ອຊ຺ຌາສຍປຸຈ຺ຉານຸສນ຺ຘິສມ຺ຠາວ
ໂຕຯ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສຍຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕີນໍ ປນ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎໍ ສໍສຄ຺ໂຄ ນຕ຺ຖິ, ຕສ຺ມາ ນິຣວເສສໍ ປຕ຺ຖາຣນເຍນ ສໍສຄ຺ຄເຠທສ຺ສ
ອລພ຺ຠນໂຕ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ອຖ ວາ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສເຍນປິ ສິຍາ ສໍສຄ຺ຄເຠໂທ, ຕທນ຺ໂຕຄຘຕ຺ຕາ ປນ ສໍສຄ຺ຄວເສນ ວຸຕ຺ຕານໍ ເສສນິກ຺ເຂປາ
ນໍ ມູລນິກ຺ເຂເປເຍວ ສໂມຘາຍ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂປາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອິມສ຺ມິໍ ປນ ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປ ຍຖາຣຫໍ ເອກກທຸກຕິກ
ຈຕຸກວເສນ ສາສນປຏ຺ຐານນເຍນ ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂປາ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ນຍມຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຣາຍໍ ວຈນຕ຺ໂຖ – ນິກ຺
ຂິປນໍ ກຖນໍ ນິກ຺ເຂໂປ, ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ນິກ຺ເຂໂປ ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂໂປ, ສຸຕ຺ຕເທສນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນິກ຺ຂິປີຍຕີຕິ ວາ ນິກ຺ເຂໂປ, ສຸຕ຺ຕເມວ
ນິກ຺ເຂໂປ ສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂໂປຯ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຌາສໂຍ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍ, ໂສ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ກາຣຓວເສນາຕິ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍ, ອຕ຺ຕໂນ
ອຊ຺ຌາສໂຍ ວາ ເອຕສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຍນາຕິ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍຯ ປຣຊ຺ຌາສເຍປິ ເອເສວ ນໂຍຯ ປຸຈ຺ຉາຍ ວໂສ ປຸຈ຺ຉາວໂສ, ໂສ
ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີ ຍຖາວຸຕ຺ຕເຍນາຕິ ປຸຈ຺ຉາວສິໂກຯ ອຣຓີຍໂຕ ອວຄມ຺ຍເຕ ອຕ຺ໂຖ ວຸຈ຺ຈຕີ ສຸຕ຺ຕເທສນາຍ ວຕ຺ຖຸ, ຕສ຺ສ
ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ອຕ຺ຖຸປ຺ປຕ຺ຕິ, ສາ ເອວ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຕ຺ຖ-ກາຣສ຺ສ ຏ຺ຐ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ສາ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖີ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ
ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິໂກຯ ອປິຈ ນິກ຺ຂິປີຍຕີ ສຸຕ຺ຕເມເຕນາຕິ ນິກ຺ເຂໂປ, ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສຍາທິສຸຕ຺ຕເທສນາກາຣຓເມວຯ ເອຕສ຺ມິໍ ປນ
ອຕ຺ຖວິກປ຺ເປ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຌາສໂຍ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສໂຍຯ ປເຣສໍ ອຊ຺ຌາສໂຍ ປຣຊ຺ຌາສໂຍຯ ປຸຈ຺ຉີຍຕີຕິ ປຸຈ຺ຉາ, ປຸຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ ອຕ຺
ໂຖຯ ຕສ຺ສາ ປຸຈ຺ຉາຍ ວເສນ ປວຕ຺ຕໍ ຘມ຺ມປຏິຄ຺ຄາຫການໍ ວຈນໍ ປຸຈ຺ຉາວສິກໍຯ ຕເທວ ນິກ຺ເຂປສທ຺ທາເປກ຺ຂາຍ ປຸລ຺ລິງ຺
ຄວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ປຸຈ຺ຉາວສິໂກ’’ຕິຯ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິເຍວ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິໂກຕິ ເອວໍ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພຯ

ເອຕ຺ຖ ຈ ປເຣສໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍປຣິປາກາທິກາຣຓໍ ນິຣເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຌາສເຍເນວ ຘມ຺ມຕນ຺ຕິຄປນຕ຺ຖໍ ປວຕ຺ຕິຕ
ເທສນຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕຊ຺ຌາສຍສ຺ສ ວິສຸໍ ນິກ຺ເຂປຠາໂວ ຍຸຕ຺ໂຕຯ ເຕເນວ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຌາສເຍເນວ ກເຖຕີ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ
ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໕)ຯ ປຣຊ຺ຌາສຍປຸຈ຺ຉາວສິການໍ ປນ ປເຣສໍ ອຊ຺ຌາສຍປຸຈ຺ຉານໍ ເທສນານິມິຕ຺ຕຠູຕານໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ກຖໍ
ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິເກ ອນວໂຣໂຘ ສິຍາ, ປຸຈ຺ຉາວສິກຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິການໍ ວາ ປຣຊ຺ຌາສຍານຸໂຣເຘນ ປວຕ຺ຕິຕເທສນຕ຺ຕາ ກຖໍ
ປຣຊ຺ຌາເສ ອນວໂຣໂຘ ສິຍາຕິ ນ ໂຈເທຕພ຺ພເມຕໍຯ ປເຣສຎ຺ຫິ ອຠິນີຫາຣປຣິປຸຈ຺ຉາທິວິນິມຸຕ຺ຕສ຺ເສວ ສຸຕ຺ຕເທສນາ
ກາຣຓຸປ຺ປາທສ຺ສ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ປຣຊ຺ຌາສຍປຸຈ຺ຉາວສິການໍ ວິສຸໍ ຄຫຓໍຯ ຕຖາ ຫິ ຘມ຺ມທາຍາທສຸຕ຺ຕາທີນໍ
(ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໙) ອາມິສຸປ຺ປາທາທິເທສນານິມິຕ຺ຕໍ ‘‘ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ປເຣສໍ ປຸຈ຺ຉໍ ວິນາ ອຊ຺ຌາສຍເມວ ນິມິຕ຺ຕໍ ກຕ຺
ວາ ເທສິໂຕ ປຣຊ຺ຌາສໂຍຯ ປຸຈ຺ຉາວເສນ ເທສິໂຕ ປຸຈ຺ຉາວສິໂກຕິ ປາກໂຏວາຍມຕ຺ໂຖຯ

ອນຊ຺ຌິຏ຺ໂຐຕິ ປຸຈ຺ຉາທີນາ ອນຊ຺ເຌສິໂຕ ອຍາຈິໂຕ, ອຕ຺ຕໂນ ອຊ຺ຌາສເຍເນວ ກເຖຕິ ຘມ຺ມຕນ຺ຕິຄປນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍຯ
ຫາໂຣຕິ ອາວຬິ ຍຖາ ‘‘ມຸຕ຺ຕາຫາໂຣ’’ຕິ, ສ຺ເວວ ຫາຣໂກ, ສມ຺ມປ຺ປຘານສຸຕ຺ຕນ຺ຕານໍ ຫາຣໂກ ຕຖາຯ ອນຸປຸພ຺ເພນ ຫິ ສໍຍຸຕ຺ຕ
ເກ ນິທ຺ທິຏ຺ຐານໍ ສມ຺ມປ຺ປຘານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕານໍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕານໍ ອາວຬິ ‘‘ສມ຺ມປ຺ປຘານສຸຕ຺ຕນ຺ຕຫາຣໂກ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຕຖາ
ອິທ຺ທິປາທຫາຣກາທີຯ ອິທ຺ທິປາໄທນ຺ທ຺ຣິຍພລໂພຊ຺ຌງ຺ຄມຄ຺ຄງ຺ຄສຸຕ຺ຕນ຺ຕຫາຣໂກຕິ ປຸພ຺ພປເທສຸ ປຣປທໂລໂປ,

ທ຺ວນ຺ທຄພ຺ຠສມາໂສ ວາ ເອໂສ, ເປຍ຺ຍາລນິທ຺ເທໂສ ວາ໚ ເຕສນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕສຸຕ຺ຕານໍ໚

ປຣິປ຺ກາຕິ ປຣິຓຕາ໚ ວິມຸຕ຺ຕິປຣິປາຈນີຍາຕິ ອຣຫຕ຺ຕຜລໍ ປຣິປາເຈນ຺ຕາ ສທ຺ທິນ຺ທ຺ຣິຍາທໂຍ ຘມ຺ມາ໚ ຂເຍຕິ ຂຍນ຺ຕໍ, ຂຍກາຣຓຠູຕາຍ ວາ ຘມ຺ມເທສນາຍ໚ ອຊ຺ຌາສຍນ຺ຕິ ອຘິມຸຕ຺ຕີ໚ ຂນ຺ຕິນ຺ຕິ ທິຏ຺ຐິນິຊ຺ຌານກ຺ຂນ຺ຕີ໚ ມນນ຺ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ໚ ອຠິນີຫາຣນ຺ຕິ ປຕິຘານໍ໚ ພຸຊ຺ຌນຠາວນ຺ຕິ ພຸຊ຺ຌນສຠາວໍ, ພຸຊ຺ຌນາກາຣໍ ວາ໚ ອເວກ຺ຂິຕ຺ວາຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕ຺ວາ, ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວາ໚

ຈຕ຺ຕາໂຣ ວຓ຺ຓາຕິ ຈຕ຺ຕາຣິ ກຸລານິ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ວາ ຣູປາທິປ຺ປມາຓາ ສຕ຺ຕາ໚ ມຫາຣາຊາໂນຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ເທ ວາ໚ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ ກີ, ປຎ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ຘາ ກິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚

ກສ຺ມາຕິ ອາຫ "ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ທີ"ຕິອາທີ໚ ວຓ຺ຓາວຓ຺ເຓຕິ ນິມິຕ຺ເຕ ກຸມ຺ມໍ, ວຓ຺ຓສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ "ອຈ຺ຉຣິຍໍ ອາວຸໂສ"ຕິ ອາທີນາ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໒) ຠິກ຺ຂຸສງ຺ເຆນ ວຸຕ຺ໂຕປີ ວຓ຺ໂຓ ສງ຺ຄຫິໂຕ໚ ຕມ຺ປີ ທີ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕີ ກຕ຺ວາ "ອຕ຺ຖິ ຠິກ຺ຂເວ ອຎ຺ເຎ ຘມ຺ມາ"ຕິອາທີນາ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໒໘) ອຸປຣິ ເທສນໍ ອາຣຠິສ຺ສຕີ໚ ຕເທວ ວິວຣຕິ "ອາຈຣິໂຍ"ຕິອາທີນາ໚ "ມມໍ ວາ ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວຓ຺ຓໍ ຠາເສຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ວຓ຺ຓໍ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕີ ກຕ຺ວາ ເທສິຕ຺ຕາ ອາຫ "ອນ຺ເຕວາສີ ວຓ຺ຓ"ນ຺ຕີ໚ ອິທານິ ປາຬິຍາ ສມ຺ພນ຺ຘໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອິຕິ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ໚ ເທສນາກຸສໂລຕິ "ອິມິສ຺ສາ ອຏ຺ຐຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຍໍ ເທສນາ ສມ຺ຠາວຕີ"ຕິ ເທສນາຍ ກຸສໂລ, ເອເຕນ ປກຣຓານຸຄຸຕໍ ຠຄວໂຕ ໂຖມນມກາສີ໚ ເອສາ ທີ ສໍວຓ຺ຓການໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປກຣຓາຘິຄຕຸເຕນ ຠຄວໂຕ ໂຖມນາ໚ ວາ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອຸປມານສມຸຈ຺ຈຍ
ສໍສຍວຈນໂວສ຺ສຄ຺ຄປທປູຣຓສທິສວິກປ຺ປາທີສຸ ພຫູສ຺ວຕ຺ເຖສຸ ທິສ຺ສຕີ໚ ຕຖາ ເຫສ "ປຓ຺ຑິໂຕວາປີ ເຕນ ໂສ"ຕິອາທີສຸ ອຸປມາເນ ທິສ຺ສຕີ, ສທິສຠາເວຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ "ຕໍ ວາປີ ຘີຣາ ມຸນີ ປເວທຍນ຺ຕີ"ຕິອາທີສຸ (ສຸ໚ ນິ໚໒໑໓) ສມຸຈ຺ຈເຍ໚ "ເກ ວາ ອິເມ ກສ຺ສ ວາ"ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ໚ ໒໙໖) ສໍສເຍ໚ "ອຍໍ ວາ (ອຍຎ຺ຈ) (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໑໘໑) ອິເມສໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ສພ຺ພພາໂລ ສພ຺ພມູຬ຺ໂຫ"ຕິອາທີສຸ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໑໘໑) ວຈນໂວສ຺ສຄ຺ເຄ໚ "ນ ວາຍໍ ກຸມາຣໂກ ມຕ຺ຕມຎ຺ຎາສີ"ຕິອາທີສຸ (ສໍ໚ ນິ໚ ໔໚໑໕໔) ປທປູຣເຓ໚ "ມຎ຺ຎໍ ວາ ມຎ຺ຎຕິ ພາໂລ, ຍາວ ປາປໍ ນ ປຈ຺ຈຕີ"ຕິອາທີສຸ (ຘ໚ ປ໚ ໖໙) ສທິເສ໚ "ເຍ ທີ ເກຈິ ຠິກ຺ຂເວ, ສມຓາ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ວາ"ຕິອາທີສຸ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໑໗໐; ສໍ໚ ນິ໚ ໕໚໑໐໙໘) ວິກປ຺ເປ໚ ອິຘາປີ ວິກປ຺ເປເຍວ໚ ມມ ວາ ຘມ຺ມສ຺ສ ວາ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາຕິ ວິວິຘາ ວິສໍ ວິກປ຺ປນສ຺ສ ໂຊຕກຕ຺ຕາຕິ ອາຫ "ວາ-ສທ຺ໂທ ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ"ຕິ໚ ປຣ-ສທ຺ໂທ ປນ ອຕ຺ເຖວ ອຎ຺ຎຕ຺ໂຖ "ອຫຎ຺ເຈວ ໂຂ ປນ ຘມ຺ມໍ ເທເສຍ຺ຍໍ, ປເຣ ຈ ເມ ນ ອາຊາເນຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ທີ໚ ນິ໚ ໒໚໖໔; ມ໚ ນິ໚ ໑໚໒໘໑; ໒໚໓໓໗; ມຫາວ໚ ໗, ໘) ອຕ຺ຖິ ອຘິກຕ຺ໂຖ "ອິນ຺ທ຺ຣິຍປໂຣປຣິຍຕ຺ຕ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ວິກ໚ ໘໑໔; ອ໚ ນິ໚ ໑໐໚໒໑; ມ໚ ນິ໚ ໑໚໑໔໘; ປຏິ໚ ມ໚ ໑໚໖໘; ໑໚໑໑໑) ອຕ຺ຖິ ປຈ຺ຉາຠາຄຕ຺ໂຖ "ປຣໂຕ ອາຄມິສ຺ສຕີ"ຕິອາທີສຸ໚ ອຕ຺ຖິ ປຈ຺ຈນີກຕ຺ໂຖ "ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຣປ຺ປວາທໍ ສຫຘມ຺ເມນ ສຸນິຄ຺ຄຫີຕໍ ນິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ"ຕິອາທີສຸ (ທີ໚ ນິ໚ ໒໚໑໖໘; ສໍ໚ ນິ໚ ໕໚໘໒໒; ອ໚ ນິ໚ ໘໚໗໐; ອຸທາ໚ ໕໑) ອິຘາປີ ປຈ຺ຈນີກຕ຺ໂຖຕິ ທສ຺ເສຕິ "ປຏິວິຣຸທ຺ຘາ ສຕ຺ຕາ"ຕິ ອິມິນາ໚ ສາສນສ຺ສ ປຈ຺ຈນີກຠູຕາ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກາ ສຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ຕ-ສທ຺ໂທ ປເຣຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ອວຓ຺ຓກາສນກິຣິຍາວິສິຏ຺ຐໍ ປຣາມສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ເຍ ອວຓ຺ຓໍ ວທນ຺ຕິ, ເຕສູ"ຕິ໚

ນນຸ ເຕສໍ ອາຆາໂຕ ນຕ຺ຖິ ຄຸຓມຫຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ອຖ ກສ຺ມາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕທປເນຕິ "ກິຎ຺ຈາປີ"ຕິ ອາທີນາ໚ ກິຎ຺ຈາປີ ນຕ຺ຖິ, ອຖ ໂຂ ຕຖາປີຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອີທິເສສຸປີຕິ ເອຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ຠາວນຕ຺ໂຖ, ເຕນ ຣຕນຕ຺ຕຍນິມິຕ຺ຕມ຺ປີ ອກຸສລຈິຕ຺ຕໍ ນ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ, ປເຄວ ວຏ຺ຏາມິສໂລກາມິສນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ສມ຺ຠາເວຕິ໚ ປຣິຍຕ຺ຕິຘມ຺ໂມເຍວ ສຫຘມ຺ມນຍນຏ຺ເຐນ ເນຕ຺ຕີຕິ ຘມ຺ມເນຕ຺ຕີ໚ ອາຫນຕີຕິ ອາກຸໂສ ຆຏ຺ເຏຕິ, ຫີສຕິ ວາ, ວິພາເຘຕິ, ອຸປຕາເປຕິ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ກຕ຺ຖຈິ "ເອຕ຺ຖາ"ຕິ ປາໂຐ ທິສ຺ສຕິ, ໂສ ປຈ຺ຉາລິຂິໂຕ ໂປຣາຓປາຐານຸຄຕາຍ ຏີກາຍ ວິໂຣຘຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຖຍຸຕ຺ຕິຍາ ຈ ອຠາວ ໂຕ໚ ຍທິປີ ໂທມນສ຺ສາທໂຍ ຈ ອາຫນນ຺ຕິ, ໂກເປເຍວ ປນາຍໍ ນິຣຸຬ຺ໂຫຕິ ທສ຺ເສຕິ "ໂກປສ຺ເສຕໍ ອຘິວຈນ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ໚ ອວຍ ວຕ຺ຖຸຫິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ປຣິຍາເຍນ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ເອວມາຫ໚ ອຘິວຈນນ຺ຕິ ຈ ອຘິກິຈ຺ຈ ປວຕ຺ຕໍ ວຈນໍ, ປສິທ຺ຘໍ ວາ ວຈນໍ, ນາມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ເອວມິຕເຣສຸປີ໚ ເອຕ຺ຖ ຈ ສຠາວຘມ຺ມໂຕ ອຎ຺ຎສ຺ສ ກຕ຺ຕຸອຠາວໂຊຕນຕ຺ຖໍ "ອາຫນຕີ"ຕິ ກຕ຺ຕຸຕ຺
ເຖ ອາຆາຕສທ຺ທໍ ທສ຺ເສຕີ໚ ອາຫນຕີຕິ ເອເຕນ, ອາຫນນມຕ຺ຕໍ ວາ ອາຆາໂຕຕິ ກຣຓຠາວຕ຺ຖາປີ ສມ຺ຠວນ຺ຕີເຍວ໚ "ອປ຺ປຕີ
ຕາ"ຕິ ເອຕສ຺ສຕ຺ໂຖ "ອຕຸຏ຺ຐາ ອໂສມນສ຺ສິກາ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ, ອິທໍ ປນ ປາກຏປຣິຍາເຍນ ອປ຺ປຈ຺ຈຍສທ຺ທສ຺ສ ນິພ຺ພຈນທສ຺ສນໍ, ຕມ຺ມຸເຂນ ປນ ນ ປຈ຺ເຈຕີ ເຕນາຕິ ອປ຺ປຈ຺ຈໂຍຕິ ກາຕພ຺ພໍ໚ ອຠິຣາຘຍຕີຕິ ສາຘຍຕີ໚ ເອຕ຺ຖາຕິ ເອເຕສຸ ຕີສຸ ປເທສຸ໚ ທ຺ວີຫີຕິ ອາຆາຕອນຠິຣທ຺ທິປເທຫີ໚ ເອເກນາຕິ ອປ຺ປຈ຺ຈຍປເທນ໚ ເອຕ຺ຕເກສຸ ຄຫິເຕສຸ ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕາ ອຄ຺ຄຫິຕາ ສິຍຸໍ, ນ ຈ ສກ຺ກາ ເຕປີ ອຄ຺ຄຫິຕຸໍ ເອກຸປ຺ປາທາທິສຠາວຕ຺ຕາຕິ ໂຈທນໍ ວິໂສເຘຕຸໍ "ເຕສ"ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕສນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ສງ

ຂາຣກ຺ຂນ຺ຘເວທນາກ຺ຂນ຺ເຘກເທສານ໌ໍ. ເສສານນ຺ຕິ ສຄ຺ຒາວິຄ຺ຒາຕາວສິຍ຺ຖສງຂາຣກ຺ຂນ຺ເຘກເທສານ໌ໍ. ກຣຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ປາທ
ນ໌ໍ. ອາໝາຕາທີນຄ຺ຫີ ປວຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈຍສມວາຍນ໌ ອິຘ ''ກຣຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປນ ອຕ຺ຖໂຕ ອຸປ຺ປາທນເມວ. ຕທນຸປ຺
ປາທນຄ຺ຫີ ສນ຺ຘາຍ ປາລຸອິຍໍ ''ນ ກຣຕິຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕເມວ ຍຖາຣຫໍ ເອກຸປ຺ປາທນິໂຣຘາຣມ຺ມຕາວຕ຺ຖຸກາວໂຕ.

ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ມໂນປໂທເສ. ''ເຕສຸ ອວຕ຺ຕກາາສເກສູ''ຕິ ອິມິນາ ອາຘາຣຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມໍ ທສ຺ເສຕິ. ນິມິຕ຺ຕຕ຺ເຖ, ກາວລກ຺ຂເຕ
ວາ ເອຕໍ ກຸມ຺ມນ຺ຕິ ອາຫ ''ຕສ຺ມິ ວາ ອວຕ຺ເຕ''ຕິ. ນ ຫິ ອຄຸໂຕ, ນິນ຺ທາ ວາ ໂກປໂທມນສ຺ສານ໌ ອາຘາໂຣ ສມ຺ກວຕິ
ຕພ຺ກາສກາຍຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຕສໍ. ອສ຺ສຖາຕິ ສຕ຺ຕມິຍາ ຣູປ໌ ເຈ-ສທ຺ທໂຍເຄນ ປຣິກປ຺ປນວິສຍຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ກເວຍ຺ຍາຖາ''ຕິ
ອິມິນາ. ''ກເວຍ຺ຍາຖ ເຈ, ຍທິ ກເວຍ຺ຍາຖາ'ຕິ ຈ ວທນ຺ໂຕ 'ຍຖາກ຺ກມໍ ປຸພ຺ພາປຣໂຍຄິໂນ ເອເຕ ສທ຺ທາ'ຕິ ຄາເປຕິ''ຕິ ວທນ຺
ຕິ. ''ກຸປິຕາ ໂກເປນ ອນຕ຺ຕມນາ ໂທມນສ຺ເສນາ''ຕິ ອິມິນາ ''ເອວໍ ປຖເມນ ນເຍນາ''ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ
ອຕ຺ຖນ຺ຕຣາກາວທສ຺ສເນນ ສມຕ຺ເຖຕິ. ''ຕຸມ຺ຫາກ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມານຕ຺ໂຖ ''ຕຸມ຺ຫ''ນ຺ຕິ ເອໂກ ສທ຺ໂທ ''ອມ຺ຫາກ''ນ຺ຕິ ອິມິ
ນາ ສມານຕ຺ໂຖ ''ອມ຺ຫ''ນ຺ຕິ ສທ຺ໂທ ວິຍ ຍຖາ ''ຕສ຺ມາ ຫິ ອມ຺ຫໍ ທຫຣາ ນ ມິຍເຣ''ຕິ (ຊາ. ໑.໑໐.໓) ອາຫ ''ຕຸມ຺ຫາກໍເຍ
ວາ''ຕິ. ອຕ຺ຖວສາ ລິງຄວິປຣິຍາໂຍຕິ ກຕ຺ວາ ''ຕາຍ ຈ ອນຕ຺ຕມນຕາຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ''ອນ຺ຕຣາໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສມຕຘມ຺ມວິເສ
ສານນ຺ຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປກຣຕໂຕ ວິຄ຺ຄາຍມານຕ຺ຕາ, ວິຄ຺ຄາຍມານຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ສທ຺ທສ຺ສ ປໂຍເຄ ກາມຈາຣຕ຺ຕາ ''ປຖມຊ຺ຊາ
ນາທີນໍ ອນ຺ຕຣາໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອຕ຺ຖ ຈ ''ອນ຺ຕຣາໂຍ''ຕິ ອິທໍ ມໂນປໂທສສ຺ສ ອກຣຕິຍຕາຍ ກາາຣຕາວຈນໍ. ຍສ຺ມາ ຕຸມ຺ຫາກ
ເມວ ເຕນ ໂກປາທີນາ ປຖມຊ຺ຊານາທີນມນ຺ຕຣາໂຍ ກເວຍ຺ຍ, ຕສ຺ມາ ເຕ ໂກປາທີປຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕາ ອາໝາຕາທໂຍ ນ ກຣຕິ
ຍາຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ, ເຕນ ''ນາຫໍ ສພ຺ພຄ຺ຄູ''ຕິ ອິສ຺ສຣກາເວນ ຕຸມ຺ເຫ ຕໂຕ ນິວາເຣມິ, ອຖ ໂຂ ອິມິນາວ ກາຣເຕນາຕິ ທສ຺ເສ
ຕິ. ຕໍ ປນ ກາາຣຕາວຈນໍ ຍສ຺ມາ ອາທີນວວິກາວນ໌ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ''ອາທີນວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ''ຕິ ເຫຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ.

ໂສ ປນ ມໂນປໂທໂສ ນ ເກວລໍ ກາລນ຺ຕຣກາວິໂນເຍວ ທີຕສ຺ຂສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍກໂຣ, ອຖ ໂຂ ຕງຂຕປວຕ຺ຕນາຣຫສ຺ສປີ ທີຕ
ສຸຂສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍກໂຣຕິ ມໂນປໂທເສ ອາທີນວໍ ທລຸຫຕຣໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອປີ ນູ''ຕິອາທິມາຫາຕິປີ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ.
ປເຣສນ຺ຕິ ເຍ ອຕ຺ຕໂຕ ອຄ຺ເຄ, ເຕສນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ນ ປນ ''ປເຣ ອວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍ ປຜິວິຣຸທ຺ຘສຕ຺ຕານນ຺ຕິ
ອາຫ ''ເຍສໍ ເກສຄ຺ຈິ''ຕິ. ຕເທວຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖຕິ ''ກຸປິໂຕ ຫິ''ຕິອາທີນາ. ປາລຸອິຍໍ ສຸກາສິຕທຸພ຺ກາສິຕວຈນຊານນມ຺ປິ
ຕທຕ຺ຖຊານເນເນວ ສິທ຺ຘນ຺ຕິ ອາຫ ''ສຸກາສິຕທຸພ຺ກາສິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖ''ນ຺ຕິ.

ອນ຺ຘໍຕມນ຺ຕິ ອນ຺ຘກາວກຣໍ ຕມໍ, ອຕິວິຍ ວາ ຕມໍ. ຍໍ ນຣໍ ສຫເຕ ອກິກວຕິ, ຕສ຺ສ ອນ຺ຘຕມນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ຍນ຺ຕິ ວາ
ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ປຈ຺ຈຕ຺ຕວຈນໍ, ຍສ຺ມິ ກາເລ ສຫເຕ, ຕທາ ອນ຺ຘຕມໍ ໂຫຕິຕິ ອຕ຺ໂຖ , ກາາຣຕນິທ຺ເທໂສ ວາ, ເຍນ ກາຣເຕນ ສຫ
ເຕ, ເຕນ ອນ຺ຘຕມນ຺ຕິ. ເອວໍ ສຕິ ຍໍຕໍ-ສທ຺ທານໍ ນິຈ຺ຈສມ຺ພນ຺ຘຕ຺ຕາ ''ຍທາ''ຕິ ອຊ຺ຊາຫຣິຕພ຺ພໍ. ກິຣິຍາປຣາມສນໍ ວາ ເອ
ຕໍ, ''ໂກໂຘ ສຫເຕ''ຕິ ຍເທຕໍ ໂກຘສ຺ສ ອກິກວນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອຕໍ ອນ຺ຘຕມນ຺ຕິ. ຕໂຕ ຈ ກຸທ຺ໂຘ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຕິ, ກຸທ຺ໂຘ ຘມ຺ມໍ
ນ ປສ຺ສຕິຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ອຕ຺ຖໍ ຘມ຺ມນ຺ຕິ ປາລຸອິອຕ຺ຖໍ, ປາລຸອິຘມ຺ມຄ຺ຈ. ຈິຕ຺ຕປ຺ປໂກປໂນຕິ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປກຕິກາວວິຊຫເນນ
ປທູສໂກ. ອນ຺ຕຣໂຕຕິ ອພ຺ການ຺ຕຣໂຕ, ຈິຕ຺ຕໂຕ ວາ ໂກຘວເສນ ກຍໍ ຊາຕໍ. ນ຺ຕິ ຕຖາສກາວໍ ໂກຘໍ, ໂກຘສ຺ສ ວາ ອນຕ຺ຖຊນ
ນາທິປ຺ປກາຣໍ.

ສພ຺ພຕ຺ຖາປີຕິ ສພ຺ເພສຸປີ ປຖມທຸຕິຍຕຕິຍນເຍສຸ. ''ອວຕ຺ເຕ ປຜິປຊ຺ຊິຕພ຺ພາກາຣ''ນ຺ຕິ ອຘິກາໂຣ. ອວຕ຺ຕກາາສການ
ມວິສຍຕ຺ຕາ ''ຕຕ຺ຣາ''ຕິ ປທສ຺ສ ຕສ຺ມິ ອວຕ຺ເຕຕິ ອຕ຺ໂຖວ ທສ຺ສິໂຕ. ອກູຕນ຺ຕິ ກຕ຺ຕຸກູຕໍ ວຈນໍ, ຍໍ ວຈນໍ ອກູຕໍ ໂຫຕິຕິ
ອຕ຺ໂຖ. ອກູຕໂຕຕິ ປນ ອກູຕຕາກິຣິຍາວ ກາວປ຺ປຘານຕ຺ຕາ, ກາວໂລປຕ຺ຕາ ຈາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ອກູຕກາເວເນວາ''ຕິ ອິມິນາ.
''ອິຕິເປຕ''ນ຺ຕິອາທິ ນິພ຺ເພຖນາກາຣນິທສ຺ສນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ກຖ''ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຣາຕິ ຕສ຺ມິ ວຈເນ. ໂຍຊນາຕິ ອຘິປ຺
ປາຍປໂຍຊນາ. ຕຸຕ຺ຫີຕິ ອກາສນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ກາວນປຸ໌ສໂກ ເຈສ. ''ອິຕິເປຕໍ ອກູຕ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ ''ຍໍ ຕຸມ຺ເຫຫີ''ຕິອາທີນາ
ຕທຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ. ອິມິນາປີຕິ ປີ-ສທ຺ເທນ ອເນກວິຘໍ ກາຣຕໍ ສມ຺ປິຕ຺ເຫຕິ. ກາຣຕສຣູປມາຫ ''ສພ຺ພຄ຺ຄຸເຍວາ''ຕິອາທີນາ.
ເອວ-ສທ຺ໂທ ຕີສຸປີ ປເທສຸ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ, ສພ຺ພຄ຺ຄຸກາວໂຕ ນ ອສພ຺ພຄ຺ຄູ, ສ຺ວາກ຺ຂາຕຕ຺ຕາ ນ ທຸຣກ຺ຂາໂຕ, ສຸປ຺ປຜິປນ຺ນຕ຺
ຕາ ນ ທຸປ຺ປຜິປນ຺ໂນຕິ ອິມິນາປີ ກາຣເຕນ ນິພ຺ເພເຖຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ''ກສ຺ມາ ປນ ສພ຺ພຄ຺ຄູ''ຕິອາທິປຜິໂຈທນາຍປີ
ຕໍກາຣຕທສ຺ສເນນ ນິພ຺ເພເຖຕພ຺ພເມວາຕິ ອາຫ ''ຕຕ຺ຣ ອິທຄ຺ຈິທຄ຺ຈ ກາຣຕ''ນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຣາຕິ ເຕສຸ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕາທີສຸ.
ອິທຄ຺ຈ ອິທຄ຺ຈ ກາຣຕນ຺ຕິ ອເນກວິເຘນ ກາຣຕານຸກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ''ນ ສພ຺ພຄ຺ຄູ''ຕິອາທິວຈນໍ ນິພ຺ເພເຖຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺
ໂຖ. ຕຕ຺ຣິທໍ ກາຣຕໍ – ສພ຺ພຄ຺ຄູ ເອວ ອມ຺ຫາກໍ ສຕ຺ຖາ ອວິປຣິຕຘມ຺ມເທສນຕ຺ຕາ. ສ຺ວາກ຺ຂາໂຕ ເອວ ຘມ຺ໂມ ເອການ຺ຕນິຍ຺

ຍານິກຕ຺ຕາຯ ສຸປ຺ປຝິປນ຺ໂນ ເອວ ສງ຺ໂຆ ສໍກິເລສຣທິຕຕ຺ຕາຕິຯ ກາຣຕານຸກາຣຕາທສ຺ສນມ຺ເປຕ຺ຖ ອສພ຺ພລ຺ລຸຕາທິວຈນ-ນິພ຺ເພຄນເນວ ຕຖາທສ຺ສນສ຺ສ ເຕສມ຺ປິ ກາຣຕກາວໂຕຕິ ທຝ຺ຄພ຺ພໍຯ ກາຣຕາກາຣຕມ຺ປີ ຫິ "ກາຣຕ"ນ຺ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕິ, ປ຺ຕິຝ຺ຄານປຕິຝ຺ຄານມ຺ປີ "ປ຺ຕິຝ຺ຄານ"ນ຺ຕ຺ເວວ ຍຖາ "ຕິເຕຫິ ກຕ຺ຕໍ ສິນິທ຺ຆໍ, ປ຺າສາເທ ຆມ຺ມຍ຺ຊຊາຍຕິ"ຕິຯ ທຸຕິຍໍ ປ຺ທນ຺ຕິ "ອຕຈ຺ຉ"ນ຺ຕິ ປ຺ທໍຯ ປຄມສ຺ສ ປ຺ທສ຺ສາຕິ "ອກູຕ"ນ຺ຕິ ປ຺ທສ຺ສຯ ຈຕຸຕ຺ຖນ຺ຕິ "ນ ຈ ປ຺ເນຕໍ ອມ຺ເຫສຸ ສໍວິຊ຺ຊຕິ"ຕິ ປ຺ທໍຯ ຕຕິຍສ຺ສາຕິ "ນຕ຺ຖິ ເຈຕໍ ອມ຺ເຫສູ"ຕິ ປ຺ທສ຺ສຯ ວິວິຆເນກຕ຺ເຖເຍວ ປ຺ວຕ຺ຕໍ ວຈນໍ ວິວຈນໍ, ຕເທວ ເວວຈນໍ, ວຈນນ຺ຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ ສທ຺ເທນ ວຈນີຍຕ຺ຕາ "ກຄວາຕິ ວຈນໍ ເສຝ຺ຄໍ, ກຄວາຕິ ວຈນມຸຕ຺ຕມ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ອຝ຺ຄຯ ໑໗໑ ມຯ ນິຯ ອຝ຺ຄຯ ໑໗໑; ອຯ ນິຯ ໑ຯຣູປາທິວຄ຺ຄວຕ຺ຕນາ; ປ຺າຣາຯ ອຝ຺ຄຯ ໑໗໑) ວິຍຯ ນານາສກາວໂຕ ວິຄຕໍ ວຈນໍ ຍສ຺ສາຕິ ເວວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ, ປ຺ຣິຍາຍວຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ກສ຺ມາ ປ຺ເນຕ຺ຖ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ນນຸ ເອເກາປ຺ທວເສເນວ ອຝິປ຺ເປໂຕ ອຕ຺ໂຖ ສິທ຺ໂຆ, ເອວໍ ສິທ຺ເຆ ສຕິ ກິເມ ເຕ ເຕນ ປ຺ຣິຍາຍວຈເນນຯ ຕເທຕລ຺ຫິ ຄນ຺ຖຄາຣວາທິອເນກໂທສກຣໍ, ຍທິ ຈ ຕໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ຕເທວ ວຸຕ຺ຕໍ ອສ຺ສ, ນ ຕທລ຺ລນ຺ຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ເທສນາກາເລ, ຫິ ອາຍຕິລ຺ຈ ກສ຺ສຈິ ກຖລ຺ຈິ ຕທຕ຺ຖປ຺ຝິເວຆນຕ຺ຖໍ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເທສນາປ຺ຝິຄ຺ຄາຫເກສຸ ຫິ ໂຍ ເຕສໍ ປ຺ຣິຍາຍວຈນານໍ ຍໍ ປຸພ຺ເພ ສງ຺ເກຕໍ ກໂຣຕິ "ອິທມິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ວຈນ"ນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ເຕເນວ ຕທຕ຺ຖປ຺ຝິເວໂຆ ໂຫຕິຯ ອປິຈ ຕສ຺ມິ ຂເຕ ວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານໍ ອລ຺ລວິຫິຕານໍ ວິປ຺ຣິຍາຍານໍ ອລ຺ເລນ ປ຺ຣິຍາເຍນ ຕທຕ຺ຖາວໂພຆນຕ຺ຖມ຺ປີ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍລ຺ຫິ ເຍ ນ ສຸຕນ຺ຕິ, ຕປ຺ປ຺ຣິຫາຍນວເສນ ເຕສໍ ສພ຺ພຖາ ປ຺ຣິປຸຕ຺ຕສ຺ສ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອນວໂພໂຆ ສິຍາ, ປ຺ຣິຍາຍວຈເນ ປນ ວຸຕ຺ເຕ ຕພ຺ພເສນ ປ຺ຣິປຸຕ຺ຕຕມຕ຺ຖາວໂພໂຆ ໂຫຕິຯ ອຖ ວາ ມນ຺ທພຸທ຺ຆີນໍ ປຸນປ຺ປຸນໍ ຕທຕ຺ຖລກ຺ຂເຕນ ອສມ຺ໂມຫນຕ຺ຖໍ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມນ຺ທພຸທ຺ຆີນລ຺ຫິ ເອເກເນວ ປ຺ເທນ ເອກຕ຺ຖສ຺ສ ສລ຺ລກ຺ຂເຕນ ສມ຺ໂມໂຫ ໂຫຕິ, ອເນເກນ ປ຺ຣິຍາເຍນ ປນ ເອກຕ຺ຖສ຺ສ ສລ຺ລກ຺ຂເຕນ ຕຖາສມ຺ໂມໂຫ ນ ໂຫຕິ ອເນກປ຺ປ຺ວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ເຕນ ເອກຕ຺ເຖເຍວ ປ຺ວຕ຺ຕສທ຺ເທນ ຍຖາຝິປ຺ເປຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ນິຈ຺ຉິຕຕ຺ຕາຯ

ອປິໂຣ ນໂຍ – "ອເນເກປີ ອຕ຺ຖາ ສມານພ຺ຍລ຺ຊນາ ໂຫນ຺ຕິ"ຕິ ຍາ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣປ຺ຣິກປ຺ປນາ ສິຍາ, ຕສ຺ສາ ປ຺ຣິວຊ຺ຊນຕ຺ຖມ຺ປີ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອເນເກສມ຺ປີ ຫິ ອຕ຺ຖານໍ ເອກປ຺ທວຈນີຍຕາວເສນ ສມານພ຺ຍລ຺ຊນຕ຺ຕາ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ປ຺ທສ຺ສ "ອຍມຕ຺ໂຖ ນຸ ໂຂ ອຝິປ຺ເປໂຕ, ອຸທາຫຸ ອຍມຕ຺ໂຖວາ"ຕິ ປ຺ວຕ຺ຕໍ ໂສຕູນມຕ຺ຖນ຺ຕຣປ຺ຣິກປ຺ປນໍ ເວວຈນໍ ອລ຺ລມລ຺ລໍ ເກທກວເສນ ປ຺ຣິວຊ຺ເຊຕິຯ ວຸຕ຺ຕລ຺ຈ –

"ເນກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິຍາ ສທ຺ໂທ, ນ ວິເສສຕ຺ຖລາປ຺ໂກ;

ປ຺ຣິຍາເຍນ ຍຸຕ຺ໂຕ ຕຸ, ປ຺ຣິຍາໂຍ ຈ ເກທໂກ"ຕິຯ

ອປິໂຣ ນໂຍ – ອນລ຺ລສ຺ສາປີ ປ຺ຣິຍາຍວຈນສ຺ສ ວຈເນ ອເນກາຫິ ຕາຫິ ຕາຫິ ນາມປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິຫິ ເຕສໍ ເຕສໍ ອຕ຺ຖານໍ ປ຺ລ຺ລາປນຕ຺ຖມ຺ປີ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ຫິ ປ຺ຣິຍາຍວຈເນ ວຸຕ຺ເຕ "ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ອິທມິທມ຺ປີ ນາມ"ນ຺ຕິ ໂສຕູນໍ ອເນກຆາ ນາມປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິວິຊານນໍຯ ຕໂຕ ຈ ຕໍຕໍປ຺ລ຺ລຕ຺ຕິໂກສລ຺ລໍ ໂຫຕິ ເສຍ຺ຍຖາປີ ນິຆຕ຺ຝຸສຕ຺ເຖ ປ຺ຣິຈຍຕໍຯ ອປີຈ ຆມ຺ມກຖິການໍ ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖປ຺ນິພນ຺ຆນປ຺ຣາວໂພຆນານໍ ສຸຂສິທ຺ຆິຍາປີ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍຯ ຕພ຺ພຈເນນ ຫິ ຆມ຺ມເທສການໍ ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ນິພນ຺ຆເນນ ຄປ຺ເນນ ປ຺ເຣສໍ ໂສຕູນມວໂພຆນໍ ສຸຂສິທ຺ຆໍ ໂຫຕິຯ ອຖ ວາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຆສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ຆມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິປ຺ຝິສມ຺ກິທາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິກາວນຕ຺ຖໍ, ເວເນຍ຺ຍານລ຺ຈ ຕຕ຺ຖ ພິຊວາປນຕ຺ຖໍ ປ຺ຣິຍາຍວຈນໍ ກຄວາ ນິທ຺ທິສຕິຯ ຕທສມ຺ປຕ຺ຕິກສ຺ສ ຫິ ຕຖາວຈນໍ ນ ສມ຺ກວຕິຯ ເຕນ ຈ ປ຺ຣິຍາຍວເຈນ ຍຖາສຸເຕນ ຕສ຺ສໍ ຆມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິປ຺ຝິສມ຺ກິທາສມ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ຕປ຺ປ຺ຣິຈຣເຕນ, ຕທລ຺ລສຸຈຣິຕສມຸປ຺ພ຺ຣູຫເນນ ຈ ປຸລ຺ລສງ຺ຂາຕສ຺ສ ພິຊສ຺ສ ວປນໍ ສມ຺ກວຕິຯ ໂກ ຫິ ອິທິສາຍ ສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິລ຺ລາຍມານາຍ ຕເທຕໍ ນາກິປຕ຺ເຖຍ຺ຍາຕິ, ກິ ວາ ພທຸນາຯ ຍສ຺ສາ ຆມ຺ມຆາຕຸຍາ ສຸປ຺ປ຺ຝິວິທ຺ຆຕ຺ຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຆ ຍຖາ ສພ຺ພສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອປ຺ປ຺ຝິຫຕລາຕຈາໂຣ, ຕຖາ ສພ຺ພສ຺ມິ ສທ຺ທໂວຫາເຣຕິ ເອກມ຺ປີ ອຕ຺ຖໍ ອເນເກຫິ ປ຺ຣິຍາເຍຫິ ໂພເຆຕິ, ນຕ຺ຖິ ຕຕ຺ຖ ທນ຺ຆາຍິຕຕ຺ຕໍ ວິຕ຺ຖາຣິຕຕ຺ຕໍ, ນາປີ ຆມ຺ມເທສນາຍ ຫານິ, ອາເວຕິໂກ ຈາຍໍ ພຸທ຺ຆຆມ຺ໂມຯ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ລາຕສ຺ສ ຫິ ສຸປ຺ປ຺ຝິວິທິຕກາເວນ ປ຺ຝິສມ຺ກິທາລາເຕຫິ ວິຍ ເຕນປີ ລາເຕນ ອຕ຺ເຖ, ຆມ຺ເມ, ນິຣຸຕ຺ຕິຍາ ຈ ອປ຺ປ຺ຝິຫຕວຸຕ຺ຕິຕາຍ ພຸທ຺ຆລີລ຺ອາຍ ເອກມ຺ປີ ອຕ຺ຖໍ ອເນເກຫິ ປ຺ຣິຍາເຍຫິ ໂພເຆຕິ, ນ ປນ ຕສ຺ມິ ສທ຺ທໂວຫາເຣ, ຕຖາໂພຆເນ ວາ ມນ຺ທກາໂວ ສມ຺ມາໂພຆນສ຺ສ ສາຆນຕ຺ຕາ, ນ ຈ ເຕນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ວິຕ຺ຖາຣກາໂວ ເອກສ຺ເສວຕ຺ຖສ຺ສ ເທເສຕພ຺ພສ຺ສ

ສຸພ຺ພິຊານນກາຣຕຕ຺ຕາ, ນາປີ ຕພ຺ພຈເນນ ຈສມ຺ມເທສນາຫານີ ຕສ຺ສ ເທສນາສມ຺ປຕ຺ຕິກາວໂຕ ຯ ຕສ຺ມາ ສາຕ຺ຖກໍ ປຣິຍາຍ ວຈນໍ, ນ ຈາປີ ຕໍ ຄນ຺ຖຄາຣວາທິອເນກໂທສກຣນ຺ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ ຯ ຍໍ ປເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ຍທິ ຈ ຕໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ຕເທວ ວຸຕ຺ຕໍ ອສ຺ສ, ນ ຕທລ຺ຍ"ນ຺ຕິ, ຕມ຺ປີ ນ ຍຸຕ຺ຕໍ ປໂຍຊນນ຺ຕຣສມ຺ກາວໂຕ ຯ ຕເທວ ຫີ ອວຕ຺ວາ ຕທລ຺ຍສ຺ສ ວຈເນນ ເທສນາກ຺ຂເຕ ສ ມາທິຕຈິຕ຺ຕານມ຺ປີ ສມ຺ມເທວ ປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕານໍ ຕໍຕໍປທນ຺ໂຕຄສປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕມາຣພ຺ກ ຕທຕ຺ຖານິຄໂມ ໂຫຕິ, ອິຕຣຖາ ຕສ຺ມີເຍວ ປເທ ປຸນປ຺ປຸນໍ ວຸຕ຺ເຕ ເຕສໍ ຕທຕ຺ຖານຄິຄຕຕາ ສິຍາຕິ ຯ ໂຫນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ –

"ເຍນ ເກນຈິ ອຕ຺ຖສ຺ສ, ໂພຈາຍ ອລ຺ລສທ຺ທໂຕ;

ວິກ຺ຂິຕ຺ຕກມນານມ຺ປີ, ປຣິຍາຍກຖາ ກຕາ ຯ

ມນ຺ທານລ຺ຈ ອມູລ຺ຫຕ຺ຖໍ, ອຕ຺ຖນ຺ຕຣນິເສຈຍາ;

ຕໍຕໍນາມນິຣຸລ຺ຫຕ຺ຖໍ, ປຣິຍາຍກຖາ ກຕາ ຯ

ເທສການໍ ສ຺ກຣຕ຺ຖໍ, ຕນ຺ຕິອຕ຺ຖາວໂພຈເນ;

ຈສມ຺ມນິຣຸຕ຺ຕິໂພຈຕ຺ຖໍ, ປຣິຍາຍກຖາ ກຕາ ຯ

ເວເນຍ຺ຍານໍ ຕຕ຺ຖ ພິຊວາປນຕ຺ຖລ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ;

ຈສມ຺ມຈາຕຸຍາ ລີລ຺ອາຍ, ປຣິຍາຍກຖາ ກຕາ ຯ

ຕເທວ ຕ຺ ອວຕ຺ວານ, ຕທລ຺ເລທີ ປໂພຈນໍ;

ສມ຺ມາປຜິຄ຺ຄຕ຺ຫນ຺ຕານໍ, ອຕ຺ຖາຄິຄມາຍ ກຕ"ນ຺ຕິ ຯ

ອິທໍ ປນ ນິພ຺ເພຄນໍ ອິທີເສເຍວ, ນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ອິທລ຺ຈາ"ຕິອາທິມາຫ ຯ ຕຕ຺ຖ ອວຕ຺ເຕເຍວາຕິ ກາຣຕາປຕິຣູປໍ ວຕ຺ວາ, ອວຕ຺ວາ ວາ ໂທສປ຺ຕິຍ຺ຄາປນວເສນ ນິນ຺ທາຍ ເອວ ຯ ນ ສພ຺ພຕ຺ຖາຕິ ນ ເກວລໍ ອກ຺ໂກສນຂຸໍສນວມ຺ກ ນາທີສຸ ສພ຺ພຕ຺ຖ ນິພ຺ເພຄນໍ ກາຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ຯ ຕເທວຕ຺ຖໍ "ຍທິ ຫີ"ຕິອາທິນາ ປາກຍໍ ກໂຣຕິ ຯ "ສາສງ຺ກນີໂຍ ໂຫຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຕຖານິພ຺ເພເຄຕພ຺ພຕາຍ ກາຣຕເມວ "ຕສ຺ມາ"ຕິ ປຜິນິທ຺ທິສຕິ ຯ "ໂອຍ຺ໂຄສີ"ຕິອາທີ "ນ ສພ຺ພຕ຺ຖາ"ຕິ ເອຕສ຺ສ ວິວຣຕໍ ຯ ຊາຕິນາມໂຄຕ຺ຕກມ຺ມສິປ຺ປອາພາຈ ລິງ຺ຄ ກິເລສ ອາປຕ຺ຕິ ອກ຺ໂກສນສງ຺ຂາເຕທີ ທສທີ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູທີ ຯ ອສີວາສນ ເມວ ຂນ຺ຕິ, ນ ທິຍ຺ຄິນິຊ຺ຊານກ຺ຂມນາທໂຍຕິ ອສີວາສນຂນ຺ຕິ ຯ

໘ ຯ ເອວໍ ອວຕ຺ຕກູມິຍາ ສໍວຕ຺ຕນໍ ກຕ຺ວາ ອິທານີ ວຕ຺ຕກູມິຍາປີ ສໍວຕ຺ຕນໍ ກາຕຸມາຫ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທີ ຯ ຕຕ຺ຖ ອວຕ຺ຕກູ ມິຍນ຺ຕິ ອວຕ຺ຕປ຺ປກາສນຍ຺ຄາເນ ຯ ຕາທິລກ຺ຂຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ "ປລ຺ຈຫາກາເຣທິ ຕາທີ ອິຍ຺ຄານິຍ຺ເຄ ຕາທີ, ຈຕ຺ຕາວີຕິ ຕາທີ, ຕິຕ຺ຕາວີຕິ ຕາທີ, ມຸຕ຺ຕາວີຕິ ຕາທີ, ຕໍນິທ຺ເທສາ ຕາທີ"ຕິ (ມຫານິ ຯ ໓໘) ນິທ຺ເທສເນຍນ ປລ຺ຈສຸ ອຕ຺ເຖສຸ ອິຈ ປຄເມນຕ຺ ເຖນ ຕາທີ ຯ ຕຕ຺ຣາຍໍ ນິທ຺ເທໂສ –

ກຖໍ ອຣຫາ ອິຍ຺ຄານິຍ຺ເຄ ຕາທີ, ອຣຫາ ລາເກປີ ຕາທີ, ອລາເກປີ ຕາທີ, ຍເສປີ, ອຍເສປີ, ປສໍສາຍປີ, ນິນ຺ທາຍປີ, ສຸເຂປີ , ທຸກ຺ເຂປີ ຕາທີ, ເອກລ຺ເຈ ພາຫໍ ຄນ຺ເທນ ລິມ຺ເປຍ຺ຍຸໍ, ເອກລ຺ເຈ ພາຫໍ ວາສິຍາ ຕຈ຺ເຈຍ຺ຍຸໍ, ອມຸສ຺ມີ ນຕ຺ຖິ ຣາໂຄ, ອມຸສ຺ມີ ນຕ຺ຖິ ປຜິໂຍ , ອນຸນຍປຜິພວິປ຺ປຫີໂນ ອຸຄ຺ພາຍິນິຄ຺ພາຍິວີຕິວຕ຺ໂຕ, ອນຸໂຣຈວິໂຣຈສມຕິກ຺ກນ຺ໂຕ, ເອວໍ ອຣຫາ ອິຍ຺ຄານິຍ຺ເຄ ຕາທີ ຕິ (ມຫານິ ຯ ໓໘) ຯ

ວຈນຕ຺ໂຖ ປນ ຕມິວ ທິສ຺ສຕີຕິ ຕາທີ, ອິຏ຺ຐມິວ ອນິຏ຺ຐມ຺ປິ ປສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕສ຺ສ ລກ຺ຂຓໍ ຕາທິລກ຺ຂຓໍ, ອິຏ຺ຐານິຏ຺ເຐສຸ ສມເປກ຺ຂນສພາໂວ។ ອຖ ວາ ຕມິວ ທິສ຺ສເຕ ຕາທີ, ໂສ ເອວ ສພາໂວ, ຕເທວ ລກ຺ຂຓໍ ຕາທິລກ຺ຂຓນ຺ຕິ។ ວຕ຺ຕພູມິຍໍ ຕາທິ ລກ຺ຂຓໍ ທສ຺ເສຕຸມ຺ປິ ສມ຺ພຸໂຌ។ ປຣ-ສທ຺ໂທ ອລ຺ລຕ຺ເຖຕິ ອາຫ ‘‘ເຍ ເກຈີ’’ຕິອາທີ។ ອານນ຺ທນ຺ຕິ ກຸສໍ ປໂມທນ຺ຕີ ຕໍສມ຺ງຄີ ໂນ ສຕ຺ຕາ ເອເຕນາຕິ ອານນ຺ທສທ຺ທສ຺ສ ກຣຓຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສຕິ។ ໂສກນມໂນ ສຸມໂນ, ຈິຕ຺ຕໍ, ໂສກນໍ ວາ ມໂນ ຍສ຺ສາຕິ ສຸມ ໂນ, ຕໍສມ຺ງຄິປຸຄ຺ຄໂລ។ ນນຸ ຈ ຈິຕ຺ຕວາຈກກາເວ ສຕິ ເຈຕສິກສຸຂສ຺ສ ກາວຕ຺ຖຕາ ຍຸຕ຺ຕາ, ປຸຄ຺ຄລວາຈກກາເວ ປນ ຈິຕ຺ຕ ເມວ ກາວຕ຺ໂຖ ສິຍາ, ນ ເຈຕສິກສຸຂໍ, ສຸມນສທ຺ທສ຺ສ ທພ຺ພນິມິຕ຺ຕໍ ປຕິ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຖາ ‘‘ທຓ຺ຑິຕ຺ຕໍ ສີຂິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິອາທີ ຕີ? ສຈ຺ຈເມຕໍ ທພ຺ເພ ອເປກ຺ຂິເຕ, ອິຌ ປນ ຕທນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ເຕນ ທພ຺ເພນ ຍຸຕ຺ຕໍ ມູລນິມິຕ຺ຕກູຕໍ ເຈຕສິກສຸຂເມວ ອ ເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ສຸມນສທ຺ໂທ ປວຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖາປິ ເຈຕສິກສຸຂເມວ ກາວຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕິ, ເຕນາຫ ‘‘ເຈຕສິກສຸຂສ຺ເສຕໍ ອຘິວຈນ’’ນ຺ຕິ។ ເອເຕນ ທີ ວຈເນນ ຕທລ຺ລເຈຕສິການມ຺ປິ ຈິຕ຺ຕປຜິພທ຺ຌຕ຺ຕາ, ຈິຕ຺ຕກິຣິຍຕ຺ຕາ ຈ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂສມ ນສ຺ສພາໂວ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ໂຈທນໍ ນາປຊ຺ຊເຕວ ຣຸລ຺ຫີສທ຺ທຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ຍຖາ ‘‘ປງ຺ກຊ’’ນ຺ຕິ ປຣິຫຣຕິ។ ອຸພ຺ພິລຍຕີຕິ ອຸພ຺ພິລໍ, ກິນ຺ຫຕິ ປຸຣິມາວຕ຺ຖາຍ ວິເສສໍ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຕເທວ ອຸພ຺ພິລາວິຕໍ ປຈ຺ຈຍນ຺ຕຣາຄມາທິວເສນ។ ອຸທ຺ຌໍ ປລວຕີຕິ ວາ ອຸພ຺ພິລາວິຕໍ ອກາຣານໍ ອິກາຣໍ, ອາກາຣລ຺ຈ ກຕ຺ວາ, ຈິຕ຺ຕເມວ ‘‘ເຈຕໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ។ ຕທ຺ນິເຕ ປນ ສິທ຺ເຌ ຕໍ ອພ຺ຍຕິຣິຕ຺ ຕໍ ຕສ຺ມີ ປເທ ວຈນີຍສ຺ສ ສາມລ຺ລກາວໂຕ, ຕສ຺ສ ວາ ສທ຺ທສ຺ສ ນາມປທຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ ກສ຺ສາຕິ ສມ຺ພນ຺ຌິວິເສສານຸໂຍເຄ ‘‘ເຈຕໂສ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ກສ຺ສາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອສ ນໂຍ ອິທິເສສຸ។ ຍາຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ກາຍຈິຕ຺ຕໍ ວາຕປູຣິຕກສ຺ຕາ ວິຍ ອຸທ຺ຌມາຍນາກາຣປ຺ປຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ຕສ຺ສາ ເຄຫສິຕາຍ ໂອທຄ຺ຍປີຕິຍາ ເອຕໍ ອຘິວຈນນ຺ຕິ ສຣູປໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອຸທ຺ຌຈ຺ຈາວຫາ ຍາ’’ຕິອາທິນາ។ ອຸທ຺ຌຈ຺ຈາວຫາຍາຕິ ອຸທ຺ຌຕກາວາວຫາຍ។ ອຸປ຺ປີລາເປຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປີລາວິຕໍ ກໂຣຕີຕິ ອຸພ຺ພິລາປນາ, ສາ ເອວ ປີຕິ, ຕສ຺ສາ។ ຂນ຺ຌວເສນ ຌມ຺ມວິເສສຕ຺ຕໍ ອາຫ ‘‘ອິຌາປີ’’ຕິອາທິນາ។ ອວຕ຺ຕພູມິມເປກ຺ຂາຍ ອປິ-ສທ຺ໂທ ‘‘ອຍມ຺ປີ ປາຣາຊິໂກ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ។ ໑໗໑, ໒໑, ໑໙໗, ໑໗໑, ໑໒໘, ໑໙໗) ວິຍ, ອິຌ ຈ ກິລ຺ຈາປີ ເຕສໍ ກິກ຺ຂູນໍ ອຸພ຺ພິລາວິຕເມວ ນຕ຺ຖິ, ອຖ ໂຂ ອາຍຕິ ກຸລປຸຕ຺ຕານໍ ເອທິເສສຸປີ ຖາເນສຸ ອກຸສລຸປ຺ປຕ຺ຕີ ປຜິເສເຌນ຺ໂຕ ຌມ຺ມເນຕ຺ຕີ ຖເປຕີຕິ។ ທ຺ວີທີ ປເທທີ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ໂຌ, ເອເກນ ເວທນາກ຺ຂນ຺ໂຌ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ‘‘ເຕສໍ ວເສນ ເສສານໍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຌມ຺ມານໍ ກຣຓໍ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕ ເມວາ’’ຕີ ຈ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສກ຺ກາ ວິລ຺ລາຕຸນ຺ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ។ ‘‘ປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວນຕ຺ໂຖ’’ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເຈຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ຍຖາສມ຺ກວໍ ເວທິຕພ຺ໂພ។

ຕຸມ຺ທໍເຍວສ຺ສ ເຕນ ອນ຺ຕຣາໂຍຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ‘‘ອນ຺ຕຣາໂຍ’’ຕິ ອິທໍ ‘‘ອຸພ຺ພິລາວິຕຕ຺ຕສ຺ສ ອກຣຓີຍຕາການວຈນ’’ຕິອາທິນາ ເຫຏ຺ຐາ ອວຕ຺ຕປກ຺ເຂ ອມ຺ເຫທີ ວຸຕ຺ຕນຍານຸສາເຣນ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ອານນ຺ທີໂນ ອຸພ຺ພິລາວິຕາ’’ຕິ ທີປີຕໍ ປີຕິ ເມວ ຄເທຕ຺ວາ ‘‘ເຕນ ອຸພ຺ພິລາວິຕຕ຺ເຕນາ’’ຕິ ວຈນໍ ໂສມນສ຺ສຣທີຕາຍ ປີຕິຍາ ອກາວໂຕ ຕພ຺ພຈເນເນວ ‘‘ສຸມນາ’’ຕິ ທີປີຕໍ ໂສມນສ຺ສມ຺ປີ ສິທ຺ຌເມວາຕິ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອຖ ວາ ໂສມນສ຺ສສ຺ສ ອນ຺ຕຣາຍກຣຕາ ປາກຍາ, ນ ຕຖາ ປີຕິຍາຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ។ ກສ຺ມາ ປເນຕນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ອຕ຺ຖໍ ອວິກາຄໂຕ ມນສິ ກຕ຺ວາ ໂຈເທຕິ។ ອາຈຣິໂຍ ‘‘ສຈ຺ຈ’’ນ຺ຕິ ຕມຕ຺ຖໍ ປຜິຊານິຕ຺ວາ ‘‘ຕໍ ປນາ’’ຕິອາທິນາ ວິກຊ຺ຊພ຺ຍາກຣຓວເສນ ປຣິຫຣຕິ។

ຕຕ຺ຖ ເອຕນ຺ຕິ ອານນ຺ທາທີນມກຣຓີຍຕາວຈນໍ, ນນຸ ກຄວຕາ ວຕ຺ຕັຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌ។ ພຸທ຺ໂຌຕິ ກິຕ຺ຕຍນ຺ຕສ຺ສາຕິ ‘‘ພຸທ຺ໂຌ’’ຕິ ວຈນໍ ຄຸຓານຸສ຺ສຣຓວເສນ ກເຖນ຺ຕສ຺ສ ສາຌຸຊນສ຺ສ។ ກສິເຕນາຕິ ກສິຕາຍ ສກລກາເວນ។ ຊມ຺ພຸທີປສ຺ສາຕິ ເຈຕສ຺ສ ອວຍວກາເວນ ສມ຺ພນ຺ຌິວຈນໍ។ ອປເຣ ປນ ‘‘ຊມ຺ພຸທີປສ຺ສາຕິ ກຣຓວຈນຕ຺ເຖ ສາມິວຈນ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເຕສໍ ມເຕນ ກສິຕຊມ຺ພຸທີປສທ຺ທານໍ ສມານາຌິກຣຓກາໂວ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ, ກຣຓວຈນລ຺ຈ ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖ។ ປເຄວ ເອກເທສໂຕ ປນາຕິ ອປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວເນ។ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ –

‘‘ມາ ໂສຈິ ອຸທາຍິ, ອານນ຺ໂທ ອວີຕຣາໂຄ ກາລໍ ກເຣຍ຺ຍ, ເຕນ ຈິຕ຺ຕປ຺ປສາເທນ ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ເທວຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຍ຺ຍ, ສຕ຺ຕກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ອິມສ຺ມີເຍວ ຊມ຺ພຸທີເປ ມຫາຣຊ຺ຊໍ ກາເຣຍ຺ຍ, ອປິຈ ອຸທາຍິ ອານນ຺ໂທ ທິຏ຺ເຐວ ຌມ຺ເມ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ’’ຕິອາ ທິສຸຕ຺ຕໍ (ອ។ ນີ។ ໓។໗໑) –

ສງ຺ຄຫີຕໍ។ ນ຺ຕິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເຣ ວຸຕ຺ຕໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ។ ເນກ຺ຂມ຺ມສ຺ສິຕນ຺ຕິ ກາມໂຕ ນິກ຺ຂມເນ ກຸສລຌມ຺ເມ ນິສ຺ສິຕໍ។ ອິຌາຕິ ອິມສ຺ມີ ສຸຕ຺ເຕ។ ເຄຫສ຺ສິຕນ຺ຕິ ເຄຫວາສີນໍ ສມຸທາຈິຕ຺ຕໂຕ ເຄຫສງ຺ຂາເຕ ກາມຄຸເຓ ນິສ຺ສິຕໍ។ ກສ຺ມາ ຕເທວິຌານິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອິທລ຺ຫີ’’ຕິອາທີ។ ‘‘ອາຍສ຺ມໂຕ ຉນ຺ນສ຺ສ ອຸປ຺ປນ຺ນສທີສ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ປາກຜໍ ກາຕຸໍ, ສມຕ຺ເຖຕຸໍ ວາ ‘‘ເຕເນວາ’’ຕີ

ອາທິ ວຸຕ຺ຕັ໊. ວິເສສໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕຸ໊ ນາສກ຺ຂິ ກຄວຕິ, ສມ຺ເມ ຈ ປ໋ວຕ຺ຕເຄຫສຸສິຕເປ໋ມຕາຍ໊. ປຣິນິພ຺ພານກາເລຕິ ປຣິນິພ຺ພາ ນາສນ຺ນກາເລ ກຄວຕາ ປລ຺ລຕ຺ເຕນ ຕຊຊິໂຕຕິ ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຣ໊. ປຣິນິພ຺ພານກາເລຕິ ວາ ກຄວໂຕ ປຣິນິພ຺ພຸຕກາເລ ສງເຟນ ຕຊຊິໂຕ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕິຕິ ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຣ໊. ພຸຣຫ຺ມທຄ຺ເທນາຕິ ''ກິກ຺ຂູຫິ ອິຕ຺ຖນ຺ນາໂມ ເນວ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ນ ໂອວທິຕພ຺ ໂພ, ນານຸສາສິຕພ຺ໂພ''ຕິ (ຈູລ຺ວ໊. ໔໔໘) ກເຕນ ພຸຣຫ຺ມທຄ຺ເທນ໊. ຕຊຊິໂຕຕິ ສັເວຊິໂຕ໊. ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ເຄຫສຸສິຕປີຕິ ໂສມນສ຺ສໍ ຊານາທີນໍ ອນ຺ຕຣາຍກຣໍ, ຕສ຺ມາ໊. ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ກຄວຕາ ສກ຺ກປລ຺ຫສຸຕ຺ເຕ ''ໂສມນສ຺ສໍປ໋າຫໍ ເທວານມິນ຺ທ, ທຸວິເຣນ ວທາມິ ເສວິຕພ຺ພມ຺ປິ ອເສວິຕພ຺ພມ຺ປີ''ຕິ (ທີ໊. ນິ໊. ໔໊໓໔໙)໊.

''ອຍລ຺ຫີ''ຕິອາທີນາ ຕເທວຕ຺ຖັ ກາຣຕໂຕ ສມຕ຺ເຖຕິ໊. ຣາຄສຫິຕຕ຺ຕາ ຫີ ສາ ອນ຺ຕຣາຍກຣາຕິ໊. ເອຕ຺ຖ ປ໋ນ ''ອິທລ຺ຫີ ຣາຄສລ຺ຫິຕັ ປີຕິໂສມນສ຺ສ''ນ຺ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ຕຖາປີ ປີຕິຄ຺ຄຫເຄນ ໂສມນສ຺ສມ຺ປິ ຄຫິຕເມວ ໂຫຕິ ໂສມນສ຺ສຣຫິຕາຍ ປີ ຕິຍາ ອກາວໂຕຕິ ເທຟ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ປີຕິເຍວ ຄຫິຕາ໊. ອປີຈ ເສວິຕພ຺ພາເສວິຕພ຺ພວິກາຄສຸສ ສຸຕ຺ເຕ ວຈນໂຕ ໂສມ ນສ຺ສສ຺ສ ປາກໂຜ ອນ຺ຕຣາຍກຣກາວໂວ, ນ ຕຖາ ປີຕິຍາຕິ ສາເຍວ ຣາຄສຫິຕຕ຺ເຖນ ວິເສເສຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕາ໊. ອວຕ຺ຕາກູມິຍາ ສທ຺ຂີ ສມ຺ພນ຺ນິຕ຺ວາ ປາກຜໍ ກາຕຸ໊ ''ໂລໂກ ຈາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕັ໊. ໂກຂສທີໂສວາຕິ ອວຕ຺ຕາກູມິຍໍ ວຸຕ຺ຕໂກຂສທີໂສ ເອວ໊. ''ລຸທ຺ໂຂ''ຕິອາທີຄາຖານໍ ''ກຸທ຺ໂຂ''ຕິອາທີຄາຖາສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ໂຖ ທຟ຺ຖພ຺ໂພ໊.

''ມມໍ ວາ ກິກ຺ຂເວ ປ໋ເຣ ວຕ຺ຕັ ກາເສຍ຺ຍຸໍ, ສມ຺ມສ຺ສ ວາ ວຕ຺ຕັ ກາເສຍ຺ຍຸໍ, ສງຟສ຺ສ ວາ ວຕ຺ຕັ ກາເສຍ຺ຍຸໍ, ຕຕ຺ຣ ເຈ ຕຸມ຺ເຫ ອສ຺ສຖ ອານນ຺ທິໂນ ສຸມນາ ອຸພ຺ພິລາວິຕາ , ອປີ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ ປ໋ເຣສໍ ສຸກາສິຕທຸພ຺ກາສິຕໍ ອາຊາເນຍ຺ຍາຖາຕິ? ໂນ ເຫຕໍ ກນ຺ ເຕ''ຕິ ອຍໍ ຕຕິຍວາໂຣ ນາມ ອວຕ຺ຕາກູມິຍໍ ວຸຕ຺ຕນຍວເສນ ຕຕິຍວາຣຟ຺ຖາເນ ນິຫຣິຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ໂສ ເທສນາກາເລ ເຕນ ວາ ເຣນ ໂພເຂຕພ຺ພປ຺ຸຄ຺ຄລາກາວໂຕ ເທສນາຍ ອນາຄໂຕປີ ຕທຕ຺ຖສມ຺ກາວໂຕ ອຕ຺ຖໂຕ ອາຄໂຕເຍວ໊. ຍຖາ ຕັ ວິຕ຺ຖາຣວເສນ ກຖາວຕ຺ຖຸປ຺ປກຣຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸ໊ ''ຕຕິຍວາໂຣ ປ໋ນາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕັ, ເອເຕນ ສໍວຕ຺ຕນາກາເລ ຕຖາພຸຊ຺ຊນກສຕ຺ຕານໍ ວເສນ ໂສ ວາໂຣ ອາເນຕ຺ວາ ສໍວຕ຺ເຕຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕິ໊. ''ຍເຖວ ຫີ''ຕິອາທີນາ ຕເທວຕ຺ຖສມ຺ກາວໍ ວິກາເວຕິ໊. ກຸທ຺ໂຂ ອຕ຺ຖັ ນ ຊານາຕິ ຍເຖວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ໊.

ປ໋ຜິປ໋ຊຊິຕພ຺ພາກາຣທສ຺ສນວາເຣຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ຕຕິຍວາຣໍ ອຸປ໋າທາຍ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ຈຕ຺ຕຖວາເຣ໊. ''ຕຸມ຺ຫາກັ ສຕ຺ຖາ''ຕິ ວຈນ ໂຕ ປ໋ກຸຕິ ຍາວ ''ອິມິນາປີ ກາຣເຕນ ຕຈຸຂ''ນ຺ຕິ ວຈນໍ, ຕາວ ໂຍຊນາ໊. ''ໂສ ຫີ ກຄວາ''ຕິອາທີ ຕພ຺ພິວຣຕັ໊. ຕຕ຺ຖ ອິຕິປີຕິ ອິ ມິນາປີ ກາຣເຕນ໊. ວິຕ຺ຖາໂຣ ວິສຸທ຺ຂິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຂິ໊. ໑໔໓ ອາທໂຍ) ''ອນາປ໋ຕິ ອຸປ໋ສມ຺ປ໋ນ຺ນສ຺ສ ກູຕໍ ອາໂຣເຈຕີ''ຕິ (ປ໋າ ຈິ໊. ກກ) ວຸຕ຺ເຕປີ ສກາຄານເມວ ອາໂຣຈນໍ ຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ''ສກາຄານໍ ກິກ຺ຂູນໍເຍວ ປ໋ຜິຊານິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ໊. ເຕເຍວ ຫີ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖກາມາ, ສທ຺ເຂຍ຺ຍວຈນຕ຺ຕລ຺ຈ ມລ຺ລນ຺ຕິ, ຕໂຕ ຈ ''ສາສນສ຺ສ ອໂມຟຕາ ທີປີຕາ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖສມຕ຺ຖນໍ ສິຍາ໊. ''ເອວລ຺ຫີ''ຕິອາທີ ກາຣຕາວຈນໍ໊. ປ໋າປີຈ຺ຊຕາ ເຈວ ປຣິວຊຊິຕາ, ກຕ຺ຕຸກູຕາ ວາ ສາ, ໂຫຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ໊. ອໂມຟຕາຕິ ນິຍ຺ຍາ ນິກກາເວນ ອຕ຺ຈຸຂຕາ໊. ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ ''ຕຕ຺ຣ ຕຸມ຺ເຫຫີຕິ ຕສ຺ມີ ວຕ຺ເຕ ຕຸມ຺ເຫຫີ''ຕິອາທີນາ ເຈວ ''ທຸຕິຍໍ ປ໋ທໍ ປ໋ຄ຺ມສ຺ສ ປ໋ທສ຺ສ, ຈຕ຺ຕຖລ຺ຈ ຕຕິຍສ຺ສ ເວວຈນ''ນ຺ຕິອາທີນາ ຈ ວຸຕ຺ຕນເຍນ໊.

ຈູລ຺ອສີລວຕ຺ຕນາ

໗໊ໂກ ອນຸສນ຺ຂິຕິ ປຸ໋ຈ຺ຊາ ''ນນຸ ເອຕ຺ຕເກເນວ ຍຖາວຸຕ຺ເຕທີ ອວຕ຺ຕາວຕ຺ເຕທີ ສມ຺ພນ຺ຂາ ເທສນາມຕ຺ຖກັ ປ໋ຕ຺ຕາ''ຕິ ອນຸໂຍຄສມ຺ກາວໂຕ ກຕາ໊. ວຕ຺ເຕນ ຈ ອວຕ຺ເຕນ ຈາຕິ ຕທຸກຍປ໋ເທນ໊. ອຕ຺ຖນິທ຺ເທໂສ ວິຍ ຫີ ສທ຺ທນິທ຺ເທໂສປີຕິ ອກ຺ຂຣຈິນ຺ຕກາ໊. ອຖ ວາ ຕຖາກາສນສ຺ສ ກາຣຕຕ຺ຕາ, ໂກຟ຺ຖາສຕ຺ຕາ ຈ ''ປ໋ເທຫີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕັ໊. ອວຕ຺ເຕນ ຈ ວຕ຺ເຕນ ຈາຕິ ປ໋ນ ອຄ຺ຄຕ຺ຄວເສນ, ນິນ຺ທາປສໍສາວເສນ ຈ ສຣູປທສ຺ສນໍ໊. ''ນິວຕ຺ໂຕ ອມູລກຕາຍ ວິສຸສຊ຺ເຊຕພ຺ພຕາກາວໂຕ''ຕິ (ທີ໊. ນິ໊. ຜີ໊. ໑໗໗) ອາຈຣິຍສມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕັ໊. ຕັ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ເທສນາຍ ໂພເຂຕພ຺ພປ຺ຸຄ຺ຄລາກາວໂຕ ເອຕ຺ຕກາວ ສາ ຍຸຕ຺ຕຣູປາຕິ ກຄວໂຕ ອຊ຺ຊາສເຍເນວ ອເທສນາກາເວນ ນິວຕ຺ໂຕ, ຍຖາ ຕັ ວຕ຺ຕາກູມິຍໍ ຕຕິຍວາໂຣຕິປີ ທຟ຺ຖພ຺ພໍ໊. ຕຖາ ໂພເຂຕພ຺ພປ຺ຸຄ຺ຄລສມ຺ກາເວນ ວິສຸສຊ຺ເຊຕພ຺ພຕາຍ ອສິຄຄກາວໂຕ ອນຸວຕ຺ຕຕິເຍວ໊. ອິຕິເປ໋ຕໍ ກູຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອາ ທິອຕ຺ໂຖ ຕທຸປ໋ຣີປີ ອນຸວຕ຺ຕາກຕ຺ຕາ, ເຕນ ວກ຺ຂຕິ ''ອິສ ປ໋ນາ''ຕິອາທີ໊. ເອຕ຺ຕາວຕາ ອຍໍ ວຕ຺ຕານຸສນ຺ຂິຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ທຸວິເຂສຸ ປ໋ນ ເຕສຸ ວຕ຺ເຕສຸ ພຸຣຫ຺ມທຕ຺ຕສ຺ສ ວຕ຺ຕານຸສນ຺ຂິຕິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ໂສ ປ໋ນາ''ຕິອາທີມາຫ໊. ອຸປ໋ຣິ ສຸລ຺ລຕາປ໋ກາສ ເນ ອນຸສນ຺ຂີ ທສ຺ເສສ຺ສຕິ ''ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ''ຕິອາທີນາ (ທີ໊. ນິ໊. ໑໔໘໗)໊.

ເອວໍ ປຸຈ្ឆາວិສຸສຊ្ຊນານຸເຂນ ສມុທາຍຕຖຖໍ ວຕຸວາ ອິທານິ ອວຍວຕຖຖໍ ທສຸເສຕິ "ຕຕຖາ"ຕິອາທິນາ។ ອປ្ປເມວ ປរិໂຕ ສມນຸຕໂຕ ຂຕຸທິຕຕຕາ ປរិຕຕໍ ນາມາຕິ ອາຫ "ອປຸປມຕຕກນຸຕິ ປຣິຕຸຕສຸສ ນາມ"ນຸຕິ។ ມຕຕາ ວຸຈຸຈຕິ ປມາຕໍ ມິຍເຕ ປຣິມິຍເຕຕິ ກຕຸວາ។ ສມາສນຸຕກກາເຣນ ອປຸປມຕຕກໍ ຍຖາ "ພທຸປຸຕຕໂກ"ຕິ, ເອວໍ ໂອຣມຕຕເກປີ។ ເອເຕເນວ "ອປຸປາ ມຕຸ ຕາ ອປຸປມຕຕາ, ສາ ເອຕສຸສາຕິ ອປຸປມຕຕກ"ນຸຕິອາທິນາ ກປຸຈຈຍສຸສ ສາຕຖຖກຕມຸປີ ທສຸເສຕິ ອຕຖໂຕ ອភិນຸນຕຕາ។ ມຕຕກສທຸທສຸສ ອນຕຖຖກກາວໂຕ ສີລເມວ ສີລມຕຕກໍ។ ອນຕຖຖກກາໂວຕິ ຈ ສກຕຖຕາ ປຸຣິມປທຕຖເຍວ ປວຕຕນໂຕ។ ນ ຫິ ສທຸທາ ເກວລໍ ອນຕຖຖກາ ກວນຸຕິຕີ ອກຸຂຣຈິນຸຕກາ។ ນນຸ ຈ ກຄວໂຕ ປາຣມິຕານຸກາເວນ ນິຣຕຖຖກເມກກຸຂຣມຸປີ ມຸຂວຣໍ ນາໂຣຫຕິ, ສກລພຸຈ ປຣິຍຕຸຕິສາສນໍ ປເທ ປເທ ຈຕຸສຈຸຈປຸປກາສນນຸຕິ ວຸຕຕໍ, ກຖໍ ຕສຸສ ອນຕຖຖກຕາ ສມຸກວຕີຕິ? ສຈຸຈໍ, ຕມຸປີ ປທນຸຕຣາກິທິຕສຸສ ອຕຖສຸສ ວິເສສນວເສນ ຕທກິທິຕໍ ອຕຖໍ ວທຕິ ເອວ, ໂສ ປນ ອຕຸໂຖ ວິນາປີ ເຕນ ປທນຸຕເຣເນວ ສກຸກາ ວິຍຸລາຕຸນຸຕິ ອນຕຖຖກມິຈຸເຈວ ວຸຕຕນຸຕິ។ ນນຸ ອໂວຈຸມຸທ "ອນຕຖຖກກາໂວ...ເປ... ປວຕຕນໂຕ"ຕິ។ ອປີຈ ວິ ເນຍຍຊຸຊາສຍານຸຣູປວເສນ ກຄວໂຕ ເທສນາ ປວຕຕຕິ, ວິເນຍຍາ ຈ ອນາທິມຕິສໍສາເຣ ໂລກິເຍສຸເຍວ ສທຸເທສຸ ປຣິກາວິຕຈິຕຸຕາ, ໂລເກ ຈ ອສຕິປີ ອຕຖນຸຕຣາວໂພເຂ ວາຈາສິລິຍຸຖຕາທິວເສນ ສທຸທປໂຍໂຄ ທິສຸສຕິ "ລພຸກຕິ ປລພຸກຕິ, ຂລຸຊຕິ ນິຂລຸຊຕິ, ອາຄຈຸຊຕິ ປຈຸຈາຄຈຸຊຕີ"ຕິອາທິນາ។ ຕຖາປຣິຈິຕານພຸຈ ຕຖາວິເຂເນວ ສທຸທປໂຍເຄນ ອຕຸຖາວຄໂມ ສຸ ໂຂ ໂຫຕີຕິ ອນຕຖຖກສທຸທປໂຍໂຄ ວຸຕຸໂຕຕິ។ ເອວໍ ສພຸພຕຖ។ ໂຫຕິ ເຈຕຸຖ –

"ປທນຸຕຣວຈນີຍ-ສຸສຕຖສຸສ ວິເສສນາຍ;

ໂພຂນາຍ ວິເນຍຍານໍ, ຕຖານຕຖປທໍ ວເທ"ຕິ។

ອຖ ວາ ສີລມຕຕກນຸຕິ ເອຕຖ ມຕຕ-ສທຸໂທ ວິເສສນິວຕຸຕິອຕຸໂຖ "ອວິຕກຸກວິຈາຣມຕຕາ ຂມຸມາ (ຂ។ ສ។ ຕິກມາຕິກາ) ມ ໂນມຕຕາ ຂາຕຸ ມໂນຂາຕູ"ຕິ (ຂ។ ສ។ ມູລຟີ។ ໔ລລ) ຈ ອາທີສຸ ວິຍ។ "ອປຸປມຕຕກໍ ໂອຣມຕຕກ"ນຸຕິ ປທທຸວເຍນ ສາມ ລຸລໂຕ ວຸຕໂຕເຍວ ຫີ ອຕຸໂຖ "ສີລມຕຕກ"ນຸຕິ ປເທນ ວິເສສໂຕ ວຸຕໂຕ, ເຕນ ຈ ສີລໍ ເອວ ສີລມຕຕໍ, ຕເທວ ສີລມຕຕກນຸ ຕິ ນິພຸພຈນໍ ກາຕພຸພນຸຕິ ທສຸເສຕຸໍ "ສີລເມວ ສີລມຕຕກ"ນຸຕິ ວຸຕຕໍ។

ອຍໍ ປນ ອພຸກຖາມຸຕຕໂກ ນໂຍ – ໂອຣມຕຕກນຸຕິ ເອຕຖ ໂອຣນຸຕິ ອປາຣກາໂຄ "ໂອຣໂຕ ໂກຄໍ (ມຫາວ។ ໓໓) ໂອຣໍ ປາຣ"ນຸຕິອາທີສຸ ວິຍ។ ອຖ ວາ ເທຍຸຖາອຕຸໂຖ ໂອຣສທຸໂທ ໂອຣໍ ອາຄມນາຍ ເຍ ປຈຸຈຍາ, ເຕ ໂອຣມຸກາຄິຍານິ ສໍໂຍຊນານີຕິ ອາທີສຸ ວິຍ។ ສີລລຸທີ ສມາຂິປລຸລາໂຍ ອເປກຸຂິຕຸວາ ອປາຣກາເຄ, ເທຍຸຖາກາເຄ ຈ ໂຫຕິ, ຂຸກຍຕຸຖາປີ "ໂອເຣ ປວຕຕໍ ມຕຕໍ ຍສຸສາ"ຕິອາທິນາ ວິຄຸຄໂຫ។ ສີລມຕຕກນຸຕິ ເອຕຖາປີ ມຕຕສທຸໂທ ອມຫຕຸຖວາຈໂກ "ເກສຊຸຊມຕຕາ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ។ ອຖ ວາ ສີເລປີ ຕເທກເທສສຸເສວ ສງຄຫາຕຸຖໍ ອມຫຕຸຖວາຈໂກ ເອຕຖ ມຕຕສທຸໂທ ວຸຕໂຕ។ ຕຖາ ຫີ ອິນຸທຸຣິຍ ສໍວຣປຈຸຈຍສນນິສຸສິຕສີລານິ ອິຂ ເທສນໍ ອນາຣຸລຸຫານີ។ ກສຸມາຕິ ເຈ? ຍສຸມາ ຕານິ ປາຕິໂມກຸຂສໍວຣອາຊີວປາຣິສຸທຸຂີສີ ລານິ ວິຍ ນ ສພຸພປຸຖຸຊຸຊເນສຸ ປາກຍານີຕິ។ ມຕຕນຸຕິ ເຈຕຸຖ ວິເສສນິວຕຸຕິອຕຸເຖ ນປຸໍສກລິງຄໍ។ ປມາຕປຸປກຕຸເຖສຸ ປນ "ມຕຸຕ"ນຸຕິ ວາ "ມຕຸຕາ"ຕິ ວາ ນປຸໍສກິຕຸຖິລິງຄໍ។

"ອິທໍ ວຸຕຕໍ ໂຫຕີ"ຕິອາທິນາ ສທ ໂຍຊນາຍ ປິຕຸທຕຖໍ ທສຸເສຕິ។ ເຍນ ສີເລນ ວເທຍຍ, ເອຕໍ ສີລມຕຕກໍ ນາມາຕິ ສມຸພນຸໂຂ។ "ວຕຸຕໍ ວທາມີຕີ ອຸສຸສາທໍ ກຕຸວາປີ"ຕິ ອິທໍ "ວຕຸຕໍ ວທມາໂນ"ຕິ ເອຕສຸສ ວິວຣຕໍ។ ເອເຕນ ຫີ "ເອກປຸຄຸຄໂລ ກິກຸຂເວ, ໂລເກ ອຸປຸປຊຸຊມາໂນ ອຸປຸປຊຸຊຕີ"ຕິອາທີສຸ (ອ។ ນិ។ ១។១៧០) ວິຍ ມານສທຸທສຸສ ສາມຕຸຖິຍຕຸຖໍ ທສຸເສຕິ។ "ອຸສຸ ສາທໍ ກຸຣຸມາໂນ"ຕິ ອວຕຸວາ "ກຕຸວາ"ຕິ ຈ ວຈນໍ ຕຸວາທິປຈຸຈຍນຸຕປທານມິວ ມານນຸຕປຈຸຈຍນຸຕປທານມຸປີ ປຣກິຣິຍາ ເປກຸຂເມວາຕິ ທສຸສນຕຸຖໍ។ "ຕຕຸຖ ສິຍາ"ຕິອາທິນາ ສນຸຂາຍກາສິຕມຕຸຖໍ ອຊານິຕຸວາ ນິຕຕຸຖເມວ ຄເທຕຸວາ ສຸຕຕນຸຕຣວິໂຣຂິຕໍ ມລຸລມານສຸສ ກສຸສຈິ ອິທິສີ ໂຈທນາ ສິຍາຕິ ທສຸເສຕິ។ ຕຕຸຖາຕິ ຕສຸມີ "ອປຸປມຕຕກໍ ໂຂ ປເນຕ"ນຸຕິ ອາທິວຈເນ (ທີ។ និ។ ១។៧)។ ກມຸມຍຸຖານກາວເນ ຍຸລຸຊຕິ ສີເລນາຕິ ໂຍຄີ, ຕສຸສ។

ອລງກຣຕໍ ວິກູສນໍ ອລງກາໂຣ, ປສາຂນກິຣິຍາ។ ອລໍ ກໂຣຕີ ເອເຕເນວາຕິ ວາ ອລງກາໂຣ, ກຸຕຸທລາທິປສາຂນໍ។ ມຕຸທີຍເຕ ມຕຸທນໍ, ຂູນພຸຖານປູຣຕໍ។ ມຕຸທີຍຕີ ເອເຕນາຕິ ວາ ມຕຸທນໍ, ມຸຂຈຸຕຸຕາທິຂູນປູຣໂຕປກຣຕໍ។ ອິຂ ປນ ສທິສໂວຫາເຣນ,

ຕທຸນິຕວເສນ ວາ ສີລເມວ ຕຖາ ວຸຕຸຕໍ។ ມຕຸທເນຕີ ມຕຸທນເທຕຸ, ມຕຸທນກິຣິຍານິມິຕຸຕໍ ຄເຕຕີ ອຕຸໂຖ។ ອຖ ວາ ມຕຸທຕີ ສີເລນາຕີ ມຕຸທໂນ, ມຕຸທນຊາຕິໂກ ປຸຣິໂສ។ ພທຸມຸທີ ເຈຕໍ ຊາຕຸຍາເປກຸຂາຍ ເອກວຈນໍ។ ອຸພຸພາທນຕຸເຖປີ ທີ ເອກວຈນ ມິຈຸຉນຸຕີ ເກຈິ, ຕທຍຸຕຸຕເມວ ສທຸທສຕຸເຖ ອນາຄຕຕຸຕາ, ອຕຸຖຍຸຕຸຕິຍາ ຈ ອກາວໂຕ។ ກຖຸຄຸທີ ເອກວຈນນິທຸທີຝຸຖໂຕ ອຸພຸ ພາທນກຣຕໍ ຍຸຕຸຕໍ ສິຍາ ເອກສຸມື ເຍວຕຸເຖ ອຸພຸພາທິຕພຸພສຸສ ອລຸລສຸສຕຸຖສຸສ ອກາວໂຕ។ ຕສຸມາ ວິປລຸລາສວເສນ ພທຸວຕຸ ເຖ ອິທໍ ເອກວຈນໍ ທຝຸຖພຸພໍ, ມຕຸທນສີເລສູຕີ ອຕຸໂຖ។ ອາຈຣິຍຊມຸມປາລຕຸເຖເຣນປີ ທີ ອຍເມວິຊ ວິນິຈຸຉໂຍ (ທີ។ ນິ។ ຜີ។ ໑។ກ) ວຸຕຸໂຕ។ ອຄຸຄຕນຸຕີ ອຸຕຸຕມກາວໍ។

ອສຸສໍ ກວິສຸສາມີຕີ ອາກງເຂຍຸຍາຕີ ສມຸພນຸໂຊ។ ອສຸສາຕີ ກເວຍຸຍ។ ປຣິປູຣການິຕີ ເຈຕຸຖ ອິຕິ-ສທຸໂທ ອາທິອຕຸໂຖ, ປກາຣຕຸ ໂຖ ວາ, ເຕນ ສກລມຸປີ ສີລໂຖມນສຸຕຸຕໍ ທສຸເສຕິ។

ກີກິວ ອຕຸທນຸຕີ ເອຕຸຖາປີ ຕທຕຸເຖນ ອິຕິ-ສທຸເທນ –

"ກີກິວ ອຕຸທໍ ຈມຣິວ ວາລຊີ,

ປີຍໍວ ປຸຕຸຕໍ ນຍນໍວ ເອກກໍ;

ຕເຖວ ສີລໍ ອນຸຣກຸຂມານາ,

ສຸເປສລາ ໂຫຖ ສທາ ສຄາຣວາ"ຕີ។ (ວິສຸທຸຊິ។ ໑។໑໙); –

ຄາຖໍ ສງຄຕຸຫາຕີ។ "ປຸປຸພຄນຸໂຊ"ຕີ ວຕຸວາ ຕເທກເທເສນ ທສຸເສຕຸໍ "ນ ຈນຸທນ"ນຸຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ຈນຸທນໍ ຕຄຣໍ ມລຸລິກາ ຕີ ທີ ຕໍສທຈຣຕາໂຕ ເຕສໍ ຄນຸໂຊວ ວຸຕຸໂຕ។ ປຸປຸພຄນຸໂຊຕີ ຈ ປຸປຸພຄຸຈ ຕທວເສໂສ ຄນຸໂຊ ຈາຕີ ອຕຸໂຖ។ ຕຄຣມລຸລິກາທີ ວາ ອວສິຝຸໂຖ "ປຸປຸພຄນຸໂຊ"ຕີ ວຸຕຸໂຕ។ ສຕລຸຈ ຄນຸໂຊຕີ ເອຕຸຖ ສີລເມວ ສທິສໂວທາເຣນ ວາ ຕທຸນິຕວເສນ ວາ ຄນຸໂຊ។ ສີລນິພນຸຊໂນ ວາ ຖຸຕິໂພໂສ ວຸຕຸຕນເຍນ "ຄນຸໂຊ"ຕີ ອຊິປຸເປໂຕ។ ສີລຄຸທີ ກິຕຸຕິຍາ ນິມິຕຸຕໍ។ ຍຖາຫ "ສີລວໂຕ ກລຸຍາໂຕ ກິຕຸຕິສທຸໂທ ອພຸກຸຄຄຈຸຉຕີ"ຕີ (ທີ។ ນິ។ ໒។໑໕໐; ມ៊ី។ມ៊ີ໑໖; ອ។ ນິ។ ໕។໒໑໓; ມຫາວ។ ກ໗໕; ອຸທາ។ ກ໖)។ ສປຸປຸຣິໂສ ປວາຍ ຕີ ປກາເຣທີ ຄນຸຊຕີ ຕສຸສ ຄນຸຊູປຄຣກຸຂປຜິກາຄຕຸຕາ។

ວສຸສິກີຕີ ສຸມນປຸປຸຜໍ, "ວສຸສິກາ"ນຸຕິປີ ປາໂຖ, ຕທຕຸໂຖວ។ ຄນຸຊາ ເອວ ຄນຸຊຊາຕາ, ຄນຸຊປຸປກາຣາ ວາ។ ຍວາຍນຸຕີ ຍທິທໍ, ອຸຕຸຕໂມ ຄນຸໂຊ ວາຕີຕີ ສມຸພນຸໂຊ។

ສມຸມທລຸລາ ວິມຸຕຸຕານນຸຕີ ສມຸມາ ອລຸລາຍ ຊານິຕຸວາ, ອຄຸຄມຄຸເຄນ ວາ ວິມຸຕຸຕານໍ។ ມຄຸຄໍ ນ ວິນຸທຕີຕີ ກາຣຕໍ ນ ລກ ຕີ, ນ ຊານາຕີ ວາ។

"ສີເລ ປຕິຝຸຖາຍາ"ຕີ ຄາຖາຍ ປຜິສນຸຊິປລຸລາຍ ສປລຸໂລ ອາຕາປີ ວີຣິຍວາ ປາຣິຫາຣິກປລຸລາຍ ນິປໂກ ນຣສງຂາໂຕ ກິກຸຂຸ ສີເລ ປຕິຝຸຖາຍ ຈິຕຸຕໍ ຕປຸປຊາເນນ ວຸຕຸຕໍ ສມາຊີ ກາວຍໍ ກາວຍນຸໂຕ ກາວນາເທຕຸ ຕຖາ ປລຸລໍ ວິປສຸສນລຸຈ ອິມໍ ອນຸ ໂຕຊຍາພທີຊຍາສງຂາຕໍ ຊຜໍ ວິຊຜເຍ ວິຊເຜຍຸຍ ວິຊຜິຕຸໍ ສມຕຸເຖຍຸຍາຕີ ສງເຂປຕຸໂຖ។

ປຖວີ ນິສຸສາຍາຕີ ປຖວີ ຣສຄຸຄທຕາວເສນ ນິສຸສາຍ, ສີລສຸມື ປນ ປຣິປູຣຕາວເສນ ນິສຸສາຍ ປຕິຝຸຖານໍ ທຝຸຖພຸພໍ។

ອປຸປກມຫນຸຕຕາຍ ປາຣາປາຣາທີ ວິຍ ອຸປນິຊາປລຸລຕຸຕິກາວໂຕ ອລຸລມລຸລໍ ອຸປນິຊາຍ ອາຫາຕີ ວິສຸສຊເຊຕຸໍ "ອຸປຣີ ຄຸເຕ ອຸປນິຊາຍາ"ຕີ ວຸຕຸຕໍ។ ສີລຄຸທີຕີ ເອຕຸຖ ທີ-ສທຸໂທ ກາຣຕາຕຸໂຖ, ເຕນິທໍ ກາຣຕໍ ທສຸເສຕີ "ຍສຸມາ ສີລໍ ກິລຸຈາປີ ປຕິຝຸຖາກາ ເວນ ສມາຊິສຸສ ພຫູປກາຣໍ, ປກາວາທິຄຸຕວິເສເສ ປນສຸສ ອຸປນິສາຍ ກລມຸປີ ກາຄໍ ນ ອຸເປຕີ, ຕຖາ ສມາຊີ ຈ ປລຸລາຍາ"ຕີ។ ເຕເນວາຫ "ຕສຸມາ"ຕິອາທີ។ ນ ປາປຸຕາຕີຕີ ຄຸຕສມກາເວນ ນ ສມຸປາປຸຕາຕີ, ນ ສເມຕີຕີ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ។ ອຸປຣິມນຸຕີ ສ

ມານິປ຺ລຸສໍ. ອຸປນິສາຍາຕິ ອຸປຕ຺ຖມ຺ພໍ ກຕ຺ວາ. ຕລ຺ຫິ ຕາທິສາຍ ປລ຺ລຕ຺ຕິຍາ ອຸປຕ຺ຖມ຺ພນໍ ໂຫຕິ. ເທຍ຺ຄຶມນ຺ຕິ ສີລສ ມາສິຫ຺ວຍໍ.

"ກຖ"ນ຺ຕິອາທີ ວິຕ຺ຖາຣວຈນໍ. ກຕ຺ໝມ຺ພມູລິກປາຝິຫາຣິຍກຖນ຺ເຈຕ຺ຖ ຍຖາກຖ຺ຈິປີ ສີລສ຺ສ ສມາສິມປາປຸຕາຕາ ສີທ຺ສິເຍວິສາສິປຸເປຕາຕິ ປາກຜຕຣປາຝິຫາຣິຍກາເວນ, ນິທສ຺ສນນເຍນ ຈາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. "ອກີ...ເປ... ຕິຕ຺ຖິຍມທ຺ທນ"ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ຕສ຺ສ ຍມກປາຝິຫາຣິຍສ຺ສ ສຸປາກຜກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ, ອລ຺ເລທິ ໂພສິມູເລ ລາຕິສມາຄມາທີສຸ ຈ ກຕປາຝິຫາຣິເຍທິ ວິເສສທສ຺ສນຕ຺ຖລ຺ຈ ວຸຕ຺ຕໍ. ສມ຺ໂພສິໂຕ ທີ ອຍ຺ຖເມປີ ທີວເສ ເທວຕານໍ "ພຸທ຺ໂສ ວາ ໂນ ວາ"ຕິ ອຸປ຺ປນ຺ນກງ຺ຂາວິສມນຕ຺ຖໍ ອາກາເສ ຣຕນຈງ຺ກມໍ ມາເປຕ຺ວາ ຈງ຺ກມນ຺ໂຕ ປາຝິຫາຣິຍໍ ອກາສິ, ຕໂຕ ທຸຕິຍສ຺ວຈ຺ຉເຣ ກຸລນຄຣຄໂຕ ກປິລວຕ຺ຖຸປ຺ເຣ ນິຄ຺ໂຣສາຣາເມ ລາຕີນໍ ສມາຄເມປີ ເຕສໍ ມານມທປ຺ປຫານຕ຺ຖໍ ຍມກປາຝິຫາຣິຍໍ ອກາສິ. ຕຕ຺ຖ ອກິສມ຺ໂພສິໂຕຕິ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊນກາລໂຕ. ສາວຕ຺ຖິນຄຣທ຺ວາເຣຕິ ສາວຕ຺ຖິນຄຣສ຺ສ ທກ຺ຂິຓທ຺ວາເຣ. ກຕ຺ໝມ຺ພຣຸກ຺ຂມູເລຕິ ກຕ຺ເໝນ ນາມ ປເສນທິຣລ຺ໂລ ອຸຍ຺ຍານປາເລນ ໂຣປິຕຕ຺ຕາ ກຕ຺ໝມ຺ພນາມກສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ ມູເລ. ຍມກປາຝິຫາຣິຍກຣຓຕ຺ຖາຍ ກຄວໂຕ ຈິຕ຺ເຕ ອຸປ຺ປນ຺ເນ "ຕຫນ຺ຈຉວິກໍ ຄານໍ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ຣຕນມຕ຺ໝປາທີ ສກ຺ເກນ ເທວຣລ຺ລາ ອາຓຕ຺ເຕນ ວິສ຺ສກມ຺ມຸນາ ກຕນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ ເກຈິ. ກຄວຕາ ນິມ຺ມິຕນ຺ຕິ ອປເຣ. ອຍ຺ຖກຖາສຸ ປນ ອເນກາສຸ "ສກ຺ເກນ ເທວານມິນ຺ເທນ ອາຓາປິເຕນ ວິສ຺ສກມ຺ມເທວປຸຕ຺ເຕນ ມຕ຺ໝໂປ ກໂຕ, ຈງ຺ກໂມ ປນ ກຄວຕາ ນິມ຺ມິໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ທິພ຺ພເສຕຈ຺ຉຕ຺ເຕ ເທວຕາທີ ສາຣິຍມາເນຕິ ອຕ຺ໂຖ ວິລ຺ລາຍຕິ ອລ຺ເລສມສມ຺ກວໂຕ. "ທ຺ວາທສໂຍຊນາຍ ປຣິສາຍາ"ຕິ ອິທໍ ຈຕູສຸ ທີສາສຸ ປຈ຺ເຈກໍ ທ຺ວາທສໂຍຊນໍ ມນຸສ຺ສປຣິສໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕທາ ກິຣ ທສສຫສ຺ສີໂລກສາຕ຺ໂຕ ຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ກໍ ປຣິປູເຣຕ຺ວາ ເທວພ຺ຣໝາໂນປີ ສນ຺ນິປ ຕິສ຺ສຸ. ໂຍ ໂກຈິ ເອວຣູປໍ ປາຝິຫາຣິຍໍ ກາຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ເຈ, ໂສ ອາຄຈ຺ຉຕູຕິ ໂຈທນາສທິສຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຕ຺ຕາຫານປຣິທີປນ"ນ຺ ຕິ. ອຕ຺ຕາຫານລ຺ຫິ ອນຸໂຍໂຄ ປຝິປກ຺ຂສ຺ສ ອຕ຺ຕສ຺ສ ອາຫານໍ ຄໝານ຺ຕິ ກຕ຺ວາ. ຕິຕ຺ຖິຍມທ຺ທນນ຺ຕິ "ປາຝິຫາຣິຍໍ ກຣິສ຺ສາມາ"ຕິ ກ຺ຫາຍນວເສນ ປຸພ຺ເພ ອຸຍ຺ຄິຕານໍ ຕິຕ຺ຖິຍານໍ ມທ຺ທນໍ, ຕລ຺ຈ ຕຖາ ກາຕຸໍ ອສມຕ຺ຖຕາສມ຺ປາທນເມວ. ຕເທຕໍ ປທທ຺ວຍໍ "ຍມກປາຝິຫາຣິຍ"ນ຺ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ຕິຕພ຺ພໍ. ຣາຊຄຫເສຍ຺ຄິໂນ ຈນ຺ທນພຝິກ຺ປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ສພ຺ພເມວ ເຈຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ.

ອຸປຣິມກາຍໂຕຕິອາທີ ປຝິສມ຺ກິທາມຄ຺ເຄ (ປຝິ. ມ. ໑.໑໑໖) ອາຄຕນຍທສ຺ສນໍ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ອິຕິອາທິນຍປ຺ປວຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ, "ສພ຺ພໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພ"ນ຺ຕິ ຈ. ຕຕ຺ຖາຍໍ ປາລຸອິເສໂສ –

"ເທຍ຺ຄຶມກາຍໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂສ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຸປຣິມກາຍໂຕ ອຸທກສາຣາ ປວຕ຺ຕຕິ. ປຸຣຕ຺ຖິມກາຍໂຕ ອຄ຺ຄິ, ປຈ຺ຉິມກາຍໂຕ ອຸທກໍ. ປຈ຺ຉິມກາຍໂຕ ອຄ຺ຄິ, ປຸຣຕ຺ຖິມກາຍໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓອກ຺ຂິໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມອກ຺ຂິໂຕ ອຸທກໍ. ວາມອກ຺ຂິໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓອກ຺ຂິໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓກຕ຺ຓໂສຕໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມກຕ຺ຓໂສຕໂຕ ອຸທກໍ. ວາມກຕ຺ຓໂສຕໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓກຕ຺ຓໂສຕໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓນາສິກາໂສຕໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມນາສິກາໂສຕໂຕ ອຸທກໍ. ວາມນາສິກາໂສຕໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓນາສິກາໂສຕໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓອໍສກູຝໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມອໍສກູຝໂຕ ອຸທກໍ. ວາມອໍສກູຝໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓອໍສກູຝໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມຫຕ຺ຖໂຕ ອຸທກໍ. ວາມຫຕ຺ຖໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓຫຕ຺ຖໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓປສ຺ສໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມປສ຺ສໂຕ ອຸທກໍ. ວາມປສ຺ສໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓປສ຺ສໂຕ ອຸທກໍ. ທກ຺ຂິຓປາທໂຕ ອຄ຺ຄິ, ວາມປາທໂຕ ອຸທກໍ. ວາມປາທໂຕ ອຄ຺ຄິ, ທກ຺ຂິຓປາທໂຕ ອຸທກໍ. ອງ຺ຄຸລງ຺ຄຸເລຫີ ອຄ຺ຄິ, ອງ຺ຄຸລນ຺ຕຣິກາຫີ ອຸທກໍ. ອງ຺ຄຸລນ຺ຕຣິກາຫີ ອຄ຺ຄິ, ອງ຺ຄຸລງ຺ຄຸເລຫີ ອຸທກໍ. ເອເກກໂລມໂຕ ອຄ຺ຄິ, ເອເກກໂລມໂຕ ອຸທກໍ. ໂລມກູປໂຕ ໂລມກູປໂຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂສ ປວຕ຺ຕຕິ, ໂລມກູປໂຕ ໂລມກູປໂຕ ອຸທກສາຣາ ປວຕ຺ຕຕີ"ຕິ.

ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ປນ "ເອເກກໂລມກູປໂຕ" ອິຈ຺ເຈວ (ປຝິ. ມ. ອຍ຺ຖ. ໒.໑.໑໑໖) ອາຄຕໍ.

ຉນ຺ນໍ ວຕ຺ຓານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ນີລານໍ ປີຕການໍ ໂລຫິຕການໍ ໂອທາຕານໍ ມລ຺ຊິຍ຺ຖານໍ ປກສ຺ສຣານນ຺ຕິ ອຍໍ ສພ຺ໂພປີ ປາລຸອິເສໂສ ເປຍ຺ຍາລນເຍນ, ອາທິ-ສທ຺ເທນ ຈ ທສ຺ສິໂຕ. ເອຕ຺ຖ ຈ ຉນ຺ນໍ ວຕ຺ຓານໍ ອຸພ຺ພາໝນກູຕານໍ ຍມກາ ຍມກາ ວຕ຺ຓາ ປວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ປາຄເສເສນ ສມ຺ພນ຺ໂສ, ເຕນ ວກ຺ຂຕິ "ທຸຕິຍາ ທຸຕິຍາ ຣສ຺ມິໂຍ"ຕິອາທີ. ຕຕ຺ຖ ທີ ຕາສໍ ຍມກໍ ຍມກໍ ປວຕ຺ຕ ນາກາເຣນ ສທ ອາວຊ຺ຊນປຣິກມ຺ມາສິຍ຺ຖານານໍ ວິສໍ ປວຕ຺ຕິ ທສ຺ສິຕາ. ເກຈິ ປນ "ຉນ຺ນໍ ວຕ຺ຓານ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ "ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂສ ອຸທກສາຣາ"ຕິ ປຸຣິເມຫີ ປເທຫີ ສມ຺ພນ຺ສໍ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ເສາທກສາຣານໍ ອຕ຺ຖາຍ ເຕໂຊກສິຓາວາ

ໂຍກສິດານໍ ສມາປ຺ຊຊນສຸສ ວກ຺ຂມານຕ຺ຕາຯ ຉນ຺ນໍ ວຓ຺ຓານໍ ຉພ຺ພຓ຺ຓາ ປ໌ວຕ຺ຕນ຺ຕິຕິ ກຕ຺ຕຸວເສນ ວາ ສມ຺ພນ຺ໂຌ ຍຖາ ''ເອກສ຺ສ ເຈປີ ກິກ຺ຂຸໂນ ນ ປ໌ຝິກາເສຍ຺ຍ ຕໍ ກິກ຺ຂຸນີ ອປ໌ສາເທຕຸ''ນ຺ຕິ (ປາຈິຯ ໘໘໗)ຯ ກຕ຺ຕຸກາມ຺ເມສຸ ຫິ ພຫຸລາ ສາມິວຈນໍ ອາຂຸຍາຕປ໌ໂຍເຄປີ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາຯ

ເອວໍ ປາລຸອິນເຍນ ຍມກປາຝິຫາຣິຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ຕໍ ອຝ຺ຖກຖານເຍນ ວິວຣນ຺ໂຕ ປ໌ຈ຺ຈາສຕ຺ຕິນເຍນ ''ຉນ຺ນໍ ວຓ຺ຓານ''ນ຺ຕິ ປ໌ທເມວ ປ໌ຖມໍ ວິວຣິຕ຺ວາ ''ຕສ຺ສາ''ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຕສ຺ສາຕິ ກຄວໂຕຯ ''ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓາ ຣສ຺ມິໂຍ''ຕິ ອິທໍ ຕາສໍ ປີຕາການໍ ເຍກຸຍ຺ຍຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຉພ຺ພຓ຺ຓາທິ ຣສ຺ມິທິ ອລງ຺ກຣຕາກາໂລ ວິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕາປີ ຫິ ຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ກໂຕ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກມາຫຈ຺ຈ ປ໌ຝິນິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາລຸອມຸຂວຝ຺ຝິເມວ ຄຕ຺ຫີສຸຯ ເອກຈກ຺ກວາລຸອຄພ຺ກໍ ວງ຺ກໂຄປານສິກໍ ວິຍ ໂພຣິພຣໍ ອໂຫສິ ເອກາໂລກໍຯ ທຸຕິຍາ ທຸຕິຍາ ຣສ຺ມິໂຍຕິ ປຸ໌ຣິມປຸ໌ຣິມໂຕ ປ໌ຈ຺ຉາ ປ໌ຈ຺ຉາ ນິກ຺ຂນ຺ຕາ ຣສ຺ມິໂຍຯ ກສ຺ມາ ສທິສາກາຣວເສນ ''ວິຍາ''ຕິ ວຈນໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ''ທ຺ວິນ຺ນລ຺ຈາ''ຕິອາທິຯ ທ຺ວິນ຺ນລ຺ຈ ຈິຕ຺ຕານໍ ເອກກ຺ຂເຓ ປ໌ວຕ຺ຕິ ນາມ ນຕ຺ຖິ, ເຍທິ ຕາ ເອວໍ ສິຍຸໍ, ຕຖາປີ ອິມີນາ ກາຣຓທ຺ວເຍນ ເອວເມວ ຂາຍນ຺ຕິຕິ ອຣິປ໌ປາໂຍຯ ກວງ຺ຄປ໌ຣິວາສສ຺ສາຕິ ກວງ຺ຄວເສນ ປ໌ຣິວສນສ຺ສ, ກວງ຺ຄສງ຺ຂາຕສ຺ສ ປ໌ຣິວສນສ຺ສ ວາ, ກວງ຺ຄປ໌ຕນສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອາຈິຕ຺ຕວສິຕາຍາຕິ ອາວຊ຺ຊນສມາປ໌ຊ຺ຊນາທິທິ ປ໌ລ຺ຈຫາກາເຣທິ ສມາຈິຕ຺ຕປ໌ຣິຈຍຕາຍຯ ນນຸ ຈ ເອກສ຺ສາປີ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປ໌ວຕ຺ຕິຍາ ທ຺ເວ ກິສ຺ໂສ ຣສ຺ມິໂຍປີ ສມ຺ກເວຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ອນຸໂຍຄມປ໌ເນຕິ ''ຕສ຺ສາ ຕສ຺ສາ ປ໌ນ ຣສ຺ມິຍາ''ຕິອາທິນາຯ ຈິຕ຺ຕວາຣນານຕ຺ຕາ ອາວຊ຺ຊນປ໌ຣິກມ຺ມຈິຕ຺ຕານິ, ກສິຓນານຕ຺ຕາ ອຣິຝ຺ຖານຈິຕ຺ຕວາຣານິປີ ວິສໍ ວິສໍເຍວ ປ໌ວຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ອາວຊ຺ຊນາວສາເນ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປ໌ວຕ຺ຕຊວນານິ ປ໌ຣິກມ຺ມນາເມເນວ ອິຌ ວຸຕ຺ຕານິຯ

ກຖນ຺ຕິ ອາຫ ''ນີລຣສ຺ມິອຕ຺ຖາຍ ຫີ''ຕິອາທິຯ ''ມລ຺ຊິຝ຺ຖຣສ຺ມິອຕ຺ຖາຍ ໂລຫິຕກສິຓໍ, ປ໌ກສ຺ສຣຣສ຺ມິອຕ຺ຖາຍ ປີຕກສິຓ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ໂລຫິຕປີຕຣສ຺ມີນໍ ກາຣເຓເຍວ ວຸຕ຺ເຕ ສິທ຺ຌນ຺ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕາສເມວ ຫິ ມລ຺ຊິຝ຺ຖປ໌ກສ຺ສຣຣສ຺ມິໂຍ ວິເສສປ໌ເກທກູຕາຕິຯ ''ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ຌຕ຺ຖາຍາ''ຕິອາທິນາ ''ອຸປ໌ຣິມກາຍໂຕ''ຕິອາທິນໍ ວິວຣຕໍຯ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ເຌາທກກ຺ຂນ຺ຌາປີ ອລ຺ລມລ຺ລອສມ຺ມິສ຺ສາ ຍາວ ພ຺ຣຫ຺ມໂລກາ ອຸຄ຺ຄນ຺ຕ຺ວາ ຈກ຺ກວາລຸອມຸຂວຝ຺ຝິຍໍ ປ໌ຕີສຸ, ຕໍ ທິວສໍ ປ໌ນ ສຕ຺ຖາ ໂຍ ໂຍ ຍສ຺ມີ ຍສ຺ມີ ຌມ຺ເມ ຈ ປາຝິຫາຣິເຍ ຈ ປ໌ສນ຺ໂນ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ອຊ຺ຌາສຍວເສນ ຕໍ ຕໍ ຌມ຺ມລ຺ຈ ກເຖສິ, ປາຝິຫາຣິຍລ຺ຈ ທສ຺ເສສິ, ເອວໍ ຌມ຺ເມ ກາສິຍມາເນ, ປາຝິຫາຣິເຍ ຈ ກຣິຍມາເນ ມຫາຊໂນ ຌມ຺ມາກິສມໂຍ ອໂຫສິຯ ຕສ຺ມິລ຺ຈ ສມາຄເມ ອຕ຺ຕໂນ ມນໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປ໌ລ຺ຫໍ ປຸ໌ຈ຺ຉິຕ຺ຸ ສມຕ຺ຖໍ ອທິສ຺ວາ ນິມ຺ມິຕໍ ພຸທ຺ຌໍ ມາເປ໌ສິ, ເຕນ ປຸ໌ຈ຺ຉິຕໍ ປ໌ລ຺ຫໍ ສຕ຺ຖາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຯ ສຕ຺ຖາຣາ ປຸ໌ຈ຺ຉິຕໍ ປ໌ລ຺ຫໍ ໂສ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິ, ສຕ຺ຖຸ ຈງ຺ກມນກາເລ ນິມ຺ມິໂຕ ຖານາທິສຸ ອລ຺ລຕຣໍ ກປ໌ເປ໌ສິ, ຕສ຺ສ ຈງ຺ກມນກາເລ ສຕ຺ຖາ ຖານາທິສຸ ອລ຺ລຕຣໍ ກປ໌ເປ໌ສີຕິ ເອຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ສຕ຺ຖາ ຈງ຺ກມຕິ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ''ສພ຺ພໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ ເອເຕນ ''ສຕ຺ຖາ ຕິຝ຺ຖຕິ, ນິມ຺ມິໂຕ ຈງ຺ກມຕິ ວາ ນິສີທຕິ ວາ ເສຍ຺ຍໍ ວາ ກປ໌ເປ໌ຕີ''ຕິອາທິນາ (ປ໌ຝິຯ ມຯ ໑ຯ໑໑໖) ຈຕູສຸ ອິຣິຍາປ໌ເຖສຸ ເອເກກມູລກາ ສຕ຺ຖຸປ໌ກ຺ເຂ ຈຕ຺ຕາໂຣ , ນິມ຺ມິຕປ໌ກ຺ເຂ ຈຕ຺ຕາໂຣຕິ ສພ຺ເພ ອຝ຺ຖ ວາຣາ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຍສ຺ມາ ສີລໍ ສມາຣິສ຺ສ ປ໌ຕິຝ຺ຖາມຕ຺ຕເມວ ຫຸຕ຺ວາ ນິວຕ຺ຕຕິ, ສມາຣິເຍວ ຕຕ຺ຖ ປ໌ຕິຝ຺ຖາຍ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ສພ຺ພໍ ປາຝິຫາຣິຍກິຈ຺ຈໍ ປ໌ວຕ຺ເຕຕິ, ຕສ຺ມາ ຕເທຕໍ ສມາຣິກິຈ຺ຈເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ເອຕ຺ຖ ເອກມ຺ປີ''ຕິອາທິຯ

''ຍໍ ປ໌ນາ''ຕິອາທິນາ ສມາຣິສ຺ສ ປ໌ລ຺ລມປາປຸ໌ຓຕາ ວິກາວິຕາ, ຍໍ ປ໌ນ ປ໌ຝິວິຊ຺ຊິ, ອິທໍ ປ໌ຝິວິຊ຺ຊນໍ ປ໌ລ຺ລາກິຈ຺ຈນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕໍ ອນຸກ຺ກມໂຕ ທສ຺ເສຕິ ''ກຄວາ''ຕິອາທິນາຯ ''ກປ໌ປ໌ສຕສຫສ຺ສາຣິການິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານີ''ຕິ ອິທໍ ທີປ໌ງ຺ກຣປາທມູເລ ກຕປ໌ຖມາກິນິຫາຣໂຕ ປ໌ຝ຺ຖາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໂຕ ປຸ໌ພ຺ເພປີ ຍຕ຺ຕເກນ ຕສ຺ມີ ກເວ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ສາວກໂພຣີ ປ໌ຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍ, ຕຕ຺ຕກໍ ປຸ໌ລ຺ລສມ຺ກາຣໍ ສມຸປ໌ຈິນິຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕໂຕເຍວ ຫິ ''ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລິງ຺ຄສມ຺ປ໌ຕ຺ຕິ, ເຫຕຸ ສຕ຺ຖາຣທສ຺ສນ''ນ຺ຕິອາທິນາ (ພຸຯ ວໍຯ ໘ລ) ວຸຕ຺ເຕສຸ ອຝ຺ຖຌມ຺ເມສຸ ເຫຕຸສມ຺ປ໌ນ຺ນຕາ ອໂຫສິຯ ເກຈິ ປ໌ນ ມໂນປ໌ຓິຌານວຈີປ໌ຓິຌານວເສນ ອເນກາຌາ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍປ໌ຣິຈ຺ເຉທໍ ກຕ຺ວາ ປຸ໌ພ຺ພສມ຺ກາຣໍ ວທນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ສງ຺ຄຫາຣຸລ຺ຫາສຸ ອຝ຺ຖກຖາສຸ ຕຖາ ອວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ຕາສຸ ຫິ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ປ໌ຖມາກິນິຫາຣໂຕ ປຸ໌ພ຺ເພ ເຫຕຸສມ຺ປ໌ນ຺ນຕາເຍວ ທສ຺ສິຕາຯ ເອກູນຕີສວສ຺ສກາເລ ນິກ຺ຂມ຺ມ ປ໌ພ຺ພຊິຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຌຯ ຈກ຺ກຣຕນາຣຫປຸ໌ລ຺ລວນ຺ຕຕາຍ ໂພຣິສຕ຺ໂຕ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສິຣິສມ຺ປ໌ນ຺ໂນຕິ ຕສ຺ສ ນິວາສກວນໍ ''ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສິຣິນິວາສກູຕ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກວນາຕິ ຣມ຺ມສຸຣມ຺ມສຸກສງ຺ຂາຕາ ນິເກຕນາຯ ປ໌ຌານໂຍຄນ຺ຕິ ທຸກ຺ກຣຈຣິຍາຍ ອຸຕ຺ຕມວີຣິຍານຸໂຍຄໍຯ

ອຸຣຸເວລາຍໍ ກິຣ ເສນານິຄເມ ກຸຝຸມ຺ພິກສ຺ສ ຌີຕາ ສຸຊາຕາ ນາມ ທາຣິກາ ວຍປ໌ປ໌ຕ຺ຕາ ເນຣລ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ນິຄ຺ໂຣຌມູເລ

ປຕ຺ຖນມກາສິ “ສຈາຫໍ ສມຊາຕິກໍ ກຸລຆຣໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ ປຖມຄພ຺ເກ ປຸຕ຺ຕໍ ລກິສ຺ສາມິ, ຊີຣປາຍາເສນ ພລິກມ຺ມໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ, (ມ. ນິ. ອຜ຺ຖ. ໔.໒໓໘; ຊາ. ອຜ຺ຖ. ໑.ອວິທູເຣ ນິທານກຖາ) ຕສ຺ສາ ສາ ປຕ຺ຖນາ ສມິຊ຺ຊິ. ສາ ສຕ຺ຕ ເຜນ຺ໂຍ ລຜ຺ຖິວເນ ຂາທາເປຕ຺ວາ ຕາສມ຺ປິ ສິຕໂຣ ຄາວິໂຍ ລທ຺ຜາ ຕເຖວ ຂາທາເປຕ຺ວາ ປຸນ ຕາສມ຺ປິ ສິຕໂຣ ຕເຖວາຕິ ສຕ຺ຕປຸຕ຺ຕິນຕ຺ຕິປນຕ຺ ຕິປຣມ຺ປຣາຄຕາຫິ ເຜນູຫິ ຊີຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຊີຣປາຍາສໍ ປຈິຕຸມາຣກິ. ຕສ຺ມີ ຂເຕ ມຫາພ຺ຣຫ຺ມາ ຕິໂຍຊນິກໍ ເສຕຈ຺ຉຕ຺ຕໍ ອຸປຣີ ຘາເຣສິ, ສກ຺ໂກ ເທວຣາຊາ ອຄ຺ຄິ ອຸຊ຺ຊາເລສິ, ສກລໂລເກ ວິຊ຺ຊມານຣສໍ ເທວຕາ ປກ຺ຂິປິສຸ, ປາຍາສໍ ທກ຺ຂິຕາວຜ຺ຜໍ ທຸຕ຺ວາ ປຈຕິ, ຕໍ ສາ ສຸວຕ຺ຕປາຕິຍາ ສຕສຫສ຺ສຄ຺ຆນິກາຍ ສເທວ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ທຕ຺ວາ ປກ຺ກາມິ. ອຖ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ສຸປ຺ປຕິຜ຺ຖິເຕ ນາມ ຕິຕ຺ເຖ ເອກຕາລຜ຺ຖິປ຺ປມາເຕ ເອກູນປຍ຺ຍາສປີຕ຺ເຫ ກໂຣນ຺ໂຕ ປຣິກຸຍ຺ຊິ, ຕໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍ “ວິສາຂາປຸຕ຺ຕມາຍໍ ອຸຣຸເວລຄາເມ ສຸຊາຕາຍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ປກ຺ຂິຕ຺ຕທິພ຺ໂພຊໍ ມຘຸປາຍາສໍ ປຣິກຸຍ຺ຊິຕ຺ວາ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ສຸຊາຕາຍາຕິ ອາຍສ຺ມໂຕ ຍສຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມາຕຸກູຕາຍ ປຈ຺ຉາ ສຣຕຄມເນຜ຺ຖາເນ ເອຕທຄ຺ຄປ຺ປຕ຺ຕາຍ ສຸຊາຕາຍ ນາມ ເສຜ຺ຖິກຣິຍາຍ. ອຽຄມຽຄານຸສາຣິໂນ ຣສສ຺ສ ສາໂຣ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກພລກໂຣ ກູຕນິສ຺ສິໂຕ ເອໂກ ວິເສໂສ ໂອຊາ ນາມ, ສາ ທິວິ ກວາ ປກ຺ຂິຕ຺ຕາ ເອຕ຺ຖາຕິ ປກ຺ຂິຕ຺ຕທິພ຺ໂພໂຊ, ຕໍ. ປາຕພ຺ໂພ ຈ ໂສ ອສິຕພ຺ໂພ ຈາຕິ ປາຍາໂສ, ຣສໍ ກຕ຺ວາ ປີວິຕຸໍ, ອາໂລປໍ ກຕ຺ວາ ຈ ກຸຍ຺ຊິຕຸໍ ຍຸຕ຺ໂຕ ໂກຊນວິເສໂສ, ມຘຸນາ ສິຕ຺ໂຕ ປາຍາໂສ ມຘຸປາຍາໂສ, ຕໍ.

ຕໂຕ ເນຣຍ຺ຊຣາຍ ຕີເຣ ມຫາສາລວເນ ນານາສມາປຕ຺ຕີຫິ ທິວາວິຫາຣສ຺ສ ກຕຕ຺ຕາ “ສາຍນ຺ຫສມເຍ”ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວິຕ຺ຖາໂຣ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ. ທກ຺ຂິຕຸຕ຺ຕເຣນາຕິ ທິວາວິຫາຣໂຕ ໂພຘິຍາ ປວິສນມຄ຺ຄໍ ສນ຺ຘາຍາຫ, ອຸຊຸກໍ ທກ຺ຂິຕຸຕ຺ຕຣຄເຕນ ເທວຕາທີ ອລຽກເຕນ ມຄ຺ເຄນາຕິ ອຕ຺ໂຖ . ເອວມ຺ປີ ວທນ຺ຕິ “ທກ຺ຂິຕຸຕ຺ຕເຣນາຕິ ທກ຺ຂິຕປຈ຺ຉິມຸຕ຺ຕເຣນ ອາທິອວສານຄຫເຕນ ມຊ຺ຊິມສ຺ສາປິ ຄຫິຕຕ຺ຕາ, ຕຖາ ລຸຕ຺ຕປໂຍຄສ຺ສ ຈ ທສ຺ສນໂຕ. ເອວຍ຺ຫິ ສຕິ ‘ທກ຺ຂິຕປຈ຺ຉິມຸຕ຺ຕຣທິສາກາເຄນ ໂພຘິມຕ຺ຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ ຕິຜ຺ຖຕິ’ຕິ (ຊາ. ອຜ຺ຖ. ໑.ອວິທູເຣນິທານກຖາ) ຊາຕກນິທາເນ ວຸຕ຺ຕວຈເນນ ສເມຕີ”ຕິ. ທກ຺ຂິຕທິສໂຕ ຄນ຺ຕພ຺ໂພ ອຸຕ຺ຕຣທິສາກາໂຄ ທກ຺ຂິຕຸຕ຺ຕໂຣ, ເຕນ ປວິສິຕ຺ວາຕິ ອປເຣ. ເກຈິ ປນ “ອຸຕ຺ຕຣສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ມຄ຺ຄວາຈໂກ. ຍທິ ຫິ ທິສາວາຈໂກ ກເວຍ຺ຍ, ‘ທກ຺ຂິຕຸຕ຺ຕຣາຍາ’ຕິ ວເທຍ຺ຍາ”ຕິ, ຕໍ ນ “ອຸຕ຺ຕເຣນ ນທີ ສີທາ, ຄມ຺ກີຣາ ທຸຣຕິກ຺ກມາ”ຕິອາທີນາ ທິສາວາຈກສ຺ສາປິ ເອນໂຍຄສ຺ສ ທສ຺ສນໂຕ, ອຸຕ຺ຕຣສທ຺ທສ຺ສ ຈ ມຄ຺ຄວາ ຈກສ຺ສ ອນາຄຕຕ຺ຕາ. ອປີຈ ທິສາກາຄໍ ສນ຺ຘາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ທິສາກາໂຄປິ ຫິ ທິສາ ເອວາຕິ. ອຖ ອນ຺ຕຣາມຄ຺ເຄ ໂສຕ຺ຖິເຍນ ນາມ ຕິຕຫາຣກພ຺ຣາຫ຺ມເຕນ ທິນ຺ນາ ອຜ຺ຖ ກຸສຕິຕມຸຜ຺ຖິໂຍ ຄເຫຕ຺ວາ ອສີຕຍ຺ຈນຄີຣິສຽກາສໍ ສພ຺ພໂພຘິສຕ຺ ຕານມສ຺ສາສຊນຜ຺ຖາເນ ສມາວິຣຸລ຺ຫໍ ໂພຘິຍາ ມຕ຺ຫນກູຕໍ ໂພຘິມຕ຺ຫມ຺ປຄນ຺ຕ຺ວາ ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປທກ຺ຂິຕໍ ກຕ຺ວາ ທກ຺ຂິຕທິ ສາກາເຄ ອຜ຺ຖາສິ, ໂສ ປນ ປເທໂສ ປທຸມິນິປຕ຺ເຕ ອຸທກພິນ຺ທຸ ວິຍ ປກມ຺ປິຕ຺ຖ, ຕໂຕ ປຈ຺ຉິມທິສາກາຄໍ, ອຸຕ຺ຕຣທິ ສາກາຄຍ຺ຈ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕິຜ຺ຖນ຺ເຕປິ ມຫາປຸຣິເສ ຕເຖວ ເຕ ອກມ຺ປິສຸ, ຕໂຕ “ນາຍໍ ສພ຺ໂພປິ ປເທໂສ ມມ ຄຸຕໍ ສນ຺ຘາເຣຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ”ຕິ ປຸຣຕ຺ຖິມທິສາກາຄມຄມາສິ, ຕຕ຺ຖ ປລ຺ລຽກປ຺ປມາຕໍ ນິຈ຺ຈລມໂຫສິ, ຕສ຺ເສວ ຈ ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ໂພຘິມຕ຺ຫສມຍ຺ຍາ, ມຫາປຸຣິໂສ “ອິທໍ ກິເລສວິທ຺ຘໍສນຜ຺ຖານ”ນ຺ຕິ ສນ຺ນິຜ຺ຖານໍ ກຕ຺ວາ ປຸພ຺ພຸຕ຺ຕຣທິສາກາເຄ ຄິໂຕ ຕຕ຺ຖ ອກມ຺ປນປ຺ປເທເສ ຕານິ ຕິຕານິ ອຄ຺ເຄ ຄເຫຕ຺ວາ ສຍ຺ຈາເລສິ, ຕາວເທວ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ໂຖ ປລ຺ລຽໂກ ອໂຫສິ, ຕານິປິ ຕິຕານິ ວິຈິຕ຺ຕາກາເຣນ ຕູລິກາຍ ເລຂາ ຄຫິຕານິ ວິຍ ອເຫສຸໍ. ໂສ ຕຕ຺ຖ ຕິສນ຺ຘິປລ຺ລຽກໍ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ຈຕຸຣຽຄສມນ຺ນາຄຕໍ ເມຕ຺ ຕາກມ຺ມຜ຺ຖານໍ ປຸພ຺ພຽຄມໍ ກຕ຺ວາ ຈຕຸຣຽຄິກໍ ວີຣິຍໍ ອຘິຜ຺ຖຫິຕ຺ວາ ນິສີທິ, ຕມຕ຺ຖໍ ສຽຂິປິຕ຺ວາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ໂພຘິມຕ຺ຫໍ ປວິສິຕ຺ວາ”ຕິອາທິມາຫ.

ຕຕ຺ຖ ໂພຘິ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຣຫຕ຺ຕມຄ຺ຄຍາຕໍ, ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕຍ຺ຈ, ສາ ມຕ຺ຫຕີ ຖາມຄຕຕາຍ ປສິທຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ໂພຘິມຕ຺ໂຫ, ນິປ຺ປຣິຍາເຍນ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປເທໂສ, ປຣິຍາເຍນ ປນ ອິຘ ທຸມຣາຊາ. ຕຖາ ຫິ ອາຈຣິຍານ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ “ໂພຘິມຕ຺ຫສທ຺ໂທປຖມາກິສມ຺ພຸທ຺ຘຜ຺ຖາເນ ເອວ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ, ນ ຍຕ຺ຖ ກຕ຺ຖຈິ ໂພຘິຣຸກ຺ຂສ຺ສ ປຕິຜ຺ຖິຕຜ຺ຖາເນ”ຕິ, ຕໍ.

ມາຣວິຊຍສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕປຜິລາກາທີຫິ ກຄວນ຺ຕໍ ອສ຺ສາເສຕີຕິ ອສ຺ສຕ຺ໂຖ. ອາປຸພ຺ພຍ຺ຫິ ສາສສທ຺ທໍ ອນ຺ສິຜ຺ຖິໂຕສເນສຸ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຍໍ ຕຸ ໂລເກ “ຈລທໂລ, ກຸຍ຺ຊຣາສໂນ” ຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕກາເວນ, ອເຊຍ຺ຍກູມິສີສຄຕກາເວນ, ສກລສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຸຕປຜິລາກຜ຺ຖານວິຣຸລ຺ຫກາເວນ ຈ ທຸມານໍ ຣາຊາຕິ ທຸມຣາຊາ, ອສ຺ສຕ຺ໂຖ ຈ ໂສ ທຸມຣາຊາ ຈາຕິ ອສ຺ສຕ຺ຖທຸມຣາຊາ ຕໍ. ທ຺ວິນ຺ນໍ ອູຣຸຊາຕຸສນ຺ຘີນໍ, ອູຣຸມູລກຜິສນ຺ຘິສ຺ສ ຈ ວເສນ ຕໂຍ ສນ຺ຘໂຍ, ສຕ຺ຖານວເສນ ວາ ຕໂຍ ໂກຕາ ຍສ຺ສາຕິ ຕິສນ຺ຘິ, ສ຺ເວວ ປລ຺ລຽໂກ ອູຣຸພທ຺ຘາສນໍ ປຣິສມນ຺ຕໂຕ ອຽກນໍ ອາສນນ຺ຕິ ອຕ຺ເຖນ ຣ-ກາຣສ຺ສ ລ-ກາຣໍ, ທ຺ວິກາວຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ, ຕີຫິ ວາ ສນ຺ຘີຫິ ລກ຺ຂິໂຕ ປລ຺ລຽໂກ ຕິສນ຺ຘິປລ຺ລຽໂກ, ຕໍ. ອາກຸຊິຕ຺ວາຕິ ອາພນ຺ຘິຕ຺ວາ, ອຸໂກ ປາເທ

ສມລຸລິເຕ ກຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ວິຕ຺ຖາໂຣ ສາມຸຍ຺ຍຜລສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໘໑໖) ອາຄມິສຸສຕິ. ອຕ຺ຕາ, ມິຕ຺ໂຕ, ມຊ຺ຊຕ຺ໂຕ, ເວຣີຕິ ຈຕູສຸປິ ສມປ຺ປວຕ຺ຕນວເສນ ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕໍ ເມຕ຺ຕາກມ຺ມຏ຺ຐານໍ. ''ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕ''ນ຺ຕິ ອິທໍ ປນ ''ວີຣິຍາຘິຏ຺ຐານ''ນ຺ຕິ ເອເຕນາປິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ຕມ຺ປິ ທິ –

ກາມໍ ຕໂຈ ຈ ນ຺ຫາຣຸ ຈ ອຏ຺ຐິ ຈ ອວສິສ຺ສຕຸ, ອຸປສຸສ຺ສຕຸ ສຣີເຣ ມໍສໂລຫິຕໍ, ຍໍ ຕໍ ປຸຣິສຖາເມນ ປຸຣິສວີຣິເຍນ ປຸຣິສປຣກ຺ກເມນ ປຕ຺ຕພ຺ພໍ, ນ ຕໍ ອປາປຸຓິຕ຺ວາ ວີຣິຍສ຺ສ ສຕ຺ຐານໍ ກວິສ຺ສຕີ''ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໑໘໔; ສໍ. ນິ. ໑.໒໖໖; ອ. ນິ. ໓.໕໑; ອ. ນິ. ໘.໑໓; ມຫານິ. ໑໗, ໑໙໖) –

ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕເມວ.

ຈຸທ຺ທສ ຫຕ຺ຖາ ວິຕ຺ຖຕປ຺ປມາຓກາເວນ ຍສ຺ສາຕິ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ໂຖ. ປຣິສມນ຺ຕໂຕ ອງ຺ກີຍເຕ ລກ຺ຂີຍເຕ ປຣິຈ຺ເຆທວເສນາຕິ ປລ຺ລງ຺ໂກ ຣ-ກາຣສ຺ສ ລ-ກາຣໍ, ຕສ຺ສ ຈ ທ຺ວິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ. ອປິຈ ''ອິທໍ ກິເລສວິທ຺ຆໍສນຏ຺ຐານ''ນ຺ຕິ ອຏ຺ຐກຖາສຸ ວຈນໂຕ ປລ຺ລໍ ກິເລສວິທ຺ຆໍສນໍ ກໂຣຕີຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ປລ຺ລງ຺ໂກ ນິຣຸຄຫີຕາຄມວເສນ, ອລຸຕ຺ຕສມາສວເສນ ວາ, ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ໂຖ ຈ ໂສ ປລ຺ລງ຺ໂກ ຈ, ສ຺ເວວ ອຸຕ຺ຕມຏ຺ເຐນ ປຕ຺ຖນີຍຏ຺ເຐນ ຈ ວໂຣຕິ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ຖປລ຺ລງ຺ກວໂຣ, ຕຕ຺ຖ ຄໂຕ ປວຕ຺ໂຕ ນິສິນ຺ໂນ ຕຖາ. ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ຖຕາ ເຈຕ຺ຖ ວິຕ຺ຖາຣວເສນ ຄເຫຕພ຺ພາ. ຕານິເຍວ ທິ ຕີຓິ ອປ຺ຣິມິຕປຸຍ຺ຍານຸກາວໂຕ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ຖວິຕ຺ຖຕປລ຺ລງ຺ກກາເວນ ປວຕ຺ຕານິ, ນ ຈ ຕານິ ອຏ຺ຐມຸຏ຺ຐິປ຺ປມາຓານິ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ຖອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕານິ ສມ຺ກວນ຺ຕິ. ຕໂຕເຍວ ຈ ອິຘ ''ຕີຓສນ຺ຖຣໍ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຘມ຺ມປທຏ຺ຐກຖາທີສຸ ຈ ''ຕີຓານິ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ...ເປ... ປຸຣຕ຺ຖິມາກິມຸໂຂ ນິສີທິຕ຺ວາ''ຕິ (ຘ. ສ. ອຏ຺ຐ. ໑.ສາຣິປຸຕ຺ເຖຣວຕ຺ຖຸ; ຘ. ສ. ອຏ຺ຐ. ໑.ນິທານກຖາ). ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ຈ ''ຕີຓາສເນ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ຖສມ຺ມເຕ''ຕິ. ເກຈິ ປນ ''ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕກາເວເນວ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ໂຖ''ຕິ ຍຖາ ຕຖາ ປຣິກປ຺ປນາວເສນ ວທນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ຄເຫຕພ຺ພໍ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ກາຣເຓນ, ສາຘເກນ ຈ ວິຣຸທ຺ຘຕ຺ຕາ. ກາມຍ຺ຈ ມໂນຣຖປູຣຓີຍາ ຈຕຸຣງ຺ຄຸຕ຺ຕຣວຕ຺ຕນາຍ ''ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ໂພຘີ ປທກ຺ຂິຓໍ ກຕ຺ວາ ໂພຘິມຕ຺ຑໍ ອາຣຸຍ຺ຫ ຈຸທ຺ທສຫຕ຺ຖຸພ຺ເພຘ ຖາເນ ຕີຓສນ຺ຖຣໍ ສນ຺ຖຣິຕ຺ວາ ຈຕຸຣງ຺ຄວີຣິຍໍ ອຘິຏ຺ຐາຍ ນິສິນ຺ນກາລໂຕ''ຕິ (ອ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໒.໔.໓໓) ປາໂຐ ທິສ຺ສຕິ, ຕຖາປິ ຕຕ຺ຖ ອຸພ຺ເພຘສທ຺ໂທ ວິຕ຺ຖາຣວາຈໂກຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ, ຍຖາ ''ຕີຣິຍໍ ໂສລຸອສຸພ຺ເພໂຘ, ອຸທ຺ຘມາຫຸ ສຫສ຺ສຘາ''ຕິ (ຊາ. ໑.໓.໔໐) ມຫາປນາທຊາຕເກ. ຕຖາ ທິ ຕທຏ຺ຐກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຕີຣິຍໍ ໂສລຸອສຸພ຺ເພໂຘຕິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ໂສລຸອສກຕ຺ຑປາຕວິຕ຺ຖາໂຣ ອໂຫສີ''ຕິ (ຊາ. ອຏ຺ຐ. ໒-໓໐໔ ປີຏ຺ເຐ). ອຍ຺ຍຖາ ທິ ອາກາເສເຍວ ອຸກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕີຓສນ຺ຖຣຓໍ ກຕໍ, ນ ອຈລປ຺ເທເສຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍ ສນ຺ຖຣຓກີຣິຍາຘາຣກາວໂຕ ຕສ຺ສ, ໂສ ຈຕ຺ໂຖ ອນິປ຺ເປໂຕ ອຍ຺ຍຕ຺ຖ ອນາຄຕຕ຺ຕາຕິ.

ຣຊຕກ຺ຂນ຺ຘໍ ປີຏ຺ກີໂຕ ກຕ຺ວາ ວິຍາຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ອຕ຺ຖນ຺ຕິ ປຈ຺ຈິມປ຺ພຸພຕໍ. ມາຣພລນ຺ຕິ ມາຣໍ, ມາຣພລຍ຺ຈ, ມາຣສ຺ສ ວາ ສາມຕ຺ຖິຍໍ. ປຸພ຺ເພນິວາສນ຺ຕິ ປຸພ຺ເພ ນິວຸຕ຺ຖກ຺ຂນ຺ຘໍ. ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸນ຺ຕິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຓາຓໍ. ''ກິຈ຺ຉໍ ວຕາຍໍ ໂລໂກ ອາປນ຺ໂນ''ຕິ ອາທິນາ (ທີ. ນິ. ໒.໕໗; ສໍ. ນິ. ໒.໔) ຊຣາມຣຓມຸເຂນ ປຈ຺ຈຍາກາເຣ ຓາຓໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາ. ອານາປານຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປິ ''ສພ຺ພພຸທ຺ຘານໍ ອາຈິຓ຺ຓ''ນ຺ຕິ ວິກຕ຺ຕິວິປ຺ຣິຓາມໍ ກຕ຺ວາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ຕມ຺ປິ ທິ ພຸທ຺ຘານມາຈິຕ຺ຓເມວາຕິ ວທນ຺ຕິ. ປາທກໍ ກຕ຺ວາຕິ ກາຣຓໍ, ປຕິຏ຺ຐານໍ ວາ ກຕ຺ວາ. ''ວິປສ຺ສນໍ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາຕິ ຉຕ຺ຕິໍສໂກຏິສຕສຫສ຺ສມຸເຂນ ອາສວກ຺ຂຍຓາຓສງ຺ຂາຕມຫາວຊິຣຓາຓຄພ຺ກໍ ຄຕ຺ຫາປນວເສນ ວິປສ຺ສນໍ ກາເວຕ຺ວາ. ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓາຘິຄມາຍ ອນຸປທຘມ຺ມວິປສ຺ສນາວເສນ ອເນກາການໂວກາເຣ ສງ຺ຂາເຣ ສມ຺ມສໂຕ ຉຕ຺ຕິໍສໂກຏິສຕສຫສ຺ສມຸເຂນ ປວຕ຺ຕໍ ວິປສ຺ສນາຓາຓມ຺ປິ ທິ ''ມຫາວຊິຣຓາຓ''ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຈຕຸວີສຕິໂກຏິສຕສຫສ຺ສສງ຺ຂຍາຍ ເທວສິກໍ ວລ຺ອຍ຺ຊນກສມາປຕ຺ຕີນໍ ປຸເຣຈຣານ຺ຈຣຓາຓມ຺ປິ. ອິຘ ປນ ມຄ຺ຄຓາຓເມວ, ວິເສສໂຕ ຈ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຓາຓໍ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ເສວ ວິປສ຺ສນາຄພ຺ກກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ. ສພ຺ພພຸທ຺ຘຄຸເຓຕິ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕາທີນິຣວເສສພຸທ຺ຘຄຸເຓ. ຕສ຺ສາ ປາທກໍ ກຕ຺ວາ ສມາຘິ ນິວຕ຺ໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອິທມສ຺ສ ປລ຺ລງ຺ກິຈ຺ຈ''ນ຺ຕິ. ອສ຺ສາຕິ ກຄວໂຕ.

''ຕຕ຺ຖ ຍຖາ ຫຕ຺ເຖ''ຕິອາທິນາ ອຸປມາຍ ປາກຏິກຣຓໍ. ຫຕ຺ເຖຕິ ຫຕ຺ຖປ຺ສເຕ, ກຣປ຺ເຜ ວາ. ປາຕິຍນ຺ຕິ ສຣາວເກ. ຌເຜຕິ ອຸທກາຫຣຓຌເຜ. ທ຺ວຕ຺ຕິໍສໂທຓຄຕ຺ຫນປ຺ປມາຓໍ ກຸຕ຺ຑໍ ໂກລມ຺ໂພ. ຕໂຕ ມຫຕຣາ ຈາຏິ. ຕໂຕປິ ມຫຕີ ມຫາກຸມ຺ກີ. ໂສຕ຺ຫີ ກຸໂສພ຺ໂກ. ນທີກາໂຄ ກນ຺ທໂຣ. ຈກ຺ກວາລຸອປາເທສຸ ສມຸທ຺ໂທ ຈກ຺ກວາລຸອມຫາສມຸທ຺ໂທ.ສິເນຣຸປາທເກ ມຫາສມຸທ຺ເທຕິ ສີທນ຺ຕຣສມຸທ຺ທໍ ສນ຺ຘາຍາຫ. ''ປາຕິຍ''ນ຺ຕິອາທິນາປີ ຕເທວຕ຺ຖໍ ປກາຣນ຺ຕເຣນ ວິກາເວຕິ. ປຣິຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ ຍຖາຕີ

ສມ຺ພນ຺ໂຘ။ ຍສ຺ສາ ປາລຸອິຍາ ອຕ຺ຖວິກາວນຕ຺ຖາຍ ຍາ ສໍວຕ຺ຓນາ ວຸຕ຺ຕາ, ຕເທວ ຕສ຺ສາ ຄຸຓກາເວນ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ເຕນາ ຫາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ။

‘‘ທຸເວ ປຸຖຸຊ຺ຊນາ’’ຕິອາທິ ປຸຖຸຊ຺ຊເນສຸ ລພ຺ກມານວິກາຄທສ຺ສນຕ຺ຖເມວ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ມູລປຣິຍາຍສໍວຕ຺ຓນາທີສຸ (ມ။ ນິ။ ອຜ຺ຖ။ ໑໘) ວິຍ ປຸຖຸຊ຺ຊນວິເສສນິທ຺ສາຣຓຕ຺ຖໍ ນິຣວເສສປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ເສວ ອິຘ ອນິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ။ ສພ຺ໂພປິ ຫິ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ກຄວ ໂຕ ອຸປ຺ຣິຄຸເຓ ວິກາເວຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ຕິຜ຺ຖຕຸ ຕາວ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ, ອຣິຍສາວກປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຘານມ຺ປິ ອວິສຍາ ເອວ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ။ ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ໂສຕາປນ຺ໂນ’’ຕິອາທິ (ທີ။ ນິ။ ອຜ຺ຖ။ ໑။ກ)။ ໂຄຕ຺ຕສມ຺ພນ຺ຘຕາຍ ອາທິຈ຺ຈສ຺ສ ສູຣິຍເທວປຸຕ຺ຕສ຺ສ ພນ຺ຘູ ຕິ ອາທິຈ຺ຈພນ຺ຘຸ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ນິທ຺ເທເສ –

‘‘ອາທິຈ຺ໂຈ ວຸຈ຺ຈຕິ ສູຣິໂຍ။ ສູຣິໂຍ ໂຄຕໂມ ໂຄຕ຺ເຕນ, ກຄວາປິ ໂຄຕໂມ ໂຄຕ຺ເຕນ, ກຄວາ ສູຣິຍສ຺ສ ໂຄຕ຺ຕຜາຕໂກ ໂຄຕ຺ຕພນ຺ຘຸ, ຕສ຺ມາ ພຸທ຺ໂຘ ອາທິຈ຺ຈພນ຺ຘູ’’ຕິ (ມຫານິ။ ໑໔໐; ຈູລຸອນິ။ ລລ)။

ສທ຺ທວິທູ ປນ ‘‘ພຸທ຺ຘສ຺ສາທິຈ຺ຈພນ຺ຘຸນາ’’ຕິ ປາຖມິຈ຺ຉນ຺ຕິ။ ອາທິຈ຺ຈສ຺ສ ພນ຺ຘຸນາ ໂຄຕ຺ເຕນ ສມາໂນ ໂຄຕ຺ຕສງ຺ຂາໂຕ ພນ຺ຘຸ ຍສ຺ສ, ພຸທ຺ໂຘ ຈ ໂສ ອາທິຈ຺ຈພນ຺ຘຸ ຈາຕິ ກຕ຺ວາ။ ຍສ຺ມາ ປນ ຂນ຺ຘກຖາທີໂກສລ຺ເລນາປິ ອຸປ຺ກ຺ກິເລສານຸປກ຺ກິເລສານໍ ຊານ ນເຫຕຸກູຕໍ ພາຫຸສຈ຺ຈໍ ໂຫຕິ, ຍຖາຫ –

‘‘ກິຕ຺ຕາວຕາ ນຸ ໂຂ ກນ຺ເຕ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ໂຫຕິຕິ? ຍໂຕ ໂຂ ກິກ຺ຂຸ ຂນ຺ຘກຸສໂລ ໂຫຕິ။ ຘາຕຸ…ເປ… ອາຍຕນ…ເປ… ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທກຸສໂລ ໂຫຕິ, ເອຕ຺ຕາວຕາ ໂຂ ກິກ຺ຂຸ ພຫຸສ຺ສຸໂຕ ໂຫຕີ’’ຕິ။

ຕສ຺ມາ ‘‘ຍສ຺ສ ຂນ຺ຘຘາຕຸອາຍຕນາທີສູ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ຍາວ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທາ ສງ຺ຄຕ຺ຫາຕິ။ ຕຕ຺ຖ ວາຈຸຄ຺ຄຕກຣຓໍ ອຸຄ຺ຄໂຫ။ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປຣິປຸຈ຺ຉນໍ ປຣິປຸຈ຺ຉາ။ ອຜ຺ຖກຖາວເສນ ອຕ຺ຖສ຺ສ ໂສຕທ຺ວາຣປຜິພທ຺ຘຕາກຣຓໍ ສວນໍ။ ພ຺ຍລ຺ຊນຕ຺ຖານໍ ສຸນິກ຺ເຂປ຺ສຸນຍເນນ ຘມ຺ມສ຺ສ ປຣິຫຣຓໍ ຘາຣຓໍ။ ເອວໍ ສຸຕຘາຕປຣິຈິຕານໍ ວິຕກ຺ການໍ ມນສານຸເປກ຺ຂນໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓໍ။

ເອວໍ ປເກທໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວຈນຕ຺ຖມ຺ປິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ທຸວິໂຘ’’ຕິອາທິນາ။ ປຸຖູນນ຺ຕິ ອເນກວິຘານໍ ກິເລສາທີນໍ။ ປຸຖຸຊ຺ຊນນ຺ ໂຕຄຘຕ຺ຕາຕິ ພຫູນໍ ຊນານໍ ອພ຺ການ຺ຕເຣ ສມວໂຣຘກາວໂຕ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ။ ປຸຖຸຈາຍໍ ຊໂນຕິ ປຸຖຸ ເອວ ວິສໍຸເຍວ ອຍໍ ສງ຺ຂຍໍ ຄໂຕ။ ອິຕິຕິ ຕສ຺ມາ ປຸຖຸຊ຺ຊໂນຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ။ ເອວໍ ຄາຖາພນ຺ເຘນ ສງ຺ເຂປໂຕ ທສ຺ສິຕມຕ຺ຖໍ ‘‘ໂສ ຫີ’’ຕິອາທິນາ ວິວຣ ຕິ။ ‘‘ນານປ຺ປກາຣານ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ປຸຖຸ-ສທ຺ໂທ ອິຘ ພຫຸວຕ຺ໂຖຕິ ທສ຺ເສຕິ။

ອາທິ-ສທ຺ເທນ ສງ຺ຄຫິຕມຕ຺ຖໍ, ຕທຕ຺ຖສ຺ສ ຈ ສາຘກໍ ອມ຺ພເສຈນຄຣຸສິນານນເຍນ ນິທ຺ເທສປາລຸອິຍາ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຍຖາ ຫາ’’ຕິອາທິມາຫ။ ອວິຫຕາ ສກ຺ກາຍທິຜ຺ຖິໂຍ, ປຸຖຸ ພຫຸກາ ຕາ ເອເຕສນ຺ຕິ ປຸຖຸອວິຫຕສກ຺ກາຍທິຜ຺ຖິກາ, ເອເຕນ ອວິຫຕຕ຺ຕາ ປຸຖຸ ສກ຺ກາຍທິຜ຺ຖິໂຍ ຊເນນ຺ຕິ, ປຸຖູທິ ວາ ສກ຺ກາຍທິຜ຺ຖີຫິ ຊນິຕາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ။ ອວິຫຕຕ຺ຖເມວ ວາ ຊນສທ຺ໂທ ວທຕິ, ຕສ຺ມາ ປຸຖຸ ສກ຺ກາຍທິຜ຺ຖິໂຍ ຊເນນ຺ຕິ ນ ວິຫນນ຺ຕິ, ຊນາ ວາ ອວິຫຕາ ປຸຖຸ ສກ຺ກາຍທິຜ຺ຖິໂຍ ເອເຕສນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຕິປິ ວຜ຺ຜຕິ, ວິເສສນປຣນິປາຕນລ຺ເຈຕ຺ຖ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ ຍຖາ ‘‘ອຄ຺ຍາຫິໂຕ’’ຕິ။ ‘‘ປຸຖຸ ສຕ຺ຖາຣານໍ ມຸຂຸລ຺ໂລກິກາ’’ຕິ ເອເຕນ ປຸຖຸ ພຫໂວ ຊນາ ສຕ຺ຖາໂຣ ເອເຕສນ຺ຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ທສ຺ສິຕໍ။ ປຸຖຸ ສພ຺ພຄຕີຫິ ອວຸຜ຺ຖິຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ກມ຺ມກິເລເສຫິ ຊເນຕພ຺ພາ, ຊາຍນ຺ຕິ ວາ ສຕ຺ຕາ ເອຕ຺ຖາຕິ ຊນາ, ຄຕິໂຍ, ປຸຖຸ ສພ຺ພາ ເອວ ຊນາ ຄຕິໂຍ ເອເຕສນ຺ຕິ ວຈນຕ຺ໂຖ။ ‘‘ປຸຖຸ ນານາກິສງ຺ຂາ ເຣອກິສງ຺ຂໂຣນ຺ຕີ’’ຕິ ເອເຕນ ຈ ຊາຍນ຺ຕິ ເອເຕຫິ ສຕ຺ຕາຕິ ຊນາ, ປຸລ຺ຓາກິສງ຺ຂາຣາທໂຍ, ປຸຖຸ ນານາວິຘາ ຊນາ ສງ຺ຂາຣາ ເອເຕສໍ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ປຸຖຸ ວາ ນານາກິສງ຺ຂາເຣ ຊເນນ຺ຕິ ອກິສງ຺ຂໂຣນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຖມາຫ။ ຕໂຕ ປຣໍ ປນ ‘‘ປຸຖຸ ນານາໂອເຜຫິ ວຸຍ຺ຫນ຺ຕີ’’ຕິອາທິອຕ຺ຖຕ຺ຕຍໍ ຊເນນ຺ຕິ ເອເຕຫິ ສຕ຺ຕາຕິ ຊນາ, ກາໂມຆາທໂຍ, ຣາຄສນ຺ຕາປາທໂຍ, ຣາຄປຣິລຸອາຫາທໂຍ ຈ, ສພ຺ເພປີ ວາ ກິເລສປຣິລຸອາຫາ။ ປຸຖຸ ນານປ຺ປກາຣາ ເຕ ເອເຕສໍ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເຕຫິ ວາ ຊເນນ຺ຕິ ວຸຍ຺ຫນ຺ຕິ, ສນ຺ຕາເປນ຺ຕິ, ປຣິຬາຫນ຺ຕິ ຈາຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ຕໍ။ ‘‘ຣຕ຺ຕາ ຄິທ຺ຘາ’’ຕິອາທິ ປຣິຍາຍວຈນໍ။

ອປີ ຈ ຣຕ຺ຕາຕິ ວຕ຺ຖໍ ວິຍ ຣງ຺ຄຊາເຕນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວິປຣິຓາມກເຣນ ຉນ຺ທຣາເຄນ ຣຕ຺ຕາ။ ຄິທ຺ຘາຕິ ອກິກງ຺ຂນສກາເວນ

ອກິຄິຊ຺ຊເບນ ຄິທ຺ຘາ។ ຄຖິຕາຕິ ຄນ຺ຖິຕາ ວິຍ ທຸມ຺ໂມຈນິຍກາເວນ ຕຕ຺ຖ ປ຺ຜິພທ຺ຘາ។ ມຸຈ຺ຉິຕາຕິ ກິເລສາວິສນວເສນ ວິສຄ຺ຌີກູຕາ ວິຍ ອນຄ຺ຄກິຈ຺ຈໂມຫໍ ສມາປນ຺ນາ។ ອຊ຺ໂຊສນ຺ນາຕິ ອນຄ຺ຄາສາຘາຣເຓ ວິຍ ກຕ຺ວາ ຄິລິຕ຺ວາ ປ຺ຣິນິຍ຺ຖເປຕ຺ ວາ ກິຕາ។ ລຄ຺ຄາຕິ ຄາໂວ ກຕ຺ຜເກ ວິຍ ອາສຕ຺ຕາ, ມຫາປລິເປ ວາ ປຕເບນ ນາສິກຄ຺ຄປລິປນ຺ນປຸຣິໂສ ວິຍ ອຸທ຺ຘຣິຕຸມ ສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍກາເວນ ນິມຸຄ຺ຄາ។ ລຄ຺ຄິຕາຕິ ມກ຺ກຜາເລເປນ ວິຍ ມກ຺ກໂຜ ປຄ຺ຈງ຺ນໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານໍ ວເສນ ອາສຽຄິຕາ, ປລິ ພຸທ຺ຘາຕິ ສມ຺ພທ຺ຘາ, ອຸປທ຺ທຸຕາ ວາຕິ ອຍມຕ຺ໂຖ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣຜິກາຍໍ (ອ។ ນິ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໔໑) ວຸຕ຺ໂຕ។ ເອເຕນ ຊາຍຕິຕິ ຊໂນ, ‘‘ຣາໂຄ ເຄໂຌ’’ຕິ ເອວມາທິໂກ, ປຸຖ຺ ນານາວິໂຌ ຊໂນ ຣາຄາທິໂກ ເອເຕສໍ, ປຸຖູສຸ ວາ ປຄ຺ຈສຸ ກາມຄຸເຓສຸ ຊນາ ຣຕ຺ຕາ ຄິທ຺ຘາ…ເປ… ປລິພຸທ຺ຘາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ។

‘‘ອາວຸຕາ’’ຕິອາທີປິ ປ຺ຣິຍາຍວຈນເມວ។ ອປິຈ ‘‘ອາວຸຕາຕິ ອາວຣິຕາ។ ນິວຸຕາຕິ ນິວາຣິຕາ។ ໂອຜຸຕາຕິ ປລິຄຸຕ຺ກິຕາ, ປ຺ຣິໂຍນ ທ຺ຘາ ວາ។ ປີຫິຕາຕິ ປິທຫິຕາ។ ປຜິຈ຺ຉນ຺ນາຕິ ຉາທິຕາ។ ປຜິກຸຊ຺ຊິຕາຕິ ເຫຜ຺ຖາມຸຂຊາຕາ’’ຕິ ຕຕ຺ເຖວ (ອ។ ນິ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໔໑) ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ຊເນນ຺ຕິ ເອເຕຫີຕິ ຊນາ, ນີວຣຕາ, ປຸຖ຺ ນານາວິຘາ ຊນາ ນີວຣຕາ ເອເຕສໍ, ປຸຖູຫີ ວາ ນີວຣເຓຫິ ຊນາ ອາວຸຕາ…ເປ… ປຜິກຸຊ຺ຊິຕາຕິ ນິພ຺ພຈນໍ ທສ຺ເສຕິ។ ປຸຖູສຸ ນິຈຌມ຺ມສມາຈາເຣສຸ ຊາຍຕິ, ປຸຖູນໍ ວາ ອພ຺ກນ຺ຕເຣ ຊໂນ ອນ຺ໂຕຄໂຌ, ປຸຖ຺ ວາ ພຫ຺ໂກ ຊໂນຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ປຸຖູນ’’ນ຺ຕິອາທີນາ, ເອເຕນ ຈ ຕຕິຍປາທໍ ວິວຣຕິ, ສມຕ຺ເຖຕິ ວາ។ ‘‘ປຸຖ຺ ວາ’’ຕິອາທີນາ ປນ ຈຕຸຕ຺ຖປາທໍ។ ປຸຖ຺ ວິສໍສຜ຺ໂຄ ເອວ ຊໂນ ປຸຖຊ຺ຊໂນຕິ ອຍຄ຺ເຫຕ຺ຖ ວຈນຕ຺ໂຖ។

ເຍຫິ ຄຸຓວິເສເສຫິ ນິມິຕ຺ຕກູເຕຫິ ກຄວຕິ ‘‘ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ ອຍໍ ສມຄ຺ຌາ ປວຕ຺ຕາ, ຕໍ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ‘‘ອຜ຺ຖຫິ ກາຣເຓຫິ ກຄວາ ຕຖາຄໂຕ’’ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອໂກປີ ຫິ ສທ຺ໂທ ອເນກປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕມຌິກິຈ຺ຈ ອເນກຘາ ອຕ຺ຖປ຺ປກາສໂກ, ກຄວໂຕ ຈ ສພ຺ເພປີ ນາມສທ຺ທາ ອເນກຄຸຓເນມິຕ຺ຕິກາເຍວ។ ຍຖາຫ –

‘‘ອສງ຺ຂເຍຍ຺ຍານິ ນາມານີ, ສຄຸເຓນ ມເຫສິໂນ;

ຄຸເຓນ ນາມມຸທ຺ເຌຍ຺ຍໍ, ອປີ ນາມສຫສ຺ສໂຕ’’ຕິ។ (ຌ។ ສ។ ໑໓໑໑; ອຸທາ។ ອຜ຺ຖ។ ໕໓; ປຜິ។ ມ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໓໖; ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑។໔໑໑);

ກາມີ ປນ ຕານີຕິ ອນ຺ໂຍເຄ ສຕິ ປຖມໍ ຕສ຺ສຣູປໍ ສງ຺ເຂປໂຕ ອຸທ຺ທິສິຕ຺ວາ ‘‘ກຖ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ນິທ຺ທິສຕິ។ ຕຖາ ອາຄໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ອາກາຣນິຍມນວເສນ ໂອປມ຺ມສມ຺ປຜິປາທນຕ຺ໂຖ ຕຖາ-ສທ຺ໂທ។ ສາມຄ຺ຌໂຊຕນາຍ ວິເສສາວຜ຺ຖານໂຕ, ວິເສສຕ຺ຖິ ນາ ຈ ສາມຄ຺ຌສທ຺ທສ຺ສາປີ ວິເສສຕ຺ເຖເຍວ ອນ຺ປຍຸຊ຺ຊິຕພ຺ພໂຕ ປຜິປທາຄມນຕ຺ໂຖ ອາຄຕ ສທ຺ໂທ ທຜ຺ຖພ຺ໂພ, ນ ຌາຓຄມນຕ຺ໂຖ ຕຖລກ຺ຂຓໍ ອາຄໂຕ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໓; ມ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໑໔; ສໍ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໔។໓។໑໕; ອ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໑໓໐; ເຖຣຄາ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໔໓; ອິຕິວຸ។ ອຜ຺ຖ។ ໓໕; ປຜິ។ ມ។ ອຜ຺ຖ។ ໑។໓໓; ພຸ។ ວໍ។ ອຜ຺ຖ។ ໔; ມຫານິ។ ອຜ຺ຖ។ ໑໔) ວິຍ , ນາປີ ກາຍຄມນາທິ ອຕ຺ໂຖ ‘‘ອາຄໂຕ ໂຂ ມຫາສມໂຓ, ມາຄຌານໍ ຄິຣິພ຺ພຊ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ມຫາວ។ ໕໓) ວິຍ។ ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ສ ອາກາຣສ຺ສ ນິຍມນວເສນ ໂອປມ຺ມສມ຺ປຜິປາທນຕ຺ໂຖ ຕຖາ-ສທ຺ໂທ, ຕທາກາຣໍ ກຣຸຓາປທານຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ມຫາກຣຸຓາມຸເຂນ ປຸຣິມພຸທ຺ຘານໍ ອາຄມນປຜິປທາຍ ອຸທາຫຣຓວເສນ ສາມຄ຺ຌໂຕ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ຍຖາ ສພ຺ພໂລເກ’’ຕິອາທີ ມາຫ។ ຍໍຕໍ-ສທ຺ທານໍ ເອກນ຺ຕສມ຺ພນ຺ຌກາວໂຕ ເຈຕ຺ຖ ຕຖາ-ສທ຺ທສ຺ສຕ຺ຖທສ຺ສເນ ຍຖາ-ສທ຺ເທນ ອຕ຺ໂຖ ວິກາວິໂຕ។ ຕເທວ ວິຕ຺ຖາເຣຕິ ‘‘ຍຖາ ວິປສ຺ສີ ກຄວາ’’ຕິອາທີນາ, ວິປສ຺ສີອາທີນຄ຺ເຈຕ຺ຖ ຉນ຺ນໍ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘານໍ ມຫາປທານສຸຕ຺ຕາທີສຸ (ທີ។ ນີ។ ໔។໔) ສມ຺ປຫຸລນິທ຺ເທເສນ (ທີ។ ນີ។ ອຜ຺ຖ។ ໔។ສມ຺ພຫຸລປຣິຈ຺ເຉທວຕ຺ຓນາ) ສຸປາກຜຕ຺ຕາ, ອາສນ຺ນຕ຺ຕາ ຈ ເຕສໍ ວເສນ ຕໍ ປຜິປທໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ។ ອາຄໂຕ ຍຖາ, ຕຖາ ອາຄໂຕຕິ ສພ຺ພຕ຺ຣ ສມ຺ພນ຺ໂຌ។ ‘‘ກື ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ’’ຕິອາທີນາປີ ຕເທວ ປຜິນິທ຺ທິສຕິ។ ຕຕ຺ຖ ເຍນ ອກິນິຫາເຣນາຕິ ມນຸສ຺ສຕ຺ຕລິງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸສຕ຺ຖາຣທສ຺ສນປພ຺ພຊ຺ຊາຄຸຓສມ຺ປຕ຺ ຕິອຌິກາຣຉນ຺ທານໍ ວເສນ ອຜ຺ຖງ຺ຄສມນ຺ນາຄເຕນ ມຫາປຕິຌາເນນ ។ ສພ຺ເພສຄ຺ຫີ ພຸທ຺ຘານໍ ປຖມປຕິຌານໍ ອິມິນາວ ນີຫາ ເຣນ ສມິຊ຺ຊຕິ។ ອກິນິຫາໂຣຕິ ເຈຕ຺ຖ ມູລປຕິຌານສ຺ເສຕໍ ອຌິວຈນນ຺ຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ។

ເອວໍ ມຫາກິນິຫາຣວເສນ ‘‘ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ ປທສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານີ ປາຣມີປູຣຓວເສນປີ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອຖ ວາ’’ຕິອາທີ ມາຫ។ ‘‘ເອຕ຺ຖ ຈ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິການໍ ມຫາໂພຌິຍານປຜິປທາຍ ໂກສລ຺ລຊນນຕ຺ຖໍ ປາຣມີສຸ ອຍໍ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ’’ຕິອາທີນາ ອາຈຣິຍຌມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑។໓) ຍາ ປາຣມີສຸ ວິນິຈ຺ຉຍກຖາ ວຸຕ຺ຕາ, ກິຄ຺ຈາປີ ສາ ອມ຺ເຫຫີ ອິຌ ວຸຈ຺ຈມານາ

ຄນຸຖວິຕຸຖາຣກຣາ ວິຍ ກວິສຸສຕິ, ຍສຸມາ ປນາຍໍ ສໍວຕຸຕນາ ເອຕິສຸສໍ ປຈຸຈາ ປມາທເລຂວິໂສຣນວເສນ, ຕທວເສສຕຸຖປຣິຍາທານວເສນ ຈ ປວຕຸຕາ, ຕສຸມາ ສາປີ ປາຣມິກຖາ ອິຣ ວຕຸຕພຸພາເຍວາຕິ ຕໂຕ ເຈວ ຈຣິຍາປິຍກຜຸຖກຖາໂຕ ຈ ອາທຣິຕຸວາ ຍຖາຣຫໍ ຄາຖາພນຸເຣທີ ສມລງກຣິຕຸວາ ອຕຸຖມຣິປຸປາຍຄຸຈ ວິໂສຣຍນາບາ ກວິສຸສຕິ។ ກຖໍ?

ກາ ປເນຕາ ປາຣມີໂຍ, ເກນຜຸເຖນ ກຕິວິຣາ;

ໂກ ຈ ຕາສໍ ກໂມ ການີ, ລກຸຂຕາທີນີ ສພຸພຖາ។

ໂກ ປຈຸຈໂຍ, ສໍກິເລໂສ, ໂວທານໍ ປຜິປກຸຂໂກ;

ປຜິປຕຸຕິວິກາໂຄ ຈ, ສງຄໂຫ ສມຸປທາ ຕຖາ។

ກິຕຸຕເກນ ສມຸປາທນໍ, ອານິສໍໂສ ຈ ກິ ຜລໍ;

ປລຸໜເມຕໍ ວິສຸສຊຊິຕຸວາ, ກວິສຸສຕິ ວິນິຈຸຉໂຍ។

ຕຕຸຣິທໍ ວິສຸສຊຊນໍ –

ກາ ປເນຕາ ປາຣມີໂຍຕິ –

ຕຕຸຫາມານາທີມຄຸລຕຸຣ, ອຸປາຍກຸສເລນ ຍາ;

ລາເກນ ປຣິຄຸຄທີຕາ, ປາຣມີ ສາ ວິກາວິຕາ។

ຕຕຸຫາມານາທີນາ ທີ ອນຸປຫຕາ ກຣຸຕູປາຍໂກສລຸລປຣິຄຸຄທີຕາ ທານາທໂຍ ຄຸຕສງຂາຕາ ເອຕາ ກິຣິຍາ ''ປາຣມີ''ຕິ ວິກາວິຕາ។

ເກນຜຸເຖນ ປາຣມີໂຍຕິ –

ປຣໂມ ອຸຕຸຕມຜຸເຖນ, ຕສຸສາຍໍ ປາຣມີ ຕຖາ;

ກມຸມໍ ກາໂວຕິ ທານາທີ, ຕທຸຣິຕໂຕ ຕິຣາ ມຕາ។

ປູເຣຕິ ມວຕິ ປເຣ, ປຣໍ ມຊຊຕິ ມຍຕິ;

ມຸນາຕິ ມີໂນຕີ ຕຖາ, ມີນາຕີຕິ ວາ ປຣໂມ។

ປາເຣ ມຊຊຕິ ໂສເຣຕິ, ມວຕິ ມຍຕີຕິ ວາ;

ມາເຍຕິ ຕໍ ວາ ມຸນາຕີ, ມີໂນຕິ ມີນາຕີ ຕຖາ។

ປາຣມີຕິ ມຫາສຕຸໂຕ, ວຸຕຸຕານຸສາຣໂຕ ປນ;

ຕທຸນິຕຕຸຖຕຸຕເຍເນວ, ປາຣມີຕິ ອຍໍ ມຕາ ฯ

ທານສີລາທິຄຸຓວິເສສໂຍເຄນ ຫິ ສຕຸຕຸຕຸຕມຕາຍ ມຫາໂພນິສຕຸໂຕ ປຣໂມ, ຕສຸສ ອຍໍ, ກາໂວ, ກມຸມນຸຕິ ວາ ປາຣມີ, ທານາທິກິຣິຍາ ฯ ອຖ ວາ ປຣຕິ ປູເຣຕີຕິ ປຣໂມ ນີຣຸຕຸຕິນເຍນ, ທານາທີຄຸຓານໍ ປູຣໂກ, ປາລໂກ ຈ ໂພນິສຕຸໂຕ, ປຣມສຸສ ອຍໍ, ກາໂວ, ກມຸມໍ ວາ ປາຣມີ ฯ ອປິຈ ປເຣ ສຕຸເຕ ມວຕີ ອຕຸຕນີ ພນຸຊຕີ ຄຸຓວິເສສໂຍເຄນ, ປຣໍ ວາ ອຕິເຣກໍ ມຊຸຊຕີ ສໍກິເລສມລໂຕ, ປຣໍ ວາ ເສຍຸຖໍ ນິພຸພານໍ ວິເສເສນ ມຍຕີ ຄຈຸຉຕີ, ປຣໍ ວາ ໂລກໍ ປມາຓກູເຕນ ຌາຓວິເສເສນ ອິຊໂລກມິວ ມຸນາຕີ ປຣິຈຸຊິນຸທຕີ, ປຣໍ ວາ ອຕີວ ສີລາທິຄຸຓຄຓໍ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕາເນ ມີໂນຕີ ປກຸຂິປຕີ, ປຣໍ ວາ ອຕຸຕກູຕໂຕ ຂມຸມກາຍໂຕ ອຄຸຄໍ, ປຜິປກຸຂໍ ວາ ຕທນຕຸຖກໍ ກິເລສໂຈຣຄຓໍ ມີນາຕີ ຫີສຕີຕິ ປຣໂມ, ມຫາສຕຸໂຕ, ''ປຣມສຸສ ອຍ''ນຸຕິອາທິນາ ວຸຕຸຕນເຍນ ປາຣມີ ฯ ປາເຣ ວາ ນິພຸພາເນ ມຊຸຊຕີ ສຸຊຸຊຕີ, ສຕຸເຕ ຈ ໂສເຊຕີ, ຕຕຸຖ ວາ ສຕຸເຕ ມວຕີ ພນຸຊຕີ ໂຍເຊຕີ, ຕໍ ວາ ມຍຕີ ຄຈຸຉຕີ, ສຕຸເຕ ຈ ມາເຍຕີ ຄເມຕີ, ຕໍ ວາ ຍາຖາວໂຕ ມຸນາຕີ ປຣິຈຸຊິນຸທຕີ, ຕຕຸຖ ວາ ສຕຸເຕ ມີໂນຕີ ປກຸຂິປຕີ, ຕຕຸຖ ວາ ສຕຸຕານໍ ກິເລສາຣີ ມີນາຕີ ຫີສຕີຕິ ປາຣມີ, ມຫາສຕຸໂຕ, ''ຕສຸສ ອຍ''ນຸຕິອາທິນາ ທານາທິກິຣິຍາວ ປາຣມີຕີ ฯ ອິມິນາ ນເຍນ ປາຣມີນໍ ວຈນຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ ฯ

ກຕິວິຊາຕິ ສງເຂປໂຕ ທສວິຊາ, ຕາ ປນ ພຸທຸຊວໍສປາລຸອິຍໍ (ພຸ ฯ ວໍ ฯ ໑ ฯ ກຸ໖) ສຣູປໂຕ ອາຄຕາເຍວ ฯ ຍຖາຫ ''ວິຈິນນຸໂຕ ຕ ທາທກຸຂິ, ປຖມໍ ທານປາຣມີ''ນຸຕິອາທິ (ພຸ ฯ ວໍ ฯ ໔ ฯ ໑໑໖) ฯ ຍຖາ ຈາຫ –

''ກຕີ ນຸ ໂຂ ກນຸເຕ ພຸທຸຊກາຣກາ ຊມຸມາຕິ? ທສ ໂຂ ສາຣິປຸຕຸຕ ພຸທຸຊກາຣກາ ຊມຸມາ, ກຕເມ ທສ? ທານໍ ໂຂ ສາຣິປຸຕຸຕ ພຸທຸຊກາຣໂກ ຊມຸໂມ, ສີລໍ ເນກຸຂມຸມໍ ປຄຸຄາ ວິຣິຍໍ ຂນຸຕີ ສຈຸຈໍ ອຊິຍຸຖານໍ ເມຕຸຕາ ອຸເປກຸຂາ ພຸທຸຊກາຣໂກ ຊມຸໂມ, ອິເມ ໂຂ ສາຣິປຸຕຸຕ ທສ ພຸທຸຊກາຣກາ ຊມຸມາຕີ ฯ ອິທມໂວຈ ກຄວາ, ອິທໍ ວຕຸວານ ສຸຄໂຕ ອຖາປຣໍ ເອຕທໂວຈ ສຕຸຖາ –

'ທານໍ ສີລຄຸຈ ເນກຸຂມຸມໍ, ປຄຸຄາວິຣິເຍນ ປຄຸຈມໍ;

ຂນຸຕີສຈຸຈມຊິຍຸຖານໍ, ເມຕຸຕຸເປກຸຂາຕີ ເຕ ທສາ'ຕີ'' ฯ (ພຸ ฯ ວໍ ฯ ໑ ฯ ກຸ໖);

ເກຈິ ປນ ''ຉພຸພິຊາ''ຕິ ວທນຸຕິ, ຕໍ ເອຕາສໍ ສງຄຫວເສນ ວຸຕຸຕໍ ฯ ໂສ ປນ ສງຄໂຫ ປຣໂຕ ອາວິ ກວິສຸສຕີ ฯ

ໂກ ຈ ຕາສໍ ກໂມຕິ ເອຕຸຖ ກໂມ ນາມ ເທສນາກຸກໂມ, ໂສ ຈ ປຖມສມາທານເທຕຸໂກ, ສມາທານໍ ປວິຈຍເທຕຸກໍ, ອິຕິ ຍຖາ ອາທິມຸຫີ ປຖມາກິນິຫາຣກາເລ ປວິຈິຕາ, ສມາທິນຸນາ ຈ, ຕຖາ ເທສິຕາ ฯ ຍຖາຫ ''ວິຈິນນຸໂຕ ຕທາທກຸຂິ, ປຖມໍ ທານປາຣມີ''ນຸຕິອາທິ (ພຸ ฯ ວໍ ฯ ໔ ฯ ໑໑໖) ເຕເນຕໍ ວຸຈຸຈຕີ –

''ປຖມໍ ສມາທານຕາ-ວເສນາຍໍ ກໂມ ຮຸໂຕ;

ອຖ ວາ ອຄຸຄມຄຸຄສຸສ, ພຫູປກາຣໂຕປີ ຈາ''ຕີ ฯ

ຕຕຸຖ ຫິ ທານໍ ສີລສຸສ ພຫູປກາຣໍ, ສຸກຣຄຸຈາຕີ ຕໍ ອາທິມຸຫີ ວຸຕຸຕໍ ฯ ທານໍ ປນ ສີລປຣິຄຸຄຫິຕໍ ມຫປຸຜລໍ ໂຫຕີ ມຫານິສໍສນຸຕີ ທານານນຸຕຣໍ ສີລໍ ວຸຕຸຕໍ ฯ ສີລໍ ເນກຸຂມຸມປຣິຄຸຄຫິຕໍ…ເປ… ເນກຸຂມຸມໍ ປຄຸຄາປຣິຄຸຄຫິຕໍ…ເປ… ປຄຸຄາ ວິຣິຍປຣິຄຸຄຫິຕາ…ເປ… ວິຣິຍໍ ຂນຸຕິປຣິຄຸຄຫິຕໍ…ເປ… ຂນຸຕີ ສຈຸຈປຣິຄຸຄຫິຕາ…ເປ… ສຈຸຈໍ ອຊິຍຸຖານປຣິຄຸຄຫິຕໍ…ເປ… ອຊິຍຸຖານໍ ເມຕຸຕາປຣິຄຸຄຫິຕໍ…ເປ… ເມຕຸຕາ ອຸເປກຸຂາປຣິຄຸຄຫິຕາ ມຫປຸຜລາ ໂຫຕີ ມຫານິສໍສາຕີ ເມຕຸຕານນຸຕຣໍ ອຸເປກຸຂາ ວຸຕຸຕາ ฯ ອຸເປກຸຂາ ປນ ກຣຸຓາປຣິຄຸຄຫິຕາ, ກຣຸຓາ ຈ ອຸເປກຸຂາປຣິຄຸຄຫິຕາຕີ ເວທິຕພຸພາ ฯ ກຖໍ ປນ ມຫາກາຣຸຓິກາ ໂພນິສຕຸຕາ ສຕຸເຕສຸ ອຸເປກຸຂກາ ໂຫນຸຕີຕີ? ອຸເປກຸຂິຕພຸພຍຸຕຸເຕສຸ ກຄຸຈິ ກາລໍ ອຸເປກຸຂກາ ໂຫນຸຕີ, ນ ປນ ສພຸພຕຸຖ, ສພຸພທາ ຈາຕີ ເກຈິ ฯ ອປເຣ ປນ ນ ຈ ສຕຸເຕສຸ ອຸເປກຸຂກາ, ສຕຸຕາກເຕສຸ ປນ ວິປຸປກາເຣສຸ ອຸເປກຸຂກາ ໂຫນຸຕີຕີ, ອິທເມເວຕຸຖ ຍຸຕຸຕໍ ฯ

ອປໂຣ ນໂຍ –

ສພ຺ພສາສາຣທາຕາທິ-ກາຣເທາທິປີ ອິຣິຕໍ;

ທານໍ ອາທິມ຺ຫິ ເສສາ ຕຸ, ປຸຣິເມປີ ອເປກ຺ຂກາ.

ປຈຸຣຊເນສຸປີ ທີ ປວຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ພສຕ຺ຕສາສາຣທາຕ຺ຕາ, ອປ຺ປຜລຕ຺ຕາ, ສຸກຣຕ຺ຕາ ຈ ທານໍ ອາທິມ຺ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສີເລນ ທາຍກປ຺ຜິຄ຺ຄາຫກສຸທ຺ທິໂຕ ປຣານຸຄ຺ຄຫໍ ວຕ຺ວາ ປຣປີລຸອານິວຕ຺ຕິວຈນໂຕ, ກິຣິຍທມ຺ມໍ ວຕ຺ວາ ອກິຣິຍທມ຺ມວຈນໂຕ, ໂກຄສມ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸໍ ວຕ຺ວາ ກວສມ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸວຈນໂຕ ຈ ທານສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ສີລໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເນກ຺ຂມ຺ເມນ ສີລສມ຺ປຕ຺ຕິສິທ຺ທິໂຕ, ກາຍວຈີສຸຈຣິຕໍ ວຕ຺ວາ ມໂນສຸຈຣິຕວຈນໂຕ, ວິສຸທ຺ທສີລສ຺ສ ສຸເຂເນວ ຊານສມິຊ຺ຊນໂຕ, ກມ຺ມາປຣາທປ຺ປຫາເນນ ປໂຍຄສຸທ຺ທິໍ ວຕ຺ວາ ກິເລສາປຣາທປ຺ປຫາເນນ ອາສຍສຸທ຺ທິວຈນໂຕ, ວີຕິກ຺ກມປ຺ປຫາເນ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ປຣິຍຸຜ຺ຖານປ຺ປຫານວຈນໂຕ ຈ ສີລສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ປຍ຺ຍາຍ ເນກ຺ຂມ຺ມສ຺ສ ສິທ຺ທິປຣິສຸທ຺ທິໂຕ, ຊານາກາເວ ປຍ຺ຍາກາວວຈນໂຕ. ສມາທິປທຜ຺ຖານາ ທີ ປຍ຺ຍາ, ປຍ຺ຍາປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖາໂນ ຈ ສມາທິ. ສມຖນິມິຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ອຸເປກ຺ຂານິມິຕ຺ຕວຈນໂຕ, ປຣຫິຕຊ຺ຊາເນນ ປຣຫິຕກຣຕູປາຍໂກສລ຺ລວຈນໂຕ ຈ ເນກ຺ຂມ຺ມສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ປຍ຺ຍາ ວຸຕ຺ຕາ. ວິຣິຍາຣມ຺ເກນ ປຍ຺ຍາກິຈ຺ຈສິທ຺ທິໂຕ, ສຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາທມ຺ມນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕີ ວຕ຺ວາ ສຕ຺ຕຫິຕາຍ ອາຣມ຺ກສ຺ສ ອຈ຺ຈຣິຍຕາວຈນໂຕ, ອຸເປກ຺ຂານິມິຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ປຄ຺ຄຫນິມິຕ຺ຕວຈນໂຕ, ນິສມ຺ມກາຣິຕໍ ວຕ຺ວາ ອຸຜ຺ຖານວຈນໂຕ ຈ. ນິສມ຺ມກາຣີໂນ ທີ ອຸຜ຺ຖານໍ ຜລວິເສສມາວຫຕີຕິ ປຍ຺ຍາຍານນ຺ຕຣໍ ວິຣິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ.

ວິຣິເຍນ ຕິຕິກ຺ຂາສິທ຺ທິໂຕ. ວິຣິຍວາ ທີ ອາຣທ຺ທວິຣິຍຕ຺ຕາ ສຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣຫິ ອຸປນີຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອກິກຸຍ຺ຍ ວິຫຣຕິ. ວິຣິຍສ຺ສ ຕິຕິກ຺ຂາລງ຺ກາຣກາວໂຕ. ວິຣິຍວໂຕ ທີ ຕິຕິກ຺ຂາ ໂສກຕິ. ປຄ຺ຄຫນິມິຕ຺ຕໍ ວຕ຺ວາ ສມຖນິມິຕ຺ຕວຈນໂຕ, ອຈ຺ຈາຣມ຺ເກນ ອຸທ຺ທຈ຺ຈໂທສປ຺ປຫານວຈນໂຕ. ທມ຺ມນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕິຍາ ທີ ອຸທ຺ທຈ຺ຈໂທໂສ ປຫີຍຕິ. ວິຣິຍວໂຕ ສາຕຈ຺ຈກຣຕາວຈນໂຕ. ຂນ຺ຕິພຫຸໂລ ທີ ອນຸທ຺ທໂຕ ສາຕຈ຺ຈກາຣີ ໂຫຕິ. ອປ຺ປມາທວໂຕ ປຣຫິຕກິຣິຍາຣມ຺ເກ ປຈ຺ຈຸປກາຣຕຕ຺ຫາກາວວຈນໂຕ. ຍາຖາວໂຕ ທມ຺ມນິຊ຺ຊາເນ ທີ ສຕິ ຕຕ຺ຫາ ນ ໂຫຕິ. ປຣຫິຕາຣມ຺ເກ ປຣເມປີ ປຣາຕທຸກ຺ຂສຫນຕາວຈນໂຕ ຈ ວິຣິຍສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ຂນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາ. ສຈ຺ເຈນ ຂນ຺ຕິຍາ ຈິຣານິຜ຺ຖານໂຕ, ອປກາຣີໂນ ອປກາຣຂນ຺ຕີ ວຕ຺ວາ ຕທຸປກາຣກຣເຕ ອວິສໍວາທວຈນໂຕ, ຂນ຺ຕິຍາ ອປວາທວາຈາວິກມ຺ປເນນ ກູຕວາທິຕາຍ ອວິຊຫນວຈນໂຕ, ສຕ຺ຕສຸຍ຺ຍຕາທມ຺ມ-ນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕີ ວຕ຺ວາ ຕທຸປພ຺ຣູຫິຕຍາຕສຈ຺ຈສ຺ສ ວຈນໂຕ ຈ ຂນ຺ຕິຍານນ຺ຕຣໍ ສຈ຺ຈໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອທິຜ຺ຖາເນນ ສຈ຺ຈສິທ຺ທິໂຕ. ອຈລາທິຜ຺ຖານສ຺ສ ທີ ວິຣຕິສິຊ຺ຊຕິ. ອວິສໍວາທິຕໍ ວຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ອຈລກາວວຈນໂຕ. ສຈ຺ຈສນ຺ໂທ ທີ ທານາທີສຸ ປຜິຍ຺ຍານຸຣູປໍ ນິຈ຺ຈໂລ ປວຕ຺ຕຕິ. ຍາຕສຈ຺ຈໍ ວຕ຺ວາ ສມ຺ກາເຣສຸ ປວຕ຺ຕິນິຜ຺ຖາປນວຈນໂຕ. ຍຖາກູຕຍາຕວາ ທີ ໂພທິສມ຺ກາເຣສຸ ອທິຜ຺ຖາຕິ, ເຕ ຈ ນິຜ຺ຖາເປຕິ. ປຜິປກ຺ເຂຫິ ອກມ຺ປີຍກາວໂຕ ຈ ສຈ຺ຈສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ອທິຜ຺ຖານໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ເມຕ຺ຕາຍ ປຣຫິຕກຣຕສມາທານາທິຜ຺ຖານສິທ຺ທິໂຕ, ອທິຜ຺ຖານໍ ວຕ຺ວາ ຫິຕູປສໍຫາຣວຈນໂຕ. ໂພທິສມ຺ກາເຣ ທີ ອທິຕິຜ຺ຖມາໂນ ເມຕ຺ຕາວິຫາຣີ ໂຫຕິ. ອຈລາທິຜ຺ຖານສ຺ສ ສມາທານາວິໂກປເນນ ສມາທານສມ຺ກວໂຕ ຈ ອທິຜ຺ຖານສ຺ສານນ຺ຕຣໍ ເມຕ຺ຕາ ວຸຕ຺ຕາ. ອຸເປກ຺ຂາຍ ເມຕ຺ຕາວິສຸທ຺ທິໂຕ, ສຕ຺ເຕສຸ ຫິຕູປສໍຫາຣໍ ວຕ຺ວາ ຕທປຣາເທສຸ ອຸທາສີນຕາວຈນໂຕ, ເມຕ຺ຕາກາວນໍ ວຕ຺ວາ ຕນ຺ນິສ຺ສນ຺ທກາວນາວຈນໂຕ, ''ຫິຕກາມສຕ຺ເຕປີ ອຸເປກ຺ຂໂກ''ຕິ ອຈ຺ຈຣິຍຄຸຓຕາວຈນໂຕ ຈ ເມຕ຺ຕາຍານນ຺ຕຣໍ ອຸເປກ຺ຂາ ວຸຕ຺ຕາຕິ ເອວເມຕາສໍ ກໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ການິ ລກ຺ຂຓາທີນີ ສພ຺ພຖາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ອວິເສເສນ –

ປເຣສນຸຄ຺ຄຫາຕໍ , ລກ຺ຂຓນ຺ຕິ ປວຸຈ຺ຈຕິ;

ອຸປກາໂຣ ອກມ຺ໂປ ຈ, ຣໂສ ທີເຕສິຕາປີ ຈ.

ພຸທ຺ທຕ຺ຕໍ ປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ທຍາ ຍາຕໍ ປວຸຈ຺ຈຕິ;

ປທຜ຺ຖານນ຺ຕິ ຕາສນ຺ຕຸ, ປຈ຺ເຈກໍ ຕານິ ເກາຫໂຕ.

ສພ຺ພາປີ ທີ ປາຣມິໂຍ ປຣານຸຄ຺ຄຫລກ຺ຂຓາ, ປເຣສໍ ອຸປກາຣກຣຓຣສາ, ອວິກມ຺ປນຣສາ ວາ, ທິເຕສິຕາປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ, ພຸທ຺ຘຕ຺ຕປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ ວາ, ມຫາກຣຸຓາປທຜ຺ຖານາ, ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປທຜ຺ຖານາ ວາຯ

ວິເສເສນ ປນ ຍສ຺ມາ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິຕາ ອຕ຺ຕຸປກຣຓປຣິຈ຺ຈາຄເຈຕນາ ທານປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄ ຫິຕໍ ກາຍວຈີສຸຈຣິຕໍ ອຕ຺ຖໂຕ ອກຕ຺ຕພ຺ພວິຣຕິ, ກຕ຺ຕພ຺ພກຣຓເຈຕນາທໂຍ ຈ ສີລປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ອາທີນວທສ຺ສນປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ກາມພເວຫິ ນິກ຺ຂມນຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ຌມ຺ມານໍ ສາມຄ຺ຄວິເສສລກ຺ຂຓາວໂພໂຘ ປຄ຺ຄາປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ກາຍຈິຕ຺ເຕຫິ ປຣຫິຕາຣມ຺ໂກ ວີຣິຍປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ສຕ຺ຕສງ຺ຂາຣາປຣາຘສຫນສງ຺ຂາໂຕ ອໂທສປ຺ປຘາໂນ ຕທາກາຣປ຺ປວຕ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ຂນ຺ຕິປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ວິຣຕິເຈຕນາທິເກທໍ ອວິສໍວາທນໍ ສຈ຺ຈປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ອຈລສມາທານາຘິຜ຺ຖານສງ຺ຂາໂຕ ຕທາກາຣປ຺ປວຕ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ ອຘິຜ຺ຖານປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິໂຕ ໂລກສ຺ສ ຫິຕສຸຂູປສໍຫາໂຣ ອຕ຺ຖໂຕ ອພ຺ຍາປາໂທ ເມຕ຺ຕາປາຣມີຯ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິຕາ ອນຸນຍປຜິຄວິທ຺ຘໍສນສງ຺ຂາຕາ ອິຜ຺ຖານິຜ຺ເຖສຸ ສຕ຺ຕສງ຺ຂາເຣສຸ ສມປ຺ປວຕ຺ຕິ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມີຯ

ຕສ຺ມາ ປຣິຈ຺ຈາຄລກ຺ຂຓໍ ທານໍ, ເທຍ຺ຍຌມ຺ເມ ໂລພວິທ຺ຘໍສນຣສໍ, ອນາສຕ຺ຕິປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ພວວິພວສມ຺ປຕ຺ຕິປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ ວາ, ປຣິຈ຺ຈຊິຕພ຺ພວຕ຺ຖຸປທຜ຺ຖານໍຯ ສີລນລກ຺ຂຓໍ ສີລໍ, ສມາຘານລກ຺ຂຓໍ, ປຕິຜ຺ຖານລກ຺ຂຓໍ ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ທຸສ຺ສີລ຺ຍວິທ຺ຘໍສນຣສໍ, ອນວຊ຺ຊຣສໍ ວາ, ໂສເຈຍ຺ຍປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປປທຜ຺ຖານໍຯ ກາມໂຕ, ພວໂຕ ຈ ນິກ຺ຂມນລກ຺ຂຓໍ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ, ຕທາທີນວວິພາວນຣສໍ, ຕໂຕເຍວ ວິມຸຂພາວປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ສໍເວຄປທຜ຺ຖານໍຯ ຍຖາສພາວປຜິເວຘລກ຺ຂຓາ ປຄ຺ຄາ, ອກ຺ຂລິຕປຜິເວຘລກ຺ຂຓາ ວາ ກຸສລິສ຺ສາສຂິຕ຺ເຕາສຸປຜິເວໂຘ ວິຍ, ວິສໂຍພາສນຣສາ ປທີໂປ ວິຍ, ອສມ຺ໂມຫປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ ອຣຄ຺ຄຄຕສຸເທສໂກ ວິຍ, ສມາຘິປທຜ຺ຖານາ , ຈຕຸສຈ຺ຈປທຜ຺ຖານາ ວາຯ ອຸສ຺ສາຫລກ຺ຂຓໍ ວີຣິຍໍ, ອຸປຕ຺ຖມ຺ພນຣສໍ, ອສໍສີທນປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ວີຣິຍາຣມ຺ພວຕ຺ຖຸປທຜ຺ຖານໍ, ສໍເວຄປທຜ຺ຖານໍ ວາຯ

ຂມນລກ຺ຂຓາ ຂນ຺ຕິ, ອິຜ຺ຖານິຜ຺ຖສຫນຣສາ, ອຘິວາສນປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ, ອວິໂຣຘປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ ວາ, ຍຖາພູຕທສ຺ສນປທຜ຺ຖານາຯ ອວິສໍວາທນລກ຺ຂຓໍ ສຈ຺ຈໍ, ຍາຖາວວິພາວນຣສໍ, ສາຘຸຕາປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ໂສຣຈ຺ຈປທຜ຺ຖານໍຯ ໂພຘິສມ຺ພາເຣສຸ ອຘິຜ຺ຖານລກ຺ຂຓໍ ອຘິຜ຺ຖານໍ, ເຕສໍ ປຜິປກ຺ຂາພິພວນຣສໍ, ຕຕ຺ຖ ອຈລຕາປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານໍ, ໂພຘິສມ຺ພາຣປທຜ຺ຖານໍຯ ຫິຕາກາຣປ຺ປວຕ຺ຕິລກ຺ຂຓາ ເມຕ຺ຕາ, ຫິຕູປສໍຫາຣຣສາ, ອາຄາຕວິນຍນຣສາ ວາ, ໂສມ຺ມພາວປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ, ສຕ຺ຕານໍ ມນາປພາວທສ຺ສນປທຜ຺ຖານາຯ ມຊ຺ຊຕ຺ຕາກາຣປ຺ປວຕ຺ຕິລກ຺ຂຓາ ອຸເປກ຺ຂາ, ສມພາວທສ຺ສນຣສາ, ປຜິຄານຸນຍວູປສມປຈ຺ຈຸປຜ຺ຖານາ, ກມ຺ມສ຺ສກຕາປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓປທຜ຺ຖານາຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິຕຕາ ທານາທີນໍ ປຣິຈ຺ຈາຄາທິລກ຺ຂຓສ຺ສ ວິເສສນພາເວນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ, ຍໂຕ ຕານິ ປາຣມີສງ຺ຂຍໍ ລພນ຺ຕິຯ ນ ຫິ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ຫິປຕ຺ຖນມຄ຺ຄຕ຺ຣ ອກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິຕານິ ວຜ຺ຜຄາມີນິ ທານາທີນິ ປາຣມີສງ຺ຂຍໍ ລພນ຺ຕີຕິຯ

ໂກປຈ຺ຈໂຍຕິ –

ອພິນີຫາໂຣ ຈ ຕາສໍ, ທຍາ ຓາຓຄ຺ຈ ປຈ຺ຈໂຍ;

ອຸສ຺ສາຫຸມ຺ມງ຺ຄວຕ຺ຖານໍ, ຫິຕາຈາຣາທໂຍ ຕຖາຯ

ອພິນີຫາໂຣ ຕາວ ປາຣມີນໍ ສພ຺ພາສມ຺ປີ ປຈ຺ຈໂຍຯ ໂຍ ຫິ ອຍໍ ''ມນຸສ຺ສຕ຺ຕໍ ລິງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິ''ຕິອາທິ (ພຸຯ ວໍຯ ໔໗໕ລ) ອຜ຺ຖຘມ຺ມສໂມຘານສມ຺ປາທິໂຕ ''ຕິຓ຺ໂຓ ຕາເຣຍ຺ຍໍ ມຸຕ຺ໂຕ ໂມເຈຍ຺ຍໍ, ພຸທ຺ໂຘ ໂພເຘຍ຺ຍໍ ສຸທ຺ໂຘ ໂສເຘຍ຺ຍໍ, ທນ຺ໂຕ ທເມຍ຺ຍໍ, ສນ຺ໂຕ ສເມຍ຺ຍໍ, ອສ຺ສຕ຺ໂຖ ອສ຺ສາເສຍ຺ຍໍ, ປຣິນິພ຺ພຸໂຕ ປຣິນິພ຺ພາເປຍ຺ຍ''ນ຺ຕິອາທິນາ ປວຕ຺ໂຕ ອພິນີຫາໂຣ, ໂສ ອວິເສເສນ ສພ຺ພປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍຯ ຕປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ຫິ ອຸທ຺ຘໍ ປາຣມີນໍ ປວິຈຍຸປຜ຺ຖານສມາທານາຘິຜ຺ຖານນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຍ ມຫາປຸຣິສານໍ ສມ຺ພວນ຺ຕິ, ອພິນີຫາໂຣ ຈ ນາເມສ ອຕ຺ຖໂຕ ເກສມຜ຺ຖງ຺ຄານໍ ສໂມຘາເນນ ຕຖາປວຕ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ, ''ອໂຫ ວຕາຫໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິໍ ອພິສມ຺ພຸຊ຺ເຊຍ຺ຍໍ, ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂໍ ນິປ຺ຜາເທຍ຺ຍ''ນ຺ຕິອາທິປຕ຺ຖນາສງ຺ຂາໂຕ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍໍ ພຸທ຺ຘພູມີ, ອປຣິມາຓໍ ໂລກຫິຕຄ຺ຈ ອາຣພ຺ພ ປວຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ພພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ມມູລພູໂຕ ປຣມພທ຺ທໂກ ປຣມກລ຺ຍາໂຓ

ອປຣິເມຍຍປຸປ໌ກາໂວ ປຸຄຸລວິເສໂສຕິ ທຍຸຄຸພຸໂພ໚

ຕສຸສ ຈ ອຸປຸປຕຸຕິຍາ ສເທວ ມຫາປຸຣິໂສ ມຫາໂພຊິຍານປຸຜິປຸຕີ ໂອຕິຕຸໂຕ ນາມ ໂຫຕິ, ນິຍຕການສມຸຄິຄພຸໂຕ, ຕໂຕ ຈ ອນິວຕຸຕນສກາວໂຕ ''ໂພຊິສຕຸໂຕ''ຕິ ສມຸຄຸຄໍ ລກຕິ, ສພຸພກາເຄນ ສມຸມາສມຸໂພຊິຍໍ ສມຸມາສຕຸຕມານສຕາ, ໂພຊິສມຸກາເຣ ສິກຸຂາສມຕຸຖຕາ ຈສຸສ ສມຸຕິຍຸຄຕິ໚ ຍຖາວຸຕຸຕາກິນີຫາຣສມິຊຸຊເນນ ຫິ ມຫາປຸຣິສາ ສພຸພຄຸຕຸຕຄຸລາດາຊິຄມນປຸພຸພລີງ ເຄນ ສຍມຸກຸຄາເດນ ສມຸມເທວ ສພຸພປາຣມີໂຍ ວິຈິນິຕຸວາ ສມາທາຍ ອນຸກຸກເມນ ປຣິປູເຣນຸຕິ, ຍຖາ ຕໍ ກຕມຫາກິນີຫາໂຣ ສຸເມຂປຕຸທິໂຕ໚ ຍຖາຫ –

''ຫນຸທ ພຸທຸຂກເຣ ຂມຸເມ, ວິຈິນາມິ ອິໂຕ ຈິໂຕ;

ອຸທຸຂໍ ອໂຂ ທສ ທິສາ, ຍາວຕາ ຂມຸມຂາຕຸຍາ;

ວິຈິນນຸໂຕ ຕທາ ທກຸຂື, ປຄມໍ ທານປາຣມິ''ນຸຕິ໚ (ພຸ໚ ວໍ໚ ໔໚໑໑໔, ໑໑໖); –

ວິຕຸຖາໂຣ໚ ລກຸຂດາທິໂຕ ປເນສ ສມຸມເທວ ສມຸມາສມຸໂພຊິປຕິສານລກຸຂໂດ, ''ອໂຫ ວຕາຫໍ ອນຸຕຸຕຣໍ ສມຸມາສມຸໂພຊີ ອກິສມຸພຸຊຸເຊຸຍໍ, ສພຸພສຕຸຕານໍ ທິຕສຸຂໍ ນິປຸຜາເທຍຸຍ''ນຸຕິອາທິປຕຸຖນາຣໂສ, ໂພຊິສມຸກາຣເທຕຸກາວປຈຸຈຸປຍຸຄາໂນ, ມຫາກຣຸດາປທຍຸຄາໂນ, ອຸປນິສຸສຍສມຸປຕຸຕິປທຍຸຄາໂນ ວາ໚

ຕສຸສ ປນ ອກິນີຫາຣສຸສ ຈຕຸຕາໂຣ ປຈຸຈຍາ, ຈຕຸຕາໂຣ ເຫຕູ, ຈຕຸຕາຣິ ຈ ພລານິ ເວທິຕພຸພານິ໚ ຕຕຸຖ ກຕເມ ຈຕຸຕາໂຣ ປຈຸຈຍາ ມຫາກິນີຫາຣາຍ? ອິຂ ມຫາປຸຣິໂສ ປສຸສຕິ ຕຖາຄຕໍ ມຫຕາ ພຸທຸຂານຸກາເວນ ອຈຸຂຣິຍພຸກຸຕໍ ປາຜິຫາຣິຍໍ ກໂຣນຸຕໍ, ຕສຸສ ຕໍ ນິສຸສາຍ ຕໍ ອາຣມຸມດໍ ກຕຸວາ ມຫາໂພຊິຍໍ ຈິຕຸຕໍ ສນຸຕິຍຸຄຕິ ''ມຫານຸກາວາ ວຕາຍໍ ຂມຸມຂາຕຸ, ຍສຸສາ ສຸປຸປຜິວິທຸຂຕຸຕາ ກຄວາ ເອວໍ ອຈຸຂຣິຍພຸກຸຕຂມຸໂມ, ອຈິນຸເຕຍຸຍານຸກາໂວ ຈາ''ຕິ, ໂສ ຕເມວ ມຫານຸກາວທສຸສນໍ ນິສຸສາຍ ຕໍ ປຈຸຈຍໍ ກຕຸວາ ສມຸໂພຊິຍໍ ອຂິມຸຈຸຈນຸໂຕ ຕຕຸຖ ຈິຕຸຕໍ ຄເປຕິ, ອຍໍ ປຄໂມ ປຈຸຈໂຍ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚

ນ ເຫວ ໂຂ ປສຸສຕິ ຕຖາຄຕສຸສ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ມຫານຸກາວຕໍ, ອປິຈ ໂຂ ສຸດາຕິ ''ເອທິໂສ ຈ ເອທິໂສ ຈ ກຄວາ''ຕິ, ໂສ ຕໍ ນິສຸສາຍ ຕໍ ປຈຸຈຍໍ ກຕຸວາ ສມຸໂພຊິຍໍ ອຂິມຸຈຸຈນຸໂຕ ຕຕຸຖ ຈິຕຸຕໍ ຄເປຕິ, ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ປຈຸຈໂຍ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚

ນ ເຫວ ໂຂ ປສຸສຕິ ຕຖາຄຕສຸສ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ມຫານຸກາວຕໍ, ນາປິ ຕໍ ປຣໂຕ ສຸດາຕິ, ອປິຈ ໂຂ ຕຖາຄຕສຸສ ຂມຸມໍ ເທເສນຸຕສຸສ ''ທສພລສມນຸນາຄໂຕ ກິກຸຂເວ, ຕຖາຄໂຕ''ຕິອາທິນາ (ສໍ໚ ນິ໚ ໔໚໔໑) ພຸທຸຂານຸກາວປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ ຂມຸມໍ ສຸດາຕິ, ໂສ ຕໍ ນິສຸສາຍ…ເປ… ອຍໍ ຕຕິໂຍ ປຈຸຈໂຍ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚

ນ ເຫວ ໂຂ ປສຸສຕິ ຕຖາຄຕສຸສ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ມຫານຸກາວຕໍ, ນາປິ ຕໍ ປຣໂຕ ສຸດາຕິ, ນາປິ ຕຖາຄຕສຸສ ຂມຸມໍ ສຸດາຕິ, ອປິຈ ໂຂ ອຸລຸອາຣຊຸຊາສໂຍ ກລຸຍາດາຂິມຸຕຸຕິໂກ ''ອຫເມຕໍ ພຸທຸຂວໍສໍ ພຸທຸຂຕນຸຕິ ພຸທຸຂປເວດີ ພຸທຸທຂມຸມຕໍ ປຣິປາເລສຸສາມີ''ຕິ ຍາວເທວ ຂມຸມຄຸເຄວ ສກຸກໂຣນຸໂຕ ຄຣຸໍ ກໂຣນຸໂຕ ມາເນນຸໂຕ ປູເຊນຸໂຕ ຂມຸມໍ ອປຈຍມາໂນ ຕໍ ນິສຸສາຍ…ເປ… ຄເປຕິ, ອຍໍ ຈຕຸຕຸໂຖ ປຈຸຈໂຍ ມຫາກິນີຫາຣາຍາຕິ໚

ກຕເມ ຈຕຸຕາໂຣ ເຫຕູ ມຫາກິນີຫາຣາຍ? ອິຂ ມຫາປຸຣິໂສ ປກຕິຍາ ອຸປນິສຸສຍສມຸປນຸໂນ ໂຫຕິ ປຸຣິມເກສຸ ພຸທຸເຂສຸ ກຕາຂິກາໂຣ, ອຍໍ ປຄໂມ ເຫຕຸ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚ ປຸນ ຈປຣໍ ມຫາປຸຣິໂສ ປກຕິຍາປີ ກຣຸດາຊຸຊາສໂຍ ໂຫຕິ ກຣຸດາຂິມຸຕຸໂຕ ສຕຸຕານໍ ທຸກຸຂໍ ອປເນຕຸກາໂມ, ອປິຈ ອຕຸຕໂນ ກາຍຄຸຈ ຊີວິຕຄຸຈ ປຣິຈຸຈຊິ, ອຍໍ ທຸຕິໂຍ ເຫຕຸ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚ ປຸນ ຈປຣໍ ມຫາປຸຣິໂສ ສກລໂຕປີ ວຍຸຜທຸກຸຂໂຕ ສຕຸຕຫິຕາຍ ທຸກຸກຣຈຣິຍໂຕ ສຸຈິຣມຸປີ ກາລໍ ຂເຍນຸໂຕ ວາຍມນຸໂຕ ອນິພຸພິນຸໂນ ໂຫຕິ ອນຸຕຸຣາສີ, ຍາວ ອິຈຸຊິຕຕຸຖນິປຸຜຕຸຕິ, ອຍໍ ຕຕິໂຍ ເຫຕຸ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚ ປຸນ ຈປຣໍ ມຫາປຸຣິໂສ ກລຸຍາດມິຕຸຕສນຸນິສຸສິໂຕ ໂຫຕິ, ໂຍ ອຫິຕໂຕ ນໍ ນິວາເຣຕິ, ທິເຕ ປຕິຍຸຄາເປຕິ, ອຍໍ ຈຕຸຕຸໂຖ ເຫຕຸ ມຫາກິນີຫາຣາຍ໚

ຕຕ຺ຣາຍໍ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປທາ – ເອກນ຺ເຕເນວສ຺ສ ຍຖາ ອຊ຺ຌາສໂຍ ສມ຺ໂພທິນິນ຺ໂນ ໂຫຕິ ສມ຺ໂພທິໂປໂຓ ສມ຺ໂພທິປພ຺ຠາໂຣ, ຕຖາ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕຈຣິຍາຍ, ຍໂຕ ອເນນ ປຸຣິມພຸທ຺ທານໍ ສນ຺ຕິເກ ສມ຺ໂພທິຍາ ປຓິທານໍ ກຕໍ ໂຫຕິ ມນສາ, ວາຈາຍ ຈ ‘‘ອຫມ຺ປິ ເອທິໂສ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂທ ຫຸຕ຺ວາ ສມ຺ມເທວ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂໍ ນິປ຺ຜາເທຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິຯ ເອວໍ ສມ຺ປນ຺ນູປນິສ຺ສຍສ຺ສ ປນສ຺ສ ອິມານິ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ລິງ຺ຄານິ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ເຍຫິ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ ສາວກໂພທິສຕ຺ເຕຫິ, ປຈ຺ເຈກໂພທິສຕ຺ເຕຫິ ຈ ມຫາວິເສໂສ ມຫນ຺ຕໍ ນານາກຣຓໍ ປຎ຺ຎາຍຕິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍໂຕ, ປຏິປຕ຺ຕິໂຕ, ໂກສລ຺ລໂຕ ຈຯ ອຍຎ຺ຫິ ອຸປນິສ຺ສຍສມ຺ປນ຺ໂນ ມຫາປຸຣິໂສ ຍຖາ ວິສທິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ໂຫຕິ ວິສທຎາໂຓ, ນ ຕຖາ ອິຕເຣຯ ປຣຫິຕາຍ ປຏິປນ຺ໂນ ໂຫຕິ, ໂນ ອຕ຺ຕຫິຕາຍຯ ຕຖາ ຫິ ໂສ ຍຖາ ພຫຸຊນຫິຕາຍ ພຫຸຊນສຸຂາຍ ໂລການຸກມ຺ປາຍ ອຕ຺ຖາຍ ຫິຕາຍ ສຸຂາຍ ເທວມນຸສ຺ສານໍ ປຏິປຊ຺ຊິ, ນ ຕຖາ ອິຕເຣ, ຕຕ຺ຖ ຈ ໂກສລ຺ລໍ ອາວຫຕິ ຐານຸປ຺ປຕ຺ຕິກປຏິຠາເນນ, ຐານາຐານກຸສລຕາຍ ຈຯ

ຕຖາ ມຫາປຸຣິໂສ ປກຕິຍາ ທານຊ຺ຌາສໂຍ ໂຫຕິ ທານາຠິຣໂຕ, ສຕິ ເທຍ຺ຍຘມ຺ເມ ເທຕິເຍວ, ນ ທານໂຕ ສງ຺ໂກຈໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ສຕຕໍ ສມິຕໍ ສໍວິຠາຄສີໂລ ໂຫຕິ, ປມຸທິໂຕວ ເທຕິ ອາທຣຊາໂຕ, ນ ອຸຫາສິນຈິຕ຺ໂຕ, ມຫນ຺ຕມ຺ປິ ທານໍ ທຕ຺ວາ ເນວ ທາເນນ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ໂຫຕິ, ປເຄວ ອປ຺ປໍຯ ປເຣສຎ຺ຈ ອຸສ຺ສາຫໍ ຊເນນ຺ໂຕ ທາເນ ວຓ຺ຓໍ ຠາສຕິ, ທານປຏິສໍຍຸຕ຺ຕໍ ຘມ຺ມກຖໍ ກໂຣຕິ, ອຎ຺ເຎ ຈ ປເຣ ເທນ຺ເຕ ທິສ຺ວາ ອຕ຺ຕມໂນ ໂຫຕິ, ຠຍຏ຺ຐາເນສຸ ຈ ປເຣສໍ ອຠຍໍ ເທຕີຕິ ເອວມາທີນິ ທານຊ຺ຌາສຍສ຺ສ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ທານປາຣມິຍາ ລິງ຺ຄານິຯ

ຕຖາ ປາຓາຕິປາຕາທີຫິ ປາປຘມ຺ເມຫິ ຫິຣິຍຕິ ໂອຕ຺ຕປ຺ປຕິ, ສຕ຺ຕານໍ ອວິເຫຐນຊາຕິໂກ ໂຫຕິ, ໂສຣໂຕ ສຸຂສີໂລ ອສໂຐ ອມາຍາວີ ອຸຊຸຊາຕິໂກ ສຸພ຺ພໂຈ ໂສວຈສ຺ສກຣຓີເຍຫິ ຘມ຺ເມຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ມຸທຸຊາຕິໂກ ອຖທ຺ໂຘ ອນຕິມານີ, ປຣສນ຺ຕກໍ ນາທິຍຕິ ອນ຺ຕມໂສ ຕິຓສລາກມຸປາທາຍ, ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ເຖ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ອິຓໍ ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣໍ ນ ວິສໍວາເທຕິ, ປຣສ຺ມິໍ ວາ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕເກ ພ຺ຍາມູລ຺ເຫ, ວິສ຺ສຣິເຕ ວາ ຕໍ ສຎ຺ຎາເປຕ຺ວາ ປຏິປາເທຕິ ຍຖາ ຕໍ ນ ປຣຫຕ຺ຖຄຕໍ ໂຫຕິ, ອໂລລຸປ຺ໂປ ໂຫຕິ, ປຣປຣິຄ຺ຄຫິເຕສຸ ປາປກໍ ຈິຕ຺ຕມ຺ປິ ນ ອຸປ຺ປາເທຕິ, ອິຕ຺ຖີພ຺ຍສນາທີນິ ທູຣໂຕ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ສຈ຺ຈວາທີ ສຈ຺ຈສນ຺ໂຘ ຠິນ຺ນານໍ ສນ຺ຘາຕາ ສຫິຕານໍ ອນຸປ຺ປທາຕາ ປິຍວາທີ ນິຫິຕປຸພ຺ພງ຺ຄໂມ ປຸພ຺ພຠາສີ ອຕ຺ຖວາທີ ຘມ຺ມວາທີ ອນຠິຊ຺ຌາລຸ ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ອວິປຣີຕທສ຺ສໂນ ກມ຺ມສ຺ສກຕາຓາເຓນ, ສຈ຺ຈານຸໂລມິກຓາເຓນ ຈ, ກຕຎ຺ຎູ ກຕເວທີ ວຸຑ຺ຒາປຈາຍີ ສຸວິສຸທ຺ຘາຊີໂວ ຘມ຺ມກາໂມ, ປເຣສມ຺ປິ ຘມ຺ເມ ສມາທເປຕາ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອກິຈ຺ຈໂຕ ສຕ຺ເຕ ນິວາເຣຕາ ກິຈ຺ເຈສຸ ປຕິຏ຺ຐເປຕາ ອຕ຺ຕນາ ຈ ຕຕ຺ຖ ກິຈ຺ເຈ ໂຍຄໍ ອາປຊ຺ຊິຕາ, ກຕ຺ວາ ວາ ປນ ສຍໍ ອກຕ຺ຕພ຺ພໍ ສີຆຍ຺ເຍວ ຕໂຕ ປຏິວິຣໂຕ ໂຫຕີຕິ ເອວມາທີນິ ສີລຊ຺ຌາສຍສ຺ສ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ສີລປາຣມິຍາ ລິງ຺ຄານິຯ

ຕຖາ ມນ຺ທກິເລໂສ ໂຫຕິ ມນ຺ທນີວຣໂຓ ປວິເວກຊ຺ຌາສໂຍ ອວິກ຺ເຂປພຫຸໂລ, ນ ຕສ຺ສ ປາປກາ ວິຕກ຺ກາ ຈິຕ຺ຕມນ຺ວາສ຺ສວນ຺ຕິ, ວິເວກຄຕສ຺ສ ຈສ຺ສ ອປ຺ປກສິເຣເນວ ຈິຕ຺ຕໍ ສມາຘິຍຕິ, ອມິຕ຺ຕປກ຺ເຂປິ ຕ຺ວຍໍ ເມຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕາ ສນ຺ຕິຏ຺ຐຕິ, ປເຄວ ອິຕຣສ຺ມິໍ, ສຕິມາ ຈ ໂຫຕິ ຈິຣກຕມ຺ປິ ຈິຣຠາສິຕມ຺ປິ ສຸສຣິຕາ ອນຸສ຺ສຣິຕາ, ເມຘາວີ ຈ ໂຫຕິ ຘມ຺ໂມຊປຎ຺ຎາຍ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ນິປ຺ໂກ ຈ ໂຫຕິ ຕາສຸ ຕາສຸ ອິຕິກຕ຺ຕພ຺ພຕາສຸ, ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ຈ ໂຫຕິ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕກິຣິຍາສຸ, ຂນ຺ຕິພລສມນ຺ນາຄໂຕ ຈ ໂຫຕິ ສພ຺ພສໂຫ, ອຈລາຘິຏ຺ຐາໂນ ຈ ໂຫຕິ ທລ຺ຫສມາທາໂນ, ອຊ຺ຌຸເປກ຺ຂໂກ ຈ ໂຫຕິ ອຸເປກ຺ຂາຐານິເຍສຸ ຘມ຺ເມສູຕິ ເອວມາທີນິ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ເນກ຺ຂມ຺ມຊ຺ຌາສຍາທີນໍ ວເສນ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມິຍາທີນໍ ລິງ຺ຄານິ ເວທິຕພ຺ພານິຯ

ເອວເມເຕຫິ ໂພທິສມ຺ຠາຣລິງ຺ເຄຫິ ສມນ຺ນາຄຕສ຺ສ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ມຫາຠິນີຫາຣາຍ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕສນ຺ນິສ຺ສໂຍ ເຫຕູ’’ຕິ, ຕຕ຺ຣິທໍ ສງ຺ເຂປໂຕ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕລກ຺ຂຓໍ – ອິຘ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ໂຕ ສທ຺ຘາສມ຺ປນ຺ໂນ ໂຫຕິ ສີລສມ຺ປນ຺ໂນ ສຸຕສມ຺ປນ຺ໂນ ຈາຄວີຣິຍສຕິສມາຘິປຎ຺ຎາສມ຺ປນ຺ໂນຯ ຕຕ຺ຖ ສທ຺ຘາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສທ຺ທຫຕິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ໂພທິໍ, ກມ຺ມໍ, ກມ຺ມຜລຎ຺ຈ, ເຕນ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທິຍາ ເຫຕຸຠູຕໍ ສຕ຺ເຕສຸ ຫິເຕສິຕໍ ນ ປຣິຈ຺ຈຊຕິຯ ສີລສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສຕ຺ຕານໍ ປິໂຍ ໂຫຕິ ມນາໂປ ຄຣຸ ຠາວນີໂຍ ໂຈທໂກ ປາປຄຣຫີໂກ ວຕ຺ຕາ ວຈນກ຺ຂໂມຯ ສຸຕສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂາວຫໍ ຄມ຺ຠີຣໍ ຘມ຺ມກຖໍ ກຕ຺ຕາ ໂຫຕິຯ ຈາຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອປ຺ປິຈ຺ໂຈ ໂຫຕິ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ປວິວິຕ຺ໂຕ ອສໍສຏ຺ໂຐຯ ວິຣິຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ໂຫຕິ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕປຏິປຕ຺ຕິຍໍຯ ສຕິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຸປຏ຺ຐິຕສ຺ສຕີ ໂຫຕິ ອນວຊ຺ເຊສຸ ຘມ຺ເມສຸຯ ສມາຘິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອວິກ຺ຂິຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ ສມາຫິຕຈິຕ຺ໂຕຯ ປຎ຺ຎາສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອວິປຣີຕໍ ປຊານາຕິຯ ໂສ ສຕິຍາ ກຸສລານໍ ຘມ຺ມານໍ ຄຕິໂຍ ສມນ຺ເວສມາໂນ ປຎ຺ຎາຍ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕາຫິຕໍ ຍຖາຠູຕໍ ຊານິຕ຺ວາ ສມາຘິນາ ຕຕ຺ຖ ເອກຄ຺ຄຈິຕ຺ໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ວີຣິເຍນ ອຫິເຕ ສຕ຺ເຕ ນິເສເຘຕ຺ວາ ຫິເຕ ນິໂຍເຊຕິຯ ເຕນາຫ –

“ປີໂຍ ຄຣຸ ກາວນີໂຍ, ວຕ຺ຕາ ຈ ວຈນກ຺ຂໂມ;

ຄມ຺ພີຣຎ຺ຈ ກຖໍ ກຕ຺ຕາ, ໂນ ຈຏ຺ຖາເນ ນິໂຍຊໂກ”ຕິ. (ອ. ນິ. ໗.໓໗; ເນຕ຺ຕິ. ໑໑໓);

ເອວໍ ຄຸຓສມ຺ນ຺ນາຄຕ໌ວ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສາຍ ມຫາປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕີ ສມ຺ມເທວ ປຣິໂຍທເປຕິ. ສຸວິສຸທ຺ຘາສຍປໂຍໂຄວ ຫຸຕ຺ວາ ຈຕູຫິ ພເລຫິ ສມນ຺ນາຄໂຕ ນຈິເຣເນວ ອຏ຺ຖເຄ ສໂມຘາເນຕ຺ວາ ມຫາກິນິຫາຣໍ ກໂຣນ຺ໂຕ ໂພຘິສຕ຺ຕກາເວ ປຕິຏ຺ຖຫຕິ ອນິວຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ນິຍໂຕ ສມ຺ໂພຘິປຣາຍໂຕ.

ຕສ຺ສິມານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ພລານິ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກພລໍ ຍາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍໍ ອຕ຺ຕສນ຺ນິສ຺ສຍາ ຘມ຺ມຄາຣເວນ ອກິຣຸຈິ ເອກນ຺ຕນິນ຺ນຊ຺ຊາສຍຕາ, ຍາຍ ມຫາປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕານິປ຺ຕິລຊ຺ຊາສນ຺ນິສ຺ສໂຍ, ອກິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ປາຣມີໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ ປາປຸຓາຕິ. ພາຫິຣພລໍ ຍາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍໍ ປຣສນ຺ນິສ຺ສຍາ ອກິຣຸຈິ ເອກນ຺ຕນິນ຺ນຊ຺ຊາສຍຕາ, ຍາຍ ມຫາປຸຣິໂສ ໂລການິປ຺ຕິໂອຕ຺ຕປ຺ປນສນ຺ນິສ຺ສໂຍ, ອກິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ປາຣມີໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ ປາປຸຓາຕິ. ອຸປ຺ນິສ຺ສຍພລໍ ຍາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອກິຣຸຈິ ເອກນ຺ຕນິນ຺ນຊ຺ຊາສຍຕາ, ຍາຍ ມຫາປຸຣິໂສ ຕິກ຺ຂິນ຺ທຣິໂຍ, ວິສທຘາຕຸໂກ, ສຕິສນ຺ນິສ຺ສໂຍ, ອກິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ປາຣມີໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ ປາປຸຓາຕິ. ປໂຍຄພລໍ ຍາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ຕຊ຺ຊາ ປໂຍຄສມ຺ປທາ ສກ຺ກຈ຺ຈກາຣິຕາ ສາຕຈ຺ຈກາຣິຕາ, ຍາຍ ມຫາປຸຣິໂສ ວິສຸທ຺ຘປໂຍໂຄ, ນິຣນ຺ຕຣກາຣີ, ອກິນີຫາຣສມ຺ປນ຺ໂນ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ປາຣມີໂຍ ປູເຣຕ຺ວາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິ ປາປຸຓາຕິ. ເອວມຍໍ ຈຕູຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ, ຈຕູຫິ ເຫຕູຫິ, ຈຕູຫິ ຈ ພເລຫິ ສມ຺ປນ຺ນສມຸທາຄໂມ ອຏ຺ຖງຄສໂມຘານສມ຺ປາທິໂຕ ອກິນີຫາໂຣ ປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ ມູລກາຣຓກາວໂຕ.

ຍສ຺ສ ຈ ປວຕ຺ຕິຍາ ມຫາປຸຣິເສ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອຈ຺ຉຣິຍາ ອພ຺ກຸຕາ ຘມ຺ມາ ປຕິຏ຺ຖຫນ຺ຕິ, ສພ຺ພໍ ສຕ຺ຕນິກາຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ໂອຣສປຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ປີຍຈິຕ຺ເຕນ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ນ ຈສ຺ສ ຈິຕ຺ຕໍ ປຸນ ສໍກິເລສວເສນ ສໍກິລິສ຺ສຕິ, ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂາວໂຫ ຈສ຺ສ ອຊ຺ຊາສໂຍ, ປໂຍໂຄ ຈ ໂຫຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຈ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ມາ ອຸປຣູປຣິ ວຑ຺ຒນ຺ຕິ, ປຣິປຈ຺ຈນ຺ຕິ ຈ, ຍໂຕ ມຫາປຸຣິໂສ ອຸລ຺ອາຣຕເຣນ ປຸຄ຺ຄລາກິສນ຺ເທນ ກຸສລາກິສນ຺ເທນ ປວຑ຺ຒມີຍາ [ປວຕ຺ຕີຍາ (ຈຣິຍາ. ອຏ຺. ປກິຓ຺ຓກກຖາ)] ປຈ຺ຈເຍນ ສຸຂສ຺ສາຫາເຣນ ສມນ຺ນາຄໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ໂຍ ອຸຕ຺ຕມໍ ຄາຣວຏ຺ຖານໍ, ອສທິສໍ ປຸຄ຺ຄລກ຺ເຂຕ຺ຕຎ຺ຈ ໂຫຕິ. ເອວມເນກຄຸໂຓ ອເນການິສໍໂສ ມຫາກິນີຫາໂຣ ປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ຍຖາ ຈ ມຫາກິນີຫາໂຣ, ເອວໍ ມຫາກຣຸຓາ, ອຸປາຍໂກສລ຺ລຎ຺ຈ. ຕຕ຺ຖ ອຸປາຍໂກສລ຺ລໍ ນາມ ທານາທີນໍ ໂພຘິສມ຺ກາຣກາວສ຺ສ ນິມິຕ຺ຕກູຕາ ປຄ຺ຄາ, ຍາຫິ ມຫາກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລຕາຫິ ມຫາປຸຣິສານໍ ອຕ຺ຕສຸຂນິຣເປກ຺ຂຕາ, ນິຣນ຺ຕຣໍ ປຣສຸຂກຣຓປສຸຕຕາ, ສຸທຸກ຺ກເຣຫິ ມຫາໂພຘິສຕ຺ຕຈຣິເຕຫິ ວິສາທາກາໂວ, ປສາທສໍວຸທ຺ຘິທສ຺ສນສວນາ ນຸສ຺ສຣຓາວຕ຺ຖາສຸປິ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂປ຺ຜລາກເຫຕຸກາໂວ ຈ ສມ຺ປຊ຺ຊຕິ. ຕຖາ ຫິ ຕສ຺ສ ປຄ຺ຄາຍ ພຸທ຺ຘກາວສິທ຺ຘິ, ກຣຸຓາຍ ພຸທ຺ຘກມ຺ມສິທ຺ຘິ. ປຄ຺ຄາຍ ສຍໍ ຕຣຕິ, ກຣຸຓາຍ ປເຣ ຕາເຣຕິ. ປຄ຺ຄາຍ ປຣທຸກ຺ຂໍ ປຣິຊານາຕິ, ກຣຸຓາຍ ປຣທຸກ຺ຂປ຺ປຕິກາຣໍ ອາຣກຕິ. ປຄ຺ຄາຍ ທຸກ຺ຂໍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ກຣຸຓາຍ ທຸກ຺ຂໍ ສມ຺ປຕິຈ຺ຉຕິ. ປຄ຺ຄາຍ ນິພ຺ພານາກິມຸໂຂ ໂຫຕິ, ກຣຸຓາຍ ຕໍ ນ ປາປຸຓາຕິ. ຕຖາ ກຣຸຓາຍ ສໍສາຣາກິມຸໂຂ ໂຫຕິ, ປຄ຺ຄາຍ ຕຕ຺ຣ ນາກິຣມຕິ. ປຄ຺ຄາຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິຣຊ຺ຊຕິ, ກຣຸຓານຸຄຕຕ຺ຕາ ນ ຈ ນ ສພ຺ເພສມນຸຄ຺ຄຫາຍ ປວຕ຺ໂຕ, ກຣຸຓາຍ ສພ຺ເພປິ ອນຸກມ຺ປຕິ, ປຄ຺ຄານຸຄຕຕ຺ຕາ ນ ຈ ນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວິຣຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ. ປຄ຺ຄາຍ ອຫໍກາຣມມໍກາຣາກາໂວ, ກຣຸຓາຍ ອາລສິຍທີນຕາກາໂວ.

ຕຖາ ປຄ຺ຄາກຣຸຓາຫິ ຍຖາກ຺ກມໍ ອຕ຺ຕນາຖປຣນາຖຕາ, ຘີຣວີຣກາໂວ, ອນຕ຺ຕນ຺ຕປາປຣນ຺ຕປຕາ, ອຕ຺ຕຫິຕປຣຫິຕນິປ຺ຜຕ຺ຕິ, ນິພ຺ກຍາກີສນກກາໂວ, ຘມ຺ມາຘິປ຺ຕິໂລກາຘິປ຺ຕິຕາ, ກຕຄ຺ຄຸປຸພ຺ພກາຣິກາໂວ, ໂມຫຕຓ຺ຫາວິຄໂມ, ວິຊ຺ຊາຈຣຓສິທ຺ຘິ, ພລເວສາຣຊ຺ຊນິປ຺ຜຕ຺ຕີຕິ ສພ຺ພສ຺ສາປິ ປາຣມິຕາຜລສ຺ສ ວິເສເສນ ອຸປາຍກາວໂຕ ປຄ຺ຄາ ກຣຸຓາ ປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍ. ອິທໍ ປນ ທ຺ວຍໍ ປາຣມີນໍ ວິຍ ປຓິຘານສ຺ສາປິ ປຈ຺ຈໂຍ.

ຕຖາ ອຸສ຺ສາເຫາມ຺ມງຄອວຕ຺ຖານຫິຕຈຣິຍາ ຈ ປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ຍາ ຈ ພຸທ຺ຘກາວສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຏ຺ຖານຕາຍ

‘‘ພຸທ຺ຘພູມິໂຍ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ។ ຕຕ຺ຖ ອຸສ຺ສາໂຫ ນາມ ໂພຘິສມ຺ພາຣານໍ ອພ຺ກຸສ຺ສາຫນວິຣິຍໍ។ ອຸມ຺ມງ຺ໂຄ ນາມ ໂພຘິສມ຺ພາເຣສຸ ອຸປາຍໂກສລ຺ລພູຕາ ປຎ຺ຎາ។ ອວຕ຺ຖານໍ ນາມ ອທິຏ຺ຐານໍ, ອຈລາທິຏ຺ຐານຕາ។ ຫິຕຈຣິຍາ ນາມ ເມຕ຺ຕາພາວນາ, ກຣຸຓາພາວນາ ຈ។ ຍຖາຫ –

‘‘ກຕີ ປນ ພນ຺ເຕ, ພຸທ຺ຘພູມິໂຍຕິ? ຈຕສ຺ໂສ ໂຂ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ພຸທ຺ຘພູມິໂຍ។ ກຕມາ ຈຕສ຺ໂສ? ອຸສ຺ສາໂຫ ຈ ໂຫຕິ ວິຣິຍໍ, ອຸມ຺ມງ຺ໂຄ ຈ ໂຫຕິ ປຎ຺ຎາພາວນາ, ອວຕ຺ຖານຎ຺ຈ ໂຫຕິ ອທິຏ຺ຐານໍ, ຫິຕຈຣິຍາ ຈ ໂຫຕິ ເມຕ຺ຕາພາວນາ។ ອິມາ ໂຂ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ຈຕສ຺ໂສ ພຸທ຺ຘພູມິໂຍ’’ຕິ (ສຸ។ ນິ។ ອຏ຺ຐ។ ໑។໓໔)។

ຕຖາ ເນກ຺ຂມ຺ມປວິເວກອໂລພາໂທສາໂມຫນິສ຺ສຣຓປ຺ປເພທາ ຈ ຉ ອຊ຺ຌາສຍາ។ ວຸຕ຺ຕຎ຺ເຫຕໍ –

‘‘ເນກ຺ຂມ຺ມຊ຺ຌາສຍາ ຈ ໂພຘິສຕ຺ຕາ ກາເມສຸ, ຘຣາວາເສ ຈ ໂທສທສ຺ສາວິໂນ, ປວິເວກຊ຺ຌາສຍາ ຈ ໂພຘິສຕ຺ຕາ ສງ຺ຄຓິກາຍ ໂທສທສ຺ສາວິໂນ។ ອໂລພ…ເປ… ໂລເພ…ເປ… ອໂທສ…ເປ… ໂທເສ…ເປ… ອໂມຫ…ເປ… ໂມເຫ…ເປ… ນິສ຺ສຣຓ… ເປ… ສພ຺ພພເວສຸ ໂທສທສ຺ສາວິໂນ’’ຕິ (ສຸ។ ນິ។ ອຏ຺ຐ។ ໑។໓໔; ວິສຸທ຺ຘິ។ ໑។໔໙)។

ຕສ຺ມາ ເອເຕ ຈ ຉ ອຊ຺ຌາສຍາປິ ປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈຍາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ។ ນ ຫິ ໂລພາທີສຸ ອາທີນວທສ຺ສເນນ, ອໂລພາທີນໍ ອທິກພາເວນ ຈ ວິນາ ທານາທິປາຣມິໂຍ ສມ຺ພວນ຺ຕິ។ ອໂລພາທີນຎ຺ຫິ ອທິກພາເວນ ປຣິຈ຺ຈາຄາທີນິນ຺ນຈິຕ຺ຕຕາ, ອໂລພຊ຺ຌາສຍາທີຕາ ຈາຕິ, ຍຖາ ເຈເຕ, ເອວໍ ທານຊ຺ຌາສຍຕາທໂຍປິ។ ຍຖາຫ –

‘‘ກຕີ ປນ ພນ຺ເຕ ໂພຘາຍ ຈຣນ຺ຕານໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ອຊ຺ຌາສຍາຕິ? ທສ ໂຂ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ໂພຘາຍ ຈຣນ຺ຕານໍ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ອຊ຺ຌາສຍາ។ ກຕເມ ທສ? ທານຊ຺ຌາສຍາ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ໂພຘິສຕ຺ຕາ ມຈ຺ເຉເຣ ໂທສທສ຺ສາວິໂນ។ ສີລ…ເປ… ອສໍວເຣ…ເປ… ເນກ຺ຂມ຺ມ…ເປ… ກາເມສຸ…ເປ… ຍຖາພູຕຎາຓ…ເປ… ວິຈິກິຈ຺ຉາຍ។…ເປ… ວິຣິຍ …ເປ… ໂກສຊ຺ເຊ…ເປ… ຂນ຺ຕິ… ເປ… ອກ຺ຂນ຺ຕິຍໍ…ເປ… ສຈ຺ຈ…ເປ… ວິສໍວາທເນ…ເປ… ອທິຏ຺ຐານ…ເປ… ອນທິຏ຺ຐາເນ…ເປ… ເມຕ຺ຕາ…ເປ… ພ຺ຍາປາເທ…ເປ… ອຸເປກ຺ຂາ…ເປ… ສຸຂທຸກ຺ເຂສຸ ອາທີນວທສ຺ສາວິໂນ’’ຕິ។

ເອເຕສຸ ຫິ ມຈ຺ເຉຣອສໍວຣກາມວິຈິກິຈ຺ຉາໂກສຊ຺ຊອກ຺ຂນ຺ຕິວິສໍວາທນອນທິຏ຺ຐານ- ພ຺ຍາປາທສຸຂທຸກ຺ຂສງ຺ຂາເຕສຸ ອາທີນວທສ຺ສນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ທານາທີນິນ຺ນຈິຕ຺ຕຕາສງ຺ຂາຕາ ທານຊ຺ຌາສຍຕາທໂຍ ທານາທິປາຣມີນໍ ນິພ຺ພຕ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈໂຍ។ ຕຖາ ອປຣິຈ຺ຈາຄປຣິຈ຺ຈາຄາທີສຸ ຍຖາກ຺ກມໍ ອາທີນວານິສໍສປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓມ຺ປິ ທານາທິປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ។

ຕຕ຺ຣາຍໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາວິຘີ – ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖຸທິຣຎ຺ຎສຸວຓ຺ຓໂຄມຫີ ສທາສີທາສປຸຕ຺ຕທາຣາທີປຣິຄ຺ຄຫພ຺ຍາສຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານໍ ສຕ຺ຕານໍ ເຂຕ຺ຕາທີນໍ ວຕ຺ຖຸກາມພາເວນ ພຫຸປຕ຺ຖນີຍພາວໂຕ, ຣາຊໂຈຣາທີສາຘາຣຓພາວໂຕ, ວິວາທາທິຏ຺ຐານໂຕ, ສປຕ຺ຕກຣຓໂຕ, ນິສ຺ສາຣໂຕ, ປຏິລາພປຣິປາລເນສຸ ປຣວິເຫຄນເຫຕຸພາວໂຕ, ວິນາສນິມິຕ຺ຕຎ຺ຈໂສກາທີອເນກວິຫິຕພ຺ຍສນາວຫໂຕ ຕທາສຕ຺ຕິນິທານຎ຺ຈ ມຈ຺ເຉຣມລປຣິຍຸຏ຺ຐິຕຈິຕ຺ຕານໍ ອປາຍູປປຕ຺ຕິເຫຕຸພາວໂຕຕິ ເອວໍ ວິວິຘວິປຸລານຕ຺ຖາວຫານິ ປຣິຄ຺ຄຫິຕວຕ຺ຖູນິ ນາມ, ເຕສໍ ປຣິຈ຺ຈາໂຄເຍເວໂກ ໂສຕ຺ຖິກາໂວຕິ ປຣິຈ຺ຈາເຄ ອປ຺ປມາໂທ ກຣຓີໂຍ។

ອປິຈ ‘‘ຍາຈໂກ ຍາຈມາໂນ ອຕ຺ຕໂນ ຄຸຍ຺ຫສ຺ສ ອາຈິກ຺ຂນ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ວິສ຺ສາສີໂກ’’ຕິ ຈ ‘‘ປຫາຍ ຄມນີຍໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປຣໂລກໍ ຍາຫີຕິ ອຸປທິສນ຺ໂຕ ມຍ຺ຫໍ ອຸປເທສໂກ’’ຕິ ຈ ‘‘ອາທິຕ຺ເຕ ວິຍ ອຄາເຣ ມຣຓຄ຺ຄິນາ ອາທິຕ຺ເຕ ໂລເກ ຕໂຕ ມຍ຺ຫໍ ສນ຺ຕກສ຺ສ ອປຫຣຓໂຕ ອປວາຫກສຫາໂຍ’’ຕິ ຈ ‘‘ອປວາທິຕສ຺ສ ຈສ຺ສ ອຊ຺ຌາປນນິກ຺ເຂປຏ຺ຐານພູໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ທານສງ຺ຂາເຕ ກລ຺ຍາຓກມ຺ມສ຺ມິ ສຫາຍພາວໂຕ, ສພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕີນໍ ອຄ຺ຄພູຕາຍ ປຣມທຸລ຺ລພາຍ ພຸທ຺ຘພູມິຍາ ສມ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸພາວໂຕ ຈ ປຣໂມ ກລ຺ຍາຓມິຕ຺ໂຕ’’ຕິ ຈ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ។

ຕຖາ ‘‘ອຸລຸອາເຣ ກມ຺ມນິ ອເນນາຫໍ ສມ຺ພາວິໂຕ, ຕສ຺ມາ ສາ ສມ຺ພາວນາ ອວິຕຖາ ກາຕພ຺ພາ’’ຕິ ຈ ‘‘ເອກນ຺ຕເພທິຕາຍ ຊີວິຕສ຺ສ ອາຍາຈິເຕນາປິ ມຍາ ທາຕພ຺ພໍ, ປເຄວ ຍາຈິເຕນາ’’ຕິ ຈ ‘‘ອຸລຸອາຣຊ຺ຌາສເຍຫິ ຄເວສິຕ຺ວາປິ ທາຕພ຺ໂພ, [ທາຕພ຺ພໂຕ (ຈຣິຍາ។ ອຏ຺ຐ។ ປກິຓ຺ຓກກຖາວຓ຺ຓນາ)] ສຍເມວາຄໂຕ ມມ ປຸຎ຺ເຎນາ’’ຕິ ຈ ‘‘ຍາຈກສ຺ສ ທານາປເທເສນ ມຍ຺ຫເມວາຍ

ມນຸຄ຺ຄໂຫ''ຕິ ຈ ''ອຫໍ ວິຍ ອຍໍ ສພ຺ໂພປິ ໂລໂກ ມຍາ ອນຸຄ຺ຄເຫຕພ຺ໂພ''ຕິ ຈ ''ອສຕິ ຍາຈເກ ກຖໍ ມຍ຺ຫໍ ທານປາຣມີ ປູເຣຍ຺
ຍາ''ຕິ ຈ ''ຍາຈການເມວຕ຺ຖາຍ ມຍາ ສພ຺ໂພປິ ປຣິຄ຺ຄເຫຕພ຺ໂພ''ຕິ ຈ ''ອຍາຈິຕ຺ວາປິ ມໍ ມມ ສນ຺ຕກໍ ຍາຈກາ ກທາ ສຍເມວ
ຄຕ຺ເຫຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິ ຈ ''ກຖມຫໍ ຍາຈການໍ ປິໂຍ ຈສ຺ສໍ ມນາໂປ''ຕິ ຈ ''ກຖໍ ວາ ເຕ ມຍ຺ຫໍ ປິຍາ ຈສ຺ສຸ ມນາປາ''ຕິ ຈ ''ກຖໍ ວາຫໍ
ທທມາໂນ ທຕ຺ວາປິ ຈ ອຕ຺ຕມໂນ ອສ຺ສໍ ປມຸທິໂຕ ປີຕິໂສມນສ຺ສຊາໂຕ''ຕິ ຈ ''ກຖໍ ວາ ເມ ຍາຈກາ ກເວຍ຺ຍຸໍ, ອຸລຸອາໂຣ ຈ
ທານຊ຺ຊາສໂຍ''ຕິ ຈ ''ກຖໍ ວາຫມຍາຈິໂຕ ເອວ ຍາຈການໍ ຫທຍມຄ຺ຄາຍ ທເທຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ''ສຕິ ຜເນ, ຍາຈເກ ຈ ອປຣິຈ຺ຈາໂຄ
ມຫາຕິ ມຍ຺ຫໍ ວຄ຺ຈນາ''ຕິ ຈ ''ກຖມຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ອງ຺ຄານິ, ຊີວິຕຄ຺ຈາປິ ປຣິຈ຺ຈເຊຍ຺ຍ''ນ຺ຕິ ຈ ຈາຄນິນ຺ນຕາ ອຸປຜ຺ຖເປຕພ຺ພາ຺

ອປິຈ ''ອຕ຺ໂຖ ນາມາຍໍ ນິຣເປກ຺ຂໍ ທາຍກມນຸຄຈ຺ຉຕິ ຍຖາ ຕໍ ນິຣເປກ຺ຂໍ ເຂປກໍ ກິຜໂກ''ຕິ ອຕ຺ເຖ ນິຣເປກ຺ຂຕາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປາ
ເທຕພ຺ພໍ຺ ຍາຈມາໂນ ປນ ຍທິ ປິຍປ຺ຄ຺ຄໂລ ໂຫຕິ ''ປິໂຍ ມໍ ຍາຈຕີ''ຕິ ໂສມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ຺ ອຖ ອຸທາສີນປ຺ຄ຺ຄໂລ ໂຫຕິ
''ອຍໍ ມໍ ຍາຈມາໂນ ອທ຺ຜາ ອິມິນາ ປຣິຈ຺ຈາເຄນ ມິຕ຺ໂຕ ໂຫຕີ''ຕິ ໂສມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ຺ ທທນ຺ໂຕ ຫິ ຍາຈການໍ ປິໂຍ ໂຫ
ຕີຕິ຺ ອຖ ປນ ເວຣີປ຺ຄ຺ຄໂລ ຍາຈຕິ, ''ປ຺ຈຈຕ຺ຖິໂກ ມໍ ຍາຈຕິ, ອຍໍ ມໍ ຍາຈມາໂນ ອທ຺ຜາ ອິມິນາ ປຣິຈ຺ຈາເຄນ ເວຣີປິ ປິໂຍ ມິຕ຺
ໂຕ ໂຫຕີ''ຕິ ວິເສສໂຕ ໂສມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ຺ ເອວໍ ປິຍປ຺ຄ຺ຄເລ ວິຍ ມຊ຺ຊຕ຺ຕເວຣີປ຺ຄ຺ຄເລສຸປິ ເມຕ຺ຕາປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ກຣຸຕໍ
ອຸປຜ຺ຖເປຕ຺ວາວ ທາຕພ຺ພໍ຺

ສເຈ ປນສ຺ສ ຈິຣກາລໍ ປຣິກາວິຕຕ຺ຕາ ໂລກສ຺ສ ເທຍ຺ຍຜມ຺ມວິສຍາ ໂລກຜມ຺ມາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ເຕນ ໂພຜິສຕ຺ຕປຜິຄ຺ເຄນ ອິຕິ
ປຜິສຄ຺ຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ''ນນຸ ຕຍາ ສປ຺ປຸຣິສ ສມ຺ໂພຜາຍ ອກິນິຫາຣໍ ກໂຣນ຺ເຕນ ສພ຺ພສຕ຺ຕານມຸປກາຣາຍ ອຍໍ ກາໂຍ ນິສ຺ສຜ຺ໂຖ,
ຕປ຺ປຣິຈ຺ຈາຄມຍຄ຺ຈ ປຸຄ຺ຄໍ, ຕຕ຺ຖ ນາມ ເຕ ພາທິເຣປີ ວຕ຺ຖຸສ຺ມິ ອກິສງ຺ຄປ຺ປວຕ຺ຕິ ຫຕ຺ຖິສິນານສທິສີ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຍາ ນ
ກຕ຺ຖຈິ ອກິສງ຺ໂຄ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ໂພ຺ ເສຍ຺ຍຖາປິ ນາມ ມຫໂຕ ເກສຊ຺ຊຣຸກ຺ຂສ຺ສ ຕິຜ຺ຖໂຕ ມູລໍ ມູລຕ຺ຖິກາ ຫຣນ຺ຕິ, ປປ຺ຜິກໍ,
ຕຈໍ, ຂນ຺ຜໍ, ວິຜປິ, ສາຂໍ, ປລາສໍ, ປຸປ຺ຜໍ, ຜລໍ ຜລຕ຺ຖິກາ ຫຣນ຺ຕິ, ນ ຕສ຺ສ ຣຸກ຺ຂສ຺ສ 'ມຍ຺ຫໍ ສນ຺ຕກໍ ເອເຕ ຫຣນ຺ຕີ'ຕິ
ວິຕກ຺ກສມຸທາຈາໂຣ ໂຫຕິ, ເອວເມວ ສພ຺ພໂລກຫິຕາຍ ອຸສ຺ສຸກ຺ກມາປຊ຺ຊນ຺ເຕນ ມຍາ ມຫາທຸກ຺ເຂ ອກຕຄ຺ຄຸເກ ນິຈ຺ຈາສຸຈິມ຺ຫິ
ກາເຍ ປເຣສໍ ອຸປກາຣາຍ ວິນິຍຸຊ຺ຊມາເນ ອຕຸມຕ຺ໂຕປິ ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ໂກ ນ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ໂພ຺ ໂກ ວາ ເອຕ຺ຖ ວິເສໂສ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກ
ພາຫິເຣສຸ ມຫາກູເຕສຸ ເອກນ຺ຕເກທນວິກີຣຕາວິທ຺ຜໍສນຜມ຺ເມສ຺ຸ ເກວລໍ ປນ ສມ຺ໂມຫວິຊ຺ກິຕເມຕໍ, ຍທິທໍ 'ເອຕໍ ມມ, ເອ
ໂສຫມສ຺ມິ, ເອໂສ ເມ ອຕ຺ຕາ'ຕິ ອກິນິເວໂສ, ຕສ຺ມາ ພາຫິເຣສຸ ມຫາກູເຕສຸ ວິຍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິເກສຸປິ ກຣຈຣຕານຍນາທີສຸ, ມໍສາທີ
ສຸ ຈ ອນເປກ຺ເຂນ ຫຸຕ຺ວາ 'ຕໍ ຕທຕ຺ຖິກາ ຫຣນ຺ຕູ'ຕິ ນິສ຺ສຜ຺ຖຈິຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພ''ນ຺ຕິ຺ ເອວໍ ປຜິສຄ຺ຈິກ຺ຂໂຕ ຈສ຺ສ ສມ຺
ໂພຜາຍ ປຫິຕຕ຺ຕສ຺ສ ກາຍຊີວິເຕສຸ ນິຣເປກ຺ຂສ຺ສ ອປ຺ປກສິເຣເນວ ກາຍວຈີມໂນກມ຺ມານິ ສຸວິສຸທ຺ຜານິ ໂຫນ຺ຕິ, ໂສ ວິສຸທ຺ຜ
ກາຍວຈີມໂນກມ຺ມນ຺ໂຕ ວິສຸທ຺ຜາຊີໂວ ຄາຍປຜິປຕ຺ຕິຍໍ ຖິໂຕ ອາຍາປາຍຸປາຍໂກສລ຺ລສມນ຺ນາຄເມນ ກີຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ
ເທຍ຺ຍຜມ຺ມປຣິຈ຺ຈາເຄນ, ອກຍທານສທ຺ຜມ຺ມທາເນຫິ ຈ ສພ຺ພສຕ຺ເຕ ອນຸຄ຺ຄຕ຺ຫິຕຸໍ ສມຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ອຍໍ ຕາວ ທານປາຣມີຍໍ
ປ຺ຈຈເວກ຺ຂຕານໂຍ຺

ສີລປາຣມີຍໍ ປນ ເອວໍ ປ຺ຈຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍ – ''ອິທຄ຺ຫິ ສີລໍ ນາມ ຄງ຺ໂຄທກາທີຫິ ວິໂສເຜຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍສ຺ສ ໂທສມລສ຺ສ ວິກ຺
ຂາລນຊລໍ, ຫຣິຈນ຺ທນາທີຫິ ວິເນຕຸໍ ອສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍສ຺ສ ຣາຄາທິປຣິລຸອາຫສ຺ສ ວິນຍນໍ, ມຸຕ຺ຕາຫາຣມກຸຜກຸຕ຺ຫລາທີຫິ ປ຺ຈຣຊ
ນາລງ຺ກາເຣຫິ ອສາຜາຣໂຄ ສາຜູນມລງ຺ກາຣວິເສໂສ, ສພ຺ພທິສາວາຍນໂກ ອຕິກິຕ຺ຕິໂມ [ສພ຺ພທິສາວາຍນໂຕ ອກິຕ຺ຕິໂມ
(ຈຣິຍາ຺ ອຜ຺ຖ຺ ປກິຕ຺ຕກາກຖາວຕ຺ຕນາ; ທີ຺ ນິ຺ ຜີ຺ ໑຺ກ)] ສພ຺ພກາລານຸຣູໂປ ຈ ສຸຣກິຄນ຺ໂຜ, ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລາທີຫິ,
ເທວຕາຫິ ຈ ວນ຺ທນີຍາທິກາວາວຫນ຺ໂຕ ປຣໂມ ວສີກຣຕມນ຺ໂຕ, ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາທິເທວໂລກາໂຣຫຕໂສປານປນ຺ຕິ, ຊາ
ນາກິຄ຺ຄານໍ ອຜິຄມູປາໂຍ, ນິພ຺ພານມຫານຄຣສ຺ສ ສມ຺ປາປກມຄ຺ໂຄ, ສາວກໂພຜິປ຺ຈເຈກໂພຜິສມ຺ມາສມ຺ໂພຜີນໍ ປຕິຜ຺ຖານກູ
ມິ, ຍໍ ຍໍ ວາ ປນິຈ຺ຉິຕໍ ປຕ຺ຖິຕໍ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ສມິຊ຺ຊນູປາຍກາວໂຕ ຈິນ຺ຕາມຕິກປ຺ປຣຸກ຺ຂາທີເກ ຈ ອຕິເສຕິ຺ ວຸຕ຺ຕຄ຺ເຫຕໍ
ກຄວຕາ ''ອິຊ຺ຊຕິ ກິກ຺ຂເວ, ສີລວໂຕ ເຈໂຕປຕິຜີ ວິສຸທ຺ຜຕ຺ຕາ''ຕິ (ທີ຺ ນິ຺ ໓຺໓໓ກ; ສໍ຺ ນິ຺ ໔຺໓໕໔; ອ຺ ນິ຺ ໘຺໓໕)຺
ອປຣມ຺ປິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອາກງ຺ເຂຍ຺ຍ ເຈ ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂຸ ສພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີນໍ ປິໂຍ ຈ ອສ຺ສໍ ມນາໂປ ຈ ຄຣຸ ຈ ກາວນີໂຍ ຈາຕິ, ສີ
ເລສ຺ເວວສ຺ສ ປຣິປູຣກາຣີ''ຕິອາທິ (ມ຺ ນິ຺ ໑຺໖໕)຺ ຕຖາ ''ອວິປ຺ປຜິສາຣຕ຺ຖານິ ໂຂ ອານນ຺ທ ກຸສລານິ ສີລານີ''ຕິ, (ອ຺ ນິ຺
໑໐຺໑; ໑໑຺໑) ''ປຄ຺ຈິເມ ຄຫປຕໂຍ, ອານິສໍສາ ສີລວໂຕ ສີລສມ຺ປທາຍາ''ຕິອາທິສຸຕ຺ຕານຄ຺ຈ (ທີ຺ ນິ຺ ໔຺໑໕໐; ອ຺ ນິ຺
໕຺໔໑໓; ອຸທາ຺ ກ໖; ມຫາວ຺ ໓໘໕) ວເສນ ສີລຄຸຕາ ປ຺ຈຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ຺ ຕຖາ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ໂຜປມສຸຕ຺ຕາທີນໍ (ອ຺ ນິ຺
ກ຺ກ໔) ວເສນ ສີລວິຣເຫ ອາທີນວາ຺

ອປິຈ ປີຕິໂສມນສ຺ສນິມິຕ຺ຕໂຕ, ອຕ຺ຕານຸວາທປຣານຸວາທທຓ຺ຑທຸຄ຺ຄຕິຠຍາຠາວໂຕ, ວິຎ຺ຎູຫິ ປາສໍສຠາວໂຕ, ອວິປ຺ປຏິສາຣເຫຕຸໂຕ, ປຣມໂສຕ຺ຖິຏ຺ຐານໂຕ, ກຸລສາປເຕຍ຺ຍາຘິປເຕຍ຺ຍຊີວິຕຣູປຏ຺ຐານພນ຺ຘຸມິຕ຺ຕສມ຺ປຕ຺ຕີນໍ ອຕິສຍນໂຕ ຈ ສີລໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພໍຯ ສີລວໂຕ ຫິ ອຕ຺ຕໂນ ສີລສມ຺ປທາເຫຕຸ ມຫນ຺ຕໍ ປີຕິໂສມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ‘‘ກຕໍ ວຕ ມຍາ ກຸສລໍ, ກຕໍ ກລ຺ຍາຓໍ, ກຕໍ ຠີຣຸຕ຺ຕາຓ’’ນ຺ຕິຯ

ຕຖາ ສີລວໂຕ ອຕ຺ຕາ ນ ອຸປວທຕິ, ນ ຈ ປເຣ ວິຎ຺ຎູ, ທຓ຺ຑທຸຄ຺ຄຕິຠຍານຎ຺ຈ ສມ຺ຠໂວເຍວ ນຕ຺ຖິ, ‘‘ສີລວາ ປຸຣິສປຸຄ຺ຄໂລ ກລ຺ຍາຓຘມ຺ໂມ’’ຕິ ວິຎ຺ຎູນໍ ປາສໍໂສ ຈ ໂຫຕິຯ ຕຖາ ສີລວໂຕ ຍ຺ວາຍໍ ‘‘ກຕໍ ວຕ ມຍາ ປາປໍ, ກຕໍ ລຸທ຺ທໍ, ກຕໍ ກິພ຺ພິສ’’ນ຺ຕິ ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ວິປ຺ປຏິສາໂຣ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ໂສ ນ ໂຫຕິຯ ສີລຎ຺ຈ ນາເມຕໍ ອປ຺ປມາທາທິຏ຺ຐານໂຕ, ໂຠຄພ຺ຍສນາທິປຣິຫາຣມຸເຂນ ມຫໂຕ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສາຘນໂຕ, ມງ຺ຄລຠາວໂຕ, ປຣມໍ ໂສຕ຺ຖິຏ຺ຐານໍຯ ນິຫີນຊຈ຺ໂຈປິ ສີລວາ ຂຕ຺ຕິຍມຫາສາລາທີນໍ ປູຊນີໂຍ ໂຫຕີຕິ ກຸລສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອຕິເສຕິ ສີລສມ຺ປທາ, ‘‘ຕໍ ກີໍ ມຎ຺ຎສິ ມຫາຣາຊ, ອິຘ ເຕ ອສ຺ສ ທາໂສ ກມ຺ມກໂຣ’’ຕິອາທິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໘໓) ວກ຺ຂມານສາມຎ຺ຎສຸຕ຺ຕວຈນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ສາທກໍ, ໂຈຣາທີຫິ ອສາຘາຣຓໂຕ, ປຣໂລການຸຄມນໂຕ, ມຫປ຺ຜລຠາວໂຕ, ສມຖາທິຄຸຓາທິຏ຺ຐານໂຕ ຈ ພາຫິຣຘນໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ ອຕິເສຕິ ສີລໍຯ ປຣມສ຺ສ ຈິຕ຺ຕິສ຺ສຣິຍສ຺ສ ອຘິຏ຺ຐານຠາວໂຕ ຂຕ຺ຕິຍາທີນມິສ຺ສຣິຍໍ ອຕິເສຕິ ສີລໍຯ ສີລນິມິຕ຺ຕຎ຺ຫິ ຕໍຕໍສຕ຺ຕນິກາເຍສຸ ສຕ຺ຕານມິສ຺ສຣິຍໍ, ວສ຺ສສຕາທິທີຆປ຺ປມາຓໂຕ ຈ ຊີວິຕໂຕ ເອກາຫມ຺ປິ ສີລວໂຕ ຊີວິຕສ຺ສ ວິສິຏ຺ຐຕາວຈນໂຕ, ສຕິປິ ຊີວິເຕ ສິກ຺ຂານິກ຺ຂິປນສ຺ສ ມຣຓຕາວຈນໂຕ ຈ ສີລໍ ຊີວິຕໂຕ ວິສິຏ຺ຐຕຣໍຯ ເວຣີນມ຺ປິ ມນຸຎ຺ຎຠາວາວຫນໂຕ, ຊຣາໂຣຄວິປຕ຺ຕີຫິ ອນຠິຠວນີຍໂຕ ຈ ຣູປສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ອຕິເສຕິ ສີລໍຯ ປາສາທຫມ຺ມິຍາທິຏ຺ຐານປ຺ປເຠເທ ຣາຊຍຸວຣາຊເສນາປຕິອາທິຐານວິເສເສ ຈ ສຸຂວິເສສາຘິຏ຺ຐານຠາວໂຕ ອຕິເສຕິ ສີລໍຯ ສຠາວສິນິທ຺ເຘ ສນ຺ຕິກາວຈເຣປິ ພນ຺ຘຸຊເນ, ມິຕ຺ຕຊເນ ຈ ເອການ຺ຕຫິຕສມ຺ປາທນໂຕ, ປຣໂລການຸຄມນໂຕ ຈ ອຕິເສຕິ ສີລໍຯ ‘‘ນ ຕໍ ມາຕາ ປິຕາ ກຍິຣາ’’ຕິອາທິ (ຘຯ ປຯ ໔໓) ວຈນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ສາທກໍຯ ຕຖາ ຫຕ຺ຖິອສ຺ສຣຖປຕ຺ຕິພລກາເຍຫິ, ມນ຺ຕາຄທໂສຕ຺ຖານປໂຍເຄຫິ ຈ ທຸຣາຣກ຺ຂານມນາຖານໍ ອຕ຺ຕາຘີນໂຕ, ອນປຣາຘີນໂຕ, ມຫາວິສຍໂຕ ຈ ອາຣກ຺ຂາຠາເວນ ສີລເມວ ວິສິຏ຺ຐຕຣໍຯ ເຕເນວາຫ ‘‘ຘມ຺ໂມ ຫເວ ຣກ຺ຂຕິ ຘມ຺ມຈາຣິ’’ນ຺ຕິອາທິ (ເຖຣຄາຯ ໓໐໓; ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໑໐໒)ຯ ເອວມເນກຄຸຓສມນ຺ນາຄຕໍ ສີລນ຺ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ຕສ຺ສ ອປຣິປຸຓ຺ຓາ ເຈວ ສີລສມ຺ປທາ ປາຣິປູຣີໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ອປຣິສຸທ຺ຘາ ຈ ປາຣິສຸທ຺ຘິໍຯ

ສເຈ ປນສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ປຣິຈເຍນ ສີລປຏິປກ຺ຂສມ຺ມາ ໂທສາທໂຍ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍຸໍ, ເຕນ ໂພຘິສຕ຺ຕປຏິຎ຺ເຎນ ເອວໍ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ‘‘ນນຸ ຕຍາ ໂພຘາຍ ປຓິຘານໍ ກຕໍ, ສີລເວກລ຺ເລນ ຈ ນ ສກ຺ກາ ນ ຈ ສຸກຣາ ໂລກິຍາປິ ສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ປາປຸຓິຕຸໍ, ປເຄວ ໂລກຸຕ຺ຕຣາ’’ຕິຯ ສພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕີນມຄ຺ຄຠູຕາຍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ອຘິຏ຺ຐານຠູເຕນ ສີເລນ ປຣມຸກ຺ກໍສຄເຕນ ຠວິຕພ຺ພໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ກິກີວ ອຓ຺ຑ’’ນ຺ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໗; ວິສຸທ຺ຘິຯ ໑ຯ໑໙) ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສມ຺ມເທວ ສີລໍ ຣກ຺ຂນ຺ເຕນ ສຸຏ຺ຐຸ ຕຍາ ເປສເລນ ຠວິຕພ຺ພໍຯ

ອປິຈ ຕຍາ ຘມ຺ມເທສນາຍ ຍານຕ຺ຕເຍ ສຕ຺ຕານມວຕາຣຓປຣິປາຈນານິ ຠາຕພ຺ພານິ, ສີລເວກລ຺ລສ຺ສ ຈ ວຈນໍ ນ ປຈ຺ເຈຕພ຺ພໍ ໂຫຕິ, ອສປ຺ປາຍາຫາຣວິຈາຣສ຺ສ ວິຍ ເວຊ຺ຊສ຺ສ ຕິກິຈ຺ຉນໍ, ຕສ຺ມາ ‘‘ກຖາຫໍ ສທ຺ເຘຍ຺ໂຍ ຫຸຕ຺ວາ ສຕ຺ຕານມວຕາຣຓປຣິປາຈນານິ ກເຣຍ຺ຍ’’ນ຺ຕິ ສຠາວປຣິສຸທ຺ຘສີເລນ ຠວິຕພ຺ພໍຯ ກິຎ຺ຈ ຌານາທິຄຸຓວິເສສໂຍເຄນ ເມ ສຕ຺ຕານມຸປ ກາຣກຣຓສມຕ຺ຖຕາ, ປຎ຺ຎາປາຣມີອາທິປຣິປູຣຓຎ຺ຈ ຌານາທໂຍ ຄຸຓາ ຈ ສີລປາຣິສຸທ຺ຘິໍ ວິນາ ນ ສມ຺ຠວນ຺ຕີຕິ ສມ຺ມເທວ ສີລໍ ໂສເຘຕພ຺ພໍຯ

ຕຖາ ‘‘ສມ຺ພາໂຘ ຆຣາວາໂສ ຣໂຊປໂຖ’’ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໑໑; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໙໑, ໓໗໑; ໒ຯ໑໐; ໓ຯ໑໓, ໒໑໘; ສໍຯ ນິຯ ໒ຯ໑໕໔; ໕ຯ໑໐໐໒; ອຯ ນິຯ ໑໐ຯ໙໙; ເນຕ຺ຕິຯ ໙໒) ຆຣາວາເສ, ‘‘ອຏ຺ຐິກງ຺ກລູປມາ ກາມາ’’ຕິອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໓໔; ໒ຯ໔໒; ປາຈິຯ ໔໑໗; ຈູຬນິຯ ໑໔໗) ‘‘ມາຕາປິ ປຸຕ຺ເຕນ ວິວທຕີ’’ຕິອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໖໘) ຈ ກາເມສຸ, ‘‘ເສຍ຺ຍຖາປິ ປຸຣິໂສ ອິຓໍ ອາທາຍ ກມ຺ມນ຺ເຕ ປໂຍເຊຍ຺ຍາ’’ຕິອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໒໖) ກາມຈ຺ຉນ຺ທາທີສຸ ອາທີນວທສ຺ສນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ, ວຸຕ຺ຕວິປຣິຍາເຍນ ‘‘ອພ຺ໂຠກາໂສ ປພ຺ພຊ຺ຊາ’’ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໑໙໑, ໓໙໘; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໙໑, ໓໗໑; ໒ຯ໑໐; ໓ຯ໑໓, ໒໑໘; ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໒໙໑; ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໑໐໐໒; ອຯ ນິຯ ໑໐ຯ໙໙; ເນຕ຺ຕິຯ ໙໘) ປພ຺ພຊ຺ຊາທີສຸ ອານິສໍສາປຏິສງ຺ຂາວເສນ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີຍໍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ ຠາຕພ຺ພາຯ ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ, ວິຕ຺ຖາໂຣ ປນ ທຸກ຺ຂກ຺ຂນ຺ຘອາສີວິໂສປມສຸຕ຺ຕາທີ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໖໓, ໑໗໔; ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໒໓໘) ວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ຕຖາ ‘‘ປ຺ຎ຺ຎາຍ ວິນາ ທານາທໂຍ ຌມ຺ມາ ນ ວິສຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຍຖາສກໍ ພ຺ຍາປາຣສມຕ຺ຖາ ຈ ນ ໂຫນ຺ຕິ’’ຕິ ປ຺ຎ຺ຎາຍ ຄຸຓາ ມນສິກາຕພ຺ພາ໚ ຍເຖວ ຫິ ຊີວິເຕນ ວິນາ ສຣີຣຍນ຺ຕໍ ນ ໂສກຕິ, ນ ຈ ອຕ຺ຕໂນ ກິຣິຍາສຸ ປ຺ຜິປ຺ຕິສມຕ຺ຖໍ ໂຫຕິ໚ ຍຖາ ຈ ຈກ຺ຂາທີນິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ວິຎ຺ຎາເຓນ ວິນາ ຍຖາສກໍ ວິສເຍສຸ ກິຈ຺ຈໍ ກາຕຸໍ ນປ຺ປໂຫນ຺ຕິ, ເອວໍ ສທ຺ຘາທີນິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ປ຺ຎ຺ຎາຍ ວິນາ ສກກິຈ຺ຈປ຺ຜິປ຺ຕິຍມສມຕ຺ຖານິຕິ ປຣິຈ຺ຈາຄາທິປ຺ຜິປ຺ຕິຍໍ ປ຺ຎ຺ຎາ ປຘານກາຣຓໍ໚ ອຸມ຺ມິລິຕປ຺ຎ຺ຎາຈກ຺ຂຸກາ ຫິ ມຫາສຕ຺ຕາ ໂພຘິສຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕໂນ ອງ຺ຄປ຺ຈ຺ຈງ຺ຄານິປິ ທຕ຺ວາ ອນຕ຺ຕຸກ຺ກໍສກາ, ອປ຺ຣວມ຺ກກາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ເກສຊ຺ຊຣຸກ຺ຂາ ວິຍ ວິກປ຺ປຣຫິຕາ ກາລຕ຺ຕເຍປີ ໂສມນສ຺ສຊາຕາ໚ ປ຺ຎ຺ຎາວເສນ ຫິ ອຸປາຍໂກສລ຺ລໂຍຄໂຕ ປຣິຈ຺ຈາໂຄ ປຣຫິຕປ຺ວຕ຺ຕິຍາ ທານປາຣມີກາວໍ ອຸເປຕິ໚ ອຕ຺ຕຕ຺ຖຍ຺ຫິ ທານໍ ມຸທ຺ຘສທິສໍ [ວຸທ຺ຘິສທິສໍ (ທີ໚ ນີ໚ ຜີ໚ ໑໚ກ)] ໂຫຕິ໚

ຕຖາ ປ຺ຎ຺ຎາຍ ອກາເວນ ຕຕ຺ຫາທິສໍກິເລສາວິໂຍຄໂຕ ສີລສ຺ສ ວິສຸທ຺ຘິເຍວ ນ ສມ຺ກວຕິ, ກຸໂຕ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຄຸຓາຘິຜ຺ຖານກາໂວ໚ ປ຺ຎ຺ຎວາ ເອວ ຈ ຆຣາວາເສ ກາມຄຸເຓສຸ ສໍສາເຣ ຈ ອາທີນວໍ, ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊາຍ ຌານສມາປຕ຺ຕິຍໍ ນິພ຺ພາເນ ຈ ອານິສໍສໍ ສຸຜ຺ຖຸ ສລ຺ລກ຺ເຂນ຺ໂຕ ປ຺ພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຌານສມາປຕ຺ຕິໂຍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ນິພ຺ພານນິນ຺ໂນ, ປເຣ ຈ ຕຕ຺ຖ ປຕິຜ຺ຖເປຕິ໚

ວີຣິຍຎ຺ຈ ປ຺ຎ຺ຎາຣຫິຕໍ ຍທິຈ຺ຉິຕມຕ຺ຖໍ ນ ສາເຘຕິ ທຸຣາຣມ຺ກກາວໂຕ໚ ອນາຣມ຺ໂກເຍວ ຫິ ທຸຣາຣມ຺ກໂຕ ເສຍ຺ໂຍ, ປ຺ຎ຺ຎາສຫິເຕນ ປນ ວີຣິເຍນ ນ ກິຎ຺ຈິ ທຸຣຘິຄມໍ ອຸປາຍປ຺ຜິປ຺ຕິໂຕ໚ ຕຖາ ປ຺ຎ຺ຎວາ ເອວ ປຣາປກາຣາທີນມຘິວາສກຊາຕິໂຍ ໂຫຕິ, ນ ທຸປ຺ປ຺ຎ຺ໂຎ໚ ປ຺ຎ຺ຎາວິຣຫິຕສ຺ສ ຈ ປເຣຫິ ອຸປ຺ນີຕາ ອປກາຣາ ຂນ຺ຕິຍາ ປ຺ຜິປ຺ກ຺ຂເມວ ອນຸພ຺ຣູເຫນ຺ຕິ໚ ປ຺ຎ຺ຎວໂຕ ປນ ເຕ ຂນ຺ຕິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອນຸພ຺ຣູຫນວເສນ ອສ຺ສາ ຖິຣກາວາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕິ໚ ປ຺ຎ຺ຎວາ ເອວ ຕີຓິປີ ສຈ຺ຈານິ ເຕສໍ ກາຣຓານິ ປ຺ຜິປ຺ກ຺ເຂ ຈ ຍຖາກູຕໍ ຊານິຕ຺ວາ ປເຣສໍ ອວິສໍວາທໂກ ໂຫຕິ໚ ຕຖາ ປ຺ຎ຺ຎາພເລນ ອຕ຺ຕານມຸປຕ຺ຖມ຺ເກຕ຺ວາ ຘິຕິສມ຺ປທາຍ ສພ຺ພປາຣມີສຸ ອຈລສມາທານາຘິຜ຺ຖາໂນ ໂຫຕິ໚ ປ຺ຎ຺ຎວາ ເອວ ຈ ປີຍມຊ຺ຌຕ຺ຕເວຣິວິກາຄມກຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຫິຕູປສໍຫາຣກຸສໂລ ໂຫຕິ໚ ຕຖາ ປ຺ຎ຺ຎາວເສນ ລາກາລາກາທິໂລກຘມ຺ມສນ຺ນິປາເຕ ນິພ຺ພິກາຣຕາຍ ມຊ຺ຌຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ໚ ເອວໍ ສພ຺ພາສໍ ປາຣມີນໍ ປ຺ຎ຺ຎາວ ປາຣິສຸທ຺ຘິເຫຕູຕິ ປ຺ຎ຺ຎາຄຸຓາ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ໚

ອປີຈ ປ຺ຎ຺ຎາຍ ວິນາ ນ ທສ຺ສນສມ຺ປຕ຺ຕິ, ອນ຺ຕເຣນ ຈ ທິຜ຺ຖິສມ຺ປທໍ ນ ສີລສມ຺ປທາ, ສີລທິຜ຺ຖິສມ຺ປທາຣຫິຕສ຺ສ ຈ ນ ສມາຘິສມ຺ປທາ, ອສມາຫິເຕນ ຈ ນ ສກ຺ກາ ອຕ຺ຕຫິຕມຕ຺ຕມ຺ປີ ສາເຘຕຸໍ, ປເຄວ ອຸກ຺ກໍສຄຕໍ ປຣຫິຕນ຺ຕິ໚ ‘‘ນນຸ ຕຍາ ປຣຫິຕາຍ ປ຺ຜິປ຺ນ຺ເນນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ປ຺ຎ຺ຎາປາຣິສຸທ຺ຘິຍາ ອາໂຍໂຄ ກຣຓີໂຍ’’ຕິ ໂພຘິສຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຕາ ໂອວທິຕພ຺ໂພ໚ ປ຺ຎ຺ຎານຸກາເວນ ຫິ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຈຕຸຣຘິຜ຺ຖານາຘິຜ຺ຖິໂຕ ຈຕູຫິ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູຫິ ໂລກໍ ອນຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ໂຕ ສຕ຺ເຕ ນິຍ຺ຍານມຄ຺ເຄ ອວຕາເຣຕິ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ຈ ເນສໍ ປຣິປາເຈຕິ໚ ຕຖາ ປ຺ຎ຺ຎາພເລນ ຂນ຺ຘາຍຕນາທີສຸ ປວິຈຍພຫຸໂລ ປວຕ຺ຕິນິວຕ຺ຕິໂຍ ຍາຖາວໂຕ ປຣິຊານນ຺ໂຕ ທານາທໂຍ ຄຸຓວິເສເສ ນິພ຺ເພຘກາຄິຍກາວໍ ນຍນ຺ໂຕ ໂພຘິສຕ຺ຕສິກ຺ຂາຍ ປຣິປູຣກາຣີ ໂຫຕີຕິ ເອວມາທິນາ ອເນກາກາຣໂວກາເຣ ປ຺ຎ຺ຎາຄຸເຓ ວວຕ຺ຖເປຕ຺ວາ ປ຺ຎ຺ຎາປາຣມີ ອນຸພ຺ຣູເຫຕພ຺ພາ໚

ຕຖາ ທີສ຺ສມານປາຣານິປີ ໂລກິຍານິ ກມ຺ມານິ ນິຫີນວີຣິເຍນ ປາປຸຓິຕຸມສກ຺ກຸເຓຍ຺ຍານິ, ອຄຓິຕເຂເທນ ປນ ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍນ ທຸຣຘິຄມໍ ນາມ ນຕ຺ຖິ໚ ນິຫີນວີຣິໂຍ ຫິ ‘‘ສໍສາຣມໂຫຆໂຕ ສພ຺ພສຕ຺ເຕ ສນ຺ຕາເຣສ຺ສາມີ’’ຕິ ອາຣກິຕຸເມວ ນ ສກ຺ກຸໂຓຕິ໚ ມຊ຺ຌິໂມ ປນ ອາຣກິຕ຺ວານ ອນ຺ຕຣາໂວສານມາປຊ຺ຊຕິ໚ ອຸກ຺ກຜ຺ຖວີຣິໂຍ ປນ ອຕ຺ຕສຸຂນິຣເປກ຺ໂຂ ອາຣກິຕ຺ວາ ປາຣມຘິຄຈ຺ຉຕີຕິ ວີຣິຍສມ຺ປຕ຺ຕິ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ໚

ອປີຈ ‘‘ຍສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ເອວ ສໍສາຣປງ຺ກໂຕ ສມຸທ຺ຘຣຓຕ຺ຖມາຣມ຺ໂກ, ຕສ຺ສາປີ ວີຣິຍສ຺ສ ສິຖິລກາເວນ ມໂນຣຖານໍ ມຕ຺ຖກປ຺ປຕ຺ຕິ ນ ສກ຺ກາ ສມ຺ກາເວຕຸໍ, ປເຄວ ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ສມຸທ຺ຘຣຓຕ຺ຖໍ ກຕາກິນີຫາເຣນາ’’ຕິ ຈ ‘‘ຣາຄາທີນໍ ໂທສຄຓານໍ ມຕ຺ຕມຫານາຄານມິວ ທຸນ຺ນິວາຣຓກາວໂຕ, ຕນ຺ນິທານານຎ຺ຈ ກມ຺ມສມາທານານໍ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕາສິກວຘກສທິສກາວໂຕ, ຕນ຺ນິມິຕ຺ຕານຎ຺ຈ ທຸຄ຺ຄຕີນໍ ສພ຺ພທາ ວິວຜມຸຂກາວໂຕ, ຕຕ຺ຖ ນິໂຍຊການຎ຺ຈ ປາປມິຕ຺ຕານໍ ສທາ ສນ຺ນິຫິຕກາວໂຕ, ຕໂທວາທການີຕາຍ ຈ ວສລສ຺ສ ປຸຖຸຊ຺ຊນກາວສ຺ສ ສຕິ ສມ຺ກເວ ຍຸຕ຺ຕໍ ສຍເມວ ສໍສາຣທຸກ຺ຂໂຕ ນິສ຺ສຣິຕຸ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ກາ ວີຣິຍານຸກາເວນ ທູຣີ ກວນ຺ຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ຍທິ ປນ ສມ຺ໂພຘິ ອຕ຺ຕາຘີເນນ ວີຣິເຍນ ສກ຺ກາ ສມຘິຄນ຺ຕຸໍ, ກິເມຕ຺ຖ ທຸກ຺ກຣ’’ນ຺ຕິ ຈ ເອວມາທິນາ ນເຍນ ວີຣິຍຄຸຓາ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ໚

ຕຖາ ‘‘ຂນ຺ຕິ ນາມາຍໍ ນິຣວເສສຄຸຓປ຺ຏິປກ຺ຂສ຺ສ ໂກຘສ຺ສ ວິຘມນໂຕ ຄຸຓສມ຺ປາທເນ ສາຘູນໍ ອປ຺ປຏິຫຕມາຍຸຘໍ, ປຣາຠິຠວເນ ສມຕ຺ຖານມລງ຺ກາໂຣ, ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ພລສມ຺ປທາ, ໂກຘຄ຺ຄິວິນຍນາ ອຸທກຘາຣາ, ກລ຺ຍາຓກິຕ຺ຕິສທ຺ທສ຺ສ ສຎ຺ຊາຕິເທໂສ, ປາປປຸຄ຺ຄລານໍ ວຈີວິສູປສມກໂຣ ມນ຺ຕາຄໂທ, ສໍວເຣ ຐິຕານໍ ປຣມາ ຘີຣປກຕິ, ຄມ຺ຠີຣາສຍຕາຍ ສາຄໂຣ, ໂທສມຫາສາຄຣສ຺ສ ເວລາ, ອປາຍທ຺ວາຣສ຺ສ ປິຘານກວາຏໍ ເທວພ຺ຣຫ຺ມໂລການໍ ອາໂຣຫຓໂສປານໍ, ສພ຺ພຄຸຓານມຘິວາສຠູມິ, ອຸຕ຺ຕມາ ກາຍວຈີມໂນວິສຸທ຺ຘີ’’ຕິ ມນສິ ກາຕພ຺ພໍ. ອປິຈ ‘‘ເອເຕ ສຕ຺ຕາ ຂນ຺ຕິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອຠາວໂຕ ອິຘໂລເກ ຕປ຺ປນ຺ຕິ, ປຣໂລເກ ຈ ຕປ຺ປນີຍຘມ຺ມານຸໂຍຄໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ຍທິປິ ປຣາປກາຣນິມິຕ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ປນ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ເຂຕ຺ຕຠູໂຕ ອຕ຺ຕຠາໂວ, ພີຊຠູຕຎ຺ຈ ກມ຺ມໍ ມຍາວ ອຠິສງ຺ຂຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ຕສ຺ສ ຈ ທຸກ຺ຂສ຺ສ ອາຓຓ຺ຍກຣຓເມຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ອປກາຣເກ ອສຕິ ກຖໍ ມຍ຺ຫໍ ຂນ຺ຕິສມ຺ປທາ ສມ຺ຠວຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ຍທິປາຍໍ ເອຕຣຫິ ອປກາຣໂກ , ອຍໍ ນາມ ປຸພ຺ເພ ອເນນ ມຍ຺ຫໍ ອຸປກາໂຣ ກໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ອປກາໂຣ ເອວ ວາ ຂນ຺ຕິນິມິຕ຺ຕຕາຍ ອຸປກາໂຣ’’ຕິ ຈ ‘‘ສພ຺ເພປິເມ ສຕ຺ຕາ ມຍ຺ຫໍ ປຸຕ຺ຕສທິສາ, ປຸຕ຺ຕກຕາ ປຣາຘເສຸ ຈ ໂກ ກຸຊ຺ຌິສ຺ສຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ເຍນ ໂກຘຠູຕາເວເສນ ອຍໍ ມຍ຺ຫໍ ອປຣຊ຺ຌຕິ, ສ຺ວາຍໍ ໂກຘຠູຕາເວໂສ ມຍາ ວິເນຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຈ ‘‘ເຍນ ອປກາເຣນ ອິທໍ ມຍ຺ຫໍ ທຸກ຺ຂໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ, ຕສ຺ສ ອຫມ຺ປິ ນິມິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ເຍຫິ ຘມ຺ເມຫິ ອປກາໂຣ ກໂຕ, ຍຕ຺ຖ ຈ ກໂຕ, ສພ຺ເພປິ ເຕ ຕສ຺ມິເຍວ ຂເຓ ນິຣຸທ຺ຘາ, ກສ຺ສິທານິ ເກນ ໂກໂປ ກາຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຈ ‘‘ອນຕ຺ຕຕາຍ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ໂກ ກສ຺ສ ອປຣຊ຺ຌຕີ’’ຕິ ຈ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ເຕນ ຂນ຺ຕິສມ຺ປທາ ພ຺ຣູເຫຕພ຺ພາ.

ຍທິ ປນສ຺ສ ທີຆຣຕ຺ຕໍ ປຣິຈເຍນ ປຣາປກາຣນິມິຕ຺ຕໂກ ໂກໂຘ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣິຍາທາຍ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ, ເຕນ ອິຕິ ປຏິສຎ຺ຈິກ຺ຂິຕພ຺ພໍ ‘‘ຂນ຺ຕິ ນາເມສາ ປຣາປກາຣສ຺ສ ປຏິປກ຺ຂປຏິປຕ຺ຕີນໍ ປຈ຺ຈຸປກາຣກາຣຓ’’ນ຺ຕິ ຈ ‘‘ອປກາໂຣ ຈ ມຍ຺ຫໍ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປາທເນນ ທຸກ຺ຂຸປນິສາຍ ສທ຺ຘາຍ, ສພ຺ພໂລເກ ອນຠິຣຕິສຎ຺ຎາຍ ຈ ປຈ຺ຈໂຍ’’ຕິ ຈ ‘‘ອິນ຺ທ຺ຣິຍປກຕິເຣສາ, ຍທິທໍ ອິຏ຺ຐານິຏ຺ຐວິສຍສມາໂຍໂຄ, ຕຕ຺ຖ ອນິຏ຺ຐວິສຍສມາໂຍໂຄ ມຍ຺ຫໍ ນ ສິຍາຕິ ຕໍ ກຸເຕຕ຺ຖ ລພ຺ຠາ’’ຕິ ຈ ‘‘ໂກຘວສິໂກ ສຕ຺ໂຕ ໂກເຘນ ອຸມ຺ມຕ຺ໂຕ ວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ໂຕ, ຕຕ຺ຖ ກິໍ ປຈ຺ຈປກາເຣນາ’’ຕິ ຈ ‘‘ສພ຺ເພປິເມ ສຕ຺ຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຘນ ໂອຣສປຸຕ຺ຕາ ວິຍ ປຣິປາລິຕາ, ຕສ຺ມາ ນ ຕຕ຺ຖ ມຍາ ຈິຕ຺ຕໂກໂປ ກາຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຈ ‘‘ອປຣາຘເກ ຈ ສຕິ ຄຸເຓ ຄຸຓວຕິ ມຍາ ໂກໂປ ນ ກາຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຈ ‘‘ອສຕິ ຄຸເຓ ກສ຺ສຈິປິ ຄຸຓສ຺ສາຠາວໂຕ ວິເສເສນ ກຣຸຓາຍິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ຈ ‘‘ໂກເປນ ມຍ຺ຫໍ ຄຸຓຍສາ ນິຫີຍນ຺ຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ກຸຊ຺ຌເນນ ມຍ຺ຫໍ ທຸພ຺ພຓ຺ຓທຸກ຺ຂເສຍ຺ຍາທໂຍ ສປຕ຺ຕກນ຺ຕາ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ’’ຕິ ຈ ‘‘ໂກໂຘ ຈ ນາມາຍໍ ສພ຺ພທຸກ຺ຂາຫິຕກາຣໂກ ສພ຺ພສຸຂຫິຕວິນາສໂກ ພລວາ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິໂກ’’ຕິ ຈ ‘‘ສຕິ ຈ ຂນ຺ຕິຍາ ນ ໂກຈິ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິໂກ’’ຕິ ຈ ‘‘ອປຣາຘເກນ ອປຣາຘນິມິຕ຺ຕໍ ຍໍ ທຸກ຺ຂໍ ອາຍຕິໍ ລທ຺ຘພ຺ພໍ, ສຕິ ຈ ຂນ຺ຕິຍາ ມຍ຺ຫໍ ຕທຠາໂວ’’ຕິ ຈ ‘‘ຈິນ຺ເຕນ຺ເຕນ, ກຸຊ຺ຌນ຺ເຕນ ຈ ມຍາ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິໂກເຍວ ອນຸວຕ຺ຕິໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ໂກເຘ ຈ ມຍາ ຂນ຺ຕິຍາ ອຠິຠູເຕ ຕສ຺ສ ທາສຠູໂຕ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິໂກ ສມ຺ມເທວ ອຠິຠູໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ໂກຘນິມິຕ຺ຕໍ ຂນ຺ຕິຄຸຓປຣິຈ຺ຈາໂຄ ມຍ຺ຫໍ ນ ຍຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ຈ ‘‘ສຕິ ຈ ໂກເຘ ຄຸຓວິໂຣຘປຈ຺ຈນີກຘມ຺ເມ ກຖໍ ເມ ສີລາທິຘມ຺ມາ ປາຣິປູຣິໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍຸໍ, ອສຕິ ຈ ເຕສຸ ກຖາຫໍ ສຕ຺ຕານໍ ອຸປກາຣພຫຸໂລ ປຏິຎ຺ຎານຸຣູປໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິໍ ປາປຸຓິສ຺ສາມີ’’ຕິ ຈ ‘‘ຂນ຺ຕິຍາ ຈ ສຕິ ພຫິທ຺ຘາ ວິກ຺ເຂປາຠາວໂຕ ສມາຫິຕສ຺ສ ສພ຺ເພ ສງ຺ຂາຣາ ອນິຈ຺ຈໂຕ ທຸກ຺ຂໂຕ ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນຕ຺ຕໂຕ ນິພ຺ພານໍ ອສງ຺ຂຕາມຕສນ຺ຕປຓີຕຕາທິຠາວໂຕ ນິຊ຺ຌານໍ ຂມນ຺ຕິ, ‘ພຸທ຺ຘຘມ຺ມາ ຈ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍາປຣິເມຍ຺ຍປ຺ປຠາວາ’ຕິ’’, ຕໂຕ ຈ ‘‘ອນຸໂລມິກຂນ຺ຕິຍໍ ຐິໂຕ ‘ເກວລາ ອິເມ ອຕ຺ຕຕ຺ຕນິຍຠາວຣຫິຕາ ຘມ຺ມມຕ຺ຕາ ຍຖາສກໍ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ ວິນສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ກຸໂຕຈິ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ນ ກຸຫິຎ຺ຈິ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ນ ຈ ກຕ຺ຖຈິ ປຕິຏ຺ຐິຕາ, ນ ເຈຕ຺ຖ ໂກຈິ ກສ຺ສຈິ ພ຺ຍາປາໂຣ’ຕິ ອຫໍກາຣມມໍກາຣານຘິຏ຺ຐານຕາ ນິຊ຺ຌານໍ ຂມຕິ, ເຍນ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ໂພຘິຍາ ນິຍໂຕ ອນາວຕ຺ຕິຘມ຺ໂມ ໂຫຕີ’’ຕິ ເອວມາທິນາ ຂນ຺ຕິປາຣມິຍາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ ເວທິຕພ຺ພາ.

ຕຖາ ‘‘ສຈ຺ເຈນ ວິນາ ສີລາທີນມສມ຺ຠວໂຕ, ປຏິຎ຺ຎານຸຣູປປຏິປຕ຺ຕິຍາ ອຠາວໂຕ, ສຈ຺ຈຘມ຺ມາຕິກ຺ກເມ ຈ ສພ຺ພປາປຘມ຺ມານໍ ສໂມສຣຓຠາວໂຕ, ອສຈ຺ຈສນ຺ຘສ຺ສ ອປ຺ປຈ຺ຈຍິກຠາວໂຕ, ອາຍຕິຎ຺ຈ ອນາເທຍ຺ຍວຈນຕາວຫນໂຕ, ສມ຺ປນ຺ນສຈ຺ຈສ຺ສ ສພ຺ພຄຸຓາຘິຏ຺ຐານຠາວໂຕ, ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐາເນນ ສພ຺ພສມ຺ໂພຘິສມ຺ຠາຣານໍ ປາຣິສຸທ຺ຘິປາຣິປູຣິສມນ຺ວາຍໂຕ, ສຠາວຘມ຺ມາວິສໍວາທເນນ ສພ຺ພໂພຘິສມ຺ຠາຣກິຈ຺ຈກຣຓໂຕ , ໂພຘິສຕ຺ຕປຏິປຕ຺ຕິຍາ ຈ ປຣິນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຕ’’ຕິອາທິນາ ສຈ຺ຈປາຣມິຍາ ສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ.

ຕຖາ ‘‘ທານາທີສຸ ທຬ຺ຫສມາທານໍ, ຕປ຺ປຏິປກ຺ຂສນ຺ນິປາເຕ ຈ ເນສໍ ອຈລາຘິຏ຺ຐານໍ, ຕຕ຺ຖ ຈ ຘີຣວີຣຠາວໍ ວິນາ ນ ທານາທີສມ຺ຠາຣາ ສມ຺ໂພຘິນິມິຕ຺ຕາ ສມ຺ຠວນ຺ຕີ’’ຕິອາທິນາ ອຘິຏ຺ຐານຄຸຓາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ.

ຕຖາ "ອຕ຺ຕຫິຕມຕ຺ເຕ ອວຕິຏ຺ຐນ຺ເຕນາປິ ສຕ຺ເຕສຸ ຫິຕຈິຕ຺ຕໍ ວິນາ ນ ສກ຺ກາ ອິຘໂລກປຣໂລກສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ປາປຸຓິຕຸໍ, ປເຄວ ສພ຺ພສຕ຺ເຕ ນິພ຺ພານສມ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ປຕິຏ຺ຐາເປຕຸກາເມນາ"ຕິ ຈ "ປຈ຺ຉາ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ໂລກຸຕ຺ຕຣສມ຺ປຕ຺ຕິມາກງ຺ຂນ຺ເຕນ ອິທານິ ໂລກິຍສມ຺ປຕ຺ຕິມາກງ຺ຂາ ຍຸຕ຺ຕຣູປາ"ຕິ ຈ "ອິທານິ ອາສຍມຕ຺ເຕນ ປເຣສໍ ຫິຕສຸຂູປສໍຫາຣໍ ກາຕຸມສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ກທາ ປໂຍເຄນ ຕໍ ສາຘຍິສ຺ສາມີ"ຕິ ຈ "ອິທານິ ມຍາ ຫິຕສຸຂູປສໍຫາເຣນ ສໍວທ຺ຘິຕາ ປຈ຺ຉາ ຘມ຺ມສໍວິຠາຄສຫາຍາ ມຍ຺ຫໍ ຠວິສ຺ສນ຺ຕີ"ຕິ ຈ "ເອເຕຫິ ວິນາ ນ ມຍ຺ຫໍ ໂພຘິສມ຺ຠາຣາ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພພຸທ຺ຘຄຸຓວິຠູຕິນິປ຺ຜຕ຺ຕິກາຣຓຕ຺ຕາ ມຍ຺ຫໍ ເອເຕ ປຣມໍ ປຸຎ຺ຎກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ກຸສລາຍຕນໍ ອຸຕ຺ຕມໍ ຄາຣວຏ຺ຐານ"ນ຺ຕິ ຈ "ສວິເສສໍ ສພ຺ເພສຸປິ ສຕ຺ເຕສຸ ຫິຕຊ຺ຌາສຍຕາ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐເປຕພ຺ພາ, ກິຎ຺ຈ ກຣຸຓານິຏ຺ຐານໂຕປິ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ເມຕ຺ຕາ ອນຸພ຺ຣູເຫຕພ຺ພາ. ວິມຣິຍາທີກເຕນ ຫິ ເຈຕສາ ສຕ຺ເຕສຸ ຫິຕສຸຂູປສໍຫາຣນິຣຕສ຺ສ ເຕສໍ ອຫິຕທຸກ຺ຂາປນຍນກາມຕາ ພລວຕີ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ທລ຺ຫມູລາ, ກຣຸຓາ ຈ ສພ຺ເພສໍ ພຸທ຺ຘກາຣກຘມ຺ມານໍ ອາທິ ຈຣຓໍ ປຕິຏ຺ຐາ ມູລໍ ມຸຂໍ ປມຸຂ"ນ຺ຕິ ເອວມາທິນາ ເມຕ຺ຕາຄຸຓາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ.

ຕຖາ "ອຸເປກ຺ຂາຍ ອຠາເວ ສຕ຺ເຕຫິ ກຕາ ວິປ຺ປກາຣາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວິກາຣໍ ອຸປ຺ປາເທຍ຺ຍຸໍ, ສຕິ ຈ ຈິຕ຺ຕວິກາເຣ ທານາທິສມ຺ຠາຣານໍ ສມ຺ຠໂວ ເອວ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ຈ "ເມຕ຺ຕາສິເນເຫນ ສິເນຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ອຸເປກ຺ຂາຍ ວິນາ ສມ຺ຠາຣານໍ ປາຣິສຸທ຺ຘິ ນ ໂຫຕີ"ຕິ ຈ "ອນຸເປກ຺ຂໂກ ສງ຺ຂາເຣສຸ ປຸຎ຺ຎສມ຺ຠາຣໍ, ຕພ຺ພິປາກຎ຺ຈ ສຕ຺ຕຫິຕຕ຺ຖໍ ປຣິຓາເມຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ"ຕິ ຈ ອຸເປກ຺ຂາຍ ອຠາເວ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມປຏິຄ຺ຄາຫການໍ ວິຠາຄໍ ອກຕ຺ວາ ປຣິຈ຺ຈຊິຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕີ"ຕິ ຈ "ອຸເປກ຺ຂາຣຫິເຕນ ຊີວິຕປຣິກ຺ຂາຣານໍ, ຊີວິຕສ຺ສ ວາ ອນ຺ຕຣາຍໍ ອມນສິກຣິຕ຺ວາ ສີລວິໂສຘນໍ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ກາ"ຕິ ຈ ຕຖາ "ອຸເປກ຺ຂາວເສນ ອຣຕິຣຕິສຫສ຺ເສວ ເນກ຺ຂມ຺ມພລສິທ຺ຘິໂຕ, ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ອິກ຺ຂນວເສເນວ ສພ຺ພສມ຺ຠາຣກິຈ຺ຈນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຕ, ອຈ຺ຈາຣທ຺ຘວີຣິຍສ຺ສ ອນຸເປກ຺ຂເນ ປຘານກິຈ຺ຈາກຣຓໂຕ, ອຸເປກ຺ຂໂຕ ເອວ ຕິຕິກ຺ຂານິຊ຺ຌານສມ຺ຠວໂຕ, ອຸເປກ຺ຂາວເສນ ສຕ຺ຕສງ຺ຂາຣານໍ ອວິສໍວາທນໂຕ, ໂລກຘມ຺ມານໍ ອຊ຺ຌຸເປກ຺ຂເນນ ສມາທິນ຺ນຘມ຺ເມສຸ ອຈລາຘິຏ຺ຐານສິທ຺ຘິໂຕ, ປຣາປກາຣາທີສຸ ອນາໂຠຄວເສເນວ ເມຕ຺ຕາວິຫາຣນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຕຕິ ສພ຺ພສມ຺ໂພຘິສມ຺ຠາຣານໍ ສມາທານາຘິຏ຺ຐານປາຣິປູຣິນິປ຺ຜຕ຺ຕິໂຍ ອຸເປກ຺ຂານຸຠາເວນ ສມ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິ ເອວມາທິນາ ນເຍນ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມີ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ. ເອວໍ ອປຣິຈ຺ຈາຄປຣິຈ຺ຈາຄາທີສຸ ຍຖາກ຺ກມໍ ອາທີນວານິສໍສປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ ທານາທິປາຣມີນໍ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ.

ຕຖາ ສປຣິກ຺ຂາຣາ ປຎ຺ຈທສ ຈຣຓຘມ຺ມາ ປຎ຺ຈ ຈ ອຠິຎ຺ຎາໂຍ. ຕຕ຺ຖ ຈຣຓຘມ຺ມາ ນາມ ສີລສໍວໂຣ, ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕາ, ໂຠຊເນ ມຕ຺ຕຎ຺ຎຸຕາ, ຊາຄຣິຍານຸໂຍໂຄ, ສຕ຺ຕ ສທ຺ຘມ຺ມາ, ຈຕ຺ຕາຣິ ຌານານິ ຈ. ເຕສຸ ສີລາທີນໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ເຕຣສປິ ຘຸຕງ຺ຄຘມ຺ມາ, ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາທໂຍ ຈ ປຣິກ຺ຂາຣາ. ສທ຺ຘມ຺ເມສຸ ສທ຺ຘາຍ ພຸທ຺ຘຘມ຺ມສງ຺ຆສີລຈາຄເທວຕຸປສມານຸສ຺ສຕິ ລູຂປຸຄ຺ຄລປຣິວຊ຺ຊນາ, ສິນິທ຺ຘປຸຄ຺ຄລເສວນາ, ສມ຺ປສາທນີຍຘມ຺ມປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕາ ຈ ປຣິກ຺ຂາຣາ. ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປານໍ ອກຸສລາທີນວປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ອປາຍາທີນວປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ , ກຸສລຘມ຺ມູປຕ຺ຖມ຺ຠກຠາວປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປຣຫິຕປຸຄ຺ຄລປຣິວຊ຺ຊນາ, ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປນ຺ນປຸຄ຺ຄລເສວນາ, ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕາ ຈ. ພາຫຸສຈ຺ຈສ຺ສ ປຸພ຺ພໂຍໂຄ, ປຣິປຸຈ຺ຉກຠາໂວ, ສທ຺ຘມ຺ມາຠິໂຍໂຄ, ອນວຊ຺ຊວິຊ຺ຊາຏ຺ຐານາທິປຣິຈໂຍ, ປຣິປກ຺ກິນ຺ທ຺ຣິຍຕາ, ກິເລສທູຣີຠາໂວ, ອປ຺ປສ຺ສຸຕປຸຄ຺ຄລປຣິວຊ຺ຊນາ ພຫຸສ຺ສຸຕປຸຄ຺ຄລເສວນາ, ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕາ ຈ. ວີຣິຍສ຺ສ ອປາຍຠຍປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຄມນວີຖິປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຘມ຺ມມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຖີນມິທ຺ຘວິໂນທນາ, ກຸສີຕປຸຄ຺ຄລປຣິວຊ຺ຊນາ, ອາຣທ຺ຘວີຣິຍປຸຄ຺ຄລເສວນາ, ສມ຺ມປ຺ປຘານປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕາ ຈ. ສຕິຍາ ສຕິສມ຺ປຊຎ຺ຎໍ, ມຸຏ຺ຐສ຺ສຕິປຸຄ຺ຄລປຣິວຊ຺ຊນາ ອຸປຏ຺ຐິຕສ຺ສຕິປຸຄ຺ຄລເສວນາ, ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕາ ຈ. ປຎ຺ຎາຍ ປຣິປຸຈ຺ຉກຠາໂວ, ວຕ຺ຖຸວິສທກິຣິຍາ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍສມຕ຺ຕປຏິປາທນາ, ທຸປ຺ປຎ຺ຎປຸຄ຺ຄລປຣິວຊ຺ຊນາ, ປຎ຺ຎວນ຺ຕປຸຄ຺ຄລເສວນາ, ຄມ຺ຠິຣຎາຓຈຣິຍສຸຕ຺ຕນ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຘມ຺ມມຫຕ຺ຕປຈ຺ຈເວກ຺ຂຓາ, ຕທຘິມຸຕ຺ຕຕາ ຈ. ຈຕຸນ຺ນໍ ຌານານໍ ສີລາທິຈຕຸກ຺ກໍ, ອຏ຺ຐຕຶສາຍ ອາຣມ຺ມເຓສຸ ປຸພ຺ພຠາຄຠາວນາ, ອາວຊ຺ຊນາທິວສີຠາວກຣຓຎ຺ຈ ປຣິກ຺ຂາຣາ.

ຕຕ຺ຖ ສີລາທີຫິ ປໂຍຄສຸທ຺ຘິຍາ ສຕ຺ຕານໍ ອຠຍທາເນ, ອາສຍສຸທ຺ຘິຍາ ອາມິສທາເນ, ອຸຠຍສຸທ຺ຘິຍາ ຘມ຺ມທາເນ ສມຕ຺ໂຖໂຫຕີຕິອາທິນາ ຈຣຓາທີນໍ ທານາທິສມ຺ຠາຣປຈ຺ຈຍຕາ ຍຖາຣຫໍ ນິທ຺ຘາເຣຕພ຺ພາ. ອຕິວິຕ຺ຖາຣກເຍນ ປນ ນຍໍ ນ ວິຕ຺ຖາຣຍິມ຺ຫ. ຕຖາ ສມ຺ປຕ຺ຕິຈກ຺ກາທໂຍປິ ທານາທີນໍ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ເວທິຕພ຺ພາ.

ໂກ ສໍກິເລໂສຕິ ເອຕ຺ຖ –

ຕຓ຺ຫາທິທີ ປຣາມຜ຺ຄ-ກາໂວ ຕາສໍ ກິລິສ຺ສນໍ;

ສາມລ຺ລໂຕ ວິເສເສນ, ຍຖາຣຫໍ ວິກປ຺ປ຺ຕາ຺ຯ

ອວິເສເສນ ທີ ຕຓ຺ຫາທິທີ ປຣາມຜ຺ຄກາໂວ ປາຣມີນໍ ສໍກິເລໂສຯ ວິເສເສນ ປນ ເທຍ຺ຍຘມ຺ມປຏິຄ຺ຄາຫກວິກປ຺ປາ ທານປາຣມີຍາ ສໍກິເລໂສຯ ສຕ຺ຕກາລວິກປ຺ປາ ສີລປາຣມີຍາຯ ກາມກວຕທຸປສເມສຸ ອກິຣຕິອນກິຣຕິວິກປ຺ປາ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີຍາຯ ‘‘ອຫໍ ມມາ’’ຕິ ວິກປ຺ປາ ປຍ຺ຍາປາຣມີຍາຯ ລີນຸທ຺ທຈ຺ຈວິກປ຺ປາ ວີຣິຍປາຣມີຍາຯ ອຕ຺ຕປຣວິກປ຺ປາ ຂນ຺ຕິປາຣມີຍາຯ ອທິຍ຺ຖາທີສຸ ທິຍ຺ຖາທີວິກປ຺ປາ ສຈ຺ຈປາຣມີຍາຯ ໂພຘິສມ຺ພາຣຕພ຺ພິປກ຺ເຂສຸ ໂທສຄຸຓວິກປ຺ປາ ອຘິຍ຺ຖານປາຣມີຍາຯ ຫິຕາຫິຕວິກປ຺ປາ ເມຕ຺ຕາປາຣມີຍາຯ ອິຍ຺ຖານິຍ຺ຖວິກປ຺ປາ ອຸເປກ຺ຂາປາຣມີຍາ ສໍກິເລໂສຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ

ກີໂວທານນ຺ຕິ –

ຕຓ຺ຫາທິທີ ອຝາຕຕາ, ຣຫິຕຕາ ວິກປ຺ປານໍ;

ໂວທານນ຺ຕິ ວິຊານີຍາ, ສພ຺ພາສເມວ ຕາສມ຺ປີຯ

ອນຸປຝາຕາ ທີ ຕຓ຺ຫາ ມານ ທິຍ຺ຖີ ໂກຘ ປນາຫ ມກ຺ຂ ປລາສ ອິສ຺ສາມຈ຺ຉຣິຍ ມາຍາ ສາເຖຍ຺ຍ ຖມ຺ກ ສາຣມ຺ກ ມທ ປ຺ມາທາທີທີ ກິເລເສຫີ ເທຍ຺ຍປຏິຄ຺ຄາຫກວິກປ຺ປາທີຣທີຕາ ຈ ທານາທີປາຣມີໂຍ ປຣິສຸທ຺ຘາ ປກ຺ສ຺ສຣາ ກວນ຺ຕີຕີຯ

ໂກ ປຏິປກ຺ໂຂຕິ –

ອກຸສລາ ກິເລສາ ຈ, ປຏິປກ຺ຂາ ອເກທໂຕ;

ເກທໂຕ ປນ ປຸພ຺ເພປີ, ວຸຕ຺ຕາ ມຈ຺ຉຣິຍາທໂຍຯ

ອວິເສເສນ ທີ ສພ຺ເພປີ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ສພ຺ເພປີ ກິເລສາ ຈ ເອຕາສໍ ປຏິປກ຺ຂາຯ ວິເສເສນ ປນ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕາ ມຈ຺ຉຣິຍາທໂຍຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ອປິຈ ເທຍ຺ຍປຏິຄ຺ຄາຫກທານຜເລສຸ ອໂລກາໂທສາໂມຫຄຸຓໂຍຄໂຕ ໂລກໂທສໂມຫປຏິປກ຺ຂໍ ທານໍ, ກາຍາທີໂທສຕ຺ຕຍວງກາປຄມໂຕ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂໍ ສີລໍ, ກາມສຸຂປຣູປຝາຕອຕ຺ຕກິລມຖປຣິວຊ຺ຊນໂຕ ໂທສຕ຺ຕຍປຏິປກ຺ຂໍ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ, ໂລກາທີນໍ ອນ຺ຘິກຣຓໂຕ, ຌາຓສ຺ສ ຈ ອນນ຺ຘິກຣຓໂຕ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂາ ປຍ຺ຍາ, ອລີນານຸທ຺ຘຕຌາຍາຣມ຺ກວເສນ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂໍ ວີຣິຍໍ, ອິຍ຺ຖານິຍ຺ຖສຸຍ຺ຍຕານໍ ຂມນໂຕ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂາ ຂນ຺ຕິ, ສຕິປິ ປເຣສໍ ອຸປກາເຣ, ອປກາເຣ ຈ ຍຖາກູຕປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂໍ ສຈ຺ຈໍ, ໂລກຘມ຺ເມ ອກິກຸຍ຺ຍ ຍຖາສມາທິນ຺ເນສຸ ສມ຺ກາເຣສຸ ອຈລນໂຕ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂໍ ອຘິຍ຺ຖານໍ, ນີວຣຓວິເວກໂຕ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂາ ເມຕ຺ຕາ, ອິຍ຺ຖານິຍ຺ເຖສຸ ອນຸນຍປຏິຝວິທ຺ຘໍສນໂຕ, ສມປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕ ຈ ໂລກາທີປຏິປກ຺ຂາ ອຸເປກ຺ຂາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ

ກາ ປຏິປຕ຺ຕີຕິ –

ທານາກາຣາທໂຍ ເອວ, ອຸປ຺ປາທິຕາ ອເນກຘາ;

ປຏິປຕ຺ຕີຕິ ວິຍ຺ເຍຍ຺ຍາ, ປາຣມີປູຣຓກ຺ກເມຯ

ທານປາຣມີຍາ ທີ ຕາວ ສຸຂູປກຣຓສຣີຣຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາເຄນ, ກຍາປນຍເນນ, ຘມ຺ໂມປເທເສນ ຈ ພທຸຘາ ສຕ຺ຕານໍ ອນຸຄ຺ຄຫກຣຓໍ ປຏິປຕ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອາມິສທານໍ ອກຍທານໍ ຘມ຺ມທານນ຺ຕິ ທາຕພ຺ພວຕ຺ຖຸວເສນ ຕິວິຘໍ ທານໍຯ ເຕສຸ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ທາຕພ຺ພວຕ຺ຖຸ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກໍ, ພາຫິຣນ຺ຕິ ທຸວິຘໍຯ ຕຕ຺ຖ ພາຫິຣໍ ອນ຺ນໍ ປານໍ ວຕ຺ຖໍ ຍານໍ ມາລາ ຄນ຺ຘໍ ວິເລປນໍ

ເສຍ຺ຍາ ອາວສຖໍ ປ໌ທິເປຍ຺ຍນ຺ຕິ ທສວິສໍ຺ ອນ຺ນາທີນໍ ຂາທນີຍໂກຊນີຍາທິວິກາເຄນ ອເນກວິສຄ຺ຈ຺ ຕຖາ ຮູປາຮມ຺ມຄໍ ຍາວ ສມ຺ມາຮມ຺ມຕນ຺ຕິ ອາຮມ຺ມຕໂຕ ຉພ຺ພິສໍ຺ ຮູປາຮມ຺ມຕາທີນຄ຺ຈ ນີລາທິວິກາເຄນ ອເນກວິສໍ຺ ຕຖາ ມຄິກນກຣຊຕມ຺ຕ຺ຕາປ ວາລຸອາທີເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖຸອາຣາມາທີ ທາສີທາສໂຄມຫິສາທີນານາວິສວຕ຺ຖູປກຣຕາວເສນ ອເນກວິສໍ຺

ຕຕ຺ຖ ມຫາປຸຣິໂສ ພາຫີຣໍ ວຕ຺ຖຸໍ ເທນ຺ໂຕ "ໂຍ ເຍນ ອຕ຺ຖິໂກ, ຕໍ ຕສ຺ເສວ ເທຕິ຺ ເທນ຺ໂຕ ຈ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິໂກ"ຕິ ສຍເມວ ຊານ ນ຺ໂຕ ອຍາຈິໂຕປີ ເທຕິ, ປເຄວ ຍາຈິໂຕ຺ ມຸຕ຺ຕຈາໂຄ ເທຕິ, ໂນ ອມຸຕ຺ຕຈາໂຄ຺ ປຣິຍຕ຺ຕໍ ເທຕິ, ໂນ ອປຣິຍຕ຺ຕໍ຺ ສຕິ ເທຍ຺ຍສມ຺ເມ ປຈ຺ຈຸປກາຣສນ຺ນິສ຺ສິໂຕ ນ ເທຕິ, ອສຕິ ເທຍ຺ຍສມ຺ເມ, ປຣິຍຕ຺ເຕ ຈ ສໍວິກາຄາຣຫໍ ວິກຊຕິ຺ ນ ຈ ເທຕິ ປຣູປຆາ ຕາວຫໍ ສຕ຺ຖວິສມຊ຺ຊາທີກໍ, ນາປີ ກິລຸອນກໍ, ຍໍ ອນຕ຺ຖຸປສໍຫິຕໍ, ປມາທາວຫຄ຺ຈ, ນ ຈ ຄິລານສ຺ສ ຍາຈກສ຺ສ ປານໂກຊນາ ທີອສປ຺ປາຍໍ, ປມາຕຣຫິຕໍ ວາ ເທຕິ, ປມາຕຍຸຕ຺ຕໍ ປນ ສປ຺ປາຍເມວ ເທຕິ຺

ຕຖາ ຍາຈິໂຕ ຄຫຍ຺ຖານໍ ຄຫຍ຺ຖານຸຈ຺ຉວິກໍ ເທຕິ, ປພ຺ພຊິຕານໍ ປພ຺ພຊິຕານຸຈ຺ຉວິກໍ ເທຕິ຺ ມາຕາປີຕໂຣ ຌາຕິສາໂລຫິຕາ ມິຕ຺ຕາມຈ຺ຈາ ປຸຕ຺ຕທາຣທາສກມ຺ມກຣາຕິ ເອເຕສຸ ກສ຺ສຈິ ປີລຸອໍ ອຊເນນ຺ໂຕ ເທຕິ, ນ ຈ ອຸລຸອາຣໍ ເທຍ຺ຍສມ຺ມໍ ປຜິຊານິຕ຺ວາ ລູຂໍ ເທຕິ, ນ ຈ ລາກສກ຺ການສິໂລກສນ຺ນິສ຺ສິໂຕ ເທຕິ, ນ ຈ ປຈ຺ຈຸປກາຣສນ຺ນິສ຺ສິໂຕ ເທຕິ, ນ ຈ ຜລປາຜິກງ຺ຂີ ເທຕິ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຣິຍາ, ນ ຈ ຍາຈິໂຕ, ເທຍ຺ຍສມ຺ມໍ ວາ ຊິຄ຺ຈ຺ຉນ຺ໂຕ ເທຕິ, ນ ຈ ອສຄ຺ຄຕານໍ ຍາຈການໍ ອກ຺ ໂກສກປຣິກາສການມ຺ປີ ອປວິທ຺ສາ ທານໍ ເທຕິ, ອຄ຺ຄທຕ຺ຖ ປສນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ ອນຸກມ຺ປນ຺ໂຕ ສກ຺ກຈ຺ຈເມວ ເທຕິ, ນ ຈ ໂກຕູ ຫລມງ຺ຄລິໂກ ຫຸຕ຺ວາ ເທຕິ, ກມ຺ມຜລເມວ ປນ ສທ຺ທຫນ຺ໂຕ ເທຕິ, ນາປີ ຍາຈເກ ປຍິຣຸປາສນາທີຫິ ສໍກິລເມຕ຺ວາ ເທຕິ, ອປຣິກິລເມນ຺ໂຕ ເອວ ປນ ເທຕິ, ນ ຈ ປເຣສໍ ວຄ຺ຈນາສິປ຺ປາໂຍ, ເກທາສິປ຺ປາໂຍ ວາ ທານໍ ເທຕິ, ອສໍກິລິຍ຺ຖຈິຕ຺ໂຕວ ເທຕິ, ນາປີ ຜຣຸສວາໂຈ ກາກຸຜິກມ຺ໂຂ ທານໍ ເທຕິ, ປີຍວາທີ ຈ ປນ ປຸພ຺ພກາສີ ມິຫິຕສິຕວຈໂນ ຫຸຕ຺ວາ ເທຕິ, ຍສ຺ມີ ເຈ ເທຍ຺ຍສມ຺ ເມ ອຸລຸອາຣມນຸຄ຺ຄຕາຍ ວາ ຈິຣປຣິຈເຍນ ວາ ເຄສສກາວຕາຍ ວາ ໂລກສມ຺ໂມ ອສິມຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຊານນ຺ໂຕ ໂພສິສຕ຺ໂຕ ຕໍ ຂິປ຺ປເມວ ປຜິວິໂນທຍິຕ຺ວາ ຍາຈເກ ປຣິເຍເສຕ຺ວາປີ ເທຕິ, ຍຄ຺ຈ ເທຍ຺ຍວຕ຺ຖຸ ປຣິຕ຺ຕໍ, ຍາຈໂກປີ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖິໂຕ, ຕໍ ອຈິນ຺ເຕຕ຺ ວາ ອປີ ອຕ຺ຕານໍ ສາວິຕ຺ວາ ເທນ຺ໂຕ ຍາຈກໍ ສມ຺ມາເນຕິ ຍຖາ ຕໍ ອກິຕ຺ຕິປຕ຺ຫິໂຕ, ນ ຈ ມຫາປຸຣິໂສ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕທາຣ ທາສກມ຺ມກຣໂປຣິເສ ຍາຈິໂຕ ເຕ ອສຄ຺ຄາປີເຕ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ເຕ ຍາຈການໍ ເທຕິ, ສມ຺ມເທວ ປນ ສຄ຺ຄາປີເຕ ໂສມ ນສ຺ສປ຺ປຕ຺ເຕ ເທຕິ, ເທນ຺ໂຕ ຈ ຍກ຺ຂຣກ຺ຂສປີສາຈາທີນໍ ວາ ມນຸສ຺ສານໍ ວາ ກຸຣູຣກມ຺ມນ຺ຕານໍ ຊານນ຺ໂຕ ນ ເທຕິ, ຕຖາ ຣຊ຺ຊມ຺ປີ ຕາທິສານໍ ນ ເທຕິ, ເຍ ໂລກສ຺ສ ອຫິຕາຍ ທຸກ຺ຂາຍ ອນຕ຺ຖາຍ ປຜິປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ເຍ ປນ ສມ຺ມິກາ ສມ຺ເມນ ໂລກໍ ປາ ເລນ຺ຕິ, ເຕສໍ ຣຊ຺ຊທານໍ ເທຕິ຺ ເອວໍ ຕາວ ພາຫີຣທາເນ ປຜິປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺

ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກທານມ຺ປີ ທ຺ວິຫາກາເຣຫິ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ກຖໍ? ຍຖາ ນາມ ໂກຈິ ປຸຣິໂສ ຆາສຈ຺ຉາທນເຫຕຸ ອຕ຺ຕານໍ ປຣສ຺ສ ນິສ຺ສຊ຺ຊ ຕິ, ວິເສຍ຺ຍກາວໍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ ທາສພ຺ຍໍ, ເອວເມວ ມຫາປຸຣິໂສ ສມ຺ໂພສິເຫຕຸ ນິຣາມິສຈິຕ຺ໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ອນຸຕ຺ຕຣໍ ຫິຕສຸຂໍ ອິຈ຺ຉນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ທານປາຣມີ ປຣິປູເຣຕຸກາໂມ ອຕ຺ຕານໍ ປຣສ຺ສ ນິສ຺ສຊ຺ຊຕິ, ວິເສຍ຺ຍກາວໍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ ຍຖາການມກຣຕິຍຕໍ, ກຣຈຣຕນຍນາທີອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄໍ ເຕນ ເຕນ ອຕ຺ຖິການໍ ອກມ຺ປີໂຕ ອລີໂນ ອນຸປ຺ປເທຕິ, ນ ຕຕ຺ຖ ສຊ຺ຊຕິ, ນ ສງ໌ໂກຈໍ ອາປຊ຺ຊ ຕິ ຍຖາ ຕໍ ພາຫີຣວຕ຺ຖຸສ຺ມີ຺ ຕຖາ ທ຺ວີ ມຫາປຸຣິໂສ ທ຺ວິຫາກາເຣຫິ ພາຫີຣວຕ຺ຖຸໍ ປຣິຈ຺ຈຊຕິ ຍຖາສຸຂໍ ປຣິໂກຄາຍ ວາ ຍາຈກາ ນໍ, ເຕສໍ ມໂນຣຖໍ ປູເຣນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ວສີກາວາຍ ວາ຺ ຕຕ຺ຖ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ມຸຕ຺ຕຈາໂຄ ເອວມາຫ "ນິສ຺ສງ຺ຄກາເວນາຫໍ ສມ຺ ໂພຣີ ປາປຸຕິສ຺ສາມີ"ຕິ, ເອວໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກວຕ຺ຖຸສ຺ມິມ຺ປີ ເວທິຕພ຺ພໍ຺

ຕຕ຺ຖ ຍໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກວຕ຺ຖຸ ທີຍ຺ຍມານໍ ຍາຈກສ຺ສ ເອກນ຺ເຕເນວ ຫິຕາຍ ສໍວຕ຺ຕຕິ, ຕໍ ເທຕິ, ນ ອິຕຣໍ຺ ນ ຈ ມຫາປຸຣິໂສ ມາຣສ຺ສ, ມາຣກາຍິການໍ ວາ ເທວຕານໍ ວິຫິໍສາສິປ຺ປາຍານໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕກາວໍ , ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄານີ ວາ ຊານມາໂນ ເທຕິ "ມາ ເຕສໍ ອນຕ຺ໂຖ ອໂຫສີ"ຕິ຺ ຍຖາ ຈ ມາຣກາຍິການໍ, ເອວໍ ເຕຫິ ອນ຺ວາວິຍ຺ຖານມ຺ປີ ນ ເທຕິ, ນາປີ ອຸມ຺ມຕ຺ຕການໍ, ອິຕເຣສໍ ປນ ຍາຈິຍມາໂນ ສມນນ຺ຕຣເມວ ເທຕິ ຕາທິສາຍ ຍາຈນາຍ ທຸລ຺ລກກາວໂຕ, ຕາທິສສ຺ສ ຈ ທານສ຺ສ ທຸກ຺ກຣກາວໂຕ຺

ອກຍທານໍ ປນ ຣາຊໂຕ ໂຈຣໂຕ ອຄ຺ຄິໂຕ ອຸທກໂຕ ເວຣີປຸຄ຺ຄລໂຕ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຆາທີວາລຸອມິຄໂຕ ນາຄຍກ຺ຂຣກ຺ຂສປີສາຈາທີ ໂຕ ສຕ຺ຕານໍ ກເຍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖິເຕ ຕໂຕ ປຣິຕ຺ຕາຕກາເວນ ທາຕພ຺ພໍ຺

ສມ຺ມທານໍ ປນ ອສໍກິລິຍ຺ຖຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອວິປຣີຕສມ຺ມເທສນາ຺ ໂອປາຍິໂກ ທີ ຕສ຺ສ ອຸປເທໂສ ຫິຍ຺ຖສມ຺

ມິກສມ຺ປຣາຍິກປຣມຕ຺ຖວເສນ, ເຍນ ສາສເນ ອໂນຕິຕ຺ຕານໍ ອວຕາຣຕໍ ໂອຕິຕ຺ຕານໍ ປຣິປາຈນໍຯ ຕຕ຺ຖາຍໍ ນໂຍ – ສງເຂປ ໂຕ ຕາວ ທານກຖາ ສີລກຖາ ສຄ຺ຄກຖາ ກາມານໍ ອາທີນໂວ ສໍກິເລໂສ ໂອກາໂຣ ຈ ເນກ຺ຂມ຺ເມ ອານິສໍໂສຯ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ປນ ສາວກໂພຘິຍໍ ອຘິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານໍ ສຣຓຄມນໍ, ສີລສໍວໂຣ, ອິນ຺ທ຺ຣິເຍສຸ ຄຸຕ຺ຕທ຺ວາຣຕາ, ໂກຊເນ ມຕ຺ຕລ຺ລຸຕາ, ຊາຄຣິຍານຸໂຍໂຄ, ສຕ຺ຕ ສທ຺ຘມ຺ມາ, ອຜ຺ຖຕີສາຍ ອາຣມ຺ມເຕສຸ ກມ຺ມກຣຓວເສນ ສມຖານຸໂຍໂຄ, ຣູປມຸຂາທີສຸ ວິປສ຺ສນາກິນິເວເສສຸ ຍຖາຣຫໍ ອກິນິເວສນມຸເຂນ ວິປສ຺ສນານຸໂຍໂຄ, ຕຖາ ວິສຸທ຺ຘິປຜິປທາຍ ສມ຺ມຕ຺ຕຄຫຕໍ, ຕິສ຺ໂສ ວິຊ຺ຊາ, ຉ ອກິລ຺ລາ, ຈຕສ຺ໂສ ປຜິສມ຺ກິທາ, ສາວກໂພຘີຕິ ເອເຕສໍ ຄຸຓສໍກິຕ຺ຕນວເສນ ຍຖາຣຫໍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປຕິຜ຺ຖາປນາ, ປຣິໂຍທປນາ ຈຯ ຕຖາ ປຈ຺ເຈກໂພຘິຍໍ, ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍລ຺ຈ ອຘິມຸຕ຺ຕຈິຕ຺ຕານໍ ຍຖາຣຫໍ ທານາທີປາຣມີນໍ ສກາວສຣສລກ຺ຂຓາທີສໍກິຕ຺ຕນມຸເຂນ ຕີສຸປີ ອວຕ຺ຖາເກເທສຸ ເຕສໍ ພຸທ຺ຘານໍ ມຫານຸກາວຕາວິກາວເນນ ຍານທ຺ວເຍ ປຕິຜ຺ຖາປນາ, ປຣິໂຍທປນາ ຈຯ ເອວໍ ມຫາປຸຣິໂສ ສຕ຺ຕານໍ ຘມ຺ມທານໍ ເທຕິຯ

ຕຖາ ມຫາປຸຣິໂສ ອາມິສທານໍ ເທນ຺ໂຕ "ອິມິນາຫໍ ທາເນນ ສຕ຺ຕານໍ ອາຍຸວຓ຺ຓສຸຂພລປຜິການາທີສມ຺ປຕ຺ຕິລ຺ຈ ຣມຕີຍໍ ອຄ຺ຄຜລສມ຺ປຕ຺ຕິລ຺ຈ ນິປ຺ຜາເທຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ອນ຺ນໍ ເທຕິ, ຕຖາ ສຕ຺ຕານໍ ກາມກິເລສປິປາສວູປສມາຍ ປານໍ ເທຕິ, ຕຖາ ສຸວຓ຺ຓວຓ຺ຓຕາຍ, ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປາລງ຺ກາຣສ຺ສ ຈ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ວຕ຺ຖານິ ເທຕິ, ຕຖາ ອິທ຺ຘິວິຘສ຺ສ ເຈວ ນິພ຺ພານສຸຂສ຺ສ ຈ ນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ຍານໍ ເທຕິ, ຕຖາ ສີລຄນ຺ຘນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ຄນ຺ຘໍ ເທຕິ, ຕຖາ ພຸທ຺ຘຄຸຓໂສການິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ມາລາວິເລປນໍ ເທຕິ, ຕຖາ ໂພຘິມຓ຺ຫາສນນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ອາສນໍ ເທຕິ, ຕຖາຄຕເສຍ຺ຍນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ເສຍ຺ຍໍ ເທຕິ, ສຣຓກາວນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ອາວສຖໍ ເທຕິ, ປລ຺ຈຈກ຺ຂຸປຜິລາກາຍ ປທີເປຍ຺ຍໍ ເທຕິຯ

ພ຺ຍາມປ຺ປການິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ຣູປທານໍ ເທຕິ, ພ຺ຣຫ຺ມສ຺ສຣນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ສທ຺ທທານໍ ເທຕິ, ສພ຺ພໂລກສ຺ສ ປີຍກາວາຍ ຣສທານໍ ເທຕິ, ພຸທ຺ຘສຸຂຸມາລກາວາຍ ໂຜຜ຺ຖພ຺ພທານໍ ເທຕິ, ອຊຣາມຣຓກາວາຍ ເກສຊ຺ຊທານໍ ເທຕິ, ກິເລສທາສພ຺ຍວິໂມຈນຕ຺ຖໍ ທາສານໍ ກຸຊິສ຺ສຕາທານໍ ເທຕິ, ສທ຺ຘມ຺ມາກິຣຕິຍາ ອນວຊ຺ຊຂິທ຺ທາຣຕິເຫຕຸທານໍ ເທຕິ, ສພ຺ເພປີ ສຕ຺ເຕ ອຣິຍາຍ ຊາຕິຍາ ອຕ຺ຕໂນ ປຸຕ຺ຕກາວູປນຍນາຍ ປຸຕ຺ຕທານໍ ເທຕິ, ສກລສ຺ສາປີ ໂລກສ຺ສ ປຕິກາວູປຄມນາຍ ທາຣທານໍ ເທຕິ, ສຸກລກ຺ຂຓສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສຸວຓ຺ຓມຕີມຸຕ຺ຕາປວາລຸອາທີທານໍ, ອນຸພ຺ຍລ຺ຊນສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ນານາວິຘວິກູສນທານໍ, ສທ຺ຘມ຺ມໂກສາຘິຄມາຍ ວິຕ຺ຕໂກສທານໍ, ຘມ຺ມຣາຊກາວາຍ ຣຊ຺ຊທານໍ, ທານາທີສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອາຣາມຸຍຍານາທີວນທານໍ, ຈກ຺ກງ຺ກິເຕຫິ ປາເທຫິ ໂພຘິມຓ຺ຫູປສງ຺ກມນາຍ ຈຣຓທານໍ, ຈຕ຺ໂຣໂຌນິຕ຺ຖຣເຓ ສຕ຺ຕານໍ ສທ຺ຘມ຺ມຫຕ຺ຖທານຕ຺ຖໍ ຫຕ຺ຖທານໍ, ສທ຺ຘິນ຺ທ຺ຣິຍາທີປຜິລາກາຍ ກຓ຺ຓນາສາທີທານໍ, ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸປຜິລາກາຍ ຈກ຺ຂຸທານໍ, "ທສ຺ສນສວນານຸສ຺ສຣຓປາຣິຈຣິຍາທີສຸ ສພ຺ພກາລໍ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂາວໂຫ ສພ຺ພໂລເກນ ຈ ອຸປຊີວິຕພ຺ໂພ ເມ ກາໂຍ ກເວຍ຺ຍາ"ຕິ ມໍສໂລຫິຕາທີທານໍຯ "ສພ຺ພໂລກຸຕ຺ຕໂມ ກເວຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ອຸຕ຺ຕມງ຺ຄທານໍ ເທຕິຯ

ເອວໍ ທທນ຺ໂຕ ຈ ນ ອເນສນາຍ ເທຕິ, ນ ປເຣປ຺ຜາເຕນ, ນ ກເຍນ, ນ ລຊ຺ຊາຍ, ນ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ຍໂຣເສເນ, ນ ປຓີເຕ ສຕິ ລູຂໍ, ນ ອຕ຺ຕຸກ຺ກໍສເນ, ນ ປຣວມ຺ກເນ, ນ ຜລາກິກງ຺ຂາຍ, ນ ຍາຈກຊິຄຸຈ຺ຈາຍ, ນ ອຈິຕ຺ຕີກາເຣນ, ອຖ ໂຂ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ເທຕິ, ສຫຕ຺ເຖນ ເທຕິ, ກາເລນ ເທຕິ, ຈິຕ຺ຕີ ກຕ຺ວາ ເທຕິ, ອວິກາເຄນ ເທຕິ, ຕີສຸ ກາເລສຸ ໂສມນສ຺ສິໂກ ເທຕິ, ຕໂຕ ເອວ ຈ ທຕ຺ວາ ນ ປຈ຺ຉານຸຕາປີ ໂຫຕິ, ນ ປຜິຄ຺ຄາຫກວເສນ ມານາວມານໍ ກໂຣຕິ, ປຜິຄ຺ຄາຫການໍ ປີຍສມຸທາຈາໂຣ ໂຫຕິ ວທລ຺ລູ ຍາຈໂຍໂຄ ສປຣິວາຣທາຍໂກຯ ອນ຺ນທານລ຺ຫິ ເທນ຺ໂຕ "ຕໍ ສປຣິວາຣໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ວຕ຺ຖາທີຫິ ສທ຺ຘິ ເທຕິ, ຕຖາ ວຕ຺ຖທານໍ ເທນ຺ໂຕ "ຕໍ ສປຣິວາຣໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ອນ຺ນາທີຫິ ສທ຺ຘິ ເທຕິຯ ປານທານາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ, ຕຖາ ຣູປທານໍ ເທນ຺ໂຕ ອິຕຣາຣມ຺ມຓານິປີ ຕສ຺ສ ປຣິວາຣໍ ກຕ຺ວາ ເທຕິ, ເອວໍ ເສເສສຸປີຯ

ຕຕ຺ຖ ຣູປທານໍ ນາມ ນີລປີຕໂລຫິໂຕທາຕາທີວຓ຺ຓາທີສຸ ປຸປ຺ຜວຕ຺ຖຘາຕູສຸ ອລ຺ລຕຣໍ ລກິຕ຺ວາ ຣູປວເສນ ອາກຸຊິຕ຺ວາ "ຣູປທານໍ ທສ຺ສາມີ, ຣູປທານໍ ມຍ຺ຫ"ນ຺ຕິ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ຕາທິເສ ທກ຺ຂິເຓຍ຺ເຍ ທານໍ ປຕິຜ຺ຖາເປຕິ, ເອຕໍ ຣູປທານໍ ນາມຯ

ສທ຺ທທານໍ ປນ ເກຣີສທ຺ທາທີວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຖ ສທ຺ທໍ ກນ຺ທມູລານິ ວິຍ ອຸປ຺ປາເຜຕ຺ວາ, ນີລຸປ຺ປລຫຕ຺ຖໍ ວິຍ ຈ ຫຕ຺ເຖ ຖເປຕ຺ວາ ທາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ສວຕ຺ຖຸກໍ ປນ ກຕ຺ວາ ທທນ຺ໂຕ ສທ຺ທທານໍ ເທຕິ ນາມ, ຕສ຺ມາ ຍທາ "ສທ຺ທທານໍ ທສ຺ສາມີ"ຕິ ເກຣີມຸທິງ຺ຄາທີສຸ ອລ຺ລຕເຣນ ຕູຣິເຍນ ຕິຕ຺ຕໍ ຣຕນານໍ ອຸປຫາຣໍ ກໂຣຕິ, ກາເຣຕິ ຈ, "ສທ຺ທທານໍ ທສ຺ສາມີ, ສທ຺ທທານໍ ເມ"ຕິ ເກຣີອາທີນີ ຖປາເປຕິ, ຘມ຺ມກຖິການໍ ປນ ສທ຺ທເກສຊ຺ຊໍ, ເຕລຜາຓິຕາທີນິ ຈ ເທຕິ, ຘມ຺ມສ຺ສວນໍ ໂພເສ

ຕິ, ສຣາຄຸສໍ ກາຕິ, ຘມ຺ມກາຖໍ ກເຖຕິ, ອຸປ຺ນິສິນ຺ນກາຖໍ, ອນຸໂມທນກາຖຸຈ ກໂຣຕິ, ກາເຣຕິ ຈ, ຕທາ ສທ຺ທທານໍ ນາມ ໂຫຕິຯ

ຕຖາ ມູລຄນ຺ຘາທີສຸ ອຸຄຸລຕຣໍ ຣຊນີຍໍ ຄນ຺ຘວຕ຺ຖຸໍ, ປີສິຕເມວ ວາ ຄນ຺ຘໍ ຍໍ ກິຄຸຈິ ລກິຕ຺ວາ ຄນ຺ຘວເສນ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ‘‘ຄນ຺ຘທານໍ ທສ຺ສາມິ, ຄນ຺ຘທານໍ ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ພຸທ຺ຘຣຕນາທີນໍ ປູຊໍ ກໂຣຕິ, ກາເຣຕິ ຈ, ຄນ຺ຘປູຊນຕ຺ຖາຍ ອຄຣຸຈນ຺ທນາທີເກ ຄນ຺ຘວຕ຺ຖູເກ ປຣິຈ຺ຈຊຕິ, ອິທໍ ຄນ຺ຘທານໍຯ

ຕຖາ ມູລຣສາທີສຸ ຍໍ ກິຄຸຈິ ຣຊນີຍໍ ຣສວຕ຺ຖຸໍ ລກິຕ຺ວາ ຣສວເສນ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ‘‘ຣສທານໍ ທສ຺ສາມິ, ຣສທານໍ ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍານໍ ເທຕິ, ຣສວຕ຺ຖຸເມວ ວາ ອຸຄຸສໍ ຄວາທີກໍ ປຣິຈ຺ຈຊຕິ, ອິທໍ ຣສທານໍຯ

ຕຖາ ໂຜຍ຺ຖພ຺ພທານໍ ມຄຸຈປີຖາທິວເສນ, ອຕ຺ຖຣຕປາວຸຣຕາທິວເສນ ຈ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຍທາ ຫິ ມຄຸຈປີຖກິສິພິພ຺ໂພຫນາທີກໍ, ນິວາສນປາຣຸປນາທີກໍ ວາ ສຸຂສມ຺ຜສ຺ສໍ ຣຊນີຍໍ ອນວຊ຺ຊໍ ໂຜຍ຺ຖພ຺ພວຕ຺ຖຸໍ ລກິຕ຺ວາ ໂຜຍ຺ຖພ຺ພວເສນ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ‘‘ໂຜຍ຺ຖພ຺ພທານໍ ທສ຺ສາມິ, ໂຜຍ຺ຖພ຺ພທານໍ ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍານໍ ເທຕິຯ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ໂຜຍ຺ຖພ຺ພວຕ຺ຖຸໍ ລກິຕ຺ວາ ປຣິຈ຺ຈຊຕິ, ເອຕໍ ໂຜຍ຺ຖພ຺ພທານໍຯ

ຘມ຺ມທານໍ ປນ ຘມ຺ມາຣມ຺ມຕສ຺ສ ອຘິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ໂອຊາປານຊີວິຕວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ໂອຊາທີສຸ ຫິ ອຸຄຸລຕຣໍ ຣຊນີຍໍ ຘມ຺ມວຕ຺ຖຸໍ ລກິຕ຺ວາ ຘມ຺ມາຣມ຺ມຕາວເສນ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ‘‘ຘມ຺ມທານໍ ທສ຺ສາມິ, ຘມ຺ມທານໍ ມຍ຺ຫ’’ນ຺ຕິ ສປ຺ປີນວນີຕາທີ ໂອຊທານໍ ເທຕິ, ອມ຺ພປານາທີອຍ຺ຖວິຘໍ ປານທານໍ ເທຕິ, ຊີວິຕທານນ຺ຕິ ອາກຸຊິຕ຺ວາ ສລາກກຕ຺ຕປກ຺ຂິກຕ຺ຕາທີນິ ເທຕິຯ ອຜາສຸກກາເວນ ອກິກູຕານໍ ພ຺ຍາຘິການໍ ເວຊ຺ຊໍ ປຍ຺ຖເປຕິ, ຊາລໍ ຜາລາເປຕິ, ກຸມີນໍ ວິທ຺ຘໍສາເປຕິ, ສກຸຕປຄຸຊຣໍ ວິທ຺ຘໍສາເປຕິ, ພນ຺ຘເນນ ພທ຺ຘານໍ ສຕ຺ຕານໍ ພນ຺ຘນໂມກ຺ຂໍ ກາເຣຕິ, ມາຆາຕເກຣີ ຈຣາເປຕິ, ອຄຸລານິປີ ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕປຣິຕ຺ຕາຕຕ຺ຖໍ ເອວຣູປານິ ກມ຺ມານິ ກໂຣຕິ, ກາຣາເປຕິ ຈ, ອິທໍ ຘມ຺ມທານໍ ນາມຯ

ສພ຺ພມ຺ເປຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕທານສມ຺ປທໍ ສກລໂລກທິຕສຸຂາຍ ປຣິຕາເມຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຈ ອກຸປ຺ປາຍ ວິມຸຕ຺ຕິຍາ ອປຣິກ຺ຂຍສ຺ສ ຌນ຺ທສ຺ສ ອປຣິກ຺ຂຍສ຺ສ ວິຣິຍສ຺ສ ອປຣິກ຺ຂຍສ຺ສ ສມາຘິສ຺ສ ອປຣິກ຺ຂຍສ຺ສ ປຜິການສ຺ສ ອປຣິກ຺ຂຍສ຺ສ ຊານສ຺ສ ອປຣິກ຺ຂຍາຍ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຘິຍາ ປຣິຕາເມຕິ , ອິມຄຸຈ ທານປາຣມີ ປຜິປ຺ຊຊນ຺ເຕນ ມຫາສຕ຺ເຕນ ຊີວິເຕ ອນິຈ຺ຈສຄຸຄາ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖເປຕພ຺ພາຯ ຕຖາ ໂກເຄສຸ, ພຫຸສາຘາຣຕາຕາ ຈ ເນສໍ ມນສິ ກາຕພ຺ພາ, ສຕ຺ເຕສຸ ຈ ມຫາກຣຸຕາ ສຕຕໍ ສມິຕໍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖເປຕພ຺ພາຯ ເອວຄຸຫິ ໂກເຄຫິ ຄເຫຕພ຺ພສາຣໍ ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ ອາທິຕ຺ຕໂຕ ວິຍ ອຄາຣໂຕ ສພ຺ພໍ ສາປເຕຍ຺ຍໍ, ອຕ຺ຕານຄຸຈ ພຫີ ນິຫຣນ຺ໂຕ ນ ກິຄຸຈິ ເສເສຕິ, ນ ກຕ຺ຖຈິ ວິກາຄໍ ກໂຣຕິ, ອຄຸລທຕ຺ຖຸ ນິຣເປກ຺ໂຂ ນິສ຺ສຊ຺ຊຕິ ເອວຯ ອຍໍ ຕາວ ທານປາຣມິຍາ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມຯ

ສີລປາຣມິຍາ ປນ ອຍໍ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ – ຍສ຺ມາ ສພ຺ພຄຸຄຸສີລາລງ຺ກາເຣຫິ ສຕ຺ເຕ ອລງ຺ກຣິຕຸກາເມນ ມຫາປຸຣິເສນ ອາທິໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ເອວ ຕາວ ສີລໍ ວິໂສເຘຕພ຺ພໍຯ ຕຕ຺ຖ ຈຕູຫາກາເຣຫິ ສີລໍ ວິສຸຊ຺ຊຕິ ອຊ຺ຊາສຍວິສຸທ຺ຘິໂຕ, ສມາທານໂຕ, ອວິຕິກ຺ກມນໂຕ, ສຕິ ວິຕິກ຺ກເມ ປຸນ ປາກຜິກຣຕາໂຕ ຈຯ ວິສຸທ຺ຘາສຍຕາຍ ຫິ ເອກຈ຺ໂຈ ອຕ຺ຕາຘິປຕິ ຫຸຕ຺ວາ ປາປຊິຄຸຈ຺ຌນສກາໂວ ອຊ຺ຊຕ຺ຕໍ ຫິຣິຘມ຺ມໍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ສຸປຣິສຸທ຺ຘສມາຈາໂຣ ໂຫຕິ, ຕຖາ ປຣໂຕ ສມາທານເມ ສຕິ ເອກຈ຺ໂຈ ໂລກາຘິປຕິ ຫຸຕ຺ວາ ປາປໂຕ ອຸຕ຺ຕສນ຺ໂຕ ໂອຕ຺ຕປ຺ປຘມ຺ມໍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ສຸປຣິສຸທ຺ຘສມາຈາໂຣ ໂຫຕິ, ອິຕິ ອຸກຍຖາປີ ເອເຕ ອວິຕິກ຺ກມນໂຕ ສີເລ ປຕິຍ຺ຖຫນ຺ຕິຯ ອຖ ຈ ປນ ກທາຈິ ສຕິສມ຺ໂມເສນ ສີລສ຺ສ ຂຕ຺ຆາທີກາໂວ ສິຍາ, ຕາຍເຍວ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ຫິໂຣຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຂິປ຺ປເມວ ນໍ ວຸຍ຺ຖານາທີນາ ປຜິປາກຕິກໍ ກໂຣນ຺ຕິຕິຯ

ຕຍິທໍ ສີລໍ ວາຣິຕ຺ຕໍ ຈາຣິຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຸວິຘໍຯ ຕຕ຺ຖາຍໍ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ວາຣິຕ຺ຕສີເລ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ – ເຕນ ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ຕຖາ ທຍາປນ຺ນຈິຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ, ຍຖາ ສຸປິນນ຺ເຕນປີ ນ ອາຆາໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ເຊຍ຺ຍ, ປຣູປກາຣຕາວິຣຕຕາຍ ປຣສນ຺ຕໂກ ອລຄທ຺ໂທ ວິຍ ນ ປຣາມສິຕພ຺ໂພຯ ສເຈ ປພ຺ພຊິໂຕ ໂຫຕິ, ອພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໂຕປີ ອາຣາຈາຣີ ໂຫຕິ ສຕ຺ຕວິຘເມຖຸນສໍໂຍຄວິຣໂຕ, ປເຄວ ປຣທາຣຄມນໂຕຯ ຄຫຍ຺ໂຖ ສມາໂນ ປເຣສໍ ທາເຣສຸ ສທາ ປາປກໍ ຈິຕ຺ຕມ຺ປີ ນ ອຸປ຺ປາເທຕິຯ ກເຖນ຺ໂຕ ສຈ຺ຈໍ ຫິຕໍ ປີຍໍ ປຣິມິຕເມວ ຈ ກາເລນ ຘມ຺ມີ ກຖໍ ກາສິຕາ ໂຫຕິຯ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອນກິຊ຺ຊາລຸ , ອພ຺ຍາປນ຺ນຈິຕ຺ໂຕ, ອວິປຣິຕທສ຺ສໂນ ກມ຺ມສ຺ສກ

ຕາຜາເດນ ຈ ສມນຸນາຄໂຕ។ ສມຄຸຄເຕສຸ ສມຸມາປຝິປນຸເນສຸ ນິວິຝຸຄສທຸໂຂ ໂຫຕິ ນິວິຝຸຄເປໂມຕິ។

ອິຕິ ຈຕຸຣາປາຍວຝຸຜທຸກຸຂານໍ ປໄຖກູເຕຫິ ອກຸສລການຸມປເຖຫິ, ອກຸສລສມຸເມຫິ ຈ ໂອຣມິຕຸວາ ສຄຸຄໂມກຸຂານໍ ປໄຖກູເຕສຸ ກຸສ ລການຸມປເຖສຸ, ກຸສລສມຸເມສຸ ຈ ປຕິຝຸຖິຕສຸສ ມຫາປຸຣິສສຸສ ປຣິສຸທຸຮາສຍປໂຍຄໂຕ ຍຖາກິປຕຸຖິຕາ ສຕຸຕານໍ ທິຕສຸຂູປສຄຸຫິ ຕາ ມໂນຣຖາ ສີຝໍ ສີຝໍ ອກິນິປຸຜຊຸຊນຸຕິ, ປາຣມິໂຍ ປຣິປູເຣນຸຕິ។ ເອວໍກູໂຕ ຫິ ອຍໍ។ ຕຕຸຖ ທີ່ສານິວຕຸຕິຍາ ສພຸພສຕຸຕານໍ ອກາຍທານໍ ເທຕິ, ອປຸປກສີເຣເນວ ເມຕຸຕາກາວນໍ ສມຸປາເທຕິ, ເອກາທສ ເມຕຸຕານິສໍເສ ອຜິຄຈຸລຕິ, ອປຸປາພາໂຂ ໂຫຕິ ອປຸ ປາຕງໂກ, ທີພາຍຸໂກ ສຸຂພຫຸໂລ, ລກຸຂຕວິເສເສ ປາປຸຕາຕິ, ໂທສວາສນຄຸຈ ສມຸຈຸຜິນຸທຕິ។ ຕຖາ ອທິນຸນາທານນິວຕຸຕິຍາ ໂຈຣາທີຫິ ອສາຮາຣເຕາ ໂກເຄ ອຜິຄຈຸລຕິ, ປເຣຫິ ອນາສງກນີໂຍ, ປີໂຍ, ມນາໂປ, ວິສຸສາສນີໂຍ, ກວສມຸປຕຸຕີສຸ ອລຄຸຄຈິຕຸ ໂຕ ປຣິຈຸຈາຄສີໂລ, ໂລກວາສນຄຸຈ ສມຸຈຸຜິນຸທຕິ។ ອພຸຣຫຸມຈຣິຍນິວຕຸຕິຍາ ອໂລໂກ ໂຫຕິ ສນຸຕກາຍຈິຕຸໂຕ, ສຕຸຕານໍ ປີໂຍ ໂຫຕິ ມນາໂປ ອປຣິສງກນີໂຍ, ກລຸຍາໂຕ ຈສຸສ ກິຕຸຕິສທຸໂທ ອພຸກຸຄຸຄຈຸລຕິ, ອລຄຸຄຈິຕຸໂຕ ໂຫຕິ ມາຕຸຄາເມສຸ ອ ລຸທຸຮາສໂຍ, ເນກຸຂມຸມພຫຸໂລ, ລກຸຂຕວິເສເສ ອຜິຄຈຸລຕິ, ໂລກວາສນຄຸຈ ສມຸຈຸຜິນຸທຕິ។

ມຸສາວາທນິວຕຸຕິຍາ ສຕຸຕານໍ ປມາຕກູໂຕ ໂຫຕິ ປຈຸຈຍິໂກ ເຖໂຕ ອາເທຍຸຍວຈໂນ ເທວຕານໍ ປີໂຍ ມນາໂປ ສຸຣກິຄນຸຜມຸໂຂ ອສທຸຜມຸມາຣກຸຂິຕກາຍວຈີສມາຈາໂຣ, ລກຸຂຕວິເສເສ ອຜິຄຈຸລຕິ, ກິເລສວາສນຄຸຈ ສມຸຈຸຜິນຸທຕິ។ ເປສຸຄຸຄນິວຕຸຕິຍາ ປຣູປກຸກເມຫິ ອເກຊຊກາໂຍ ໂຫຕິ ອເກຊຊປຣິວາໂຣ, ສທຸຜມຸເມ ຈ ອເກຊຊນກສທຸໂຂ, ທລຸຫມິຕຸໂຕ ກວນຸຕຣປຣິຈິຕານມຸປີ ສຕຸຕານໍ ເອກນຸຕປີໂຍ, ອສໍກິເລສພຫຸໂລ។ ຜຣຸສວາຈານິວຕຸຕິຍາ ສຕຸຕານໍ ປີໂຍ ໂຫຕິ ມນາໂປ ສຸຂສີໂລ ມຜຸຣວຈໂນ ສມຸກາວນີໂຍ, ອຝຸຖງຄສມນຸນາຄໂຕ ຈສຸສ ສໂຣ ນິພຸພຕຸຕຕິ។ ສມຸຜປຸປລາປນິວຕຸຕິຍາ ສຕຸຕານໍ ປີໂຍ ໂຫຕິ ມນາໂປ, ຄຣຸກາວນີໂຍ ຈ, ອາເທຍຸຍວຈໂນ ປຣິມິຕາລາໂປ, ມເຫສກຸໂຂ ຈ ໂຫຕິ ມຫານຸກາໂວ, ຖານຸປຸປຕຸຕິເກນ ປຝິກາເນນ ປຄຸຫາພຸ ຍາກຣຕາກຸສໂລ, ພຸທຸຮກູມິຍຄຸຈ ເອກາຍ ເອວ ວາຈາຍ ອເນກາກາສານໍ ສຕຸຕານໍ ອເນເກສໍ ປຄຸຫານໍ ພຸຍາກຣຕາສມຕຸໂຖ ໂຫ ຕີ។

ອນກິຊຊາລຸຕາຍ ອກິຈຸລລາກີ ໂຫຕິ, ອຸລຸອາເຣສຸ ຈ ໂກເຄສຸ ຣຸຈິ ປຝິລກຕິ, ຂຕຸຕິຍມຫາສາລາທີນໍ ສມຸມໂຕ ໂຫຕິ, ປຈຸຈຕຸຖິເກຫິ ອນກິກວນີໂຍ, ອິນຸທຸຣິຍເວກລຸລໍ ນ ປາປຸຕາຕິ, ອປຸປຝິປຸຄຸຄໂລ ຈ ໂຫຕິ។ ອພຸຍາປາເທນ ປີຍທສຸສໂນ ໂຫຕິ ສຕຸຕານໍ ສມຸກາວນີໂຍ, ປຣທິຕາກິນນຸທິຕາຍ ຈ ສຕຸເຕ ອປຸປກສີເຣເນວ ປສາເທຕິ, ອລູຂສກາໂວ ຈ ໂຫຕິ ເມຕຸຕາວິຫາຣີ, ມເຫສກຸໂຂ ຈ ໂຫຕິ ມຫານຸກາໂວ។ ມິຈຸລາທສຸສນາກາເວນ ກລຸຍາເຕ ສຫາເຍ ປຝິລກຕິ, ສີສຈຸເລທໍ ປາປຸຕນຸໂຕປີ ປາປກມຸມໍ ນ ກໂຣຕິ, ກມຸມສຸສກາຕາທສຸສນໂຕ ອໂກຕູຫລມງຄລິໂກ ຈ ໂຫຕິ, ສທຸຜມຸເມ ຈສຸສ ສທຸຮາ ປຕິຝຸຖິຕາ ໂຫຕິ ມູລຊາຕາ, ສທຸທຫຕິ ຈ ຕຖາຄຕານໍ ໂພຜີ, ສມຍນຸຕເຣສຸ ນາກິຣມຕິ ອຸກຸກາຣຝຸຖາເນ ຣາຊຫໍໂສ ວິຍ, ລກຸຂຕຕຸຕຍວິຊານເນ ກຸສໂລ ໂຫຕິ, ອນຸເຕ ຈ ອນາວຣຕາຍາຕລາກີ, ຍາວ ຈ ໂພຜີ ນ ປາປຸຕາຕິ, ຕາວ ຕສຸມີ ຕສຸມີ ສຕຸຕນິກາເຍ ອຸກຸກຝຸຖຸກຸກຝຸໂຖ ໂຫຕິ, ອຸລຸອາຣຸລຸ ອາຣສມຸປຕຸຕີໂຍ ປາປຸຕາຕິ។

"ອິຕິ ຫິທໍ ສີລໍ ນາມ ສພຸພສມຸປຕຸຕີນໍ ອຜິຝຸຖານໍ, ສພຸພພຸທຸຮຄຸຕານໍ ປກວກູມິ, ສພຸພພຸທຸຮກາຣກຜມຸມານໍ ອາທິ ຈຣຕໍ ກາຣຕໍ ມຸຂໍ ປມຸຂ"ນຸຕິ ພຫຸມານໍ ອຸປຸປາເທຕຸວາ ກາຍວຈີສໍຍເມ, ອິນຸທຸຣິຍທມເນ, ອາຊີວປາຣິສຸທຸຮີຍໍ, ປຈຸຈຍປຣິໂກເຄ ຈ ສ ຕິສມຸປຊຄຸຄພເລນ ອປຸປມຕຸໂຕ ໂຫຕິ, ລາກສກຸກາຣສີໂລກໍ ອຸກຸຂິຕຸຕາສິກປຈຸຈຕຸຖິກໍ ວິຍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ "ກິກີວ ອຕຸຫ"ນຸຕິ ອາທິນາ (ວິສຸທຸຮິ។ ໑។໗; ທີ។ ນິ។ ອຝຸຖ។ ໑។໗) ວຸຕຸຕນເຍນ ສກຸກຈຸຈໍ ສີລໍ ສມຸປາເທຕພຸພໍ។ ອຍໍ ຕາວ ວາຣິຕຸຕສີເລ ປຝິປຕຸ ຕິກຸກໂມ។

ຈາຣິຕຸຕສີເລ ປນ ປຝິປຕຸຕິ ເອວໍ ເວທິຕພຸພາ – ອິຜ ໂພຜິສຕຸໂຕ ກລຸຍາຕມິຕຸຕານໍ ຄຣຸຝຸຖານີຍານໍ ອກິວາທນໍ ປຈຸຈຸຝຸຖານໍ ອຄຸຊລິກມຸມໍ ສາມີຈິກມຸມໍ ກາເລນ ກາລໍ ກຕຸຕາ ໂຫຕິ, ຕຖາ ເຕສໍ ກາເລນ ກາລໍ ອຸປຝຸຖານໍ ກຕຸຕາ ໂຫຕິ, ຄິລານານໍ ກາຍ ເວຍຸຍາວຝິກໍ, ວາຈາຍ ປຸຈຸລນຄຸຈ ກຕຸຕາ ໂຫຕິ, ສຸກາສິຕປທານີ ສຸຕຸວາ ສາຮຸກາຣໍ ກຕຸຕາ ໂຫຕິ, ຄຸຕວນຸຕານໍ ຄຸເຕ ວຕຸເຕຕາ, ປເຣສໍ ອປກາເຣ ຂນຸຕາ, ອຸປກາເຣ ອນຸສຸສຣິຕາ, ປຸຄຸຄານີ ອນຸໂມທິຕາ, ອຕຸຕໂນ ປຸຄຸຄານີ ສມຸມາສມຸໂພຜິຍາ ປຣິຕາເມຕາ, ສພຸພກາລໍ ອປຸປມາທວິຫາຣີ ກຸສເລສຸ ຜມຸເມສຸ, ສຕິ ອຈຸຈເຍ ອຈຸຈຍໂຕ ທິສຸວາ ຕາທິສານໍ ສຫຜມຸມິການໍ ຍຖາກູຕໍ ອາວິ ກຕຸຕາ, ອຸຕຸຕຣີຄຸຈ ສມຸມາປຝິປຕຸຕີ ສມຸມເທວ ປຣິປູເຣຕາ។

ຕຖາ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຣູປາສຸ ອຕ຺ຖູປສໍຫິຕາສຸ ສຕ຺ຕານໍ ອິຕິກຕ຺ຕພ຺ພຕາປຸເຣກ຺ຂາໂຣ ອນລໂສ ສຫາຍການໍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິຯ ອຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ຈ ສຕ຺ຕານໍ ພ຺ຍາຘິອາທີທຸກ຺ເຂສຸ ຍຖາຣຫໍ ປຏິກາຣວິຘາຍໂກ, ຎາຕິໂຠຄາທິພ຺ຍສນປ຺ປຕ຺ເຕສຸ ໂສກປ຺ໂນທໂນ, ອຸລ຺ລຸມ຺ປນສຠາວາວຏ຺ຐິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ນິຄ຺ຄຫາຣຫານໍ ຘມ຺ເມເນວ ນິຄ຺ຄຓ຺ຫນໂກ ຍາວເທວ ອກຸສລາ ວຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ກຸສເລ ປຕິຏ຺ຐາປນາຍ, ປຄ຺ຄຫາຣຫານໍ ຘມ຺ເມເນວ ປຄ຺ຄຓ຺ຫນໂກຯ ຍານິ ປຸຣິມການໍ ມຫາໂພທິສຕ຺ຕານໍ ອຸລ຺ລາຣຕມານິ ປຣມທຸກ຺ກຣານິ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານຸຠາວານິ ສຕ຺ຕານໍ ເອກນ຺ຕຫິຕສຸຂາວຫານິ ຈຣິຕານິ, ເຍຫິ ເນສໍ ໂພທິສມ຺ຠາຣາ ສມ຺ມເທວ ປຣິປາກໍ ອຄມິສຸ, ຕານິ ສຸຕ຺ວາ ອນຸພ຺ພິຄ຺ໂຄ ອນຸຕ຺ຣາໂສ “ເຕປິ ມຫາປຸຣິສາ ມນຸສ຺ສາ ເອວ, ອນຸກ຺ກເມນ ປນ ສິກ຺ຂາປາຣິປູຣິຍາ ຠາວິຕຕ຺ຕາ ຕາທິສາຍ ອຸລ຺ລາຣຕມາຍ ອານຸຠາວສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໂພທິສມ຺ຠາເຣສຸ ອຸກ຺ກໍສປາຣມິປ຺ປຕ຺ຕາ ອເຫສຸໍ, ຕສ຺ມາ ມຍາປິ ສີລາທິສິກ຺ຂາສຸ ສມ຺ມເທວ ຕຖາ ປຏິປ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ຍາຍ ປຏິປຕ຺ຕິຍາ ອຫມ຺ປິ ອນຸກ຺ກເມນ ສິກ຺ຂໍ ປຣິປູເຣຕ຺ວາ ເອກນ຺ຕໂຕ ປທໍ ອນຸປາປຸຓິສ຺ສາມີ”ຕິ ສທ຺ຘາປຸເຣຈາຣິກໍ ວີຣິຍໍ ອວິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ໂຕ ສມ຺ມເທວ ສີເລສຸ ປຣິປູຣການີ ໂຫຕິຯ

ຕຖາ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນກລ຺ຍາໂຓ ໂຫຕິ ວິວຏາປຣາໂຘ, ອປ຺ປິຈ຺ໂຉ ສນ຺ຕຸຏ຺ໂຐ ປວິວິຕ຺ໂຕ ອສໍສຏ຺ໂຐ ທຸກ຺ຂສໂຫ ອວິປຣີຕທສ຺ສນຊາຕິໂກ ອນຸທ຺ຘໂຕ ອນຸນ຺ນໂຬ ອຈປໂລ ອມຸຂໂຣ ອວິກິຓ຺ຓວາໂຈ ສໍວຸຕິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ສນ຺ຕມານໂສ ກຸຫນາທິມິຈ຺ຉາຊີວວິຣຫິໂຕ ອາຈາຣໂຄຈຣສມ຺ປນ຺ໂນ, ອຓຸມຕ຺ເຕສຸ ວຊ຺ເຊສຸ ຠຍທສ຺ສາວີ ສມາທາຍ ສິກ຺ຂຕິ ສິກ຺ຂາປເທສຸ, ອາຣທ຺ຘວີຣິໂຍ ປຫິຕຕ຺ໂຕ ກາເຍ ຈ ຊີວິເຕ ຈ ນິຣເປກ຺ໂຂ, ອປ຺ປມຕ຺ຕກມ຺ປິ ກາເຍ, ຊີວິເຕ ວາ ອເປກ຺ຂໍ ນາຘິວາເສຕິ ປຊຫຕິ ວິໂນເທຕິ, ປເຄວ ອຘິມຕ຺ຕໍຯ ສພ຺ເພປິ ທຸສ຺ສີລ຺ຍເຫຕຸກູເຕ ໂກຘູປນາຫາທິເກ ກິເລສູປກ຺ກິເລເສ ປຊຫຕິ ວິໂນເທຕິ, ອປ຺ປມຕ຺ຕເກນ ວິເສສາທິຄເມນ ອປຣິຕຸຏ຺ໂຐ ໂຫຕິ, ນ ສງ຺ໂກຈໍ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອຸປຣູປຣິວິເສສາທິຄມາຍ ວາຍມຕິຯ

ເຍນ ຍຖາລທ຺ຘາ ສມ຺ປຕ຺ຕິ ຫານຠາຄິຍາ ວາ ຐິຕິຠາຄິຍາ ວາ ນ ໂຫຕິ, ຕຖາ ມຫາປຸຣິໂສ ອນ຺ຘານໍ ປຣິຓາຍໂກ ໂຫຕິ, ມຄ຺ຄໍ ອາຈິກ຺ຂຕິ, ພທິຣານໍ ຫຕ຺ຖມຸທ຺ທາຍ ສຎ຺ຎໍ ເທຕິ, ອຕ຺ຖມນຸຄ຺ຄາເຫຕິ, ຕຖາ ມູຄານໍຯ ປີຐສ຺ປີການໍ ປີຐໍ ເທຕິ, ວາເຫຕິ ວາຯ ອສ຺ສທ຺ຘານໍ ສທ຺ຘາປຏິລາຠາຍ ວາຍມຕິ, ກຸສີຕານໍ ອຸສ຺ສາຫຊນນາຍ, ມຸຏ຺ຐສ຺ສຕີນໍ ສຕິສມາໂຍຄາຍຯ ວິພ຺ຠນ຺ຕຕ຺ຕານໍ ສມາທິສມ຺ປທາຍ, ທຸປ຺ປຎ຺ຎານໍ ປຎ຺ຎາທິຄມາຍ ວາຍມຕິຯ ກາມຈ຺ຉນ຺ທປຣິຍຸຏ຺ຐິຕານໍ ກາມຈ຺ຉນ຺ທປຏິວິໂນທນາຍ ວາຍມຕິຯ ພ຺ຍາປາທຖີນມິທ຺ຘຸທ຺ທຈ຺ຈກຸກ຺ກຸຈ຺ຈວິຈິກິຈ຺ຉາປຣິຍຸຏ຺ຐິຕານໍ ວິຈິກິຈ຺ຉາວິໂນທນາຍ ວາຍມຕິຯ ກາມວິຕກ຺ກາທິປກຕານໍ ກາມວິຕກ຺ກາທິມິຈ຺ຉາວິຕກ຺ກວິໂນທນາຍ ວາຍມຕິຯ ປຸພ຺ພກາຣີນໍ ສຕ຺ຕານໍ ກຕຎ຺ຎຸຕໍ ນິສ຺ສາຍ ປຸພ຺ພຠາສີ ປິຍວາທີ ສງ຺ຄາຫໂກ ສທິເສນ, ອຘິເກນ ວາ ປຈ຺ຈຸປກາເຣ ສມ຺ມາເນຕາ ໂຫຕິຯ

ອາປທາສຸ ສຫາຍກິຈ຺ຈໍ ອນຸຕິຏ຺ຐຕິ, ເຕສໍ ເຕສຎ຺ຈ ສຕ຺ຕານໍ ປກຕິໍ, ສຠາວຎ຺ຈ ປຣິຊານິຕ຺ວາ ເຍຫິ ຍຖາ ສໍວສິຕພ຺ພໍ ໂຫຕິ, ເຕຫິ ຕຖາ ສໍວສຕິຯ ເຍສຸ ຈ ຍຖາ ປຏິປ຺ຊິຕພ຺ພໍ ໂຫຕິ, ເຕສຸ ຕຖາ ປຏິປ຺ຊຕິຯ ຕຎ຺ຈ ໂຂ ອກຸສລໂຕ ວຸຏ຺ຐາເປຕ຺ວາ ກຸສເລ ປຕິຏ຺ຐາປນວເສນ, ນ ອຎ຺ຎຖາຯ ປຣຈິຕ຺ຕານຸຣກ຺ຂຓາ ຫິ ໂພທິສຕ຺ຕານໍ ຍາວເທວ ກຸສລາຠິວຑ຺ຒິຍາຯ ຕຖາ ຫິຕຊ຺ຌາສເຍນາປິ ປເຣ ນ ສາຫສິຕພ຺ໂພ, ນ ຆຏ຺ຏິຕພ຺ໂພ, ນ ມງ຺ກຸຠາວມາປາເທຕພ຺ໂພ, ນ ປຣສ຺ສ ກຸກ຺ກຸຈ຺ຈໍ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ພໍ, ນ ນິຄ຺ຄຫຏ຺ຐາເນ ໂຈເທຕພ຺ໂພ, ນ ນີຈຕຣໍ ປຏິປນ຺ນສ຺ສ ອຕ຺ຕາ ອຸຈ຺ຈຕເຣ ຐເປຕພ຺ໂພ, ນ ຈ ປເຣສຸ ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອເສວິນາ ຠວິຕພ຺ພໍ, ນ ອຕິເສວິນາ, ນ ອກາລເສວິນາ ຠວິຕພ຺ພໍຯ

ຍຸຕ຺ເຕ ປນ ສຕ຺ເຕ ເທສກາລານຸຣູປໍ ເສວຕິ, ນ ຈ ປເຣສໍ ປຸຣໂຕ ປິເຍປິ ຄຣຫຕິ, ອປ຺ປິເຍ ວາ ປສໍສຕິ, ນ ອທິຏ຺ຐາຍ ວິສ຺ສາສີ ໂຫຕິ, ນ ຘມ຺ມິກໍ ອຸປນິມນ຺ຕນໍ ປຏິກ຺ຂິປຕິ, ນ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິໍ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ, ນາທິກໍ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕິ, ສທ຺ຘາສມ຺ປນ຺ເນ ສທ຺ຘານິສໍສກຖາຍ ສມ຺ປຫໍເສຕິ, ສີລສຸຕຈາຄປຎ຺ຎາສມ຺ປນ຺ເນ ປຎ຺ຎານິສໍສກຖາຍ ສມ຺ປຫໍເສຕິຯ ສເຈ ປນ ໂພທິສຕ຺ໂຕ ອຠິຎ຺ຎາພລປ຺ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ປມາທາປນ຺ເນ ສຕ຺ເຕ ອຠິຎ຺ຎາພເລນ ຍຖາຣຫໍ ນິຣຍາທິເກ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ສໍເວເຊຕ຺ວາ ອສ຺ສທ຺ຘາທິເກ ສທ຺ຘາທີສຸ ປຕິຏ຺ຐາເປຕິ, ສາສເນ ໂອຕາເຣຕິ, ສທ຺ຘາທິຄຸຓສມ຺ປນ຺ເນ ປຣິປາເຈຕິຯ ເອວມສ຺ສ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຈາຣິຕ຺ຕກູໂຕ ອປຣິມາໂຓ ປຸຎ຺ຎາຠິສນ຺ໂທ ກຸສລາຠິສນ຺ໂທ ອຸປຣູປຣິ ອຠິວຑ຺ຒຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ອປິຈ ຍາ ສາ “ກິໍ ສີລໍ, ເກນຏ຺ເຐນ ສີລ”ນ຺ຕິອາທິນາ ປຸຈ຺ຉໍ ກຕ຺ວາ “ປາຓາຕິປາຕາທີຫິ ວິຣມນ຺ຕສ຺ສ, ວຕ຺ຕປຏິປຕ຺ຕິໍ ວາ ປູເຣນ຺ຕສ຺ສ ເຈຕນາທໂຍ ຘມ຺ມາ ສີລ”ນ຺ຕິອາທິນາ ນເຍນ ນານປ຺ປກາຣໂຕ ສີລສ຺ສ ວິຕ຺ຖາຣກຖາ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຘິຯ ໑ຯ໖) ວຸຕ຺ຕາ, ສາ ສພ຺ພາປິ ອິຘ ອາຫຣິຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພາຯ ເກວລຎ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ສາວກໂພທິສຕ຺ຕວເສນ ສີລກຖາ ອາຄຕາ, ອິຘ ມຫາໂພທິສຕ຺ຕວເສນ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ກຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ອຍເມວ ວິເສໂສຯ ຍໂຕ ອິທໍ ສີລໍ ມຫາປຸຣິໂສ ຍຖາ ນ

ອຕ຺ຕໂນ ທຸຄ຺ຄຕິຍໍ ປຣິກິເລສວິມຸຕ຺ຕິຍາ, ສຸຄຕິຍມ຺ປິ ນ ຣຊ຺ຊສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ, ນ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິ, ນ ເທວ, ນ ສກ຺ກ, ນ ມາຣ, ນ ພ຺ຣຫ຺ມສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປຣິຓາເມຕິ, ຕຖາ ນ ອຕ຺ຕໂນ ເຕວິຊ຺ຊຕາຍ, ນ ຉລ຺ອກິຍ຺ຎຕາຍ, ນ ຈຕຸປຏິສມ຺ກິທາຊິຄມາຍ, ນ ສາວກໂພຊິຍາ, ນ ປຈ຺ເຈກໂພຊິຍາ ປຣິຓາເມຕິ, ອຖ ໂຂ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕາເວນ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ອນຸຕ຺ຕຣສີລາລງ຺ການສມ຺ປາທນຕ຺ຖເມວ ປຣິຓາເມຕີຕິ ອຍໍ ສີລປາຣມີຍາ ປຏິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ.

ຕຖາ ຍສ຺ມາ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຣິຄ຺ຄຫິຕາ ອາທີນວທສ຺ສນປຸພ຺ພງ຺ຄມາ ການເມຫິ ຈ ກເວຫິ ຈ ນິກ຺ຂມນວເສນ ປວຕ຺ຕາ ກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີ, ຕສ຺ມາ ສກລສໍກິເລສນິວາສນຏ຺ຖານຕາຍ, ປຸຕ຺ຕທາຣາທີຫິ ມຫາສມ຺ພາຊຕາຍ, ກສິວາຓິຊ຺ຊາທີນານາວິກມ຺ມນ຺ຕາຊິຏ຺ຖານພ຺ຍາກຸລຕາຍ ຈ ຆຣາວາສສ຺ສ ເນກ຺ຂມ຺ມສຸຂາທີນໍ ອໂນກາສຕໍ, ການານຎ຺ຈ "ສຕ຺ຖຊາຣາລຄ຺ຄມຊ຺ພິນ຺ທຸ ວິຍ ຈ ກທລີ ວິຍ ຈ ອວເລຍ຺ຫມານປຣິຕ຺ຕສ຺ສາທວິປຸລານຕ຺ຖານຸພນ຺ຊາ"ຕິ ຈ ວິຊ຺ຊຸລໂຕການເສນ ຄເທຕພ຺ພໍ ນຈ຺ຈໍ ວິຍ ປຣິຕ຺ຕກາລູປລພ຺ກາ, ອຸມ຺ມຕ຺ຕກາລງ຺ກາໂຣ ວິຍ ວິປຣິຕສຎ຺ຓາຍ ອນຸກວິຕພ຺ພາ, ກຣິສາວຈ຺ຉາທນມ຺ຂໍ ວິຍ ປຏິກາຣກູຕາ, ອຸທເກ ເຕມິຕງ຺ຄຸລິຍາ ນິສາຣຸທກປານໍ ວິຍ ອຕິຕ຺ຕິກຣາ, ຉາຕຊ຺ຊຕ຺ຕໂກຊນໍ ວິຍ ສາພາຊາ, ພລິສາມິສໍ ວິຍ ພ຺ຍາສນ຺ປນິປາຕກາຣຓາ (ພ຺ຍສນສນ຺ນິປາຕກາຣຓາ – ທີ. ນີ. ຏີ. ໑.ກ), ອຄ຺ຄິສນ຺ຕາໂປ ວິຍ ກາລຕ຺ຕເຍປີ ທຸກ຺ຊຸປ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸກູຕາ, ມກ຺ກຍາເລໂປ ວິຍ ພນ຺ຊນນິມິຕ຺ຕາ, ຆາຕກາວຈ຺ຉາທນກິມາລໂຍ ວິຍ ອນຕ຺ຖຈ຺ຉາທນາ, ສປຕ຺ຕຄາມວາໂສ ວິຍ ກຍຏ຺ຖານກູຕາ, ປຈ຺ຈຕ຺ຖິກໂປ໌ສໂກ ວິຍ ກິເລສມາຣາທີນໍ ອາມິສກູຕາ, ຉຓສມ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ວິຍ ວິປຣິຓາມທຸກ຺ຂາ, ໂກຍຣຄ຺ຄິ ວິຍ ອນ຺ໂຕທາຫກາ, ປຸຣາຓກູປາວລມ຺ພພີຣຓມຊ຺ປີຕ຺ຫໍ ວິຍ ອເນກາທີນວາ, ໂລຓູທກປານໍ ວິຍ ປິປາສາເຫຕຸກູຕາ, ສຸຣາເມຣຍໍ ວິຍ ນີຈຊນເສວິຕາ , ອປ຺ປສ຺ສາທຕາຍ ອຏ຺ຖິກງ຺ກລູປມາ"ຕິອາທີນາ ຈ ນເຍນ ອາທີນວໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ຕພ຺ພິປຣິຍາເຍນ ເນກ຺ຂມ຺ເມ ອານິສໍສໍ ປສ຺ສນ຺ເຕນ ເນກ຺ຂມ຺ມປວິເວເກົາປສມສຸຂາທີສຸ ນິນ຺ນໂປຓປພ຺ການຈິຕ຺ເຕນ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີຍໍ ປຏິປຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ.

ຍສ຺ມາ ປນ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາມູລກໍ, ຕສ຺ມາ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ຕາວ ອນຸຏ຺ຖາຕພ຺ພາ. ປພ຺ພຊ຺ຊມນຸຕິຏ຺ຖນ຺ເຕນ ມຫາສຕ຺ເຕນ ອສຕິ ພຸທ຺ຊຸປ຺ປາເທ ກມ຺ມວາທີນໍ ກິຣິຍວາທີນໍ ຕາປສປຣິພ຺ພາຊການໍ ປພ຺ພຊ຺ຊາ ອນຸຏ຺ຖາຕພ຺ພາ. ອຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ປນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຊສຸ ເຕສໍ ສາສເນ ເອວ ປພ຺ພຊິຕພ຺ພໍ. ປພ຺ພຊິຕ຺ວາ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ສີເລ ປຕິຏ຺ຖິເຕນ ຕສ຺ສາ ເອວ ສີລປາຣມີຍາ ໂວທາປນຕ຺ຖໍ ຊຸຕຄຸຓາ ສມາທາຕພ຺ພາ. ສມາທິນ຺ນຊຸຕຊມ຺ມາ ທີ ມຫາປຸຣິສາ ສມ຺ມເທວ ເຕ ປຣິຫຣນ຺ຕາ ອປ຺ປິຈ຺ຉາສນ຺ຕຸຏ຺ຖສລ຺ເລຂປວິເວກອສໍສຄ຺ຄວິຣິຍາຣມ຺ກສຸກຣຕາທິຄຸຓສລິລວິກ຺ຂາລິຕກິເລສມລຕາຍ ອນວຊ຺ຊສີລວຕຄຸຓປຣິສຸທ຺ຊສມາຈາຣາ ໂປຣາເຓ ອຣິຍວໍສຕ຺ຕເຍ ປຕິຏ຺ຖິຕາ ຈຕຸຕ຺ຖໍ ກາວນາຣາມຕາສງ຺ຂາຕໍ ອຣິຍວໍສໍ ຄນ຺ຕຸໍ ຈຕ຺ຕາຣີສາຍອາຣມ຺ມເຓສຸ ຍຖາຣຫໍ ອຸປຈາຣປ຺ປນາເກທໍ ຊານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣນ຺ຕີ. ເອວຎ຺ຫີສ຺ສ ສມ຺ມເທວ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີ ປາຣິປູຣິຕາ ໂຫຕີ. ອິມສ຺ມິ ປນ ຖາເນ ເຕຣສທີ ຊຸຕຊມ຺ເມຫີ ສທ຺ຊິ ທສ ກສິຓານິ ທສາສຸການິ ທສານຸສ຺ສຕິໂຍ ຈຕ຺ຕາໂຣ ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ອາຣຸປ຺ປາ ເອກາ ສຎ຺ຎາ ເອກໍ ວວຕ຺ຖານນ຺ຕິ ຈຕ຺ຕາຣີສ ສມາຊິກາວນາກມ຺ມຏ຺ຖານານິ, ກາວນາວິຊານຎ຺ຈ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ວຕ຺ຕພ຺ພານິ, ຕໍ ປເນຕໍ ສພ຺ພໍ ຍສ຺ມາ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຊິ. ໑.໔໘, ໔ກ) ສພ຺ພາກາຣໂຕ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ. ເກວລຎ຺ຫີ ຕຕ຺ຖ ສາວກໂພຊິສຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຊ ມຫາໂພຊິສຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປຸພ຺ພງ຺ຄມໍ ກຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຍເມວ ວິເສໂສ. ເອວເມຕ຺ຖ ເນກ຺ຂມ຺ມປາຣມີຍາ ປຏິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ຕຖາ ປຎ຺ຎາປາຣມີ ສມ຺ປາເທຕຸກາເມນ ຍສ຺ມາ ປຎ຺ຎາ ອາໂລໂກ ວິຍ ອນ຺ຊກາເຣນ ໂມເຫນ ສຫ ນ ວຕ຺ຕຕິ, ຕສ຺ມາ ໂມຫການຓານິ ຕາວ ໂພຊິສຕ຺ເຕນ ປຣິວຊ຺ເຊຕພ຺ພານິ. ຕຕ຺ຖິມານິ ໂມຫການຓານິ-ອຣຕີ ຕນ຺ທີ ວິຊມ຺ກິຕາ ອາລສິຍໍ ຄຓສງ຺ຄຓິການາມຕາ ນິທ຺ທາສີລຕາ ອນິຈ຺ຉຍສີລຕາ ຎາຓສ຺ມິໍ ອກ຺ຕູຫລຕາ ມິຈ຺ຉາຊິມາໂນ ອປຣິປຸຈ຺ຉກຕາ ກາຍສ຺ສ ນສມ຺ມາປຣິຫາໂຣ ອສມາຫິຕຈິຕ຺ຕຕາ ທຸປ຺ປຎ຺ຎານໍ ປຸຄ຺ຄລານໍ ເສວນາ ປຎ຺ຎວນ຺ຕານໍ ອປຍິຣຸປາສນາ ອຕ຺ຕປຣິກໂວ ມິຈ຺ຉາວິກປ຺ໂປ ວິປຣິຕາກິນິເວໂສ ກາຍທລ຺ຫີພຫຸລຕາ ອສໍເວຄສີລຕາ ປຎ຺ຈ ນີວຣຓານິ, ສງ຺ເຂປໂຕ ເຍວາປນຊມ຺ເມ ອາເສວໂຕ ອນຸປ຺ປນ຺ນາ ປຎ຺ຎາ ນຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ອຸປ຺ປນ຺ນາ ປຣິຫາຍຕີ , ອິຕິ ອິມານິ ໂມຫການຓານິ, ຕານິ ປຣິວຊ຺ຊນ຺ເຕນ ພາຫຸສຈ຺ເຈ, ຊານາທີສຸ ຈ ໂຍໂຄ ກຣຓີໂຍ.

ຕຕ຺ຖາຍໍ ພາຫຸສຈ຺ຈສ຺ສ ວິສຍວິກາໂຄ – ປຎ຺ຈກ຺ຂນ຺ຊາ ທ຺ວາທສາຍຕນານິ ອຏ຺ຖາຣສ ຊາຕ຺ໂຍ ຈຕ຺ຕາຣີ ສຈ຺ຈານິ ພາວີສຕິນ຺ທ຺ຣິຍານິ ທ຺ວາທສປທິໂກ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ, ຕຖາ ສຕິປຏ຺ຖານາທໂຍ ກຸສລາທິຊມ຺ມປ຺ປເກທາ ຈ, ຍານິ ຈ ໂລເກ ອນວຊ

ຊານີ ວິຊ຺ຊາຍ຺ຖານານີ, ໂຍ ຈ ສຕ຺ຕານໍ ຫິຕສຸຂວິສານນໂຍ ພ຺ຍາກຣຓວິເສໂສ຺ ອິຕິ ເອວໍ ປ຺ກາຣໍ ສກລເມວ ສຸຕວິສຍໍ ອຸປາຍ
ໂກສລ຺ລປ຺ພ຺ພງ຺ຄມາຍ ປ຺ຍ຺ຍາຍ, ສຕິຍາ, ວີຣິເຍນ ຈ ສາຣຸກໍ ອຸຄ຺ຄຫຓສວນຣາຣຓປຣິຈຍປຣິປ຺ຈ຺ຆາທີ ໂອຄາເຫຕ຺ວາ ຕຕ຺ຖ ຈ
ປເຣສໍ ປຕິຍ຺ຖາປເນນ ສຸຕມຍາ ປ຺ຍ຺ຍາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕພ຺ພາ, ຕຖາ ສຕ຺ຕານໍ ອິຕິກຕ຺ຕພ຺ພຕາສຸ ຖານຸປ຺ປຕ຺ຕິກາ ປຜິການກູຕາ,
ອາຍາປາເຍົາປາຍໂກສລ຺ລກູຕາ ຈ ປ຺ຍ຺ຍາ ຫິເຕສິຕໍ ນິສ຺ສາຍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຍຖາຣຫໍ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ພາ, ຕຖາ ຂນ຺ຘາທີນໍ
ສກາວຘມ຺ມານໍ ອາກາຣປຣິຕກ຺ກນມຸເຂນ ເຈວ ນິຊ຺ຊານໍ ຂມາເປນ຺ເຕນ ຈ ຈິນ຺ຕາມຍາ ປ຺ຍ຺ຍາ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕພ຺ພາ຺

ຂນ຺ຘາທີນໍເຍວ ປນ ສລກ຺ຂຓສາມ຺ຍລກ຺ຂຓປຣິຄ຺ຄຫຓວເສນ ໂລກິຍປຣິຍ຺ຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕນ຺ເຕນ ປ຺ພ຺ພກາຄກາວນາປ຺ຍ຺ຍາ
ສມ຺ປາເທຕພ຺ພາ຺ ເອວຍ຺ຫິ “ນາມຣູປມຕ຺ຕມິທໍ, ຍຖາຣຫໍ ປ຺ຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ ເຈວ ນິຣຸຊ຺ຊຕິ ຈ, ນ ເອຕ຺ຖ ໂກຈິ ກຕ຺ຕາ ວາ
ກາເຣຕາ ວາ, ຫຸຕ຺ວາ ອກາວຍ຺ເຖນ ອນິຈ຺ຈໍ, ອຸທຍພ຺ພຍປຜິປີລຸອນຍ຺ເຖນ ທຸກ຺ຂໍ, ອວສວຕ຺ຕນຍ຺ເຖນ ອນຕ຺ຕາ”ຕິ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກ
ຘມ຺ເມ, ພາຫິຣກຘມ຺ເມ ຈ ນິພ຺ພິເສສໍ ປຣິຊານນ຺ໂຕ ຕຕ຺ຖ ອາສງ຺ຄໍ ປຊຫນ຺ໂຕ, ປເຣ ຈ ຕຕ຺ຖ ຕໍ ປຊຫາເປນ຺ໂຕ ເກວລໍ
ກຣຸຓາວເສເນວ ຍາວ ນ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ຫຕ຺ຖຕລໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕາວ ຍານຕ຺ຕເຍ ສຕ຺ເຕ ອວຕາຣຓປຣິປາຈເນຫິ ປຕິຍ຺ຖາເປນ຺
ໂຕ, ຊານວິໂມກ຺ຂສມາທິສມາປຕ຺ຕິໂຍ, ອກິຍ຺ຍາໂຍ ຈ ໂລກິຍວສີກາວໍ ປາເປນ຺ໂຕ ປ຺ຍ຺ຍາຍ ມຕ຺ຖກໍ ປາປຸຓາຕິ຺

ຕຕ຺ຖ ຍາຈິມາ ອິທ຺ທິວິຘຍາຓໍ ທິພ຺ພໂສຕຘາຕຸຍາຓໍ ເຈໂຕປຣິຍຍາຓໍ ປ຺ພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິຍາຓໍ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຍາຓໍ ຍຖາກ
ມ຺ມູປຄຍາຓໍ ອນາຄຕໍສຍາຓນ຺ຕິ ສປຣິກຕ຺ຫາ ປ຺ຍ຺ຈໂລກິຍາກິຍ຺ຍາສງ຺ຂາຕາ ກາວນາປ຺ຍ຺ຍາ, ຍາ ຈ ຂນ຺ຘາຍຕນຘາຕຸອິນ຺
ທ຺ຣິຍສຈ຺ຈປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທາທິເກເທສຸ ຈຕຸກູມເກສຸ ຘມ຺ເມສຸ ອຸຄ຺ຄຫປຣິປ຺ຸຈ຺ຆາວເສນ ຍາຓປຣິຈຍໍ ກຕ຺ວາ ສີລວິສຸທ຺ທິ
ຈິຕ຺ຕວິສຸທ຺ທີຕິ ມູລກູຕາສຸ ອິມາສຸ ທ຺ວີສຸ ວິສຸທ຺ທີສຸ ປຕິຍ຺ຖາຍ ທິຍ຺ຖິວິສຸທ຺ທິ ກງ຺ຂາວິຕຣຓວິສຸທ຺ທິ ມຄ຺ຄາມ
ຄ຺ຄຍາຓທສ຺ສນວິສຸທ຺ທິ ປຜິປທາຍາຓທສ຺ສນວິສຸທ຺ທິ ຍາຓທສ຺ສນວິສຸທ຺ທີຕິ ສຣີຣກູຕາ ອິມາ ປ຺ຍ຺ຈ ວິສຸທ຺ທິໂຍ ສມ຺ປາເທນ຺
ເຕນ ກາເວຕພ຺ພາ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣເກທາ ກາວນາປ຺ຍ຺ຍາ, ຕາສໍ ສມ຺ປາທນວິຘານໍ ຍສ຺ມາ “ຕຕ຺ຖ ‘ເອໂກປີ ຫຸຕ຺ວາ ພຫຸຘາ
ໂຫຕີ’ຕິອາທິກໍ ອິທ຺ທິວິກຸພ຺ພນໍ ກາຕຸກາເມນ ອາທິກມ຺ມິເກນ ໂຍຄິນາ”ຕິອາທິນາ, (ວິສຸທ຺ທິ຺ ໒.໓໖໕) “ຂນ຺ຘາຕິ ປ຺ຍ຺ຈ
ຂນ຺ຘາ ຣູປກ຺ຂນ຺ໂຘ ເວທນາກ຺ຂນ຺ໂຘ ສຍ຺ຍາກ຺ຂນ຺ໂຘ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ໂຘ ວິຍ຺ຍາຓກ຺ຂນ຺ໂຘ”ຕິອາທິນາ (ວິສຸທ຺ທິ຺ ໒.໔໓໑) ຈ
ວິສຍວິສຍິວິກາເຄນ (ວິສຍວິກາເຄນ – ຈຣິຍາ຺ ອຍ຺ຖ຺ ປກິຕ຺ຕກກຖາ) ສທ຺ທີ ວິສຸທ຺ທິມຄ຺ເຄ ສພ຺ພາກາຣໂຕ ວິຕ຺ຖາເຣຕ຺ວາ
ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ເວທິຕພ຺ພໍ຺ ເກວລຍ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ ສາວກໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ປ຺ຍ຺ຍາ ອາຄຕາ, ອິຘ ມຫາ
ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ວເສນ ກຣຸຓູປາຍໂກສລ຺ລປ຺ພ຺ພງ຺ຄມໍ ກຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພາ຺ ຍາຓທສ຺ສນວິສຸທ຺ທີ ອປາເປຕ຺ວາ ປຜິປ
ທາຍາຓທສ຺ສນວິສຸທ຺ທິຍໍເຍວ ວິປ຺ສ຺ສນາ ຖເປຕພ຺ພາຕິ ອຍເມວ ວິເສໂສຕິ຺ ເອວເມຕ຺ຖ ປ຺ຍ຺ຍາປາຣມີຍາ ປຜິປຕ຺ຕິກ຺ກໂມ
ເວທິຕພ຺ໂພ຺

ຕຖາ ຍສ຺ມາ ສມ຺ມາສມ຺ໂພທິຍາ ກຕາກິນີຫາເຣນ ມຫາສຕ຺ເຕນ ປາຣມີປຣິປູຣຓຕ຺ຖໍ ສພ຺ພກາລໍ ຍຸຕ຺ຕປ຺ປຍຸຕ຺ເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ
ອາພທ຺ຘປຣິກຣເຕນ, ຕສ຺ມາ ກາເລນ ກາລໍ ‘ໂກ ນຸ ໂຂ ອຊ຺ຊ ມຍາ ປ຺ຍ຺ຍສມ຺ກາໂຣ, ຍາຓສມ຺ກາໂຣ ວາ ອຸປຈິໂຕ, ກິ ວາ
ມຍາ ປຣຫິຕໍ ກຕ’ນ຺ຕິ ທິວເສ ທິວເສ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂນ຺ເຕນ ສຕ຺ຕຫິຕຕ຺ຖໍ ອຸສ຺ສາໂຫ ກຣຓີໂຍ, ສພ຺ເພສມ຺ປີ ສຕ຺ຕານໍ ອຸປກາຣາຍ
ອຕ຺ຕໂນ ປຣິຄ຺ຄຫກູຕໍ ວຕ຺ຖຸໍ, ກາຍໍ, ຊີວິຕຍ຺ຈ ນິຣເປກ຺ຂຈິຕ຺ເຕນ ໂອສ຺ສຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ, ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ ກາເຍນ, ວາຈາຍ
ວາ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ສມ຺ໂພທິຍໍ ນິນ຺ນຈິຕ຺ເຕເນວ ກາຕພ຺ພໍ, ໂພທິຍາ ປຣິຓາເມຕພ຺ພໍ, ອຸລຸອາເຣຫິ, ອິຕ຺ຕເຣຫິ ຈ ກາເມຫິ ວິນິ
ວຕ຺ຕຈິຕ຺ເຕເນວ ກວິຕພ຺ພໍ, ສພ຺ພາສຸ ຈ ອິຕິກຕ຺ຕພ຺ພຕາສຸ ອຸປາຍໂກສລ຺ລໍ ປ຺ຈ຺ຈຸປຍ຺ຖເປຕ຺ວາ ປຜິປຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ຺

ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມິຍ຺ຈ ສຕ຺ຕຫິເຕ ອາຣທ຺ຘວີຣິເຍນ ກວິຕພ຺ພໍ ອິຍ຺ຖານິຍ຺ຖາທີສພ຺ພສເຫນ ອວິສໍວາທິນາ຺ ສພ຺ເພປີ ສຕ຺ຕາ ອ
ໂນທິໂສ ເມຕ຺ຕາຍ, ກຣຸຓາຍ ຈ ຜຣິຕພ຺ພາ຺ ຍາ ກາຈິ ສຕ຺ຕານໍ ທຸກ຺ຂຸປ຺ປຕ຺ຕິ, ສພ຺ພາ ສາ ອຕ຺ຕນີ ປາຜິກງ຺ຂິຕພ຺ພາ຺ ສພ຺
ເພສຍ຺ຈ ສຕ຺ຕານໍ ປ຺ຍ຺ຍໍ ອພ຺ການຸໂມທິຕພ຺ພໍ, ພຸທ຺ຘານໍ ມຫນ຺ຕຕາ ມຫານຸກາວຕາ ອກິຕ຺ຫໍ ປ຺ຈ຺ຈເວກ຺ຂິຕພ຺ພາ, ຍຍ຺ຈ ກິຍ຺ຈິ
ກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ ກາເຍນ, ວາຈາຍ ວາ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ໂພທິຈິຕ຺ຕປ຺ພ຺ພງ຺ຄມໍ ກາຕພ຺ພໍ຺ ອິມິນາ ຫິ ອຸປາເຍນ ທານາທີສຸ
ຍຸຕ຺ຕປ຺ປຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ຖາມວໂຕ ທລ຺ຫປຣກ຺ກມສ຺ສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ໂພທິສຕ຺ຕສ຺ສ ອປ຺ປເມຍ຺ໂຍ ປ຺ຍ຺ຍສມ຺ກາໂຣ, ຍາຓສມ຺ກາໂຣ
ຈ ທິວເສ ທິວເສ ອຸປຈີຍຕິ຺

ອປີຈ ສຕ຺ຕານໍ ປຣິໂກຄຕ຺ຖໍ, ປຣິປາລນຕ຺ຖຍ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ສຣີຣໍ, ຊີວິຕຍ຺ຈ ປຣິຈ຺ຈຊິຕ຺ວາ ຂຸປ຺ປີປາສສີຕຸຕ຺ຫວາຕາຕປາທິທຸກ຺
ຂປຕິກາໂຣ ປຣິເຍສິຕພ຺ໂພ ຈ ອຸປ຺ປາເທຕພ຺ໂພ ຈ, ຍຍ຺ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕທຸກ຺ຂປຕິກາຣຊໍ ສຸຂໍ ອຕ຺ຕນາ ປຜິລກຕິ, ຕຖາ ຣມຓີເຍສຸ

ອາຣາມຸຍ຺ຍານປາສາທຕລຸອາກາທີສຸ , ອຣຍ຺ຍາຍຕເນສຸ ຈ ກາຍຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາປາກາເວນ ອກິນິພ຺ພຸຕຕ຺ຕາ ອຕ຺ຕນາ ສຸຂໍ ປຜິລາກຕິ, ຍຄ຺ຈ ສຸຕາຕິ ''ພຸທ຺ຆານຸພຸທ຺ຆປ຺ຈ຺ເຈກພຸທ຺ຆາ, ມຫາໂພຆິສຕ຺ຕາ ຈ ເນກ຺ຂມ຺ມປຜິປ຺ຕິຍໍ ຄິຕາ''ຕິ ຈ ''ທິຍ຺ຖຆມ຺ມິກສຸຂວິຫາຣກູຕໍ ອິທິສໍ ນາມ ຊານສມາປ຺ຕິສຸຂມນຸກວນ຺ຕິ''ຕິ ຈ, ຕໍ ສພ຺ພໍ ສຕ຺ເຕສຸ ອໂນຆິໂສ ອຸປສໍຫຣຕິຯ ອຍໍ ຕາວ ນໂຍ ອສມາຫິຕກູມິຍໍ ປຕິຍ຺ຖິຕສ຺ສຯ

ສມາຫິຕກູມິຍໍ ປນ ປຕິຍ຺ຖິໂຕ ອຕ຺ຕນາ ຍຖານຸກູຕໍ ວິເສສາຆິຄມນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ປີຕິ, ປສ຺ສທ຺ຆິ, ສຸຂໍ, ສມາຆິ, ຍຖາກູຕຌາຕຄ຺ຈ ສຕ຺ເຕສຸ ອຆິມ຺ຸຈ຺ຈນ຺ໂຕ ອຸປສໍຫຣຕິ ປຣິຕາເມຕິ, ຕຖາ ມຫຕິ ສໍສາຣທຸກ຺ເຂ, ຕສ຺ສ ຈ ນິມິຕ຺ຕກູເຕ ກິເລສາກິສງ຺ຂາຣທຸກ຺ເຂ ນິມຸຄ຺ຄໍ ສຕ຺ຕນິກາຍໍ ທິສ຺ວາ ຕຕ຺ຣາປິ ຊາທນເຉທນເກທນເສທນປິສນຫິສນອຄ຺ຄິສນ຺ຕາປາທິຊນິຕາ ທຸກ຺ຂາ ຕິພ຺ພາ ຂຣາ ກຍ຺ກາ ເວທນາ ນິຣນ຺ຕຣໍ ຈິຣກາລໍ ເວທຍນ຺ເຕ ນຣເກ, ອຄ຺ຄມຄ຺ຄໍ ກຸຊ຺ຊນ຺ສນ຺ຕາສນວິໂສຆນຫິສນປຣາຆີນຕາທີຫິ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ອນຸກວນ຺ເຕ ຕິຣຈ຺ຉານຄເຕ, ໄຊຕິມາລາກຸລສຣີເຣ ຂຸປ຺ປິປາສວາຕາຕປາທີຫິ ຫຍ຺ຫມາເນ, ວິສຸສ຺ສມາເນ ຈ ວນ຺ຕເຂລຸອາທິອາຫາເຣ, ອຸທ຺ຆພາຫຸ ວິຣວນ຺ເຕ ນິຊ຺ຊາມຕຕ຺ຫິກາທິເກ ມຫາທຸກ຺ຂໍ ເວທຍມາເນ ເປເຕ ຈ ປຣິເຍຍ຺ຖິມູລກໍ ມຫນ຺ຕໍ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາປຸຕນ຺ເຕ ຫຕ຺ຖຈ຺ເຉທາທິກຣຕໂຍເຄນ ທຸພ຺ພຕ຺ຕທຸທ຺ທສິກທລິທ຺ທາທິກາເວນ ຂຸປ຺ປິປາສາທິອາພາຆໂຍເຄນ ພລວນ຺ເຕຫິ ອກິກວນີຍໂຕ, ປເຣສໍ ວຫນໂຕ, ປຣາຆີນໂຕ ຈ ນຣເກ, ເປເຕ, ຕິຣຈ຺ຉານຄເຕ ຈ ອຕິສຍນ຺ເຕ ອປາຍທຸກ຺ຂນິພ຺ພິເສສໍ ທຸກ຺ຂມນຸກວນ຺ເຕ ມນຸສ຺ເສ ຈ ຕຖາ ວິສຍປຣິໂກຄວິກ຺ຂິຕ຺ຕຈິຕ຺ຕຕາຍ ຣາຄາທິປຣິລຸອາເຫນ ຫຍ຺ຫມາເນ ວາຕເວຄສມຸຍ຺ຖິຕຊາລາສມິທ຺ຆສຸກ຺ຂກຍ຺ຖສນ຺ນິປາເຕ ອຄ຺ຄິກ຺ຂນ຺ເຆ ວິຍ ອນຸປສນ຺ຕປຣິລຸອາຫວຸຕ຺ຕິເກ ອນຸປສນ຺ຕນິຫຕປຣາຆີເນ (ອນິຫຕປຣາຆີເນ ທີຯ ນິຯ ຜີຯ ໑ຯກ) ກາມາວຈຣເທເວ ຈ ມຫຕາ ວາຍາເມນ ວິຫູຣມາກາສໍ ວິຄາຫິຕສກຸນ຺ຕາ ວິຍ, ພລວຕາ ທູເຣ ປາຕິນາ ຂິຕ຺ຕສຣາ ວິຍ ຈ ''ສຕິປິ ຈິຣປ຺ປວຕ຺ຕິຍໍ ອນຈ຺ຈນ຺ຕິກຕາຍ ປາຕປຣິໂຍສານາ ອນຕິກ຺ກນ຺ຕຊາຕິຊຣາມຣຕາ ເອວາ''ຕິ ຣູປາວຈຣາຣູປາວຈຣເທເວ ຈ ປສ຺ສນ຺ເຕນ ມຫນ຺ຕໍ ສໍເວຄໍ ປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖາເປຕ຺ວາ ເມຕ຺ຕາຍ, ກຣຸຕາຍ ຈ ອໂນຆິໂສ ສຕ຺ຕາ ຜຣິຕພ຺ພາຯ ເອວໍ ກາເຍນ, ວາຈາຍ, ມນສາ ຈ ໂພຆິສມ຺ກາເຣ ນິຣນ຺ຕຣໍ ອຸປຈິນນ຺ເຕນ ຍຖາ ປາຣມີໂຍ ປຣິປູເຣນ຺ຕິ, ເອວໍ ສກ຺ກຈ຺ຈກາຣິນາ ສາຕຈ຺ຈກາຣິນາ ອໂນລີນວຸຕ຺ຕິນາ ອຸສ຺ສາໂຫ ປວຕ຺ເຕຕພ຺ໂພ, ວິຣິຍປາຣມີ ປຣິປູເຣຕພ຺ພາຯ

ອປິຈ ''ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍາປຣິເມຍ຺ຍວິປຸໂລລຸອາຣວິມລນິຣຸປມນິຣຸປກ຺ກິເລສຄຸຕຄຕນິຈຍນິທານກູຕສ຺ສ ພຸທ຺ຆກາວສ຺ສ ອຸສ຺ສກ຺ກິຕ຺ວາ ສມ຺ປຫໍສນໂຍຄ຺ຄໍ ວີຣິຍໍ ນາມ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານຸກາວເມວ, ຍໍ ນ ປຈ຺ຣຊນາ ໂສຕຸມ຺ປິ ສກ຺ກຸຕນ຺ຕິ, ປເຄວ ປຜິປ຺ຊິຕຸໍຯ ຕຖາ ຫິ ຕິວິຆາ ອກິນີຫາຣຈິຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິ, ຈຕສ຺ໂສ ພຸທ຺ຆກູມີໂຍ, (ສຸຯ ນິຯ ອຍ຺ຖຯ ໑ຯ໓໔) ຈຕ຺ຕາຣີ ສງ຺ຄຫວຕ຺ຖູນິ , (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໔໑໐; ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໔) ກຣຸເຕກຣສຕາ, ພຸທ຺ຆຆມ຺ເມສຸ ສຈ຺ຉິກຣເຕນ ວິເສສປ຺ປຈ຺ຈໂຍ, ນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕິ, ສພ຺ພຆມ຺ເມສຸ ນິຣຸປເລໂປ, ສພ຺ພສຕ຺ເຕສຸ ປິຍປຸຕ຺ຕສຄ຺ຄາ, ສໍສາຣທຸກ຺ເຂຫິ ອປຣິເຂໂທ, ສພ຺ພເທຍ຺ຍຆມ຺ມປຣິຈ຺ຈາໂຄ, ເຕນ ຈ ນິຣຕິມານຕາ, ອຆິສີລາທິອຆິຍ຺ຖານໍ, ຕຕ຺ຖ ຈ ອຈຄ຺ຈລຕາ, ກຸສລກິຣິຍາສຸ ປີຕິປາໂມຊ຺ຊຕາ, ວິເວກນິນ຺ນຈິຕ຺ຕຕາ, ຊານານຸໂຍໂຄ, ອນວຊ຺ຊຆມ຺ເມສຸ ອຕິຕ຺ຕິຍຕາ, ຍຖາສຸຕສ຺ສ ຆມ຺ມສ຺ສ ປເຣສໍ ຫິຕຊ຺ຊາສເຍນ ເທສນາຍ ອາຣມ຺ກທລຸຫຕາ, ຆີຣວີຣກາໂວ, ປຣາປວາທປຣາປກາເຣສຸ ວິກາຣາກາໂວ, ສຈ຺ຈາຆິຍ຺ຖານໍ, ສມາປຕ຺ຕີສຸ ວສີກາໂວ, ອກິຄ຺ຄາສຸ ພລປ຺ປຕ຺ຕິ, ລກ຺ຂຕຕ຺ຕຍາວໂພໂຆ, ສຕິປຍ຺ຖານາທິສຸ ອກິໂຍເຄນ ໂລກຸຕ຺ຕຣມຄ຺ຄສມ຺ກາຣສມ຺ກຣຕໍ, ນວໂລກຸຕ຺ຕຣາວກ຺ກນ຺ຕິ''ຕິ ເອວມາທິກາ ສພ຺ພາປິ ໂພຆິສມ຺ກາຣປຜິປຕ຺ຕິ ວີຣິຍານຸກາເວເນວ ສມິຊ຺ຊຕີຕິ ອກິນີຫາຣໂຕ ຍາວ ມຫາໂພຆິ ອໂນສ຺ສຊ຺ຊນ຺ເຕນ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ນິຣນ຺ຕຣໍ ວີຣິຍໍ ຍຖາ ອຸປຣູປຣິ ວິເສສາວຫໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ສມ຺ປາເທຕພ຺ພໍຯ ສມ຺ປຊ຺ຊມາເນ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ວີຣິເຍ, ຂນ຺ຕິສຈ຺ຈາຆິຍ຺ຖານາທໂຍ ຈ ທານສີລາທໂຍ ຈ ສພ຺ເພປິ ໂພຆິສມ຺ກາຣາ ຕທຆີນວຸຕ຺ຕິຕາຍ ສມ຺ປນ຺ນາ ເອວ ໂຫນ຺ຕີຕິ ຂນ຺ຕິອາທີສຸປິ ອິມິນາວ ນເຍນ ປຜິປຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ

ອິຕິ ສຕ຺ຕານໍ ສຸຂູປກຣຕປຣິຈ຺ຈາເຄນ ພຫຸຆານຸຄ຺ຄຫກຣຕໍ ທາເນນ ປຜິປຕ຺ຕິ, ສີເລນ ເຕສໍ ຊີວິຕສາປເຕຍ຺ຍທາຣຣກ຺ຂາເກທປິຍຫິຕວຈນາວິຫິສາທິກຣຕານິ, ເນກ຺ຂມ຺ເມນ ເຕສໍ ອາມິສປຜິຄ຺ຄຫຕຆມ຺ມທານາທີນາ ອເນກວິຆາ ຫິຕຈຣິຍາ, ປຄ຺ຄາຍ ເຕສໍ ຫິຕກຣຕູປາຍໂກສລ຺ລໍ, ວີຣິເຍນ ຕຕ຺ຖ ອຸສ຺ສາຫາຣມ຺ກອສໍຫີຣກຣຕານິ, ຂນ຺ຕິຍາ ຕທປຣາຆສຫນໍ, ສຈ຺ເຈນ ເນສໍ ອວຄ຺ຈນຕທຸປກາຣກິຣິຍາສມາທານາວິສໍວາທນາທິ, ອຆິຍ຺ຖາເນນ ຕທຸປກຣເຕ ອນຕ຺ຖສມ຺ປາເຕປິ ອຈລນໍ, ເມຕ຺ຕາຍ ເນສໍ ຫິຕສຸຂານຸຈິນ຺ຕນໍ, ອຸເປກ຺ຂາຍ ເນສໍ ອຸປກາຣາປກາເຣສຸ ວິກາຣານາປຕ຺ຕີຕິ ເອວໍ ອປຣິມາເຕ ສຕ຺ເຕ ອາຣພ຺ກ ອນຸກມ຺ປິຕສພ຺ພສຕ຺ຕສ຺ສ ໂພຆິສຕ຺ຕສ຺ສ ປຸຖຸຊ຺ຊເນຫິ ອສາຆາຣໂຕ ອປຣິມາໂຕ ປຸຄ຺ຄສມ຺ກາຣຸປຈໂຍ ເອຕ຺ຖ ປຜິປຕ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ໂຍ ເຈຕາສໍ ປຈ຺ຈໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕຕ຺ຖ ຈ ສກ຺ກຈ຺ຈໍ ສມ຺ປາທນໍຯ

ໂກ ວິກາໂຄຕິ –

ສາມລຸລເກທໂຕ ເອຕາ, ທສວິລາ ວິກາຄໂຕ;

ຕິລາ ທຸຕຸວານ ປຈຸເຈກຳ, ສມຕິສວິລາ ສມໍຯ

ທສ ປາຣມິໂຍ ທສ ອຸປປາຣມິໂຍ ທສ ປຣມຕຸຖປາຣມິໂຍຕິ ທີ ສມຕິສ ປາຣມິໂຍຯ ຕຕຸຖ ''ກຕາກິນິຫາຣສຸສ ໂພຣິສຕຸຕສຸສ ປຣຫິຕາກຣຕາກິນິນຸນາສຍປໂຍຄສຸສ ກຕຸຫສມຸມໂວກິຕຸຕາ ສຸກຸກາ ລມຸມາ ປາຣມິໂຍ, ເຕຫິ ອໂວກິຕຸຕາ ສຸກຸກາ ລມຸມາ ອຸປປາຣມິໂຍ, ອກຕຸຫາ ອສຸກຸກາ ລມຸມາ ປຣມຕຸຖປາຣມິໂຍ''ຕິ ເກຈິຯ ''ສມຸທາຄມນກາເລສຸ ປູຣິຍມານາ ປາຣມິໂຍ, ໂພຣິສຕຸຕກູມິຍໍ ປຸຕຸຕາ ອຸປປາຣມິໂຍ, ພຸທຸລກູມິຍໍ ສພຸພາກາຣປຣິປຸຕຸຕາ ປຣມຕຸຖປາຣມິໂຍຯ ໂພຣິສຕຸຕກູມິຍໍ ວາ ປຣຫິຕາກຣຕາໂຕ ປາຣມິໂຍ, ອຕຸຕຫິຕາກຣຕາໂຕ ອຸປປາຣມິໂຍ, ພຸທຸລກູມິຍໍ ພລເວສາຣຊຊສມຣິຄເມນ ອຸກຍຫິຕປຣິປູຣຕາໂຕ ປຣມຕຸຖປາຣມິໂຍຕິ ເອວໍ ອາທິມຊຸຊປຣິໂຍສາເນສຸ ປຕິລານາຣມຸກປຣິນິພຸຖາເນສຸ ເຕສໍ ວິກາໂຄ''ຕິ ອປເຣຯ 'ໂທສຸປສມກຣຸຕາປກົຕິການໍ ກວສຸຂວິມຸຕຸຕິສຸຂປຣມສຸຂປຸປຕຸຕານໍ ປຸລຸລູປຈຍເກທໂຕ ຕພຸພິກາໂຄ''ຕິ ອລຸເລຯ

''ລຊຊາສຕິມານາປສຸສຍານໍ ໂລກຸຕຸຕຣລມຸມານິປຕິນໍ ສີລສມາລິປລຸລາຄຣຸການໍ ຕາຣິຕຕຣິຕຕາຣຍິຕູນໍ ອນຸພຸທຸລປຈຸເຈກພຸທຸລສມຸມາສມຸພຸທຸລານໍ ປາຣມິອຸປປາຣມິປຣມຕຸຖປາຣມິທີ ໂພຣິຕຸຕຍປຸປຕຸຕິໂຕ ຍຖາວຸຕຸຕວິກາໂຄ''ຕິ ເກຈິຯ ''ຈິຕຸຕປຕິລິໂຕ ຍາວ ວຈິປຕິລິ, ຕາວ ປວຕຸຕາ ສມຸກາຣາ ປາຣມິໂຍ , ວຈິປຕິລິໂຕ ຍາວ ກາຍປຕິລິ, ຕາວ ປວຕຸຕາ ອຸປປາຣມິໂຍ, ກາຍປຕິລິໂຕ ປກຸຕິ ປຣມຕຸຖປາຣມິໂຍ''ຕິ ອປເຣຯ ອລຸເລ ປນ ''ປຣປຸລຸລານຸໂມທນວເສນ ປວຕຸຕາ ສມຸກາຣາ ປາຣມິໂຍ, ປເຣສໍ ກາຣາປນວເສນ ປວຕຸຕາ ອຸປປາຣມິໂຍ, ສຍໍ ກຣຕາວເສນ ປວຕຸຕາ ປຣມຕຸຖປາຣມິໂຍ''ຕິ ວທນຸຕິຯ ຕຖາ ''ກວສຸຂາວໂຫ ປຸລຸລລາຕສມຸກາໂຣ ປາຣມີ, ອຕຸຕໂນ ນິພຸພານສຸຂາວໂຫ ອຸປປາຣມີ, ປເຣສໍ ຕທຸກຍສຸຂາວໂຫ ປຣມຕຸຖປາຣມີ''ຕິ ເອເກຯ

ປຸຕຸຕທາຣລນາທິອຸປກຣຕາປຣິຈຸຈາໂຄ ປນ ທານປາຣມີ, ອຕຸຕໂນ ອງຄປຣິຈຸຈາໂຄ ທານເປົາປປາຣມີ, ອຕຸຕໂນ ຊີວິຕປຣິຈຸຈາໂຄ ທານປຣມຕຸຖປາຣມີຯ ຕຖາ ປຸຕຸຕທາຣາທິກສຸສ ຕິວິລສຸສາປີ ເຫຕຸ ອວີຕິກຸກມນວເສນ ຕິສຸໂສ ສີລປາຣມິໂຍ, ເຕສຸ ເອວ ຕິວິເລສຸ ວຕຸຖູສຸ ອາລຍໍ ອຸປຈຸຈິນຸທິຕຸວາ ນິກຸຂມນວເສນ ຕິສຸໂສ ເນກຸຂມຸມປາຣມິໂຍ, ອຸປກຣຕາອງຄຊີວິຕຕຕຸຫໍ ສມູຫນິຕຸວາ ສຕຸຕານໍ ຫິຕາຫິຕວິນິຈຸລຍກຣຕາວເສນ ຕິສຸໂສ ປລຸລາປາຣມິໂຍ, ຍຖາວຸຕຸຕເກທານໍ ປຣິຈຸຈາຄາທີນໍ ວາຍມນວເສນ ຕິສຸໂສ ວີຣິຍປາຣມິໂຍ, ອຸປກຣຕາອງຄຊີວິຕນຸຕຣາຍກຣານໍ ຂມນວເສນ ຕິສຸໂສ ຂນຸຕິປາຣມິໂຍ, ອຸປກຣຕາອງຄຊີວິຕເຫຕຸ ສຈຸຈາປຣິຈຸຈາຄວເສນ ຕິສຸໂສ ສຈຸຈປາຣມິໂຍ, ທານາທິປາຣມິໂຍ ອກຸປຸປາລິພຸຖານວເສເນວ ສມິຊຊນຸຕີຕິ ອຸປກຣຕາທິວິນາເສປີ ອຈລາລິພຸຖານວເສນ ຕິສຸໂສ ອລິພຸຖານປາຣມິໂຍ, ອຸປກຣຕາທິວິພາຕເກສຸປີ ສຕຸເຕສຸ ເມຕຸຕາຍ ອວິຊຫນວເສນ ຕິສຸໂສ ເມຕຸຕາປາຣມິໂຍ, ຍຖາວຸຕຸຕວຕຸຖຸຕຍສຸສ ອຸປກາຣາປກາເຣສຸ ສຕຸຕສງຂາເຣສຸ ມຊຸຊຕຸຕຕາປຕິລາກວເສນ ຕິສຸໂສ ອຸເປກຸຂາປາຣມິໂຍຕິ ເອວມາທິນາ ເອຕາສໍ ວິກາໂຄ ເວທິຕພຸໂພຯ

ໂກສງຄໂຫຕິ ເອຕຸຖ ປນ –

ຍຖາ ວິກາຄໂຕ ຕິສ-ວິລາ ສງຄຫໂຕ ທສ;

ລປຸປກາຣາວ ເອຕາສຸ, ຍຸຄລຸອາທິທີ ສານເຍຯ

ຍຖາ ທີ ເອສາ ວິກາຄໂຕ ຕິສວິລາປີ ທານປາຣມິອາທິກາວໂຕ ທສວິລາ, ເອວໍ ທານສີລຂນຸຕິວີຣິຍຊານປລຸລາສກາເວນ ລພຸພິລາຯ ເອຕາສຸ ທີ ເນກຸຂມຸມປາຣມີ ສີລປາຣມິຍາ ສງຄຫິຕາ ຕສຸສາ ປພຸພຊຊາກາເວຯ ນີວຣຕວິເວກກາເວ ປນ ຊານປາຣມິຍາ, ກຸສລລມຸມກາເວ ລທີປີ ສງຄຫິຕາ, ສຈຸຈປາຣມີ ສີລປາຣມິຍາ ເອກເທສາ ເອວ ວຈີສຈຸຈວິຣຕິສຈຸຈປກຸເຂຯ ລາຕສຈຸຈປກຸເຂ ປນ ປລຸລາປາຣມິຍາ ສງຄຫິຕາ, ເມຕຸຕາປາຣມີ ຊານປາຣມິຍາ ເອວ, ອຸເປກຸຂາປາຣມີ ຊານປລຸລາປາຣມີທີ, ອລິພຸຖານປາຣມີ ສພຸພາທີປີ ສງຄຫິຕາຕິຯ

ເອເຕສຎ຺ຈ ທານາທີນໍ ຉນ຺ນໍ ຄຸຓານໍ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎສມ຺ພນ຺ຘານໍ ປຎ຺ຈທສ ຍຸຄຬາທີນິ ປຎ຺ຈທສ ຍຸຄຬາທິສາຘການິ ໂຫນ຺ຕິຯ ເສຍ຺ຍຖີທໍ? ທານສີລຍຸຄເຬນ ປຣຫິຕາຫິຕານໍ ກຣຓາກຣຓຍຸຄຬສິທ຺ຘິ, ທານຂນ຺ຕິຍຸຄເຬນ ອໂລຠາໂທສຍຸຄຬສິທ຺ຘິ, ທານວິຣິຍຍຸຄເຬນ ຈາຄສຸຕຍຸຄຬສິທ຺ຘິ, ທານຌານຍຸຄເຬນ ກາມໂທສປ຺ປຫານຍຸຄຬສິທ຺ຘິ, ທານປຎ຺ຎາຍຸຄເຬນ ອຣິຍຍານຘຸຣຍຸຄຬສິທ຺ຘິ, ສີລຂນ຺ຕິທ຺ວເຍນ ປໂຍຄາສຍສຸທ຺ຘິທ຺ວຍສິທ຺ຘິ, ສີລວິຣິຍທ຺ວເຍນ ຠາວນາທ຺ວຍສິທ຺ຘິ, ສີລຌານທ຺ວເຍນ ທຸສ຺ສີລ຺ຍປຣິຍຸຏ຺ຐານປ຺ປຫານທ຺ວຍສິທ຺ຘິ, ສີລປຎ຺ຎາທ຺ວເຍນ ທານທ຺ວຍສິທ຺ຘິ, ຂນ຺ຕິວິຣິຍທ຺ວເຍນ ຂມາເຕຊທ຺ວຍສິທ຺ຘິ, ຂນ຺ຕິຌານທຸເກນ ວິໂຣຘານຸໂຣຘປ຺ປຫານທຸກສິທ຺ຘິ, ຂນ຺ຕິປຎ຺ຎາທຸເກນ ສຸຎ຺ຎຕາຂນ຺ຕິປຏິເວຘທຸກສິທ຺ຘິ, ວິຣິຍຌານທຸເກນ ປ຺ຄຫາວິກ຺ເຂປທຸກສິທ຺ຘິ, ວິຣິຍປຎ຺ຎາທຸເກນ ສຣຓທຸກສິທ຺ຘິ, ຌານປຎ຺ຎາທຸເກນ ຍານທຸກສິທ຺ຘິຯ ທານສີລຂນ຺ຕິຕິເກນ ໂລຠໂທສໂມຫປ຺ປຫານຕິກສິທ຺ຘິ, ທານສີລວິຣິຍຕິເກນ ໂຠຄຊີວິຕກາຍສາຣາທານຕິກສິທ຺ຘິ, ທານສີລຌານຕິເກນ ປຸຎ຺ຎກິຣິຍວຕ຺ຖຸຕິກສິທ຺ຘິ, ທານສີລປຎ຺ຎາຕິເກນ ອາມິສາຠຍຘມ຺ມທານຕິກສິທ຺ຘີຕິ ເອວໍ ອິຕເຣຫິປິ ຕິເກຫິ, ຈຕຸກ຺ກາທີຫິ ຈ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ຕິການິ, ຈຕຸກ຺ກາທີນິ ຈ ໂຍເຊຕພ຺ພານິຯ

ເອວໍ ຉພ຺ພິສານມ຺ປິ ປນ ອິມາສໍ ປາຣມີນໍ ຈຕູຫິ ອຘິຏ຺ຐາເນຫິ ສງ຺ຄໂຫ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ສພ຺ພປາຣມີນໍ ສມູຫສງ຺ຄຫໂຕ ຫິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຘິຏ຺ຐານານິຯ ເສຍ຺ຍຖີທໍ? ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ, ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ, ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍ, ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານນ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອຘິຕິຏ຺ຐຕິ ເອເຕນ, ເອຕ຺ຖ ວາ ອຘິຕິຏ຺ຐຕິ, ອຘິຏ຺ຐານມຕ຺ຕເມວ ວາ ຕນ຺ຕິ ອຘິຏ຺ຐານໍ, ສຈ຺ຈຎ຺ຈ ຕໍ ອຘິຏ຺ຐານຎ຺ຈ, ສຈ຺ຈສ຺ສ ວາ ອຘິຏ຺ຐານໍ, ສຈ຺ຈໍ ວາ ອຘິຏ຺ຐານເມຕສ຺ສາຕິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍຯ ເອວໍ ເສເສສຸປິຯ ຕຕ຺ຖ ອວິເສສໂຕ ຕາວ ກຕາຠິນີຫາຣສ຺ສ ອນຸກມ຺ປິຕສພ຺ພສຕ຺ຕສ຺ສ ມຫາສຕ຺ຕສ຺ສ ປຏິຎ຺ຎານຸຣູປໍ ສພ຺ພປາຣມີປຣິຄ຺ຄຫໂຕ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ, ເຕສໍ ປຏິປກ຺ຂປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ, ສພ຺ພປາຣມີຕາຄຸເຓຫິ ອຸປສມນໂຕ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍຯ ເຕຫິ ເອວ ປຣຫິເຕສຸ ອຸປາຍໂກສລ຺ລໂຕ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານໍຯ

ວິເສສໂຕ ປນ ‘‘ຍາຈການໍ ຊນານໍ ອວິສໍວາເທຕ຺ວາ ທສ຺ສາມີ’’ຕິ ປຏິຊານນໂຕ, ປຏິຎ຺ຎໍ ອວິສໍວາເທຕ຺ວາ ທານໂຕ, ທານໍ ອວິສໍວາເທຕ຺ວາ ອນຸໂມທນໂຕ , ມຈ຺ຉຣິຍາທີປຏິປກ຺ຂປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ເທຍ຺ຍປຏິຄ຺ຄາຫກທານເທຍ຺ຍຘມ຺ມກ຺ຂເຍສຸ ໂລຠໂທສໂມຫຠຍວູປສມນໂຕ, ຍຖາຣຫໍ ຍຖາກາລໍ ຍຖາວິຘານຎ຺ຈ ທານໂຕ, ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣໂຕ ຈ ກຸສລຘມ຺ມານໍ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານໍ ທານໍຯ ຕຖາ ສໍວຣສມາທານສ຺ສ ອວີຕິກ຺ກມນໂຕ, ທຸສ຺ສີລ຺ຍປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ທຸຈ຺ຈຣິຕວູປສມນໂຕ, ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣໂຕ ຈ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານໍ ສີລໍຯ ຍຖາປຏິຎ຺ຎໍ ຂມນໂຕ, ກຕາປຣາຘວິກປ຺ປປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ໂກຘປຣິຍຸຏ຺ຐານວູປສມນໂຕ, ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣໂຕ ຈ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານາຂນ຺ຕິຯ ປຏິຎ຺ຎານຸຣູປໍ ປຣຫິຕກຣຓໂຕ, ວິສຍປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ອກຸສລວູປສມນໂຕ, ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣໂຕ ຈ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານໍ ວິຣິຍໍຯ ປຏິຎ຺ຎານຸຣູປໍ ໂລກຫິຕານຸຈິນ຺ຕນໂຕ, ນີວຣຓປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ຈິຕ຺ຕວູປສມນໂຕ, ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣໂຕ ຈ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປທຏ຺ຐ຺ານໍ ຌານໍຯ ຍຖາປຏິຎ຺ຎໍ ປຣຫິຕູປາຍໂກສລ຺ລໂຕ, ອນຸປາຍກິຣິຍປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ໂມຫຊປຣິຬາຫວູປສມນໂຕ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕາປຏິລາຠໂຕ ຈ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປທຏ຺ຐານາ ປຎ຺ຎາຯ

ຕຕ຺ຖ ເຎຍ຺ຍປຏິຎ຺ຎານຸວິຘາເນຫິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ, ວຕ຺ຖຸກາມກິເລສກາມປຣິຈ຺ຈາເຄຫິ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ, ໂທສທຸກ຺ຂວູປສເມຫິ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍ, ອນຸໂພຘປຏິເວເຘຫິ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານໍຯ ຕິວິຘສຈ຺ຈປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ໂທສຕ຺ຕຍວິໂຣຘິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ, ຕິວິຘຈາຄປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ໂທສຕ຺ຕຍວິໂຣຘິ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ, ຕິວິຘວູປສມປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ໂທສຕ຺ຕຍວິໂຣຘິ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍ, ຕິວິຘຎາຓປຣິຄ຺ຄຫິຕໍ ໂທສຕ຺ຕຍວິໂຣຘິ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານໍຯ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານປຣິຄ຺ຄຫິຕານິ ຈາຄູປສມປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານານິ ອວິສໍວາທນໂຕ, ປຏິຎ຺ຎານຸວິຘານໂຕ ຈຯ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານປຣິຄ຺ຄຫິຕານິ ສຈ຺ຈູປສມປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານານິ ປຏິປກ຺ຂປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ສພ຺ພປຣິຈ຺ຈາຄຜລຕ຺ຕາ ຈຯ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານປຣິຄ຺ຄຫິຕານິ ສຈ຺ຈຈາຄປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານານິ ກິເລສປຣິຬາຫູປສມນໂຕ, ກມ຺ມປຣິຬາຫູປສມນໂຕ ຈຯ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານປຣິຄ຺ຄຫິຕານິ ສຈ຺ຈຈາຄູປສມາຘິຏ຺ຐານານິ ຎາຓປຸພ຺ພງ຺ຄມໂຕ, ຎາຓານຸປຣິວຕ຺ຕນໂຕ ຈາຕິ ເອວໍ ສພ຺ພາປິ ປາຣມິໂຍ ສຈ຺ຈປ຺ປຠາວິຕາ ຈາຄປຣິພ຺ຍຎ຺ຊິຕາ ອຸປສໂມປພ຺ຣູຫິຕາ ປຎ຺ຎາປຣິສຸທ຺ຘາຯ ສຈ຺ຈຎ຺ຫິ ເອຕາສໍ ຊນກເຫຕຸ, ຈາໂຄ ປຏິຄ຺ຄາຫກເຫຕຸ, ອຸປສໂມ ປຣິພຸທ຺ຘິເຫຕຸ ປຎ຺ຎາ ປາຣິສຸທ຺ຘິເຫຕຸຯ ຕຖາ ອາທິມ຺ຫິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ ສຈ຺ຈປຏິຎ຺ຎຕ຺ຕາ, ມຊ຺ເຌ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ ກຕປຓິຘານສ຺ສ ປຣຫິຕາຍ ອຕ຺ຕປຣິຈ຺ຈາຄໂຕ, ອນ຺ເຕ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍ ສພ຺ພູປສມປຣິໂຍສານຕ຺ຕາຯ ອາທິມຊ຺ເຌປຣິໂຍສາເນສຸ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານໍ ຕສ຺ມີ ສຕິ ສມ຺ຠວໂຕ, ອສຕິ ອສມ຺ຠວໂຕ, ຍຖາປຏິຎ຺ຎຎ຺ຈ ສມ຺ຠວໂຕຯ

ຕຕ຺ຖ ມຫາປຸຣິສາ ສຕໍ ອຕ຺ຕຫິຕປຣຫິຕກເຣຫິ ຄຣຸປີຍຠາວກເຣຫິ ສຈ຺ຈຈາຄາຘິຏ຺ຐາເນຫິ ຄິຫິຠູຕາ ອາມິສທາເນນ ປເຣ ອນຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິຯ ຕຖາ ອຕ຺ຕຫິຕປຣຫິຕກເຣຫິ, ຄຣຸປີຍຠາວກເຣຫິ, ອຸປສມປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐາເນຫິ ຈ ປພ຺ພຊິຕຠູຕາ ຘມ຺ມທາເນນ ປເຣ ອນຸຄ຺ຄຓ຺ຫນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ອນ຺ຕິມກາເລ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓໍຯ ປຣິປຸຓ຺ຓຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານສ຺ສ ຫິ ຈຣິມກຠວູປປ຺ຕ຺ຕີຕິ ເອເກຯ ຕຕ຺ຣາປິ ຫິ ຄພ຺ຠາວກ຺ກນ຺ຕິອຠິນິກ຺ຂມເນສຸ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານປາຣິປູຣິຍາ ສມ຺ປຕິຊາໂຕ ອຸຕ຺ຕຣາຠິມຸໂຂ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາເຣນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ສພ຺ພາ ທິສາ ໂອໂລເກຕ຺ວາ ສຈ຺ຈານຸປຣິວຕ຺ຕິນາ ວຈສາ "ອຄ຺ໂຄຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສ, ເຊຏ຺ໂຐຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສ, ເສຏ຺ໂຐຫມສ຺ມິ ໂລກສ຺ສາ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໓໑; ມຯ ນິຯ ໓ຯ໒໐໗) ຕິກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ສີຫນາທໍ ນທິ, ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ຊິຓ຺ຓາຕຸຣມຕປພ຺ພຊິຕທສ຺ສາວິໂນ ຈຕຸສມ຺ມປ຺ປເທສໂກວິທສ຺ສ ໂຍພ຺ພນາໂຣຄ຺ຍຊີວິຕສມ຺ປຕ຺ຕິມທານໍ ອຸປສໂມ, ຈາຄາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ມຫໂຕ ຎາຕິປຣິວຏ຺ຏສ຺ສ, ຫຕ຺ຖຄຕສ຺ສ ຈ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິຣຊ຺ຊສ຺ສ ອນເປກ຺ຂປຣິຈ຺ຈາໂຄຕິຯ

ທຸຕິເຍ ຠາເວ ອຠິສມ຺ໂພຘິຍໍ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓນ຺ຕິ ເກຈິຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ຍຖາປຏິຎ຺ຎໍ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ຈຕຸນ຺ນໍ ອຣິຍສຈ຺ຈານໍ ອຠິສມໂຍຯ ຕໂຕ ຫິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍຯ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ສພ຺ພກິເລສຸປກ຺ກິເລສປຣິຈ຺ຈາໂຄຯ ຕໂຕ ຫິ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍຯ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ປຣມູປສມສມ຺ປຕ຺ຕິຯ ຕໂຕ ຫິ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍຯ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ອນາວຣຓຎາຓປ຺ປຏິລາໂຠຯ ຕໂຕ ຫິ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ, ຕໍ ອສິທ຺ຘໍ ອຠິສມ຺ໂພຘິຍາປີ ປຣມຕ຺ຖຠາວໂຕຯ

ຕຕິເຍ ຠາເວ ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕເນ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ ອປເຣຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ທ຺ວາທສຫິ ອາກາເຣຫິ ອຣິຍສຈ຺ຈເທສນາຍ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ, ຈາຄາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ສທ຺ຘມ຺ມມຫາຍາຄກຣເຓນ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ, ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ສຍໍ ອຸປສນ຺ຕສ຺ສ ປເຣສໍ ອຸປສເມນ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ, ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ວິເນຍ຺ຍານໍ ອາສຍາທິປຣິຊານເນນ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ, ຕທປິ ອສິທ຺ຘໍ ອປຣິໂຍສິຕຕ຺ຕາ ພຸທ຺ຘກິຈ຺ຈສ຺ສຯ

ຈຕຸຕ຺ເຖ ຠາເວ ປຣິນິພ຺ພາເນ ຈຕຸຣຘິຏ຺ຐານໍ ປຣິປຸຓ຺ຓນ຺ຕິ ອປເຣຯ ຕຕ຺ຣ ຫິ ປຣິນິພ຺ພຸຕຕ຺ຕາ ປຣມຕ຺ຖສຈ຺ຈສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓໍ, ສພ຺ພູປຘິປຏິນິສ຺ສຄ຺ເຄນ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓໍ, ສພ຺ພສງ຺ຂາຣູປສເມນ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓໍ, ປຎ຺ຎາປໂຍຊນປຣິນິພ຺ພາເນນ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓນ຺ຕິຯ

ຕຕ຺ຣ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ວິເສເສນ ເມຕ຺ຕາເຂຕ຺ເຕ ອຠິຊາຕິຍໍ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓມຠິພ຺ຍຕ຺ຕໍ, ວິເສເສນ ກຣຸຓາເຂຕ຺ເຕ ອຠິສມ຺ໂພຘິຍໍ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓມຠິພ຺ຍຕ຺ຕໍ, ວິເສເສນ ມຸທິຕາເຂຕ຺ເຕ ຘມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕເນ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ຈາຄາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓມຠິພ຺ຍຕ຺ຕໍ, ວິເສເສນ ອຸເປກ຺ຂາເຂຕ຺ເຕ ປຣິນິພ຺ພາເນ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານປຣິປູຣຓມຠິພ຺ຍຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ຕຕ຺ຣາປິ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ສໍວາເສນ ສີລໍ ເວທິຕພ຺ພໍ, ຈາຄາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ສໍໂວຫາເຣນ ໂສເຈຍ຺ຍໍ ເວທິຕພ຺ພໍ, ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ອາປທາສຸ ຖາໂມ ເວທິຕພ຺ໂພ, ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄຕສ຺ສ ສາກຈ຺ຉາຍ ປຎ຺ຎາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ເອວໍ ສີລາຊີວຈິຕ຺ຕທິຏ຺ຐິວິສຸທ຺ຘິໂຍ ເວທິຕພ຺ພາຯ ຕຖາ ສຈ຺ຈາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ໂທສາຄຕິໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ອວິສໍວາທນໂຕ, ຈາຄາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ຉນ຺ທາຄຕິໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ອນຠິສງ຺ຄໂຕ, ອຸປສມາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ຠຍາຄຕິໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ອນຸປໂຣຘໂຕ, ປຎ຺ຎາຘິຏ຺ຐານສມຸທາຄເມນ ໂມຫາຄຕິໍ ນ ຄຈ຺ຉຕິ ຍຖາຠູຕາວໂພຘໂຕຯ

ຕຖາ ປຐເມນ ອທຸຏ຺ໂຐ ອຘິວາເສຕິ, ທຸຕິເຍນ ອລຸທ຺ໂຘ ປຏິເສວຕິ, ຕຕິເຍນ ອຠີໂຕ ປຣິວຊ຺ເຊຕິ, ຈຕຸຕ຺ເຖນ ອສໍມູຬ຺ໂຫ ວິໂນເທຕິຯ ປຐເມນ ເນກ຺ຂມ຺ມສຸຂຸປ຺ປຕ຺ຕິ, ອິຕເຣຫິ ປວິເວກູປສມສມ຺ໂພຘິສຸຂຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ໂຫນ຺ຕິຯ ຕຖາ ວິເວກຊປີຕິສຸຂສມາຘິຊປີຕິສຸຂອປີຕິຊກາຍສຸຂ ສຕິປາຣິສຸທ຺ຘິຊຸເປກ຺ຂາສຸຂຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຍ ເອເຕຫິ ຈຕູຫິ ຍຖາກ຺ກມໍ ໂຫນ຺ຕີຕິຯ ເອວມເນກຄຸຓານຸພນ຺ເຘຫິ ຈຕູຫິ ອຘິຏ຺ຐາເນຫິ ສພ຺ພປາຣມີສມູຫສງ຺ຄໂຫ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ຍຖາ ຈ ຈຕູຫິ ອຘິຏ຺ຐາເນຫິ ສພ຺ພປາຣມີສງ຺ຄໂຫ, ເອວໍ

ກຣຸຕາປຸລຸໂທຍາຫິປີຕິ ຫຍຸຖພຸພໍ. ສພຸໂພປີ ທີ ໂພຣີສມຸການໂຣ ກຣຸຕາປຸລຸໂທຍາທີ ສາຈຕິໂຕ. ກຣຸຕາປຸລຸໂທຍາປຣິຄຸຄຫີຕາ ທີ ທາ ນາທີຄຸຕາ ມຫາໂພຣີສມຸການຣາ ກວນຸຕິ ພຸທຸສຕຸຕສິທຸນິປຣິໂຍສານາຕີ. ເອວເມຕາສໍ ສາຈໂທ ເວທີຕພຸໂພ.

ໂກສມຸປາທນູປາໂຍຕິ –

ສພຸພາສໍ ປນ ຕາສມຸປີ, ອຸປາໂຍຕິ ສມຸປາທເນ;

ອເວກລຸລາທໂຍ ອຕຸຕ-ນິຍຸຍາຕນາທໂຍ ມຕາ.

ສກລສຸສາປີ ທີ ປຸລຸໂທຍາທິສມຸການສຸສ ສມຸມາສມຸໂພທີ ອຸທຸທິສຸສ ອນວເສສສມຸການຕໍ ອເວກລຸລການີຕາໂຍເຄນ, ຕຕຸຖ ຈ ສກຸກຈຸຈການີຕາ ອາທຣພທຸມານໂຍເຄນ, ສາຕຈຸຈການີຕາ ນິຣນຸຕຣປໂຍເຄນ, ຈິຣການລາທີໂຍໂຄ ຈ ອນຸຕຣາ ອໂວສາ ນາປຊຸຊເນນາຕີ. ຕໍ ປນສຸສ ການລປຣິມານຕໍ ປຣໂຕ ອາວິ ກວິສຸສຕີ. ອີຕິ ຈຕຸຣາຄໂຍໂຄ ເອຕາສໍ ປາຣມີນໍ ສມຸປາທນູປາໂຍ.

ຕຖາ ມຫາສຕຸເຕນ ໂພຣາຍ ປຕິປຊຸຊນຸເຕນ ສມຸມາສມຸໂພຣາຍ ພຸທຸຣານໍ ປຸເຣຕຣເມວ ອຕຸຕາ ນິຍຸຍາເຕຕພຸໂພ ‘‘ອິມາທໍ ອຕຸຕການວໍ ພຸທຸຣານໍ ນິຍຸຍາເຕມີ’’ຕີ. ຕໍ ຕໍ ປຣິຄຸຄຫວຕຸຖຸລຸຈ ປຕິລາກໂຕ ປຸເຣຕຣເມວ ທານມຸເຂ ນິສຸສຊຸຊິຕພຸພໍ ‘‘ຍໍ ກິລຸຈິ ມຍຸທໍ ອຸປຸປຊຸຊນກໍ ຊີວິຕປຣິກຸຂານຊາຕໍ, ຕໍ ສພຸພໍ ສຕິ ຍາຈເກ ທສຸສາມິ, ເຕສໍ ປນ ທີນຸນາວເສສໍ ເອວ ມຍາ ປຣິກຸລຸ ຊິຕພຸພ’’ນຸຕີ.

ເອວລຸຫີສຸສ ສມຸມເທວ ປຣິຈຸຈາຄາຍ ກເຕ ຈິຕຸຕາກິສາຂາເຣ ຍໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ ປຣິຄຸຄຫວຕຸຖຸ ອວິລຸໂທຍາຕກໍ, ສວິລຸໂທຍາຕກໍ ວາ, ຕຕຸຖ ເຍ ອິເມ ປຸພຸເພ ທາເນ ອກຕປຣິຈໂຍ, ປຣິຄຸຄຫວຕຸຖຸສຸສ ປຣິຕຸຕການໂວ, ອຸລຸອານຣມນຸລຸໂທຕາ, ປຣິກຸຂຍຈິນຸຕາຕິ ຈຕຸ ຕາໂຣ ທານວິນິພນຸຣາ. ເຕສຸ ຍທາ ມຫາໂພຣີສຕຸຕສຸສ ສໍວິຊຸຊມາເນສຸ ເທຍຸຍຣມຸເມສຸ, ປຈຸຈຸປຸຝຖິເຕ ຈ ຍາຈກຊເນ ທາເນ ຈິຕຸຕໍ ນ ປກຸຂນຸທຕິ ນ ກມຕິ, ເຕນ ນິຝຸຖເມຕຸຖ ຄນຸຕພຸພໍ ‘‘ອທຸຣາທໍ ທາເນ ປຸພຸເພ ອກຕປຣິຈໂຍ, ເຕນ ເມ ເອຕຣທິ ທາ ຕຸກມຸຍຕາ ຈິຕຸເຕ ນ ສຕຸຖາຕີ’’ຕີ. ໂສ ‘‘ເອວໍ ເມ ອິໂຕ ປຣໍ ທານາກິຣຕໍ ຈິຕຸຕໍ ກວິສຸສຕິ, ຫນຸທາທໍ ອິໂຕ ປຝຸຖາຍ ທານໍ ທສຸ ສາມິ, ນນຸ ມຍາ ປຕິກຈຸເຈວ ປຣິຄຸຄຫວຕຸຖໍ ຍາຈການໍ ປຣິຈຸຈຕຸຕ’’ນຸຕິ ທານໍ ເທຕິ ມຸຕຸຕຈາໂຄ ປຍຕປາຕີ ໂວສຸສຄຸຄຣໂຕ ຍາຈໂຍໂຄ ທານສໍວິກາຄຣໂຕ. ເອວໍ ມຫາສຕຸຕສຸສ ປຖໂມ ທານວິນິພນຸໂຣ ຫໂຕ ໂທຕິ ວິທໂຕ ສມຸຈຸຊິນຸໂນ.

ຕຖາ ມຫາສຕຸໂຕ ເທຍຸຍຣມຸມສຸສ ປຣິຕຸຕການເວ ສຕິ ປຈຸຈຍເວກລຸເລ ອີຕິ ປຕິສລຸຈິກຸຂຕິ ‘‘ອຫໍ ໂຂ ປຸພຸເພ ອທານສີລຕາຍ ເອ ຕຣທິ ເອວໍ ປຈຸຈຍເວກລຸໂລ ຊາໂຕ, ຕສຸມາ ອິທານິ ມຍາ ປຣິຕຸເຕນ ວາ ທີເນນ ວາ ຍຖາລທຸເຣນ ເທຍຸຍຣມຸເມນ ອຕຸຕານໍ ປີ ລຸເອຕຸວາປີ ທານເມວ ທາຕພຸພໍ, ເຍນາທໍ ອາຍຕິມຸປີ ທານປາຣມີ ມຕຸຖກໍ ປາເປສຸສາມີ’’ຕິ ໂສ ອິຕຣີຕເຣນ ທານໍ ເທຕິ ມຸຕຸຕ ຈາໂຄ ປຍຕປາຕີ ໂວສຸສຄຸຄຣໂຕ ຍາຈໂຍໂຄ ທານສໍວິກາຄຣໂຕ. ເອວໍ ມຫາສຕຸຕສຸສ ທຸຕິໂຍ ທານວິນິພນຸໂຣ ຫໂຕ ໂທຕິ ວິທ ໂຕ ສມຸຈຸຊິນຸໂນ.

ຕຖາ ມຫາສຕຸໂຕ ເທຍຸຍຣມຸມສຸສ ອຸລຸອານຣມນຸລຸໂທຕາຍ ອທາຕຸກມຸຍຕາຈິຕຸເຕ ອຸປຸປຊຸຊມາເນ ອີຕິ ປຕິສລຸຈິກຸຂຕິ ‘‘ນນຸ ຕຍາ ສປຸປຸຣິສ ອຸລຸອານຣຕມາ ສພຸພເສຝຸຖາ ສມຸມາສມຸໂພທີ ອກິປຕຸຖິຕາ, ຕສຸມາ ຕທຕຸຖໍ ຕຍາ ອຸລຸອານຣມນຸລຸເລ ເອວ ເທຍຸຍຣມຸເມ ທາຕຸໍ ຍຸຕຸຕຮູປ’’ນຸຕີ. ໂສ ອຸລຸອານຣໍ, ມນຸລຸໂທລຸຈ ທານໍ ເທຕິ ມຸຕຸຕຈາໂຄ ປຍຕປາຕີ ໂວສຸສຄຸຄຣໂຕ ຍາຈໂຍໂຄ ທານສໍວິກາຄຣໂຕ. ເອວໍ ມຫາປຸຣິສສຸສ ຕຕິໂຍ ທານວິນິພນຸໂຣ ຫໂຕ ໂທຕິ ວິທໂຕ ສມຸຈຸຊິນຸໂນ.

ຕຖາ ມຫາສຕຸໂຕ ທານໍ ເທນຸໂຕ ຍທາ ເທຍຸຍຣມຸມສຸສ ປຣິກຸຂຍໍ ປສຸສຕິ, ໂສ ອີຕິ ປຕິສລຸຈິກຸຂຕິ ‘‘ອຍໍ ໂຂ ໂກຄານໍ ສການໂວ, ຍທີທໍ ຂຍຣມຸມຕາ ວຍຣມຸມຕາ, ອປີຈ ເມ ປຸພຸເພ ຕາທິສສຸສ ທານສຸສ ອກຕຕຸຕາ ເອວໍ ໂກຄານໍ ປຣິກຸຂໂຍ ທີສຸສຕິ, ຫນຸທາ ທໍ ຍຖາລທຸເຣນ ເທຍຸຍຣມຸເມນ ປຣິຕຸເຕນ ວາ, ວິປຸເລນ ວາ ທານເມວ ທເທຍຸຍໍ, ເຍນາທໍ ອາຍຕິ ທານປາຣມີຍາ ມຕຸຖກໍ ປາ ປຸຕິສຸສາມີ’ຕີ. ໂສ ຍຖາລທຸເຣນ ທານໍ ເທຕິ ມຸຕຸຕຈາໂຄ ປຍຕປາຕີ ໂວສຸສຄຸຄຣໂຕ ຍາຈໂຍໂຄ ທານສໍວິກາຄຣໂຕ. ເອວໍ ມ ຫາສຕຸຕສຸສ ຈຕຸຕຸໂຖ ທານວິນິພນຸໂຣ ຫໂຕ ໂທຕິ ວິທໂຕ ສມຸຈຸຊິນຸໂນ. ເອວໍ ເຍ ເຍ ທານປາຣມີຍາ ວິນິພນຸຣກູຕາ ອນຕຸຖາ, ເຕສໍ ເຕສໍ ຍຖາຣທໍ ປຈຸຈເວກຸຂິຕຸວາ ປຕິວິໂນທນໍ ອຸປາໂຍ. ຍຖາ ຈ ທານປາຣມີຍາ, ເອວໍ ສີລປາຣມິອາທີສຸປີ ທຍຸຖພຸພໍ.

ອປິຈ ຍໍ ມຫາສຕຸຕສຸສ ພຸທຸຊານໍ ອຕຸຕສນຸນິຍຸຍາຕນໍ, ຕໍ ສມຸມເທວ ສພຸພປາຣມີນໍ ສມຸປາທນູປາໂຍ, ພຸທຸຊານຸຈ ອຕຸຕານໍ ນິຍຸຍາເຕຕຸວາ ກິໂຕ ມຫາປຸຣິໂສ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ໂພຊິສມຸການປາຣິປູຣິຍາ ສເຜນຸໂຕ ວາຍມນຸໂຕ ສຣີຣສຸສ, ສຸຂູປກຣຓານຸຈ ອຸປຈຸເຊທເກສຸ ທຸສຸສເທສຸປິ ກິຈຸເຈສຸ (ກິຈຸເຊສຸ ຈຣິຍາຯ ອຖຸກຯ ປກິຕຸຕາການຖາ) ທຸຣກິສມຸກເວສຸປິ ສຕຸຕສງຂາຣສມຸປນີເຕສຸ ອນຕຸເຖສຸ ຕິພຸເພສຸ ປາຕາຫເຣສຸ "ອຍໍ ມຍາ ອຕຸຕກາໂວ ພຸທຸຊານໍ ປຣິຈຸຈຕຸໂຕ, ຍໍ ວາ ຕໍ ວາ ເອຕຸຖ ໂຫຕູ"ຕິ ຕນຸນິມິຕຸຕໍ ນ ກມຸປຕິ ນ ເວຊຕິ ອີສກມຸປີ ອຖຸລຖຕຸຕໍ ນ ຄຈຸລຕິ, ກຸສລາຣມຸເກ ອຖຸລທຕຸຖ ອຈລາຊິຍຸຖາໂນ ຈ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອຕຸຕສນຸນິຍຸ ຍາຕນມຸປີ ເອຕາສໍ ສມຸປາທນູປາໂຍຯ

ອປິຈ ສມາສໂຕ ກຕາກິນິຫາຣສຸສ ອຕຸຕນີ ສິເນຫສຸສ ປຣິຍາທານໍ, (ປຣິໂສສນໍ ຈຣິຍາຯ ອຖຸກຯ ປກິຕຸຕາການຖາ) ປເຣສຸ ຈ ສິ ເນຫສຸສ ປຣິວທຸຒນໍ ເອຕາສໍ ສມຸປາທນູປາໂຍຯ ສມຸມາສມຸໂພຊິສມຊິຄມາຍ ຫິ ກຕມຫາປຕິຊານສຸສ ມຫາສຕຸຕສຸສ ຍາຖາວ ໂຕ ປຣິຊານເນນ ສພຸເພສຸ ສມຸເມສຸ ອນຸປລິຕຸຕສຸສ ອຕຸຕນີ ສິເນໂຫ ປຣິກຸຂຍໍ ປຣິຍາທານໍ ຄຈຸລຕິ, ມຫາກຣຸຕາສມາ ໂຍຄວເສນ (ສມາເສວເນນ ຈຣິຍາຯ ອຖຸກຯ ປກິຕຸຕາການຖາ) ປນ ປິຍປຸຕຸເຕ ວິຍ ສພຸພສຕຸເຕ ສມຸປສຸສມານສຸສ ເຕສຸ ເມຕຸ ຕາກຣຸຕາສິເນໂຫ ປຣິວທຸຒຕິ, ຕໂຕ ຈ ຕໍ ຕທາວຕຸຖານຸຣູປໍ ອຕຸຕປຣສນຸຕາເນສຸ ໂລກໂທສໂມຫວິຄເມນ ວິທູຣີກຕມຈຸລຣິ ຍາຫິໂພຊິສມຸການປຝິປກຸໂຂ ມຫາປຸຣິໂສ ທານປິຍວຈນອຕຸຖຈຣິຍາ ສມານຕຸຕຕາສງຂາເຕຫິ ຈຕູຫິ ສງຄຫວຕຸຖູຫິ (ທີຯ ນິຯ ໓ຯ໓໑໓; ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໒) ຈຕຸຣຊິຍຸຖານານຸຄເຕຫິ ອຈຸຈນຸຕໍ ຊນສຸສ ສງຄຫກຣເຕນ ອຸປຣິ ຍານຕຸຕເຍ ອວຕາຣຕໍ, ປຣິ ປາຈນຸຈ ກໂຣຕິຯ

ມຫາສຕຸຕານຸຫິ ມຫາກຣຸຕາ, ມຫາປຸລາ ຈ ທາເນນ ອລງກຕາ, ທານໍ ປິຍວຈເນນ, ປິຍວຈນໍ ອຕຸຖຈຣິຍາຍ, ອຕຸຖຈຣິຍາ ສມານຕຸຕຕາຍ ອລງກຕາ, ສງຄຫິຕາ ຈຯ ເຕສຸຫິ ສພຸເພປິ ສຕຸເຕ ອຕຸຕນາ ນິພຸພິເສເສ ກຕຸວາ ໂພຊິສມຸກາເຣສຸ ປຝິປຊຸຊນຸຕານໍ ສພຸພຕຸຖ ສມານສຸຂທຸກຸຂຕາຍ ສມານຕຸຕຕາສິທຸຊີຯ ພຸທຸຊກູຕານມຸປິ ຈ ເຕເຫວ ຈຕູຫິ ສງຄຫວຕຸຖູຫິ ຈຕຸຣຊິຍຸຖາເນນ ປຣິປູຣິຕາກິພຸທຸເຊຫິ ຊນສຸສ ອຈຸຈນຸຕິກສງຄຫກຣເຕນ ອກິວິນຍນໍ ສິຊຸຊຕິຯ ທານຸຫິ ສມຸມາສມຸພຸທຸຊານໍ ຈາຄາຊິຍຸຖາເນນ ປຣິປູຣິຕາກິພຸທຸຊໍຯ ປິຍວຈນໍ ສຈຸຈາຊິຍຸຖາເນນ, ອຕຸຖຈຣິຍາ ປຸລາຊິຍຸຖາເນນ, ສມານຕຸຕຕາ ອຸປສ ມາຊິຍຸຖາເນນ ປຣິປູຣິຕາກິພຸທຸຊາຯ ຕຖາຄຕານຸຫິ ສພຸພສາວກປຈຸເຈກພຸທຸເຊຫິ ສມານຕຸຕຕາ ປຣິນິພຸພາເນຯ ຕຕຸຣ ຫິ ເນ ສໍ ອວິເສສໂຕ ເອກີກາໂວຯ ເຕເນວາຫ "ນຕຸຖິ ວິມຸຕຸຕິຍາ ນານຕຸຕ"ນຕິຯ ໂຫນຸຕິ ເຈຕຸຖ –

"ສຈຸໂຈ ຈາຄີ ອຸປສນຸໂຕ, ປຸລວາ ອນຸກມຸປໂກ;

ສມຸກຕສພຸພສມຸກາໂຣ, ກໍ ນາມຕຸຖໍ ນ ສາຊເຍຯ

ມຫາກາຣຸຕິໂກ ສຕຸຖາ, ຫິເຕສີ ຈ ອຸເປກຸຂໂກ;

ນິຣເປກຸໂຂ ຈ ສພຸພຕຸຖ, ອໂຫ ອຈຸລຣິໂຍ ຊິໂນຯ

ວິຣຕຸໂຕ ສພຸພຊມຸເມສຸ, ສຕຸເຕສຸ ຈ ອຸເປກຸຂໂກ;

ສທາ ສຕຸຕຫິເຕ ຍຸຕຸໂຕ, ອໂຫ ອຈຸລຣິໂຍ ຊິໂນຯ

ສພຸພທາ ສພຸພສຕຸຕານໍ, ຫິຕາຍ ຈ ສຸຂາຍ ຈ;

ອຸຍຸຍຸຕຸໂຕ ອກິລາສູ ຈ, ອໂຫ ອຈຸລຣິໂຍ ຊິໂນ"ຕິຯ (ຈຣິຍາຯ ອຖຸກຯ ປກິຕຸຕາການຖາ);

ກິຕຸຕເກນກາເລນ ສມຸປາທນນຸຕິ –

ປຸໍຍາຊີການທີເກເທນ, ອຸຄຸໍໍຫາຍິຕສ໌ຍຸອາທີນາ;

ຕີຖຸຕນ໌ປີ ໂພຊີສຕ຺ຕານໍ, ວສາ ກາໂລ ຕີສາ ມໂຕ໌ຯ

ເທຍຸຖິເມນ ທີ ຕາວ ປຣີຈຸເວເທນ ຈຕ຺ຕາຣີ ອສງຂຸເຍຍຸຍານີ, ມຫາກປ຺ປານໍ ສຕສຫສຸສສຸຈ, ມຊຸຊິເມນ ອຍຸຄ ອສງຂຸເຍຍຸຍານີ, ມຫາກປ຺ປານໍ ສຕສຫສຸສສຸຈ, ອຸປຣີເມນ ປນ ໂສລຸອສ ອສງຂຸເຍຍຸຍານີ, ມຫາກປ຺ປານໍ ສຕສຫສຸສສຸຈຯ ເອເຕ ຈ ເກຫາ ຍ ຖາກຸກມໍ ປຸໍຍາຊີກສທຸຊາຊີກວິຣິຍາຊີກວເສນ ເວທິຕພຸພາຯ ປຸໍຍາຊີການມຸຫີ ສທຸຊາ ມນຸທາ ໂຫຕິ, ປຸໍຍາ ຕິກຸຂາຯ ສທຸຊາຊີການໍ ປຸໍຍາ ມຊຸຊິມາ ໂຫຕິຯ ວິຣິຍາຊີການໍ ປຸໍຍາ ມນຸທາຯ ປຸໍຍານຸກາເວນ ຈ ສມຸມາສມຸໂພຊີ ອກິຄນຸຕພຸພາຕີ (ສຸຯ ນີຯ ອຍຸຄຯ ໑ຯ໓໔ ອຕຸຖໂຕ ສມານໍ) ອຍຸຄກຖາຍໍ ວຸຕຸຕໍຯ

ອປເຣ ປນ "ວິຣີຍສຸສ ຕິກຸຂມຊຸຊິມມຸທຸກາເວນ ໂພຊີສຕ຺ຕານໍ ອຍໍ ກາລວິກາໂຄ"ຕິ ວທນຸຕິ, ອວິເສເສນ ປນ ວິມຸຕຸຕິປຣີ ປາຈນີຍານໍ ສມຸມານໍ ຕິກຸຂມຊຸຊິມມຸທຸກາເວນ ຍຖາວຸຕຸຕກາລເກເທນ ໂພຊີສມຸການຣາ ເຕສໍ ປາຣີປູຣີ ຄຈຸສນຸຕີຕິ ຕໂຍເປເຕ ກາລເກທາ ຍຸຕຸຕາຕີປີ ວທນຸຕິຯ ເອວໍ ຕິວິສາ ທີ ໂພຊີສຕ຺ຕາ ອກິນີຫາຣກຸຂເຕ ກວນຸຕິ ເອໂກ ອຸຄຸຍິຕສ໌ຍູ, ເອໂກ ວິປຸຈິຕສ໌ຍູ, ເອໂກ ເນຍຸໂຍຕິຯ ເຕສຸ ໂຍ ອຸຄຸຍິຕສ໌ຍູ, ໂສ ສມຸມາສມຸພຸທຸຊສຸສ ສມຸມຸຂາ ຈຕຸປຸປທຄາຖໍ ສຸຕານຸໂຕ ຄາຖາຍ ຕຕິຍປເທ ອປຣີໂຍສິເຕ ເອວ ລທີ ອກິຍຸາທີ ສທ ປຍິສມຸກິທາທີ ອຣຫຕຸຕໍ ອຊີຄນຸຕຸໍ ສມຕຸຖປນີສຸສໂຍ ໂຫຕິ, ສເຈ ສາວກ ໂພຊີຍໍ ອຊີມຸຕຸໂຕ ສີຍາຯ

ທຸຕິໂຍ ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ຈຕຸປຸປທຄາຖໍ ສຸຕານຸໂຕ ອປຣີໂຍສິເຕ ເອວ ຄາຖາຍ ຈຕຸຕຸຖປເທ ລທີ ອກິຍຸາທີ ອຣຫຕຸຕໍ ອຊີຄນຸຕຸໍ ສມຕຸຖປນີສຸສໂຍ ໂຫຕິ, ຍທີ ສາວກໂພຊີຍໍ ອຊີມຸຕຸໂຕ ສີຍາຯ

ອີຕໂຣ ປນ ກຄວໂຕ ສມຸມຸຂາ ຈຕຸປຸປທຄາຖໍ ສຸຕຸວາ ປຣີໂຍສິຕາຍ ຄາຖາຍ ລທີ ອກິຍຸາທີ ອຣຫຕຸຕໍ ອຊີຄນຸຕຸໍ ສມຕຸ ຖປນີສຸສໂຍ ໂຫຕິຯ

ຕໂຍເປເຕ ວິນາ ກາລເກເທນ ກຕາກິນີຫາຣາ, ພຸທຸຊານໍ ສນຸຕິເກ ລທຸຊພຸຍາກຣຕາ ຈ ອນຸກຸກເມນ ປາຣມີໂຍ ປູເຣນຸຕາ ຍ ຖາກຸກມໍ ຍຖາວຸຕຸຕເກເທນ ກາເລນ ສມຸມາສມຸໂພຊີ ປາປຸຕນຸຕິຯ ເຕສຸ ເຕສຸ ປນ ກາລເກເທສຸ ອປຣີປຸຕຸເຕສຸ ເຕ ເຕ ມ ຫາສຕ຺ຕາ ທິວເສ ທິວເສ ເວສຸສນຸຕຣທານສທີສໍ ມຫາທານໍ ເທນຸຕາປີ ຕທນຸຣູເປ ສີລາທີສພຸພປາຣມີຊມເມ ອາຈີນນຸຕາປີ ປຸໍຈ ມຫາປຣີຈຸຈາເຄ ປຣີຈຸຈຊນຸຕາປີ ຍາຕຕຸຖຈຣິຍໍ ໂລກຕຸຖຈຣິຍໍ ພຸທຸຊຕຸຖຈຣິຍໍ ປຣມໂກຍີ ປາເປນຸຕາປີ ອນຸຕຣາວ ສມຸ ມາສມຸພຸທຸຊາ ກວິສຸສນຸຕີຕິ ເນຕໍ ຖານໍ ວິຊຊຕິຯ ກສຸມາ? ຍາຕາສຸສ ອປຣີປຈຸຈນໂຕ, ພຸທຸຊກາຣກສມຸມານຸຈ ອປຣີນິຍຸຖານ ໂຕຯ ປຣີຈຸສິນຸນກາລນິປຸຜາທິຕໍ ວິຍ ທີ ສສຸສໍ ຍຖາວຸຕຸຕກາລປຣີຈຸເວເທນ ປຣີນິປຸຜາທິຕາ ສມຸມາສມຸໂພຊີ ຕທນຸຕຣາ ປນ ສພຸພຸສຸສາເຫນ ວາຍມນຸເຕນາປີ ນ ສກຸກາ ອຊີຄນຸຕຸນຸຕິ ປາຣມີປາຣີປູຣີ ຍຖາວຸຕຸຕກາລວິເສເສນ ສມຸປຊຊຕີຕິ ເວທິຕພຸພໍຯ

ໂກ ອານີສໍໂສຕິ –

ເຍ ເຕ ກຕາກິນີຫາຣານໍ ໂພຊີສຕ຺ຕານໍ –

"ເອວໍ ສພຸພງຄສມຸປນຸນາ, ໂພຊີຍາ ນີຍຕາ ນຣາ;

ສໍສຣໍ ທີພມທຸຊານໍ, ກປຸໂກຍິສເຕຫິປີຯ

ອວີຈິມຸຫີ ນຸປຸປຊຊນຸຕິ, ຕຖາ ໂລກນຸຕເຣສຸ ຈ;

ນີຊຊາມຕຕຸຫາ ຂຸປຸປີປາສາ, ນ ໂຫນຸຕິ ກາລກຍຸຈິກາຯ (ກາລກຍຸຈິກາ ຈຣີຍາຯ ອຍຸຄຯ ປກິຕຸຕກາກຖາ);

ນ ໂຫນ຺ຕິ ຊຸທ຺ທກາ ປາຕາ, ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕາປີ ທຸຄ຺ຄຕຶ;

ຊາຍມານາ ມນຸສ຺ເສສຸ, ຊຈ຺ຈນ຺ຘາ ນ ກວນ຺ຕິ ເຕ຺ฯ

ໂສຕເວກລ຺ລຕາ ນຕ຺ຖິ, ນ ກວນ຺ຕິ ມູຄປ຺ກ຺ຂິກາ;

ອິຕ຺ຖິກາວໍ ນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຸກໂຕພ຺ຍຌ຺ຊນປ຺ຕ຺ຑກາฯ

ນ ກວນ຺ຕິ ປຣິຍາປນ຺ນາ, ໂພຘິຍາ ນິຍຕາ ນຣາ;

ມຸຕ຺ຕາ ອານນ຺ຕຣິເກຫິ, ສພ຺ພຕ຺ຖ ສຸທ຺ຘໂຄຈຣາฯ

ມິຈ຺ຉາທິຎ຺ຖິ ນ ເສວນ຺ຕິ, ກມ຺ມກິຣິຍທສ຺ສນາ;

ວສມານາປີ ສຄ຺ເຄສຸ, ອສຌ຺ຌໍ ນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊເຣฯ

ສຸທ຺ຘາວາເສສຸ ເທເວສຸ, ເຫຕຸ ນາມ ນ ວິຊ຺ຊຕິ;

ເນກ຺ຂມ຺ມນິນ຺ນາ ສປ຺ປຸຣິສາ, ວິສໍຍຸຕ຺ຕາ ກວາກເວ;

ຈຣນ຺ຕິ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍາໂຍ, ປູເຣນ຺ຕິ ສພ຺ພປາຣມີ''ຕິฯ (ອຎ຺ຖສາฯ ນິທານກຖາ; ຈຣິຍາฯ ປກິຕ຺ຕກກຖາ; ອປຯ ອຎ຺ຖຯ ໑ฯທູເຣນິທານກຖາ; ຊາຯ ອຎ຺ຖຯ ໑ฯທູເຣນິທານກຖາ; ພຸຯ ວໍຯ ອຎ຺ຖຯ ໔ກຯທູເຣນິທານກຖາ); –

ເອວໍ ສໍວຕ຺ຕິຕາ ອານິສໍສາ, ເຍ ຈ ''ສໂຕ ສມ຺ປຊາໂນ ອານນ຺ທ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ຕຸສິຕາ ກາຍາ ຈວິຕ຺ວາ ມາຕຸກ຺ຈ຺ຉິ ໂອກ຺ກມຕິ''ຕິ ອາທິນາ (ມຯ ນິຯ ໓ฯ໒໐໔) ໂສລ຺ອສ ອຈ຺ຉຣິຍພ຺ກ຺ຕຘມ຺ມປ຺ປກາຣາ, ເຍ ຈ ''ສີຕໍ ພ຺ຍປຄຕໍ ໂຫຕິ, ອຸຕ຺ໜຌ຺ຈ ວູປສມຕິ''ຕິອາທິນາ, (ຊຯ ນິຯ ໔-໓໑໓ ປີຎ຺ເຖ) ''ຊາຍມາເນ ໂຂ ສາຣິປຸຕ຺ຕ, ໂພຘິສຕ຺ເຕ ອຍໍ ທສສຫສ຺ສີໂລກຘາຕຸ ສງ຺ກມ຺ປຕິ ສມ຺ປກມ຺ປຕິ ສມ຺ປເວຘຕິ''ຕິອາທິນາ ຈ ທ຺ວຕ຺ຕິໍສ ປຸພ຺ພນິມິຕ຺ຕປ຺ປກາຣາ, ເຍ ວາ ປນຌ຺ເຌປີ ໂພຘິສຕ຺ຕານໍ ອຘິປ຺ປາຍສມິຊ຺ຊນໍ, ກມ຺ມາທິສຸ ຈ ວສິກາໂວຕິ ເອວມາທໂຍ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ຊາຕກພ຺ທ຺ຘວໍສາທິສຸ ທສ຺ສິຕປ຺ປກາຣາ ອານິສໍສາ, ເຕ ສພ຺ເພປີ ເອຕາສໍ ອານິສໍສາ, ຕຖາ ຍຖານິທສ຺ສິຕເກທາ ອໂລກາໂທສາທິຄຸຕຍຸຄລ຺ອາທໂຍ ຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພາฯ

ອປີຈ ຍສ຺ມາ ໂພຘິສຕ຺ໂຕ ອກິນິຫາຣໂຕ ປຎ຺ຖາຍ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ປີຕຸສໂມ ໂຫຕິ ຫິເຕສິຕາຍ, ທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍໂກ ຄຣຸ ກາວນີໂຍ ປຣມຌ຺ຈ ປຸຌ຺ຌກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ ຄຸຕວິເສສໂຍເຄນ, ເຍກຸຍ຺ເຍນ ຈ ມນຸສ຺ສານໍ ປີໂຍ ໂຫຕິ, ອມນຸສ຺ສານໍ ປີໂຍ ໂຫຕິ, ເທວຕາຫິ ອນຸປາລິຍຕິ, ເມຕ຺ຕາກຣຸຕາປຣິກາວິຕສນ຺ຕານຕາຍ ວາລ຺ອມິຄາທີຫິ ຈ ອນກິກວນີໂຍ ໂຫຕິ, ຍສ຺ມີ ຍສ຺ມິຌ຺ຈ ສຕ຺ຕນິກາເຍ ປຈ຺ຈາຊາຍຕິ, ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ອຸລ຺ອາເຣນ ວຕ຺ເຕນ ອຸລ຺ອາເຣນ ຍເສນ ອຸລ຺ອາເຣນ ສຸເຂນ ອຸລ຺ອາເຣນ ພເລນ ອຸລ຺ອາເຣນ ອາຘິປເຕຍ຺ເຍນ ອຌ຺ເຌ ສຕ຺ເຕ ອກິກວຕິ ປຸຌ຺ຌວິເສສໂຍຄໂຕฯ

ອປ຺ປາພາໂຘ ໂຫຕິ ອປ຺ປາຕງ຺ໂກ, ສຸວິສຸທ຺ຘາ ຈສ຺ສ ສທ຺ຘາ ໂຫຕິ ສຸວິສທາ, ສຸວິສຸທ຺ຘໍ ວີຣິຍໍ, ສຕິ ສມາຘິ ປຌ຺ຌາ ສຸວິສທາ, ມນ຺ທກິເລໂສ ໂຫຕິ ມນ຺ທທຣໂຖ ມນ຺ທປຣິລ຺ອາໂຫ, ກິເລສານໍ ມນ຺ທກາເວເນວ ສຸພ຺ພໂຈ ໂຫຕິ ປທກ຺ຂິຕຄ຺ຄາຫີ, ຂໂມ ໂຫຕິ ໂສຣໂຕ, ສຂິໂລ ໂຫຕິ ປຎິສນ຺ຘາຣກຸສໂລ , ອໂກຘໂນ ໂຫຕິ ອນຸປນາຫີ, ອມກ຺ຂີ ໂຫຕິ ອປລ຺ອາສີ, ອນິສ຺ສຸກີ ໂຫຕິ ອມຈ຺ຉຣີ, ອສໂຖ ໂຫຕິ ອມາຍາວີ, ອຖທ຺ໂຘ ໂຫຕິ ອນຕິມານີ, ອສາຣທ຺ໂຘ ໂຫຕິ ອປ຺ປມຕ຺ໂຕ , ປຣໂຕ ອຸປຕາປສໂຫ ໂຫຕິ ປເຣສໍ ອນຸປຕາປີ, ຍສ຺ມິຌ຺ຈ ຄາມເຂຕ຺ເຕ ປຎິວສຕິ, ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕານໍ ກຍາທໂຍ ອຸປທ຺ທວາ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ອນຸປ຺ປນ຺ນາ ນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິ, ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຈ ວູປສມນ຺ຕິ, ເຍສຸ ຈ ອປາເຍສຸ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊຕິ, ນ ຕຕ຺ຖ ປຈຸຣຊໂນ ວິຍ ທຸກ຺ເຂນ ອຘິມຕ຺ຕໍ ປີລ຺ອິຍຕິ, ກິຍ຺ໂຍໂສ ມຕ຺ຕາຍ ສໍເວຄກຍມາປຊ຺ຊຕິฯ ຕສ຺ມາ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ຍຖາຣຫໍ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ກເວ ລພ຺ກມານາ ເອເຕ ສຕ຺ຕານໍ ປີຕຸສມຕາທກ຺ຂິເຕຍ຺ຍ

ຕາຫໂຍ ຄຸຓວິເສສາ ອານິສំສາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺

ຕຖາ ອາຍຸສມ຺ປທາ ຣູປສມ຺ປທາ ກຸລສມ຺ປທາ ອິສ຺ສຣິຍສມ຺ປທາ ອາເທຍ຺ຍວຈນຕາ ມຫານຸភາວຕາຕິ ເອເຕປິ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ປາຣມີນំ ອານິສំສາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ຺ ຕຕ຺ຖ ອາຍຸສມ຺ປທາ ນາມ ຕສ຺ສំ ຕສ຺ສំ ອຸປ຺ປត຺ຕິຍំ ທີឃາຍຸກຕາ ຈິຣដ຺ឋិຕិກຕາ, ຕາຍ ຍຖາຣទ຺ធានិ ກຸສລສមាទានានិ ປຣິໂຍສາເປຕິ, ພຫុញ຺ຈ ກຸສລំ ອຸປຈិໂນຕិ຺ ຣູປສມ຺ປທາ ນາມ ອភិຣູປຕາ ທស຺សនិຍຕາ ປາ ສາທិກຕາ, ຕາຍ ຣູປប຺បមាណានំ សត຺ຕានំ ປສາທាវ៉ោ ໂທຕິ ສម຺ภាវនិໂຍ຺ ກຸລສມ຺ປທາ ນາມ ອຸឡុອາເຣສុ ກຸເລສុ ອភិនិព຺ពត຺តិ, ຕາຍ [ຊາຕិមទាទិមទសត຺តានម຺បិ (មទមត຺តានម຺បិ ຈຣິຍា຺ អដ຺ឋ຺ ປກិណ຺ណកកថា)] ອຸປស຺ងកមនិໂຍ ໂທຕិ ປយិរុបាសនិໂຍ, ເຕນ ເຕ និព຺ពិសេវនេ ករោន຺តិ຺ ອິស຺សរិយសម຺បទា ນາມ មហាវិភវតា, មហេសក຺ខតា, មហាបរិវារតា ຈ, ຕາຫិ ສຽຄហិតព຺ពេ ຈតូហិ ສຽຄហវត຺ថូហិ (ທី຺ និ຺ ៣຺៣១៣; អ຺ និ຺ ១຺៨៥៦) ສຽຄហិតុំ, និគ຺គហេតព຺ពេ ធម຺មេន និគ຺គហេតុញ຺ຈ ສមត຺ថោ ໂທຕិ຺ ອາເທຍ຺ຍວຈນຕາ ນາມ សទ຺ទហេយ຺យតា ປច຺ចយិកតា, ຕາຍ សត຺តានំ ປមាណភូតោ ໂທຕិ,

ອລຽឃនិយា ຈស຺ស ອាណា ໂທຕិ຺ ມຫານຸភាវតា ນາມ ປភាវមហន຺តតា, ຕາຍ ປរេហិ ນ ອភិភុយ຺យតិ, សយមេវ ປន ປរេ ອញ຺ញទត຺ថុ ອភិភវតិ ធម຺មេន, សមេន, យថាភូតគុណេហិ ຈ, ເອວមេតំ ອາຍຸសម຺បទាទិហិ ມហាបុរិសស຺ស ປາຣມីនំ ອានិសំ ສា, សយញ຺ຈ អប្បរិមាណស຺ស បុញ຺ញសម຺ភារស຺ស ປរិវុទ຺ធិហេតុភូតា យានត຺តយេ សត຺តានំ អវតារណស຺ស ປរិបាចនស຺ស ការណភូតាតិ ເວທິຕພ຺ພາ຺

ກີຜລນ຺ຕិ –

ສម຺មាສម຺ពុទ຺ធតា ຕាសំ, ຊញ຺ញា ຜលំ សមាសតោ;

វិត຺ថារតោ អនន຺តាប-មេយ຺យា គុណគណា មតា຺

ສມາສໂຕ ທີ ຕາວ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຊະภາໂວ ເອຕາສំ ຜລំ຺ វិត຺ថារតោ ປន ພាត຺តិសមហាបុរិសលក຺ខណ (ທី຺ និ຺ ៤຺៣៣ អាទយោ; ៣຺១៤១; ម຺ និ຺ ៤຺៣៥៦) អសីតានុព຺យញ຺ជន, ព຺យាមប຺បភាទិអនេកគុណគណសមុជ຺ជលរូបកាយសម຺បត຺តិអធិដ຺ឋានា ទសពល- (ម຺ និ຺ ៤຺១; អ຺ និ຺ ១០຺២១) ຈត຺វេសារជ຺ជ- (អ຺ និ຺ ៤຺៨) ឆអសាធារណញាណអដ຺ឋារសាវេណិកពុទ຺ធធម຺ម- (ທី຺ និ຺ អដ຺ឋ຺ ៣຺៣០៥;) ປភុតិអនន຺តាបរិមាណគុណសមុទយប຺បដិមណ຺ឌិតា ធម຺មកាយសិរិ, យាវតា ປន ពុទ຺ធគុណា យេ អនេកេហិປិ កប຺បេហិ សម຺មាសម຺ពុទ຺ធេនាປិ វាចាយ ປរិយោសាបេតុំ ន សក຺កា, ឥទមេវ ຕាសំ ຜលំ຺ វុត຺តញ຺ចេតំ ភគវតា –

"ພຸທ຺ໂທປິ ພຸທ຺ຊສ຺ສ ภເຓຍ຺ຍ ວຓ຺ຓំ,

ກប຺បម຺បិ ເຈ ອញ຺ញມភាសមាໂນ;

ຂີເຍຖ ກប຺ໂປ ຈិរទីឃមន຺តរេ,

ວណ຺ໂຓ ນ ຂີເຍຖ ຕຖາគតស຺សា"ຕិ຺ (ທី຺ និ຺ អដ຺ឋ຺ ១຺៣០៤; ៣຺១៤១; ឧទា຺ អដ຺ឋ຺ ៥៣; ចរិយា຺ អដ຺ឋ຺ និទានកថា, ປກិណ຺ណកកថា) –

ເອວເມត຺ថ ປາຣມីសុ ປកិណ຺ណកកថា ເວທິຕព຺ពា຺

ເອវំ យថាវុត຺តាយ ປដិបទាយ យថាវុត຺តវិភាគានំ ປາຣມីនំ ປូរិតភាវំ សន຺ធាយាហ "ສមតិំស ປາຣមីໂយ ປូរេត຺វា"ຕិ຺ សតិປិ មហាបរិច຺ចាគានំ ទានបារមិភាវេ បរិច຺ចាគវិសេសភាវទស຺សនត຺ថំ, វិសេសសម຺ភារតាទស຺សនត຺ថំ, សុទុក຺ករភាវទស຺សនត຺ថញ຺ច ເຕສំ វិសុំ គហណំ, ຕໂຕເຍវ ຈ ອຽគបរិច຺ចាគតោ នយនបរិច຺ចាគស຺ស, បរិគ຺គហបរិច຺ចាគភាវសាមញ຺ញេបិ ធនរជ຺ជបរិច຺ចាគតោ បុត຺តទារបរិច຺ចាគស຺ស វិសុំ គហណំ កតំ, ຕថាເຍវ ອາຈរិយធម຺មបាលត຺ថេរេន (ທី຺ និ຺ ដី຺ ១຺ក) វុត຺តំ຺ ອາຈរិយសារិបុត຺តត຺ថេរេនបិ ອຽគុត຺តរដីកាយំ, (អ຺ និ຺ ដី຺ ១຺ឯកបុគ຺គលវគ຺គស຺ស បឋមេ) កត຺ថចិ ປន

ປຸຕ຺ຕທາຣປຣິຈ຺ຈາເຄ ວິສຸໍ ກຕ຺ວາ ນຍນປຣິຈ຺ຈາຄມຎ຺ຎຕ຺ຣ ຊີວິຕປຣິຈ຺ຈາຄໍ ວາ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຣຊ຺ຊປຣິຈ຺ຈາຄມຎ຺ຎຕ຺ຣ ປຎ຺ຈ ມຫາປຣິຈ຺ຈາເຄ ວທນ຺ຕິຯ

ຄຕປຈ຺ຈາຄຕິກວຕ຺ຕສງ຺ຂາຕາຍ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໙; ມຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑໐ຯ໙; ສໍຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໓ຯ໔ຯ໓໓໖; ວິກຯ ອຏ຺ຐຯ ໔໒໓; ສຸຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໑ຯ໓໔) ປຸພ຺ພຠາຄປຏິປທາຍ ສທ຺ຘິໍ ອຠິຎ຺ຎາສມາປຕ຺ຕິນິປ຺ຜາທນໍ ປຸພ຺ພໂຍໂຄຯ ທານາທີສຸເຍວ ສາຕິສຍປຏິປຕ຺ຕິນິປ຺ຜາທນໍ ປຸພ຺ພຈຣິຍາຯ ຍາ ວາ ຈຣິຍາປິຏກສງ຺ຄຫິຕາ, ສາ ປຸພ຺ພຈຣິຍາຯ ເກຈິ ປນ "ອຠິນີຫາໂຣ ປຸພ຺ພໂຍໂຄຯ ທານາທິປຏິປຕ຺ຕິ ວາ ກາຍວິເວກວເສນ ເອກຈຣິຍາ ວາ ປຸພ຺ພຈຣິຍາ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ທານາທີນຎ຺ເຈວ ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາທີນຎ຺ຈ ສໍສາຣນິພ຺ພາເນສຸ ອາທີນວານິສໍສານຎ຺ຈ ວິຠາວນວເສນ, ສຕ຺ຕານໍ ໂພຘິຕ຺ຕເຍ ປຕິຏ຺ຐາປນປຣິປາຈນວເສນ ຈ ປວຕ຺ຕາ ກຖາ ຘມ຺ມກ຺ຂານໍຯ ຎາຕີນມຕ຺ຖສ຺ສ ຈຣິຍາ ຎາຕຕ຺ຖຈຣິຍາ, ສາປິ ກຣຸຓາຍນວເສເນວຯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ໂລກຕ຺ຖຈຣິຍາທໂຍ ສງ຺ຄຫາຕິຯ ກມ຺ມສ຺ສກຕາຎາຓວເສນ, ອນວຊ຺ຊກມ຺ມາຍຕນສິປ຺ປາຍຕນວິຊ຺ຊາຏ຺ຐານປຣິຈຍວເສນ, ຂນ຺ຘາຍຕນາທິປຣິຈຍວເສນ, ລກ຺ຂຓຕ຺ຕຍຕີຣຓວເສນ ຈ ຎາຓຈາໂຣ ພຸທ຺ຘິຈຣິຍາ, ສາ ປນຕ຺ຖໂຕ ປຎ຺ຎາປາຣມີເຍວ, ຎາຓສມ຺ຠາຣທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ປນ ວິສຸໍ ຄຫຓໍຯ ໂກຏິນ຺ຕິ ປຣິຍນ຺ຕໍ ອຸກ຺ກໍສໍຯ ຕຖາ ອຠິຫາຣມ຺ປິ ກຕ຺ວາ ອາຄໂຕຕິ ເອຕ຺ຖາປິ "ທານປາຣມີ ປູເຣຕ຺ວາ"ຕິອາທີນາ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ

ເອວໍ ປາຣມີປູຣຓວເສນ "ຕຖາ ອາຄໂຕ"ຕິ ປທສ຺ສຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ມວເສນປິ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ "ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຕິປຏ຺ຐາເນ"ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ສຕິປຏ຺ຐານາທິຄ຺ຄຫເຓນ ອາຄມນປຏິປທໍ ມຕ຺ຖກໍ ປາເປຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕິ ມຄ຺ຄຜລປກ຺ຂິການຎ຺ເຎວ ຄເຫຕພ຺ພຕ຺ຕາ, ວິປ຺ສ຺ສນາສງ຺ຄຫິຕາ ເອວ ວາ ສຕິປຏ຺ຐານາທໂຍ ທຏ຺ຐພ຺ພາ ປຸພ຺ພຠາຄປຏິປທາຍ ຄຫິຕາໂຕຯ ຠາເວຕ຺ວາຕິ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາຯ ພ຺ຣູເຫຕ຺ວາຕິ ວຑ຺ເຒຕ຺ວາຯ ເອຕ຺ຖ ຈ "ເຍນ ອຠິນີຫາເຣນາ"ຕິອາທິນາ ອາຄມນປຏິປທາຍ ອາທິໍ ທສ຺ເສຕິ, "ທານປາຣມີ ປູເຣຕ຺ວາ"ຕິອາທິນາ ມຊ຺ເຌ, "ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຕິປຏ຺ຐາເນ"ຕິອາທິນາ ປຣິໂຍສານໍຯ ຕສ຺ມາ "ອາຄໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອາຄມນສ຺ສ ກາຣຓຠູຕປຏິປທາວິເສສທສ຺ສນໍເຍວ ຕິຓ຺ຓໍ ນຍານໍ ວິເສໂສຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ອິທານິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຖໂຍຊນຕ຺ຕເຍນ ສີຫ຺ສໍ ປຐມກາຣຓເມວ ຄາຖາພນ຺ຘວເສນ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຍເຖວາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອິຘໂລກມ຺ຫິ ວິປ຺ສ຺ສິອາທໂຍ ມຸນໂຍ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຠາວໍ ຍຖາວຸຕ຺ເຕນ ກາຣຓຕ຺ຕເຍນ ອາຄຕາ ຍເຖວ, ຕຖາ ປຎ຺ຈຫິ ຈກ຺ຂູຫິ ຈກ຺ຂຸມາ ອຍໍ ສກ຺ຍມຸນີປິ ເຍນ ກາຣເຓນ ອາຄໂຕ, ເຕເນສ ຕຖາຄໂຕ ນາມ ວຸຈ຺ຈຕີຕິ ໂຍຊນາຯ

ສມ຺ປຕິຊາໂຕຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ມຸຫຸຕ຺ຕຊາໂຕ, ນ ປນ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕມຕ຺ໂຕ ມາຕຸກຸຈ຺ຉິໂຕ ນິກ຺ຂນ຺ຕມຕ຺ຕຎ຺ຫິ ມຫາສຕ຺ຕໍ ປຐມໍ ພ຺ຣຫ຺ມາໂນ ສຸວຓ຺ຓຊາເລນ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫີສຸ, ເຕສໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ມຫາຣາຊາໂນ ອຊິນປ຺ປເວຓິຍາ, ເຕສໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມນຸສ຺ສາ ທຸກູລຈຸມ຺ພເກນ ປຏິຄ຺ຄຓ຺ຫີສຸ, "ມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປຖວິຍໍ ປຕິຏ຺ຐິໂຕ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໓໑) ວກ຺ຂຕິຯ "ກຖ຺ຈາ"ຕິອາທິ ວິຕ຺ຖາຣທສ຺ສນໍຯ ຍຖາຫ ພຄວາ ມຫາປທານເທສນາຍໍຯ ເສຕມ຺ຫິ ຉຕ຺ເຕຕິ ທິພ຺ພເສຕຉຕ຺ເຕຯ ອນຸຫີຣມາເນຕິ ຘາຣິຍມາເນຯ "ອນຸຘາຣິຍມາເນ"ຕິປິ ອິທານິ ປາໂຐຯ "ເອຕ຺ຖ ຈ ຉຕ຺ຕຄ຺ຄຫເຓເນວ ຂຄ຺ຄາທີນິ ປຎ຺ຈ ກກຸຘຠຓ຺ຑານິປິ ຄຫິຕາເນວາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ຂຄ຺ຄຕາລວຓ຺ຏໂມຣຫຕ຺ຖກວາລພີຊນິອຸຓ຺ຫີສປຏ຺ຏາປິ ຫິ ຉຕ຺ເຕນ ສຫ ຕທາ ອຸປຏ຺ຐິຕາ ອເຫສຸໍຯ ຉຕ຺ຕາທີນິເຍວ ຈ ຕທາ ປຎ຺ຎາຍີສຸ, ນ ຉຕ຺ຕາທິຄາຫກາ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໗) ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນາປິ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣນິກາຍໍ (ອຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯເອກປຸຄ຺ຄລວຄ຺ຄສ຺ສ ປຐເມ) ເອວໍ ສຕີ ຕາລວຓ຺ຏາທີນມ຺ປິ ກກຸຘຠຓ຺ຑສມ຺ຎາຯ ອປິຈ ຂຄ຺ຄາທີນິ ກກຸຘຠຓ຺ຑານິ, ຕທຎ຺ຎານິປິ ຕາລວຓ຺ຏາທີນິ ຕທາ ອຸປຏ຺ຐິຕານີຕິ ອຘິປ຺ປາເຍນ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ສພ຺ພາ ຈ ທິສາຕິ ທສ ທິສາຯ ອນຸວິໂລເກຕີຕິ ປຸຎ຺ຎານຸຠາເວນ ໂລກວິວຣຓປາຏິຫາຣິເຍ ຊາເຕ ປຎ຺ຎາຍມານໍ ທສສຫສ຺ສິ ໂລກຘາຕຸໍ ມໍສຈກ຺ຂຸນາວ ໂອໂລເກຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ນຍິທໍ ສພ຺ພທິສານຸວິໂລກນໍ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາຣຸຕ຺ຕຣກາລໍ, ປຐມເມວານຸວິໂລກນໂຕຯ ມຫາສຕ຺ໂຕ ຫິ ມນຸສ຺ສານໍ ຫຕ຺ຖໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕ຺ວາ ປຸຣຕ຺ຖິມໍ ທິສໍ ໂອໂລເກສິຯ ຕຕ຺ຖ ເທວມນຸສ຺ສາ ຄນ຺ຘມາລາທີຫິ ປູຊຍມານາ "ມຫາປຸຣິສ ອິຘ ຕຸມ຺ເຫຫິ ສທິໂສປິ ນຕ຺ຖິ, ກຸໂຕ ຕຍາ ອຸຕ຺ຕຣິຕໂຣ"ຕິ ອາຫໍສຸຯ ເອວໍ ຈຕສ຺ໂສ ທິສາ ຈຕສ຺ໂສ ອນຸທິສາ ເຫຏ຺ຐາ ອຸປຣີຕິ ສພ຺ພາ ທິສາອນຸວິໂລເກຕ຺ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອຕ຺ຕນາ ສທິສມທິສ຺ວາ "ອຍໍ ອຸຕ຺ຕຣາ ທິສາ"ຕິ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາເຣນ ອຄມາສີຕິ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໗) ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ (ອຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯເອກປຸຄ຺ຄລວຄ຺ຄສ຺ສ ປຐເມ) ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາປທານສຸຕ຺ຕຏ຺ຐກຖາຍມ຺ປິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໒ຯ໓໑) ເອວເມວ ວຓ຺ຓິຕໍຯ ຕສ຺ມາ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາຣໂຕ ປຐມໍ ສພ຺ພທິສານຸວິໂລກນໍ ກຕ຺ວາ ສຕ຺ຕປທວີຕິຫາເຣນ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຕທຸປຣິ ອາສຠິໍ ວາຈໍ ຠາສຕີຕິ

ທພຸຖພຸພໍ. ອິສ, ປນ ອລຸໝາສຸ ຈ ອພຸຖກຖາສຸ ສເພທິ ປາເທທີ ປຕິພຸຖໜນໂຕ ປພຸຖາຍ ຍາວ ອາສກິວາຈາກາສນໍ ຕາວ ຍຖາກຸ ກມໍ ເອວ ປຸພຸພນິມິຕຸຕກາວໍ ວິກາເວນຸໂຕ "ສຕຸຕມປຫູປຣີ ຖຕຸວາ ສພຸພທິສານຸວິໂລກນໍ ສພຸພລຸລຸຕານາວຣຕາໝາຕປຜິ ລາກສຸສາ"ຕິອາທິມີ ວທຕິ, ເອວມຸປີ ຍຖາ ນ ວິຣຸຊຸຊຕິ, ຕຖາ ເອວ ອຕຸໂຖ ຄເທຕພຸໂພ. "ສຕຸຕມປຫູປຣີ ຖຕຸວາ"ຕິ ຈ ປາໂຖ ປຈຸຊາ ປມາທເລຂວເສນ ເອທິເສນ ວຈນກຸກເມນ ມຫາປທານພຸຖກຖາຍມທິສຸສມານຕຸຕາຕິ. ອາສກິນຸຕິ ອຸຕຸຕມໍ, ອກມຸປ ນິກໍ ວາ, ນິພຸກຍນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ອຸສກສຸສ ອິທນຸຕິ ທີ ອາສກໍ, ສູຣກາໂວ, ເຕນ ຍຸຕຸຕຕຸຕາ ປນາຍໍ ວາຈາ "ອາສກິ"ຕິ ວຸຈຸຈຕີ. ອຄຸໂຄຕິ ສພຸພປຖໂມ. ເຊພຸໂຖ, ເສພຸໂຖຕິ ຈ ຕສຸເສວ ເວວຈນໍ. ສທຸທຕຸຖມຕຸຕໂຕ ປນ ອຄຸໂຄຕິ ຄຸເຕທີ ສພຸພປຮາໂນ. ເຊພຸໂຖຕິ ຄຸຕາວເສເນວ ສພຸເພສໍ ວຸທຸຮຕໂມ, ຄຸເຕທີ ມຫລຸລກຕໂມຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂທຕິ. ເສພຸໂຖຕິ ຄຸຕາວເສເນວ ສພຸເພສໍ ປສພຸຖຕໂມ. ໂລກສຸສາຕິ ວິກຕຸຕາວຂີກູເຕ ນິສຸສກຸກຕຸເຖ ສາມິວຈນໍ. ອຍມນຸຕິມາ ຊາຕິ, ນຕຸຖິ ທານິ ປຸນພຸກໂວຕິ ອິມສຸມິ ອຕຸຕກາເວ ປຕຸຕພຸພໍ ອຣທຕຸຕໍ ພຸຍາກາສີ ຕພຸພເສເນວ ປຸນພຸກວາກາວໂຕ.

ອິທານິ ຕຖາຄມນໍ ສມຸກາເວນຸໂຕ "ຕລຸຈສຸສາ"ຕິອາທິມາຫ. ປຸພຸພນິມິຕຸຕກາເວນ ຕຖໍ ອວິຕຖນຸຕິ ສມຸພນຸໂຮ. ວິເສສາຂິຄ ມານນຸຕິ ຄຸຕວິເສສາຂິຄມານໍ. ຕເທວຕຸຖໍ ວິຕຸຖາຣໂຕ ທສຸເສຕິ "ຍລຸທີ"ຕິອາທິນາ . ຕຕຸຖ ຍນຸຕິ ກີຣິຍາປຣາມສນໍ, ເຕນ "ປຕິພຸຖທີ"ຕິ ເອຕຸຖ ປກຕິຍຕຸຖໍປຕິພຸຖານກີຣິຍໍ ປຣາມສຕິ. ອິທມສຸສາຕິ ອິທໍ ປຕິພຸຖໜນໍ ອສຸສ ກຄວໂຕ. ປຜິລາກສທຸເທ ສາມິນິທຸເທໂສ ເຈສ, ກຕຸຕຸນິທຸເທໂສ ວາ. ປຸພຸພນິມິຕຸຕນຸຕິ ຕປຸປຜິລາກສງຂາຕສຸສ ອາຍຕີ ອຸປຸປຊຸຊມານກສຸສ ທີຕສຸສ ປຖ ມໍ ປວຕຸຕໍ ສລຸຊານນກາຣຕໍ. ກຄວໂຕ ທີ ອຈຸຂຣິຍພຸກຸຕຄຸຕວິເສສາຂິຄມເນ ປລຸຈ ມຫາສຸປິນາທໂຍ ວິຍ ເອຕານີ ສລຸຊານ ນນິມິຕຸຕານີ ປາຕຸກວນຸຕິ, ຍຖາ ຕໍ ໂລເກ ປຸລຸລວນຸຕານໍ ປຸລຸລຜລວິເສສາຂິຄມເນເຕິ.

ສພຸພໂລກຸຕຸຕຣກາວສຸສາຕິ ສພຸພໂລການມຸຕຸຕມກາວສຸສ, ສພຸພໂລກາຕິກຸກມນກາວສຸສ ວາ. ສຕຸຕ ປທານີ ສຕຸຕປທໍ, ຕສຸສ ວີຕິຫາໂຣ ວິເສເສນ ອຕິຫຣຕໍ ສຕຸຕປທວີຕິຫາໂຣ, ສຕຸຕປທນິກຸເຂໂປຕິ ອຕຸໂຖ. ໂສ ປນ ສມຄມເນ ທຸວິນຸນໍ ປທານ ມນຸຕເຣ ມຸພຸຖິຣຕນມຕຸຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ.

"ອເນກສາຂລຸຈ ສຫສຸສມຕຸທລໍ,

ຂຕຸຕໍ ມຣູ ຂາຣຍຸມນຸຕລິກຸເຂ;

ສຸວຕຸຕທຕຸທາ ວີຕິປຕນຸຕິ ຈາມຣາ,

ນ ທິສຸສເຣ ຈາມຣຂຕຸຕຄາຫກາ"ຕິ. (ສຸ. ນິ. ໒໙໙); –

ສຸຕຸຕນິປາເຕ ນາລຸອກສຸຕເຕ ອາຍສຸມຕາ ອານນຸທຕຸເຖເຣນ ວຸຕຸຕໍ ນິທານຄາຖາປທໍ ສນຸຮາຍ "ສຸວຕຸຕທຕຸທາ ວີຕິປຕນຸຕິ ຈາມຣາຕິ ເອຕຸຖາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ເອຕຸຖາຕິ ທີ ເອຕສຸມີ ຄາຖາປເທຕິ ອຕຸໂຖ. ມຫາປທານສຸຕເຕ ອນາຄຕຸຕາ ປນ ຈາມຣຸກຸເຂປສຸສ ຕຖາ ວຈນໍ ທພຸຖພຸພໍ. ຕຕຸຖ ອາຄຕານຸສາເຣນ ທີ ອິສ ປຸພຸພນິມິຕຸຕກາວໍ ວທຕີ, ຈມໂຣ ນາມ ມິຄວິເສໂສ. ຍສຸສ ວາເລນ ຮາຊກກຸຂກູຕໍ ວາລພີຊນີ ກໂຣນຸຕິ, ຕສຸສ ອພນຸຕິ ຈາມຣີ. ຕສຸສາ ອຸກຸເຂໂປ ຕຖາ, ວຸຕຸໂຕ ໂສຕິ ວຸຕຸຕຈາມຣຸກຸເຂ ໂປ. ອຣທຕຸຕວິມຸຕຸຕິວຣວິມລເສຕຈຸຂຕຸຕປຜິລາກສຸສາຕິ ອຣທຕຸຕຜລສມາປຕຸຕິສງຂາຕວຣວິມລເສຕຈຸຂຕຸຕປຜິລາກສຸສ. ສຕຸຕມປຫູປຣີຕິ ເອຕຸຖ ປທ-ສທຸໂທ ປທວລຸອລຸຊນວາຈໂກ, ຕສຸມາ ສຕຸຕມສຸສ ປທວລຸອລຸຊນສຸສ ອຸປຣີຕິ ອຕຸໂຖ. ສພຸພລຸລຸຕລຸໝາຕເມວ ສພຸພຕຸຖ ອປຸປຜິທຕຈາຣຕາຍ ອນາວຣຕນຸຕິ ອາທ "ສພຸພລຸລຸຕານາວຣຕາໝາຕປຜິລາກສຸສາ"ຕິ. ຕຖາ ອຍໍ ກຄວາ…ເປ… ປຸພຸພນິມິຕຸຕກາວນາຕິ ເອຕຸຖ "ຍລຸທີ"ຕິອາທີ ອຂີກາຣຕຸຕາ, ຄມຸຍມານຕຸຕາ ຈ ນ ວຸຕຸຕໍ, ເອເຕນ ຈ ອກິຊາຕີຍໍ ຂມຸມຕາວເສນ ອຸປຸປຊຸຊນກວິເສສາ ສພຸພໂພຂິສຕຸຕານໍ ສາຂາຣຕາຕິ ທສຸເສຕິ. ປາຣມິຕານິສຸສນຸທາ ທີ ເຕ.

ໂປຣາຕາຕິ ອພຸຖກຖາຈຣິຍາ. ຄວມຸປຕິ ອຸສໂກ ສເພທິ ປາເທທີ ວສູນໍ ຣຕນານໍ ຂາຣຕໂຕ ວສຸນຸທຣສງຂາຕໍ ກູມິ ຟຸສີ ຍຖາ, ຕຖາ ມນຸສຸສານໍ ທຕຸຖໂຕ ມຸຈຸຈິຕຸວາ ມຸທຸຕຸຕຊາໂຕ ໂສ ໂຄຕໂມ ສເພທິ ປາເທທີ ວສຸນຸຂຣໍ ຟຸສີຕິ ອຕຸໂຖ. ວິກຸກມີຕິ ອຄມາ ສີ. ສຕຸຕ ປທານີຕິ ສຕຸຕປທວລຸອລຸຊນພຸຖານານີ. ອຈຸຈນຸຕສໍໂຍເຄ ເຈຕໍ ອຸປໂຍຄວຈນໍ, ສຕຸຕປທວາເຣທີຕິ ວາ ກຣຕຸໂຖ ອຸຕຸຕຣປທໂລປວເສນ ທພຸຖພຸໂພ. ມຣູຕິ ເທວາ ຍຖາມຣິຍາທໍ ມຣຕາສກາວໂຕ. ສມາຕິ ວິໂລກນສມຕາຍ ສມາ ສທິສີໂຍ. ມ

ຫາປຸຣິໂສ ຫິ ຍຖາ ເອກໍ ທິສໍ ວິໂລເກສິ, ເອວໍ ເສສທິສາປິ, ນ ກຕ຺ຖຈິ ວິໂລກເນ ວິນິພນ຺ໂຘ ຕສ຺ສ ອໂຫສິ, ສມາຕິ ວາ ວິໂລເກຕຸ໌ ຍຸຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. ນ ຫິ ຕທາ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ວິຣູປ໌ພີກຈ຺ຆວິສມຣູປານິ ວິໂລເກຕຸມຍຸຕ຺ຕານິ ທິສາສຸ ອຸປ໌ຝຄ຺ຫນ຺ຕິ ,
ວິສຸສຝຄມຝ຺ຊວິຝ຺ເລຍ຺ຍາທິວເສນ ອຝຽຄຸເປຕໍ ຄິຣໍ ອພ຺ກຸທີຣຍິ ປ໌ພ຺ພຕມຸທ຺ຆນິຝ຺ຄິໂຕ ສີໂຫ ຍຖາ ອກິນທີຕິ ອຕ຺ໂຖ຺.

ເອວໍ ກາຍຄມນຕ຺ເຖນ ຄຕສທ຺ເທນ ຕຖາຄຕສທ຺ທໍ ນິທ຺ທີສິຕ຺ວາ ອິທານິ ຌາຕຄມນຕ຺ເຖນ ນິທ຺ທີສິຕຸ໌ "ອຖ ວາ"ຕິອາທີ ມາຫ. ຕຕ຺ຖ "ຍຖາ ວິປ໌ສ຺ສີ ກຄວາ"ຕິອາທີສຸປີ "ເນກ຺ຂມ຺ເມນ ກາມຈ຺ຆນ຺ທໍ ປ໌ຫາຍາ"ຕິອາທີນາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ເນກ຺ຂມ຺ເມນາຕິ ອໂລກປ໌ຌາເນນ ກຸສລຈິຕ຺ຕຸປ໌ປາເທນ. ກຸສລາ ຫິ ຌມ຺ມາ ອິຌ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ ເຕສໍ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ກາມຈ຺ຆນ຺ທປ໌ຝິປ໌ກ຺ຂຕ຺ຕາ, ນ ປ໌ພ຺ພຊ຺ຊາທໂຍ ເອວ. "ປ໌ຄມຊ຺ຊາເນນາ"ຕິປີ ວທນ຺ຕິ ເກຈິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ປ໌ຄມຊ຺ຊານສ຺ສ ປຸ໌ພ຺ພກາຄປ໌ຝິປ໌ທາຍ ເອວ ອິຌ ອິຈ຺ຆິຕຕ຺ຕາ. ປ໌ຫາຍາຕິ ປ໌ຊຫິຕ຺ວາ. ຄໂຕຕິ ອຸຕ຺ຕຣິວິເສສໍ ຌາຕຄມເນນ ປ໌ຝິປ໌ນ຺ໂນ. ປ໌ຫາຍາຕິ ວາ ປ໌ຫານເຫຕຸ, ປ໌ຫາເນ ວາ ສຕີ. ເຫຕຸລກ຺ຂຕຕ຺ເຖສຸ ຫິ ອຍໍ ຕ຺ວາ-ສທ຺ໂທ "ສກ຺ໂກ ຫຸຕ຺ວາ ນິພ຺ພຕ຺ຕີ"ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນີ. ອຝຄ. ໔.໓໔໘) ວິຍ. ກາມຈ຺ຆນ຺ທາທິປ໌ປ໌ຫານເຫຕຸກລ຺ຈ "ຄໂຕ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕໍ ອວໂພຌສງຂາຕໍ, ປ໌ຝິປ໌ຕ຺ຕິສງຂາຕໍ ວາ ຄມນໍ ກາມຈ຺ຆນ຺ທາທິປ໌ປ໌ຫາເນນ ຈ ຕໍ ລກ຺ຂິຍຕິ, ເອສ ນໂຍ "ປ໌ທາເລຕ຺ວາ"ຕິອາທີສຸປີ. ອພ຺ຍາປາເທນາຕິ ເມຕ຺ຕາຍ. ອາໂລກສຝ຺ຌາຍາຕິ ວິກູຕໍ ກຕ຺ວາ ມນສິກາເຣນ ອຸປ໌ຝຄິຕາໂລກສຝ຺ຊານເນນ. ອວິກ຺ເຂເປນາຕິ ສມາຌິນາ. ຌມ຺ມວວຕ຺ຖາເນນາຕິ ກຸສລາທິຌມ຺ມານໍ ຍາຖາວນິຈ຺ຆເຍນ, ສປ໌ປ໌ຈ຺ຈຍນາມຣູປ໌ວວຕ຺ຖາເນນາຕິປີ ວທນ຺ຕິ.

ເອວໍ ກາມຈ຺ຆນ຺ທາທິນີວຣຕປ໌ປ໌ຫາເນນ "ອກິຊ຺ຊໍ ໂລເກ ປ໌ຫາຍາ"ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕາຍ ປ໌ຄມຊ຺ຊານສ຺ສ ປຸ໌ພ຺ພກາຄປ໌ຝິປ໌ທາຍ ກຄວໂຕ ຌາຕຄມນວິສິຝ຺ຄໍ ຕຖາຄຕກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ສຫ ອຸປາເຍນ ອຝ຺ຄຫິ ສມາປ໌ຕ຺ຕີຫິ, ອຝ຺ຄາຣສຫິ ຈ ມຫາວິປ໌ສ຺ສນາຫິ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸ໌ "ຌາເຕນາ"ຕິອາທີມາຫ. ນາມຣູປ໌ປ໌ຣິຄ຺ຄຫກງຂາວິຕຣຕານຝ຺ຫິ ວິນິພນ຺ຌກູຕສ຺ສ ໂມຫສ຺ສ ທູຣີກຣເຕນ ຌາຕປ໌ຣິຝ຺ຌາຍໍ ຄິຕສ຺ສ ອນິຈ຺ຈສຝ຺ຌາທໂຍ ສິຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອວິຊ຺ຊາປ໌ທາລນໍ ວິປ໌ສ຺ສນາຍ ອຸປາໂຍ. ຕຖາ ຊານສມາປ໌ຕ຺ຕີສຸ ອກິຣຕິນິມິຕ຺ເຕນ ປາໂມຊ຺ເຊນ, ຕຕ຺ຖ ອນກິຣຕິຍາ ວິໂນທິຕາຍ ຊານາທີນໍ ສມຌິຄໂມຕິ ສມາປ໌ຕ຺ຕິຍາ ອຣຕິວິໂນທນໍ ອຸປາໂຍ. ສມາປ໌ຕ຺ຕິວິປ໌ສ຺ສນານຸກ຺ກເມນ ປນ ອຸປ໌ຣີ ວກ຺ຂມານນເຍນ ນິທ຺ທີສິຕພ຺ເພປີ ນີວຣຕສກາວາຍ ອວິຊ຺ຊາຍ ເຫຝຄາ ກາມຈ຺ຆນ຺ທາທິວເສນ ທສ຺ສິຕນີວຣເຕສຸປີ ສງຄຫທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ອຸປ໌ປ໌ຝິປາຝິນິທ຺ເທໂສ ທຝ຺ຄພ຺ໂພ.

ສມາປ໌ຕ຺ຕິວິຫາຣປ໌ເວສນິພນ຺ຌເນນ ນີວຣຕານິ ກວາຝສທິສານີຕິ ອາຫ "ນີວຣຕກວາຝໍ ອຸຄ຺ຆາເຝຕ຺ວາ"ຕີ. "ຣຕ຺ຕີ ອນຸວິຕກ຺ເກຕ຺ວາ ອນຸວິຈາເຣຕ຺ວາ ທິວາ ກມ຺ມນ຺ເຕ ປ໌ໂຍເຊຕີ"ຕິ ມຊ຺ຊິມາຄມວເຣ ມູລປ໌ຕ຺ຕາສເກ ວມ຺ມິກສຸຕ຺ເຕ (ມ. ນີ. ໑.໒໔໙) ວຸຕ຺ຕຝຄາເນ ວິຍ ວິຕກ຺ກວິຈາຣາ ວູປ໌ສມາ [ຊູມາຍນາ (ທີ. ນີ. ຝີ. ໑.ກ)] ອຌິປ໌ເປຕາຕິ ສນ຺ຌາຍ "ວິຕກ຺ກວິຈາຣຊູມໍ ວູປ໌ສເມຕ຺ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ວິຕກ຺ກວິຈາຣສງຂາຕໍ ຊູມໍ ວູປ໌ສເມຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺. "ວິຕກ຺ກວິຈາຣ"ມິຈ຺ເຈວ ອຌຸນາ ປາໂຄ, ໂສ ນ ໂປ໌ຣາໂຕ ອາຈຣິຍຌມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ, ອາຈຣິຍສາຣິປຸ໌ຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕປາຄສ຺ເສວ ອຸທ຺ຌຕຕ຺ຕາ. ວິຣາເຊຕ຺ວາຕິ ຊິຄຸຈ຺ຆິຕ຺ວາ, ສມຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ວາ. ຕທຸກຍຕ຺ໂຖ ເຫສ "ປີຕິຍາ ຈ ວິຣາຄາ"ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນີ. ໑.ກ; ມ. ນີ. ໓.໑໘໔; ປາຣາ. ໑໑; ວິກ. ໖໔໘) ວິຍ. ກາມໍ ປ໌ຄມຊ຺ຊານູປ໌ຈາເຣ ເອວ ທຸກ຺ຂໍ, ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານູປ໌ຈາເຣ ເອວ ຈ ສຸຂໍ ປ໌ຫີຍຕິ, ອຕິສຍປ໌ປ໌ຫານໍ ປນ ສນ຺ຌາຍາຫ "ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊາເນນ ສຸຂທຸກ຺ຂໍ ປ໌ຫາຍາ"ຕີ.

ຣູປ໌ສຝ຺ຌາຕິ ສຝ຺ຌາສີເສນ ຣູປາວຈຣຊ຺ຊານານິ ເຈວ ຕທາຣມ຺ມຕານິ ຈ ວຸຕ຺ຕານິ. ຣູປາວຈຣຊ຺ຊານມ຺ປີ ຫິ "ຣູປ໌"ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຸຕ຺ຕຣປ໌ທໂລເປນ "ຣູປີ ຣູປານິ ປ໌ສ຺ສຕີ"ຕິອາທີສຸ (ຌ. ສ. ໒໔໘) ຕສ຺ສ ອາຣມ຺ມຕມ຺ປີ ກສິຕຣູປໍ ປຸ໌ຣິມປ໌ທໂລເປນ "ພ ຫິທ຺ຌາ ຣູປານິ ປ໌ສ຺ສຕີ ສຸວຕ຺ຕາທຸພ຺ພຕ຺ຕານີ"ຕິອາທີສຸ (ຌ. ສ. ໒໔໓ ອາທໂຍ) ຕສ຺ມາ ອິຌ ຣູເປ ຣູປ໌ຊ຺ຊາເນ ຕໍສຫຄຕາ ສຝ຺ຌາ ຣູປ໌ສຝ຺ຌາຕິ ເອວໍ ສຝ຺ຌາສີເສນ ຣູປາວຈຣຊ຺ຊານານິ ວຸຕ຺ຕານິ, ຣູປໍ ສຝ຺ຌາ ອສ຺ສາຕິ ຣູປ໌ສຝ຺ຌໍ, ຣູປ໌ສຝ຺ຌາສມນ຺ນາຄຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ. ເອວໍ ປ໌ຖວີກສິຕາທິເກທສ຺ສ ຕທາຣມ຺ມຕສ຺ສ ເຈຕໍ ອຌິວຈນນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ປ໌ຝິພສຝ຺ຌາຕິ ຈກ຺ຂາທີນໍ ວຕ຺ຖູນໍ, ຣູປາທີນໍ ອາຣມ຺ມຕານຝ຺ຈ ປ໌ຝິພາເຕນ ປ໌ຝິຫນເນນ ວິສຍິວິສຍສໂມຌາເນນ ສມຸປ໌ປ໌ນ຺ນາ ທ຺ວິປ໌ຝ຺ຈວິຝ຺ຌາຕສຫຄຕາ ສຝ຺ຌາ. ນານຕ຺ຕສຝ຺ຌາຕິ ອຝ຺ຄ ກາມາວຈຣກຸສລສຝ຺ຌາ, ທ຺ວາທສ ອກຸສລສຝ຺ຌາ, ເອກາທສ ກາມາວຈຣກຸສລວິປາກສຝ຺ຌາ, ທ຺ເວ ອກຸສລວິປາກສຝ຺ຌາ, ເອກາທສ ກາມາວຈຣກິຣິຍສຝ຺ຌາຕິ ເອຕາສໍ ຈຕຸຈຕ຺ຕາລີສສຝ຺ຌານເມຕໍ ອຌິວຈນໍ. ເອຕາ ຫິ ຍສ຺ມາ ຣູປ໌ສທ຺ທາທິເກເທ ນານຕ຺ເຕ ນານາສກາເວ ໂຄຈເຣ ປ໌ວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຍສ຺ມາ ຈ ນານຕ຺ຕາ ນານາສກາວາ ອຝ຺ຌມຝ຺ຌໍ ອສທິສາ, ຕສ຺ມາ "ນານຕ຺ຕສຝ຺ຌາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕີ.

ອນິຈ຺ຈສ຺ສ , ອນິຈ຺ຈນ຺ຕິ ວາ ອນຸປ຺ສ຺ສນາ ອນິຈ຺ຈານຸປ຺ສ຺ສນາ, ເຕຠູມກຘມ຺ມານໍ ອນິຈ຺ຈຕໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕາຍ ວິປ຺ສ຺ສນາເຍຕໍ ນາມໍຯ ນິຈ຺ຈສຎ຺ຎນ຺ຕິ ສງ຺ຂຕຘມ຺ເມ "ນິຈ຺ຈາ ສສ຺ສຕາ"ຕິ ປວຕ຺ຕມິຈ຺ຉາສຎ຺ຎໍ, ສຎ຺ຎາສີເສນ ເຈຕ຺ຖ ທິຏ຺ຐິຈິຕ຺ຕານມ຺ປິ ຄຫຓໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ເອສ ນໂຍ ອິໂຕ ປເຣສຸປິຯ ນິພ຺ພິທານຸປ຺ສ຺ສນາຍາຕິ ສງ຺ຂາເຣສຸ ນິພ຺ພິນ຺ທນາກາເຣນ ປວຕ຺ຕາຍ ອນຸປ຺ສ຺ສນາຍຯ ນນ຺ທິນ຺ຕິ ສປ຺ປີຕິກຕຓ຺ຫໍຯ ວິຣາຄານຸປ຺ສ຺ສນາຍາຕິ ສງ຺ຂາເຣສຸ ວິຣຊ຺ຊນາກາເຣນ ປວຕ຺ຕາຍ ອນຸປ຺ສ຺ສນາຍຯ ນິໂຣຘານຸປ຺ສ຺ສນາຍາຕິ ສງ຺ຂາຣານໍ ນິໂຣຘສ຺ສ ອນຸປ຺ສ຺ສນາຍ, "ເຕ ສງ຺ຂາຣາ ນິຣຸຌ຺ຌນ຺ຕິເຍວ, ອາຍຕິໍ ສມຸທຍວເສນ ນ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີ"ຕິ ເອວໍ ວາ ອນຸປ຺ສ຺ສນາ ນິໂຣຘານຸປ຺ສ຺ສນາຯ ເຕເນວາຫ "ນິໂຣຘານຸປ຺ສ຺ສນາຍ ນິໂຣເຘຕິ, ໂນ ສມຸເທຕີ"ຕິຯ ມຸຈ຺ຈິຕຸກມ຺ຍຕາ ຫິ ອຍໍ ພລປ຺ປຕ຺ຕາຕິຯ ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊນາກາເຣນ ປວຕ຺ຕາ ອນຸປ຺ສ຺ສນາ ປຏິນິສ຺ສຄ຺ຄານຸປ຺ສ຺ສນາຯ ປຏິສງ຺ຂາສນ຺ຕິຏ຺ຐນາ ຫິ ອຍໍຯ ອາທານນ຺ຕິ ນິຈ຺ຈາທິວເສນ ຄຫຓໍຯ ສນ຺ຕຕິສມູຫກິຈ຺ຈາຣມ຺ມຓານໍ ວເສນ ເອກຕ຺ຕຄຫຓໍ ຆນສຎ຺ຎາຯອາຍູຫນໍ ອຠິສງ຺ຂຣຓໍຯ ອວຕ຺ຖາວິເສສາປຕ຺ຕິ ວິປຣິຓາໂມຯຘຸວສຎ຺ຎນ຺ຕິ ຖິຣຠາວຄຫຓສຎ຺ຎໍຯ ນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ສມູຫາທິຆນວເສນ ສກິຈ຺ຈປຣິຈ຺ເຉທຕາຍ ສງ຺ຂາຣານໍ ສວິຄ຺ຄຫຕໍຯ ປຓິທິນ຺ຕິ ຣາຄາທິປຓິທິໍຯ ສາ ປນຕ຺ຖໂຕ ຕຓ຺ຫາວເສນ ສງ຺ຂາເຣສຸ ນິນ຺ນຕາຯ

ອຠິນິເວສນ຺ຕິ ອຕ຺ຕານຸທິຏ຺ຐິໍຯ ອນິຈ຺ຈາທິວເສນ ສພ຺ພຘມ຺ມຕີຣຓໍ ອຘິປຎ຺ຎາຘມ຺ມວິປ຺ສ຺ສນາຯ ສາຣາທານາຠິນິເວສນ຺ຕິ ອສາເຣ ສາຣຄຫຓວິປ຺ລ຺ລາສໍຯ ອິສ຺ສຣກຸຕ຺ຕາທິວເສນ ໂລໂກ ສມຸປ຺ປນ຺ໂນຕິ ອຠິນິເວໂສ ສມ຺ໂມຫາຠິນິເວໂສ ນາມຯ ເກຈິ ປນ "ອໂຫສິໍ ນຸ ໂຂ ອຫມຕີຕມທ຺ຘານ'ນ຺ຕິອາທິນາ ປວຕ຺ຕສໍສຍາປຕ຺ຕິໍ ສມ຺ໂມຫາຠິນິເວໂສ"ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ສງ຺ຂາເຣສຸ ເລຓຕາຓຠາວຄຫຓໍ ອາລຍາຠິນິເວໂສຯ "ອາລຍຣຕາ ອາລຍສມ຺ມຸທິຕາ"ຕິ (ທີ. ນິ. ໒.໖໔; ມ. ນິ. ໑.໒໘໑; ໒.໓໓໗; ມຫາວ. ໗, ໘) ວຈນໂຕ ອາລໂຍ ວຸຈ຺ຈຕິ ຕຓ຺ຫາ, ສາເຍວ ຈກ຺ຂາທີສຸ, ຣູປາທີສຸ ຈ ອຠິນິເວສວເສນ ປວຕ຺ຕິຍາ ອາລຍາຠິນິເວໂສຕິ ເກຈິຯ "ເອວໍວິຘາ ສງ຺ຂາຣາ ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊິຍນ຺ຕີ"ຕິ ປວຕ຺ຕໍ ຎາຓໍ ປຏິສງ຺ຂານຸປ຺ສ຺ສນາຯ ວຏ຺ຏໂຕ ວິຄຕ຺ຕາ ວິວຏ຺ຏໍ, ນິພ຺ພານໍ, ຕຕ຺ຖ ອາຣມ຺ມຓກຣຓສງ຺ຂາເຕນ ອນຸປ຺ສ຺ສເນນ ປວຕ຺ຕິຍາ ວິວຏ຺ຏານຸປ຺ສ຺ສນາ, ໂຄຕ຺ຣຠູຯ ສໍໂຍຄາຠິນິເວສນ຺ຕິ ສໍຍຸຊ຺ຊນວເສນ ສງ຺ຂາເຣສຸ ອຠິນິວິສນໍຯ ທິຏ຺ເຐກຏ຺ເຐຕິ ທິຏ຺ຐິຍາ ສຫຊາເຕກຏ຺ເຐ, ປຫາເນກຏ຺ເຐ ຈຯ ໂອຬາຣິເກຕິ ອຸປຣິມຄ຺ຄວຌ຺ເຌ ກິເລເສ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຎ຺ຎຖາ ທສ຺ສນປຫາຕພ຺ພາ ຈ ທຸຕິຍມຄ຺ຄວຌ຺ເຌຫິປິ ໂອຬາຣິກາຕິ ເຕສມ຺ປິ ຕພ຺ພຈນິຍຕາ ສິຍາຯ ອຕ຺ຕສຫຄເຕຕິ ອຕ຺ຕຠູເຕຯ ຕພ຺ຠາວວຕ຺ຕິໂກ ຫິ ເອຕ຺ຖ ສຫຄຕສທ຺ໂທຯ ອິທໍ ປນ ເຫຏ຺ຐິມມຄ຺ຄວຌ຺ເຌ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ສພ຺ພກິເລເສຕິ ອວສິຏ຺ຐສພ຺ພກິເລເສຯ ນ ຫິ ປຐມາທິມຄ຺ເຄຫິ ປຫີນາ ກິເລສາ ປຸນ ປຫີຍນ຺ຕິຯ ສພ຺ພສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ສປ຺ປເທສວິສໂຍ "ສພ຺ເພ ຕສນ຺ຕິ ທຓ຺ຑສ຺ສາ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ (ຘ. ປ. ໑໒໙)ຯ

ກກ຺ຂຬຕ຺ຕໍ ກຖິນຠາໂວຯ ປຕິຏ຺ຐານໍ ຘຣຓຠາໂວຯ ໂລກິຍວາຍຸນາ ກປ຺ປສ຺ສ ວິຍ ເຍນ ຕໍຕໍກລາປສ຺ສ ອຸທ຺ຘຸມາຍນໍ, ຖມ຺ຠນຠາໂວ ວາ, ຕໍ ວິຕ຺ຖມ຺ຠນໍຯ ວິຊ຺ຊມາເນປິ ກລາປນ຺ຕຣຠູຕານໍ ກລາປນ຺ຕຣຠູເຕຫິ ຜຸຏ຺ຐຠາເວ ຕໍຕໍຠູຕວິວິຕ຺ຕຕາ ຣູປປຣິຍນ຺ໂຕ ອາກາໂສຕິ ເຍສໍ ໂຍ ປຣິຈ຺ເຉໂທ, ເຕຫິ ໂສ ອສມ຺ຜຸຏ຺ໂຐ, ອຎ຺ຎຖາ ຠູຕານໍ ປຣິຈ຺ເຉທຠາໂວ ນ ສິຍາ ພ຺ຍາປີຠາວາປຕ຺ຕິໂຕຯ ຍສ຺ມິໍ ກລາເປ ຠູຕານໍ ປຣິຈ຺ເຉໂທ, ເຕຫິ ຕຕ຺ຖ ອສມ຺ຜຸຏ຺ຐຠາໂວ ອສມ຺ຜຸຏ຺ຐລກ຺ຂຓໍ, ເຕນາຫ ຠຄວາ ອາກາສຘາຕຸນິທ຺ເທເສ "ອສມ຺ຜຸຏ຺ໂຐ ຈຕູຫິ ມຫາຠູເຕຫີ"ຕິ (ຘ. ສ. ໖໓໗)ຯ

ວິໂຣຘິປ຺ຈ຺ຈຍສນ຺ນິປາເຕ ວິສທິສຸປ຺ປຕ຺ຕິ ຣຸປ຺ປນໍຯ ເຈຕນາປ຺ຘານຕ຺ຕາ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ຘຘມ຺ມານໍ ເຈຕນາວເສເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ສງ຺ຂາຣານໍ ອຠິສງ຺ຂຣຓລກ຺ຂຓ"ນ຺ຕິຯ ຕຖາ ຫິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕຠາຊນິເຍ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ຘວິຠງ຺ເຄ "ຈກ຺ຂຸສມ຺ຜສ຺ສຊາ ເຈຕນາ"ຕິອາທິນາ (ວິຠ. ໑໘) ເຈຕນາວ ວິຠຕ຺ຕາຯ ອຠິສງ຺ຂາຣລກ຺ຂຓາ ຈ ເຈຕນາຯ ຍຖາຫ "ຕຕ຺ຖ ກຕໂມ ປຸຎ຺ຎາຠິສງ຺ຂາໂຣ, ກຸສລາ ເຈຕນາ"ຕິອາທິ (ວິຠ. ໒໒໖) ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ອາຣມ຺ມເຓ ອຠິມຸຂຠາໂວ ອຠິນິໂຣປນໍຯ ອາຣມ຺ມຓສ຺ສ ອນຸມຊ຺ຊນໍ ອນຸມຊ຺ຊນໍຯ ສວິປ຺ຜາຣິກຕາ ຜຣຓໍຯ ອຘິມຸຈ຺ຈນໍ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ອຘິໂມກ຺ໂຂຯ ອສໍຫີຍຕິ ອສໍຫີຍນເຫຕຸຯ ນິມິຕ຺ຕຕ຺ເຖ ເຈຕໍ ຠຸມ຺ມໍຯ ເອສ ນໂຍ ອິຕຣາສຸປິຯ ກາຍຈິຕ຺ຕປຣິລາຫາຠິຠວນວູປສມລກ຺ຂຓໍຯ ລີນຸທ຺ຘຈ຺ຈຣຫິເຕ ອຘິຈິຕ຺ເຕ ວຕ຺ຕມາເນ ປຏິປກ຺ຂນິວາຣຓສມ຺ປຫໍສເນສຸ ອພ຺ຍາວຏຕາຍ ອຊ຺ຌຸເປກ຺ຂນໍ ປຏິສງ຺ຂານໍ ປກ຺ຂປາຕຸປ຺ເຉທໂຕຯ

ມຸສາວາທາທີນໍ ວິສໍວາທນາທິກິຈ຺ຈຕາຍ ລູຂານໍ ອປ຺ຣິຄ຺ຄາຫການໍ ປຏິປກ຺ຂຠາວໂຕ ປຣິຄ຺ຄາຫກຣສຠາວາ ສມ຺ມາວາຈາ ສິນິທ຺ຘຠາວໂຕ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ເມ, ສມ຺ມາວາຈາປ຺ຈ຺ຈຍສຸຠາສິຕໍ ໂສຕາຣຎ຺ຈ ປຸຄ຺ຄລໍ ປຣິຄ຺ຄຓ຺ຫາຕີຕິ ສາ ປຣິຄ຺ຄຫລກ຺ຂຓາຯ ກາຍິກກິຣິຍາ ກິຎ຺ຈິ ກຕ຺ຕພ຺ພໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຕິ, ສຍຎ຺ຈ ສມຸຏ຺ຐານໍ ຆຏນໍ ໂຫຕີຕິ ສມ຺ມາກມ຺ມນ຺ຕສງ຺ຂາຕາ ວິຣຕິ ສມຸຏ຺ຐານລກ຺ຂຓາຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພາ, ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ວາ ອຸກ຺ຂິປນໍ ສມຸຏ຺ຐານໍ ກາຍິກກິຣິຍາຍ ຠາຣຸກ຺ຂິປນໍ ວິຍຯ ຊີວມານສ຺ສ

ສຕ຺ຕສ຺ສ, ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ວາ ຊີວິຕິນ຺ຘ຺ຣິຍວຸຕ຺ຕິຍາ, ອາຊີວສ຺ເສວ ວາ ສຸທ຺ຘິ ໂວທານໍຯ

“ສງ຺ຂາຣາ”ຕິ ອິຘ ເຈຕນາ ອຘິປ຺ເປຕາ, ນ ປນ “ສງ຺ຂາຣາ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ໂຘ”ຕິອາທີສຸ (ຘຯ ສຯ ໕໗໓, ໙໗໕; ວິຠຯ ໑, ໔໐, ໔໘) ວິຍ ສພ຺ພປຎ຺ຎາສເຈຕສິກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ສງ຺ຂາຣານໍ ເຈຕນາລກ຺ຂຓ”ນ຺ຕິຯ ອວິຊ຺ຊາປ຺ຈ຺ຈຍາ ຫິ ປຸຎ຺ຎາທິສງ຺ຂາຣາທີກາວ ເຈຕນາຯ ອາຣມ຺ມຓາກິມຸຂກາໂວ ນມນໍຯ ອາຍຕນໍ ປວຕ຺ຕນໍຯ ສລຸອາຍຕນວເສນ ຫິ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິການໍ ປວຕ຺ຕິຯ ຕຕ຺ຖາຍ ເຫຕຸລກ຺ຂຓຕິ ເອຕ຺ຖ ວຍ຺ຍສ຺ສ ຊນກເຫຕຸກາໂວ ຕຕ຺ຖາຍ ເຫຕຸລກ຺ຂຓໍ, ມຄ຺ຄສ຺ສ ປນ ວກ຺ຂມານສ຺ສ ນິພ຺ພານສມ຺ ປາປກຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສຯ ອາຣມ຺ມຓສ຺ສ ຄຫຓລກ຺ຂຓໍຯ ປຸນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ອາຍູຫນລກ຺ຂຓໍຯ ສຕ຺ຕຊີວໂຕ ສຸຎ຺ຎຕາ ລກ຺ຂຓໍຯ ປທຫນໍ ອຸສ຺ສາຫນໍຯ ອີຊ຺ຊນໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິຯ ວຍ຺ຍໂຕ ນິສ຺ສຣຓໍ ນິຍ຺ຍານໍຯ ອວິປ຺ຣີຕກາໂວ ຕຖລກ຺ຂຓໍຯ ອຎ຺ຎມຎ຺ຎານ ຕິວຕ຺ຕນໍ ເອກຣໂສ, ອນູນາຘິກກາໂວວຯ ຍຸຄນທ຺ຘາ ນາມ ສມຖວິປ຺ສ຺ສນາ ອຎ຺ຎມຎ຺ໂຎປ຺ກາຣຕາຍ ຍຸຄລຸອວເສນ ພນ຺ຘິຕພ຺ພໂຕຯ “ສທ຺ຘາປຎ຺ຎາ ປຄ຺ຄຫາວິກ຺ເຂປາ”ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ ຈິຕ຺ຕວິສຸທ຺ຘິ ນາມ ສມາຘິຯ ທິຍ຺ຖິວິສຸທ຺ຘິ ນາມ ປຎ຺ຎາຯ ຂໂຍຕິ ກິເລສກ຺ຂໂຍ ມຄ຺ໂຄ, ຕສ຺ມິ ປວຕ຺ຕສ຺ສ ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິສງ຺ຂາຕສ຺ສ ຎາຕສ຺ສ ສມຸຈ຺ເຉທນລກ຺ຂຓໍຯ ກິເລສານມນຸປ຺ ປາທປ຺ຣິໂຍສານຕາຍ ອນຸປ຺ປາໂທ, ຜລໍຯ ກິເລສວູປ຺ສໂມ ປສ຺ສທ຺ຘິຯ ຉນ຺ທສ຺ສາຕິ ກຕ຺ຕຸກາມຕາຉນ຺ທສ຺ສຯ ປຕິຍ຺ຖາກາໂວ ມູລ ລກ຺ຂຓໍຯ ອາຣມ຺ມຓປ຺ຜິປາທກຕາຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕ-ຘມ຺ມານມຸປ຺ປຕ຺ຕິເຫຕຸຕາ ສມຸຍ຺ຖາປນລກ຺ຂຓໍຯ ວິສຍາທິສນ຺ນິປາເຕນ ຄເຫຕພ຺ພາກາໂຣ ສໂມຘານໍຯ ຍາ “ສງ຺ຄຕິ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ “ຕິຓ຺ຓໍ ສງ຺ຄຕິ ຜສ຺ໂສ”ຕິອາທີສຸຯ ສມໍ, ສມ຺ມາ ວາ ໂອທຫນ຺ຕິ ສມ຺ປີຓ຺ຫິຕາ ກວນ຺ຕິ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມາ ອເນນາຕິປີ ສໂມຘານໍ, ຜສ຺ໂສ, ຕພ຺ກາໂວ ສໂມຘານລກ຺ຂຓໍຯ ສໂມສຣນ຺ຕິ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ສໂມສຣຓໍ, ເວທນາຯ ຕາຍ ຫິ ວິນາ ອປ຺ປວຕ຺ຕມານາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມາ ເວທນານຸກວນນິມິຕ຺ຕໍ ສ ໂມສຍາ ວິຍ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕພ຺ກາໂວ ສໂມສຣຓລກ຺ຂຓໍຯ ປາສາທາທີສຸ ໂຄປານສີນໍ ກູຍໍ ວິຍ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ປາ ໂມກ຺ຂກາໂວ ປມຸຂລກ຺ຂຓໍຯ ສຕິຍາ ສພ຺ພຕ຺ຖກຕ຺ຕາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕານໍ ອຘິປຕິກາໂວ ອາຘິປເຕຍ຺ຍລກ຺ຂຓໍຯ ຕໂຕ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມໂຕ, ເຕສໍ ວາ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມານໍ ອຸຕ຺ຕຣີ ປຘານໍ ຕຕຸຕ຺ຕຣີ, ຕພ຺ກາໂວ ຕຕຸຕ຺ຕຣີຍລກ຺ຂຓໍຯ ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣາ ຫີ ກຸສລາ ຘມ຺ມາຯ ວິມຸຕ຺ຕີຕິ ຜລໍ ກິເລເສຫິ ວິມຸຈ຺ຈິຕ຺ຖາຕິ ກຕ຺ວາຯ ຕໍ ປນ ສີລາທິຄຸຓສາຣສ຺ສ ປຣມຸກ຺ກໍສກາເວນ ສາຣໍຯ ຕໂຕ ອຸຕ຺ຕຣີ ຘມ຺ມສ຺ສາກາວໂຕ ປ຺ຣິໂຍສານໍຯ ອຍຎ຺ຈ ລກ຺ຂຓວິກາໂຄ ຉຘາຕຸປຎ຺ຈຊານງ຺ຄາທິວເສນ ຕໍຕໍສຸຕ຺ຕປທານຸສາເຣນ ໂປ ຣາຓຍ຺ຖກຖາຍມາຄຕນເຍນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ຕຖາ ຫິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ໂຕປີ ໂກຈິ ຘມ຺ໂມ ປ຺ຣິຍາຍນ຺ຕຣປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍ ປຸນ ທສ຺ສິໂຕຯ ຕໂຕ ເອວ ຈ “ຉນ຺ທມູລກາ ຘມ຺ມາ ມນສິກາຣສມຸຍ຺ຖານາ ຜສ຺ສສໂມຘານາ ເວທນາສໂມສຣຓາ”ຕິ “ປຎ຺ຎຸຕ຺ຕຣາ ກຸສລາ ຘມ຺ມາ”ຕິ, “ວິມຸຕ຺ຕິສາຣມິທໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍ”ນ຺ຕິ, “ນິພ຺ພາໂນຄທຎ຺ຫິ ອາວຸໂສ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ນິພ຺ພານປ຺ຣິໂຍສານ”ນ຺ຕິ [ສໍຯ ນິຯ ໓ຯ໔໑໘ (ອຕ຺ຖໂຕ ສມານໍ)] ຈ ສຸຕ຺ຕປທານໍ ວເສນ ຉນ຺ທສ຺ສ ມູລລກ຺ຂຓ”ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕສໍ ເຕສໍ ຘມ຺ມານໍ ຕຖໍ ອວິຕຖໍ ລກ຺ຂຓໍ ອາຄໂຕຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ “ເອວ”ນ຺ຕິອາທິນາຯ ຕໍ ປນ ຄມນໍ ອິຘ ຎາຓຄມນເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ຎາຓຄຕິ ຍາ”ຕິຯ ສຕິປີ ຄຕສທ຺ທສ຺ສ ອວໂພຘນຕ຺ຖກາເວ ຎາຓຄມນຕ຺ເຖເນເວໂສ ສິທ຺ໂຘຕິ ນ ວຸຕ຺ໂຕຯ ອາ-ສທ຺ທສ຺ສ ເຈຕ຺ຖ ຄຕສທ຺ ທານຸວຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມວຯ ເຕນາຫ “ປຕ຺ໂຕ ອນຸປ຺ປຕ຺ໂຕ”ຕິຯ

ອວິປ຺ຣີຕສກາວຕ຺ຕາ “ຕຖຘມ຺ມາ ນາມ ຈຕ຺ຕາຣິ ອຣິຍສຈ຺ຈານີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອວິປ຺ຣີຕສກາວໂຕ ຕຖານີຯ ອມຸສາສກາວໂຕ ອວິຕຖານີຯ ອຎ຺ຎາກາຣຣຫິຕໂຕ ອນຎ຺ຎຖານີຯ ສຈ຺ຈສໍຍຸຕ຺ຕາທີສຸ ອາຄຕໍ ປ຺ຣິປຸຓ຺ຓສຈ຺ຈຈຕຸກ຺ກກໍ ສນ຺ຘາຍ “ອິຕິ ວິຕ຺ຖາໂຣ”ຕິ ອາຫຯ “ຕສ຺ມາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ຕທປ຺ຣາມສິຕພ຺ພເມວ ທສ຺ເສຕິ “ຕຖານໍ ອກິສມ຺ພຸທ຺ຘຕ຺ຕາ”ຕິ ອິມິນາຯ ເອສ ນໂຍ ອີທິເສສຸຯ

ເອວໍ ສຈ຺ຈວເສນ ຈຕຸຕ຺ຖກາຣຓໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ ປ຺ຈ຺ຈຍປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນກາເວນ ອວິປ຺ຣີຕສກາວຕ຺ຕາ ຕຖກູຕານໍ ປຕິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທງ຺ຄານໍ ວເສນາປີ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ອປີຈາ”ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຊາຕິປ຺ຈ຺ຈຍສມ຺ກູຕສມຸທາຄຕຍ຺ໂຖຕິ ຊາຕິປ຺ຈ຺ຈ ຍາ ສມ຺ກູຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ສຫິຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຈ຺ຈຍານຸຣູປສ຺ສ ອຸທ຺ຘໍ ອຸທ຺ຘໍ ອາຄຕສກາໂວ, ອນຸປວຕ຺ຕຍ຺ໂຖຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອຖ ວາ ສມ຺ກູຕຍ຺ໂຖ ຈ ສມຸທາຄຕຍ຺ໂຖ ຈ ສມ຺ກູຕສມຸທາຄຕຍ຺ໂຖ ປຸພ຺ພປເທ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລປວເສນຯ ສມາຫາຣທ຺ວນ຺ເທປີ ຫິ ປຸລ຺ລິງ຺ ຄມິຈ຺ຉນ຺ຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາຯ ນ ເຈຕ຺ຖ ຊາຕິໂຕ ຊຣາມຣຓໍ ນ ໂຫຕິ, ນ ຈ ຊາຕິ ວິນາ ອຎ຺ຎໂຕ ໂຫຕີຕິ ຊາຕິປ຺ຈ຺ຈຍສມ຺ກູຕຍ຺ໂຖຯ ອິຕ຺ຖເມວ ຊາຕິໂຕ ສມຸທາຄຈ຺ຉຕີຕິ ຊາຕິ ປ຺ຈ຺ຈຍສມຸທາຄຕຍ຺ໂຖຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຍາ ຍາ ຊາຕິ ຍຖາ ຍຖາ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ ໂຫ ຕິ, ຕທນຸຣູປໍ ປາຕຸກູຕສກາໂວຕິຯ ປ຺ຈ຺ຈຍປກ຺ເຂ ປນ ອວິຊ຺ຊາຍ ສງ຺ຂາຣານໍ ປ຺ຈ຺ຈຍຍ຺ໂຖຕິ ເອຕ຺ຖ ນ ອວິຊ຺ຊາ ສງ຺ຂາຣານໍ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ ນ ໂຫຕິ, ນ ຈ ອວິຊ຺ຊໍ ວິນາ ສງ຺ຂາຣາ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕິຯ ຍາ ຍາ ອວິຊ຺ຊາ ເຍສໍ ເຍສໍ ສງ຺ຂາຣານໍ ຍຖາ ຍຖາ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ ໂຫ ຕິ, ອຍໍ ອວິຊ຺ຊາ ສງ຺ຂາຣານໍ ປ຺ຈ຺ຈຍຍ຺ໂຖ ປ຺ຈ຺ຈຍສກາໂວຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຖານໍ ຘມ຺ມານນ຺ຕິ ປ຺ຈ຺ຈຍາກາຣຘມ຺ມານໍຯ “ສຸຄໂຕ”ຕິ

ອາທີສຸ (ປາຣາ໌ ໑) ວິຍ ຄມຸສທຸທສຸສ ພຸທຸຮິຍຕຸຖຕໍ ສນ຺ຮາຍ ‘‘ອກິສມຸພຸທຸຮຕຸຕາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ນ ຌາຕາຄມນຕຸຖໍ໌ ຄຕິ ພຸທຸຮິຍຕຸຖາ ຫິ ສທຸທາ ອລຸຌມລຸຌປຣິຍາຍາ໌ ຕສຸມາ ‘‘ອກິສມຸພຸທຸຮຕຸໂຖ ເຫຕຸຖ ຄຕສທຸໂທ’’ຕິ ອຮິກາໂຣ, ຄມຸຍມານຕຸຕາ ວາ ນ ປຍຸຕຸໂຕ໌

ຍໍ ຣູປາຣມຸມຕໍ ນາມ ອຕຸຖິ, ຕໍ ກຄວາ ຊານາຕິ ປສຸສຕີຕິ ສມຸພນຸໂຮ໌ ສເທວເກ...ເປ... ປຊາຍາຕິ ອາຮາໂຣ ‘‘ອຕຸຖິ’’ຕິ ປເທຕິ ປຸນ ອປຣິມາຕາສຸ ໂລກຮາຕູສຸຍູຕິ ຕໍນິວາສສຕຸຕາເປກຸຂາຍ, ອາປາຖຄມນາເປກຸຂາຍ ວາ ວຸຕຸຕໍ໌ ເຕນ ກຄວຕາ ວິກຊຊມານໍ ຕໍ ຣູປາຍຕນໍ ຕຖເມວ ໂຫຕີຕິ ໂຍເຊຕພຸພໍ໌ ຕຖາວິຕຖກາເວ ກາຣຕມາຫ ‘‘ເອວໍ ຊານຕາ ປສຸສຕາ’’ຕີ໌ ສພຸພາກາຣໂຕ ຌາຕຕຸຕາ ປສຸສິຕຕຸຕາຕິ ຫິ ເຫຕຸວນຸໂຕຄຮເມຕໍ ປທທຸວຍໍ໌ ອິຌຖານິຌຖາທິວເສນາຕິ ເອຕຸຖ ອາທິ-ສທຸເທນ ມຊຊຕຸຕໍ ສງຄຕຸຫາຕີ໌ ຕຖາ ອຕີຕານາຄຕປຈຸຈຸປຸປນຸນປຣິຕຸຕອຊຊຕຸຕພຫິທຸຮາຕທຸກາຍາທິເກທມຸປີ໌ ລພຸກມານກປທວເສນາຕິ ‘‘ຣູປາຍຕນໍ ທິຌຖໍ ສທຸທາຍຕນໍ ສຸຕໍ ຄນຸຮາຍຕນໍ ຣສາຍຕນໍ ໂຜຌຖພຸພາຍຕນໍ ມຸຕໍ ສພຸພໍ ຣູປໍ ມນສາ ວິລຸຌາຕ’’ນຸຕິ (ຮ໌ ສ໌ ໑໖໖) ວຈນໂຕ ທິຌຖປທລຸຈ ວິລຸຌາຕປທລຸຈ ຣູປາຣມຸມເຕ ລພຸກຕີ໌ ຣູປາຣມຸມຕໍ ອິຌຖໍ ອນິຌຖໍ ມຊຊຕຸຕໍ ປຣິຕຸຕໍ ອຕີຕໍ ອນາຄຕໍ ປຈຸຈຸປຸປນຸນໍ ອຊຊຕຸຕໍ ພຫິທຸຮາ ທິຌຖໍ ວິລຸຌາຕໍ ຣູປໍ ຣູປາຍຕນໍ ຣູປຮາຕຸ ວຕຸຕນິກາ ສນິທສຸສນໍ ສປຸປຜິຌໍ ນີລໍ ປີຕກນຸຕິ ເອວມາທີຫີ ອເນເກຫີ ນາເມຫີ໌ ‘‘ອິຌຖານິຌຖາທິວເສນາ’’ຕີອາທິນາ ຫິ ອເນກນາມກາວໍ ສຣູປໂຕ ນິທສຸເສຕີ໌ ເຕຣສຫິ ວາເຣຫີຕິ ຮມຸມສງຄເກຍໍ ຣູປກຕຸເຫ (ຮ໌ ສ໌ ໖໑໘) ອາຄເຕ ເຕຣສ ນິທຸເທສວາເຣ ສນຸຮາຍາຫ໌ ເອເກກສຸມີ ວາເຣ ເຈຕຸຖ ຈຕຸນຸນໍ ຈຕຸນຸນໍ ວວຕຸຖາປນນຍານໍ ວເສນ ‘‘ທຸວິປລຸຌາສາຍ ນເຍຫີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ ຕຖເມວາຕິ ຍຖາວຸຕຸເຕນ ຊານເນນ ອປຸປຜິວຕຸຕິຍເທສນຕາຍ, ຍຖາວຸຕຸເຕນ ຈ ປສຸສເນນ ອວິປຣີຕທສຸສິຕາຍ ສຈຸຈເມວ໌ ຕມຕຸຖໍ ຈຕຸຣງຄຸຕຸຕເຣ ກາລຸອກາຣາມສຸຕຸເຕນ (ອ໌ ນິ໌ ໔໌໒໔) ສາເຮນຸໂຕ ‘‘ວຸຕຸຕລຸເຈຕ’’ນຸຕິອາທິມາຫ໌ ຈ-ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ທລຸຫີກຣຕໂຊຕໂກ, ເຕນ ຍຖາວຸຕຸຕສຸສຕຸຖສຸສ ທລຸຫີກຣຕໍ ໂຊເຕຕິ, ສມຸປິຕຸຫນຕຸໂຖ ວາ ອຌຖານປຍຸຕຸໂຕ, ນ ເກວລໍ ມຍາ ເອວ, ອຖ ໂຂ ກຄວຕາປີຕີ໌ ອນຸວິຈຣິຕນຸຕິ ປຣິຈຣິຕໍ໌ ຊານາມິ ອພຸກລຸຌາສິນຸຕິ ປຈຸຈຸປຸປນຸນາຕີຕກາເລສຸ ຌາຕປຸປວຕຸຕິທສຸສເນນ ອນາຄເຕປີ ຌາຕປຸປວຕຸຕິ ທສຸສິຕາເຍວ ນຍໂຕ ທສຸສິຕຕຸຕາ໌ ວິທິຕ-ສທຸໂທ ປນ ອນາມຌຖກາລວິເສໂສ ກາລຕຸຕຍສາຮາຣຕາຕຸຕາ ‘‘ທິຌຖໍ ສຸຕຸຕໍ ມຸຕ’’ນຸຕິອາທີສຸ (ທີ໌ ນິ໌ ໓໌໑໗໗; ມ໌ ນິ໌ ໑໌໗; ສໍ໌ ນິ໌ ໔໌໔໐໗; ອ໌ ນິ໌ ໔໌໒໓; ປຜິ໌ ມ໌ ໑໌໑໒໑) ວິຍ, ປາກຜໍ ກຕຸວາ ຌາຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ, ອິມິນາ ເຈຕໍ ທສຸເສຕິ ‘‘ອລຸເລ ຊານນຸຕິເຍວ, ມຍາ ປນ ປາກຜໍ ກຕຸວາ ວິທິຕ’’ນຸຕີ໌ ກຄວຕາ ຫິ ອິເມຫິ ປເທຫິ ສພຸພລຸລຸກູມີ ນາມ ກຖິຕາ໌ ນ ອຸປຌຖາສີຕິ ຕໍ ຉທຸວາຣິກມາຣມຸມຕໍ ຕຕຸຫາຍ ວາ ທິຌຖິຍາ ວາ ຕຖາຄໂຕ ອຕຸຕຕຸຕນິຍວເສນ ນ ອຸປຌຖາສິ ນ ອຸປຄຈຸຉຕິ, ອິມິນາ ປນ ປເທນ ຂີຕາສວກູມີ ກຖິຕາ໌ ຍຖາ ຣູປາຣມຸມຕາທໂຍ ຮມຸມາ ຍໍສກາວາ, ຍໍປກາຣາ ຈ, ຕຖາ ເຕ ຮມຸເມ ຕໍສກາເວ ຕໍປກາເຣ ຄມຕິ ປສຸສຕິ ຊານາຕີຕິ ຕຖາຄໂຕຕິ ອິມມຕຸຖໍ ສນຸຮາຍ ‘‘ຕຖທສຸສີອຕຸເຖ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ໌ ອເນກຕຸຖາ ຫິ ຮາຕຸສທຸທາ໌ ເກຈິ ປນ ນິຣຸຕຸຕິນເຍນ, ປີໂສທຣາທິຄຕປກຸເຂປນ (ປາຣາ໌ ອຌຖ໌ ໑; ວິສຸທຸຮິ໌ ໑໌໑໒໔) ວາ ທສຸສີ-ສທຸທໂລປໍ, ອາຄຕ-ສທຸທສຸສ ຈາຄມໍ ກຕຸວາ ‘‘ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ ປທສິທຸຮິເມຕຸຖ ວຕຸເຕນຸຕິ, ຕທຍຸຕຸຕເມວ ວິຊຊມານປທໍ ຉທຸເທຕຸວາ ອວິຊຊມານປທສຸສ ຄຫຕໂຕ໌ ວຸຕຸຕລຸຈ ພຸທຸຮວໍສຌຖກຖາຍໍ –

‘‘ຕຖາກາເຣນ ໂຍ ຮມຸເມ, ຊານາຕິ ອນຸປສຸສຕິ;

ຕຖທສຸສີຕິ ສມຸພຸທຸໂຮ, ຕສຸມາ ວຸຕຸໂຕ ຕຖາຄໂຕ’’ຕີ໌ (ພຸ໌ ວໍ໌ ອຌຖ໌ ຣຕນຈງກມນກຕຸຫວຕຸຕນາ);

ເອຕຸຖ ‘‘ອນຸປສຸສຕີ’’ຕິ ອາຄຕສທຸທຕຸຖໍ ວຕຸວາ ຕທິທໍ ຌາຕປສຸສນເມວາຕິ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ຊານາຕີ’’ຕິ, ສທຸທາຮິຄຕມຕຸຖໍ ປນ ວິກາເວຕຸໍ ‘‘ຕຖທສຸສີ’’ຕິ ຈ ວຸຕຸຕໍ໌

ຍໍຣຕຸຕິນຸຕິ ຍສຸສ ຣຕຸຕິຍໍ, ອຈຸຈນຸຕສໍໂຍເຄ ວາ ເອຕໍ ອຸປໂຍຄວຈນໍ ຣຕຸເຕກເທສກູຕສຸສ ອກິສມຸພຸຊຊນກຸຂຕສຸສ ອຈຸຈນຸຕສໍໂຍຄຕຸຕາ, ສກລາປີ ວາ ເອສາ ຣຕຸຕິ ອກິສມຸໂພຮາຍ ປທຫນກາລຕຸຕາ ປຣິຍາເຍນ ອຈຸຈນຸຕສໍໂຍຄກູຕາຕິ ທຌຖພຸພໍ໌ ປຖວີປຸກຸຂລນິຣຸຕຸຕຣກູມີສີສຄຕຕຸຕາ ນ ປຣາຊິໂຕ ອລຸເລຫີ ເອຕຸຖາຕິ ອປຣາຊິໂຕ, ສຸເວວ ປລຸລງໂກຕິ ອປຣາຊິຕປລຸລງໂກ, ຕສຸມີ໌ ຕິຕຸຕໍມາຣານນຸຕິ ກິເລສາກິສງຂາຣເທວປຸຕຸຕມາຣານໍ, ອິທລຸຈ ນິປຸປຣິຍາຍໂຕ ວຸຕຸຕໍ, ປຣິຍາຍໂຕ ປນ ເຫຌຖາ ວຸຕຸຕນເຍນ ປລຸຈນຸນມຸປີ ມາຣານໍ ມທຸທນໍ ເວທິຕພຸພໍ໌ ມຕຸຖກນຸຕິ ສາມຕຸຖິຍສງຂາຕໍ ສີສໍ໌ ເອຕຸຖນຸຕເຣຕິ ອຸກິນຸນໍ ຣຕຸຕີນມນຸຕເຣ໌ ‘‘ປຖມໂພຮິຍາປີ’’ຕີອາທິນາ ປລຸຈຈຕຸຕາລີສວສຸສປຣິມາຕກາລເມວ ອນຸໂຕຄຮເກເທນ ນິຍເມຕຸວາ ວິເສເສຕີ໌ ຕາ

ສຸ ປນ ວິສຕິວສຸສປັຣິຈຸຊິນຸນາ ປຖມໂພຂີຕິ ວິນຍຄຕຸຖິປເທ ວຸຕຸຕໍ, ຕຍຸຈ ຕທຍຸຖກຖາຍເມວ ‘‘ກຄວໂຕ ທີ ປຖມໂພຂີຍໍ ວິສ ຕິວສຸສນຸຕເຣ ນິພທຸຂຸປຍຸຖາໂກ ນາມ ນຕຸຖີ’’ຕິ (ປາຣາ໚ ອຍຸຖ໚ ໑໚໑໖) ກຖິຕຕຸຕາ ປຖມໂພຂີ ນາມ ວິສຕິວສຸສານີຕິ ຄເຫຕຸ ວາ ວຸຕຸຕໍ໚ ອາຈຣິຍຂມຸມປາລຕຸເຖເຣນ ປນ ‘‘ປຍຸຈຈຕຸຕາລີສາຍ ວສຸເສສຸ ອາທິໂຕ ປນຸນຣສ ວສຸສານີ ປຖມໂພຂີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ເອວຍຸຈ ສຕິ ມຊຸເຊ ປນຸນຣສ ວສຸສານີ ມຊຸຊິມໂພຂີ, ອນຸເຕ ປນຸນຣສ ວສຸສານີ ປຈຸຊິມໂພຂີຕິ ຕິຕຸຕໍ ໂພຂີນໍ ສມປຸປມາຕາຕາ ສີຍາ, ຕມຸປີ ຍຸຕຸຕໍ໚ ປນຸນຣສຕິເກນ ທີ ປຍຸຈຈຕຸຕາລີສວສຸສານີ ປຣີປູເຣນຸຕິ໚ ອຍຸຖກຖາຍໍ ປນ ປນຸນຣສວສຸສປຸປມາຕາຍ ປຖມໂພຂີຍາ ວິສຕິວສຸເສສຸເຍວ ອນຸໂຕຄຂຕຸຕາ ‘‘ປຖມໂພຂີຍໍ ວິສຕິວສຸສນຸຕເຣ’’ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເອວມຸປີ ສກຸກາ ວິຍຸຍາຕຸໍ໚ ‘‘ຍໍ ສຸຕຸຕ’’ນຸຕິອາທີນາ ສມຸພນຸໂຂ໚

ນິທຸໂທສຕາຍ ອນຸປວຊຸຊໍ ອນຸປວທນີຍໍ໚ ປກຸຂິປີຕພຸພາກາເວນ ອນູນໍ໚ ອປເນຕພຸພາກາເວນ ອນຂີກໍ໚ ອຕຸຖພຸຍຍຸຊນາ ທິສມຸປຕຸຕິຍາ ສພຸພາກາຣປຣີປຸຕຸຕໍ໚ ນິມຸມທນເຫຕຸ ນິມຸມທນໍ໚ ວາລຄຸຄມຕຸຕມຸປີຕິ ວາລຂີໂລມສຸສ ໂກຍິປຸປມາຕມຸປີ໚ ອວກຸຂລິຕນຸຕິ ວິຣາຂິຕໍ ມຸສາ ກຕິຕໍ໚ ເອກມຸທຸທິກາຍາຕິ ເອກຣາຊລຍຸຊເນນ໚ ເອກນາລຸອິຍາຕິ ເອກາລຸຫເກນ, ເອກຕຸມຸ ເພນ ວາ໚ ເອກຕຸລາຍາຕິ ເອກມາເນນ໚ ‘‘ຕຖເມວາ’’ຕິ ວຸຕຸຕເມວຕຸຖໍ ໂນ ອຍຸຍຖາຕິ ພຸຍຕິເຣກໂຕ ທສຸເສຕິ, ເຕນ ຍທຕຸຖໍ ກາສີຕໍ, ເອກນຸເຕນ ຕທຕຸຖນິປຸຝາທນໂຕ ຍຖາ ກາສີຕໍ ກຄວຕາ, ຕຖາເຍວາຕິ ອວິປຣີຕເທສນຕໍ ທສຸເສຕິ໚ ‘‘ຄທຕຸໂຖ’’ຕິ ເອເຕນ ຕຖໍ ຄທຕິ ກາສຕີຕິ ຕຖາຄໂຕ ທ-ກາຣສຸສ ຕ-ກາຣໍ, ນິຣຸຕຸຕິນເຍນ ຈ ອາກາຣາຄມໍ ກຕຸວາ, ຂາຕຸສທຸທານຸຄເຕນ ວາ ອາກາເຣນາຕິ ນິພຸພຈນໍ ທສຸເສຕິ໚

ເອວໍ ‘‘ສຸຄໂຕ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ໚ ໑) ວິຍ ຂາຕຸສທຸທນິປຸຝຕຸຕິປຣີກປຸເປນ ນິຣຸຕຸຕີ ທສຸເສຕຸວາ ພາຫີຣຕຸຖສມາເສນປີ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ອປີຈາ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ໚ ອາຄທນນຸຕິ ສພຸພທິຕນິປຸຝາທນໂຕ ກຸສໍ ກຖນໍ ວຈນໍ, ຕພຸກາວມຕຸໂຕ ວາ ອາ-ສທຸໂທ໚

ຕຖາ ຄຕມສຸສາຕິ ຕຖາຄໂຕ໚ ຍຖາ ວາຈາຍ ຄຕໍ ປວຕຸຕິ, ຕຖາ ກາຍສຸສ, ຍຖາ ວາ ກາຍສຸສ ຄຕໍ ປວຕຸຕິ, ຕຖາ ວາຈາຍ ອສຸສ, ຕສຸມາ ຕຖາຄໂຕຕິ ອຕຸໂຖ໚ ຕເທວ ນິພຸພຈນໍ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ກຄວໂຕ’’ຕິອາທີມາຫ໚ ຕຕຸຖ ທີ ‘‘ຄໂຕ ປວຕຸໂຕ, ຄຕາ ປວຕຸຕາ’’ຕິ ຈ ເອເຕນ ກາຍວຈີກີຣີຍານໍ ອຍຸຍມຍຸຍານຸໂລມນວຈນິຈຸຊາຍ ກາຍສຸສ, ວາຈາຍ ຈ ປວຕຸຕີ ອິຂ ຄຕ-ສທຸເທນ ກຖິຕາຕິ ທສຸເສຕິ, ‘‘ເອວໍກູຕສຸສາ’’ຕິອາທີນາ ພາຫີຣຕຸຖສມາສໍ, ‘‘ຍຖາ ຕຖາ’’ຕິ ເອເຕນ ຍໍຕໍ-ສທຸທານໍ ອພຸຍກິຈາ ຣິຕສມຸພນຸຂຕາຍ ‘‘ຕຖາ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ‘‘ຍຖາ’’ຕິ ອຍມຕຸໂຖ ອຸປຍຸຖິໂຕເຍວ ໂຫຕີຕິ ຕຖາສທຸທຕຸຖໍ, ‘‘ວາທີ ກາຣີ’’ຕິ ເອເຕນ ປວຕຸຕິສຣູປໍ, ‘‘ກຄວໂຕ ທີ’’ຕິ ເອເຕນ ຍຖາວາທີຕຖາກາຣີຕາທີກາຣຕນຸຕິ໚ ‘‘ເອວໍກູຕສຸສາ’’ຕິ ຍຖາວາທີຕຖາກາຣີຕາທີນາ ປກາເຣນ ປວຕຸຕສຸສ, ອິມໍ ປກາຣໍ ວາ ປຕຸຕສຸສ໚ ອິຕີຕິ ວຸຕຸຕປຸປກາຣໍ ນິທຸທິສຕິ໚ ຍສຸມາ ປເນຕຸຖ ຄຕ-ສທຸໂທ ວາຈາຍ ປວຕຸຕີມຸປີ ທສຸເສຕິ, ຕສຸມາ ກາມໍ ຕຖາວາທີຕາຍ ຕຖາຄໂຕຕິ ອຍມຸປີ ອຕຸໂຖ ສີທຸໂຂ ໂຫຕິ, ໂສ ປນ ປຸພຸເພ ປກາຣນຸຕເຣນ ທສຸສີໂຕຕິ ປາຣີເສສນເຍນ ຕຖາກາຣີຕາອຕຸຖເມວ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ເອວໍ ຕຖາກາຣີຕາຍ ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ໚ ວຸຕຸຕຍຸຈ –

‘‘ຍຖາ ວາຈາ ຄຕາ ຍສຸສ,

ຕຖາ ກາໂຍ ຄໂຕ ຍໂຕ;

ຍຖາ ກາໂຍ ຕຖາ ວາຈາ,

ຕໂຕ ສຕຸຖາ ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ໚

ກວຄຸຄໍ ປຣີຍນຸຕໍ ກຕຸວາຕິ ສມຸພນຸໂຂ໚ ຍໍ ປເນເກ ວທນຸຕິ ‘‘ຕີຣີຍໍ ວິຍ ອຸປຣີ, ອໂຂ ຈ ສນຸຕິ ອປຣີມາຕາ ໂລກຂາຕຸໂຍ’’ຕິ, ເຕ ສໍ ຕໍ ປຍິເສເຂຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຍຸຖພຸພໍ໚ ວິມຸຕຸຕິຍາຕິ ຜເລນ໚ ວິມຸຕຸຕິຍາຕທສຸສເນນາຕິ ປຈຸຈເວກຸຂຕາຍາຕສງຂາ ເຕນ ທສຸສເນນ໚ ຕຸໂລຕິ ສທິໂສ໚ ປມາຕນຸຕິ ມີນນກາຣຕໍ໚ ປເຣ ອກິກວຕິ ຄຸເຕນ ອຊຸໂຊຕຸຖຣຕິ ອຂີໂກ ກວຕີຕິ ອກິກູ໚ ປເຣທີ ນ ອກິກູໂຕ ອຊຸໂຊຕຸຖໂຍຕິ ອນກິກູໂຕ໚ອຍຸຍທຕຸຖູຕິ ເອກໍສວຈເນ ນິປາໂຕ໚ ທສຸສນວເສນ ທໂສ, ສພຸພໍ ປສຸສຕີຕິ ອຕຸໂຖ໚ ປເຣ ອຕຸຕໂນ ວສໍ ວຕຸເຕຕີຕິ ວສວຕຸຕີ໚

‘‘ອກິກວນຍຸເຖຸນ ຕຖາຄໂຕ’’ຕິ ອຍໍ ນ ສທ຺ທໂຕ ລພ຺ກຕິ, ສທ຺ທໂຕ ປນ ເອວນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕຕ຺ເຣວ’’ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ຕຕ຺ຖ ອຄໂທຕິ ທິພ຺ພາຄໂທ ອຄໍ ໂຣຄໍ ທາຕິ ອວຂຕ຺ຑຕິ, ນຕ຺ຖິ ວາ ຄໂທ ໂຣໂຄ ເອເຕນາຕິ ກຕ຺ວາ , ຕສ຺ສທິສຍຸເຖຸນ ອິຣ ເທສ ນາວິລາສສ຺ສ, ປ຺ຸຍ຺ຍຸສ຺ສຍສ຺ສ ຈ ອຄທຕາ ລພ຺ກຕິຕິ ອາຫ ‘‘ອຄໂທ ວິຍາ’’ຕິ။ ຍາຍ ຣມ຺ມຣາຕຸຍາ ເທສນາວິຊມ຺ການປ຺ປຕ຺ຕາ, ສາ ເທສນາວິລາໂສ။ ຣມ຺ມຣາຕອູຕິ ຈ ສພ຺ພລ຺ຍຸຕລ຺ຍາຕເມວ။ ເຕນ ທີ ຣມ຺ມານມາກາຣເກທໍ ລຕ຺ວາ ຕທນຸຣູປໍ ເທສນໍ ນິ ຍາເມຕິ။ ເທສນາວິລາໂສເຍວ ເທສນາວິລາສມໂຍ ຍຖາ ‘‘ທານມຍໍ ສີລມຍ’’ນ຺ຕິ (ທີ။ ນິ။ ໓။໓໐໔; ອິຕິວຸ။ ໒໐; ເນຕ຺ຕິ။ ໓໔) ອຣຸນາ ປນ ໂປ຺ຕຸຖເກສຸ ພຫູສຸປິ ມຍ-ສທ຺ໂທ ນ ທິສ຺ສຕິ။ ປ຺ຸຍ຺ຍຸສ຺ສໂຍຕິ ອຸສ຺ສນໍ, ອຕິເຣກໍ ວາ ລາຕາທີສມ຺ກາຣກູຕໍ ປ຺ຸຍ຺ຍໍ။ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາທິ ໂອປມ຺ມສມ຺ປາທນໍ။ ເຕນາຕິ ຈ ຕທຸກເຍນ ເທສນາວິລາເສນ ເຈວ ປ຺ຸຍ຺ຍຸສ຺ສເຍນ ຈ ໂສ ກຄວາ ອກິກວຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຣ။ ‘‘ອິຕິ’’ຕິອາທິນາ ພາຫິຣຕ຺ຖສມາສໍ ທສ຺ເສຕິ။ ສພ຺ພໂລກາກິກວເນນ ຕໂຖ, ນ ອລ຺ລຖາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ။

ຕຖາຍ ຄໂຕຕິ ປ຺ຸຣິມສຈ຺ຈຕ຺ຕຍໍ ສນ຺ຣາຍາຫ, ຕກໍ ຄໂຕຕິ ປນ ປຈ຺ຈິມສຈ຺ຈໍ။ ຈຕຸສຈ຺ຈານຸກ຺ກເມນ ເຈຕ຺ຖ ຄຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖຈຕຸກ຺ກໍ ວຸຕ຺ຕໍ။ ວາຈກສທ຺ທສນ຺ນິຣາເນ ອຸປສ຺ຄນິປາຕານໍ ຕທຕ຺ຖໂຊຕນກາເວນ ປວຕ຺ຕນໂຕ ຄຕ-ສທ຺ໂທເຍວ ອນຸປສ຺ໂຄ ອວຄຕຕ຺ຖໍ, ອຕີຕຕ຺ຖລ຺ຈ ວທຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອວຄໂຕ ອຕີໂຕ’’ຕິ ອິມິນາ။

‘‘ຕຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິ ຕພ຺ພິວຣຕໍ။ ໂລກນ຺ຕິ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈກູຕໍ ໂລກໍ။ ຕຖາຍ ຕີຣຕປຣິລ຺ຍາຍາຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ။ ໂລກນິໂຣຣຄາມິນີ ປຜິປທນ຺ຕິ ອຣິຍມຄ຺ຄໍ, ນ ປນ ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊນມຕ຺ຕໍ။ ຕຕ຺ຖ ກຕ຺ຕພ຺ພກິຈ຺ຈມ຺ປິ ກຕເມວາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘ໂລກສ຺ມາ ຕຖາຄໂຕ ວິສໍຍຸຕ຺ໂຕ’’ຕິອາທິນາ ສຈ຺ຈຕ຺ກເກປີ ທຸຕິຍປກ຺ຂໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ອກິສມ຺ພຸຊ຺ຊນເຫຕຸໍ ວາ ເອເຕທີ ທສ຺ເສຕິ။ ຕໂຕເຍວ ທີ ຕານິ ອກິສມ຺ພຸທ຺ໂຣຕິ။ ‘‘ຍໍ ກິກ຺ຂເວ, ສເທວກສ຺ສ ໂລກສ຺ສ ສມາຣກສ຺ສ ສພ຺ຣຫ຺ມກສ຺ສ ສສ຺ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕິຍາ ປຊາຍ ສ ເທວມນຸສ຺ສາຍ ທິຍ຺ຖໍ ສຸຕໍ ມຸຕໍ ວິລ຺ຍາຕໍ ປຕ຺ຕໍ ປຣິເຍສິຕໍ ອນຸວິຈຣິຕໍ ມນສາ, ສພ຺ພໍ ຕໍ ຕຖາຄເຕນ ອກິສມ຺ພຸທ຺ຣໍ, ຕສ຺ມາ ຕຖາຄໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ (ອ။ ນິ။ ໔။໒໓) ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ ຈຕຸກ຺ກນິປາເຕ ອາຄຕໍ ປາລຸອິມິນໍ ເປຍ຺ຍາລມຸເຂນ ທສ຺ເສຕິ, ຕລ຺ຈ ອຕ຺ຖສມ຺ພນ຺ຣຕາຍ ເອວ, ນ ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສາຣກຕາຍ။ ສາ ທີ ເປຍ຺ຍາລນິທ຺ທິຍ຺ຖາ ປາລຸອິ ຕຖທສ຺ສິຕາ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສາຣິກາ ຕິ။ ‘‘ຕສ຺ສປິ ເອວໍ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ’’ຕິ ອິມິນາ ສາຣຍສາຣກສໍສນ຺ທນໍ ກໂຣຕິ။ ‘‘ອິທມ຺ປິ ຈາ’’ຕິອາທິນາ ຕຖາຄຕປທສ຺ສ ມ ຫາວິສຍຕໍ , ອຍ຺ຖວິຣສ຺ສາປິ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຕສ຺ສ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕລ຺ຈ ທສ຺ເສຕິ။ ຕຕ຺ຖ ອິທນ຺ຕິ ອຕິພ຺ຍາສຣູເປນ ວຸຕ຺ຕໍ ອຍ຺ຖວິຣໍ ກາຣຕໍ, ປີ-ສທ຺ໂທ, ອປີ-ສທ຺ໂທ ວາ ສມ຺ກາວເນ ‘‘ອິຕ຺ຖມ຺ປິ ມຸຂມຕ຺ຕເມວ, ປເຄວ ອລ຺ລຖາ’’ຕິ။ ຕຖາຄຕກາວທີປ ເນຕິ ຕຖາຄຕນາມທີປເນ။ ຄຸເຕນ ທີ ກຄວາ ຕຖາຄໂຕ ນາມ, ນາເມນ ຈ ກຄວຕິ ຕຖາຄຕ-ສທ຺ໂທຕິ။ ‘‘ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານິ ນາ ມານິ, ສຄຸເຕນ ມເຫສິໂນ’’ຕິອາທິ (ອຸທາ။ ອຍ຺ຖ။ ໓໐໖; ປຜິ။ ມ။ ອຍ຺ຖ။ ໑။໔໗໗) ທີ ວຸຕ຺ຕໍ။ ອປ຺ປມາທປທໍ ວິຍ ສກ ລກ຺ສລຣມ຺ມປຜິປຕ຺ຕິຍາ ສພ຺ພພຸທ຺ຣຄຸຕານໍ ຕຖາຄຕປທໍ ສງ຺ຄາຫກນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສພ຺ພາກາເຣນາ’’ຕິອາທິມາຫ ။ ວຕ຺ເຕຍ຺ ຍາຕິ ປຣິກປ຺ປວຈນເມຕໍ ‘‘ວຕ຺ເຕຍ຺ຍ ວາ, ນ ວາ ວຕ຺ເຕຍ຺ຍາ’’ຕິ။ ວຸຕ຺ຕລ຺ຈ –

‘‘ພຸທ຺ໂຣປິ ພຸທ຺ຣສ຺ສ ກເຕຍ຺ຍ ວຕ຺ຕໍ,

ກປ຺ປມ຺ປິ ເຈ ອລ຺ລມກາສມາໂນ;

ຂີເຍຖ ກປ຺ໂປ ຈິຣທີຄມນ຺ຕເຣ,

ວຕ຺ໂຕ ນ ຂີເຍຖ ຕຖາຄຕສ຺ສາ’’ຕິ။ (ທີ။ ນິ။ ອຍ຺ຖ။ ໑။໓໐໔; ໓။໑໔໑; ອຸທາ။ ອຍ຺ຖ။ ໕໔; ອປ။ ອຍ຺ຖ။ ໒။໗။໔໐; ພຸ။ ວໍ။ ອຍ຺ຖ။ ໂກຕ຺ຫລ຺ລພຸທ຺ຣວໍສວຕ຺ຕນາ; ຈຣິຍາ။ ປກິຕ຺ຕກາກຖາ); –

ສມຕ຺ຖເນ ວາ ເອຕໍ ‘‘ໂສ ອິມໍ ວິຊຍເຍ ຊຍ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ (ສໍ။ ນິ။ ໒။໔໓) ວິຍາຕິປີ ວທນ຺ຕິ ເກຈິ။

ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຍ຺ຖກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ – ອກິນີຫາຣໂຕ ປຍ຺ຖາຍ ຍາວ ສມ຺ມາສມ຺ໂພຣີ, ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ມຫາໂພຣີຍານປຜິປຕ຺ຕິ ຍາ ຫານຍ຺ຖານສໍກິເລສນິວຕ຺ຕີນໍ ອກາວໂຕ ຍຖາປຕິລ຺ລານໍ ຕຖາຄໂຕ ອກິນີຫາຣານຸຣູປໍ ປຜິປນ຺ໂນຕິ ຕຖາຄໂຕ။ ອຖ ວາ ມ ຫິທ຺ຣິກຕາຍ, ປຜິສມ຺ກິທານໍ ອຸກ຺ກໍສາຣິຄເມນ ອນາວຣຕລ຺ຍາຕຕາຍ ຈ ກຕ຺ຖຈິປີ ປຜິຆາຕາກາວໂຕ ຍຖາຣຸຈິ, ຕຖາ ກາຍ ວຈີຈິຕ຺ຕານໍ ຄຕານິ ຄມນານິ ປວຕ຺ຕິໂຍ ເອຕສ຺ສາຕິ ຕຖາຄໂຕ။ ອປິຈ ຍສ຺ມາ ໂລເກ ວິຣຍຸຕ຺ຕຄຕປກາຣສທ຺ທາ ສມານຕ຺ຖາ

ທິສ຺ສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ຍຖາ ວິຘາ ວິປສ຺ສີອາທໂຍ ຠຄວນ຺ໂຕ ນິຂິລສພ຺ພຎ຺ຎຸຕ຺ຕາສມງ຺ຄິຕາຍ, ອຍມ຺ປີ ຠຄວາ ຕຖາ ວິໂຘຕິ ຕຖາຄໂຕ, ຍຖາ ຍຸຕ຺ຕາ ຈ ເຕ ຠຄວນ຺ໂຕ ວຸຕ຺ຕນເຍນ, ອຍມ຺ປີ ຠຄວາ ຕຖາ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕ. ອປໂຣ ນໂຍ-ຍສ຺ມາ ສຈ຺ຈໍ ຕຈ຺ຉໍ ຕຖນ຺ຕິ ຎາຓສ຺ເສຕໍ ອຘິວຈນໍ, ຕສ຺ມາ ຕເຖນ ຎາເຓນ ອາຄໂຕຕິ ຕຖາຄໂຕຕິ.

“ປຫາຍ ກາມາທິມເລ ຍຖາ ຄຕາ,

ສມາຘິຎາເຓຫິ ວິປສ຺ສີອາທໂຍ;

ມເຫສິໂນ ສກ຺ຍມຸນິ ຊຸຕິນ຺ຘໂຣ,

ຕຖາ ຄໂຕ ເຕນ ຕຖາຄໂຕ ມໂຕ.

ຕຖຎ຺ຈ ຘາຕາຍຕນາທິລກ຺ຂຓໍ,

ສຠາວສາມຎ຺ຎວິຠາຄເຠທໂຕ;

ສຍມ຺ຠຸຎາເຓນ ຊິໂນ ສມາຄໂຕ,

ຕຖາຄໂຕ ວຸຈ຺ຈຕິ ສກ຺ຍປຸງ຺ຄໂວ.

ຕຖານິ ສຈ຺ຈານິ ສມນ຺ຕຈກ຺ຂຸນາ,

ຕຖາ ອິທປ຺ປຈ຺ຈຍຕາ ຈ ສພ຺ພໂສ;

ອນຎ຺ຎເນຍ຺ເຍນ ຍໂຕ ວິຠາວິຕາ,

ຍາຖາວໂຕ ເຕນ ຊິໂນ ຕຖາຄໂຕ.

ອເນກເຠທາສຸປີ ໂລກຘາຕູສຸ,

ຊິນສ຺ສ ຣູປາຍຕນາທິໂຄຈເຣ;

ວິຈິຕ຺ຕເຠເທ ຕຖເມວ ທສ຺ສນໍ,

ຕຖາຄໂຕ ເຕນ ສມນ຺ຕໂລຈໂນ.

ຍໂຕ ຈ ຘມ຺ມໍ ຕຖເມວ ຠາສຕິ,

ກໂຣຕິ ວາຈາຍນຸໂລມມຕ຺ຕໂນ;

ຄຸເຓຫິ ໂລກໍ ອຠິຠຸຍ຺ຍິຣີຍຕິ,

ຕຖາຄໂຕ ເຕນປີ ໂລກນາຍໂກ.

ຍຖາກິນິຫາຣມໂຕ ຍຖາຣຸຈິ,

ປວຕຸຕວາຈາຕນຸຈິຕຸຕກາວໂຕ;

ຍຖາວິສາ ເຍນ ປຸຣາ ມເຫສິໂນ,

ຕຖາວິໂສ ເຕນ ຊິໂນ ຕຖາຄໂຕ฿

ຍຖາ ຈ ຍຸຕຸຕາ ສຸຄຕາ ປຸຣາຕນາ,

ຕຖາວ ຍຸຕຸໂຕ ຕຖລາຕໂຕ ຈ ໂສ;

ສມາຄໂຕ ເຕນ ສມນຸຕໂລຈໂນ,

ຕຖາຄໂຕ ວຸຈຸຈຕິ ສກຸຍປຸງຄໂວ''ຕິ฿ (ອິຕິວຸ฿ ອຜຸຖ฿ ມງ ໂຖກໍ ວິສທິສໍ); –

ສງຄຫຄາຖາ฿

''ກຕມຸຈ ຕໍ ກິກຸຂເວ''ຕິ ອຢໍ ກສຸສ ປຸຈຸລາຕິ ອາຫ ''ເຍນາ''ຕິອາທິ฿ ເອວໍ ສາມລຸລໂຕ ຍຖາວຸຕຸຕສຸສ ສີລມຕຸຕກສຸສ ປຸຈຸລາກາວໍ ທສຸເສຕຸວາ ອິທານິ ປຸຈຸລາວິເສສກາວລາປນຕຸຖໍ ມຫານິທຸເທເສ (ມຫານິ฿ ໑໔໐) ອາຄຕາ ສພຸພາວ ປຸຈຸລາ ອຕຸ ຖຸທຸສາຣວເສນ ທສຸເສຕິ ''ຕຕຸຖ ປຸຈຸລາ ນາມາ''ຕິອາທິນາ฿ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖາຕິ ''ຕໍ ກຕມນຸຕິ ປຸຈຸລຕີ''ຕິ ເອຕຸຖ ຍເທຕໍ ສາມ ລຸລໂຕ ປຸຈຸລາວຈນໍ ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມີ฿

ປກຕິຍາຕິ ອຕຸຕໂນ ສມຸມຕາຍ, ສຍເມວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ฿ ລກຸຂຕນຸຕິ ໂຍ ໂກຈິ ລາຕຸມິຈຸລິໂຕ ສກາໂວ฿ ອລຸລາຕນຸຕິ ທສຸສ ນາທິວິເສສຍຸຕຸເຕນ, ອິຕເຣນ ວາ ເຍນ ເກນຈິປິ ລາເຕນ ອລຸລາຕໍ฿ ອວຕຸຖາວິເສສານິ ທີ ລາຕທສຸສນຕຸລນຕີຣຕານີ฿ ອທິຍຸຖນຸຕິ ທສຸສນກູເຕນ ລາເຕນ ປຈຸຈກຸຂມິວ ອທິຍຸຖໍ฿ ອຕຸລິຕນຸຕິ ''ເອຕຸຕກເມຕ''ນຸຕິ ຕຸລນກູເຕນ ອຕຸລິຕໍ฿ ອຕີຣິຕນຸ ຕິ ''ເອວເມວິທ''ນຸຕິ ຕີຣຕກູເຕນ ອກຕລາຕກິຣິຍາສມາປນໍ฿ ອວິກູຕນຸຕິ ລາຕສຸສ ອປາກຍກູຕໍ฿ ອວິກາວິຕນຸຕິ ລາເຕນ ອປາກຍກຕໍ฿ ຕສຸສາຕິ ຍຖາວຸຕຸຕລກຸຂຕສຸສ฿ ອທິຍຸຖໍ ໂຊຕິຍຕິ ປກາສີຍຕິ ເອຕາຍາຕິ ອທິຍຸຖໂຊຕນາ฿ ສໍສນຸທນຕຸຖາຍາຕິ ສາກຈຸລາວເສນ ວິນິຈຸລຍກຣຕຕຸຖາຍ฿ ສໍສນຸທນລຸທີ ສາກຈຸລາວເສນ ວິນິຈຸລຍກຣຕໍ฿ ທິຍຸຖໍ ສໍສນຸທີຍຕິ ເອຕາຍາຕິ ທິຍຸຖ ສໍສນຸທນາ฿''ສໍສຍປກຸຂນຸໂທ''ຕິອາທີສຸ ທລຸຫຕຣໍນິວິຍຸຖາ ວິຈິກິຈຸລາ ສໍສໂຍ฿ ນາຕິສໍສປຸປນມຕິເກາທມຕຸຕໍ ວິມຕິ฿ ຕໂຕປິ ອປຸປຕຣໍ ''ເອວໍ ນຸ ໂຂ, ນ ນຸ ໂຂ''ຕິອາທິນາ ທຸວິສາ ວິຍ ປວຕຸຕໍ ທຸເວລຸຫກໍ฿ ທຸວິສາ ເອລຕິ ກມຸປຕິ ຈິຕຸຕເມເຕນາຕິ ທີ ທຸເວ ລຸຫກໍ ຫປຈຸຈຍໍ, ສກຕຸຖວຸຕຸຕິກປຈຸຈຍລຸຈ ກຕຸວາ, ເຕນ ຊາໂຕ, ຕໍ ວາ ຊາຕໍ ຍສຸສາຕິ ທຸເວລຸຫກຊາໂຕ฿ ວິມຕິ ລິຊຊຕິ ເອ ຕາຍາຕິ ວິມຕິຈຸເລທນາ฿ອນຕຸຕລກຸຂຕສຸຕຸຕາທີສຸ (ສໍ฿ ນິ฿ ໓฿໔໙) ອາຄຕໍ ຂນຸສປລຸຈກປຜິສໍຍຸຕຸຕໍ ປຸຈຸລໍ ສນຸສາຍາຫ ''ສພຸ ພໍ ວຕຸຕພຸພ''ນຸຕິ฿ ອນຸມຕິຍາ ປຸຈຸລາ ອນຸມຕິປຸຈຸລາ฿''ຕໍ ກີ ມລຸລຖ ກິກຸຂເວ''ຕິອາທິປຸຈຸລາຍ ທີ ''ກາ ຕຸມຸຫາກໍ ອນຸມຕີ''ຕິ ອ ນຸມຕິ ປຸຈຸລິຕາ ໂຫຕິ฿ ກເຖຕຸກມຸຍຕາຕິ ກເຖຕຸການມຕາຍ฿ ''ອລຸລາຕຕາ ອາປຊຊຕີ''ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ฿ ໔໙໔) ວິຍ ທີ ເອຕຸຖ ຍ-ກາຣໂລໂປ, ກຣຕຸເຖ ວາ ປຈຸຈຕຸຕວຈນໍ, ກເຖຕຸກມຸຍຕາຍ ວາ ປຸຈຸລາ ກເຖຕຸກມຸຍຕາປຸຈຸລາຕິປິ ວຜຸຜຕິ฿ ອຕຸຖໂຕ ປນ ສພຸພາປີ ຕຖາ ປວຕຸຕວຈນໍ, ຕທຸປຸປາທໂກ ວາ ຈິຕຸຕຸປຸປາໂທຕິ ເວທິຕພຸພໍ฿

ຍທຕຸຖໍ ປນາຍໍ ນິທຸເທສນໂຍ ອາຫຣິໂຕ, ຕສຸສ ປຸຈຸລາວິເສສກາວສຸສ ລາປນຕຸຖໍ ''ອິມາສູ''ຕິອາທິມາຫ฿ ຈິຕຸຕາໂກໂຄ ສມນຸ ນາຫາໂຣ฿ ກຸສໍ, ສມນຸຕໂຕ ຈ ສໍສປຸປນາ ກງຂາ ອາສປຸປນາ, ປຣິສປຸປນາ ຈ฿ ສພຸພາ ກງຂາ ລິນຸນາ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕປທຍຸຖາເນນ ອຄຸຄມຄຸເຄນ ສມຸຈຸລິນຸທນໂຕ฿ ປເຣສໍ ອນຸມຕິຍາ, ກເຖຕຸກມຸຍຕາຍ ຈ ສມຸມເທສ ນາສມຸກວໂຕ, ຕຖາ ເອວ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ທິຍຸຖຕຸຕາ ຈ ວຸຕຸຕໍ ''ອວເສສາ ປນ ທຸເວ ປຸຈຸລາ ພຸທຸສານໍ ອຕຸຖີ''ຕິ฿ ຍາ ປເນຕາ

‘‘ສຕ຺ຕາຘິຏ຺ຐານາ ປຸຈ຺ຉາ ຘມ຺ມາຘິຏ຺ຐານາ ປຸຈ຺ຉາ ເອກາຘິຏ຺ຐານາ ປຸຈ຺ຉາ ອເນກາຘິຏ຺ຐານາ ປຸຈ຺ຉາ’’ຕິອາທິນາ ອປຣາປິ ອເນກຘາ ປຸຈ຺ຉາໂຍ ນິທ຺ເທເສ ອາຄຕາ, ຕາ ສພ຺ພາປິ ນິທ຺ຘາເຣຕ຺ວາ ອິຘ ອວິຈຍນໍ ‘‘ອລໍ ເອຕ຺ຕາວຕາວ, ອຕ຺ຖິເກຫິ ປນ ອິມິນາ ນເຍນ ນິທ຺ຘາເຣຕ຺ວາ ວິເຈຕພ຺ພາ’’ຕິ ນຍທານສ຺ສ ສິຊ຺ຌນໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ.

໗. ປຸຈ຺ຉາ ຈ ນາເມສາ ວິສຸຊ຺ຌນາຍ ສຕິເຍວ ຍຸຕ຺ຕຣູປາຕິ ໂຈທນາຍ ‘‘ອິທານີ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕິປາຕນໍ ອຕິປາໂຕ. ອຕິ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອຕິເຣກຕ຺ໂຖ. ສີຆຠາໂວ ເອວ ຈ ອຕິເຣກຕາ, ຕສ຺ມາ ສຣເສເນວ ປຕນສຠາວສ຺ສ ອນ຺ຕຣາ ເອວ ອຕິເຣກໍ ປາຕນໍ, ສຓິກໍ ປຕິຕຸໍ ອທຕ຺ວາ ສີຆໍ ປາຕນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອຕິກ຺ກມນ຺ໂຕ ວາ, ອຕິກ຺ກມ຺ມ ສຕ຺ຖາທີຫີ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ປາຕນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ໂວຫາຣວຈນເມຕໍ ‘‘ອຕິປາໂຕ’’ຕິ. ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ປກຣຓາທິວເສນາຘິຄຕ຺ຕາ ປາຓວໂຘ ປາຓຆາໂຕຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິ ອຘິປ຺ປາໂຍ. ໂວຫາຣໂຕຕິ ປຎ຺ຎຕ຺ຕິໂຕ. ສຕ຺ໂຕຕິ ຂນ຺ຘສນ຺ຕາໂນ. ຕຕ຺ຖ ຫິ ສຕ຺ຕປຎ຺ຎຕ຺ຕິ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ຈ –

‘‘ຍຖາ ຫິ ອງ຺ຄສມ຺ຠາຣາ, ໂຫຕິ ສທ຺ໂທ ຣໂຖ ອິຕິ;

ເອວໍ ຂນ຺ເຘສຸ ສນ຺ເຕສຸ, ໂຫຕິ ສຕ຺ໂຕຕິ ສມ຺ມຸຕິ’’ຕິ. (ສໍ. ນິ. ໑.໑໗໑);

ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍນ຺ຕິ ຣູປາຣູປຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍໍ. ຣູປຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິເຍ ຫິ ວິໂກປິເຕ ອິຕຣມ຺ປິ ຕໍສມ຺ພນ຺ຘຕາຍ ວິນສ຺ສຕິ. ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ‘‘ປາຓສ຺ສ ອຕິປາໂຕ’’ຕິ, ‘‘ປາໂຓຕິ ເຈຕ຺ຖ ໂວຫາຣໂຕ ສຕ຺ໂຕ’’ຕິ ຈ ເອກວຈນນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ, ນນຸ ນິຣວເສສານໍ ປາຓານໍ ອຕິປາຕໂຕ ວິຣຕິ ອິຘ ອຘິປ຺ເປຕາ. ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ສພ຺ພປາຓຠູຕຫິຕານຸກມ຺ປີຕິ ສພ຺ເພ ປາຓຠູເຕ’’ຕິອາທິນາ (ທີ. ນິ. ອຏ຺ຐ. ໑.໗) ພຫຸວຈນນິທ຺ເທສນ຺ຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ, ປາຓຠາວສາມຎ຺ເຎນ ປເນຕ຺ຖ ເອກວຈນນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ, ຕຕ຺ຖ ປນ ສພ຺ພສທ຺ທສນ຺ນິຘາເນນ ປຸຖຸຕ຺ຕໍ ສຸວິຎ຺ຎາຍມານເມວາຕິ ສາມຎ຺ຎນິທ຺ເທສມກຕ຺ວາ ເຠທວຈນິຈ຺ຉາວເສນ ພຫຸວຈນນິທ຺ເທໂສ ກໂຕ. ກິຎ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ – ສາມຎ຺ຎໂຕ ສໍວຣສມາທານໍ, ຕພ຺ພິເສສໂຕ ສໍວຣເຠໂທຕິ ອິມສ຺ສ ວິເສສສ຺ສ ຎາປນຕ຺ຖມ຺ປິ ອຍໍ ວຈນເຠໂທ ກໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ. ‘‘ປາຓສ຺ສ ອຕິປາໂຕ’’ຕິອາທິ ຫິ ສໍວຣເຠທທສ຺ສນໍ. ‘‘ສພ຺ເພ ປາຓຠູເຕ’’ຕິອາທິ ປນ ສໍວຣສມາທານທສ຺ສນນ຺ຕິ. ສທ຺ທວິທູ ປນ ‘‘ອີທິເສສຸ ຐາເນສຸ ຊາຕິທພ຺ພາເປກ຺ຂວເສນ ວຈນເຠທມຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖໂຕ ສມານ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ.

ຕສ຺ມິ ປນ ປາເຓຕິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ທຸພ຺ພິເຘປິ ປາເຓ. ປາຓສຎ຺ຎິໂນຕິ ປາຓສຎ຺ຎາສມງ຺ຄິໂນ ປຸຄ຺ຄລສ຺ສ . ຍາຍ ປນ ເຈຕນາຍ ປວຕ຺ຕມານສ຺ສ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ນິສ຺ສຍຠູເຕສຸ ມຫາຠູເຕສຸ ອຸປກ຺ກມກຣຓເຫຕຸ ຕໍມຫາຠູຕປຈ຺ຈຍາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນກມຫາຠູຕານຸປ຺ປຊ຺ຊິສ຺ສນ຺ຕິ, ສາ ຕາທິສປໂຍຄສມຸຏ຺ຐາປິກາ ເຈຕນາ ປາຓາຕິປາໂຕຕິ ອາຫ ‘‘ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉທກເກົາປກ຺ກມສມຸຏ຺ຐາປິກາ’’ຕິ, ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉທກສ຺ສ ກາຍວຈີປໂຍຄສ຺ສ ສມຸຏ຺ຐາປິກາຕີ ອຕ຺ໂຖ. ລທ຺ຘຸປກ຺ກມານິ ຫິ ຠູຕານິ ປຸຣິມຠູຕານິ ວິຍ ນ ວິສທານິ, ຕສ຺ມາ ສມານຊາຕິຍານໍ ຠູຕານໍ ກາຣຓານິ ນ ໂຫນ຺ຕີຕິ ເຕສ຺ເຍວ ອຸປກ຺ກເມ ກເຕ ຕໂຕ ປຣານໍ ອສຕິ ອນ຺ຕຣາເຍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານານໍ ຠູຕານໍ, ຕນ຺ນິສ຺ສິຕສ຺ສ ຈ ຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍສ຺ສ ອຸປຈ຺ເຉໂທ ໂຫຕິ. ‘‘ກາຍວຈີທ຺ວາຣານ’’ນ຺ຕິ ເອເຕນ ວິຕຓ຺ຑວາທິມຕໍ ມໂນທ຺ວາເຣ ປວຕ຺ຕາຍ ວຘກເຈຕນາຍ ປາຓາຕິປາຕຠາວໍ ປຏິກ຺ຂິປຕິ.

ປໂຍຄວຕ຺ຖຸມຫນ຺ຕຕາທີຫີ ມຫາສາວຊ຺ຊຕາ ເຕຫິ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມານາຍ ເຈຕນາຍ ພລວຠາວໂຕ ເວທິຕພ຺ພາ. ເອກສ຺ສາປິ ຫິ ປໂຍຄສ຺ສ ສຫສາ ນິປ຺ຜາທນວເສນ, ກິຈ຺ຈສາຘິກາຍ ພຫຸກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ປວຕ຺ຕຊວເນຫິ ລທ຺ຘາເສວນາຍ ຈ ສນ຺ນິຏ຺ຐາປກເຈຕນາຍ ວເສນ ປໂຍຄສ຺ສ ມຫນ຺ຕຠາໂວ. ສຕິປິ ກທາຈິ ຂຸທ຺ທເກ ເຈວ ມຫນ຺ເຕ ຈ ປາເຓ ປໂຍຄສ຺ສ ສມເກເວ ມຫນ຺ຕໍ ຫນນ຺ຕສ຺ສ ເຈຕນາ ຕິພ຺ພຕຣາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ວຕ຺ຖຸສ຺ສ ມຫນ຺ຕຠາໂວ. ອິຕິ ອຸຠຍມ຺ເປຕໍ ເຈຕນາຍ ພລວຠາເວເນວ ໂຫຕິ. ສຕິປິ ຈ ປໂຍຄວຕ຺ຖູນໍ ອມຫນ຺ຕຠາເວ ຫນ຺ຕພ຺ພສ຺ສ ຄຸຓມຫຕ຺ເຕນປິ ຕຕ຺ຖ ປວຕ຺ເຕົາປກາຣເຈຕນາ ວິຍ ເຂຕ຺ຕວິເສສນິປ຺ຜຕ຺ຕິຍາ ອປກາຣເຈຕນາປິ ພລວຕີ, ຕິພ຺ພຕຣາ ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີຕິ ຕສ຺ສາ ມຫາສາວຊ຺ຊຕາ ທຏ຺ຐພ຺ພາ . ເຕນາຫ ‘‘ຄຸຓວນ຺ເຕສູ’’ຕິອາທິ. ‘‘ກິເລສານ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ປນ ສຕິປິ ປໂຍຄວຕ຺ຖຸຄຸຓານໍ ອມຫນ຺ຕຠາເວ ກິເລສຸປກ຺ກມານໍ ມຸທຸຕິພ຺ພຕາຍ ເຈຕນາຍ ທຸພ຺ພລພລວຠາວວເສນ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊມຫາສາວຊ຺ຊຠາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕິ.

ສມ຺ຠາຣິຍນ຺ຕິ ສຫາຣິຍນ຺ຕິ ເອເຕຫີຕິ ສມ຺ຠາຣາ, ອງ຺ຄານິ. ເຕສຸ ປາຓສຎ຺ຎິຕາ, ວຘກຈິຕ຺ຕຎ຺ຈ ປຸພ຺ພຠາຄິຍານິປິ ໂຫນ຺ຕີ. ອຸປກ຺ກໂມ ປນ ວຘກເຈຕນາສມຸຏ຺ຐາປິໂຕ ສຫຊາໂຕວ. ປຎ຺ຈສມ຺ຠາຣວຕີ ປນ ປາຓາຕິປາຕເຈຕນາຕິ ສາ ປຎ຺ຈສມ຺ຠາຣວິນິ

ມຸຕ຺ຕາ ທຏ຺ຐພ຺ພາຯ ເອສ ນໂຍ ອທິນ຺ນາທານາທີສຸປິຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ຂເຓ ຂເຓ ນິຣຸທ຺ຘສຠາເວສຸ ສງ຺ຂາເຣສຸ ໂກ ຫນ຺ຕິ, ໂກ ວາ ຫຎ຺ຎຕິ, ຍທິ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກສນ຺ຕາໂນ, ເອວໍ ໂສ ອນຸປຕາປນເຉທນເຠທນາທິວເສນ ນ ວິໂກປນສມຕ຺ໂຖ, ນາປິ ວິໂກປນີໂຍ, ອຖ ຣູປສນ຺ຕາໂນ, ເອວມ຺ປິ ໂສ ອເຈຕນຕາຍ ກຏ຺ຐກລິງ຺ຄຣູປໂມຕິ ນ ຕຕ຺ຖ ເຉທນາທິນາ ປາຓາຕິປາໂຕ ລພ຺ຠຕິ ຍຖາ ມຕສຣີເຣຯ ປໂຍໂຄປິ ປາຓາຕິປາຕສ຺ສ ປຫຣຓປ຺ປກາຣາທິອຕີເຕສຸ ວາ ສງ຺ຂາເຣສຸ ຠເວຍ຺ຍ, ອນາຄເຕສຸ ວາ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ວາຯ ຕຕ຺ຖ ນ ຕາວ ອຕີຕານາຄເຕສຸ ສມ຺ຠວຕິ ເຕສໍ ອຠາວໂຕຯ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ຈ ສງ຺ຂາຣານໍ ຂຓິກຕ຺ຕາ ສຣເສເນວ ນິຣຸທ຺ຘນສຠາວຕາຍ ວິນາສາຠິມຸເຂສຸ ນິປ຺ປໂຍຊໂນ ເອວ ປໂຍໂຄ ສິຍາຯ ວິນາສສ຺ສ ຈ ກາຣຓຣຫິຕຕ຺ຕາ ນ ປຫຣຓປ຺ປກາຣາທິປໂຍຄເຫຕຸກໍ ມຣຓໍ, ນິຣີຫກຕາຍ ຈ ສງ຺ຂາຣານໍ ກສ຺ສ ໂສ ປໂຍໂຄ, ຂຓິກຕ຺ຕາ ວຘາຘິປ຺ປາຍສມກາລຠິຊ຺ຊນກສ຺ສ ກິຣິຍາປຣິໂຍສານກາລານວຏ຺ຐານໂຕ ກສ຺ສ ວາ ປາຓາຕິປາຕກມ຺ມພທ຺ໂຘຕິ?

ວຸຈ຺ຈເຕ – ວຘກເຈຕນາສຫິໂຕ ສງ຺ຂາຣານໍ ປຸຎ຺ໂຊ ສຕ຺ຕສງ຺ຂາໂຕ ຫນ຺ຕິ, ເຕນ ປວຕ຺ຕິຕວຘປ຺ປໂຍຄນິມິຕ຺ຕາປຄຕຸສ຺ມາ ວິຎ຺ຎາຓຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ມຕໂວຫາຣປ຺ປວຕ຺ຕິນິພ຺ພນ຺ຘໂນ ຍຖາວຸຕ຺ຕວຘປ຺ປໂຍຄາກຣເຓ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນາຣໂຫ ຣູປາຣູປຘມ຺ມສມູໂຫ ຫຎ຺ຎຕິ, ເກວໂລ ວາ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກສນ຺ຕາໂນ, ວຘປ຺ປໂຍຄາວິສຍຠາເວປິ ຕສ຺ສ ປຎ຺ຈໂວກາຣຠາເວ ຣູປສນ຺ຕານາຘີນວຸຕ຺ຕິຕາຍ ຣູປສນ຺ຕາເນ ປເຣນ ປໂຍຊິຕຊີວິຕິນ຺ທ຺ຣິຍຸປຈ຺ເຉທກປໂຍຄວເສນ ຕນ຺ນິພ຺ພຕ຺ຕິວິພນ຺ຘກວິສທິສຣູປຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ວິຫເຕ ວິຈ຺ເຉໂທ ໂຫຕີຕິ ນ ປາຓາຕິປາຕສ຺ສ ອສມ຺ຠໂວ, ນາປິ ອເຫຕຸໂກ ປາຓາຕິປາໂຕ, ນ ຈ ປໂຍໂຄ ນິປ຺ປໂຍຊໂນ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນສຸ ສງ຺ຂາເຣສຸ ກຕປໂຍຄວເສນ ຕທນນ຺ຕຣໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນາຣຫສ຺ສ ສງ຺ຂາຣກລາປສ຺ສ ຕຖາອນຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ, ຂຓິການໍ ສງ຺ຂາຣານໍ ຂຓິກມຣຓສ຺ສ ອິຘ ມຣຓຠາເວນ ອນຘິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ ສນ຺ຕຕິມຣຓສ຺ສ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ສເຫຕຸກຠາວໂຕ ນ ອເຫຕຸກໍ ມຣຓໍ, ນ ຈ ກຕ຺ຕຸຣຫິໂຕ ປາຓາຕິປາຕປ຺ປໂຍໂຄ ນິຣີຫເກສຸປິ ສງ຺ຂາເຣສຸ ສນ຺ນິຫິຕຕາມຕ຺ເຕນ ອຸປກາຣເກສຸ ອຕ຺ຕໂນ ອຕ຺ຕໂນ ອນຸຣູປຜລຸປ຺ປາທນນິຍເຕສຸ ກາຣເຓສຸ ກຕ຺ຕຸໂວຫາຣສິທ຺ຘິໂຕ ຍຖາ "ປທີໂປ ປກາເສຕິ, ນິສາກໂຣ ຈນ຺ທິມາ"ຕິ, ນ ຈ ເກວລສ຺ສ ວຘາຘິປ຺ປາຍສຫຠຸໂນ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກກລາປສ຺ສ ປາຓາຕິປາໂຕ ອິຈ຺ຉິໂຕ ສນ຺ຕານວເສນ ອວຏ຺ຐິຕສ຺ເສວ ປຏິຊານນໂຕ, ສນ຺ຕານວເສນ ປວຕ຺ຕມານານຎ຺ຈ ປທີປາທີນໍ ອຕ຺ຖກິຣິຍາສິທ຺ຘິ ທິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ເຖວ ປາຓາຕິປາເຕນ ກມ຺ມພທ຺ໂຘຕິຯ ອຍຎ຺ຈ ວິຈາໂຣ ອທິນ຺ນາທານາທີສຸປິ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ວິຠາເວຕພ຺ໂພຯ

ສາຫຕ຺ຖິໂກຕິ ສຍໍ ມາເຣນ຺ຕສ຺ສ ກາເຍນ ວາ ກາຍປຏິພທ຺ເຘນ ວາ ປຫຣຓໍຯ ອາຓຕ຺ຕິໂກຕິ ອຎ຺ຎໍ ອາຓາເປນ຺ຕສ຺ສ "ເອວໍ ວິຊ຺ຌິຕ຺ວາ ວາ ປຫຣິຕ຺ວາ ວາ ມາເຣຫີ"ຕິ ອາຓາປນໍຯ ນິສ຺ສຄ຺ຄິໂຍຕິ ທູເຣ ຐິຕໍ ມາເຣຕຸກາມສ຺ສ ກາເຍນ ວາ ກາຍປຏິພທ຺ເຘນ ວາ ອຸສຸຍນ຺ຕປາສາຓາທີນໍ ນິສ຺ສຊ຺ຊນໍຯ ຖາວໂຣຕິ ອສຎ຺ຈາຣິເມນ ອຸປກຣເຓນ ມາເຣຕຸກາມສ຺ສ ໂອປາຕາປສ຺ເສເນົາປນິກ຺ຂິປນໍ, ເຠສຊ຺ຊສໍວິຘານຎ຺ຈຯ ວິຊ຺ຊາມໂຍຕິ ມາຣຓຕ຺ຖໍ ມນ຺ຕປຣິຊປ຺ປນໍ ອາຖພ຺ພຓິກາທີນໍ ວິຍຯ ອາຖພ຺ພຓິກາ ຫິ ອາຖພ຺ພຓໍ ປໂຍເຊນ຺ຕິ ນຄເຣ ວາ ຣຸທ຺ເຘ ສງ຺ຄາເມ ວາ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິເຕ ປຏິເສນາຍ ປຈ຺ຈຕ຺ຖິເກສຸ ປຈ຺ຈາມິຕ຺ເຕສຸ ອີຕິໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ ອຸປທ຺ທວໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ ໂຣຄໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ ປຊ຺ຊຣກໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ ສູຈິກໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕິ ວິສູຈິກໍ ກໂຣນ຺ຕິ ປກ຺ຂນ຺ທິຍໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ວິຊ຺ຊາຘຣາ ຈ ວິຊ຺ຊໍ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ນຄເຣ ວາ ຣຸທ຺ເຘ…ເປ… ປກ຺ຂນ຺ທິຍໍ ກໂຣນ຺ຕິຯ ອິທ຺ຘິມໂຍຕິ ກມ຺ມວິປາກຊິທ຺ຘິມໂຍ ທາຐາໂກຏນາທີນິ ວິຍຯ ປິຕຸຣຎ຺ໂຎ ກິຣ ສີຫຬອນຣິນ຺ທສ຺ສ ທາຐາໂກຏເນນ ຈູຬອສຸມນກຸຏຸມ຺ພິຍສ຺ສ ມຣຓໍ ໂຫຕີຕິຯ "ອິມສ຺ມິ ປນຕ຺ເຖ"ຕິອາທີນາ ຄນ຺ຖຄາຣວໍ ປຣິຫຣິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ອນູນຠາວມ຺ປິ ກໂຣຕິ "ອຕ຺ຖິເກຫີ"ຕິອາທີນາຯ ອິຘ ອວຸຕ຺ໂຕປິ ຫິ ເອສ ອຕ຺ໂຖ ອຕິທິສເນນ ວຸຕ຺ໂຕ ວິຍ ອນູໂນ ປຣິປຸຓ຺ໂຓຕີຕິຯ

ທຸສ຺ສີລສ຺ສ ຠາໂວ ທຸສ຺ສີລ຺ຍໍ, ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ເຈຕນາຯ "ປຫາຍາ"ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕ຺ວາ-ສທ຺ໂທ ປຸພ຺ພກາເລຕິ ອາຫ "ປຫີນກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍາ"ຕິ, ເຫຕຸອຕ຺ຖໍ ວາ ສນ຺ຘາຍ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອເຕນ ຫິ ປຫານເຫຕຸກາ ອິຘາຘິປ຺ເປຕາ ສມຸຈ຺ເຉທນິກາ ວິຣຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ກມ຺ມກ຺ຂຍຎາເຓນ ຫິ ປາຓາຕິປາຕທຸສ຺ສີລ຺ຍສ຺ສ ປຫີນຕ຺ຕາ ຠຄວາ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ຕໂຕ ປຏິວິຣໂຕຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ສມຸຈ຺ເຉທວເສນ ປຫານວິຣຕີນມຘິປ຺ເປຕຕ຺ຕາຯ ກິຎ຺ຈາປິ "ປຫາຍ ປຏິວິຣໂຕ"ຕິ ປເທຫິ ວຸຕ຺ຕານໍ ປຫານວິຣມຓານໍ ປຸຣິມປຈ຺ຉິມກາລຕາ ນຕ຺ຖິ, ມຄ຺ຄຘມ຺ມານໍ ປນ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິອາທີນໍ, ປຈ຺ຈຍຠູຕານໍ ສມ຺ມາວາຈາທີນຎ຺ຈ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຠູຕານໍ ປຈ຺ຈຍປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຠາເວ ອເປກ຺ຂິເຕ ສຫຊາຕານມ຺ປິ ປຈ຺ຈຍປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຠາເວນ ຄຫຓໍ ປຸຣິມປຈ຺ຉິມຠາເວນ ວິຍ ໂຫຕີຕິຯ ປຈ຺ຈໂຍ ຫິ ປຸຣິມຕຣໍ ປຈ຺ຈຍສຕ຺ຕິຍາ ຄິໂຕ, ຕໂຕ ປຣໍ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນໍ ປຈ຺ຈຍສຕ຺ຕິໍ ປຏິຈ຺ຈ ປວຕ຺ຕຕີຕິ, ຕສ຺ມາ ຄຫຓປ຺ປວຕ຺ຕິອາກາຣວເສນ ສຫຊາຕາທິປຈ຺ຈຍຠູເຕສຸ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິອາທີສຸ ປຫາຍກຘມ຺ເມສຸ ປຫານກິຣິຍາຍ ປຸຣິມກາລໂວຫາໂຣ,

ຕປ຺ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນາສຸ ຈ ວິຣຕີສຸ ວິຣມຕກິຣິຍາຍ ອປຣກາລໂວຫາໂຣ ສມ຺ກາວຕີ. ຕສ຺ມາ ''ສມ຺ມາທິຏ຺ຖິອາທີຫີ ປາຕາຕິປາຕໍ ປ຺ຫາຍ ສມ຺ມາວາຈາທີຫີ ປາຕາຕິປາຕາ ປ຺ຏິວິຣໂຕ''ຕິ ປາລຸອິຍໍ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຖພ຺ໂພ.

ອຍໍ ປ໌ເນຕ຺ຖ ອຏ຺ຖກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ – ປ຺ຫານໍ ສມ຺ຸຈ຺ເຉທວເສນ ວິຣຕິປ຺ຏິປ຺ປ຺ສ຺ສທ຺ຆິວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພາ, ຕສ຺ມາ ມຄ຺ເຄນ ປາຕາຕິປາຕໍ ປ຺ຫາຍ ຜເລນ ປາຕາຕິປາຕາ ປ຺ຏິວິຣໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອປີຈ ປາໂຕ ອຕິປາຕີຍຕີ ເອເຕນາຕິ ປາຕາຕິປາໂຕ, ປາຕຆາຕເຫຕຸພູໂຕ ຊມ຺ມສມູໂຫ. ໂກ ປ໌ເນໂສ? ອຫິຣິກາໂນຕ຺ຕປ຺ປໂທສໂມຫວິຫິສາທໂຍ ກິເລສາ. ເຕ ຫິ ກຄວາ ອຣິຍມຄ຺ເຄນ ປ຺ຫາຍ ສມຸຄ຺ຆາເຜຕ຺ວາ ປາຕາຕິປາຕທຸສ຺ສີລຍໂຕ ອຈ຺ຈນ຺ຕເມວ ປ຺ຏິວິຣໂຕ ກິເລເສສຸ ປ຺ຫີເນສຸ ຕນ຺ນິມິຕ຺ຕກມ຺ມສ຺ສ ອນຸປ຺ປ຺ຊຊນໂຕ, ຕສ຺ມາ ມຄ຺ເຄນ ປາຕາຕິປາຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕກິເລສໍ ປ຺ຫາຍ ເຕເນວ ປາຕາຕິປາຕາ ທຸສ຺ສີລຍເຈຕນາ ປ຺ຏິວິຣໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອສ ນໂຍ ''ອທິນ຺ນາທານໍ ປ຺ຫາຍາ''ຕິອາທີສຸປີ.

ໂອຣໂຕວິຣໂຕຕິ ປ຺ຣິຍາຍວຈນເມຕໍ, ປ຺ຕິ-ວິສທ຺ທານໍ ວາ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໂຕ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂອຣໂຕຕິ ຫິ ອວຣໂຕ ອກິມຸຂໍ ຣໂຕ, ເຕນ ອຊຊກໍ ວິຣມຕວເສນ ສາຕິສຍຕໍ ທສ຺ເສຕິ. ປ຺ຏິຣຕສ຺ສ ເຈຕໍ ອຕ຺ຖວຈນໍ. ວິຣໂຕຕິ ວິເສເສນ ຣໂຕ, ເຕນ ສຫ ວາສນາຍ ວິຣມຕກາວໍ, ອຊເຍນ ປ໌ນ ສມຸຈ຺ເຉທວິຣຕິກາວໍ ວິກາເວຕິ. ເອວ-ສທ຺ໂທ ປ໌ນ ຕສ຺ສາ ວິຣຕິຍາ ກາລາທິວເສນ ອປ຺ຣິຍນ຺ຕຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ວຸຕ຺ໂຕ. ໂສ ອຊກຍຕ຺ຖ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ. ຍຖາ ຫິ ອຄ຺ເຄ ສມາທິນ຺ນວິຣຕິກາປີ ອນວຏ຺ຖິຕຈິຕ຺ຕຕາຍ ລາກຊີວິຕາທິເຫຕຸ ສມາທານໍ ກິນ຺ນນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ກຄວາ, ສພ຺ພໂສ ປ຺ຫີນປາຕາຕິປາຕຕ຺ຕາ ປ໌ເນສ ອຈ຺ຈນ຺ຕວິຣໂຕ ເອວາຕິ. ''ນຕ຺ຖິ ຕສ຺ສາ''ຕິອາທີນາ ເອວ-ສທ຺ເທນ ທສ຺ສິຕໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພຕ຺ຖວເສນ ສມຕ຺ເຖຕິ. ຕຕ຺ຖ ວິຕິກ຺ກມິສ຺ສາມີຕິ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນກາ ຊມ຺ມາຕິ ສຫ ປາຖເສເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ເຕ ປ໌ນ ອນວຊຊຊມ຺ເມຫີ ໂວກິຕ຺ຕາ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນກາ ທຸພ຺ພລາ ສາວຊຊາ ຊມ຺ມາ, ຍສ຺ມາ ຈ ''ກາຍວຈີປ໌ໂຍຄໍ ອຸປ໌ລກິຕ຺ວາ ອິມສ຺ສ ກິເລສາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ''ຕິ ວິຄ຺ຄຸນາ ສກ຺ກາ ຄາຕຸໍ, ຕສ຺ມາ ເຕ ອິມິນາວ ປ໌ຣິຍາເຍນ ''ຈກ຺ຂຸໂສຕວິຄ຺ເຄຍ຺ຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ປ໌ນ ຈກ຺ຂຸໂສຕວິຄ຺ຄາຕາຣມ຺ມຕຕ຺ຕາ. ອໂຕ ສສມ຺ກາຣກຖາຍ ຈກ຺ຂຸໂສເຕຫີ, ຕນ຺ນິສ຺ສິຕວິຄ຺ຄາເຕຫີ ວາ ກາຍິກວາຈສິກປ໌ໂຍຄມຸປ໌ລກິຕ຺ວາ ມໂນວິຄ຺ຄາເຕນ ວິຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຖພ຺ໂພ. ກາຍິກາຕິ ກາເຍນ ກຕາ ປາຕາຕິປາຕາທິນິປ຺ຜາທກາ ພລວນ຺ໂຕ ອກຸສລາ. ''ກາລຸອກາ'' ຕິປີ ຝິກາຍໍ ອຸທ຺ຊຕປາໂຖ, ກຕ຺ຫປ໌ກ຺ຂິກາ ພລວນ຺ໂຕ ອກຸສລາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ''ອິມິນາວາ''ຕິອາທີນາ ນຍທານໍ ກໂຣຕິ, ຕຄ຺ຈ ໂຂ ''ອທິນ຺ນາທານໍ ປ຺ຫາຍ ອທິນ຺ນາທານາ ປ຺ຏິວິຣໂຕ''ຕິອາທິປເທສຸ.

ປາເປ ສເມຕີຕິ ສມໂຕ, ໂຄຕມສຄ຺ຄາ, ເຕນ ໂຄຕ຺ເຕນສມ຺ພນ຺ໂຊ ໂຄຕໂມຕີ ອຕ຺ຖໍ ສນ຺ຊາຍ ''ສມໂຕຕິ ກຄວາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ໂຄຕ຺ຕວເສນ ລທ຺ຊໂວຫາໂຣຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ. ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕນ ກາສິຕວຕ຺ຕານຸສນ຺ຊິຍາ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ ປວຕ຺ຕນໂຕ, ເຕນ ຈ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆວຕ຺ຕສ຺ສາປີ ກາສິຕຕ຺ຕາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆວຕ຺ໂຕປີ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເທສິຕພ຺ໂພ, ໂສ ນ ເທສິໂຕ. ກີ ໂສ ປາຕາຕິປາຕາ ປ຺ຏິວິຣຕກາໂວ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆສ຺ສ ນ ວິຊຊຕີຕິ ອນຸໂຍຄມປ໌ເນນ຺ໂຕ ''ນ ເກວລຄ຺ຈາ''ຕິອາທິມາຫ. ເອວໍ ສຕິ ກສ຺ມາ ນ ເທສິໂຕຕິ ປ຺ຸນານຸໂຍຄໍ ປ໌ຣິຫຣຕິ ''ເທສນາ ປ໌ນາ''ຕິອາທີນາ. ເອວນ຺ຕິ ເອວເມວ.

ເອຕ຺ຖາຍມຊິປ຺ປາໂຍ –''ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ, ອຄ຺ເຄ ຈ ຊມ຺ມາ''ຕິອາທີນາ ອນຄ຺ຄສາຊາຣເຕ ພຸທ຺ຊຄຸເຕ ອາຣພ຺ກ ອຸປ໌ຣິ ເທສນໍ ວຫ຺ເຒຕຸກາໂມ ກຄວາ ອາທິໂຕ ປ໌ຏ຺ຖາຍ ''ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ວທມາໂນ ວເທຍ຺ຍາ''ຕິອາທີນາ ພຸທ຺ຊຄຸຕວເສເນວ ເທສນໍ ອາຣກິ, ນ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆຄຸຕວເສນາປີ. ເອສາ ຫິ ກຄວໂຕ ເທສນາຍ ປ໌ກຕິ, ຍທິທໍ ເອກຣເສເນວ ເທສນໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ລພ຺ກມານສ຺ສາປີ ກສ຺ສຈິ ອຄ຺ຄຫຕໍ. ຕຖາ ຫິ ຣູປກຕ຺ເຂ ທຸກາທີສຸ, ຕນ຺ນິທ຺ເທເສສຸ ຈ ຫທຍວຕ຺ຖຸ ນ ຄຫິຕໍ. ອິຕຣວຕ຺ຖູຫີ ອສມານຄຕິກຕ຺ຕາ ເທສນາເກໂທ ໂຫຕີຕິ. ຍຖາ ຫິ ຈກ຺ຂຸວິຄ຺ຄາຕາທີນິ ເອກນ຺ຕໂຕ ຈກ຺ຂາທີນິສ຺ສຍານີ, ນ ເອວໍ ມໂນວິຄ຺ຄາຕໍ ເອກນ຺ເຕນ ຫທຍວຕ຺ຖຸນິສ຺ສຍໍ ອາຣຸປ຺ເປ ຕທກາວໂຕ, ນິສ຺ສຍນິສ຺ສິຕວເສນ ຈ ວຕ຺ຖຸທຸກາທິເທສນາ ປວຕ຺ຕາ ''ອຕ຺ຖິ ຣູປໍ ຈກ຺ຂຸວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ ວຕ຺ຖຸ, ອຕ຺ຖິ ຣູປໍ ນ ຈກ຺ຂຸວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ ວຕ຺ຖູ''ຕິອາທີນາ. ຍມ຺ປີ ມໂນວິຄ຺ຄາຕໍ ເອກນ຺ຕໂຕ ຫທຍວຕ຺ຖຸນິສ຺ສຍໍ, ຕສ຺ສ ວເສນ ''ອຕ຺ຖິ ຣູປໍ ມໂນວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ ວຕ຺ຖູ''ຕິອາທີນາ ທຸກາທີສຸ ວຸຈ຺ຈມາເນສຸປີ ນ ຕທນຸຣູປາ ອາຣມ຺ມຕທຸກາທໂຍ ສມ຺ກວນ຺ຕີ. ນ ຫິ ''ອຕ຺ຖິ ຣູປໍ ມໂນວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ ອາຣມ຺ມຕໍ, ອຕ຺ຖິ ຣູປໍ ນ ມໂນວິຄ຺ຄາຕສ຺ສ ອາຣມ຺ມຕ''ນ຺ຕິ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍ ຕທນາຣມ຺ມຕຣູປ໌ສ຺ສາກາວໂຕຕິ ວຕ຺ຖາຣມ຺ມຕທຸກາ ກິນ຺ນຄຕິກາ ສິຍຸໍ, ຕສ຺ມາ ນ ເອກຣສາ ເທສນາ ກເວຍ຺ຍາຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຖາ ນິກ຺ເຂປກຕ຺ເຂ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທວິກາເຄນ ວິສຸໍ ອວຸຈ຺ຈມານຕ຺ຕາ ອວິຕກ຺ກອວິຈາຣປທວິສ຺ສຊ຺ຊເນ ''ວິຈາໂຣ ຈາ''ຕິ ວຕ຺ຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ອາວິຕກ຺ກວິຈາຣມຕ຺ຕປທວິສ຺ສຊເນ ລພ຺ກມາໂນປີ ວິຕກ຺ໂກ ນ ອຸທ຺ຊໂຕ. ອຄ຺ຄຖາ ຫິ ''ວິຕກ຺ໂກ ຈາ''ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ ສິຍາ, ເອວເມວິຊາປີ ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆຄຸໂຕ ນ ເທສິໂຕຕີ. ການໍ ສທ຺ທໂຕ ເອວໍ ນ ເທສິໂຕ, ອຕ຺ຖໂຕ ປ໌ນ

ພຸຣຫຸມທຕຸເຕນ ກາສິຕວຕຸຕສຸສ ອນຸສນຸຊິທສຸສນວເສນ ອິມິສຸສາ ເທສນາຍ ອາຣທຸຊຕຸຕາ ທີເປ໌ຕຸ ວຜຸຜຕິຕິ ອາຫ ‘‘ອຕຸຖໍ ປ໌ນາ’’ຕິອາທີ.

ຕຕຸຖາຍໍ ທີປ໌ນາ – ‘‘ປ໌າຕາຕິປ໌າຕໍ ປ໌ຫາຍ ປ໌າຕາຕິປ໌າຕາ ປ໌ຜິວິຣໂຕ ສມຕາສຸສ ໂຄຕມສຸສ ສາວກສງໂຜ ນິຫິຕທຕຸໂທ ນິຫິຕສຕຸໂຖ’’ຕິ ວິຕຸຖາເຣຕພຸພໍ. ນນຸ ຊມຸມສຸສາປີ ວຕຸໂຕ ພຸຣຫຸມທຕຸເຕນ ກາສິໂຕຕິ? ສຈຸຈໍ ກາສິໂຕ, ໂສ ປນ ສມຸມາສມຸພຸທຸຊປກາວຕຸຕາ, ອຣິຍສງຆາຊາຣຕຸຕາ ຈ ຊມຸມສຸສ ຊມຸມານຸກາວສິທຸຊຕຸຕາ ຈ ເຕສໍ, ຕທຸກາຍວຕຸຕາທີປ໌ເນເນວ ທີປ໌ໂຕຕິ ວິສໍຸ ນ ອຸທຸຊໂຕ. ສທຸຊມຸມານຸກາເວເນວ ທິ ກຄວາ, ກິກຸຂຸສງໂຜ ຈ ປ໌າຕາຕິປ໌າຕາທີປຸປ໌ຫານສມຕຸໂຖ ໂຫຕິ. ອຕຸຖາປ໌ຕຸຕິວເສນ ປ໌ຣວິເຫຄຸນສຸສ ປ໌ຣິວຊຸຊີຕກາວທີປ໌ນຕຸຖໍ ທຕຸໜສຕຸຖານໍ ນິກຸເຂປ໌ວຈນຸຕິ ອາຫ ‘‘ປ໌ຣູປ໌ໜາຕຕຸຖາຍາ’’ຕິອາທີ. ອວຕຸຕນໂຕຕິ ອປ໌ວຕຸຕນໂຕ, ອສລຸຈຣຕໂຕ ວາ. ນິກຸຊິຕຸໂຕ ທຕຸໂທ ເຍນາຕິ ນິກຸຊິຕຸຕທຕຸໂທ. ຕຖາ ນິກຸຊິຕຸຕສຕຸໂຖ. ມຊຸຊິມສຸສ ປຸຣິສສຸສ ຈຕຸຫຕຸຖປຸປ໌ມາໂຕ ເຈຕຸຖ ທຕຸໂທ. ຕທວເສໂສ ມຸຄຸຄຣຂຄຸຄາທໂຍ ສຕຸຖໍ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ເອຕຸຖ ຈາ’’ຕິອາທີ. ວິເຫຄຸນກາວໂຕຕິ ວິຫື ສນກາວໂຕ, ເອເຕນ ສສຕິ ຫີສຕິ ອເນນາຕິ ສຕຸຖນຸຕິ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕິ. ‘‘ປ໌ຣູປ໌ໜາຕຕຸຖາຍາ’’ຕິອາທີນາ ອາປ໌ນຸນມຕຸຖໍ ວິວຣິຕຸໍ ‘‘ຍໍ ປ໌ນາ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ. ກຕໂຣ ຊີຕຸໂຕ, ຕສຸສ, ເຕນວາ ອາລມຸພິໂຕ ທຕຸໂທ ກຕຸຕຣທຕຸໂທ. ທນຸຕໂສຊນໍ ກາຕຸໍ ໂຍຄຸຄໍ ກຜຸຖໍ ທນຸຕກຜຸຖໍ, ນ ປນ ທນຸຕໂສຊນກຜຸຖໍ. ‘‘ທນຸຕກຜຸຄວາສີ ວາ’’ຕິປີ ປ໌າໂຄ, ທນຸຕກຜຸຄຈຸເຊທນກວາສີນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ຂຸທຸທກໍ ນຂຈຸເຊທນາທີກິຈຸຈນິປຸຜາທກໍ ສຕຸຖໍ ປີປຸຜລິກໍ. ອິທໍ ປນ ກິກຸຂຸສງຆານີນວຈນໍ. ‘‘ກິກຸຂຸສງໜວເສນປີ ທີເປ໌ຕຸໍ ວຜຸຜຕິ’’ຕິ ວຸຕຸຕຕາ ຕສຸສາປີ ເອກເທເສນ ທີປ໌ນຕຸຖໍ ວຸຕຸຕໍ.

ລຊຸຊາ-ສທຸໂທ ທິຣິອຕຸໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ປ໌າປ໌ຊິຄຸຈຸຊນລກຸຂຕາຍາ’’ຕິ. ຊມຸມຄຣຸຕາຍ ທິ ພຸທຸຊານໍ, ຊມຸມສຸສ ຈ ອຕຸຕາຊີນຕຸຕາ ອຕຸຕາຊິປ໌ຕິກູຕາ ລຊຸຊາວ ວຸຕຸຕາ, ນ ໂລກາຊິປ໌ຕິກູຕໍ ໂອຕຸຕປຸປໍ. ອປີຈ ‘‘ລຊຸຊີ’’ຕິ ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕລຊຸຊາຍ ໂອຕຸຕປຸປ໌ມຸປີ ວຸຕຸຕເມວ, ຕສຸມາ ລຊຸຊາຕິ ທິຣິໂອຕຸຕປຸປ໌ານມຊິວຈນໍ ທຜຸຄພຸພໍ. ນ ທິ ປ໌າປ໌ຊິຄຸຈຸຊນໍ ປ໌າປຸຕຸຕາສນຣທິຕໍ, ປ໌າປ໌ກຍໍ ວາ ອລຊຸຊນໍ ນາມ ອຕຸຖີຕິ. ‘‘ທຍໍ ເມຕຸຕຈິຕຸຕຕໍ ອາປ໌ນຸໂນ’’ຕິ ກສຸມາ ວຸຕຸຕໍ, ນນຸ ທຍາ-ສທຸໂທ ‘‘ທຍາປ໌ນຸໂນ’’ຕິອາທີສຸ ກຣຸຕາຍປີ ວຕຸຕຕີຕິ? ສຈຸຈເມຕໍ, ອຍໍ ປນ ທຍາສທຸໂທ ອນຸຣກຸຂຕຕຸຖໍ ອນຸໂຕນີຕໍ ກຕຸວາ ປ໌ວຕຸຕມາໂນ ເມຕຸຕາຍ, ກຣຸຕາຍ ຈ ປ໌ວຕຸຕຕີຕິ ອິຊ ເມຕຸຕາຍ ປ໌ວຕຸຕມາໂນ ວຸຕຸໂຕ ກຣຸຕາຍ, ວກຸຂມານຕຸຕາ. ມິທຕີ ສິເນທຕີຕິ ເມຕຸຕາ, ສາ ເອຕສຸສ ອຕຸຖີຕິ ເມຕຸຕໍ, ເມຕຸຕໍ ຈິຕຸຕໍ ເອຕສຸສາຕິ ເມຕຸຕຈິຕຸໂຕ, ເມຕຸຕາຍ ສມຸປ໌ຍຸຕຸຕໍ ຈິຕຸຕໍ ເອຕສຸສາຕິ ວາ, ຕສຸສ ກາໂວ ເມຕຸຕຈິຕຸຕຕາ ເມຕຸຕາ ເອວ ມູລກູເຕນ ຕນຸນິມິຕຸເຕນ ປຸຄຸຄລສຸມີ ພຸທຸຊິຍາ, ສທຸທສຸສ ຈ ປ໌ວຕຸຕນໂຕ.

‘‘ປ໌າຕກູເຕຕິ ປ໌າຕຊາເຕ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ. ເອວໍ ສຕິ ປ໌າໂຕ ກູໂຕ ເຍສນຸຕິ ປ໌າຕກູຕາຕິ ນິພຸພຈນໍ ກຕຸຕພຸພໍ. ອຖ ວາ ຊີວິຕິນຸທຸຣິຍສງຄຶຕາຍ ປ໌າຕສງຂາເຕ ຕໍຕໍກມຸມານຸຣູປໍ ປ໌ວຕຸຕນໂຕ ກູຕນາມເກ ສຕຸເຕຕິ ອຕຸໂຖ. ອນຸກມຸປ໌ໂກຕິ ກຣຸຕາຍນໂກ. ຍສຸມາ ປນ ເມຕຸຕາ ກຣຸຕາຍ ວິເສສປ໌ຈຸຈໂຍ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ປຸຣິມປ໌ທຕຸຖກູຕາ ເມຕຸຕາ ເອວ ປ໌ຈຸຈຍກາເວນ ‘‘ຕາຍ ເອວ ທຍາປ໌ນຸນຕາຍາ’’ຕິ ວຸຕຸຕາ. ອິມິນາ ທິ ປ໌ເທນ ກຣຸຕາຍ ຄທິຕາຍ ເຍທິ ຊມຸເມທິ ປ໌າຕາຕິປ໌າຕາ ປ໌ຜິວິຣຕິ ສມຸປ໌ຊຸຊຕິ, ເຕທິ ລຊຸຊາເມຕຸຕາກຣຸຕາທິ ສມງຄີກາໂວ ຍຖາກຸກມໍ ປ໌ທຕຸຕເຍນ ທສຸສິໂຕ. ປ໌ຣທຸກຸຂາປ໌ນຍນກາມຕາປີ ທິ ທິຕານຸກມຸປ໌ນເມວາຕິ ອວສຸສໍ ອຍມຕຸໂຖ ສມຸປ໌ຜິຈຸຊິຕພຸໂພຕິ. ອິມາຍ ປ໌າລຸອິຍາ, ສໍວຕຸຕນາຍ ຈ ຕສຸສາ ວິຣຕິຍາ ສຕຸຕວເສນ ອປ໌ຣິຍນຸຕໍ ທສຸເສຕິ.

ວິທຣຕີຕິ ເອຕຸຖ ວິ-ສທຸໂທ ວິຈຸຊິນຸທນຕຸເຖ, ທຣ-ສທຸໂທ ນຍນຕຸເຖ, ນຍນລຸຈ ນາເມຕໍ ອິຊ ປ໌ວຕຸຕນໍ, ຍາປ໌ນໍ, ປ໌າລນໍ ວາຕິ ອາຫ ‘‘ອິຣິຍຕິ ຍເປ໌ຕິ ຍາເປ໌ຕິ ປ໌າເລຕີ’’ຕິ. ຍເປ໌ຕິ ຍາເປ໌ຕີຕິ ເຈຕຸຖ ປ໌ຣິຍາຍວຈນໍ. ຕສຸມາ ຍຖາວຸຕຸຕປຸປ໌ກາໂຣ ຫຸຕຸວາ ເອກສຸມີ ອິຣິຍາປ໌ເຖ ອຸປຸປ໌ນຸນໍ ທຸກຸຂໍ ອລຸເລນ ອິຣິຍາປ໌ເຖນ ວິຈຸຊິນຸທິຕຸວາ ທຣຕິ ປ໌ວຕຸເຕຕິ, ອຕຸຕກາວໍ ວາ ຍາເປ໌ຕິ ປ໌າເລຕີຕິ ອຕຸໂຖ ເວທິຕພຸໂພ. ອິຕິ ວາ ທີຕິ ເອຕຸຖ ທີ-ສທຸໂທ ວຈນສິລິຜຸຄຕາມຕຸເຕ ກສຸສຈິປີ ເຕນ ໂຊຕິຕຕຸຖສຸສ ອກາວໂຕ. ເຕນາຫ ‘‘ເອວໍ ວາ ກິກຸຂເວ’’ຕິ. ວິສໍຸ ກປຸປ໌ນເມວ ອຕຸໂຖ ວິກປຸປ໌ຕຸໂຖຕິ ໂສ ອເນກກິນຸເນສຸເຍວ ອຕຸເຖສຸ ລພຸກຕິ, ອເນກເກທາ ຈ ອຕຸຖາ ອຸປ໌ຣິວກຸຂມານາ ເອວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ອຸປ໌ຣິ ອທິນຸນາ…ເປ໌… ອເປ໌ກຸຂິຕຸວາ’’ຕິ. ‘‘ເອວ’’ນຸຕິອາທີ ຄນຸຖຄາຣວປ໌ຣິທຣຕໍ, ນຍທານໍ ວາ.

ອິທານິ ສມຸປີຕຸໜນຕຸຖໍ ທສຸເສນຸໂຕ ‘‘ອຍໍ ປ໌ເນຕຸຖາ’’ຕິອາທິມາຫ. ຕຕຸຖ ນ ທນຕີຕິ ນ ທີສຕີ. ນ ໜາເຕຕີຕິ ນ ວຊຕີ. ຕຕຸຖາຕິ ປ໌າຕາຕິປ໌າເຕ. ສມນຸລຸໂລຕິ ສນຸຕຸຜຸໂຄ. ອໂທ ວຕ ເຣຕິ ໂກນຸໂຕ ເອກໍສໂຕ ອຈຸຊຣິຍາຕິ ອຕຸໂຖ. ອາຈາຣ

ສີລມຕ຺ຕກນ຺ຕິ ສາສຸຊນາຈາຣມຕ຺ຕກໍ, ມຕ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ວິເສສນິວຕ຺ຕິອຕ຺ໂຖ, ເຕນ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວຣາທິຄຸເຕາທີປີ ໂລກິຍປຸຖຸຊ຺ຊໂນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ວຕ຺ຕຸ ນ ສກ຺ໂກຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຖາ ຫີ ອິນ຺ທ຺ຣິຍສໍວຣປ຺ຈ຺ຈຍປ຺ຣິໂກຄສີລານິ ອິຊ ນ ວິກຕ຺ຕານີຯ ເອວ-ສທ຺ໂທ ປທປູຣຕມຕ຺ຕໍ, ມຕ຺ຕ-ສທ຺ເທນ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຖສ຺ສາວຊາຣຕໍ ກໂຣຕິ, ເອວ-ສທ຺ເທນ ອາຈາຣສີລເມວ ວຕ຺ຕຸ ສກ຺ໂກຕີຕິ ສນ຺ນິຍ຺ຖານໍຯ ເອວມີທີເສສຸຯ ‘‘ອິຕິ ວາ ຫິ ກິກ຺ຂເວ ປຸຖ຺ຊ຺ຊໂນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ວທມາໂນ ວເທຍ຺ຍາ’’ຕິ ວຈນສາມຕ຺ຖິເຍເນວ ຕທຸຕ຺ຕຣີ ຄຸຕໍ ວຕ຺ຕຸ ນ ສກ຺ຂິສ຺ສຕີຯ ‘‘ຕໍ ໂວ ອຸປ຺ຣິ ວກ຺ຂາມີ’’ຕິ ຈ ອຕ຺ຖສ຺ສາປ຺ຊ຺ຊນໂຕ ຕຖາປນ຺ນມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸ ‘‘ອຸປ຺ຣິ ອສາຊາຣຕາກາວ’’ນ຺ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ‘‘ນ ເກວລຍ຺ຈາ’’ຕິອາທີນາ ປຸຄ຺ຄລວິເວຈເນນ ປນ ‘‘ປຸຖຸຊ຺ຊໂນ’’ຕິ ອິທໍ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ສິຕໍຯ ‘‘ອິໂຕ ປຣ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ຄນ຺ຖຄາຣວໍ ປ຺ຣິຫຣຕິຯ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕໍ ປທໍ ປຸພ຺ພປທໍ,ນ ປຸພ຺ພປທໍ ຕຖາ, ນ ປຸພ຺ພໍ ວາ ອປຸພ຺ພໍ, ຕເມວ ປທໍ ຕຖາຯ

ສທ຺ທນ຺ຕຣໂຍເຄນ ຊາຕູນມຕ຺ຖວິເສສວາຈກຕ຺ຕາ ‘‘ອາທານ’’ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ຄຫຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ, ເຕນາຫ ‘‘ຫຣຕ’’ນ຺ຕິອາທີຯ ປຣສ຺ສາຕິ ອຕ຺ຕສນ຺ຕກໂຕ ປຣກູຕສ຺ສ ສນ຺ຕກສ຺ສ, ໂຍ ວາ ອຕ຺ຕໂຕ ອຍ຺ໂຍ, ໂສ ປຸຄ຺ຄໂລ ປໂຣ ນາມ, ຕສ຺ສ ອິທໍ ປຣນ຺ຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ‘‘ປຣສໍຫຣຕ’’ນ຺ຕິປີ ປາໂຖ, ສໍ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ຊນຕ຺ໂຖ,ປຣສນ຺ຕກຫຣຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ເຖໂນ ວຸຈ຺ຈຕິ ໂຈໂຣ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ເຖຍ຺ຍໍ, ໂຈຣກມ຺ມໍຯ ໂຈຣິກາຕິ ໂຈຣສ຺ສ ກິຣິຍາຯ ຕທຕ຺ຖໍ ວິວຣຕິ ‘‘ຕຕ຺ຖ’’ຕິອາທີນາຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ‘‘ອາທິນ຺ນາທານ’’ນ຺ຕິ ປເທຯ ປຣປ຺ຣິຄ຺ຄຫີຕເມວ ເອຕ຺ຖ ອທິນ຺ນໍ, ນ ປນ ທນ຺ຕໂປຕາສິກ຺ຂາປເທ ວິຍ ອປ຺ປຕິຄ຺ຄຫີຕກໍ ອຕ຺ຕສນ຺ຕານ຺ຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍຯ ‘‘ຍຕ຺ຖ ປໂຣ’’ຕິອາທີ ອຸກຍຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ໂຊ ອາວຸຕ຺ຕິຍາທີນເຍນຯ ຕສ຺ມາ ‘‘ຕໍ ປຣປ຺ຣິຄ຺ຄຫີຕໍ ນາມ, ຕສ຺ມີ ປຣປ຺ຣິຄ຺ຄຫິເຕ’’ຕິ ຈ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ຍຖາກາມໍ ກໂຣຕີຕິ ຍຖາກາມກາຣີ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ຍຖາກາມກາຣິຕາ, ຕໍຯ ຕຖາຣຸຈິກຣຕໍ ອາປ຺ຊ຺ຊນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສສນ຺ຕກຕ຺ຕາ ອທຕ຺ຫາຣໂທ ຊນທຕ຺ຫຣາຊທຕ຺ຫວເສນຯ ອນຸປ຺ວຊ຺ໂຊ ຈ ໂຈທນາສາຣຕາທີວເສນຯ ຕໍ ປຣປ຺ຣິຄ຺ຄຫີຕໍ ອາທີຍຕີ ເອເຕນາຕິ ຕທາທາຍໂກ, ສ຺ເວວ ອຸປກ຺ກໂມ, ຕໍ ສມຸຍ຺ຖາເປຕີຕິ ຕທາທາຍເກາປກ຺ກມສມຸຍ຺ຖາປິກາຯ ເຖຍ຺ຍາ ເອວ ເຈຕນາ ເຖຍ຺ຍເຈຕນາຯ ຊຸທ຺ທກາຕາອປ຺ປຄ຺ຆຕາທີວເສນ ຫີເນຯ ມຫນ຺ຕຕາມຫຄ຺ຆຕາທີວເສນ ປຕີເຕຯ ກສ຺ມາ? ວຕ຺ຖຸຫີນຕາຍາຕີ ຄມ຺ຍມານຕ຺ຕາ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຫີເນ, ຫີນຄຸຕານໍ ສນ຺ຕເກ ຈ ເຈຕນາ ທຸພ຺ພລາ, ປຕີເຕ, ປຕີຕຄຸຕານໍ ສນ຺ຕເກ ຈ ພລວຕີຕິ ເທຍ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເຕທີ ກາຣເຕທີ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊມຫາສາວຊ຺ຊຕາ ເວທິຕພ຺ພາຯ ອາຈຣິຍາ ປນ ຫີນປຕີຕໂຕ ຊຸທ຺ທກມຫນ຺ເຕ ວິສໍ ຄເທຕ຺ວາ ‘‘ອິຊາປີ ຊຸທ຺ທເກ ປຣສນ຺ຕເກ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊໍ, ມຫນ຺ເຕ ມຫາສາວຊ຺ຊໍຯ ກສ຺ມາ? ປໂຍຄມຫນ຺ຕຕາຍຯ ວຕ຺ຖຸຄຸຕານໍ ປນ ສມກາເວ ສຕິ ກິເລສານມຸປກ຺ກມານຍ຺ຈ ມຸທຸຕາຍ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊໍ, ຕິພ຺ພຕາຍ ມຫາສາວຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຍມ຺ປີ ນໂຍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ’’ຕິ ວທນ຺ຕິຯ

ສາຫຕ຺ຖິກາທໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ປຣສນ຺ຕກສ຺ສ ສຫຕ຺ຖາ ຄຫຕໍ ສາຫຕ຺ຖິໂກຯ ອຍ຺ເຍ ອາຕາເປຕ຺ວາ ຄຫຕໍ ອາຕຕ຺ຕິໂກຯ ອນ຺ໂຕສຸງກຆາເຕ ຖິເຕນ ພທິສຸງກຆາຕໍ ປາເຕຕ຺ວາ ຄຫຕໍ ນິສ຺ສຄ຺ຄີໂຍຯ ‘‘ອສຸກໍ ກຕ຺ຫໍ ຍທາ ສກ຺ໂກສິ, ຕທາ ອວຫຣາ’’ຕິ ອຕ຺ຖສາຊກາວຫາຣນິປ຺ຜາທເກນ, ອາຕາປເນນ ວາ, ຍທາ ກທາຈິ ປຣສນ຺ຕກວິນາສເກນ ສປ຺ປີເຕລກຸມ຺ກິອາທີສຸ ທຸກູລສາຍກາຈມ຺ມຂຕ຺ຫາທີປກ຺ຂິປນາທີນາ ວາ ຄຫຕໍ ຖາວໂຣຯ ມນ຺ຕປ຺ຣິຊປ຺ປເນນ ຄຫຕໍ ວິຊ຺ຊາມໂຍຯ ວິນາ ມນ຺ເຕນ, ກາຍວຈີປໂຍເຄຫີ ຕາທີໄສທ຺ຊິໂຍເຄນ ປຣສນ຺ຕກສ຺ສ ອາກຫ຺ຌນໍ ອິທ຺ຊິມໂຍຯ ກາຍວຈີປໂຍເຄສຸ ຫີ ສນ຺ເຕສ຺ເຍວ ອິທ຺ຊິມໂຍ ອວຫຣຕປໂຍໂຄ ໂຫຕິ, ໂນ ອສນ຺ເຕສຸຯ ຕຖາ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອນາປຕ຺ຕິ ກິກ຺ຂເວ, ອິທ຺ຊິມສ຺ສ ອິທ຺ຊິວິສເຍ’’ຕິ (ປາຣາຯ ໑໘໙), ເຕ ຈ ໂຂ ປໂຍຄາ ຍຖານຸຣູປໍ ປວຕ຺ຕາຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ ເຕສໍ ປນ ປໂຍຄານໍ ສພ຺ເພສໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອວຫາເຣສຸ ອສມ຺ກວໂຕ ‘‘ຍຖານຸຣູປ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ

ສນ຺ນິຈ຺ເຌທາທີນິ ກຕ຺ວາ ອທິສ຺ສມາເນນ ວາ, ກູຍມານກູຍກຫາປຕາທີຫີ ວຍ຺ຈເນນ ວາ, ອວຫຣຕໍ ເຖຍ຺ຍາວຫາໂຣຯ ປສຍ຺ຫພລສາ ອກິກຸຍ຺ຍ ສນ຺ຕຊ຺ເຊຕ຺ວາ, ກຍໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ວາ ອວຫຣຕໍ ປສຍ຺ຫາວຫາໂຣຯ ປຣກຕ຺ຫໍ ປຕິຈ຺ຌາເທຕ຺ວາ ອວຫຣຕໍ ປຕິຈ຺ຌນ຺ນາວຫາໂຣຯ ກຕ຺ໂທກາສປ຺ຣິກປ຺ປວເສນ ປ຺ຣິກປ຺ເປຕ຺ວາ ອວຫຣຕໍ ປ຺ຣິກປ຺ປາວຫາໂຣຯ ກຸສໍ ສງກາເມຕ຺ວາ ອວຫຣຕໍ ກຸສາວຫາໂຣຯອິຕິ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ອາທິອຕ຺ເຖນ, ນິທສ຺ສນນເຍນ ວາ ອວເສສາ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຍ຺ຈກາປີ ຄຫິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ປຍ຺ຈນ຺ນຍ຺ຫີ ປຍ຺ຈການໍ ສໂມຊານກູຕາ ປຍ຺ຈວິສຕິ ອວຫາຣາ ສພ຺ເພປີ ອທິນ຺ນາທານເມວ, ອວິຍ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ວາ ອຣິຍາຍ ວິຍ຺ຄຕ຺ຕິຍາ ວາ ທິນ຺ນເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ທິນ຺ນາທາຍີ’’ຕິ ອິທໍ ປໂຍຄໂຕ ປ຺ຣິສຸທ຺ຊກາວທສ຺ສນໍຯ ‘‘ທິນ຺ນປາຕິກງ຺ຂີ’’ຕິ ອິທໍ ປນ ອາສຍໂຕຕິ ອາຫ ‘‘ຈິຕ຺ເຕນາ’’ຕິອາທີຯ

ອເຖເນນາຕິ ເອຕ຺ຖ -ສທ຺ໂທ ນ-ສທ຺ທສ຺ສ ກາຣິໂຍ, ອ-ສທ຺ໂທ ວາ ເອໂກ ນິປາໂຕ ນ-ສທ຺ທຕ຺ໂຖຕິ ທສ຺ເສຕຸ ‘‘ນ ເຖເນນາ’’ຕິ

ວຸຕ຺ຕໍ. ປາຬິຍໍ ທິສ຺ສມານວາກ຺ຍາວຕ຺ຖິກວິກຕ຺ຕິຍນ຺ຕປ຺ຜິຮູປກຕາກາຣເຕນ ສທ຺ທິ ສມາສທສ຺ສນເມຕໍ. ປກຣຕານິຄເຕ ປນ ອຕ຺ເຖ ວິເວຈິຍມາເນ ອິທ ອເຖນໂຕເຍວ ສຸຈິກູຕຕາ ອນິຄມິຍຕິ ອທິນ຺ນາທານານິກາຣຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ''ອເຖນຕ຺ຕາເຍວ ສຸຈິກູເຕນາ''ຕິ ເຕນ ເຫຕາລງກາຣວຈນເມຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ. ອາທິໂຕ ອທໍມາໂນ ເອຕ຺ຖາຕິ ອຕ຺ຕາ, ອຕ຺ຕກາໂວ. ກຄວໂຕ ປນ ໂສ ຣຸລຸທິຍາ ຍຖາ ຕໍ ນິຈ຺ຉນ຺ທຣາເຄສຸ ສຕ຺ຕໂວຫາໂຣ. ອທຕິ ວາ ສໍສາຣທຸກ຺ຂນ຺ຕິ ອຕ຺ຕາ, ເຕນາຫ ''ອຕ຺ຕກາເວນາ''ຕິ. ປທຕ຺ຕເຍປິ ອິຕ຺ຖມ຺ກູຕລກ຺ຂເຓ ກຣຓວຈນນ຺ຕິ ຌາເປຕຸໍ ''ອເຖນໍ...ເປ... ກຕ຺ວາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອເຖເຍນ ອຕ຺ຕນາ ອເຖນຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ສຸຈິກູເຕນ ອຕ຺ຕນາ ສຸຈິກູຕຕ຺ຕາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຫຣຕີຕິປິ ອຕ຺ໂຖ.

ເສສນ຺ຕິ ''ປຫາຍ ປ຺ຜິວິຣໂຕ''ຕິ ເອວມາທິກໍ. ຕຄ຺ຫິ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕນຍໍ. ກິຄ຺ຈາປິ ນຍິທ ສິກ຺ຂາປທໂວຫາເຣນ ວິຣຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ອິໂຕ ອຄ຺ເຄສຸ ປນ ສຸຕ຺ຕປເທເສສຸ, ວິນຍາກິທມ຺ເມສຸ ຈ ປວຕ຺ຕໂວຫາເຣນ ວິຣຕິໂຍ, ເຈຕນາ ຈ ອນິສີລສິກ຺ຂານມນິຍ຺ຄານກາວໂຕ, ເຕສມຄ຺ຄຕຣໂກຍ຺ຄາສກາວໂຕ ຈ ''ສິກ຺ຂາປທ''ນ຺ຕ຺ເວວ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ອາຫ ''ປຖມສິກ຺ຂາປເທ''ຕິ. ການຄ຺ເຈຕ຺ຖ ''ລຊ຺ຊີ ທຍາປນ຺ໂນ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ, ອນິກາຣວເສນ, ປນ ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ວຸຕ຺ຕເມວາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຍຖາ ຫິ ລຊ຺ຊາທໂຍ ປາຕາຕິປາຕປ຺ປຫານສ຺ສ ວິເສສປຈ຺ຈໂຍ, ເອວໍ ອທິນ຺ນາທານປ຺ປຫານສ຺ສາປີຕິ. ເອສ ນໂຍ ອິໂຕ ປເຣສຸປີ. ອຖ ວາ ສຸຈິກູເຕນາຕິ ທິໂຣຕ຺ຕປ຺ປາທິສມນ຺ນາຄມນໍ, ອທິຣິກາທີນຄ຺ຈ ປຫານໍ ວຸຕ຺ຕເມວາຕິ ''ລຊ຺ຊີ ທຍາປນ຺ໂນ''ຕິ ນ ວຸຕ຺ຕໍ.

ພ຺ຣຫ຺ມ-ສທ຺ໂທ ອິທ ເສຍ຺ຄວາຈໂກ, ອພ຺ຣຫ຺ມານໍ ນິຫີນານໍ, ອພ຺ຣຫ຺ມໍ ວາ ນິຫີນໍ ຈຣິຍໍ ວຸຕ຺ຕິ ອພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ເມຖຸນທມ຺ໂມ. ພ຺ຣຫ຺ມໍ ເສຍ຺ຖໍ ອາຈາຣນ຺ຕິ ເມຖຸນວິຣຕີ. ນ ອາຈຣຕີຕິ ອນາຈາຣີ, [ອາຣາຈາຣີ (ທີ. ນີ. ໑.໗)] ຕທາຈາຣວິຣຫິໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖ, ເຕນາຫ ''ອພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໂຕ ທູຣຈາຣີ''ຕິ. ທູໂຣ ເມຖຸນສງ຺ຂາໂຕ ອາຈາໂຣ, ໂສ ວິຣເຫນ ຍສ຺ສຕ຺ຖິຕິ ທູຣຈາຣີ, ເມຖຸນທມ຺ມໂຕ ວາ ທູໂຣ ຫຸຕ຺ວາ ຕພ຺ພິຣຕີ ອາຈຣຕີຕິ ທູຣຈາຣີຕິປິ ວຍ຺ຍຕິ. ມິຖຸນານໍ ຣາຄປຣິຍຸຍ຺ຄາເນນ ສທິສານໍ ອຸກິນ຺ນໍ ອຍໍ ເມຖຸໂນຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ''ຣາຄປຣິຍຸຍ຺ຄານວເສນາ''ຕິອາທິນາ. ອສຕໍ ທມ຺ໂມ ອາຈາໂຣຕິ ອສທ຺ທມ຺ໂມ, ຕສ຺ມາ. ອເກທໂວຫາເຣນ ຄາມສທ຺ເທເນວ ຄາມວາສີໂນ ຄຫິຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຄາມວາສີນ''ນ຺ຕິ, ຄາເມ ວສຕໍ ທມ຺ໂມຕິປິ ຍຸຊ຺ຊຕິ. ''ທູຣຈາຣີ''ຕິ ເຈຕ຺ຖ ວຈນໂຕ, ປາຬິຍໍ ວາ ''ເມຖຸນາ'' ຕ຺ເວວ ອວຕ຺ວາ ''ຄາມທມ຺ມາ''ຕິປີ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ

''ອິທ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ເອກຈ຺ໂຈ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ສມ຺ມາ ພ຺ຣຫ຺ມຈາຣີ ປ຺ຜິຊານມາໂນ ນ ເຫວ ໂຂ ມາຕ຺ຄາເມນ ສທ຺ທິ ທ຺ວຍໍທ຺ວຍສມາປຕ຺ຕິ ສມາປຊ຺ຊຕິ, ອປິຈ ໂຂ ມາຕ຺ຄາມສ຺ສ ອຸຈ຺ຉາທນປຣິມທ຺ທນນ຺ຫາປນສມ຺ພາຫນໍ ສາທິຍຕິ, ໂສ ຕໍ ອສ຺ສາເທຕິ, ຕໍ ນິກາເມຕິ, ເຕນ ຈ ວິຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ, ອິທມ຺ປິ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ຂຕ຺ທມ຺ປິ ຉິທ຺ທມ຺ປິ ສພລມ຺ປິ ກມ຺ມາສມ຺ປິ, ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ອປຣິສຸທ຺ທໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ ສໍຍຸຕ຺ໂຕ ເມຖຸເນນ ສໍໂຍເຄນ, ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕິ ຊາຕິຍາ ຊຣາຍ ມຣເຓນ ໂສເກຫິ ປຣິເທເວຫິ ທຸກ຺ເຂຫິ ໂທມນສ຺ເສຫິ ອຸປາຍາເສຫິ, ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕິ ທຸກ຺ຂສ຺ມາຕິ ວທາມິ.

ປຸນ ຈປຣໍ...ເປ... ນປີ ມາຕ຺ຄາມສ຺ສ ອຸຈ຺ຉາທນປຣິມທ຺ທນນ຺ຫາປນສມ຺ພາຫນໍ ສາທິຍຕິ, ອປິຈ ໂຂ ມາຕ຺ຄາເມນ ສທ຺ທິ ສຄ຺ຊຄ຺ຆຕິ ສໍກີຬຕິ ສໍເກລາຍຕິ...ເປ... ນປີ ມາຕ຺ຄາເມນ ສທ຺ທິ ສຄ຺ຊຄ຺ຆຕິ ສໍກີຬຕິ ສໍເກລາຍຕິ, ອປິຈ ໂຂ ມາຕ຺ຄາມສ຺ສ ຈກ຺ຂຸນາ ຈກ຺ຂຸໍ ອຸປນິຊ຺ຊາຍຕິ ເປກ຺ຂຕິ...ເປ... ນປີ ມາຕ຺ຄາມສ຺ສ ຈກ຺ຂຸນາ ຈກ຺ຂຸໍ ອຸປນິຊ຺ຊາຍຕິ ເປກ຺ຂຕິ, ອປິຈ ໂຂ ມາຕ຺ຄາມສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຓາຕິ ຕິໂຣກຸຍ຺ຜໍ ວາ ຕິໂຣປາກາຣໍ ວາ ຫສນ຺ຕິຍາ ວາ ກຓນ຺ຕິຍາ ວາ ຄາຍນ຺ຕິຍາ ວາ ໂຣທນ຺ຕິຍາ ວາ... ເປ... ນປີ ມາຕ຺ຄາມສ຺ສ ສທ຺ທໍ ສຸຓາຕິ ຕິໂຣກຸຍ຺ຜໍ ວາ ຕິໂຣປາກາຣໍ ວາ ຫສນ຺ຕິຍາ ວາ ກຓນ຺ຕິຍາ ວາ ຄາຍນ຺ຕິຍາ ວາ ໂຣທນ຺ຕິຍາ ວາ, ອປິຈ ໂຂ ຍານິສ຺ສ ຕານິ ປຸພ຺ເພ ມາຕ຺ຄາເມນ ສທ຺ທິ ຫສິຕລປິຕກີຬິຕານິ, ຕານິ ອນຸສ຺ສຣຕິ...ເປ... ນປີ ຍານິສ຺ສ ຕານິ ປຸພ຺ເພ ມາຕ຺ຄາເມນ ສທ຺ທິ ຫສິຕລປິຕກີຬິຕານິ, ຕານິ ອນຸສ຺ສຣຕິ, ອປິຈ ໂຂ ປສ຺ສຕິ ຄຫປຕິ ວາ ຄຫປຕິປຸຕ຺ຕໍ ວາ ປຄ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຓຫິ ສມປ຺ປິຕໍ ສມງ຺ຄິກູຕໍ ປຣິຈາຣຍມານໍ...ເປ... ນປີ ປສ຺ສຕິ ຄຫປຕິ ວາ ຄຫປຕິປຸຕ຺ຕໍ ວາ ປຄ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຓຫິ ສມປ຺ປິຕໍ ສມງ຺ຄິກູຕໍ ປຣິຈາຣຍມານໍ, ອປິຈ ໂຂ ອຄ຺ຄຕຣໍ ເທວນິກາຍໍ ປຓິທາຍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ ''ອິມິນາຫໍ ສີເລນ ວາ ວເຕນ ວາ ຕເປນ ວາ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິເຍນ ວາ ເທໂວ ວາ ກວິສ຺ສາມິ ເທວຄ຺ຄຕໂຣ ວາ''ຕິ. ໂສ ຕໍ ອສ຺ສາເທຕິ, ຕໍ ນິກາເມຕິ, ເຕນ ຈ ວິຕ຺ຕິ ອາປຊ຺ຊຕິ. ອິທມ຺ປິ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍສ຺ສ ຂຕ຺ທມ຺ປິ ຉິທ຺ທມ຺ປິ ສພລມ຺ປິ ກມ຺ມາສມ຺ປິ. ອຍໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ, ອປຣິສຸທ຺ທໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ຈຣຕິ ສໍຍຸຕ຺ໂຕ ເມຖຸເນນ ສໍໂຍເຄນ, ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕິ ຊາຕິຍາ ຊຣາຍ ມຣເຓນ ໂສເກຫິ ປຣິເທເວຫິ ທຸກ຺ເຂຫິ ໂທມນສ຺ເສຫິ ອຸປາຍາເສຫິ, ນ ປຣິມຸຈ຺ຈຕິ ທຸກ຺ຂສ຺ມາຕິ ວທາມິ''ຕິ (ອ. ນິ. ໗.໕໐) –

ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ ສຕ຺ຕກນິປາເຕ ຊາຓຸໂສຓິສຸຕ຺ເຕ ອາຄຕາ ສຕ຺ຕວິທເມຖຸນສໍໂຍຄາປິ ປ຺ຜິວິຣຕິ ທສ຺ສິຕາຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພາ.

ອິຊາປິ ອສທຸຊມຸມເສວນາຊິປຸປາເຍນ ກາຍທຸວາຣປຸປວຕຸຕາ ມຄຸເຄນມຄຸຄປຜິປຕຸຕິສມຸຜຸຖາປິກາ ເຈຕນາ ອພຸຣຫຸມຈຣິຍໍ ฯ ປຌຸຈສິກຸຂາປທກຸກເມ ມິຈຸຉາຈາເຣ ປນ ອຄມນີຍຜຸຖານວີຕິກຸກມເຈຕນາ ຍຖາວຸຕຸຕາ ກາເມສຸ ມິຈຸຉາຈາໂຣຕິ ໂຍເຊຕພຸພໍฯ

ຕຕຸຖ ອຄມນີຍຜຸຖານໍ ນາມ ປຸຣິສານໍ ຕາວ ມາຕຸຣກຸຂິຕາທໂຍ ທສ, ຊນກຸກີຕາທໂຍ ທສາຕີ ວີສຕີ ອິຕຸຖິໂຍฯ ອິຕຸຖີສຸ ປນ ທສນຸນໍ ຊນກຸກີຕາທີນໍ, ສາຣກຸຂສປຣິທຕຸຫານຌຸຈ ວເສນ ທຸວາທສນຸນໍ ອຌຸເຌ ປຸຣິສາฯ ເຍ ປເນເກ ວທນຸຕິ “ຈຕຸຕາໂຣ ກາເມສຸ ມິຈຸຉາຈາຣາ ອກາໂລ, ອເທໂສ, ອນງໂຄ, ອຊມຸໂມ ຈາ”ຕິ, ເຕ ວິປຸປຜິປຕຸຕິມຕຸຕໍ ປຕິ ປຣິກປຸເປຕຸວາ ວທນຸຕິฯ ນ ຫິ ສາຄມນີຍຜຸຖາເນ ປວຕຸຕາ ວິປຸປຜິປຕຸຕິ ມິຈຸຉາຈາໂຣ ນາມ ສມຸກວຕິฯ ສາ ປເນສາ ທຸວິຊາປິ ວິປຸປຜິປຕຸຕິ ຄຸຕາວິຣທີເຕ ອປຸປສາວຊຊາ, ຄຸຕສມຸປນຸເນ ມຫາສາວຊຊາฯ ຄຸຕຣທີເຕປີ ຈ ອກິກວິຕຸວາ ວິປຸປຜິປຕຸຕິ ມຫາສາວຊຊາ, ອຸກິນຸນໍ ສມານ ຈຸຉນຸທກາເວ ອປຸປສາວຊຊາ, ສມານຈຸຉນຸທກາເວປີ ກິເລສານໍ, ອຸປກຸກມານຌຸຈ ມຸທຸຕາຍ ອປຸປສາວຊຊາ, ຕິພຸພຕາຍ ມຫາສາວຊຊາຕິ ເວທິຕພຸພໍฯ

ຕສຸສ ປນ ອພຸຣຫຸມຈຣິຍສຸສ ທຸເວ ສມຸກາຣາ ເສເວຕຸກາມຕາຈິຕຸຕໍ, ມຄຸເຄນມຄຸຄປຜິປຕຸຕີຕິฯ ມິຈຸຉາຈາຣສຸສ ປນ ຈຕຸຕາໂຣ ສມຸກາຣາ ອຄມນີຍວຕຸຖຸ, ຕສຸມິ ເສວນຈິຕຸຕໍ, ເສວນາປໂຍໂຄ, ມຄຸເຄນມຄຸຄປຜິປຕຸຕິອຊິວາສນນຸຕິ ເອວໍ ອຜຸຖກຖາສຸ “ຈຕຸຕາໂຣ ສມຸກາຣາ”ຕິ (ຊฯ ສฯ ອກຸສລກມຸມປຖກຖາ; ມฯ ນິฯ ອຜຸຖฯ ໑ฯ໑ฯ໕ລ; ສໍฯ ນິฯ ອຜຸຖฯ ໔ฯ໑໐ລ-໑໑໑) ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອກິກວິຕຸວາ ວີຕິກຸກມເນ ມຄຸເຄນມຄຸຄປຜິປຕຸຕິອຊິວາສເນ ສຕິປີ ປຸຣິມຸປຸປນຸນເສວນາກິສນຸຊິປໂຍຄາກາວໂຕ ອກິກຸຍຸຍມານສຸສ ມິຈຸຉາຈາໂຣ ນ ໂຫຕີຕິ ວທນຸຕິ ເກຈິฯ ເສວນຈິຕຸເຕ ສຕິ ປໂຍຄາກາໂວ ນ ປມາຕໍ ອິຕຸຖິຍາ ເສວນປໂຍຄສຸສ ເຍກຸຍຸເຍນ ອກາວໂຕ, ປຸຣິສສຸເສວ ເຍກຸຍຸເຍນ ເສວນປໂຍໂຄ ໂຫຕີຕິ ອິຕຸຖິຍາ ປຸເຣຕຣໍ ເສວນຈິຕຸຕໍ ອຸປຜຸຖເປຕຸວາ ນິສິນຸນາຍ [ນິປນຸນາຍ (ຊฯ ສฯ ອນຸຜີฯ ກມຸມກຖາວຕຸຕນາ)] ມິຈຸຉາຈາໂຣ ນ ສິຍາຕິ ອາປຊຊຕີฯ ຕສຸມາ ປຸຣິສສຸສ ວເສນ ອຸກກໍສໂຕ “ຈຕຸຕາໂຣ ສມຸກາຣາ”ຕິ ວຸຕຸຕໍฯ ອຌຸຌຖາ ຫິ ອິຕຸຖິຍາ ປຸຣິສກິຈຸຈກຣຕາກາເລ ປຸຣິສສຸສາປີ ເສວນາປໂຍຄາກາວໂຕ ມິຈຸຉາຈາໂຣ ນ ສິຍາຕິ ວທນຸຕິ ເອເກฯ

ອິທໍ ປເນຕຸຖ ສນຸນິຜຸຖານໍ – ອຕຸຕໂນ ຣຸຈິຍາ ປວຕຸຕິຕສຸສ ເສວນາປໂຍເຄເນວ ເສວນຈິຕຸຕຕາສິທຸຊິໂຕ ອຄມນີຍວຕຸຖຸ, ເສວນາປໂຍໂຄ, ມຄຸເຄນມຄຸຄປຜິປຕຸຕິອຊິວາສນນຸຕິ ຕໂຍ, ພລກຸກາເຣນ ປວຕຸຕິຕສຸສ ປຸຣິມຸປຸປນຸນເສວນາກິສນຸຊິປໂຍຄາກາວໂຕ ອຄມນີຍວຕຸຖຸ, ຕສຸມິ ເສວນຈິຕຸຕໍ , ມຄຸເຄນມຄຸຄປຜິປຕຸຕິອຊິວາສນນຸຕິ ຕໂຍ, ອນວເສສຄຸຄຫເຕນ ປນ ວຸຕຸຕນເຍນ ຈຕຸຕາໂຣຕິ, ຕມຸປີ ເກຈິເຍວ ວທນຸຕິ, ວີມໍສິຕຸວາ ຄເຫຕພຸພນຸຕິ ອກິຊມຸມານຸຜີກາຍໍ (ຊฯ ສฯ ອນຸຜີฯ ອກຸສລກມຸມປຖກຖາວຕຸຕນາ) ວຸຕຸຕໍฯ ເອໂກ ປໂຍໂຄ ສາຫຕຸຖິໂກວฯ

ຌฯມຸສາຕິ ຕຕິຍນຸໂຕ, ທຸຕິຍນຸໂຕ ວາ ນິປາໂຕ ມິຈຸຉາປຣິຍາໂຍ, ກິຣິຍາປຊາໂນຕິ ອາຫ “ວິສໍວາທນປຸເຣກຸຂາຣສຸສາ”ຕິອາທີฯ ປຸເຣ ກຣຕໍ ປຸເຣກຸຂາໂຣ, ວິສໍວາທນສຸສ ປຸເຣກຸຂາໂຣ ຍສຸສາຕີ ຕຖາ, ຕສຸສ ກມຸມປຖປຸປຕຸຕເມວ ທສຸເສຕຸໍ “ອຕຸຖກຌຸຊນໂກ”ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ປຣສຸສ ຫິຕວິນາສໂກຕິ ອຕຸໂຖฯ ມຸສາວາໂທ ປນ ສສນຸຕກສຸສ ອທາຕຸກາມຕາຍ, ຫສາຊິປຸປາເຍນ ຈ ກວຕິฯ ວຈສາ ກຕາ ວາຍາມປຸປຊານາ ກິຣິຍາ ວຈີປໂຍໂຄฯ ຕຖາ ກາເຍນ ກຕາ ກາຍປໂຍໂຄฯ ວິສໍວາທນາຊິປຸປາໂຍ ປຸພຸພກາຄກຸຂເຕ, ຕງຂເຕ ຈฯ ວຸຕຸຕຌຸຫິ “ປຸພຸເພວສຸສ ໂຫຕິ ‘ມຸສາ ກຕິສຸສ’ນຸຕິ, ກຕນຸຕສຸສ ໂຫຕິ ‘ມຸສາ ກຕາມິ’ຕິ” (ປາຣາฯ ໔໐໐; ປາຈິฯ ໔) ເອຕເທວ ຫິ ທຸວຍໍ ອງຄກູຕໍฯ ອິຕຣໍ “ກຕິຕສຸສ ໂຫຕິ ‘ມຸສາ ມຍາ ກຕິຕ’ນຸຕິ” (ປາຣາฯ ໔໐໐; ປາຈິฯ ໔) ວຸຕຸຕໍ ປນ ໂຫຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ອກາຣຕເມຕໍฯ ອສຸສາຕິ ວິສໍວາທກສຸສฯ “ເຈຕນາ”ຕິ ເອເຕນ ສມຸພນຸໂຊฯ ວິສໍ ວາເທຕິ ເອເຕນາຕິ ວິສໍວາທນໍ, ຕເທວ ກາຍວຈີປໂຍໂຄ, ຕໍ ສມຸຜຸຖາເປຕີຕິ ຕຖາ, ອິມິນາ ມຸສາສງຂາເຕນ ກາຍວຈີປໂຍເຄນ, ມຸສາສງຂາຕໍ ວາ ກາຍວຈີປໂຍຄໍ ວທຕິ ວິຌຸຌາເປຕິ, ສມຸຜຸຖາເປຕິ ວາ ເອເຕນາຕິ ມຸສາວາໂທຕິ ອຕຸຖມາຫฯ “ວາໂທ”ຕິ ວຸຕຸເຕ ວິສໍວາທນຈິຕຸຕໍ, ຕຊໂຊ ວາຍາໂມ, ປຣສຸສ ຕທຕຸຖວິຊານນນຸຕິ ລກຸຂຕຕຸຕຍໍ ວິກາວິຕເມວ ໂຫຕິฯ

“ອຕຖໍ ວຕຸຖຸ”ນຸຕິ ລກຸຂຕໍ ປນ ອວິກາວິຕເມວ ມຸສາ-ສທຸທສຸສ ປໂຍຄສງຂາຕກິຣິຍາວາຈກຕຸຕາฯ ຕສຸມາ ອິຊ ນເຍ ລກຸຂຕສຸສ ອພຸຍາປິຕຕາຍ, ມຸສາ-ສທຸທສຸສ ຈ ວິສໍວາທິຕພຸພຕຸຖວາຈກຕາສມຸກວໂຕ ປຣິປຸຕຸຕໍ ກຕຸວາ ມຸສາວາທລກຸຂຕໍ ທສຸເສຕຸໍ “ອປໂຣ ນໂຍ”ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍฯ ລກຸຂຕໂຕຕິ ສກາວໂຕฯ ຕຖາຕິ ເຕນ ຕຖາກາເຣນฯ ກາຍວຈີວິຌຸຌຕຸຕິໂຍ ສມຸຜຸຖາເປຕີຕິ ວິຌຸຌຕຸຕິສມຸຜຸຖາປິກາฯ ອິມສຸມິ ປນ ນເຍ ມຸສາ ວຕຸຖຸ ວທີຍຕິ ວຸຈຸຈຕິ ເອເຕນາຕິ ມຸສາວາໂທຕິ ນິພຸພຈນໍ ທຜຸຖພຸພໍฯ “ໂສ ຍມຕຸຖ”ນຸຕິອາທີນາ ກມຸມປຖປຸປຕຸຕສຸສ ວຕຸຖຸວເສນ ອປຸປສາວຊຊມຫາສາວຊຊກາວມາຫฯ ຍສຸສ ອຕຸຖໍ ກຌຸຊຕິ,

ຕສຸສ ອປ຺ປຄຸຕາຍ ອປ຺ປສາວຊ຺ໂຊ , ມຫາຄຸຕາຍ ມຫາສາວຊ຺ໂຊຕິ ອທິບ຺ປາຫາເນ ວິຍ ຄຸດາວເສນາປີ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ກິເລສານໍ ມຸທຸຕິພ຺ພຕາວເສນາປີ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊມຫາສາວຊ຺ຊຕາ ລພ຺ກຕິເຍວ.

''ອປີຈາ''ຕິອາທິນາ ມຸສາວາທສາມຄ຺ຄສ຺ສາປີ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊມຫາສາວຊ຺ຊກາວໍ ທສ຺ເສຕິ. ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕກໍ ອທາຕຸການມຕາຍາຕິ, ທີ ຫສາລິປ຺ປາເຍນາຕິ ຈ ມຸສາວາທສາມຄ຺ຄໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຸກາຍຕຸຖາປີ ຈ ວິສໍວາທນປຸເຣກຂາເຣເນວ ມຸສາວາໂທ, ນ ປນ ວຈນມຕ຺ເຕນ. ຕຕ຺ຖ ປນ ເຈຕນາ ພລວຕີ ນ ໂຫຕີຕິ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊຕາ ວຸຕ຺ຕາ. ນທີ ມຄ຺ເຄຕີ ນທີ ວິຍ. ອປ຺ປຕາຍ ອູນສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປູຣຕາວເສນ ປວຕ຺ຕາ ກຖາ ປູຣຕາກຖາ, ພຫຸຕຣກາເວນ ວຸຕ຺ຕກຖາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

ເຕນາກາເຣນ ຊາໂຕ ຕຊ຺ໂຊ, ຕສ຺ສ ວິສໍວາທນສ຺ສ ອນຸຣູໂປຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວາຍາໂມຕິ ວາຍາມສີເສນ ປໂຍຄມາຫ. ວິຣິຍປ຺ປສານາທີ ກາຍິກວາຈສິກກິຣິຍາ ອິຮ ອສິປ຺ເປຕາ, ນ ວາຍາມມຕ຺ຕໍ. ວິສໍວາທນາສິປ຺ປາເຍນ ປໂຍເຄ ກເຕປີ ອປເຣນ ຕສ຺ມິ ອຕ຺ເຖ ອວິຄ຺ຄາເຕ ວິສໍວາທນສ຺ສ ອສິຊ຺ຊນໂຕ ປຣສ຺ສ ຕທຕ຺ຖວິຊານນມ຺ປີ ເອກສມ຺ການກາເວນ ວຸຕ຺ຕໍ. ເກຈິ ປນ ''ອກູຕວຈນໍ, ວິສໍວາທນຈິຕ຺ຕໍ, ປຣສ຺ສ ຕທຕ຺ຖວິຊານນ''ນ຺ຕິ ຕໂຍ ສມ຺ກາເຣ ວທນ຺ຕິ. ກາຍິໂກວ ສາຫຕ຺ຖິໂກຕິ ໂກຈິ ມຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິ ຕໍ ນິວາຣຕ຺ຖໍ 'ໂສ ກາເຍນ ວາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕາຍ ເຈ ກິຣິຍາຍ ປໂຣ ຕມຕ຺ຖໍ ຊານາຕີຕິ ຕຽຂເຕ ວາ ທນ຺ຮຕາຍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ປຈ຺ຊາ ວາ ຊານນໍ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຍນ຺ຕິ ວິສໍວາທໂກ. ກິຣິຍສມຸຄ຺ຖາປິກເຈຕນາກຂເຕເຍວາຕິ ກາຍິກວາຈສິກກິຣິຍສມຸຄ຺ຖາປີກາຍ ເຈຕນາຍ ປວຕ຺ຕກຂເຕ ເອວ. ມຸສາວາທກມ຺ມຸນາ ພຊ຺ຊຕີຕິ ວິສໍວາທນເຈຕນາສຽຂາເຕນ ມຸສາວາທກມ຺ມຸນາ ສມ຺ພນ຺ຮີຍຕິ, ອລຸລິຍຕີຕິ ວາ ອຕ຺ໂຖ. ສເຈປີ ທນ຺ຮຕາຍ ວິຈາເຣຕ຺ວາ ປຈ຺ຊາ ຈິເຣນາປີ ປໂຣ ຕທຕ຺ຖໍ ຊານາຕິ, ສນ຺ນິຄ຺ຖາປກເຈຕນາຍ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຕຽຂເຕເຍວ ພຊ຺ຊຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ.

''ເອໂກ ປໂຍໂຄ ສາຫຕ຺ຖິໂກວາ''ຕິ ອິທໍ ໂປຣາຕຄ຺ຖກຖາສຸ ອາຄຕນເຍນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິຮ ສຽຄຫຄ຺ຖກຖາຍ ສຽຄຫກາຣສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ມຕິເກທໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ຍສ຺ມາ ປນາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ''ຍຖາ...ເປ... ຕຖາ''ຕິ ເອເຕນ ສາຫຕ຺ຖິໂກ ວິຍ ອາຕຕ຺ຕິກາທໂຍປີ ຄເຫຕພ຺ພາ, ອຄຸຄຫເຕ ກາຣຕໍ ນຕ຺ຖິ ປຣສ຺ສ ວິສໍວາທນກາເວນ ຕສ຺ສທິສຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ , ''ອິທມສ຺ສ...ເປ... ອາຕາເປນ຺ໂຕປີ''ຕິ ອາຕຕ຺ຕິກສ຺ສ ຄຫເຕ ກາຣຕໍ, ''ປຕ຺ຕໍ...ເປ... ນິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ໂຕປີ''ຕິ ນິສ຺ສຄ຺ຄິຍສ຺ສ, ''ອຍມຕ຺ໂຖ...ເປ... ຄເປນ຺ໂຕປີ''ຕິ ຖາວຣສ຺ສ. ຍສ຺ມາ ວິສໍວາເທຕີຕິ ສພ຺ພຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ໂຮ. ປຕ຺ຕໍ ລິຂິຕ຺ວາຕິ ຕາລາທີນໍ ປຕ຺ຕໍ ອກ຺ຂເຣນ ລິຂິຕ຺ວາ, ປຕ຺ຕານ຺ຕິ ວາ ກຸມ຺ມຕ຺ເຖ ອຸປໂຍຄວຈນໍ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຕີໂຣກຸຄ຺ຜາທີສູ''ຕິ [ກຸຫຸກາທີສຸ (ທີ. ນິ. ອຄ຺ຖ. ໑.໗)] ປຕ຺ເຕາ ອກ຺ຂຣໍ ເລຂນີຍາ ລິຂິຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິມໍສິຕ຺ວາ ຄເຫຕພ຺ພາຕິ ອຕ຺ຕໂນມຕິຍາ ສພ຺ພທຸພ຺ພລຕ຺ຕາ ອນຕ຺ຕກ຺ກໍສເນນ ວຸຕ຺ຕໍ. ກີຄ຺ເຫຕ຺ຖ ວິຈາເຣຕພ຺ພກາຣຕໍ ອຕ຺ຖິ ສຍເມວ ວິຈາຣິຕຕ຺ຕາ.

ສຈ຺ຈນ຺ຕິ ວຈີສຈ຺ຈໍ, ສຈ຺ເຈນ ສຈ຺ຈນ຺ຕິ ປຸຣິເມນ ວຈີສຈ຺ເຈນ ປຈ຺ຊິມໍ ວຈີສຈ຺ຈໍ. ປຈ຺ຈຍວເສນ ຮາຕຸປ຺ທນ຺ຕໂລປໍ ສນ຺ຮາຍ ''ສນ຺ທຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສທ຺ທວິທູ ປນ –

''ວິປ຺ພ຺ໂພ ຮາ ກໂຣຕ຺ຍຕ຺ເຖ, ອກິປ຺ພ຺ໂພ ຕຸ ກາສເນ;

ນ຺ຍາສໍປ຺ພ຺ໂພ ຍຖາໂຍຄໍ, ນ຺ຍາສາໂຣປນສນ຺ຮິສູ''ຕິ. –

ຮາ-ສທ຺ທເມວ ພຣນຕ຺ເຖ ປຖນ຺ຕິ. ຕສ຺ມາ ປຣິຍາຍວເສນ ''ສນ຺ທຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິປີ ທຄ຺ຄພ຺ພໍ. ຕທສິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສຕິ ''ນ ອນ຺ຕຣນ຺ຕຣາ''ຕິອາທິນາ. ''ໂຍ ທີ''ຕິອາທິ ຕພ຺ພິວຣຕໍ. ອນ຺ຕຣິຕຕ຺ຕາຕິ ອນ຺ຕຣາ ປຣິຈ຺ຊິນ຺ນຕ຺ຕາ. ນ ຕາທິໂສຕິ ນ ເອວໍວທນສກາໂວ. ຊີວິຕເຫຕຸປີ, ປເຄວ ອຄ຺ຄເຫຕູຕິ ອປີ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວນຕ຺ໂຖ.

''ສຈ຺ຈໂຕ ເຖຕໂຕ''ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໑໙) ວິຍ ເຖຕ-ສທ຺ໂທ ຖິຣປຣິຍາໂຍ, ຖິຣກາໂວ ຈ ສຈ຺ຈວາທິຕາສິກາຣຕ຺ຕາ ກຖາວເສນ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ອາຫ ''ຖິຣກໂຖຕິ ອຕ຺ໂຖ''ຕິ. ຖິຕສ຺ສ ກາໂວຕິ ທີ ເຖໂຕ, ຖິຣກາໂວ, ເຕນ ຍຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຸຄ຺ຄໂລ ອິຮ ເຖໂຕ ນາມ. ຫລິທ຺ທິຕິ ສຸວຕ຺ຕາວຕ຺ຕາກນ຺ທນິປ຺ຜຕ຺ຕໂກ ຄຈ຺ຊວິເສໂສ. ຖຸໂສ ນາມ ຮຄ຺ຄຕ຺ຕໂຈ, ຮຄ຺ຄປລາໂສ ຈ. ກຸມ຺ກຕ຺ຫນ຺ຕິ ມຫາຜໂລ ສູປສມ຺ປາທໂກ ລຕາວິເສໂສ. ອິນ຺ທຂີໂລ ນາມ ຄມ຺ກີຣເນໂມ ເອສິກາຖມ຺ໂກ. ຍຖາ ຫລິທ຺ທິຣາຄາທໂຍ ອນວຄ຺ຖິຕສກາວຕາຍ ນ ຖິຕາ, ເອວໍ ນ ຖິຕາ ກຖາ ເອຕສ຺ສາຕິ ນຖິຕກໂຖ [ນຖິຣກໂຖ (ທີ. ນິ. ອຄ຺ຖ. ໑.໗)] ຍຖາ ປາ

ສາຕເລຂາທໂຍ ອວຍ຺ຄິຕສກາວຕາຍ ຄິຕາ, ເອວໍ ຄິຕາ ກຖາ ເອຕສ຺ສາຕິ ຄິຕກໂຖຕິ [ຖິຣກໂຖ (ທີຯ ນີຯ ອຍ຺ຖຯ ໑ຯ໗)] ຫ ລິທ຺ທິຣາຄາທໂຍ ຍຖາ ກຖາຍ ອຸປ຺ມາໂຍ ໂຫນ຺ຕິ, ເອວໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ ກຖາຍ ທີ ເອຕາ ອຸປ຺ມາໂຍຕິຯ

ປ຺ຕ຺ຕິສງຂາຕາ ສທ຺ຮາ ອຍຕິ ປ຺ວຕ຺ຕຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ປ຺ຈ຺ຈຍິໂກຕິ ອາຫ ''ປ຺ຕ຺ຕິຍາຍິຕພ຺ພໂກ''ຕິຯ ປ຺ຕ຺ຕິຍາ ອຍິຕພ຺ພາ ປ຺ວຕ຺ ເຕຕພ຺ພາຕິ ປ຺ຕ຺ຕິຍາຍິຕພ຺ພາ ຍ-ກາຣາຄເມນ, ວາຈາຯ ສາ ເອຕສ຺ສາຕິ ປ຺ຕ຺ຕິຍາຍິຕພ຺ພໂກ, ເຕນາຫ ''ສທ຺ຮາຍິຕພ຺ພໂກ''ຕິຯ ຕເທວຕ຺ຖໍ ພ຺ຍຕິເຣເກນ, ອນ຺ວເຍນ ຈ ທສ຺ເສຕ຺ໍ ''ເອກຈ຺ໂຈ ທີ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວຕ຺ຕພ຺ພຕໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ ວິສໍວາທນໂຕຯ ອິຕຣປ຺ກ຺ເຂ ຈ ອວິສໍວາທນໂຕຕິ ອຣິປ຺ປ຺າໂຍຯ ''ໂລກ''ນ຺ຕິ ເອເຕນ ''ໂລກສ຺ສາ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ກມ຺ມຕ຺ເຖ ຉຍ຺ຄິຕິ ທສ຺ເສຕິຯ

ສຕິປິ ປ຺ຈ຺ເຈກໍ ປ຺າຄ຺ກ຺ເມ ອຄ຺ຍາສ຺ ອກິຮມ຺ມຍ຺ຄ຺ກຖາ ທີສ຺ (ຮຯ ສຯ ອຍ຺ຖຯ ອກ຺ສລກມ຺ມປ຺ຖກຖາ; ມຯ ນີຯ ໑ຯ໗ລ) ສໍວຕ຺ຕ ນາກ຺ກເມນ ຕິຕ຺ຕມ຺ປິ ປ຺ຫານໍ ເອກຕ຺ຖສໍວຕ຺ຕນໍ ກາຕ຺ໍ ''ຍາຍ ວາຈາຍາ''ຕິອາທິມາຫ, ຍາຍ ວາຈາຍ ກໂຣຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຮຯ ປ຺ຣສ຺ສາຕິ ຍໍ ກິນ຺ທິຕ຺ໍ ຕໍ ວາຈໍ ກາສຕິ, ຕສ຺ສຯ ຈ-ສທ຺ໂທ ອຍ຺ຄານປ຺ຍຸຕ຺ໂຕ, ໂສ ທ຺ວນ຺ທຄພ຺ກກາວໍ ໂຊເຕຕ຺ໍ ກມ຺ມທ຺ວເຍ ປ຺ຍຸຊ຺ຊິຕພ຺ໂພຯ ສຸຄ຺ຄກາວນ຺ຕິ ປິຍວິຣຫິຕຕາຍ ຣິຕ຺ຕກາວໍຯ ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ສທ຺ທສກາວາ ວາຈາ, ເອເຕນ ປິຍຄ຺ຈ ສຸຄ຺ຄຄ຺ຈ ປິຍສຸຄ຺ຄໍ, ຕໍ ກໂຣຕິ ເອຕາຍາຕິ ປິສຸຕາ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນາຕິ ວຈນຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ, ປິສຕີຕິ ວາ ປິສຸຕາ, ສມຄ຺ເຄ ສຕ຺ ເຕ ອວຍວກູເຕ ວຄ຺ຄກິນ຺ເທ ກໂຣຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຜຣຸສນ຺ຕິ ສິເນຫາກາເວນ ລູຂໍຯ ສຍມ຺ປິ ຜຣຸສາຕິ ໂທມນສ຺ສສມ຺ຍ຺ຄິຕຕ຺ຕາ ສກາເວນ ສຍມ຺ປິ ກກ຺ກສາຯ ຜຣຸສສກາວໂຕ ເນວ ກຕ຺ຕສ຺ຂາຯ ອຕ຺ຖວິປ຺ນ຺ນຕາຍ ນ ຫທຍງຄມາຯ ເອຕ຺ຖ ປນ ປ຺ຄມນເຍ ຜຣຸສໍ ກໂຣຕີຕິ ວຈນຕ຺ເຖນ ວາ ຜລູປ຺ຈາເຣນ ວາ ວາ ຈາຍ ຜຣຸສສທ຺ທປ຺ປ຺ວຕ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ທ຺ຕິຍນເຍ ມມ຺ມຈ຺ເຉທວເສນ ປ຺ວຕ຺ຕິຍາ ເອກນ຺ຕນິຍ຺ຄຸຣຕາຍ ຣຸລ຺ທີສທ຺ທວເສນ ສກາເວນ, ກາຣຕູປ຺ຈາເຣນ ວາ ວາຈາຍ ຜຣຸສສທ຺ທປ຺ປ຺ວຕ຺ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພາຯ

ເຍນາຕິ ປ຺ລາປສງຂາເຕນ ນິຣຕ຺ຖກວຈເນນຯ ສມ຺ຜນ຺ຕິ ''ສ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສຸຂໍ, ທີຕຄ຺ຈ ຜລຕິ ປ຺ຫຣຕິ ວິນາເສຕີຕິ ອຕ຺ເຖນ ''ສມ຺ຜ''ນ຺ຕິ ລທ຺ຮນາມໍ ອຕ຺ຕໂນ, ປ຺ເຣສຄ຺ຈ ອນຸປ຺ກາຣກໍ ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ອຕ຺ຖໍ, ເຕນາຫ ''ນິຣຕ຺ຖກ''ນ຺ຕິ, ອິມິນາ ສມ຺ຜໍ ປ຺ລປ຺ຕິ ເອ ເຕນາຕິ ສມ຺ຜປ຺ປ຺ລາໂປ຺ຕິ ວຈນຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ

''ເຕສ''ນ຺ຕິອາທີນາ ເຈຕນາຍ ຜລໂວຫາເຣນ ປິສຸຕາທິສທ຺ທປ຺ປ຺ວຕ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕາຯ ''ສາ ເອວາ''ຕິອາທີນາ ປນ ເຈຕນາຍ ປ຺ວຕ຺ຕິ ປ຺ຣິກປ຺ປ຺ນາຍ ເຫຕ຺ໍ ວິກາເວຕິຯ ຕຕ຺ຖ ''ປ຺ຫາຍາ''ຕິອາທິວຈນສນ຺ນິຮານໂຕ ຕສ຺ສາເຍວ ຈ ປ຺ຫາຕພ຺ພຕາ ຍຸຕ຺ຕິໂຕ ອຣິປ຺ເປ຺ຕາ ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ຕຕ຺ຖາຕິ ຕາສຸ ປິສຸຕວາຈາທີສຸຯ ສໍກິລິຍ຺ຄຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ໂລເກນ, ໂທເສນ ວາ ວິພາຮິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ, ອຸປ຺ຕາປິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສ ວາ, ທູສິຕຈິຕ຺ຕສ຺ສາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ''ເຈຕນາ''ຕິ ເອເຕນ ສມ຺ພນ຺ໂຮຯ ເຍນ ສຫ ປ຺ເຣສໍ ເກທາຍ ວທຕິ, ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ປິຍກມ຺ຍ ຕາຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຈຕນາ ປິສຸຕວາຈາ ນາມ ປິສຸຕໍ ວທນ຺ຕິ ເອຕາຍາຕິ ກຕ຺ວາຯ ສມາສວິສເຍ ທີ ມຸຂຍວເສນ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ ໂພ, ພ຺ຍາສວິສເຍ ອຸປ຺ຈາຣວເສນາຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍຯ ຍສ຺ສ ຍໂຕ ເກທໍ ກໂຣຕິ, ເຕສຸ ອກິນ຺ເນສຸ ອປ຺ປ຺ສາວຊ຺ຊໍ, ກິນ຺ເນສຸ ມຫາສາວ ຊ຺ຊໍຯ ຕຖາ ກິເລສານໍ ມຸທ຺ຕິພ຺ພຕາວິເສເສສຸປິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ

ຍສ຺ສ ເປສຸຄ຺ຄໍ ອຸປສໍຫຣຕິ, ໂສ ກິຊ຺ຊຕຸ ວາ, ມາ ວາ, ຕສ຺ສ ຕທຕ຺ຖວິຄ຺ຍາປນເມວ ປ຺ມາຕນ຺ຕິ ອາຫ ''ຕສ຺ສ ຕທຕ຺ຖວິຊາ ນນ''ນ຺ຕິຯ ເກທປ຺ເຣກ຺ຂາຣຕາປິຍກມ຺ຍຕານເມເກກປ຺ກ຺ຂິປ຺ເນນ ຈຕ຺ຕາໂຣຯ ກມ຺ມປ຺ຖປ຺ປ຺ຕຕິ ປນ ກິນ຺ເນ ເອວຯ ອິເມສນ຺ຕິ ອນິຍມຕາຍ ປ຺ຣມ຺ມຸຂາປ຺ວຕ຺ຕານມ຺ປິ ອຕ຺ຕໂນ ພຸທ຺ຮິຍໍ ປ຺ຣິວຕ຺ຕມາເນ ສນ຺ຮາຍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ໍ ''ເຍສ''ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ອິ ໂຕຕິ ອິຣ ປ຺ເທເສ, ວຸຕ຺ຕານໍ ເຍສໍ ສນ຺ຕິເກ ສຸຕນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍຯ

''ທ຺ວິນ຺ນ''ນ຺ຕິ ນິທສ຺ສນວຈນໍ ພຫູນມ຺ປິ ສນ຺ຮານໂຕຯ ''ມິຕ຺ຕານ''ນ຺ຕິອາທິ ''ສນ຺ຮານ''ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ກມ຺ມໍ, ເຕນ ປ຺າລຸອິຍໍ ''ກິນ຺ນານ''ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ກມ຺ມກາວໍ ທສ຺ເສຕິຯ ສນ຺ຮານກຣຕຄ຺ຈ ນາມ ເຕສມນຸຮູປ຺ກຣຕເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອນຸກຕ຺ຕາ''ຕິຯ ອນຸປ຺ປ຺ທາຕາຕິ ອນຸພລປ຺ປ຺ທາຕາ, ອນຸວຕ຺ຕນວເສນ ວາ ປ຺ທາຕາຯ ກສ຺ສ ປນ ອນຸພລປ຺ປ຺ທານໍ, ອນຸວຕ຺ຕນຄ຺ຈາຕິ? ''ສທີ ຕານ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ສນ຺ຮານສ຺ສາຕິ ວິຄ຺ຍາຍຕີຕິ ອາຫ ''ສນ຺ຮານານຸປ຺ປ຺ທາຕາ''ຕິຯ ຍສ຺ມາ ປນ ອນຸພລວເສນ,

ອນຸວຕ຺ຕນວເສນ ຈ ສນ຺ຆານສ຺ສ ປທານໍ ອາຫານໍ, ຣກ຺ຂຕໍ ວາ ທລຸທີກຣຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ທລຸຫີກມ຺ມໍ ກຕ຺ຕາ’’ຕິ຺ ອາຣມນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ອາຣາໂມ຺ ຣມິຕພ຺ພຍ຺ຖານໍ ສມຄ຺ໂຄຕິ ຫີ ຕທນິຍ຺ຖານານໍ ວເສນ ຕພ຺ພິເສສນຕາ ວຸຕ຺ຕາ຺ ‘‘ສມຄ຺ເຄ’’ຕິປີ ປຖນ຺ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຍຕ຺ຖາ’’ຕິອາທິວຈເນນ ວິຣຸທ຺ຆຕ຺ຕາ຺ ຍສ຺ມາ ປນ ອາກາເຣນ ວິນາປີ ອຍມຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕິ, ຕສ຺ມາ ‘‘ອຍເມເວຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ສມຄ຺ເຄສູຕິ ສມຄ຺ຄກູເຕສຸ ຊນກາເຍສຸ, ເຕນາຫ ‘‘ເຕ ປຫາຍາ’’ຕິອາທິ຺ ຕປ຺ປກຕິຍຕ຺ໂຖປີ ກຕ຺ຕຸອຕ຺ໂຖວາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ນນ຺ທຕິ’’ຕິ ອິມິນາ຺ ຕປ຺ປກຕິຍຕ຺ເຖນ ຫີ ‘‘ທິສ຺ວາປີ ສຸຕ຺ວາປີ’’ຕິ ວຈນໍ ສຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ຺ ສມຄ຺ເຄ ກໂຣຕິ ເອຕາຍາຕິ ສມຄ຺ຄກຣຕີ຺ ສາເຍວ ວາຈາ, ຕໍ ກາສິຕາຕິ ອຕ຺ຖມາຫ ‘‘ຍາ ວາຈາ’’ຕິອາທິນາ຺ ຕາຍ ວາຈາຍ ສມຄ຺ຄກຣຕໍ ນາມ຺ ‘‘ສຸຂາ ສງ຺ຆສ຺ສ ສາມຄ຺ຄີ, ສມຄ຺ຄານໍ ຕໂປ ສຸໂຂ’’ຕິອາທິນາ (ຆ຺ ປ຺ ໑໙໔) ສມຄ຺ຄານິສໍສທສ຺ສນເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສາມຄ຺ຄິຄຸຕປ຺ຣິທີປິກເມວາ’’ຕິ຺ ອິຕຣນ຺ຕິ ຕພ຺ພິປ຺ຣີຕໍ ເກທນິກໍ ວາຈໍ຺

ມມ຺ມານິຕິ ທຸຍ຺ຖາຣູນີ, ຕສ຺ສທິສຕາຍ ປນ ອິຆ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູນິ ‘‘ມມ຺ມານີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ຺ ຍຖາ ຫີ ທຸຍ຺ຖາຣູສຸ ເຍນ ເກນຈິ ວຕ຺ຖຸນາ ຆຜິເຕສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ອນິມຕ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂປ຺ປຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕຖາ ເຕສຸ ທສ຺ສຸຊາຕິອາທີສຸ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູສຸ ຜຣຸສວາຈາຍ ຜຸສິຕມຕ຺ເຕສູຕິ຺ ຕຖາ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ມມ຺ມານີ ວິຍ ມມ຺ມານີ, ເຍສຸ ຜຣຸສວາຈາຍ ຊຸປີຕມຕ຺ເຕສຸ ທຸຍ຺ຖາຣູສຸ ວິຍ ຆຍ຺ຜິເຕສຸ ຈິຕ຺ຕໍ ອນິມຕ຺ຕໍ ທຸກ຺ຂປ຺ປຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ການີ ປນ ຕານີ? ຊາຕິອາທີນິ ອກ຺ໂກສວຕ຺ຖູນີ’’ຕິ (ທີ຺ ນີ຺ ຜີ຺ ໑຺໙) ‘‘ຍສ຺ສ ສຣີຣປ຺ປເທສສ຺ສ ສຕ຺ຖາທີປ຺ຜິຫເນນ ກຸສໍ ຣຸຊ຺ຊນໍ, ໂສ ມມ຺ມໍ ນາມ຺ ອິຆ ປນ ຍສ຺ສ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຜຣຸສວາຈາວເສນ ໂທມນສ຺ສສງ຺ຂາຕໍ ກຸສໍ ຣຸຊ຺ຊນໍ, ຕໍ ມມ຺ມໍ ວິຍາຕິ ມມ຺ມ’’ນ຺ຕິ ອປ຺ເຣ຺ ຕານີ ມມ຺ມານີ ຆິຊ຺ຊນ຺ຕິ ກິຊ຺ຊນ຺ຕິ ເຍນາຕິ ມມ຺ມຈ຺ເຆທໂກ, ສ຺ເວວ ກາຍວຈີປ຺ໂຍໂຄ, ຕານິ ສມຸຍ຺ຖາເປຕີຕິ ຕຖາ຺ ເອກນ຺ຕຜຣຸສເຈຕນາ ຜຣຸສາ ວາຈາ ຜຣຸສໍ ວທນ຺ຕິ ເອຕາຍາຕິ ກຕ຺ວາ຺ ‘‘ຜຣຸສເຈຕນາ’’ ອິຈ຺ເຈວ ອວຕ຺ວາ ‘‘ເອກນ຺ຕຜຣຸສເຈຕນາ’’ຕິ ວຈນໍ ທຸຍ຺ຖຈິຕ຺ຕຕາຍ ເອວ ຜຣຸສເຈຕນາ ອນິປ຺ເປຕາ, ນ ປນ ສວນຜຣຸສຕາມຕ຺ເຕນາຕິ ຌາປນຕ຺ຖໍ຺ ຕສ຺ສາຕິ ເອກນ຺ຕຜຣຸສເຈຕນາຍ ເອວ຺ ອາວິກາວຕ຺ຖນ຺ຕິ ຜຣຸສວາຈາກາວສ຺ສ ປາກຍກຣຕຕ຺ຖໍ຺ ຕສ຺ສາຕິ ວາ ເອກນ຺ຕຜຣຸສເຈຕນາຍ ເອວ, ຜຣຸສວາຈາກາວສ຺ສາຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ຕເຖວາຕິ ມາຕ຺ວຸຕ຺ຕາກາເຣເນວ, ອຸຍ຺ຖາສິ ອນຸພນ຺ຆິຕຸນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ສຈ຺ຈກິຣິຍນ຺ຕິ ຍໍ ‘‘ຈຕ຺ຑາ ຕໍ ມຫີສີ ອນຸພນ຺ຆຕູ’’ຕິ ວຈນໍ ມຸເຂນ ກເຖສິ, ຕໍ ມາຕຸຈິຕ຺ເຕ ນຕ຺ຖີ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຕໍ ມາ ໂຫຕຸ, ຍໍ ປນ ອຸປ຺ປລປ຺ຕມ຺ປີ ມຍ຺ຫໍ ອຸປ຺ຣີ ນ ປຕຕູ’’ຕິ ກາຣຕໍ ຈິຕ຺ເຕນ ຈິນ຺ເຕສິ, ຕເທວ ມາຕຸຈິຕ຺ເຕ ອຕ຺ຖີ, ຕສ຺ມາ ‘‘ຕເມວ ໂຫຕູ’’ຕິ ສຈ຺ຈກຣຕໍ, ກຕ຺ຕພ຺ພສຈ຺ຈໍ ວາ຺ ຕຕ຺ເຖວາຕິ ອຸຍ຺ຖານຍ຺ຖາເນເຍວ຺ ພທ຺ຆາ ວິຍາຕິ ໂຍຕ຺ຕາທີນາ ປ຺ຣິພນ຺ຆີ ວິຍ຺ ເອວໍ ມມ຺ມຈ຺ເຆທໂກຕິ ເອຕ຺ຖ ສວນຜຣຸສຕາມຕ຺ເຕນ ມມ຺ມຈ຺ເຆທກຕາ ເວທິຕພ຺ພາ຺

ປ຺ໂຍໂຄຕິ ວຈີປ຺ໂຍໂຄ຺ ຈິຕ຺ຕສຕ຺ຫຕາຍາຕິ ເອກນ຺ຕຜຣຸສເຈຕນາຍ ອກາວມາຫ຺ ຕໂຕເຍວ ຫີ ຜຣຸສວາຈາ ນ ໂຫຕິ ກມ຺ມປຖປ຺ປຕ຺ຕາ, ກມ຺ມກາວໍ ປນ ນ ສກ຺ກາ ວາເຣຕຸນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຺ ‘‘ມາຕາປິຕໂຣ ຫີ’’ຕິອາທີນາປີ ຕເທວຕ຺ຖໍ ສມຕ຺ເຖຕິ຺ ເອວໍ ພ຺ຍຕິເຣກວເສນ ເຈຕນາຜຣຸສຕາຍ ຜຣຸສວາຈາກາວໍ ສາເຆຕ຺ວາ ອິທານິ ຕເມວ ອນ຺ວຍວເສນ ສາເຆຕຸໍ ‘‘ຍຖາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ອຜຣຸສາ ວາຈາ ນ ໂຫຕິ ຜຣຸສາ ວາຈາ ໂຫຕິເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ສາຕິ ຜຣຸສວາຈາ຺ ຍນ຺ຕິ ປຸຄ຺ຄລໍ຺

ເອຕ຺ຖາປີ ກມ຺ມປຖກາວໍ ອປ຺ປຕ຺ຕາ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊາ, ອິຕຣາ ມຫາສາວຊ຺ຊາ຺ ຕຖາ ກິເລສານໍ ມຸທຸຕິພ຺ພຕາເກເທປີ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ຺ ເກຈິ ປນ ‘‘ຍໍ ອຸທ຺ທິສ຺ສ ຜຣຸສວາຈາ ປຍຸຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ສ ສມ຺ມຸຂາເຍວ ສີສໍ ເອຕີ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ເອເກ ປນ ‘‘ປ຺ຣມ຺ມຸຂາປີ ຜຣຸສວາຈາ ໂຫຕິເຍວາ’’ຕິ຺ ຕຕ຺ຖາຍມຆິປ຺ປາໂຍ ຍຸຕ຺ໂຕ ສິຍາ, ສມ຺ມຸຂາ ປ຺ໂຍເຄ ອຄາຣວາທີນໍ ພລວກາວໂຕ ສິຍາ ເຈຕນາ ພລວຕີ, ປ຺ຣສ຺ສ ຈ ຕທຕ຺ຖວິຊານນໍ, ນ ຕຖາ ປ຺ຣມ຺ມຸຂາ຺ ຍຖາ ປນ ອກ຺ໂກສິເຕ ມເຕ ອາລຸອຫເນ ກຕາ ຂມນາ ອຸປວາທນ຺ຕຣາຍໍ ນິວຕ຺ເຕຕິ, ເອວໍ ປ຺ຣມ຺ມຸຂາ ປຍຸຕ຺ຕາປີ ຜຣຸສວາຈາ ໂຫຕິເຍວາຕິ ສກ຺ກາ ຌາຕຸນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ອຸກຍຕ຺ຖາປີ ຜຣຸສວາຈາ ສມ຺ກວຕີຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ຺ ຕຖາ ຫີ ປ຺ຣສ຺ສ ຕທຕ຺ຖວິຊານນມຄ຺ຄຕ຺ຣ ຕໂຍວ ຕສ຺ສາ ສມ຺ກາຣາ ອຍ຺ຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕາຕິ຺ ກຸປິຕຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອກ຺ໂກສນາຆິປ຺ປາເຍເນວ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ມຣຕາຆິປ຺ປາເຍນ຺ ມຣຕາຆິປ຺ປາເຍນ ຫີ ສຕິ ຈິຕ຺ຕໂກເປ ອຕ຺ຖສິທ຺ຆິຍາ, ຕທກາເວ ຈ ຍຖາຣຫໍ ປາຕາຕິປາຕພ຺ພຍາປາທາວ ໂຫນ຺ຕິ຺

ເອລໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ໂທໂສ ອິລຕິ ຈິຕ຺ຕໍ, ປຸຄ຺ຄໂລ ວາ ກມ຺ປຕິ ເອເຕນາຕິ ກຕ຺ວາ຺ ເອຕ຺ຖາຕິ –

‘‘ເນລງ຺ໂຄ ເສຕປຈ຺ຉາໂທ, ເອກາໂຣ ວຕ຺ຕຕີ ຣໂຖ;

ອນີຆໍ ປສ຺ສ ອາຍນ຺ຕໍ, ຆິນ຺ນໂສຕໍ ອພນ຺ຆນ’’ນ຺ຕິ຺ (ສໍ຺ ນີ຺ ໔຺໓໔໗; ອຸທາ຺ ໖໕; ເປຍໂກ຺ ໘໕); –

ອິມິສ໌ສາ ອຸທານຄາຖາຍ។ ສີລຄ໌ເຫຕ຺ຖ ນິທ຺ໂທສຕາຍ ''ເນລ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕັ។ ເຕເນວາຫ ຈິຕ຺ໂຕ ຄຫປ຺ຕິ ອາຍສ຺ມຕາ ກາມພູເຖ ເຣນ ປ຺ຜ຺ໂຖ ສໍຍຸຕ຺ຕາຄມວເຣ ສລອາຍຕນວຄ໌ເຄ ''ເນລງຄ''ນ຺ຕິ ໂຂ ກນ຺ເຕ ສີລານເມຕ໌ ອທິວຈນ''ນ຺ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໔។໓໔໗)
ວາຈາ ນາມ ສທ຺ທສກາວາ ຕ໌ຕທຕ຺ຖນິພນ຺ຜນາຕິ ສາທຸຣສສທິສຕ຺ຕາ ມຜຸຣເມວ ພຸຍຄ໌ຊນໍ, ອຕ຺ໂຖ ຈ ຕພ຺ກາວໂຕຕິ ອຕ຺ຖ ເມວ ສນ຺ຜາຍ ພຸຍຄ໌ຊນມຜຸຣຕາຍ, ອຕ຺ຖມຜຸຣຕາຍາ''ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕັ។ ວິເສສນປຣນິປາໂຕປີ ທີ ໂລເກ ທິສ຺ສຕິ ''ອຄ຺ຍາທິໂຕ''ຕິ ອາທີສຸ។ ອປີຈ ອວຍວາເປກ຺ຂເນ ສຕີ ''ມຜຸຣໍ ພຸຍຄ໌ຊນໍ ຍສ຺ສາ''ຕິອາທີນາ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ។ ສຸຂາຕິ ສຸຂກຣຕີ, ສຸຂເຫຕູຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ກຕ຺ຕາສູລນ຺ຕິ ກຕ຺ຕາສງກຸ໌។ ກຕ຺ຕາສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ໂສຕວິຄ໌ຍາຕາປຜິພທ຺ຜຕທນ຺ວຕ຺ຕກາ ວິຄ໌ຍາຕາວີຖິໂຍ ຄຫິຕາ។ ໂວຫາຣກຖາ ເຫສາ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາ, ຕສ຺ສາ ວຕ຺ຕນາ ຈ, ຕຖາ ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ ''ສກລສຣີເຣ ໂກປໍ, ເປ໌ມ''ນ຺ຕິ ຈ។ ນ ທີ ທທຍວຕ຺ຖນິສ຺ສີໂຕ ໂກໂປ, ເປໂມ ຈ ສກລສຣີເຣ ວຕ຺ຕຕິ។ ເອສ ນໂຍ ອີທິເສສຸ។ ສຸເຂນ ຈິຕ຺ຕໍ ປວິສຕີ ຍຖາວຸຕ຺ຕກາຣຕາທວເຍ ນາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອລຸຕ຺ຕສມາໂສ ເຈສ ຍຖາ ''ອມຕງຄໂຕ''ຕິ។ ປຸ໌ເຣຕິ ຄຸຕປາຣິປຸ໌ເຣ, ເຕນາຫ ''ຄຸຕປຣິປຸ໌ຕ຺ຕາຕາຍາ''ຕິ។ ປຸ໌ເຣ ສໍວຫ຺ຍາ ໂປ໌ຣີ, ຕາທິສາ ນາຣີ ວິຍາຕິ ວາຈາປີ ໂປ໌ຣີຕິ ອຕ຺ຖມາຫ ''ປຸ໌ເຣ''ຕິອາທີນາ។ ສຸກຸມາຣາຕິ ສຸຕຣຸຕາ។ ອຸປເມຍ຺ຍປກ຺ເຂ ປນ ອພຣຸສຕາຍ ມຸທຸກກາໂວ ເອວ ສຸກຸມາຣຕາ។ ປຸ໌ຣສ຺ສາຕິ ເອຕ຺ຖ ປຸ໌ຣ-ສທ຺ໂທ ຕນ຺ນິວາສີວາຈໂກ ສທຈຣຕາວເສນ ''ຄາໂມ ອາຄໂຕ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ, ເຕເນວາຫ ''ນຄຣວາສີນ''ນ຺ຕິ។ ເອສາຕິ ຕໍສມ຺ພນ຺ຜີນີທ຺ເທສາ ວາຈາ។ ເອວຣູປີ ກຖາຕິ ອຕ຺ຖຕ຺ຕເຍນ ປກາສິຕາ ກຖາ។ ກນ຺ຕາຕິ ກາມິຕາ ຕຸຜ຺ຖາ ຍຖາ ''ປກ຺ກນ຺ໂຕ''ຕິ, ມານ-ສທ຺ທສ຺ສ ວາ ອນ຺ຕພ຺ພປ຺ປເທໂສ, ກາມີຍມານາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ຍຖາ ''ອນາປຕ຺ຕິ ອສມ຺ນຸກາສນ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ (ປາຣາ។ ໔໑໒, ໔໓໐, ໔໔໑) ມນໍ ອປ຺ເປ໌ຕິ ວທ຺ເຍຕິຕິ ມນາປາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຈິຕ຺ຕວຸທ຺ທິກຣາ''ຕິ។ ຕຖາກາຣີນີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອໂຕ ພທຸໂນ ຊນສ຺ສາຕິ ອີຜ ສມ຺ພນ຺ເຜ ສາມິວຈນໍ, ນ ຕຸ ປຸ໌ຣິມສ຺ມີ ວິຍ ກຕ຺ຕຣີ។

ກາມໍ ເຕທີ ວຕ຺ຕຸມິຈ຺ຊີໂຕ ອຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕິ, ໂສ ປນ ອພລຕ຺ຕາ ກາສິຕຕ຺ຖປຣິຍາເຍນ ອຕ຺ໂຖເຍວ ນາມ ນ ໂຫຕີຕິ ອາຫ ''ອນຕ຺ຖວິຄ໌ຍາປີກາ''ຕິ។ ອປີຈ ປໂຍຊນຕ຺ຖາກາວໂຕ ອນຕ຺ຖາ, ວາຈາ, ຕໍ ວິຄ໌ຍາປີກາຕິປີ ວຜ຺ຜຕິ។ ອກຸສລເຈຕນາ ສມ຺ພປ຺ປລາໂປ ສມ຺ພໍ ປລປນ຺ຕິ ເອຕາຍາຕິ ກຕ຺ວາ។ ອາເສວນໍ ກາວນໍ ພທຸລີກຣຕໍ។ ຍໍ ຊນໍ ຄາຫາປຍິຕຸໍ ປວຕ຺ຕິໂຕ, ເຕນ ອຄຄຫິເຕ ອປ຺ປສາວຊ຺ໂຊ, ຄຫິເຕ ມຫາສາວຊ຺ໂຊ។ ກິເລສານໍ ມຸທຸຕິພ຺ພຕາວເສນາປີ ອປ຺ປສາວຊ຺ຊມຫາສາວຊ຺ຊຕາ ໂຍເຊຕພ຺ພາ។ ກາຣຕນາມການໍ ທ຺ເວກາຕ຺ກຣາຊູນໍ ຍຸທ຺ຜກຖາ, ທສຄີຣິຍກ຺ເຂນ ສີຕາຍ ນາມ ເທວີຍາ ອາຫຣຕາກຖາ, ຣາມຣຄ໌ຍາ ປຈ຺ຈາຫຣຕາກຖາ , ຍຖາ ຕໍ ອສ຺ນາ ພາທີຣເກທີ ປຣີຈຍິຕາ ສກ຺ກຍກາສາຍ ຄຕ຺ຖິຕາ ຣາມປຸ໌ຣາຕກາຣຕປຸ໌ຣາຕາທິກຖາຕິ, ເອວ ມາທີກາ ນິຣຕ຺ຖກກຖາ ສມ຺ພປ຺ປລາໂປຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກາຣຕ...ເປ... ປຸ໌ເຣກ຺ຂາຣຕາ''ຕິ។

''ກາລວາທີ''ຕິອາທີ ສມ຺ພປ຺ປລາປາ ປຜິວິຣຕສ຺ສ ປຜິປຕ຺ຕິສນ຺ທສ຺ສນໍ ຍຖາ ''ປາຕາຕິປາຕາ ປຜິວິຣໂຕ''ຕິອາທີ (ທີ។ ນິ។ ໑។໗, ໑໒໔) ປາຕາຕິປາຕປ຺ປຫານສ຺ສ ປຜິປຕ຺ຕິທສ຺ສນໍ។ ''ປາຕາຕິປາຕໍ ປຫາຍ ວິຫຣຕີ''ຕິ ທີ ວຸຕ຺ເຕ ກຖໍ ປາຕາຕິປາຕປ຺ປຫານໍ ໂຫຕີຕິ ອເປກ຺ຂາສມ຺ກວໂຕ ''ປາຕາຕິປາຕາ ປຜິວິຣໂຕ ໂຫຕີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ສາ ປນ ວິຣຕິ ກຖນ຺ຕິ ອາຫ ''ນິຫິຕທຕ຺ໂຫ ນິຫິຕ ສຕ຺ໂຖ''ຕິ។ ຕຄ໌ຈ ທຕ຺ທສຕ຺ຖນິສານໍ ກຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ລຊ຺ຊີ''ຕິອາທີ។ ເອວໍ ອຸຕ຺ຕຣຸຕ຺ຕຣໍ ປຸ໌ຣິມສ຺ສ ປຸ໌ຣິມສ຺ສ ອຸປາຍ ສນ຺ທສ຺ສນໍ។ ຕຖາ ອທິນ຺ນາທານາທີສຸປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ។ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກາລວາທີຕິອາທີ ສມ຺ພປ຺ປລາປາ ປຜິວິຣຕສ຺ສ ປຜິປຕ຺ຕິສນ຺ທສ຺ສນ''ນ຺ຕິ។ ອຕ຺ຖສໍທິຕາປີ ທີ ວາຈາ ອຍຸຕ຺ຕກາລປໂຍເຄນ ອຕ຺ຖາວທາ ນ ສີຍາຕິ ອນຕ຺ຖວິຄ໌ຍາປນກາວໍ ອນ຺ໂລເມຕິ, ຕສ຺ມາ ສມ຺ພປ຺ປລາປໍ ປຊຫນ຺ເຕນ ອກາລວາທິຕາ ປຣິວຊ຺ເຊຕພ຺ພາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ກາລ ວາທີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ກາເລ ວທນ຺ເຕນາປີ ອຸກຍຕ຺ຖ ອສາຜນໂຕ ອກູຕໍ ປຣິວຊ຺ເຊຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຫ ''ກູຕວາທີ''ຕິ។ ກູຕຄ໌ຈ ວທນ຺ເຕນ ຍໍ ອີຜໂລກປຣໂລກທິຕສມ຺ປາທກໍ, ຕເທວ ວຕ຺ຕພ຺ພນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອຕ຺ຖວາທີ''ຕິ។ ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ເຕນາປີ ນ ໂລກິຍຜມ຺ມນິສ຺ສິຕເມວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຖ ໂຂ ໂລກຸຕ຺ຕຣຜມ຺ມນິສ຺ສິຕມ຺ປີຕິ ອາຫ ''ຜມ຺ມວາທີ''ຕິ។ ຍຖາ ຈ ອຕ຺ໂຖ ໂລກຸຕ຺ຕຣຜມ຺ມນິສ຺ສີໂຕ ໂຫຕີ, ຕຖາ ທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ວິນຍວາທີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។

ປາຕິໂມກ຺ຂສໍວໂຣ, ສຕິສາຕຂນ຺ຕິວີຣິຍສໍວໂຣຕິ ທີ ປຄ໌ຈນ຺ນໍ ສໍວຣວິນຍານໍ ຕທງຄປ຺ປຫານໍ,
ວິກ຺ຂມ຺ກນສມ຺ຈເຈທປຜິປ຺ປສ຺ສທ຺ຜີນິສ຺ສຣຕປ຺ປຫານນ຺ຕິ ປຄ໌ຈນ຺ນໍ ປຫານວິນຍານຄ໌ຈ ວເສນ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ອຕ຺ໂຖ ນິພ຺ພາ ນາຜິຄມເຫຕ຺ກາວໂຕ ໂລກຸຕ຺ຕຣຜມ຺ມສນ຺ນິສ຺ສີໂຕ ໂຫຕີ។ ເອວໍ ຄຸຕວິເສສຍຸຕ຺ໂຕ ຈ ອຕ຺ໂຖ ວຸຈ຺ຈມາໂນ ເທສນາໂກສລ຺ເລ ສຕີ ໂສກຕີ, ກິຈ຺ຈກໂຣ ຈ ໂຫຕີ, ນາຄ໌ຄຖາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ນິຜານວຕີ ວາຈໍ ກາສິຕາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອິທານິ ຕເມວ ເທສນາໂກສລ຺ລໍ ວິກາເວຕຸໍ ''ກາເລນາ''ຕິອາທີມາຫ។ ອຊ຺ຊາສຍຍຸຄຸປ຺ປຕ຺ຕີນໍ, ປຸ໌ຈ຺ຉາຍ ຈ ວເສນ ໂອຕິຕ຺ເຕ ເທສນາວິສເຍ ເອກໍສາທີພຸຍາກ

ຣຓາວິກາຄໍ ສລຸລກຸເຂຕຸວາ ຖຸປນາເຫຕຸທາຫຣຓາສໍສນຸທນານີ ຕໍຕໍກາລານຸຣູປໍ ວິກາເວນຸຕິຍາ ປຣິມິຕປຣິຈຸຈິນຸນຣູປາຍ ຄມຸກີຣຸ
ທານປຫູຕຕຸຖວິຕຸຖາຣສງຄາຫີກາຍ ເທສນາຍ ປເຣ ຍຖາຊຸຊາສຍໍ ປຣມຕຸຖສິທຸຂິຍໍ ປຕິຜຸຖາເປນຸໂຕ ''ເທສນາກຸສໂລ''ຕິ ວຸຈຸຈ
ຕີຕິ ເອວເມຕຸຖາປີ ອຕຸຖໂຍຊນາ ເວທິຕພຸພາ។

ວຕຸຕພຸພຍຸຕຸຕກາລນຸຕິ ວຕຸຕພຸພວຈນສຸສ ອນຸຣູປກາລໍ, ຕຕຸຖ ວາ ປຍຸຊຸຊິຕພຸພກາລໍ។ ສກາວວເສເນວ ກູຕຕາຕິ ອາຫ
''ສກາວເມວາ''ຕິ។ ອຕຸຖໍ ວທຕິຕິ ອຕຸຖວາທີ។ ອຕຸຖວທນຄຸຈ ຕນຸນິສຸສິຕວາຈາກາຖນເມວາຕິ ອຂີປຸປາເຍນ ວຸຕຸຕໍ ''ທິຜຸຖຂມຸ
ມິກສມຸປຣາຍິກຕຸຖສນຸນິສຸສິຕເມວ ກຕຸວາ''ຕິ។ ຂມຸມວາທີ''ຕິອາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ។

ນິເຂຕິ ສນຸນິຂານໍ ກໂຣຕິ ເອຕຸຖາຕິ ນິຂານໍ។ ຖຸປໂນກາໂສ។ ''ຖານວຕີ''ຕິ ວຸຕຸເຕ ຕສຸມີ ຖາເນ ຖເປຕຸ ຍຸຕຸຕາຕິປີ ອຕຸໂຖ
ສມຸກວຕີຕິ ອາຫ ''ຫທເຍ''ຕິອາທີ។ ນິຂານວຕີປີ ວາຈາ ກາລຍຸຕຸຕາວ ອຕຸຖາວຫາ, ຕສຸມາ ''ກາເລນາ''ຕິ ອິທໍ ''ນິຂານວຕີ''
ວາຈໍ ກາສິຕາ''ຕິ ເອຕສຸສາເປກຸຂວຈນນຸຕິ ທສຸເສຕິ ''ເອວຣູປີ''ນຸຕິອາທີນາ។ ອິຈຸຈິຕຕຸຖນິພຸພຕຸຕນຕຸຖໍ ອປທິສິຕພຸໂພ, ອປທິ
ສີຍຕີ ວາ ອິຈຸຈິຕຕຸໂຖ ອເນນາຕິ ອປເທໂສ, ອຸປມາ, ເຫຕຸທາຫຣຓາທີກາຣຕໍ ວາ, ເຕນ ສຫ ວຕຸຕຕີຕິ ສາປເທສາ, ວາຈາ,
ເຕນາຫ ''ເສົາປມໍ ສກາຣຓນຸຕິ ອຕຸໂຖ''ຕິ។ ປຣິຈຸເຈທໍ ທສຸເສຕຸວາຕິ ຍາວຕາ ປຣິໂຍສານໍ ສມຸກວຕິ, ຕາວຕາ ມຣິຍາທໍ
ທສຸເສຕຸວາ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ຍຖາ…ເປ… ກາສຕີ''ຕິ។ ສີຂມປຸປຕຸຕາ ຫີ ກຖາ ອຕຸຖາວຫາ ນາມ ນ ໂຫຕິ។ ອຕຸຖສໍຫິຕນຸຕິ
ເອຕຸຖ ອຕຸຖ-ສທຸໂທ ກາສິຕຕຸຖປຣິຍາໂຍຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ອເນເກຫິປີ''ຕິອາທີ។ ກາສິຕຕຸໂຖ ຈ ນາມ ສທຸທານຸສາເຣນ ອຂິຄໂຕ ສພຸ
ໂພປີ ປກຕຸຍຕຸຖປຈຸຈຍຕຸຖກາວຕຸຖາທີໂກ, ຕໂຕເຍວ ກຄວໂຕ ວຈນໍ ເອກຄາຖາປທມຸປີ ສງເຂປວິຕຸຖາຣາທີເອກຕຸຕາທີນນຸທີ
ຍາວຕຸຕາທີນເຍທີ ອເນເກຫິປີ ນິທຸຂາຣຓາກຸຂມຕາຍ ປຣິຍາທາຕຸມສກຸກຸເຕຍຸຍໍ ອຕຸຖມາວຫຕີຕິ។ ເອວໍ ອຕຸຖສາມຄຸຄໂຕ
ສໍວຕຸເຕຕຸວາ ອິຈຸຈິຕຕຸຖວິເສສໂຕປີ ສໍວຕຸເຕຕຸໍ ''ຍໍ ວາ''ຕິອາທີມາຫ។ ອຕຸຖວາທີນາ ວຕຸຕຸມິຈຸຈິຕຕຸໂຖເຍວ ຫີ ອິຂ ຄຫີໂຕ។
ນນຸ ສພຸເພສມຸປີ ວຈນໍ ອຕຸຕນາ ອິຈຸຈິຕຕຸຖສຫິຕໍເຍວ, ກີເມຕຸຖ ວຕຸຕພຸພໍ ອຕຸຖີຕິ ອນຸໂຕລີນໂຈທນໍ ປຣິໂສເຂຕິ ''ນ
ອຄຸຄ''ນຸຕິອາທີນາ។ ອຄຸຄມຕຸຖໍ ປຖມໍ ນິກຸຂິປີຕຸວາ ອນນຸສນຸຂິວເສນ ປຈຸຈາ ອຄຸຄມຕຸຖໍ ນ ກາສຕິ។ ຍຖານິກຸຂິຕຸຕານຸ
ສນຸຂິວເສເນວ ປຣິໂຍສາເປຕຸວາ ກເຖຕີຕິ ອຂີປຸປາໂຍ។

໑໐។ ເອວໍ ປຜິປາຜິຍາ ສຕຸຕມູລສິກຸຂາປທານີ ວິກຊິຕຸວາ ສຕິປີ ອກິຊຸຊາທີປຸປຫານສຸສ ສໍວຣສີລສງຄເຫ ອຸປຣິຕຸຕສງຄຫ
ໂຕ, ໂລກິຍປຸຖຸຊຸຊນາວິສຍໂຕ ຈ ອຸຕຸຕຣິເທສນາຍ ສງຄຫີຕຸໍ ຕໍ ປຣິຫຣິຕຸວາ ປຈຸຣຊນປາກຜໍ ອາຈາຣສີລເມວ ວິກຊນຸໂຕ ກ
ຄວາ ''ພີຊຄາມກູຕຄາມສມາຣມຸກາ''ຕິອາທີມາຫາຕິ ປາລຸອິຍໍ ສມຸພນຸໂຂ ວຕຸຕພຸໂພ។ ຕຕຸຖ ວິຊາຍນຸຕິ ວິຣຸຫນຸຕິ ເອເຕຫີຕິ
ພີຊານີ។ ປຈຸຈຍນຸຕຣສມວາເຍ ສທິສຜລຸປຸປຕຸຕິຍາ ວິເສສກາຣຓາກາວໂຕ ວິຣຸຫນສມຕຸຖານໍ ສາຣຜລາທີນເມຕໍ ອຂິວຈນໍ។
ກວນຸຕິ, ອຫຸວຸນຸຕິ ຈາຕິ ກູຕາ, ຊາຍນຸຕິ ວຑຸຒນຸຕິ ຊາຕາ, ວຑຸຒິຕາ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ។ ວຑຸຒມານການໍ ວຑຸຒິຕຸວາ, ກິຕານ
ຄຸຈ ຣຸກຸຂຄຈຸຈາທີນໍ ຍຖາກຸກມມຂິວຈນໍ។ ວິຣຸລຸຫມູລາ ຫີ ນີລກາວໍ ອາປຊຸຊນຸຕາ ຕຣຸຕຣຸກຸຂຄຈຸຈາ ຊາຍນຸຕິ ວຑຸຒນຸຕີຕິ
ວຸຈຸຈນຸຕິ។ ວຑຸຒິຕຸວາ ກິຕາ ມຫນຸຕາ ຣຸກຸຂຄຈຸຈາ ຊາຕາ ວຑຸຒິຕາຕິ។ ຄາໂມຕິ ສມູໂຫ, ໂສ ຈ ສຸທຸຂຜຸຖກຂມຸມຣາສິ, ພີຊາ
ນໍ, ກູຕານຄຸຈ ຕຖາລທຸຂສມຄຸຄານໍ ອຜຸຖຂມຸມານໍ ຄາໂມ, ເຕເຍວ ວາ ຄາໂມຕິ ຕຖາ។ ອວຍວວິນິມຸຕຸຕສຸສ ຫີ ສມຸທາຍສຸສ
ອກາວໂຕ ທຸວິເຂນາປີ ອຕຸເຖນ ເຕເຍວ ຕິຓຣຸກຸຂລຕາທໂຍ ຄຍຸຫນຸຕີ។

ອປິຈ ກູມິຍໍ ປຕິຜຸຖຫີຕຸວາ ຫຣິຕກາວມາປນຸນາ ຣຸກຸຂຄຈຸຈາທໂຍ ເທວຕາ ປຣິຄຸຄຍຸຫນຸຕິ, ຕສຸມາ ກູຕານໍ ນິວາສນຜຸຖານ
ຕາຍ ຄາໂມຕິ ກູຕຄາໂມຕິປີ ວທນຸຕິ, ເຕ ສຣູປໂຕ ທສຸເສຕຸໍ ''ມູລພີຊ''ນຸຕິອາທີມາຫ។ ມູລເມວ ພີຊໍ ມູລພີຊໍ។ ເສເສສຸປີ ອຍໍ
ນໂຍ។ ຜລຸອຸພີຊນຸຕິ ປພຸພພີຊໍ។ ປຈຸຈຍນຸຕຣສມວາເຍ ສທິສຜລຸປຸປຕຸຕິຍາ ວິເສສກາຣຓາກາວໂຕ ວິຣຸຫນສມຕຸເຖ ສາຣຜເລ
ນິຣຸລຸໂຫ ພີຊ-ສທຸໂທ ຕທຕຸຖສິທຸຂິຍາ ມູລາທີສຸປີ ເກສຸຈິ ປວຕຸຕຕີຕິ ມູລາທີໂຕ ນິວຕຸຕນຕຸຖໍ ເອເກນ ພີຊ-ສທຸເທນ
ວິເສເສຕຸວາ ''ພີຊພີຊ''ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ຍຖາ ''ຣູປໍຣູປໍ, ທຸກຸຂທຸກຸຂ''ນຸຕິ ຈ។ ນີລຕິຓຣຸກຸຂາທີກສຸສາຕິ ອລຸລຕິຓສຸສ ເຈວ ອລຸລຣຸກຸ
ຂາທີກສຸສ ຈ។ ອາທີ-ສທຸເທນ ໂອສຂິຄຈຸຉລຕາທໂຍ ເວທິຕພຸພາ។ ສມາຣມຸໂກ ອິຂ ວິໂກປນໍ, ຕຄຸຈ ເຉທນາທີເຍວາຕິ ວຸຕຸຕໍ
''ເຉທນເກທນປຈນາທີກາເວນາ''ຕິ។ ນນຸ ຈ ຣຸກຸຂາທໂຍ ຈິຕຸຕຣທິຕຕາຍ ນ ຊີວາ, ຈິຕຸຕຣທິຕຕາ ຈ ປຣິປຸຜນຸທນາກາວໂຕ,
ຉິນຸເນ ວິຣຸຫນໂຕ, ວິສທິສຊາຕິກກາວໂຕ, ຈຕຸໂຍນິອປຣິຍາປນຸນໂຕ ຈ ເວທິຕພຸພາ។ ວຸຑຸຒີ ປນ ປວາລຸອສີລາລວຕາທີນມຸປີ
ວິຊຸຊຕີຕິ ນ ເຕສໍ ຊີວຕາກາເວ ກາຣຕໍ។ ວິສຍຄຸຄຫຕຄຸຈ ເນສໍ ປຣິກປຸປນາມຕຸຕໍ ສຸປນໍ ວິຍ ຈິຄຸຈາທີນໍ, ຕຖາ ກຜຸກມຸພິລາ
ສາທີນາ ໂທຫລຸອາທໂຍ។ ຕຕຸຖ ກສຸມາ ພີຊຄາມກູຕຄາມສມາຣມຸກາ ປຜິວິຣຕີ ອິຈຸຈິຕາຕິ? ສມຓສາຣຸປຸປໂຕ,
ຕນຸນິສຸສິຕສຕຸຕານຸກມຸປນໂຕ ຈ។ ເຕເນວາຫ ອາລຸອວການໍ ຣຸກຸຂຈຸເຉທນາທິວຕຸຖູສຸ ''ຊີວສຄຸຄິໂນ ຫີ ໂມຄປຸຣິສາ ມນຸສຸສາ

ຣຸກ຺ຂສ຺ມິ''ນ຺ຕິອາທິ (ປາຣາຯ ໗ລ)ຯ

ເອກໍ ກຕ຺ຕໍ ເອກກຕ຺ຕໍ, ຕມສ຺ສ ອຕ຺ຖິ ເອກສ຺ມີ ທິວເສ ເອກວາຣເມວ ກຸລ຺ຊນໂຕຕິ ເອກກຕ຺ຕິໂກຯ ຕຍິທໍ ເອກກຕ຺ຕໍ ກທາ
ກຸລ຺ຊິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສນ຺ຊາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປາຕຣາສກຕ຺ຕ''ນ຺ຕິອາທິ, ທ຺ວິສຸ ກຕ຺ເຕສຸ ປາຕຣາສກຕ຺ຕໍ ສນ຺ຊາຍາຫາຕິ ອຊີປ຺ປາໂຍຯ ປາ
ໂຕ ອສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ປາຕຣາສໍຯ ສາຍໍ ອສິຕພ຺ພນ຺ຕິ ສາຍມາສໍ, ຕເທວ ກຕ຺ຕໍ ຕຖາຯ ເອກ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ມຊ຺ຊນ຺ທິກ
ກາລປຣິຈ຺ເຈທກາເວນ ປຍຸຕ຺ໂຕ, ນ ຕທນ຺ໂຕຄສວາຣກາເວນາຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຕສ຺ມາ''ຕິອາທິນາຯ

ຣຕ຺ຕິຍາ ໂກຊນໍ ອຸຕ຺ຕຣປ຺ທໂລປໂຕ ຣຕ຺ຕິສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕທ຺ສິຕວເສນ ວາ ຕຖາເຍວາຊີປ຺ປາຍສມ຺ກວໂຕ, ເຕນາຫ ''ຣຕ຺ຕິ
ຍາ''ຕິອາທິຯ ອຣຸຕ຺ຄຸຄມນໂຕ ປຜ຺ຖາຍ ຍາວ ມຊ຺ຊນ຺ທິກາ ອຍໍ ພຸທ຺ຊາທີນໍ ອຣິຍານໍ ອາຈິຕ຺ຕສມາຈິຕ຺ໂຕ ໂກຊນສ຺ສ ກາໂລ
ນາມ, ຕທລ຺ໂລ ວິກາໂລຯ ຕຕ຺ຖ ທຸຕິຍປເທນ ຣຕ຺ຕິໂກຊນສ຺ສ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອປຣນ຺ໂຫວ ອິຊ ວິກາໂລຕິ ປາຣິເສສນເຍນ
ຕຕິຍປທສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ທີເປຕ຺ໍ ''ອຕິກ຺ກນ຺ເຕ ມຊ຺ຊນ຺ທິເກ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກາວສາຊໂນ ເຈຕ຺ຖ ໂກຊນ-ສທ຺ໂທ ອຊ຺ໂຊຫຣຕ຺ຕຖ
ວາຈໂກຕິ ທີເປຕິ ''ຍາວ ສູຣິຍຕ຺ຖງຄມນາ ໂກຊນ''ນ຺ຕິ ອິມິນາຯ ກສ຺ສ ປນ ຕທຊ຺ໂຊຫຣຕນ຺ຕິ? ຍາມກາລິກາ
ທີນມນຸລ຺ລາຕຕ຺ຕາ, ວິກາລໂກຊນສທ຺ທສ຺ສ ຈ ຍາວກາລິກຊ຺ໂຊຫຣເຕເຍວ ນິຣຸລ຺ຫຕ຺ຕາ ''ຍາວກາລິກສ຺ສາ''ຕິ ວິລ຺ລາຍຕິຯ
ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ອຜ຺ຖກຖາວເສໂສ ອາຈຣິຍານໍ ນໂຍ – ກຸລ຺ຊິຕພ຺ພຜ຺ເຖນ ໂກຊນໍ, ຍາຄຸກຕ຺ຕາທິ ສພ຺ພໍ ຍາວກາລິກວຕ຺ຖຸ ຯ ຍຖາ
ຈ ''ຣຕ຺ຕູປຣໂຕ''ຕິ ເອຕ຺ຖ ຣຕ຺ຕິໂກຊນໍ ຣຕ຺ຕິສທ຺ເທນ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເອວເມຕ຺ຖ ໂກຊນຊ຺ໂຊຫຣຕໍ ໂກຊນສທ຺ເທນຯ ວິກາເລ ໂກຊ
ນໍ ວິກາລໂກຊນໍ, ຕໂຕ ວິກາລໂກຊນາຯ ວິກາເລ ຍາວກາລິກວຕ຺ຖຸສ຺ສ ອຊ຺ໂຊຫຣຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຕິຯ ອິທີສາ ຄຸຕວິກ຺ຕິ ນ ພຸທ຺ຊ
ກາເລເຍວາຕິ ອາຫ ''ອໂນມານທີຕີເຣ''ຕິອາທິຯ ອຍໍ ປນ ປາລຸອິຍໍ ອນຸສນ຺ຊິກ຺ກໂມ – ເອກສ຺ມີ ທິວເສ ເອກວາຣເມວ ກຸລ຺ຊນ
ໂຕ ''ເອກກຕ຺ຕິໂກ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຣຕ຺ຕິໂກຊ໌ໂນປີ ສິຍາຕິ ຕນ຺ນິວາຣຕ຺ຕຖໍ ''ຣຕ຺ຕູປຣໂຕ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວໍ ສຕິ ສາຍນ຺ຫໂກຊີປີ
ເອກກຕ຺ຕິໂກ ສິຍາຕິ ຕທາສງ຺ການິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ ''ວິຣໂຕ ວິກາລໂກຊນາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິຯ

ສງ຺ເຂປໂຕ ''ສພ຺ພປາປສ຺ສ ອກຣຕ''ນ຺ຕິອາທິ (ທີຯ ນິຯ ໒ຯລ໐; ຊຯ ປຯ ໑໗໓; ເນຕ຺ຕິຯ ໓໐, ໕໐, ໑໑໖, ໑໒໔) ນຍປ຺ປວຕ຺ຕໍ
ກຄວໂຕ ສາສນໍ ສລນ຺ທຣາຄປ຺ປວຕ຺ຕິໂຕ ນຈ຺ຈາທີນໍ ທສ຺ສນໍ ນານຸໂລເມຕີຕິ ອາຫ ''ສາສນສ຺ສ ອນນຸໂລມຕ຺ຕາ''ຕິຯ ວິສຸຈຕິ
ສາສນໍ ວິຊ຺ຊຕິ ອນນຸໂລມິກກາເວນາຕິ ວິສູກໍ, ປຜິວິຣຸທ຺ຊນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຣ ອຸປ຺ມໍ ທສ຺ເສຕິ ''ປຜາຕິກູຕ''ນ຺ຕິ ອິມິນາ,
ປຜາຕິສງ຺ຂາຕໍ ກິລໍ ວິຍ ກູຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ''ວິສູກ''ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ປຜາຕິກູຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຖມາຫາຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ ອຕ຺ຕນາ ປໂຍຊິຍ
ມານໍ, ປເຣທິ ປໂຍຊາປິຍມານລ຺ຈ ນຈ຺ຈໍ ນຈ຺ຈກາວສາມລ຺ລໂຕ ປາລຸອິຍໍ ເອເກເນວ ນຈ຺ຈສທ຺ເທນ ສາມລ຺ລນິທ຺ເທສນເຍນ ຄ
ຫິຕໍ, ເອກເສສນເຍນ ວາຯ ຕຖາ ຄີຕວາທິຕສທ຺ເທທິ ຄາຍນຄາຍາປນວາທນວາທາປນານີຕິ ອາຫ ''ນຈ຺ຈນນຈ຺ຈາປນາທິວ
ເສນາ''ຕິຯ ສຸທ຺ຊເທຕຸຕາໂຊຕນວເສນ ທີ ທ຺ວາຊີປ຺ປາຍິກາ ເອເຕ ສທ຺ທາຯ ນຈ຺ຈລ຺ຈ ຄີຕລ຺ຈ ວາທິຕລ຺ຈ ວິສູກທສ຺ສນລ຺ຈ
ນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕວິສູກທສ຺ສນໍ, ສມາຫາຣວເສເນຕ຺ຖ ເອກຕ຺ຕໍຯ ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ປນ ຍຖາປາຄໍ ວາກ຺ຍາວຕ຺ຖິກນ຺ຕວຈເນນ ສຫ
ສມ຺ຈ຺ຈຍສມາສທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ''ນຈ຺ຈາ ຈາ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອີທິເສສຸຯ (ທສ຺ສນວິສເຍ ມຍູຣນຈ຺ຈາທິປຜິກ຺ຂິປເນນ
ນຈ຺ຈາປນວິສເຍປີ ປຜິກ຺ຂິປນໍ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ) ''ນຈ຺ຈາທີນີ ທີ''ຕິອາທິນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຖສມຕ຺ຖນໍຯ ທສ຺ສເນນ ເຈຕ຺ຖ ສວນມ຺ປີ
ສງ຺ຄຫິຕໍ ວິຣູເປກເສສນເຍນ, ຍຖາສກໍ ວາ ວິສຍສ຺ສ ອາໂລຈນສກາວຕາຍ ປລ຺ຈນ຺ນໍ ວິລ຺ລາຕານໍ ສວນກິຣິຍາຍປີ
ທສ຺ສນສງ຺ເຂປສມ຺ກວໂຕ ''ທສ຺ສນາ'' ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕເນວາຫ ''ປລ຺ຈຫິ ວິລ຺ລາເຕຫີ ນ ກິລ຺ຈິ ຊມ຺ມໍ ປຜິຊານາຕິ
ອລ຺ລຕ຺ຣ ອຕິນິປາຕມຕ຺ຕາ''ຕິຯ

''ວິສູກກູຕາ ທສ຺ສນາ ຈາ''ຕິ ເອເຕນ ອວິສູກກູຕສ຺ສ ປນ ຄີຕສ຺ສ ສວນໍ ກທາຈິ ວຜ຺ຜຕີຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຖາ ທິ ວຸຕ຺ຕໍ ປຣມຕ຺ຖ
ໂຊຕິກາຍ ຂຸທ຺ທກປາຄຜ຺ຖກຖາຍ ''ຊມ຺ມູປສໍຫິຕມ຺ປີ ເຈຕ຺ຖ ຄີຕໍ ນ ວຜ຺ຜຕິ, ຄີຕູປສໍຫິໂຕ ປນ ຊມ຺ໂມ ວຜ຺ຜຕີ''ຕິ (ຂຸຯ ປາຯ
ອຜ຺ຖຯ ປຈ຺ຊິມປລ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) ກຕ຺ຖຈິ ປນ ນ-ກາຣວິປຣິຍາເຍນ ປາໂຖ ທິສ຺ສຕິຯ ອຸກຍຕ຺ຖາປີ ຈ ຄີໂຕ ເຈ ຊມ຺ມານຸ
ໂລມຕ຺ຖປຜິສໍຍຸຕ຺ໂຕປີ ນ ວຜ຺ຜຕິ, ຊມ຺ໂມ ເຈ ຄີຕສທ຺ທປຜິສໍຍຸຕ຺ໂຕປີ ວຜ຺ຜຕີຕິ ອຊີປ຺ປາໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ''ນ ກິກ຺ຂເວ,
ຄີຕສ຺ສເຣນ ຊມ຺ໂມ ຄາຍິຕພ຺ໂພ, ໂຍ ຄາເຍຍ຺ຍ, ອາປຕ຺ຕິ ທຸກ຺ກຜສ຺ສາ''ຕິ (ຈູລ຺ວຯ ໒໔ລ) ທີ ເທສນາຍ ເອວ ປຜິກ຺ເຂໂປ, ນ
ສວນາຍຯ ອິມສ຺ສ ຈ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ວິສຸໍ ປລ຺ລາປນໂຕ ວິລ຺ລາຍຕິ ''ຄີຕສ຺ສເຣນ ເທສິໂຕປີ ຊມ຺ໂມ ນ ຄີໂຕ''ຕິຯ ຍລ຺ຈ
ສກ຺ກປລ຺ຫສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍໍ ເສວິຕພ຺ພາເສວິຕພ຺ພສທ຺ທໍ ນິທ຺ຊຣນ຺ເຕນ ''ຍໍ ປນ ອຕ຺ຖນິສ຺ສິຕໍ ຊມ຺ມນິສ຺ສິຕໍ ກຸມ຺ກທາສິ
ຄີຕມ຺ປີ ສຸຕນ຺ຕສ຺ສ ປສາໂທ ວາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ນິພ຺ພິທາ ວາ ສຕ຺ຖາຕິ, ເອວຣູໂປ ສທ຺ໂທ ເສວິຕພ຺ໂພ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຜ຺ຖຯ
໒ຯ໓໖໔) ວຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ອສມາທານສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ເສວິຕພ຺ພຕາມຕ຺ຕປຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສມາທານສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ທີ ເອວຣູປີ

ສຸຕນ຺ຕສ຺ສ ສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ກິຊ຺ຊຕິ ຄິຕສທ຺ທກາວໂຕຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ຕຖາ ຫິ ວິນຍຍ຺ຖກຖາສຸ ວຸຕ຺ຕໍ "ຄິຕນ຺ຕິ ນຍາທີນໍ ວາ ຄິຕໍ ໂຫຕຸ, ອຣິຍານໍ ປຣິນິພ຺ພານກາເລ ຣຕນຕ຺ຕຍຄຸຕ຺ປສໍທີຕໍ ສາສຸກີລຸອນຄິຕໍ ວາ, ອສໍຍຕກີກ຺ຂູນໍ ສມ຺ມກາຕາກຄິຕໍ ວາ, ອນ຺ຕມໂສ ທນ຺ຕຄິຕມ຺ປີ, ຍໍ "ຄາຍິສ຺ສາມາ"ຕິ ປຸພ຺ພກາເຄ ໂອກູຊິຕໍ ກໂຣນ຺ຕິ, ສພ຺ພເມຕໍ ຄິຕໍ ນາມາ"ຕິ (ປາຈິ. ອຍ຺ຖ. ໗໒໘; ວິ. ສງຄ. ອຍ຺ຖ. ໒໔.໘໔).

ກິລ຺ຈາປີ ມາລາ-ສທ຺ໂທ ໂລເກ ພທ຺ສປ຺ປ຺ຜວາຈໂກ, ສາສເນ ປນ ຣຸລຸຫີຍາ ອພທ຺ສປ຺ປ຺ເຜສຸປີ ວຍ຺ຍຕິ, ຕສ຺ມາ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ປຸປ຺ຜໍ ພທ຺ສມພທ຺ສໍ ວາ, ຕໍ ສພ຺ພໍ "ມາລາ" ຕ຺ເວວ ທຍ຺ຖພ຺ພນ຺ຕິ ອາຫ "ຍໍ ກິລ຺ຈິ ປຸປ຺ຜ"ນ຺ຕິ. "ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຄນ຺ສ"ນ຺ຕິ ເຈຕ຺ຖ ວາສ ຈຸຕ຺ຕາສູປາທີກໍ ວິເລປນໂຕ ອລ຺ລໍ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຄນ຺ສຊາຕໍ. ວຸຕ຺ຕຕ຺ຖໍ ວິຍ ຫີ ວຸຈ຺ຈມານຕ຺ຖມ຺ປເຣນາປີ ສທ຺ໂທ ອຕ຺ຖວິເສສ ວາຈໂກ. ລວິຣາຄກຣຕນ຺ຕິ ວິເລປເນນ ລວິຍາ ຣລ຺ຊນຕ຺ຖໍ ປີສິຕ຺ວາ ປຍິຍຕ຺ຕໍ ຍໍ ກິລ຺ຈິ ຄນ຺ສຈຸຕ຺ຕໍ. ປີລຸອນ຺ສນໍ ສາຣຕໍ. ຂູນຍ຺ຖານປູຣຕໍ ມຕ຺ໝນໍ. ຄນ຺ສວເສນ, ລວິຣາຄວເສນ ຈ ສາທິຍນໍ ວິກູສນໍ. ຕເທວຕ຺ຖໍ ປຸຄ຺ຄລາສິຍ຺ຖາເນນ ທີເປຕິ "ຕຕ຺ຖ ປີລຸອນ຺ສນ຺ໂຕ"ຕິອາທີນາ. ຕຖາ ເຈວ ມຊ຺ຊິມຍ຺ຖກຖາຍມ຺ປີ (ມ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໒.໑໘ກ) ວຸຕ຺ຕໍ, ປຣມຕ຺ຖໂຊຕິກາຍໍ ປນ ຊຸທ຺ທກປາຖຍ຺ຖກຖາຍໍ "ມາລາທີສຸ ສາຣຕາທີນິ ຍຖາສງຂ຺ຍໍ ໂຍເຊຕພ຺ພານີ"ຕິ (ຂຸ. ປາ. ອຍ຺ຖ. ປຈ຺ລິມປລ຺ຈສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາ) ເອຕ຺ຕກເມວ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖາປີ ໂຍເຊນ຺ເຕນ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍເນວ ໂຍເຊຕພ຺ພານີ. ກີ ປເນຕໍ ກາຣຕນ຺ຕິ ອາຫ "ຍາຍາ"ຕິອາທີ. ຍາຍ ທຸສ຺ສີລ຺ຍເຈຕນາຍ ກໂຣຕິ, ສາ ອິສ ກາຣຕໍ. "ຕໂຕ ປຜິວິຣໂຕ"ຕິ ຫີ ວຸກຍຕ຺ຖ ສມ຺ພນ຺ສິຕພ຺ພໍ, ເອເຕເນວ "ມາລາ...ເປ... ວິກູສນານໍ ຖານໍ, ມາລາ...ເປ... ວິກູສນາເນວ ວາ ຖານ"ນ຺ຕິ ສມາສມ຺ປີ ທສ຺ເສຕິ. ຕທາກາຣປ຺ປວຕ຺ໂຕ ເຈຕນາທິສມ຺ໂມເຍວ ຫີ ສາຣຕາທີກີຣິຍາ. ຕຕ຺ຖ ຈ ເຈຕນາສມ຺ປຍຸຕ຺ຕສມ຺ມານໍ ກາຣຕໍ ສຫຊາຕາໂທປກາຣກໂຕ, ປສານໂຕ ຈ. "ເຈຕຍິຕ຺ວາ ກມ຺ມໍ ກໂຣຕິ ກາເຍນ ວາຈາຍ ມນສາ"ຕິ (ອ. ນິ. ໖.໖໓) ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສາຣຕາທີກູຕາ ເອວ ຈ ເຈຕນາ ຖານນ຺ຕິ. ຖານ-ສທ຺ໂທ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພ ທ຺ວນ຺ທປທໂຕ ສຸຍ຺ຍມານຕ຺ຕາ.

ອຸຈ຺ຈາຕິ ອຸຈ຺ຈສທ຺ເທນ ອກາຣນ຺ເຕນ ສມານຕ຺ຖໍ ອາກາຣນ຺ຕໍ ເອກໍ ສທ຺ທນ຺ຕຣໍ ອຈ຺ຈຸຄ຺ຄຕວາຈກນ຺ຕິ ອາຫ "ປມາຕາຕິກ຺ກນ຺ຕ"ນ຺ຕິ. ເສຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ສຍນໍ, ມລ຺ຈາທີ. ສມຕສາຣຸປ຺ປຣທີຕຕ຺ຕາ, ຄຫຍ຺ເຖຫິ ຈ ເສຍ຺ຖສມ຺ມຕຕ຺ຕາ ອກປ຺ປີຍປຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕໍ "ມຫາສຍນ"ນ຺ຕິ ອິສາສິປ຺ເປຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອກປ຺ປີຍຕ຺ຖຣຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນິສີທນໍ ປເນຕ຺ຖ ສຍເນ ເນວ ສງຄຫີຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ຍສ຺ມາ ປນ ອາສາເຣ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ເຕ ຕທາສາຣກີຣິຍາປີ ປຜິກ຺ຂິຕ຺ຕາວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ "ອຸຈ຺ຈາສຍນມຫາສຍນາ" ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຕ຺ຖໂຕ ປນ ຕທຸປໂກຄກູຕນິສຊ຺ຊານິປຊ຺ຊເນຫີ ວິຣຕິ ທສ຺ສິຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອຖ ວາ "ອຸຈ຺ຈາສຍນມຫາສຍນາ"ຕິ ເອສ ນິທ຺ເທໂສ ເອກເສສນເຍນ ຍຖາ "ນາມຣູປປຈ຺ຈຍາ ສລຸອາຍຕນ"ນ຺ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໑໘໖; ສໍ. ນິ. ໔.໑; ອຸທາ. ໑) ເອຕສ຺ມິມ຺ປີ ວິກປ຺ເປ ອາສນປຸພ຺ພກຕ຺ຕາ ສຍນກີຣິຍາຍ ສຍນຄ຺ຄຫເຕເນວ ອາສນມ຺ປີ ຄຫີຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ກີຣິຍາວາຈກອາສນສຍນສທ຺ທໂລປໂຕ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລປນິທ຺ເທໂສຕິປີ ວິນຍຜິກາຍໍ (ວິ. ວິ. ຜີ. ໔.໑໐໖) ວຸຕ຺ຕໍ.

ຊາຕເມວ ຣູປມສ຺ສ ນ ວິປ຺ປກາຣນ຺ຕິ ຊາຕຣູປໍ, ສຕ຺ຖຸວຕ຺ຕໍ. ຣລ຺ຊິຍຕິ ເສຕວຕ຺ຕຕາຍ, ຣລ຺ຊນ຺ຕິ ວາ ເອຕ຺ຖ ສຕ຺ຕາຕິ ຣຊ ຕໍ ຍຖາ "ເນສໍ ປທກ຺ກນ຺ຕ"ນ຺ຕິ. "ຈຕ຺ຕາໂຣ ວີຫໂຍ ຄຸລ຺ຊາ, ທ຺ເວ ຄຸລ຺ຊາ ມາສໂກ ກເວ"ຕິ ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂເຕນ ວີສຕິມາສໂກ ນີລກຫາປໂຕ ວາ ທຸທ຺ຣທາມກາທີໂກ ວາ ຕໍຕໍເທສໂວຫາຣານຸຣູປໍ ກໂຕ ກຫາປໂຕ. ໂລຫາທີຫີ ກໂຕ ໂລຫມາສກາທີໂກ. ເຍ ໂວຫາຣໍ ຄຈ຺ລນ຺ຕີຕິ ປຣິຍາທານວຈນໍ. ໂວຫາຣນ຺ຕິ ຈ ກຍວິກ຺ກຍວເສນ ສພ຺ໂພຫາຣໍ. ອລ຺ເລຫິ ຄາຫາປເນ, ອຸປນິກ຺ຂິຕ຺ຕສາທິຍເນ ຈ ປຜິຄ຺ຄຫຕຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕິ ອາຫ "ນ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາເປຕິ ນ ອຸປນິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ສາທິຍຕີ"ຕິ. ອຖ ວາ ຕິວິສໍ ປຜິຄ຺ຄຫຕໍ ກາເຍນ ວາຈາຍ ມນສາ. ຕຕ຺ຖ ກາເຍນ ປຜິຄ຺ຄຫຕໍ ອຸຄ຺ຄຫຕໍ. ວາຈາຍ ປຜິຄ຺ຄຫຕໍ ອຸຄ຺ຄຫາປນໍ. ມນສາ ປຜິຄ຺ຄຫຕໍ ສາທິຍນໍ. ຕິວິສມ຺ເປຕໍ ປຜິຄ຺ຄຫຕໍ ສາມລ຺ລນິທ຺ເທເສນ, ເອກເສສນເຍນ ວາ ຄເຫຕ຺ວາ ປຜິຄ຺ຄຫຕາຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ "ເນວ ນໍ ອຸຄ຺ຄຕ຺ຫາຕີ"ຕິອາທີ. ເອສ ນໂຍ ອາມກສລ຺ລປຜິຄ຺ຄຫຕາຕິອາທີສຸປີ.

ນີວາຣາທີອຸປສລ຺ລສ຺ສ ສາລິຍາທີມູລສລ຺ລນ຺ໂຕຄສຕ຺ຕາ "ສຕ຺ຕວິສສ຺ສາປີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຍ຺ຖິທີນປຣິປາໂກ ສຸກສລ຺ລວິເສໂສ ສາລິ ນາມ ສລິຍເຕ ສິລາໝເຕຕິ ກຕ຺ວາ. ທພ຺ພຄຸຕປກາເສ ປນ –

"ອຖ ສລ຺ລໍ ຕິສາ ສາລິ-ສຍ຺ຖິກວີຫີເກາທໂຕ;

ສາລໂຍ ເຫມນ຺ຕາ ຕຕ຺ຣ, ສຍ຺ຖິກາ ຄິມ຺ຫຊາ ອປີ;

ວິຫໂຍ ຕ຺ວາສລຸທາຂ຺ຍາຕາ, ວສ຺ສກາລສມ຺ພ຺ກ ວາ’’ຕິຯ –

ວຸຕ຺ຕໍຯ ວທຕິ, ພ຺ຣູເຫຕິ ວາ ສຕ຺ຕານໍ ຊີວິຕນ຺ຕິ ວິທີ, ສສ຺ສໍຯ ຍຸວິຕພ຺ໂພ ມິສ຺ສິຕພ຺ໂພຕິ ຍໂວຯ ໂສ ຫິ ອຕິລູຂຕາຍ ອລ຺ເລນ ມິສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣິກຸລ຺ຊີຍຕິຯ ຄຸຊຕິ ປຣິເວຊຕິ ປລິພຸທ຺ຊຕີຕິ ໄຄຊູໂມ, ຍໍ “ມິລກ຺ຂໂກຊນ’’ນ຺ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ ໂສການຕ຺ຕາ ກມນີຍກາວໍ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ກງຄຸ, ອຕິສຸຂຸມຊລ຺ລວິເສໂສຯ ວຣີຍຕິ ອຕິລູຂຕາຍ ນິວາຣີຍຕີ, ຊຸທ຺ທາປຝິວິນຍນໂຕ ວາ ກຊີຍຕີຕິ ວຣໂກຯ ໂກຣໍ ຣຸສີຣໍ ທູສຕີຕິ ກຸທ຺ຣູສໂກ, ວຕ຺ຕສງກມເນນ ໂຍ “ໂຄວທ຺ຒໂນ’’ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕານິ ສຕ຺ຕປີ ສປ຺ປເກທາ ນິຊາ ເນ ໂປ໌ສເນ ສາຊຸຕ຺ເຕນ “ຊລ຺ລານີ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິຯ “ນ ເກວລລ຺ຈາ’’ຕິອາທີນາ ສມ຺ປຝິຈ຺ຉນໍ, ປຣາມສນລ຺ຈ ອິຊ ປຝິຄ຺ຄຫຕາສທ຺ເທນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ເອວມີທີເສສ຺ຯ “ອນ຺ຊານາມິ ກິກ຺ຂເວ, ວສານິ ເກສຊ຺ຊານີ ອຈ຺ຉວສໍ ມຈ຺ຉວສໍ ສຸສຸ ກາວສໍ ສູກຣວສໍ ຄທ຺ຣກາວສ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວຯ ໒໖໒) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອິທໍ ປລ຺ຈວິຊມ຺ປີ ເກສຊ຺ຊໍ ໂອທິສ຺ສ ອນຸລ຺ລາຕໍ ນາມຯ ຕສ຺ສ ປນ “ກາເລ ປຝິຄ຺ຄຫິຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຝິຄ຺ຄຫຕໍ ວຍ຺ຍຕີຕິ ອາຫ “ອລ຺ລຕ຺ຣ ໂອທິສ຺ສ ອນຸລ຺ລາຕາ’’ຕິຯ ມໍສ-ສທ຺ເທນ ມຈ຺ຉານມ຺ປີ ມໍສໍ ຄຫິຕໍ ເອວາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອາມກມໍສມຈ຺ຉານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕິໂກຝິປຣິສຸທ຺ຊໍ ມຈ຺ຉມໍສໍ ອນຸລ຺ລາຕໍ ອທິຍ຺ຄໍ, ອ ສຸຕໍ, ອປຣິສງກິຕນ຺ຕິ ວາ ປໂຍຄສ຺ສ ທສ຺ສນໂຕ ວິຣູເປກເສສນໂຍ ທສ຺ສິໂຕ ອເນນາຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ກາມໍ ໂລກິຍາ –

“ອຍ຺ຄວສ຺ສາ ກເວ ໂຄຣີ, ທສວສ຺ສາ ຕຸ ກລ຺ລກາ;

ສມ຺ປຕ຺ເຕ ທ຺ວາທສວສ຺ເສ, ກຸມາຣີຕິກິຊີຍເຕ’’ຕິຯ –

ວທນ຺ຕິ ຯ ອິຊ ປນ ປຸຣິສນ຺ຕຣຄຕາຄຕວເສນ ອິຕ຺ຖີກຸມາຣິກາເກໂທຕິ ອາຫ “ອິຕ຺ຖີຕິ ປຸຣິສນ຺ຕຣຄຕາ’’ຕິອາທີຯ ທາສີທາສວ ເສເນວາຕິ ທາສີທາສໂວຫາຣວເສເນວຯ ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕຕິ ຕາທິເສນ ກປ຺ປີຍວຈເນນ ວຸຕ຺ເຕຯ ວິນຍຍ຺ຄກຖາສຸ ອາຄຕວິນິຈ຺ຉຍໍ ສນ຺ຊາຍ “ວິນຍວເສນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ໂສ ກຸຝິການສິກ຺ຂາປທວຕ຺ຕນາທີສຸ (ປາຣາຯ ອຍ຺ຄຯ ໒໖໒) ຄເຫຕພ຺ໂພຯ

ພີຊໍ ຊີປນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ, ຊິຕ຺ຕໍ ວາ ພີຊໍ ຕາຍຕີຕິ ເຂຕ຺ຕໍ, ເກທາໂຣຕິ ອາຫ “ຍສ຺ມີ ປຸພ຺ພຕ຺ຕໍ ຣຸຫຕິ’’ຕິຯ ອປຣຕ຺ຕສ຺ສ ປຸພ຺ເພ ປວຕ຺ຕມນ຺ນໍ ປຸພ຺ພຕ຺ຕໍ ນ-ກາຣສ຺ສ ຕ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ສາລິອາທີ ຯ ວສນ຺ຕິ ປຕິຍ຺ຄຫນ຺ຕິ ອປຣຕ຺ຕານິ ເອຕ຺ຖາຕິ ວຕ຺ຖູຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ “ວຕ຺ຖຸ ນາມາ’’ຕິອາທີນາຯ ປຸພ຺ພຕ຺ຕສ຺ສ ອປຣໍ ປວຕ຺ຕມນ຺ນໍ ອປຣຕ຺ຕໍ ວຸຕ຺ຕນເຍນຯ ເອວໍ ອຍ຺ຄກຖານຍານຸ ຣູປໍ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອິທານິ “ເຂຕ຺ຕໍ ນາມ ຍຕ຺ຖ ປຸພ຺ພຕ຺ຕໍ ວາ ອປຣຕ຺ຕໍ ວາ ຊາຍຕິ’’ຕິ (ປາຣາຯ ໑໐໔) ວຸຕ຺ຕວິນຍປາລຸ ອິນຍານຸຣູປມ຺ປີ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ “ຍຕ຺ຖ ວາ’’ຕິອາທິມາຫຯ ຕທຕ຺ຖາຍາຕິ ເຂຕ຺ຕຕ຺ຖາຍຯ ອກຕກູມິກາໂຄຕິ ອປຣິສງຂໂຕ ຕທຸທ຺ເທສິໂກ ກູມິກາໂຄຯ “ເຂຕ຺ຕວຕ຺ຖຸ ສີເສນາ’’ຕິອາທີນາ ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕເມຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ໂປກ຺ຂຣຕີກູ ປາທໂຍ ສງຄຫິຕາຯ

ທູຕສ຺ສ ອິທໍ, ທູເຕນ ວາ ກາຕຸມຣຫຕີຕິ ທູເຕຍ຺ຍໍຯ ປຕ຺ຕນ຺ຕິ ເລຂສາສນໍຯ ສາສນນ຺ຕິ ມຸຂສາສນໍຯ ຆຣາ ຆຣນ຺ຕິ ອລ຺ລສ຺ມາ ຆຣາ ອລ຺ລໍ ຆຣໍຯ ຊຸທ຺ທກຄມນນ຺ຕິ ທູເຕຍ຺ຍຄມນໂຕ ອປ຺ປຕຣຄມນໍ, ອນທ຺ຊານຄມນໍ ຣສ຺ສຄມນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕທຸກຍສໍ ອນຸຍຸລ຺ຊນໍ ອນຸໂຍໂຄຕິ ອາຫ “ຕທຸກຍກຣຕ’’ນ຺ຕິຯ ຕສ຺ມາຕິ ຕທຸກຍກຣຕສ຺ເສວ ອນຸໂຍຄກາວໂຕຯ

ກຍນໍ ກໂຍ, ປຣມ຺ປຣາ ຄເຫຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຊນສ຺ສ ທານໍຯ ກີ-ສທ຺ທລ຺ຫິ ທພ຺ພວິນິມເຍ ປຖນ຺ຕິ ວິກ຺ກຍນໍ ວິກ຺ກໂຍ, ປຖມເມວ ອຕ຺ຕໂນ ຊນສ຺ສ ປເຣສໍ ທານນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິຯ ສາຣຕ຺ຖທີປນີຍາທີສຸ ປນ “ກຍ’’ນ຺ຕິ ປຣກຕ຺ຫສ຺ສ ຄຫຕໍຯ ວິກ຺ກຍນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຫສ຺ສ ທານ’’ນ຺ຕິ (ສາຣຕ຺ຖຯ ຝີຯ ໔ຯ໕໒໔) ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕເທວ “ກຍິຕລ຺ຈ ໂຫຕິ ປຣກຕ຺ຫໍ ອຕ຺ຕໂນ ຫຕ຺ຖຄຕໍ ກໂຣນ຺ເຕນ, ວິກ຺ກີຕລ຺ຈ ອຕ຺ຕໂນ ກຕ຺ຫໍ ປຣຫຕ຺ຖຄຕໍ ກໂຣນ຺ເຕນາ’’ຕິ (ປາຣາຯ ອຍ຺ຄຯ ໒໑໒) ວິນຍຍ຺ຄກຖາວຈເນນ ສເມຕິຯ ວລ຺ຈນໍ ມາຍາກຣຕໍ, ປຝິການກຣຕວເສນ ອຸປາຍກຸສລຕາຍ ປຣສນ຺ຕກຄ຺ຄຫຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕຸລາ ນາມ ຍາຍ ຕຸລີຍຕິ ປມີຍຕິ, ຕາຍ ກູຝໍ “ຕຸລາກູຝ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ຕໍ ປນ ກໂຣນ຺ໂຕ ຕຸລາຍ ຣູປອງຄຄຫຕາການປຝິຈ຺ຉນ຺ນສຕ຺ຖານວເສນ ກໂຣຕີຕິ ຈຕຸພ຺ພິຊຕາ ວຸຕ຺ຕາຯ ອຕ຺ຕນາ ຄເຫຕພ຺ພໍ ກຕ຺ຫໍ ປຈ຺ຉາກາເຄ, ປເຣສໍ ທາຕພ຺ພໍ ປຸພ຺ພກາເຄ ກຕ຺ວາ ມີເນນ຺ຕີຕິ ອາຫ “ຄຕ຺ຫນ຺ໂຕ

ປຈ຺ຈາກາເລ’’ຕິອາທີ. ອກ຺ກມຕິ ນິປ຺ປີລຸອຕິ, ປຸພ຺ພກາເລ ອກ຺ກມຕິຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທ. ມູເລ ຣຊ຺ຊນ຺ຕິ ຕຸລາຍ ມູເລ ໂຍຊິຕ໌ ຣຊ຺ຊຸ໌. ຕຖາ ອຄ຺ເຄ. ຕນ຺ຕິ ອຍຈຸຕ຺ຕ໌.

ການຕິ ທິພ຺ພຕິຕິ ກ໌ໂສ, ສຸວຕ຺ຕຣຊຕາທີມຍາ ໂກຊນປານປຕ຺ຕາ. ອິທ ປນ ໂສວຕ຺ຕມເຍ ປານປຕ຺ເຕຕິ ອາຫ ‘‘ສຸວຕ຺ຕປາ-ຕີ’’ຕີ. ຕາຍ ວຣ຺ຈນນ຺ຕິ ນິກຕິວເສນ ວຣ຺ຈນ໌. ‘‘ປຕິຣູປກ໌ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣສນ຺ຕກຄຫຕຣ຺ທີ ນິກຕິ, ປຍິການກຣຕາວເສນ ປນ ອຸປາຍກຸສລຕາຍ ວຣ຺ຈນ’’ນ຺ຕິ ນິກຕິວຣ຺ຈນ໌ ເກຫໂຕ ກຕ຺ຫຊາຕກຍ຺ຄກຖາທີສຸ (ຊາ. ອຍ຺ຄ. ໔.໑໐.໑໘; ທີ. ນິ. ອຍ຺ຄ. ໑.໑໐; ມ. ນິ. ອຍ຺ຄ. ໔.໑໔໘; ສ໌. ນິ. ອຍ຺ຄ. ໓.໕.໑໑໖໕; ອ. ນິ. ອຍ຺ຄ. ໔.໔.໑໘໗ ອຕ຺ຖໂຕ ສມານ໌) ວຸຕ຺ຕ໌ , ອິທ ປນ ຕຫຸກຍມ຺ປີ ‘‘ວຣ຺ຈນ’’ມິຈ຺ເຈວ. ‘‘ກຖ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ທີ ປຕິຣູປກ໌ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ປຣສນ຺ຕກຄຫຕເມວ ວິກາເວຕິ. ສມຄ຺ພຕຣນ຺ຕິ ຕາສ໌ ປາຕີນ໌ ອຣ຺ຍມຣ຺ຍ໌ ສມກ໌ ອຄ຺ພວິເສສ໌. ປາສາເຕຕິ ກູຕາກູຕກາວສຣ຺ຊານນເກ ປາສາເຕ. ພໍສເນ-ເນວ ສຸວຕ຺ຕກາວສຣ຺ຍາປນ໌ ສິທ຺ຄນ຺ຕິ ‘‘ພໍສິຕ຺ວາ’’ຕ຺ເວວ ວຸຕ຺ຕ໌.

ຫທຍນ຺ຕິ ນາລຸອິອາທີມິນນກາຊນານ໌ ອພ຺ການ຺ຕຣ໌, ຕສ຺ມິ ເກໂທ ລິທ຺ທກຣຕ໌ ຫທຍເກໂທ. ຕີລາທີນ໌ ນາລຸອິອາທີທີ ມິນນກາ-ເລ ອຸສ຺ສາປີຕາ ສີຂາເຍວ ສີຂາ, ຕສ຺ສາ ເກໂທ ທາປນ໌ ສີຂາເກໂທ.

ຣຊ຺ຊຸຍາ ເກໂທ ວິສມກຣຕ໌ ຣຊ຺ຊຸເກໂທ. ຕານິຕິ ສປ຺ປີເຕລາທີນີ. ອນ຺ໂຕກາຊເນຕິ ປກຸມ໌ ນິກ຺ຂິຕ຺ຕກາຊເນ. ອຸສ຺ສາເປຕ຺ວາຕິ ອຸຄ຺ຄມາເປຕ຺ວາ, ອຸທ຺ທ໌ ຣາສີ ກຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ໂຫຕິ. ລິນ຺ທນ຺ໂຕຕິ ອປເນນ຺ໂຕ.

ກຕ຺ຕພ຺ພກມ຺ມໂຕ ອຸທ຺ທ໌ ໂກຍນ໌ ປຍິຫນນ໌ ອຸກ຺ໂກຍນ໌. ອກູຕກາຣີນ໌ ລຣ຺ຊຄ຺ຄຫຕ໌, ນ ປນ ປຸນ ກມ຺ມາຍ ອຸກ຺ໂກຍນມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອສ຺ສາມິເກ...ເປ... ຄ຺ຄຫຕ’’ນ຺ຕີ. ອຸປາເຍຫີຕິ ກາຣຕປຕິຣູປເກຫີ. ຕຕ຺ຣາຕິ ຕສ຺ມິ ວຣ຺ຈເນ. ‘‘ວຕ຺ຖຸ’’ນ຺ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ເອກ໌ ວຕ຺ຖຸ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ໂຕ ອຣ຺ຍານິປີ ອຕ຺ຖິ ພຫູນີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ອຣ຺ຍານິປີ ທີ ສສວຕ຺ຖຸອາທີນີ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕານີ. ມິຄນ຺ຕິ ມຫນ຺ຕ໌ ມິຄ໌. ເຕນ ທີຕິ ມິຄຄ຺ຄຫເຕ ອຸຍ຺ໂຍຊນ໌, ເຍນ ວາ ກາຣເຕນ ‘‘ມິຄ໌ ເມ ເທທີ’’ຕິ ອາຫ, ເຕນ ກາຣເຕນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ທີ-ສທ຺ໂທ ນິປາຕມຕ຺ຕ໌. ໂຍຄວເສນາຕິ ວິຊ຺ຊາຊປ຺ປນາທິປໂຍຄວເສນ. ມາຍາວເສນາຕິ ມນ຺ຕຊປ຺ປນ໌ ວິນາ ອກູຕສ຺-ສາປີ ກູຕາກາຣສຣ຺ຍາປນາຍ ຈກ຺ຂຸໂມຫນມາຍາຍ ວເສນ. ຍາຍ ທີ ອມຕົອາທໂຍປີ ມຕົອາທີອາກາເຣນ ທີສ຺ສນ຺ຕິ. ປາມ-ງໂຄ ນາມ ກຸລາຈາຣຍຸຕ຺ໂຕ ອາກຣຕວິເສໂສ, ຍ໌ ໂລເກ ‘‘ຍຣ຺ໂລປວິຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ. ວກ຺ກລິຕ຺ເຖຣາປທາເນປີ ວຸຕ຺ຕ໌ –

‘‘ປສ຺ສເຖຕ໌ ມາຕວກ໌, ປີຕມຍ຺ຄນິວາສນ໌;

ເໝມຍຣ຺ໂລປວິຕ຺ຕຽຄ໌, ຊນເນຕ຺ຕມໂນຫຣ’’ນ຺ຕີ. (ອປ. ໔.໔໔.໔໐);

ຕທຍ຺ຄກຖາຍມ຺ປີ ‘‘ປີຕມຍ຺ຄນິວາສນນ຺ຕິ ສິລິຍ຺ຄສຸວຕ຺ຕວຕ຺ຕວຕ຺ເຖ ນິວຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເໝມຍຣ຺ໂລປວິຕ຺ຕຽຄນ຺ຕິ ສຸວຕ຺ຕປາມງຄລຄ຺ຄິຕຄຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ (ອປ. ອຍ຺ຄ. ໔.໔໔.໔໐) ສວນ໌ ສກຸນ໌ ສາວິ, ອນຸຊກຕາ, ເຕນາຫ ‘‘ກຸຍິລໂຍໂຄ’’ຕິ, ຊິມ຺ຫຕາໂຍໂຄຕິ ອຕ຺ໂຖ. ‘‘ເອເຕສ໌ເຍວາ’’ຕິອາທີນາ ຕຸລຸຍາທີກຣຕຕ໌ ທສ຺ເສຕິ. ‘‘ຕສ຺ມາ’’ຕິອາທີ ລທ຺ທ-ຄຕທສ຺ສນ໌. ເຍ ປນ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປີ ປທານ໌ ກິນ຺ນາທີກຣຕຕ໌ ວທນ຺ຕິ, ເຕສ໌ ວາທມາຫ ‘‘ເກຈິ’’ຕິອາທີນາ. ຕຕ຺ຖ ‘‘ເກຈິ’’ຕິ ສາຣສມາສກາຣກາ ອາຈຣິຍາ, ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສີໂນ ຈ, ເຕສ໌ ຕ໌ ນ ຍຸຕ຺ຕ໌ ວຣ຺ຈເນນ ສງຄທີຕສ຺ເສວ ປຸນ ຄທີຕຕ຺ຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ຕ໌ ປນາ’’ຕິອາທີນາ.

ມາຣຕນ຺ຕິ ມຸຍ຺ຄິປຫາຣກາສາຕາລຸອນາທີທີ ທີສນ໌ ວິເທາຄນ໌ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕ໌, ນ ຕຸ ປາຕາຕິປາຕ໌. ວິເທາຄນຕ຺ເຖປີ ທີ ວທ-ສທ຺-ໂທ ທີສ຺ສຕິ ‘‘ອຕ຺ຕານ໌ ວທິຕ຺ວາ ວທິຕ຺ວາ ໂຣເທຍ຺ຍາ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໗໗໐) ມາຣຕ-ສທ຺ໂທປີ ອິທ ວິເທາຄເນເຍວ ວຕ຺ຕຕີຕີ ທຍ຺ຄພ຺ໂພ. ເກຈິ ປນ ‘‘ປຸພ຺ເພ ປາຕາຕິປາຕ໌ ປຫາຍາ’ຕິອາທີສຸ ສຍ໌ກາໂຣ, ອິທ ປຣ໌ກາໂຣ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ຕ໌ ນ ສກ຺ກາ ຕຖາ ວຕ຺ຕຸ໌ ‘‘ກາຍວຈີປໂຍຄສມຸຍ຺ຄາປີກາ ເຈຕນາ, ໖ ປໂຍຄາ’’ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ຍຖາ ທີ ອປ຺ປຍິຄ຺ຄາຫກາວສາມຣ຺ເລປີ ສຕິ ປພ຺ພ-ຊິເຕທີ ອປ຺ປຍິຄ຺ຄທີຕພ຺ພວຕ຺ຖຸວິເສສກາວສນ຺ທສ຺ສນຕ຺ຖ໌ ອິຕ຺ຖິກຸມາຣິທາສິທາສາທໂຍ ວິກາເຄນ ວຸຕ຺ຕາ. ຍຖາ ຈ ປຣສນ຺ຕກສ຺ສ ຫຣຕກາວໂຕ ອທິນ຺ນາທານກາວສາມຣ຺ເລປີ ສຕິ ຕຸລາກູຍາທໂຍ ອທິນ຺ນາທານວິເສສກາວສນ຺ທສ຺ສນຕ຺ຖ໌ ວິກາເຄນ ວຸຕ຺ຕາ, ນ ເອວ໌ ປາຕາຕິປາຕປຣິຍາຍສ຺ສ ວທສ຺ສ ປຸນ ຄຫເຕ ປໂຍຊນ໌ ອຕ຺ຖິ ຕຖາວິກຊິຕພ຺ພສ຺ສາກາວໂຕ, ຕສ຺

ມາ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕເຍວຕ຺ໂຖ ສຸນ຺ທຣຕໂຣຕິ຺ຯ

ວິປ຺ຣາໂມໂສຕິ ວິເສເສນ ສມນ຺ຕໂຕ ກຸສໍ ໂມສາປນໍ ມຸຍ຺ຫນກຣຕໍ, ເຖນນໍ ວາຯ ເຖຍ຺ຍໍ ໂຈຣິກາ ໂມໂສຕິ ຫິ ປ຺ຣິຍາໂຍຯ ໂສ
ກາຣຕາວເສນ ທຸວິໂຣຕິ ອາຫ "ທິມວິປ຺ຣາໂມໂສ"ຕິອາທິຯ ມຸສນ຺ຕີຕິ ໂຈເຣນ຺ຕິ, ໂມເສນ຺ຕິ ວາ ມຸຍ຺ຫນ຺ ກໂຣນ຺ຕິ, ໂມເສຕ຺ວາ ເຕ
ສໍ ສນ຺ຕກໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຍນ຺ຕິ ຈ ຕສ຺ສາ ກິຣິຍາຍ ປ຺ຣາມສນໍຯ ມຄ຺ຄປ຺ປ຺ຜິປນ຺ນໍ ຊນ຺ຕິ ປ຺ຣປ຺ກ຺ເຂປີ ອຊີກາໂຣຯ
ອາໂລປນໍ ວິລຸມ຺ປນໍ ອາໂລໂປຯ ສຫສາ ກຣຕໍ ສຫສາກາໂຣຯ ສຫສາ ປວຕ຺ຕິຕາ ສາຫສິກາ, ສາວ ກິຣິຍາ ຕຖາຯ

ເອຕ຺ຕາວຕາຕິ "ປ຺າຕາຕິປ຺າຕໍ ປ຺ຫາຍາ"ຕິອາທິນາ "ສຫສາກາຣາ ປ຺ຜິວິຣໂຕ"ຕິ ປ຺ຣິໂຍສາເນນ ເອຕປ຺ປ຺ຣິມາເຕນ ປ຺າເຖນຯ
ອນ຺ຕຣເກຫໍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປ຺າລຸອິຍໍ ຍຖາຣຸຕມາຄຕວເສເນວ ຉພ຺ພິສຕິສິກ຺ຂາປທສ຺ງຄຫເມຕໍ ສີລໍ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ສິກ຺ຂາປທານ
ມວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈູລຸອສີລໍ ນາມາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເທສນາວເສນ ຫິ ອິຊ ຈູລຸອມຊ຺ຊິມາທິກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພ, ນ ຊມ຺ມວເສນຯ ຕຖາ
ຫິ ອິຊສ຺ງຂິຕ຺ເຕນ ອຸທ຺ທິຜ຺ຖານໍ ສິກ຺ຂາປທານໍ ອວິກຕ຺ຕານໍ ວິກຊນວເສນ ມຊ຺ຊິມສີລເທສນາ ປວຕ຺ຕາ, ເຕເນວາຫ "ມຊ຺ຊິມ
ສີລໍ ວິຕ຺ຖາເຣນ຺ໂຕ"ຕິຯຈູລຸອສີລວຕ຺ຕນາ ນິຜ຺ກິຕາຯ

ມຊ຺ຊິມສີລວຕ຺ຕນາ

໑໑ຯ "ຍຖາ ວາ ປ຺ເນເກ ໂກນ຺ໂຕ"ຕິອາທິເທສນາຍ ສມ຺ພນ຺ຊມາຫ "ອິທານີ"ຕິອາທິນາຯ ຕຕ຺ຖາຍມຜ຺ຖກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ –
ຍຖາຕິ ໂອປມ຺ມຕ຺ເຖ ນິປ຺າໂຕຯ ວາຕິ ວິກປ຺ປນຕ຺ເຖ, ເຕນ ອິມມຕ຺ຖໍ ວິກປ຺ເປຕິ "ອຸສ຺ສາຫໍ ກຕ຺ວາ ມມ ວຕ຺ຕໍ ວທມາໂນປີ ປຸ
ຖຸຊ຺ຊໂນ ປ຺າຕາຕິປ຺າຕໍ ປ຺ຫາຍ ປ຺າຕາຕິປ຺າຕາ ປ຺ຜິວິຣໂຕ"ຕິອາທິນາ ປ຺ຣານຸທ຺ເທສິກນເຍນ ວາ ສພ຺ພຖາປີ ອາຈາຣສີລມຕ຺ຕ
ເມວ ວເທຍ຺ຍ, ນ ຕທຸຕ຺ຕຣີຯ "ຍຖາປ຺ເນເກ ໂກນ຺ໂຕ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາກາວໍ ປ຺ຜິຊານມານາ, ປ຺ເຣຫິ ຈ ຕຖາ ສມ຺ກາວິຍມານາ
ຕທນຸຣູປປ຺ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິ ອຊານນ຺ໂຕ, ອສມຕ຺ຖນ຺ໂຕ ຈ ນ ອກີສມ຺ກຸຕນ຺ຕິ, ນ ເອວມຍໍຯ ອຍໍ ປນ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ ສພ຺ພຖາປີ ສມຕ
ສາຣຸປ຺ປ຺ປ຺ຜິປ຺ຕ຺ຕິ ປູເຣສີເຍວາ"ຕິ ເອວໍ ອຄ຺ຸຄຸທ຺ເທສິກນເຍນ ວາ ສພ຺ພຖາປີ ອາຈາຣສີລມຕ຺ຕເມວ ວເທຍ຺ຍ, ນ ຕທຸຕ຺ຕຣິນ຺
ຕິຯ ປ຺ນາຕິ ວຈນາລ຺ງກາເຣ ວິກປ຺ປນຕ຺ເຖເນວ ອຸປ຺ນ຺ຍາສາທິອຕ຺ຖສ຺ສ ສິຊ຺ຊນ຺ໂຕຯ ເອເກຕີ ອຄ຺ເຄຯ "ເອກຈ຺ເຈ"ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ
ໂກນ຺ໂຕຕີ ສາຊູນໍ ປີຍສມ຺ທາຫາໂຣຯ ສາຊໂວ ຫິ ປ຺ເຣ "ໂກນ຺ໂຕ"ຕິ ວາ "ເທວານໍ ປີຍາ"ຕິ ວາ "ອາຍສ຺ມນ຺ໂຕ"ຕິ ວາ ສ
ມາລປນ຺ຕິຯ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາຕິ ຍໍ ກິຄ຺ຈິ ປ຺ພ຺ພຊ຺ຊໍ ອຸປ຺ຄຕຕາຍ ສມຕາຯ ຊາຕິມຕ຺ເຕນ ຈ ພ຺ຣາຫ຺ມຕາຕິຯ

ສທ຺ຊາ ນາມ ອິຊ ຈຕຸພ຺ພິເຊສຸ ຖາເນສູຕິ ອາຫ "ກມ຺ມຄ຺ຈາ"ຕິອາທິຯ ກມ຺ມກມ຺ມຜລສມ຺ພນ຺ເຊເນວ ອິຊໂລກປ຺ຣໂລກສທ຺ທຫ
ນໍ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ "ເອຕ຺ຖ ກມ຺ມໍ ວິປ຺ຈ຺ຈຕິ, ກມ຺ມຜລຄ຺ຈ ອນຸກວິຕພ຺ພ"ນ຺ຕິຯ ຕທຕ຺ຖໍ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ຄາເປຕິ "ອຍໍ ເມ"ຕິອາທິນາຯ
ປ຺ຜິກຣິສ຺ສຕີຕິ ປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ກາຣໍ ກຣິສ຺ສຕິຯ ຕເທວ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ "ເອວໍທີນ຺ນານີ ຫີ"ຕິອາທິມາຫຯ ເທສນາສີສມຕ຺ຕໍ ປ຺ຊານໍ ກຕ຺ວາ
ນິທສ຺ສນ຺ໂຕຯ ເຕນ ຈຕຸພ຺ພິຊມ຺ປີ ປ຺ຈ຺ຈຍໍ ນິທສ຺ເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຕ຺ຖໂຕ ປ຺ນາ"ຕິອາທີຯ

"ເສຍ຺ຍຖີທ"ນ຺ຕິ ອຍໍ ສທ຺ໂທ "ໂສ ກຕໂມ"ຕິ ອຕ຺ເຖ ເອໂກ ນິປ຺າໂຕ, ນິປ຺າຕສມຸທາໂຍ ວາ, ເຕນ ຈ ພີຊຄາມກູຕຄາມສ
ມາຣມ຺ກປ຺ເທ ສທ຺ທກ຺ກເມນ ອປ຺ປ຺ຊານກູໂຕປີ ພີຊຄາມກູຕຄາໂມ ວິກຊ຺ຊິຕພ຺ພຜ຺ຖາເນ ປ຺ຊານກູໂຕ ວິຍ ປ຺ຜິນິທ຺ທິສີຍຕີຯ
ອຄ຺ໂຄ ຫິ ສທ຺ທກ຺ກໂມ ອຄ຺ໂຄ ອຕ຺ຖກ຺ກໂມຕິ ອາຫ "ກຕໂມ ໂສ ພີຊຄາມກູຕຄາໂມ"ຕິຯ ຕສ຺ມິຄ຺ຫິ ວິກຕ຺ເຕ ຕພ຺ພິສຍສ
ມາຣມ຺ໂກປີ ວິກຕ຺ໂຕວ ໂຫຕິຯ ອິມມຕ຺ຖຄ຺ຫິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຍສ຺ສ ສມາຣມ຺ກໍ ອນຸຍຸຕ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕເນວ ຈ ປ຺າລຸອິຍໍ
"ມູລພີຊ"ນ຺ຕິອາທິນາ ໂສ ນິທ຺ທິຜ຺ໂຖຕິຯ ມູລເມວ ພີຊໍ ມູລພີຊໍ, ມູລໍ ພີຊໍ ເອຕສ຺ສາຕິປີ ມູລພີຊນ຺ຕິ ອິຊ ທ຺ວິຊາ ອຕ຺ໂຖຯ
ເສສປ຺ເທສຸປີ ເອເສວ ນໂຍຯ ອໂຕ ນ ໂຈເທຕພ຺ພເມຕໍ "ກສ຺ມາ ປ຺ເນຕ຺ຖ ພີຊຄາມກູຕຄາມໍ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ພີຊຄາໂມ ເອວ ວິກຕ຺
ໂຕ"ຕິຯ ຕຕ຺ຖ ຫິ ປ຺ຖເມນ ອຕ຺ເຖນ ພີຊຄາໂມ ນິທ຺ທິຜ຺ໂຖ, ທຸຕິເຍນ ກູຕຄາໂມ, ທຸວິໂຊເປສ ສາມຄ຺ຄນິທ຺ເທເສນ ວາ ມູລ
ພີຊຄ຺ຈ ມູລພີຊຄ຺ຈ ມູລພີຊນ຺ຕິ ເອກເສສນເຍນ ວາ ນິທ຺ທິຜ຺ໂຖຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ, ເຕເນວ ວກ຺ຂຕິ "ສພ຺ພຄ຺ເຫຕ"ນ຺ຕິອາທີຯ ອ
ຕິວ ວິສຕິ ເກສຊ຺ຊປ຺ໂຍເຄສູຕິ ອຕິວິສໍ, ອຕິວິສາ ວາ, ຍາ "ມໂຫສຊ"ນ຺ຕິປີ ວຸຈ຺ຈຕິ ກຈ຺ຉໂກຕິ ກາລຸອກຈ຺ຉໂກ, ຍໍ "ປີລກ຺
ໂຂ"ຕິປີ ວທນ຺ຕິຯ ກປີຕ຺ຖໂນຕິ ອມ຺ພິລ຺ງກຸຣຜໂລ ເສຕຣຸກ຺ໂຂຯ ໂສ ຫິ ກມ຺ປຕິ ຈລຕີຕິ ກປີຖໂນ ຖນປ຺ຈ຺ຈເຍນ, ກປີຕິ ວາ
ມກ຺ກໂຜ, ຕສ຺ສ ຖນສທິສໍ ຜລໍ ຍສ຺ສາຕິ ກປີຕ຺ຖໂນຯ "ກປີຕ຺ຖໂນຕິ ປີປ຺ປ຺ລິຣຸກ຺ໂຂ"ຕິ (ວິສຸທ຺ຊິຯ ຜີຯ ໑ຯ໑໐໗) ຫິ ວິ
ສຸທ຺ຊິມຄ຺ຄຜີກາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຜລຸອຸພີຊໍ ນາມ ປ຺ພ຺ພພີຊໍຯ ອຊ຺ຊກນ຺ຕິ ເສຕປ຺ຕ຺ຕາສໍຯ ຜຕີຊ຺ຊກນ຺ຕິ ສມີຣຕໍຯ ຫີຣິເວຣນ຺ຕິ ວາຣໍຯ
ປ຺ຈ຺ຈຍນ຺ຕຣສມວາເຍ ສທິສຜລຸປ຺ປ຺ຕ຺ຕິຍາ ວິເສສກາຣຕາກາວໂຕ ວິຣຸຫນສມຕ຺ເຖ ສາຣຜເລ ນິຣຸລ຺ໂຫ ພີຊສທ຺ໂທຕິ ທສ຺ເສຕິ

‘‘ວິຣຸຫນສມຕຸຖເມວາ’’ຕິ ອິມິນາ។ ອິຕຣຜູຫິ ອພິຊສງຂຍໍ ຄຕໍ, ຕຜູຈ ໄຂ ຣຸກຸຂໂຕ ວິໂຍຊິຕເມວ។ ອວິໂຍຊິຕໍ ປນ ຕຖາ ວາ ໂຫຕຸ, ອຜູຜຖາ ວາ ‘‘ກູຕຄາໂມ’’ຕຸເວວ ວຸຈຸຈຕິ ຍຖາວຸຕຸເຕນ ທຸຕິຍຜຸເຄນ។ ວິນຍາ (ປາຈິ។ ຝ໑) ນຸຣູປໂຕ ເຕສໍ ວິເສສໍ ທສຸເສ ຕິ ‘‘ຕຕຸຖາ’’ຕິອາທິນາ។ ຍເມຕຸຖ ວຕຸຕພຸພໍ, ຕໍ ເຫຜຸຖາ ວຸຕຸຕເມວ។

໑໔។ ສນຸນິຊານໍ ສນຸນິຊິ, ຕາຍ ກຣີຍເຕຕິ ສນຸນິຊິກາໂຣ, ອນຸນປານາທີ។ ເອວໍ ກາຣ-ສທຸທສຸສ ກມຸມຕຸຖຕໍ ສນຸຊາຍ ‘‘ສນຸນິຊິ ກາຣປຣິໂກຄ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອຍມປໂຣ ນໂຍ – ຍຖາ ‘‘ອາຈຍໍ ຄາມິໂນ’’ຕິ ວຕຸຕພຸເພ ອນຸນາສິກໂລເປນ ‘‘ອາຈຍຄາມິໂນ’’ຕິ (ຊ។ ສ។ ໑໐) ນິທຸເທໂສ ກໂຕ, ເອວມິຊາປິ ‘‘ສນຸນິຊິກາຣໍ ປຣິໂກຄ’’ນຸຕິ ວຕຸຕພຸເພ ອນຸນາສິກໂລເປນ ‘‘ສນຸນິຊິກາຣປຣິໂກຄ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ, ສນຸນິຊີ ກຕຸວາ ປຣິໂກຄນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ວິນຍວເສນາຕິ ວິນຍາຄຕາຈາຣວເສນ។ ວິນຍາຄຕາຈາໂຣ ຫິ ອຸຕຸຕຣໂລເປນ ‘‘ວິນໂຍ’’ຕິ ວຸຕຸໂຕ, ກາຍວາຈານໍ ວາ ວິນຍນໍ ວິນໂຍ។ ສຸຕຸຕນຸຕນຍປຜິປຕຸຕິຍາ ວິສໍ ຄຫີຕຕຸຕາ ວິນຍາຈາໂຣເຍວ ອິຊ ລພຸກ ຕິ។ ສມຸມາ ກິເລເສ ລິຂຕີຕິ ສລຸເລໂຂຕິ ຈ ວິນຍາຈາຣສຸສ ວິສໍ ຄຫີຕຕຸຕາ ສຸຕຸຕນຸຕນຍປຜິປຕຸຕິ ເອວ។ ປຜິຄຸຄຫີຕນຸຕິ ກາ ເຍນ ວາ ກາຍປຜິພທຸເຊນ ວາ ປຜິຄຸຄຫີຕໍ។ ອປຣຊຊູຕິ ອປຣສຸມີ ທິວເສ។ ທຕຸວາຕິ ປຣິວຕຸຕນວເສນ ທຕຸວາ។ ຄຸປາເປຕຸວາຕິ ຈ ອຕຸຕໂນ ສນຸຕກກຣເຕນ ຄຸປາເປຕຸວາ។ ເຕສມຸປິ ສນຸຕກໍ ວິສຸສາສຄຸຄາຫາທິວເສນ ປຣິກຸຜຸຊິຕຸໍ ວຜຸຜຕິ។ ສຸຕຸຕນຸຕນຍວເສນ ສລຸເລໂຂ ເອວ ນ ໂຫຕິ។

ຍານິ ຈ ເຕສໍ ອນຸໂລມານີຕິ ເອຕຸຖ ສານຸໂລມຊຜຸຜຣສໍ, ມຊຸກປຸປຸຜຣສໍ, ປກຸກທາກາຣສຜຸຈ ຄຸເປຕຸວາ ອວເສສາ ສພຸເພປີ ຜລປຸປຸຜປຕຸຕຣສາ ອນຸໂລມປານານີຕິ ທຜຸຖພຸພໍ, ຍຖາປຣິຈຸເຈທກາລໍ ອນຊິຜຸກິຕໍ ອວິກປຸປີຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ។

ສນຸນິຊິຍເຕຕິ ສນຸນິຊິ, ວຕຸຖເມວ។ ປຣິຍາຍຕິ ກປຸປີຍຕີຕິ ປຣິຍາໂຍ, ກປຸປີຍວາຈານຸສາເຣນ ປຜິປຕຸຕິ, ຕສຸສ ກຖາຕິ ປຣິຍາຍ ກຖາ។ ຕພຸພິປຣີໂຕ ນິປຸປຣິຍາໂຍ, ກປຸປີຍມຸປິ ອນຸປຄຸຄມຸມ ສນຸຕຸຜຸກິວເສນ ປຜິປຕຸຕິ, ປຣິຍາຍ-ສທຸໂທ ວາ ກາຣເຕ, ຕສຸມາ ກປຸປີຍກາຣຕາວເສນ ວຸຕຸຕາ ກຖາ ປຣິຍາຍກຖາ។ ຕທປີ ອວຕຸວາ ສນຸຕຸຜຸກິວເສນ ວຸຕຸຕາ ນິປຸປຣິຍາໂຍ។‘‘ສເຈ’’ຕິອາທິ ອຜຸຜສຸສ ທານາກາຣທສຸສນໍ។ ປາລຸອິຍາ ອຸທຸທິສນໍ ອຸທຸເທໂສ។ ອຕຸຖສຸສ ປຸຈຸຊາ ປຣິປຸຈຸຊນໍ។ ‘‘ອທາຕຸໍ ນ ວຜຸຜຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ອທາເນ ສລຸເລຂໂກປນໍ ທສຸເສຕິ។ ອປຸປໂຫນຸເຕຕິ ກາຕຸໍ ອປຸປໂຫນເກ ສຕິ។ ປຈຸຈາສາຍາຕິ ຈີວຣປຜິລາກາສາຍ។ ອນຸຜຸຜາຕ ກາເລຕິ ອນຕຸຖເຕ ກຖິເນ ເອໂກ ປຈຸຊິມກຕຸຕິກມາໂສ, ອຕຸຖເຕ ກຖິເນ ປຈຸຊິມກຕຸຕິກມາເສນ ສທ ເຫມນຸຕິກາ ຈຕຸຕາໂຣ ມາສາ, ປີຜຸກິສມເຍ ໂຍ ໂກຈິ ເອໂກ ມາໂສຕິ ເອວໍ ຕຕິຍກຖິນສິກຸຂາປທາທີສຸ ອນຸຜຸຜາຕສມເຍ។ ສຸຕຸຕນຸຕິ ຈີວຣສິພຸພນສຸຕຸ ຕໍ។ ວິນຍກມຸມໍ ກຕຸວາຕິ ມູລຈີວຣໍ ປຣິກຸຂາຣໂຈລຸອໍ ອຊິຜຸຖຫີຕຸວາ ປຈຸຈາສາຈີວຣເມວ ມູລຈີວຣໍ ກຕຸວາ ຄຸເປຕພຸພໍ, ຕໍ ປຸນ ມາສປຣິຫາຣໍ ລກຕິ, ເອເຕນ ອຸປາເຍນ ຍາວ ອິຈຸຊຕິ, ຕາວ ອຜຸຜມຜຸຜໍ ມູລຈີວຣໍ ກຕຸວາ ຄຸເປຕຸໍ ລພຸກຕີຕິ ວຸຕຸຕນເຍນ, ວິກປຸປນາວເສນ ວາ ວິນຍກມຸມໍ ກຕຸວາ។ ກສຸມາ ນ ວຜຸຜຕີຕິ ອາຫ ‘‘ສນຸນິຊິ ຈ ໂຫຕິ ສລຸເລຂຜຸຈ ໂກເປຕີ’’ຕິ។

ອຸປຣີ ມຕຸຫປສທີສໍ ປທຣຈຸຊນຸນໍ, ສພຸພປລິຄຸຕຸກິມໍ ວາ ຊາເທຕຸວາ ກຕໍ ວຍຸຫໍ។ ອຸໂກສຸ ປສຸເສສຸ ສຸວຕຸຕຣຊຕາທີມຍາ ໂຄ ປານສີໂຍ ທຕຸວາ ຄຣຸລຸອປກຸຂກເຍນ ກຕາ ສນຸທມານີຕາ។ ຜລກາທີນາ ກຕໍ ປີຄຸກຍານໍ ສິວິກາ។ ອນຸໂຕລິກາສງຂາຕາ ປຍ ໂປຍລິກາ ປາຍງກີ។ ‘‘ເອກກິກຸຂຸສຸສ ຫີ’’ຕິອາທີ ຕທຕຸຖສຸສ ສມຕຸຖນໍ។ ອຣຜຸຜຕຸຖາຍາຕິ ອຣຜຸຜຄມນຕຸຖາຍ។ ໂຊຕ ປາທກຕຸຖາຍາຕິ ໂຊວິຕປາທານມນຸຣກຸຂຕຕຸຖາຍ។ ສໍຫນິຕພຸພາ ພນຸຊິຕພຸພາຕິ ສງຫາຍາ, ອຸປາຫນາເຍວ ສງຫາຍາ ຕຖາ, ຍຸຄລຸອກູຕາ ອຸປາຫນາຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຜຸຜສຸສ ທາຕພຸພາຕິ ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕນເຍນ ທານໍ ເວທິຕພຸພໍ។

ມຜຸໂຈຕິ ນິທສຸສນມຕຸຕໍ។ ສພຸເພປີ ຫີ ປີຄຸກິສາທໂຍ ນິສີທນສຍນໂຍຄຸຄາ ຄເຫຕພຸພາ ເຕສຸປີ ຕຖາປຜິປຊຊິຕພຸພໂຕ។

ອາພາຊປຈຸຈຍາ ເອວ ອຕຸຕນາ ປຣິກຸຜຸຊິຕພຸພາ ຄນຸຊາ ວຜຸຜນຸຕີຕິ ທສຸເສຕິ ‘‘ກຕຸຫຸກຈຸຊຸຊວິໂທສາທີອາພາເຊ ສຕີ’’ຕິ ອິມິນາ។ ‘‘ລກຸຂເຕ ຫີ ສຕີ ເຫຕຸຕຸໂຖປີ ກຕຸຖຈິ ສມຸກວຕີ’’ຕິ ເຫຜຸຖາ ວຸຕຸໂຕເຍວ។ ຕຕຸຖ ກຕຸຫູຕິ ຂຊຊຸ។ ກຈຸຊູຕິ ວິຕຈຸຊິກາ។ ຊວິໂທໂສຕິ ກິລາສາທີ។ ອາຫຣາເປຕຸວາຕິ ຜາຕິປວາຣິຕໂຕ ກິກຸຂາຈາຣວຕຸເຕນ ວາ ນ ເຍນ ເກນຈິ ວາ ອາກາເຣນ ຫຣາເປຕຸ ວາ។ ເກສຊຊປຈຸຈເຍຫີ ຄິລານສຸສ ວິຜຸຜຕຸຕິປີ ວຜຸຜຕິ។ ‘‘ອນຸຊານາມິ ກິກຸຂເວ , ຄນຸຊໍ ຄເຫຕຸວາ ກວາເຍ ປຜຸຈງຄຸລິກໍ ທາ ຕຸໍ, ປຸປຸຜໍ ຄເຫຕຸວາ ວິຫາເຣ ເອກມນຸຕໍ ນິກຸຂິປີຕຸ’’ນຸຕິ (ຈູລຸອວ។ ໔໖໔) ວຈນໂຕ ‘‘ທຸວາເຣ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ໝຣສູປນໍ ວິຫາຣ ວາສນາ, ເຈຕິຍໝຣວາສນາ ວາ។ ອາທີ-ສທຸເທນ ເຈຕິຍປຜິມາປູຊາທີນີ ສງຄຕຸຫາຕີ។

ກິເລເສຫີ ອາມສິຕພຸພໂຕ ອາມິສໍ, ຍໍ ກິລຸຈິ ອຸປໂກຄາຣຫໍ ວຕຸຖຸ, ຕສຸມາ ຍຖາວຸຕຸຕານມຸປີ ປສງຄໍ ນິວາເຣຕຸໍ "ວຸຕຸຕາວເສສໍ ທຍຸຄຸພຸພ"ນຸຕິ ອາຫ, ປາຣິເສສນຍໂຕ ຄຫິຕຕຸຕາ ວຸຕຸຕາວເສສໍ ທຍຸຄຸພຸພນຸຕິ ອຊີປຸປາໂຍ. ກີ ປເນຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ "ເສຍຸຍຖິທ"ນຸຕິອາທີ. ຕຖາຣູເປ ກາເລຕິ ຄາມໍ ປວິສິຕຸໍ ທຸກຸກຣາທິກາເລ. ວລຸລູໂຣຕິ ສຸກຸຂມໍສໍ. ກາຊນ-ສທຸໂທ ສປຸປີເຕລຄຸລຸອສທຸເທຫີ ໂຍເຊຕພຸໂພ ຕທວິນາກາວິຕຸຕາ. ກາລສຸເສວາຕິ ປເຄວ. ອຸທກາກທຸທເມຕິ ອຸທເກ ຈ ກທຸທເມ ຈ. ນິມິຕຸເຕ ເຈຕໍ ກຸມຸມໍ, ກາວລກຸຂເຕ ວາ. ອຈຸຉຖາຕິ ນິສີທຖ. ກຸລຸຊນຸຕສຸເສວາຕິ ກຸລຸຊໂຕ ເອວ ກິກຸຂຸໂນ, ສມຸປທານວຈນໍ, ອນາທຣຕຸເຖ ວາ ສາມິວຈນໍ. ກິຣິຍນຸຕຣາວຈຸເຉທນໂຍເຄນ ເທຕຸຖ ອນາທຣຕາ. ຄີວາຍາມກນຸຕິ ກາວນປຸໍສກວຈນໍ, ຄີວໍ ອາຍເມຕຸວາ ອາຍຕໍ ກຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ, ຍຖາ ວາ ກຸຕຸເຕ ອຕິກຸຕຸຕຕາຍ ຄີວາ ອາຍມິຕພຸພາ ໂທຕິ, ຕຖາຕິປີ ວຍຸຍຕິ. ຈຕຸມາສມຸປີຕິ ວສຸສານສຸສ ຈຕຸຕາໂຣ ມາເສປີ. ກຸຍຸມຸພໍ ວຸຈຸຈຕິ ຂນໍ, ຕທສຸສຕຸຖີຕິ ກຸຍຸມຸພິໂກ, ມຸຕຸໂຫ ຈ ໂສ ກຸຍຸມຸພິໂກ ຈາຕິ ມຸຕຸໜກຸຍຸມຸພິໂກ, ຕສຸສ ຊີວິກໍ ຕຖາ, ຕໍ ກຕຸວາ ຊີວຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ນຍທສຸສນມຕຸຕລຸເຈຕໍ ອາມິສປເທນ ທສຸສິຕານໍ ສນຸນິຣິວຕຸຖູນນຸຕິ ທຍຸຄຸພຸພໍ.

ຕພຸພິຣທີຕໍ ສມຕາປຜິປຕຸຕີ ທສຸເສນຸໂຕ "ກິກຸຂຸໂນ ປນາ"ຕິອາທີມາຫ. ຕຕຸຖ "ຄຸລຸອປີຕຸໂໜ ຕາລປກຸກປຸປມາຕາ"ນຸຕິ ສາຣຕຸຖທີປນີຍໍ ວຸຕຸຕໍ. ຈຕຸກາຄມຕຸຕນຸຕິ ກຸຍຸມຸພມຕຸຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ. "ເອກາ ຕຕຸໜຸລນາລຸອີ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ປນ ຕສຸສາ ຈຕຸກາໂຄ ເອກປຕຸໂຖຕິ ວທນຸຕິ. ວຸຕຸຕລຸຈ –

"ກຸໜຸໂວ ປສໂຕ ເອໂກ, ປຕຸໂຖ ເຕ ຈຕຸໂຣ ສິຍຸໍ;

ອາລຸໜໂກ ຈຕຸໂຣ ປຕຸຖາ, ໂທຕໍ ວາ ຈຕຸຣາລຸໜກາ"ນຸຕິ.

ກສຸມາຕິ ວຸຕຸຕໍ "ເຕ ຫີ"ຕິອາທີ. ອາຫຣາເປຕຸວາປີ ຄເປຕຸໍ ວຍຸຍຕິ, ປເຄວ ຍຖາລທຸຂໍ. "ອຜາສຸກກາເລ"ຕິອາທີນາ ສຸທຸຂຈິຕຸເຕນ ຄປີຕສຸສ ປຣິໂກໂຄ ສລຸເລຂໍ ນ ໂກເປຕີຕີ ທສຸເສຕິ. ສມຸມຸຕິກຸຜິກາທໂຍ ຈຕສຸໂສ, ອວາສາຄາຣກູເຕນ ວາ ອຸໂປສຖາຄາຣາທີນາ ສຫ ປລຸຈກຸຜິໂຍ ສນຸຂາຍ "ກປຸປີຍກຸຜິຍ"ນຸຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ. ສນຸນິຂີ ນາມ ນຕຸຖີ ຕຕຸຖ ອນຸໂຕວຸຕຸຖອນຸໂຕປກຸກສຸສ ອນຸລຸລາຕຕຸຕາ. "ຕຖາຄຕສຸສາ"ຕິອາທີນາ ອຂີກາຣານຸຣູປໍ ອຕຸຖໍ ປໂຍເຊຕິ. ປີໂລຕິກຂຕຸໜນຸຕິ ຊີຕຸຕໂຈລຸອຂຕຸໜໍ.

໑໓. "ຄີວໍປສາເຣຕຸວາ"ຕິ ເອເຕນ ສຍເມວ ອາປາຖຄມເນ ໂທໂສ ນຕຸຖີຕິ ທສຸເສຕິ. ເອຕຸຕກມຸປີຕິ ວິນິຈຸລຍວິຈາຣຕາ ວຕຸຖຸກິຕຸຕນມຸປີ. ປໂຍຊນມຕຸຕເມວາຕິ ປທຕຸຖໂຍຊນມຕຸຕເມວ. ຍສຸສ ປນ ປທສຸສ ວິຕຸຖາຣກາຖໍ ວິນາ ນ ສກຸກາ ອຕຸໂຖ ວິລຸລາຕຸໍ, ຕຕຸຖ ວິຕຸຖາຣກາຖາປີ ປທຕຸຖສງຄໜເມວ ຄຈຸຉຕິ.

ກຸຕູໜລວເສນ ເປກຸຂິຕພຸພໂຕ ເປກຸຂໍ, ນຍສຕຸຖວິຂີນາ ປໂຍໂຄ. ນຍສມູເໜນ ປນ ຊນສມູເໜ ກຕຸຕພຸພວເສນ "ນຍສມຸມຊຊ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ. ຊນານໍ ສມຸມທຸເທ ສມູເໜ ກຕນຸຕິ ທີ ສມຸມຊຊໍ. ສາຣສມາເສ ປນ "ເປກຸຂາມໜ"ນຸຕິປີ ວທນຸຕິ, "ສມຸມຊຊທສຸສນຸສຸສວ"ນຸຕິ ເຕສໍ ມເຕ ອຕຸໂຖ. ກາຣຕນາມການໍ ທຸເວກາຕຸກຣາຊູນໍ, ຣາມຣລຸໂລ ຈ ຍຸຊຊນາທີກໍ ຕປຸປສຸເຕທີ ອາຈິກຸຂິຕພຸພໂຕ ອກຸຂານໍ. ຄນຸຕຸມຸປີ ນ ວຍຸຍຕິ, ປເຄວ ຕໍ ໂສຕຸໍ. ປາຕີນາ ຕາລຸອິຕພຸພໍ ສຣໍ ປາຕິສຸສຣນຸຕິ ອາຫ "ກໍສຕາລຸອ"ນຸຕິ, ໂລໜມໂຍ ຕູຣິຍຊາຕິວິເສໂສ ກໍໂສ, ໂລໜມຍປຕຸໂຕ ວາ, ຕສຸສ ຕາລຸອນສທຸທນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ປາຕີນໍ ຕາລຸອນສຣນຸຕິ ອຕຸຖໍ ສນຸຂາຍ ປາຕິຕາລຸອນຸຕິປີ ວທນຸຕິ. ໝນສງຂາຕານໍ ຕູຣິຍວິເສສານໍ ຕາລຸອນໍ ໝນຕາລຸອໍ ນາມ, ທຕຸໝມຍສມຸມຕາລຸອໍ ສີລາຕລາກຕາລຸອໍ ວາ. ມນຸເຕນາຕິ ກູຕາວິສນມນຸເຕນ. ເອເກຕິ ສາຣສມາສາຈຣິຍາ, ອຸຕຸຕຣວິຫາຣວາສິໂນ ຈ, ຍຖາ ເຈຕຸຖ, ເອວມິໂຕ ປເຣສຸປີ "ເອເກ"ຕິ ອາຄຕຕຸຍຸຄາເນສຸ. ເຕ ກິຣ ທີໝນິກາຍສຸສຕຸຖວິເສສວາທີໂນ. ຈຕຸຣສຸສອມຸພຕາກຕາລຸອໍ ນາມ ຣຸກຸຂສາຣທຕຸໜາທີສຸ ເຍນ ເກນຈິ ຈຕຸຣສຸສອມຸພຕໍ ກຕຸວາ ຈຕູສຸ ປສຸເສສຸ ຂມຸເມນ ໂອນທຸຂິຕຸວາ ວາທິຕກຕຸໜສຸສ ຕາລຸອນໍ. ຕລຸທີ ເອກາທສໂທຕາປຸປມາຕມານວິເສສສຕຸຄານຕຸຕາ "ອມຸພຕກ"ນຸຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ພິມຸພິສກນຸຕິປີ ຕສຸເສວ ນາມໍ. ຕຖາ ກຸມຸກສຕຸຄານຕາຍ ກຸມຸໂກ, ໝໂຍເຍວ ວາ, ຕສຸສ ຂຸນນນຸຕິ ຊຸທຸທກາກາຕກາ. ອພຸໂກກຸກິຣຕໍ ຣງຄພລິກຣຕໍ. ເຕ ຫີ ນຈຸຈຍຸຄາເນ ເທວຕານໍ ພລິກຣຕໍ ນາມ ກຕຸວາ ກິລຸອນຸຕິ, ຍໍ "ນນຸທີ"ຕິປີ ວຸຈຸຈຕິ ຯ ອິຕຸຖີປຸຣິສສໍໂຍຄາທີກິເລສຊນກໍ ປຜິການຈິຕຸຕໍ ໂສກນກຣຕໂຕ ໂສກນກຣໍ ນາມ. "ໂສກນໝຣກ"ນຸຕິ ສາຣສມາເສ ວຸຕຸຕໍ. ຈຕຸໜາຍ ອລນຸຕິ ຈຕຸໜາລໍ, ອໂຍຄຸລຸອກິລຸອາ. ຈຕຸໜາລາ ນາມ ທີນຊາຕິກາ ສຸນຂມໍສໂກຊີໂນ, ເຕສໍ ອິທນຸຕິ ຈຕຸໜາລໍ. ສາເຕ ອຸທເກນ ເຕເມຕຸວາ ອລຸລມລຸລໍ ອາໂກຜນກິລຸອາ ສາຕໂຂວນກິລຸອາ. ວໍເສນ ກຕໍ ກິລຸອນໍ ວໍສນຸຕິ ອາຫ "ເວລຸອໍ ອຸສຸສາເປຕຸວາ ກິ

ລຸອນ''ນ຺ຕິ຺ຯ

ນິຂຕ຺ຕິຕ຺ວາຕິ ກູມິຍໍ ນິຂາຕໍ ກຕ຺ວາ຺ຯ ນກ຺ຂຕ຺ຕກາເລຕິ ນກ຺ຂຕ຺ຕໂຍຄລຕກາເລ຺ຯ ຕມຕ຺ຖໍ ອຽຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ ທສກນິປາຕປາລຸອິ
ຍາ (ອ຺ຯ ນິ຺ຯ ໑໐຺ຯ໑໐໖) ສາເສນ຺ໂຕ ''ວຸຕ຺ຕມ຺ປີເຈຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ຺ຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິ ອຍ຺ກິໂສວເນ຺ຯ ອິນ຺ທຊາເລນາຕິ
ອຍ຺ກິໂສວນມນ຺ຕໍ ປຣິຊປ຺ເປຕ຺ວາ ຍຖາ ປເຣ ອຍ຺ກິນິເຍວ ປສ຺ສນ຺ຕິ, ນ ມໍສາທີນິ, ເອວໍ ມໍສາທີນມນ຺ຕຣສາປນມາຍາຍ຺ຯ ອິນ຺
ທສ຺ສ ຊາລມິວ ທີ ປຜິຈ຺ສາທີຕຸໍ ສມຕ຺ຖນໂຕ ''ອິນ຺ທຊາລ''ນ຺ຕິ ມາຍາ ວຸຈ຺ຈຕິ ອິນ຺ທຈາປາທໂຍ ວິຍ຺ຯ ອຍ຺ກິໂສວນນ຺ຕິ
ອຍ຺ກິໂສວນກີລຸອາ຺ຯ

ຫຕ຺ຖິອາທີທີ ສທ຺ສີ ຍຸຊ຺ຊິຕຸນ຺ຕິ ຫຕ຺ຖິອາທີສຸ ອກີຣຸທີຕ຺ວາ ອລຸເລທີ ສທ຺ສີ ຍຸຊ຺ຊນໍ, ຫຕ຺ຖິອາທີທີ ຈ ສທ຺ສີ ສຍເມວ ຍຸຊ຺ຊນໍ
ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ, ຫຕ຺ຖິອາທີທີ ສທ຺ສີ ອລຸເລທີ ຍຸຊ຺ຊິຕຸໍ, ສຍໍ ວາ ຍຸຊ຺ຊິຕຸນ຺ຕິ ທີ ອຕ຺ໂຖ຺ຯ ເຕຕິ ຫຕ຺ຖິອາທໂຍ຺ຯ ອລຸລມລຸລໍ ມ
ເຖນ຺ຕິ ວິໂລເຖນ຺ຕິຕິ ມລຸລາ, ພາຫຸຍຸທ຺ສກາຣກາ, ເຕສໍ ຍຸທ຺ສໍ຺ຯ ສມ຺ປຫາໂຣຕິ ສຽຄາໂມ຺ຯ ພລສ຺ສ ເສນາຍ ອຄ຺ຄໍ ຄຕນໂກຍ຺ຖາ
ສໍ ກໂຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ພລຄ຺ຄໍ, ''ເອຕ຺ຕກາ ຫຕ຺ຖີ, ເອຕ຺ຕກາ ອສ຺ສາ''ຕິອາທິນາ ພລຄຕນຍ຺ຖານໍ຺ຯ ເສນໍ ວິຍູຫນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິກ
ຊິຕ຺ວາ ຖເປນ຺ຕິ, ເສນາຍ ວາ ເອຕ຺ຖ ພ຺ຍູຫນໍ ວິນ຺ຍາໂສຕິ ເສນາພ຺ຍູໂຫ, ''ອິໂຕ ຫຕ຺ຖີ ໂຫນ຺ຕຸ, ອິໂຕ ອສ຺ສາ ໂຫນ຺ຕູ''ຕິອາທິນາ
ຍຸທ຺ສຕ຺ຖໍ ຈຕຸຣຽຄພລາຍ ເສນາຍ ເທສວິເສເສສຸ ວິຈາຣຕຍ຺ຖານໍ, ຕໍ ປນ ເກາທໂຕ ສກາຍພ຺ຍູຫາທີວເສນ຺ຯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ
ຈກ຺ກປທຸມພ຺ຍູຫານໍ ທຕ຺ໜໂກຄມຕ຺ໜລາສໍຫຕພ຺ຍູຫານລ຺ຸຈ ຄຫຕໍ, ''ຕໂຍ ຫຕ຺ຖີ ປຈ຺ຊິມໍ ຫຕ຺ຖານີກໍ, ຕໂຍ ອສ຺ສາ ປຈ຺ຊິມໍ
ອສ຺ສານີກໍ, ຕໂຍ ຣຖາ ປຈ຺ຊິມໍ ຣຖານີກໍ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸ໌ຣິສາ ສຣຫຕ຺ຖາ ປຕ຺ຕິ ປຈ຺ຊິມໍ ປຕ຺ຕານີກ''ນ຺ຕິ (ປາຈິ຺ຯ ໖໔໘
ອຸຍ຺ໂຍສິກສິກ຺ຂາປເທ) ກຕ຺ໜວິທ຺ສສິກ຺ຂາປທສ຺ສ ປທກາຊນໍ ສນ຺ສາຍ ''ຕໂຍ…ເປ…ອາທິນາ ນເຍນ ວຸຕ຺ຕສ຺ສາ''ຕິ ອາຫ຺ຯ
ຕລ຺ຸຈ ໂຂ ''ທ຺ວາທສປຸ໌ຣິໂສ ຫຕ຺ຖີ, ຕິປຸ໌ຣິໂສ ອສ຺ໂສ, ຈຕຸປຸ໌ຣິໂສ ຣໂຖ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸ໌ຣິສາ ສຣຫຕ຺ຖາ ປຕ຺ຕີ''ຕິ (ປາຈິ຺ຯ ໖໑໔
ອຸຍ຺ຍຸຕ຺ຕເສນາສິກ຺ຂາປເທ) ວຸຕ຺ຕລກ຺ຂຕໂຕ ຫຕ຺ຖິອາທີຄຕເນນາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ, ເອເຕນ ຈ ''ລ ຫຕ຺ຖິນີໂຍ, ເອໂກ ຈ ຫຕ຺ຖີ
ອິທເມກ''ນ຺ຕິ (ມຫາວ຺ຯ ອຍ຺ຖ຺ຯ ໘໔໕) ຈມ຺ມກ຺ຂນ຺ສກວຕ຺ຕນາຍໍ ວຸຕ຺ຕມນີກໍ ປຜິກ຺ຂິປຕິ຺ຯ

໑໔຺ຯ ກາຣຕໍ ນາມ ຜລສ຺ສ ຖານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປມາໂທ…ເປ… ຖານ''ນ຺ຕິ຺ຯ ປທານີຕິ ສາຣິອາທີນໍ ປຕິຍ຺ຖານານີ຺ຯ ອຍ຺ຖາປທນ຺
ຕິ ສລຸລາຍ ທີໝຕາ຺ຯ ''ອຍ຺ຖປທ''ນ຺ຕິປີ ປຖນ຺ຕິ຺ຯ ທສປທໍ ນາມ ທ຺ວິທີ ປນ຺ຕິຕິ ວິສຕິຍາ ປເທທີ ກີລຸອນຊູຕໍ຺ຯ ອຍ຺ຖປທທສປ
ເທສູຕິ ອຍ຺ຖປທທສປທຜລເກສ຺ຸຯ ອາກາເສເຍວ ກີລຸອນນ຺ຕິ ''ອຍໍ ສາຣີ ອສຸກປທໍ ມຍາ ນີຕາ, ອຍໍ ອສຸກປທ''ນ຺ຕິ ເກວລໍ
ມຸເຂເນວ ວທນ຺ຕານໍ ອາກາເສເຍວ ຊູຕສ຺ສ ກີລຸອນໍ຺ຯ ນານາປຖມຕ຺ໜລນ຺ຕິ ອເນກວິທີຕສາຣິມຄ຺ຄປຣິວຍ຺ຍໍ຺ຯ ປຣິຫຣິຕພ຺ພນ຺ຕິ
ສາຣິໂຍ ປຣິຫຣິຕຸໍ ຍຸຕ຺ຕກໍ຺ຯ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສຣນ຺ຕິ ປຣິວຕ຺ຕນ຺ຕິຕິ ສາຣິໂຍ, ເຍນ ເກນຈິ ກຕານິ ອກ຺ຂພິຊານີ຺ຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕາສຸ
ສາຣີສຸ, ຕສ຺ມິ ວາ ອປນຍນຸປນຍເນ຺ຯ ຊູຕຂລິເກຕິ ຊູຕມຕ຺ໜເລ຺ຯ ''ຊູຕຜລເກ''ຕິປີ ອສຸນາ ປາໂຖ຺ຯ ປາສກໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ລສຸ ປສ຺ເສ
ສຸ ເອເກາກໍ ຍາວ ລກ຺ກໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ກຕກີລຸອນກໍ, ຕໍ ວທ຺ເຒຕ຺ວາ ຍຖາລທ຺ສໍ ເອກກາທີວເສນ ສາຣິໂຍ ອປເນນ຺ໂຕ, ອຸປເນນ຺
ໂຕ ຈ ກີລຸອນ຺ຕິ, ປສຕີ ອຍ຺ຖປທາທີສຸ ພາສຕີ, ຍຸສຕີ ຈາຕີ ທີ ປາສໂກ, ຈຕຸພ຺ພິສຕິວິໂສ ອກ຺ໂຂ຺ຯ ຍໍ ສນ຺ສາຍ ວຸຕ຺ຕໍ –

''ອຍ຺ຖກໍ ມາລິກໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ສາວຍ຺ຍລ຺ຸຈ ລກໍ ມຕໍ;

ຈຕຸກ຺ກໍ ພຫຸລໍ ເລຍ຺ຍໍ, ທ຺ວິ ພິນ຺ທຸສນ຺ຕິກທ຺ຣກໍ;

ຈຕຸວິສຕີ ອາຍາ ຈ, ມຸນິນ຺ເທນ ປກາສິຕາ''ຕິ຺ຯ

ເຕນ ກີລຸອນມິສ ປາສກກີລຸອນໍ຺ຯ ໝຍນໍ ປຫຣຕໍ, ເຕນ ກີລຸອາ ໝຜິກາຕິ ອາຫ ''ທີໝຫຕ຺ໜເກນາ''ຕິອາທີ຺ຯ ໝເຍນ ກຸມ຺ເກນ
ກີລຸອາ ໝຜິກາຕິ ເອເກ຺ຯ ມລຸຊິຍ຺ກິກາຍ ວາຕິ ມລຸຊິຍ຺ກິສຽຂາຕສ຺ສ ໂຍຊນວລຸລິຣຸກ຺ຂສ຺ສ ສາຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ປກ຺ກກາສາວໍ
ສນ຺ສາຍ ວທຕິ຺ຯ ສິຕ຺ໂຖທເກນ ວາຕິ [ປີຍ຺ໂຖທເກນ ວາ (ອຍ຺ຖກຖາຍໍ)] ຈ ປກ຺ກມສຸສິຕ຺ໂຖທກໍ຺ຯ ສລາກຫຕ຺ຖນ຺ຕິ ຕາລຫີຣາທີ
ນໍ ກລາປສ຺ເສຕໍ ອສິວຈນໍ຺ຯ ພຫູສຸ ສລາກາສຸ ວິເສສຣທີຕໍ ເອກໍ ສລາກໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຕາສຸ ປກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ປຸນ ຕລຸເລວ ອຸທ຺ສຣນ຺
ຕາ ສລາກຫຕ຺ເຖນ ກີລຸອນ຺ຕິຕິ ເກຈິ຺ຯ ຄຸລຸອກີລຸອາຕິ ຄຸລຸອຜລກີລຸອາ, ເຍນ ເກນຈິ ວາ ກຕຄຸລຸອກີລຸອາ຺ຯ ປຕ຺ເຕນ ວໍສາກາ
ເຣນ ກຕາ ນາລຸອິກາ ປຕ຺ຕນາລຸອິກາ, ເຕເນວາຫ ''ຕໍສມນ຺ຕາ''ຕິ຺ຯ ຂຸທ຺ທເກ ກ-ປຈ຺ຈໂຍຕິ ທສ຺ເສຕິ ''ຂຸທ຺ທກນຽຄລ''ນ຺ຕິ ອິ
ມິນາ຺ຯ ຫຕ຺ຖປາທານໍ ໂມກ຺ເຂນ ໂມຈເນນ ຈຍຕິ ປຣິວຕ຺ຕຕິ ເອຕາຍາຕິ ໂມກ຺ຂຈິກາ, ເຕນາຫ ''ອາກາເສ ວາ''ຕິອາທີ຺ຯ

ປ໌ຣິພ຺ການປ຺ຕາເຍວ ຕໍ ຈກ຺ກໍ ນາມາຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ປ໌ຣິພ຺ການຈກ຺ກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ປ໌ຕ຺ເຕນ ກຕາ ນາລຸອິ ປ໌ຕ຺ຕນາລຸອິ, ອິມິນາ ປ໌ຕ຺ຕາລຸຫກປ໌ທທ຺ວຍສ຺ສ ຍຖາກ຺ກມໍ ປ໌ຣິຍາຍໍ ທສ຺ເສຕິ. ເຕນ ກຕາ ປ໌ນ ກິລຸອາ ປ໌ຕ຺ຕາລຸຫກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕາຍາ’’ຕິອາທີ. ຊຸທ຺ທໂກ ຣໂຖ ຣຖໂກ ກ-ສທ຺ທສ຺ສ ຊຸທ຺ທກຕ຺ຖວຈນໂຕ. ເອສ ນໂຍ ເສສປ໌ເທສຸປິ. ອາກາເສ ວາ ຍໍ ຌາເປຕິ, ຕສ຺ສ ປິຌ຺ກິຍໍ ວາ ຍຖາ ວາ ຕຖາ ວາ ອກ຺ຂຣໍ ລິຂິຕ຺ວາ ‘‘ເອວມິທ’’ນ຺ຕິ ຊານເນຍ ກິລຸອາ ອກ຺ຂຣິກາ, ປຸຈ຺ຉນ຺ຕສ຺ສ ມຸຂາຄຕໍ ອກ຺ຂຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ນຌ຺ຖມຸຕ຺ຕິລາກາທິຊານນກິລຸອາຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ວຊ຺ຊ-ສທ຺ໂທ ອປ໌ຣາຌຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ຍຖາວຊ຺ຊໍ ນາມາ’’ຕິອາທີ. ວາທິຕານຸຣູປໍ ນຈ຺ຈນໍ, ຄາຍນໍ ວາ ຍຖາວຊ຺ຊນ຺ຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ‘‘ເອວໍ ກເຕ ຊໂຍ ກວິສ຺ສຕິ, ເອວໍ ກເຕ ປ໌ຣາຊໂຍ’’ຕິ ຊຍປ໌ຣາຊຍໍ ປຸຣກ຺ຂຕ຺ວາ ປໂຍຄກຣຕາວເສນ ປ໌ຣິຫາຣປ໌ຖາທີນມ຺ປິ ຊູຕປຸ໌ປ໌ມາທຌ຺ຖານກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພ, ປ໌ງຄຈິຣາທີທິ ຈ ວໍສາທີທິ ກຕ຺ຕພ຺ພາ ກິຈ຺ຈສິທ຺ຌິ, ອສິທ຺ຌິ ຈາຕິ ຊຍປ໌ຣາຊຍາວໂຫ ປໂຍໂຄ ວຸຕ຺ໂຕ, ຍຖາວຊ຺ຊນ຺ຕິ ຈ ກາຕາທີທິ ສທິສາກາຣທສ຺ສເນທິ ຊຍປ໌ຣາຊຍວເສນ ຊູຕກິລຸອິກາເວນ ວຸຕ຺ຕໍ. ສພ຺ເພປິ ເຫເຕ ໂຊເຕນ຺ຕິ ປ໌ກາເສນ຺ຕິ ເອເຕຫີ ຕປຸ໌ປ໌ໂຍຄິກາ ຊຍປ໌ຣາຊຍວເສນ, ຊວນ຺ຕິ ຈ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ ຊຍປ໌ຣາຊຍໍ ເອເຕຫີຕິ ວາ ອຕ຺ເຖນ ຊູຕສທ຺ທວຈນີຍຕໍ ນາຕິວຕ຺ຕນ຺ຕິ.

໑໔.ປ໌ມາຕາຕິກ຺ການ຺ຕາສນ຺ຕິ ‘‘ອຌ຺ຖງຄຸລປ໌າທກໍ ກາເຣຕພ຺ພໍ ສຸຄຕງຄຸເລນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕປຸ໌ປ໌ມາຕໂຕ ອຕິກ຺ການ຺ຕາສນໍ. ກມ຺ມວເສນ ປໂຍຊນໂຕ ‘‘ອນຸຍຸຕ຺ຕາ ວິຫຣນ຺ຕິຕິ ປ໌ທໍ ອເປກ຺ຂິຕ຺ວາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວາລຸອຣູປ໌ານີຕິ ອາຫຣິມານິ ສີຫພ຺ຍຄ຺ຄາທີວາລຸອຣູປ໌ານີ. ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ ກິກ຺ຂຸນີວິກງເຄ ‘‘ປ໌ລຸລງໂກ ນາມ ອາຫຣິເມຫິ ວາລຸເອຫິ ກໂຕ’’ຕິ (ປ໌າຈິ. ຌ໒໔) ‘‘ອກປຸ໌ປິຍຣູປ໌າກຸໂລ ອກປຸ໌ປິຍມຌ຺ໂຈ ປ໌ລຸລງໂກ’’ຕິ ສາຣສມາເສ ວຸຕ຺ຕໍ. ທີຆໂລມໂກ ມຫາໂກຊໂວຕິ ຈຕຸຣງຄຸລາຌິກໂລໂມ ກາລຸອວຕ຺ໂຕ ມຫາໂກຊໂວ. ກຸວຸຈ຺ຈຕິ ປ໌ຖວີ, ຕສ຺ສໍ ຊວຕິ ໂສກນວິຕ຺ຖຍວເສນາຕິ ໂກຊໂວ. ‘‘ຈຕຸຣງຄຸລາຌິການິ ກິຣ ຕສ຺ສ ໂລມານີ’’ຕິ ວຈນໂຕ ຈຕຸຣງຄຸລໂຕ ເຫຌ຺ຖາ ວຌ຺ຌຕິຕິ ວທນ຺ຕິ. ອຸທ຺ທໂລມີ ເອກນ຺ຕໂລມີຕິ ວິເສສທສ຺ສນເມຕໍ, ຕສ຺ມາ ຍທີ ຕາສຸ ນ ປ໌ວິສຕິ, ວຌ຺ຌຕິຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ. ວານວິຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ກິຕ຺ຕິຈ຺ຉທາທີອາກາເຣນ ວາເນນ ສິພ຺ພເນນ ວິຈິຕ຺ຣໍ. ອຸຕ຺ຕານມຍຕ຺ຖຣຕານ຺ຕິ ມິຄໂລມປ໌ກຕມຕ຺ຖຣຕໍ. ເສຕຕ຺ຖຣໂຕາຕິ ຌວລຕ຺ຖຣໂຕ. ສີຕຕ຺ຖິເກາທີ ເສວິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ເສຕຕ຺ຖຣໂຕ, ‘‘ພຫຸມຸທຸໂລມໂກ’’ຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ຆນປຸ໌ປຸ໌ຜໂກຕິ ສພ຺ພຖາ ປຸ໌ປຸ໌ຜາກາຣສມ຺ປ໌ນ຺ໂນ. ‘‘ອຸຕ຺ຕານມຍຕ຺ຖຣໂຕາຕິ ອຸຕ຺ຕານມໂຍ ໂລທິຕຕ຺ຖຣໂຕ’’ຕິ (ສາຣຕ຺ຖ. ຍີ. ໔໕໒) ສາຣຕ຺ຖທີປ໌ນີຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອາມລກປ໌ຕ຺ຕາກາຣາຫີ ປຸ໌ປຸ໌ຜປ໌ນ຺ຕີຫີ ເຍກ຺ຸຍໂຕ ກຕຕ຺ຕາ ອາມລກປ໌ຕ຺ໂຕຕິປິ ວຸຈ຺ຈຕິ.

ຕິຕ຺ຕໍ ຕູລານ຺ຕິ ຣກ຺ຂຕູລລຕາຕູລໂປ໌ຍກີຕູລສງຂາຕານໍ ຕິຕ຺ຕໍ ຕູລານໍ. ອຸທິຕໍ ທ຺ວີສຸ ໂລມໍ ທສາ ຍສ຺ສາຕິ ອຸທ຺ທໂລມີ ອິ-ກາຣສ຺ສ ອກາຣໍ, ຕ-ກາຣສ຺ສ ໂລປໍ, ທ຺ວິກາວຌ຺ຈ ກຕ຺ວາ. ເອກສ຺ມີ ອນ຺ເຕ ໂລມໍ ທສາ ຍສ຺ສາຕິ ເອການ຺ຕໂລມີ. ອຸກຍຕ຺ຖ ເກຈິຕິ ສາຣສມາສາຈຣິຍາ, ອຸຕ຺ຕຣວິຫາຣວາສີໂນ ຈ. ເຕສໍ ວາເທ ປ໌ນ ອຸທິຕເມກໂຕ ອຸຄ຺ຄຕໍ ໂລມມຍໍ ປຸ໌ປຸ໌ຜໍ ຍສ຺ສາຕິ ອຸທ຺ທໂລມີ ວຸຕ຺ຕນເຍນ. ອຸກໂຕ ອນ຺ຕໂຕ ເອກໍ ສທິສໍ ໂລມມຍໍ ປຸ໌ປຸ໌ຜໍ ຍສ຺ສາຕິ ເອການ຺ຕໂລມີຕິ ວຈນຕ຺ໂຖ. ວິນຍຌ຺ຖກຖາຍໍ ປ໌ນ ‘‘ອຸທ຺ທໂລມີຕິ ເອກໂຕ ອຸຄ຺ຄຕໂລມໍ ອຸຕ຺ຕານມຍຕ຺ຖຣຕໍ. ‘ອຸທ຺ຌໂລມີ’ຕິປິ ປ໌າໂຖ. ເອການ຺ຕໂລມີຕິ ອຸກໂຕ ອຸຄ຺ຄຕໂລມໍ ອຸຕ຺ຕານມຍຕ຺ຖຣຕ’’ນ຺ຕິ (ມຫາວ. ອຌ຺ຖ. ໔໔໔) ວຸຕ຺ຕໍ, ນາມມຕ຺ຕເມສ ວິເສໂສ. ອຕ຺ຖໂຕ ປ໌ນ ອຄ຺ຄຫີຕາວເສໂສ ອຌ຺ຖກຖາທ຺ວເຍປິ ນຕ຺ຖິຕິ ທຌ຺ຖພ຺ໂພ.

ໂກເສຍ຺ຍຌ຺ຈ ກຌ຺ຜິສ຺ສຌ຺ຈ ກຌ຺ຜິສ຺ສານີ ວິຣູເປກເສສວເສນ. ເຕຫີ ປ໌ກຕມຕ຺ຖຣຕໍ ກຌ຺ຜິສ຺ສໍ. ເອຕເທວຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ໂກເສຍ຺ຍກຌ຺ຜິສ຺ສມຍປ໌ຈ຺ຈຕ຺ຖຣຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ໂກເສຍ຺ຍສຸຕ຺ຕານມນ຺ຕຣນ຺ຕຣໍ ສຸວຕ຺ຕມຍສຸຕ຺ຕານີ ປ໌ເວເສຕ຺ວາ ວີຕມຕ຺ຖຣຕນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ສຸວຕ຺ຕສຸຕ຺ຕໍ ກິຣ ‘‘ກຌ຺ຜິສ຺ສໍ, ກສ຺ສຌ’’ນ຺ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ. ເຕເນວ ‘‘ໂກເສຍ຺ຍກສ຺ສຌມຍ’’ນ຺ຕິ ອາຈຣິຍຌມ຺ມປ໌າລຕ຺ເຖເຣນ (ທີ. ນີ. ຍີ. ໑.໑໔) ວຸຕ຺ຕໍ. ກຌ຺ຜິສ຺ສໍ ນາມ ວາກວິເສໂສຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ຣຕນປ໌ຣິສິພ຺ພິຕນ຺ຕິ ຣຕເນຫີ ສໍສິພ຺ພິຕໍ, ສຸວຕ຺ຕລິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເກຈິ. ສຸທ຺ຌໂກເສຍ຺ຍນ຺ຕິ ຣຕນປ໌ຣິສິພ຺ພນຣຫິຕໍ. ວິນເຍຕິ ວິນຍຌ຺ຖກຖາຍໍ, ວິນຍປ໌ຣິຍາຍໍ ວາ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ອິຌ ທີ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກປ໌ຣິຍາເຍ ‘‘ຖເປຕ຺ວາ ຕູລິກໍ ສພ຺ພາເນວ ໂຄນກາທີນິ ຣຕນປ໌ຣິສິພ຺ພິຕານິ ວຌ຺ຌນ຺ຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວິນຍປ໌ຣິຍາຍໍ ປ໌ນ ປ໌ຕ຺ວາ ຄຣຸເກ ຖາຕພ຺ພຕ຺ຕາ ສຸທ຺ຌໂກເສຍ຺ຍເມວ ວຌ຺ຌຕິ, ເນຕຣານີຕິ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ເວທິຕພ຺ໂພ, ສຸຕ຺ຕນ຺ຕິກປ໌ຣິຍາເຍ ປ໌ນ ຣຕນປ໌ຣິສິພ຺ພນຣຫິຕາປິ ຕູລິກາ ນ ວຌ຺ຌຕິ, ອິຕຣານິ ວຌ຺ຌນ຺ຕິ, ສເຈປິ ຕານິ ຣຕນປ໌ຣິສິພ຺ພິຕານິ, ກູມຕ຺ຖຣຕາວເສນ ຍຖານຸຣູປໍ ມຌ຺ຈປີຖາທີສຸ ຈ ອຸປ໌ເນຕຸໍ ວຌ຺ຌນ຺ຕີຕິ. ສຸຕ຺ຕນ຺ຕເທສນາຍ ຄຫຌ຺ຖານມ຺ປິ ວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຕສໍ ສງຄຕ຺ຫນຕ຺ຖໍ ‘‘ຖເປຕ຺ວາ...ເປ... ນ ວຌ຺ຌນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອປ໌ເຣ. ທີຆນິກາຍຌ຺ຖກຖາຍນ຺ຕິ ກຕ຺ຖຈິ ປ໌າໂຖ, ໂປ໌ຣາຕ

ທີ່ພນິກາຍຜຸຄຸກຖາຍນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ນຈຸຈໂຍຄຸຄນຸຕິ ນຈຸຈິຕຸ ປໂຫນກໍ។ ກໂຣນຸຕິ ເອຕຸຖ ນຈຸຈນຸຕິ ກຸຕຸຕກໍ, ຕໍ ປນ ອຸຫຸທໂລມິ ເອກນຸຕໂລມິວິເສສເມວ។ ວຸຕຸຕລຸຈ –

"ທຸວິທເສາທສານຸຍຸທຸທ-ໂລມິເອກນຸຕໂລມິໂນ;

ຕເທວ ໂສລຸອສິຕຸຖີນໍ, ນຈຸຈໂຍຄຸຄລຸທີ ກຸຕຸຕກ"ນຸຕິ។

ຫຕຸຖີໂນ ປີຜຸຖີຍໍ ອຕຸຖຣໍ ຫຕຸຖຕຸຖຣໍ។ ເອວໍ ເສສປເທສຸປີ។ ອຊິນຈມຸເມຫີຕິ ອຊິນມິຄຈມຸເມຫີ, ຕານິ ກິຣ ຈມຸມານິ ສຸຂຸມ ຕຣານິ, ຕສຸມາ ທຸປຜຸຜຕິປຜຸຜານິ ກຕຸວາ ສິພຸພນຸຕິ។ ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ອຊິນປຸປເວຕີ"ຕິ, ອຸປຣູປຣີ ຖເປຕຸວາ ສິພຸພນວເສນ ທີ ສນຸຕຕິກູຕາ "ປເວຕີ"ຕິ ວຸຈຸຈຕິ។ ກທລີມິໂຄຕິ ມລຸຊາຣາກາຣມິໂຄ, ຕສຸສ ຊມຸເມນ ກຕໍ ປວຣປຈຸຈຕຸຖຣຕໍ ຕຖາ។ "ຕໍ ກີຣາ"ຕິອາທີ ຕທາກາຣທສຸສນໍ, ຕສຸມາ ສຸທຸຊເມວ ກທລີມິຄຈມຸມໍ ວຜຸຜຕິຕິ ວທນຸຕິ។ ອຸຕຸຕຣໍ ອຸປຣິກາຕໍ ຊາເທຕີຕິ ອຸຕຸຕຣຈຸລໂທ, ວິຕານໍ។ ຕມຸປີ ໂລຫິຕເມວ ອິຣາສິປຸເປຕນຸຕິ ອາຫ "ຣຕຸຕວິຕາເນນາ"ຕິ។ "ຍໍ ວຕຸຕຕິ, ຕໍ ເສາຕຸຕຣຈຸເຊທ"ນຸຕິ ເອຕຸຖ ເສໂສ, ສໍສິພຸພິຕກາເວນ ສທຸຊີ ວຕຸຕຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ຣຕຸຕວິຕາເນສຸ ຈ ກາສາວໍ ວຜຸຜຕິ, ກຸສຸມຸກາທິຣຕຸຕເມວ ນ ວຜຸຜຕິ, ຕລຸຈ ໂຂ ສພຸພຣຕຸຕເມວ។ ຍໍ ປນ ນານາວຕຸຕໍ ວານຈິຕຸຕໍ ວາ ເລປຈິຕຸຕໍ ວາ, ຕໍ ວຜຸຜຕິ។ ປຈຸຈຕຸຖຣຕສຸເສວ ປສານຕຸຕາ ຕປຸປຜິພທຸຊໍ ເສຕວິຕານມຸປີ ນ ວຜຸຜຕິຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອຸກໂຕຕິ ອຸກາຍຕຸຖ ມລຸຈສຸສ ສີສກາເຄ, ປາທກາເຄ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ។ ເອຕຸຖາປີ ເສາຕຸຕຣຈຸເຊເທ ວິຍ ວິນິຈຸຊໂຍ។ ປທຸມວຕຸຕໍ ວາຕິ ນາຕິຣຕຸຕໍ ສນຸຊາຍາຫ។ ວິຈິຕຣໍ ວາຕິ ປນ ສພຸພຖາ ກປຸປີຍຕຸຕາ ວຸຕຸຕໍ, ນ ປນ ອຸກໂຕ ອຸປຊາເນສຸ ອກປຸປີຍຕຸຕາ។ ນ ທີ ໂລຫິຕກ-ສທຸໂທ ຈິຕຸເຕ ວຜຸຜຕິ។ ປຜລິກຄຄຫເຕເມວ ຈິຕຸຕກສຸສາປີ ອຕຸຖຣຕສຸສ ສງຄເທຕພຸພປຸປສງຄໂຕ។ ສເຈ ປມາຕຍຸຕຸຕນຸຕິ ວຸຕຸຕເມວຕຸຖໍ ພຸຍຕິເຣກໂຕ ສມຕຸເຖຕຸໍ ອາຫ "ມທາອຸປຊານໍ ປນ ປຜິກຸຊິຕຸຕ"ນຸຕິ។ ມທາອຸປຊານນຸຕິ ຈ ປມາຕາຕິກຸກນຸຕໍ ອຸປຊານໍ។ ສີສປຸປມາຕເມວ ທີ ຕສຸສ ປມາຕໍ។ ວຸຕຸຕລຸຈ "ອນຸຊານາມິ ກິກຸຂເວ, ສີສປຸປມາຕໍ ພິພຸໂພທນໍ ກາຕຸ"ນຸຕິ (ຈູລຸອວ។ ໒໙໗) ສີສປຸປມາຕລຸຈ ນາມ ຍສຸສ ວິຕຸຖາຣ ໂຕ ຕີສຸ ກຕຸເຕສຸ ທຸວິນຸນໍ ກຕຸຕານໍ ອນຸຕຣໍ ມິນິຍມານໍ ວິທຕຸຖີ ເຈວ ຈຕຸຣງຄຸລລຸຈ ໂທຕິ។ ພິພຸໂພຫນສຸສ ມຊຸຊຜຸຖານໍ ຕິ ຣີຍໂຕ ມຸຜຸຖິຣຕນໍ ໂທຕິ, ທີ່ພໂຕ ປນ ທິຍຫຸຜຣຕນໍ ວາ ທຸວິຣຕນໍ ວາ។ ຕໍ ປນ ອກປຸປີຍຕຸຕາເຍວ ປຜິກຸຊິຕຸຕໍ, ນ ຕຸ ອຸຈຸ ຈາສຍນມທາສຍນປຣິຍາປນຸນຕຸຕາ។ ທຸເວປີຕິ ສີສູປຊານໍ, ປາທູປຊານລຸຈ។ ປຈຸຈຕຸຖຣຕໍ ທຕຸວາຕິ ປຈຸຈຕຸຖຣຕໍ ກຕຸວາ ອຕຸຖຣິຕຸວາຕິ ອຕຸໂຖ, ອິທລຸຈ ຄິລານເມວ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ។ ເຕນາຫ ເສນາສນກຸຂນຸຊກວຕຸຕນາຍໍ "ອຄິລານສຸສາປີ ສີ ສູປຊານລຸຈ ປາທູປຊານລຸຈາຕິ ທຸວຍເມວ ວຜຸຜຕິ។ ຄິລານສຸສ ພິພຸໂພທນານິ ສນຸຖຣິຕຸວາ ອຸປຣີ ປຈຸຈຕຸຖຣຕໍ ກຕຸວາ ນິປຊຸ ຊິຕຸມຸປີ ວຜຸຜຕີ"ຕິ (ຈູລຸອວ។ ອຜຸຖ។ ໒໙໗) ວຸຕຸຕນເຍເນວາຕິ ວິນເຍ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕນເຍເນວ។ ກາຖໍ ປນ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອາຫ "ວຸຕຸຕລຸເຫຕ"ນຸຕິອາທີ។ ຍຖາ ອຜຸຖງຄຸລປາທກໍ ໂຫຕິ, ເອວໍ ອາສນຸທິຍາ ປາທຈຸຊິນຸທນໍ ເວທິຕພຸພໍ។ ປລຸລງກສຸສ ປນ ອາຫຣິມານິ ວາລຸອຣູປານິ ອາຫຣິຕຸວາ ປຸນ ອປຸປຜິພທຸຊຕາກາຣຕມຸປີ ເກທນເມວ។ ວິຊເຜຕຸວາຕິ ຊຜໍ ນິພຸເພເຕຕຸວາ។ ພິພຸໂພຫນໍ ກາຕຸນຸຕິ ຕານິ ວິຊຜິຕຕູລານິ ອນຸໂຕ ປກຸຊິປິຕຸວາ ພິພຸໂພຫນໍ ກາຕຸໍ។

໑໖។"ມາຕຸກຸຈຸຊິໂຕ ນິກຸຂນຸຕທາຣການ"ນຸຕິ ເອເຕນ ອຕຸຫຊຊລາພຸຊານເມວ ຄຫຕໍ, ມາຕຸກຸຈຸຊິໂຕ ນິກຸຂນຸຕຕຸຕາຕິ ຈ ກາຣຕໍ ທສຸເສຕິ, ເຕເນວາຍມຕຸໂຖ ສິຊຸຊຕິ "ອເນກທິວສານິ ອນຸໂຕສຍນເທຕຸ ເອສ ຄນຸໂຊ"ຕິ។ ອຸຈຸຊາເທນຸຕິ ອຸພຸພຜຸເຜນຸຕິ។ ສຕຸຖານສມຸປາທນຕຸຖນຸຕິ ສຸສຕຸຖານຕາສມຸປາທນຕຸຖໍ។ ປຣິມທຸທນຸຕີຕິ ສມນຸຕໂຕ ມທຸທນຸຕິ។

ເຕສໍເຍວ ທາຣການນຸຕິ ປຸລຸລວນຸຕານເມວ ທາຣການໍ។ ເຕສເມວ ທີ ປກຣຕານຸຣູປຕາຍ ຄຫຕໍ។ ມທາມລຸລານນຸຕິ ມທຕໍ ພາທຸຍຸທຸຂກາຣການໍ។ ອາທາໂສ ນາມ ມຕຸທນກປກຕິການໍ ມນຸສຸສານໍ ອຕຸຕໂນ ມຸຂລາຍາປສຸສນຕຸຖໍ ກໍສໂລທາທີທີ ກໂຕ ກຕຸທວິເສໂສ។ ຕາທີສໍ ສນຸຊາຍ "ຍໍ ກິລຸຈິ...ເປ... ນ ວຜຸຜຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ອລງກາຣລຸຊນເມວ ນ ເກສຊຊລຸຊນໍ។ ມຕຸທ ນານຸໂຍຄສຸສ ທີ ອຄີປຸເປຕຕຸຕາ ຕມິສານຄີປຸເປຕໍ។ ໂລເກ ມາລາ-ສທຸໂທ ພທຸຊມາລາຍເມວ "ມາລາ ມາລຸຍໍ ປຸປຸຜທາເມ"ຕິ ວຈນໂຕ។ ສາສເນ ປນ ສຸທຸຊປຸປຸເຜສຸປີ ນິຣຸລຸໂທຕິ ອາຫ "ອພທຸຊມາລາ ວາ"ຕິ។ ກາລຸອປີລຸອກາທີນນຸຕິ ກາລຸອວຕຸຕປີລຸອ ກາທີນໍ។ ມຕຸຕິກກກຸກນຸຕິ ໂອສເຜທີ ອກິສງຂຕໍ ໂຍຄມຕຸຕິກາຈຸຕຸຕໍ។ ເທນຸຕີຕິ ວິເລເປນຸຕິ។ ຈລິເຕຕິ ວິກາຣາປຊຊນວເສນ ຈລນໍ ປຕຸເຕ , ກຸປີເຕຕິ ອຕຸໂຖ។ ເຕນາຕິ ສາສປກກຸເກນ។ ໂທເສຕິ ກາລຸອປີລຸອກາທີນໍ ເທຕຸກູເຕ ໂລຫິຕໂທເສ។ ຂາທິເຕຕິ ອປນຍນວເສນ ຂາທິເຕ។ ສນຸນິສິນຸເນຕິ ຕາທິເສ ທຸຜຸຖໂລຫິເຕ ປຣິກຸຊີເຕ។ ມຸຂຈຸຕຸຕເກນາຕິ ມຸຂວິເລປເນນ ។ ຈຸຕຸເຕນຸຕີຕິ ວິລິມຸເປນຸຕິ។ ຕໍ ສພຸພນຸຕິ ມຕຸຕິກາກກຸກສາສປຕິລທລິທຸທີກກຸກທານສງຂາຕໍ ມຸຂຈຸຕຸຕໍ, ມຸຂວິເລປນລຸຈ ນ ວຜຸຜຕິ។ ອຕຸ

ຖານຸກຸກາມສມຸກາວໂຕ ທີ ອຍໍ ປໍທທຸວຍສຸສ ວຕຸຕນາ។ ມຸຂຈຸຕຸຕສງຂາຕໍ ມຸຂວິເລປ໌ນນຸຕິ ວາ ປໍທທຸວຍສຸສ ຕຸລຸຍານິກຣຕາວເສນ ອຕຸຖວິກາວນາ។

ທຕຸຖພນຸຊນຸຕິ ທຕຸເຖ ພນຸຊິຕພຸພມາກຣຕໍ, ຕໍ ປນ ສງຂກປ໌າລາທໂຍຕິ ອາທ ''ທຕຸເຖ''ຕິອາທີ។ ສງໂຂ ເອວ ກປ໌າລໍ ຕຖາ។ ''ອປເຣ''ຕິອາທີນາ ຍຖາກຸກາມໍ ''ສີຂາພນຸຊ''ນຸຕິອາທີ ປໍທານມຕຸຖໍ ສໍວຕຸເຕາຕິ។ ຕຕຸຖ ສີຂນຸຕິ ຈູລຸອໍ។ ຈີຣກໍ ນາມ ເຍນ ຈູລຸອາຍ ຖິຣກຣຕາຕຸຖໍ, ໂສກນຕຸຖລຸຈ ວິຊຊຸຕິ។ ມຸຕຸຕາຍ, ມຸຕຸຕາ ເອວ ວາ ລຕາ ມຸຕຸຕາລຕາ, ມຸຕຸຕາວລຸອິ។ ທຕຸໂທ ນາມ ຈຕຸທຕຸໂຖຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ຈຕຸທຕຸຖທຕຸໝໍ ວາ''ຕິ។ ອລງກຕທຕຸໝກນຸຕິ ປນ ຕໂຕ ໂອມກໍ ຣຖຍຍຸຖິອາທີກໍ ສນຸຊາຍາໝ។ ເກສຊຸຊນາລຸອິກນຸຕິ ເກສຊຸຊຕຸມຸພໍ។ ປຕຸຕາທີໂອລມຸພນໍ ວາມໍເສເຍວ ອຈິຕຸຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ວາມປສຸເສ ໂອລຄຸຄິຕ''ນຸຕິ។ ກຕຸຕິກາ ນາມ ກູຍໍ, ຕາຍ ຈ ຣຕເນນ ຈ ປຣິກຸຂິຕຸໂຕ ໂກໂສ ຍສຸສ ຕຖາ។ ປຄຸຈວຕຸຕສຸຕຸຕສິພຸພິຕນຸຕິ ນີລປີຕໂລຫິໂຕທາຕມຄຸຊິຍຸຖວເສນ ປຄຸຈວຕຸເຕາທີ ສຸຕຸເຕທີ ສິພຸພິຕໍ ຕິວິສມຸປີ ລຕຸຕໍ។ ຣຕນມຕຸຕາຍາມໍ ຈຕຸຣງຄຸລວິຕຸຖຕນຸຕິ ເຕສໍ ປຣິຈຍນີຍາເມນ ວາ ນລາເຜ ພນຸຊິຕຸໍ ປເໂທນກປຸປມາເຕນ ວາ ວຸຕຸຕໍ។ ''ເກສນຸຕປຣິຈຸເຂທໍ ທສຸເສຕຸວາ''ຕິ ເອເຕນ ຕທນຊໂຊຕຸຖຣຕາວເສນ ພນຸຊນາກາຣໍ ທສຸເສຕິ។ ເມໝມຸເຂຕິ ອພຸກນຸຕເຣ។ ''ມຕິ''ນຸຕິ ອິທໍ ສີໂຣມຕີ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອາທ ''ຈູລຸອາມຕິ''ນຸຕິ, ຈູລຸອາຍໍ ມຕິນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ຈມຣສຸສ ອຍໍ ຈາມໂຣ, ສຸເວວ ວາໂລ, ເຕນ ກຕາ ພີຊນີ ຈາມຣວາລພີຊນີ។ ອຄຸຄາສໍ ປນ ມກສພີຊນີວາກມຍພີຊນີອຸສີຣມຍພີຊນີໂມຣປີຄຸຈມຍພີຊນີນໍ, ວິສູປນຕາລວຕຸຜານຄຸຈ ກປຸປີຍຕຸຕາ ຕສຸສາ ເຍວ ຄຫຕໍ ທຍຸຖພຸພໍ។

໑໗។ ທຸຄຸຄຕິໂຕ, ສໍສາຣໂຕ ຈ ນິຍຸຍາຕິ ເອເຕນາຕິ ນິຍຸຍານໍ, ສຄຸຄມຄຸໂຄ, ໂມກຸຂມຄຸໂຄ ຈ។ ຕໍ ນິຍຸຍານມຣຫຕີ, ຕສຸມີ ວາ ນິຍຸຍາເນ ນິຍຸຕຸຕາ, ຕໍ ວາ ນິຍຸຍານໍ ຜລກູຕໍ ເອຕິສຸສາຕິ ນິຍຸຍານີກາ, ວຈີທຸຈຈຣິຕກິເລສໂຕ ນິຍຸຍາຕີຕິ ວາ ນິຍຸຍານີກາ ອີ-ກາຣສຸສ ຣສຸສຕຸຕໍ, ຍ-ກາຣສຸສ ຈ ກ-ກາຣໍ ກຕຸວາ។ ອນີຍ-ສທຸໂທ ທີ ພຫຸລາ ກຕຸວຕຸຖາກິຊາຍໂກ។ ເຈຕນາຍ ສທຸຊີ ສມຸຜປຸປລາປວິຣຕິ ອີຊ ອຊິປຸເປຕາ។ ຕປຸປຜິປກຸຂໂຕ ອນິຍຸຍານີກາ, ສມຸຜປຸປລາໂປ, ຕສຸສາ ກາໂວ ອນິຍຸຍານີກຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ອນິຍຸຍານີກຕຸຕາ។ຕິຣຈຸຊານກູຕາຕີ ຕິໂຣກຣຕກູຕາ ວິພນຸຊນກູຕາ។ ໂສປີ ນາມາຕີ ເອຕຸຖ ນາມ-ສທຸໂທ ຄຣຫາຍໍ។ ກມຸມຍຸຖານກາເວຕີ ອນິຈຸຈຕາປຜິສໍຍຸຕຸຕຕຸຕາ ຈຕຸສຈຸຈກມຸມຍຸຖານກາເວ។ ການສຸສາທວເສນາຕິ ການສງຂາຕອສຸສາທວເສນ។ ສທ ອຕຸເຖນາຕິ ສາຕຸຖກໍ, ຫິຕປຜິສໍຍຸຕຸຕນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ ອຸປາໝນາຕິ ຍານກຖາສມຸພນຸຊໍ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ។ ສຸຍຸຖຸນິເວສິຕພຸໂພຕິ ສຸນິວິຍຸໂຖ។ ຕຖາ ທຸນຸນິວິຍຸໂຖ។ ຄາມ-ສທຸເທນ ຄາມວາສີ ຊໂນປີ ຄຫິໂຕຕິ ອາທ ''ອສຸກຄາມວາສີໂນ''ຕິອາທີ។

ສູຣກາຖາຕີ ເອຕຸຖ ສູຣ-ສທຸໂທ ວີຣວາຈໂກຕີ ທສຸເສຕິ ''ສູໂຣ ອໂທສີ''ຕິ ອີມີນາ។ ວີສີຂາ ນາມ ມຄຸຄສນຸນິເວໂສ, ອີຊ ປນ ວີສີຂາຄຫເຕນ ຕນຸນິວາສີໂນປີ ຄຫິຕາ ''ສພຸໂພ ຄາໂມ ອາຄໂຕ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ, ເຕເນວາທ ''ສທຸຊາ ປສນຸນາ''ຕິອາທີ។

ກຸມຸກາສຸສ ຖານໍ ນາມ ອຸທກຍຸຖານນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ອຸທກຍຸຖານກຖາ''ຕິ។ ອຸທກາຕິຕຸຖກຖາຕິປີ ວຸຈຈຕິ ຕຕຸເຖວ ສມວໂຣຊໂຕ។ ອປີຈ ກຸມຸກາສຸສ ກຣຕຍຸຖານໍ ກຸມຸກຍຸຖານໍ។ ຕທປເທເສນ ປນ ກຸມຸກທາສີໂຍ ວຸຕຸຕາຕິ ທສຸເສຕິ ''ກຸມຸກທາສີກຖາ ວາ''ຕິ ອີມີນາ។ ປຸພຸເພ ເປຕາ ກາລງກຕາຕີ ປຸພຸພເປຕາ។ ''ເປໂຕ ປເຣໂຕ ກາລງກໂຕ''ຕິ ທີ ປຣິຍາຍວຈນໍ។ ເໝຍຸຖາ ວຸຕຸຕນຍມຕິທີສິຕຸໍ ''ຕຕຸຖາ''ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។

ປຸຣິມປຈຸຊິມກຖາຫີ ວິມຸຕຸຕາຕີ ອີຊາຄຕາຫີ ປຸຣິມາຫີ, ປຈຸຊິມາຫີ ຈ ກຖາຫີ ວິມຸຕຸຕາ។ ນານາສກາວາຕີ ອຕຸຕ-ສທຸທສຸສ ສກາວປຣິຍາຍກາວມາທ។ ອສຸເກນ ນາມາຕີ ປຊາປຕິນາ ພຸຣຫຸມຸນາ, ອີສຸສເຣນ ວາ។ ອຸປຸປຕຸຕິກິຕິສມຸກາຣາທີວເສນ ໂລກໍ ອກຸຂາຍຕີ ເອຕາຍາຕີ ໂລກກຸຂາຍິກາ, ສາ ປນ ໂລກາຍຕສມຸຄຸເຄ ວິຕຕຸໝສຕຸເຖ ນິສຸສິຕາ ສລຸລາປກຖາຕີ ທສຸເສຕິ ''ໂລກາຍຕວິຕຕຸໝສລຸລາປກຖາ''ຕິ ອີມີນາ។ ໂລກາ ພາລຊນາ ອາຍຕນຸຕິ ເອຕຸຖ ອຸສຸສຫນຸຕິ ວາທສຸສາເທນາຕິ ໂລກາຍຕໍ, ໂລໂກ ວາ ທີຕໍ ນ ຍຕຕິ ນ ອີຫຕີ ເຕນາຕິ ໂລກາຍຕໍ។ ຕຄຸຫີ ຄນຸຖໍ ນິສຸສາຍ ສຕຸຕາ ປຸຄຸຄກິຣິຍາຍ ຈິຕຸຕມຸປີ ນ ອຸປຸປາເທນຸຕິ ។ ອຄຸຄມຄຸຄວິຣຸທຸຊໍ, ສຄຸຄໂມກຸຂວິຣຸທຸຊໍ ວາ ກາຖໍ ຕໂນນຸຕິ ເອຕຸຖາຕີ ວິຕຕຸໂໝ, ວິຣຸທຸເຊນ ວາ ວາທທຕຸເໝນ ຕາລຸເອນຸຕິ ເອຕຸຖ ວາທີໂນຕີ ວິຕຕຸໂໝ, ສພຸພຕຸຖ ນິຣຸຕຸຕິນເຍນ ປໍທສິທຸຊີ។

ສາຄຣເທເວນ ຂໂຕຕີ ເອຕຸຖ ສາຄຣຣຄຸໂຄ ປຸຕຸເຕຫີ ຂໂຕຕິປີ ວທນຸຕິ។ ວິຊຊຸຕິ ປເວທນເທຕຸກູຕາ ມຸທຸຊາ ຍສຸສາຕີ ສມຸທຸ

ໂທ ສ-ກາຣສຸສ ທ-ກາຣໍ ກຕ຺ວາ, ສທ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຖວາຈໂກ ‘‘ສໂລມໂກສປກ຺ຂໂກ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ។ ກໂວຕິ ວຸທ຺ສິ ກວຕິ ວທ຺ຌຕີຕິ ກຕ຺ວາ។ ວິກໂວຕິ ທານິ ຕພ຺ພິຣທໂຕ។ ທຸວນ຺ທໂຕ ປຸພ຺ເພ ສຸຍ຺ຍມາໂນ ອິຕິສທ຺ໂທ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ໂພຕິ ອາທ ‘‘ອິຕິ ກໂວ ອິຕິ ອກໂວ’’ຕິ។ ຍໍ ວາ ຕໍ ວາຕິ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ, ອຖ ຕໍ ອນິຍມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອກູຕລຸທີ ອນິຍມຕ຺ຖໍ ສທ ວິກປ຺ເປນ ຍໍຕໍ-ສທ຺ເທທີ ທີເປນ຺ຕິ ອາຈຣິຍາ។ ອປີຈ ກໂວຕິ ສສ຺ສໂຕ។ ອກໂວຕິ ອຸຈ຺ເຊໂທ។ ກໂວຕິ ວາ ການສຸຂໍ។ ອກໂວຕິ ອຕ຺ຕກິລມໂຖ។

ອິຕິ ອິມາຍ ຉພ຺ພິສາຍ ອິຕິກວາກວກຖາຍ ສທ຺ສີ ພາຕ຺ຕິສ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາ ນາມ ໂທນ຺ຕິ។ ອຖ ວາ ປາລຸອິຍໍ ສຣູປໂຕ ອນາຄ ຕາປີ ອຣຍ຺ຍປພ຺ພຕນທີທີປກຖາ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ ສງຄເທຕ຺ວາ ພຕ຺ຕິສ ຕິຣຈ຺ຉານກຖາຕິ ວຸຈ຺ຈນ຺ຕິ។ ປາລຸອິຍລຸທີ ‘‘ອິຕິ ວາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ປກາຣຕ຺ໂຖ, ວາ-ສທ຺ໂທ ວິກປ຺ປນຕ຺ໂຖ។ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ ‘‘ເອວໍປກາຣໍ, ອິໂຕ ອລ຺ລໍ ວາ ຕາທິສໍ ນິຣຕ຺ຖກກຖໍ ອນຸຍຸຕ຺ຕາ ວິທຣນ຺ຕິ’’ຕິ, ອາທິອຕ຺ໂຖ ວາ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອິຕິ ວາ ອິຕິ ເອວຣູປາ ‘‘ນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕວິສູກທສ຺ສນາ ປຝິວິຣໂຕ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໑។໑໐, ໑໒໔; ມ។ ນິ។ ໑។໒໙໓, ໔໑໑; ໔។໑໑, ໔໑໗; ອ໋។໑໔, ໑໐໔; ອ។ ນິ។ ໑໐។໙໙) ວິຍ, ອິຕິ ເອວມາທີ ອລ຺ລມ຺ປີ ຕາທິສໍ ກຖມນຸຍຸຕ຺ຕາ ວິທຣນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។

໑໗។ ວິຣຸທ຺ຌສ຺ສ ຄທຕໍ ວິຄ຺ຄໂທ, ໂສ ເຍສນ຺ຕິ ວິຄ຺ຄາທິກາ, ເຕສໍ ຕຖາ, ວິຣຸທ຺ຌໍ ວາ ຄຕ຺ທາຕິ ເອຕາຍາຕິ ວິຄ຺ຄາທິກາ, ສາ ເຍວ ກຖາ ຕຖາ។ ສາຣມ຺ພກຖາຕິ ອຸປາຣມ຺ພກຖາ។ ສທິຕນ຺ຕິ ປຸພ຺ພາປຣາວິຣຸທ຺ຌໍ។ ຕໂຕເຍວ ສີລິຍ຺ຖໍ។ ຕໍ ປນ ອຕ຺ຖ ກາຣຕຍຸຕ຺ຕຕາຍາຕິ ທສ຺ເສຕຸ໌ ‘‘ອຕ຺ຖຍຸຕ຺ຕໍ ກາຣຕຍຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ນ຺ຕິ ວຈນໍ។ ປຣິວຕ຺ຕິຕ຺ວາ ຄິຕໍ ສປ຺ຕ຺ຕຄໂຕ ອສມຕ຺ໂຖ ໂຍໂຊ ວິຍ ນ ກິຍ຺ຈິ ຊານາສິ, ກິນ຺ຕຸ ສຍເມວ ປຣາເຊສີຕິ ອສິປ຺ປາໂຍ។ ວາໂທ ໂທໂສຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ។ ຕຖາ ຈຣວິຈຣາຕິ។ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມື ຕສ຺ມື ອາຈຣິຍກຸເລ។ ນິພ຺ເພເຮທີຕິ ມຍາ ໂຣປີຕໍ ວາທໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊທີ។

໑໙។ ທູຕສ຺ສ ກມ຺ມໍ ທູເຕຍ຺ຍໍ, ຕສ຺ສ ກຖາ ຕຖາ, ຕສ຺ສໍ។ ອິສ, ອມ຺ຕຣາຕິ ອຸປໂຍຄຕ຺ເຖ ກຸມ຺ມວຈນໍ, ເຕນາທ ‘‘ອສ຺ກໍ ນາມ ຄາມ’’ນ຺ຕິ។ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ວິນິຈ຺ຉໂຍ ວິນຍຝ຺ກຖາຍໍ (ປາຣາ។ ອຝ຺ກ។ ໔໙໒-໔໙໓) ວຸຕ຺ໂຕຕິ ສງເຂປໂຕ ອິສ ທສ຺ເສຕຸ໌ ‘‘ສງເຂປໂຕ ປນາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຄິທີສາສນນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕວິປຣີຕໍ ສາສນໍ។ ອລ຺ເລສນ຺ຕິ ຄິທີນລ຺ເລວ។

໔໐។ຕິວິເຣນາຕິ ສາມນ຺ຕຊ຺ປໍໂນຣິຍາປຖສນ຺ນິສ຺ສິຕປຈ຺ຈຍປຝິເສວນເກທໂຕ ຕິວິເຣນ។ ວິມ຺ທາປຍນ຺ຕີຕິ ‘‘ອຍມ຺ຈຉຣິຍປຸຣິໂສ’’ຕິ ອຕ຺ຕນິ ປເຣສໍ ວິມ຺ທຍໍ ສມ຺ປທໍສນໍ ອຈ຺ຉຣິຍໍ ອຸປ຺ປາເທນ຺ຕີ។ ວິປ຺ພ຺ພລຸທີ ມ຺ທີ-ສທ຺ທໍ ສມ຺ປທໍສເນ ວທນ຺ຕິ ສທ຺ທວິທູ។ ສມ຺ປທໍສນາກາໂຣ ຈ ອຈ຺ຉຣິຍໍ។ ລປນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ຕານໍ ວາ ທາຍກໍ ວາ ອຸກ຺ຂິປີຕ຺ວາ ຍຖາ ໂສ ກິຍ຺ຈິ ທທາຕິ, ເອວໍ ອຸກ຺ກາເຈຕ຺ວາ ອຸກ຺ຂິປນວເສນ ທີເປຕ຺ວາ ກເຖນ຺ຕີ។ ນິມິຕ຺ຕໍ ສີລເມເຕສນ຺ຕິ ເນມິຕ຺ຕິກາຕິ ຕທ຺ສີຕວເສນ ຕສ຺ສີລຕ຺ໂຖ ຍຖາ ‘‘ປໍສຸກູລິໂກ’’ຕິ (ມທານິ។ ໔໘) ອປີຈ ນິມິຕ຺ເຕນ ວທນ຺ຕິ, ນິມິຕ຺ຕໍ ວາ ກໂຣນ຺ຕີຕິ ເນມິຕ຺ຕິກາ។ ນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈ ປເຣສໍ ປຈ຺ຈຍທານສລ຺ລຸປ຺ປາທກໍ ກາຍວຈີກມ຺ມໍ ວຸຈ຺ຈຕິ។ ນິປ຺ເປໂສ ນິປ຺ປີສນໍ ຈຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ກຣຕໍ។ ນິປ຺ປີສນ຺ຕີຕິ ວາ ນິປ຺ເປສາ, ນິປ຺ເປສາເຍວ ນິປ຺ເປສິກາ, ນິປ຺ປີສນໍ ວາ ນິປ຺ເປໂສ, ຕໍ ກໂຣນ຺ຕີຕິປີ ນິປ຺ເປສິກາ។ ນິປ຺ເປໂສ ຈ ນາມ ກຍປຸຣິໂສ ວິຍ ລາກາສກ຺ກາຣຕ຺ຖໍ ອກ຺ໂກສນຂໍສນ຺ປປ຺ຕທນປຣປີຝ຺ຖິມ຺ສິກຕາ។ ລາເກນ ລາກນ຺ຕິ ອິໂຕ ລາເກນ ອມ຺ຕຣ ລາກໍ។ ນິຊິຄີສນ຺ຕິ ມຄ຺ຄນ຺ຕິ ປຣິເຍສນ຺ຕີຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ។ ກຸທກາທໂຍ ສທ຺ທາ ກຸທານາທີນິ ນິມິຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ຕໍສມງຄີປຸຄ຺ຄເລສຸ ປວຕ຺ຕາຕິ ອາທ ‘‘ກຸທນາ…ເປ… ອສິວຈນ’’ນ຺ຕິ។ ອຝ຺ກຖລ຺ຈາຕິ ຕໍຕໍປາລຸອິສໍວຕ຺ຕນາກູຕໍ ໂປຣາຕຝ຺ກຖລ຺ຈ។

ມຊ຺ຊິມສີລວຕ຺ຕນາ ນິຝ຺ຖິຕາ។

ມທາສີລວຕ຺ຕນາ

໔໑។ ອງຄານີ ອາຣພ຺ກ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ອງຄສທາຈຣິຕໍ ສຕ຺ຖໍ ‘‘ອງຄ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ ວາ។ ນິມິຕ຺ຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ເອເສວ ນໂຍ, ເຕນາທ ‘‘ທຕ຺ຖປາທາທີສູ’’ຕິອາທິ។ ເກຈິ ປນ ‘‘ອງຄນ຺ຕິ ອງຄວິກາຣໍ ປເຣສໍ ອງຄວິກາຣທສ຺ສເນນາປີ ລາກາ ລາກາທີວິຊານນ’’ນ຺ຕິ ວທນ຺ຕິ។ ນິມິຕ຺ຕສຕ຺ຖນ຺ຕິ ນິມິຕ຺ເຕນ ສລ຺ຊານນປ຺ປກາຣທີປກໍ ສຕ຺ຖໍ, ຕໍ ວຕ຺ຖຸນາ ວິກາເວຕຸ໌ ‘‘ປຕ຺ຫຸຣາຊາ’’ຕິອາທິມາທ។ ປຕ຺ຫຸຣາຊາຕິ ຈ ‘‘ທກ຺ຂິຕາຣາມາສິປຕິ’’ ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍ។ ສີຫລຸອທີເປ ທກ຺ຂິຕາຣາມນາມກສ຺ສ ສງຄາຣາມສ຺ສ ກາຣໂກຕິ ວທນ຺ຕິ។ ‘‘ທກ຺ຂິຕມສຸຣາສິປຕີ’’ຕິ ຈ ກຕ຺ຖຈິ ລິຂິຕໍ, ທກ຺ຂິຕມສຸຣນຄຣສ຺ສ ອສິປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ມຸຕ຺ຕາໂຍ

ຕິ ມຸຕ຺ຕິກາຯ ມຸຏ຺ຐິຍາຕິ ຫຕ຺ຖມຸທ຺ທາຍຯ ພຣໂຄລິກາຍາຕິ ສຣພຸນາຯ ໂສ ‘‘ມຸຕ຺ຕາ’’ຕິ ສຎ຺ຎານິມິຕ຺ເຕນາຫ, ສງ຺ຂຍານິມິຕ຺ເຕນ ປນ ‘‘ຕິສ຺ໂສ’’ຕິຯ

‘‘ມຫນ຺ຕານ’’ນ຺ຕິ ເອເຕນ ອປ຺ປກໍ ນິມິຕ຺ຕເມວ, ມຫນ຺ຕໍ ປນ ອຸປ຺ປາໂທຕິ ນິມິຕ຺ຕຸປ຺ປາທານໍ ວິເສສໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອຸປ຺ປຕິຕນ຺ຕິ ອຸປ຺ປຕນໍຯ ສຸກາສຸກຜລໍ ປກາເສນ຺ໂຕ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ອຸປ຺ປາໂທ, ອຸປ຺ປາໂຕປີ, ສຸກາສຸກສູຈິກາ ກູຕວິກຕິຯ ໂສ ຫິ ສູໂຍ ວິຍ ອຕ຺ຄີສ຺ສ ກມ຺ມຜລສ຺ສ ປກາສນມຕ຺ຕເມວ ກໂຣຕິ, ນ ຕຸ ຕມຸປ຺ປາເທຕີຕິຯ ອິທນ຺ຕິ ອິທໍ ນາມ ຜລໍຯ ເອວນ຺ຕິ ອິມິນາ ນາມ ອາກາເຣນຯ ອາທິສນ຺ຕີຕິ ນິທ຺ທິສນ຺ຕິຯ ປຸພ຺ພຕ຺ຫສມເຍຕິ ກາລວເສນຯ ອິທໍ ນາມາຕິ ວຕ຺ຖຸວເສນ ວທຕິຯ ໂຍ ວສກໍ, ກຸຄ຺ຊຣໍ, ປາສາທໍ, ປພ຺ພຕໍ ວາ ອາຣຸລ຺ຫມຕ຺ຕານໍ ສຸປີເນ ປສ຺ສຕີ, ຕສ຺ສ ‘‘ອິທໍ ນາມ ຜລ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ທີ ວຕ຺ຖຸກິຕ຺ຕນໍ ໂທຕິຯ ສຸປີນກນ຺ຕິ ສຸປີນສຕ຺ຖໍຯ ອງ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິວິປຕ຺ຕິທສ຺ສນມຕ຺ເຕນ ປຸພ຺ເພ ‘‘ອງ຺ຄ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອິຣ ປນ ມທາປຸກາວຕາທີນີປ຺ຍາທກລກ຺ຂຓວິເສສທສ຺ສເນນ ‘‘ລກ຺ຂຓ’’ນ຺ຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສ, ເຕນາຫ ‘‘ອິມິນາລກ຺ຂເຓນາ’’ຕິອາທີຯ ລກ຺ຂຓນ຺ຕິ ທີ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ເຄສຸ ທີສ຺ສມານາກາຣວິເສສໍ ສຕ຺ຕີສີຣິວຈ຺ຉຄທາປາສາທາທີກມ຺ມນິປ຺ເປຕໍ ຕໍ ຕໍ ຜລໍ ລກ຺ຂີຍຕີ ອເນນາຕິ ກຕ຺ວາ, ສຕ຺ຖໍ ປນ ຕປ຺ປກາສນ຺ໂຕ ລກ຺ຂຓໍຯ ອາທເຕຕິ ປຸຣາເຕຯ ອນາທເຕຕິ ນເວຯ ອທເຕຕິ ປນ ປາເຖ ວຸຕ຺ຕວິປ຺ຣິຍາເຍນ ອຕ຺ໂຖຯ ອິໂຕ ປຏ຺ຐາຍາຕິ ເທວຣກ຺ຂສມນຸສ຺ສາທີເກເທນ ຍຖາຜລໍ ປຣິກປ຺ປີເຕນ ວິວິຣວຕ຺ຖຸກາເຄ ອິໂຕ ວາ ເອຕ຺ໂຕ ວາ ສຄ຺ຍິນ຺ເນ ອິທໍ ນາມ ໂກຄາທີຜລໍ ໂທຕິຯ ເອວຣູເປນ ທາຣຸນາຕິ ປລາສສີຣີຜລາທີທາຣຸນາ, ຕຖາ ທພ຺ພິຍາຯ ຍທີ ທພ຺ພິໂຫມາທີນິປີ ອຄ຺ຄີໂຫມາເນວ, ອຖ ກສ຺ມາ ວິສຸໍ ວຸຕ຺ຕານີຕິ ອາຫ ‘‘ເອວຣູປາຍາ’’ຕິອາທີຯ ທພ຺ພິໂຫມາທີນີ ໂຫໂມປກຣຓາທີວິເສເສທີ ຜລວິເສສທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ຕານີ, ອຄ຺ຄີໂຫມໍ ປນ ວຸຕ຺ຕາວເສສສາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຣິປ຺ປາໂຍຯ ເຕນາຫ ‘‘ທພ຺ພິໂຫມາທີນີ’’ຕິອາທີຯ

ກຸຕ຺ຫໂກຕິ ຕຕ຺ຫຸລຂຕ຺ຫໍ, ຕິລສ຺ສ ອິທນ຺ຕິ ເຕລໍ, ສມາສຕທ຺ທິຕປທານິ ປສິທ຺ເທສຸ ສາມຄ຺ຄກູຕານີຕິ ວິເສສກຣຕຕ຺ຖໍ ‘‘ຕິລເຕລາທີກ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ປກ຺ຂິປນ຺ຕິ ປກ຺ຂິປນຕ຺ຖໍຯ ‘‘ປກ຺ຂິປນວິຊ຺ຊ’’ນ຺ຕິປີ ປາໂຖ, ປກ຺ຂິປນເຫຕຸກູຕໍ ວິຊ຺ຊນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ທກ຺ຂິຕກ຺ຂກຊຕ຺ຕຸໂລຫິຕາທີທີຕິ ທກ຺ຂິຕກ຺ຂກໂລຫິຕທກ຺ຂິຕຊຕ຺ຕຸໂລຫິຕາທີທີຯ ‘‘ປຸພ຺ເພ’’ຕິອາທີນາ ອງ຺ຄອງ຺ຄວິຊ຺ຊານໍ ວິເສສທສ຺ສເນນ ປຸນຣຸຕ຺ຕກາວມປເນຕິຯ ອງ຺ຄຸລຏ຺ຐີ ທີສ຺ວາຕິ ອງ຺ຄຸລີກູຕໍ, ອງ຺ຄຸລີຍາ ວາ ຊາຕໍ ອຏ຺ຐີ ປສ຺ສິຕ຺ວາ, ອງ຺ຄຸລີຈ຺ຉວິມຕ຺ຕໍ ອປສ຺ສິຕ຺ວາ ຕທຏ຺ຐິວິປສ຺ສນວເສເນວ ພ຺ຍາກໂຣນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິຯ ‘‘ອງ຺ຄລຏ຺ຐິນ຺ຕິ ສຣີຣ’’ນ຺ຕິ (ທີຯ ນີຯ ຍີຯ ໑໗໘໑) ປນ ອາຈຣິຍຄ຺ມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍ, ເອວໍ ສຕິ ອງ຺ຄປຈ຺ຈງ຺ຄານໍ ວິຣຸທ຺ທນກາເວນ ລຏ຺ຐິສທິສຕ຺ຕາ ສຣີຣເມວ ອງ຺ຄລຏ຺ຐີຕິ ວິຄ຺ຄາຍຕີຯ ກຸລປຸຕ຺ໂຕຕິ ຊາຕິກຸລປຸຕ຺ໂຕ, ອາຈາຣກຸລປຸຕ຺ໂຕ ຈຯ ທີສ຺ວາປີຕິ ເອຕ຺ຖ ອປີ-ສທ຺ໂທ ອທີສ຺ວາປີຕິ ສມ຺ປີຕ຺ຫນຕ຺ໂຖຯ ອພ຺ກິໂນ ສຕ຺ຖໍ ອພ຺ເກຍ຺ຍໍຯ ມາສຸຣກ຺ເຂນ ກໂຕ ຄນ຺ໂຖ ມາສຸຣກ຺ໂຂຯ ຣາຊູທີ ປຣິກູຕ຺ຕໍ ສຕ຺ຖໍ ຣາຊສຕ຺ຖໍຯ ສພ຺ພານິເປຕານິ ຂຕ຺ຕວິຊ຺ຊາປກຣຓານີຯ ສິວ-ສທ຺ໂທ ສນ຺ຕິອຕ຺ໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ສນ຺ຕິກຣຓວິຊ຺ຊາ’’ຕິ, ອຸປສຄ຺ຄູປສມນວິຊ຺ຊາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສິວາ-ສທ຺ທເມວ ຣສ຺ສໍ ກຕ຺ວາ ເອວມາຫາຕິ ສນ຺ຣາຍ ‘‘ສິງ຺ຄາລຣຸຕວິຊ຺ຊາ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ, ສິງ຺ຄາລານໍ ຣຸເຕ ສຸກາສຸກສຄ຺ຊານນວິຊ຺ຊາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ‘‘ກູຕເວຊ຺ຊມນ຺ໂຕຕິ ກູຕວສີກຣຓມນ຺ໂຕຯ ກູຣິພເຣຕິ ອນ຺ໂຕປຖວິຍໍ ກຕພເຣ, ມຕ຺ຕິກາມຍພເຣ ວາຯ ‘‘ກູຣິວິຊ຺ຊາ ສສ຺ສພຸທ຺ທິກຣຓວິຊ຺ຊາ’’ຕິ ສາຣສມາເສຯ ສປ຺ປາວ຺ຫາຍນວິຊ຺ຊາຕິ ສປ຺ປາຄມນວິຊ຺ຊາຯ ວິສວນ຺ຕເມວ ວາຕິ ວິສວມານເມວ ວາຯ ກາວນິທ຺ເທສສ຺ສ ທີ ມານ-ສທ຺ທສ຺ສ ອນ຺ຕພ຺ຍປ຺ປເທໂສຯ ຍາຍ ກໂຣນ຺ຕິ, ສາ ວິສວິຊ຺ຊາຕິ ໂຍຊນາຯ ‘‘ວິສຕນ຺ຕຣເມວ ວາ’’ຕິປີ ປາໂຖຯ ເອວໍ ສຕິ ສຣູປທສ຺ສນໍ ໂທຕິ, ວິສວິຈາຣຓຄນ຺ໂຖເຍວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕນ຺ຕຣນ຺ຕິ ທີ ຄນ຺ຖສ຺ສ ປຣສມຄ຺ຄາຯ ສປ຺ປຂກອປ຺ປຂກທ຺ວິປທຈຕຸປ຺ປທານນ຺ຕິ ປິງ຺ຄລມກ຺ຂິກາທີສປ຺ປຂກພຣໂຄລິກາທີອປ຺ປຂກ ເທວມນຸສ຺ສຈງ຺ໂຄຣາທີທ຺ວິປທ- ກຕ຺ຍສສຊ຺ມ຺ພຸກາທີຈຕຸປ຺ປທານໍ ຯ ຣຸຕໍ ວສ຺ສິຕໍຯ ຄຕໍ ຄມນໍ, ເອເຕນ ‘‘ສກຸຕວິຊ຺ຊາ’’ຕິ ອິຣ ມິຄສທ຺ທສ຺ສ ໂລປີ, ນິທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ ວາ ທສ຺ເສຕິຯ ສກຸຕຄາຕນ຺ຕິ ສກຸຕວເສນ ສຸກາສຸກຜລສ຺ສ ຊານນໍຯ ນນຸ ສກຸຕວິຊ຺ຊາຍ ເອວ ວາຍສວິຊ຺ຊາປວິຏ຺ຐາຕິ ອາຫ ‘‘ຕໍ ວິສຸໍເຍວ ສຕ຺ຖ’’ນ຺ຕິຯ ຕໍຕໍປກາສກສຕ຺ຖານຸຣູປວເສນ ທີ ອິຣ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ວຈນນ຺ຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ

ປຣິປກ຺ກຄຕກາໂວ ອຕ຺ຕກາວສ຺ສ, ຊີວິຕກາລສ຺ສ ຈ ວເສນ ຄເຫຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອິທານີ’’ຕິອາທີນາຯ ອາທີຍ຺ຄລານນ຺ຕິ ອາທີສີຕພ຺ພສ຺ສ ຄາຕໍຯ ສຣຣກ຺ຂຓນ຺ຕິ ສຣໂຕ ອຕ຺ຕານໍ, ອຕ຺ຕໂຕ ວາ ສຣສ຺ສ ຣກ຺ຂຓໍຯ ‘‘ສພ຺ພສງ຺ຄາຫິກ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ມິຄ-ສທ຺ທສ຺ສ ສພ຺ພສກຸຕຈຕຸປ຺ປເທສຸ ປວຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ, ເອກເສສນິທ຺ເທໂສ ວາ ເອສ ຈຕຸປ຺ປເທສ຺ເວວ ມິຄ-ສທ຺ທສ຺ສ ນິຣຸລ຺ຫຕ຺ຕາຯ ສພ຺ເພສມ຺ປີ ສກຸຕຈຕຸປ຺ປທານໍ ຣຸຕຊານນສຕ຺ຖສ຺ສ ມິຄຈກ຺ກສຄ຺ຄາ, ຍຖາ ຕໍ ສຸກາສຸກຊານນປ຺ປກາເຣ ສພ຺ພໂຕ ກທ຺ຣໍ ຈກ຺ກາທີສຄ຺ຄາຕິ ອາຫ ‘‘ສພ຺ພ…ເປ… ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິຯ

໔໔໚‘‘ສາມິໂນ’’ຕິອາທີ ປສຍຸຖາປສຍຸຖາການວາຈນັ໚ ລກຸຂຓນ຺ຕິ ເຕສັ ລກຸຂຓປຸປ໌ກາສກສຕຸຖັ໚ ປາຣິເສສນເຍນ ອວເສສັ ອາວຸສັ໚ ‘‘ຍມ຺ຫີ ກຸເລ’’ຕິອາທີນາ ອິມສຸມິ ຖາເນ ຕຖາຊານນເຫຕຸ ເອວ ເສສັ ລກຸຂຓນ຺ຕິ ທສຸເສຕິ໚ ອຍັ ວິເສໂສຕິ ‘‘ລກຸຂຓ’’ນ຺ຕິ ເຫຍຸຖາ ວຸຕຸຕາ ລກຸຂຓໂຕ ວິເສໂສ໚ ຕທຕຸຖາວິການຕຸຖັ ‘‘ອິທລຸເຈຕຸຖ ວຕຸຖູ’’ຕິ ວຸຕຸຕັ ອຄຸຄີ ສມມານນ຺ຕິ ອຄຸຄີ ມຸຂວາເຕນ ຊາເລນ຺ຕັ໚ ມກຸເຂສີຕິ ວິນາເສຕິ໚ ປີລຸອນ຺ສນກາຕຸຕິກາຍາຕີ ກຕຸຕາລງການສຸສ໚ ເຄຫກາຕຸຕິກາຍາຕີ ເຄຫກູຍສຸສ, ເອເຕນ ເອກເສສນຍັ, ສາມລຸລນິທຸເທສັ ວາ ອຸເປຕັ໚ ກຈຸຊປລກຸຂຓນ຺ຕິ ກຸມຸມລກຸຂຓັ໚ ສພຸພຈຕຸປຸປທານນ຺ຕິ ມິຄ-ສກຸທສຸສ ຈຕຸປຸປທວາຈກຕຸຕມາຫ໚

໔໕໚ອສຸກທີວເສຕິ ທຸຕິຍາຕຕິຍາທີຕິຖີວເສນ ວຸຕຸຕັ໚ ອສຸກນກຸຂຕຸເຕນາຕິ ອສຸສຍຸຊາຣຕິກຕຸຕິກາໂຣຫຕິອາ ທີນກຸຂຕຸຕໂຍຄວເສນ໚ ວິປຸປວຸຕຸຖານນ຺ຕິ ວິປຸປວສິຕານັ ສເທສໂຕ ນິກຸຂນ຺ຕານັ໚ ອຸປສງກມນັ ອຸປຍານັ໚ ອປຍານັ ປຜິກຸກມ ນັ໚ ທຸຕິຍປເທປີຕິ ‘‘ພາຫີຣານັ ຣລຸລັ…ເປ… ກວິສຸສຕີ’’ຕິ ວຸຕຸເຕ ທຸຕິຍວາກຸເຍປີ໚ ‘‘ອພຸການ຺ຕຣານັ ຣລຸລັ ຊໂຍ’’ຕິອາທີທີ ທຸ ວິທີ ວາກຸເຍຫີ ວຸຕຸຕາ ຊຍປຣາຊຍາ ປາກຜາເຍວ໚

໔໔໚ຣາຫູຕິ ຣາຫຸ ນາມ ອສຸຣິສຸສໂຣ ອສຸຣຣາຊາ໚ ຕຖາ ຫິ ມຫາສມຍສຸຕຸເຕ ອສຸຣນິກາເຍ ວຸຕຸຕັ –

‘‘ສຕລຸຈ ພລີປຸຕຸຕານັ, ສພຸເພ ເວໂຣຈນາມກາ;

ສນ຺ນຍຸຫິຕຸວາ ພລີເສນັ, ຣາຫຸກາທຸທມຸປາຄມຸ’’ນ຺ຕິ໚ (ທີ໚ ນິ໚ ໒໚໓໓໒);

ຕສຸສ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານັ ຄຫຓັ ສັຍຸຕຸຕນິກາເຍ ຈນ຺ທິມສຸຕຸຕສູຣິຍສຸຕຸເຕຫີ ທີເປຕພຸພັ໚ ອິຕິ-ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ອາທິອຕຸໂຖ ‘‘ຈນ຺ທຄຸຄາຫາທໂຍ’’ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ, ເຕນ ສູຣິຍຄຸຄາຫນກຸຂຕຸຕຄຸຄາຫາ ສງຄຍຸຫນ຺ຕິ໚ ຕສຸມາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍານມິວ ນກຸຂຕຸ ຕານມຸປີ ຣາຫຸນາ ຄຫຓັ ເວທິຕພຸພັ໚ ຕໂຕ ເອວ ຫີ ‘‘ອປີ ຈາ’’ຕິອາທີນາ ນກຸຂຕຸຕຄາເຫ ທຸຕິຍນໂຍ ວຸຕຸໂຕ໚ ອງຄາຣກາທີ ຄາຫສມາໂຍໂຄປີຕິ ອຄຸຄທີຕຸຄຸຄທເຕນ ອງຄາຣກາສສີປຸຕຸຕສູຣຄຣຸສຸກຸກຣວິສຸຕເກຕຸສງຂາຕານັ ຄາຫານັ ສມາໂຍໂຄ ອປີ ນກຸຂຕຸຕຄາໂຫເຍວ ສຫ ປໂຍເຄນ ຄຫຓໂຕ໚ ສຫປໂຍໂຄປີ ຫີ ເວທສມເຍນ ຄຫຓນ຺ຕິ ວຸຈຈຕິ໚ ອຸກຸການັ ປຕນ຺ຕິ ອຸກຸໂກກາ ສານັ ປຕນັ໚ ວາຕສງຟາເຕສຸ ຫີ ເວເຄນ ອລຸລມລຸລັ ສງຟຍຸເຜນ຺ເຕສຸ ທີປີໂກກາໂສ ວິຍ ໂອກາໂສ ອຸປຸປຊຊິຕຸວາ ອາກາສໂຕ ປຕຕີ, ຕຕຸຣາຍັ ອຸກຸກາປາຕໂວຫາໂຣ໚ ໂຊຕິສຕຸເຖປີ ວຸຕຸຕັ –

‘‘ມຫາສິຂາ ຈ ສຸກຸຂຄຸຄາ-ຣຕຸຕານິລສີໂຂຊຊລາ;

ໂປຣິສີ ຈ ປມາເຕນ, ອຸກຸກາ ນານາວິສາ ມຕາ’’ຕິ໚

ທິສາກາລຸສິຍນ຺ຕິ ທິສາສຸ ໂຂການັ, ຕັ ສຣູປໂຕ ທສຸເສຕິ ‘‘ອຄຸຄິສິຂຟູມສິຂາທີຫີ ອາກຸລກາໂວ ວິຍາ’’ຕິ ອິມິນາ, ອຄຸຄິສິຂຟູມສິ ຂາທີນັ ພທຸສາ ປາຕຸກາໂວ ເອວ ທິສາທາໂທ ນາມາຕິ ວຸຕຸຕັ ໂຫຕິ໚ ຕເທວ ‘‘ຟູມເກຕູ’’ຕິ ໂລກິຍາ ວທນ຺ຕິ໚ ວຸຕຸຕລຸຈ ໂຊ ຕິສຕຸເຖ –

‘‘ເກຕຸ ວິຍ ສິຂາວຕີ, ໂຊຕິ ອຸປຸປາຕຣູປີນີ’’ຕິ໚

ສຸກຸຂວລາຫກຄຊຊນນ຺ຕິ ວຸຜຸຖິມນ຺ຕເຣນ ວາຍຸເວຄຈລິຕສຸສ ວລາຫກສຸສ ນທນັ໚ ຍັ ໂລກິຍາ ‘‘ນິຟາໂຕ’’ຕິ ວທນ຺ຕິ໚ ວຸຕຸຕລຸຈ ໂຊຕິສຕຸເຖ –

‘‘ຍທານ຺ຕລິກຸເຂ ພລວາ, ມາຣຸໂຕ ມາຣຸຕາຫໂຕ;

ປຕຕຸຍໂຜ ສ ນິຟາໂຕ, ຊາຍເຕ ວາຍຸສມຸກໂວ’’ຕິ໚

ອຸທຍນນ຺ຕິ ລຄ຺ຄນມາຍູໜນໍຯ

‘‘ຍໂທເທຕິ ຕທາ ລຄນໍ, ຣາສີນມນ຺ວຍໍ ກມາ’’ຕິ –

ທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຕ຺ຖຽຄມນມ຺ປິ ຕໂຕ ສຕ຺ຕມຣາສິປ຺ປມາຕາວເສນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ອພ຺ກາ ສູໂມ ຣໂຊ ຣາຫູຕິ ອິເມທີ ຈຕູທີ ກາຣເຕາທີ ອວິສຸທ຺ຌຕາຯ ຕພ຺ພິນິມຸຕ຺ຕຕາ ໂວທານໍຯ ວຸຕ຺ຕຍ຺ຈ ‘‘ຈຕ຺ຕາໂຣເມ ກິກ຺ຂເວ, ຈນ຺ທິມສູຣິຍານໍ ອຸປ຺ກ຺ກິເລສາ, ເຍທີ ອຸປ຺ກ຺ກິເລ ເສທີ ອຸປ຺ກ຺ກິລິຍ຺ຖາ ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ ນ ຕປນ຺ຕິ ນ ກາສນ຺ຕິ ນ ວິໂຣຈນ຺ຕິຯ ກຕເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ? ອພ຺ກາ ກິກ຺ຂເວ, ຈນ຺ທິມສູຣິຍາ ນໍ ອຸປ຺ກ຺ກິເລສາ, ເຍນ…ເປ… ສູໂມ…ເປ… ຣໂຊ…ເປ… ຣາຫຸ ກິກ຺ຂເວ…ເປ… ອິເມ ໂຂ…ເປ… ນ ວິໂຣຈນ຺ຕີ’’ຕິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໕໐)ຯ

໔໕ຯເທວສ຺ສາຕິ ເມຆສ຺ສຯ ສາຣານຸປ຺ປເວຈ຺ຉນໍ ວສ຺ສນໍຯ ອວຄ຺ຄາໂຫຕິ ສາຣາຍ ອວຄ຺ຄຫຄໍ ທຸຄ຺ຄຫຄໍ, ເຕນາຫ ‘‘ວສ຺ສວິພນ຺ໂຘ’’ຕິຯ ຫຕ຺ຖມຸທ຺ທາຕິ ຫຕ຺ເຖນ ອຣີປ຺ເປຕວິລ຺ລາປນໍ, ຕໍ ປນ ອງຄຸລິສງໂກຈເນນ ຄຓນາເຍວາຕິ ອາຈຣິຍຘມ຺ມ ປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໒໑) ວຸຕ຺ຕໍຯ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນ ປນ ‘‘ຫຕ຺ຖມຸທ຺ທາ ນາມ ອງຄຸລິປພ຺ເພສຸ ສລ຺ລໍ ຖ ເປຕ຺ວາ ຄຓນາ’’ຕິ ທສ຺ສິຕາຯ ຄຓນາ ວຸຈ຺ຈຕິ ອຈ຺ຉິທ຺ທກຄຓນາ ປຣິເສສລາເຍນ, ສາ ປນ ປາທສິກມິລກ຺ຂກາທໂຍ ວິຍ ‘‘ເອ ກໍ ທ຺ເວ’’ຕິອາທິນາ ນວນ຺ຕວິສີນາ ນິຣນ຺ຕຣຄຓນາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຯ ສມູໜນໍ ສງກລນໍ ວິສຸໍ ອຸປ຺ປາທນໍ ອປນຍນໍ ປຍຸປ຺ປາທນໍ [ສຍຸປ຺ປາທນໍ (ອຍ຺ຖກຖາຍໍ)] ‘‘ສທຸປ຺ປາທນ’’ນ຺ຕິປິ ປຖນ຺ຕິ, ສມ຺ມາ ອຸປ຺ປາທນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ໂວກລນກາຄຫາ ຣາທິເກ ສງຄຕ຺ຫາຕິຯ ຕຕ຺ຖ ໂວກລນໍ ວິສຸໍ ສມູຫກຣຓໍ, ໂວມິສ຺ສນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກາຄກຣຓໍ ກາໂຄຯ ກຸລ຺ຊນໍ ວິກຊນໍ ຫາໂຣຯ ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາ ປິຕ຺ຫຄຓນາ ທິສ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ທິຍ຺ຖມ຺ເຕນ ຄເຓຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພຯ

ປຍິການກວິຕິ ເອຕ຺ຖ ອງຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໔໖໑) ວຸຕ຺ຕານນ຺ຕິ ເສໂສ, ກວີນໍ ກພ຺ຍກຣຓນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ, ເອເຕນ ກວີ ທີ ກຕໍ, ກວີນໍ ວາ ອິທໍ ກາເວຍ຺ຍນ຺ຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ ‘‘ອຕ຺ຕໂນ ຈິນ຺ຕາວເສນາ’’ຕິອາທິ ເຕສໍ ສກາວທສ຺ສນໍຯ ຕຖາ ທີ ວຕ຺ຖໍ, ອນຸສນ຺ສິລ຺ຈ ສຍເມວ ຈິເຣນ ຈິນ຺ເຕຕ຺ວາ ກຣຕາວເສນ ຈິນ຺ຕາກວີ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ກິລ຺ຈິ ສຸຕ຺ວາ ສຸເຕນ ອສຸຕໍ ອນຸສນ຺ເສຕ຺ວາ ກຣຕາວເສນ ສຸຕກວີ, ກິລ຺ຈິ ອຕ຺ຖໍ ອຸປ຺ສາເຣຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ສງຂິປນວິຕ຺ຖາຣຕາທິວເສນ ອຕ຺ຖກວີ, ຍໍ ກິລ຺ຈິ ປເຣນ ກຕໍ ກພ຺ພໍ ວາ ນາຍກໍ ວາ ທິສ຺ວາ ຕໍສທິສເມວ ອລ຺ລໍ ອຕ຺ຕໂນ ຖານຸປ຺ປຕ຺ຕິກປຍິກາເຍນ ກຣຕາວເສນ ປຍິການກວິຕິຯ ນ຺ຕິ ຕມຕ຺ຖໍຯ ຕປ຺ປຍິກາຄນ຺ຕິ ເຕນ ທິຍ຺ເຖນ ສທິສໍຯ ‘‘ກຕ຺ຕພ຺ພ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ວິເສສນໍ, ‘‘ກຣິສ຺ສາມີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວາ ກາວນປຸໍສກໍຯ ຖານຸປ຺ປຕ຺ຕິກປຍິການວເສນາຕິ ກາຣຕານຸຣູປໍ ປວຕ຺ຕນກລາຕາວເສນຯ ຊີວິກຕ຺ຖາຍາຕິ ປກຣຕາສີຄຕວເສເນວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກວີນໍ ອິທນ຺ຕິ ກພ຺ຍໍ, ຍໍ ‘‘ຄີຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ

໔໖ຯ ປຣິຄ຺ຄຫກາເວນ ທາຣິກາຍ ຄຕ຺ໜນໍ ອາວາໜນໍຯ ຕຖາ ທານໍ ວິວາໜນໍຯ ອິສ ປນ ຕຖາກຣຕສ຺ສ ອຸຕ຺ຕຣປທໂລເປນ ນິທ຺ ເທໂສ, ເຫຕ຺ຄພ຺ກາວເສນ ວາ, ເຕນາຫ ‘‘ອິມສ຺ສ ທາຣກສ຺ສາ’’ຕິອາທິຯ ອິຕິຕິ ເອວໍໂຫນ຺ເຕສຸ, ເອວໍກາວໂຕ ວາຯ ອຸຍ຺ຖານນ຺ຕິ ເຂຕ຺ຕາທິໂຕ ອຸປ຺ປນ຺ນມາຍໍຯ ອິຕນ຺ຕິ ສນວທ຺ຒນຕ຺ຖໍ ປຣສ຺ສ ທິນ຺ນໍ ປຣິຍຸທລ຺ຈນໍຯ ປຸພ຺ເພ ປຣິຈ຺ຈິນ຺ນກາເລ ອສມ຺ປຕ຺ເຕປິ ອຸທ຺ຌຣິຕມິຕໍ ອຸຍ຺ຖານໍ, ຍຖາປຣິຈ຺ຈິນ຺ນກາເລ ປນ ສມ຺ປຕ຺ເຕ ອິຕນ຺ຕິ ເກຈິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ອິຕຄຫເຕເນວ ສິຊ຺ຊນໂຕຯ ປເຣ ສໍ ທິນ຺ນໍ ອິຕໍ ວາ ຌນນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ຖາວຣນ຺ຕິ ຈິຣຍ຺ຖິຕິກໍຯ ເທສນ຺ຕເຣ ທີຄຸຕຕີຄຸຕາທິຄຫຕາວເສນ ກຕ຺ຫປ຺ປໂຍຊນໍ ປໂຍໂຄຯ ຕຕ຺ຖ ວາ ອລ຺ລຕ຺ຖ ວາ ຍຖາກາລປຣິຈ຺ເຉທໍ ວທ຺ຒິຄຫຕາວເສນ ປໂຍຊນໍ ອຸທ຺ສາໂຣຯ ‘‘ກຕ຺ຫມູລຣທິຕານໍ ວາຕິຊໍ ກຕ຺ວາ ເອຕ຺ຕເກນ ອຸທເຍນ ສຫ ມູລໍ ເທຖາ’ຕິ ສນທານໍ ປໂຍໂຄ, ຕາວກາລິກທານໍ ອຸທ຺ສາໂຣ’’ຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ ອຊຊ ປໂຍຊິຕໍ ທີຄຸຕໍ ຈຕຸຄຸຕໍ ໂຫຕີຕິ ຍທີ ອຊຊ ປໂຍຊິຕໍ ກຕ຺ທໍ, ເອວໍ ອປຣຊຊ ທີຄຸຕໍ, ອຊຊ ຈຕຸຄຸຕໍ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສຸກສ຺ສ, ສຸເກນ ວາ ຄມນໍ ປວຕ຺ຕນໍ ສຸກໂຄ, ຕສ຺ສ ກຣຓໍ ສຸກຄກຣຓໍ, ຕໍ ປນ ປິຍມນາປສ຺ສ, ສສ຺ສິຣີກສ຺ສ ວາ ກຣຕເມວາຕິ ອາຫ ‘‘ປິຍມ ນາປກຣຕ’’ນ຺ຕິອາທິຯ ສສ຺ສິຣີກກຣຕນ຺ຕິ ສຣີຣໂສກຄ຺ຄກຣຕໍຯ ວິລີນສ຺ສາຕິ ປຕິຍ຺ຖທີຕ຺ວາປີ ປຣິປກ຺ກມປາປຸຕິຕ຺ວາ ວິໂລປສ຺ສຯ ຕຖາ ປຣິປກ຺ກກາເວນ ອຍ຺ຖິຕສ຺ສຯ ປຣິຍາຍວຈນເມຕໍ ປທຈຕຸກ຺ກໍຯ ເກສຊຊທານນ຺ຕິ ຄພ຺ກສຕ຺ຖາປນເກສຊຊສ຺ສ ທານໍຯ ຕີທີ ກາຣເຕາທີຕິ ເອຕ຺ຖ ວາເຕນ, ປາຕເກທີ ວາ ຄພ຺ເກ ວິນສ຺ສນ຺ເຕ ນ ປຸຣິມກມ຺ມຸນາ ໂອກາໂສ ກໂຕ, ຕປ຺ປຈ຺ຈຍາ ເອວ ກມ຺ມໍ ວິປຈ຺ຈຕິ, ສຍເມວ ປນ ກມ຺ມຸນາ ໂອກາເສ ກເຕ ນ ເອກນ຺ເຕນ ວາຕາ, ປາຕກາ ວາ ອເປກ຺ຂິຕພ຺ພາຕິ ກມ຺ມສ຺ສ ວິສຸໍ ກາຣຕກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍຯ ວິນຍຍ຺ຖກຖາຍໍ (ວິຯ ອຍ຺ຖຯ ໔ຯ໑໓໔) ປນ ວາເຕນ ປາຕ

ເກາຫິ ວາ ຄພ຺ໂກ ວິນສ຺ສນ຺ໂຕ ກມ຺ມໍ ວິນາ ນ ວິນສ຺ສຕີຕິ ອນີປ຺ປາເຍນ ຕມຄ຺ລາຕ຺ຣ ທ຺ວີທີ ກາຣເຕາທີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນິພ຺ພາປນີຍນ຺ຕິ ອຸປສມກາຣໍ. ປຜິກມ຺ມນ຺ຕິ ຍຖາ ເຕ ນ ຂາທນ຺ຕິ, ຕຖາ ປຜິກຣຕໍ.

ພນ຺ຣກາຣຕນ຺ຕິ ຍຖາ ຊີ ຈາເລຕຸ໌ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວໍ ອນາໂລລຸອິຕກາຣຕໍ. ປຣິວຕ຺ຕນຕ຺ຖນ຺ຕິ ອາວຸຮາທີນາ ສທ ອຸກ຺ຂິຕ຺ຕຫຕ຺ຖານໍ ອລຸລຕ຺ຖ ປຣິວຕ຺ຕນຕ຺ຖໍ, ອຕ຺ຕນາ ໂຄປີຕພ຺ຖາເນ ອຊິເປຕ຺ວາ ປຣຕ຺ຖ ຊິປນຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຊິປຕີຕິ ຈ ອລຸລຕ຺ຖ ຊິປຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ວິນິຈ຺ຊຍພ຺ຖາເນຕິ ອທ຺ທວິນິຈ຺ຊຍພ຺ຖາເນ. ອິຈ຺ຊິຕຕ຺ຖສ຺ສ ເທວຕາຍ ກຕ຺ເຕ ກຖນວເສນ ຊຸປ຺ປນ຺ໍ ກຕ຺ຕຊຸປ຺ປນນ຺ຕິ ຈ ວທນ຺ຕິ. ເທວຕໍ ໂອຕາເຣຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ມນ຺ຕຊຸປ຺ປເນນ ເທວຕາຍ ໂອຕາຣຕໍ. ຊີວິກຕ຺ຖາຍາຕິ ຍຖາ ປາຣິຈຣິຍໍ ກຕ຺ວາ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິ ໂຫຕິ, ຕຖາ ຊີວິຕວຸຕ຺ຕິກາຣຕຕ຺ຖາຍ. ອາທິຈ຺ຈປາຣິຈຣິຍາຕິ ກຣມາລາທີ ປູຊໍ ກຕ຺ວາ ສກລທິວສໍ ອາທິຈ຺ຈາກິມຸຂາວພ຺ຖາເນນ ອາທິຈ຺ຈສ຺ສ ປຣິຈຣຕໍ. "ຕເຖວາ"ຕິ ອິມິນາ "ຊີວິກຕ຺ຖາຍາ"ຕິ ປທມາກຫ຺ໝຕິ. ສີຣິວ຺ທາຍ ນນ຺ຕິ ອີ-ກາຣໂຕ ອ-ກາຣໂລເປນ ສນ຺ຊິນິທ຺ເທໂສ, ເຕນາຫ "ສີຣິຍາ ອວ຺ຫາຍນ"ນ຺ຕິ. "ສີເຣນາ"ຕິ ປນ ຖານວເສນ ອວ຺ຫາຍ ນາກາຣໍ ທສ຺ເສຕິ. ເຍ ຕຸ ອ-ກາຣໂຕ ອ-ກາຣສ຺ສ ໂລປໍ ກຕ຺ວາ "ສີຣວ຺ຫາຍນ"ນ຺ຕິ ປຖນ຺ຕິ, ເຕສໍ ປາເຖ ອຍມຕ຺ໂຖ "ມນ຺ຕໍ ຊຸປ຺ເປຕ຺ວາ ສີຣສາ ອິຈ຺ຊິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອວ຺ຫາຍນ"ນ຺ຕິ.

໔໑. ເທວພ຺ຖານນ຺ຕິ ເທວາຍຕນໍ. ອຸປຫາຣນ຺ຕິ ປູຊໍ. ສມິທ຺ຣິກາເລຕິ ອາຍາຈິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ສິທ຺ຣກາເລ. ສນ຺ຕິປຜິສ຺ສວກມ຺ມນ຺ຕິ ເທວຕາຍາຈນາຍ ຍາ ສນ຺ຕິ ປຜິກຕ຺ຕພ຺ພາ, ຕສ຺ສາ ປຜິສ຺ສວກຣຕໍ. ສນ຺ຕີຕິ ເຈຕ຺ຖ ມນ຺ຕຊຸປ຺ປເນນ ປູຊາກຣຕໍ, ຕາຍ ສນ຺ຕິຍາ ອາຍາຈນປ຺ປໂຍໂຄຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕສ຺ມິນ຺ຕິ ຍໍ "ສເຈ ເມ ອິທໍ ນາມ ສມິຊ຺ຊິສ຺ສຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມິ ປຜິສ຺ສວຜລກູເຕ ຍຖາກິປ຺ຕຖິຕກມ຺ມສ຺ມີ. ຕສ຺ສາຕິ ໂຍ "ປຕິສີ"ຕິ ຈ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ປຜິສ຺ສວສ຺ສ. ຍຖາປຜິສ຺ສວລ຺ທີ ອຸປຫາເຣ ກເຕ ປຕິສີອາຍາຈນາ ກຕາ ນິຍ຺ຍາຕິຕາ ໂຫຕີຕິ. ຄທິຕມນ຺ຕສ຺ສາຕິ ອຸຄ຺ຄທິຕມນ຺ຕສ຺ສ. ປໂຍຄກາຣຕນ຺ຕິ ອຸປຈາຣກມ຺ມກຣຕໍ. ອິຕີຕິ ກາຣຕຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ເຕນ ວສ຺ສໂວສ຺ສ-ສທ຺ທານໍ ປຸຣິສປຕ຺ຫເກາສຸ ປວຕ຺ຕີ ກາຣຕາກາເວນ ທສ຺ເສຕິ, ປຕ຺ຫກໂຕ ວິເສເສນ ອສຕິ ກວຕີຕິ ວສ຺ໂສ. ປຸຣິສລິງຄໂຕ ວິຣເທນ ອວອສຕີ ທີລຸອິໂຕ ຫຸຕ຺ວາ ກວຕີຕິ ໂວສ຺ໂສ. ວິເສໂສ ຣາຄສ຺ສໂວ ຍສ຺ສາຕິ ວສ຺ໂສ. ວິຄໂຕ ຣາຄສ຺ສໂວ ຍສ຺ສາຕິ ໂວສ຺ໂສຕິ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ ປທສິທ຺ຣີຕິປີ ວທນ຺ຕິ. ວສ຺ສກຣຕໍ ຕທນຸຣູປເກາສຊ຺ເຊນ. ໂວສ຺ສກຣຕໍ ປນ ອຸທ຺ຣຕພິຊາຕາທີນາປີ, ເຕເນວ ຊາຕກພ຺ຖກຖາຍໍ 'ໂວສ຺ສວຣາຕິ ອຸທ຺ຣຕພິຊາ ໂອໂຣຜ ປາລກາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ຯ ອຈ຺ຊນ຺ທິກກາວມຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິຕ຺ຖິຍາ ອກາມກາວມຕ຺ຕໍ. ລິງຄນ຺ຕິ ປຸຣິສນິມິຕ຺ຕໍ.

ວຕ຺ຖຸພລິກມ຺ມກາຣຕນ຺ຕິ ພຣວຕ຺ຖຸສ຺ມີ ພລິກມ຺ມສ຺ສ ກຣຕໍ, ຕໍ ປນ ອຸປທ຺ທວປຜິພາຫນຕ຺ຖໍ, ວທ຺ໝນຕ຺ຖລ຺ຈ ກໂຣນ຺ຕິ, ມນ຺ຕຊຸປ຺ປເນນ ອຕ຺ຕໂນ, ອລຸເລສລ຺ຈ ມຸຂສຸທ຺ຣິກຣຕໍ.ເຕສນ຺ຕິ ອລຸເລສໍ. ໂຍຄນ຺ຕິ ເກາສຊ຺ຊປໂຍຄໍ. ວມນນ຺ຕິ ປຈ຺ຊິນ຺ທນໍ. ອຸທ຺ຣໍວິເຣຈນນ຺ຕິ ວມນເກາທເມວ "ອຸທ຺ຣໍ ໂທສານໍ ນີຫຣຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ວິເຣຈນນ຺ຕິ ປກຕິວິເຣຈນເມວ. ອໂຜວິເຣຈນນ຺ຕິ ສຸທ຺ຣວຕ຺ຖິກສາວວຕ຺ຖິອາທີວຕ຺ຖິກິຣິຍາ "ອໂຜ ໂທສານໍ ນີຫຣຕ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ອໂຖ ວມນໍ ອຸຄ຺ຄິຣຕເມວ, ອຸທ຺ຣໍວິເຣຈນໍ ໂທສນີຫຣຕໍ. ຕຖາ ວິເຣຈນໍ ວິເຣໂກວ, ອໂຜວິເຣຈນໍ ໂທສນີຫຣຕນ຺ຕິ ອຍເມເຕສໍ ວິເສໂສ ປາກໂຜ ໂຫຕີ. ໂທສານນ຺ຕິ ຈ ປີຕ຺ຕາທີໂທສານນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເສມ຺ຫນີຫຣຕາທີ ສີໂຣວິເຣຈນໍ.ກຕ຺ຕພນ຺ຣນຕ຺ຖນ຺ຕິ ຊິນ຺ນກຕ຺ຕານໍ ສງ຺ຂຜນຕ຺ຖໍ. ວຕາຫຣຕຕ຺ຖນ຺ຕິ ອຣຸປນຍນຕ຺ຖໍ. ອກ຺ຂິຕປ຺ປນເຕລນ຺ຕິ ອກ຺ຂີສຸ ອຸສຸມສ຺ສ ນີຫຣຕເຕລໍ. ເຍນ ອກ຺ຂີມ຺ທີ ອລຸຊິເຕ ອຸຕ຺ຫໍ ອຸສຸມໍ ນິກ຺ຂມຕີ. ຍໍ ນາສິກາຍ ຄຕ຺ທີຍຕີ, ຕໍ ນຕ຺ຖຸ.ປຜລານີຕິ ອກ຺ຂີປຜລານີ. ນີຫຣຕສມຕ຺ຖນ຺ຕິ ອປນຍນສມຕ຺ຖໍ. ຂາຣລ຺ຊນນ຺ຕິ ຂາຣກມລ຺ຊນໍ. ສີຕເມວ ສຈ຺ຈໍ ນິຣຸຕ຺ຕິນເຍນ, ຕສ຺ສ ກາຣຕໍ ອລຸຊນໍ ສຈ຺ຈລ຺ຊນນ຺ຕິ ອາຫ "ສີຕລເກາສຊ຺ຊລ຺ຊນ"ນ຺ຕິ. ສລາກເວຊ຺ຊກມ຺ມນ຺ຕິ ອກ຺ຂິໂຣຄເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ. ສລາກສທີສຕ຺ຕາ ສລາກສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອກ຺ຂິໂຣຄສ຺ສ ເວຊ຺ຊກມ຺ມນ຺ຕິ ທີ ສາລາກິຍໍ. ອິທໍ ປນ ວຸຕ຺ຕາວເສສສ຺ສ ອກ຺ຂິໂຣຄປຜິກມ຺ມສ຺ສ ສງ຺ຄຫຕຕ຺ຖໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕປ຺ປນາທໂຍປີ ທີ ສາລາກິຍາເນວາ"ຕີ. ປຜິວິທ຺ຣສ຺ສ ສລາກສ຺ສ ນີກ຺ຂມນຕ຺ຖໍ ເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ ສລາກເວຊ຺ຊກມ຺ມນ຺ຕິ ເກຈິ, ຕໍ ປນ ສລ຺ລກຕ຺ຕີຍປ຺ເທເນວ ສງ຺ຄທີຕນ຺ຕິ ທພ຺ຖພ຺ພໍ.

ສລ຺ລສ຺ສ ປຜິວິທ຺ຣສ຺ສ ກຕ຺ຕນໍ ອຸພ຺ພາຫນໍ ສລ຺ລກຕ຺ຕໍ, ຕທຕ຺ຖາຍ ເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ ສລ຺ລກຕ຺ຕເວຊ຺ຊກມ຺ມໍ. ກຸມາຣໍ ກຣຕີຕິ ກຸມາຣກໂຕ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ໂກມາຣກຈ຺ຈໍ, ກຸມາໂຣ ເອວ ວາ ໂກມາໂຣ, ກຕນໍ ກຈ຺ຈໍ, ຕສ຺ສ ກຈ຺ຈໍ ຕຖາ, ຕທກິນິປ຺ຜາທກໍ ເວຊ຺ຊກມ຺ມນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມູລານີ ປຊານານີ ໂຣຄູປສມເນ ສມຕ຺ຖານີ ເກາສຊ຺ຊານີ ມູລເກາສຊ຺ຊານີ, ມູລານໍ ວາ ພ຺ຍາຊີນໍ ເກາສຊ຺ຊານີ ຕຖາ. ມູລານຸພນ຺ຣວເສນ ທີ ທຸວິໂຜ ພ຺ຍາຊີ. ຕຕ຺ຣ ມູລພ຺ຍາຊິມ຺ທີ ຕີກິຈ຺ຊິເຕ ເຍກຸຍ຺ເຍນ ອິຕຣໍ ວູປສມຕິ, ເຕນາຫ "ກາຍຕິກິຈ຺ຊຕໍທສ຺ເສຕີ"ຕິອາທີ ຯ ຕຕ຺ຖ ກາຍຕິກິຈ຺ຊຕນ຺ຕິ ມູລກາວໂຕ ສຣີຣກູເຕທີ ເກາສຊ຺ເຊທີ, ສຣີຣກູຕານໍ ວາ ໂຣຄານໍ

ຕິກິຈ຺ຉກກາວໍຯ ຂາຣາທີນີຕິ ຂາໂຣທກາທີນີຯ ຕທນຸຣູເປ ວເຕຕີ ວູປສມິຕສ຺ສ ມູລພ຺ຍາຘິໂນ ອນຸຈ຺ຉວິເກ ອຣຸມ຺ທີຯ ເຕສນ຺ຕິ ມູລເກສຊ຺ຊານໍຯ ອປ຺ນຍນໍ ອປ຺ຫຣຓໍ, ເຕທິ ອຕິກິຈ຺ຉນນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິຯ ອິທຎ຺ຈ ໂກມາຣກາຈ຺ຈສລ຺ລກຕ຺ຕສາລາກິຍາທີວິເສສກູຕານໍ ຕນ຺ຕີນໍ ປຸພ຺ເພ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປາຣິເສສວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕສ຺ມາ ຕທວເສສາຍ ຕນ຺ຕິຍາ ອິຘ ສງ຺ຄໂທ ທຍ຺ຏພ຺ໂພ, ສພ຺ພານິ ເຈຕານິ ອາຊີວເທຕຸການິເຍວ ອິຘານິປ຺ເປຕານິ "ມິຈ຺ຉາຊີເວນ ຊີວິກໍ ກປ຺ເປນ຺ຕີ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໘໑) ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ຍໍ ປນ຺ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປາລຸອິຍໍ "ອິຕິ ວາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຕຕ຺ຖ ອິຕີ-ຕິ ປກາຣຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ, ວາ-ຕິ ວິກປ຺ປນຕ຺ເຖຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ – ອິມິນາ ປກາເຣນ, ອິໂຕ ອຎ຺ເຎນ ວາຕິຯ ເຕນ ຍານິ ອິໂຕ ພາທິຣກປ຺ພຊິຕາ ສິປ຺ປາຍຕນວິຊ຺ຊາຘ຺ຓານາທີນິ ຊີວິໂກປາຍກູຕານິ ອາຊີວິກປກຕາ ອຸປຊີວນ຺ຕິ, ເຕສໍ ປຣິຄ຺ຄໂທ ກໂຕຕີ ເວທິຕພ຺ພໍຯ

ມຫາສີລວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິກສສ຺ສຕວາທວຓ຺ຓນາ

໘໓ຯ ອິທານິ ສຸຎ຺ຎຕາປກາສນວາຣສ຺ສຕ຺ຖໍ ວຓ຺ເຓນ຺ໂຕ ອນຸສນ຺ຘິ ປກາເສຕຸໍ "ເອວ"ນ຺ຕິອາທິມາທຯ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕວຓ຺ຓສ຺ສາຕິ ສທຕ຺ເຖ ຉຏ຺ຐິວຈນໍ, ສາມິອຕ຺ເຖ ວາ ອນຸສນ຺ຘິ-ສທ຺ທສ຺ສ ກາວກມ຺ມວເສນ ກິຣິຍາເທສນາສຸ ປວຕ຺ຕນໂຕຯ ກິກ຺ຂຸສງ຺ເຟນ ວຸຕ຺ຕວຓ຺ຓສ຺ສາຕິ "ຍາວຎ຺ຈິທໍ ເຕນ ກຄວຕາ"ຕິອາທິນາ ວຸຕ຺ຕວຓ຺ຓສ຺ສຯ ຕຕ຺ຣ ປາລຸອິຍໍ ອຍໍ ສມ຺ພນ຺ໂຘ – ນ ກິກ຺ຂເວ, ເອຕ຺ຕກາ ເອວ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ເຍ ຕຸມ຺ທາກໍ ປາກຏາ, ອປາກຏາ ປນ "ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ເຎ ຘມ຺ມາ"ຕິ ວິຕ຺ຖາໂຣຯ "ອິເມ ທິຏ຺ຐິຏ຺ຓານາ ເອວໍ ຄທິຕາ"ຕິອາທິນາ ສສ຺ສຕາທິທິຏ຺ຐິຏ຺ຓານານໍ ຍຖາຄທິຕາກາຣສ຺ສ ສຸຎ຺ຎກາວປ຺ປກາສນໂຕ, "ຕຎ຺ຈ ປຊານໍ ນ ປຣາມສຕີ"ຕິ ສີລາທີນຎ຺ຈ ອປຣາມສນີຍກາວທີປເນນ ນິຈ຺ຈສາຣາທິວິຣທປ຺ປກາສນໂຕ, ຍາສຸ ເວທນາສຸ ອວິຕຣາຄຕາຍ ພາທິຣານໍ ເອຕານິ ທິຏ຺ຐິວິພນ຺ຘການິ ສມ຺ກວນ຺ຕິ, ຕາສໍ ປຈ຺ຈຍກູຕານຎ຺ຈ ສມ຺ໂມທາທີນໍ ເວທກກາຣກສກາວາກາວທສ຺ສນມ຺ເຂນ ສພ຺ພຘມ຺ມານໍ ອຕ຺ຕຕ຺ຕນິຍຕາວິຣທທີປນໂຕ, ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານທີປນໂຕ ຈ ອຍໍ ເທສນາ ສຸຎ຺ຎຕາວິກາວນປ຺ປຘານາຕິ ອາທ "ສຸຎ຺ຎຕາປກາສນໍ ອາຣກິ"ຕິຯ

ປຣິຍຕ຺ຕີຕິ ວິນຍາທິເກທກິນ຺ນາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປິຕາ ຕນ຺ຕິຯ ເທສນາຕິ ຕສ຺ສາ ຕນ຺ຕິຍາ ມນສາ ວວຕ຺ຖາປິຕາຍ ວິກາວນາ, ຍຖາຘມ຺ມໍ ຘມ຺ມາກິລາປກູຕາ ວາ ປຎ຺ຎາປນາ, ອນຸໂລມາທິວເສນ ວາ ກຖນນ຺ຕິ ປຣິຍຕ຺ຕິເທສນານໍ ວິເສໂສ ປຸພ຺ເພເຍວ ວວຕ຺ຖາປິໂຕຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ສນ຺ຘາຍ "ເທສນາຍ, ປຣິຍຕ຺ຕິຍ"ນ຺ຕິ ຈ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອວມາທີສູຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທິ-ສທ຺ເທນ ສຈ຺ຈສກາວສມາຘິປຎ຺ຎາປກຕິປຸຎ຺ຎາປຕ຺ຕິເຍ຺ຍາທໂຍ ສງ຺ຄຍ຺ທນ຺ຕິຯ ຕຖາ ທິ ອຍໍ ຘມ຺ມ-ສທ຺ໂທ "ຈຕຸນ຺ນໍ ກິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມານໍ ອນນຸໂພຘາ"ຕິອາທີສຸ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໑) ສຈ຺ເຈ ປວຕ຺ຕຕິ, "ກຸສລາ ຘມ຺ມາ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ"ຕິອາທີສຸ (ຘຯ ສຯ ຕິກມາຕິກາ ໑) ສກາເວ, "ເອວໍຘມ຺ມາ ເຕ ກຄວນ຺ໂຕ ອເທສຸ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໘ຯ໑໓, ໒໘, ໑໘໕; ໓ຯ໑໘໘; ມຯ ນິຯ ໓ຯ໑໖໗; ສໍຯ ນິຯ ໕ຯ໓໗໒) ສມາຘິມ຺ທິ, "ສຈ຺ຈໍ ຘມ຺ໂມ ຘິຕີ ຈາໂຄ, ສ ເວ ເປຈ຺ຈ ນ ໂສຈຕິ"ຕິອາທີສຸ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໘໔໖; ສຸຯ ນິຯ ໑໙໐) ປຎ຺ຎາຍໍ, "ຊາຕິຘມ຺ມານໍ ກິກ຺ຂເວ, ສຕ຺ຕານໍ ເອວໍ ອິຈ຺ຉາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ"ຕິອາທີສຸ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໓໑; ໓ຯ໓໗໓; ປຏິຯ ມຯ ໑ຯ໓໓) ປກຕິຍໍ, "ຘມ຺ໂມ ສຸຈິຓ຺ໂຓ ສຸຂມາວທາຕີ"ຕິອາທີສຸ (ສຸຯ ນິຯ ໑໒໘; ເຖຣຄາຯ ໓໐໓; ຊາຯ ໑ຯ໑໐ຯ໑໐໘; ໑໕ຯ໓໒໘) ປຸຎ຺ເຎ, "ຈຕ຺ຕາໂຣ ປາຣາຊິກາ ຘມ຺ມາ"ຕິອາທີສຸ (ປາຣາຯ ໘໓໓) ອາປຕ຺ຕິຍໍ, "ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ສພ຺ພາກາເຣນ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ກຄວໂຕ ຎາຓມຸເຂ ອາປາຖໍ ອາຄຈ຺ຉນ຺ຕີ"ຕິອາທີສຸ (ມທານິຯ ໑໕໖; ຈູລຸອນິຯ ໒໘; ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໗໔) ເຍ຺ເຍ ປວຕ຺ຕຕິຯ ຘມ຺ມາ ໂທນ຺ຕີຕິ ສຕ຺ຕຊີວໂຕ ສຸຎ຺ຎາ ຘມ຺ມມຕ຺ຕາ ໂທນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ກິມຕ຺ຖິຍໍ ຄເຕ ປວຕ຺ຕນນ຺ຕິ ອາທ "ຕສ຺ມາ"ຕິອາທິຯ

ມກສຕ຺ຕຫສູຈິຍາຕິ ສູຈິມ຺ຂມກ຺ຂິກາຍ ຕຸຕ຺ຫສງ຺ຂາຕາຍ ສູຈິຍາຯ ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປຕິຏ຺ໂຐ ວິຍາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘຯ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຕຖາຄຕາຕິ ຄເປຕ຺ວາ ຕຖາຄຕໍຯ "ທຸທ຺ທສາ"ຕິ ປເທເນວ ເຕສໍ ຘມ຺ມານໍ ທຸກ຺ໂຂຄາຫຕາ ປກາສິຕາຕິ "ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປຕິຏ຺ຐາ" ອິຈ຺ເຈວ ວຸຕ຺ຕໍຯ ລກິຕພ຺ພາຕິ ລພ຺ກນີຍາ, ສາ ເອວ ລພ຺ກເນຍ຺ຍາ, ລກິຍເຕ ວາ ລພ຺ກນໍ, ຕມຣທຕີຕິ ລພ຺ກເນຍ຺ຍາ, ນ ລພ຺ກເນຍ຺ຍາ ອລພ຺ກເນຍ຺ຍາ, ປຕິຏ຺ຐທນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖາຕິ ປຕິຏ຺ຐາ, ປຕິຏ຺ຐທນໍ ວາ ປຕິຏ຺ຐາ, ອລພ຺ກເນຍ຺ຍາ ປຕິຏ຺ຐາ ເອຕ຺ຖາຕິ ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປຕິຏ຺ຐາຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິ – ສເຈ ໂກຈິ ອຕ຺ຕໂນ ປມາຓໍ ອຊານນ຺ໂຕ ຎາເຓນ ເຕ ຘມ຺ເມ ໂອຄາທິຕຸໍ ອຸສ຺ສາທໍ ກເຣຍ຺ຍ, ຕສ຺ສ ຕໍ ຎາຓໍ ອປ຺ປຕິຏ຺ຐເມວ ມກສຕ຺ຕຫສູຈິ ວິຍ ມທາສມ຺ທ຺ເທຕິຯ ໂອຄາທິຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາຍ "ເອຕ຺ຕກາ ເອເຕ ອີທິສາ ວາ"ຕິ ເຕ ປສ຺ສິຕຸໍ ນ ສກ຺ກາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຄມ຺ກີຣຕ຺ຕາ ເອວ ທຸທ຺ທສາ"ຕິຯ ເຍ ປນ ທຍ຺ຏເມວ ນ ສກ຺ກາ, ເຕສໍ ໂອຄາທິຕ຺ວາ ອນຸ ອນຸ ພຸຊ຺ຊເນ ກຖາ ເອວ ນຕ຺ຖີຕິ ອາທ "ທຸທ຺ທສຕ຺ຕາ ເອວ ທຸຣນຸໂພຘາຕິຯ ສພ຺ພກິເລສປຣິລຸ

ອາຫປ຺ຜິປ຺ປສ຺ສທ຺ຘິສງ຺ຂາຕອຄ຺ຄຜລມຕ຺ຖເກ ສມ຺ປ຺ປນ຺ນຕາ, ປຸເຣຈຣານຸຈຣວເສນ ນິພ຺ພຸຕສພ຺ພກິເລສປຣິລຸອາຫສມາປ຺ຕິສ ໂມກິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຈ ນິພ຺ພຸຕສພ຺ພປຣິລຸອາຫາຯ ຕພ຺ພາວໂຕ ສນ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ສນ຺ຕາຣມ຺ມຕານິ ມຄ຺ຄຜລນິພ຺ພານານິ ອນຸປສນ຺ຕສພາວານໍ ກິເລສານໍ, ສງ຺ຂາຣານຍ຺ຈ ອພາວໂຕຯ

ອຖ ວາ ກສິຕ຺ຄ຺ຌາຜິມາກາສຕພ຺ພິສຍວິຍ຺ຍາຕານໍ ອນນ຺ຕພາໂວ ວິຍ ສຸສມູຫຕວິກ຺ເຂປຕາຍ ນິຈ຺ຈສມາຫິຕສ຺ສ ມນສິ ກາຣສ຺ສ ວເສນ ຕທາຣມ຺ມຕຌມ຺ມານໍ ສນ຺ຕພາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອວິຣຊ຺ຊິຕ຺ວາ ນິມິຕ຺ຕປ຺ຜິເວໂຌ ວິຍ ອິສ຺ສາສານໍ ອວິຣຊ຺ຊິຕ຺ ວາ ຌມ຺ມານໍ ຍຖາພູຕສພາວາວໂພໂຌ ສາທຸຣໂສ ມຫາຣໂສວ ໂຫຕີຕິ ອາຫ “ອຕິຕ຺ຕິກຣຕຍ຺ເຄຍ຺ນາ”ຕິ, ອຕປ຺ປນກຣຕສກາ ເວນາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ໂສທີຈ຺ຈໍ ຕິຕ຺ຕິ ຕປ຺ປນນ຺ຕິ ທີ ປຣິຍາໂຍຯ ອຕິຕ຺ຕິກຣຕຍ຺ເຄຍ຺ນາຕິ ປ຺ຕເຖຕ຺ວາ ສາທຸຣສກຣຕຍ຺ເຄຍ຺ນາຕິປີ ອຕ຺ຖໍ ວທນ຺ຕິຯ ປ຺ຜິເວຌປ຺ປຕ຺ຕານໍ ເຕສ຺ ຈ ພຸທ຺ຌານເມວ ສພ຺ພາກາເຣນ ວິສຍກາວູປຄມນໂຕ ນ ຕກ຺ກພຸທ຺ຘີຍາ ໂຄຈຣາຕິ ອາຫ “ອຸຕ຺ຕມຍ຺ຍາຕວິສຍຕ຺ຕາ”ຕິອາທີຯ ນິປ຺ຕາຕິ ເລຍ຺ເຍສ຺ ຕິກ຺ຂປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ເຌກາຯ ຍສ຺ມາ ປນ ໂສ ເຌກາໂວ ອາຣມ຺ມເຕ ອປ຺ປຜິຫຕວຸຕ຺ຕິຕາຍ, ສຸຂຸມເລຍ຺ຍຄ຺ຄຫຕສມຕ຺ຖຕາຍ ຈ ສຸປາກໂຜ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ “ສຕ຺ຫສຸຂຸມສພາວຕ຺ ຕາ”ຕິຯ ປຕ຺ທີເຕທີເຍວາຕິ ອວຌາຣຕໍ ສມຕ຺ເຖຕຸໍ “ພາລານໍ ອວິສຍຕ຺ຕາ”ຕິ ອາຫຯ

ອຍໍ ອຍ຺ຄກຖານຍໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ວິນຍປຕ຺ຕຕ຺ຕິອາທີຄມ຺ກີຣເນຍ຺ຍວິກາວນໂຕ ຄມ຺ກີຣາຯ ກທາຈິເຍວ ອສງ຺ຂເຍຍ຺ເຍ ມ ຫາກປ຺ເປ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາປີ ທຸລ຺ລກທສ຺ສນຕາຍ ທຸທ຺ທສາຯ ທສ຺ສນຍ຺ເຈຕ຺ຖ ປຍ຺ຍາຈກ຺ຂຸວເສເນວ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຌມ຺ມນ຺ວຍສງ຺ ຂາຕສ຺ສ ອນຸໂພຌສ຺ສ ກສ຺ສຈິເທວ ສມ຺ກວໂຕ ທຸຣນຸໂພຌາຯ ສນ຺ຕສພາວໂຕ, ເວເນຍ຺ຍານຍ຺ຈ ສພ຺ພຄຸຕສມ຺ປທານໍ ປຣິໂຍ ສານຕ຺ຕາ ສນ຺ຕາຯ ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈເຍຫິ ປຌານກາວໍ ນິຕຕາຍ ປຕີຕາຯ ສມຌິຄຕສຈ຺ຈລກ຺ຂຕຕາຍ ອຕກ຺ເກຫິ ປຸຄ຺ຄເລຫິ, ອຕກ຺ເກນ ວາ ຍາເຕນ ອວຈຣິຕພ຺ພໂຕ ອຕກ຺ກາວຈຣາຯ ນິປຸຕໍ, ນິປຸເຕ ວາ ອຕ຺ເຖ ສຈ຺ຈປຈ຺ຈຍາກາຣາທິວເສນ ວິກາວນໂຕ ນິປຸຕາຯ ໂລເກ ອຄ຺ຄປຕ຺ທີເຕນ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ເຌນ ເວທິຕພ຺ພໂຕ ປກາສິຕພ຺ພໂຕ ປຕ຺ທີຕເວທນີຍາຯ

ອນາວຣຕຍາຕປ຺ຜິລາກໂຕ ທີ ກຄວາ “ສພ຺ພວິທູຫມສ຺ມິ, (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑ກ຺໑; ໔ຯ໓໔໔; ຌຯ ປຯ ໓໕໓; ມຫາວຯ ໑໑) ທສພລສມນ຺ນາຄໂຕ ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ”ຕິອາທີນາ (ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໔໑; ໔ຯ໔໔) ອຕ຺ຕໂນ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕາທິຄຸເຕ ປກາເສສິ, ເຕເນ ວາຫ “ສຍໍ ອກິຍ຺ຍາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ປເວເທຕີ”ຕິຯ ສຍໍ-ສທ຺ເທນ, ນິທ຺ຌາຣິຕາວຌາຣເຕນ ວາ ນິວຕ຺ເຕຕພ຺ພມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕ຺ໍ “ອນຍ຺ຍເນຍ຺ໂຍ ຫຸຕ຺ວາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອຍ຺ເຍຫິ ອໂພຌິໂຕ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອກິຍ຺ຍາຕິ ຍ-ກາຣໂລໂປ “ອຍ຺ຍາຕຕາ ອາປຊ຺ຊ ຕີ”ຕິອາທີສ຺ (ປຣິຯ ໔໖໖) ວິຍາຕິ ທສ຺ເສຕິ “ອກິວິສິຍ຺ເຄນ ຍາເຕນາ”ຕິ ອິມິນາຯ ອປີຈ “ສຍໍ ອກິຍ຺ຍາ”ຕິ ປທສ຺ສ ອນຍ຺ຍ ເນຍ຺ໂຍ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ຖວຈນໍ, “ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ”ຕິ ປທສ຺ສ ປນ ສຍເມວ…ເປ… ກຕ຺ວາຕິຯ ສຍໍ-ສທ຺ທາ ທີ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ໂພຯ ອກິວິສິຍ຺ເຄນ ຍາເຕນາຕິ ຈ ຕສ຺ສ ເຫຕຸວຈນໍ, ກຣຕວຈນໍ ວາຯ

ຕຕ຺ຖ ກິຍ຺ຈາປີ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕໍ ຜລນິພ຺ພານານິ ວິຍ ສຈ຺ຉິກາຕພ຺ພສພາວໍ ນ ໂຫຕິ, ອາສວກ຺ຂຍຍາເຕ ປນ ອຌິຄເຕ ອຌິຄຕເມວ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈກ຺ຂກຣຕໍ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຕິ ອາຫ “ອກິວິສິຍ຺ເຄນ ຍາເຕນ ປຈ຺ຈກ຺ຂໍ ກຕ຺ວາ”ຕິຯ ເຫຕຸອຕ຺ ເຖ ເຈຕໍ ກຣຕວຈນໍ, ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຍາຕສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອກິວິສິຍ຺ຄຍາຕສ຺ສາຌິຄມເຫຕູຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ອກິວິສິຍ຺ຄຍາຕນ຺ຕິ ວາ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຍາເຕ ອຌິປ຺ເປເຕ ກຣຕຕ຺ເຖ ກຣຕວຈນມ຺ປີ ຍຸຊ຺ຊເຕວຯ ປເວທນຍ຺ເຈຕ຺ຖ ອຍ຺ຍາວິສຍານໍ ສຈ຺ຈາທີນໍ ເທສ ນາກິຈ຺ຈສາຌນໂຕ, “ເອໂກມ຺ທີ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ໂຌ”ຕິອາທີນາ (ມຫາວຯ ໑໑; ກຖາຯ ໔໐໕) ປ຺ຜິຊານນໂຕ ຈ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ຄຸຕຌມ຺ເມຫີຕິ ຄຸຕສງ຺ຂາເຕຫິ ຌມ຺ເມຫິຯ ຍຖາກູຕເມວ ຍຖາກຸຈ຺ຈໍ ສກຕ຺ເຖ ຕຍປຈ຺ຈຍວເສນຯ

ວທມານາຕິ ເອຕ຺ຖ ສຕ຺ຕິອຕ຺ໂຖ ມານສທ຺ໂທ ຍຖາ “ເອກປຸຄ຺ຄໂລ ກິກ຺ຂເວ, ໂລເກ ອຸປ຺ປຊ຺ຊມາໂນ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕີ”ຕິ, (ອຯ ນິຯ ໑ຯ໑໗໐; ກຖາຯ ໔໐໕) ຕສ຺ມາ ວຕ຺ຕໍ ອຸສ຺ສາຫໍ ກໂຣນ຺ໂຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍກູຕາ ທີ ວຕ຺ຕຸກາມາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕນາຫ “ຕຖາຄຕສ຺ສາ”ຕິອາທີ ຯ ສາວເສສໍ ວທນ຺ຕາປີ ວິປ຺ຣິຕວທນ຺ຕາ ວິຍ ສມ຺ມາ ວທນ຺ຕີຕິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາຕິ ຍຖາ ສມ຺ມາ ວທນ຺ ຕິ, ຕຖາ ທສ຺ເສຕ຺ໍ “ອຫາເປຕ຺ວາ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເຕນ ທີ ອນວເສສວທນເມວ ສມ຺ມາ ວທນນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ “ວຕ຺ຕຸໍ ສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຸ”ນ຺ຕິ ອິມິນາ ຈ “ວເທຍ຺ຍຸ”ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ສມຕ຺ຖນຕ຺ຖກາວມາຫ ຍຖາ “ໂສ ອິມໍ ວິຊຍເຍ ຊຍ”ນ຺ຕິ (ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໔໓; ເປຜໂກຯ ໔໔; ມິຯ ປຯ ໑ຯ໑ຯ໗) ເຍ ເອວໍ ກຄວຕາ ໂຖມິຕາ, ເຕ ຌມ຺ມາ ກຕເມຕິ ໂຍຊນາຯ “ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ, ອຍ຺ເຍວ ຌມ຺ມາ”ຕິອາທີປາລຸອິຍາ “ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ວິໂຣຌິກາວໍ ໂຈເທນ຺ໂຕ “ຍທິ ເອວ”ນ຺ຕິອາທິມາຫຯ ຕຕ຺ຖ ຍທິ ເອວນ຺ຕິ ເອວໍ “ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຕ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕວຈນໍ ຍທິ ສິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ພຫຸວຈນນິທ຺ເທໂສຕິ “ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ”ຕິອາ

ທີນິ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຕ຺ຖິ-ສທ຺ໂທປິ ຫິ ອິຘ ພຫຸວຈໂນເຍວ "ອຕ຺ຖິ ຂີຣາ, ອຕ຺ຖິ ຄາໂວ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ ນິປາຕຠາວສ຺ເສວ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ພາຯ ຍທິປິ ຕທິທໍ ຨາຓໍ ເອກເມວ ສຠາວໂຕ, ຕຖາປິ ສມ຺ປໂຍຄໂຕ, ອາຣມ຺ມຓໂຕ ຈ ປຸຖຸວຈນປ຺ປໂຍຄມຣຫຕີຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕິ "ປຸຖຸຈິຕ຺ຕ…ເປ… ຣມ຺ມຓໂຕ"ຕິ ອິມິນາຯ ປຸຖຸຈິຕ຺ຕສມາໂຍຄໂຕຕິ ປຸຖູຫິ ຈິຕ຺ເຕຫິ ສມ຺ປໂຍຄໂຕຯ ປຸຖູນິ ອາຣມ຺ມຓານິ ເອຕສ຺ສາຕິ ປຸຖຸອາຣມ຺ມຓໍ, ຕພ຺ຠາວໂຕ ສພ຺ພາຣມ຺ມຓຕ຺ຕາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ

ອປິຈ ປຸຖຸ ອາຣມ຺ມຓໍ ອາຣມ຺ມຓເມຕສ຺ສາຕິ ປຸຖຸອາຣມ຺ມຓາຣມ຺ມຓນ຺ຕິ ເອຕສ຺ມິໍ ອຕ຺ເຖ "ໂອຏ຺ຐມຸໂຂ, ກາມາວຈຣ"ນ຺ຕິອາທີສຸ ວິຍ ເອກສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓສທ຺ທສ຺ສ ໂລໂປ ກຕ຺ວາ "ປຸຖຸອາຣມ຺ມຓໂຕ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນສ຺ສ ປຸຖຸຨາຓກິຈ຺ຈສາຘກຕ຺ຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຖາ ເຫຕໍ ຨາຓໍ ຕີສຸ ກາເລສຸ ອປ຺ປຏິຫຕຨາຓໍ, ຈຕຸໂຍນິປຣິຈ຺ເຉທກຨາຓໍ, ປຨ຺ຈຄຕິປຣິຈ຺ເຉທກຨາຓໍ, ຉສຸ ອສາຘາຣຓຨາເຓສຸ ເສສາສາຘາຣຓຨາຓານິ, ສຕ຺ຕາຣິຍປຸຄ຺ຄລວິຠາວນກຨາຓໍ, ອຏ຺ຐສຸ ປຣິສາສຸ ອກມ຺ປນຨາຓໍ, ນວສຕ຺ຕາວາສປຣິຊານນຨາຓໍ, ທສພລຨາຓນ຺ຕິ ເອວມາທີນໍ ອເນກສຕສຫສ຺ສເຠທານໍ ຨາຓານໍ ຍຖາສມ຺ພວໍ ກິຈ຺ຈໍ ສາເຘຕິ, ເຕສໍ ອາຣມ຺ມຓຠູຕານໍ ອເນເກສມ຺ປິ ຘມ຺ມານໍ ຕທາຣມ຺ມຓຠາວໂຕຕິ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ "ຕຨ຺ຫີ"ຕິອາທິ ຍຖາກ຺ກມໍ ຕພ຺ພິວຣຓໍຯ "ຍຖາຫາ"ຕິອາທິນາ ປຏິສມ຺ຠິທາມຄ຺ຄປາຬີ ສາຘກຠາເວນ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຕ຺ຖາຕິ ອຕີຕຘມ຺ເມຯ ເອກວາຣວເສນ ປຸຖຸ ອາຣມ຺ມຓຠາວໍ ນິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອເນກວາຣວເສນ ກມປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິວເສນາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ກເມນາປິ ຫິ ສພ຺ພຨ຺ຨຸຕຨ຺ຨາຓໍ ວິສເຍສຸ ປວຕ຺ຕຕິ, ນ ຕຖາ ສກິໍເຍວ ຯ ຍຖາ ພາຫິຣກາ ວທນ຺ຕິ "ສກິໍເຍວ ສພ຺ພຨ຺ຨູ ສພ຺ພໍ ຊານາຕິ, ນ ກເມນາ"ຕິຯ

ຍທິ ເອວໍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍາປຣິເມຍ຺ຍປ຺ປເຠທສ຺ສ ເຍຍ຺ຍສ຺ສ ປຣິຈ຺ເຉທວຕາ ເອເກນ ຨາເຓນ ນິຣວເສສໂຕ ກຖໍ ປຏິເວໂຘຕິ, ໂກ ວາ ເອວມາຫ "ປຣິຈ຺ເຉທວນ຺ຕໍ ສພ຺ພຨ຺ຨຸຕຨ຺ຨາຓ"ນ຺ຕິຯ ອປຣິຈ຺ເຉທຨ຺ຫິ ຕໍ ຨາຓໍ ເຍຍ຺ຍມິວຯ ວຸຕ຺ຕຨ຺ເຫຕໍ "ຍາວຕກໍ ຨາຓໍ, ຕາວຕກໍ ເຍຍ຺ຍໍຯ ຍາວຕກໍ ເຍຍ຺ຍໍ, ຕາວຕກໍ ຨາຓ"ນ຺ຕິ (ມຫານິຯ ໖໙, ໑໕໖; ຈູຬນິຯ ໘໕; ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໕ ອນິປ຺ປາຍຕ຺ຖເມວ ຄຫິຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ) ເອວມ຺ປິ ຊາຕິຠູມິສຠາວາທິວເສນ, ທິສາເທສກາລາທິວເສນ ຈ ອເນກເຠທຠິນ຺ເນ ເຍຍ຺ເຍ ກເມນ ຄຍ຺ຫມາເນ ອນວເສສປຏິເວໂຘ ນ ສມ຺ຠວຕີເຍວາຕິ? ນຍິທເມວໍຯ ຍຨ຺ຫິ ກິຨ຺ຈິ ຠຄວຕາ ຨາຕຸມິຈ຺ຉິຕໍ ສກລເມກເທໂສ ວາ, ຕຕ຺ຖ ອປ຺ປຏິຫຕຈາຣິຕາຍ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ຨາຓໍ ປວຕ຺ຕຕິຯ ວິກ຺ເຂປາຠາວໂຕ ຈ ຠຄວາ ສພ຺ພກາລໍ ສມາຫິໂຕຕິ ຨາຕຸມິຈ຺ຉິຕສ຺ສ ປຈ຺ຈກ຺ຂຠາໂວ ນ ສກ຺ກາ ນິວາເຣຕຸໍຯ ວຸຕ຺ຕຨ຺ຫິ "ອາກງ຺ຂາປຏິພທ຺ຘໍ ພຸທ຺ຘສ຺ສ ຠຄວໂຕ ຨາຓ"ນ຺ຕິອາທິ, (ມຫານິຯ ໖໙, ໑໕໖; ຈູຬນິຯ ໘໕; ປຏິຯ ມຯ ໓ຯ໕) ນນຸ ເຈຕ຺ຖ ທູຣໂຕ ຈິຕ຺ຕປຏໍ ປສ຺ສນ຺ຕານໍ ວິຍ, "ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ອນຕ຺ຕາ"ຕິ ວິປສ຺ສນ຺ຕານໍ ວິຍ ຈ ອເນກຘມ຺ມາວໂພຘກາເລ ອນິຣູປິຕຣູເປນ ຠຄວໂຕ ຨາຓໍ ປວຕ຺ຕຕີຕິ ຄເຫຕພ຺ພນ຺ຕິ? ຄເຫຕພ຺ພໍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ຍານຸຠາວຕາຍ ພຸທ຺ຘຨາຓສ຺ສຯ ເຕເນວາຫ "ພຸທ຺ຘວິສໂຍ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ"ຕິ, (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໗໗) ອິທໍ ປເນຕ຺ຖ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ – ສພ຺ພາກາເຣນ ສພ຺ພຘມ຺ມາວໂພຘນສມຕ຺ຖສ຺ສ ອາກງ຺ຂາປຏິພທ຺ຘວຸຕ຺ຕິໂນ ອນາວຣຓຨາຓສ຺ສ ປຏິລາເຠນ ຠຄວາ ສນ຺ຕາເນນ ສພ຺ພຘມ຺ມປຏິເວຘສມຕ຺ໂຖ ອໂຫສິ ສພ຺ພເນຍ຺ຍາວຣຓສ຺ສ ປຫານໂຕ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ພຨ຺ຨູ, ນ ສກິໍເຍວ ສພ຺ພຘມ຺ມາວໂພຘໂຕ ຍຖາສນ຺ຕາເນນ ສພ຺ພສ຺ສ ອິນ຺ຘນສ຺ສ ທຫນສມຕ຺ຖຕາຍ ປາວໂກ "ສພ຺ພຠູ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີຕິຯ

ກາມຨ຺ຈາຍມຕ຺ໂຖ ປຸພ຺ເພ ວິຕ຺ຖາຣິໂຕເຍວ, ປກາຣນ຺ຕເຣນ ປນ ໂສຕຸຊນານຸຄ຺ຄຫການຕາຍ, ອິມິສ຺ສາ ຈ ໂປຣາຓສໍວຓ຺ຓນາວິໂຘນວເສນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປຸນ ວິຠາວິໂຕຕິ ນ ເຈຕ຺ຖ ປຸນຣຸຕ຺ຕິໂທໂສ ປຣິເຍສິຕພ຺ໂພ, ເອວມີທິເສສຸຯ ເອຕ຺ຖ ຈ ກິຨ຺ຈາປິ ຠຄວໂຕ ທສພລາທິຨາຓານິປິ ອນຨ຺ຨສາຘາຣຓານິ, ສພ຺ພເທສວິສຍຕ຺ຕາ ປນ ເຕສໍ ຨາຓານໍ ນ ເຕຫິ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ອຫາເປຕ຺ວາ ຄຫິຕາ ນາມ ໂຫນ຺ຕິຯ ສພ຺ພຨ຺ຨຸຕຨ຺ຨາຓສ຺ສ ປນ ນິປ຺ປເທສວິສຍຕ຺ຕາ ຕສ຺ມິໍ ຄຫິເຕ ສພ຺ເພປິ ພຸທ຺ຘ຺ຄຸຓາ ຄຫິຕາ ເອວ ນາມ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ປາຬິອຕ຺ຖານຸສາເຣນ ຕເມວ ຨາຓໍ ຄຫິຕນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ປາຬິຍມ຺ປິ ຫິ "ເຍຫິ ຕຖາຄຕສ຺ສ ຍຖາຠູຈ຺ຈໍ ວຓ຺ຓໍ ສມ຺ມາ ວທມານາ ວເທຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ຕເມວ ປກາສິຕໍ ຕມນ຺ຕເຣນ ອຨ຺ຨສ຺ສ ນິປ຺ປເທສວິສຍສ຺ສ ອຠາວໂຕ, ນິປ຺ປເທສວິສເຍເນວ ຈ ຍຖາຠູຈ຺ຈໍ ສມ຺ມາ ວທນສມ຺ຠວໂຕຕິຯ

ອຨ຺ເຨວາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອວ-ສທ຺ໂທ ສນ຺ນິຏ຺ຐາປນຕ຺ໂຖຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອຨ຺ເຨວາຕິ ອິທໍ ປເນຕ຺ຖ ວວຕ຺ຖາປນວຈນ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ວວຕ຺ຖາປນນ຺ຕິ ຈ ສນ຺ນິຏ຺ຐາປນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ, ສນ຺ນິຏ຺ຐາປນຨ຺ຈ ອວຘາຣຓເມວຯ ກຖນ຺ຕິ ອາຫ "ອຨ຺ເຨວາ"ຕິອາທິຯ "ນ ປາຓາຕິປາຕາ ເວຣມຓີອາທໂຍ"ຕິ ອິມິນາ ອວຘາຣເຓນ ນິວຕ຺ຕິຕໍ ທສ຺ເສຕິຯ ອຍຨ຺ຈ ເອວ-ສທ຺ໂທ ອນິຍຕເທສຕາຍ ຈ-ສທ຺ໂທ ວິຍ ຍຕ຺ຖ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕໂຕ ອຨ຺ຨຕ຺ຖາປິ ວຈນິຈ຺ຉາວເສນ ອຸປຕິຏ຺ຐຕີຕິ ອາຫ "ຄມ຺ຠີຣາວາ"ຕິອາທິຯ ອິຕິ-ສທ຺ເທນ ຈ ອາທິອຕ຺ເຖນ ທຸທ຺ທສາວ ນ ສຸທສາ, ທຸຣນຸໂພຘາວ ນ ສຸຣນຸໂພຘາ, ສນ຺ຕາວ ນ ທຣຖາ, ປຓີຕາວ ນ ຫີນາ, ອຕກ຺

ກາວຈຣາວ ນ ຕກຸກາວຈຣາ, ນິປຸຕາວ ນ ລູຂາ, ປຕຸທິຕເວທນີຍາວ ນ ພາລເວທນີຍາຕິ ນິວຕຸຕິຕໍ ທສຸເສຕິ. ສພຸພປເທຫີຕິ ຍາວ ''ປຕຸທິຕເວທນີຍາ''ຕິ ອິທໍ ປທໍ, ຕາວ ສພຸພປເທຫີ.

ເອວໍ ນິວຕຸເຕຕພຸພຕໍ ຍຸຕຸຕິຍາ ທລຸທີກໂຣນຸໂຕ ''ສາວກປາຣມິລາຕ''ນຸຕິອາທິມາຫ. ຕຕຸຖ ສາວກປາຣມິລາຕນຸຕິ ສາວການໍ ທານາທິປາຣມິປາຣິປູຣິຍາ ນິປຸຜນຸນໍ ວິຊຊຕຸຕຍຉລຸອກິລຸລາຈຕຸປຜິສມຸກິທາເກທໍ ລາຕໍ, ຕຖາ ປຈຸເຈກພຸທຸຫານໍ ປຈຸເຈກ ໂພຣິລາຕໍ. ຕໂຕຕິ ສາວກປາຣມິລາຕາໂຕ. ຕຕຸຖາຕິ ສາວກປາຣມິລາເຕ. ຕໂຕປີຕິ ອນນຸຕຣນິທຸທິຜຸຖໂຕ ປຈຸເຈກ ໂພຣິລາຕາໂຕປີ. ອປີ-ສທຸເທນ, ປີ-ສທຸເທນ ວາ ໂກ ປນ ວາໂທ ສາວກປາຣມິລາຕາໂຕຕິ ສມຸກາເວຕິ. ຕຕຸຖາປີຕິ ປຈຸເຈກ ໂພຣິລາເຕປີ. ອິໂຕ ປນາຕິ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕາໂຕ ປນ, ຕສຸມາ ເອຕຸຖ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາເຕ ວວຕຸຖານໍ ລພຸກຕີຕິ ອຣິປຸປາ ໂຍ. ຄມຸກີເຣສຸ ວິເສສາ, ຄມຸກີຣານໍ ວາ ວິເສເສນ ຄມຸກີຣາ. ອຍລຸຈ ຄມຸກີໂຣ ອຍລຸຈ ຄມຸກີໂຣ ອິເມ ອິເມສໍ ວິເສເສນ ຄມຸກີຣາຕິ ວາ ຄມຸກີຣຕຣາ. ຕຣສທຸເທເນເວຕຸຖ ພຸຍວຈຸເຈທນໍ ສິທຸຜໍ.

ເອຕຸຖາຍໍ ໂຍຊນາ – ກິລຸຈາປີ ສາວກປາຣມິລາຕໍ ເທຜຸຖິມໍ ເທຜຸຖິມໍ ເສກຸຂລາຕໍ ປຸຖຸຊຊນລາຕລຸຈ ອຸປາທາຍ ຄມຸກີຣໍ, ປຈຸເຈກໂພຣິລາຕໍ ປນ ອຸປາທາຍ ນ ຕຖາ ຄມຸກີຣນຸຕິ ''ຄມຸກີຣເມວາ''ຕິ ນ ສກຸກາ ພຸຍວຈຸຊິຊຊິຕຸໍ, ຕຖາ ປຈຸເຈກ ໂພຣິລາຕມຸປີ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ລາຕມຸປາທາຍ ຄມຸກີຣໍ, ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕໍ ປນ ອຸປາທາຍ ນ ເອວໍ ຄມຸກີຣນຸຕິ ''ຄມຸກີຣເມວາ''ຕິ ນ ສກຸກາ ພຸຍວຈຸຊິຊຊິຕຸໍ, ຕສຸມາ ຕຕຸຖ ວວຕຸຖານໍ ນ ລພຸກຕິ. ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕຊມຸມາ ປນ ສາວກປາຣມິລາຕາທີນມິວ ກິລຸຈິ ອຸປາທາຍ ຄມຸກີຣາກາວາກາວໂຕ ''ຄມຸກີຣາ ເອວາ''ຕິ ວວຕຸຖານໍ ລພຸກຕີຕິ. ຍຖາ ເຈຕຸຖ ວວຕຸຖານໍ ທສຸສິຕໍ, ເອວໍ ສາວກປາຣມິລາຕໍ ທຸທຸທສໍ. ''ປຈຸເຈກໂພຣິລາຕໍ ປນ ຕໂຕ ທຸທຸທສຕຣນຸຕິ ຕຕຸຖ ວວຕຸຖານໍ ນຕຸຖີ''ຕິອາທິນາ ວວຕຸຖານ ສມຸກໂວ ເນຕພຸໂພ, ເຕເນວາຫ ''ຕຖາ ທຸທຸທສາວ...ເປ... ເວທິຕພຸພ''ນຸຕິ.

ປຸຈຸຉາວິສຸສຊຊນນຸຕິປີ ປາໂຖ, ຕສຸສາ ປຸຈຸຉາຍ ວິສຸສຊຊນນຸຕິ ອຕຸໂຖ. ເອຕນຸຕິ ຍຖາວຸຕຸຕໍ ວິສຸສຊຊນວຈນໍ. ເອວນຸຕິ ອິມິນາ ທີຜຸຖິມໍ ວິກຊນາການເຣນ. ເອຕຸຖາຍມຣິປຸປາໂຍ – ກວຕຸ ຕາວ ນິຣວເສສພຸທຸຣຄຸຕວິກາວນຸປາຍກາວໂຕ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕເມວ ເອການຸປີ ປຸຖຸນິສຸສຍາຣມຸມຕລາຕກິຈຸຈສິທຸຣິຍາ ''ອຕຸຖິ ກິກຸຂເວ, ອລຸເລວ ຊມຸມາ''ຕິອາທິນາ (ທີ. ນີ. ໑.໑໗) ພຫຸວຈເນນ ອຸທຸທິຜຸຖໍ, ຕສຸສ ປນ ວິສຸສຊຊນໍ ສຈຸຈປຈຸຈຍາກາຣາທີວິສຍວິເສສວເສນ ອນລຸລສາຊາຣເຕນ ວິກຊນນເຍນ ອນາຣກິຕຸວາ ສນິສຸສຍານໍ ທີຜຸຖິຄຕານໍ ວິກຊນນເຍນ ກສຸມາ ອາຣທຸຊນຸຕິ? ຕຕຸຖ ຍຖາ ສຈຸຈປຈຸຈຍາກາຣາ ທີນໍ ວິກຊນໍ ອນລຸລສາຊາຣຕໍ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕສຸເສວ ວິສໂຍ, ເອວໍ ນິຣວເສສທີຜຸຖິຄຕວິກຊນມຸປີຕິ ທສຸເສຕຸໍ ''ພຸທຸຊານລຸທີ''ຕິອາທິ ອາຣທຸຊໍ, ຕຕຸຖ ຄານານີຕິ ກາຣຕານີ. ຄຊຊິຕໍ ມຫນຸຕໍ ໂຫຕີຕິ ເທເສຕພຸພສຸສ ອຕຸຖສຸສ ອເນກວິຊ ຕາຍ, ທຸພຸພິລຸເລຍຸຍຕາຍ ຈ ນານານເຍທີ ປວຕຸຕມານໍ ເທສນາຄຊຊິຕໍ ມຫນຸຕໍ ວິປຸລໍ, ພຫຸປຸປເກທລຸຈ ໂຫຕິ . ລາຕໍ ອນຸປວິສຕີຕິ ຕໂຕ ເອວ ຈ ເທສນາລາຕໍ ເທເສຕພຸພຊມຸເມ ວິກາຄໂສ ກຸຣຸມານໍ ອນຸປວິສຕິ, ເຕ ອນຸປວິສິຕຸວາ ຖິຕໍ ວິຍ ໂຫຕີຕິ ອຕຸໂຖ.

ພຸທຸຊລາຕສຸສ ມຫນຸຕກາໂວ ປລຸລາຍຕີຕິ ເອວໍວິຊສຸສ ນາມ ຊມຸມສຸສ ເທສກໍ, ປຜິເວຊກລຸຈາຕິ ພຸທຸຊານໍ ເທສ ນາລາຕສຸສ, ປຜິເວຊລາຕສຸສ ຈ ອຸລຸອາຣກາວໂວ ປາກໂຜ ໂຫຕິ. ເທສນາ ຄມຸກີຣາ ໂຫຕີຕິ ສກາເວນ ຄມຸກີຣານໍ ເຕສໍ ຈຕຸພຸ ພິຊານມຸປີ ເທສນາ ເທເສຕພຸພວເສນ ຄມຸກີຣາວ ໂຫຕິ, ສາ ປນ ພຸທຸຊານໍ ເທສນາ ສພຸພຕຸຖ, ສພຸພທາ ຈ ຍານຕຸຕຍມຸເຂເນ ວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ຕິລກຸຂຕາຫຕາ ສຸລຸລຕາປຜິສໍຍຸຕຸຕາ''ຕິ, ຕີທິ ລກຸຂເຕທິ ອາຫຕາ, ອຕຸຕຕຸຕນິຍໂຕ ສຸລຸລກາວປຜິສລຸລຸຕຸ ຕາ ຈາຕິ ອຕຸໂຖ. ເອຕຸຖ ຈ ກິລຸຈາປີ ''ສພຸພໍ ວຈີກມຸມໍ ພຸທຸຊສຸສ ກຄວໂຕ ລາຕປຸພຸພງຄມໍ ລາຕານຸປຣິວຕຸຕີ''ຕິ (ມຫານີ. ຝຝ, ໑໕໖; ຈູລຸອນີ. ໘໕; ປຜິ. ມ. ຝ.໕; ເນຕຸຕິ. ໑໕) ວຈນໂຕ ສພຸພາປີ ກຄວໂຕ ເທສນາ ລາຕຣທິຕາ ນາມ ນຕຸຖິ, ສມສມປຣກຸກມນວເສນ ສີຫສມານວຸຕຸຕິຕາຍ ຈ ສພຸພຕຸຖ ສມານຸສຸສາຫປຸປວຕຸຕິ, ເທເສຕພຸພຊມຸມວເສນ ປນ ເທສນາ ວິເສສໂຕ ລາເຕນ ອນຸປວິຜຸຖາ, ຄມຸກີຣຕຣາ ຈ ໂຫຕີຕິ ທຜຸຖພຸພໍ.

ກາຖໍ ປນ ວິນຍປຕຸຕຕຸຕີ ປຕຸວາ ເທສນາ ຕິລກຸຂຕາຫຕາ, ສຸລຸລຕາປຜິສລຸລຸຕຸຕາ ຈ ໂຫຕິ, ນນຸ ຕຕຸຖ ວິນຍປຕຸຕຕຸ ຕິມຕຸຕເມວາຕິ? ນ ຕຕຸຖ ວິນຍປຕຸຕຕຸຕິມຕຸຕເມວ. ຕຕຸຖາປີ ທີ ສນຸນິສິນນປຣິສາຍ ອຊຊາສຍານຸຣູປໍ ປວຕຸຕມານາ ເທສ ນາ ສງຂາຣານໍ ອນິຈຸຈຕາທີວິກາວິນີ ສພຸພຊມຸມານໍ ອຕຸຕຕຸຕນິຍຕາ, ສຸລຸລກາວປຸປກາສິນີ ຈ ໂຫຕິ, ເຕເນວາຫ ''ອເນກປຣິ ຍາເຍນ ຊມຸມີ ກາຖໍ ກຕຸວາ''ຕິອາທິ. ວິນຍປລຸລຕຸຕິນຸຕິ ວິນຍສຸສ ປລຸລາປນໍ. ລຸລ-ກາຣສຸສ ປນ ຕຸຕ-ກາເຣ ກເຕ ວິນ

ຍປ຺ຓາຕ຺ຕິນ຺ຕິປີ ປາໂດ຺ ກູມນ຺ຕຣນ຺ຕິ ສມ຺ມານံ ອວຕ຺ຖາວິເສສຄ຺ຈ ຄານວິເສສຄ຺ຈ຺ ກວນ຺ຕິ ສມ຺ມາ ເອຕ຺ຖາຕິ ກູມິຕິ ທີ ອວຕ຺ຖາວິເສໂສ, ຄານຄ຺ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ຺ ຕຕ຺ຖ ອວຕ຺ຖາວິເສໂສ ສຕິອາທີສມ຺ມານံ ສຕິປຸຄານິນ຺ທຣິຍພລໂພຊ຺ຊງຄມຄ຺ຄງຄາ ທີເກາໂທ "ວຈ຺ໂຈ, ທມ຺ໂມ, ພລີພທ຺ໂທ"ຕິ ອາທໂຍ ວິຍ຺ ຄານວິເສໂສ ການາວຈຣາທີເກາໂທ຺ ປ຺ຈ຺ຈຍາການ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ໂຖ ເທ຺ຖາ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ຺ ສມຍນ຺ຕຣນ຺ຕິ ທິຍ຺ຖິວິເສສံ, ນານາວິທິຕາ ທິຍ຺ຖິໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ, ອຄ຺ຄສມຍံ ວາ, ພາທີຣກສມຍນ຺ຕິ ວຸຕ຺ ຕံ ໂທຕິ຺ ວິນຍປຄ຺ຄຕ຺ຕີ ປຕ຺ວາ ມທນ຺ຕံ ຄຊ຺ຊິຕံ ໂທຕິຕິອາທີນາ ສມ຺ພນ຺ໂທ຺ ຕສ຺ມາຕິ ຍສ຺ມາ ຄຊ຺ຊິຕံ ມທນ຺ຕံ…ເປ… ປຍິ ສံຍຸຕ຺ຕາ, ຕສ຺ມາ຺ ເອຊ຺ຊຄານິມິຕິ ອເຕກິຈ຺ຈຄານິນີ຺

ເອວံ ໂອຕິຕ຺ເຕ ວຕ຺ຖສ຺ມິນ຺ຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ລທ຺ກຄຣຸກາທີວເສນ ຕທນ຺ຣູເປ ວຕ຺ຖມ຺ທີ ໂອຕຣນ຺ເຕ຺ ຍံ ສີກ຺ຂາປທປຄ຺ຄາປ ນံ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ຕຕ຺ຖາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂທ຺ ຖາໂມຕິ ຄາຕສາມຕ຺ຖິຍံ຺ ພລນ຺ຕິ ອາມ຺ປນສງ຺ຂາໂຕ ວີຣກາໂວ຺ ຖາໂມ ພລນ຺ຕິ ວາ ສາມຕ຺ຖິຍວຈນເມວ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາເທສນາຄາຕາວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພံ຺ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຄາຕປ຺ພ຺ພງຄມຄ຺ທີ ເທສນາຄາຕံ຺ ເອ ສາຕິ ສີກ຺ຂາປທປຄ຺ຄາປນເມວ ວຸຈ຺ຈມານປທມເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ປຸລ຺ລິງເຄນ ນິທ຺ທິສຕິ, ເອໂສ ສີກ຺ຂາປທປຄ຺ຄາປນສງ຺ຂາໂຕ ວິສໂຍ ອຄ຺ເຄສံ ອວິສໂຍຕິ ອຕ຺ໂຖ຺ ອີຕິຕິ ຕຖາວິສຍາວິສຍກາວສ຺ສ ເທຕຸກາເວນ ປຍິນິທ຺ເທສວຈນံ , ນິທສ຺ສນຕ຺ໂຖ ວາ ອິ ຕິ-ສທ຺ໂທ, ເຕນ "ອິທံ ລທ຺ກံ, ອິທံ ຄຣຸກ"ນ຺ຕິອາທີນຍံ ນິທ຺ທິສຕິ຺ ເອວມປຣຕ຺ຖາປີ ຍຖາສມ຺ກວံ຺

ຍທີປີ ກາຍານຸປສ຺ສນາທີວເສນ ສຕິປຸຄານາທໂຍ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕປີຍເກ (ທີ຺ ນິ຺ ໒຺໓໗໒; ມ຺ ນິ຺ ໑຺໑໐໖) ວິກຕ຺ຕາ, ຕຖາປີ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕາກາຊນີຍາທີວເສນ ອກິສມ຺ເມເຍວ ເຕ ວິເສສໂຕ ວິກຕ຺ຕາຕິ ອາທ "ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສຕິປຸຄານາ…ເປ… ອກິສມ຺ມປີຍກံ ວິກຊິຕ຺ວາ"ຕິ຺ ຕຕ຺ຖ ສຕ຺ຕ ຜສ຺ສາຕິ ສຕ຺ຕວິຄ຺ຄາຕສາຕຸສມ຺ປໂຍຄວເສນ ວຸຕ຺ຕံ຺ ຕຖາ "ສຕ຺ຕ ເວທນາ"ຕິ ອາທີປີ຺ ໂລກຸຕ຺ຕຣາ ສມ຺ມາ ນາມາຕິ ເອຕ຺ຖ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອາທິອຕ຺ໂຖ, ປການຕ຺ໂຖ ວາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕາວເສສံ ອກິສມ຺ເມ ອາຄ ຕံ ສມ຺ມານံ ວິກຊິຕພ຺ພາການံ ສງຄຕ຺ຫາຕິ຺ ຈຕ຺ວິສຕິສມນ຺ຕປຸຄານານີ ເອຕ຺ຖາຕິ ຈຕ຺ວິສຕິສມນ຺ຕປຸຄານນ຺ຕິ ພາ ທີຣຕ຺ຖສມາໂສ຺ "ອກິສມ຺ມປີຍກ"ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ທີ ອິທံ ວິເສສນံ຺ ເອຕ຺ຖ ຈ ປຈ຺ຈຍນຍံ ອຄ຺ຄເທຕ຺ວາ ສມ຺ມວເສເນວ ສມນ຺ຕປຸຄານສ຺ສ ຈຕ຺ວິສຕິວິຊຕາ ວຸຕ຺ຕາ຺ ຍຖາທ –

"ຕິກຄ຺ຈ ປຸຄານວຣံ ທຸກ຺ຕຕມံ,

ທຸກຕິກຄ຺ເຈວ ຕິກທຸກຄ຺ຈ;

ຕິກຕິກຄ຺ເຈວ ທຸກທຸກຄ຺ຈ,

໖ ອນຸໂລມມ຺ທີ ນຍາ ສຸຄມ຺ກີຣາ…ເປ…

໖ ປຈ຺ຈນີຍມ຺ທີ…ເປ… ອນຸໂລມປຈ຺ຈນີຍມ຺ທີ…ເປ…

ປຈ຺ຈນີຍານຸໂລມມ຺ທີ ນຍາ ສຸຄມ຺ກີຣາ"ຕິ຺ [ປຸຄາ຺ ໑຺໑຺໔໑(ກ), ໔໔(ຂ), ໔໗(ຄ), ໔໘(ຆ)];

ເອວံ ສມ຺ມວເສນ ຈຕ຺ວິສຕິເກເທສຸ ຕິກປຸຄານາທີສຸ ເອເກກံ ປຈ຺ຈຍນເຍນ ອນຸໂລມາທີວເສນ ຈຕຸພ຺ພິສံ ໂທຕິຕິ ຊນ຺ນວຸ ຕິສມນ຺ຕປຸຄານານີ຺ ຕຕ຺ຖ ປນ ສມ຺ມານຸໂລເມ ຕິກປຸຄາເນ ກຸສລຕ຺ຕິເກ ປຍິຈ຺ຈວາເຣ ປຈ຺ຈຍານຸໂລເມ ເທຕຸມູລເກ ເທຕຸປຈ຺ຈຍວເສນ ເອກູນປຄ຺ຄາສ ປ຺ຸຈ຺ຊານຍາ ສຕ຺ຕ ວິສຸສຊ຺ຊນນຍາຕິອາທີນາ ທສ຺ສີຍມານາ ອນນ຺ຕເກທາ ນຍາຕິ ອາທ "ອນນ຺ຕນຍ"ນ຺ຕິ຺

ນວທາກາເຣທີຕິ ອຸປ຺ປາທາທີທີ ນວທີ ປຈ຺ຈຍາກາເຣທີ຺ ຕံ ສຣູປໂຕ ທສ຺ເສຕ຺ວໍ "ອຸປ຺ປາໂທ ຫຸຕ຺ວາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕံ຺ ຕຕ຺ຖ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ເອຕສ຺ມາ ຜລນ຺ຕິ ອຸປ຺ປາໂທ, ຜລຸປ຺ປັຕ຺ຕິຍາ ການຕາກາໂວ຺ ສຕິ ຈ ອວິຊ຺ຊາຍ ສງ຺ຂາຣາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນາສຕິ຺ ຕສ຺ມາ ອວິຊ຺ຊາ ສງ຺ຂາຣານံ ອຸປ຺ປາໂທ ຫຸຕ຺ວາ ປຈ຺ຈໂຍ ໂທຕິ, ຕຖາ ປວຕ຺ຕຕິ ສຣຕິ ເອຕສ຺ມີ ຜລນ຺ຕິ ປວຕ຺ຕံ຺ ນິມີຍຕິ ຜລ ເມຕສ຺ມິນ຺ຕິ ນິມິຕ຺ຕံ຺ (ນິທທາຕິ ຜລံ ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນံ ເອເຕນາຕິ ນິທານံ຺) (ເອຕ຺ຖນ຺ຕເຣ ອຍ຺ຄກຖາຍ ນ ສເມຕິ)

ອາຍູຫຕີ ຜລໍ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໝເຜຕິ ເອເຕນາຕິ ອາຍູຫນ຺ໍ. ສ໌ຍຸຊ຺ຊຕິ ຜລໍ ອຕ຺ຕໂນ ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ເນນ
ເອຕສ຺ມິນ຺ຕິ ສ໌ໂຍໂຄ. ຍຕ຺ຖ ສຍໍ ອຸປ຺ປ຺ຊຊຕິ, ຕໍ ປລິພຸທ຺ຆຕິ ຜລເມເຕນາຕິ ປລິໂພໂຄ. ປ຺ຈ຺ຈຍນ຺ຕຣສມວາເຍ ສຕິ ຜລມຸທຍຕິ
ເອເຕນາຕິ ສມຸທໂຍ. ທີໂນຕິ ກາຣຕາກາວໍ ຄຈ຺ຉຕິຕີ ເທຕຸ. ອວິຊ຺ຊາຍ ທີ ສຕິ ສງ຺ຂາຣາ ປວຕ຺ຕນ຺ຕິ, ຆຣນ຺ຕິ ຈ, ເຕ ອວິຊ
ຊາຍ ສຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຜລໍ (ນິທທນ຺ຕິ) (ປ຺ຜິ. ມ. ໑໔໔; ທີ. ນີ. ຜີ. ໑໔໗ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ກວາທີສຸ ຊິປນ຺ຕິ, ອາຍູຫນ຺ຕິ ອຕ຺ຕ
ໂນ ຜລຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ໝເຜນ຺ຕິ, ອຕ຺ຕໂນ ຜເລນ ສ໌ຍຸຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຍສ຺ມີ ສນ຺ຕາເນ ສຍໍ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ຕໍ ປລິພຸທ຺ຆນ຺ຕິ, ປ຺ຈ຺ຈຍນ຺ຕຣສມ
ວາເຍ ອຸທຍນ຺ຕິ ອຸປ຺ປ຺ຊຊນ຺ຕິ, ທີໂນຕິ ຈ ສງ຺ຂາຣານໍ ກາຣຕາກາວໍ ຄຈ຺ຉຕິ, ຕສ຺ມາ ອວິຊ຺ຊາ ສງ຺ຂາຣານໍ ປວຕ຺ຕໍ ຫຕ຺ວາ...
ເປ... ປ຺ຈ຺ຈໂຍ ຫຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕີ. ເອວໍ ອວິຊ຺ຊາຍ ສງ຺ຂາຣານໍ ກາຣຕາກາວູປຄມນວິເສສາ ອຸປ຺ປາທາທໂຍ ເວທິຕພ຺ພາ.
ສງ຺ຂາຣາທີນໍ ວິຄ຺ຎາຕາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ.

ຕມຕ຺ຖໍ ປຜິສມ຺ກິທານຄ຺ຄປາລຸອິຍາ ສາເຆນ຺ເຕນ "ຍຖາຫາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຕິຜ຺ຖຕີ ເອເຕນາຕິ ຖິຕິ, ປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ອຸປ຺ປາ
ໂທ ເອວ ຖິຕິ ອຸປ຺ປາທຜ຺ຖິຕິ. ເອວໍ ເສເສສຸປີ. ຍສ຺ມາ ປນ "ອາສວສມຸທຍາ ອວິຊ຺ຊາສມຸທໂຍ"ຕິ (ມ. ນີ. ໑໑໐໓) ວຸຕ຺ຕຕ຺
ຕາ ອາສວາວ ອວິຊ຺ຊາຍ ປ຺ຈ຺ຈໂຍ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຸໂກເປເຕ ຆມ຺ມາ "ປ຺ຈ຺ຈຍສມຸປ຺ປນ຺ນາ"ຕິ, ອວິຊ຺ຊາ ຈ ສງ຺ຂາຣາ ຈ ອຸໂກ
ເປເຕ ຆມ຺ມາ ປ຺ຈ຺ຈຍໂຕ ເອວ ສມຸປ຺ປນ຺ນາ, ນ ວິນາ ປ຺ຈ຺ຈເຍນາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປ຺ຈ຺ຈຍປຣິຄ຺ຄເຫ ປຄ຺ຎາຕິ ສງ຺ຂາຣານໍ, ອວິຊ຺ຊາຍ
ຈ ອຸປ຺ປາທາທິເກ ປ຺ຈ຺ຈຍາກາເຣ ປຣິຈ຺ຉິນ຺ທິຕ຺ວາ ຄຫຓາວເສນ ປວຕ຺ຕາ ປຄ຺ຎາ. ຆມ຺ມຜ຺ຖິຕິຄ຺ຎາຓນ຺ຕິ ປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຆມ຺ມານໍ
ປ຺ຈ຺ຈຍກາວໂຕ ຆມ຺ມຜ຺ຖິຕິສງ຺ຂາເຕ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາເທ ຄ຺ຎາຓໍ. "ທ຺ວາທສ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທາ"ຕິ ວຈນໂຕ ທີ ທ຺ວາທສ ປ຺ຈ຺ຈ
ຍາ ເອວ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ. ອຍຄ຺ຈ ນໂຍ ນ ປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ເນ ເອວ, ອຖ ໂຂ ອຕີຕານາຄເຕສຸປີ, ນ ຈ ອວິຊ຺ຊາຍ ເອວ ສງ຺ຂາເຣ
ສຸ, ອຖ ໂຂ ສງ຺ຂາຣາທີນໍ ວິຄ຺ຎາຕາທີສຸປີ ລພ຺ກຕີຕິ ປຣິປຸຕ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ ປ຺ຈ຺ຈຍາກາຣສ຺ສ ວິກຕ຺ຕກາວໍ ທສ຺ເສຕ຺ໍ "ອຕີຕມ຺ປີ
ອທ຺ຆານ"ນ຺ຕິອາທີ ປາລຸອິມາຫຣິ. ປຜ຺ຖາເນ (ປຜ຺ຖາ. ໑໑) ປນ ທສ຺ສິຕາ ເທຕາທິປ຺ຈ຺ຈຍາເອເວຕ຺ຖ ອຸປ຺ປາທາທິປ຺ຈ຺ຈຍາກາ
ເຣທິ ຄທິຕາຕິ ເຕປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ນິທຣິຕ຺ວາ ໂຍເຊຕພ຺ພາ. ອຕິວິຕ຺ຖາຣກເຍນ ປນ ນ ໂຍຊຍິມ຺ຫ, ອຕ຺ຖິເກຫິ ຈ ວິສຸທ຺ຆິມຄ຺ຄາ
ທີໂຕ (ວິສຸທ຺ຆິ. ໒.໔໙໔) ຄເຫຕພ຺ພາ.

ຕສ຺ສຕສ຺ສ ຆມ຺ມສ຺ສາຕິ ສງ຺ຂາຣາທິປ຺ຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນຆມ຺ມສ຺ສ. ຕຖາ ຕຖາ ປ຺ຈ຺ຈຍກາເວນາຕິ ອຸປ຺ປາທາທິເທຕາທິປ຺ຈ຺ຈຍສຕ຺ຕິ
ຍາ ຯ ກມ຺ມກິເລສວິປາກວເສນ ຕິຕິ ວຜ຺ຜານິ ຍສ຺ສາຕິ ຕິວຜ຺ຜໍ. ອຕີຕປ຺ຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານາຄຕວເສນ ຕໂຍ ອທ຺ຆາ ກາລາ ເອຕສ຺
ສາຕິ ຕິຍທ຺ຆໍ. ເທຕຸຜລຜລເທຕຸເທຕຸຜລວເສນ ຕໂຍ ສນ຺ຆໂຍ ເອຕສ຺ສາຕິ ຕິສນ຺ຆິ. ສງ຺ຂິປ຺ປນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອວິຊ຺ຊາທໂຍ,
ວິຄ຺ຎາຕາທໂຍ ຈາຕິ ສງ຺ເຂປາ, ເທຕຸ, ວິປາໂກ ຈ. ອຖ ວາ ເທຕຸ ວິປາໂກຕິ ສງ຺ຂິປ຺ປນ຺ຕິຕິ ສງ຺ເຂປາ. ອວິຊ຺ຊາທໂຍ,
ວິຄ຺ຎາຕາທໂຍ ຈ ໂກຜ຺ຖາສປຣິຍາໂຍ ວາ ສງ຺ເຂປສທ຺ໂທ. ອຕີຕເທຕຸສງ຺ເຂປາທິວເສນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ສງ຺ເຂປາ ຍສ຺ສາຕິ
ຈຕຸສງ຺ເຂປໍ. ສຣູປໂຕ ອວຸຕ຺ຕາປີ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ສງ຺ເຂເປ ອາກີຣິຍນ຺ຕິ ອວິຊ຺ຊາສງ຺ຂາຣາທິຄ຺ຄຫເຓທິ ປກາສີຍນ຺ຕີຕິ ອາກາຣາ,
ອຕີຕເທຕຸອາທີນໍ ປກາຣາ. ເຕ ສງ຺ເຂເປ ປຄ຺ຈ ປຄ຺ຈ ກຕ຺ວາ ວີສຕິ ອາກາຣາ ເອຕສ຺ສາຕິ ວີສຕາກາຣໍ.

ຂຕ຺ຕິຍາທິເກເທນ ອເນກເກທກິນ຺ນາປີ ສສ຺ສຕວາທີໂນ ຊາຕິສຕສຫສ຺ສານຸສ຺ສຣຕາທິກສ຺ສ ອກິນິເວສເທຕຸໂນ ວເສນ ຈຕ຺ຕາ
ໂຣວ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ຕໂຕ ອຸທ຺ຆໍ, ອໂຆ ວາຕິ ສສ຺ສຕວາທີນໍ ປຣິມາຓປຣິຈ຺ເຉທສ຺ສ ອນຄ຺ຄວິສຍຕໍ ທສ຺ເສຕ຺ໍ "ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາ"ຕິ
ອາທິມາຫ. ເອສ ນໂຍ ອິຕເຣສຸປີ. ຕຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນາຕິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຊນສມູຫາຕິ ອຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ ເຕສຸ ເອເກກສ຺ສາປີ ອ
ເນກປ຺ປເກທໂຕ. ເຕຕິ ທ຺ວາສຜ຺ຖິທິຜ຺ຖິຄຕວາທີໂນ. ອິທໍ ນິສ຺ສາຍາຕິ ອິທປ຺ປ຺ຈ຺ຈຍຕາຍ ສມ຺ມາ ອຄ຺ຄຫຕ຺ໍ. ຕຕ຺ຖາປີ ຈ
ເທຕຸຜລກາເວນ ສມ຺ພນ຺ຆານໍ ຆມ຺ມານໍ ສນ຺ຕຕິພນສ຺ສ ອເກທິຕຕ຺ຕາ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ວິຊ຺ຊມານມ຺ປີ ເກທນິພນ຺ຆນໍ ນານຕ຺ຕນ
ຍໍ ອນຸປຆາເຣຕ຺ວາ ຄທິຕໍ ເອກຕ຺ຕຄ຺ຄຫຓໍ ນິສ຺ສາຍ. ອິທໍ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີຕິ ອິທໍ ສສ຺ສຕຄ຺ຄຫຓໍ ອກິນິວິສ຺ສ ໂວຫຣນ຺ຕິ, ອິມິນາ
ນເຍນ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕວາທາທໂຍປີ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂຍເຊຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ພາ. ກິນ຺ທິຕ຺ວາຕິ "ອາຕປ຺ປມນ຺ວາຍາ"ຕິອາທີນາ ວິກ
ຊິຕ຺ວາ, "ຕຍິທໍ ກິກ຺ຂເວ ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕີ"ຕິອາທີນາ (ທີ. ນີ. ໑໓໖) ວາ ວິຆມິຕ຺ວາ. ນິຊ຺ຊຜນ຺ຕິ ອໂນນທ຺ຆໍ. ນິຄຸມ຺
ພນ຺ຕິ ອນາວຸຜໍ. ອປີຈ ເວລຸອຸອາທີນໍ ເຫຜ຺ຖປຣິຍສ໌ສິພ຺ພນຜ຺ເຖນ ຊຜາ. ກຸສາທີນໍ ໂອວຣຕຜ຺ເຖນ ຄຸມ຺ໂພ. ຕສ຺ສທິສຕາຍ
ທິຜ຺ຖິຄຕານໍ ພ຺ຍາກຸລາ ປາກຜຕາ "ຊຜາ, ຄຸມ຺ໂພ"ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິ, ທິຜ຺ຖິຊຜາວິຊຜເນນ, ທິຜ຺ຖິຄຸມ຺ພວິວຣເຓນ ຈ ນິຊ຺ຊຜໍ ນິ
ຄຸມ຺ພໍ ກຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

"ຕສ຺ມາ"ຕິອາທີນາ ພຸທ຺ຆຄຸເຓ ອາຣພ຺ກ ເທສນາຍ ສມຸຜ຺ຖິຕຕ຺ຕາ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຎາຓໍ ອຸທ຺ທິສິຕ຺ວາ ເທສນາກຸສໂລ ກຄວາ
ສມຍນ຺ຕຣໍ ວິຄ຺ຄຫຓາວເສນ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຎາຓເມວ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕີຕິ ທສ຺ເສຕີ.

໘໙. ອຕຸຖິ ປຣິຍາໂຍ ສນ຺ຕິ-ສທ຺ໂທ, ໂສ ຈ ສໍວິຊ຺ຊນ຺ຕິປຣິຍາໂຍ, ສໍວິຊ຺ຊມານຕາ ຈ ໝາເຕນ ອຸປລພ຺ກມານຕາຕິ ອາຫ ''ສນ຺ຕິ''ຕິອາທີ. ສໍວິຊ຺ຊມານປຣິຫີປເນນ ປນ ''ສນ຺ຕິ''ຕິ ອິມິນາ ປເທນ ເຕສໍ ທີຍ຺ຄິຄຕິການໍ ວິຊ຺ຊມານຕາຍ ອວິຈ຺ຉິນ຺ນຕໍ, ຕໂຕ ຈ ເນສໍ ນິຈ຺ຉາຄາຫໂຕ ສິຖິລກຣຕາວິເວຈເນຫີ ອຕຕໂນ ເທສນາຍ ກິຈ຺ຈກາຣິຕໍ, ອວິຕຖຕຍ຺ຈ ທີເປຕິ ຌມ຺ມຣາຊາ. ອຕຸຖິຕິ ຈ ສນ຺ຕິປເທນ ສມານຕ຺ໂຖ ປ຺ຖຸວຈນວິສໂຍ ເອໂກ ນິປາໂຕ ''ອຕຸຖິ ອິມສ຺ມິ ກາເຍ ເກສາ''ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນິ. ໒.໓໗໗; ມ. ນິ. ໑.໑໑໐; ໓.໑໕໔; ສໍ. ນິ. ໔.໑໒໗) ວິຍ. ອາລປນວຈນນ຺ຕິ ພຸທ຺ຌາລປນວຈນໍ. ກຄວາເຍວ ຫິ ''ກິກ຺ຂເວ, ກິກ຺ຂໂວ''ຕິ ຈ ອາລປຕິ, ນ ສາວກາ. ສາວກາ ປນ ''ອາວຸໂສ, ອາຍສ຺ມາ''ຕິອາທີສມ຺ພນ຺ຌເນເນວ. ''ເອເກ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ເອກຈ຺ເຈຕິ ອຕ຺ໂຖ ເອວ ສງ຺ຂຍາວາຈກສ຺ສ ເອກ-ສທ຺ທສ຺ສ ນິຍເຕກວຈນຕ຺ຕາ, ນ ສມິຕພທິຕປາປຕາຍ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາຕິ ອາຫ ''ປພ຺ພຊ຺ຊູປຄຕກາເວນາ''ຕິອາທີ. ຕຖາ ວາ ໂຫນ຺ຕຸ, ອລ຺ລຖາ ວາ, ສມ຺ມຸຕິມຕ຺ເຕເນວ ອິຌາຜິປ຺ເປຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ 'ໂລເກນາ''ຕິອາທີນາ. ສສ຺ສຕາທິວເສນ ປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕໍ ກປ຺ເປນ຺ຕີຕິ ປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິກາ. ຍສ຺ມາ ປນ ເຕສໍ ປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕໍ ປຸຣິມສິທ຺ເຌຫີ ຕຕ຺ຫາທິຍ຺ຄິກປ຺ເປຫີ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ອາເສວນພລວຕາຍ, ວິຈິຕ຺ຣວຸຕ຺ຕິຕາຍ ຈ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ອປຣາກາຄສິທ຺ເຌຫີ ອກິນິເວສກູເຕຫີ ຕຕ຺ຫາທິຍ຺ຄິຄາເຫຫີ ຄຕ຺ຫນ຺ຕິ ອກິນິວິສນ຺ຕິ ປຣາມສນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ຄຕ຺ຫນ຺ຕີ''ຕິ. ປຸຣິມກາຄປຈ຺ຉິມກາຄສິທ຺ຌານໍ ວາ ຕຕ຺ຫາອຸປາທານານໍ ວເສນ ຍຖາກ຺ກມໍ ກປ຺ປນຄຫຕານີ ເວທິຕພ຺ພານີ. ຕຕ຺ຫາປຈ຺ຈຍາ ຫິ ອຸປາທານໍ ສມ຺ກວຕິ. ປຫຸຕປສໍສານິນ຺ທາຕິສຍສໍສຄ຺ຄນິຈ຺ຈໂຍຄາທິວິສເຍສຸ ອິຌ ນິຈ຺ຈໂຍຄວເສນ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ໂຖ ສມ຺ກວຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕ ກປ຺ໂປ ວາ''ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕລ຺ຈ –

''ປຫຸເຕ ຈ ປສໍສາຍໍ, ນິນ຺ທາຍລ຺ຈາຕິສຍເນ;

ນິຈ຺ຈໂຍເຄ ຈ ສໍສຄ຺ເຄ, ໂຫນ຺ຕິເມ ມນ຺ຕຸອາທໂຍ''ຕິ.

ໂກຍ຺ຖາເສສູຕິ ເອຕ຺ຖ ໂກຍ຺ຖາສາທີສູຕິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ ອາທິ-ສທ຺ທໂລເປນ, ນິທສ຺ສນນເຍນ ຈ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ປທປູຣຕາສ ມິເປັາມ຺ມຄ຺ຄາທີສຸປີ ຫິ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ທິສ຺ສຕິ. ຕຖາ ຫິ ''ອິງ຺ຆ ຕາວ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ວາ ຄາຖາໂຍ ວາ ອກິຌມ຺ມໍ ວາ ປຣິຍາປຸຕາສ຺ສຸ (ປາຈິ. ໔໔໒), ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ໂອກາສໍ ກາຣາເປຕ຺ວາ''ຕິອາທີສຸ (ປາຈິ. ໑໒໒໑) ຈ ປທປູຣເຕ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ວຕ຺ຕຕິ, ''ຄາມນ຺ຕເສນາສນ''ນ຺ຕິອາທີສຸ (ວິສຸທ຺ຌິ. ໑.໓໑) ສມີເປ, ''ກາມສຸຂລ຺ລິການຸໂຍໂຄ ເອໂກ ອນ຺ໂຕ, ອຕ຺ຖິຕິ ໂຂ ກຈ຺ຈານ ອຍເມໂກ ອນ຺ໂຕ''ຕິອາທີສຸ (ສໍ. ນິ. ໑.໔໕໗; ສໍ. ນິ. ໔.໑໑໐) ຈ ອຸມ຺ມຄ຺ເຄຕິ.

ອນ຺ຕປູໂຣຕິ ມຫາອນ຺ຕອນ຺ຕຄ຺ເຄາຫີ ປູໂຣ. ''ສາ ຫຣິຕນ຺ຕໍ ວາ ປນ຺ຖນ຺ຕໍ ວາ''ຕິ (ມ. ນິ. ໑.໓໐໔) ມຊ຺ຊິມນິກາເຍ ມຫາຫຕ຺ຖິປໂທປມສຸຕ຺ຕນ຺ຕປາລຸອິ. ຕຕ຺ຖ ສາຕິ ເຕໂຊຌາຕຸ. ຫຣິຕນ຺ຕນ຺ຕິ ຫຣິຕຕິຕາຣຸກ຺ຂມຣິຍາທໍ . ປນ຺ຖນ຺ຕນ຺ຕິ ມຄ຺ຄມຣິຍາທໍ. ອາຄມ຺ມ ອນາຫາຣາ ນິພ຺ພາຍຕີຕິ ເສໂສ. ''ອນ຺ຕມິທໍ ກິກ຺ຂເວ, ຊີວິການໍ ຍທິທໍ ປິຕ຺ໂຑລ຺ຍ''ນ຺ຕິ (ສໍ. ນິ. ໓.໗໐; ອິຕິວຸ. ໙໑) ປີຕ຺ຫີຍາໂລປສຸຕ຺ຕນ຺ຕປາລຸອິ. ຕຕ຺ຖ ປິຕ຺ຫໍ ອຸລຕິ ຄເວສຕີຕິ ປິຕ຺ໂຑໂລ, ປິຕ຺ຑາຈາຣິໂກ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ປິຕ຺ໂຑລ຺ຍໍ, ປິຕ຺ຑຈຣເຕນ ຊີວິກຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອເສວາຕິ ສພ຺ພປຈ຺ຈຍສງ຺ຂຍກູໂຕ ນິພ຺ພານຌມ຺ໂມ ເອວ, ເຕນາຫ ''ສພ຺ພ…ເປ… ວຸຈ຺ຈຕີ''ຕິ. ເອເຕນ ສພ຺ພປຈ຺ຈຍສງ຺ຂຍນໂຕ ອສງ຺ຂຕໍ ນິພ຺ພານໍ ສງ຺ຂຕກູຕສ຺ສ ວຍ຺ຍທຸກ຺ຂສ຺ສ ປຣກາຄໍ ປຣິໂຍສານກູຕໍ, ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ ປຣກາໂຄວ ອຕ຺ໂຖ ຍຸຕ຺ໂຕຕິ ທສ຺ເສຕິ. ສກ຺ກາໂຍຕິ ສກ຺ກາຍຄາໂຫ.

ກປ຺ໂປຕິ ເລໂສ. ກປ຺ປກເຕນາຕິ ຕິຕ຺ຕໍ ທຸພ຺ພຕ຺ຕກຣຕານໍ ອລ຺ລຕຣທຸພ຺ພຕ຺ຕາກເຕນ. ອາທິ-ສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ກປ຺ປ-ສທ຺ໂທ ມຫາກປ຺ປສມນ຺ຕກາວກິເລສກາມວິຕກ຺ກກາລປລ຺ລຕ຺ຕິສທິສກາວາທີສຸປີ ວຕ຺ຕຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ຕຖາ ເຫສ ''ຈຕ຺ຕາຣິມານິ ກິກ຺ຂເວ, ກປ຺ປສ຺ສ ອສງ຺ຂ຺ເຍຍ຺ຍານີ''ຕິອາທີສຸ (ອ. ນິ. ໔.໑໕໖) ມຫາກປ຺ເປ ວຕ຺ຕຕິ, ''ເກວລກປ຺ປໍ ເວລຸວນໍ ໂອກາເສຕ຺ວາ''ຕິອາທີສຸ (ສໍ. ນິ. ໑.໙໔) ສມນ຺ຕກາເວ, ''ສງ຺ກປ຺ໂປ ກາໂມ ຣາໂຄ ກາໂມ ສງ຺ກປ຺ປຣາໂຄ ກາໂມ''ຕິອາທີສຸ (ມຫານິ. ໑; ຈູລຸອນິ. ໗) ກິເລສກາເມ, ''ຕກ຺ໂກ ວິຕກ຺ໂກ ສງ຺ກປ຺ໂປ''ຕິອາທີສຸ ວິຕກ຺ເກ, ''ເຍນ ສຸທໍ ນິຈ຺ຈກປ຺ປໍ ວິຫຣາມີ''ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໓໗໗) ກາເລ , ''ອິຈ຺ຈາຍສ຺ມາ ກປ຺ໂປ''ຕິອາທີສຸ (ສຸ. ນິ. ໑໐໑໗) ປລ຺ລຕ຺ຕິຍໍ, ''ສຕ຺ຖຸກປ຺ເປນ ວຕ ກິຣ ໂກ ສາວເກນ ສທ຺ຌິ ມນ຺ຕຍມານາ ນ ຊານິມ຺ຫາ''ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໑.໒໖໐) ສທິສກາເວຕິ.

ຕຕ຺ຫາທິຍ຺ຄີສຸ ປວຕ຺ຕີ ມຫານິທ຺ເທສປາລຸອິຍາ (ມຫານິ. ໒໗) ສາເຌນ຺ໂຕ ''ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ເຈຕ''ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ອຸທ຺ທານ

ໂຕຕິ ສງເຂປໂຕ຺ “ຕສ຺ມາ”ຕິອາທິ ຍຖາວຸຕ຺ຕາຍ ອຕ຺ຖວຕ຺ຕນາຍ ຄຸຓາວຈນໍ຺ ຕຕ຺ຫາທິຎ຺ຖິວເສນາຕິ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍສຫຊາຕກູ ຕາຍ ອກິນນ຺ທນສງຂາຕາຍ ຕຕ຺ຫາຍ ເຈວ ສສ຺ສຕາທິອາກາເຣນ ອກິນິວິສນ຺ຕສ຺ສ ມິຈ຺ຉາຄາຫສ຺ສ ຈ ວເສນ຺ ປຸພ຺ເພ ນິວຸຕ຺ຖຆມ຺ມວິສຍາຍ ກປ຺ປ຺ນາຍ ອິຆ ອຆິປ຺ເປ຺ຕຕ຺ຕາ ອຕິຕກາລວາຈໂກເຍວ ປຸພ຺ພ-ສທ຺ໂທ, ນ ປນ “ມໂນປຸພ຺ພງຄມາ ຆມ຺ ມາ”ຕິອາທິສຸ ວິຍ ປຘານາທິວາຈໂກ, ຣູປາທິຂນ຺ຆວິນິມຸຕ຺ຕສ຺ສ ກປ຺ປນວຕ຺ຖຸໂນ ອກາວາ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ຈ ໂກຎ຺ຖາສວາຈໂກ, ນ ປນ ອພ຺ການ຺ຕຣາທິວາຈໂກຕິ ທສ຺ເສຕຸ໌ “ອຕີຕໍ ຂນ຺ຆໂກຎ຺ຖາສ”ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ກປ຺ເປ຺ຕ຺ວາຕິ ຈ ຕສ຺ມິ ປຸພ຺ພນ຺ເຕ ຕຕ຺ຫາຍ ນາກິນິເວສນານໍ ສມຕ຺ຖນໍ ປຣິນິຎ຺ຖາປນມາຫ຺ ຖິຕາຕິ ຕສ຺ສາ ລທ຺ຆິຍາ ອວິຊຫນໍ, ປຸພ຺ພນ຺ຕເມວ ອນຸຄຕາ ທິຎ຺ຖິ ເຕສມຕ຺ຖີ ຕິ ໂຍຊນາ຺ ອຕ຺ຖີຕາ, ອນຸຄຕຕາ ຈ ນາມ ປຸນປ຺ປຸນໍ ປວຕ຺ຕິຍາຕີ ທສ຺ເສຕີ “ປຸນປ຺ປຸນໍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນວເສນາ”ຕິ ອິມິນາ຺ “ເຕ ເອວ”ນ຺ຕິອາທີນາ “ປຸພ຺ພນ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກາ”ຕິອາທິປາລຸອິຍາ ອຕ຺ຖໍ ສໍວຕ຺ເຕາຕີ຺ ຕຕ຺ຖ ອາຣພ຺ກາຕີ ອາລມ຺ພິຕ຺ວາ຺ ວິສໂຍ ທີ ຕສ຺ສາ ທິຎ຺ຖິຍາ ປຸພ຺ພນ຺ໂຕ຺ ວິສຍກາວໂຕ ເຫສ ຕສ຺ສາ ອາຄມນຎ຺ຖານໍ , ອາຣມ຺ມຕປຈ຺ຈໂຍ ຈາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ “ອາຄມ຺ມ ປຝິຈ຺ ຈາ”ຕີ຺ ຕເທຕໍ ອລ຺ເລສໍ ປຕິຎ຺ຖາປນທສ຺ສນນ຺ຕີ ອາຫ “ອລ຺ລມ຺ປີ ຊນໍ ທິຎ຺ຖິຄຕິຕໍ ກໂຣນ຺ຕາ”ຕີ຺

ອຆິວຈນປຖານີຕີ [ອຆິວຈນປອທານີ (ອຣ຺ຖກຖາຍໍ)] ຣຸລ຺ຫິມຕ຺ເຕນ ປລ຺ລຕ຺ຕິປຖານີ຺ ທາສາທີສຸ ທີ ສິຣິວຑ຺ຒກາທີສທ຺ທາ ວິຍ ວຈນມຕ຺ຕເມວ ອຆິກາຣໍ ກຕ຺ວາ ປວຕ຺ຕິຍາ ຕຖາ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິເຍວ ອຆິວຈນໍ, ສາ ຈ ໂວຫາຣສ຺ສ ປໂຖຕີ຺ ອຖ ວາ ອຆິ-ສທ຺ ໂທ ອຸປຣິກາເຄ, ວຸຈ຺ຈຕີຕີ ວຈນໍ຺ ອຆິ ອຸປຣິກາເຄ ວຈນໍ ອຆິວຈນໍ຺ ອຸປາທານິຍກູຕານໍ ຣູປາທີນໍ [ອຸປາທາກູຕຣູປາທີນໍ (ທີ຺ ນີ຺ ຝີ຺ ໑຺໔ລ)] ອຸປຣິ ປລ຺ລາປີຍມານາ ອຸປາທາປລ຺ລຕ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ປລ຺ລຕ຺ຕິທີປກປຖານີຕີ ອຕ຺ໂຖ ທຎ຺ຖພ຺ໂພ຺ ປລ຺ລຕ຺ ຕິມຕ຺ຕລ຺ເຫຕໍ ວຸຈ຺ຈຕິ, ຍທິທໍ “ອຕ຺ຕາ, ໂລໂກ”ຕິ ຈ, ນ ຣູປເວທນາທໂຍ ວິຍ ປຣມຕ຺ໂຖຕີ຺ ອຆິມຸຕ຺ຕິ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ອຆິວຈນ-ສທ຺ເທນ ສມານຕ຺ໂຖ “ນິຣຸຕ຺ຕິປໂຖ”ຕິອາທີສຸ (ຆ຺ ສ຺ ໑໐໗ ທຸກມາຕິກາ) ວິຍ ອຸຕ຺ຕິສທ຺ທສ຺ສ ວຈນປຣິຍາຍຕ຺ຕາ຺ “ກູຕໍ ອຕ຺ຖ”ນ຺ຕິອາທີນາ ປນ ກູຕສກາວໂຕ ອຕິເຣກໍ຺ ຕມຕິຆາວິຕ຺ວາ ວາ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕີ ອຆິມຸຕ຺ຕິໂຍ, ຕາສໍ ປຖານີ ຕທ຺ ທີປກຕ຺ຕາຕີ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕີ, ອຆິກໍ ວາ ສສ຺ສຕາທີກໍ ມຸຈ຺ຈນ຺ຕີຕີ ອຆິມຸຕ຺ຕິໂຍ຺ ອຆິກລ຺ທີ ສສ຺ສຕາທີ, ປກຕິອາທີ, ທພ຺ພາທີ, ຊີວາທີ, ກາຍາທີລ຺ຈ ອກູຕໍ ອຕ຺ຖໍ ສກາວຆມ຺ເມສຸ ອຊ຺ຊາໂຣເປຕ຺ວາ ທິຎ຺ຖິໂຍ ປວຕ຺ຕນ຺ຕີ຺

໓໐຺ອກິວທນ຺ຕີຕີ “ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ, ໂມຆມລ຺ລ”ນ຺ຕິ ອກິນິວິສິຕ຺ວາ ວທນ຺ຕີ຺ “ອຍເມວ ຆມ຺ໂມ, ນາຍໍ ຆມ຺ໂມ”ຕິອາທີນາ ອກິກວິຕ຺ວາປີ ວທນ຺ຕີ຺ ອກິວທນກີຣິຍາຍ ອຊ຺ຊາປີ ອວິຈ຺ເຊທກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວຕ຺ຕມານວຈນໍ ກຕນ຺ຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ປາລຸ ອິວຕ຺ຕນາ຺ ກເຖຕຸກມ຺ຍຕາຍ ເຫຕຸກູຕາຍ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາຕີ ສມ຺ພນ຺ໂຆ຺ ມິຈ຺ຉາ ປສ຺ສຕີຕີ ທິຎ຺ຖິ, ທິຎ຺ຖິ ເອວ ທິຎ຺ຖິຄຕໍ “ມຸຕ຺ຕຄ ຕໍ, (ອ຺ ນີ຺ ລ຺໑໑) ສງຂາຣຄຕ”ນ຺ຕິອາທີສຸ (ມຫານີ຺ ໔໑) ວິຍ ຄຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ຕພ຺ກາວວຸຕ຺ຕິໂຕ, ຄນ຺ຕພ຺ພາກາວໂຕ ວາ ທິຎ຺ຖິຍາ ຄຕມຕ຺ຕນ຺ຕີ ທິຎ຺ຖິຄຕໍ຺ ທິຎ຺ຖິຍາ ຄຫຕມຕ຺ຕເມວ, ນຕ຺ຖລ຺ລໍ ອວຄນ຺ຕພ຺ພນ຺ຕີ ອຕ຺ໂຖ, ທິຎ຺ຖິປກາໂຣ ວາ ທິຎ຺ຖິຄ ຕໍ຺ ໂລກິຍາ ທີ ວິຆຍຸຕ຺ຕຄຕປກາຣສທ຺ເທ ສມານຕ຺ເຖ ອິຈ຺ຉນ຺ຕີ຺ ເອກສ຺ມິເຍວ ຂນ຺ເຆ “ອຕ຺ຕາ”ຕີ ຈ “ໂລໂກ”ຕີ ຈ ຄຫຕາວິເສ ສໍ ອຸປາທາຍ ປລ຺ລາປນໍ ໂຫຕີຕີ ອາຫ “ຣູປາທີສຸ ອລ຺ລຕຣໍ ອຕ຺ຕາຕີ ຈ ໂລໂກຕີ ຈ ຄເຫຕ຺ວາ”ຕີ຺ ອມຣໍ ນິຈ຺ຈໍ ຆຸວນ຺ຕີ ສສ຺ສຕເວວຈນານີ, ມຣຕາກາເວນ ວາ ອມຣໍ຺ ອຸປ຺ປາທາກາເວນ ສພ຺ພທາປີ ອຕ຺ຖີຕາຍ ນິຈ຺ຈໍ຺ ຖິຣຎ຺ເຖນ ວິກາຣາກາເວນ ຆຸວໍ຺“ຍຖາຫາ”ຕິອາທີນາ ມຫານິທ຺ເທສ ປຝິສມ຺ກິທາມຄ຺ຄປາລຸອິທີ ຍຖາວຸຕ຺ຕມຕ຺ຖໍ ວິກາເວຕີ຺ ຕຕ຺ຖ “ຣູປໍ ຄເຫຕ຺ວາ”ຕີ ປາຖເສເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຆ຺ ອຍໍ ປນຕ຺ໂຖ – “ຣູປໍ ອຕ຺ຕໂຕ ສມນຸປສ຺ສຕີ຺ ເວທນໍ, ສລ຺ລໍ, ສງຂາເຣ, ວິລ຺ລາຄໍ ອຕ຺ຕໂຕ ສມນຸປສ຺ສຕີ”ຕີ ອິມິສ຺ສາ ປລ຺ຈວິຆາຍ ສກ຺ກາຍທິຎ຺ຖິຍາ ວເສນ ວຸຕ຺ໂຕ, “ຣູປວນ຺ຕໍ ອຕ຺ຕານ”ນ຺ຕິອາທິກາຍ ປນ ປລ຺ຈທສວິຆາຍປີ ຕທວເສສາຍ ສກ຺ກາຍທິຎ຺ຖິຍາ ວເສນ ຈຕ຺ຕາໂຣ ຂນ຺ເຆ “ອຕ຺ຕາ”ຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ຕທລ຺ໂລ “ໂລໂກ”ຕີ ປລ຺ລ ເປນ຺ຕີຕີ ອຍມ຺ປີ ອຕ຺ໂຖ ລພ຺ກເຕວ຺ ຕຖາ ເອກໍ ຂນ຺ຆໍ “ອຕ຺ຕາ”ຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ອລ຺ໂລ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປໂກຄກູໂຕ “ໂລໂກ”ຕີ ຈ຺ ສສນ຺ຕຕິປຕິເຕ ຂນ຺ເຆ “ອຕ຺ຕາ”ຕີ ຄເຫຕ຺ວາ ຕທລ຺ໂລ ປຣສນ຺ຕຕິປຕິໂຕ “ໂລໂກ”ຕີ ຈ ປລ຺ລເປຕີຕີ ເອວມ຺ເປຕ຺ຖ ອຕ຺ໂຖ ທຎ຺ຖພ຺ໂພ຺ ເອຕ຺ຖາຫ – “ສສ຺ສໂຕ ວາໂທ ເອເຕສ”ນ຺ຕິ ກສ຺ມາ ເຫຎ຺ຖາ ວຸຕ຺ຕໍ, ນນຸ ເຕສໍ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ ສສ຺ສໂຕຕີ ອຆິປ຺ເປໂຕ, ນ ວາໂທຕີ? ສຈ຺ຈເມຕໍ, ສສ຺ສຕສຫຈຣິຕຕາຍ ປນ ວາໂທປີ ສສ຺ສໂຕຕີ ວຸຕ຺ໂຕ ຍຖາ “ກຸນ຺ຕາ ປຈຣນ຺ຕີ”ຕີ, ສສ຺ສ ໂຕ ອິຕີ ວາໂທ ເອເຕສນ຺ຕີ ວາ ຕຕ຺ຖ ອິຕີ-ສທ຺ທໂລໂປ ທຎ຺ຖພ຺ໂພ຺ ສສ຺ສຕໍ ວທນ຺ຕີ “ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ, ໂມຆມລ຺ລ”ນ຺ຕີ ອກິນິວິສ຺ສ ໂວຫຣນ຺ຕີຕີ ສສ຺ສຕວາທາ ຕິປີ ຍຸຊ຺ຊຕີ຺

໓໑຺ອາຕາປນກາເວນາຕີ ວິພາຆນສ຺ສ ກາເວນ, ວິພາຆນຎ຺ເຖນ ວາ຺ ປຫານລ຺ເຈຕ຺ຖ ວິພາຆນໍ຺ ປທຫນວເສນາຕີ ສ ມາທຫນວເສນ຺ ສມາທຫນໍ ປນ ໂກສຊ຺ຊປກ຺ເຂ ປຕິຕຸມທຕ຺ວາ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸສ຺ສາຫນໍ຺ ຍຖາ ສມາຆິ ວິເສສກາຄິຍຕໍ ປາປຸຕາ ຕິ, ເອວໍ ວິຣິຍສ຺ສ ພຫຸລີກຣຕໍ ອນຸໂຍໂຄ຺ ອິຕີ ປທຕ຺ຕເຍນ ວິຣິຍເມວ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ ອາຫ “ເອວໍ ຕິປ຺ປ຺ເກທໍ ວິຣິຍ”ນ຺ຕີ຺ ຍຖາກ຺

ກມລຸຫິຫ ຕິທີ ປເທທີ ອຸປຈາຣປຸປນາຈິຕຸຕປຣິທມນວິຣິຍານິ ທສຸເສຕິ ฯ ນ ປມຊຊຕີ ເອເຕນາຕິ ອປຸປມາໂທ, ສຕິຍາ ອວິປຸປ ວາໂສ ฯ ໂສ ປນ ສຕິປຍຸຖານາ ຈຕຸຕາໂຣ ຂນຸສາ ເອວ ฯ ສມຸມາ ອຸປາເຍນ ມນສິ ກໂຣຕິ ກມຸມຍຸຖານເມເຕນາຕິ ສມຸມາມນສິ ກາໂຣ, ໂສ ປນ ຌາຓເມວ, ນ ອາຣມຸມຕາວິຖີຊວນປຜິປາທກາ, ເຕນາທ "ອຕຸຖໂຕ ຌາຓ"ນຸຕິ ฯ ປຖມນສິກາໂຣຕິ ກາຣຕມນສິກາໂຣ ฯ ຕເທວຕຸຖໍ ສມຕຸເຖຕິ "ຍສຸມິລຸຫີ"ຕິອາທີນາ ฯ ຕຕຸຖ ຍສຸມີ ມນສິກາເຣຕິ ກມຸມຍຸຖານມນສິກຣຕູປາຍກູເຕ ຌາຕສງຂາເຕ ມນສິກາເຣ ฯ "ອິມສຸມີ ຖາເນ"ຕິ ອິມິນາ ສທຸທນຸຕຣສມຸປໂຍຄາທິນາ ວິຍ ປກຣຕາວເສນາປີ ສທຸໂທ ວິເສສວິສໂຍຕິ ທີເປຕິ ฯ ວິຣິຍລຸຈາຕິ ຍຖາວຸຕຸເຕທີ ຕິທີ ປເທທີ ວຸຕຸຕໍ ຕິປຸປເກທໍ ວິຣິຍລຸຈ ฯ ເອຕຸຖາຕິ "ອາຕປຸປ...ເປ... ມນສິກາຣມນຸວາຍາ"ຕິ ອິມສຸມີ ປາເຖ, ສີລວິສຸທຸນິຍາ ສທຸນີ ຈຕຸນຸນໍ ຣູປາວຈຣຊຊານານໍ ອນີຄມນປຜິປທາ ອິສ ວຕຸຕພຸພາ, ສາ ປນ ວິສຸທຸນິມຄຸເຄ (ວິສຸທຸນິ ฯ ໔໔໐໑) ວິຕຸຖາຣໂຕ ວຸຕຸຕາຕິ ອາທ "ສງເຂປຕຸໂຖ"ຕິ ฯ ຕຖາຊາຕິກນຸຕິ ຕຖາສກາວໍ, ເອເຕນ ຈຸທຸທສວິເສທີ ຈິຕຸຕປຣິທມເນທີ ຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຊານສຸສ ປຄຸຕາຕາປາທເນນ ທມິຕຕໍ ທສຸເສຕິ ฯ ເຈຕໂສ ສມານີ ເຈໂຕສມານີ, ໂສ ປນ ອຍຸຖງຄສມນຸນາຄຕຣູປາວຈຣຈຕຸຕຸຖຊຊານສຸເສວ ສມານີ ฯ ຍຖາ-ສທຸໂທ "ເຍນາ"ຕິ ອຕຸເຖ ນິປາໂຕຕິ ອາທ "ເຍນ ສມານີນາ"ຕິ ฯ

ວິຊມຸກນກູເຕທີ ໂລກິຍາກິລຸຌາສງຂາເຕທີ ຊານານຸກາເວທີ ສມຸປນຸໂນຕິ ຊານານຸກາວສມຸປນຸໂນ ฯ ໂສທິຍຸກິຄຕິໂກ ເອວໍ ວທຕິຕິ ວຕຸຕມານວຈນໍ, ຕຖາວທນສຸສ ອວິຈຸເຉທກາເວນ ສພຸພກາລິກຕາທສຸສນຕຸຖນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ ฯ ອນິຍມິເຕ ທີ ກາລວິເສເສ ວິປຸປກຕກາລວຈນນຸຕິ ฯ ວນຕິ ຍາຈຕິ ປຸຕຸຕນຸຕິ ວລຸຊາ ຊ-ປຈຸຈຍໍ, ນ-ກາຣສຸສ ຈ ນິຄຸຄທີຕໍ ກຕຸວາ, ວຌຕິ ປຸຕຸຕໍ, ຜລໍ ວາ ທນຕິຕິປີ ວລຸຊາ ສປຈຸຈຍພຸຍ-ກາຣສຸສ ຊ-ກາຣໍ, ນິຄຸຄທີຕາຄມລຸຈ ກຕຸວາ ฯ ສາ ວິຍ ກສຸສຈິ ຜລສຸສ ອຊເນນາຕິ ວລຸໂຊ, ເຕນາທ "ວລຸຊປສູ"ຕິອາທີ ฯ ເອວໍ ປທຕຸຖວຕາ ອິມິນາ ກິທິສໍ ສາມຕຸຖິຍຕຸຖໍ ທສຸເສຕິຕິ ອນຸໂຕລີນໂຈທນໍ ປຣິທຣິຕຸໍ "ເອເຕນາ"ຕິອາທິມາຫ ฯ ຊານລາກິສຸສ ວິເສເສນ ຊານຌມຸມາ ອາປາຖມາຄຈຸຌນຸຕິ, ຕມຸມຸເຂນ ປນ ເສສຌມຸມາປີຕິ ອິມມຕຸຖໍ ສນຸຌາຍ "ຊານາທິນ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ฯ ຣູປາທິຊນກກາວນຸຕິ ຣູປາທີນໍ ຊນກສາມຕຸຖິຍໍ ฯ ປຜິກຸຂິປຕິຕິ "ນຍິເມ ກິລຸຈິ ຊເນນຸຕິ"ຕິ ປຜິກຸຂິປຕິ ฯ ກສຸມາຕິ ເຈ? ສຕິ ທີ ຊນກກາເວ ຣູປາທິຌມຸມານໍ ວິຍ, ສຸຂາທິຌມຸມານໍ ວິຍ ຈ ປຈຸຈຍາຍຕຸຕວຸຕຸຕິຕາຍ ອຸປຸປາທວນຸຕຕາ ວິລຸຌາຍຕິ, ອຸປຸປາເທ ຈ ສຕິ ອວສຸສໍກາວີ ນິໂຣໂຌຕິ ອນວກາສາວ ນິຈຸຈຕາ ສິຍາ, ຕສຸມາ ຕໍ ປຜິກຸຂິປຕິຕິ ฯ

ກິໂຕຕິ ນິຈຸຈລໍ ປຕິຍຸກິໂຕ, ກູຍຍຸຖ-ສທຸໂທເຍວ ວາ ໂລເກ ອຈຸຈນຸຕໍ ນິຈຸເຈ ນິຣຸລຸໂຫ ທຍຸຖພຸໂພ ฯ ຕິຍຸຖຕິຕິ ຖາຍິ, ເອສິກາ ຈ ສາ ຖາຍິ ຈາຕິ ເອສິກຍຸຖາຍິ, ວິເສສນປຣນິປາໂຕ ເຈສ, ຕສຸມາ ຄມຸກີຣເນໂມ ນິຈຸຈລຍຸກິຕິໂກ ອິນຸທຂິໂລ ວິຍາຕິ ອຕຸໂຖ, ເຕນາທ "ຍຖາ"ຕິອາທີ ฯ "ກູຍຍຸໂຖ"ຕິ ອິມິນາ ເຈຕຸຖ ອນິຈຸຈຕາກາວມາຫ ฯ "ເອສິກຍຸຖາຍິ ກິໂຕ"ຕິ ອິມິນາ ປນ ຍຖາ ເອສິກາ ວາຕປຸປຫາຣາທີທີ ນ ຈລຕິ, ເອວໍ ນ ເກນຈິ ວິກາຣມາປຊຊຕີຕິ ວິກາຣາກາວໍ, ວິກາໂຣປີ ອຕຸຖໂຕ ວິນາໂສເຍວາຕິ ວຸຕຸຕໍ "ອຸກເຍນາປີ ໂລກສຸສ ວິນາສາກາວໍ ທສຸເສຕິ"ຕິ ฯ

ເອວມຍຸຖກຖາວາທໍ ທສຸເສຕຸວາ ອິທານິ ເກຈິວາທໍ ທສຸເສຕຸໍ "ເກຈິ ປນາ"ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ ฯ ມຸລຸຊໂຕຕິ [ມຸລຸເຊ (ອຍຸຖກຖາຍໍ)] ມຸລຸຊຕິຕໂຕ ฯ ອິສິກາຕິ ກລຸອີໂຣ ฯ ຍທີທໍ ອຕຸຕສງຂາຕໍ ຌມຸມຊາຕໍ ຊາຍຕິຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ຕໍ ສຕຸຕິຣູປວເສນ ປຸພຸເພ ວິຊຊມານເມວ ພຸຍຕຸຕິຣູປວເສນ ນິກຸຂມຕິ, ອກິພຸຍຕຸຕີ ຄຈຸຉຕິຕິ ອຕຸໂຖ ฯ "ວິຊຊມານເມວາ"ຕິ ທີ ເອເຕນ ກາຣເຕ ຜລສຸສ ອຕຸຖິກາວທສຸສເນນ ພຸຍຕຸຕິຣູປວເສນ ອກິພຸຍຕຸຕິວາທໍ ທສຸເສຕິ ฯ ສາລິຄພຸເກ ສໍວິຊຊມານໍ ສາລິສີສໍ ວິຍ ທີ ສຕຸຕິຣູປີ, ຕທກິນິກຸຂນຸຕໍ ວິຍ ພຸຍຕຸຕິຣູປນຸຕິ ฯ ກຖໍ ປນ ສຕຸຕິຣູປວເສນ ວິຊຊມາໂນເຍວ ປຸພຸເພ ອນກິພຸຍຕຸໂຕ ພຸຍຕຸຕິຣູປວເສນ ອກິພຸຍຕຸຕີ ຄຈຸຉຕິຕິ? ຍຖາ ອນຸຌກາເຣນ ປຜິຈຸຉນຸໂນ ຌໂຜ ອາໂລເກນ ອກິພຸຍຕຸຕີ ຄຈຸຉຕິ, ເອວມຍມຸປີຕິ ฯ

ອິທເມຕຸຖ ວິຈາເຣຕພຸພໍ – ກີ ກໂຣນຸໂຕ ອາໂລໂກ ຌຜໍ ປກາເສຕິຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ຍທີ ຌຜວິສຍໍ ພຸທຸນີ ກໂຣນຸໂຕ ປກາເສຕິ, ອນຸປຸປນຸນາຍ ເອວ ພຸທຸນິຍາ ອຸປຸປຕຸຕິທີປນໂຕ ອກິພຸຍຕຸຕິວາໂທ ທາຍຕິ ฯ ອຖ ຌຜວິສຍາຍ ພຸທຸນິຍາ ອາວຣຕກູຕໍ ອນຸຌກາຣໍ ວິຌມນຸໂຕ ປກາເສຕິ, ເອວມຸປີ ອກິພຸຍຕຸຕິວາໂທ ທາຍເຕວ ฯ ສຕິ ທີ ຌຜວິສຍາຍ ພຸທຸນິຍາ ກຖໍ ອນຸຌກາໂຣ ຕສຸສາ ອາວຣຕໍ ໂທຕິຕິ ฯ ຍຖາ ຈ ຌຜສຸສ ອກິພຸຍຕຸຕິ ນ ຍຸຊຊຕິ, ເອວໍ ທິຍຸກິຄຕິກປຣິກປຸປິຕສຸສ ອຕຸຕໂນປີ ອກິພຸຍຕຸຕິ ນ ຍຸຊຊຕິ ເຍວ ฯ ຕຕຸຖາປີ ທີ ຍທີ ອິນຸທຣິຍວິສຍາທິສນຸນິປາເຕນ ອນຸປຸປນຸນາ ເອວ ພຸທຸນິ ອຸປຸປນຸນາ, ອຸປຸປຕຸຕິວຈເນເນວ ອກິພຸຍຕຸຕິວາໂທ ທາຍຕິ ອກິພຸຍຕຸຕິມຕຸຕມຕິກຸກມຸມ ອນຸປຸປນຸນາຍ ເອວ ພຸທຸນິຍາ ອຸປຸປຕຸຕິທີປນໂຕ ฯ ຕຖາ ສສຸສຕວາໂທປີ ເຕເນວ ກາຣເຕນ ฯ ອຖ ພຸທຸນິປຸປວຕຸຕິຍາ ອາວຣຕກູຕສຸສ ອນຸຌກາຣຍຸຖານິຍສຸສ ໂມຫສຸສ ວິຌມເນນ ພຸທຸນິ ອຸປຸປນຸນາ ฯ ເອວມຸປີ ສຕິ ອຕຸຖວິສຍາຍ ພຸທຸນິຍາ ກຖໍ ໂມໂຫ ຕສຸສາ ອາວຣຕໍ ໂທຕິຕິ, ທາຍເຕວ ອກິພຸຍຕຸຕິວາໂທ, ກິລຸຈ ກິຍຸໂຍ – ເກທສພຸກາວ

ໂຕປີ ອກິພຸຍຕຸຕິວາໂທ ທາຍຕິ។ ນ ຫິ ອກິພຸຍລຸຊນການໍ ຈນຸທິມສູຣິຍມຕິປ໌ທິປາທີນໍ ເກເທນ ອກິພຸຍລຸຊິຕພຸພານໍ ໝຍາທີນໍ ເກໂທ ໂຫຕິ, ໂຫຕິ ຈ ວິສຍເກເທນ ພຸທຸນີເກໂທ ຍຖາວິສຍໍ ພຸທຸນີຍາ ສມຸກວໂຕຕິ ກິຍຸໂຍປີ ອກິພຸຍຕຸຕິ ນ ຍຸຊຸຊຕິເຍວ, ນ ເຈຕຸຖ ວິຊຸຊມານຕາກິພຸຍຕຸຕິວເສນ ວຸຕຸຕິກປຸປນາ ຍຸຕຸຕາ ວິຊຸຊມານຕາກິພຸຍຕຸຕິກິຣິຍາສງຂາຕາຍ ວຸຕຸຕິຍາ ວຸຕຸຕິມໂຕ ຈ ອນລຸລຖານຸຊານນໂຕ។ ອນລຸລາເຍວ ຫິ ຕຖາ ວຸຕຸຕິສງຂາຕາ ກິຣິຍາ ຕພຸພນຸຕວຕຸຖຸໂຕ, ຍຖາ ຜສຸສາທີຫີ ຜຸສນາທີກາໂວ, ຕສຸມາ ວຸຕຸຕິມໂຕ ອນລຸລາຍ ເອວ ວິຊຸຊມານຕາກິພຸຍຕຸຕິສງຂາຕາຍ ວຸຕຸຕິຍາ ປຣິກປຸປີໂຕ ເກສລຸຈິ ອກິພຸຍຕຸຕິວາໂທ ນ ຍຸຕຸໂຕ ເອວາຕິ។ ເຍ ປນ "ອິສິກຍຸຖາຍິ ກິໂຕ"ຕິ ປກິຕຸວາ ຍຖາວຸຕຸຕມຕຸຖມິຈຸຉນຸຕິ, ເຕ ຕທີທໍ ກາຣຕາກາເວນ ຄເຫຕຸວາ "ເຕ ຈ ສຕຸຕາ ສນຸສາວນຸຕິ ສໍສຣນຸຕິ ຈວນຸຕິ ອຸປປຸຊຸຊນຸຕິ"ຕິ ປເທຫີ ອຕຸຖສມຸພນຸຂມຸປີ ກໂຣນຸຕິ, ນ ອຍຸຖາຖາຍມິວ ອສມຸພນຸຂນຸຕິ ທສຸເສນຸໂຕ "ຍສຸມາ ຈາ"ຕິອາທິມາຫ។ ເຕ ຈ ສຕຸຕາ ສນຸສາວນຸຕີຕິ ເອຕຸຖ ເຍ ອິສ ມນຸສຸສກາເວນ ອວຍຸຖິຕາ, ເຕເຍວ ເທວກາວາທີອຸປຄມເນນ ອິໂຕ ອລຸລຕຸຖ ຄຈຸຉນຸຕີຕິ ອຕຸໂຖ។ ອລຸລຖາ ກຕສຸສ ກມຸມສຸສ ວິນາໂສ, ອກຕສຸສ ຈ ອພຸກາຄໂມ ອາປຊຸເຊຍຸຍາຕິ ອຊິປຸປາໂຍ។

ອປຣາປຣນຸຕິ ອປຣສຸມາ ກວາ ອປຣໍ ກວໍ, ອປຣມປຣໍ ວາ, ປຸນປຸປຸນນຸຕິ ອຕຸໂຖ។ "ຈວນຸຕີ"ຕິ ປທມຸລຸລິງເຄຕຸວາ "ເອວໍ ສງຂຸຍໍ ຄຈຸຉນຸຕີ"ຕິ ອຕຸຖໍ ວິວຣຕິ, ອຕຸຕໂນ ຕຖາຄຫິຕສຸສ ນິຈຸຈສກາວຕຸຕາ ນ ຈຸຕູປປຕຸຕິໂຍ។ ສພຸພພຸຍາປີຕາຍ ນາປີ ສນຸສາວນສໍສຣຕານີ, ສມຸມານໍເຍວ ປນ ປວຕຸຕິວິເສເສນ ເອວໍ ສງຂຸຍໍ ຄຈຸຉນຸຕີ ເອວໍ ໂວຫຣິຍນຸຕີຕິ ອຊິປຸປາໂຍ។ ເອເຕນ "ອວຍຸຖິຕສກາວສຸສ ອຕຸຕໂນ, ສມຸມິໂນ ຈ ສມຸມມຕຸຕໍ ອຸປຸປຊຸຊຕິ ເຈວ ວິນສຸສຕິ ຈາ"ຕິ ອິມໍ ວິປຣີຕາມວາທໍ ທສຸເສຕິ។ ຍໍ ປເນຕຸຖ ວຕຸຕພຸພໍ, ຕໍ ອິມິສຸສໍ ສສຸສຕວາທວິຈາຣຕາຍເມວ "ເອວໍຄຕິກາ"ຕິ ປທຕຸຖວິກາວເນ ວກຸຂາມ។ ອິທານີ ອຍຸຖາຖາຍໍ ວຸຕຸຕໍ ອສມຸພນຸຂມຕຸຕໍ ທສຸເສຕຸໍ "ອຍຸຖາຖາຍໍ ປນາ"ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ។ ສນຸສາວນຸຕີຕິອາທີນາ ວຈເນນ ອຕຸຕໂນ ວາທໍ ກິນຸທຕິ ວິນາເສຕິ ສນຸສາວນາທີວຈນສີທຸສາຍ ອນິຈຸຈຕາຍ ປຸພຸເພ ອຕຸຕນາ ປຜິລຸລາຕສຸສ ສສຸສຕວາທສຸສ ວິຣຸທຸສກາວໂຕຕິ ອຕຸໂຖ។ "ທິຍຸຖິຄຕິກສຸສາ"ຕິອາທີ ຕທຕຸຖສມຕຸຖນໍ។ ນ ນິພທຸສນຸຕິ ນ ຖິຣໍ។ "ສນຸສາວນຸຕີ"ຕິອາທິວຈນໍ, ສສຸສຕວາທລຸຈ ສນຸສາຍ "ສຸນຸທຣມຸປີ ອສຸນຸທຣມຸປີ ໂຫຕິເຍວາ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ສພຸພທາ ສຣນຸຕິ ປວຕຸຕນຸຕີຕິ ສສຸສຕີໂຍ ຣ-ກາຣສຸສ ສ-ກາຣໍ, ທຸວິກາວລຸຈ ກຕຸວາ, ປຖວີສີເນຣຸຈນຸທິມສູຣິຍາ, ສສຸສຕີຫີ ສມໍ ສທິສໍ ຕຖາ, ກາວນປີ້ສກາວຈນລຸເຈຕໍ។ "ອຕຸຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ"ຕິ ທີ ກຕຸຕຸອຊິກາໂຣ។ ສສຸສຕິສມນຸຕິ ວາ ລິງຄພຸຍຕຸຕເຍນ ກຕຸຕຸນິທຸເທໂສ។ ສສຸສຕິສໂມ ອຕຸຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ ອຕຸຖິ ເອວາຕິ ອຕຸໂຖ, ອິຕິ-ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ປທປູຣຕມຕຸຕໍ។ ເອວ-ສທຸທສຸສ ຫີ ເອ-ກາເຣ ປເຣ ອິຕິ-ສທຸເທ ອິ-ກາຣສຸສ ວ-ກາຣ ມິຈຸຉນຸຕິ ສທຸທວິທູ។ ສສຸສຕິສມນຸຕິ ສສຸສຕໍ ຖາວຣໍ ນິຈຸຈກາລນຸຕິປີ ອຕຸໂຖ, ສສຸສຕິສມ-ສທຸທສຸສ ສສຸສຕປເທນ ສມານຕຸຖຕໍ ສນຸສາຍ ຜີກາຍໍ (ທີ។ ນີ។ ຜີ។ ໑។໓໑) ວຸຕຸໂຕ។

ເຫຕຸໍ ທສຸເສນຸໂຕຕິ ເຍສໍ "ສສຸສໂຕ"ຕິ ອຕຸຕານລຸຈ ໂລກລຸຈ ປລຸລເປຕິ, ເຕສໍ ເຫຕຸໍ ທສຸເສນຸໂຕ ອຍໍ ທິຍຸຖິຄຕິໂກ ອາຫາຕິ ສມຸພນຸໂຂ។ ນ ຫີ ອຕຸຕໂນ ທິຍຸຖິຍາ ປຈຸຈກຸຂກຕມຕຸຖໍ ອຕຸຕໂນເຍວ ສາເຂຕິ, ອຕຸຕໂນ ປນ ປຈຸຈກຸຂກເຕນ ອຕຸເຖນ ອຕຸຕ ໂນ ອປຸປຈຸຈກຸຂກູຕມຸປີ ອຕຸຖໍ ສາເຂຕິ, ອຕຸຕນາ ຈ ຍຖານິຈຸຉິຕໍ ອຕຸຖໍ ປເຣປີ ວິລຸລາເປຕິ, ນ ອນິຈຸຉິຕໍ , ອິທໍ ປນ ເຫຕຸທສຸສ ນໍ ເອເຕສຸ ອເນເກສຸ ຊາຕິສຕສຫສຸເສສຸ ເອໂກວາຍໍ ເມ ອຕຸຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ ອນຸສຸສຣຕສມຸກວໂຕ។ ໂຍ ຫີ ຍມຕຸຖໍ ອນຸກວຕິ, ໂສ ເອວ ຕໍ ອນຸສຸສຣຕິ, ນ ອລຸໂລ។ ນ ຫີ ອລຸເລນ ອນຸກູຕມຕຸຖໍ ອລຸໂລ ອນຸສຸສຣິຕຸໍ ສກຸໂກຕິ ຍຖາ ຕໍ ພຸທຸຣນຸຂິເຕນ ອນຸກູຕໍ ສມຸມຣກຸຂິໂຕ។ ຍຖາ ເຈຕາສຸ, ເອວໍ ອິໂຕ ປຸຣິມຕຣາສຸປີ ຊາຕິສຸ, ຕສຸມາ "ສສຸສໂຕ ເມ ອຕຸຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ຍຖາ ຈ ເມ, ເອວໍ ອລຸເລສມຸປີ ສຕຸຕານໍ ສສຸສໂຕ ອຕຸຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ"ຕິ ສສຸສຕວເສນ ທິຍຸຖິຄຫຕໍ ປກຸຂນຸທນຸໂຕ ທິຍຸຖິຄຕິໂກ ປເຣປີ ຕຕຸຖ ປຕິຍຸຖເປຕີ។ ປາລຸອິຍໍ ປນ "ອເນກວິທີຕານີ ອຊິມຸຕຸຕິປທານີ ອກິວທນຸຕິ, ໂສ ເອວມາຫາ"ຕິ ວຈນໂຕ ປຣານຸຄາຫາປນວເສນ ອິສ ເຫຕຸທສຸສນໍ ອຊິປຸເປຕນຸຕິ ວິລຸລາຍຕິ។ ເອຕນຸຕິ ອຕຸຕໂນ ຈ ໂລກສຸສ ຈ ສສຸສຕກາວໍ។ "ນ ເກວລ"ນຸຕິ ອາທີ ອຕຸຖໂຕ ອາປນຸນທສຸສນໍ។ ຖານ-ສທຸໂທ ກາຣເຕ, ຕລຸຈ ໂຂ ອິສ ປຸພຸເພນິວາສານຸສຸສຕິເຍວາຕິ ອາຫ "ອິທ"ນຸຕິອາທີ។ ກາຣຕລຸຈ ນາເມຕໍ ຕີວິຂໍ ສມຸປາປກໍ ນິພຸພຕຕກໍ ລາປກນຸຕິ។ ຕຕຸຖ ອຣິຍມຄຸໂຄ ນິພຸພານສຸສ ສມຸປາປກກາຣຕໍ, ພີຊໍ ອງກຸຣສຸສ ນິພຸພຕຕກກາຣຕໍ, ປຈຸຈຍຸປຸປນຸນຕາຫໂຍ ອນິຈຸຈຕາທີນໍ ລາປກກາຣຕໍ, ອິຂາປີ ລາປກກາຣຕເມວ ອຊິປຸເປຕໍ។ ລາປໂກ ຫີ ອຕຸໂຖ ລາເປຕພຸພຕຸຖວິສຍສຸສ ລາຕສຸສ ເຫຕຸກາວໂຕ ກາຣຕໍ។ ຕທາຍຕຸຕວຸຕຸຕິຕາຍ ຕໍ ລາຕໍ ຕິຍຸຖຕິ ເອຕຸຖາຕິ ຖານໍ, ວສຕິ ຕໍ ລາຕເມຕຸຖ ຕິຍຸຖຕີຕິ "ວຕຸຖູ"ຕິ ຈ ວຸຈຸຈຕິ។ ຕຖາ ຫີ ກຄວຕາ ວຕຸຖຸ-ສທຸເທນ ອຸທຸທິສິຕຸວາປີ ຖານ-ສທຸເທນ ນິທຸທິຍຸຖນຸຕີ។

໓໘-໓໓។ ທຸຕິຍຕຕິຍວາຣານໍ ປຖມວາຣໂຕ ວິເສໂສ ນຕຸຖີ ຖເປຕຸວາ ກາລເກທນຸຕິ ອາຫ "ອຸປຣີ ວາຣທຸວເຍປີ ເອເສວ

ນໂຍ''ຕິຯ ຕເຫຕໍ ກາລເກທໍ ຍຖາປາລຸອີ ທສຸເສຕຸ ''ເກວລຄຸທີ''ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍຯ ອິຕເຣນ ທຸຕິຍຕິຍວາຣາ ຍາວ ທສ ສໍວຍຸຍວິວຍຸຍກປຸປາ, ຍາວ ຈຕຸຕາລີສສໍວຍຸຍວິວຍຸຍກປຸປາ ຈ ອນຸສຸສຣຕາວເສນ ວຸຕຸຕາຕິ ອຊີປຸປາໂຍຯ ຍເທວໍ ກສຸມາ ສສຸສຕວາໂທ ຈຕຸສາ ວິກຕຸໂຕ, ນນຸ ຕີສາ ກາລເກທມກຕຸວາ ອຊີຈຸຈສມຸປຸປຕຸຕິກວາໂທ ວິຍ ທຸວີເສເນວ ວິກຊິຕພຸໂພ ສີຍາຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຊຕຸ ''ມນຸທປຸຄຸໂລ ທີ''ຕິອາທິມາຫຯ ມນຸທປຸຄຸລາທີນໍ ຕິຕຸຕໍ ປຸພຸເພນິວາສານຸສຸສຕິລາຕລາກີນໍ ວເສນ ຕີສາ ກາລເກທໍ ກຕຸວາ ຕກຸກເນນ ສທ ຈຕຸສາ ວິກຕຸໂຕຕິ ອຊີປຸປາໂຍຯ ນນຸ ຈ ອນຸສຸສວາທິວເສນ ຕກຸກີການໍ ວິຍ ມນຸທປຸຄຸລາ ທີນມຸປີ ວິເສສລາກີນໍ ທີນາທິວເສນ ອເນກເກທສມຸກວໂຕ ພຫຸສາ ເກໂທ ສີຍາ, ອຖ ກສຸມາ ສພຸເພປີ ວິເສສລາກີໂນ ຕໂຍ ເອວ ຣາສີ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕາຕິ? ອຸກຸກຍຸຄປຣິຈຸເຊເທນ ທສຸເສຕຸກາມຕຸຕາຯ ຕີສຸ ທີ ຣາສີສຸ ເຍ ທີນມຊຸຊິມປຸຄຸລາ, ເຕ ວຸຕຸຕປຣິຈຸເຊທໂຕ ອູນກເມວ ອນຸສຸສຣນຸຕິຯ ເຍ ປນ ອຸກຸກຍຸຄປຸຄຸລາ, ເຕ ວຸຕຸຕປຣິຈຸເຊທໍ ອຕິກຸກມິຕຸວາ ນານຸສຸສຣນຸຕິຕິ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ອຸກຸກຍຸຄປຣິຈຸເຊເທນ ທສຸເສຕຸກາມໂຕ ອເນກຊາຕິສຕສທສຸສທສຈຕຸຕາຣີສສໍວຍຸຍວິວຍຸຍານຸສຸສຣຕາວເສນ ຕໂຍ ເອວ ຣາສີ ກຕຸວາ ວຸຕຸຕາຕິຯ ນ ຕໂຕ ອຸທຸຊນຸຕິ ຍຖາວຸຕຸຕກາລຕຸຕຍໂຕ, ຈຕຸຕາຣີສສໍວຍຸຍວິວຍຸຍກປຸປໂຕ ວາ ອຸທຸຊໍ ນານຸສຸສຣຕິ, ກສຸມາ? ທຸພຸພລປຸຄຸລຕຸຕາຯ ເຕສຄຸທີ ນາມຣູປປຣິຈຸເຊທວິຣທໂຕ ທຸພຸພລາ ປຸຄຸລາ ໂທຕີຕິ ອຍຸຄກຖາສຸ ວຸຕຸ ຕໍຯ

໓໘ຯ ຕປຸປກຕິຍຕຸໂຕປີ ກຕຸຕຸຕຸໂຖເຍວາຕິ ອາທ ''ຕກຸກຍຕີ''ຕິຯ ຕປຸປກຕິຍຕຸຕຸຕາ ເອວ ທີ ທຸຕິຍນໂຍປີ ອຸປປນຸໂນ ໂທຕິຯ ຕຕຸຖ ຕກຸກຍຕີຕິ ອູທຍຕິ, ສສຸສຕາທິອາກາເຣນ ຕສຸມີ ຕສຸມີ ອາຣມຸມເຕ ຈິຕຸຕໍ ອກິນີໂຣປຍຕີຕິ ອຕຸໂຖຯ ຕກຸໂກຕິ ອາ ໂກຍນລກຸຂໂຕ, ວິນິຈຸຊຍລກຸຂໂຕ ວາ ທີຍຸຄີຍຸຄານກູໂຕ ວິຕກຸໂກຯ ເຕນ ເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຕກຸການໍ ສນຸສາຍ ''ຕກຸເກຕຸວາ ວິຕກຸເກຕຸວາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍ ວີມໍສາຍ ສມນຸນາຄໂຕຕິ ອຕຸຖວຈນມຕຸຕໍຯ ນິພຸພຈນໍ ປນ ຕກຸກີປເທ ວິຍ ທຸວີສາ ວຕຸຕພຸພໍຯ ວີມໍສາ ນາມ ວິຈາຣຕາ, ສາ ຈ ທຸວີສາ ປຸຄຸລາ ເຈວ ປຸຄຸລາປຕິຣູປີກາ ຈຯ ອິສ ປນ ປຸຄຸລາປຕິຣູປີກາວ, ສາ ຈຕຸຖໂຕ ໂລກສຫຄຕຈິຕຸຕຸປຸປາໂທ, ມິຈຸຊາກີນິເວສສງຂາໂຕ ວາ ອໂຍນິໂສມນສິກາໂຣຯ ປຸພຸພກາເຄ ວາ ມິຈຸຊາທສຸສນກູຕໍ ທີຍຸຄີວິປຸຜນຸທີຕໍ, ຕເທຕມຕຸຖຕຸຕຍໍ ທສຸເສຕຸ ''ຕຸລນາ ຣຸຈຸຈນາ ຂມນາ''ຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ''ຕຸລຍິຕຸວາ''ຕິອາທີສຸປີ ຍຖາກຸກມໍ ''ໂລກສຫຄຕຈິຕຸຕຸປຸປາເທນາ''ຕິອາທິນາ ໂຍເຊຕພຸພໍຯ ສມນຸຕໂຕ, ປຸນປຸປຸນໍ ວາ ອາທນນໍ ປຣິຍາທຕໍ, ຕໍ ປນ ວິຕກຸກສຸສ ອາຣມຸມຕໍ ອູທນເມວ, ກາວນປຸສກຄຸເຈຕໍ ປທນຸຕິ ທສຸເສຕິ ''ເຕນ ເຕນ ປຣິຍາເຍນ ຕກຸເກຕຸວາ''ຕິ ອິມິນາຯ ປຣິຍາເຍນາຕິ ຈ ກາຣເຕນາຕິ ອຕຸໂຖຯ ວຸຕຸຕປຸປກາຣາຍາຕິ ຕີສາ ວຸຕຸຕປຸປເກທາຍຯ ອນຸວິຈຣິຕນຸຕິ ອນຸປວຕຸຕິຕໍ, ວີມໍສານຸຄເຕນ ວາ ວິຈາເຣນ ອນຸມຊຸຊິຕໍຯ ຕທນຸຄຕສມຸມກິຈຸຈມຸປີ ທີ ປສານສມຸເມ ອາໂຣເປຕຸວາ ຕຖາ ວຸຈຸຈຕິຯ ປຜິກາຕີ ທີສຸສຕີຕິ ປຜິການໍ, ຍຖາສມາທິຕາກາຣວິເສສວິກາວໂກ ທີຍຸຄີຄຕສມຸປຍຸຕຸຕຈິຕຸຕຸປຸປາໂທ, ຕໂຕ ຊາຕນຸຕິ ປຜິການໍ, ຕຖາ ປຸຄຸລາຍນໍ, ສຍໍ ອຕຸຕໂນ ປຜິການໍ ສຍໍປຜິການໍ, ເຕເນວາທ ''ອຕຸຕໂນ ປຜິການມຕຸຕສຄຸຊາຕ''ນຸຕິຯ ມຕຸຕ-ສທຸເທນ ເຈຕຸຖ ວິເສສານິຄ ມາທໂຍ ນິວຕຸເຕຕິຯ ອນາມຍຸຄກາລວຈເນ ວຕຸຕມານວເສເນວ ອຕຸຖນິທຸເທໂສ ອຸປປນຸໂນຕິ ອາທ ''ເອວໍ ວທຕີ''ຕິຯ

ປາລຸອິຍໍ ''ຕກຸກີ ໂທຕີ ວີມໍສີ''ຕິ ສາມຄຸລນິທຸເທເສນ, ເອກເສເສນ ວາ ວຸຕຸຕໍ ຕກຸກີເກທໍ ວິກຊນຸໂຕ ''ຕຕຸຖ ຈຕຸພຸພິໂຮ''ຕິອາ ທິມາທຯ ປເຣທີ ປຸນ ສວນໍ ອນຸສຸສຸຕິ, ສາ ຍສຸສາຍໍ ອນຸສຸສຸຕິໂກຯ ປຸຣິມໍ ອນຸກູຕປຸພຸພໍ ຊາຕິ ສຣຕີຕິ ຊາຕິສຸສໂຣຯ ລພຸກເຕຕີ ລາໂກ, ຍໍ ກິຄຸຈິ ອຕຸຕນາ ປຜິລທຸຊໍ ຣູປາທີ, ສຸຂາທີ ຈ, ນ ປນ ຊານາທິວິເສໂສ, ເຕເນວາທ ປາລຸອິຍໍ ''ໂສ ຕກຸກປຣິຍາທຕໍ ວີ ມໍສານຸວິຈຣິຕໍ ສຍໍປຜິການໍ ເອວມາທາ''ຕິຯ ອຍຸຄກຖາຍມຸປີ ວຸຕຸຕໍ ''ອຕຸຕໂນ ປຜິການມຕຸຕສຄຸຊາຕ''ນຸຕິຯ ອາຈຣິຍສມຸມ ປາລຕຸເຖໂຣປີ ວທຕິ ''ມຕຸຕ-ສທຸເທນ ວິເສສານິຄມາທໂຍ ນິວຕຸເຕຕີ''ຕິ (ທີຯ ນີຯ ຜີຯ ໑ຯ໓໘) ໂສ ເອຕສຸສາຕິ ລາກີຯ ສຸທຸເສນ ປຸຣິເມທີ ອສມຸມິສຸເສນ, ສຸທຸສໍ ວາ ຕກຸການໍ ສຸທຸສຕກຸໂກ, ໂສ ຍສຸສາຍໍ ສຸທຸສຕກຸກີໂກຯ ເຕນ ທີຕິ ອຸຍຸໂຍຊນຕຸເຖ ນິ ປາໂຕ, ເຕນ ຕຖາ ເວສຸສນຸຕຣຣຄຸໂລວ ກຄວຕີ ສມາເນຕິ ທີຍຸຄີຄຸຄາທໍ ອຸຍຸໂຍເຊຕິຯ ລາກີຕາຍາຕິ ຣູປາທິສຸຂາທິລາກີກາວ ໂຕຯ ''ອນາຄເຕປີ ເອວໍ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ອິທໍ ລາກີຕກຸກີໂນ ເອວມຸປີ ສມຸກວຕີຕິ ສມຸກວທສຸສນວເສນ ອິສານີປຸເປຕໍ ຕກຸການໍ ສນຸສາຍ ວຸຕຸຕໍຯ ອນາຄຕໍສຕກຸກເນເນວ ທີ ສສຸສຕຄຸຄາທີ ກວຕິຯ ''ອຕີເຕປີ ເອວໍ ອໂທສີ''ຕິ ອິທໍ ປນ ອນາຄຕໍສຕກຸກນສຸສ ອຸປນິສຸສຍນິທສຸສນມຕຸຕໍຯ ໂສ ທີ ''ຍຖາ ເມ ອິທານິ ອຕຸຕາ ສຸຂີ ໂທຕິ, ເອວໍ ອຕີເຕປີຕິ ປຖມໍ ອຕີຕໍສານຸຕກຸການໍ ອຸປນິສຸສາຍ ອນາຄເຕປີ ເອວໍ ກວິສຸສຕີ''ຕິ ຕກຸກຍນຸໂຕ ທີຍຸຄີ ຄຕຸທາຕິຯ ''ເອວໍ ສຕິ ອິທໍ ໂທຕີ''ຕິ ອິມິນາ ອນິຈຸເຈສຸ ກາເວສຸ ອຄຸໂລ ກໂຣຕິ, ອຄຸໂລ ປຜິສໍເວເທຕີຕິ ໂທໂສ ອາປຊຸຊຕິ, ຕຖາ ຈ ສຕິ ກຕສຸສ ວິນາໂສ ອກຕສຸສ ຈ ອຊຸຊາຄໂມ ສີຍາຯ ນິຈຸເຈສຸ ປນ ກາເວສຸ ອຄຸໂລ ກໂຣຕິ, ອຄຸໂລ ປຜິສໍເວເທຕີຕິ ໂທໂສ ນາປຊຸຊຕິຯ ເອວຄຸຈ ສຕິ ກຕສຸສ ອວິນາໂສ, ອກຕສຸສ ຈ ອນຊຸຊາຄ ໂມ ສີຍາຕິ ຕກຸກີກສຸສ ຍຸຕຸຕິຄເວສນາກາຣໍ ທສຸເສຕິຯ

ຕກ຺ກມຕ຺ເຕເນວາຕິ ສຸທ຺ຘຕກ຺ກເນເນວຯ ມຕ຺ຕ-ສທ຺ເທນ ຫິ ອາຄມາທີນໍ, ອນຸສ຺ສວາທີນຍ຺ຈ ອຠາວໍ ທສ຺ເສຕິຯ “ນນຸ ຈ ວິເສສລາຠີໂນປິ ສສ຺ສຕວາທີໂນ ວິເສສາຘິຄມເຫຕຸ ອເນເກສຸ ຊາຕິສຕສຫສ຺ເສສຸ, ທສສຸ ສໍວຏ຺ຏວິວຏ຺ເຏສຸ, ຈຕ຺ຕາລີສາຍ ຈ ສໍວຏ຺ຏວິວຏ຺ເຏສຸ ຍຖານຸຠູຕໍ ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕານໍ, ຕປ຺ປຏິພທ຺ຘຍ຺ຈ ຘມ຺ມຊາຕໍ “ອຕ຺ຕາ, ໂລໂກ”ຕິ ຈ ອນຸສ຺ສຣິຕ຺ວາ ຕໂຕ ປຸຣິມຕຣາສຸປິ ຊາຕີສຸ ຕຖາຠູຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕານຸວິຕກ຺ກນມຸເຂນ ອນາຄເຕປິ ເອວໍ ຠວິສ຺ສຕີຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຠວິສ຺ສມານານຸຕກ຺ກນໍ, ສພ຺ເພສມ຺ປິ ສຕ຺ຕານໍ ຕຖາຠາວານຸຕກ຺ກນຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ ສສ຺ສຕາຠິນິເວສິໂນ ຊາຕາ, ເອວຍ຺ຈ ສຕິ ສພ຺ໂພປິ ສສ຺ສຕວາທີ ອນຸສ຺ສຸຕິກຊາຕິສ຺ສຣລາຠີຕກ຺ກິກາ ວິຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຸປລທ຺ຘວຕ຺ຖຸນິມິຕ຺ເຕນ ຕກ຺ກເນນ ປວຕ຺ຕວາທຕ຺ຕາ ຕກ຺ກີປກ຺ເຂເຍວ ຕິຏ຺ເຐຍ຺ຍ, ຕຖາ ຈ ສຕິ ວິເສສເຠທຣຫິຕຕ຺ຕາ ເອໂກວາຍໍ ສສ຺ສຕວາໂທ ວວຕ຺ຖິໂຕ ຠເວຍ຺ຍ, ອວສ຺ສຍ຺ຈ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາຣໍ ຕກ຺ກນມິຈ຺ຉິຕພ຺ພໍ, ອຍ຺ຍຖາ ວິເສສລາຠີ ສສ຺ສຕວາທີ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກປກ຺ຂໍ, ອທິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນິກປກ຺ຂໍ ວາ ຠເຊຍ຺ຍາຕິ? ນ ໂຂ ປເນຕໍ ເອວໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍຯ ວິເສສລາຠີນຍ຺ຫິ ຂນ຺ຘສນ຺ຕານສ຺ສ ທີຆທີຆຕຣໍ ທີຆຕມກາລານຸສ຺ສຣຓໍ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາຫສ຺ສ ອສາຘາຣຓກາຣຓໍຯ ຕຖາ ຫິ “ອເນກວິຫິຕໍ ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຣາມິຯ ອິມິນາມຫໍ ເອຕໍ ຊານາມີ”ຕິ ອນຸສ຺ສຣຓເມວ ປຘານ ກາຣຓຠາເວນ ທສ຺ສິຕໍຯ ຍໍ ປນ ຕສ຺ສ “ອິມິນາມຫໍ ເອຕໍ ຊານາມີ”ຕິ ປວຕ຺ຕໍ ຕກ຺ກນໍ, ນ ຕໍ ອິຘ ປຘານໍ ອນຸສ຺ສຣຓໍ ປຏິຈ຺ຈ ຕສ຺ສ ອປຘານຠາວໂຕ, ປຘານກາຣເຓນ ຈ ອສາຘາຣເຓນ ນິທ຺ເທໂສ ສາສເນ, ໂລເກປິ ຈ ນິຣຸລ຺ໂຫ ຍຖາ “ຈກ຺ຂຸວິຍ຺ຍາຓໍ ຍວງ຺ກຸໂຣ”ຕິອາທີຯ

ເອວໍ ປນາຍໍ ເທສນາ ປຘານກາຣຓວິຠາວິນີ, ຕສ຺ມາ ສຕິປິ ອນຸສ຺ສວາທິວເສນ, ຕກ຺ກິການໍ ຫີນາທິວເສນ ຈ ມນ຺ທປຍ຺ຍາທີນໍ ວິເສສລາຠີນໍ ພຫຸຘາ ເຠເທ ອຍ຺ຍຕຣເຠທສງ຺ຄຫວເສນ ຠຄວຕາ ຈຕ຺ຕາຣິຍ຺ເຍວາ ນານິ ວິຠຊິຕ຺ວາ ວວຕ຺ຖິຕາ ສສ຺ສຕວາທາ ນໍ ຈຕຸພ຺ພິຘຕາຯ ນ ຫິ, ອິຘ ສາວເສສໍ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ຘມ຺ມຣາຊາຕິຯ ຍເທວໍ ອນຸສ຺ສຸຕິກາທີສຸປິ ອນຸສ຺ສວາທີນໍ ປຘານຠາໂວ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ? ນ ເຕສໍ ອຍ຺ຍາຍ ສຈ຺ຉິກິຣິຍາຍ ອຠາເວນ ຕກ຺ກປຘານຕ຺ຕາ, “ປຘານກາຣເຓນ ຈ ອສາຘາຣເຓນ ນິທ຺ເທໂສ ສາສເນ, ໂລເກປິ ຈ ນິຣຸລ຺ໂຫ”ຕິ ວຸຕ຺ໂຕວາຍມຕ຺ໂຖຕິຯ ອຖ ວາ ວິເສສາຘິຄມນິມິຕ຺ຕຣຫິຕສ຺ສ ຕກ຺ກນສ຺ສ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາເຫ ວິສຸໍ ກາຣຓຠາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ວິເສສາຘິຄໂມ ວິສຸໍ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາຫກາຣຓຠາເວນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ໂສ ຈ ມນ຺ທມຊ຺ຌິມຕິກ຺ຂປຍ຺ຍາວເສນ ຕິວິໂຘຕິ ຕິຘາ ວິຠຊິຕ຺ວາ, ສພ຺ພຕກ຺ກິໂນ ຈ ຕກ຺ກີຠາວສາມຍ຺ຍໂຕ ເອກຊ຺ຌໍ ຄເຫຕ຺ວາ ຈຕຸຘາ ເອວ ວວຕ຺ຖາປິໂຕ ສສ຺ສຕວາໂທ ຠຄວຕາຕິຯ

໓໕ຯ “ອຍ຺ຍຕເຣນາ”ຕິ ເອຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ “ເອເກນາ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍ຺ຍານປຍຸຕ຺ຕສ຺ສ ປນ ວາ-ສທ຺ທສ຺ສ ອນິຍມຕ຺ຖຕໍ ສນ຺ຘາຍາຫ “ທ຺ວີຫິ ວາ ຕີຫິ ວາ”ຕິ, ເຕນ ຈຕູສຸ ວຕ຺ຖູສຸ ຍຖາຣຫເມກຈ຺ຈໍ ເອກຈ຺ຈສ຺ສ ປຍ຺ຍາປເນ ສຫກາຣີກາຣຓນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິຯ “ພຫິທ຺ຘາ”ຕິ ພາຫ຺ຍຕ຺ຖວາຈໂກ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ທິຏ຺ໂຐ ນິປາໂຕຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ “ພຫີ”ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍຯ ເອຕ຺ຖາຫ – ກີ ປເນຕານິ ວຕ຺ຖູນິ ອຕ຺ຕໂນ ອຠິນິເວສສ຺ສ ເຫຕຸ, ອຸທາຫຸ ປເຣສໍ ປຕິຏ຺ຐາປນສ຺ສາຕິຯ ກິຍ຺ເຈຕ຺ຖ, ຍທິ ຕາວ ອຕ຺ຕໂນ ອຠິນິເວສສ຺ສ ເຫຕຸ, ອຖ ກສ຺ມາ ອນຸສ຺ສຣຓຕກ຺ກນານິເຍວ ຄຫິຕານິ, ນ ສຍ຺ຍາວິປ຺ລ຺ລາສາທໂຍຯ ຕຖາ ຫິ ວິປຣີຕສຍ຺ຍາອໂຍນິໂສມນສິກາຣອສປ຺ປຸຣິສູປນິສ຺ສຍອສທ຺ຘມ຺ມສ຺ສວນາທີນິປິ ທິຏ຺ຐິຍາ ປວຕ຺ຕນຏ຺ຐານ ທິຏ຺ຐິຏ຺ຐານານິຯ ອຖ ປນ ປເຣສໍ ປຕິຏ຺ຐາປນສ຺ສ ເຫຕຸ, ອນຸສ຺ສຣຓເຫຕຸຠູໂຕ ອຘິຄໂມ ວິຍ, ຕກ຺ກນປຣິເຍຏ຺ຐິຠູຕາ ຍຸຕ຺ຕິ ວິຍ ຈ ອາຄໂມປິ ວຕ຺ຖຸຠາເວນ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ, ອຸຠຍຖາປິ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕສ຺ສ ອວເສສກາຣຓສ຺ສ ສມ຺ຠວໂຕ “ນຕ຺ຖິ ອິໂຕ ພຫິທ຺ຘາ”ຕິ ວຈນໍ ນ ຍຸຊ຺ຊເຕວາຕິ? ໂນ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ, ກສ຺ມາ? ອຠິນິເວສປກ຺ເຂ ຕາວ ອຍໍ ທິຏ຺ຐິຄຕິໂກ ອສປ຺ປຸຣິສູປນິສ຺ສຍອສທ຺ຘມ຺ມສ຺ສວເນຫິ ອໂຍນິໂສ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ວິປ຺ລ຺ລາສສຍ຺ໂຍ ຣູປາທິຘມ຺ມານໍ ຂເຓ ຂເຓ ຠິຊ຺ຊນສຠາວສ຺ສ ອນວໂພຘໂຕ ຘມ຺ມຍຸຕ຺ຕີ ອຕິຘາວນ຺ໂຕ ເອກຕ຺ຕນຍໍ ມິຈ຺ຉາ ຄເຫຕ຺ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕານຸສ຺ສຣຓຕກ຺ກເນຫິ ຂນ຺ເຘສຸ “ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໓໑) ອຠິນິເວສໍ ອຸປ ເນສິ, ອິຕິ ອາສນ຺ນກາຣຓຕ຺ຕາ, ປຘານກາຣຓຕ຺ຕາ ຈ ຕຄ຺ຄຫເຓເນວ ຈ ອິຕເຣສມ຺ປິ ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອນຸສ຺ສຣຓຕກ຺ກນານິເຍວ ອິຘ ຄຫິຕານິຯ ປຕິຏ຺ຐາປນປກ຺ເຂ ປນ ອາຄໂມປິ ຍຸຕ຺ຕິຍເມວ ຄໂຕ ວິເສເສນ ນິຣາຄມານໍ ພາຫິຣການໍ ຕກ຺ກຄ຺ຄາຫີຠາວໂຕ, ຕສ຺ມາ ອນຸສ຺ສຣຓຕກ຺ກນານິເຍວ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາຫສ຺ສ ວຕ຺ຖູຠາເວນ ຄຫິຕານິຯ

ກິຍ຺ຈ ຠີຍ຺ໂຍ – ທຸວິຘໍ ປຣມຕ຺ຖຘມ຺ມານໍ ລກ຺ຂຓໍ ສຠາວລກ຺ຂຓໍ, ສາມຍ຺ຍລກ຺ຂຓຍ຺ຈຯ ຕຕ຺ຖ ສຠາວລກ຺ຂຓາວໂພໂຘ ປຈ຺ຈກ຺ຂຍາຓໍ, ສາມຍ຺ຍລກ຺ຂຓາວໂພໂຘ ອນຸມານຍາຓໍຯ ອາຄໂມ ຈ ສຸຕມຍາຍ ປຍ຺ຍາຍ ສາຘນໂຕ ອນຸມານຍາຓເມວ ອາວຫຕິ, ສຸຕານໍ ປນ ຘມ຺ມານໍ ອາການປຣິວິຕກ຺ກເນນ ນິຊ຺ຌານກ຺ຂນ຺ຕິຍໍ ຐິໂຕ ຈິນ຺ຕາມຍປຍ຺ຍໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອນຸກ຺ກເມນ ຠາວນາຍ ປຈ຺ຈກ຺ຂຍາຓໍ ອຘິຄຈ຺ຉຕີຕິ ເອວໍ ອາຄໂມປິ ຕກ຺ກນວິສຍໍ ນາຕິກ຺ກມຕິ, ຕສ຺ມາ ເຈສ ຕກ຺ກຄ຺ຄຫເຓນ ຄຫິໂຕ ວາຕິ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ໂສ ອຍ຺ຍຖາຍໍ ອນຸສ຺ສຸຕິຕກ຺ກຄ຺ຄຫເຓນ ວິຠາວິໂຕ, ເອວໍ ອນຸສ຺ສຣຓຕກ຺ກເນຫິ ອສງ຺ຄຫິຕສ຺ສ

ອວສິຍຸຖສຸສ ກາຣຕາສຸສ ອສມຸກາວໂຕ ຍຸຕຸຕເມວິທັ ''ນຕຸຖິ ອິໂຕ ພຫິທຸຉາ''ຕິ ວຈນນຸຕິ ເວທິຕພຸພັ໚ ''ອເນກວິຫິຕານິ ອຘິມຸຕຸຕິປທານິ ອຘິວທນຸຕີ''ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໔໙), ''ສສຸສຕັ ອຕຸຕານຎຸຈ ໂລກຎຸຈ ປຎຸຍເປນຸຕີ''ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໓໐) ຈ ວຈນໂຕ ປນ ປຕິຍຸຖາປນວຕຸຖຸນິເຍວ ອິຉ ເທສິຕານິ ຕັເທສນາຍ ເອວ ອຘິນິເວສສຸສາປີ ສິຊຸຊນໂຕ໚ ອເນກາເກເທສຸ ຫິ ເທສິເຕສຸ ຍສຸມິ ເທສິເຕ ຕທຎຸເຍປີ ເທສິຕາ ສິທຸຉາ ໂຫນຸຕິ, ຕເມວ ເທເສຕີຕິ ທຍຸຖພຸພັ໚ ອຘິນິເວສປຕິຍຸຖາປເນສຸ ຈ ອຘິນິເວເສ ເທສິເຕປີ ປຕິຍຸຖາປນັ ນ ສິຊຸຊຕິ ອຘິນິເວສສຸສ ປຕິຍຸຖາປເນ ອນິຍມໂຕ໚ ອຘິນິເວສິໂນປີ ຫິ ເກຈິ ປຕິຍຸຖາເປນຸຕິ , ເກຈິ ນ ປຕິຍຸຖາເປນຸຕີ໚ ປຕິຍຸຖາປເນ ປນ ເທສິເຕ ອຘິນິເວໂສປີ ສິຊຸຊຕິ ປຕິຍຸຖາປນສຸສ ອຘິນິເວເສ ນິຍມໂຕ໚ ໂຍ ຫິ ຍຕຸຖ ປເຣ ປຕິຍຸຖາເປຕິ, ໂສປີ ຕມຘິນິວິສຕີຕິ໚

໓໖໚ຕຍິທນຸຕີ ເອຕຸຖ ຕ-ສທຸເທນ ''ສສຸສຕັ ອຕຸຕານຎຸຈ ໂລກຎຸຈ ປຎຸຍເປນຸຕີ''ຕິ ເອຕສຸສ ປຣາມສນນຸຕິ ອາຫ ''ຕັ ອິທັ ຈຕຸພຸພິຉມຸປີ ທິຍຸຖິຄຕ''ນຸຕີ໚ ຕໂຕຕິ ຕສຸມາ ປກາຣໂຕ ຊານນຕຸຕາ໚ ປຣມວຊຸຊຕາຍ ອເນກວິຫິຕານັ ອນຕຸຖານັ ກາຣຕກາວໂຕ ທິຍຸຖິໂຍ ເອວ ຖານາ ທິຍຸຖິຍຸຖານາ໚ ຍຖາຫ ''ມິຈຸຉາທິຍຸຖິປຣມາຫັ ກິກຸຂເວ, ວຊຸຊັ ວທາມີ''ຕິ ຕເທວຕຸຖັ ສນຸຉາຍ ''ທິຍຸຖິໂຍເວ ທິຍຸຖິຍຸຖານາ''ຕິ ວຸຕຸຕັ໚ ທິຍຸຖີນັ ກາຣຕມຸປີ ທິຍຸຖິຍຸຖານເມວ ທິຍຸຖີນັ ອຸປຸປາທາຍ ສມຸຍຸຖານຍຸເຖນ໚ ''ຍຖາຫາ''ຕິອາທີ ປຘິສມຸກິທາປາລຸອິຍາ (ປຘິ໚ ມ໚ ໑໚໑໔໔) ສາຉນັ໚ ຕຕຸຖ ຂນຸຉາປີ ທິຍຸຖິຍຸຖານັ ອາຣມຸມຕຍຸເຖນ໚ ວຸຕຸຕຎຸຫິ ''ຣູປັ ອຕຸຕໂຕ ສມນຸປສຸສຕີ''ຕິອາທີ, (ສັ໚ ນິ໚ ໓໚໗໑) ອວິຊຸຊາປີ ອຸປນິສຸສຍາທິກາເວນ໚ ຍຖາຫ ''ອສຸສຸຕວາ ກິກຸຂເວ, ປຸຖຸຊຸຊໂນ ອຣິຍານັ ອທສຸສາວີ ອຣິຍຉມຸມສຸສ ອໂກວິໂທ''ຕິອາທີ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໔; ປຘິ໚ ມ໚ ໑໚໑໓໑) ຜສໂສປີ ຜຸສິຕຸວາ ຄຫຕູປາຍຍຸເຖນ໚ ຕຖາ ຫິ ວຸຕຸຕັ ''ຕທປີ ຜສຸສປຈຸຈຍາ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໑໑໗) ຜຸສຸສ ຜຸສຸສ ປຘິສັເວເທນຸຕີ''ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໑໔໔) ສຎຸຎາປີ ອາກາຣມຕຸຕຄຸຄຫຕຍຸເຖນ໚ ວຸຕຸຕຎຸເຫຕັ ''ສຎຸຎານິທານາ ຫິ ປປຎຸຈສງຂາ''ຕິ (ສຸ໚ ນິ໚ ໗໗໐; ມຫາ໚ ນິ໚ ໑໐໙) ປຖວີ ປຖວິໂຕ ສຎຸຎຕຸວາ''ຕິ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໔) ຈ ອາທີ໚ ວິຕກຸໂກປີ ອາກາຣປຣິວິຕກຸກນຍຸເຖນ໚ ເຕນ ວຸຕຸຕັ ''ຕກຸກຎຸຈ ທິຍຸຖີສຸ ປກປຸປຍິຕຸວາ, ສຈຸຈັ ມຸສາຕິ ທຸວຍຉມຸມມາຫູ''ຕິ, (ສຸ໚ ນິ໚ ໗໙໔; ມຫານິ໚ ໑໔໑) ''ຕກຸກີ ໂຫຕິ ວີມັສີ''ຕິ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໓໔) ຈ ອາທີ໚ ອໂຍນິໂສ ມນສິກາໂຣປີ ອກຸສລານັ ສາຉາຣຕກາຣຕຍຸເຖນ໚ ເຕນາຫ ''ຕສຸສ ເອວັ ອໂຍນິໂສ ມນສິ ກໂຣໂຕ ຉນຸນັ ທິຍຸຖີນັ ອຎຸຎຕຣາ ທິຍຸຖິ ອຸປຸປຊຸຊຕີ໚ ອຕຸຖິ ເມ ອຕຸຕາ'ຕິ ວາ ອສຸສ ສຈຸຈໂຕ ເຖຕໂຕ ທິຍຸຖິອຸປຸປຊຸຊຕີ''ຕິອາທີ (ມ໚ ນິ໚ ໑໚໑໙) ປາປມິຕຸໂຕປີ ທິຍຸຖານຸຄຕິ ອາປຊຸຊນຍຸເຖນ໚ ວຸຕຸຕມຸປີ ຈ ''ພາຫິຣັ ກິກຸຂເວ, ອງຄນຸຕິ ກຣິຕຸວາ ນາຎຸຎັ ເອກງຄມຸປີ ສມນຸປສຸສາມິ, ຍັ ເອວັ ມຫໂຕ ອນຕຸຖາຍ ສັວຕຸຕຕິ, ຍຖຍິທັ ກິກຸຂເວ, ປາປມິຕຸຕຕາ''ຕິອາທີ (ອ໚ ນິ໚ ໑໚໑໑໐) ປຣໂຕໂຆໂສປີ ທຸຣກຸຂາຕຉມຸມສຸສວນຍຸເຖນ໚ ຕຖາ ເຈວ ວຸຕຸຕັ ''ທຸເວເມ ກິກຸຂເວ, ປຈຸຈຍາ ມິຈຸຉາທິຍຸຖິຍາ ອຸປຸປາທາຍ໚ ກຕເມ ທຸເວ? ປຣໂຕ ຈ ໂຆໂສ, ອໂຍນິໂສ ຈ ມນສິກາໂຣ''ຕິອາທີ (ອ໚ ນິ໚ ໔໚໑໔໖) ປເຣຫິ ສຸຕາ, ເທສິຕາ ວາ ເທສນາ ປຣໂຕໂຆໂສ໚

''ຂນຸຉາ ເຫຕູ''ຕິອາທິປາລຸອິ ຕທຕຸຖວິກາວິນີ໚ ຕຕຸຖ ຊນກຍຸເຖນ ເຫຕຸ, ອຸປຕຸຖມຸກກຍຸເຖນ ປຈຸຈໂຍ໚ ອຸປາທາຍາຕິ ອຸປາທິຍິຕຸວາ, ປຘິຈຸຈາຕິ ອຕຸໂຖ໚ ''ອຸປຸປາທາຍາ''ຕິປີ ປາໂຖ, ອຸປຸປຊຸຊນາຍາຕິ ອຕຸໂຖ໚ ສມຸຍຸຖາຕີ ເອເຕນາຕິ ສມຸຍຸຖານັ, ຂນຸຉາທໂຍ ເອວ໚ ອິຉ ປນ ສມຸຍຸຖານກາໂວເຍວ ສມຸຍຸຖານ-ສທຸເທນ ວຸຕຸໂຕ ກາວໂລປຕຸຕາ, ກາວປຸປຉານຕຸຕາ ຈ໚ ອາທີນຸນາ ສກາສນຸຕາເນ໚ ປວຕຸຕິຕາ ສປຣສນຸຕາເນສຸ໚ ປຣ-ສທຸໂທ ອກິຕຸຫຕຸໂຖຕິ ວຸຕຸຕັ ''ປຸນປຸປຸນ''ນຸຕີ໚ ປຣິນິຍຸຖາປີຕາຕິ ''ອິທເມວ ທສຸສນັ ສຈຸຈັ, ອຎຸຎັ ປນ ໂມຆັ ຕຸຈຸຉັ ມຸສາ''ຕິ ອຘິນິເວສສຸສ ປຣິໂຍສານັ ມຕຸຖກັ ປາປີຕາຕິ ອຕຸໂຖ໚ ອາຣມຸມຕາວເສນາຕິ ອຍຸຖສຸ ທິຍຸຖິຍຸຖາເນສຸ ຂນຸເຉ ສນຸຉາຍາຫ໚ ປວຕຸຕນວເສນາຕິ ອວິຊຸຊາຜສຸສສຎຸຎາວິຕກຸກາໂຍນິໂສມນສິກາເຣ໚ ອາເສວນວເສນາຕິ ປາປມິຕຸຕປຣໂຕໂຆເສ໚ ຍທິປີ ສຣູປຕຸຖວເສນ ເວວຈນັ, ສງເກຕຕຸຖວເສນ ປນ ເອວັ ວຕຸຕພຸໂພຕີ ທສຸເສຕຸັ ''ເອວັວິຉປຣໂລກາ''ຕິ ວຸຕຸຕັ໚ ເຍນ ເກນຈິ ຫິ ວິເສສເນເນວ ເວວຈນັ ສາຕຸຖກັ ສິຍາ໚ ປຣໂລໂກ ຈ ກມຸມວເສນ ອກິມຸໂຂ ສມຸປເຣຕິ ຄຈຸຉຕິ ປວຕຸຕຕິ ເອຕຸຖາຕິ ອກິສມຸປຣາໂຍຕິ ວຸຈຸຈຕີ໚ ''ອິຕິ ໂຂ ອານນຸທ, ກຸສລານິ ສີລານິ ອນຸປຸພຸເພນ ອຄຸຄາຍ ປເຣນຸຕີ''ຕິອາທີສຸ (ອ໚ ນິ໚ ໑໐໚໔) ວິຍ ຫິ ຈຸຣາທິຄຕາວເສນ ປຣ-ສທຸທັ ຄຕິຍມິຈຸຉນຸຕິ ສທຸທວິທູ, ອຍເມຕຸຖ ອຍຸຖກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ໚

ເອວັຄຕິກາຕິ ເອວັຄມນາ ເອວັນິຍຸຖາ, ເອວມນຸຍຸຍຸຊເນນ ກິຊຸຊນນສຸສນປຣິໂຍສານາຕິ ອຕຸໂຖ໚ ຄຕິ-ສທຸໂທ ເຈຕຸຖ ''ເຍຫີ ສມນຸນາຄຕສຸສ ມຫາປຸຣິສສຸສ ທຸເວວ ຄຕິໂຍ ກວນຸຕີ''ຕິອາທີສຸ (ທີ໚ ນິ໚ ໑໚໔໕໗; ໔໚໓໓, ໓໕; ໓໚໑໙໙, ໔໐໐; ມ໚ ນິ໚ ໔໚໓໗໔, ໓໙໗) ວິຍ ນິຍຸຖານຕຸໂຖ໚ ອິທັ ວຸຕຸຕັ ໂຫຕິ – ອິເມ ທິຍຸຖິສງຂາຕາ ທິຍຸຖິຍຸຖານາ ເອວັ ປຣມຕຸຖໂຕ ອສນຸຕັ ອຕຸຕານັ, ສສຸສຕກາວຎຸຈ ຕສຸມີ ອຊຸຊາໂຣເປຕຸວາ ຄຫິຕາ, ປຣາມຍຸຖາ ຈ ສມານາ ພາລລປນາເຍວ ຫຸຕຸວາ ຍາວ ປຕຸຫິຕາ ນ

ສມນຸຍຸຍຸຊນ຺ຕິ, ຕາວ ຄຈຸຉນ຺ຕິ, ປາຕຸກວນ຺ຕິ ຈ, ປຕ຺ທິເຕທີ ສມນຸຍຸຍຸຊິຍມານາ ປນ ອນວຍຸກິຕວຕຸຖຸກາ ອວິມຫຸທກຸຂມາ ສູຣິຍຸຄຸຄມເນ ອຸສຸສາວພິນ຺ທູ ວິຍ, ຂຊໂຊປນກາ ວິຍ ຈ ກິຊຊນ຺ຕິ, ວິນສຸສນ຺ຕິ ຈາຕິ຿

ຕຕຸຖາຍໍ ອນຸຍຸຍຸຊເນ ສງເຂປກຖາ – ຍທິ ຫິ ປເຣທີ ກປຸປິໂຕ ອຕຸຕາ ໂລໂກ ວາ ສສຸສໂຕ ສິຍາ, ຕສຸສ ນິພຸພິກາຣຕາຍ ປຸຣິມຣູປາວິຊຫນໂຕ ກສຸສຈິ ວິເສສາສານສຸສ ກາຕຸມສກຸກຸເຕຍຸຍຕາຍ ອທິຕໂຕ ນິວຕຸຕນຕຸຖໍ, ທິເຕ ຈ ປຜິປຊຊນຕຸຖໍ ອຸປເທໂສ ເອວ ສສຸສຕວາທີໂນ ນິປຸປໂຍຊໂນ ສິຍາ, ກຖໍ ວາ ເຕນ ໂສ ອຸປເທໂສ ປວຕຸຕິຍຕິ ວິກາຣາກາວໂຕ຿ ເອວຍຸຈ ສຕິ ປຣິກປຸປິຕສຸສ ອຕຸຕໂນ ອຊຍາກາສສຸສ ວິຍ ທານາທິກິຣິຍາ, ຫິສາທິກິຣິຍາ ຈ ນ ສມຸກວຕິ, ຕຖາ ສຸຂສຸສ, ທຸກຸຂສຸສ ຈ ອນຸກວນນິພນ຺ໂຊ ເອວ ສສຸສຕວາທີໂນ ນ ຍຸຊຊຕິ ກມຸມພທຸຊາກາວໂຕ຿ ຊາຕິອາທີນຍຸຈ ອສມຸກວໂຕ ວິໂມກຸໂຂ ນ ກເວຍຸຍ, ອຖ ປນ ຊມຸມມຕຸຕໍ ຕສຸສ ອຸປຸປຊຊຕິ ເຈວ ວິນສຸສຕິ ຈ, ຍສຸສ ວເສນາຍໍ ກິຣິຍາທິໂວຫາໂຣຕິ ວເທຍຸຍ, ເອວມຸປີ ປຸຣິມຣູປາ ວິຊຫເນນ ອວຍຸກິຕສຸສ ອຕຸຕໂນ ຊມຸມມຕຸຕນ຺ຕິ ນ ສກຸກາ ສມຸກາເວຕຸໍ, ເຕ ວາ ປນສຸສ ຊມຸມາ ອວຕຸຖາກູຕາ, ຕສຸມາ ຕສຸສ ອຸປຸປນຸນາ ອຍຸເຍ ວາ ສິຍຸໍ ອນຍຸເຍ ວາ, ຍທິ ອຍຸເຍ, ນ ຕາທິ ອວຕຸຖາທິ ຕສຸສ ອຸປຸປນຸນາທິປີ ໂກຈິ ວິເສໂສ ອຕຸຖິ, ຍາທິ ກໂຣຕິ ປຜິສໍເວເທຕິ ຈວຕິ ອຸປຸປຊຊຕິ ຈາຕິ ອິຈຸຉິຕໍ, ເອວຍຸຈ ຊມຸມກປຸປນາປີ ນິຣຕຸຖກາ ສິຍາ, ຕສຸມາ ຕທວຕຸໂຖ ເອວ ຍຖາວຸຕຸຕໂທໂສ, ອຖານຍຸເລ, ອຸປປາທວິນາສວນ຺ຕິທີ ອວຕຸຖາທີ ອນຍຸຍສຸສ ອຕຸຕໂນ ຕາສໍ ວິຍ ອຸປຸປາທວິນາສສພຸກາວໂຕ ກຸໂຕ ກເວຍຸຍ ນິຈຸຈຕາວກາໂສ, ຕາສມຸປີ ວາ ອຕຸຕໂນ ວິຍ ນິຈຸຈຕາປວຕຸຕິ, ຕສຸມາ ພນຸຊວິໂມກຸຂານໍ ອສມຸກໂວ ເອວາຕິ ນ ຍຸຊຊຕິເຍວ ສສຸສຕວາໂທ, ນ ເຈຕຸຖ ໂກຈິ ວາທີ ຊມຸມານໍ ສສຸສຕກາເວ ປຣິສຸທຸທໍ ຍຸຕຸຕິ ວຕຸຕຸໍ ສມຕຸໂຖ ກເວຍຸຍ, ຍຸຕຸຕິຣທິຕຍຸຈ ວຈນໍ ນ ປຕ຺ທິຕານໍ ຈິຕຸຕໍ ອາຣາເຊຕິ, ເຕນາໂວຈຸມຸຫ "ຍາວ ປຕ຺ທິຕາ ນ ສມນຸຍຸຍຸຊນ຺ຕິ, ຕາວ ຄຈຸຉນ຺ຕິ, ປາຕຸກວນ຺ຕິ ຈາ"ຕິ຿

ສກາຣຕໍ ສຄຕິກນ຺ຕິ ເອຕຸຖ ສທ-ສທຸໂທ ວິຊຊມານຕຸໂຖ "ສໂລມໂກ ສປກຸຂໂກ"ຕິອາທີສຸ ວິຍ, ນ ປນ ສມວາຍຕຸໂຖ ຈ-ສທຸເທນ "ຕຍິທໍ ກິກຸຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕສຸສ ທິຍຸກິຄຕສຸສ ສມຸຈຸຈິນິຕຸຕຸຕາ, "ຕຍຸຈ ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕີ"ຕິ ອິມິນາ ຈ ກາຣຕຄຕິນເມວ ປຊານນກາເວນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ຿ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ – ຕຍິທໍ ກິກຸຂເວ, ກາຣຕາວນ຺ຕໍ ຄຕິວນ຺ຕໍ ທິຍຸກິຄຕໍ ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕິ, ນ ເກວລຍຸຈ ຕເທວ, ອຖ ໂຂ ຕສຸສ ກາຣຕຄຕິສງຂາຕໍ ຕຍຸຈ ສພຸພນ຺ຕິ຿ "ຕໂຕ…ເປ… ປຊານາຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕວາກຸຍສຸສ ອຕຸຖໍ ວຸຕຸຕນເຍນ ສໍວຕຸເຕຕິ "ຕໂຕ ຈາ"ຕິອາທີນາ຿ ສພຸພຍຸຍຸຕຍຸຍາຕສຸເສວິຊ ວິກາຊນນ຺ຕິ ປກຣຕານຸຣູປມຕຸຖໍ ອາຫ "ສພຸພຍຸຍຸຕຍຸຍາຕຍຸຈາ"ຕິ, ຕສຸມີ ວາ ວຸຕຸເຕ ຕທຊິຍຸຖານໂຕ ອາສວກຸຂຍຍາຕໍ, ຕທວິນາກາວໂຕ ວາ ສພຸພມຸປີ ທສພລາທິຍາຕໍ ຄທິຕເມວາຕິປີ ຕເທວ ວຸຕຸຕໍ຿

ເອວໍວິຊນ຺ຕິ "ສີລຍຸຈາ"ຕິອາທີນາ ເອວໍວຸຕຸຕປຸປກາຣໍ຿ ປຊານນ຺ໂຕປີຕິ ເອຕຸຖ ປີ-ສທຸເທນ, ອປີ-ສທຸເທນ ວາ "ຕຍຸຈາ"ຕິ ວຸຕຸຕ ຈ-ສທຸທສຸສ ສມຸກາວນຕຸຖກາວໍ ທສຸເສຕິ, ເຕນ ຕໂຕ ທິຍຸຜິຄຕໂຕ ອຸຕຸຕຣິຕຣໍ ສາຣກູຕໍ ສີລາທິຄຸຕວິເສສມຸປີ ຕຖາຄໂຕ ນາກິນິວິສຕິ, ໂກ ປນ ວາໂທ ວຍຸຍາມິເສຕິ ສມຸກາເວຕິ຿ "ອຫ"ນ຺ຕິ ທິຍຸຜິມານວເສນ ປຣາມສນາກາຣທສຸສນໍ຿ ປຊານາມີຕິ ເອຕຸຖ ອິຕິ-ສທຸເທນ ປກາຣຕຸເຖນ, ນິທສຸສນຕຸເຖນ ວາ຿ "ມມ"ນ຺ຕິ ຕຕຸຫາວເສນ ປຣາມສນາກາຣໍ ທສຸເສຕິ຿ ຕຕຸຫາ ທິຍຸກິມານປຣາມາສວເສນາຕິ ຕຕຸຫາທິຍຸກິມານສງຂາຕປຣາມາສວເສນ຿ ຊມຸມສກາວມຕິກຸກມິຕຸວາ "ອຫໍ ມມ"ນ຺ຕິ ປຣໂຕ ອກູຕໂຕ ອາມສນໍ ປຣາມາໂສ, ຕຕຸຫາທໂຍ ເອວ຿ ນ ທິ ຕໍ ອຕຸຖິ, ຍໍ ຂນຸເຊສຸ "ອຫ"ນ຺ຕິ ວາ "ມມ"ນ຺ຕິ ວາ ຄເຫຕພຸພໍ ສິຍາ, ອປຣາມສໂຕ ອປຣາມສນ຺ຕສຸສ ອສຸສ ຕຖາຄຕສຸສ ນິພຸພຸຕິ ວິທິຕາຕິ ສມຸພນ຺ໂຊ຿ "ອປຣາມສໂຕ"ຕິ ເຈທໍ ນິພຸພຸຕິປເວທນາຍ (ນິພຸພຸຕິເວທນສຸສ ທີ຿ ນີ຿ ຜີ຿ ໑຿໓໖) ເຫຕຸຄພຸກວິເສສນໍ ຿ "ວິທິຕາ"ຕິ ປທມເປກຸຂິຕຸວາ ກຕຸຕຣິ ສາມິວຈນໍ຿ ອປຣາມສໂຕ ປຣາມາສຣທິຕປຜິປຕຸຕິເຫຕຸ ອສຸສ ຕຖາຄຕສຸສ ກຕຸຕຸກູຕສຸສ ນິພຸພຸຕິ ອສງຂຕຊາຕຸ ວິທິຕາ, ອຊິຄຕາຕິ ວາ ອຕຸໂຖ຿ "ອປ ຣາມສໂຕ"ຕິ ເທທໍ ເຫຕຸມຸຫີ ນິສຸສກຸກວຈນໍ຿

"ອປຣາມາສປຈຸຈຍາ"ຕິ ປຈຸຈຕຸຕຍຸເລວ ປເວທນາຍ ກາຣຕທສຸສນໍ຿ ອສຸສາຕິ ກຕຸຕາຣໍ ວຕຸວາປີ ປຈຸຈຕຸຕຍຸເລວາຕິ ວິເສສທສຸສນຕຸຖໍ ປຸນ ກຕຸຕຸວຈນນ຺ຕິ ອາຫ "ສຍເມວ ອຕຸຕນາເຍວາ"ຕິ຿ ສຍໍ, ອຕຸຕນາຕິ ວາ ກາວນປຸໍສກໍ຿ ນິປາຕປທຍຸເຫ ຕໍ຿ "ອປຣາມສໂຕ"ຕິ ວຈນໂຕ ປຣາມາສານເມວ ນິພຸພຸຕິ ອິຊ ເທສິຕາ, ຕໍເທສນາຍ ເອວ ຕທຍຸເລສມຸປີ ນິພຸພຸຕິຍາ ສິຊຊນໂຕຕິ ທສຸເສຕິ "ເຕສໍ ປຣາມາສກິເລສານ"ນ຺ຕິ ອິມິນາ, ປຣາມາສສງຂາຕານໍ ກິເລສານນ຺ຕິ ອຕຸໂຖ຿ ອປີຈ ການໍ "ອປຣາມສ ໂຕ"ຕິ ວຈນໂຕ ປຣາມາສານເມວ ນິພຸພຸຕິ ອິຊ ເທສິຕາຕິ ວິຍຸຍາຍຕິ, ຕໍເທສນາຍ ປນ ຕທວເສສານມຸປີ ກິເລສານໍ ນິພຸພຸຕິ ເທສິຕາ ນາມ ກວຕິ ປຫາເນກຍຸຖຕາທິກາວໂຕ, ຕສຸມາ ເຕສມຸປີ ນິພຸພຸຕິ ນິທຸຊາເຣຕຸວາ ທສຸເສຕພຸພາຕິ ວຸຕຸຕໍ "ເຕສໍ ປ

ຣາມາສກິເລສານ''ນ̣ຕິ, ຕຕ̣ຫາທິຍ̣ຄິມານສງ̣ຂາຕານໍ ປຣາມາສານໍ, ຕຫລ̣ເລສລ̣ຈ ກິເລສານນ̣ຕິ ອຕ̣ໂຖ໌ ໂຄພລິພທ̣ທນໂຍ ເທສ໌ ນິພ̣ພຸຕິຕິ ຈ ນິພ̣ພາຍນກູຕາ ອສງ̣ຂຕຘາຕ̣, ຕລ̣ຈ ກຄວາ ໂພຘິມູເລເຍວ ປຕ̣ໂຕ, ຕສ̣ມາ ສາ ປຈ̣ຈຕ̣ຕລ̣ເລວ ວິທິຕາ ຕິ໌

ຍຖາປຜິປນ̣ເນນາຕິ ເຍນ ປຜິປນ̣ເນນ໌ ຕປ̣ປຜິປຕ̣ຕິ ທສ̣ເສຕ̣ ''ຕາສໍເຍວ...ເປ... ອາທີມາຫາ''ຕິ ອນຸສນ̣ຘິທສ̣ສນໍ໌ ກສ̣ມາ ປນ ເວທນານລ̣ເລວ ກມ̣ມຍ̣ຖານມາຈິກ̣ຂຕີຕິ ອາຫ ''ຍາສູ''ຕິອາທິ, ອິມິນາ ເທສນາວິລາສໍ ທສ̣ເສຕິ໌ ເທສນາວິລາສປ̣ປຕ̣ໂຕ ທີ ກຄວາ ເທສນາກຸສໂລ ຂນ̣ຘາຍຕນາທີວເສນ ອເນກວິຘາສຸ ຈຕຸສຈ̣ຈເທສນາສຸ ສມ̣ກວນ̣ຕີສຸປິ ທິຍ̣ຄິຄຕິກາ ເວທນາສຸ ມິຈ̣ຉາປຜິປຕ̣ຕິຍາ ທິຍ̣ຄິຄໜໍ ປກ̣ຂນ̣ທາຕິ ທສ̣ສນຕ̣ຖໍ ຕຖາປກ̣ຂນ̣ທນມູລກູຕາ ເວທນາເຍວ ປຣິລ̣ລາກູມິກາເວນ ອຸທ̣ຘຣ ຕິຕິ໌ ອິຘາຕິ ອິມສ̣ມິ ວາເທ໌ ເອວໍ ເອຕ̣ຖາຕິປິ໌ ກມ̣ມຍ̣ຖານນ̣ຕິ ຈຕຸສຈ̣ຈກມ̣ມຍ̣ຖານໍ໌ ເອຕ̣ຖ ທີ ເວທນາຄໜເຕນ ຄທີຕາ ປລ̣ຈຸປາທານກ̣ຂນ̣ຘາ ທຸກ̣ຂສຈ̣ຈໍ໌ ເວທນານໍ ສມຸທຍຄ̣ຄໜເຕນ ຄທີໂຕ ອວິຊ̣ຊາສມຸທໂຍ ສມຸທຍສຈ̣ຈໍ,
ອຕ̣ຖງ̣ຄມນິສ̣ສຣຕປຣິຍາເຍທີ ນິໂຣຘສຈ̣ຈໍ, ''ຍຖາກູຕໍ ວິທິຕ̣ວາ''ຕິ ເອເຕນ ມຄ̣ຄສຈ̣ຈນ̣ຕິ ເອວໍ ຈຕ̣ຕາຣິ ສຈ̣ຈານິ ເວທິຕພ̣ພານິ໌ ''ຍຖາກູຕໍ ວິທິຕ̣ວາ''ຕິ ອິທໍ ວິກຊ̣ຊພ̣ຍາກຣຕຕ̣ຖປທນ̣ຕິ ຕທຕ̣ຖໍ ວິກຊ̣ຊ ທສ̣ເສຕ̣ ''ຕຕ̣ຖາ''ຕິອາທີ ວຸຕ̣ຕໍ໌ ວິເສສ ໂຕ ທີ ''ອວິຊ̣ຊາສມຸທຍາ ເວທນາສມຸທໂຍ''ຕິອາທິລກ̣ຂຕານໍ ວເສນ ສມຸທຍາທີສຸ ອຕ̣ໂຖ ຍຖາຣທໍ ວິກຊ̣ຊ ທສ̣ເສຕພ̣ໂພ໌ ອວິເສສໂຕ ປນ ເວທນາຍ ສມຸທຍາທີນິ ວິປສ̣ສນາປລ̣ລາຍ ອາຣມ̣ມຕປຜິເວຘວເສນ, ມຄ̣ຄປລ̣ລາຍ ອສມ̣ ໂມຫປຜິເວຘວເສນ ຊານິຕ̣ວາ ປຜິວິຊ̣ຊິຕ̣ວາຕິ ອຕ̣ໂຖ໌ ປຈ̣ຈຍສມຸທຍຍ̣ເຖນາຕິ ''ອິມສ̣ມິ ສຕິ ອິທໍ ໂທຕິ, ອິມສ̣ສຸປ̣ປາທາ ອິ ທໍ ອຸປ̣ປຊ̣ຊຕີ''ຕິ (ມ໌ ນິ໌ ໑໌໔໐໔; ສໍ໌ ນິ໌ ໔໌໔໑; ອຸທາ໌ ໑) ວຸຕ̣ຕລກ̣ຂເຕນ ອວິຊ̣ຊາທີນໍ ປຈ̣ຈຍານໍ ອຸປ̣ປາເທນ ເຈວ ມຄ̣ ເຄນ ອສມຸຄ̣ຘາເຕນ ຈ໌ ຍາວ ທີ ມຄ̣ເຄນ ນ ສມຸຄ̣ຘາຜີຍຕິ, ຕາວ ປຈ̣ຈໂຍຕິ ວຸຈ̣ຈຕິ໌ ນິພ̣ພຕ̣ຕິລກ̣ຂຕນ̣ຕິ ອຸປ̣ປາທ ລກ̣ຂຕໍ, ຊາຕິນ̣ຕິ ອຕ̣ໂຖ໌ ປລ̣ຈນ̣ນໍ ລກ̣ຂຕານນ̣ຕິ ເອຕ̣ຖ ຈ ຈຕຸນ̣ນມ̣ປີ ປຈ̣ຈຍານໍ ອຸປ̣ປາທລກ̣ຂຕເມວ ອຄ̣ຄເຫຕ̣ວາ ປຈ̣ຈຍລກ̣ຂຕມ̣ປີ ຄເຫຕພ̣ພໍ ສມຸທຍໍ ປຜິຈ̣ຈ ເຕສໍ ຍຖາຣທໍ ອຸປການກຕ̣ຕາ໌ ຕຖາ ເຈວ ສໍວຕ̣ຕິຕໍ ''ມຄ̣ເຄນ ອສມຸຄ̣ຘາເຕນ ຈາ''ຕິ໌ ປຈ̣ຈຍນິໂຣຘຍ̣ເຖນາຕິ ''ອິມສ̣ມິ ນິຣຸທ̣ເຘ ອິທໍ ນິຣຸທ̣ຘໍ ໂທຕິ, ອິມສ̣ສ ນິໂຣຘາ ອິທໍ ນິຣຸຊ̣ຊຕີ''ຕິ (ມ໌ ນິ໌ ໑໌໔໐໖; ອຸທາ໌ ໖; ສໍ໌ ນິ໌ ໔໌໔໑) ວຸຕ̣ຕລກ̣ຂເຕນ ອວິຊ̣ຊາທີນໍ ປຈ̣ຈຍານໍ ນິໂຣເຘນ ເຈວ ມຄ̣ເຄນ ສມຸຄ̣ຘາເຕນ ຈ໌ ວິປຣິຕາມລກ̣ຂຕນ̣ຕິ ນິໂຣຘລກ̣ຂຕໍ, ກງ̣ຄນ̣ຕິ ອຕ̣ໂຖ໌ ວຍນ̣ຕິ ນິໂຣຘໍ໌ ຍນ̣ຕິ ຍສ̣ມາ ປຈ̣ຈຍກາວສງ̣ຂາຕເຫຕຸໂຕ໌ ເວທນໍ ປຜິຈ̣ຈາຕິ ປຸຣິມຸປ̣ປນ̣ນໍ ອາຣມ̣ມຕາທິປຈ̣ຈຍກູຕໍ ເວທນໍ ລກິຕ̣ວາ໌ ສຸຂໍ ໂສມນສ̣ສນ̣ຕິ ສຸຂລ̣ເຈວ ໂສມນສ̣ສລ̣ຈ໌ ອຍນ̣ຕິ ປຸຣິມເວທນາຍ ຍຖາຣທໍ ປຈ̣ຈິມຸປ̣ປນ̣ນານໍ ສຸຂໂສມນສ̣ສານໍ ປຈ̣ຈຍກາໂວ໌ ອສ̣ສາໂທ ນາມ ອສ̣ສາທິຕພ̣ໂພຕິ ກຕ̣ວາ໌

ອປໂຣ ນໂຍ – ຍນ̣ຕິ ສຸຂໍ, ໂສມນສ̣ສລ̣ຈ໌ ອຍນ̣ຕິ ຈ ນປຸ໋ສກລິງ̣ເຄນ ນິທ̣ທິຍ̣ຖໍ ສຸຂໂສມນສ̣ສເມວ ອສ̣ສາທປທມເປກ̣ຂິຕ̣ວາ ປຸລ̣ລິງ̣ເຄນ ນິທ̣ທິສີຍຕິ, ອິມສ̣ມິ ປນ ວິກປ̣ເປ ສຸຂໂສມນສ̣ສານໍ ອຸປ̣ປາໂທເຍວ ເຕທິ ອຸປ̣ປາທວນ̣ເຕທິ ນິທ̣ທິຍ̣ໂຄ, ສຕ̣ຕີຍາ, ສຕ̣ຕິມໂຕ ຈ ອກິນ̣ນຕ̣ຕາ໌ ນ ທີ ສຸຂໂສມນສ̣ສມນ̣ຕເຣນ ເຕສໍ ອຸປ̣ປາໂທ ລພ̣ກຕິ໌ ອິຕິ ປຸຣິມເວທນໍ ປຜິຈ̣ຈ ສຸຂໂສມນສ̣ສຸປ̣ ປາໂທປີ ປຸຣິມເວທນາຍ ອສ̣ສາໂທ ນາມ ອສ̣ສາທີຍເຕຕິ ກຕ̣ວາ ໌ ອຍລ̣ເຫຕ̣ຖ ສງ̣ເຂປຕ̣ໂຖ – ປຸຣິມມຸປ̣ປນ̣ນໍ ເວທນໍ ອາຣພ̣ກ ໂສມນສ̣ສຸປ̣ປຕ̣ຕິຍໍ ໂຍ ປຸຣິມເວທນາຍ ປຈ̣ຈຍກາວສງ̣ຂາໂຕ ອສ̣ສາເທຕພ̣ພາກາໂຣ, ໂສມນສ̣ສສ̣ສ ວາ ອຸປ̣ປາທສງ̣ຂາໂຕ ຕທສ̣ສາທນາກາໂຣ, ອຍໍ ປຸຣິມເວທນາຍ ອສ̣ສາໂທຕິ໌ ກຖໍ ປນ ເວທນໍ ອາຣພ̣ກ ສຸຂໍ ອຸປ̣ປຊ̣ຊຕິ, ນນຸ ໂພຍ̣ຄພ̣ພາຣມ̣ມຕນ̣ຕິ? ເຈຕສິກສຸຂສ̣ເສວ ອາຣພ̣ກ ປວຕ̣ຕິຍມຘິປ̣ເປຕຕ̣ຕາ ນາຍໍ ໂທໂສ໌ ອາຣພ̣ກ ປວຕ̣ຕິຍລ̣ທີ ວິເສສນເມວ ໂສມ ນສ̣ສຄ̣ຄໜໍ ໂສມນສ̣ສໍ ສຸຂນ̣ຕິ ຍຖາ ''ຣຸກ̣ໂຂ ສີສປາ''ຕິ ອລ̣ລປຈ̣ຈຍວເສນ ອຸປ̣ປຕ̣ຕິຍໍ ປນ ກາຍິກສຸຂມ̣ປີ ອສ̣ສາໂທເຍວ, ຍຖາລາກກຖາ ວາ ເອສາຕິ ທຍ̣ຄພ̣ພໍ໌

''ຍາ ເວທນາ ອນິຈ̣ຈາ''ຕິອາທີນາ ສຕ̣ຕິມຕາ ສຕ̣ຕິ ນິທສ̣ສິຕາ໌ ຕຕ̣ຣາຍມຕ̣ໂຖ – ຍາ ເວທນາ ຫຸຕ̣ວາ ອກາວຍ̣ເຖນ ອນິຈ̣ ຈາ, ອຸທຍພ̣ພຍປຜິປີລຸອນຍ̣ເຖນ ທຸກ̣ຂາ, ຊຣາຍ, ມຣເຕນ ຈາຕິ ທ̣ວິຘາ ວິປຣິຕາເມຕພ̣ພຍ̣ເຖນ ວິປຣິຕາມຘມ̣ມາ໌ ຕສ̣ສາ ເອວໍກູຕາຍ ອຍໍ ອນິຈ̣ຈທຸກ̣ຂວິປຣິຕາມກາໂວ ເວທນາຍ ສພ̣ພາຍປີອາທີນໂວຕິ໌ ອາທີນໍ ປຣມກາຣຸລ̣ລໍ ວາຕິ ປວຕ̣ຕຕິ ເອຕສ̣ມາຕິ ທີ ອາທີນໂວ໌ ອປີຈອາທີນໍ ອຕິວິຍ ກປຕໍ ປວຕ̣ຕນຍ̣ເຖນ ກປຕມນຸສ̣ໂສ ອາທີນໂວ, ອຍມ̣ປີ ເອວໍສກາໂວຕິ ຕຖາ ວຸຈ̣ຈຕິ໌ ສຕ̣ຕິມຕາ ທີ ສຕ̣ຕິ ອກິນ̣ນາ ຕທວິນາກາວໂຕ໌

ເອຕ̣ຖ ຈ ''ອນິຈ̣ຈາ''ຕິ ອິມິນາ ສງ̣ຂາຣທຸກ̣ຂຕາວເສນ ອຸເປກ̣ຂາເວທນາຍ, ສພ̣ພາສຸ ວາ ເວທນາສຸອາທີນວມາຫ, ''ທຸກ̣ຂາ''ຕິ ອິມິນາ ທຸກ̣ຂທຸກ̣ຂຕາວເສນທຸກ̣ຂເວທນາຍ, ''ວິປຣິຕາມຘມ̣ມາ''ຕິ ອິມິນາ ວິປຣິຕາມທຸກ̣ຂຕາວເສນ ສຸຂເວທນາຍ໌

ອວິເສເສນ ວາ ຕີຓິປິ ປຫານິ ຕິສ຺ສນ຺ນມ຺ປິ ເວທນານໍ ວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພານິ. ຉນ຺ທຣາຄວິນໂຍຕິ ຉນ຺ທສງ຺ຂາຕຣາຄວິນຍນໍ ວິນາໂສ. "ອຕ຺ຖວສາ ລິງ຺ຄວິຠຕ຺ຕິວິປຣິຓາໂມ"ຕິ ວຈນໂຕ ຍໍ ຉນ຺ທຣາຄປ຺ປຫານນ຺ຕິ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ປຣິຍາຍວຈນເມວິທໍ ປທທ຺ວຍໍ. ຍຖາຠູຕໍ ວິທິຕ຺ວາຕິ ມຄ຺ຄສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ມຄ຺ຄນິພ຺ພານວເສນ ວາ ຍຖາກ຺ກມໍ ໂຍຊນາປິ ວຏ຺ຏຕິ. ເວທນາຍາຕິ ນິສ຺ສກ຺ກວຈນໍ. ນິສ຺ສຣຓນ຺ຕິ ເນກ຺ຂມ຺ມໍ. ຍາວ ຫິ ເວທນາປຏິພທ຺ທໍ ຉນ຺ທຣາຄໍ ນປ຺ປຊຫຕິ, ຕາວາຍໍ ປຸຣິໂສ ເວທນາຍ ອລ຺ລີໂນເຍວ ໂຫຕິ. ຍທາ ປນ ຕໍ ຉນ຺ທຣາຄໍ ປຊຫຕິ, ຕທາຍໍ ປຸຣິໂສ ເວທນາຍ ນິສ຺ສໂຏ ວິສໍຍຸຕ຺ໂຕ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ຉນ຺ທຣາຄປ຺ປຫານໍ ເວທນາຍ ນິສ຺ສຣຓໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕພ຺ພຈເນນ ປນ ເວທນາສຫຊາຕນິສ຺ສຍາຣມ຺ມຓຠູຕາ ຣູປາຣູປຘມ຺ມາ ຄຫິຕາ ເອວ ໂຫນ຺ຕີຕິປິ ປຎ຺ຈຫິ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ເຘຫິ ນິສ຺ສຣຓວຈນໍ ສິທ຺ຘເມວ. ເວທນາສີເສນ ຫິ ເທສນາ ອາຄຕາ, ຕຕ຺ຖ ປນ ກາຣຓໍ ເຫຏ຺ຐາ ວຸຕ຺ຕເມວ. ລກ຺ຂຓຫາຣວເສນາປິ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຠາເວຕພ຺ໂພ. ວຸຕ຺ຕຎ຺ຫິ ອາຍສ຺ມຕາ ມຫາກຈ຺ຈານຕ຺ເຖເຣນ –

"ວຸຕ຺ຕມ຺ຫິ ເອກຘມ຺ເມ, ເຍ ຘມ຺ມາ ເອກລກ຺ຂຓາ ເກຈິ;

ວຸຕ຺ຕາ ຠວນ຺ຕິ ສພ຺ເພ, ໂສ ຫາໂຣ ລກ຺ຂໂຓ ນາມາ"ຕິ. (ເນຕ຺ຕິ. ໔໗໘);

ກາມຸປາທານມູລກຕ຺ຕາ ເສສຸປາທານານໍ ປຫີເນ ຈ ກາມຸປາທາເນ ອຸປາທານເສສາຠາວໂຕ "ວິຄຕຉນ຺ທຣາຄຕາຍ ອນຸປາທາໂນ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕເນ "ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ໂຕ"ຕິ ເອຕສ຺ສຕ຺ຖໍ ສງ຺ເຂເປນ ທສ຺ເສຕິ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ວິຄຕຉນ຺ທຣາຄຕາຍ ອນຸປາທາໂນ, ອນຸປາທານຕ຺ຕາ ຈ ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ໂຕຕິ. ຕມຕ຺ຖໍ ວິຕ຺ຖາເຣຕຸໍ, ສມຕ຺ເຖຕຸໍ ວາ "ຍສ຺ມິ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຍສ຺ມີ ອຸປາທາເນຕິ ເສສຸປາທານມູລຠູເຕ ກາມຸປາທາເນ. ຕສ຺ສາຕິ ກາມຸປາທານສ຺ສ. ອນຸປາທິຍິຕ຺ວາຕິ ຉນ຺ທຣາຄວເສນ ອນາທິຍິຕ຺ວາ, ເຕເນ "ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ໂຕ"ຕິ ປທສ຺ສ ຍ-ກາຣໂລເປນ ສມາສຠາວໍ, ພ຺ຍາສຠາວໍ ວາ ທສ຺ເສຕິ.

໔໗. "ອິເມໂຂ"ຕິອາທິ ຍຖາປຸຈ຺ຉິຕສ຺ສ ຘມ຺ມສ຺ສ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕາກາເຣນ ນິຄມນວຈນໍ, "ປຎ຺ຎາເປຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕປຎ຺ຎາປນເມວ ຈ ອິມ-ສທ຺ເທນ ນິທ຺ທິຈ຺ຉນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ "ເຍ ເຕ"ຕິອາທິມາຫ. ເຍ ເຕ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຓາຓຘມ຺ເມ...ເປ... ອປ຺ຈ຺ຉິ, ເຍຫິ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຓາຓຘມ຺ເມຫິ...ເປ... ວເທຍ຺ຍຸໍ, ຕຎ຺ຈ...ເປ... ປຎ຺ຎາເປຕີຕິ ເອວໍ ນິທ຺ທິຈ຺ຉາ ອິເມ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຓາຓຘມ຺ມາ ຄມ຺ຠີຣາ...ເປ... ປຓ຺ຑິຕເວທນິຍາ ຈາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຕິ ໂຍຊນາ. "ເອວ"ນ຺ຕິອາທິ ປີຕ຺ຫຕ຺ຖທສ຺ສນໍ. ຕຕ຺ຖ ກິຎ຺ຈາປິ "ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ໂຕ ຠິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ"ຕິ ອິມິນາ ອຄ຺ຄມຄ຺ຄຜລຸປ຺ປຕ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ, "ເວທນານໍ, ສມຸທຍຎ຺ຈາ"ຕິອາທິນາ ຈ ຈຕຸສຈ຺ຈກມ຺ມຈ຺ຉານໍ. ຕຖາປິ ຍສ຺ສາ ຘມ຺ມຘາຕຸຍາ ສຸປ຺ປຏິວິທ຺ຘຕ຺ຕາ ອິມໍ ທິຏ຺ຐິຄຕໍ ສກາຣຓໍ ສຄຕິກໍ ປເພໂທ ວິຠຊິຕ຺ວາ ສມຕ຺ໂຖ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສາ ປທຏ຺ຐາເນນ ເຈວ ສຫ຺ສີ ປຸພ຺ພຠາຄປຏິປທາຍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠູມິຍາ ຈ ຕເທວ ປາກຏຕໍ ກຕ຺ວາກາໂມ ຘມ຺ມຣາຊາ ເອວໍ ທສ຺ເສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ຕເທວ ນິຍ຺ຍາເຕຕ"ນ຺ຕິ, ນິຄມິຕໍ ນິຍ຺ຍາເຕນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອນ຺ຕຣາຕິ ປຸຈ຺ຉິຕວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຘມ຺ມທສ຺ສນວຈນານມນ຺ຕຣາ ທິຏ຺ຐິໂຍ ວິຠຕ຺ຕາ ຕສ຺ສ ປຎ຺ຎາປນາກາຣທສ຺ສນວເສນາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ປຐມຠາຓວາຣວຓ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖປ຺ປກາສນາ.

ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕວາທວຓ຺ຓນາ

໔໘. "ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ"ຕິ ຕທ຺ຘິຕປທໍ ສມາສປເທນ ວິຠາເວຕຸໍ "ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕວາທາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສຕ຺ເຕສຸ, ສງ຺ຂາເຣສຸ ຈ ເອກຈ຺ຈໍ ສສ຺ສຕເມເຕສນ຺ຕິ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສໂຕ, ວາໂທ, ໂສ ເອເຕສນ຺ຕິ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ ຕທ຺ຘິຕວເສນ, ສມາສວເສນ ປນ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສໂຕ ວາໂທ ເອເຕສນ຺ຕິ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕວາທາ. ເອສ ນໂຍ ເອກຈ຺ຈອສສ຺ສຕິກປເທປິ. ນນຸ ຈ "ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ຕທຎ຺ເຎສໍ ເອກຈ຺ຈອສສ຺ສຕິກຠາວສນ຺ນິຈ຺ຉານໍ ສິທ຺ຘເມວາຕິ? ສຈ຺ຈໍ ອຕ຺ຖໂຕ, ສທ຺ທໂຕ ປນ ອສິທ຺ຘເມວ ຕສ຺ມາ ສທ຺ທໂຕ ປາກຏຕໍ ກຕ຺ວາ ທສ຺ເສຕຸໍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ. ນ ຫິ ອິຘ ສາວເສສໍ ກຕ຺ວາ ຘມ຺ມໍ ເທເສຕິ ຘມ຺ມສ຺ສາມີ. "ອິສ຺ສໂຣ ນິຈ຺ໂຈ, ອຎ຺ເຎ ສຕ຺ຕາ ອນິຈ຺ຈາ"ຕິ ເອວໍປວຕ຺ຕວາທາ ສຕ຺ເຕກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ອິສ຺ສຣວາທາ. ຕຖາ "ນິຈ຺ໂຈ ພ຺ຣຫ຺ມາ, ອຎ຺ເຎ ອນິຈ຺ຈາ"ຕິ ເອວໍປວຕ຺ຕວາທາປິ. "ປຣມາຓໂວ ນິຈ຺ຈາ, ທ຺ວິອຓຸກາທໂຍ ອນິຈ຺ຈາ"ຕິ (ວິສິສິກທສ຺ສເນ ສຕ຺ຕມປຣິຈ຺ເຉເທ ປຐມກຓ຺ເຑ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ເອວໍປວຕ຺ຕວາທາ ສງ຺ຂາເຣກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ ເສຍ຺ຍຖາປິ ກາຓາທາ. ຕຖາ "ຈກ຺ຂາທໂຍ ອນິຈ຺ຈາ, ວິຎ຺ຎາຓໍ ນິຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ (ນ຺ຍາຍທສ຺ສເນ, ວິເສສິກທສ຺ສເນ ຈ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ເອວໍປວຕ຺ຕວາທາປິ. ອິຘາຕິ "ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ"ຕິ ອິມສ຺ມີ ປເທ, ອິມິສ຺ສາ ວາ ເທສນາຍ. ຄຫິຕາຕິ ວຸຕ຺ຕາ, ເທສິຕພ຺ພຠາເວນ ວາ ເທສ

ນາຎາເຓນ ສມາທິນ຺ນາ ຕຖາ ເຈວ ເທສິຕ຺ຕາຯ ຕຖາ ຫິ ອິຘ ປຸຣິມກາ ຕໂຍ ວາທາ ສຕ຺ຕວເສນ, ຈຕຸຕ຺ໂຖ ສງ຺ຂາຣວເສນ ເທສິໂຕຯ ‘‘ສງ຺ຂາເຣກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກາ’’ຕິ ອິທໍ ປນ ເຕຫິ ສສ຺ສຕຠາເວນ ຄຍ຺ຫມານານໍ ຘມ຺ມານໍ ຍາຖາວສຠາວທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ປນ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິກມຕທສ຺ສນວເສນຯ ຕສ຺ສ ຫິ ສສ຺ສຕາຠິມຕໍ ອສງ຺ຂຕເມວາຕິ ລທ຺ຘິຯ ເຕເນວາຫ ປາຬິຍໍ ‘‘ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ວາ...ເປ... ຐສ຺ສຕີ’’ຕິຯ ນ ຫິ ຍສ຺ສ ສຠາວສ຺ສ ປຈ຺ຈເຍຫິ ອຠິສງ຺ຂຕຠາວໍ ປຏິຊານາຕິ, ຕສ຺ເສວ ນິຈ຺ຈຘຸວາທິຠາໂວ ອນຸມ຺ມຕ຺ເຕນ ສກ຺ກາ ປຏິຊານິຕຸໍ, ເອເຕນ ຈ ‘‘ອຸປ຺ປາທວຍຘຸວຕາຍຸຕ຺ຕາ ສຠາວາ ສິຍາ ນິຈ຺ຈາ, ສິຍາ ອນິຈ຺ຈາ, ສິຍາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ’’ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໓໘) ປວຕ຺ຕສຕ຺ຕຠງ຺ຄວາທສ຺ສ ອຍຸຕ຺ຕຕາ ວິຠາວິຕາ ໂຫຕິຯ

ຕຕ຺ຣາຍໍ ອຍຸຕ຺ຕຕາວິຠາວນາ – ຍທິ ຫິ ‘‘ເຍນ ສຠາເວນ ໂຍ ຘມ຺ໂມ ອຕ຺ຖີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເຕເນວ ສຠາເວນ ໂສ ຘມ຺ໂມ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ວຸຈ຺ເຈຍ຺ຍ, ສິຍາ ອເນກນ຺ຕວາໂທຯ ອຖ ອຎ຺ເຎນ, ນ ສິຍາ ອເນກນ຺ຕວາໂທຯ ນ ເຈຕ຺ຖ ເທສນ຺ຕຣາທິສມ຺ພນ຺ຘຠາໂວ ຍຸຕ຺ໂຕ ວຕ຺ຕຸໍ ຕສ຺ສ ສພ຺ພໂລກສິທ຺ຘຕ຺ຕາ, ວິວາທາຠາວໂຕ ຈຯ ເຍ ປນ ວທນ຺ຕິ ‘‘ຍຖາ ສຸວຓ຺ຓຆເຏນ ມກຸເຏ ກເຕ ຆຏຠາໂວ ນສ຺ສຕິ, ມກຸຏຠາໂວ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ສຸວຓ຺ຓຠາໂວ ຕິຏ຺ຐຕິເຍວ, ເອວໍ ສພ຺ພສຠາວານໍ ໂກຈິ ຘມ຺ໂມ ນສ຺ສຕິ, ໂກຈິ ຘມ຺ໂມ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ສຠາໂວ ເອວ ຕິຏ຺ຐຕີ’’ຕິຯ ເຕ ວຕ຺ຕພ຺ພາ ‘‘ກິໍ ຕໍ ສຸວຓ຺ຓໍ, ຍໍ ຆເຏ, ມກຸເຏ ຈ ອວຏ຺ຐິຕໍ, ຍທິ ຣູປາທິ, ໂສ ສທ຺ໂທ ວິຍ ອນິຈ຺ໂຈຯ ອຖ ຣູປາທິສມ຺ໂຫ ສມ຺ມຸຕິມຕ຺ຕໍ, ນ ຕສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕາ ວາ ນຕ຺ຖິຕາ ວາ ນິຈ຺ຈຕາ ວາ ລພ຺ຠຕີ’’ຕິ, ຕສ຺ມາ ອເນກນ຺ຕວາໂທ ນ ສິຍາຯ ຘມ຺ມານຎ຺ຈ ຘມ຺ມິໂນ ອຎ຺ຎຖານຎ຺ຎຖາ ຈ ປວຕ຺ຕິຍໍ ໂທໂສ ວຸຕ຺ໂຕເຍວ ສສ຺ສຕວາທວິຈາຣຓາຍໍຯ ຕສ຺ມາ ໂສ ຕຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອປິຈ ນ ນິຈ຺ຈານິຈ຺ຈນວຕ຺ຕພ຺ພຣູໂປ ອຕ຺ຕາ, ໂລໂກ ຈ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ວິຊ຺ຊມານຕາປຏິຊານນໂຕ ຍຖາ ນິຈ຺ຈາທີນໍ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຣູປໍ, ຍຖາ ວາ ທີປາທໂຍຯ ນ ຫິ ຣູປາທີນໍ ອຸທຍພ຺ພຍສຠາວານໍ ນິຈ຺ຈານິຈ຺ຈນວຕ຺ຕພ຺ພສຠາວຕາ ສກ຺ກາ ວິຎ຺ຎາຕຸໍ, ຊີວສ຺ສ ຈ ນິຈ຺ຈາທີສຸ ອຎ຺ຎຕຣໍ ຣູປໍ ສິຍາຕິ, ເອວໍ ສຕ຺ຕຠງ຺ໂຄ ວິຍ ເສສຠງ຺ຄານມ຺ປິ ອສມ຺ຠໂວເຍວາຕິ ສຕ຺ຕຠງ຺ຄວາທສ຺ສ ອຍຸຕ຺ຕຕາ ເວທິຕພ຺ພາ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໓໘)ຯ

ນນຸ ຈ ‘‘ເອກຈ຺ເຈ ຘມ຺ມາ ສສ຺ສຕາ, ເອກຈ຺ເຈ ອສສ຺ສຕາ’’ຕິ ເອຕສ຺ມິໍ ວາເທ ຈກ຺ຂາທີນໍ ອສສ຺ສຕຠາວສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ຍຖາສຠາວາວໂພໂຘ ເອວ, ອຖ ເອວໍວາທີນໍ ກຖໍ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນໍ ສິຍາຕິ, ໂກ ວາ ເອວມາຫ ‘‘ຈກ຺ຂາທີນໍ ອສສ຺ສຕຠາວສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນ’’ນ຺ຕິ? ອສສ຺ສເຕສ຺ເວວ ປນ ເກສຎ຺ຈິ ຘມ຺ມານໍ ສສ຺ສຕຠາວສນ຺ນິຏ຺ຐານໍ ອິຘ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນນ຺ຕິ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ເຕນ ປນ ເອກວາເທ ປວຕ຺ຕມາເນນ ຈກ຺ຂາທີນໍ ອສສ຺ສຕຠາວາວໂພໂຘ ວິທູສິໂຕ ສໍສຏ຺ຐຠາວໂຕ ວິສສໍສຏ຺ໂຐ ວິຍ ສປ຺ປີປີຕ຺ໂທ, ຕໂຕ ຈ ຕສ຺ສ ສກິຈ຺ຈກຣຓາສມຕ຺ຖຕາຍ ສມ຺ມາທສ຺ສນປກ຺ເຂ ຐເປຕພ຺ພຕໍ ນາຣຫຕີຕິຯ ອສສ຺ສຕຠາເວນ ນິຈ຺ຉິຕາປິ ວາ ຈກ຺ຂຸອາທໂຍ ສມາໂຣປິຕຊີວສຠາວາ ເອວ ທິຏ຺ຐິຄຕິເກຫິ ຄຍ຺ຫນ຺ຕີຕິ ຕທວໂພຘສ຺ສ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນຠາໂວ ນ ສກ຺ກາ ນິວາເຣຕຸໍຯ ເຕເນວາຫ ປາຬິຍໍ ‘‘ຈກ຺ຂຸໍ ອິຕິປິ...ເປ... ກາໂຍ ອິຕິປິ ອຍໍ ອຕ຺ຕາ’’ຕິອາທິຯ ເອວຎ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອສງ຺ຂຕາຍ, ສງ຺ຂຕາຍ ຈ ຘາຕຸຍາ ວເສນ ຍຖາກ຺ກມໍ ‘‘ເອກຈ຺ເຈ ຘມ຺ມາ ສສ຺ສຕາ, ເອກຈ຺ເຈ ອສສ຺ສຕາ’’ຕິ ເອວໍປວຕ຺ໂຕ ວິຠຊ຺ຊວາໂທປິ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕວາໂທເຍວ ຠເວຍ຺ຍາຕິ ເອວມ຺ປກາຣາ ໂຈທນາ ອນວກາສາ ໂຫຕິ ອວິປຣີຕຘມ຺ມສຠາວປຏິປຕ຺ຕິຠາວໂຕຯ ອວິປຣີຕຘມ຺ມສຠາວປຏິປຕ຺ຕິເຍວ ເຫສ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອສໍສຏ຺ຐຕ຺ຕາ, ອນາໂຣປິຕຊີວສຠາວຕ຺ຕາ ຈຯ

ເອຕ຺ຖາຫ – ປຸຣິມສ຺ມິມ຺ປີ ສສ຺ສຕວາເທ ອສສ຺ສຕານໍ ຘມ຺ມານໍ ‘‘ສສ຺ສຕາ’’ຕິ ຄຫຓໍ ວິເສສໂຕ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນໍ ຠວຕິຯ ສສ຺ສຕານໍ ປນ ‘‘ສສ຺ສຕາ’’ຕິ ຄາໂຫ ນ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນໍ ຍຖາສຠາວຄ຺ຄາຫຠາວໂຕຯ ເອວຎ຺ຈ ສຕິ ອິມສ຺ສ ວາທສ຺ສ ວາທນ຺ຕຣຕາ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາ, ອິຘ ວິຍ ປຸຣິເມປີ ເອກຈ຺ເຈສ຺ເວວ ຘມ຺ເມສຸ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາຫສມ຺ຠວໂຕຕິ, ວຕ຺ຕພ຺ພາເຍວ ອສສ຺ສເຕສ຺ເວວ ‘‘ເກຈິ ເຫວ ຘມ຺ມາ ສສ຺ສຕາ, ເກຈິ ອສສ຺ສຕາ’’ຕິ ປຣິກປ຺ປນາວເສນ ຄເຫຕພ຺ພຘມ຺ເມສຸ ວິຠາຄປ຺ປວຕ຺ຕິຍາ ອິມສ຺ສ ວາທສ຺ສ ຫສ຺ສິຕຕ຺ຕາຯ ນນຸ ຈ ເອກເທສສ຺ສ ສມຸທາຍນ຺ໂຕຄຘຕ຺ຕາ ອຍໍ ສປ຺ປເທສສສ຺ສຕຄ຺ຄາໂຫ ປຸຣິມສ຺ມິໍ ນິປ຺ປເທສສສ຺ສຕຄ຺ຄາເຫ ສໂມຘານໍ ຄຈ຺ເຉຍ຺ຍາຕິ? ຕຖາປິ ນ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍ ວາທີ ຕພ຺ພິສຍວິເສສວເສນ ວາທທ຺ວຍສ຺ສ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ອຎ຺ເຎ ເອວ ຫິ ທິຏ຺ຐິຄຕິກາ ‘‘ສພ຺ເພ ຘມ຺ມາ ສສ຺ສຕາ’’ຕິ ອຠິນິວິຏ຺ຐາ, ອຎ຺ເຎ ‘‘ເອກຈ຺ເຈວ ສສ຺ສຕາ, ເອກຈ຺ເຈ ອສສ຺ສຕາ’’ຕິຯ ສງ຺ຂາຣານໍ ອນວເສສປຣິຍາທານໍ, ເອກເທສປຣິຄ຺ຄໂຫ ຈ ວາທທ຺ວຍສ຺ສ ປຣິພ຺ຍຕ຺ໂຕເຍວຯ ກິຎ຺ຈ ຠິຍ຺ໂຍ – ອເນກວິຘສມຸສ຺ສເຍ, ເອກວິຘສມຸສ຺ສເຍ ຈ ຂນ຺ຘປ຺ປພນ຺ເຘ ອຠິນິເວສຠາວໂຕ ຕຖາ ນ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍຯ ຈຕຸພ຺ພິໂຘປິ ຫິ ສສ຺ສຕວາທີ ຊາຕິວິເສສວເສນ ນານາວິຘຣູປກາຍສນ຺ນິສ຺ສເຍ ເອວ ອຣູປຘມ຺ມປຸຎ຺ເຊ ສສ຺ສຕາຠິນິເວສີ ຊາໂຕ ອຠິຎ຺ຎາເຓນ, ອນຸສ຺ສວາທີຫິ ຈ ຣູປກາຍ ເຠທຄຫຓໂຕຯ ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ຕໂຕ ຈຸໂຕ ອມຸຕ຺ຣ ອຸທປາທິ’’ນ຺ຕິ, (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໒໔໔; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໔໘; ປາຣາຯ ໑໒) ‘‘ຈວນ຺ຕິ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕີ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໒໔໕; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໑໔໘; ປາຣາຯ ໑໒) ຈ ອາທິຯ ວິເສສລາຠີ ປນ ເອກຈ຺ຈສສ຺ສຕິໂກ ອນຸປ຺ຘາຣິຕເຠທສມຸສ຺ສເຍ ຘມ຺ມປ຺ປພນ຺ເຘ ສສ຺ສຕາກາຣຄຫເຓນ ອຠິນິເວສໍ ຊເນສິ ເອກຠວປຣິຍາປນ຺ນຂນ຺ຘສນ຺ຕານວິສຍຕ຺

ຕາ ຕທາກິນິເວສສຸສ ຯ ຕຖາ ທີ ຕິສຸປີ ວາເທສຸ ‘‘ຕໍ ປຸພຸເພນິວາສໍ ອນຸສຸສຣຕິ , ຕໂຕ ປຣໍ ນານຸສຸສຣຕີ’’ຕິ ເອຕຸຕາເມວ ວຸຕຸຕໍ ຯ ຕຖາກິນໍ ປນ ອຸກີນຸນມຸປີ ສສຸສເຕາຈຸຈສສຸສຕວາທີນໍ ສສຸສຕາກີນິເວສວິເສໂສ ຣູປາຣູປຂມຸມວິສຍຕາຍ ສຸປາກໂຜເຍວາຕີ ຯ

໓໑ ຯ ສໍວຸຜຜຸຖາຍີວິວຸຜວິວຸຜຜຸຖາຍີສງຂາຕານໍ ຕິຕຸຕມຸປີ ອສງຂເຍຍຸຍກປຸປານມຕິກຸກເມນ ປຸນ ສໍວຸຜນໂຕ, ອທຸສາ-ສທຸທສຸສ ຈ ກາລປຣິຍາຍຕຸຕາ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ອາຫ ‘‘ທີພສຸສາ’’ຕິອາທີ ຯ ອຕິກຸກມຸມ ອຍນໍ ປວຕຸຕນໍ ອຈຸຈໂຍ ຯ ອເນກຕຸຖຕຸ ຕາ ຊາຕູນໍ, ອຸປສຄຸຄວເສນ ຈ ອຕຸຖວິເສສວາຈກຕຸຕາ ສໍ-ສທຸເທນ ຍຸຕຸໂຕ ວຜຸຜ-ສທຸໂທ ວິນາສວາຈີຕີ ວຸຕຸຕໍ ‘‘ວິນສຸສຕີ’’ຕິ, ວຕຸ-ສທຸໂທ ວາ ຄຕິຍເມວ ຯ ສງຂຍຕຸຖໂຊຕເກນ ປນ ສໍ-ສທຸເທນ ຍຸຕຸຕຕຸຕາ ຕທຕຸຖສມຸພນຸຜເນນ ວິນາສຕຸໂຖ ລພຸກຕີຕິ ທສຸເສຕິ ‘‘ວິນສຸສຕີ’’ຕິ ອິມິນາ ຯ ສງຂຍວເສນ ວຕຸຕຕີຕິ ທີ ສທຸທໂຕ ອຕຸໂຖ, ຕ-ກາຣສຸສ ເຈຕຸຖ ຜ-ກາຣາເທໂສ ຯ ວິປຕຸຕິກ ຣມຫາເມພສມຸປຸປຕຸຕິຕຸໂຕ ທີ ປຜຸຖາຍ ຍາວ ອຕຸສຫຄໂຕປີ ສງຂາໂຣ ນ ໂຫຕີ, ຕາວ ໂລໂກ ສໍວຸຜຕີຕີ ວຸຈຸຈຕີ ຯ ປາລຸອິຍໍ ໂລໂກຕິ ປຖວີອາທີກາຊນໂລໂກ ອຜິປຸເປໂຕ ຕທວເສສສຸສ ພາຫຸລຸລໂຕ, ຕເທວ ສນຸຊາຍ ‘‘ເຍກຸຍຸເຍນາ’’ຕິ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທສຸເສຕິ ‘‘ເຍ’’ຕິອາທີນາ ຯ ອຸປຣິພຸຣຫຸມໂລເກສູຕິ ອາກສຸສຣກູມິໂຕ ອຸປຣິກູມີສຸ ຯ ອຄຸຄິນາ ກປຸປວຸຜຸຖານຄຸທີ ອິຊາຜິປຸເປຕໍ, ເຕເນວາຫ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ອາກສຸສຣສໍວຕຸຕນິກາ ໂທນຸຕີ’’ຕີ ຯ ກສຸມາ ຕເທວ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເຈ? ຕສຸເສວ ພຫຸລໍ ປວຕຸຕນໂຕ ຯ ອຍຄຸທີ ວາຣນິຍ ໂມ –

‘‘ສຕຸຕສຕຸຕຄຸຄິນາ ວາຣາ, ອຜຸຖເມ ອຜຸຖເມ ທກາ;

ຈຕຸສຜຸຖີ ຍທາ ປຸຕຸຕາ, ເອໂກ ວາຍຸວໂຣ ສິຍາ’’ຕີ ຯ (ອກິຊມຸມຕຸຖວິກາວນີຜີກາຍ ປຄຸຈມປຣິຈຸເຈທວຕຸຕນາຍມຸປີ);

ອາຣຸປຸເປສຸ ວາຕີ ເອຕຸຖ ວິກປຸປນຕຸເຖນ ວາ-ສທຸເທນ ສໍວຜຸຜມານໂລກຊາຕູທີ ອຄຸຄໂລກຊາຕູສຸ ວາຕີ ວິກປຸເປຕີ ຯ ນ ທີ ສພຸ ເພ ອປາຍສຕຸຕາ ຕທາ ຣູປາຣູປກເວສຸ ອຸປຸປຊຸຊນຸຕີຕີ ສກຸກາ ວິຄຸຄາຕຸ ອປາເຍສຸ ທີພຕຣາຍຸການໍ ມນຸສຸສໂລກູປປຕຸຕິຍາ ອສມຸກວໂຕ, ມນຸສຸສໂລກູປປຕຸຕິຄຸຈ ວິນາ ຕທາ ເຕສໍ ຕຕຸຣູປປຕຸຕິຍາ ອນຸປປຕຸຕິໂຕ ຯ ນິຍຕມິຈຸຊາທິຜຸຖິໂກປີ ທີ ສໍວຜຸຖມາ ເນ ກປຸເປ ນິຣຍໂຕ ນ ມຸຈຸຈຕີ, ປີຜຸຖິຈກຸກວາລຸເອເຍວ ນິພຸພຕຸຕຕີຕີ ອຜຸຖກຖາສຸ (ອ ຯ ນິ ຯ ອຜຸຖ ຯ ໑ ຯ ໓໑໑) ວຸຕຸຕໍ ຯ ສຕິປີ ສພຸພສຕຸຕານໍ ປຸຄຸຄາປຸຄຸຄາກີສງຂາຣມນສາ ນິພຸພຕຸຕກາເວ ພາທິຣປຈຸຈເຍທີ ວິນາ ມນສາວ ນິພຸພຕຸຕຕຸຕາ ຣູປາວຈຣສຕຸ ຕາ ເອວ ‘‘ມໂນມຍາ’’ຕິ ວຸຈຸຈນຸຕິ, ນ ປນ ພາທິຣປຈຸຈຍປຜິຍຕຸຕາ ຕທຄຸເຄຕິ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ມເນນ ນິພຸພຕຸຕຕຸຕາ ມໂນມຍາ’’ຕິ ອາຫ ຯ ຍເທວໍ ກາມາວຈຣສຕຸຕານມຸປີ ໂອປປາຕິການໍ ມໂນມຍກາໂວ ອາປຊຸຊຕີຕີ? ນາປຊຸຊຕີ, ອຜິຈິຕຸຕກູເຕນ ອຕິສຍມນ ສາ ນິພຸພຕຸຕສຕຸເຕສຸເຍວ ມໂນມຍໂວຫາຣໂຕຕີ ທສຸເສນຸເຕນ ຊານ-ສທຸເທນ ວິເສເສຕຸວາ ‘‘ຊານມເນນາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ ຯ ເອວມຸປີ ອຣູປາວຈຣສຕຸຕານໍ ມໂນມຍກາໂວ ອາປຊຸຊຕີຕີ? ນ ຕຕຸຖ ພາທິຣປຈຸຈເຍທີ ນິພຸພເຕຕພຸພຕາສງກາຍ ອກາເວນ ມນສາ ເອວ ນິພຸພຕຸຕາຕີ ອວຊາຣຕາສມຸກວໂຕ ຯ ນິຣຸລຸໂຫວາຍໍ ໂລເກ ມໂນມຍໂວຫາໂຣ ຣູປາວຈຣສຕຸເຕສຸ ຯ ຕຖາ ທີ ອນຸນມໂຍ ປານມໂຍ ມໂນມໂຍ ອານນຸທມໂຍ ວິຄຸຄາຕມໂຍຕີ ປຄຸຈຊາ ອຕຸຕານໍ ເວທວາທີໂນ ປຣິກປຸເປນຸຕີ ຯ ອຸຈຸເຈທວາເທປີ ວກຸຂຕີ ‘‘ທິພຸໂພ ຣູປີ ມໂນມໂຍ’’ຕີ, (ທີ ຯ ນິ ຯ ໑ ຯ ໗໗) ເຕ ປນ ຊານານຸກາວໂຕ ປີຕິກກຸຂາ ສຍໍປກາ ອນຸຕລິກຸຂຈຣາຕີ ອາຫ ‘‘ປີຕິ ເຕສ’’ນຸຕິອາທີ, ເຕສໍ ອຕຸຕໂນວ ປກາ ອຕຸຖີຕິ ອຕຸໂຖ ຯ ໂສກນາ ວາ ຖາຍີ ສກາ ເອເຕສນຸຕິ ສຸກຜຸຖາຍີໂນຕີປີ ຍຸຊຸຊຕີ ຯ ອຸກຸກໍ ເສນາຕີ ອາກສຸສເຣ ສນຸຊາຍ ວຸຕຸຕໍ ຯ ປຣິຕຸຕາກາປຸປມາຕາກາ ປນ ທຸເວ, ຈຕຸຕາໂຣ ຈ ກປຸເປ ຕິຜຸຖນຸຕີ ຯ ອຜຸຖ ກປຸເປຕີ ຈຕຸນຸນມສງຂເຍຍຸຍກປຸປານໍ ສມຸທາຍກູເຕ ອຜຸຖ ມຫາກປຸເປ ຯ

໔໐ ຯ ວິນາສວາຈີເຍວ ວຜຸຜ-ສທຸໂທ ປຜິເສຊໂຊຕເກນ ອຸປສຄຸເຄນ ຍຸຕຸຕຕຸຕາ ສຕຸຖາຫນຕຸຖລາປໂກຕີ ອາຫ ‘‘ສຕຸຖາຕີ’’ຕິ, ອເນກຕຸຖຕຸຕາ ວາ ຊາຕູນໍ ນິພຸພຕຸຕຕີ, ວຫຸຜຕີຕິ ວາ ອຕຸໂຖ ຯ ສມຸປຕຸຕິມຫາເມພສມຸປຸປຕຸຕິໂຕ ທີ ປຜຸຖາຍ ປຖ ວິສນຸຊາຣກຸທກຕໍສນຸຊາຣກວາຍຸອາທີນໍ ສມຸປຸປຕຸຕິວເສນ ຍາວ ຈນຸທິມສູຣິຍານໍ ປາຕຸກາໂວ, ຕາວ ໂລໂກ ວິວຜຸຜຕີຕີ ວຸຈຸຈ ຕີ ຯ ປກຕິຍາຕີ ສກາເວນ, ຕສຸສ ‘‘ສຸຄຸຄ’’ນຸຕີ ອິມິນາ ສມຸພນຸໂຊ ຯ ຕຖາສຸຄຸຄຕາຍ ກາຣຕມາຫ ‘‘ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕານໍ ນຕຸຖິ ຕາຍາ’’ຕີ ຯ ປຸຣິມຕຣໍ ອຄຸເຄສໍ ສຕຸຕານມນຸປຸປນຸນຕຸຕາຕີ ກາໂວ, ເຕນ ຍຖາ ເອກຈຸຈານີ ວິມານານີ ຕຕຸຖ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕານໍ ຊທຸທິຕຕຸຕາ ສຸຄຸຄານີ, ນ ເອວມິທນຸຕີ ທສຸເສຕີ ຯ

ອປິໂຣ ນໂຍ – ສກກມຸມສຸສ ປຄຸຓໍ ກຣຕໍ ປກຕີ, ຕາຍ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕານນຸຕິ ສມຸພນຸໂຊ, ເຕນ ຍຖາ ເອຕສຸສ ອຕຸຕໂນ ກມຸມພເລນ ປຄຸຓໍ ນິພຸພຕຸຕີ, ນ ເອວໍ ອຄຸເຄສໍ ຕສຸສ ປຸຣິມຕຣໍ, ສມານກາເລ ວາ ນິພຸພຕຸຕີ ອຕຸຖີ, ຕຖາ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕານໍ

ນຕຸຖິຕາຍ ສຸຄຸຄມິທນຸຕິ ທສຸເສຕິໆ ພຸຣຫຸມປາຣິສຊຊພຸຣຫຸມປຸໂຣຫິຕມຫາພຸຣຫຸມາໂນ ອິຜ ພຸຣຫຸມກາຍິກາ, ເຕສໍ ນິວາສ ຕາຍ ກູມິປິ "ພຸຣຫຸມກາຍິກາ"ຕິ ວຸຕຸຕາ, ພຸຣຫຸມກາຍິກກູມິຕິ ປນ ປາເຖພຸຣຫຸມກາຍິການໍ ສມຸພນຸຄິນີ ກູມິຕິ ອຕຸໂຖໆ ກຕຸຕາ ສຍໍ ກາຣໂກໆ ກາເຣຕາ ປເຣສໍ ອາຕາປໂກໆ ວິສຸທຸຄິມຄຸເຄ ປຸພຸເພນິວາສຄາຕາກຖາຍໍ (ວິສຸທຸຄິໆ ໔໑໔໐໗) ວຸຕຸຕນເຍນ, ເອ ເຕນ ນິພຸພຕຸຕກຸກນໍ ກມຸມປຈຸຈເຍົາຕຸສມຸຄຸຖານກາເວ ຈ ກາຣຕໍ ທສຸເສຕິໆ ກມຸມໍ ອຸປນິສຸສຍກາເວນ ປຈຸຈໂຍ ເອຕິສຸສາຕິ ກມຸມປຈຸຈຍາໆ ອຖ ວາ ຕຕຸຖ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕານໍ ວິປຈຸຈນກກມຸມສຸສ ສຫກາຣິກາຣກກາວໂຕ ກມຸມສຸສ ປຈຸຈຍາຕິ ກມຸມປຈຸຈຍາໆ ອຸຕຸ ສມຸຄຸຖານເມຕິສຸສາຕິ ອຸຕຸສມຸຄຸຖານາໆ "ກມຸມປຈຸຈເຍົາຕຸສມຸຄຸຖານາ"ຕິປິ ສມາສວເສນ ປາໂຖ ກມຸມສ ຫາໂຍ ປຈຸຈໂຍ, ວຸຕຸຕນເຍນ ວາ ກມຸມສຸສ ສຫາຍກູໂຕ ປຈຸຈໂຍຕິ ກມຸມປຈຸຈໂຍ, ໂສ ເອວ ອຸຕຸ ຕຖາ, ໂສວ ສມຸຄຸຖານເມຕິສຸ ສາຕິ ກມຸມປຈຸຈເຍົາຕຸສມຸອານາໆ ຣຕນກູມິຕິ ອຸກຸກໍສຄຕປຸຄຸຄກມຸມານຸກາວໂຕ ຣຕນກູຕາ ກູມິ, ນ ເກວລໍ ກູມິເຍວ, ອຖ ໂຂ ຕປຸປຣິວາຣາປີຕິ ອາຫ "ປກຕິ"ຕິອາທິໆ ປກຕິນິພຸພຕຸຕຄຸຖາເນຕິ ປຸຣິມກປຸເປສຸ ປຸຣິມການໍ ນິພຸພຕຸຕຄຸຖາເນໆ ເອຕຸຖາຕິ "ພຸຣຫຸມວິມານ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕາຍ ພຸຣຫຸມກາຍິກກູມິຍາໆ ສາມຄຸຄວິເສສວເສນ ເຈຕໍ ອາຮາຣທຸວຍໍໆ ກຖໍ ປຕິຕາຍ ທຸ ຕິຍຊຸຊານກູມິຍາ ຖິຕານໍ ຫີນາຍ ປຖມຊຸຊານກູມິຍາ ອຸປປຕຸຕິ ໂຫຕິຕິ ອາຫ "ອຖ ສຕຸຕານ"ນຸຕິອາທິ, ນິກນຸຕິວເສນ ປຖມຊຸຊານໍ ກາເວຕຸວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ, ປກຕິຍາ ສກາເວນ ນິກນຸຕິ ຕຕຸຫາ ອຸປຸປຊຸຊຕິຕິ ສມຸພນຸໂຜໆ ວສິຕຄຸຖາເນຕິ ວຸຕຸຖປຸພຸພຄຸຖາເນໆ ຕໂຕ ໂອຕຣນຸຕິຕິ ອຸປປຕຸຕິວເສນ ທຸຕິຍຊຸຊານກູມິໂຕ ປຖມຊຸຊານກູມີ ອປສກຸກນຸຕິ, ຄຈຸຈນຸຕິຕິ ອຕຸ ໂຖໆ ອປຸປາຍຸເກຕິ ຍໍ ອຸລຸອາຣປຸຄຸຄກມຸມໍ ກຕໍ, ຕສຸສ ອຸປຊຸຊນາຣຫວິປາກປພນຸຜໂຕ ອປຸປປຣິມາຕາຍຸເກໆ ຕສຸສ ເທວໂລກສຸ ສາຕິ ຕສຸມີ ເທວໂລເກ, ນິສຸສຍວເສນ ວາ ສມຸພນຸຜນີທຸເທໂສໆ ອາຍຸປຸປມາເຕເນວາຕິ ປຣມາຍຸປຸປມາເຕເນວໆ ປຣິຕຸຕນຸຕິ ອປຸປກໍໆ ອນຸຕຣາວ ຈວນຸຕິຕິ ຣາຊໂກຄຸຖາຄາເຣ ປກຸຂິຕຸຕຕຕຸຫຸລນາລຸຍີ ວິຍ ປຸຄຸຄກຸຂຍາ ທຸຕຸວາ ສກກມຸມປຸປມາເຕນ ຕສຸສ ເທວໂລກສຸສ ປຣມາຍຸອນຸຕຣາ ເອວ ຈວນຸຕິໆ

ກີ ປເນຕໍ ປຣມາຍຸ ນາມ, ກຖໍ ວາ ຕໍ ປຣິຈຸຜິນຸນປຸປມາຕນຸຕິ? ວຸຈຸຈເຕ – ໂຍ ເຕສໍ ເຕສໍ ສຕຸຕານໍ ຕສຸມີ ຕສຸມີ ກວວິເສເສ ວິ ປາກປຸປພນຸຜສຸສ ຖິຕິກາລນິຍໂມ ປຸຣິມສິທຸຜກວປຕຸຖນູປນິສຸສຍວເສນ ສຣີຣາວຍວວຕຸຕສຕຸຖານປຸປມາຕາທິວິເສສາ ວິຍ ຕໍຕໍຄຕິນິກາຍາທີສຸ ເຍກຸຍຸເຍນ ນິຍຕປຣິຈຸເຜໂທ ໂຫຕິ, ຄພຸກເສຍຸຍກກາມາວຈຣເທວຣູປາວຈຣສຕຸຕານໍ ສຸກຸກໂສຕິຕາ ທິອຸຕຸໂກຊນາທິອຸຕຸອາທິປຈຸຈຍຸປຸປນຸນປຈຸຈຍູປຕຸຖມຸກິໂຕ ຈ, ໂສ ອາຍຸເຫຕຸກຕຸຕາ ກາຣຕູປຈາເຣນ ອາຍຸ, ອຸກຸ ກໍສປຣິຈຸເຜທວເສນ ປຣມາຍູຕິ ຈ ວຸຈຸຈຕິໆ ຍຖາສກໍ ຂຕມຕຸຕາວຄຸຖາຍີນມຸປີ ທີ ອຕຸຕນາ ສຫຊາຕານໍ ຣູປາຣູປຜມຸມານໍ ຖປ ນາການວຸຕຸຕິຕາຍ ປວຕຸຕການີ ຣູປາຣູປຊີວິຕິນຸທຸຣິຍານີ ນ ເກວລໍ ເນສໍ ຂຕຄຸຖິຕິຍາ ເອວ ກາຣຕກາເວນ ອນຸປາລການີ, ອຖ ໂຂ ຍາວ ກວງຄຸປຈຸເຜທາ [ກວງຄຸປຈຸເຜທາ (ທີໆ ນີໆ ຍີໆ ໑໔໐)] ອນຸປພນຸຜສຸສ ອວິຈຸເຜທເຫຕຸກາເວນາປີໆ ຕສຸມາ ເຈສ ອາຍຸເຫຕຸໂກເຍວ, ຕໍ ປນ ເທວານໍ, ເນຣຍິການຄຸຈ ເຍກຸຍຸເຍນ ນິຍຕປຣິຈຸເຜທໍ, ອຸຕຸຕຣກຸຣຸການໍ ປນ ເອກນຸຕນິຍຕປຣິຈຸເຜທ ເມວໆ ອວສິຄຸຖມນຸສຸສເປຕຕິຣຈຸຈານຄຕານໍ ປນ ຈິຣຄຸຖິຕິສໍວຕຸຕນິກກມຸມພຫຸເລ ກາເລ ຕໍກມຸມສຫິຕສນຸຕານຊນິຕສຸກຸ ກໂສຕິຕປຈຸຈຍານໍ, ຕມຸມູລການຄຸຈ ຈນຸທິມສູຣິຍສມວິສມປຣິວຕຸຕນາທິຊນິເຕົາຕຸອາຫາຣາທິສມວິສມປຈຸຈຍານໍ ວເສນ ຈິຣາຈິຣກາລຕາຍ ອນິຍຕປຣິຈຸເຜທໍ, ຕສຸສ ຈ ຍຖາ ປຸຣິມສິທຸຜກວປຕຸຖນາວເສນ ຕໍຕໍຄຕິນິກາຍາທີສຸ ວຕຸຕສຕຸຖານາທິວິ ເສສນິຍໂມ ສິທຸໂຜ, ທສຸສນານຸສຸສວາທີຫິ ຕຖາເຍວ ອາທິໂຕ ຄຫຕສິທຸຜິຍາ, ເອວໍ ຕາສຸ ຕາສຸ ອຸປປຕຸຕີສຸ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕານໍ ເຍກຸຍຸເຍນ ສມປຸປມາຕໍ ຖິຕິກາລໍ ທສຸສນານຸສຸສເວຫີ ລກິຕຸວາ ຕໍ ປຣມຕໍ ອຊໂຊສາຍ ປວຕຸຕິຕກວປຕຸຖນາວເສນ ອາທິໂຕ ປຣິຈຸເຜທນິຍໂມ ເວທິຕພຸໂພໆ

ຍສຸມາ ປນ ກມຸມໍ ຕາສຸ ຕາສຸ ອຸປປຕຸຕີສຸ ຍຖາ ຕໍຕໍອຸປປຕຸຕິນິສຸສິຕວຕຸຕາທີນິພຸພຕຸຕເນ ສມຕຸຖໍ, ເອວໍ ນິຍຕາຍຸປຣິຈຸເຜທາ ສຸ ອຸປປຕຸຕີສຸ ປຣິຈຸເຜທາຕິກຸກເມນ ວິປາກນິພຸພຕຸຕເນ ສມຕຸຖໍ ນ ໂຫຕິ, ຕສຸມາ ວຸຕຸຕໍ "ອາຍຸປຸປມາເຕເນວ ຈວນຸຕີ"ຕິໆ ຍສຸ ມາ ປນ ອຸປຕຸຖມຸກກປຈຸຈຍສຫາເຍຫິ ອນຸປາລກປຈຸຈເຍຫິ ອຸປາທິນຸນກກຸຂນຸຜານໍ ປວຕຸເຕຕພຸພາກາໂຣ ອຕຸຖໂຕ ປຣມາຍຸກ ສຸສ ໂຫຕິ ຍຖາວຸຕຸຕປຣິຈຸເຜທານຕິກຸກມນໂຕ, ຕສຸມາ ສຕິປິ ກມຸມາວເສເສ ຖານໍ ນ ສມຸກວຕິ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ອຕຸຕໂນ ປຸຄຸຄພເລນ ຖາຕຸໍ ນ ສກຸໂກນຸຕີ"ຕິໆ "ອາຍຸກຸຂຍາ ວາ ປຸຄຸຄກຸຂຍາ ວາ ອາກສຸສຣກາຍາ ຈວິຕຸວາ"ຕິ ວຈນໂຕ ປເນຕຸຖ ກາ ມາວຈຣເທວານໍ ວິຍ ພຸຣຫຸມກາຍິການມຸປີ ເຍກຸຍຸເຍເນວ ນິຍຕາຍຸປຣິຈຸເຜທກາໂວ ເວທິຕພຸໂພໆ ຕຖາ ທີ ເທວໂລກໂຕ ເທວປຸຕຸຕາ ອາຍຸກຸຂເຍນ ປຸຄຸຄກຸຂເຍນ ອາຫາຣກຸຂເຍນ ໂກເປນາຕິ ຈຕູຫີ ກາຣເຕຫີ ຈວນຸຕິຕິ ອຄຸຖກຖາສຸ (ຜໆ ປໆ ອຄຸຖໆ ໑ໆອປຸປມາທວຄຸເຄ) ວຸຕຸຕໍໆ ກປຸປີ ວາ ອຸປຫຸຄກປຸປີ ວາຕິ ເອຕຸຖ ອສງຂເຍຍຸຍກປຸໂປ ອຜິປຸເປໂຕ, ໂສ ຈ ຕຖາຣູໂປ ກາໂລ ເຍວ, ວາ-ສທຸໂທ ປນ ກປຸປສຸສ ຕຕິຍກາຄໍ ວາ ຕໂຕ ອູນມຜິກໍ ວາຕິ ວິກປຸປນຕຸໂຖໆ

໔໑ຯອນກິຣຕິຕິ ເອກກວິຫາເຣນ ອນກິຣມຕສງຂາຕາ ອຍຸເຍຫີ ສມາຄມິຈຸຊາເຍວຯ ຕຖຸ "ເອກກສຸສ ທິຝຣຕຸຕໍ ນິວສິຕຕຸ ຕາ"ຕິ ປາລຸອິຍໍ ວຈນໂຕຕິ ວຸຕຸຕໍ "ອປຣສຸສາປີ"ຕິອາທິຯ ເອວມນຸວຍມຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸວາ ນນຸ ອຸກຸກຕຸຄິຕາປີ ສິຍາຕິ ໂຈທນາ ໂສຊນວເສນ ພຸຍຕິເຣກໍ ທສຸເສຕິ "ຍາ ປນາ"ຕິອາທິນາຯ ປີຍວຕຸຖຸວິຣເທນ, ປີຍວຕຸຖຸອລາເກນ ວາ ຈິຕຸຕວິຄຸຝາໂຕ ອຸກຸກຕຸຄິ ຕາ, ສາ ປນຕຸຖໂຕ ໂທມນສຸສຈິຕຸຕຸປຸປາໂທວ, ເຕນາຫ "ປຝິຝສມຸປຍຸຕຸຕາ"ຕິຯ ສາ ພຸຣຫຸມໂລເກ ນຕຸຖິ ຊານານຸກາວປຫີນຕຸ ຕາຯ ຕຕຸຫາທິຝຸຖິສງຂາຕາ ຈິຕຸຕສຸສ ປຸຣິມາວຕຸຖາຍ ອຸພຸພິຊຊນາ ຝນຸທນາ ເອວ ອິຊ ປຣິຕສຸສນາຯ ສາ ທີ ທິຝຣຕຸຕໍ ຊານຣຕິຍາ ກິຕສຸສ ຍຖາວຸຕຸຕານກິຣຕິນິມິຕຸຕໍ ອຸປຸປນຸນາ "ອຫໍ ມມ"ນຸຕິ ຄຫຕສຸສ ຈ ກາຣຕກູຕາຯ ເຕນ ວກຸຂຕິ "ຕຕຸ ຫາຕສຸສ ນາປີ ທິຝຸຖິຕສຸສນາປີ ວຝຸຝຕີ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຝຸຖຯ ໑ຯ໔໑) ນນຸ ວຸຕຸຕໍ ອຕຸຖຸທຸຊາເຣ ອິມໍເຍວ ປາລຸອີ ນິຫຣິຕຸວາ "ອໂທ ວຕ ອຍຸເຍປີ ສຕຸຕາ ອິຕຸຖຕຸຕໍ ອາຄຈຸເຊຍຸຍຸນຸຕິ ອຍໍ ຕຕຸຫາຕສຸສນາ ນາມາ"ຕິ? ສຈຸຈໍ, ຕໍ ປນ ທິຝຸຖິຕສຸສນາຍ ວິສໍ ອຸທາຫຣຕໍ ທສຸເສນຸເຕນ ຕຕຸຫາຕສຸສນເມວ ຕໂຕ ນິທຸຊາເຣຕຸວາ ວຸຕຸຕໍ, ນ ປນ ເອຕຸຖ ທິຝຸຖິຕສຸສນາຍ ອລພຸກມານຕຸຕາ ຕິ ນ ໂທໂສຯ ອິທານິ ສມານສທຸທວຈນິຍານໍ ອຕຸຖານມຸທຸຊຣຕໍ ກຕຸວາ ອິຊານິປຸເປຕໍ ວິກາເວຕຸໍ "ສາ ປເນສາ"ຕິອາທິມາຫຯ ປຝິຝສງຂາໂຕ ຈິຕຸຕຸຕຸຣາໂສ ເອວ ຕາສຕສຸສນາຯ ເອວມຍຸຍຕຸຖາປີ ຍຖາຣຫໍຯ "ຊາຕິ ປຝິຈຸຈາ"ຕິອາທິ ວິກງຄປາລຸອິ, (ວິກຯ ໙໔໑) ຕຕຸຣາຍມຕຸຖກຖາ – ຊາຕິ ປຝິຈຸຈ ກຍນຸຕິ ຊາຕິປຈຸຈຍາ ອຸປຸປນຸນກຍໍຯ ກຍານກນຸຕິ ອາກາຣນິທຸເທໂສຯ ຊມຸກິຕຕຸຕນຸຕິ ກຍວເສນ ຄຕຸຕກມຸໂປ, ວິເສສໂຕ ຫທຍມໍສຈລນໍຯ ໂລມຫໍໂສຕິ ໂລມານໍ ຫໍສນໍ, ກິຕຸຕິຍໍ ນາຄທນຸຕານມິວ ອຸທຸຊຄຸຄກາໂວ, ອິມິນາ ປທທຸວເຍນ ກິຈຸຈໂຕ ກຍໍ ທສຸເສຕຸວາ ປຸນ ເຈຕໂສ ອຸຕຸຣາໂສຕິ ສກາວໂຕ ທສຸສິຕນຸຕິຯ ຝິກາຍໍ ປນ "ກຍານກນຸຕິ ເກຣວາຣມຸມຕນິມິຕຸຕໍ ພລວກຍໍ, ເຕນ ສຣີຣສຸສ ຖທຸຊກາໂວ ຊມຸກິຕຕຸຕ"ນຸຕິ (ທີຯ ນິຯ ຝີຯ ໑ຯ໔໑) ວຸຕຸຕໍ, ອ ເນເນວ ກຍນຸຕິ ເອຕຸຖ ຊຸທຸທກກຍໍ ທສຸສິຕໍ, ອິຕິ ເອຕຸຖ ປໍໂຍເຄ ອຍໍ ຕສຸສນາຕິ ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ ອຕຸໂຖຯ ປຣິຕສຸສິຕວິປຸຝນຸທິຕເມວາຕິ ເອຕຸຖ "ທິຝຸຖິສງຂາເຕນ ເຈວ ຕຕຸຫາສງຂາເຕນ ຈ ປຣິຕສຸສິເຕນ ວິປຸຝນຸທິຕເມວ ຈລິຕເມວ ກມຸປິຕເມວາ"ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຝຸຖຯ ໑ຯ໑໐໔-໑໑໗) ອຝຸຖກຖາຍມຕຸຖໍ ວກຸຂຕິຯ ເຕນ ວິຍຸຍາຍຕິ ລພຸກມານມຸປີ ຕຕຸ ຫາຕສຸສນມນຸຕເຣນ ທິຝຸຖິຕສຸສນາເຍວ ນິຫຍາຕີຯ "ເຕປີ"ຕິອາທິ ສີໂຫປມສຸຕຸຕນຸຕປາລຸອິ (ອຯ ນິຯ ໔ຯ໓໓) ຕຕຸຖ ເຕປີຕິ ທີຝາຍຸກາ ເທວາປີຯ ກຍນຸຕິ ກງຄານຸປສຸສນາປຣິຈິຕຸຕນຸເຕ ສພຸພສງຂາຣໂຕ ກາຍນວເສນ ອຸປຸປນຸນໍ ກຍຍາຕໍຯ ສໍເວຄນຸຕິ ສໂທຕຸຕປຸປຍາຕໍ, ໂອຕຸຕປຸປເມວ ວາຯ ສນຸຕາສນຸຕິ ອາທີນວນິພຸພິທານຸປສຸສນາທີ ສງຂາເຣທີ ສນຸຕາສຍາຕໍຯ ອຸປປຕຸຕິວ ເສນາຕິ ປຝິສນຸຊິວເສເນວຯ

ສທພຸຍຕນຸຕິ ສທາຍກາວມິຈຸເຊວ ສທຸທໂຕ ອຕຸໂຖ ສທພຸຍ-ສທຸທສຸສ ສທາຍຕຸເຖ ປວຕຸຕນໂຕຯ ໂສ ທີ ສທ ພຸຍາຍຕິ ປວຕຸຕ ຕິ, ໂທສໍ ວາ ປຝິຈຸຊາເທຕີຕິ ສທພຸໂຍຕິ ວຸຈຸຈຕິ, ຕສຸສ ກາໂວ ສທພຸຍຕາຯ ສທາຍກາໂວ ປນ ສທກາໂວເຍວ ນາມາຕິ ອຊິປຸ ປາຍໂຕ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ "ສທກາວ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍຯ ສສາຊນສມວາຍຕຸໂຖ ວາ ສທ-ສທຸໂທ ອຊິກິຈຸຈປເທ ອຊິສທຸໂທ ວິຍ, ຕສຸມາ ສທ ເອກໂຕ ວຕຸຕມານສຸສ ກາໂວ ສທພຸຍໍ ຍຖາ "ທາສພຸຍ"ນຸຕິ ຕເທວ ສທພຸຍຕາ, ສກຕຸຖວຸຕຸຕິວເສນ ອິມເມວຕຸຖໍ ສນຸຊາ ຍາຫ "ສທກາວ"ນຸຕິຯ ອປີຈ ສທ ວາຕີ ປວຕຸຕຕີຕີ ສທໂວ, ຕສຸສ ກາໂວ ສທພຸຍໍ ຍຖາ "ວີຣສຸສ ກາໂວ ວີຣິຍ"ນຸຕິ, ຕເທວ ສທພຸຍຕາຕິ ເອວໍ ວິມານຝຸຖກຖາຍໍ (ວິຯ ວຯ ອຝຸຖຯ ໑໗໔) ວຸຕຸຕໍ, ຕສຸມາ ຕທຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ ເອວໍ ວຸຕຸຕນຸຕິປີ ທຝຸຖພຸພໍຯ

໔໔ຯ ອິເມ ສຕຸເຕ ອກິກວິຕຸວາຕິ ເສໂສຯ ອກິກວນາ ເຈຕຸຖ ປາປສກາເວນ ເຊຝຸຖກາເວນ "ເຕ ສຕຸເຕ ອກິກວິຕຸວາ ຖິໂຕ"ຕິ ອຕຸຕໂນ ມຍຸຍນາເຍວາຕິ ວຸຕຸຕໍ "ເຊຝຸຖໂກທມສຸມີ"ຕິຯ ອຍຸຍທຕຸຖູຕິ ທສຸສເນ ອນຸຕຣາຍາກາວວຈເນນ, ທໂສຕິ ເອຕຸຖ ທສຸສເນຍຸຍວິເສສປຣິຄຸຄຫາກາເວນ ຈ ອນາວຣຕທສຸສາວິຕໍ ປຝິຊານາຕີຕີ ອາຫ "ສພຸພໍ ປສຸສາມີຕິ ອຕຸໂຖ"ຕິຯ ທສຸສ ເນຍຸຍວິເສສສຸສ ທີ ປເທສກູຕສຸສ ອຄຸຄຫເຕ ສຕິ ຄເຫຕພຸພສຸສ ນິປຸປເທສຕາ ວິຍຸຍາຍຕິ ຍຖາ "ທີກຸຊິໂຕ ນ ທທາຕີ"ຕິ, ເທຍຸຍຊມຸມວິເສສສຸສ ເຈຕຸຖ ປເທສກູຕສຸສ ອຄຸຄຫາໂຕ ປພຸພຊິໂຕ ສພຸພມຸປີ ນ ທທາຕີຕີ ຄເຫຕພຸພສຸສ ເທຍຸຍຊມຸມສຸສ ນິປຸປເທສຕາ ວິຍຸຍາຍຕິຯ ເອວມິທິເສສຸຯ ວເສ ວຕຸເຕມີຕິ ວສວຕຸຕີຯ ອຫໍ-ສທຸທໂຍຄໂຕ ທີ ສພຸພຕຸຖ ອມຸຫໂຍເຄນ ວຈນຕຸ ໂຖຯ ສຕຸຕກາຊນກູຕສຸສ ໂລກສຸສ ນິມຸມາຕາ ຈາຕີ ສມຸພນຸໂຊຯ "ປຖວີ"ຕິອາທີ ເຈຕຸຖ ກາຊນໂລກວເສນ ອຊິປຸປາຍກຖນໍຯ ສ ຊິຕາຕີ ຣຈິຕາ, ວິກຊິຕາ ວາ, ເຕນາຫ "ຕຸວໍ ຂຕຸຕີໂຍ ນາມາ"ຕິອາທີຯ ຈິຕຸຕາວສີຕາຍາຕີ ສມາຈິຕຸຕປຍຸຈວິຊວສີກາວໂຕຯ ຕຕຸຖາຕີ ກູຕກພຸເຍສຸຯ ອນຸໂຕວຕຸຖິມຸທີຕີ ອນຸໂຕຄພຸກາສເຍຯ ປຖມຈິຕຸຕກຸຂເຕາຕີ ປຝິສນຸຊິຈິຕຸຕກຸຂເຕາຯ ທຸຕິຍໂຕຕີ ປຖມກວງຄຈິຕຸຕກຸຂຕໂຕຯ ປຖໂມຣິຍາປເຖຕີ ເຍນ ປຝິສນຸຊິ ຄຕຸຫາຕີ, ຕສຸມີ ອີຣິຍາປເຖຯ ອິຕິ ອຕີຕວເສນ, ກູຕ-ສທຸທສຸສ ວຕຸຕມານວເສນ ຈ ກພຸຍ-ສທຸທສຸສ ອຕຸໂຖ ທສຸສິໂຕຯ ຝີກາຍໍ (ທີຯ ນິຯ ຝີຯ ໑ຯ໔໔) ປນ ກພຸຍ-ສທຸທຕຸໂຖ ອນາຄຕວເສນາປີ ວຸຕຸໂຕຯ ອເທສຸນຸຕີ ທີ ກູຕາຯ ກວນຸຕີ, ກວິສຸສນຸຕີ ຈາຕີ ກພຸຍາ ຕພຸພານິຍາ ວິຍ ຕຸຍປຈຸຈຍສຸສ ກຕຸຕຣິປີ ປວຕຸຕນໂຕຯ

‘‘ອິສ຺ສໂຣ ກຕ຺ຕາ ນິມ຺ມາຕາ’’ຕິ ວຕ຺ວາປີ ປຸນ ‘‘ມຍາ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ນິມ຺ມິຕາ’’ຕິ ວຈນໍ ກິມຕ຺ຖິຍນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ອິທານີ ກາຣຓາວ ເສນາ’’ຕິອາທິ [ກາຣຓໂຕ (ອຍ຺ຖກຖາຍໍ)] ກາຣຓາວເສນ ສາເຜຕ຺ກາມຕາຍ ປຝິຍ຺ລາກຣຓຕ຺ຖນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ ฯ ນນຸ ເຈສ ພຸຣຫ຺ມາ ອນວຍ຺ຖິຕທສ຺ສນຕ຺ຕາ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສ ປຸຣິມຕຣຊາຕິປຣິຈິຕມ຺ປິ ກມ຺ມສ຺ສກຕາລາຓໍ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຕ຺ວາ ວິກຸພ຺ພນິທ຺ທິວເສນ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທມຕ຺ຕປຝິພທ຺ເທນ ສຕ຺ຕນິມ຺ມາເນນ ວິປລ຺ລຍ຺ໂຖ ‘‘ມຍາ ອິເມ ສຕ຺ຕາ ນິມ຺ມິຕາ’’ຕິອາທິນາ ອິສ຺ສຣກຸຕ຺ຕທສ຺ສນໍ ປກ຺ຂນ຺ທມາໂນ ອກິນິວິສນວເສນ ປຕິຍ຺ຖິໂຕ, ນ ປນ ປຕິຍ຺ຖາປນວເສນ ฯ ອຖ ກສ຺ມາ ກາຣຓາວເສນ ສາເຜຕ຺ກາໂມ ປຝິຍ຺ຍໍ ກໂຣຕີຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ນ ເຈວໍ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ ฯ ເຕສມ຺ປິ ຫິ ‘‘ເອວໍ ໂຫຕີ’’ຕິອາທິນາ ປຈ຺ຈາ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕານ ມ຺ປີ ຕຖາອກິນິເວສສ຺ສ ວກ຺ຂມານຕ຺ຕາ ປເຣສໍ ປຕິຍ຺ຖາປນກ຺ກເມເນວ ຕສ຺ສ ໂສ ອກິນິເວໂສ ຊາໂຕ, ນ ຕຸ ອກິນິວິສນມຕ຺ເຕນ, ຕສ຺ມາ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ ฯ ເຕເນວາຫ ‘‘ຕໍ ກິສ຺ສ ເຫຕູ’’ຕິອາທິ ฯ ປາລຸອິຍໍ ມນໂສ ປຕິິສຕິ ມນໂສ ປຕ຺ຖນາ, ຕຖາ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ ฯ

ອິຕ຺ຖກາວນ຺ຕິ ອິທປ຺ປກາຣກາວໍ ฯ ຍສ຺ມາ ປນ ໂສ ປກາໂຣ ພຸຣຫ຺ມຕ຺ຕກາໂວເຍວິສາສິປ຺ເປໂຕ, ຕສ຺ມາ ‘‘ພຸຣຫ຺ມກາວ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ฯ ອຍໍ ປກາໂຣ ອິຕ຺ຖໍ, ຕສ຺ສ ກາໂວ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕນ຺ຕິ ຫິ ນິພ຺ພຈນໍ ฯ ເກວລນ຺ຕິ ກມ຺ມສ຺ສກຕາລາເຕນ ອສມ຺ມິສ຺ສໍ ສຸທ຺ທໍ ฯ ມລ຺ລນາມຕ຺ເຕເນວາຕິ ທິຍ຺ຖິມລ຺ລນາມຕ຺ເຕເນວ, ນ ອຣິມາກວເສນ ฯ ວຽກລິທ຺ເທນ ວຽກອາຕິ ວິຍ ໂອນມິຕ຺ວາ ວຽກລທ຺ຣິເກນ ວຽກລທ຺ຣິກາ ໂອນມິຕ຺ວາ ຕສ຺ເສວ ພຸຣຫ຺ມຸໂນ ປາທມູລໍ ຄຈ຺ຈນ຺ຕິ, ຕໍປກ຺ຂກາ ກວນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ນນຸ ຈ ເທ ວານໍ ອຸປປຕ຺ຕິສມນນ຺ຕຣໍ ‘‘ອິມາຍ ນາມ ຄຕິຍາ ຈວິຕ຺ວາ ອິມິນາ ນາມ ກມ຺ມຸນາ ອິຮູປ຺ປນ຺ນາ’’ຕິ ປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາ ໂຫຕີ, ອຖ ກສ຺ມາ ເຕສໍ ເອວໍ ມລ຺ລນາ ສິຍາຕີ? ປຸຣິມຊາຕິສຸ ກມ຺ມສ຺ສກຕາລາເຕ ສມ຺ມເທວ ນິວິຍ຺ຖຊ຺ຊາສຍານເມວ ຕຖາປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຍ ປວຕ຺ຕິໂຕ ฯ ຕາທິສານເມວ ຫິ ຕຖາປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາ ສມ຺ກວຕິ, ສາ ຈ ໂຂ ເຍກຸຍ຺ຍວເສນ, ອິເມ ປນ ປຸຣິມາສຸປີ ຊາຕິສຸ ອິສ຺ສຣກຸຕ຺ຕທິຍ຺ຖິວເສນ ນິພທ຺ຣາກິນິເວສາ ເອວເມວ ມລ຺ລມານາ ອເຫສຸນ຺ຕິ ฯ ຕຖາ ຫິ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອິມິນາ ມຍ’’ນ຺ຕິອາທິ ฯ

໔໓ ฯ ອິສຕິ ອກິກາວຕີຕິ ອີໂສ, ມຫນ຺ໂຕ ອີໂສ ມເຫໂສ, ສຸປ຺ປຕິຍ຺ຖິຕມເຫສຕາຍ ປເຣຫິ ‘‘ມເຫໂສ’’ ອິຕິ ອກ຺ຂາຍຕີຕິ ມເຫສກ຺ໂຂ, ມເຫສກ຺ຂານໍ ອຕິສເຍນ ມເຫສກ຺ໂຂຕິ ມເຫສກ຺ຂຕໂຣຕິ ວຈນຕ຺ໂຖ ฯ ໂສ ປນ ມເຫສກ຺ຂຕຣກາໂວ ອາທິປເຕຍ຺ຍປຣິ ວາຣສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ກາຣຓກູຕາຍ ວິລ຺ລາຍຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອິສ຺ສຣິຍປຣິວາຣວເສນ ມຫາຍສຕໂຣ’’ຕິ ฯ

໔໔ ฯ ກີ ປເນຕໍ ກາຣຓນ຺ຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ ‘‘ໂສ ຕໂຕ’’ຕິອາທິ, ເຕນ ‘‘ອິຕ຺ຖຕ຺ຕໍ ອາຄຈ຺ຈຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ອິສາຄມນເມວ ກາຣຓນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕີ ฯ ອິເສວ ອາຄຈ຺ຈຕີຕິ ອິມສ຺ມີ ມນຸສ຺ສໂລເກ ເອວ ປຝິສນ຺ທິວເສນ ອາຄຈ຺ຈຕີ ฯ ເອຕນ຺ຕິ ‘‘ຖານໍ ໂຂ ປເນຕໍ ກິກ຺ຂເວ, ວິຊ຺ຊຕີ’’ຕິ ວຈນໍ ฯ ປາລຸອິຍໍ ຍໍ ອລ຺ລຕໂຣ ສຕ຺ໂຕຕິ ເອຕ຺ຖ ຍນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ, ກາຣຓຕ຺ເຖ ວາ ເອສ ນິປາໂຕ, ເຫຕຸອຕ຺ໂຖ ວາ ປຈ຺ຈຕ຺ຕນິທ຺ເທໂສ, ເຍນ ຖາເນນາຕິ ອຕ຺ໂຖ, ກິຣິຍາປຣາມສນໍ ວາ ເອຕໍ ฯ ‘‘ອິຕ຺ຖຕ຺ຕໍ ອາຄຈ຺ຈຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຍເທຕໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕສ຺ສ ອາຄມນສຽຂາຕໍ ຖານໍ, ຕເທຕໍ ວິຊ຺ຊຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ฯ ເອສ ນ ໂສ ປພ຺ພຊຕິ, ເຈໂຕສມາສິ ຟຸສຕິ, ປຸພ຺ເພນິວາສໍ ອນຸສ຺ສຕີຕິ ເອເຕສຸປີ ປເທສຸ ฯ ‘‘ຖານໍ ໂຂ ປເນຕໍ ກິກ຺ຂເວ, ວິຊ຺ຊຕີ, ຍໍ ອລ຺ລຕໂຣ ສຕ຺ໂຕ’’ຕິ ຫິ ອິມານິ ປທານິ ‘‘ປພ຺ພຊຕີ’’ຕິ ອາທີຫິປີ ປເທຫິ ປຈ຺ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ຺ພານິ ฯ ນ ຄຈ຺ຈຕີຕິ ອຄາຣໍ, ເຄຫໍ, ອຄາຣສ຺ສ ຫິຕໍ ອາຄາຣິຍໍ, ກສິໂຄຣກ຺ຂາທິກມ຺ມໍ, ຕ ເມຕ຺ຖ ນຕ຺ຖີຕິ ອນາຄາຣິຍໍ, ປພ຺ພຊ຺ຊາ, ເຕນາຫ ‘‘ອຄາຣສ຺ມາ’’ຕິອາທິ ฯ ປ-ສທ຺ເທນ ວິສິຍ຺ໂຖ ວຊ-ສທ຺ໂທ ອຸປສຽກມເນຕີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ອຸປຄຈ຺ຈຕີ’’ຕິ ฯ ປຣນ຺ຕິ ປຈ຺ຈາ, ອຕິສຍໍ ວາ, ອລ຺ລໍ ປຸພ຺ເພນິວາສນ຺ຕິປີ ອຕ຺ໂຖ ฯ ‘‘ນ ສຣຕີ’’ຕິ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ອຍມຕ຺ໂຖ ອາປຊ຺ຊຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ສຣິຕຸ’’ນ຺ຕິອາທິນາ ฯ ອປສ຺ສນ຺ໂຕຕີ ປຸພ຺ເພນິວາສານຸສ຺ສຕິລາເຕນ ອປສ຺ສນ຺ເຫຕຸ, ປສ຺ສິຕຸໍ ອສກ຺ໂກນ຺ໂຕ ທຸຕ຺ວາຕີປີ ວທ຺ຍຕີ ฯ ມານ-ສທ຺ໂທ ວິຍ ຫິ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ອີສ ສາມຕ຺ຖິຍຕ຺ໂຖ ฯ ສທາກາວໂຕຕີ ສພ຺ພທາ ວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ ฯ ຊຣາວເສນາປີຕິ ເອຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ເທນ ມຣຓາວເສນາປີຕິ ສມ຺ປິຓ຺ເຫຕີ ฯ

໔໕ ฯ ຂິທ຺ທາປໂທສິໂນຕິ ກຕ຺ຕຸວເສນ ປທສິທ຺ຂີ, ຂິທ຺ທາປໂທສິກາຕິ ປນ ສກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິວເສນ, ສທ຺ທມນເປກ຺ຂິຕ຺ວາ ປນ ອຕ຺ຖເມວ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຂິທ຺ທາຍາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ ฯ ‘‘ຂິທ຺ທາປໂທສກາ’’ຕິ ວາ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ອິ-ກາຣາຄມວເສນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ ฯ ປທຸສ຺ສນໍ ວາ ປໂທໂສ, ຂິທ຺ທາຍ ປໂທໂສ ຂິທ຺ທາປໂທໂສ, ໂສ ເອເຕສນ຺ຕິ ຂິທ຺ທາປໂທສິກາ ฯ ‘‘ປທູສິກາຕີປີ ປາລຸອີ ລິຂນ຺ຕີ’’ຕິ ອລ຺ລນິກາຍິການໍ ປມາທເລຂຕໍ ທສ຺ເສຕິ ฯ ມຫາວິຫາຣວາສີນິກາຍິການມ຺ປິ ວາຈນາມຄ຺ຄວເສນ ອຍໍ ສໍວຕ຺ຕນາ ປວຕ຺ຕາ ฯ ອປີຈ ເຕນ ໂປຕ຺ຖກາຣຸລ຺ຫກາເລ ປມາທເລຂໍ ທສ຺ເສຕີ ฯ ຕມ຺ປີ ຫິ ປທຕ຺ຖໂສຂນາຍ ອຍ຺ຖກຖາຍ ໂສສິຕນິຍາເມເນວ ຄເຫຕພ຺ພໍ, ເຕນາຫ ‘‘ສາ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ນຕ຺ຖີ’’ຕິ ฯ ເວລໍ ອຕິກ຺ກນ຺ຕໍ ອຕິເວລໍ, ຕໍ ฯ ກາວນປ຺ປໍສກລ຺ເຈຕໍ, ເຕນາຫ ‘‘ອຕິຈີຣ’’ນ຺ຕິ, ອາຫາ

ຣູປໂກຄກາລໍ ອຕິກ̣ກມິຕ̣ວາຕິ ວຸຕ̣ຕໍ ໂຫຕິ។ ຣຕິສມ̣ພ-ສທ̣ໂທ ຫສ̣ສຂິຫ̣ທາ-ສທ̣ເທທິ ປ̣ຈ̣ເຈກໍ ໂຍເຊຕພ̣ໂພ ''ຫສ̣ສຂິຫ̣ທາສ̣ຣຕິສມ̣ໂພ ຣມຕາສກາໂວ''ຕິ។ ຫສນໍ ຫສ̣ໂສ, ເກລຸອິຫສ̣ໂສ។ ເຂຫນໍ ກີລຸອນໍ ຂິຫ̣ທາ, ກາຍິກວາຈສິກກີລຸອາ។ ອນ̣ໂຍຄວເສນ ຕໍສມາປນ̣ນາຕິ ທສ̣ເສນ̣ໂຕ ອາທ ''ຫສ̣ສຣຕິສມ̣ມລ̣ເຈວາ''ຕິອາທີ។ ກີລຸອາ ເຍສໍ ເຕ ເກລຸອິໂນ, ເຕສໍ ຫສ̣ໂສ ຕຖາ។ ກີລຸອາຫສ̣ສປໂຍເຄນ ອຸປ̣ປ̣ຊຊນກສ̣ຂລ̣ເຈຕ̣ຖ ເກລຸອິຫສ̣ສສ̣ຂໍ។ ຕທວສິຍ̣ຖກີລຸອາປໂຍເຄນ ອຸປ̣ປ̣ຊຊນກໍ ກາຍິກວາຈສິກກີລຸອາສ̣ຂໍ។

''ເຕ ກີຣາ''ຕິອາທີ ວິຕ̣ຖາຣທສ̣ສນໍ។ ກີຣ-ສທ̣ໂທ ເຫຕ̣ຖ ວິຕ̣ຖາຣໂຊຕໂກເຍວ, ນ ຕ̣ ອນ̣ສ̣ສວນາຣ̣ຈິຍາທິໂຊຕໂກ ຕຖາເຍວ ປາລຸອິຍໍ, ອພ̣ຖກຖາສ̣ ຈ ວຸຕ̣ຕຕ̣ຕາ។ ສີຣິວິກເວນາຕິ ສຣີຣໂສກຄ̣ຄາທີສິຣິຍາ, ປຣິວາຣາທິສມ̣ປຕ̣ຕິຍາ ຈ។ ນກ̣ຂຕ̣ຕນ̣ຕິ ລຕໍ។ ເຍກ̣ຍ̣ເຍນ ທີ ນກ̣ຂຕ̣ຕໂຍເຄນ ກຕຕ̣ຕາ ຕຖາໂຍໂຄ ວາ ໂຫຕ̣, ມາ ວາ, ນກ̣ຂຕ̣ຕມິຈ̣ເຈວ ວຸຈ̣ຈຕິ។ ອາຫາຣນ̣ຕິ ເອຕ̣ຖ ໂກ ເທວານມາຫາໂຣ, ກາ ຈ ເຕສມາຫາຣເວລາຕິ? ສພ̣ເພສມ̣ປີ ກາມາວຈຣເທວານໍ ສ̣ຜາຫາໂຣ។ ທ̣ວາທສປາປສມ̣ມວິຄ̣ຟາເຕນ ທີ ສ̣ຂສ̣ສ ຜາຣຕາໂຕ ເທວານໍ ໂກຊນໍ ''ສ̣ຜາ''ຕິ ວຸຈ̣ຈຕິ។ ສາ ປນ ເສຕາ ສຽຂູປມາ ອຕ̣ລຍທສ̣ສນາ ສ̣ຈິ ສ̣ຄນ̣ຜາ ປີຍຣູປາ។ ຍໍ ສນ̣ຜາຍ ສ̣ຜາໂກຊນຊາຕເກ ວຸຕ̣ຕໍ –

''ສຽຂູປນໍ ເສຕ'ມຕ̣ລຍທສ̣ສນໍ,

ສ̣ຈິ ສ̣ຄນ̣ຜໍ ປີຍຣູປ'ມພ̣ກ̣ຕໍ;

ອທິຍ̣ຖປ̣ພ̣ພໍ ມມ ຊາຕ̣ ຈກ̣ຂຸກີ,

ກາ ເທວຕາ ປາຕິສ̣ ກີ ສ̣ໂຜ'ທທີ''ຕິ។ (ຊາ។ ໔។໒໑។໒໘໗);

''ກ̣ຕ̣ຕາ ຈ ສາ ທ̣ວາທສຫນ̣ຕິ ປາປເກ,

ຂ̣ທ̣ທໍ ປີປາສໍ ອຣຕີ ທຣກ̣ລມໍ;

ໂກຊສູປນາຫລ̣ຈ ວິວາທເປສ̣ຕໍ,

ສີຕ̣ຕ̣ຫ ຕນ̣ທີລ̣ຈ ຣສ̣ຕ̣ຕມໍ ອິທ''ນ̣ຕິ ຈ។ (ຊາ។ ໔។໒໑។໒໘໙);

ສາ ຈ ເຫຍ̣ຖິເມທິ ເຫຍ̣ຖິເມທິ ອຸປຣີມານໍ ອຸປຣີມານໍ ປຕີຕຕມາ ໂຫຕິ, ຕໍ ຍຖາສກໍ ປຣິມິຕທິວສວເສນ ທິວເສ ທິວເສ ກ̣ລ̣ຊນ̣ຕິ។ ເກຈິ ປນ ວທນ̣ຕິ ''ພິລ̣ອາຣປທປ̣ປ̣ມາຕໍ ສ̣ຜາຫາຣໍ ເຕ ກ̣ລ̣ຊນ̣ຕິ, ໂສ ຊິວ̣ຫາຍ ຖປີຕມຕ̣ໂຕ ຍາວ ເກສຄ̣ຄນຂຄ̣ຄາ ກາຍໍ ຜຣຕິ, ຍຖາສກໍ ຄຕິຕທິວສວເສນ ສຕ̣ຕ ທິວເສ ຍາປນສມຕ̣ໂຖ ໂຫຕິ''ຕິ។ ເກຈິວາເທ ປເນຕ̣ຖ ພິລ̣ອາຣປທ-ສທ̣ໂທ ສ̣ວຕ̣ຕສຽຂາຕສ̣ສ ສຽຂຍາວິເສສສ̣ສ ວາຈໂກ។ ປມາຕໂຕ ປນ ອຸທ̣ມ̣ພຣຜລປ̣ປ̣ມາຕໍ, ຍໍ ປາຕີຕລໍ ກພລອຄ̣ຄຫນ̣ຕິປີ ວຸຈ̣ຈຕິ។ ວຸຕ̣ຕລ̣ທີ ມສ̣ໂກເສ –

''ປາຕີຣກ̣ໂຂ ປີຈ̣ ຈາປີ, ສ̣ວຕ̣ຕກມ̣ທ̣ມ̣ພຣໍ;

ພິລ̣ອາຣປທກໍ ປາຕີ-ຕລໍ ຕໍ ກພລອຄ̣ຄທ''ນ̣ຕິ។

''ນິຣນ̣ຕຣໍ ຂາທນ̣ຕາປີ ປິວນ̣ຕາປີ''ຕິ ອິທໍ ປຣິກປ̣ປນາວເສນ ວຸຕ̣ຕໍ, ນ ປນ ເອວໍ ນິຍມວເສນ ຕຖາ ຂາທນປິວນານ ມນິຍມກາວໂຕ។ ກມ̣ມຊເຕຊສ̣ສ ພລວກາໂວ ອຸລຸອາຣປ̣ລ̣ລນິພ̣ພຕ̣ຕຕ̣ຕາ, ອຸລຸອາຣຄຣ̣ສິນິທ̣ຜສ̣ຜາຫາຣຊີຣຕາໂຕ ຈ។ ກຣຊກາຍສ̣ສ ມນ̣ທກາໂວ ປນ ສ̣ຂຸມາລກາວໂຕ។ ເຕເນວ ທີ ກຄວາ ອິນ̣ທສາລຄ̣ຫາຍໍ ປກຕິປຖວິຍໍ ປຕິອາຕ̣ ອສກ̣ໂກນ̣ຕໍ ສກ̣ກໍ ເທວຣາຊານໍ 'ໂອລຸອາຣິກໍ ກາຍໍ ອທິຍ̣ຖຫີ''ຕິ ອໂວຈ។ ມນ̣ສ̣ສານໍ ປນ ກມ̣ມຊເຕຊສ̣ສ ມນ̣ທກາໂວ, ກຣຊກາຍສ̣ສ

ພລວກາໂວ ຈ ວຸຕ຺ຕວິປ຺ຣິເຕນ ເວທິຕພ຺ໂພ. ກຣຊກາໂຍຕິ ເອຕ຺ຖ ໂກ ວຸຈ຺ຈຕິ ສຣີຣໍ, ຕຕ຺ຖ ປ໌ວຕ຺ໂຕ. ຣໂຊ ກຣໂຊ, ກື ຕໍ? ສຸກ຺ກໂສຕິຕໍ. ຕລ຺ຫິ "ຣາໂຄ ຣໂຊ ນ ຈ ປ໌ນ ເຣຕຸ ວຸຈ຺ຈຕີ"ຕິ (ມຫານິ. ໒໐໙; ຈູລຸອນິ. ກ໔) ເອວໍ ວຸຕ຺ຕຣາຄຣຊຜລຕ຺ຕາ ສຣີຣວາຈເກນ ກ-ສທ຺ເທນ ວິເສເສຕ຺ວາ ກາຣຕໂວຫາເຣນ "ກຣໂຊ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ. ເຕນ ສຸກ຺ກໂສຕິຕສງ຺ຂາເຕນ ກຣເຊນ ສມ຺ພູໂຕ ກາໂຍ ກຣຊກາໂຍຕິ ອາຈຣິຍາ. ຕຖາ ຫິ ກາໂຍ ມາຕາເປຕ຺ຕິກສມ຺ກໂວຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ມຫາອສ຺ສປູຣສຸຕ຺ຕນ຺ຕຝິກາຍໍ ປ໌ນ "ກຣີຍຕິ ຄພ຺ກາສເຍ ຂິປີຍຕີຕິ ກໂຣ, ສມ຺ກໂວ, ກຣໂຕ ຊາໂຕຕິ ກຣໂຊ, ມາຕາເປຕ຺ຕິກສມ຺ກໂວຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມາຕຸອາທີນໍ ສຕ຺ຄາປ໌ນວເສນ ກຣໂຕ ຫຕ຺ຖໂຕ ຊາໂຕຕິ ກຣໂຊຕິ ອປ໌ເຣ. ອຸກຍຖາປິ ກຣຊກາຍນ຺ຕິ ຈຕຸສນ຺ຕຕິຣູປ໌ມາຫາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ກໂຣຕິ ປຸຕ຺ເຕ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕີຕິ ກໂຣ, ສຸກ຺ກໂສຕິຕໍ, ເຕນ ຊາໂຕ ກຣໂຊຕິປິ ວທນ຺ຕິ. ຕຖາ ອສມ຺ພູໂຕປິ ຈ ເທວາທີນໍ ກາໂຍ ຕພ຺ໂພຫາເຣນ "ກຣຊກາໂຍ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕີ ຍຖາ "ປູຕິກາໂຍ, ຊຣສິງຄາໂລ"ຕິ. ເຕສນ຺ຕິ ມນຸສ຺ສານໍ. ອຈ຺ຌຍາຄຸ ນາມ ປ໌ສນ຺ນາ ອກສຍາ ຍາຄຸ. ວຕ຺ຖຸນ຺ຕິ ກຣຊກາຍໍ. ເອກໍ ອາຫາຣເວລນ຺ຕິ ເອກທິວສມຕ຺ຕໍ, ເກສລ຺ຈິ ມເຕນ ປ໌ນ ສຕ຺ຕາຫໍ.

ເອວໍ ອນ຺ວຍໂຕ ພ຺ຍຕິເຣກໂຕ ຈ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຸປ໌ມາວເສນປິ ຕມາວິກໂຣນ຺ໂຕ "ຍຖາ ນາມາ"ຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຕປ໌າສາເຕາຕິ ອຈ຺ຈຸຕ຺ຫປ໌າສາເຕາ. ຣຕ຺ຕເສຕປ໌ທຸມໂຕ ອວສິຝ຺ຄໍ ອຸປ຺ປ໌ລໍ. ອກຖາຍນ຺ຕິ ມຫາອຝ຺ຄກຖາຍໍ. ອວິເສເສນາຕິ "ເທວານ"ນ຺ຕິ ອວິເສເສນ, ເທວານໍ ກມ຺ມຊເຕໂຊ ພລວາ ໂຫຕິ, ກຣຊໍ ມນ຺ທນ຺ຕິ ວາ ກມ຺ມຊເຕຊກຣຊກາຍານໍ ພລວມນ຺ທຕາສງ຺ຂາຕ ກາຣຕສາມຄ຺ເຄນ. ຕເທຕລ຺ຫິ ກາຣຕໍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ເທວານໍ ສມານເມວ, ຕສ຺ມາ ສພ຺ເພປິ ເທວາ ຄເຫຕພ຺ພາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ກພລຸອີກາຣກູຕໍ ສຸຝາຫາຣໍ ອຸປ໌ນິສ຺ສາຍ ຊີວນ຺ຕີຕິ ກພລຸອີກາຣາຫາຣູປ໌ຊີວິໂນ. ເກຈີຕິ ອກຍຄີຣິວາສິໂນ. "ຂິທ຺ຫາປ໌ທຸສ຺ສນມຕ຺ເຕເນວ ເຫເຕ ຂິທ຺ຫາປ໌ໂທສິກາຕິ ວຸຕ຺ຕາ"ຕິ ອຍໍ ປ໌າໂຄ "ເຕເຍວ ຈວນ຺ຕີຕິ ເວທິຕພ຺ພາ"ຕິ ເອຕສ຺ສານນ຺ຕເຣ ປ໌ຄິຕພ຺ໂພ ຕທນຸສນ຺ຌິກຕ຺ຕາ. ອຍລ຺ເຫຕ຺ຖານຸສນ຺ຌີ – ຍທີ ສພ຺ເພປິ ເອວໍ ກໂຣນ຺ຕາ ກາມາວຈຣເທວາ ຈເວຍ຺ຍຸໍ, ອຖ ກສ຺ມາ "ຂິທ຺ຫາປ໌ໂທສິກາ"ຕິ ນາມວິເສເສນ ກຄວຕາ ວຸຕ຺ຕາຕິ? ວິຈາຣຕາຍ ເອວມາຫາຕິ, ເອເຕນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ "ສພ຺ເພປິ ເທວາ ເອວໍ ຈວນ຺ຕາປິ ຂິທ຺ຫາຍ ປ໌ທຸສ຺ສນສກາວມຕ຺ຕໍ ປ໌ຕິ ນາມວິເສເສນ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕາ"ຕິ. ຍເທເກ ວເທຍ຺ຍຸໍ "ເກຈິວາທປ໌ຕິຝ຺ຄາປ໌ໂກຍໍ ປ໌າໂຄ"ຕິ, ຕທຍຸຕ຺ຕເມວ ອິຕິ-ສທ຺ທນ຺ຕຣິກຕ຺ຕາ, ອນ຺ເຕ ຈ ຕສ຺ສ ອວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາ. ອຕ຺ຖິເກຫິ ປ໌ນ ຕສ຺ສ ເກຈິວາທສມວໂຣຌນໍ ອນ຺ເຕ ອິຕິສທ຺ໂທ ໂຍເຊຕພ຺ໂພຕິ.

໔ກ-໔໗. ມໂນປ໌ໂທສິໂນຕິ ກຕ຺ຕຸວເສນ ປ໌ທສິທ຺ຌີ, ມໂນປ໌ໂທສິກາຕິ ຈ ສກຕ຺ຖວຸຕ຺ຕິວເສນ, ອຕ຺ຖມຕ຺ຕໍ ປ໌ນ ທສ຺ເສຕຸໍ "ມເນ ນາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. "ມໂນປ໌ໂທສກາ"ຕິ ວາ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ອິ-ກາຣາຄມວເສນ ເອວໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ມເນນາຕິ ອິສ຺ສາປ໌ກຕຕ຺ຕາ ປ໌ທຸຝ຺ເຄນ ມນສາ. ອປ໌ໂຣ ນໂຍ – ອຸສູຍນວເສນ ມນສາ ປ໌ໂທໂສ ມໂນປ໌ໂທໂສ, ວິນາສກູໂຕ ໂສ ເອເຕສມຕ຺ຖີຕິ ມໂນປ໌ໂທສິກາຕິ. "ເຕ ອລ຺ລມລ຺ລມ຺ຫິ ປ໌ທຸຝ຺ຄຈິຕ຺ຕາ ກິລນ຺ຕກາຍາ ກິລນ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ເຕ ເທວາ ຕມ຺ຫາ ກາຍາ ຈວນ຺ຕີ"ຕິ ວຈນໂຕ "ເອເຕ ຈາຕຸມຫາຣາຊິກາ"ຕິ ອາຫ. ມເນນ ປ໌ທຸສ຺ສນມຕ຺ເຕເນວ ເຫເຕ ມໂນປ໌ໂທສິກາຕິ ວຸຕ຺ຕາ. "ເຕສຸ ກິຣາ"ຕິອາທີ ວິຕ຺ຖາໂຣ. ຣເຖນ ວີຖິ ປ໌ຝິປ໌ຊ຺ຊຕີຕິ ອຸປ໌ລກ຺ຂຕມຕ຺ຕໍ ອລ຺ເລຫີ ອລ຺ລຕ຺ຖາປິ ປ໌ຝິປ໌ຊ຺ຊນສມ຺ກວໂຕ. ເອຕນ຺ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ປ໌ຕ຺ຕື. ອຸທ຺ຌຸມາໂຕ ວິຍາຕິ ປີຕິຍາ ກຣຕກູຕາຍ ອຸນ຺ນໂຕ ວິຍ. ກິຊ຺ຊມາໂນ ວິຍາຕິ ຕາຍ ກິຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວິຍ, ປີຕິຍາ ວາ ກຕ຺ຕຸກູຕາຍ ກລ຺ຊິໂຕ ວິຍ. ກຸທ຺ຌາ ນາມ ສຸວິຊານນາ ໂຫນ຺ຕິ, ຕສ຺ມາ ກຸທ຺ຌກາວມສ຺ສ ລຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ.

ອກຸທ຺ໂຌ ຣກ຺ຂຕີຕິ ກຸທ຺ຌສ຺ສ ໂສ ໂກໂຌ ອິຕຣສ຺ມີ ອກຸຊ຺ຊນ຺ເຕ ອນຸປ໌າທາໂນ ເຈວ ເອກວາຣມຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປ໌ຕ຺ຕິຍາ ອນາເສວໂນ ຈ ທຸຕ຺ວາ ຈາເວຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ອຸທກນ຺ຕໍ ປ໌ຕ຺ວາ ອຄ຺ຄິ ວິຍ ນິພ຺ພາຍຕິ, ຕສ຺ມາ ອກຸທ຺ໂຌ ອິຕຣໍ ຈວນ຺ໂຕ ຣກ຺ຂຕີ. ອຸໂກສຸ ປ໌ນ ກຸທ຺ເຌສຸ ກິຍ຺ໂຍ ກິຍ຺ໂຍ ອລ຺ລມລ຺ລມ຺ຫິ ປ໌ຣິວຫ຺ຌນວເສນ ຕິຂິຕສມຸທາຈາໂຣ ນິສ຺ສຍທຫນໂສ ໂກໂຌ ອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊມາໂນ ຫທຍວຕ຺ຖຸໍ ນິທຫນ຺ໂຕ ອຈ຺ຈນ຺ຕສຸຂຸມາລກຣຊກາຍໍ ວິນາເສຕິ, ຕໂຕ ສກໂລປິ ອຕ຺ຕກາໂວ ອນ຺ຕຣຌາຍຕິ , ຕມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸມາຫ "ອຸໂກສຸ ປ໌ນາ"ຕິອາທີ. ຕຖາ ຈາຫ ປ໌າລຸອິຍໍ "ເຕ ອລ຺ລມລ຺ລມ຺ຫິ ປ໌ທຸຝ຺ຄຈິຕ຺ຕາ ກິລນ຺ຕກາຍາ ກິລນ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ເຕ ເທວາ ຕມ຺ຫາ ກາຍາ ຈວນ຺ຕີ"ຕີ. ເອກສ຺ສ ໂກໂຌ ອິຕຣສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ສປິ ໂກໂຌ ອິຕຣສ຺ສ ປ໌ຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ໂກຌສ຺ສ ກິຍ຺ໂຍ ກິຍ຺ໂຍ ປ໌ຣິວຫ຺ຌນາຍ ເອວ ປ໌ຈ຺ຈຍກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພ, ນ ຈວນາຍ ນິສ຺ສຍທຫນເສນ ອຕ຺ຕໂນເຍວ ໂກເຌນ ຫທຍວຕ຺ຖຸໍ ນິທຫນ຺ເຕນ ອຈ຺ຈນ຺ຕສຸຂຸມາລສ຺ສ ກຣຊກາຍສ຺ສ ຈວນໂຕ. ກນ຺ທນ຺ຕານໍເຍວ ໂອໂຣຌານນ຺ຕິ ອນາທຣຕ຺ເຖ ສາມິວຈນໍ. ອຍເມຕ຺ຖ ຌມ຺ມຕາຕິ ອຍໍ ເຕສໍ ກຣຊກາຍມນ຺ທຕາຍ, ຕຖາອຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊນກສ຺ສ ຈ ໂກຌສ຺ສ ພລວຕາຍ ຄານໂສ ຈວນກາໂວ ເອເຕສຸ ເທເວສຸ ຣູປ໌າຣູປ໌ຌມ຺ມານໍ ຌມ຺ມນິຍາໂມ ສກາໂວຕິ ອຕ຺ໂຖ.

໔໙-໕໔.ຈກ຺ຂາທີນໍ ເກທໍ ປ໌ສ຺ສຕີຕິ ວິໂຣຌິປ໌ຈ຺ຈຍສນ຺ນິປ໌າເຕ ວິກາຣາປ໌ຕ຺ຕິທສ຺ສນໂຕ, ອນ຺ເຕ ຈ ອທສ຺ສນູປ໌ຄມນໂຕ ວິນາສໍ

ປສ຺ສຕິ ໂອລຸອາຣິກຕ຺ຕາ ຣູປຊມ຺ມເກທສ຺ສ. ປຈ຺ຈຍໍ ຫຕ຺ວາຕິ ອນນ຺ຕຣປຈ຺ຈຍາທິວເສນ ປຈ຺ຈຍສຕ຺ຕຶ ຫຕ຺ວາ, ປຈ຺ຈໂຍ ຫຸຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ, ຕສ຺ມາ ນ ປສ຺ສຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ, ພລວຕຣມ຺ປິ ສມານໍ ອິມິນາ ກາຣເນນ ນ ປສ຺ສຕີຕິ ອຊິປ຺ປາໂຍ. ພລວຕຣນ຺ຕິ ຈ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ລຫຸຕຣເກທໍ ສນ຺ທາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຖາ ຫິ ເອກສ຺ມິ ຣູເປ ຊຣນ຺ເຕເຍວ ໂສລຸອສ ຈິຕ຺ຕານິ ກິຊ຺ຊນ຺ຕິ. ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ເກທໍ ນ ປສ຺ສຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ຂເຕ ຂເຕ ກິຊ຺ຊນ຺ຕມ຺ປິ ຈິຕ຺ຕໍ ປຣສ຺ສ ອນນ຺ຕຣປຈ຺ຈຍກາເວເນວ ກິຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ປຸຣິມຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອກາວໍ ປຊິຈ຺ຈາເທຕ຺ວາ ວິຍ ປຈ຺ຊິມຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ ກາວປກ຺ໂຂ ພລວຕໂຣ ປາກໂຜວ ໂຫຕິ, ນ ອກາວປກ຺ໂຂຕິ ອິທໍ ກາຣຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ຈິຕ຺ຕໍ ປນາ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ອຍຕ຺ຈຕ຺ໂຖ ອລາກຈກ຺ການິທສ຺ສເນນ ທີເປຕພ຺ໂພ. ຍສ຺ມາ ປນ ຕກ຺ກິວາທີ ນານຕ຺ຕນຍສ຺ສ ທຸຣວຊານຕາຍ, ເອກຕ຺ຕນຍສ຺ສ ຈ ມິຈ຺ຈາຄຫິຕຕ຺ຕາ "ຍເທວິທໍ ວິຍ຺ຍາຕໍ ສພ຺ພທາປິ ເອວຣູເປນ ປວຕ຺ຕຕິ, ອຍໍ ເມ ອຕ຺ຕາ ນິຈ຺ໂຈ"ຕິອາທິນາ ອກິນິເວສໍ ຊເນຕິ, ຕສ຺ມາ ຕມຕ຺ຖໍ "ໂສ ຕໍ ອປສ຺ສນ຺ໂຕ"ຕິອາທິນາ ສທ ອຸປມາຍ ວິກາເວຕິ.

ອນ຺ຕານນ຺ຕວາທວຕ຺ຕນາ

໕໓. ອນ຺ຕານນ຺ຕສທຈຣິໂຕ ວາໂທ ອນ຺ຕານນ຺ໂຕ ຍຖາ "ກຸນ຺ຕາ ປຈຣນ຺ຕີ"ຕິ, ອນ຺ຕານນ຺ຕສນ຺ນິສ຺ສໂຍ ວາ ຍຖາ "ມຍ຺ຈາ ອຸກ຺ກຸຍ຺ຖີ ກໂຣນ຺ຕີ"ຕິ, ໂສ ເອເຕສນ຺ຕິ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອນ຺ຕານນ຺ຕວາທາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອນ຺ຕານນ຺ຕສທຈຣິໂຕ, ຕນ຺ນິສ຺ສໂຍ ວາ, ອນ຺ຕານນ຺ເຕສຸ ວາ ປວຕ຺ໂຕ ວາໂທ ເອເຕສນ຺ຕິ ອນ຺ຕານນ຺ຕວາທາ. ອິທານິ "ອນ຺ຕວາ ອຍໍ ໂລໂກ"ຕິອາທິນາ ວກ຺ຂມານປາຖານຸຣູປໍ ອຕ຺ຖໍ ວິກຊນ຺ໂຕ "ອນ຺ຕໍ ວາ"ຕິອາທິມາຫ. ອມຕິ ຄຈ຺ຊຕິ ກາໂວ ໂອສານ ເມຕ຺ຖາຕິ ຫິ ອນ຺ໂຕ, ມຣິຍາທາ , ຕປ຺ປຊິເສເທນ ອນນ຺ໂຕ. ອນ຺ໂຕ ຈ ອນນ຺ໂຕ ຈ ອນ຺ຕານນ຺ໂຕ ຈ ເນວນ຺ຕນານນ຺ໂຕ ຈ ອນ຺ຕານນ຺ໂຕ ຕ຺ເວວ ວຸຕ຺ໂຕ ສາມຍ຺ຍນິທ຺ເທເສນ, ເອກເສເສນວາ "ນາມຣູປປຈ຺ຈຍາ ສລຸອາຍຕນ"ນ຺ຕິອາທີສຸ (ມ. ນິ. ໓.໑໒໖; ສໍ. ນິ. ໔.໑; ອຸທາ. ໑) ວິຍ. ຈຕ຺ຕຸຖປທຍ຺ເຫຕ຺ຖ ຕຕິຍປເທນ ສມານຕ຺ຖນ຺ຕິ ອນ຺ຕານນ຺ຕປເທເນວ ຍຖາວຸຕ຺ຕນຍທ຺ວເຍນ ຈຕ຺ຊາ ອຕ຺ໂຖ ວິຍ຺ຍາຍຕິ. ກສ຺ສ ປນາຍໍ ອນ຺ຕານນ຺ໂຕຕິ? ໂລກິຍຕີ ສໍສາຣນິສ຺ສຣຕ຺ຕຖິເກຫິ ທິຍ຺ຖິຄຕິເກຫິ ອວປ຺ສິຍຕີ, ໂລກິຍນ຺ຕີ ວາ ເອຕ຺ຖ ເຕຫີ ປຸຍ຺ຍາປຸຍ຺ຍານີ, ຕພ຺ພິປາໂກ ຈາຕິ "ໂລໂກ"ຕິ ສງ຺ຂໍ ຄຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ. ເຕນາຫ ປາລຸອິຍໍ "ອນ຺ຕານນ຺ຕໍ ໂລກສ຺ສ ປຍ຺ຍເປນ຺ຕີ"ຕິ. ໂກ ປເນໂສ ອຕ຺ຕາຕິ? ຊານວິສຍກູຕໍ ກສີຕນິມິຕ຺ຕໍ. ອຍຍ຺ຫິ ທິຍ຺ຖິຄຕິໂກ ປຊິກາຄນິມິຕ຺ຕໍ ຈກ຺ກວາລຸອປຣິຍນ຺ຕໍ, ອປຣິຍນ຺ຕໍ ວາ ວທ຺ຍນວເສນ, ຕທນ຺ສ຺ສວາທິວເສນ ຈ ຕຕ຺ຖ ໂລກ ສຍ຺ຍີ ວິຫຣຕິ, ຕຖາ ຈ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ ວກ຺ຂຕິ "ຕໍ 'ໂລໂກ'ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ"ຕິ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໑.໕໔-໖໐) ເກຈິ ປນ ວທນ຺ຕິ "ຊານໍ, ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຊມ຺ມາ ຈ ອິຊ ອຕ຺ຕາ, ໂລໂກຕິ ຈ ຄຫິຕາ"ຕິ, ຕໍ ອຍ຺ຖກຖາຍ ນ ສເມຕິ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ຍຸຕ຺ຕໍ ຕາວ ປຸຣິມານໍ ຕິຕ຺ຕນ຺ນມ຺ປິ ວາທີນໍ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກຕ຺ຕໍ ອນ຺ຕຍ຺ຈ ອນນ຺ຕຍ຺ຈ ອນ຺ຕານນ຺ຕຍ຺ຈ ອາຣພ຺ກ ປວຕ຺ຕວາທຕ຺ຕາ, ປຈ຺ຊິມສ຺ສ ປນ ຕກ຺ກິກສ຺ສ ຕທຸກຍປຊິເສຊນວເສນ ປວຕ຺ຕວາທຕ຺ຕາ ກຖໍ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກຕ຺ຕນ຺ຕິ? ຕທຸກຍປຊິເສຊນວເສນ ປວຕ຺ຕວາທຕ຺ຕາ ເອວ. ອນ຺ຕານນ຺ຕປຊິເສຊນວາໂທປິ ຫີ ໂສ ອນ຺ຕານນ຺ຕວິສໂຍເຍວ ຕມາຣພ຺ກ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ. ເອຕທຕ຺ຖເມວ ຫີ ສນ຺ທາຍ ອຍ຺ຖກຖາຍໍ "ອນ຺ຕໍ ວາ ອນ຺ຕນ຺ຕໍ ວາ ອນ຺ຕານນ຺ຕໍ ວາ ເນວນ຺ຕານານນ຺ຕໍ ວາ ອາຣພ຺ກ ປວຕ຺ຕວາທາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອຖ ວາ ຍຖາ ຕຕິຍວາເທ ເທສປເກທວເສນ ເອກສ຺ເສວ ໂລກສ຺ສ ອນ຺ຕວຕ຺ຕາ, ອນນ຺ຕວຕ຺ຕາ ຈ ສມ຺ກວຕິ, ເອວເມຕ຺ຖ ຕກ຺ກິວາເທປິ ກາລປເກທວເສນ ເອກສ຺ເສວ ຕທຸກຍສມ຺ກວໂຕ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍປຊິເສເຊນ ຕທຸກຍຍ຺ເຍວ ວຸຈ຺ຈຕິ, ທຸວິນ຺ນມ຺ປິ ຈ ປຊິເສຊານໍ ປຣິຍຸທາສຕ຺ຖ. ກຖໍ? ອນ຺ຕວນ຺ຕປຊິເສເຊນ ຫີ ອນນ຺ຕວາ ວຸຈ຺ຈຕິ, ອນນ຺ຕວນ຺ຕປຊິເສເຊນ ຈ ອນ຺ຕວາ. ທຸວິປຊິເສໂຊ ຫີ ປກຕິຍຕ຺ຖຍາປໂກ. ອິຕິ ປຊິເສຊນວເສນ ອນ຺ຕານນ຺ຕສງ຺ຂາຕສ຺ສ ອຸກຍສ຺ສ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຍຸຕ຺ໂຕເຍວ ຕພ຺ພິສຍສ຺ສ ປຈ຺ຊິມສ຺ສາປິ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກກາໂວຕິ. ຍເທວໍ ໂສ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກວາທກາວໂຕ ຕຕິຍວາທສມວໂຣເຊເຍວ ສິຍາຕິ? ນ, ກາລປເກທສ຺ສ ອຊິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ. ເທສປເກທວເສນ ຫີ ອນ຺ຕານນ຺ຕິໂກ ຕຕິຍວາທີ ວິຍ ປຈ຺ຊິໂມປິ ຕກ຺ກິໂກ ກາລປເກທວເສນ ອນ຺ຕານນ຺ຕິໂກ ໂຫຕິ. ກຖໍ? ຍສ຺ມາ ອຍໍ ໂລກສຍ຺ຍິໂຕ ອຕ຺ຕາ ອນ຺ໂຕ ກທາ ຈິ ສກ຺ຂິທິຍ຺ໂຖຕິ ອຊິຄຕວິເສເສຫິ ມເທສີຫິ ອນຸສ຺ສຸຍ຺ຍຕິ, ຕສ຺ມາ ເນວນ຺ຕວາ. ຍສ຺ມາ ປນາຍໍ ອນ຺ຕວາ ກທາຈິ, ສກ຺ຂິທິຍ຺ໂຖຕິ ເຕຫິເຍວ ອນຸສ຺ສຸຍ຺ຍຕິ, ຕສ຺ມາ ນານນ຺ຕວາຕິ. ອຍໍ ຕກ຺ກິໂກ ວທ຺ຍິຕກາວປຸພ຺ພກຕ຺ຕາ ປຊິກາຄນິມິຕ຺ຕານໍ ວທ຺ຍິຕກາວສ຺ສ ອຸກຍຖາ ລທ຺ກມານສ຺ສ ປຣິກປ຺ປິຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ອປ຺ປຈ຺ຈກ຺ຂກາຣິຕາຍ ອນຸສ຺ສວາທິມຕ຺ເຕ ຖຕ຺ວາ ວທ຺ຍິຕ ກາລວເສນ "ເນວນ຺ຕວາ"ຕິ ປຊິກ຺ຂິປຕິ, ອວທ຺ຍິຕກາລວເສນ ປນ "ນານນ຺ຕວາ"ຕິ, ນ ປນ ອນ຺ຕຕານນ຺ຕຕານໍ ອຈ຺ຈນ຺ຕມກາເວນ ຍຖາ ຕໍ "ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາ"ຕິ. ຍຖາ ຈານຸສ຺ສຸຕິກຕກ຺ກິໂນ, ເອວໍ ຊາຕິສ຺ສຣຕກ຺ກິອາທີນມ຺ປິ ວເສນ ຍຖາສມ຺ກວໍ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ.

ເກຈິ ປນ ຍທິ ປນາຍໍ ອຕ຺ຕາ ອນ຺ຕວາ, ເອວໍ ສຕິ ທູຣເທເສ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນານຸສ຺ສຣຕາທີກິຈ຺ຈນິພ຺ພຕ຺ຕິ ນ ສິຍາ។ ອຖ ອນນ຺ຕ
ວາ, ເອວຍ຺ຈ ອິຘ ຖິຕສ຺ເສວ ເທວໂລກນິຣຍາທີສຸ ສຸຂທຸກ຺ຂານຸກວນໍ ສິຍາ។ ສເຈ ປນ ອນ຺ຕວາ ເຈວ ອນນ຺ຕວາ ຈ, ເອວມ຺ປິ
ຕທຸກຍໂທສສມາໂຍໂຄ ສິຍາ។ ຕສ຺ມາ "ອນ຺ຕວາ, ອນນ຺ຕວາ"ຕິ ຈ ອພ຺ຍາກຣຕີໂຍ ອຕ຺ຕາຕິ ເອວໍ ຕກ຺ກນວເສນ ຈຕ຺ຕຸຖ
ວາທປ຺ປວຕ຺ຕິ ວຕ຺ເຕນ຺ຕີ។ ຍທິ ປເນສ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອນ຺ຕານນ຺ຕິໂກ ກເວຍ຺ຍ, ອຖ ກສ຺ມາ "ເຍ ເຕ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕາ ເອວ
ມາຫໍສຸ 'ອນ຺ຕວາ ອຍໍ ໂລໂກ ປຣິວຝຸໂມ'ຕິ, ເຕສໍ ມຸສາ"ຕິອາທິນາ (ທີ។ ນີ។ ໑។໔ຖ) ຕສ຺ສ ປຸຣິມວາທຕ຺ຕຍປ຺ຜິກ຺ເຂໂປ ວຸຕ຺ໂຕ
ຕິ? ປຸຣິມວາທຕ຺ຕຍສ຺ສ ເຕນ ຍຖານິປ຺ເປຕປ຺ປກາຣວິລກ຺ຂຕກາວໂຕ។ ເຕເນວ ຫິ ກາຣເຕນ ຕຖາ ປຜິກ຺ເຂໂປ ວຸຕ຺ໂຕ, ນ ປນ
ຕສ຺ສ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກຕ຺ຕາກາເວນ, ນ ຈ ປຣິຍນ຺ຕຣຫິຕທິຝ຺ຖິວາຈາຫິ ປຜິກ຺ເຂເປນ, ອວສ຺ສຍ຺ເຈຕໍ ເອວເມວ ຌາຕພ຺ພໍ។
ອຍ຺ຌຖາ ເຫສ ອມຣາວິກ຺ເຂປປກ຺ຂຍ຺ເຌວ ກເຊຍ຺ຍ ຈຕ຺ຕຸຖວາໂທ។ ນ ຫິ ອນ຺ຕຕາອນນ຺ຕຕາຕທຸກຍວິນິມຸຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕໂນ ປ
ກາໂຣ ອຕ຺ຖິ, ຕກ຺ກິວາທີ ຈ ຍຸຕ຺ຕິມຄ຺ຄໂກເຍວ។ ກາລເກທວເສນ ຈ ເອກສ຺ມິມ຺ປິ ໂລເກ ຕທຸກຍໍ ໂນ ນ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ។ ກວຕ຺ ຕາວ
ປຈ຺ຈິມວາທີທ຺ວຍສ຺ສ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກກາໂວ ຍຸຕ຺ໂຕ ອນ຺ຕານນ຺ຕານໍ ວເສນ ອຸກຍວິສຍຕ຺ຕາ ເຕສໍ ວາທສ຺ສ។ ກຖໍ ປນ ປຸຣິມວາ
ທີທ຺ວຍສ຺ສ ປຈ຺ເຈກໍ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກກາໂວ ຍຸຕ຺ໂຕ ສິຍາ ເອເກກວິສຍຕ຺ຕາ ເຕສໍ ວາທສ຺ສາຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ສມ຺ທາເຍ ປວຕ຺ຕ
ມານ-ສທ຺ທສ຺ສ ອວຍເວປິ ອຸປຈາຣວຸຕ຺ຕິໂຕ។ ສມ຺ທິເຕສຸ ຫິ ອນ຺ຕານນ຺ຕວາທີສຸ ປວຕ຺ຕມາໂນ ອນ຺ຕານນ຺ຕິ ກ-ສທ຺ໂທ ຕຕ຺ຖ
ນິຣຸລ຺ຫຕາຍ ຕທວຍເວສ຺ປິ ປຈ຺ເຈກໍ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກວາທີສຸ ປວຕ຺ຕຕິ ຍຖາ "ອຣູປ຺ຊ຺ຊາເນສຸ ປຈ຺ເຈກໍ ອຝ຺ຖວິໂມກ຺ຂປຣິຍາໂຍ",
ຍຖາ ຈ "ໂລເກ ສຕ຺ຕາສໂຍ"ຕິ។ ອຖ ວາ ອກິນິເວສໂຕ ປຸຣິມກາເລ ປວຕ຺ຕວິຕກ຺ກວເສນ ອຍໍ ຕຕ຺ຖ ໂວຫາໂຣ ກໂຕ។ ເຕສຍ຺ຫິ
ທິຝ຺ຖິຄຕິການໍ ຕຖາຣູປເຈໂຕສມາທິສມ຺ທິຄມໂຕ ປຸພ຺ພກາເລ "ອນ຺ຕວາ ນຸ ໂຂ ອຍໍ ໂລໂກ, ອຸທາຫຸ ອນນ຺ຕວາ"ຕິ ອຸກຍາກາ
ຣາວລມ຺ພິໂນ ວິຕກ຺ກສ຺ສ ວເສນ ນິຣຸລ຺ໂຫ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກກາໂວ ປຈ຺ຉາ ວິເສສລາເກນ ເຕສຸ ອນ຺ຕານນ຺ຕວາເທສຸ ເອກສ຺ເສວ
ວາທສ຺ສ ສຽຄເຫ ອຸປ຺ປນ຺ເນປິ ປຸຣິມສິທ຺ຘຣຸລ຺ຫິຍາ ໂວຫາຣິຍຕິ ຍຖາ "ສພ຺ເພ ສຕ຺ຕາ ມຣຕຘມ຺ມາ"ຕິອາທີສຸ (ສໍ។ ນິ។
໑។໑໓໓) ອຣຫຕິ ສຕ຺ຕປຣິຍາໂຍ, ຍຖາ ຈ ກວນ຺ຕຣຄເຕປິ ມຕ຺ຫູກາທີໂວຫາໂຣຕິ។

໔໔-໖໐។ ປຜິກາຄນິມິຕ຺ຕວຫ຺ຌນາຍ ເຫຝ຺ຖາ, ອຸປຣິ, ຕິຣິຍຍ຺ຈ ຈກ຺ກວາລຸອປຣິຍນ຺ຕຄຕາຄຕວເສນ ອນ຺ຕານນ຺ຕກາໂວຕິ
ທສ຺ເສຕຸໍ "ປຜິກາຄນິມິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ນ຺ຕິ ປຜິກາຄນິມິຕ຺ຕໍ។ ອຸທ຺ຘມໂຘ ອວຫ຺ເຌຕ຺ວາ ຕິຣິຍໍ ວຫ຺ເຌຕ຺ວາຕິ
ເອຕ຺ຖາປິ "ຈກ຺ກວາລຸອປຣິຍນ຺ຕໍ ກຕ຺ວາ"ຕິ ອທິກາຣວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ។ ວຸຕ຺ຕນເຍນາຕິ "ຕກ຺ກຍຕີຕິ ຕກ຺ກີ"ຕິອາທິນາ (ທີ។
ນິ។ ອຝ຺ຖ។ ໑។໓໔) ສທ຺ທໂຕ, "ຈຕຸພ຺ພິໂທ ຕກ຺ກີ"ຕິອາທິນາ (ທີ។ ນິ។ ອຝ຺ຖ។ ໑។໓໔) ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ສສ຺ສຕວາເທ ວຸຕ຺ຕນເຍນ។
ທິຝ຺ຖປຸພ຺ພານຸສາເຣນາຕິ ທສ຺ສນກູເຕນ ວິຍ຺ຌາເຕນ ອຸປລທ຺ຘປຸພ຺ພສ຺ສ ອນ຺ຕວນ຺ຕາທີໂນ ອນຸສ຺ສຣເຕນ, ເອວຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ
ອນຸສ຺ສຸຕິຕກ຺ກີສຸທ຺ຘຕກ຺ກີນມ຺ປິ ອິຘ ສຽຄໂຫ ສິທ຺ໂຘ ໂຫຕິ។ ອຖ ວາ ທິຝ຺ຖຄ຺ຄຫເຕເນວ "ນຈ຺ຈຄີຕວາທິຕວິສູກທສ຺ສນາ"ຕິ
ອາທີສຸ (ທີ។ ນິ។ ໑។໑໐, ໑໙໔) ວິຍ ສຸຕາທີນມ຺ປິ ຄຫິຕກາໂວ ເວທິຕພ຺ໂພ។ "ອນ຺ຕວາ"ຕິອາທິນາ ອິຈ຺ຉິຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສພ຺ພ
ທາກາວປຣາມສນວເສເນວ ອິເມສໍ ວາທານໍ ປວຕ຺ຕນໂຕ ສສ຺ສຕທິຝ຺ຖິສຽຄໂຫ ທຝ຺ຖພ຺ໂພ។ ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ "ສຕ຺ເຕວ
ອຸຈ຺ເຉທທິຝ຺ຖິໂຍ, ເສສາ ສສ຺ສຕທິຝ຺ຖິໂຍ"ຕິ (ທີ។ ນິ។ ອຝ຺ຖ។ ໑។໙ຖ, ໙໗)។

ອມຣາວິກ຺ເຂປວາທວຕ຺ຕນາ

໖໑។ນມຣຕີຕິ "ເອວເມວາ"ຕິ ສນ຺ນິຝ຺ຖານາກາເວນ ນ ອຸປຈ຺ຉິຊ຺ຊຕິ, ອເນກນ຺ຕິກາເຍວ ໂຫຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ។ ປຣິຍນ຺ຕຣຫິຕາ
ຕິ ໂອສານວິຄຕາ, ອນິຝ຺ຖງຄຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ວິວິໂຘຕິ "ເອວມ຺ປິ ເມ ໂນ"ຕິອາທິນາ ນານປ຺ປກາໂຣ។ ເຂໂປຕິ ສກວາເທນ ປຣ
ວາທານໍ ຂິປນໍ។ ໂກ ປເນໂສ ອມຣາວິກ຺ເຂໂປຕິ? ຕຖາປວຕ຺ໂຕ ທິຝ຺ຖິປ຺ປຘາໂນ ຕາທິສາຍ ວາຈາຍ ສມ຺ຝ຺ຖາປໂກ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາໂທ
ເຍວ។ ອມຣາຍ ທິຝ຺ຖິຍາ, ວາຈາຍ ຈ ວິກ຺ຂິປນ຺ຕີ, ວິວິຘມ຺ປເນນ຺ຕີຕິ ວາ ອມຣາວິກ຺ເຂປີໂນ, ເຕເຍວ "ອມຣາວິກ຺ເຂປີກາ"ຕິປິ
ຍຸຊ຺ຊຕິ។ "ມຈ຺ຉຊາຕິ" ຈຸເຈວ ອວຕ຺ວາ "ເອກາ"ຕິ ວທນ຺ໂຕ ມຈ຺ຉຊາຕິວິເສໂສ ເອໂສຕິ ທສ຺ເສຕິ។ ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ສນ຺ຘາວຕີ
ເອກສ຺ມິ ສກາເວ ອນວຝ຺ຖານໂຕ។ ຍຖາ ຄາຫໍ ນ ອຸປຄຈ຺ຉຕິ, ຕຖາ ສນ຺ຘາວນໂຕ, ເອເຕນ ອມຣາຍ ວິກ຺ເຂໂປ ຕຖາ, ໂສ ວິຍາ
ຕິ ອມຣາວິກ຺ເຂໂປຕິ ອຕ຺ຖມາຫ "ສາ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນນິມຸຊ຺ຊນາທິວເສນາ"ຕິອາທິນາ ວິກ຺ເຂປປທຕ຺ເຖນ ອຸປມິຕຕ຺ຕາ។ ອຍເມວ
ຫິ ອຕ຺ໂຖ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖເຣນາປິ ສາຣຕ຺ຖທີປນິຍໍ (ສາຣຕ຺ຖ។ ຝີ។ ໑។ຕຕິຍສຽຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ) ວຸຕ຺ໂຕ។ ອມຣາ ວິຍ
ວິກ຺ເຂໂປ ອມຣາວິກ຺ເຂໂປຕິ ເກຈິ។ ອຖ ວາ ອມຣາ ວິຍ ວິກ຺ຂິປນ຺ຕີຕິ ອມຣາວິກ຺ເຂປີໂນ, ເຕເຍວ ອມຣາວິກ຺ເຂປີກາ។

໖໔។ ວິກ຺ເຂປວາທີໂນ ອຸຕ຺ຕຣິມນຸສ຺ສຘມ຺ເມ, ອພ຺ຍາກຕຘມ຺ເມ ຈ (ອກຸສລຘມ຺ເມປິ ທີ។ ນິ។ ຝີ។ ໑។໖໔) ສກາວເກທວເສນ

ປຏິວິຊ຺ຌິຕຸໍ ຎາຓໍ ນຕ຺ຖີຕິ ກຸສລາກຸສລປຫານໍ ກຸສລາກຸສລກມ຺ມປຖວເສເນວ ອຕ຺ໂຖ ວຸຕ຺ໂຕ. ວິຆາໂຕ ວິເຫສາ ກາຍິກທຸກ຺ຂໍ ‘‘ວິປ຺ປຏິສາຣຸປ຺ປຕ຺ຕິຍາ’’ຕິ ໂທມນສ຺ສສ຺ສ ເຫຕຸຠາເວນ ວຈນໂຕ, ເຕນາຫ ‘‘ທຸກ຺ຂໍ ກເຣຍ຺ຍາ’’ຕິ. ມຸສາວາເທຕິ ນິມິຕ຺ເຕ ຠຸມ຺ມວຈນໍ, ນິສ຺ສກ຺ກຕ຺ເຖ ວາ. ມຸສາວາທເຫຕຸ, ມຸສາວາທໂຕ ວາ ໂອຕ຺ຕປ຺ເປນ ເຈວ ຫິຣິຍາ ຈາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ກີທິສໍ ອມຣາວິກ຺ເຂປມາປຊ຺ຊຕີຕິ ອາຫ ‘‘ອປຣິຍນ຺ຕວິກ຺ເຂປ’’ນ຺ຕິ, ເຕນ ອມຣາສທິສວິກ຺ເຂປສງ຺ຂາຕໍ ທຸຕິຍນຍໍ ນິວຕ຺ເຕຕິ. ຍຖາວຸຕ຺ເຕ ຫິ ນຍທ຺ວເຍ ປຖມນຍວເສນາຍມຕ຺ໂຖ ທສ຺ສິໂຕ, ທຸຕິຍນຍວເສນ ປນ ອມຣາສທິສວິກ຺ເຂປໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ອິທໍ ກຸສລນ຺ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ’’ຕິອາທິວຈນໍ ວກ຺ຂຕິ.

‘‘ເອວນ຺ຕິປິ ເມ ໂນ’’ຕິ ຍໍ ຕຍາ ປຸຏ຺ຐໍ, ຕໍ ເອວນ຺ຕິປິ ເມ ລທ຺ຘິ ໂນ ໂຫຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາຣຫໍ. ອນິຍມິຕວິກ຺ເຂໂປຕິ ສສ຺ສຕາທີສຸ ເອກສ຺ມິມ຺ປິ ປກາເຣ ອຏ຺ຐຕ຺ວາ ວິກ຺ເຂປກຣຓໍ, ປຣວາທີນາ ຍສ຺ມິໍ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ປກາເຣ ປຸຈ຺ຉິເຕ ຕສ຺ສ ປຏິກ຺ເຂປວິກ຺ເຂໂປຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອຖ ວາ ອປຣິຍນ຺ຕວິກ຺ເຂປທສ຺ສນໍເຍວ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ກຕໍ ‘‘ເອວນ຺ຕິປິ ເມ ໂນຕິ ອນິຍມິຕວິກ຺ເຂໂປ’’ຕິອາທີນາ, ‘‘ອິທໍ ກຸສລນ຺ຕິ ວາ ອກຸສລນ຺ຕິ ວາ ປຸຏ຺ໂຐ’’ຕິອາທີນາ ຈ. ‘‘ເອວນ຺ຕິປິ ເມ ໂນ’’ຕິອາທີນາ ຫິ ອນິຍເມຕ຺ວາ, ນິຍເມຕ຺ວາ ຈ ສສ຺ສເຕກຈ຺ຈສສ຺ສຕຸຈ຺ເຉທຕກ຺ກີວາທານໍ ປຏິເສຘເນນ ຕໍ ຕໍ ວາທໍ ປຏິກ຺ຂິປເຕວ ອປຣິຍນ຺ຕວິກ຺ເຂປວາທຕ຺ຕາ. ‘‘ອມຣາວິກ຺ເຂປີໂນ’’ຕິ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ອຕ຺ຕນາ ປນ ອນວຏ຺ຐິຕວາທຕ຺ຕາ ນ ກິສ຺ມິຎ຺ຈິ ປກ຺ເຂ ອວຕິຏ຺ຐຕີຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ສຍໍ ປນ ອິທໍ...ເປ... ນ ພ຺ຍາກໂຣຕີ’’ຕິ ອາຫ. ອິທານິ ກຸສລາທີນໍ ອພ຺ຍາກຣເຓນ ຕເທວ ອນວຏ຺ຐານໍ ວິຠາເວຕິ ‘‘ອິທໍ ກຸສລນ຺ຕິ ປຸຏ຺ໂຐ’’ຕິອາທີນາ. ເຕເນວາຫ ‘‘ເອກສ຺ມິມ຺ປິ ປກ຺ເຂ ນ ຕິຏ຺ຐຕີ’’ຕິ. ກິໍ ໂນ ໂນຕິ ເຕ ລທ຺ຘີຕິ ເນວ ນ ໂຫຕີຕິ ຕວ ລທ຺ຘິ ໂຫຕິ ກິນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ໂນ ໂນຕິປິ ເມ ໂນຕິ ເນວ ນ ໂຫຕີຕິປິ ເມ ລທ຺ຘິ ໂນ ໂຫຕີຕິ.

໖໗. ອຕ຺ຕໂນ ປຓ຺ຑິຕຠາວວິສຍານ຺ເຍວ ຣາຄາທີນໍ ວເສນ ໂຍຊນໍ ກາຕຸໍ ‘‘ອຊານນ຺ໂຕປີ’’ຕິອາທິມາຫ. ສຫສາຕິ ອນຸປຘາເຣຕ຺ວາ ເວເຄນ. ‘‘ຠທ຺ຣມຸຂາຕິ ປຓ຺ຑິຕານໍ ສມຸທາຈິຕ຺ຕມາລປນໍ, ສຸນ຺ທຣມຸຂາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕຕ຺ຖາຕິ ຕສ຺ມິໍ ພ຺ຍາກຣເຓ, ນິມິຕ຺ເຕ ເຈຕໍ ຠຸມ຺ມໍ. ຉນ຺ທຣາຄປຫານໍ ສມານຕ຺ຖຠາເວປິ ວິກປ຺ປນ຺ໂຊຕເກນ ວາ-ສທ຺ເທນ ໂຍຄ຺ຍຕ຺ຕາ ໂຄພລິພທ຺ທາທີນເຍນ ຠິນ຺ນຕ຺ຖຕາວ ຍຸຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ‘‘ຉນ຺ໂທ ທຸພ຺ພລຣາໂຄ,ຣາໂຄ ພລວຣາໂຄ’’ຕິ. ໂທສປຏິເຆສຸປິ ເອເສວ ນໂຍ. ເອຕ຺ຕກມ຺ປິ ນາມາຕິ ເອຕ຺ຖ ອປິ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ປິຓ຺ຑເນ ວຕ຺ຕຕິ, ນາມ-ສທ຺ໂທ ຄຣຫາຍໍ. ນ ເກວລໍ ອິໂຕ ອຸຕ຺ຕຣິຕຣເມວ, ອຖ ໂຂ ເອຕ຺ຕກມ຺ປິ ນ ຊານາມີ ນາມ, ປເຄວ ຕທຸຕ຺ຕຣິຊານເນຕິ ອຕ຺ໂຖ. ປເຣຫີ ກຕສກ຺ກາຣສມານວິສຍານໍ ປນ ຣາຄາທີນໍ ວເສນ ອຍໍ ໂຍຊນາ – ກຸສລາກຸສລໍ ຍຖາຠູຕໍ ອປຊານນ຺ໂຕປີ ເຍສມຫໍ ສມວາເຍນ ກຸສລເມວ ‘‘ກຸສລ’’ນ຺ຕິ, ອກຸສລເມວ ‘‘ອກຸສລ’’ນ຺ຕິ ຈ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍໍ, ເຕສຸ ຕຖາ ພ຺ຍາກຣຓເຫຕຸ ‘‘ອໂຫ ວຕ ເຣ ປຓ຺ຑິໂຕ’’ຕິ ສກ຺ກາຣສມ຺ມານໍ ກໂຣນ຺ເຕສຸ ມມ ຉນ຺ໂທ ວາ ຣາໂຄ ວາ ອສ຺ສາຕິ. ໂທສປຏິເຆສຸປິ ວຸຕ຺ຕວິປຣິຍາເຍນ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ‘‘ຕໍ ມມສ຺ສ ອຸປາທານໍ, ໂສ ມມສ຺ສ ວິຆາໂຕ’’ຕິ ອິທໍ ອຠິຘມ຺ມນເຍນ (ຘ. ສ. ໑໘໑໙ ອາທໂຍ) ຍຖາລາຠວຈນໍ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ໂຍເຊຕພ຺ພນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ຉນ຺ທຣາຄທ຺ວຍ’’ນ຺ຕິອາທິ. ຕຕ຺ຖາທິຍຸຄິໂຍ ເອວ ຫິ ‘‘ອຸປາທານ’’ນ຺ຕິ ອຠິຘມ຺ເມ ວຸຕ຺ຕາ (ຘ. ສ. ໑໘໑໙ ອາທໂຍ) ອິທານິ ສຸຕ຺ຕນ຺ຕນເຍນ ອວິເສສໂຍຊນໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ອຸຠຍມ຺ປີ ວາ’’ຕິອາທີນາ. ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ຫິ ໂທໂສປີ ‘‘ອຸປາທານ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ ‘‘ໂກຘຸປາທານວິນິພນ຺ຘາ ວິຆາຕໍ ອາປຊ຺ຊນ຺ຕິ’’ຕິອາທີສຸ (ທີ. ນິ. ຏີ. ໑.໖໖) ‘‘ອຸຠຍມ຺ປີ’’ຕິ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ວຸຕ຺ຕໍ, ນ ສທ຺ທໂຕ ຈຕຸນ຺ນມ຺ປີ ສທ຺ທານມຕ຺ຖທ຺ວຍວາຈກຕ຺ຕາ. ທລ຺ຫຄ຺ຄຫຓນ຺ຕິ ອມຸຎ຺ຈນຄ຺ຄຫຓໍ. ປຏິໂຆປີ ຫິ ອາຣມ຺ມຓໍ ນ ມຸຎ຺ຈຕິ ອຸປນາຫາທິວເສນ ປວຕ຺ຕນໂຕ, ໂລກສ຺ເສວ ອຸປາທານຠາເວນ ປາກຍຕ຺ຕາ ໂທສສ຺ສາປີ ອຸປາທານຠາວໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ວິຫນນໍ ວິຫິໍສນໍ ວິພາຘນໍ. ຣາໂຄປີ ຫິ ປຣິຬາຫວເສນ ສາຣທ຺ຘວຸຕ຺ຕິຕາຍ ນິສ຺ສຍໍ ວິຫນຕິ. ‘‘ຣາໂຄ ຫິ’’ຕິອາທີນາ ຣາຄໂທສານໍ ອຸປາທານຠາເວ ວິເສສທສ຺ສນມຸເຂນ ຕທຕ຺ຖສມຕ຺ຖນໍ. ວິນາເສຕຸກາມຕາຍ ອາຣມ຺ມຓໍ ຄຓ຺ຫາຕີຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຘ. ອິຕີຕິ ຕສ຺ມາ ຄຫຓວິຫນນໂຕ.

໖໘. ປຑຕິ ສຠາວຘມ຺ເມ ຊານາຕິ, ຍຖາສຠາວໍ ວາ ຄຈ຺ຉຕີຕິ ປຓ຺ຑາ, ສາ ເຍສໍ ເຕ ປຓ຺ຑ ິຕາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ປຓ຺ຑິຈ຺ເຈນາ’’ຕິອາທີນາ. ປຓ຺ຑິຕສ຺ສ ຠາໂວ ປຓ຺ຑິຈ຺ຈໍ, ປຎ຺ຎາ. ເຍນ ຫິ ຘມ຺ເມນ ປວຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕຠູເຕນ ຍຸຕ຺ໂຕ ‘‘ປຓ຺ຑິໂຕ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສເຍວ ຘມ຺ໂມ ປຓ຺ຑິຈ຺ຈໍ. ເຕນ ສຸຕຈິນ຺ຕາມຍປຎ຺ຎາ ວຸຕ຺ຕາ ຕາສເມວ ວິສຍຠາວໂຕ. ສມາປຕ຺ຕິລາຠິໂນ ຫິ ຠາວນາມຍປຎ຺ຎາ. ‘‘ນິປຸຓາ’’ຕິ ອິມິນາ ປນ ກມ຺ມນິພ຺ພຕ຺ຕໍ ປຏິສນ຺ຘິປຎ຺ຎາສງ຺ຂາຕໍ ສາຠາວິກຎາຓໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ອາຫ ‘‘ສຓ຺ຫສຸຂຸມພຸທ຺ຘິໂນ’’ຕິ. ອຕ຺ຖນ຺ຕຣນ຺ຕິ ອຕ຺ຖນານຕ຺ຕໍ, ອຕ຺ຖເມວ ວາ. ‘‘ວິຎ຺ຎາຕປຣປ຺ປວາທາ’’ຕິ ເອເຕນ ກຕ-ສທ຺ທສ຺ສ ກິຣິຍາສາມຎ຺ຎວາຈກຕ຺ຕາ ‘‘ກຕວິຊ຺ໂຊ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ກຕ-ສທ຺ໂທ ຎາຓານຸຍຸຕ຺ຕຕໍ ວທຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ. ‘‘ກຕວາທປຣິຈຍາ’’ຕິ ເອເຕນ ປນ ‘‘ກຕສິປ຺ໂປ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ສມຸທາຈິຕ຺ຕວາທຕໍ. ອຸຠິນ຺ນມນ຺ຕຣາ ປນ ສມຸຈ຺ຈຍທ຺ວເຍນ ສາມຎ຺ຎນິທ຺ເທສໍ, ເອກເສ

ສໍ ວາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ວາລເວຊີນໍ ຣູປໍ ສກາໂວ ວິຍ ຣູປ຺ເມເຕສນ຺ຕິ ວາລເວຊິຣູປາຕິ ອາຫ "ວາລເວຊິສນ຺ຄ຺ຄຫສທິສາ"ຕິ. ສຕສາ ກິນ຺ນສ຺ສ ວາລຄ຺ຄສ຺ສ ອໍສ຺ໂກຜິເວສກສນ຺ຄ຺ຄຫສທິສາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕາທິໂສເຍວ ຫິ "ວາລເວຊີ"ຕິ ອຊິປ຺ເປ຺ໂຕ. ມຍ຺ເລ-ສທ຺ໂທ ອຸປ຺ມາໂຊຕໂກຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ກິນ຺ຫນ຺ຕາ ວິຍາ"ຕິ. ປຍ຺ຍາຄເຕນາຕິ ປຍ຺ຍາປ຺ເກເທນ, ປຍ຺ຍາຍ ເອວ ວາ. ສມນ຺ຍຸຍ຺ຊ ນາ ລທ຺ຊິຍາ ປ຺ຸຈ຺ຉາ. ສມນ຺ຄາຫນາ ຕໍກາຣຕາສ຺ສາຕິ ທສ຺ເສຕິ "ກີ ກຸສລ"ນ຺ຕິອາທິນາ. ສມນ຺ກາສນາປີ ໂອວາທວເສນ ສມນ຺ຍຸຍ຺ຊນາເຍວາຕິ ອາຫ "ສມນ຺ຍຸຍ຺ເຊຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ. "ນ ສມ຺ປາເຍຍ຺ຍ"ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ທ-ກາຣສ຺ສ ຍ-ກາຣາເທສຕໍ, ເອຍ຺ຍ-ສທ຺ທສ຺ສ ຈ ສາມຕ຺ຖິຍຕ຺ຖຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ນ ສມ຺ປາເທຍ຺ຍ"ນ຺ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ.

ຝ໒-ຝຝ. ມນ຺ທາ ອຕິກ຺ຂາ ປຍ຺ຍາ ຍສ຺ສາຕິ ມນ຺ທປຍ຺ໂຍ, ເຕນາຫ "ອປ຺ຍຍ຺ຍສ຺ເສເວຕໍ ນາມ"ນ຺ຕິ. "ໂມຫມູໂຫ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ເພ ຫ-ກາຣໂລເປນ "ໂມມູໂຫ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕຍ຺ຈ ອຕິສຍຕ຺ຖທີປກໍ ປຣິຍາຍທ຺ວຍສ຺ສ ອຕິເຣກຕ຺ຖກາວໂຕຕິ ຍຖາ "ປທຍ຺ຖານ"ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ອຕິສມ຺ມູລ຺ໂຫ"ຕິ. ສີທ຺ເສ ຫິ ສຕິ ປຸນາຣມ຺ໂກ ນິຍມາຍ ວາ ໂຫຕິ, ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິຍ຺ຍາປນາຍ ວາ. ຍຖາ ປຸພ຺ເພ ກມ຺ມຸນາ ອາຄໂຕ, ຕຖາ ອິສາປີຕິ ຕຖາຄໂຕ, ສຕ຺ໂຕ. ເອຕ຺ຖ ຈ ກາມໍ ປຸຣິມານມ຺ປີ ຕິຕ຺ຕໍ ກຸສລາທິສມ຺ມສກາວານວໂພຊໂຕ ອຕ຺ເຖວ ມນ຺ທກາໂວ, ເຕສໍ ປນ ອຕ຺ຕໂນ ກຸສລາທິສມ຺ມານວໂພຊສ຺ສ ອວໂພຊນໂຕ ວິເສໂສ ອຕ຺ຖີຕິ. ປຈ຺ຊິໂມເຍວ ຕທກາວໂຕ ມນ຺ທໂມມູຫກາເວນ ວຸຕ຺ໂຕ. ນນຸ ຈ ປຈ຺ຊິມສ຺ສາປີ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ມານວໂພຊສ຺ສ ອວໂພໂຊ ອຕ຺ຖີເຍວ "ອຕ຺ຖິ ປໂຣ ໂລໂກ'ຕິ ອິຕິ ເຈ ເມ ອສ຺ສ, 'ອຕ຺ຖິ ປໂຣ ໂລໂກ'ຕິ ອິຕິ ເຕ ນໍ ພ຺ຍາກເຣຍ຺ຍໍ, ເອວນ຺ຕິປີ ເມ ໂນ"ຕິອາທິວຈນໂຕຕິ? ກິຍ຺ຈາປີ ອຕ຺ຖິ, ນ ປນ ຕສ຺ສ ປຸຣິມານໍ ວິຍ ອປ຺ຣິຍ຺ຍາຕສມ຺ມພ຺ຍາກຣຕານິມິຕ຺ຕມຸສາວາທາທິກາຍນຊິຄ຺ຈ຺ຈຉນາກາໂຣ ອຕ຺ຖິ, ອຖ ໂຂ ມຫາມູລ຺ໂຫເຍວາຕິ ຕຖາເວສ ວຸຕ຺ໂຕ. ອຖ ວາ "ເອວນ຺ຕິປີ ເມ ໂນ"ຕິອາທິນາ ປ຺ຸຈ຺ຉາຍ ວິກ຺ເຂປກຣຕຕ຺ຖໍ "ອຕ຺ຖິ ປໂຣ ໂລໂກ"ຕິ ອິຕິ ເຈ ມໍ ປ຺ຸຈ຺ຉສີຕິ ປ຺ຸຈ຺ຉາຖປນເມວ ເຕນ ທສ຺ສີຍຕິ, ນ ອຕ຺ຕໂນ ສມ຺ມານວໂພຊາວໂພໂຊຕິ ອຍເມວ ວິເສເສນ "ມນ຺ໂທ ໂມມູໂຫ"ຕິ ວຸຕ຺ໂຕ. ເຕເນວ ຫິ ຕຖາວາທີນໍ ສຍ຺ຈຍໍ ເພລຍ຺ຖປຸຕ຺ຕໍ ອາຣພ຺ກ "ອຍຍ຺ຈ ອິເມສໍ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ສພ຺ພພາໂລ ສພ຺ພມູລ຺ໂຫ"ຕິ (ທີ. ນິ. ໑.໑໗໑) ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ "ອຕ຺ຖິ ປໂຣ ໂລໂກ"ຕິ ສສ຺ສຕທສ຺ສນວເສນ, ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິວເສນ ວາ ປ຺ຸຈ຺ຉາ. ຍທິ ຫິ ທິຍ຺ຖິຄຕິໂກ ສສ຺ສຕທສ຺ສນວເສນ ປ຺ຸຈ຺ເຉຍ຺ຍ, ຍທິ ຈ ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິໂກ ສມ຺ມາທສ຺ສນວເສນາຕິ ທ຺ວິສາປີ ອຕ຺ໂຖ ວຍ຺ຍຕິ. "ນຕ຺ຖິ ປໂຣ ໂລໂກ"ຕິ ນຕ຺ຖິກທສ຺ສນວເສນ, ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິວເສນ ວາ, "ອຕ຺ຖິ ຈ ນຕ຺ຖິ ຈ ປໂຣ ໂລໂກ"ຕິ ອຸຈ຺ເຉທທສ຺ສນວເສນ, ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິວເສນ ວາ, "ເນວຕ຺ຖິ ນ ນຕ຺ຖິ ປໂຣ ໂລໂກ"ຕິ ວຸຕ຺ຕປ຺ກາຣຕ຺ຕຍປ຺ຜິກ຺ເຂເປ ສຕິ ປ຺ກາຣນ຺ຕຣສ຺ສ ອສມ຺ກວໂຕ ອຕ຺ຖິຕານຕ຺ຖິຕາຫິ ນ ວຕ຺ຕພ຺ພາກາໂຣ ປໂຣ ໂລໂກຕິ ວິກ຺ເຂປຍ຺ເຍວ ປຸຣກ຺ຂາເຣນ , ສມ຺ມາທິຍ຺ຖິວເສນ ວາ ປ຺ຸຈ຺ຉາ. ເສສຈຕຸກ຺ກຕ຺ຕເຍປີ ວຸຕ຺ຕນຍານຸສາເຣນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ປຸຍ຺ຍສງ຺ຂາຣຕ຺ຕິໂກ ວິຍ ຫິ ກາຍສງ຺ຂາຣຕ຺ຕິເກນ ປຸຣິມຈຕຸກ຺ກສງ຺ຄຫີໂຕ ເອວ ອຕ຺ໂຖ ເສສຈຕຸກ຺ກຕ຺ຕເຍນ ສຕ຺ຕປ຺ຣາມາສປຸຍ຺ຍາທິສຜລຕາໂຈທນານເຍນ (ອຕ຺ຕປ຺ຣາມາສປຸຍ຺ຍາທິຜລຕາໂຈທນານເຍນ ທີ. ນິ. ຜີ. ໑.໖໒, ໖໖) ສງ຺ຄຫີໂຕ. ເອຕ຺ຖ ຫິ ຕຕິຍຈຕຸກ຺ເກນ ປຸຍ຺ຍາທິກມ຺ມສຜລຕາຍ, ເສສຈຕຸກ຺ກຕ຺ຕເຍນ ຈ ສຕ຺ຕປ຺ຣາມາສຕາຍ ໂຈທນານໂຍ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ.

ອມຣາວິກ຺ເຂປີໂກ ປນ ສສ຺ສຕາທີນໍ ອຕ຺ຕໂນ ອຣຸຈ຺ຈນຕາຍ ສພ຺ພຕ຺ຖ "ເອວນ຺ຕິປີ ເມ ໂນ"ຕິອາທິນາ ວິກ຺ເຂປຍ຺ເຍວ ກໂຣຕິ. ຕຕ຺ຖ "ເອວນ຺ຕິປີ ເມ ໂນ"ຕິອາທີ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປ຺ຸຈ຺ຊິຕາກາຣປ຺ຜິເສຊນວເສນ ວິກ຺ເຂປາກາຣທສ຺ສນໍ. ກສ຺ມາ ປນ ວິກ຺ເຂປວາທີໂນ ປຜິກ຺ເຂໂປວ ສພ຺ພຕ຺ຖ ວຸຕ຺ໂຕ. ນນຸ ວິກ຺ເຂປປ຺ກ຺ຂສ຺ສ "ເອວເມວ"ນ຺ຕິ ອນຸຊານນມ຺ປີ ວິກ຺ເຂປປ຺ກ຺ເຂ ອວຍ຺ຖານໂຕ ຍຸຕ຺ຕຣູປໍ ສິຍາຕິ? ນ, ຕຕ຺ຖາປີ ຕສ຺ສ ສມ຺ມູລ຺ຫຕ຺ຕາ, ປຜິກ຺ເຂປວເສເນວ ຈ ວິກ຺ເຂປວາທສ຺ສ ປວຕ຺ຕນໂຕ. ຕຖາ ຫິ ສຍ຺ຈໂຍ ເພລຍ຺ຖປຸຕ຺ໂຕ ຣຍ຺ຍາ ອຊາຕສຕ຺ຕຸນາ ສນ຺ທິຍ຺ຖິກໍ ສາມຍ຺ຍຜລໍ ປຸຍ຺ໂຖ ປຣໂລກຕ຺ຖິຕາທີນໍ ປຜິເສຊນມຸເຂເນວ ວິກ຺ເຂປໍ ພ຺ຍາກາສິ.

ເອຕ຺ຖາຫ – ນນຸ ຈາຍໍ ສພ຺ໂພປີ ອມຣາວິກ຺ເຂປີໂກ ກຸສລາທໂຍ ສມ຺ເມ, ປຣໂລກຕ຺ຖິຕາທີນິ ຈ ຍຖາກູຕໍ ອນວພຸຊ຺ຊມາໂນ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປຍ຺ຫໍ ປຸຍ຺ໂຖ ປ຺ຸຈ຺ຉາຍ ວິກ຺ເຂປນມຕ຺ຕໍ ອາປ຺ຊ຺ຊຕິ, ອຖ ຕສ຺ສ ກຖໍ ທິຍ຺ຖິຄຕິກກາໂວ ສິຍາ. ນ ຫິ ອວຕ຺ຕຸກາມສ຺ສ ວິຍ ປ຺ຸຈ຺ຊິຕຕ຺ຖມຊານນ຺ຕສ຺ສ ວິກ຺ເຂປກຣຕມຕ຺ເຕນ ທິຍ຺ຖິຄຕິກຕາ ຍຸຕ຺ຕາຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ນ ເຫວ ໂຂ ປ຺ຸຈ຺ຉາຍ ວິກ຺ເຂປກຣຕມຕ຺ເຕນ ຕສ຺ສ ທິຍ຺ຖິຄຕິກຕາ, ອຖ ໂຂ ມິຈ຺ຉາກິນິເວສວເສນ. ສສ຺ສຕາກິນິເວສວເສນ ຫິ ມິຈ຺ຉາກິນິວິຍ຺ໂຖເຍວ ປຸຄ຺ຄໂລ ມນ຺ທພຸທ຺ຊິຕາຍ ກຸສລາທິສມ຺ເມ, ປຣໂລກຕ຺ຖິຕາທີນິ ຈ ຍາຖາວໂຕ ອປ຺ປ຺ຜິພຸຊ຺ຊມາໂນ ອຕ຺ຕນາ ອວິຍ຺ຍາຕສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສ ປຣໍ ວິຍ຺ຍາເປຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາຍ ມຸສາວາທກເຍນ ຈ ວິກ຺ເຂປມາປ຺ຊ຺ຊຕີຕິ. ຕຖາ ຫິ ວກ຺ຂຕິ "ຍາສໍ ສຕ຺ເຕວ ອຸຈ຺ເຉທທິຍ຺ຖິໂຍ, ເສສາ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິໂຍ"ຕິ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໑.ຝກ, ຝ໗) ອຖ ວາ ປຸຍ຺ຍປາປານໍ, ຕພ຺ພິປາການຍ຺ຈ ອນວໂພເຊນ, ອສທ຺ທຫເນນ ຈ ຕພ຺ພິສຍາຍ ປ຺ຸຈ຺ຉາຍ ວິກ຺ເຂປກຣເມວ ສຸນ຺ທຣນ຺ຕິ ຂນ຺ຕີ ຣຸຈີ ອຸປ຺ປາເທຕ຺ວາ ອກິນິວິສນ຺ຕສ຺ສ

ອຸປ຺ປນ຺ນາ ວິສຸ໌ເຍເວສາ ເອກາ ທິຍ຺ຖິ ສຕ຺ຕກາງຄທິຍ຺ຖິ ວິຍາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ "ປ໌ຣິຍນ຺ຕຣທິຕາ ທິຍ຺ຖິຄຕິກສ຺ສ ທິຍ຺ຖິ ເຈວ ວາຈາ" ຈາຕິ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໑.໖໑). ຍໍ ປ໌ເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ "ອິເມປີ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປ຺ຸພ຺ເພ ປ໌ວຕ຺ຕສມ຺ມານຸສາເຣເນວ ທິຍ຺ຖິຍາ ຄທິຕຕ຺ຕາ ປ຺ຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິເກສຸ ປ໌ວິຍ຺ຖາ"ຕິ, ຕເທຕສ຺ສ ອມຣາວິກ຺ເຂປ໌ວາທສ຺ສ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິສງຄຫວເສເນວ ວຸຕ຺ຕໍ. ກຖໍ ປນສ຺ສ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິສງຄໂຫຕິ? ອຸຈ຺ເຊທວເສນ ອນກິນິເວສນໂຕ. ນຕ຺ຖິ ຫິ ໂກຈິ ສມ຺ມານໍ ຍຖາກູຕເວທີ ວິວາທພຫຸລຕ຺ຕາ ໂລກສ຺ສ. "ເອວເມວ"ນ຺ຕິ ປນ ສທ຺ທນ຺ຕເຣນ ສມ຺ມນິຊ຺ຊານນາ ອນາທິກາລິກາ ໂລເກ, ຕສ຺ມາ ສສ຺ສຕເລສສ຺ສ ເອຕ຺ຖ ລພ຺ການໂຕ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິຍາ ເອຕສ຺ສ ສງຄໂຫ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ.

ອຊີຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນວາທວຕ຺ຕນາ

໖໗. ອຊີຈ຺ຈ ຍທິຈ຺ຊກໍ ຍໍ ກິຍ຺ຈິ ກາຣຕໍ ກສ຺ສຈິ ພຸທ຺ຊິປ຺ຸພ຺ພໍ ວິນາ ສມຸປ຺ປນ຺ໂນຕິ ອຕ຺ຕໂລກສຍ຺ຍິຕານໍ ຂນ຺ສານໍ ອຊີຈ຺ຈຸປ຺ປຕ຺ຕິອາກາຣາຣມ຺ມຕທສ຺ສນໍ ອຊີຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນໍ ຕທາກາຣສນ຺ນິສ຺ສເຍເນວ ປ໌ວຕ຺ຕິໂຕ, ຕທາກາຣສຫຈຣິຕໂຕ ຈ ຍຖາ "ມຍ຺ຈາ ໂພສນ຺ຕິ, ກຸນ຺ຕາ ປ໌ຈຣນ຺ຕີ"ຕິ, ອຊີຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນທສ຺ສນໍ ວາ ອນ຺ຕປ໌ທໂລເປນ ອຊີຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນໍ ຍຖາ "ຣູປ໌ກໂວ ຣູປ໌"ນ຺ຕິ, ອິມມຕ຺ຖໍ ສນ຺ສາຍ "ອຊີຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ໂນ"ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ອກາຣຕສມຸປ຺ປນ຺ນນ຺ຕິ ກາຣຕມນ຺ຕເຣນ ຍທິຈ຺ຊກໍ ສມຸປ຺ປນ຺ນໍ.

໖໘-໗໙. ອສຍ຺ຍສຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ເອຕໍ ອສຍ຺ຍາວຈນນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເທສນາສີສນ຺ຕິ ເທສນາຍ ເຊຍ຺ຖກໍ ປ໌ສານກາເວນ ຄທິຕຕ຺ຕາ, ເຕນ ສຍ຺ຍໍ ສຸຣໍ ກຕ຺ວາ ກຄວຕາ ອຍໍ ເທສນາ ກຕາ, ນ ປນ ຕຕ຺ຖ ອຍ຺ເລສໍ ອຣູປ໌ສມ຺ມານມ຺ປິ ອຕ຺ຖິຕາຍາຕິ ທສ຺ເສຕິ, ເຕເນວາຫ "ອຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທາ"ຕິອາທິ. ກຄວາ ຫິ ຍຖາ ໂລກຸຕ຺ຕຣສມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ສມາຊີ, ປ໌ຍ຺ຍໍ ວາ ສຸຣໍ ກຕ຺ວາ ເທເສຕິ, ເອວໍ ໂລກິຍສມ຺ມໍ ເທເສນ຺ໂຕ ຈິຕ຺ຕໍ, ສຍ຺ຍໍ ວາ. ຕຕ຺ຖ "ຍສ຺ມິ ສມເຍ ໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ຊານໍ ກາເວຕິ (ສ. ສ. ໔໗໗), ປ໌ຍ຺ຈງຄິໂກ ສມ຺ມາສມາຊີ (ທີ. ນິ. ໙.໙໔໔) ປ໌ຍ຺ຈຍາຕິໂກ ສມ຺ມາສມາຊີ, (ທີ. ນິ. ໙.໙໔໔; ວິກ. ໘໐໔) ປ໌ຍ຺ຍາຍ ຈສ຺ສ ທີສ຺ວາ ອາສວາ ປ໌ຣິກ຺ຂີຕາ ໂຫນ຺ຕີ"ຕິ, ຕຖາ "ຍສ຺ມິ ສມເຍ ກາມາວຈຣໍ ກຸສລໍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ໂຫຕິ, (ສ. ສ. ໑) ກີ ຈິຕ຺ໂຕ ຕ຺ວໍ ກິກ຺ຂຸ (ປາຣາ. ໑໔໖, ໑໘໐) ມໂນປ຺ຸພ຺ພງຄມາ ສມ຺ມາ, (ສ. ປ. ໑; ເນຕ຺ຕິ. ໙໐; ເປ໌ຍໂກ. ໘໙, ໘໔) ສນ຺ຕິ ກິກ຺ຂເວ, ສຕ຺ຕາ ນານຕ຺ຕກາຍາ ນານຕ຺ຕສຍ຺ຍິໂນ, (ທີ. ນິ. ໙.໙໙໔, ໙໔໑, ໙໕໗; ອ. ນິ. ໗.໔໔; ອ. ນິ. ໙.໔໔; ຈູລຸອນິ. ໘໙) ເນວສຍ຺ຍານາສຍ຺ຍາຍຕນ"ນ຺ຕິ (ທີ. ນິ. ໙.໙໕໘) ຈ ເອວມາທີນິ ສຸຕ຺ຕານິ ເອຕສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ສາສການິ. ຕິຕ຺ຖໍ ວຸຈ຺ຈຕີ ມິຈ຺ຊາລທ຺ຊີ ຕຕ຺ເຖວ ພາຫຸລ຺ເລນ ປ໌ຣິພ຺ກມນໂຕ ຕຣນ຺ຕິ ພາລາ ເອຕ຺ຖາຕິ ກຕ຺ວາ, ຕເທວ ອນປ຺ປການມນຕ຺ຖານໍ ຕິຕ຺ຖິຍານຍ຺ຈ ສຍ຺ຊາຕິເທສຍ຺ເຄນ, ນິວາສຍ຺ເຄນ ວາ ອາຍຕນນ຺ຕິ ຕິຕ຺ຖາຍຕນໍ, ຕສ຺ມີ, ອຍ຺ຍຕິຕ຺ຖິຍສມເຍຕິ ອຕ຺ໂຖ. ຕິຕ຺ຖິຍາ ຫິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິວິເສເສ ວິມຸຕ຺ຕິສຍ຺ຍິໂນ, ສຍ຺ຍາວິຣາຄາວິຣາເຄສຸ ອາທີນວານິສໍສທສ຺ສາວິໂນ ຈ ຫຸຕ຺ວາ ອສຍ຺ຍສມາປ຺ຕຶ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ອກ຺ຂຕກູມິຍໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊນ຺ຕິ, ນ ສາສນິກາ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ "ເອກຈ຺ໂຈ ຕິຕ຺ຖາຍຕເນ ປ໌ພ຺ພຊິຕ຺ວາ"ຕິ. ວາໂຍກສິເຕາ ປ໌ຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາຕິ ຈຕຸຕ຺ເຖ ກູຕກສິເຕາ ປ໌ຖມາທີນິ ຕີຕິ ຊານານິ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ ຕຕິຍຊ຺ຊາເນ ຈິຕ຺ຕາວສີ ຫຸຕ຺ວາ ຕໂຕ ວຸຍ຺ຖາຍ ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານາຊິຄມາຍ ປ໌ຣິກມ຺ມໍ ກຕ຺ວາ, ເຕເນວາຫ "ຈຕຸຕ຺ຖຊ຺ຊານໍ ນິພ຺ພຕ຺ເຕຕ຺ວາ"ຕິ.

ກສ຺ມາ ປ໌ເນຕ຺ຖ ວາໂຍກສິເຕເຍວ ປ໌ຣິກມ຺ມໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕີ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ຍເຖວ ຫິ ຣູປ໌ປ໌ຍິກາຄກູເຕສຸ ກສິຕວິເສເສສຸ ຣູປ໌ວິກາວເນນ ຣູປ໌ວິຣາຄກາວນາສງຂາໂຕ ອຣູປ໌ສມາປ຺ຕິວິເສໂສ ສຈ຺ຊິກຣີຍຕີ, ເອວໍ ອປ໌ຣິພ຺ຍຕ຺ຕວິຄ຺ຄຫຕາຍ ອຣູປ໌ປ໌ຍິກາຄກູເຕ ກສິຕວິເສເສ ອຣູປ໌ວິກາວເນນ ອຣູປ໌ວິຣາຄກາວນາສງຂາໂຕ ຣູປ໌ສມາປ຺ຕິວິເສໂສ ອຊີຄມີຍຕີ, ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ "ສຍ຺ຍາ ໂຣໂຄ ສຍ຺ຍາ ຄຕ຺ໂຫ"ຕິອາທີນາ, (ມ. ນິ. ໙.໔໔) "ຊີ ຈິຕ຺ຕໍ, ຊີພ຺ພເຕ ຕໍ ຈິຕ຺ຕ"ນ຺ຕິອາທີນາ (ທີ. ນິ. ຍີ. ໑.໖໘-໗໙) ຈ ນເຍນ ອຣູປ໌ປ໌ວຕ຺ຕິຍາ ອາທີນວທສ຺ສເນນ, ຕທກາເວ ຈ ສນ຺ຕປ໌ຕີຕກາວສນ຺ນິຍ຺ຖາເນນ ຣູປ໌ສມາປ຺ຕິຍາ ອກິສງຂຣຕໍ, ຣູປ໌ວິຣາຄກາວນາ ປນ ສທ຺ຊີ ອຸປ໌ຈາເຣນ ອຣູປ໌ສມາປ຺ຕິໂຍ ວິເສເສນ ປ໌ຖມາຣຸປ຺ປ໌ຊ຺ຊານໍ. ຍທິ ເອວໍ "ປ໌ຣິຈ຺ຊິນ຺ນາກາສກສິເຕປີ"ຕິ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ. ຕສ຺ສາປີ ຫິ ອຣູປ໌ປ໌ຍິກາຄຕາ ລພ຺ກຕີຕິ? ວຕ຺ຕພ຺ພເມເວຕໍ ເກສຍ຺ຈິ, ອວຈນໍ ປນ ປ຺ຸພ຺ພາຈຣິເຍຫິ ອຄ຺ຄທິຕກາເວນ. ຍຖາ ຫິ ຣູປ໌ວິຣາຄກາວນາ ວິຣຊ຺ຊນີຍສມ຺ມກາວມຕ຺ເຕ ປ໌ຣິນິພ຺ພິນ຺ທາ (ວິຣຊ຺ຊນີຍສມ຺ມ ກາວມຕ຺ເຕນ ປ໌ຣິນິປ຺ຍນ຺ນາ ທີ. ນິ. ຍີ. ໑.໖-໗໙) ວິຣຊ຺ຊນີຍສມ຺ມປ໌ຍິກາຄກູເຕ ຈ ວິສຍວິເສເສ ປາຕຸກວຕິ, ເອວໍ ອຣູປ໌ວິຣາຄກາວນາປີຕິ ວຸຈ຺ຈມາເນ ນ ໂກຈິ ວິໂຣໂຊ. ຕິຕ຺ຖິເຍເຫວ ປນ ຕສ຺ສາ ສມາປ຺ຕິຍາ ປ໌ຍິປ໌ຊ຺ຊິຕພ຺ພຕາຍ, ເຕສຍ຺ຈ ວິສຍປ໌ເທສນິມິຕ຺ຕສ຺ເສວ ຕສ຺ສ ຊານສ຺ສ ປ໌ຍິປ໌ຕ຺ຕິໂຕ ຕໍ ກາຣຕໍ ປ໌ສ຺ສນ຺ເຕຫິ ປ຺ຸພ຺ພາຈຣິເຍຫິ ຈຕຸຕ຺ເຖເຍວ ກູຕກສິເຕ ອຣູປ໌ວິຣາຄກາວນາປ໌ຣິກມ຺ມໍ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ ທຍ຺ຖພ຺ພໍ. ກິຍ຺ຈ ກິຍ຺ໂຍ – ວຕ຺ຕກສິເຕສຸ ວິຍ ປຸຣິມກູຕກສິຕຕ຺ຕເຍປີ ວຕ຺ຕປ໌ຍິຈ຺ຊາຍາວ ປ໌ຕ຺ຕຕ຺ຕິອາຣມ຺ມຕໍ ຊານສ຺ສ ໂລກໂວຫາຣານຸໂຣເຊເນວ ປ໌ວຕ຺ຕິໂຕ, ເອວຍ຺ຈ ກຕ຺ວາ ວິສຸທ຺ຊິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຊິ. ໑.໙໖) ປ໌ຖວິກສິຕສ຺ສ ອາ

ທາສຈນຸທມຕຸຫລູປ໌ມາວຈນຍຸຈ ສມຕຸຖິຕໍ ໂຫຕິ។ ຈຕຸຕຸເຖ ປນ ກູຕກສິເຕ ກູຕປ໌ຜິຈຸຉາຍາ ເອວ ຌານສຸສ ໂຄຈຣກາວໍ ຄຈຸຉ
ຕິຕິ ຕສຸເສວ ອຣູປປ໌ຜິກາຄຕາ ຍຸຕຸຕາ, ຕສຸມາ ວາໂຍກສິເຕເຍວ ປຣິກມຸມໍ ວຸຕຸຕນຸຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

ກາຖໍ ປສຸສຕິຕິ ອາຫ "ຈິຕຸເຕ ສຕິ"ຕິອາທິ។ ສນຸໂຕຕິ ນິພຸພຸໂຕ, ທິຍຸຖສມຸມນິພຸພານເມຕນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕິ។ ກາລໍ ກຕຸວາຕິ
ມຣຕໍ ກຕຸວາ, ໂຍ ວາ ມນຸສຸສໂລເກ ຊີວນກາໂລ ອຸປຕຸຖມຸກາກປຈຸຈເຍທິ ກຣິຍຕິ, ຕໍ ກຣິຕຸວາຕິປີ ອຕຸໂຖ។ ອສຍຸຍສຕຸເຕສຸ
ນິພຸພຕຸຕຕິຕິ ອສຍຸຍສຕຸຕສງຂາເຕ ສຕຸຕນິກາເຍ ຣູປປ໌ຜິສນຸຊິວເສເນວ ອຸປປ໌ຊຊຕິ, ອຍຸເຍສຸ ວາ ຈກຸກວາລຸເຂສຸ ຕສຸສາ ກູ
ມິຍາ ອຕຸຖິຕາຍ ອເນກວິຊກາວໍ ສນຸຊາຍ ປຸຖຸວຈນນິທຸເທໂສຕິປີ ທຍຸຖພຸພໍ។ ອິຊວາຕິ ປຍຸຈໂວການກເວເຍວ។ ຕຕຸຖາຕິ
ອສຍຸຍິກເວ។ ຍທິ ຣູປກຸຂນຸຊມຕຸຕເມວ ອສຍຸຍິກເວ ປາຕຸກວຕິ, ກາຖໍ ອຣູປສນຸນິສຸສເຍນ ວິນາ ຕຕຸຖ ຣູປໍ ປວຕຸຕຕິ, ນນຸ ສິ
ຍາ ອຣູປສນຸນິສຸສິຕາເຍວ ຣູປກຸຂນຸຊສຸສ ອຸປຸປຕຸຕິ ອິຊວ ປຍຸຈໂວການກເວ ຕຖາ ອຸປຸປຕຸຕິຍາ ອທສຸສນໂຕຕິ ? ນາຍ
ມນຸໂຍໂຄ ອຍຸຍຕຸຖາປີ ອປຸປວິຍຸໂຖ, ກາຖໍ ປນ ຣູປສນຸນິສຸສເຍນ ວິນາ ອຣູປຊາຕຸຍາ ອຣູປໍ ປວຕຸຕຕິຕິ។ ອິທມຸປີ ທີ ເຕນ ສ
ມານຊາຕິຍເມວ។ ກສຸມາ? ອິຊວ ອທສຸສນໂຕ, ກາຖຍຸຈ ກພລຸອິການາຫາເຣນ ວິນາ ຣູປຊາຕຸຍາ ຣູປໍ ປວຕຸຕຕິຕິ។ ອິທມຸປີ ຈ
ຕໍສກາວເມວ, ກີ ການຕາ? ອິຊ ອທສຸສນໂຕເຍວ។ ອິຕິ ອຍຸຍຕຸຖາປີ ຕຖາ ປວຕຸຕິທສຸສນໂຕ, ກິເມເຕນ ອຍຸຍນິທສຸສເນນ
ອິຊວ ອນຸໂຍເຄນ។ ອປິຈ ຍຖາ ຍສຸສ ຈິຕຸຕສນຸຕານສຸສ ນິພຸພຕຸຕິການຕໍ ຣູເປ ອວິຄຕຕຕຸຫໍ, ຕສຸສ ສຫ ຣູເປນ ສມຸກວໂຕ ຣູ
ປໍ ນິສຸສາຍ ປວຕຸຕິ ຣູປສາເປກຸຂຕາຍ ການຕສຸສ។ ຍສຸສ ປນ ນິພຸພຕຸຕິການຕໍ ຣູເປ ວິຄຕຕຕຸຫໍ, ຕສຸສ ວິນາ ຣູເປນ ປວຕຸຕິ
ຣູປນິຣເປກຸຂຕາຍ ການຕສຸສ, ເອວໍ ຍສຸສ ຣູປປຸປພນຸຊສຸສ ນິພຸພຕຸຕິການຕໍ ອຣູເປ ວິຄຕຕຕຸຫໍ, ຕສຸສ ວິນາ ອຣູເປນ ປວຕຸຕິ
ອຣູປນິຣເປກຸຂຕາຍ ການຕສຸສ, ເອວໍ ກາວນາພລາກາວໂຕ ປຍຸຈໂວການກເວ ຣູປາຣູປສມຸກໂວ ວິຍ, ກາວນາພເລນ ຈຕຸໂວກ
າຣກເວ ອຣູປສຸເສວ ສມຸກໂວ ວິຍ ຈ។ ອສຍຸຍິກເວປີ ກາວນາພເລນ ຣູປສຸເສວ ສມຸກໂວ ທຍຸຖພຸໂພຕິ។

ກາຖໍ ປນ ຕຕຸຖ ເກວໂລ ຣູປປຸປພນຸໂຊ ປຈຸຈຸປຸປນຸນປຈຸຈຍຣຫິໂຕ ຈິຣກາລໍ ປວຕຸຕຕິຕິ ປຈຸເຈຕພຸພໍ, ກິຕຸຕກໍ ວາ ກາລໍ ປວຕຸຕ
ຕິຕິ ໂຈທນໍ ມນສິ ກຕຸວາ "ຍຖາ ນາມາ"ຕິອາທິມາຫ។ ເຕນ ນ ເກວລໍ ອິຊ ເຈວ ອຍຸຍຕຸຖ ຈ ວຸຕຸໂຕ ອາຄໂມເຍວ
ເອຕຖຕຸຖຍາປເນ, ອຖ ໂຂ ອຍໍ ປເນຕຸຖ ຍຸຕຸຕິຕິ ທສຸເສຕິ។ ຊີຍາເວຄຸກຸຂິຕຸໂຕຕິ ຊນຸຊີຍາຍ ເວເຄນ ຂິປີໂຕ។ ຌານເວໂຄ ນາມ
ຌານານຸກາໂວ ຜລທາເນ ສມຕຸຖຕາ។ ຕຕຸຕກເມວ ກາລນຸຕິ ອຸກຸກໍສໂຕ ປຍຸຈ ມຫາກປຸປສຕານິ។ ຕິຍຸຖນຸຕິຕິ ຍຖານິພຸພຕຸໄຕ
ຣິຍາປຖເມວ ຈິຕຸຕກມຸມຣູປກສທິສາ ຫຸຕຸວາ ຕິຍຸຖນຸຕິ។ ຌານເວເຄຕິ ອສຍຸຍສມາປຕຸຕິປຣິກຸຂິຕຸເຕ ຈຕຸຕຸຖຊຌານກມຸມເວ
ເຄ, ປຍຸຈມຊຌານກມຸມເວເຄ ວາ។ ອນຸຕຣຊາຍຕິຕິ ປຈຸຈຍນິໂຣເຊນ ນິຣຸຊຊຕິ ນ ປວຕຸຕຕິ។ ອິຊາຕິ ກາມາວຈຣກເວຕິ ອຕຸ
ໂຖ ອຍຸຍຕຸຖ ເຕສມນຸປຸປຕຸຕິໂຕ។ ປຜິສນຸຊິສຍຸຍາຕິ ປຜິສນຸຊິຈິຕຸຕຸປຸປາໂທເຍວ ສຍຸຍາສີເສນ ວຸຕຸໂຕ។ ກາຖໍ ປນ ອ
ເນກກປຸປສຕມຕິກຸກເມນ ຈິຣນິຣຸທຸຊໂຕ ວິຍຸຍາຕໂຕ ອິຊ ວິຍຸຍາຕມຸປຸປຊຊຕິ។ ນ ທີ ນິຣຸທຸເຊ ຈກຸຂຸປສາເທ
ຈກຸຂຸວິຍຸຍາຕມຸປຸປຊຊມານໍ ທິຍຸຖນຸຕິ? ນຍິທເມການຸຕໂຕ ທຍຸຖພຸພໍ។ ນິຣຸທຸຊມຸປີ ທີ ຈິຕຸຕໍ ສມານຊາຕິກສຸສ ອນຸຕຣາ
ອນຸປຸປຊຊນໂຕ ສມນນຸຕຣປຈຸຈຍມຕຸຕໍ ໂຫຕິເຍວ, ນ ພີຊໍ។ ພີຊໍ ປນ ກມຸມເມວ, ຕສຸມາ ກມຸມໂຕ ພີຊກູຕໂຕ ອາຣມຸມຕາທີ
ທີ ປຈຸຈເຍທິ ອສຍຸຍິກວໂຕ ຈຸຕານໍ ກາມຊາຕຸຍາ ອຸປປຕຸຕິວິຍຸຍາຕໍ ໂຫຕິເຍວ, ເຕນາຫ "ອິຊ ປຜິສນຸຊິສຍຸຍາ ອຸປຸປຊຊ
ຕິ"ຕິ។ ເອຕຸຖ ຈ ຍຖາ ນາມ ອຸຕຸນິຍາເມນ ປຸປຸຜຄຄຫເຕ ນິຍຕກາລານໍ ຣຸກຸຂານໍ ວິທານຕສງຂາເຕ ເວເຂ ທິນຸເນ ເວຂພເລນ
ອນິຍມຕາ ໂຫຕິ ປຸປຸຜຄຄຫຕສຸສ, ເອວເມວ ປຍຸຈໂວການກເວ ອວິປຸປໂຍເຄນ ວຕຸຕມາເນສຸ ຣູປາຣູປຊມຸເມສຸ ຣູປາ
ຣູປວິຣາຄກາວນາສງຂາເຕ ເວເຂ ທິນຸເນ ຕສຸສ ສມາປຕຸຕິເວຂພລສຸສ ອນຸຣູປໂຕ ອຣູປກເວ, ອສຍຸຍກເວ ຈ ຍຖາກຸກມໍ ຣູປຣ
ທິຕາ, ອຣູປຣທິຕາ ຈ ຂນຸຊານໍ ປວຕຸຕິ ໂຫຕິຕິ ເວທິຕພຸພໍ។

ກສຸມາ ປເນຕຸຖ ປຸນ ສຍຸຍຸປຸປາທາ ຈ ປນ "ເຕ ເທວາ ຕມຸຫາ ກາຍາ ຈວນຸຕິ"ຕິ ສຍຸຍຸປຸປາໂທ ເຕສໍ ຈວນສຸສ ການຕກາ
ເວນ ວຸຕຸໂຕ, "ສຍຸຍຸປຸປາທາ"ຕິ ວຈນໍ ວາ ກິມຕຸຖທສຸສນນຸຕິ ໂຈທນາຍ "ຍສຸມາ ປນາ"ຕິອາທິມາຫ។ ອິຊ ປຜິສນຸຊິສຍຸຍຸປຸ
ປາເທນ ເຕສໍ ຈວນສຸສ ປຍຸຍາຍນໂຕ ຍາປກເຫຕຸກາເວນ ວຸຕຸໂຕ, "ສຍຸຍຸປຸປາທາ"ຕິ ວຈນໍ ວາ ເຕສໍ ຈວນສຸສ
ປຍຸຍາຍນກາວທສຸສນນຸຕິ ອຊິປຸປາໂຍ។ "ສຍຸຍຸປຸປາທາ"ຕິ ທີ ເອຕສຸສ ສຍຸຍຸປຸປາເທນ ເຫຕຸກູເຕນ ຈວນຸຕິ, ສຍຸຍຸປຸປາທາ
ວາ ອຸປຸປາທສຍຸຍາ ເຕ ເທວາຕິ ສມຸພນຸໂຊ។ ສນຸຕກາວາຍາຕິ ນິພຸພານາຍ។ ນນຸ ເຈຕຸຖ ຊາຕິສຕສຫສຸສທສສໍວຍຸຍາ
ທີນມຕຸຖເກ, ຕທພຸການຸຕເຣ ວາ ປວຕຸຕາຍ ອສຍຸຍູປປຕຸຕິຍາ ວເສນ ລາກີອຊິຈຸຈສມຸປຸປນຸນິກວາໂທປີ ລາກີສສຸສຕວາໂທ
ວິຍ ອເນກເກໂທ ສມຸກວຕິຕິ? ສຈຸຈເມວ, ອນນຸຕຣຕຸຕາ ປນ ອາສນຸນາຍ ອສຍຸຍູປປຕຸຕິຍາ ວເສນ ລາກີອຊິຈຸຈສມຸປຸປນຸນິກ
ວາໂທ ນຍທສຸສນວເສນ ເອໂກວ ທສຸສິໂຕຕິ ທຍຸຖພຸພໍ។ ອຖ ວາ ສສຸສຕທິຍຸຖິສງຄຫໂຕ ອຊິຈຸຈສມຸປຸປນຸນິກວາທສຸສ ສສຸສຕ
ວາເທ ອາຄໂຕ ສພຸໂພປີ ເທສນານໂຍ ຍຖາສມຸກວໍ ອຊິຈຸຈສມຸປຸປນຸນິກວາເທປີ ຄເຫຕພຸໂພຕິ ອິມສຸສ ວິເສສສຸສ ທສຸສນຕຸຖໍ

ຠຄວຕາ ລາຠີອນິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນິກວາໂທ ອວິຠຊິຕ຺ວາ ທສ຺ສິໂຕ, ອວສ຺ສຎ຺ຈສ຺ສ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິສງ຺ຄໂຫ ອິຈ຺ຉິຕພ຺ໂພ ສໍກິເລສປກ຺ເຂ ສຕ຺ຕານມຊ຺ຌາສຍສ຺ສ ສສ຺ສຕຸຈ຺ເຉທວເສເນວ ທຸວິຘຕ຺ຕາ, ເຕສຸ ຈ ອຸຈ຺ເຉທປ຺ປສງ຺ຄາຠາວໂຕຯ ຕຖາ ຫິ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ອາສຍ-ສທ຺ທສ຺ສ ອຕ຺ຖຸທ຺ຘາຣວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ “ສສ຺ສຕຸຈ຺ເຉທທິຏ຺ຐິ ຈາ”ຕິ, ຕຖາ ຈ ວກ຺ຂຕິ “ຍາສໍ ສຕ຺ເຕວ ອຸຈ຺ເຉທທິຏ຺ຐິໂຍ, ເສສາ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິໂຍ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໓໗, ໓໒)ຯ

ນນຸ ຈ ອນິຈ຺ຈສມຸປ຺ປນ຺ນິກວາທສ຺ສ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິສງ຺ຄໂຫ ນ ຍຸຕ຺ໂຕ “ອຫຎ຺ຫິ ປຸພ຺ເພ ນາໂຫສິ”ນ຺ຕິອາທິວເສນ ປວຕ຺ຕນໂຕ ອປຸພ຺ພສຕ຺ຕປາຕຸຠາວຄາຫກຕ຺ຕາຯ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິ ປນ ອຕ຺ຕໂນ, ໂລກສ຺ສ ຈ ສທາຠາວຄາຫີນີ “ອຕ຺ຖິຕ຺ເວວ ສສ຺ສຕິສມ”ນ຺ຕິ ປວຕ຺ຕນໂຕຕິ? ໂນ ນ ຍຸຕ຺ໂຕ ອນາຄຕໂກຏິອທສ຺ສເນນ ສສ຺ສຕຄ຺ຄາຫສມໂວຣຘຕ຺ຕາຯ ຍທິປິ ຫິ ອຍໍ ວາໂທ “ໂສມ຺ຫິ ເອຕຣຫິ ອຫຸຕ຺ວາ ສນ຺ຕຕາຍ ປຣິຓໂຕ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໖໒) ອຕ຺ຕໂນ, ໂລກສ຺ສ ຈ ອຕີຕໂກຏິປຣາມສນວເສນ ປວຕ຺ໂຕ, ຕຖາປິ ວຕ຺ຕມານກາລໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ນ ເຕສໍ ກຕ຺ຖຈິ ອນາຄເຕ ປຣິຍນ຺ຕໍ ປສ຺ສຕິ, ວິເສເສນ ຈ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນານາຄຕກາເລສຸ ອປຣິຍນ຺ຕທສ຺ສນປຠາວິໂຕ ສສ຺ສຕວາໂທ, ຍຖາຫ “ສສ຺ສຕິສມໍ ຕເຖວ ຐສ຺ສຕີ”ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໖໑ ອຕ຺ຖໂຕ ສມານໍ) ຍເທວໍ ສິຍາ ອິມສ຺ສ ຈ ວາທສ຺ສ, ສສ຺ສຕວາທາທີນຎ຺ຈ ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິເກສຸ ສງ຺ຄໂຫ ນ ຍຸຕ຺ໂຕເຍວ ອນາຄຕກາລປຣາມສນວເສນ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ? ຍຸຕ຺ໂຕ ເອວ ສມຸທາຄມສ຺ສ ອຕີຕໂກຏ຺ຐາສິກຕ຺ຕາຯ ຕຖາ ຫິ ເຍສໍ ສມຸທາຄໂມ ອຕີຕໍສປຸພ຺ເພນິວາສຎາເຓຫິ, ຕປ຺ປຕິຣູປການຸສ຺ສວາທິປຠາວິເຕຫິ ຈ ຕກ຺ກເນຫິ ສງ຺ຄຫິໂຕຕິ, ຕຖາ ເຈວ ສໍວຓ຺ຓິຕໍຯ ອຖ ວາ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອປ຺ປຏິຫຕຎາຓຈາເຣນ ຘມ຺ມສ຺ສາມິນາ ນິຣວເສສໂຕ ອຄຕີ, ຄຕິຎ຺ຈ ຍຖາຠູຕໍ ສຍໍ ອຠິຎ຺ຎາ ສຈ຺ຉິກຕ຺ວາ ປເວທິຕາ ເອຕາ ທິຏ຺ຐິໂຍ, ຕສ຺ມາ ຍາວຕິກາ ທິຏ຺ຐິໂຍ ຠຄວຕາ ເທສິຕາ, ຍຖາ ຈ ເທສິຕາ, ຕາວຕິກາ ຕຖາ ເຈວ ສນ຺ນິຏ຺ຐານໂຕ ສມ຺ປຏິຈ຺ຉິຕພ຺ພາ, ນ ເຈຕ຺ຖ ຍຸຕ຺ຕິວິຈາຣຓາ ກາຕພ຺ພາ ພຸທ຺ຘວິສຍຕ຺ຕາຯ ອຈິນ຺ເຕຍ຺ໂຍ ຫິ ພຸທ຺ຘານໍ ພຸທ຺ຘວິສໂຍ, ຕຖາ ຈ ວກ຺ຂຕິ “ຕຕ຺ຖ ນ ເອກນ຺ເຕນ ກາຣຓໍ ປຣິເຍສິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ (ທີຯ ນິຯ ອຏ຺ຐຯ ໑ຯ໗໒-໒໔)ຯ

ທຸຕິຍຠາຓວາຣວຓ຺ຓນາ ນິຏ຺ຐິຕາຯ

ອປຣນ຺ຕກປ຺ປິກວາທວຓ຺ຓນາ

໗໔ຯ “ອປຣນ຺ເຕຎາຓໍ (ສຯ ສຯ ໑໐໖໗), ອປຣນ຺ຕານຸທິຏ຺ຐິໂນ”ຕິອາທີສຸ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໗໔) ວິຍ ອປຣນ຺ຕ-ສທ຺ທານໍ ຍຖາກ຺ກມໍ ອນາຄຕກາລໂກຏ຺ຐາສວາຈກຕ຺ຕໍ ສນ຺ຘາຍາຫ “ອນາຄຕໂກຏ຺ຐາສສງ຺ຂາຕ”ນ຺ຕິຯ “ປຸພ຺ພນ຺ຕໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ”ຕິອາທີສຸ ວຸຕ຺ຕນເຍນ “ອປຣນ຺ຕໍ ກປ຺ເປຕ຺ວາ”ຕິອາທີສຸປິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ວິເສສມຕ຺ຕເມວ ເຈຕ຺ຖ ວກ຺ຂາມຯ

ສຎ຺ຎີວາທວຓ຺ຓນາ

໗໕ຯ ອາຆາຕນາ ອຸທ຺ຘມນ຺ຕິ ອຸທ຺ຘມາຆາຕນໍ, ມຣຓໂຕ ອຸທ຺ຘໍ ປວຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ “ອຸທ຺ຘມາຆາຕນ”ນ຺ຕິ ປວຕ຺ໂຕ ວາໂທ ອຸທ຺ຘມາຆາຕໂນ ສຫຈຣຓວເສນ, ຕທ຺ຘິຕວເສນ ຈ, ອນ຺ຕໂລປນິທ຺ເທໂສ ວາ ເອສຯ ໂສ ເອເຕສນ຺ຕິ ອຸທ຺ຘມາຆາຕນິກາຯ ເອວໍ ສທ຺ທໂຕ ນິປ຺ຜນ຺ນໍ ອຕ຺ຖໂຕ ເອວ ທສ຺ເສຕຸໍ “ອຸທ຺ຘມາຆາຕນາ ອຕ຺ຕານໍ ວທນ຺ຕີ”ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອາຆາຕນາ ອຸທ຺ຘໍ ອຸປຣິຠູຕໍ ອຕ຺ຕຠາວນ຺ຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເຕ ຫິ ທິຏ຺ຐິຄຕິກາ “ອຸທ຺ຘໍ ມຣຓໂຕ ອຕ຺ຕາ ນິພ຺ພິກາໂຣ”ຕິ ວທນ຺ຕີຯ “ໂສ ເອເຕສ”ນ຺ຕິອາທິນາ ອສ຺ສຕ຺ຖິຍຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ ຍຖາ “ພຸທ຺ຘມສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ພຸທ຺ໂຘ”ຕິຯ ອຍໍ ອຏ຺ຐກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ສຎ຺ຎີຕິ ປວຕ຺ໂຕ ວາໂທ ສຎ຺ຎີ ສຫຈຣຓາທິນເຍນ, ສຎ຺ຎີ ວາໂທ ເອເຕສນ຺ຕິ ສຎ຺ຎີວາທາ ສມາສວເສນຯ ສຎ຺ຎີວາໂທ ເອວ ວາໂທ ເອເຕສນ຺ຕິ ຫິ ອຕ຺ໂຖຯ

໗໖-໗໗ຯ ຣູປີອຕ຺ຕາຕິ ເອຕ຺ຖ ກສິຓຣູປໍ “ອຕ຺ຕາ”ຕິ ກສ຺ມາ ວຸຕ຺ຕໍ, ນນຸ ຣູປວິນິມຸຕ຺ເຕນ ອຕ຺ຕນາ ຠວິຕພ຺ພໍ “ຣູປມສ຺ສ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ວຸຕ຺ເຕ ສຎ຺ຎາຍ ວິຍ ຣູປສ຺ສາປິ ອຕ຺ຕນິຍຕ຺ຕາຯ ນ ຫິ “ສຎ຺ຎີ ອຕ຺ຕາ”ຕິ ເອຕ຺ຖ ສຎ຺ຎາ ເອວ ອຕ຺ຕາ, ອຖ ໂຂ “ສຎ຺ຎາ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີ”ຕິ ອຕ຺ເຖນ ອຕ຺ຕນິຍາວ, ຕຖາ ຈ ວຸຕ຺ຕໍ “ຕຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕສຎ຺ຎຎ຺ຈສ຺ສ ‘ສຎ຺ຎາ’ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ”ຕິ? ນ ໂຂ ປເນຕເມວໍ ທຏ຺ຐພ຺ພໍ “ຣູປມສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ຣູປີ”ຕິ, ອຖ ໂຂ “ຣຸປ຺ປນສີໂລ ຣູປີ”ຕິຯ ຣຸປ຺ປນຎ຺ເຈຕ຺ຖ ຣູປສຣິກ຺ຂຕາຍ ກສິຓຣູປສ຺ສ ວຑ຺ຒິຕາວຑ຺ຒິຕກາລວເສນ ວິເສສາປຕ຺ຕິຯ ສາ ຫິ “ນຕ຺ຖີ”ຕິ ນ ສກ຺ກາ ວຕ຺ຕຸໍ ປຣິຕ຺ຕວິປຸລຕາທິວິເສສສພ຺ຠາວໂຕຯ ຍເທວໍ ສິຍາ “ຣຸປ຺ປນສີໂລ ຣູປີ”ຕິ, ອຖ ອິມສ຺ສ ວາທສ຺ສ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິສງ຺ຄໂຫ ນ ຍຸຊ຺ຊຕິ ຣຸປ຺ປນສີລສ຺ສ ເຠທສພ຺ຠາວໂຕຕິ? ຍຸຊ຺ຊ

ເຕວ ກາຍເກຫໂຕ ອຸທ຺ທໍ ປ໌ຣິກປ຺ປິຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ນິພ຺ພິການຕາຍ ເຕນ ອສິປ຺ເປຕຕ຺ຕາ။ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຕາ''ຕິ။ ອຖ ວາ ''ຣູປມສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕິ ຣູປີ''ຕິ ວຸຕ຺ເຕປີ ນ ໂກຈິ ໂທໂສ ກປ຺ປນາສິທ຺ເຜນ ເກເຫນ ອເກຫສ຺ສາປີ ນິທ຺ເທສຫສ຺ສນໂຕ ຍຖາ ''ສິລາປຸຕ຺ຕກສ຺ສ ສຣີຣ''ນ຺ຕິ။

ອປິຈ ອວຍວວເສນ ອວຍວີໂນ ຕຖານິທ຺ເທສນິທສ຺ສນໂຕ ຍຖາ ''ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ''ຕິ (ສໍ။ ນິ။ ໕။໓໙໐), ຣຸປ຺ປນໍ ວາ ຣູປໍ, ຣູປສກາໂວ, ຕທສ຺ສ ອຕ຺ຖິຕິ ຣູປີ, ອຕ຺ຕາ ''ຣູປີໂນ ຊມ຺ມາ''ຕິອາທິສຸ (ຊ။ ສ။ ໑໑။ທຸກມາຕິກາ) ວິຍ, ເອວຄ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອຕ຺ຕໂນ ຣູປສກາວຕ຺ຕາ ''ຣູປີ ອຕ຺ຕາ''ຕິ ວຈນໍ ລາຍາຄຕເມວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ''ກສິຕຣູປໍ ອຕ຺ຕາ''ຕິ။ ''ຄເຫຕ຺ວາ''ຕິ ເອເຕນ ເຈຕສ຺ສ ສມ຺ພນ຺ໂຊ။ ຕຕ຺ຖາຕິ ກສິຕຣູເປ။ ອສ຺ສາຕິ ປ໌ຣິກປ຺ປິຕສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ, ອາຊີວກາທໂຍ ຕກ຺ກມຕ຺ເຕນ ປລ຺ລເປນ຺ຕິ ວິຍາຕິ ອຕ຺ໂຖ။ ອາຊີວກາ ຫິ ຕກ຺ກິກາເຍວ, ນ ລາກິໂນ။ ນິຍຕວາທິຕາຍ ຫິ ກມ຺ມຜລປ໌ຜິກ຺ເຂປໂຕ ນຕ຺ຖິ ເຕສໍ ຊານສມາປຕ຺ຕິລາໂກ။ ຕຖາ ຫິກຕ຺ຫາກິຊາຕິອາທິສຸ ກາລຸອກາທິຣູປໍ ''ອຕ຺ຕາ''ຕິ ເອກຈ຺ເຈ ອາຊີວກາ ປ໌ຜິຊານນ຺ຕິ။ ປຸຣິມນເຍນ ເຈຕ຺ຖ ລາກິນໍ ທສ຺ເສຕິ, ປຈ຺ຊິມນເຍນ ປນ ຕກ຺ກິກໍ။ ເອວມິທິເສສຸ။ ໂຣຄ-ສທ຺ໂທ ກງຄປຣິຍາໂຍ ກງຄສ຺ສາປິ ຣຸຊ຺ຊນກາວໂຕ, ເອວຄ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອໂຣຄ-ສທ຺ທສ຺ສ ນິຈ຺ຈປຣິຍາຍຕາ ອຸປປ຺ນ຺ນາ ໂຫຕິ, ເຕນາຫ ''ນິຈ຺ໂຈ''ຕິ။ ໂຣຄ-ສທ຺ໂທ ວາ ພ຺ຍາຊິປຣິຍາໂຍ။ ອໂຣໂຄຕິ ປນ ໂຣຄຣຫິຕຕາສີເສນ ນິພ຺ພິການຕາຍ ນິຈ຺ຈຕໍ ທິຍ຺ກິຄຕິໂກ ປ໌ຜິຊານາຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ນິຈ຺ໂຈ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ။ ກສິຕຸຄ຺ຆາຜິມາ ກາສປ຺ຖມາຣຸປ຺ປວິລ຺ລາຕນຕ຺ຖິກາວາກິລ຺ຈລ຺ລາຍຕນານິ ຍຖາຣຫມຣູປສມາປຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕໍ ນາມ။ ນິມ຺ພປຕ຺ເຕ ຕປ຺ປຣິມາໂຕ ຕິຕ຺ຕກຣໂສ ວິຍ ສຣີຣປ຺ປຣິມາໂຕ ອຣູປີ ອຕ຺ຕາ ສຣີເຣ ຕິຍ຺ຖຕີຕິ ຕກ຺ກມຕ຺ເຕເນວ ນິຄຕ຺ຖາ ''ອຣູປີ ອຕ຺ຕາ ສລ຺ລີ''ຕິ ປລ຺ລເປນ຺ຕີຕິ ອາຫ ''ນິຄຕ຺ຖາທໂຍ ວິຍາ''ຕິ။

ຕຕິຍາປນາຕິ ''ຣູປີ ຈ ອຣູປີ ຈ ອຕ຺ຕາ''ຕິ ລທ຺ຊີ။ ມິສ຺ສກຄາຫວເສນາຕິ ຣູປາຣູປສມາປຕ຺ຕີນໍ ຍຖາວຸຕ຺ຕານີ ນິມິຕ຺ຕານີ ເອກ ຊ຺ຊໍ ກຕ຺ວາ ເອໂກວ ''ອຕ຺ຕາ''ຕິ, ຕຕ຺ຖ ປວຕ຺ຕສລ຺ລລ຺ຈສ຺ສ ''ສລ຺ລາ''ຕິ ຄຫຕາວເສນ။ ອຍລ຺ຫິ ທິຍ຺ກິຄຕິໂກ ຣູປາຣູປສ ມາປຕ຺ຕິລາກີ ຕາສໍ ນິມິຕ຺ຕໍ ຣູປກາເວນ, ອຣູປກາເວນ ຈ ''ອຕ຺ຕາ''ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ''ຣູປີ ຈ ອຣູປີ ຈາ''ຕິ ອກິນິເວສໍ ຊເນສີ ອເຖ ຕວາທິໂນ ວິຍ, ຕກ຺ກມຕ຺ເຕເນວ ວາ ຣູປາຣູປຊມ຺ມານໍ ມິສ຺ສກຄຫາວເສນ ''ຣູປີ ຈ ອຣູປີ ຈ ອຕ຺ຕາ''ຕິ ອກິນິວິສ຺ສ ອຍ຺ຖາສີ။ ຈຕ຺ຕຖາຕິ ''ເນວ ອຣູປີ ຈ ນາຣູປີ ຈ ອຕ຺ຕາ''ຕິ ລທ຺ຊີ။ ຕກ຺ກຄາເຫເນວາຕິ ສງຂາຣເສສສຸຂຸມກາວປ຺ປຕ຺ຕຊມ຺ມາ ວິຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕສຸຂຸມກາວປ຺ປຕ຺ຕິຍາ ສກິຈ຺ຈສາຊນາສມຕ຺ຖຕາຍ ຂມ຺ກກຸຈ຺ຊິ [ຖມ຺ກກຸຍ຺ຍ (ທີ။ ນີ။ ຜີ။ ໑ກຜ-ກກ)] ຫຕ຺ຖປາທາ ທິສງຆາໂຕ ວິຍ ເນວ ຣູປີ, ຣູປສກາວານຕິວຕ຺ຕນໂຕ ນ ຈ ອຣູປີຕິ ເອວໍ ປວຕ຺ຕຕກ຺ກຄາເຫເນວ။

ອຍໍ ອຍ຺ຖກາຖາມຸຕ຺ຕໂກ ນໂຍ – ເນວຣູປີ ນາຣູປີຕິ ເອຕ຺ຖ ຫິ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກຈຕ຺ຕ຺ຖວາເທ ວິຍ ອລ຺ລມລ຺ລປ໌ຜິກ຺ເຂປວເສນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ။ ສຕິປີ ຈ ຕຕິຍວາເທນ ອິມສ຺ສ ສມານຕ຺ຖກາເວ ຕຕ຺ຖ ເທສກາລເກຫວເສນ ວິຍ ອິຊ ກາລວຕ຺ ຖຸເກຫວເສນ ຕຕິຍຈຕ຺ຕ຺ຖວາທານໍ ວິເສໂສ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ။ ກາລເກຫວເສນ ຫິ ອິຊ ຕຕິຍວາທສ຺ສ ປວຕ຺ຕິ ຣູປາຣູປນິມິຕ຺ຕານໍ ສຫອນຸປຍ຺ຖານໂຕ။ ຈຕ຺ຕ຺ຖວາທສ຺ສ ປນ ວຕ຺ຖຸເກຫວເສນ ປວຕ຺ຕິ ຣູປາຣູປຊມ຺ມສມູຫກາວໂຕຕິ။ ທຸຕິຍຈຕຸກ຺ກໍ ອນ຺ຕານນ຺ ຕິກວາເທ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍ ສພ຺ພຖາ ສທ຺ທຕ຺ຖໂຕ ສມານຕ຺ຖຕ຺ຕາ။ ຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕມ຺ປີ ''ອມຕິ ຄຈ຺ຊຕິ ກາໂວ ໂອສານເມຕ຺ຖາ''ຕິອາທິນາ ອມ຺ເຫຫິ ວຸຕ຺ຕເມວ, ເກວລໍ ປນ ຕຕ຺ຖ ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປນາວເສນ ປວຕ຺ໂຕ, ອິຊ ອປຣນ຺ຕກປ຺ປນາວເສນາຕິ ອຍໍ ວິເສໂສ ປາກໂຍເຍວ။ ການລ຺ຈ ນານຕ຺ຕສລ຺ລີ ອຕ຺ຕາຕິ ອຍມ຺ປີ ວາໂທ ສມາປນ຺ນກວເສນ ລພ຺ກຕິ။ ອຍ຺ຖສມາປຕ຺ຕິລາກີໂນ ທິຍ຺ກິຄຕິກສ຺ສ ວເສນ ສລ຺ລາເກຫສມ຺ກວໂຕ။ ຕຖາປີ ສມາປຕ຺ຕິຍໍ ເອກຣູເປເນວ ສລ຺ລາຍ ອຸປຍ຺ຖານໂຕ ລາກີວເສນ ເອກຕ຺ຕສລ຺ລີຕາ ສາຕິສຍໍ ຍຸຕ຺ຕາຕິ ອາຫ ''ສມາປນ຺ນກວເສນ ເອກຕ຺ຕສລ຺ລີ''ຕິ။ ເອກ ສມາປຕ຺ຕິລາກີໂນ ເອວ ວາ ວເສນ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ။ ສຕິປີ ຈ ສມາປຕ຺ຕິເກຫໂຕ ສລ຺ລາເກຫສມ຺ກເວ ພຫິທ຺ຊາ ປຸຖຸຕ຺ ຕາຣມ຺ມເຕເຍວ ສລ຺ລານານຕ຺ຕສ຺ສ ໂອລຸອາຣິກສ຺ສ ສມ຺ກວໂຕ ຕກ຺ກີວເສເນວ ນານຕ຺ຕສລ຺ລິຕໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ອສ ມາປນ຺ນກວເສນ ນານຕ຺ຕສລ຺ລີ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ။ ປຣິຕ຺ຕກສິຕວເສນາຕິ ອວຑ຺ຒິຕຕ຺ຕາ ອປ຺ປກສິຕວເສນ, ກສິຕຄ຺ຄຫຕລ຺ເຈຕ຺ຖ ສລ຺ລາຍ ວິສຍທສ຺ສນໍ။ ວິສຍວເສນ ຫິ ສລ຺ລາຍ ປຣິຕ຺ຕຕາ, ອິມິນາ ຈ ສຕິປີ ສລ຺ລາວິນິມຸຕ຺ຕຊມ຺ເມ ''ສລ຺ລາເຍວ ອຕ຺ຕາ''ຕິ ວທຕີຕິ ທສ຺ເສຕິ။ ເອສ ນໂຍ ວິປຸລກສິຕວເສນາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ။ ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກວາເທ ເຈວ ອິຊ ຈ ອນ຺ຕານນ຺ຕຈຕຸກ຺ເກ ປຖມທຸຕິຍວາເທສຸ ສທ຺ທຕ຺ຖມຕ຺ຕໂຕ ສມາເນສຸປີ ສກາວໂຕ ເຕຫິ ທ຺ວີຫິ ວາເທຫິ ອິເມສໍ ທ຺ວິນ຺ນໍ ວາທານໍ ວິເສໂສ ສິທ຺ໂຊ ໂຫຕິ, ອລ຺ລຖາ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາເຣສຸ ວາເທສຸ ສຕິປີ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ຕກປ຺ປນເກຫມຕ຺ເຕນ ເກ ທີຈິ ວິເສເສ ເກຫິຈິ ອວິເສໂສເຍວ ສິຍາຕິ။

ອຍໍ ປນ ອພຸຄກາຖາມຸຕຸຕໂກ ນໂຍ – ‘‘ອງຄຸຍຸຄປຸປັມາໂຕ ອຕຸຕາ, ອຕຸມຕຸໂຕ ອຕຸຕາ’’ຕິອາທິລຫຸຂິວເສນ ປຣິຕຸໂຕ ຈ ໂສ ສຍຸຄີ ຈາຕິ ປຣິຕຸຕສຍຸຄີ ກາປິລກາຕາຫປກຸຕໂຍ [ກປີລກາຕາຫາຫໂຍ (ທີ຺ ນີ຺ ຝີ຺ ໑຺ກຝ-ກກ)] ວິຍ຺ ອຕຸຕໂນ ສພຸພຄຕກາວປຜິຊານນວເສນ ອປຸປມາໂຕ ຈ ໂສ ສຍຸຄີ ຈາຕິ ອປຸປມາຕສຍຸຄີຕິ຺

ທິພຸພຈກຸຂຸປຣິກຕຸຫຕຸຕາ ຍຖາກມຸມູປຄລາຕສຸສ ທິພຸພຈກຸຂຸປກາວຊນິເຕນ ຍຖາກມຸມູປຄລາເຕນ ທິສຸສມານາປີ ສຕຸຕານໍ ສຸຂາທິສມງຄີຕາ ທິພຸພຈກຸຂຸນາວ ທິຍຸຄາ ນາມາຕິ ອາຫ ‘‘ທິພຸເພນ ຈກຸຂຸນາ’’ຕິອາທິ຺ ຈຕຸກຸກນຍໍ, ປຍຸຈກນຍຍຸຈ ສນຸຮາຍ ຕິກຈຕຸກຸກຊຊານກູມິຍ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ຺ ທິຍຸກິຄຕິກວິສຍາສຸ ທີ ປຍຸຈໂວການຊານກູມີສຸ ເວຫປຸຜລກູມີ ຄເປຕຸວາ ອວເສສາ ຍຖາຣທໍ ຈຕຸກຸກນເຍ ຕິກຊຊານສຸສ, ປຍຸຈກນເຍ ຈ ຈຕຸກຸກຊຊານສຸສ ວິປາກຍຸຄານຕຸຕາ ຕິກຈຕຸກຸກຊຊານກູມິໂຍ ນາມ຺ ສຸທຸຮາວາສາ ປນ ເຕສມວິສຍາ຺ ນິພຸພຕຸຕມານນຸຕິ ອຸປຸປຊຊມານໍ຺ ນນຸ ຈ ‘‘ເອກນຸຕສຸຂີ ອຕຸຕາ’’ຕິອາທິນາ ປວຕຸຕວາທານໍ ອປຣນຸຕທິຍຸກິກາວໂຕ ‘‘ນິພຸພຕຸຕມານໍ ທິສຸວາ’’ຕິ ປຈຸຈຸປຸປນຸນວຈນໍ ອນຸປປນຸນເມວ ສິຍາ຺ ອນາຄຕວິສຍາ ທີ ເອເຕ ວາທາ ຕິ? ອຸປປນຸນເມວ ອນາຄຕສຸສ ເອກນຸຕສຸຂີກາວາທິກສຸສ ປກປຸປນາຍ ປຈຸຈຸປຸປນຸນນິພຸພຕຸຕິທສຸສເນນ ອຊິປຸເປຕຕຸຕາ຺ ເຕ ເນວາຫ ‘‘ນິພຸພຕຸຕມານໍ ທິສຸວາ ‘ເອກນຸຕສຸຂີ’ຕິ ຄຕຸຫາຕິ’’ຕິ຺ ເອຕຸຖ ຈ ຕສຸສໍ ຕສຸສໍ ກູມິຍໍ ພາຫຸລຸເລນ ສຸຂາທິສ ທິຕຊມຸມປຸປວຕຸຕິທສຸສນໍ ປຜິຈຸຈ ເຕສໍ ‘‘ເອກນຸຕສຸຂີ’’ຕິອາທິຄຫຄໂຕ ຕທນຸຣູປາເຍວ ກູມີ ວຸຕຸຕາຕິ ທຍຸຄພຸພໍ຺ ສຫຸທນຸຕຣາກີສມຸພນຸຊວເສນ ວິຍ ທີ ອຕຸຖປກຣຕາທິວເສນປີ ອຕຸຖວິເສໂສ ລພຸກຕີ຺ ‘‘ເອກນຸຕສຸຂີ’’ຕິອາທີສຸ ຈ ເອກ ນຸຕກາໂວ ພຫຸລໍ ປວຕຸຕີມຕຸຕໍ ປຕີ ປຍຸຕຸໂຕ຺ ຕຖາປວຕຸຕີມຕຸຕທສຸສເນນ ເຕສໍ ເອວໍ ຄຫຄໂຕ຺ ອຖ ວາ ຫຕຸຖິທສຸສກອນຸຊາ ວິຍ ທິຍຸກິຄຕິກາ ຍໍ ຍເທວ ປສຸສນຸຕິ, ຕໍ ຕເທວ ອກິນິວິສຸສ ໂວຫຣນຸຕີ຺ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ ກຄວຕາ ອຸທາເນ ‘‘ອຍຸຍຕິຕຸຖິຍາ ກິກຸຂເວ, ປຣິພຸພາຊກາ ອນຸຊາ ອຈກຸຂຸກາ’’ຕິອາທີ, (ອຸທາ຺ ໕໔) ຕສຸມາ ອລເມຕຸຖ ຍຸຕຸຕີມຄຸຄນາຕີ຺ ‘‘ທິພຸເພນ ຈກຸຂຸນາ ທິສຸວາ’’ຕິ ວຸຕຸຕມຕຸຖໍ ສມຕຸເຖຕຸໍ ‘‘ວິເສສໂຕ ທີ’’ຕິອາທີ ວຸຕຸຕໍ຺

ອສຍຸຄີເນວສຍຸຄີນາສຍຸຄີວາທວຕຸຕນາ

ກ໗-໗໓຺ ອຖ ນ ໂກຈິ ວິເສໂສ ອຕຸຖີຕີ ໂຈທນໍ ໂສເຊຕິ ‘‘ເກວລຍຸທີ’’ຕິອາທິນາ຺ ‘‘ອສຍຸຄີ’’ຕິ ຈ ‘‘ເນວສຍຸຄີນາສຍຸຄີ’’ຕິ ຈ ຄຕຸຫນຸຕານໍ ຕາ ທິຍຸກິໂຍຕິ ສມຸພນຸໂຊ຺ ກາຣຕນຸຕິ ວິເສສກາຣຕໍ, ທິຍຸກິສມຸທາຄມກາຣຕໍ ວາ຺ ສຕິປີ ກິຍຸຈິ ກາຣຕປຣິເຍສນສມຸກເວ ທິຍຸກິຄຕິກວາທານໍ ອນາທຣິຍກາວໍ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ນ ເອກນຸເຕນ ກາຣຕໍ ປຣິເຍສິຕພຸພ’’ນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ຺ ກສຸມາຕິ ອາຫ ‘‘ທິຍຸກິຄຕິກສຸສາ’’ຕິອາທີ, ເອເຕນ ປຣິເຍສນກຸຂມາກາວໂຕຕີ ອປຣິເຍສິຕພຸພກາຣຕໍ ທສຸເສຕີ຺ ອິທໍ ວຸຕຸຕໍ ໂຫຕີ – ອສຍຸຄີວາເທ ອສຍຸຄີກເວ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕວເສນ ປວຕຸໂຕ ປຄມວາໂທ, ‘‘ສຍຸຄໍ ອຕຸຕໂຕ ສມນຸປສຸສຕີ’’ຕິ ເອຕຸຖ ວຸຕຸຕນເຍນ ສຍຸຄໍເຍວ ‘‘ອຕຸຕາ’’ຕິ ຄເຫຕຸວາ ຕສຸສ ກິຍຸຈນກາເວນ ກິຕາຍ ອຍຸລາຍ ສຍຸລາຍ ອກາວໂຕ ‘‘ອສຍຸຄີ’’ຕິ ປວຕຸໂຕ ທຸຕິຍວາໂທ, ຕຖາ ສຍຸລາຍ ສທ ຣູປຊມຸເມ, ສພຸເພ ເອວ ວາ ຣູປາຣູປຊມຸເມ ‘‘ອຕຸຕາ’’ຕິ ຄເຫຕຸວາ ປວຕຸໂຕ ຕຕິຍ ວາໂທ, ຕກຸກຄາຫວເສເນວ ຈຕຸຕຸຖວາໂທ ປວຕຸໂຕ຺

ທຸຕິຍຈຕຸກຸເກປີ ກສິຕຣູປສຸສ ອສຍຸຊານສກາວຕາຍ ອສຍຸຄີຕີ ກຕຸວາ ອນຸຕານນຸຕິກວາເທ ວຸຕຸຕນເຍນ ຈຕຸຕາໂຣ ວິກປຸປາ ປວຕຸຕາ຺ ເນວສຍຸຄີນາສຍຸຄີວາເທ ປນ ເນວສຍຸຄີນາສຍຸຄີກເວ ນິພຸພຕຸຕສຕຸຕສຸເສວ ຈຸຕິປຜິສນຸຊີສຸ , ສພຸພຕຸຖ ວາ ປຍຸສຍຸລາກິຈຸຈໍ ກາຕຸໍ ອສມຕຸຖາຍ ສຸຂຸມາຍ ສຍຸລາຍ ອຕຸຖີກາວປຜິຊານນວເສນ ປຄມວາໂທ, ອສຍຸຄີວາເທ ວຸຕຸຕນເຍນ ສຸຂຸມາຍ ສຍຸລາຍ ວເສນ, ສຍຸຊານສກາວຕາປຜິຊານນວເສນ ຈ ທຸຕິຍວາທາທໂຍ ປວຕຸຕາຕີ຺ ເອວໍ ເກນຈິ ປກາເຣນ ສ ຕິປີ ກາຣຕປຣິເຍສນສມຸກເວ ທິຍຸກິຄຕິກວາທານໍ ປຣິເຍສນກຸຂມາກາວໂຕ ອາທຣໍ ກຕຸວາ ມຫຸສຸສາເທນ ເຕສໍ ກາຣຕໍ ນ ປຣິເຍສິຕພຸພນຸຕີ຺ ເອເຕສໍ ປນ ສຍຸຄີອສຍຸຄີເນວສຍຸຄີນາສຍຸຄີວາທານໍ ສສຸສຕທິຍຸກິສງຄໂຫ ‘‘ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຕາ’’ຕີ ວຈນໂຕ ປາກໂຜເຍວ຺

ອຸຈຸເຈທວາທວຕຸຕນາ

໗໔຺ ອວິຊຊມານສຸສ ວິນາສາສມຸກວໂຕ ອຕຸຖີກາວເທຕຸໂກ ອຸຈຸເຈໂທຕີ ທສຸເສຕຸໍ ວິຊຊມານວາຈເກນ ສນຸຕ-ສທຸເທນ ‘‘ສໂຕ’’ຕິ ປາລຸອີຍໍ ວຸຕຸຕນຸຕີ ອາຫ ‘‘ວິຊຊມານສຸສາ’’ຕີ຺ ວິຊຊມານຕາປຍຸຕຸໂຕ ເຈສ ທິຍຸກິຄຕິກວາທວິສໂຍ ສຕຸໂຕເຍວ ອິຊ ອຊິປຸເປໂຕຕີ ທສຸສນຕຸຖໍ ປາລຸອີຍໍ ‘‘ສຕຸຕສຸສາ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ, ເຕນ ອິມມຕຸຖໍ ທສຸເສຕີ – ຍຖາ ເຫຕຸຜລກາເວນ ປວຕຸຕມານານໍ

ສກາວສມ຺ມານໍ ສຕິປິ ເອກສນ຺ຕານປຣິຍາປນ຺ນານໍ ກິນ຺ນສນ຺ຕຕິປຕິເຕທີ ວິເສເສ ເຫຕຸຜລຠູຕານໍ ປຣມຕ຺ຖໂຕ ກິນ຺ນສກາວຕ຺ຕາ ກິນ຺ນສນ຺ຕານປຕິຕານໍ ວິຍ ອຈ຺ຈນ຺ຕໍ ເກຫສນ຺ນິຎ຺ຎາເນນ ນານຕ຺ຕນຍສ຺ສ ມິຈ຺ຊາຄຫຄໍ ອຸຈ຺ເຊ ທາກິນິເວສສ຺ສ ກາຣຓໍ, ເອວໍ ເຫຕຸຜລຠູຕານໍ ວິຊ຺ຊມາເນປິ ສກາວເກເທ ເອກສນ຺ຕຕິປຣິຍາປນ຺ນຕາຍ ເອກຕ຺ຕນເຍນ ອຈ຺ຈນ຺ຕມເກທຄຫຓມ຺ປິ ກາຣຓເມວາຕິ។ ສນ຺ຕານວເສນ ຫິ ປວຕ຺ຕມາເນສຸ ຂນ຺ເຜສຸ ໝນວິນິພ຺ໂກຄາກາເວນ ເຕສໍ ອິຜ ສຕ຺ຕຄາໂທ, ສຕ຺ຕສ຺ສ ຈ ອຕ຺ຖິກາວຄາຫເຫຕຸໂກ ອຸຈ຺ເຊທວາໂທ, ອນຸປ຺ພ຺ພນິໂຣຜວເສນ ປນ ນິຣນ຺ຕຣວິນາໂສ ອິຜ "ອຸຈ຺ເຊ ໂທ"ຕິ ອຜິປ຺ເປໂຕ ຍາວາຍໍ ອຕ຺ຕາ ອຸຈ຺ຊິຊ຺ຊມາໂນ ກວຕິ, ຕາວາຍໍ ວິຊ຺ຊຕິເຍວາຕິ ຄຫຓໂຕຕິ ອາຫ "ອຸປ຺ຈ຺ເຊທ"ນ຺ຕິ។ ອຸ-ສທ຺ໂທ ຫິ ອຸປ຺-ສທ຺ທປຣິຍາໂຍ, ໂສ ຈ ອຸປສ຺ງກມນຕ຺ໂຖ, ອຸປສ຺ງກມນລ຺ເຈຕ຺ຖ ອນຸປ຺ຸພ຺ພມ຺ປ຺ປ຺ຊິຕ຺ວາ ອປຣາປຣໍ ນິໂຣຜວເສນ ນິຣນ຺ຕຣຕາ។ ອປິຈ ປຸນານຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານວເສນ ນິຣຸທຍວິນາໂສເຍວ ອຸຈ຺ເຊໂທ ນາມ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ຄຫຓໂຕຕິ ອາຫ "ອຸປ຺ຈ຺ເຊທ"ນ຺ຕິ។ ອຸ-ສທ຺ໂທ, ຫິ ອຸປ຺-ສທ຺ໂທ ຈ ເອຕ຺ຖ ອຸປ຺ຣິກາຄຕ຺ໂຖ។ ນິຣຸທ຺ຜໂຕ ປຣກາໂຄ ຈ ອິຜ ອຸປ຺ຣິກາໂຄຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។

ນິຣນ຺ຕຣວເສນ , ນິຣຸທຍວເສນ ວາ ວິເສເສນ ນາໂສ ວິນາໂສ, ໂສ ປນ ມໍສຈກ຺ຂຸປ຺ລ຺ຓາຈກ຺ຂູນໍ ທສ຺ສນປຖາຕິກ຺ກມນໂຕ ອທສ຺ສນເມວາຕິ ອາຫ "ອທສ຺ສນ"ນ຺ຕິ។ ອທສ຺ສເນ ຫິ ນາສ-ສທ຺ໂທ ໂລເກ ນິຣຸລ຺ໂຫ "ທ຺ເວ ຈາປເຣ ວຕ຺ຕວິກາຣນາສາ"ຕິອາທີສຸ (ກາສິກາ ໖-໓-໑໐໙ ສຸຕ຺ຕໍ ປສ຺ສິຕພ຺ພໍ) ວິຍ។ ກາວວິຄມນ຺ຕິ ສກາວາປຄມໍ។ ຍຖາຜມ຺ມໍ ກວນໍ ກາໂວຕິ ຫິ ອຕ຺ເຖນ ອິຜ ກາວ-ສທ຺ໂທ ສກາວວາຈໂກ។ ໂຍ ປນ ນິຣນ຺ຕຣໍ ນິຣຸທຍວິນາສວເສນ ອຸຈ຺ຊິຊ຺ຊຕິ, ໂສ ອຕ຺ຕໂນ ສກາເວນ ຄາຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍ ຕາຍ "ກາວາປຄໂມ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ។ "ຕຕ຺ຖາ"ຕິອາທີນາ ອຸຈ຺ເຊທວາທສ຺ສ ຍຖາປາຄໍ ສມ຺ທາຄມໍ ນິທສ຺ສນມຕ຺ເຕນ ທສ຺ເສຕິ, ເຕນ ວກ຺ຂຕິ "ຕຖາ ຈ ອຎ຺ຎຖາ ຈ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາວາ"ຕິ។ ຕຕ຺ຖາຕິ "ສໂຕ ສຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຈ຺ເຊທໍ ວິນາສໍ ວິກວໍ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕິ"ຕິ ວຈເນ។ ລາກິຕິ ທິພ຺ພຈກ຺ຂຸຎາຓລາກີ។ ຕທວເສສລາກີ ເຈວ ສພ຺ພໂສ ອລາກີ ຈ ອິຜ ອປຣນ຺ຕກປ຺ປິກຎ຺ຎາເນ "ອລາກີ" ຕ຺ເວວ ວຸຈ຺ຈຕິ។

ຈຸຕິນ຺ຕິ ເສກ຺ຂປຸຖຸຊ຺ຊນານມ຺ປິ ຈຸຕິເມວ។ ເອສ ນໂຍ ຈຸຕິມຕ຺ຕເມວາຕິ ເອຕ຺ຖາປີ។ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕຕິ ທຎ຺ຄໍ ສມຕ຺ເຖປີ ສຕິ ອໂນໂລກນວເສນ ອປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ។ ນ ອຸປ຺ປາຕນ຺ຕິ ປຸພ຺ພໂຍຄາກາເວນ, ປຣິກມ຺ມາກຣເຕນ ວາ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ ທຎ຺ຄໍ ນ ສກ຺ໂກຕິ, ເອວລ຺ຈ ກຕ຺ວາ ນຍທ຺ວເຍ ວິເສໂສ ປາກໂຜ ໂຫຕິ។ ໂກ ປຣໂລກໍ ຊານາຕິ, ນ ຊານາຕິເຍວາຕິ ນຕ຺ຖິກວາທວເສນ ອຸຈ຺ເຊທໍ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ສຫ ປາຖເສເສນ ສມ຺ພນ຺ໂຜ, ນຕ຺ຖິກວາທວເສນ ມຫາມູລຸທກາເວເນວ "ອິໂຕ ອຎ຺ໂຎ ປຣໂລໂກ ອຕ຺ຖີ"ຕິ ອນວ ໂພຜນ຺ໂຕ ອິມໍ ທິຏ຺ຖິ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ອຜິປ຺ປາໂຍ។ "ເອຕ຺ຕໂກເຍວ ວິສໂຍ, ຍ຺ວາຍໍ ອິນ຺ທ຺ຣິຍໂຄຈໂຣ"ຕິ ອຕ຺ຕໂນ ຂີຕ຺ຍາ ຫຕ຺ຖຄຄ຺ຫນກຣາຊາ ວິຍ ກາມສ຺ຂາກິຣຕ຺ຕຕາຍປີ ຄຕ຺ຫາຕີຕິ ອາຫ "ກາມສ຺ຂຄິທ຺ຜຕາຍ ວາ"ຕິ។ ວຕ຺ຜໂຕ ປຕິຕປ຺ຕາ ນໍ ວຕ຺ເຜນ ອປ຺ຜິສນ຺ຂິກາວໍ ສນ຺ຜາຍ "ນ ປຸນ ວິຣຸຫນ຺ຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ។ ເອວເມວ ສຕ຺ຕາຕິ ຍຖາ ປຕ຺ຫຸປ຺ລາໂສ ພນ຺ຜນາ ປວຸຕ຺ໂຕ ປຸນ ນ ປຜິສນ຺ຜິຍຕິ, ເອວເມວ ສພ຺ເພປີ ສຕ຺ຕາ ອປ຺ປ຺ຜິສນ຺ຜິກາ ມຣຓປຣິໂຍສານາ ອໂປໂນພ຺ກວິກາ ອປ຺ປ຺ຜິສນ຺ຜິກມຣຓ ເມວ ນິຄຈ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຸທກປຸພ຺ພຸລຸອກູປມາ ຫິ ສຕ຺ຕາ ປຸນ ອນຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊມານໂຕຕິ ຕສ຺ສ ລທ຺ຜີ។ ຕຖາຕິ "ລາກີ ອນຸສ຺ສຣນ຺ໂຕ"ຕິອາທີນາ [ອຣຫໂຕ (ອຎ຺ຎ)] ນິທສ຺ສນວເສນ ວຸຕ຺ຕປ຺ປ຺ກາເຣນ។ ອຎ຺ຎຖາຕິ ຕກ຺ກນສ຺ສ ອເນກປ຺ປ຺ ກາຣສມ຺ກວໂຕ ຕໂຕ ອຎ຺ເຎນປີ ປກາເຣນ។ ລາກີໂນປີ ຈຸຕິໂຕ ອຸທ຺ຜໍ ອຸປ຺ປາຕສ຺ສ ອທສ຺ສນມຕ຺ຕໍ ປຕິ ຕກ຺ກເນເນວ ອິມາ ທິຏ຺ຖິໂຍ ອຸປ຺ປ຺ຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ "ວິກປ຺ເປຕ຺ວາວາ"ຕິ។ ຕຖາ ຈ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາວ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນາ ອຎ຺ຎຖາ ຈ ວິກປ຺ເປຕ຺ວາວ ອຸປ຺ປ຺ນ຺ນາຕິ ຫິ ສມ຺ພນ຺ໂຜ។ ຕຕ຺ຖ "ທ຺ເວ ຊນາ"ຕິອາທີນາ ອຸຈ຺ເຊທຄຕ຺ຄາຫກປ຺ປ຺ເກທທສ຺ສເນນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ។ ຍຖາ ອມຣາວິກ຺ເຂປີກວາທາ ເອກນ຺ຕອລາກີວເສເນວ ເທສິຕາ, ຍຖາ ຈ ອຸທ຺ຜມາຄາຕນິກສຎ຺ຎີວາເທ ຈຕຸຕ຺ຖຈຕຸກ຺ເກ ສຎ຺ຎີວາ ທາ ເອກນ຺ຕລາກີວເສເນວ ເທສິຕາ, ນຍິເມ។ ອິເມ ປນ ສສ຺ສເຕກຈ຺ຈສສ຺ສຕວາທາທໂຍ ວິຍ ລາກີອລາກີວເສເນວ ເທສິຕາຕິ។ ຍເທວໍ ກສ຺ມາ ສສ຺ສຕວາທາທີສຸ ວິຍ ລາກີວເສນ, ຕກ຺ກີວເສນ ຈ ປຈ຺ເຈກໍ ເທສນມກຕ຺ວາ ສສ຺ສຕວາທາທິເທສນາທີ ອຎ຺ຎຖາ ອິຜ ເທສນາ ກຕາຕິ? ວຸຈ຺ຈເຕ – ເທສນາວິລາສປ຺ປ຺ຕ຺ຕິໂຕ។ ເທສນາວິລາສປ຺ປ຺ຕ຺ຕາ ຫິ ພຸທ຺ຜາ ກຄວນ຺ໂຕ, ເຕ ເວ ເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸຣູປໍ ວິວິເຜນາກາເຣນ ຜມ຺ມໍ ເທເສນ຺ຕິ, ນ ອຎ຺ຎຖາ។ ຍທິ ຫິ ອິຜາປີ ຈ ຕຖາເທສນາຍ ນິພນ຺ຜນກູໂຕ ເວ ເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສໂຍ ກເວຍ຺ຍ, ຕຖາຣູປເມວ ກຄວາ ວເທຍ຺ຍ, ກຖໍ? "ອິຜ ກິກ຺ຂເວ, ເອກຈ຺ໂຈ ສມໂຓ ວາ ພ຺ຣາຫ຺ມໂຓ ວາ ອາຕປ຺ປມນ຺ວາຍ…ເປ… ຍຖາ ສມາຫິເຕ ຈິຕ຺ເຕ ສຕ຺ຕານໍ ຈຸຕູປປາຕຎາຓາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອກິນິນ຺ນາເມຕິ, ໂສ ທິພ຺ເພນ ຈກ຺ຂຸນາ ວິສຸທ຺ເຜນ ອຕິກ຺ກນ຺ຕມານຸສເກນ ອຣຫໂຕ ຈຸຕິຈິຕ຺ຕໍ ປສ຺ສຕິ, ປຸຖູນໍ ວາ ປຣສຕ຺ຕານໍ, ນ ເທວ ໂຂ ຕທຸທ຺ຜໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິ។ ໂສ ເອວມາຫ 'ຍໂຕ ໂຂ ໂກ ອຍໍ ອຕ຺ຕາ ຣູປີ ຈາຕຸມຫາພູຕິໂກ ມາຕາເປຕ຺ຕິກສມ຺ກໂວ ກາຍສ຺ສ ກໂທ ອຸຈ຺ຊິຊ຺ຊຕິ ວິນສ຺ສຕິ, ນ ໂຫ ຕິ ປຣໍ ມຣຓາ'ຕິອາທີນາ" ວິເສສລາກີໂນ, ຕກ຺ກີໂນ ຈ ວິສໍ ກຕ຺ວາ។ ຍສ຺ມາ ປນ ຕຖາເທສນາຍ ນິພນ຺ຜນກູໂຕ ເວ ເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສໂຍ ນ ອິຜ ກວຕິ, ຕສ຺ມາ ເທສນາວິລາເສນ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸຣູປໍ ສສ຺ສຕວາທາທິເທສນາທີ ອຎ຺ຎຖາເຍວາຍໍ

ເທສນາ ກຕາຕິ ທຜຸຄຸພຸພໍ່ຯ

ອຖ ວາ ສສຸສເຕກຈຸຈສສຸສຕວາທາທີສຸ ວິຍ ນ ອີສ ຕກຸກີວາທໂຕ ວິເສສລາກີວາໂທ ກີນຸນາກາໂຣ, ອຖ ໂຂ ສມານປຸປກາຣ ຕາຍ ສມານາກາໂຣເຍວາຕິ ອີມສຸສ ວິເສສສຸສ ປກາສນຕຸຖໍ ອຍມຸຈຸເຂທວາໂທ ກຄວຕາ ປຸຣິມວາເທທີ ວິສີຜຸຄາກາຣກາເວນ ເທສິໂຕຯ ສມຸກາວຕິ ທີ ອີສ ຕກຸກີໂນປີ ອນຸສຸສວາທິວເສນ ອສີຄມວໂຕ ວິຍ ອກີນິເວໂສຯ ອປີຈ ນ ອີມາ ທີຜຸຄິໂຍ ກຄວຕາ ອ ນາຄເຕ ເອວໍກາວີວເສນ ເທສິຕາ, ນາປີ ເອວເມເຕ ກເວຍຸຍຸນຸຕິ ປຣິກປຸປນາວເສນ, ອຖ ໂຂ ຍຖາ ຍຖາ ທີຜຸຄິຄຕິເກທີ "ອີທ ເມວ ສຈຸຈໍ, ໂມໝມລຸລ"ນຸຕິ (ມຯ ນິຯ ໔ຯ໑໗ກ, ໔໐໓, ໔໔ກ; ໓ຯ໔ກ, ໔໗; ອຸທາຯ ໕໔) ມລຸລິຕາ, ຕຖາ ຕຖາເຍວ ອີເມ ທີຜຸຄິຄຕາ ຍຖາກຸຈຸຈໍ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາເຕນ ປຣິຈຸອິນຸທິຕຸວາ ປກາສີຕາ, ເຍທີ ຄມຸກີຣາທີປຸປກາຣາ ອປຸຖຸຊຸຊນໂຄຈຣາ ພຸທຸຂສມຸມາ ປກາສນຸຕິ, ເຍສລຸຈ ປຣິກິຕຸຕເນນ ຕຖາຄຕາ ສມຸມເທວ ໂຖມິຕາ ໂທນຸຕິຯ

ອປໂຣ ນໂຍ – ຍຖາ ອຸຈຸເຂທວາທີທີ ທີຜຸຄິຄຕິເກທີ ອຸຕຸຕຣຸຕຸຕຣກາວທສຸສີທີ ອປຣກາວທສຸສີນໍ ເຕສໍ ວາທປຜິເສຂວເສນ ສກສກວາທາ ປຕິຜຸຄາປີຕາ, ຕຖາເຍວາຍໍ ເທສນາ ກຕາຕິ ປຸຣິມເທສນາທີ ອີມີສຸສາ ເທສນາຍ ປວຕຸຕິເກໂທ ນ ໂຈເທຕພຸໂພ, ເອວລຸຈ ກຕຸວາ ອຣູປກາວເກທວເສນ ອຸຈຸເຂທວາໂທ ຈຕຸສາ ວິກຊິຕຸວາ ວິຍ ການຣູປກາວເກທວເສນາປີ ອເນກສາ ວິກຊິຕຸວາ ເຍວ ວຕຸຕພຸໂພ, ເອວໍ ສຕິ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕສຕຸຕກໂຕ ພທຸຕຣເກໂທ ອຸຈຸເຂທວາໂທ ອາປຊຸຊຕີຕິ, ອຖ ວາ ປຈຸເຈກໍ ການ ຣູປກາວເກທວເສນ ວິຍ ອຣູປກາວວເສນາປີ ນ ວິກຊິຕຸວາ ວຕຸຕພຸໂພ, ເອວມຸປີ ສຕິ ກຄວຕາ ວຸຕຸຕສຕຸຕກໂຕ ອປຸປຕຣເກໂທວ ອຸຈຸເຂທວາໂທ ອາປຊຸຊຕີຕິ ຈ ເອວໍປກາຣາປີ ໂຈທນາ ອນວກາສາ ເອວ ໂທຕີຯ ທີຜຸຄິຄຕິການລຸທີ ຍຖາກີມຕໍ ເທສນາ ປວຕຸ ຕາຕີຯ

໗໕ຯມາຕາປີຕູນໍ ເອຕນຸຕິ ຕໍສມຸພນຸສນໂຕ ເອຕໍ ມາຕາປີຕູນໍ ສນຸຕກນຸຕິ ອຕຸໂຖຯ ສຸກຸກໂສຄິຕນຸຕິ ປີຕຸ ສຸກຸກໍ, ມາຕຸ ໂສຄິຕລຸຈ, ອຸກີນຸນໍ ວາ ສຸກຸກສຽຂາຕໍ ໂສຄິຕໍ່ ມາຕາເປຕຸຕິເກຕີ ນິມິຕຸເຕ ເຈຕໍ ກຸມຸມໍຯ ອີຕິຕີ ອີເມທີ ຕີທີ ປເທທີຯ "ຣູປ ກາຍວເສນາ"ຕີ ອວຕຸວາ "ຣູປກາຍສີເສນາ"ຕີ ວທນຸໂຕ ອຣູປມຸປີ ເຕສໍ "ອຕຸຕາ"ຕີ ຄທຄໍ ລາເປຕີຯ ອີມີນາ ປກາເຣນ ອີຕຸຖນຸຕິ ອາຫ "ເອວເມເກ"ຕີຯ ເອວໍ-ສທຸໂທ ເທຕຸຖ ອີທມຕຸໂຖ, ອີມີນາ ປກາເຣນາຕີ ອຕຸໂຖຯ ເອເກຕີ ເອກຈຸເຈ, ອລຸເລ ວາຯ

໗໖ຯ ມນຸສຸສານໍ ປຸພຸເພ ຄທີຕຕຸຕາ, ອລຸເລສລຸຈ ອສມຸກາວໂຕ "ກາມາວຈໂຣ"ຕີ ເອຕຸຖ ລກາມາວຈຣເທວປຣິຍາປນຸໂນຕີ ອຕຸ ໂຖຯ ກພລຸອີກາໂຣ ເຈຕຸຖ ຍຖາວຸຕຸຕສຸສາຫາໂຣຯ

໗ກຯຊານມເນນນິພຸພຕຸໂຕຕີ ເອຕຸຖ ຍໍ ວຕຸຕພຸພໍ, ຕໍ ເທຜຸຄາ ວຸຕຸຕເມວຯ ມທາວຍໂວ ອງໂຄ, ຕຕຸຖ ວີສໍ ປວຕຸໂຕ ປຈຸຈງໂຄ, ສພຸເພທີ ອງຄປຈຸຈງເຄທີ ຍຸຕຸໂຕ ຕຖາຯ ເຕສນຸຕິ ຈກຸຂຸໂສຕິນຸທຣິຍານໍຯ ອີຕເຣສນຸຕິ ໝານຊີວຸຫາກາຍິນຸທຣິຍານໍຯ ເຕສມຸປີ ອີນຸທຣິຍານໍ ສຕຸຄານໍ ປຸຣິສເວສວເສເນວ ເວທິຕພຸພໍຯ ຕຖາ ທີ ອຜຸຄກຖາສຸ ວຸຕຸຕໍ "ສມາເນປີ ຕຕຸຖ ອຸກຍລິງຄາກາເວ ປຸຣິສສຕຸຄານາວ ຕຕຸຖ ພຸຣຫຸມາໂນ, ນ ອີຕຸຖິສຕຸຄານາ"ຕີຯ

໗໗-໔໔ຯອາກາສານລຸຈາຍຕນ-ສທຸໂທ ອີສ ກເວເຍວາຕີ ອາທ "ອາກາສານລຸຈາຍຕນກວ"ນຸຕິຯ ເອຕຸຖາທ – ຍຸຕຸຕໍ ຕາວ ປຸຣິເມສຸ ຕີສຸ ວາເທສຸ "ກາຍສຸສ ເກທາ"ຕີ ວຕຸຕຸໍ ປລຸຈໂວກາຣກວປຣິຍາປນຸນໍ ອຕຸຕກາວມາຣພຸກ ປວຕຸຕຕຸຕາ ເຕສໍ ວາທາ ນໍ, ຈຕຸໂວກາຣກວປຣິຍາປນຸນໍ ປນ ອຕຸຕກາວໍ ນິສຸສາຍ ປວຕຸເຕສຸ ຈຕຸຕຸຖາທີສຸ ຈຕູສຸ ວາເທສຸ ກສຸມາ "ກາຍສຸສ ເກທາ"ຕີ ວຸຕຸຕໍຯ ນ ທີ ອຣູປີນໍ ກາໂຍ ວີຊຊຕີຯ ໂຍ ເກໂທຕີ ວຸຈຸເຈຍຍາຕີ? ສຈຸຈເມຕໍ, ຣູປຸຕກາເວ ປນ ປວຕຸໂຕຫາເຣເນວ ທີຜຸຄິຄຕິ ໂກ ອຣູປຕຸຕກາເວປີ ກາຍໂວຫາຣໍ ອາໂຣເປຕຸວາ ເອວມາທຯ ໂລກສຸມິລຸທີ ທີສຸສຕີ ອລຸລຕຸຖກູໂຕປີ ໂວທາໂຣ ຕທລຸລຕຸຖສ ມາໂຣປີໂຕ ຍຖາ ຕໍ "ສສວິສາຄໍ, ຂໍ ປຸປຸຜ"ນຸຕິຯ ຍຖາ ຈ ທີຜຸຄິຄຕິກາ ທີຜຸຄິໂຍ ປລຸລເປນຸຕິ, ຕຖາເຍວ ກຄວາປີ ເທເສຕີຕິຯ ອປີຈ ນາມກາຍກາວໂຕ ຜສຸສາທີສມຸມສມູທກູເຕ ອຣູປຕຸຕກາເວ ກາຍນິທຸເທໂສ ທຜຸຄພຸໂພຯ ສມູທລຸເຄນປີ ທີ "ກາໂຍ"ຕີ ວຸຈຸຈຕີ "ທຕຸຖີກາໂຍ ອສຸສກາໂຍ"ຕີອາທີສຸ ວິຍຯ ເອຕຸຖ ຈ ກາມາວຈຣເທວຕຸຕກາວາທີນິຣວເສສວິກາວປຕິຜຸຄາປການໍ ທຸຕິ ຍາທີວາທານໍ ອປຣນຸຕກປຸປີກກາໂວ ຍຸຕຸໂຕ ໂທຕຸ ອນາຄຕທຸສວິສຍຕຸຕາ ເຕສໍ ວາທານໍ, ກຖໍ ປນ ທີຜຸຄິຄຕິກສຸສ ປຈຸຈກຸຂກູຕມນຸສຸສຕຸຕກາວາປຄມປຕິຜຸຄາປກສຸສ ປຄມວາທສຸສ ອປຣນຸຕກປຸປີກກາໂວ ຍຸຊຸເຊຍຍ ປຈຸຈຸປຸປນຸນທຸສວິສຍຕຸ ຕາ ຕສຸສ ວາທສຸສຯ ທຸຕິຍວາທາທີນລຸທີ ປຸຣິມປຸຣິມວາທສຽຄທີຕສຸເສວ ອຕຸຕໂນ ອນາຄເຕ ຕທຸຕຸຕຣິກວຸປປນຸນສຸສ ສມຸຈຸເຂທໂພສນໂຕ ຍຸຊຸຊຕີ ອປຣນຸຕກປຸປີກຕາ, ຕຖາ ເຈວ ວຸຕຸຕໍ "ໂນ ຈ ໂຂ ໂກ ອຍໍ ອຕຸຕາ ເອຕຸຕາວຕາ ສມຸມາ ສມຸຈຸອິນຸ

ໂນ ໂຫຕິ''ຕິອາທິ (ທີ. ນິ. ໑.໒໘) ຍໍ ປນ ຕຕຸຖ ວຸຕຸຕໍ ''ອຕຸຖິ ໂຂ ໂກ ອລຸໂລ ອຕຸຕາ''ຕິ, (ທີ. ນິ. ໑.໑໗) ຕໍ ມນຸສຸສຕຸຕກາ ວາທິເຫຍຸຖິມຕຸຕກາວວິເສສາເປກຸຂາຍ ວຸຕຸຕໍ, ນ ສພຸພຖາ ອລຸລກາວໂຕ. ປຖມວາທສຸສ ປນ ອນາຄເຕ ຕທຸຕຸຕຣິກວູປປນຸນສຸສ ອຕຸຕໂນ ສມຸຈຸເຉທໂພສນາກາວໂຕ , ''ອຕຸຖິ ໂຂ ໂກ ອລຸໂລ ອຕຸຕາ''ຕິ ເອຕຸຖ ອລຸລກາເວນ ອຄຸຄຫຕໂຕ ຈ ນ ຍຸຊຸຊເຕວ ອປຣນຸຕາກປຸປີກຕາຕິ? ໂນ ນ ຍຸຊຸຊຕິ ອິສໂລກປຣິຍາປນຸນຕຸເຕປິ ປຖມວາທວິສຍສຸສ ອນາຄຕ ກາລິກສຸເສວ ເຕນ ອສິປຸເປຕຕຸຕາ. ປຖມວາທີນາປິ ຫິ ອິສໂລກປຣິຍາປນຸນສຸສ ອຕຸຕໂນ ປຣໍ ມຣຕາ ອຸຈຸເຉໂທ ອນາຄຕກາ ລວເສເນວ ອສິປຸເປໂຕ, ຕສຸມາ ຈສຸສ ອປຣນຸຕາກປຸປີກຕາຍ ນ ໂກຈິ ວິໂຣໂຜຕິ.

ທິຍຸຖສມຸມນິພຸພານວາທວຕຸຕນາ

ລ໓. ຜາເຕນ ທຍຸຖພຸໂພຕິ ທິຍຸໂຖ, ທິຍຸໂຖ ຈ ໂສ ສກາວຍຸເຖນ ສມຸໂມ ຈາຕິ ທິຍຸຖສມຸໂມ, ທສຸສນກູເຕນ ຜາເຕນ ອຸປລທຸສກາໂວຕິ ອຕຸໂຖ. ໂສ ປນ ອກຸຂານມິນຸທຸຣິຍານໍ ອກິມຸຂີກູໂຕ ວິສໂຍເຍວາຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ປຈຸຈກຸຂສມຸໂມ ວຸຈຸຈຕິ''ຕິ. ຕຕຸຖ ໂຍ ອນິນຸທຸຣິຍວິສໂຍ, ໂສປິ ສຸປາກຍກາເວນ ອິນຸທຸຣິຍວິສໂຍ ວິຍ ໂຫຕີຕິ ກຕຸວາ ຕຖາ ວຸຕຸຕນຸຕິ ທຍຸຖພຸພໍ, ເຕເນວາຫ ''ຕຕຸຖ ຕຕຸຖປຜິລທຸສຕຸຕກາວສຸເສຕໍ ອສິວຈນ''ນຸຕິ, ຕສຸມີ ຕສຸມີ ກເວ ຍຖາກມຸມໍ ປຜິລກີຕພຸພຕຸຕກາວສຸສ ວາຈກໍ ປທໍ, ນາມນຸຕິ ວາ ອຕຸໂຖ. ນິພຸພານນຸເຈຕຸຖ ທຸກຸຂວູປສມນເມວ, ນ ອຄຸຄຜລໍ, ນ ຈ ອສງຂຕຊາຕຸ ເຕສມວິສຍຕຸຕາຕິ ອາຫ ''ທຸກຸ ຂວູປສມນ''ນຸຕິ. ທິຍຸຖສມຸມນິພຸພາເນ ປວຕຸໂຕ ວາໂທ ເອເຕສນຸຕິ ທິຍຸຖສມຸມນິພຸພານວາທາຕິປິ ຍຸຊຸຊຕິ.

ລ໔. ກາມນິຍຕຸຕາ ກາມາ ຈ ເຕ ອເນກາວຍວານໍ ສມູຫກາວໂຕ ສຕຸຕານລຸຈ ພນຸສນໂຕ ຄຸຕາ ຈາຕິ ກາມຄຸຕາຕິ ອຕຸຖໍ ສນຸສາຍາຫ ''ມນາປີຍຣູປາທີຫີ''ຕິອາທິ. ຍາວ ໂພຍຸຖພຸພາຣມຸມຕລຸເຈຕຸຖ ອາທິ-ສທຸເທນ ສງຄຕຸຫາຕິ. ສຸຍຸຖຸ ອປຸປີໂຕຕິ ສມຸມາ ຖປີໂຕ. ຖປນາ ເຈຕຸຖ ອລຸລີຍນາຕິ ອາຫ ''ອລຸລີໂນ''ຕິ. ປຣິໂຕ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ກາມຄຸເຕສຸ ຍຖາສກໍ ອິນຸທຸຣິຍານີ ຈາເຣຕິ ໂຄຈຣໍ ຄຕຸຫາເປຕີຕິ ອຕຸຖໍ ທສຸເສຕຸໍ ''ເຕສູ''ຕິອາທິ ວຸຕຸຕໍ, ເຕນາຫ ''ອິໂຕ ຈິໂຕ ຈ ອຸປເນຕິ''ຕິ. ປຣິ-ສທຸທວິສິຍຸໂຖ ວາ ອິສ ຈຣ-ສທຸໂທ ກີລຸອາຍນຸຕິ ວຸຕຸຕໍ ''ປລລຸອຕິ''ຕິອາທິ [ລລຸອຕິ (ອຍຸຖກຖາຍໍ)]. ປລລຸອຕີຕິ ຫິ ປກາເຣນ ລລຸອຕິ, ວິລາສໍ ກໂຣຕີຕິ ອຕຸໂຖ. ''ເອຕຸຖ ຈາ''ຕິອາທີນາ ອຸຕຸຕມກາມຄຸຕີການເມວ ທິຍຸຖສມຸມນິພຸພານໍ ປລຸລເປນຸຕີຕິ ທສຸເສຕິ. ມນຸສາ ຕຸມຫາຣາຊວສວຕຸຕິເທວຣາຊກາມຄຸຕາ ຫິ ອຸຕຸຕມຕາຍ ນິທສຸສິຕາ, ກສຸມາຕິ ອາຫ ''ເອວຣູເປ''ຕິອາທິ.

ລ໕.ອລຸລຖາກາວາຕິ ກາຣເຕາ ນິສຸສກຸກວຈນໍ. ວຸຕຸຕນເຍນາຕິ ສຸຕຸຕປເທສຸ ເທສິຕນເຍນ, ເອເຕນ ໂສກາທີນມຸປຸປຊຸຊນາ ກາຣໍ ທສຸເສຕິ. ຜາຕີໂກຄໂຣຄສີລທິຍຸຖິພຸຍສເນຫິ ຟຸຍຸຖສຸສ ເຈຕໂສ ອພຸການຸຕຣໍ ນິຊຸຊາຍນໍ ໂສຈນໍ ອນຸໂຕນິຊຸຊາຍນໍ, ຕເທວ ລກຸຂຕເມຕສຸສາຕິ ອນຸໂຕນິຊຸຊາຍນລກຸຂໂຕ. ຕສຸມີ ໂສເກ ສມຸຍຸຖານເຫຕຸກູເຕ ນິສຸສິຕໍ ຕນຸນິສຸສິຕໍ. ກຸສໍ ວິລປນໍ ລາລປຸປ ນໍ, ຕນຸນິສຸສິຕເມວ ລາລປຸປນໍ, ຕເທວ ລກຸຂຕມສຸສາຕິ ຕນຸນິສຸສິຕລາລປຸປນລກຸຂໂຕ. ປສາທສງຂາເຕ ກາເຍ ນິສຸສິຕສຸສ ທຸກຸຂສຫຄຕກາຍວິລຸລາຕສຸສ ປຜິປີລຸອນໍ ກາຍປຜິປີລຸອນໍ, ສສມຸການກາຖນໍ ວາ ເອຕໍ ຍຖາ ''ສນຸນາ ວິຊຸຊຕິ''ຕິ ຕທຸປນິສຸສຍສຸສ ວາ ອນິຍຸຖຣູປສຸສ ປຈຸລາ ປວຕຸຕນໂຕ ''ຣູປກາຍສຸສ ປຜິປີລຸອນ''ນຸຕິປິ ວຍຸຍຕິ. ປຜິພສມຸປຍຸຕຸຕສຸສ ມນໂສ ວິເຫສນໍ ມໂນວິພາຕໍ. ຕເທວ ລກຸຂຕມສຸສາຕິ ສພຸພຕຸຖ ໂຍເຊຕພຸພໍ. ຜາຕິພຸຍສນາທີນາ ຟຸຍຸຖສຸສ ປຣິເທວນາຍປິ ອສກຸກຸຕນຸຕສຸສ ອນຸໂຕຄຕໂສກສມຸຍຸຖິໂຕ ກຸໂສ ອາຍາໂສ ອຸປາຍາໂສ. ໂສ ປນ ເຈຕໂສ ອປຸປສນຸນາກາໂຣ ເອວາຕິ ອາຫ ''ວິ ສາທລກຸຂໂຕ''ຕິ. ສາທນໍ ປສາທນໍ ສາໂທ, ປສນຸນຕາ. ອນຸປສຄຸໂຄປິ ຫິ ສທຸໂທ ເສົາປສຄຸໂຄ ວິຍ ຍຖາວຸຕຸຕສຸສ ອຕຸຖສຸສ ໂພສໂກ ຍຖາ ''ໂຄຕຸຣກູ''ຕິ. ເອວໍ ສພຸພຕຸຖ. ຕໂຕ ວິຄມນໍ ວິສາໂທ, ອປຸປສນຸນກາໂວ.

ລ໖. ວິຕກຸການໍ ວິຕກຸກີຕໍ, ຕໍ ປນຕຸຖໂຕ ວິຕກຸໂກວ, ຕຖາ ວິຈາຣິຕນຸຕີ ເອຕຸຖາປີ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ ''ອກິນິໂຣປນວເສນ ປວຕຸໂຕ ວິຕກຸໂກ''ຕິອາທີ. ເອເຕນາຕິ ວິຕກຸກວິຈາເຣ ປຣາມສິຕຸວາ ກຣຕນິທຸເທໂສ, ເຫຕຸນິທຸເທໂສ ວາ. ເຕເນຕມຕຸຖໍ ທີເປຕິ ''ໂຂກາຣສກາວຕຸຕາ ວິຕກຸກວິຈາຣານໍ ຕໍສຫິຕມຸປິ ຊານໍ ເຕຫີ ເສົາປຸປີລຸອນໍ ວິຍ ໂຫຕີ''ຕິ, ເຕນາຫ ''ສກຕຸຍກໍ [ກກຕຸຫກໍ (ອຍຸຖກຖາຍໍ)] ວິຍ ຂາຍຕີ''ຕິ. ໂອລຸອາຣິກກາໂວ ຫິ ວິຕກຸກວິຈາຣສງຂາເຕນ ກຕຸຍເກນ ສຫ ປວຕຸຕກຖາ. ກຕຸຍກສ ຫິຕກາໂວ ຈ ເສົາປຸປີລຸອນຕາ ເອວ, ໂລເກ ຫິ ສກຕຸຍກໍ ຟຣຸສກໍ ໂອລຸອາຣິກນຸຕິ ວທນຸຕິ.

ລ໗. ປີຕິຄຕໍ ປີຕິເຍວ ''ທິຍຸຖິຄຕ''ນຸຕິອາທີສຸ (ສ. ສ. ໓໑; ມຫານິ. ໑໘) ວິຍ ຄຕ-ສທຸທສຸສ ຕພຸກາວວຸຕຸຕິໂຕ. ອຍລຸຫີ ສໍວຕຸຕການໍ ປກຕິ, ຍທິທໍ ອນຕຸຖກປທໍ, ຕຸລຸຍາສິກຣຕປທລຸຈ ຖເປຕຸວາ ອຕຸຖວຕຸຕນາ. ຕຖາ ຫິ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ທິສຸສຕິ.

‘‘ໂຍປ່ນາຕິ ໂຍ ຍາທິໂສ, (ປາຣາ໚ ໘໔) ນິພ຺ພານຘາຕູຕິ ນິພ຺ພາຍນມຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ຈ ອາທິ໚ ຍາຍ ນິມິຕ຺ຕພູຕາຍ ອຸພ຺ພິລາວນປີຕິຍາ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸພ຺ພິລາວິຕໍ ນາມ, ສາເຍວ ອຸພ຺ພິລາວິຕຕ຺ຕໍ ກາວວາຈກສ຺ສ ນິມິຕ຺ເຕ ປ໋ວຕ຺ຕນໂຕ໚ ອິຕິ ປີຕິຍາ ອຸປ຺ປນ຺ນາຍ ເອວ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸພ຺ພິລາວນໂຕ ຕສ຺ສ ອຸພ຺ພິລາວິຕກາໂວ ປີຕິຍາ ກໂຕ ນາມາຕິ ອາຫ ‘‘ອຸພ຺ພິລກາວກຣຕ’’ນ຺ຕິ໚

ລຶ໚ ອາກຸຊນໍ ມນສິກຣຕໍ ອາໂກໂສ໚ ສມ຺ມາ ອນຸກ຺ກເມນ, ປຸນປ຺ປຸນໍ ວາ ອາຣມ຺ມຕສ຺ສ ອາຫາໂຣ ສມນ຺ນາຫາໂຣ໚ ອຍໍ ປນ ຍິກາຍໍ (ທີ໚ ນີ໚ ຍີ໚ ໑໚ລຶ) ວຸຕ຺ຕນໂຍ – ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອາກຸຄ຺ຄກາໂວ ອາຣມ຺ມເຕ ອກີນຕກາໂວ ອາໂກໂສ໚ ສຸເຂນ ຫິ ຈິຕ຺ຕໍ ອາຣມ຺ມເຕ ອກີນຕໍ ໂຫຕິ, ນ ທຸກ຺ເຂນ ວິຍ ອປ່ນຕໍ, ນາປີ ອທຸກ຺ຂມສຸເຂນ ວິຍ ອນກີນຕໍ, ອນປ່ນຕລ຺ຈາຕິ໚ ເອຕ຺ຖ ຈ ‘‘ມນ຺ລຸລໂກຊນາທິສຸ ຊຸປ຺ປີປ່າສາທິອກິກູຕສ຺ສ ວິຍ ກາເມຫິ ວິເວຈິຍມານສ຺ສ ອຸປ່າທາຣມ຺ມຕປ໌ຕຸຖນາວິເສສໂຕ ອກິວຫຼຌຕິ, ມນ຺ລຸລໂກຊນໍ ກຸຕ຺ຕາວິໂນ ວິຍ ປນ ອຸລອາຣກາມຣສສ຺ສ ຍາວທຕ຺ຖໍ ນິຈິຕສ຺ສ ສທິຕສ຺ສ ກຸຕ຺ຕກາມຕາຍ ກາເມສຸ ປ່າຕພ຺ຍຕາ ນ ໂຫຕິ, ວິສຍານກິຄິທ຺ຘນໂຕ ວິສເຍຫິ ທຸມ຺ໂມຈິເຍຫິ ຊລູກາ ວິຍ ສຍເມວ ມຸຈ຺ຈຕີ’’ຕິ ຈ ອໂຍນິໂສ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊິຕ຺ວາ ກາມ ຄຸຕສມ຺ຕປ຺ປີຕຕາຍ ສໍສາຣທຸກ຺ຂວູປສມໍ ພຸຍາກາສິ ປຖມວາທີ໚ ກາມາທີນໍ ອາທີນວທສ຺ສິຕາຍ, ປຖມາທິຊານສຸຂສ຺ສ ສນ຺ຕກາວທສ຺ສິຕາຍ ຈ ປຖມາທິຊານສຸຂຕິຕ຺ຕິຍາ ສໍສາຣທຸກ຺ຂຸປ຺ຈເຂທໍ ພຸຍາກໍສຸ ທຸຕິຍາທິວາທີໂນ໚ ອິຘາປີ ອຸຈ຺ເຂທວາເທວ ວຸຕ຺ຕປ຺ປກາໂຣ ວິຈາໂຣ ຍຖາສມ຺ກວໍ ອາເນຕ຺ວາ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ໚ ອຍໍ ປເນຕ຺ຖ ວິເສໂສ – ເອກສ຺ມິມ຺ປີ ອຕ຺ຕກາເວ ປລ຺ຈ ວາທາ ລພ຺ກນ຺ຕີ໚ ປຖມວາເທ ຍທິ ກາມຄຸຕສມປ຺ປີໂຕ ອຕ຺ຕາ, ເອວໍ ໂສ ທິຍ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ໂຕ໚ ທຸຕິຍາທິວາເທສຸ ຍທິ ປຖມ ວາທສາຄທີໂຕ ໂສເຍວ ອຕ຺ຕາ ປຖມຊ຺ຊານາທິສມາຄີ , ເອວໍ ສຕິ ທິຍ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ໂຕຕີ໚ ເຕເນວ ຫິ ອຸຈ຺ເຂທວາເທ ວິຍ ອິຘ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ອລ຺ໂຍ ອຕ຺ຕາ’’ຕິ ອລ຺ລຄ຺ຄຫນໍ ນ ກຕໍ໚ ກຖໍ ປນ ອຈ຺ຈນ຺ຕນິພ຺ພານປລ຺ລາປກສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ທິຍ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານວາທສ຺ສ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິຍາ ສງຄໂຫ, ນ ອຸຈ຺ເຂທທິຍ຺ຖິຍາຕິ? ຕໍຕໍສຸຂວິເສສສມງ຺ຄິຕາປຍິລທ຺ເຘນ ພນ຺ຘວິ ໂມກ຺ເຂນ ສຸທ຺ຘສ຺ສ ອຕ຺ຕໂນ ສກຣູເປເນວ ອວຍ຺ຖານທີປນໂຕ໚ ເຕສລ຺ຫິ ຕຖາປຍິລທ຺ເຘນ ກມ຺ມພນ຺ຘວິໂມກ຺ເຂນ ສຸທ຺ໂຘ ຫຸຕ຺ວາ ທິຍ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ໂຕ ອຕ຺ຕາ ສກຣູເປເນວ ອວຍ຺ຖາສີຕີ ລທ຺ຘິ໚ ຕຖາ ຫິ ປາລຸອິຍໍ ‘‘ເອຕ຺ຕາວຕາ ໂຂ ໂກ ອຍໍ ອຕ຺ຕາ ປຣມທິຍ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານໍ ປຕ຺ໂຕ ໂຫຕີ’’ຕິ ສສ຺ສຕກາວລາປກຈ຺ຈາຍາຍ ເອວ ເຕສໍ ວາທທສ຺ສນໍ ກຕນ຺ຕີ໚

‘‘ເອຕ຺ຕາວຕາ’’ຕິອາທີນາ ປາລຸອິຍຕ຺ຖສມ຺ປີຕ຺ຫນໍ໚ ຕຕ຺ຖ ຍາສນ຺ຕີ ຍຖາວຸຕ຺ຕານໍ ທິຍ຺ຖີນໍ ອນິຍມນິທ຺ເທສວຈນໍ໚ ຕສ຺ສ ອິມາ ທ຺ວາສຍ຺ຖີ ທິຍ຺ຖິໂຍ ກຖິຕາຕີ ນິຍມນໍ, ນິຍຕານເປກ຺ຂວຈນໍ ວາ ເອຕໍ ‘‘ຍໍ ສນ຺ຘາຍ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອາຄຕຍ຺ຖາເນ ວິຍ໚ ເສສາ ຕິ ປລ຺ຈປລ຺ລາສ ທິຍ຺ຖິໂຍ໚ ຕາສຸ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກວາທາທີນໍ ສສ຺ສຕທິຍ຺ຖິສງຄຫກາໂວ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ປກາສິໂຕເຍວ໚ ກີ ປ໌ເນຕ຺ຖ ກາຣຕໍ, ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ຕາ ເອວ ທິຍ຺ຖາກິນິເວສສ຺ສ ວິສຍກາເວນ ທສ຺ສິຕາ, ນ ປນ ຕທຸກຍເມກຊ຺ຊນ຺ຕີ? ອສມ຺ກໂວ ເອເວຕ຺ຖ ກາຣຕໍ໚ ນ ຫິ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ເຕສຸ ວິຍ ຕທຸກຍວິນິມຸຕ຺ເຕ ມຊ຺ຊນ຺ເຕ ທິຍ຺ຖິກປ຺ປນາ ສມ຺ກວຕິ ຕທຸກຍນ຺ຕຣມຕ຺ເຕນ ອິຕ຺ຕຣກາລຕ຺ຕາ໚ ອຖ ປນ ປຈ຺ຈຸປ຺ປນ຺ນຕ຺ຕກາໂວ ຕທຸກຍເວມຊ຺ຊໍ, ເອວໍ ສຕິ ທິຍ຺ຖິກປ຺ປນາກ຺ຂໂມ ຕສ຺ສ ອຸກຍສກາໂວ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ເຕສ຺ເຍວ ອນ຺ໂຕຄໂຘຕິ ກຖໍ ຕທຸກຍເມກຊ຺ຊໍ ອທສ຺ສິຕໍ ສິຍາ໚ ອຖ ວາ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ຕວນ຺ຕຕາຍ ‘‘ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ໂຕ’’ຕິ ມຊ຺ຊນ຺ໂຕ ວຸຈ຺ຈຕິ, ໂສປີ ‘‘ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປີກາ ຈ ອປຣນ຺ຕກປ຺ປີກາ ຈ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ຕກປ຺ປີກາ ຈາ’’ຕິ ອຸປຣິ ວທນ຺ເຕນ ກຄວຕາ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ເຕຫິ ວິສຸໍ ກຕ຺ວາ ວຸຕ຺ໂຕເຍວາຕິ ທຍ຺ຖພ຺ໂພ໚ ອຍ຺ຖກາຖາຍມ຺ປີ ‘‘ສພ຺ເພປີ ເຕ ປຸພ຺ພນ຺ຕາ ປຣນ຺ຕກປ຺ປີເກາ’’ຕິ ເອເຕນ ສາມລ຺ລນິທ຺ເທເສນ, ເອກເສເສນ ວາ ສງຄຫີໂຕຕີ ເວທິຕພ຺ພໍ໚ ອລ຺ລຖາ ຫິ ສງກຫຼຌິຕ຺ວາ ວຸຕ຺ຕວຈນສ຺ສ ນິຣວເສສສງກຫຼຌນາກາວໂຕ ອນຕ຺ຖກຕາ ອາປຊ຺ເຊຍ຺ຍາຕີ໚ ເກ ປນ ເຕ ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ຕກປ຺ປີກາຕິ? ເຍ ອນ຺ຕານນ຺ຕິກາ ຫຸຕ຺ວາ ທິຍ຺ຖຘມ຺ມນິພ຺ພານວາທາຕິ ເອວມາທີນາ ອຸກຍສມ຺ພນ຺ຘາກີນິເວສີໂນ ເວທິຕພ຺ພາ໚

໑໐໐-໑໐໔໚‘‘ອິທານີ’’ຕິອາທີນາ ອປ຺ປນາວຈນທ຺ວຍສ຺ສ ວິເສສໍ ທສ຺ເສຕິ໚ ຕຕ຺ຖ ເອກຊ຺ຊນ຺ຕິ ຣາສິກຣຕຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ໚ ເອກ ຘາ ກໂຣຕີຕິ ເອກຊ຺ຊນ຺ຕີປີ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ, ກາວນປຸໍສກລ຺ເຈຕໍ໚ ອິຕິ-ສທ຺ໂທ ອິທມຕ຺ໂຖ, ອິມິນາ ປກາເຣນ ປຸຈ຺ຊິຕ຺ວາ ວິສ຺ສຊ຺ເຊສິຕິ ອຕ຺ໂຖ໚ ອຊ຺ຊາສຍນ຺ຕີ ສສ຺ສຕຸຈ຺ເຂທວເສນ ທິຍ຺ຖິຊ຺ຊາສຍໍ໚ ຕທຸກຍວເສນ ຫິ ສຕ຺ຕານໍ ສໍກິເລສປກ຺ເຂ ທຸວິໂຘ ອຊ຺ຊາສໂຍ໚ ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ –

‘‘ສສ຺ສຕຸຈ຺ເຂທທິຍ຺ຖິ ຈ, ຂນ຺ຕິ ເຈວານຸໂລມິກາ;

ຍຖາກູຕລ຺ຈ ຍໍ ລາຕໍ, ເອຕໍ ອາສຍສທ຺ທິຕ’’ນ຺ຕີ໚ (ວິສຸທ຺ຘີ໚ ຍີ໚ ໑໚໑໓໖; ທີ໚ ນີ໚ ຍີ໚ ໑໚ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ; ສາຣຕ຺ຖ໚ ຍີ໚ ໑໚ປຖມມຫາສງ຺ຄີຕິກຖາວຕ຺ຕນາ, ເວຣຊ຺ຊກຕ຺ຫວຕ຺ຕນາ; ວິ໚ ວິ໚ ຍີ໚ ໑໚ເວຣລ຺ຊກຕ຺ຫວຕ຺ຕນາປີ

ປສຸສິຕພຸພໍ);

ຕສຸຈ ກຄວາ ອປຣິມາຕາສຸ ໂລກຣາຕູສຸ ອປຣິມາຕານໍ ສຕຸຕານໍ ອປຣິມາເຕ ເອວ ເລຍຸຍວິເສເສ ອຸປຸປຊຸຊນວເສນ ອ ເນກເກາຫກີນຸນມຸປີ "ຈຕຸຕາໂຣ ຊນາ ສສຸສຕວາທາ"ຕິອາທີນາ ທຸວາສຍຸຖິຍາ ປເກາເທທີ ສງຄຕຸໜນວເສນ ສພຸພຍຸຍຸຕຍຸຍາເຕນ ປຣິຈຸຊິນຸທິຕຸວາ ທສຸເສນຸໂຕ ປມາຕກູຕາຍ ຕຸລາຍ ສາຣຍມາໂນ ວິຍ ໂທຕິຕິ ອາໜ "ຕຸລາຍ ຕຸລຍນຸໂຕ ວິຍາ"ຕິ។ ຕຖາ ທີ ວກຸຂຕິ "ອນຸໂຕຊາລີກຕາ"ຕິອາທີ (ທີ។ ນີ។ ອຍຸຖ។ ໑។໑໔໖) "ສິເນຣຸປາທໂຕ ວາລຸກໍ ອຸທຸສຣນຸໂຕ ວິ ຍາ"ຕິ ປນ ເອເຕນ ສພຸພຍຸຍຸຕຍຸຍາຕາໂຕ ອຍຸຍສຸສ ຍາຕາສຸສ ອິມິສຸສາ ເທສນາຍ ອສກຸກຸເຕຍຸຍຕໍ ທສຸເສຕິ ປຣມຄມຸກີຣ ຕາວຈນໂຕ។

ເອຕຸຖ ຈ "ສພຸເພ ເຕ ອິເມເຫວ ທຸວາສຍຸຖິຍາ ວຕຸຖູທີ, ເອເຕສໍ ວາ ອຍຸຍຕເຣນ, ນຕຸຖິ ອິໂຕ ພທິທຸສາ"ຕິ ວຈນໂຕ, ປຸພຸພນຸຕກປຸປີກາທິຕຸຕຍວິນິມຸຕຸຕສຸສ ຈ ກສຸສຈິ ທິຍຸຖິຄຕິກສຸສ ອກາວໂຕ ຍານິ ຕານິ ສາມຍຸຍຜລາທິສຸຕຸຕນຸເຕຣສຸ ວຸຕຸຕປຸປການິ ອກິຣິຍາເຫຕຸກນຕຸຖິກວາທາທີນິ, ຍານິ ຈ ອິສຸສຣປກຕິປຊາປຕິປຸຣິສກາລສກາວນິຍຕິຍທິຈຸຊາວາທາ ທີປຸປເກາທານິ ທິຍຸຖິຄຕານິ (ວິສຸທຸທີ។ ໑។໑໖໐-໑໖໘; ວິກ។ ອນຸຍີ។ ໔។໑໙໔-໑໙໕ ວາກຸຍຂນຸເຣສຸ ປສຸສິຕພຸພໍ) ພທິທຸສາປີ ທີສຸສມານານີ, ເຕສໍ ເອຕຸເຖວ ສງຄໜໂຕ ອນຸໂຕຄສຕາ ເວທິຕພຸພາ។ ກຖໍ? ອກິຣິຍວາໂທ ຕາວ "ວຍຸໂຊ ກູຍຍຸໂຖ"ຕິອາທີນາ ກີຣິຍາກາວທີປນໂຕ ສສຸສຕວາເທ ອນຸໂຕຄໂຣ, ຕຖາ "ສຕຸຕິເມ ກາຍາ"ຕິອາທີ (ທີ។ ນີ។ ໑។໑໗໔) ນຍປຸປວຕຸໂຕ ປກຸຣວາໂທ, "ນຕຸຖິ ເທຕຸ ນຕຸຖິ ປຈຸຈໂຍ ສຕຸຕານໍ ສໍກິເລສາຍາ"ຕິອາທີ (ທີ។ ນີ។ ໑។໑໖໘) ນຍປຸປວຕຸໂຕ ອເຫຕຸກວາໂທ ຈ ອຣິຈຸຈສມຸປຸປນຸນວາເທ។ "ນຕຸຖິ ປໂຣ ໂລໂກ"ຕິອາທີ (ທີ។ ນີ។ ໑។໑໗໑) ນຍປຸປວຕຸໂຕ ນຕຸຖິກວາໂທ ອຸຈຸເຊທວາເທ។ ຕຖາ ທີ ຕຕຸຖ "ກາຍສຸສ ເກທາ ອຸຈຸຊິຊຊຕິ"ຕິອາທີ (ທີ។ ນີ។ ໑។໘໔) ວຸຕຸຕໍ។ ປຖເມນ ອາທີ-ສທຸເທນ ນິຄຕຸຖວາທາທໂຍ ສງຄຫີ ຕາ។

ຍທິປີ ປາລຸອິຍໍ (ທີ។ ນີ។ ໑។໑໗໗) ນາຍປຸຕຸຕວາທກາເວນ ຈາຕຸຍາມສໍວໂຣ ອາຄໂຕ, ຕຖາປີ ສຕຸຕວຕາຕິກຸກເມນ ວິກຸເຂປວາ ທີຕາຍ ນາຍປຸຕຸຕວາໂທປີ ສຍຸຈຍວາໂທ ວິຍ ອມຣາວິກຸເຂປວາເທສຸ ອນຸໂຕຄໂຣ។ "ຕໍ ຊີວໍ ຕໍ ສຣີຣໍ, ອຍຸຍໍ ຊີວໍ ອຍຸຍໍ ສຣີຣ"ນຸຕິ (ທີ។ ນີ។ ໑។໓໗໗; ມ។ ນີ។ ໔។໑໘໘; ສໍ។ ນີ។ ໔។໓໒໔) ເອວໍປການາ ວາທາ ປນ "ຣູປີ ອຕຸຕາ ໂທຕິ ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຕາ"ຕິອາທິວາເທສຸ ສງຄໜໍ ຄຈຸຊນຸຕິ។ "ໂທຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣໍ ມຣຕາ, ອຕຸຖິ ສຕຸຕາ ໂອປປາຕິກາ"ຕິ ເອວໍປການາ ສສຸສຕ ວາເທ។ "ນ ໂທຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣໍ ມຣຕາ, ນຕຸຖິ ສຕຸຕາ ໂອປປາຕິກາ"ຕິ ເອວໍປການາ ອຸຈຸເຊທວາເທ។ "ໂທຕິ ຈ ນ ໂທຕິ ຈ ຕຖາຄໂຕ ປຣໍ ມຣຕາ, ອຕຸຖິ ຈ ນຕຸຖິ ຈ ສຕຸຕາ ໂອປປາຕິກາ"ຕິ ເອວໍປການາ ເອກຈຸຈສສຸສຕວາເທ។ "ເນວ ໂທຕິ ນ ນ ໂທຕິ ຕຖາຄໂຕ ປຣໍ ມຣຕາ, ເນວຕຸຖິ ນ ນຕຸຖິ ສຕຸຕາ ໂອປປາຕິກາ"ຕິ ເອວໍປການາ ອມຣາວິກຸເຂປວາເທ។ ອິສຸສຣປກຕິປຊາປຕິ ປຸຣິສກາລວາທາ ເອກຈຸຈສສຸສຕວາເທ។ ກຕາທວາໂທ, ສກາວນິຍຕິຍທິຈຸຊາວາທາ ຈ ອຣິຈຸຈສມຸປຸປນຸນວາເທ ສງຄໜໍ ຄຈຸຊນຸຕິ។ ອິມິນາ ນເຍນ ສຸຕຸຕນຸເຕຣສຸ, ພທິທຸສາ ຈ ອຍຸຍຕິຕຸຖິຍສມເຍ ທີສຸສມານານໍ ທິຍຸຖິຄຕານໍ ອິມາສຸເຍວ ທຸວາສຍຸຖິ ຍາ ທິຍຸຖີສຸ ອນຸໂຕຄສຕາ ເວທິຕພຸພາ។ ເຕ ປນ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖາຄຕນເຍນ ວຸຈຸຈມານາ ຄນຸຖວິຕຸຖາຣກຣາ, ອຕິຕຸເຖ ຈ ປກຸຂນຸທນມິວ ໂທຕີຕິ ນ ວິຕຸຖາຣຍິມຸໜ។ ອິຣ ປາລຸອິຍໍ ອຕຸຖວິຈາຣຕາຍ ອຍຸຖກຖາຍໍ ອນຸຕຸຕານຕຸຖປກາສນເມວ ທີ ອມຸຫາ ກໍ ກາໂຣຕິ។

"ເອວມຍໍ ຍຖານຸສນຸຣິວເສນ ເທສນາ ອາຄຕາ"ຕິ ວຈນປຸປສງເຄນ ສຸຕຸຕສຸສານຸສນຸຣໂຍ ວິກຊິຕຸໍ "ຕໂຍ ທີ"ຕິອາທິມາໜ។ ອຕຸຖນຸຕຣນີເສຣນຕຸຖຍຸທີ ວິເສສນິທຸສາຣຕໍ។ ຕຕຸຖ ອນຸສນຸຣນໍ ອນຸສນຸຣິ, ສມຸພນຸຣມຕຸຕໍ, ຍໍ ເທສນາຍ ກາຣຕຍຸເຖນ "ສມຸຍຸຖານ"ນຸຕິປີ ວຸຈຸຈຕິ។ ປຸຈຸຊາທໂຍ ທີ ເທສນາຍ ພາທີຣກາຣຕໍ ຕທນຸຣູເປນ ເທສນາປວຕຸຕນໂຕ។ ຕໍສມຸພນຸໂຣປີ ຕນຸນິສຸສິຕຕຸຕາ ກາຣຕເມວ។ ອພຸກນຸຕຣກາຣຕໍ ປນ ມຫາກຣຸຕາເທສນາຍາຕາທໂຍ។ ອຍມຕຸໂຖ ອຸປຣິ ອາວິ ກວິສຸສຕິ។ ປຸຈຸຊາຍ ກໂຕ ອນຸສນຸຣີ ປຸຈຸຊານຸສນຸຣີ, ປຸຈຸຊໍ ອນຸສນຸຣີ ກຕຸວາ ເທສິຕຕຸຕາ ສຸຕຸຕສຸສ ສມຸພນຸໂຣ ປຸຈຸຊາຍ ກໂຕ ນາມ ໂທຕິ។ ປຸຈຸຊາສງຂາໂຕ ອນຸສນຸຣີ ປຸຈຸຊານຸສນຸຣີຕິປີ ຍຸຊຊຕິ។ ປຸຈຸຊານິສຸສິເຕນ ທີ ອນຸສນຸຣີນາ ຕນຸນິສຸສຍກູຕາ ປຸຈຸຊາປີ ຄທີຕາຕິ។ ອຖ ວາ ອນຸສນຸຣຫຕີຕິ ອນຸສນຸຣີ, ປຸຈຸຊາສງຂາໂຕ ອນຸສນຸຣີ ເອຕສຸສາຕິ ປຸຈຸຊານຸສນຸຣີ, ຕໍຕໍສຸຕຸຕປເທໂສ។ ປຸຈຸຊາຍ ວາ ອນຸສນຸຣີຍຕີຕິ ປຸຈຸຊານຸສນຸຣີ, ປຸຈຸຊໍ ວຈນສມຸພນຸຣໍ ກຕຸວາ ເທສິໂຕ ຕໍສມຸຍຸຖານິໂກ ຕໍຕໍສຸຕຸຕປເທໂສວ។ ອຊຸຊາສຍານຸ ສນຸຣິມຸທີປີ ເອເສວ ນໂຍ។ ອນຸສນຸຣີຍຕີຕິ ອນຸສນຸຣີ, ໂຍ ໂຍ ອນຸສນຸຣີ, ອນຸສນຸຣີໂນ ອນຸຣູປໍ ວາ ຍຖານຸສນຸຣີ។

ປຸ໌ຈຸລາຍ, ອຊຸຊາສເຍນ ຈ ອນນຸສນ຺ສິໂກ ອາທິມ຺ຫິ ເທສິຕສມ຺ມສຸສ ອນຸຣູປ໌ສມ຺ມວເສນ ວາ ຕປ຺ປ໌ຜິປກ຺ຂສມ຺ມວເສນ ວາ ປວຕ຺ໂຕ ອຸປ໌ຣິສຸຕ຺ຕປ໌ເທໂສຯ ຕຖາ ຫິ ໂສ "ເຍນ ປນ ສມ຺ເມນ…ເປ… ກກຈູປມາ ອາຄຕາ"ຕິອາທິນາ (ທີຯ ນີຯ ອຜ຺ຖຯ ໑ຯ໑໐໐-໑໐໔) ອຜ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ, ຍຖາປາລຸອິມຍໍ ວິກາໂຄຕິ ທສ຺ເສຕິ "ຕຕ຺ຖາ"ຕິອາທິນາຯ ຕຕ຺ຖ "ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ນນ຺ໂທໂຄປາລໂກ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈາ"ຕິ ປ໌ຖນ຺ຕິ, ຕໍ ນ ສຸນ຺ທຣໍ ສຸຕ຺ເຕ ຕຖາ ອກາວໂຕຯ "ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ນນ຺ທໂຄປາລກສຸຕ຺ເຕ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈາ"ຕິ ປນ ປ໌ຖິຕພ຺ພໍ ຕສ຺ມື ສຸຕ຺ເຕ "ອຄ຺ຄຕໂຣ ກິກ຺ຂຸ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈາ"ຕິ ອຕ຺ຖສ຺ສ ອຸປ໌ປຕ຺ຕິໂຕຯ ອິທຄ຺ຫິ ສໍຍຸຕ຺ຕາຄມວເຣ ສລຸອາຍຕນວຄ຺ເຄ ສງຄິຕສຸຕ຺ຕໍຯ ຄງຄາຍ ວຸຍ຺ຫມານໍ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ສໍ ອຸປ໌ມໍ ກຕ຺ວາ ສທ຺ສາປ໌ພ຺ພຊິເຕ ກຸລປຸຕ຺ເຕ ເທສິເຕ ນນ຺ໂທ ໂຄປາລໂກ "ອຫມິມໍ ປ໌ຜິປ໌ຕ຺ຕິ ປູເຣສ຺ສາມີ"ຕິ ກຄວໂຕ ສນ຺ຕິເກ ປພ຺ພຊ຺ຊໍ, ອຸປ໌ສມ຺ປທຄ຺ຈ ຄເຫຕ຺ວາ ຕຖາປ໌ຜິປ໌ຊ຺ຊມາໂນ ນຈິຣສ຺ເສວ ອຣຫຕ຺ຕໍ ປຕ຺ໂຕຯ ຕສ຺ມາ "ນນ຺ທໂຄປາລກສຸຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ປຄ຺ຄາຍິຕ຺ຖຯ "ກື ນຸ ໂຂ ກນ຺ເຕ"ຕິອາທີນິ ປນ ອຄ຺ຄຕໂຣເຍວ ກິກ຺ຂຸ ອໂວຈຯ ວຸຕ຺ຕຄ຺ຫິ ຕຕ຺ຖ "ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕ ອຄ຺ຄຕໂຣ ກິກ຺ຂຸ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈ 'ກື ນຸ ໂຂ ກນ຺ເຕ, ໂອຣິມໍ ຕີຣ'ນ຺ຕິອາທີ"ຯ

ຕຕ຺ຣາຍມຕ຺ໂຖ – ເອວໍ ວຸຕ຺ເຕຕິ "ສເຈ ໂຂ ກິກ຺ຂເວ, ທາຣຸກ຺ຂນ຺ໂສ ນ ໂອຣິມໍ ຕີຣໍ ອຸປ໌ຄຈ຺ຉຕິ"ຕິອາທິນາ ຄງຄາຍ ວຸຍ຺ຫມານໍ ທາຣຸກ຺ຂນ຺ສໍ ອຸປ໌ມໍ ກຕ຺ວາ ສທ຺ສາປ໌ພ຺ພຊິເຕ ກຸລປຸຕ຺ເຕ ເທສິເຕຯ ກຄວນ຺ຕໍ ເອຕທໂວຈາຕິ ອນຸສນ຺ສິກຸສລຕາຍ "ກື ນຸ ໂຂ ກນ຺ເຕ"ຕິອາທິວຈນມໂວຈຯ ຕຖາຄໂຕ ຫິ "ອິມິສ຺ສໍ ປ໌ຣິສຕິ ນິສິນ຺ໂນ ອນຸສນ຺ສິ ກຸສໂລ ອຕ຺ຖິ, ໂສ ມໍ ປຄ຺ຫໍ ປຸຈ຺ຉິສ຺ສຕີ"ຕິ ເອຕ຺ຕເກເນວ ເທສນໍ ນິຜ຺ຖາເປສີຯ ໂອຣິມໍ ຕີຣນ຺ຕິ ໂອຣິມກູຕໍ ຕີຣໍຯ ຕຖາ ປາຣິມໍ ຕີຣນ຺ຕິຯ ມຊ຺ເຊ ສໍສີໂທຕິ ເວມຊ຺ເຊ ສໍສີທນໍ ນິມ຺ມຸຊ຺ຊນໍຯ ຖເລ ອຸສ຺ສາໂທຕິ ຊລມຊ຺ເຊ ອຸຜ຺ຖິເຕ ຖລສ຺ມື ອຸສ຺ສາຣິໂຕ ອາຣຸລ຺ໂຫຯ ມນຸສ຺ສຄ຺ຄາໂຫຕິ ມນຸສ຺ສານໍ ສມ຺ພນ຺ສິກູຕານໍ, ມນຸສ຺ເສຫິ ວາ ຄຫຕໍຯ ຕຖາ ອມນຸສ຺ສຄ຺ຄາໂຫຕິ ອາວຜ຺ຜຄ຺ຄາໂຫຕິ ອຸທກາວຜ຺ເຜນ ຄຫຕໍຯ ອນ຺ໂຕປູຕິຕີ ວກ຺ກຫທຍາທີສຸ ອປູຕິກສ຺ສາປິ ຄຸຕານໍ ປູຕິກາເວນ ອພ຺ກນ຺ຕຣໍປູຕິຕີຯ

"ອຖ ໂຂ ອຄ຺ຄຕຣສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ"ຕິອາທິ ມຊ຺ຊິມາຄມວເຣ ອຸປ໌ຣິປຕ຺ຕາສເກ ມຫາປຸຕ຺ຕມສຸຕ຺ຕໍ (ມຯ ນີຯ ໓ຯ໓໕-໔໐) ຕຕ຺ຣາຍມຕ຺ໂຖ – ອິຕິ ກິຣາຕິ ເອຕ຺ຖ ກີຣ-ສທ຺ໂທ ອຣຸຈິຍໍ, ເຕນ ກຄວໂຕ ຍຖາເທສິຕາຍ ອຕ຺ຕສຸຄ຺ຄຕາຍ ອຕ຺ຕໂນ ອຣຸຈິຍກາວໍ ທີເປ໌ຕິຯ ໂກຕິ ສມ຺ມາລປ໌ນໍ, ອມ຺ໂກ ສກາວສມ຺ມາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຍທິ ຮູປໍ ອນຕ຺ຕາ…ເປ… ວິຄ຺ຄາຕໍ ອນຕ຺ຕາຯ ເອວໍ ສຕີຕີ ສປາຖເສສໂຍຊນາຯ ອນຕ຺ຕກຕານີຕິ ອຕ຺ຕນາ ນ ກຕານິ, ອນຕ຺ຕກູເຕຫິ ວາ ຂນ຺ເສຫິ ກຕານິຯ ກມຕ຺ຕານໍ ຜຸສິສ຺ສນ຺ຕີຕິ ກິທິສມຕ຺ຕກາວໍ ຜຸສິສ຺ສນ຺ຕິຯ ອສຕິ ອຕ຺ຕນີ ຂນ຺ສານຄ຺ຈ ຂຄິກຕ຺ຕາ ຕານີ ກມ຺ມານິ ກໍ ນາມ ອຕ຺ຕານໍ ອຕ຺ຕໂນ ຜເລນ ຜຸສິສ຺ສນ຺ຕິ, ໂກ ກມ຺ມຜລໍ ປ໌ຜິສໍເວທິສ຺ສຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ຕສ຺ສ ກິກ຺ຂຸໂນ ເຈໂຕປ໌ຣິວິຕກ຺ກໍ ອຕ຺ຕໂນ ເຈຕສາ ເຈໂຕ – ປ໌ຣິຍຄາຕສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕນ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕຄ຺ຄາຕສມ຺ປຍຸຕ຺ເຕນ ວາ ອຄ຺ຄາຍ ຊານິຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂສຯ

ອວິທ຺ວາຕິ ສຸຕາທິວິຣເຫນ ອຣິຍສມ຺ມສ຺ສ ອໂກວິທຕາຍ ອປຕ຺ຕິໂຕຯ ວິທ຺ວາຕິ ຫິ ປຕ຺ຫິຕາສິວຈນໍ ວິທຕີ ຊານາຕີຕິ ກຕ຺ວາຯ ອວິຊ຺ຊາຄໂຕຕິ ອວິຊ຺ຊາຍ ອຸປ໌ຄໂຕ, ອຣິຍສມ຺ເມ ອວິນີຕຕາຍ ອປ຺ປ໌ຫີນາວິຊ຺ໂຊຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຕຕ຺ຫານີປ໌ເຕຍ຺ເຍນ ເຈຕສາຕິ "ຍທິ ອຫໍ ນາມ ໂກຈິ ນຕ຺ຖິ, ເອວໍ ສຕິ ມຍາ ກຕສ຺ສ ກມ຺ມສ຺ສ ຜລໍ ໂກ ປ໌ຜິສໍເວເທຕິ, ສຕິ ປນ ຕສ຺ມື ສິຍາ ກມ຺ມຜລູປ໌ໂກໂຄ"ຕິ ຕຕ຺ຫານີປ໌ຕິໂຕ ອາຄເຕນ ອຕ຺ຕວາທຸປາທານສຫຄເຕນ ເຈຕສາຯ ອຕິສາວິຕພ຺ພນ຺ຕິ ອຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ສາວິຕພ຺ພໍຯ ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ຂຄິກຕ຺ເຕປິ ສງຂາຣານໍ ຍສ຺ມື ສນ຺ຕາເນ ກມ຺ມໍ ກຕໍ, ຕຕ຺ເຖວ ຜລູປ໌ປຕ຺ຕິໂຕ ສມ຺ມປຸຄ຺ຊມຕ຺ຕສ຺ເສວ ສິທ຺ເສ ກມ຺ມຜລສມ຺ພນ຺ເສ ເອກຕ຺ຕນຍໍ ມິຈ຺ຉາ ຄເຫຕ຺ວາ ເອເກນ ກາຣເກເວທກກູເຕນ ກວິຕພ຺ພໍ, ອຄ຺ຄຖາ ກມ຺ມກມ຺ມຜລານມສມ຺ພນ຺ໂສ ສິຍາຕິ ອຕ຺ຕຕ຺ຕນິຍສຸຄ຺ຄຕາປກາສນໍ ສຕ຺ຖຸສາສນໍ ອຕິກ຺ກມິຕພ຺ພໍ ມຄ຺ເຄຍ຺ຍາຕິຯ ອິທານີ ອນຕິສາວິຕພ຺ພຕໍ ວິກາເວຕຸໍ "ຕໍ ກີ ມຄ຺ຄຖາ"ຕິອາທິມາຫຯ

ອຸປ໌ຣີ ເທສນາຕິ ເທສນາສມຸຜ຺ຖານສມ຺ມທີປີກາຍ ເທຜ຺ຖິມເທສນາຍ ອຸປ໌ຣີ ປວຕ຺ຕິຕາ ເທສນາຯ ເທສນາສມຸຜ຺ຖານສມ຺ມສ຺ສ ອນຸຣູປ໌ປ໌ຜິປກ຺ຂສມ຺ມປຸປ໌ກາສນວເສນ ທຸວິເສສຸ ຍຖານຸສນ຺ສິສຸ ອນຸຣູປ໌ສມ຺ມປຸປ໌ກາສນວເສນ ຍຖານຸສນ຺ສິທສ຺ສນເມຕໍ "ອຸປ໌ຣີ ຉ ອກິຄ຺ຄາ ອາຄຕາ"ຕີຯ ຕທວເສສໍ ປນ ສພ຺ພມ຺ປິ ປ໌ຜິປກ຺ຂສມ຺ມປຸປ໌ກາສນວເສນຯ ມຊ຺ຊິມາຄມວເຣ ມູລປຕ຺ຕາສເກເຍວ ເຈຕານີ ສຸຕ຺ຕານິຯ ກິເລເສນາຕິ "ໂລໂກ ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ອຸປກ຺ກິເລໂສ"ຕິອາທິນາ ກິເລສວເສນຯ ກຕ຺ຫເນນາຕິ ວິວາເທນຯ ອກ຺ຂນ຺ຕິຍາຕິ ໂກເປນຯ ກກຈູປມາຕິ ຂຣປນ຺ຕິອຸປ໌ມາຯ ອິມສ຺ມິມ຺ປີຕິ ປີ-ສທ຺ໂທ ອເປກ຺ຂາຍໍ "ອຍມ຺ປີ ປາຣາຊິໂກ"ຕິອາທີສຸ (ວິຯ ໑ຯ໗໔-ໆ໖, ໑໖ໆ, ໑ໆ໑, ໑໙໔, ໑໙ໆ) ວິຍ, ສມ຺ປິຕ຺ຫເນ ວາ, ເຕນ ຍຖາ ວຕ຺ຖສຸຕ຺ຕາທີສຸ ປ໌ຜິປກ຺ຂສມ຺ມປຸປ໌ກາສນວເສນ ຍຖານຸສນ຺ສິ , ເອວໍ ອິມສ຺ມິມ຺ປີ ພ຺ຣຫ຺ມຊາເລຕີ ອເປກ຺ຂນໍ, ສມ຺ປິຕ຺ຫນໍ ວາ ກໂຣຕີຯ ຕຖາ ຫິ ນິຈ຺ຈສາຣາທິປຄ຺ຄາປກາສນໍ

ທິຎ຺ຆິຄຕານໍ ວເສນ ອຸຎ຺ຆິຕາຍໍ ເທສນາ ນິຈ຺ຈສາຣາທິສຸຌ຺ຌຕາປກາສເນນ ນິຎ຺ຖາປິຕາຕິຯ ‘‘ເຕນາ’’ຕິອາທີນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕ ສໍວຕ຺ຓນາຍ ຄຸຓໍ ທສ຺ເສຕິຯ

ປຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕວາຣວຕ຺ຓນາ

໑໐໕-໑໑໑ຯມຣິຍາທວິກາຄທສ຺ສນຕ຺ຖນ຺ຕິ ທິຎ຺ຆິຄຕິການໍ ຕຕ຺ທາທິຎ຺ຆິປຣາມາສສ຺ສ ຕຖາຄຕານໍ ຊານນປສ຺ສເນນ, ສສ຺ສ ຕາທິມິຈ຺ຉາທສ຺ສນສ຺ສ ຈ ສມ຺ມາທສ຺ສເນນ ສງ຺ກຣາກາວ-ວິກາຄປ຺ປກາສນຕ຺ຖໍຯ ຕຕ຺ທາທິຎ຺ຆິປຣາມາໂສເຍວ ເຕສໍ, ນ ຕຸ ຕຖາຄຕານມິວ ຍຖາກູຕໍ ຊານນປສ຺ສນໍຯ ຕຕ຺ທາທິຎ຺ຆິວິປ຺ຜນ຺ທນເມເວຕໍ ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນເວທຍິຕໍ, ນ ຕຸ ໂສຕາປນ຺ນສ຺ສ ສມ຺ມາທສ຺ສນເວທຍິຕມິວ ນິຈ຺ຈລນ຺ຕິ ຈ ທີ ອິມາຍ ເທສນາຍ ມຣິຍາທວິກາຄໍ ທສ຺ເສຕິຯ ເຕນ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ເຍນ ທິຎ຺ຆິອສ຺ສາ ເທນ…ເປ… ຕໍ ເວທຍິຕ’’ນ຺ຕິ, ‘‘ທິຎ຺ຆິສງ຺ຂາເຕນ ເຈວ…ເປ… ທສ຺ເສຕີ’’ຕິ ຈຯ ‘‘ຕທປີ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ເຍນ ໂສມນສ຺ສຊາຕາ ປຌ຺ຌເປນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ເຍນາ’’ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ສາມຕ຺ຖິຍໂຕ ທີ ອວຄຕຕ຺ຖສ຺ເສເວຕ຺ຖ ຕ-ສທ຺ເທນ ປຣາມ ສນໍຯ ທິຎ຺ຆິອສ຺ສາເທນາຕິ ທິຎ຺ຆິຍາ ປຈ຺ຈຍກູເຕນ ອສ຺ສາເທນຯ ‘‘ທິຎ຺ຆິສ຺ເຂນາ’’ຕິອາທິ ຕສ຺ເສວ ເວວຈນໍຯ ອຊານນ຺ຕານໍ ອປສ຺ສນ຺ຕານໍ ເຕສໍ ກວນ຺ຕານໍ ສມຕພ຺ຣາຫ຺ມຕານໍ ຕທປີ ເວທຍິຕໍ ຕຕ຺ທາຄຕານໍ ເວທຍິຕນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຜຯ

‘‘ຍຖາກູຕສມ຺ມານໍ ສກາວ’’ນ຺ຕິ ຈ ອວິເສເສນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ນ ທີ ສງ຺ຂຕສມ຺ມສກາວໍ ອຊານນມຕ຺ເຕນ ມິຈ຺ຉາ ອກິນິວິສນ຺ຕິຯ ສາມ ຌ຺ຌໂຊຕນາ ຈ ວິເສເສ ອວຕິຎ຺ຆຕິຯ ຕສ຺ມາຍເມຕ຺ຖ ວິເສສໂຍຊນາ ກາຕພ຺ພາ – ‘‘ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ’’ຕິ ອິທໍ ທິຎ຺ຆິຎ຺ຆານໍ ເອວໍຄທີຕໍ ເອວໍປຣາມຎ຺ຆໍ ເອວໍຄຕິກໍ ໂທຕິ ເອວໍອກິສມ຺ປຣາຍນ຺ຕິ ຍຖາກູຕມຊານນ຺ຕານໍ ອປສ຺ສນ຺ຕານໍ ອຖ ວາ ຍສ຺ມື ເວທຍິເຕ ອວີຕຕຕ຺ທຕາຍ ເອວໍທິຎ຺ຆິຄຕໍ ອຸປາທິຍຕີ, ຕໍ ເວທຍິຕໍ ສມຸທຍອຕ຺ຖງ຺ຄມາທີໂຕ ຍຖາກູຕມຊານນ຺ຕານໍ ອປສ຺ສນ຺ຕານນ຺ຕິຯ ເອວໍ ວິເສສໂຍຊນາຍ ທີ ຍຖາ ອນາວຣຕາຌາຕສມນ຺ຕຈກ຺ຂູທີ ຕຖາຄຕານໍ ຍຖາກູຕເມຕ຺ຖ ຊານນໍ, ປສ຺ສນຌ຺ຈ ໂທຕິ, ນ ເອວໍ ທິຎ຺ຆິຄຕິການໍ, ອຖ ໂຂ ເຕສໍ ຕຕ຺ທາທິຎ຺ຆິປຣາມາໂສເຍວາຕິ ອິມມຕ຺ຖໍ ອິມາຍ ເທສນາຍ ທສ຺ເສຕີ ຕິ ປາກຎໍ ໂທຕິຯ ເອວມ຺ປີ ຈາຍໍ ເທສນາ ມຣິຍາທວິກາຄທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຊາຕາຯ

ເວທຍິຕນ຺ຕິ ‘‘ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໓໑) ທິຎ຺ຆິປຌ຺ຌາປນວເສນ ປວຕ຺ຕໍ ທິຎ຺ຆິສ຺ສາທສ຺ຂປຣິຍາເຍນ ວຸຕ຺ຕໍ, ຕທປີ ອນຸກາວນໍຯ ຕຕ຺ທາຄຕານນ຺ຕິ ຕຕ຺ທາຍ ອຸປຄຕານໍ, ປວຕ຺ຕານໍ ວາ ຕເທວ ວຸຕ຺ຕີນເຍນ ວິວຣຕິ ‘‘ເກວລໍ… ເປ… ເວທຍິຕ’’ນ຺ຕິຯ ຕຌ຺ຈ ໂຂ ປເນຕນ຺ຕິ ຈ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ເວທຍິຕເມວ ປຈ຺ຈາມສຕິ, ເຕເນຕໍ ທີເປຕິ – ‘‘ຕທປີ ເວທຍິຕໍ ຕຕ຺ທາຄຕານໍ ເວທຍິຕເມວາ’’ຕິ ວຈ຺ຌິນ຺ທິຕ຺ວາ ‘‘ຕທປີ ເວທຍິຕໍ ປຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕເມວາ’’ຕິ ປຸນ ສມ຺ພນ຺ໂຜ ກາຕພ຺ໂພຕິຯ ຕທປີ ຕາວ ນ ສມ຺ປາປຸຕາຕີຕິ ເທຎ຺ຆິມປຣິຈ຺ເຉເທນ ມຣິຍາທວິກາຄໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ນ ໂສຕາປນ຺ນສ຺ສ ທສ຺ສນມິວ ນິຈ຺ຈລ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ທສ຺ສນນ຺ຕິ ຈ ສມ຺ມາທສ຺ສນສ຺ຂໍ, ມຄ຺ຄຜລສ຺ຂນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂທຕິຯ ກ຺ໂຕ ຈາຍມຕ຺ໂຖ ລພ຺ກຕີຕິ ເອວ-ສທ຺ທສາມຕ຺ຖິຍ ໂຕຯ ‘‘ປຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕເມວາ’’ຕິ ທີ ວຸຕ຺ເຕນ ມຄ຺ຄຜລສ຺ຂໍ ວິຍ ອວິປ຺ຜນ຺ທິຕໍ ຫຸຕ຺ວາ ເອກຣູເປ ອວຕິຎ຺ຆຕີ, ອຖ ໂຂ ຕໍ ວຎ຺ຍາມິສກູຕໍ ທິຎ຺ຆິຕຕ຺ທາສລ຺ລານຸວິທ຺ຌຕາຍ ເສົາປ຺ປີລຸອຕ຺ຕາ ວິປ຺ຜນ຺ທິຕເມວາຕິ ອຕ຺ໂຖ ອາປນ຺ໂນ ໂທຕິ, ເຕເນວາທ ‘‘ປຣິຕສ຺ສິເຕນາ’’ຕິອາທີຯ ອຍເມຕ຺ຖ ອຎ຺ຖກຖາມຸຕ຺ຕໂກ ສສມ຺ພນ຺ຌນໂຍຯ

ເອວໍ ວິເສສກາຣຓໂຕ ທ຺ວາສຎ຺ຆິ ທິຎ຺ຆິຄຕານິ ວິກຊິຕ຺ວາ ອິທານິ ອວິເສສກາຣຓໂຕ ຕານິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕຕ຺ຣ ກິກ຺ຂເວ’’ຕິອາທີ ກາ ເທສນາ ອາຣທ຺ຌາຯ ສພ຺ເພສຌ຺ທີ ທິຎ຺ຆິຄຕານໍ ເວທນາ, ອວິຊ຺ຊາ, ຕຕ຺ທາ ຈ ອວິສິຎ຺ຆກາຣຓໍຯ ຕຕ຺ຖ ຕທປີຕີ ‘‘ສສ຺ສຕໍ ອຕ຺ຕານຌ຺ຈ ໂລກຌ຺ຈ ປຌ຺ຌເປນ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຍເທຕໍ ‘‘ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈາ’’ຕິ ປຌ຺ຌາປນເທຕຸກູຕໍ ສຸຂາທິເກທໍ ຕິ ວິຌມ຺ປີ ເວທຍິຕໍ, ຕທປີ ຍຖາກ຺ກມໍ ທຸກ຺ຂສລ຺ລານິຈ຺ຈໂຕ, ອວິເສເສນ ສມຸທຍຕ຺ຖງ຺ຄມສ຺ສາທາທີນວນິສ຺ສຣຓໂຕ ວາ ຍຖາກູຕມຊານນ຺ຕານໍ ອປສ຺ສນ຺ຕານໍ ໂທຕິ, ຕໂຕ ເອວ ຈ ສຸຂາທິປຕ຺ຖນາສມ຺ກວໂຕ, ຕຕ຺ທາຍ ຈ ອຸປຄຕຕ຺ຕາ ຕຕ຺ທາຄຕາ ນໍ ຕຕ຺ທາປຣິຕສ຺ສິເຕນ ທິຎ຺ຆິວິປ຺ຜນ຺ທິຕເມວ ທິຎ຺ຆິຈລນເມວຯ ‘‘ອສຕິ ອຕ຺ຕນີ ໂກ ເວທນໍ ອນຸກາວຕີ’’ຕິ ກາຍວຈີທ຺ວາເຣສຸ ທິຎ຺ຆິຍາ ໂຈປນປ຺ປຕ຺ຕິມຕ຺ຕເມວ, ນ ປນ ທິຎ຺ຆິຍາ ປຌ຺ຌເປຕພ຺ໂພ ໂກຈິ ຌມ຺ໂມ ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຖີຕິ ອຣີປ຺ປາໂຍຕິຯ ເອກ ຈ຺ຈສສ຺ສຕາທິສຸປີ ເອສ ນໂຍຯ

ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍວາຣວຕ຺ຓນາ

໑໑໗។ປຣມຸປຣປຈຸຈຍທສຸສນຕຸຖນຸຕິ ຍໍ ທິຝຸຖິຍາ ມູລກາຣຕໍ, ຕສຸສາປີ ກາຣຕໍ, ປຸນ ຕສຸສປີ ກາຣຕານຸຕິ ເອວໍ ປຈຸຈຍປຣມຸປຣທສຸສນຕຸຖໍ។ ເຍນ ທິ ຕຕຸທາປຣິຕສຸສິເຕນ ເອຕານິ ທິຝຸຖິຄຕານິ ປວຕຸຕນຸຕິ, ຕສຸສ ເວທຍິຕໍ ປຈຸຈໂຍ, ເວທຍິຕສຸສາປີ ຜສຸໂສ ປຈຸຈໂຍຕິ ເອວໍ ປຈຸຈຍປຣມຸປຣວິກາວິນີ ອຢໍ ເທສນາ។ ກິມຕຸຖິຍໍ ປນ ປຈຸຈຍປຣມຸປຣທສຸສນນຸຕິ ເຈ? ອຕຸຖນຸຕຣວິລຸລາປນຕຸຖໍ។ ເຕນ ທິ ຍຖາ ທິຝຸຖິສງຂາໂຕ ປລຸລາປນສມຸໂມ, ຕປຸປຈຸຈຍສມຸມາ ຈ ຍຖາສກໍ ປຈຸຈຍວເສເນວ ອຸປຸປຊຸຊນຸຕິ, ນ ປຈຸຈເຍທິ ວິນາ, ເອວໍ ປລຸລເປຕພຸພສມຸມາປີ ຣູປເວທນາທໂຍ, ນ ເອຕຸຖ ໂກຈິ ສສຸສໂຕ ອຕຸຕາ ວາ ໂລໂກ ວາຕິ ເອວມຕຸຖນຸຕຣໍ ວິລຸລາປີຕໍ ໂທຕີ។ ຕຕຸທາທິຝຸຖິປຣິຍນຸທິຕໍ ຕທປີ ເວທຍິຕໍ ທິຝຸຖິກາຣຕາກູຕາຍ ຕຕຸທາຍ ປຈຸຈຍກູຕໍ ຜສຸສປຈຸຈຍາ ໂທຕີຕີ ອຕຸໂຖ។

໑໓໑។ຕສຸສ ປຈຸຈຍສຸສາຕິ ຕສຸສ ຜສຸສສງຂາຕສຸສ ປຈຸຈຍສຸສ។ ທິຝຸຖິເວທຍິເຕ ທິຝຸຖິຍາ ປຈຸຈຍກູເຕ ເວທຍິເຕ, ຜສຸສປຊາ ເນທິ ອຕຸຕໂນ ປຈຸຈເຍທິ ນິປຸຜາເທຕພຸເພ។ ສາເຂຕພຸເພ ເຈຕໍ ກຸມຸມໍ។ ພລວກາວທສຸສນຕຸຖນຸຕິ ພລວກ າຣຕາກາວທສຸສນຕຸຖໍ។ ຕຖາ ທິ ວິນາປີ ຈກຸຂາທິວຕຸຖູທິ, ສມຸປຍຸຕຸຕສມຸເມທິ ຈ ເກາທິຈິ ເວທນາ ອຸປຸປຊຸຊຕິ, ນ ປນ ກທາຈິປີ ຜສຸເສນ ວິນາ, ຕສຸມາ ຜສຸໂສ ເວທນາຍ ພລວກາຣຕໍ។ ນ ເກວລໍ ເວທນາຍ ເອວ, ອຖ ໂຂ ເສສສມຸປຍຸຕຸຕສມຸມານມຸປີ។ ສນຸນິທິໂຕປີ ທິ ວິສໂຍ ສເຈ ຈິຕຸຕຸປຸປາໂທ ຜຸສນາກາຣວິຣທິໂຕ ໂທຕີ, ນ ຕສຸສ ອາຣມຸມຕປຈຸຈໂຍ ກວຕີຕີ ຜສຸໂສ ສພຸ ເພສມຸປີ ສມຸປຍຸຕຸຕສມຸມານໍ ວິເສສປຈຸຈໂຍ។ ຕຖາ ທິ ກຄວຕາ ສມຸມສງຄຕີປກຣເຕ ຈິຕຸຕຸປຸປາທໍ ວິກຊນຸເຕນ "ຜສຸໂສ ໂທ ຕີ"ຕິ ຜສຸສສຸເສວ ປຖມມຸທຸສຣຕໍ ກຕໍ, ເວທນາຍ ປນ ສາຕິສຍມສິຝຸຖານປຈຸຈໂຍ ເອວ។ "ປຜິສໍເວທີສຸສນຸຕິ"ຕິ ວຸຕຸຕຕຸຕາ "ຕທປີ"ຕິ ເອຕຸຖາສີກາໂຣຕິ ອາທ "ຕໍ ເວທຍິຕ"ນຸຕິ។ ຄມຸຍມານຕຸຖສຸສ ວາ-ສທຸທສຸສ ປໂຍຄໍ ປຕິ ການຈາຣຕຸຕາ, ໂລປຕຸ ຕາ, ເສສຕຸຕາປີ ຈ ເອສ ນ ປຍຸຕຸໂຕ។ ເອວມິທີເສສຸ។ ໂທຕີ ເຈຕຸຖ –

"ຄມຸຍມານາສີກາຣໂຕ, ໂລປໂຕ ເສສໂຕ ຈາຕິ;

ກາຣເກທິ ຈຕູທີປີ, ນ ກຕຸຖຈີ ຣໂວ ຍຸຕຸໂຕ"ຕີ។

"ຍຖາ ທີ"ຕິອາທີນາ ຜສຸສສຸສ ພລວກາຣຕາທສຸສເນນ ຕທຕຸຖໍ ສມຕຸເຖຕີ។ ຕຕຸຖ ປຕໂຕຕິ ປຕນຸຕສຸສ។ ຖູຕາຕິ ອຸປຕຸຖມຸກາກທາຣຸສເສຕໍ ອສິວຈນໍ។

ທິຝຸຖິຄຕິກາສິຝຸຖານວຝຸຝກຖາວຕຸຕນາ

໑໔໔។ ກິລຸຈາປີ ອິມສຸມີ ຖາເນ ປາລຸອິຍໍ ເວທຍິຕມນາຄຕໍ, ເທຝຸຖາ ປນ ຕີສຸປີ ວາເຣສຸ ອສີກຕຸຕຕຸຕາ, ອຸປຣິ ຈ "ຜຸສຸສ ຜຸສຸສ ປຜິສໍເວເທນຸຕີ"ຕິ ວກຸຂມານຕຸຕາ ເວທຍິຕເມເວຕຸຖ ປສານນຸຕິ ອາທ "ສພຸພທິຝຸຖິເວທຍິຕານີ ສມຸປີຕຸເທຕີ"ຕີ។ "ເຍປີ ເຕ"ຕິ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ອາຄຕສຸສ ຈ ປີ-ສທຸທສຸສ ອຕຸຖໍ ສນຸສາຍ "ສມຸປີຕຸເທຕີ"ຕິ ວຸຕຸຕໍ។ ເຍ ເຕ ສມຕພຸຣາຫຸມຕາ ສສຸສຕວາ ທາ…ເປ… ສພຸເພປີ ເຕ ຉທີ ຜສຸສາຍຕເນທີ ຜຸສຸສ ຜຸສຸສ ປຜິສໍເວເທນຸຕີຕີ ທີ ເວທຍິຕກິຣິຍາວເສນ ຕໍຕໍທິຝຸຖິຄຕິການໍ ສມຸປີຕຸທີຕຕຸຕາ ເວທຍິຕສມຸປີຕຸທນເມວ ຊາຕໍ។ ສພຸພມຸປີ ທີ ວາກຸຍໍ ກິຣິຍາປສານນຸຕີ។ ອຸປຣິ ຜສຸເສ ປກຸຂິປນຕຸຖາຍາຕີ "ຉທີ ຜສຸສາຍຕເນທີ"ຕິ ວຸຕຸເຕ ອຸປຣິ ຜສຸເສ ປກຸຂິປນຕຸຖໍ, ປກຸຂິປນລຸເຈຕຸຖ ເວທຍິຕສຸສ ຜສຸສປຈຸຈຍຕາທສຸສນເມວ។ "ຉທີ ຜສຸສາຍຕເນທີ ຜຸສຸສ ຜຸສຸສ ປຜິສໍເວເທນຸຕີ"ຕິ ອິມິນາ ທີ ຉທີ ອຊຸຊຕຸຕິກາຍຕເນທີ ຉລຸອາຣມຸມຕປຜິສໍເວທນໍ ເອການຸຕໂຕ ຉຜສຸສເທຕຸກເມວາຕີ ທສຸສີຕໍ ໂທຕີ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ສພຸເພ ເຕ"ຕິອາທີ។

ກມຸໂພໂຊຕີ ເອວໍນາມກໍ ຣຝຸຖໍ។ ຕຖາ ທກຸຂີຕາປໂຖ។ "ສລຸຊາຕິຝຸຖາເນ"ຕິ ອິມິນາ ສລຸຊາຍນຸຕີ ເອຕຸຖາຕີ ອສີກຣຕຸໂຖ ສລຸຊາຕີ-ສທຸໂທຕີ ທສຸເສຕີ។ ເອວໍ ສໂມສຣຕ-ສທຸໂທ។ ອາຍຕນ-ສທຸໂທປີ ຕທຸກາຍຕຸເຖ។ ອາຍຕເນທີ ສໂມສຣຕາກູເຕ ຈຕຸມ ທາປເຖ។ ນນຸຕິ ມທານິຄຸໂຣສຣຸກຸຂໍ។ ອິທລຸທີ ອງຄຸຕຸຕຣາຄເມ ປລຸຈນິປາເຕ ສທຸສານິສໍສສຸຕຸຕປທໍ។ ຕຕຸຖ ຈ ເສຍຸຍຖາປີ ກິກຸຂເວ ສຸກູມິຍໍ ຈຕຸມທາປເຖ ມທານິຄຸໂຣໂສ ສມນຸຕາ ປກຸຂີນໍ ປຜິສຣຕໍ ໂທຕີ"ຕິ (ອ។ ນີ។ ໕។໓໗) ຕນຸນິທຸເທໂສ ວຸຕຸໂຕ។ ສຕິ ສຕິອາຍຕເນຕີ ສຕິສງຂາເຕ ກາຣເຕ ວິຊຸຊມາເນ, ຕຕຸຣ ຕຕຸເຣວ ສກຸຂີຕພຸພຕໍ ປາປຸຕາຕີຕີ ອຕຸໂຖ។ ອາຍຕນຸຕີ ເອຕຸຖ ຜລານີ ຕທາຍຕຸຕວຸຕຸຕີຕາຍ ປວຕຸຕນຸຕີ, ອາຍກູຕໍ ວາ ອຕຸຕໂນ ຜລໍ ຕໂນຕີ ປວຕຸເຕຕີຕີ ອາຍຕນໍ, ກາຣຕໍ។ ສມຸມນຸຕີຕີ ອຸປສມຸມນຸຕີ ອສຸສາສໍ ຊເນນຸຕີ។ ອາຍຕນ-ສທຸໂທ ອລຸເລສຸ ວິຍ ນ ເອຕຸຖ ອຕຸຖນຸຕຣາວໂພສໂກຕີ ອາທ "ປຕຸຕຕຸຕີມຕຸ

ເຕ’’ຕິ, ຕຖາ ຕຖາ ປລ຺ລຕ຺ຕິມຕ຺ເຕຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຣຸກ຺ຂຄຈ຺ຉສມ຺ເຫ ປຕ຺ຕຕ຺ຕິມຕ຺ເຕ ຫິ ອຣລ຺ລໂວຫາໂຣ, ອຣລ຺ລເມວ ຈ ອຣລ຺ລາຍຕນນ຺ຕິຯ ອຕ຺ຖຕ຺ຕເຍປີຕິ ເອຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ເທນ ອາກຣນິວາສາຊີຍ຺ຖານຕ຺ເຖ ສມ຺ປີຕ຺ເທຕິຯ ‘‘ທີຣລ຺ລາຍຕນໍ ສຸວຕ຺ຕາຍຕນ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ຫິ ອາກເຣ, ‘‘ອິສ຺ສຣາຍຕນໍ ວາສຸເທວາຍຕນ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ນິວາເສ, ‘‘ກມ຺ມາຍຕນໍ ສິປ຺ປາຍຕນ’’ນ຺ຕິອາທີສຸ ອຊີຍ຺ຖາເນ ປວຕ຺ຕຕິ, ນິສ຺ສເຍຕິ ອຕ຺ໂຖຯ

ອາຍຕນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອາກໂຣນ຺ຕິ, ນິວສນ຺ຕິ, ອຊີຍ຺ຖທນ຺ຕີຕິ ຍຖາກ຺ກມໍ ວຈນຕ຺ໂຖຯ ຈກ຺ຂາທີສຸ ຈ ຜສ຺ສາທໂຍ ອາກິຕ຺ຕາ, ຕານິ ຈ ເນສໍ ວາໂສ, ອຊີຍ຺ຖານລ຺ຈ ນິສ຺ສຍປຈ຺ຈຍກາວໂຕຯ ຕສ຺ມາ ຕເທຕມ຺ປີ ອຕ຺ຖຕ຺ຕຍມິຊ ຍຸຊ຺ຊຕີເຍວຯ ກຖໍ ຍຸຊ຺ຊຕີຕິ ອາຫ ‘‘ຈກ຺ຂາທີສຸ ຫີ’’ຕິອາທີຯ ຜສ຺ໂສ ເວທນາ ສລ຺ລາ ເຈຕນາ ຈິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອິເມ ຜສ຺ສປລ຺ຈມກາ ຊມ຺ມາ ອຸປລກ຺ຂຕາວເສນ ວຸຕ຺ຕາ ອລ຺ເລສມ຺ປີ ຕໍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຊມ຺ມານໍ ອາຍຕນກາວໂຕ, ປຊານວເສນ ວາຯ ຕຖາ ຫິ ຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທໍ ວິກຊນ຺ເຕນ ກຄວຕາ ເຕເຍວ ‘‘ຜສ຺ໂສ ໂຫຕິ, ເວທນາ, ສລ຺ລາ, ເຈຕນາ, ຈິຕ຺ຕໍ ໂຫຕີ’’ຕິ ປກ຺ມໍ ວິກຕ຺ຕາຯ ສລ຺ຊາຍນ຺ຕິ ຕນ຺ນິສ຺ສຍາຣມ຺ມຕາກາເວນ ຕຕ຺ເຖວ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕຯ ສໂມສຣນ຺ຕິ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວຕ຺ຖຸທ຺ວາຣາຣມ຺ມຕກາເວນ ສໂມສຣຕໂຕຯ ຕານິ ຈ ເນສໍ ກາຣຕໍ ເຕສມກາເວ ອກາວໂຕຯ ອຍໍ ປນ ຍຖາວຸຕ຺ໂຕ ສລ຺ຊາຕີເທສາທີອຕ຺ໂຖ ຣຸລ຺ຫີວເສເນວ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ນິຣຸລ຺ຫຕາຍ ເອວ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາຕິ ອາຈຣິຍອານນ຺ທຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ອຍໍ ປນ ປທຕ຺ຖວິວຣຕມ຺ເຂນ ປວຕ຺ໂຕ ອຕ຺ໂຖ – ອາຍຕນໂຕ, ອາຍານໍ ຕນນໂຕ, ອາຍຕສ຺ສ ຈ ນຍນໂຕ ອາຍຕນໍຯ ຈກ຺ຂາທີສຸ ຫິ ຕໍຕໍທ຺ວາຣາຣມ຺ມຕາ ຈິຕ຺ຕເຈຕສິກາ ຊມ຺ມາ ເສນ ເສນ ອນຸກວນາ ທີກິຈ຺ເຈນ ອາຍຕນ຺ຕິ ອຸຍ຺ຖທນ຺ຕິ ຆເຍນ຺ຕິ ວາຍມນ຺ຕິ, ອາຍພູເຕ ຈ ຊມ຺ເມ ເອຕານິ ຕໂນນ຺ຕິ ວິຕ຺ຖາເຣນ຺ຕິ, ອາຍຕລ຺ຈ ສໍສາຣທຸກ຺ຂໍ ນຍນ຺ຕິ ປວຕ຺ເຕນ຺ຕີຕິຯ ອິຕິ ອິມິນາ ນເຍນາຕິ ເອຕ຺ຖ ອາທີອຕ຺ເຖນ ອິຕິ ສທ຺ເທນ ‘‘ໂສຕໍ ປຝິຈ຺ຈາ’’ຕິອາທີປາລຸອື ສງຄຕ຺ຫາຕິຯ

ຕຕ຺ຖ ຕິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຈກ຺ຂຸປສາທຣູປາຣມ຺ມຕຈກ຺ຂຸວິລ຺ລາຕາທີນໍ ຕິຕ຺ຕໍ ວິສຍິນ຺ທ຺ຣິຍວິລ຺ລາຕານໍຯ ເຕສໍ ສມາຄມນກາເວນ ຄເທຕພ຺ພໂຕ ‘‘ຜສ຺ໂສ ສງຄຕິ’’ຕິ ວຸຕ຺ໂຕຯ ຕຖາ ຫິ ໂສ ‘‘ສນ຺ນິປາຕປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖາໂນ’’ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອິມິນາ ນເຍນ ອາໂຣເປຕ຺ວາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊຯ ເຕນ ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິ – ຍຖາ ‘‘ຈກ຺ຂຸໍປຝິຈ຺ຈ...ເປ... ຜສ຺ໂສ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໔໐໔; ໓ຯ໔໒໑, ໔໒໕, ໔໒໖; ສໍຯ ນິຯ ໔ຯ໔໓, ໔໕; ໔ຯ໔ຯ໖໑; ກຖາຯ ໔໖໕) ເອຕສ຺ມີ ສຸຕ຺ເຕ ວິຊ຺ຊມາເນສຸປີ ສລ຺ລາທີສຸ ສມ຺ປຍຸຕ຺ຕຊມ຺ເມສຸ ເວທນາຍ ປຊານ ກາຣຕກາວທສ຺ສນຕ຺ຖໍ ຜສ຺ສສິເສນ ເທສນາ ກຕາ, ເອວມິຊາປີ ‘‘ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ ເວທນາ’’ຕິອາທີນາ ຜສ຺ສໍ ອາທີ ກຕ຺ວາ ອປຣນ຺ຕປຝິສນ຺ຊາເນນ ປຈ຺ຈຍປຣມ຺ປຣໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຉຫີ ຜສ຺ສາຍຕເນຫີ’’ຕິ ຈ ‘‘ຜຸສ຺ສ ຜຸສ຺ສາ’’ຕິ ຈ ຜສ຺ສສີເສນ ເທສນາ ກຕາຕິຯ ຜສ຺ສາຍຕນາທີນີຕິ ອາທີ-ສທ຺ເທນ ‘‘ຜຸສ຺ສ ຜຸສ຺ສາ’’ຕິ ວຈນໍ ສງຄຕ຺ຫາຕິຯ

‘‘ກິລ຺ຈາປີ’’ຕິອາທີນາ ສທ຺ທມຕ຺ຕໂຕ ໂຈທນາເລສໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ‘‘ຕຖາປີ’’ຕິອາທີນາ ອຕ຺ຖໂຕ ຕໍ ປຣິຫຣຕິຯ ນ ອາຍຕນານິ ຜຸສນ຺ຕິ ຣູປານມນາຣມ຺ມຕກາວໂຕຯ ຜສ຺ໂສ ອຣູປຊມ຺ໂມ ວິສມາໂນ ເອກເທເສນ ອາຣມ຺ມຕໍ ອນລ຺ລີຍມາໂນປີ ຜຸສນາກາເຣນ ປວຕ຺ໂຕ ຜຸສນ຺ໂຕ ວິຍ ໂຫຕີຕິ ອາຫ ‘‘ຜສ຺ໂສວ ຕໍ ຕໍ ອາຣມ຺ມຕໍ ຜຸສຕີ’’ຕິຯ ເຕເນວ ໂສ ‘‘ຜຸສນລກ຺ຂໂຕ, ສງພຍ຺ຍນຣໂສ’’ຕິ ຈ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ‘‘ຉຫີ ຜສ຺ສາຍຕເນຫີ ຜຸສ຺ສ ຜຸສ຺ສາ’’ຕິ ອຜຸສນກິຈ຺ຈານິປີ ນິສ຺ສິຕໂວຫາເຣນ ຜຸສນກິຈ຺ຈານິ ກຕ຺ວາ ທສ຺ສນເມວ ຜສ຺ເສ ອຸປນິກ຺ຂິປນໍ ນາມ ຍຖາ ‘‘ມລ຺ຈາ ໂຆສນ຺ຕີ’’ຕິຯ ອຸປນິກ຺ຂິປີຕ຺ວາຕິ ຫິ ຜຸສນກິຈ຺ຈາໂຣປນວເສນ ຜສ຺ສສ຺ມີ ປເວເສຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ຜສ຺ສຄຕິການິ ກຕ຺ວາ ຜສ຺ສຸປຈາຣໍ ອາໂຣເປຕ຺ວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິຯ ອຸປຈາໂຣ ນາມ ໂວຫາຣມຕ຺ຕໍ, ນ ເຕນ ອຕ຺ຖສິທ຺ຊີ ອຕໍສກາວໂຕຯ ອຕ຺ຖສິຊ຺ຊນໂກ ປນ ຕໍສກາໂວເຍວ ອຕ຺ໂຖ ຄເທຕພ຺ໂພຕິ ທສ຺ເສຕຸໍ ‘‘ຕສ຺ມາ’’ຕິອາທີມາຫຯ ຍຖາຫຸ –

‘‘ອຕ຺ຖລ຺ຫີ ນາໂຖ ສຣຕໍ ອໂວຈ,

ນ ພ຺ຍລ຺ຊນໍ ໂລກຫີໂຕ ມເຫສີ’’ຕິຯ

ອຕ຺ຕໂນ ປຈ຺ຈຍພູຕານໍ ຉນ຺ນໍ ຜສ຺ສານໍ ວເສນ ຈກ຺ຂຸສມ຺ຜສ຺ສຊາ ຍາວ ມໂນສມ຺ຜສ຺ສຊາຕິ ສງເຂປໂຕ ຉພ຺ພິຊໍ ສນ຺ຊາຍ ‘‘ຉຜສ຺ສາຍຕນສມ຺ກວາ ເວທນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ປນ –

‘‘ຜສ຺ສໂຕ ຉພ຺ພິຊາເປຕາ, ອຸປວິຈາຣເກທໂຕ;

ຕິຮາ ນິສ຺ສິຕໂຕ ທ຺ວິທີ, ຕິຮາ ກາເລນ ວຑ຺ຒິຕາ’’ຕິ຺ ‒

ອຜ຺ຖສຕປຣິຍາເຍ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຜ຺ຖສຕປ຺ປເກທາ຺ ມຫາວິຫາຣວາສິໂນ ເຈຕ຺ຖ ຍຖາ ວິຍ຺ຍາຕຳ ນາມຣູປຳ ສລຸອາຍຕນໍ , ເອວໍ ຜສ຺ສໍ, ເວທນຍ຺ຈ ປຈ຺ຈຍປຈ຺ຈຍຸປ຺ປນ຺ນມ຺ປິ ສສນ຺ຕຕິປຣິຍາປນ຺ນໍ ທີເປນ຺ໂຕ ວິປາກເມວ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ, ອຍ຺ເຍ ປນ ຍຖາ ຕຖາ ວາ ປຈ຺ຈຍກາໂວ ສຕິ ນ ສກ຺ກາ ວຊ຺ເຊຕຸນ຺ຕິ ສພ຺ພເມວ ອິຈ຺ຉນ຺ຕິ຺ ສາຕິ ຍຖາວຸຕ຺ຕປ຺ປເກທາ ເວທນາ຺ ຣູປຕຕ຺ຫາທີເກທາຍາຕິ ‘‘ເສຍ຺ຖິປຸຕ຺ໂຕ ພ຺ຣາຫ຺ມຕປຸຕ຺ໂຕ’’ຕິ ປີຕຸນາມວເສນ ວິຍ ອາຣມ຺ມຕນາມວເສນ ວຸຕ຺ຕາຍ ຣູປຕຕ຺ຫາ ຍາວ ຘມ຺ມຕຕ຺ຫາຕິ ສງ຺ເຂປໂຕ ຉພ຺ພິຮາຍ຺ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ປນ ‒

‘‘ຣູປຕຕ຺ຫາທີກາ ກາມ-ຕຕ຺ຫາທີທີ ຕິຮາ ປຸນ;

ສນ຺ຕານໂຕ ທ຺ວິຮາ ກາລ-ເກເທນ ຊຸຕິຕາ ສິຍຸ’’ນ຺ຕິ຺ ‒

ເອວໍ ວຸຕ຺ຕອຜ຺ຖສຕປ຺ປເກທາຍ຺ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຜິຍາຕິ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍສີເສນ຺ ກສ຺ມາ ປເນຕ຺ຖ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍປຈ຺ຈໂຍວ ອຸທ຺ຘໂຜ, ນນຸ ສຸຂາ ເວທນາ, ອທຸກ຺ຂມສຸຂາ ຈ ຕຕ຺ຫາຍ ອາຣມ຺ມຕມຕ຺ຕອາຣມ຺ມຕາຘິປຕິອາຣມ຺ມຕູປນິສ຺ສຍປກຕູປນິສ຺ສຍວເສນ ຈຕຸຮາ ປຈ຺ຈໂຍ, ທຸກ຺ຂາ ຈ ອາຣມ຺ມຕມຕ຺ຕປກຕູປນິສ຺ສຍວເສນ ທ຺ວິຮາຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ, ອຸປ຺ນິສ຺ສເຍ ເອວ ປນ ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປິ ອນ຺ໂຕຄຘນ຺ຕິ ເອວມຸທ຺ຘໂຜ຺ ຍຸຕ຺ຕໍ ຕາວ ອາຣມ຺ມຕູປນິສ຺ສຍສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍສາມຍ຺ຍໂຕ ອຸປ຺ນິສ຺ສເຍ ອນ຺ໂຕຄຘຕາ, ກຖໍ ປນ ອາຣມ຺ມຕມຕ຺ຕອາຣມ຺ມຕາຘິປຕີນໍ ຕຕ຺ຖ ອນ຺ໂຕຄຘກາໂວ ສີຍາຕິ? ເຕສມ຺ປິ ອາຣມ຺ມຕາສາມຍ຺ຍໂຕ ອາຣມ຺ມຕູປນິສ຺ສເຍນ ສງ຺ຄຫິຕຕ຺ຕາ ອາຣມ຺ມຕູປນິສ຺ສຍວສໂຍຮານກູເຕວ ອຸປ຺ນິສ຺ສເຍ ເອວ ອນ຺ໂຕຄຘຕາ ໂຫຕິ຺ ເອຕທຕ຺ຖເມວ ທີ ສນ຺ຮາຍ ‘‘ອຸປ຺ນິສ຺ສເຍນາ’’ຕິ ອວຕ຺ວາ ‘‘ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຜິຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ສີທ຺ເຘ ທີ ສຕ຺ຍາຣມ຺ໂກ ນິຍມາຍ ວາ ໂຫຕິ ອຕ຺ຖນ຺ຕຣວິຍ຺ຍາປ ນາຍ ວາຕິ຺ ເອວມີທີເສສ຺ຸ

ຈຕ຺ພ຺ພິຮສ຺ສາຕິ ກາມຸປາທານໍ ຍາວ ອຕ຺ຕວາທຸປາທານນ຺ຕິ ຈຕຸພ຺ພິຮສ຺ສ຺ ນນຸ ຈ ຕຕ຺ຫາວ ກາມຸປາທານໍ, ກຖໍ ສາເຍວ ຕສ຺ສ ປຈ຺ຈໂຍ ສີຍາຕິ? ສຈ຺ຈໍ, ປຸຣິມຕຕ຺ຫາຍ ປນ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍປຈ຺ຈເຍນ ປຈ຺ຉິມຕຕ຺ຫາຍ ທລ຺ຫກາວໂຕ ປຸຣິມາເຍວ ຕຕ຺ຫາ ປຈ຺ຉິມາຍ ປຈ຺ຈໂຍ ກວຕິ຺ ຕຕ຺ຫາທລ຺ຫຕ຺ຕເມວ ທີ ‘‘ກາມຸປາທານໍ ອຸປາຍາໂສ ອຸປກຜ຺ຖາ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອຸປ-ສທ຺ທສ຺ສ ທ ລ຺ຫຕ຺ເຖ ປວຕ຺ຕນໂຕ຺ ອປີຈ ທຸພ຺ພລາ ຕຕ຺ຫາ ຕຕ຺ຫາເຍວ, ພລວຕີ ຕຕ຺ຫາ ກາມຸປາທານໍ຺ ອຖ ວາ ອປຕ຺ຕວິສຍປຕ຺ຖນາ ຕຕ຺ຫາ ຕມສິ ໂຈຣານໍ ຫຕ຺ຖປສາຣຕໍ ວິຍ, ສມ຺ປຕ຺ຕວິສຍຄ຺ຄຫຕໍ ກາມຸປາທານໍ ໂຈຣານໍ ຫຕ຺ຖຄຕກາຕ຺ຑຄ຺ຄຫຕໍ ວິຍ຺ ອປ຺ປີຈ຺ຉຕາປຜິປກ຺ຂາ ຕຕ຺ຫາ຺ ສນ຺ຕຸຜ຺ຖິຕາປຜິປກ຺ຂໍ ກາມຸປາທານໍ຺ ປຣິເຍສນທຸກ຺ຂມູລໍ ຕຕ຺ຫາ, ອາຣກ຺ຂທຸກ຺ຂມູລໍ ກາມຸປາ ທານໍ຺ ອຍມ຺ປີ ເຕສໍ ວິເສໂສ ເກຈີວາທວເສນ ອາຈຣິຍຘມ຺ມປາລຕ຺ເຖເຣນ (ທີ຺ ນີ຺ ຜີ຺ ໑຺໑໘໔) ທສ຺ສິໂຕ ປຸຣິມນຍສ຺ເສວ ວິ ສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ (ວິສຸທ຺ຘີ຺ ໑຺໑໘໔) ສກວາທກາເວນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ຺

ອສຫຊາຕສ຺ສ ອຸປາທານສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຜິຍາ, ສຫຊາຕສ຺ສ ປນ ສຫຊາຕໂກຜິຍາຕິ ຍຖາລາກມຕ຺ໂຖ ຄເຫຕພ຺ໂພ຺ ຕຕ຺ຖ ອສຫຊາຕາ ອນນ຺ຕຣນິຣຸທ຺ຘາ ອນນ຺ຕຣສມນນ຺ຕຣອນນ຺ຕຣູປນິສ຺ສຍນຕ຺ຖິວິຄຕາເສວນປຈ຺ຈເຍທີ ຉຮາ ປຈ຺ຈໂຍ຺ ອາຣມ຺ມຕາກູຕາ ປນ ອາຣມ຺ມຕມຕ຺ຕອາຣມ຺ມຕາຘິປຕິອາຣມ຺ມຕູປນິສ຺ສເຍທີ ຕິຮາ, ຕໍ ສພ຺ພມ຺ປີ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຸປ຺ນິສ຺ສເຍ ເນວ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຜິຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ຍສ຺ມາ ຈ ຕຕ຺ຫາຍ ຣູປາທີນິ ອສ຺ສາເທຕ຺ວາ ກາເມສຸ ປາຕພ຺ຍຕໍ ອາປ຺ຊຊ ຕິ, ຕສ຺ມາ ຕຕ຺ຫາ ກາມຸປາທານສ຺ສ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຜິຍາ ປຈ຺ຈໂຍ຺ ຕຖາ ຣູປາທີເກເທ ສມ຺ມູລ຺ໂຫ ‘‘ນຕ຺ຖິ ທິນ຺ນ’’ນ຺ຕິອາທີນາ (ທີ຺ ນີ຺ ໑຺໑໗໑; ມ຺ ນີ຺ ໑຺໔໔໕; ໔຺໙໔-໙໕, ໔໔໕; ໓຺໙໑, ໑໑໖, ໑໓໖; ສໍ຺ ນີ຺ ໓຺໔໑໐; ອ຺ ນີ຺ ໑໐຺໑໗໖, ໔໑໗; ຘ຺ ສ຺ ໑໔໔໑; ວິກ຺ ໙໐໗, ໙໔໕, ໙໗໑) ມິຈ຺ຉາທສ຺ສນໍ, ສໍສາຣໂຕ ມຸຈ຺ຈິຕຸກາໂມ ອສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ ສຸທ຺ຘິມຄ຺ຄປຣາມສນໍ, ຂນ຺ເຘສຸ ອຕ຺ຕຕ຺ຕນິຍຄາຫກູຕໍ ສກ຺ກາຍທສ຺ສນຍ຺ຈ ຄຕ຺ຫາຕິ຺ ຕສ຺ມາ ອິຕເຣສມ຺ປີ ຕິຕ຺ຕໍ ຕຕ຺ຫາ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຜິຍາ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ທຜ຺ຖພ຺ພໍ຺ ສຫຊາຕາ ປນ ສຫຊາຕອຍ຺ຍມຍ຺ຍນິສ຺ສຍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕອຕ຺ຖິອວິຄຕເຫຕຸວເສນ ສຕ຺ຕຮາ ສຫຊາຕານໍ ປຈ຺ຈໂຍ຺ ຕມ຺ປີ ສພ຺ພໍ ສຫຊາຕປຈ຺ຈເຍເນວ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ‘‘ສຫຊາຕໂກຜິຍາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ຺

ກວສ຺ສາຕິ ກມ຺ມກວສ຺ສ ເຈວ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິກວສ຺ສ ຈ຺ ຕຕ຺ຖ ເຈຕນາທີສງ຺ຂາຕໍ ສພ຺ພໍ ກວຄາມິກມ຺ມໍ ກມ຺ມກໂວ຺ ກາມກວາ

ທີນວວິໂສ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠໂວຯ ເຕສຸ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠວສ຺ສ ຈຕຸພ຺ພິຘມ຺ປິ ອຸປາທານໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠວເຫຕຸຠູຕສ຺ສ ກມ຺ມຠວສ຺ສ ກາຣຓຠາວໂຕ, ຕສ຺ສ ຈ ສຫາຍຠາວູປຄມນໂຕ ປກຕູປ຺ນິສ຺ສຍວເສນ ປຈ຺ຈໂຍຯ ກມ຺ມາຣມ຺ມຓກຣຓກາເລ ປນ ກມ຺ມສຫຊາຕມຸປາທານໍ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠວສ຺ສ ອາຣມ຺ມຓວເສນ ປຈ຺ຈໂຍຯ ກມ຺ມຠວສ຺ສ ປນ ສຫຊາຕສ຺ສ ສຫຊາຕມຸປາທານໍ ສຫຊາຕອຍ຺ຍມຍ຺ຍນິສ຺ສຍສມ຺ປຍຸຕ຺ຕອຕ຺ຖິອວິຄຕວເສນ ເຈວ ເຫຕຸມຄ຺ຄວເສນ ຈ ອເນກຘາ ປຈ຺ຈໂຍຯ ອສຫຊາຕສ຺ສ ປນ ອນນ຺ຕຣສ຺ສ ອສຫຊາຕມຸປາທານໍ ອນນ຺ຕຣສມນນ຺ຕຣອນນ຺ຕຣູປ຺ນິສ຺ສຍນຕ຺ຖິວິຄຕາເສວນວເສນ, ອິຕຣສ຺ສ ຈ ນານນ຺ຕຣສ຺ສ ປກຕູປ຺ນິສ຺ສຍວເສນ, ສມ຺ມສນາທິກາເລສຸ ອາຣມ຺ມຓາທິວເສນ ຈ ປຈ຺ຈໂຍຯ ຕຕ຺ຖ ອນນ຺ຕຣາທິເກ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍປຈ຺ຈເຍ, ສຫຊາຕາທິເກ ຈ ສຫຊາຕປຈ຺ຈເຍ ປກ຺ຂິປິຕ຺ວາ ຕຖາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ຣູປູປ຺ຫາຣຕ຺ໂຖ ວາ ເຫສ ອນຸກ຺ຫຍນຕ຺ໂຖ ວາຯ ເຕນ ຫິ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຏິຍາ ເຈວ ສຫຊາຕໂກຏິຍາ ຈາຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕິຯ

ຠໂວຊາຕິຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ຠໂວຕິ ກມ຺ມຠໂວ ອຘິປ຺ເປໂຕຯ ໂສ ຫິ ຊາຕິຍາ ປຈ຺ຈໂຍ, ນ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠໂວຯ ຊາຕິເຍວ ຫິ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠໂວຕິ, ສາ ຈ ປຐມາຠິນິພ຺ພຕ຺ຕຂນ຺ຘາຯ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ''ຊາຕິຕິ ປເນຕ຺ຖ ສວິກາຣາ ປຍ຺ຈກ຺ຂນ຺ຘາ ທຏ຺ຐພ຺ພາ''ຕິ, ເຕນາຍໍ ໂຈທນາ ນິວຕ຺ຕິຕາ ''ນນຸ ຊາຕິປິ ຠໂວເຍວ, ກຖໍ ໂສ ຊາຕິຍາ ປຈ຺ຈໂຍ''ຕິ, ກຖໍ ປເນຕໍ ຊານິຕພ຺ພໍ ''ກມ຺ມຠໂວ ຊາຕິຍາ ປຈ຺ຈໂຍ''ຕິ ເຈ? ພາຫິຣປຈ຺ຈຍສມຕ຺ເຕປິ ກມ຺ມວເສເນວ ຫີນປຓີຕາທິວິເສສທສ຺ສນໂຕຯ ຍຖາຫ ຠຄວາ ''ກມ຺ມໍ ສຕ຺ເຕ ວິຠຊຕິ ຍທິທໍ ຫີນປ຺ປຓີຕຕາຍາ''ຕິ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໒໘໙) ສວິກາຣາຕິ ນິພ຺ພຕ຺ຕິວິກາເຣນ ສວິກາຣາ, ນ ອຍ຺ເຍຫິ, ເຕ ຈ ອຕ຺ຖໂຕ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠໂວເຍວ, ໂສ ເອວ ຈ ຕສ຺ສ ກາຣຓໍ ຠວິຕຸມຍຸຕ຺ໂຕ ຕຓ຺ຫາຍ ກາມຸປາທານສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຠາເວ ວິຍ ປຸຣິມປຈ຺ຉິມາທິວິເສສານມສມ຺ຠວໂຕ, ຕສ຺ມາ ກມ຺ມຠໂວເຍວ ອຸປ຺ປຕ຺ຕິຠວສງ຺ຂາຕາຍ ຊາຕິຍາ ກມ຺ມປຈ຺ຈເຍນ ເຈວ ປກຕູປ຺ນິສ຺ສຍປຈ຺ຈເຍນ ຈ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ອຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ ''ກມ຺ມປຈ຺ຈຍໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສເຍເນວ ສງ຺ຄເຫຕ຺ວາ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍໂກຏິຍາ ປຈ຺ຈໂຍ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍສ຺ມາ ປນ ຊາຕິຍາ ສຕິ ຊຣາມຣຓໍ, ຊຣາມຣຓາທິນາ ຜຸຏ຺ຐສ຺ສ ຈ ພາລສ຺ສ ໂສກາທໂຍ ສມ຺ຠວນ຺ຕິ, ນາສຕິ, ຕສ຺ມາ ຊາຕິຊຣາມຣຓາທີນໍ ອຸປ຺ນິສ຺ສຍວເສນ ປຈ຺ຈໂຍຕິ ອາຫ ''ຊາຕິ...ເປ... ປຈ຺ຈໂຍ''ຕິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕ ອຕ຺ຖວິນິຈ຺ຉຍສ຺ສ ອາຄຕ຺ຕາ, ສຫຊາຕູປ຺ນິສ຺ສຍສີເສເນວ ປຈ຺ຈຍວິຈາຣຓາຍ ຈ, ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ, ອງ຺ຄາທິວິຘານສ຺ສ ຈ ອນາມຏ຺ຐຕ຺ຕາ ''ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ''ຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍຯ ມຫາວິສຍຕ຺ຕາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທວິຈາຣຓາຍ ນິຣວເສສາ ອຍໍ ກຸໂຕ ລທ຺ຘພ຺ພາຕິ ໂຈທນມ຺ປເນຕິ ''ວິຕ຺ຖາຣໂຕ''ຕິອາທິນາຯ ''ອິຘ ປນສ຺ສາ''ຕິອາທິນາ ປາຬິຍມ຺ປິ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທກຖາ ເອກເທເສເນວ ກຖິຕາຕິ ທສ຺ເສຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອິຘາຕິ ອິມສ຺ມິໍ ພ຺ຣຫ຺ມຊາເລຯ ອສ຺ສາຕິ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສຯ ປໂຍຊນມຕ຺ຕເມວາຕິ ທິຏ຺ຐິຍາ ກາຣຓຠູຕເວທນາວເສນ ເອກເທສມຕ຺ຕໍ ປໂຍຊນເມວຯ ''ມຕ຺ຕເມວາ''ຕິ ຫິ ອວຘາຣຓຕ຺ເຖ ປຣິຍາຍວຈນໍ ''ອປ຺ປໍ ວສ຺ສສຕໍ ອາຍຸ, ອິທາເນຕຣຫິ ວິຊ຺ຊຕິ''ຕິອາທີສຸ ວິຍ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍຕ຺ຖາວໂພຘນວເສນ ສປ຺ໂຍຊນຕ຺ຕາ, ມຕ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ວາ ປມາເຓ, ປໂຍຊນສງ຺ຂາຕໍ ປມາຓເມວ, ນ ຕທຸຕ຺ຕຣິຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ''ມຕ຺ຕ-ສທ຺ໂທ ອວຘາຣເຓ ເອວ-ສທ຺ໂທ ສນ຺ນິຏ຺ຐາເນ''ຕິປິ ວທນ຺ຕິຯ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖຯ ໂຫຕິ ເຈຕ຺ຖ –

''ມຕ຺ຕເມວາຕິ ເອກຕ຺ຖໍ, ມຕ຺ຕປທໍ ປມາຓເກ;

ມຕ຺ຕາວຘາຣເຓ ວາ, ສນ຺ນິຏ຺ຐານມ຺ຫິ ເຈຕຣ''ນ຺ຕິຯ

ເອກເທເສເນວິຘ ປາຬິຍໍ ກຖິຕຕ຺ຕາ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທສ຺ສ ຕຖາ ກຖເນ ສທຸສີ ອຸທາຫຣເຓນ ກາຣຓໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ''ຠຄວາ ຫີ''ຕິອາທິມາຫຯ ເຕນ ອິມມຘິປ຺ປາຍໍ ທສ຺ເສຕິ ''ວຏ຺ຏກຖໍ ກເຖນ຺ໂຕ ຠຄວາ ອວິຊ຺ຊາ-ຕຓ຺ຫາ-ທິຏ຺ຐີນມຍ຺ຍຕຣສີເສນ ກເຖສິ, ເຕສຸ ອິຘ ທິຏ຺ຐິສີເສເນວ ກເຖນ຺ໂຕ ເວທນາຍ ທິຏ຺ຐິຍາ ພລວກາຣຓຕ຺ຕາ ເວທນາມູລກໍ ເອກເທສເມວ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທໍ ກເຖສີ''ຕິຯ ເອຕານິ ຈ ສຸຕ຺ຕານິ ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣນິກາເຍ ທສນິປາເຕ (ອຯ ນິຯ ໑໐ຯ໖໑ ວາກ຺ຍຂນ຺ເຘ) ຕຕ຺ຖ ປຸຣິມໂກຏິ ນ ປຍ຺ຍາຍຕີຕິ ອສຸກສ຺ສ ນາມ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຘສ຺ສ, ຈກ຺ກວຕ຺ຕິໂນ ວາ ກາເລ ອວິຊ຺ຊາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ນ ຕໂຕ ປຸພ຺ເພຕິ ເອວໍ ອວິຊ຺ຊາຍ ປຸຣິໂມ ອາທິມຣິຍາໂທ ອປ຺ປຏິຫຕສ຺ສ ມມ ສພ຺ພຍ຺ຍຸຕຍ຺ຍາຓສ຺ສາປິ ນ ປຍ຺ຍາຍຕິ ຕຖາ ມຣິຍາທສ຺ສ ອວິຊ຺ຊມານຕ຺ຕາຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ເອວໍ ເຈຕນ຺ຕິ ອິມິນາ ມຣິຍາທາຠາເວນ ອຍໍ ອວິຊ຺ຊາ ກາມໍ ວຸຈ຺ຈຕິຯ ອຖ ຈ ປນາຕິ ເອວໍ ກາລນິຍເມນ ມຣິຍາທາຠາເວນ ວຸຈ຺ຈມານາປິຯ ອິທປ຺ປຈ຺ຈຍາຕິ ອິມສ຺ມາ ປຍ຺ຈນີວຣຓສງ຺ຂາຕປຈ຺ຈຍາ ອວິຊ຺ຊາ ສມ຺ຠວຕີຕິ ເອວໍ ຘມ຺ມນິຍາເມນ ອວິຊ຺ຊາຍ ໂກຏິ ປຍ຺ຍາຍຕີຕິ ອຕ຺ໂຖຯ ''ໂກ ຈາຫາໂຣ ອວິຊ຺ຊາຍ, 'ປຍ຺ຈ ນີວຣຓາ' ຕິສ຺ສ ວຈນີຍ''ນ຺ຕິ (ອຯ ນິຯ ໑໐ຯ໖໑) ຫິ ຕຕ຺ເຖວ ວຸຕ຺ຕໍ, ຏີກາຍໍ ປນ ''ອາສວປຈ຺ຈຍາ''ຕິ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໘໔) ອາຫ, ຕໍ ອຸທາຫຣຓສຸຕ຺ເຕນ ນ ສເມຕິຯ ອຍໍ ປຈ຺ຈໂຍ ອິທປ຺ປຈ຺ຈໂຍ ມ-ກາຣສ຺ສ ທ-ກາຣາເທສວເສນຯ ສທ຺ທວິທູ ປນ ''ອິທິສສ຺ສ ປໂຍຄສ຺ສ ທິສ຺ສນໂຕ ອິທ-ສທ຺ໂທເຍວ ປກຕີ''ຕິ ວທນ຺ຕິ, ອຍຸຕ຺ຕເມເວຕໍ ວຓ຺ຓວິກາຣາທິວເສນ ນານາປໂຍຄສ຺ສ ທິສ຺ສມານຕ຺ຕາຯ ຍຖາ ຫິ ວຓ຺ຓວິກາເຣນ

"ອມູ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ "ອສູ"ຕິ ທິສ຺ສຕິ, "ອິເມສູ"ຕິ ວຸຕ຺ເຕປິ "ເອສູ"ຕິ, ເອວມີຆາປິ ວຕ຺ຕວິກາໂຣ ຈ ວາກ຺ເຍ ວິຍ ສມາເສປິ ລພ຺ກເຕວ ຍຖາ "ຊານິປ໌ຕິ ຕຸທມ຺ປ໌ຕີ"ຕິ. ກິເມຕ຺ຖ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ປກິນ຺ນປຜິສມ຺ກິເທນ ອາຍສ຺ມຕາ ມຫາກຈ຺ຈາຍນຕ຺ເຖເຣນ ວຸຕ຺ຕເມວ ປມາຓນ຺ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ.

ກາວຕຕ຺ຫາຍາຕິ ກາວສຍ຺ໂຍຊນກູຕາຍ ຕຕ຺ຫາຍ. ອິທປ຺ປ໌ຈ຺ຈຍາຕິ ອິມສ຺ມາ ອວິຊ຺ຊາປ໌ຈ຺ຈຍາ. 'ໂກ ຈາຫາໂຣ ກາວຕຕ຺ຫາຍ, 'ອວິຊ຺ຊາ' ຕິສ຺ສ ວຈນິຍ"ນ຺ຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ກາວທິຍ຺ກິຍາຕິ ສສ຺ສຕທິຍ຺ກິຍາ. ອິທປ຺ປ໌ຈ຺ຈຍາຕິ ອິຌ ປນ ເວທນາປ໌ຈ຺ຈຍາຕ຺ເວວ ອຕ຺ໂຖ. ນນຸ ທິຍ຺ກິໂຍ ເອວ ກເຖຕພ຺ພາ, ກິມຕ຺ຖິຍໍ ປນ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປ໌າທກຖນ຺ຕິ ອນຸໂຍເຄນາຫ "ເຕນາ"ຕິອາທີ. ອິທໍ ວຸຕ຺ ຕໍ ໂຫຕິ – ອນຸໂລເມນ ປຜິຈ຺ຈສມຸປ຺ປ໌າທກຖາ ນາມ ວຍ຺ຍກຖາ, ຕໍ ກຖເນເນວ ກຄວາ ເອເຕ ທິຍ຺ກິຄຕິກາ ຍາວິທໍ ມິຈ຺ຌາທສ຺ສນໍ ນ ປຜິນິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ຕິ, ຕາວ ອິມີນາ ປ໌ຈ຺ຈຍປຣມ຺ປເຣນ ວຍ຺ເຍເຍວ ນິມຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ທສ຺ເສສີຕິ. ອິໂຕ ກວາທີໂຕ. ເອຕ຺ຖ ກວາທີສຸ. ເອສ ນໂຍ ເສສປທທ຺ວເຍປີ. ອິມີນາ ອປຣີຍນ຺ຕໍ ອປຣາປຣຸປ຺ປ໌ຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ. ວິປ໌ນ຺ນຍ຺ຄາຕິ ວິວິເຌນ ນາສິ ຕາ.

ວິວຍ຺ຍກຖາທິວຕ຺ຓນາ

໑໔໕.ທິຍ຺ກິຄຕິກາຌິຍ຺ຖານນ຺ຕິ ທິຍ຺ກິຄຕິການໍ ມິຈ຺ຌາຄາຫທສ຺ສນວເສນ ອຌິຍ຺ຖານກູຕໍ, ທິຍ຺ກິຄຕິກວເສນ ປຸຄ຺ຄ ລາຌິຍ຺ຖານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ປຸຄ຺ຄລາຌິຍ຺ຖານຌມ຺ມເທສນາ ເຫສາ. ຍຸຕ຺ຕໂຍຄກິກ຺ຂຸອຌິຍ຺ຖານນ຺ຕິ ຍຸຕ຺ຕໂຍຄານໍ ກິກ຺ຂູນມຌິຍ຺ຖານກູຕໍ, ກິກ຺ຂຸວເສນ ປຸຄ຺ຄລາຌິຍ຺ຖານນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ວິວຍ຺ຍນ຺ຕິ ວຍ຺ຍໂຕ ວິຄຕໍ. "ເຍທີ"ຕິອາທີນາ ທິຍ຺ກິຄຕິການໍ ມິຈ຺ຌາທສ຺ສນສ຺ສ ກາຣຕກູຕາຍ ເວທນາຍ ປ໌ຈ຺ຈຍກູຕໍ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕເມວ ຜສ຺ສາຍຕນມິຌ ຄທີຕໍ ເທສນາກຸ ສເລນ ກຄວຕາຕິ ທສ຺ເສຕິ. ເວທນາກມ຺ມຍ຺ຄາເນຕິ "ເວທນານໍ ສມຸທຍ"ນ຺ຕິອາທີກໍ ອິມໍ ປ໌າລຸອີ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ. ກິຍ຺ຈິມ ຕ຺ຕເມວ ວິເສໂສຕິ ອາຫ "ຍຖາ ປ໌ນາ"ຕິອາທີ. ນ຺ຕິ "ຜສ຺ສສມຸທຍາ, ຜສ຺ສນິໂຣຌາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ກາຣຕໍ. "ອາຫາຣສມຸທຍາ"ຕິ ອາທີສຸ ກພລຸອີກາໂຣ ອາຫາໂຣ ເວທິຕພ຺ໂພ. ໂສ ທີ "ກພລຸອີກາໂຣ ອາຫາໂຣ ອິມສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ອາຫາຣປ໌ຈ຺ຈເຍນ ປ໌ຈ຺ຈໂຍ"ຕິ (ປ໌ຍ຺ຄາ. ໔໘໙) ປ໌ຍ຺ຄາເນ ວຈນໂຕ ກມ຺ມສມຸຍ຺ຖານານມ຺ປິ ຈກ຺ຂາທີນໍ ອຸປຕ຺ຖມ຺ກກປ໌ຈ຺ຈໂຍ ໂຫຕິເຍວ. "ນາມຣູປສມຸທ ຍາ"ຕິອາທີສຸ ເວທນາທິກ຺ຂນ຺ຌຕ຺ຕຍເມວ ນາມໍ. ນນຸ ຈ "ນາມຣູປປ໌ຈ຺ຈຍາ ສລຸອາຍຕນ"ນ຺ຕິ ວຈນໂຕ ສພ຺ເພສຸ ຌສຸ ຜສ຺ສາຍ ຕເນສຸ "ນາມຣູປສມຸທຍາ ນາມຣູປນິໂຣຌາ" ອິຈ຺ເຈວ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ອຖ ກສ຺ມາ ຈກ຺ຂາຍຕນາທີສຸ "ອາຫາຣສມຸທຍາ ອາ ຫາຣນິໂຣຌາ"ຕິ ວຸຕ຺ຕນ຺ຕິ? ສຈ຺ຈເມຕໍ ອວິເສເສນ, ອິຌ ປນ ເອວມ຺ປິ ຈກ຺ຂາທີສຸ ສມ຺ກວຕີຕິ ວິເສສໂຕ ທສ຺ເສຕຸໍ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕນ຺ ຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ.

ອຸຕ຺ຕຣິຕຣຊານເນເນວ ທິຍ຺ກິຄຕສ຺ສ ຊານນມ຺ປິ ສິທ຺ຌນ຺ຕິ ກຕ຺ວາ ປ໌າລຸອິຍມນາຄເຕປິ "ທິຍ຺ກິຍ຺ຈ ຊານາຕີ"ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ສີລສ ມາຌິປ໌ຍ຺ຌາໂຍ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣມິສ຺ສກາ, ວິມຸຕ຺ຕິ ປນ ອິທ ເຫຍ຺ກິມາ ຜລສມາປ໌ຕ຺ຕິໂຍ "ຍາວ ອຣຫຕ຺ຕາ"ຕິ ອຄ຺ຄຜລສ຺ສ ວິ ສຸໍ ວຈນໂຕ. ປ໌ຈ຺ຈກ຺ຂານຸມາເນນ ເຈຕ຺ຖ ປ໌ຊານນາ, ເຕເນວາຫ "ພທຸສ຺ສຸໂຕ ຄນ຺ຖຌໂຣ ກິກ຺ຂຸ ຊານາຕີ"ຕິອາທີ, ຍຖາລາກໍ ວາ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ເທສນາ ປ໌ນາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ-ສທ຺ໂທ ອຣຸຈິຍຕ຺ໂຖ, ເຕນິມໍ ທີເປ໌ຕິ – ຍທິປິ ອນາຄາມິອາທໂຍ ຍຖາກູຕໍ ປ໌ຊານນ຺ ຕິ, ຕຖາປິ ອຣຫໂຕ ອຸກ຺ກໍສຄຕິວິຊານນວເສນ ເທສນາ ອຣຫຕ຺ຕນິກູເຜນ ນິຍ຺ຄາປີຕາຕິ. ສຸວຕ຺ຓເຄໂຫ ວິຍ ຣຕນມຍກຕ຺ຕິ ກາຍ ເທສນາ ອຣຫຕ຺ຕກຕ຺ຕິກາຍ ນິຍ຺ຄາປີຕາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເອຕ຺ຖ ຈ "ຍໂຕ ໂຂ...ເປ໌... ປ໌ຊານາຕີ"ຕິ ເອເຕນ ຌມ຺ມສ຺ສ ນິຍ຺ ຍານິກກາເວນ ສທ຺ຌີ ສງ຺ຆສ຺ສ ສຸປ຺ປຜິປ໌ຕ຺ຕີ ທສ຺ເສຕິ, ເຕເນວ ອຍ຺ຄກຖາຍໍ 'ໂກ ເອວໍ ຊານາຕີຕິ? ຂີຓາສໂວ ຊານາຕິ, ຍາວ ອາຣທ຺ຌວິປ໌ສ຺ສໂກ ຊານາຕີ"ຕິ ປ໌ຣິປຸຕ຺ຓໍ ກຕ຺ວາ ກິກ຺ຂຸສງ຺ໂຆ ທສ຺ສິໂຕ, ເຕນ ຍເທຕໍ ເຫຍ຺ຄາ ວຸຕ຺ຕໍ "ກິກ຺ຂຸສງ຺ຆວເສນາປິ ທີເປ໌ຕຸ"ນ຺ຕິ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຄ. ໑.໗), ຕໍ ຍຖາຣຸຕວເສເນວ ທີປິຕໍ ໂຫຕີຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ.

໑໔໖."ເທສນາຊາລວິມຸຕ຺ໂຕ ທິຍ຺ຜິຄຕິໂກ ນາມ ນຕ຺ຖີ"ຕິ ທສ຺ສນໍ ເທສນາຍ ເກວລປ໌ຣິປຸຕ຺ຓຕໍ ຌາເປ໌ຕຸນ຺ຕິ ເວທິຕພ຺ພໍ. ອນ຺ ໂຕ ຊາລສ຺ສາຕິ ອນ຺ໂຕຊາລໍ, ທພ຺ພປ໌ເວສນວເສນ ອນ຺ໂຕຊາເລ ອກຕາປີ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕວາທປ຺ປ໌ເວສນວເສນ ກຕາຕິ ອນ຺ໂຕຊາ ລິກຕາ, ອນ຺ໂຕ ຊາລສ຺ສ ຕິຍ຺ຖນ຺ຕີຕິ ວາ ອນ຺ໂຕຊາລາ, ທພ຺ພວເສນ ອນນ຺ໂຕຊາລາປີ ຕນ຺ນິສ຺ສິຕວາທວເສນ ອນ຺ໂຕຊາລາ ກ ຕາຕິ ອນ຺ໂຕຊາລີກຕາ. ອກູຕຕພ຺ກາເວ ກຣາສກູໂຍເຄ ວິກາຣວາຈກໂຕ ອີປ໌ຈ຺ຈໂຍ, ອນ຺ຕສຣສ຺ສ ວາ ອີການາເທໂສຕິ ສທ຺ທວິທູ ຍຖາ "ຌວລີກາໂຣ, ກພລຸອີກາໂຣ"ຕິ (ສໍ. ນິ. ໑.໑໙໑), ອິມມຕ຺ຖໍ ທສ຺ເສຕຸໍ "ອິມສ຺ສາ"ຕິອາທີ ວຸຕ຺ຕໍ. ນິສ຺ສິຕາ ອວສິຕາວ ຫຸຕ຺ວາ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊມານາ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນ຺ຕີຕິ ອຕ຺ໂຖ. ມານ-ສທ຺ໂທ ເຈຕ຺ຖ ກາເວນກາວລກ຺ຂຕຕ຺ໂຖ ອປ຺ປ໌ທີເນນ

ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນກາເວນ ປຸນ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນກາວສ຺ສ ລກ຺ຂິຕຕ຺ຕາ, ຕຖາ ‘‘ໂອສີທນ຺ຕາ’’ຕິອາທີສຸປິ ອນ຺ຕ-ສທ຺ໂທ຺ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊເນເນວ ອວຸຕ຺ຕສ຺ສາປິ ນິມຸຊ຺ຊນສ຺ສ ຄຫຕນ຺ຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ໂອສີທນ຺ຕາ’’ຕິອາທີນາ຺ ຕຕ຺ຖ ອປາຍູປປ຺ຕ຺ຕິວເສນ ອໂຜ ໂອສີທນ໌, ສມ຺ປຕ຺ຕິກາວເສນ ອຸທ຺ທມຸຄ຺ຄມນ໌຺ ຕຖາ ປຣິຕ຺ຕກູມິມຫຄ຺ຄຕກູມິວເສນ, ທິຍ຺ກິຍາ ໂອລີນຕາຕິຊາວນວເສນ, ປຸພ຺ພນ຺ຕານຸທິຍ຺ກິອປຣນ຺ຕານຸທິຍ຺ກິວເສນ ຈ ຍຖາກ຺ກມ໌ ໂຍເຊຕພ຺ພ໌຺ ປຣິຍາປນ຺ນາຕິ ອນ຺ໂຕຄຊາ຺ ຕພ຺ກາໂວ ຈ ຕທາພທ຺ເຊນາຕິ ວຸຕ຺ຕ໌ ‘‘ເອເຕນ ອາພທ຺ຊາ’’ຕິ຺ ‘‘ນ ເທຕ຺ຖາ’’ຕິອາທີນາ ຍຖາວຸຕ຺ຕປາລຸອິຍາ ອາປນ຺ນຕ຺ຖ໌ ທສ຺ເສຕິ຺

ອິທານີ ອຸປມາສໍສນ຺ທນມາຫ ‘‘ເກວຍ຺ໂຍ ວິຍາ’’ຕິອາທີນາ຺ ເກ ອຸທເກ ວຍຍຕິ ປຣິຈຣຕີຕິ ເກວຍ຺ໂຍ, ມຈ຺ຈພນ຺ໂຊ຺ ການໍ ເກວຍ຺ຍນ຺ເຕວາສີປີ ປາລຸອິຍໍ ວຸຕ຺ໂຕ, ໂສ ປນ ຕທນ຺ຄຕິໂກວາຕິ ຕຖາ ວຸຕ຺ຕໍ຺ ທສສຫສ຺ສິໂລກຊາຕູຕິ ຊາຕິກ຺ເຂຕ຺ຕໍ ສນ຺ຊາຍາຫ ຕຕ຺ເຖວ ປຜິເວຊສມ຺ກວໂຕ, ອຍ຺ເລສຍ຺ຈ ຕຄ຺ຄຫເຕເນວ ຄທິຕຕ຺ຕາ຺ ອຍ຺ຍຕ຺ຖາປີ ທີ ທິຍ຺ກິຄຕິກາ ເອຕ຺ຖ ປຣິຍາປນ຺ນາ ອນ຺ໂຕຊາລີກຕາວ຺ ໂອລຸອາຣິກາຕິ ປາກຍກາເວນ ຖູລາ຺ ຕສ຺ສາຕິ ປຣິຕ຺ໂຕທກສ຺ສ຺

໑໔໗຺‘‘ສພ຺ພທິຍ຺ກິນໍ ສຽຄທິຕຕ຺ຕາ’’ຕິ ເອເຕນ ວາທສຽຄຫເຕນ ປຸຄ຺ຄລສຽຄໂຫຕິ ທສ຺ເສຕິ຺ ອຕ຺ຕໂນ…ເປ… ທສ຺ເສນ຺ໂຕຕິ ເທສນາກຸສລຕາຍ ຍຖາວຸຕ຺ເຕສຸ ທິຍ຺ກິຄຕິການໍ ອຸມ຺ມຸຊ຺ຊນນິມຸຊ຺ຊນຍ຺ຄານກູເຕສຸ ກຕ຺ຖຈິປີ ກວາທີສຸ ອຕ຺ຕໂນ ອນວໂຣຊກາວໍ ທສ຺ເສນ຺ໂຕ຺ ນຍນ຺ຕີຕິ ສຕ຺ເຕ ອິຈ຺ຊິຕຍ຺ຄານມາວໜນ຺ຕິ, ຕໍ ປນ ຕຖາອາກຫ຺ຌນວເສນາຕິ ອາຫ ‘‘ຄີວາຍາ’’ຕິອາທີ຺ ‘‘ເນຕ຺ຕິສທິສຕາຍາ’’ຕິ ອິມິນາ ສທິສໂວຫາຣໍ, ອຸປມາຕທ຺ຊິຕໍ ວາ ທສ຺ເສຕິ຺ ‘‘ສາ ທີ’’ຕິອາທີ ສທິສຕາວິກາວນາ຺ ຄີວາຍາຕິ ເອຕ຺ຖ ມຫາຊນານນ຺ຕິ ສມ຺ພນ຺ຊີນິທ຺ເທໂສ ເນຕີຕິ ເອຕ຺ຖາປີ ກມ຺ມກາເວນ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ໂພ ນີ-ສທ຺ທສ຺ສ ທ຺ວິກມ຺ມິກຕ຺ຕາ, ອາຂ຺ຍາຕປໂຍເຄ ຈ ພຫຸລໍ ສາມິວຈນສ຺ສ ກຕ຺ຕຸກມ຺ມຕ຺ຖໂຊຕກຕ຺ຕາ຺ ອສ຺ສາຕິ ອເນນ ກຄວຕາ, ສາ ກວເນຕ຺ຕິ ອຸຈ຺ຊິນ຺ນາຕິ ສມ຺ພນ຺ໂຊ຺ ປຸນ ອປ຺ປຜິສນ຺ຊິກກາວາຕິ ສາມຕ຺ຖິຍຕ຺ຖມາຫ຺ ຊີວິຕປຣິຍາທາເນ ວຸຕ຺ເຕເຍວ ທີ ປຸນ ອປ຺ປຜິສນ຺ຊິກກາໂວ ວຸຕ຺ໂຕ ນາມ ຕສ຺ເສວ ອທສ຺ສນສ຺ສ ປຊານການຕ຺ຕາ຺ ‘‘ນ ທກ຺ຂນ຺ຕີ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ອນາຄຕວຈນວເສນ ປທສີທ຺ຊີ ‘‘ຍຕ຺ຣ ທີ ນາມ ສາວໂກ ເອວຣູປໍ ຌສ຺ສຕິ ວາ ທກ຺ຂຕິ ວາ ສກ຺ຂີ ວາ ກຣິສ຺ສຕີ’’ຕິອາທີສຸ (ປາຣາ຺ ໔໒໗; ສໍ຺ ນິ຺ ໔຺໒໐໔) ວິຍາຕິ ທສ຺ເສຕິ ‘‘ນ ທກ຺ຂິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ ອິມິນາ຺ ກີ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕີຕິ ອາຫ ‘‘ອປຕ຺ຕຕ຺ຕິກກາວໍ ຄມິສ຺ສນ຺ຕີ’’ຕິ຺ ອປຕ຺ຕຕ຺ຕິກກາວນ຺ຕິ ຈ ຊຣມານກປຕ຺ຕຕ຺ຕິຍາ ເອວ ອປຕ຺ຕຕ຺ຕິກກາວໍ, ອຕີຕປຕ຺ຕຕ຺ຕິຍາ ປນ ຕຖາຄຕປຕ຺ຕຕ຺ຕິ ຍາວ ສາສນນ຺ຕຣຊານາ, ຕໂຕ ອຸທ຺ຊມ຺ປີ ອຍ຺ຍພຸທ຺ຊຸປ຺ປາເທສຸ ປວຕ຺ຕຕິ ເອວ ຍຖາ ອຊຸນາ ວິປສ຺ສິອາທີນໍ຺ ຕຖາ ທີ ວກ຺ຂຕິ ‘‘ໂວຫາຣມຕ຺ຕເມວ ກວິສ຺ສຕີ’’ຕິ (ທີ຺ ນິ຺ ອຍ຺ຄ຺ ໑຺໑໔໗) ປຍ຺ລາຍ ເຈຕ຺ຖ ປຕ຺ຕາເທໂສຕິ ເນຣຸຕ຺ຕິກາ຺

ກາໂຍຕິ ອຕ຺ຕກາໂວ, ໂຍ ຣູປາຣູປຊມ຺ມສມູໂຫ຺ ເອວຍ຺ຫີສ຺ສ ອມ຺ພຣກ຺ຂສທິສຕາ, ຕທວຍວານຍ຺ຈ ຣູປກ຺ຂນ຺ຊຈກ຺ຂາຍຕນຈກ຺ຂຸຊາຕາທີນໍ ອມ຺ພປກ຺ກສທິສຕາ ຍຸຊ຺ຊຕິ຺ ຕນ຺ຕິ ກາຍໍ຺ ປຍ຺ຈປກ຺ກທ຺ວາທສປກ຺ກອຍ຺ຖາຣສປກ຺ກປຣິມາຕາຕິ ປຍ຺ຈປກ຺ກປຣິມາຕາ ເອກາ, ທ຺ວາທສປກ຺ກປຣິມາຕາ ເອກາ, ອຍ຺ຖາຣສປກ຺ກປຣິມາຕາ ເອກາຕິ ຕິວິຊາ ປກ຺ກມ຺ພຜລປີຕ຺ທີວິຍ຺ ປີຕ຺ໂທ ເອຕສ຺ສາຕິ ປີຕ຺ທີ, ຖວໂກ຺ ຕທນ຺ວຍານິຕິ ວຕ຺ຍານ຺ຄຕານິ, ເຕນາຫ ‘‘ຕໍເຍວ ວຕ຺ຍໍ ອນ຺ຄຕານີ’’ຕິ຺

ມຕ຺ຫູກກຕ຺ຍກວິສສມ຺ຜສ຺ສນ຺ຕິ ວິສວນ຺ຕສ຺ສ ເກກວິເສສສ຺ສ ກຕ຺ຍເກນ, ຕທຍ຺ເລນ ຈ ວິເສນ ສມ຺ຜສ຺ສໍ, ມຕ຺ຫູກກຕ຺ຍເກວິຊ຺ຊມານສ຺ສ ວິສສ຺ສ ສມ຺ຜສ຺ສໍ ວາ຺ ສກຕ຺ຍໂກ ຊລຈາຣີ ສຕ຺ໂຕ ອິຊ ມຕ຺ຫູໂກ ນາມ, ໂຍ ‘‘ປາສາຕກຈ຺ຊໂປ’’ຕິ ໂວຫຣນ຺ຕິ, ຕສ຺ສ ນຽຄຸຍ຺ເຄ ອຄ຺ຄໂກຍິຍໍ ກິໂຕ ກຕ຺ຍໂກຕິປີ ວທນ຺ຕິ຺ ເອກໍ ວິສມຈ຺ຊກຕ຺ຍກນ຺ຕິປີ ເອເກ຺ ກີຣາຕິ ອນຸສ຺ສວນຕ຺ເຖ ນິປາໂຕ຺ ເອຕ຺ຖ ຈ ວຕ຺ຍຈ຺ເຊເທ ວຕ຺ຍູປນິພນ຺ຊານໍ ອມ຺ພປກ຺ການໍ ອມ຺ພຣກ຺ຂໂຕ ວິຈ຺ເຊໂທ ວິຍ ກວເນຕ຺ຕິຈ຺ເຊເທ ຕທຸປນິພນ຺ຊານໍ ຂນ຺ຊາທີນໍ ສນ຺ຕານໂຕ ວິຈ຺ເຊໂທຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາວ ປາລຸອິຍມາຄຕໍ ໂອປມ຺ມໍ, ຕທວເສສໍ ປນ ອຕ຺ຖໂຕ ລທ຺ຊເມວາຕິ ທຍ຺ຄພ຺ພໍ຺

໑໔໘຺ພຸທ຺ຊພລນ຺ຕິ ພຸທ຺ຊານໍ ຌາຕພລໍ຺ ກຖິຕສຸຕ຺ຕສ຺ສ ນາມາຕິ ເອຕ຺ຖ ນາມ-ສທ຺ໂທ ສມ຺ກາວເນ ນິປາໂຕ, ເຕນ ‘‘ເອວມ຺ປີ ນາມ ກຖິຕສຸຕ຺ຕສ຺ສາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ຄຸຕໍ ສມ຺ກາເວຕິ຺ ໜນ຺ທາຕິ ໂວສ຺ສຄ຺ຄຕ຺ເຖ຺ ເຕນ ທີ ອຊຸນາວ ຄຕ຺ຫາເປສ຺ສາມິ຺ ນ ປປ຺ຍ຺ຈໍ ກຣິສ຺ສາມີຕິ ໂວສ຺ສຄ຺ຄໍ ກໂຣຕິ຺

ຊມ຺ມປຣິຍາເຍຕິ ຊມ຺ມເທສນາສຽຂາຕາຍ ປາລຸອິຍາ຺ ອິຊຕ຺ໂຖຕິ ທິຍ຺ຖຊມ຺ມຫິຕໍ຺ ປຣຕ຺ໂຖຕິ ສມ຺ປຣາຍຫິຕໍ, ຕທຸກຍຕ຺ໂຖ ວາ຺ ກາສິຕຕ຺ໂຖປີ ຍຸຊ຺ຊຕິ ‘‘ຊມ຺ມຊາລ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕນ຺ຕິຊມ຺ມສ຺ສ ຄທິຕຕ຺ຕາ຺ ອິຫາຕິ ອິຊ ສາສເນ຺ ນນ຺ຕິ ນິປາຕມຕ຺ຕໍ

‘‘ນ ນໍ ສຸໂຕ ສມໂຕ ໂຄຕໂມ’’ຕິອາທີສຸ ວິຍ. ນຸຕິ ສມຸມາຕິ ປາລຸອິສມຸມາ. ສພຸເພນ ສພຸພໍ ສຸງຄຕຸໜນໂຕ ອຕຸຖສຸງຂາຕໍ ຊາລ ເມຕຸຖາຕິ ອຕຸຖຊາລໍ. ຕຖາ ສມຸມຊາລໍ ພຸຣຫຸມຊາລໍ ທິຝຸຖິຊາລນຸຕິ ເອຕຸຖາປີ. ສຸງຄາມໍ ວິຊີນາຕິ ເອເຕນາຕິ ສຸງຄາມ ວິຊໂຍ, ສຸງຄາໂມ ເຈຕຸຖ ປລຸຈທີ ມາເຣທີ ສມາຄມນໍ ອກິຢຸຊຸຊນນຸຕິ ອາຫ ‘‘ເທວປຸຕຸຕມາຣມຸປີ’’ຕິອາທີ. ອຕຸຖສມຸປຕຸຕິຍາ ທີ ອຕຸຖຊາລໍ. ພຸຍລຸຊນສມຸປຕຸຕິຍາ, ສີລາທິອນວຊຸຊສມຸມນິທຸເທສໂຕ ຈ ສມຸມຊາລໍ. ເສຍຸຖຸຍເຄນ ພຸຣຫຸມກູຕານໍ ມຄຸຄຜລນິພຸພານານໍ ວິກຕຸຕຕຸຕາ ພຸຣຫຸມຊາລໍ. ທິຝຸຜິວິເວຈນມຸເຂນ ສຸຝຸຍຕາປກາສເນນ ສມຸມາທິຝຸຖິຍາ ວິກຕຸຕຕຸຕາ ທິຝຸຖິຊາລໍ. ຕິຕຸຖິຍວາທນິມຸມທຸທນປາຍຕຸຕາ ອນຸຕຸຕໂຣ ສຸງຄາມວິຊໂຍຕິ ເອວມຸເປຕຸຖ ອຕຸຖໂຍຊນາ ເວທິຕພຸພາ.

ນິທານາວສານໂຕຕິ ‘‘ອຖ ກລວາ ອນຸປຸປຕຸໂຕ’’ຕິ ວຈນສຸງຂາຕນິທານປຣິໂຍສານໂຕ. ມຣິຍາທາວຣິວຈນຍຸເຫຕໍ. ອປີຈ ນິທານາວສານໂຕຕິ ນິທານປຣິໂຍສາເນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ນິທານາວສານກູຕໂຕ ‘‘ມມໍ ວາ ກິກຸຂເວ, ປເຣ ອວຕຸຕໍ ກາເສຍຸຍຸ’’ນຸຕິ ອາທິ (ທີ. ນິ. ໑໘, ໖) ວຈນໂຕ. ອາກິວິຣິອວຣິວຈນຍຸເຫຕໍ. ອິທລຸຈ ‘‘ອໂວຈາ’’ຕິ ກິຣິຍາສມຸພນຸສເນນ ວຸຕຸຕໍ. ‘‘ນິທາເນນ ອາທິກລຸຍາຕ’’ນຸຕິ ວຈນໂຕ ປນ ນິທານມຸປີ ນິຄມນໍ ວິຍ ສຸຕຸຕປຣິຍາປນຸນເມວ. ອລພຸກ...ເປ... ຄມຸກິຣນຸຕິ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕສຸສ ວິເສສນໍ.

໑໔໙. ຍຖາ ອນຕຸຕມນາ ອຕຸຕໂນ ອນຕຸຖຈຣຕາຍ ປຣມນາ ເວຣິມນາ ນາມ ໂໜນຸຕິ, ຍຖາຫ ສມຸມຣາຊາ ສມຸມປເທ,ອຸທາເນ ຈ –

‘‘ທິໂສ ທິສໍ ຍໍ ຕໍ ກຍິຣາ, ເວຣີ ວາ ປນ ເວຣິນໍ;

ມິຈຸຉາປຕິຫິຕໍ ຈິຕຸຕໍ, ປາປີໂຍ ນໍ ຕໂຕ ກເຣ’’ຕິ. (ສ. ປ. ໔໘; ອຸທາ. ໓໓);

ນ ເອວມິເມ ອນຕຸຕມນາ, ອິເມ ປນ ອຕຸຕໂນ ອຕຸຖຈຣຕາຍ ອຕຸຕມນາ ນາມ ໂໜນຸຕີຕິ ອາຫ ‘‘ສກມນາ’’ຕິ. ສກມນຕາ ຈ ປີຕິຍາ ຄທິຕຈິຕຸຕຕຸຕາຕິ ທສຸເສຕິ ‘‘ພຸທຸສຄຕາຍາ’’ຕິອາທີນາ.

ອຍໍ ປນ ອຝຸຖກຖາໂຕ ອປໂຣ ນໂຍ – ອຕຸຕມນາຕິ ສມຕຸຕມນາ, ອິມາຍ ເທສນາຍ ປຣິປຸຕຸຕມນສຸງກປຸປາຕິ ອຕຸໂຖ. ເທສ ນາວິລາໂສ ເທສນາຍ ວິຊມຸກນໍ, ຕລຸຈ ເທສນາກິຈຸຈນິປຸຝາທກໍ ສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕເມວ. ກຣວິກສຸສ ຣຸຕມິວ ມລຸຊຸມ ສຸຣສຸສໂຣ ຍສຸສາຕິ ກຣວິກຣຸຕມລຸຊູ, ເຕນ. ອມຕາກິເສກສທິເສນາຕິ ກາຍຈິຕຸຕທຣຖວູປສມກໍ ສພຸພສມຸກາຣາກິສຸງຂຕໍ ອຸທກໍ ທີພາຍຸກຕາສໍວຕຸຕນໂຕ ອມຕໍ ນາມ. ເຕນາກິເສກສທິເສນ. ພຸຣຫຸມຸໂນ ສໂຣ ວິຍ ອຝຸຖງຄສມນຸນາຄໂຕ ສໂຣ ຍສຸສາ ຕິພຸຣຫຸມສຸສໂຣ, ເຕນ. ອກິນນຸທຕີຕິ ຕຕຸທາຍຕິ, ເຕນາຫ ‘‘ຕຕຸທາຍມຸປີ ອາຄໂຕ’’ຕິ. ອເນກຕຸຖຕຸຕາ ສາຕູນໍ ອກິນນຸທນຸຕີ ຕີ ອຸປຄຈຸຉນຸຕີ ເສວນຸຕີຕີ ອຕຸໂຖຕິ ອາຫ ‘‘ອຸປຄມເນປີ’’ຕິ.

ຕຖາ ອກິນນຸທນຸຕີຕິ ສມຸປຜິຈຸຉນຸຕີຕິ ອຕຸຖມາຫ ‘‘ສມຸປຜິຈຸຉເນປີ’’ຕິ. ອກິນນຸທິຕຸວາຕິ ວຸຕຸໂຕເຍວຕຸໂຖ ‘‘ອນຸໂມທິຕຸວາ’’ຕິ ອິມິນາ ປກາສິໂຕຕິ ສນຸສາຍ ‘‘ອນຸໂມທເນປີ’’ຕິ ວຸຕຸຕໍ.

ອິມເມວຕຸຖໍ ຄາຖາພນຸສວເສນ ທສຸເສຕຸໍ ‘‘ສຸກາສິຕ’’ນຸຕິອາທິມາຫ. ຕຕຸຖ ສທຸທໂຕ ສຸກາສິຕໍ, ອຕຸຖໂຕ ສຸລປີຕໍ. ສີລປຸປ ກາສເນນ ວາ ສຸກາສິຕໍ, ສຸຝຸຍຕາປກາສເນນ ສຸລປີຕໍ. ທິຝຸຖິວິກຊເນນ ວາ ສຸກາສິຕໍ, ຕນຸນິພຸ ເພສກສພຸພລຸລຸຕລຸລາຕວິກຊເນນ ສຸລປີຕໍ. ເອວໍ ອວຕຸຕວຕຸຕາບີເສສນາທີຫິປີ ອິສ ທສຸສີຕປຸປກາເຣທີ ໂຍເຊຕພຸພໍ. ຕາທີ ໂນຕິ ອິຝຸຖານິຝຸເຖສຸ ສມເປກຸຂນາທີທີ ປລຸຈທີ ກາຣເຕທີ ຕາທິກູຕສຸສ. ອິມສຸສ ປທສຸສ ວິຕຸຖາໂຣ ‘‘ອິຝຸຖານິຝຸເຖ ຕາທີ, ຈຕຸຕາວີຕີ ຕາທີ, ວນຸຕາວີຕີ ຕາທີ’’ຕິອາທີນາ (ມຫານິ. ໓໘) ມຫານິທຸເທເສ ວຸຕຸໂຕ, ໂສ ອຸປຣີ ອຝຸຖກຖາຍມຸປີ ອາວິກວິສຸສ ຕີ. ກິລຸຈາປີ ‘‘ກຕມລຸຈ ຕໍ ກິກຸຂເວ’’ຕິອາທີນາ (ທີ. ນິ. ໑.ໆ) ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ປວຕຸຕາຍ ກເຖຕຸກມຸຍຕາປຸຈຸຉາຍ ວິສຸສຊຸຊນວເສນ ວຸຕຸຕຕຸຕາ ອິທໍ ສຸຕຸຕໍ ເວຍຸຍາກຣຕໍ ນາມ ກວຕິ. ພຸຍາກຣຕເມວ ທີ ເວຍຸຍາກຣຕໍ, ຕຖາປີ ປຸຈຸຉາວິສຸສຊຸຊນາວເສນ ປວຕຸຕໍ ສຸຕຸຕໍ ສຄາຖກໍ ເຈ, ເຄຍຸຍໍ ນາມ ກວຕິ. ນິຄຸຄາຖກໍ, ເຈ ອງຄນຸຕຣເຫຕຸຣທິຕລຸຈ, ເວຍຸ ຍາກຣຕໍ ນາມ. ອິຕິ ປຸຈຸຉາວິສຸສຊຸຊນາວເສນ ປວຕຸຕສຸສາປີ ເຄຍຸຍສາສຣຕໂຕ, ອງຄນຸຕຣເຫຕຸຣທິຕສຸສ ຈ ນິຄຸ ຄາຖກກາວສຸເສວ ອນລຸລສາສຣຕໂຕ ປຸຈຸຉາວິສຸສຊຸຊນກາວມນເປກຸຂິຕຸວາ ນິຄຸຄາຖກກາວເມວ ເວຍຸຍາກຣຕເຫຕຸຕາຍ

ທສ຺ເສນ຺ໂຕ ‘‘ນິຄ຺ຄາຫກຕ຺ຕາ ທີ ອິທໍ ເວຍ຺ຍາກຣຓ’’ນ຺ຕິ ອາຫ.

ກສ຺ມາຕິ ໂຈທນໍ ໂສເຣຕິ ‘‘ກລ຺ຍມາເນຕິ ທີ ວຸຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ. ອຸກຍສມ຺ພນ຺ຣປທລ຺ເຫຕໍ ເທຍ຺ຖາ, ອຸປຣິ ຈ ສມ຺ພຊ຺ຊນໂຕ. ອິທໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ – ‘‘ກລ຺ຍມາເນ’’ຕິ ວຕ຺ຕມານກາລວເສນ ວຸຕ຺ຕຕ຺ຕາ ນ ເກວລໍ ສຸຕ຺ຕປຣິໂຍສາເນເຍວ, ອຖ ໂຂ ທ຺ວາສຍ຺ຖິຍາ ຖາເນສຸ ອກມ຺ປິຕ຺ຖາຕິ ເວທິຕພ຺ພາຕິ. ຍເທວໍ ສກເລປິ ອິມສ຺ມິ ສຸຕ຺ເຕ ກລ຺ຍມາເນ ອກມ຺ປິຕ຺ຖາຕິ ອຕ຺ໂຖເຍວ ສມ຺ກວຕິ, ນ ປນ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ທິຍ຺ຖິຄຕສ຺ສ ປຣິໂຍສາເນ ປຣິໂຍສາເນຕິ ອຕ຺ໂຖຕິ? ນາຍມນ຺ໂຍໂຄ ກຕ຺ຖຈິປິ ນ ປວິສຕິ ສມ຺ກວມຕ຺ເຕເນວ ອນ຺ຍຸຍ຺ຊນໂຕ, ອຍໍ ປນ ອຕ຺ໂຖ ນ ສມ຺ກວມຕ຺ເຕເນວ ວຸຕ຺ໂຕ, ອຖ ໂຂ ເທສນາກາເລ ກມ຺ປນາກາເຣເນວ ອາຈຣິຍປຣມ຺ປຣາກເຕນ. ເຕເນວ ທີ ອາກາເຣນາຍມຕ຺ໂຖ ສງ຺ຄີຕິມາຣຸລ຺ໂຫ, ຕຖາຣຸລ຺ຫນເຍເນວ ຈ ສງ຺ຄຫກາເຣນ ວຸຕ຺ໂຕຕິ ນິຍ຺ຖເມຕ຺ຖ ຄນ຺ຕພ຺ພໍ, ອິຕຣຖາ ອຕກ຺ກາວຈຣສ຺ສ ອິມສ຺ສຕ຺ຖສ຺ສ ຕກ຺ກປຣິຍາຫຕກຖນໍ ອນ຺ປປນ຺ນໍ ສິຍາຕິ. ເອວມີທິເສສຸ. ‘‘ສາຕ຺ກ຺ໂຂເກນາ’’ຕິອາທີສຸ ອຕ຺ໂຖ ມຫາປຣິນິພ຺ພານສຸຕ຺ຕວຕ຺ຕນາຍ (ທີ. ນິ. ອຍ຺ຖ. ໒.໑ກ໑) ຄເຫຕພ຺ໂພ.

ອປເຣສຸປີຕິ ເອຕ຺ຖ ປີ-ສທ຺ເທນ ປາຣມີປວິຈຍນໍ ສມ຺ປີຕ຺ເຫຕິ. ວຸຕ຺ຕລ຺ຫິ ພຸທ຺ຣວໍເສ –

‘‘ອິເມ ຣມ຺ເມ ສມ຺ມສໂຕ, ສກາວສຣສລກ຺ຂເຓ;

ຣມ຺ມເຕເຊນ ວສຸຣາ, ທສສຫສ຺ສີ ປກມ຺ປຖາ’’ຕິ. (ພຸ. ວໍ. ໑໖໖);

ຕຖາ ສາສນປຕິຍ຺ຖານນ຺ຕຣຣານາທໂຍປີ. ຕຕ຺ຖ ສາສນປຕິຍ຺ຖາເນ ຕາວ ກຄວໂຕ ເວລຸວຸວນປຜິຄ຺ຄຫເຓ, ມຫາມຫິນ຺ທຕ຺ເຖຣສ຺ສ ມຫາເມຟວນປຜິຄ຺ຄຫເຓ, ມຫາອຣິຍ຺ຖຕ຺ເຖຣສ຺ສ ວິນຍປີຍກສຊ຺ຊາຍເນຕິ ເອວມາທີສຸ ສາສນສ຺ສ ມູລານິ ໂອຕິຕ຺ຕານີຕິ ປີຕິວສໍ ຄຕາ ນຈ຺ຈນ຺ຕາ ວິຍ ອຍໍ ມຫາປຖວີ ກມ຺ປິຕ຺ຖ. ສາສນນ຺ຕຣຣາເນ ປນ ‘‘ອໂຫ ອິທິສສ຺ສ ສທ຺ຣມ຺ມສ຺ສ ອນ຺ຕຣຣານ’’ນ຺ຕິ ໂທມນສ຺ສປ຺ປຕ຺ຕາ ວິຍ ຍຖາ ຕໍ ກສ຺ສປສ຺ສ ກຄວໂຕ ສາສນນ຺ຕຣຣາເນ. ວຸຕ຺ຕລ຺ເຫຕມ຺ປທາເນ –

‘‘ຕທາຍໍ ປຖວີ ສພ຺ພາ, ອຈລາ ສາ ຈລາຈລາ;

ສາຄໂຣ ຈ ສໂສໂກວ, ວິນທິ ກຣຸຕໍ ຄິຣ’’ນ຺ຕິ. (ອປ. ໒.໕໔.໑໓໑);

ໂພຣິມຕ຺ຫູປສງ຺ກມເນຕິ ວິສາຂາປຸຕ຺ຕມທິວເສ ປຖມໍ ໂພຣິມຕ຺ຫູປສງ຺ກມເນ. ປໍສຸກູລຄ຺ຄຫເຓຕິ ປຸຕ຺ຕໍ ນາມ ທາສີ ປາຣຸປິຕ຺ວາ ອາມກສ຺ສາເນ ລຫ຺ທິຕສ຺ສ ສາຕມຍປໍສຸກູລສ຺ສ ຕຸມ຺ພມຕ຺ເຕ ປາເຓ ວິຣ຺ນິຕ຺ວາ ມຫາອຣິຍວໍເສ ຖຕ຺ວາ ຄຫເຓ. ປໍສຸກູລໂຣວເນຕິ ຕສ຺ເສວ ປໍສຸກູລສ຺ສ ໂຣວເນ. ກາລຸອກາຣາມສຸຕ຺ຕໍ (ອ. ນິ. ໔.໒໔) ອງ຺ຄຸຕ຺ຕຣາຄເມ ຈຕຸກ຺ກນິປາເຕ. ໂຄຕມກສຸຕ຺ຕມ຺ປີ (ອ. ນິ. ໓.໑ກ໖) ຕຕ຺ເຖວ ຕິກນິປາເຕ. ວີຣິຍພເລນາຕິ ມຫາກິນິກ຺ຂມເນ ຈກ຺ກວຕ຺ຕິສິຣິປຣິຈ຺ຈາຄເຫຕຸກູຕວີຣິຍປ຺ປກາເວນ. ໂພຣິມຕ຺ຫູປສງ຺ກມເນ –

‘‘ກາມໍ ຕໂຈ ຈ ນ຺ຫາຣຸ ຈ, ອຍ຺ຖິ ຈ ອວສິສ຺ສຕຸ;

ອຸປສ຺ສຸສ຺ສຕຸ ນິສ຺ເສສໍ, ສຣີເຣ ມໍສໂລຫິຕ’’ນ຺ຕິ. (ມ. ນິ. ໒.໑໘໔; ສໍ. ນິ. ໒.໒໒, ໒໓ກ; ອ. ນິ. ໒.໕; ໘.໑໓; ມຫານິ. ໑໗໖; ອວິທູເຣນິທານກຖາ);

ວຸຕ຺ຕຈຕຸຣງ຺ຄສມນ຺ນາຄຕວີຣິຍານຸກາເວນາຕິ ຍຖາຣຫມຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຈ຺ຉຣິຍເວຄາກິຫຕາຕິ ວິມ຺ຫຍາວຫກິຣິຍານຸກາວຟຍ຺ຜິຕາ. ປໍສຸກູລໂຣວເນ ກຄວໂຕ ປຸລ຺ລເຕເຊນາຕິ ວທນ຺ຕິ. ປໍສຸກູລຄ຺ຄຫເຓ ຍຖາ ອຈ຺ຉຣິຍເວຄາກິຫຕາຕິ ຍຸຕ຺ຕໍ ວິຍ ທິສ຺ສຕິ, ຕໍ ປນ ກທາຈິ ປວຕ຺ຕຕ຺ຕາ ‘‘ອກາລກມ຺ປເນນາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເວສ຺ສນ຺ຕຣຊາຕເກ (ຊາ. ໒.໒໒.໑໖໕໕) ປນ ປາຣມີປູຣຕປຸລ຺ລເຕເຊນ ອເນກກ຺ຂຕ຺ຕຸໍ ກມ຺ປິຕຕ຺ຕາ ອກາລກມ຺ປນໍ ນາມ ກວຕິ. ສກ຺ຂິນິທສ຺ສເນ ກເຖຕພ຺ພສ຺ສ ອຕ຺ຖສ຺ສານຸຣູປໂຕ ສກ຺ຂິ ວິຍ ກວຕີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສກ຺ຂິກາເວນາ’’ຕິ ຍຖາ ຕໍ ມາຣວິຊຍກາເລ (ຊາ. ອຍ຺ຖ. ໑.ອວິທູເຣນິທານກຖາ). ສາຣຸກາຣທາເນນາຕິ ປກຣຕານຸຣູປວເສນ ວຸຕ຺ຕໍ ຍຖາ ຕໍ ຣມ຺ມຈກ຺ກປ຺ປວຕ຺ຕນສງ຺ຄີຕິກາລາທີສຸ (ສໍ. ນິ. ໕.໑໐໘໑; ມຫາວ. ໑໓;

ປຏິ។ ມ។ ໓។໓໐໑)។

‘‘ນ ເກວລ’’ນ຺ຕິອາທີນາ ອເນກຕ຺ຖປ຺ຖວິກມ຺ປນຫສ຺ສນມຸເຂນ ອິມສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ມຫານຸກາວຕາເຍວ ທສ຺ສິຕາ។ ຕຕ຺ຖ ໂຊຕິວ ເນຕິ ນນ຺ທວເນ។ ຕລ຺ຫິ ສາສນສ຺ສ ຌາຕາໂລກສ຺ຽຂາຕາຍ ໂຊຕິຍາ ປາຕຸກູຕຝ຺ຖານຕ຺ຕາ ໂຊຕິວນ຺ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິຕິ ວິນຍ ສໍວຕ຺ຕນາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຌມ຺ມນ຺ຕິ ອນມຕ຺ຄຄສຸຕ຺ຕາທີຌມ຺ມໍ។ ປາຈີນອມ຺ພລຝ຺ຖິກຝ຺ຖານນ຺ຕິ ປາຈີນທີສາກາເຄ ຕຣຸຕມ຺ພຣຸກ຺ ເຂນ ລກ຺ຂິຕຝ຺ຖານໍ។

ເອວນ຺ຕິ ກຄວຕາ ເທສິຕກາລາທີສຸ ປ຺ຖວິກມ຺ປນມຕິທີສຕິ។ ອເນກໂສຕິ ອເນກຌາ។ ສຍມ຺ກຸນາ ເທສິຕສ຺ສ ພຸຣຫ຺ມຊາລສ຺ສ ຍສ຺ສ ສຸຕ຺ຕເສຝ຺ຖສ຺ສາຕິ ໂຍຊນາ។ ອິຌາຕິ ອິມສ຺ມີ ສາສເນ។ ໂຍນິໂສຕິ ມິຈ຺ຉາທິຝ຺ຖິປ຺ປຫານສມ຺ມາທິຝ຺ຖິສມາທານາທີນາ ຌາເຍນ ອຸປາເຍນ ປຝິປ຺ຊຊນ຺ຕູຕິ ອຕ຺ໂຖ។ ອຍໍ ຕາເວຕ຺ຖ ອຝ຺ຖກຖາຍ ລີນຕ຺ຖວິກາວນາ។

ປກຣຕນຍວຕ຺ຕນາ

‘‘ອິໂຕ ປຣໍ ອາຈຣິຍ-ຌມ຺ມປາເລນ ຍາ ກຕາ;

ສມ຺ຝ຺ຖານາທີຫາຣາທີ-ວິວິຌຕ຺ຖວິກາວນາ។

ນ ສາ ອມ຺ເຫຫຸເປກ຺ເຂຍ຺ຍາ, ອຍລ຺ຫິ ຕພ຺ພິໂສຌນາ;

ຕສ຺ມາ ຕມ຺ປີ ປວກ຺ຂາມ, ໂສຕູນໍ ຌາຕວຸຫ຺ຒິຍາ។

ອຍລ຺ຫິ ປກຣຕນເຍນ ປາລຸອິຍາ ອຕ຺ຖວຕ຺ຕນາ – ປກຣຕນໂຍຕິ ຈ ຕມ຺ພປຕ຺ຕິກາສາຍ ວຕ຺ຕນານໂຍ។ ‘‘ເນຕ຺ຕິ ເປຝກປ຺ປກຣເຕ ຌມ຺ມກຖິການໍ ໂຍຊນານໂຍຕິປີ ວທນ຺ຕິ’’ຕິ ອກິຌມ຺ມຝີກາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ຍສ຺ມາ ປນາຍໍ ເທສນາຍ ສມ຺ຝ຺ຖານປໂຍຊນກາຊເນສຸ, ປີຕ຺ຫຕ຺ເຖສຸ ຈ ປຖມໍ ນິທ຺ຌາຣິເຕສຸ ສຸກຣາ, ໂຫຕິ ສຸວິຌ຺ເຌຍ຺ຍາ ຈ, ຕສ຺ມາ –

ສມ຺ຝ຺ຖານໍ ປໂຍຊນໍ, ກາຊນລ຺ຈາປີ ປີຕ຺ຫຕ຺ຖໍ;

ນິທ຺ຌາເຣຕ຺ວານ ປຕ຺ທີໂຕ, ຕໂຕ ຫາຣາທໂຍ ສໍເສ។

ຕຕ຺ຖ ສມ຺ຝ຺ຖານໍ ນາມ ເທສນານິທານໍ, ຕໍ ສາຌາຣຕມສາຌາຣຕນ຺ຕິ ທຸວິຌໍ, ຕຖາ ສາຌາຣຕມ຺ປີ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກພາຫິຣໂຕ។ ຕຕ຺ຖ ສາຌາຣຕໍ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກສມ຺ຝ຺ຖານໍ ນາມ ກຄວໂຕ ມຫາກຣຸຕາ។ ຕາຍ ຫິ ສມຸສ຺ສາທິຕສ຺ສ ໂລກນາຖສ຺ສ ເວເນຍ຺ຍານໍ ຌມ຺ມເທສນາຍ ຈິຕ຺ຕໍ ອຸທປາທີ, ຕໍ ສນ຺ຌາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ສຕ຺ເຕສຸ ກາຣຸຌ຺ຌຕໍ ປຝິຈ຺ຈ ພຸທ຺ຌຈກ຺ຂຸນາ ໂລກໍ ໂວໂລເກສີ’’ຕິອາທີ។ ເອຕ຺ຖ ຈ ຕິວິຌາວຕ຺ຖາຍປີ ມຫາກຣຸຕາຍ ສ຺ຽຄໂຫ ທຝ຺ຖພ຺ໂພ ຍາວເທວ ສທ຺ຌມ຺ມເທສນາຫຕ຺ຖທາເນຫີ ສໍສາຣມໂຫໂຆໂຕ ສຕ຺ຕສນ຺ຕາຣຕຕ຺ຖໍ ຕທຸປ຺ປຕ຺ຕິໂຕ។ ຍຖາ ຈ ມຫາກຣຸຕາ, ເອວໍ ສພ຺ພລ຺ລຸຕລ຺ຌາຕທສພລຌາຕາທໂຍປີ ເທສນາຍ ສາຌາຣຕມຊ຺ຊຕ຺ຕິກສມ຺ຝ຺ຖານໍ ນາມ។ ສພ຺ພລ຺ຫິ ເລຍ຺ຍຌມ຺ມໍ ຕສໍ ເທເສຕພ຺ພາກາຣໍ, ສຕ຺ຕານໍ ອາສຍານຸສຍາທິກລ຺ຈ ຍາ ຖາວໂຕ ຊານນ຺ໂຕ ກຄວາ ຖານາຝ຺ຖານາທີສຸ ໂກສລ຺ເລນ ເວເນຍ຺ຍຊ຺ຊາສຍານຸຣູປໍ ວິຈິຕ຺ຣນຍເທສນໍ ປວຕ຺ເຕສີ។ ພາຫິຣໍ ປນ ສາຌາຣຕສມ຺ຝ຺ຖານໍ ທສສຫສ຺ສິມຫາພ຺ຣຫ຺ມປຣິວາຣສ຺ສ ສຫມ຺ປຕິພ຺ຣຫ຺ມຸໂນ ອຊ຺ເຊສນໍ។ ຕທຊ຺ເຊສນລ຺ຫິ ປຕິ ຌມ຺ມຄມ຺ກີຣ ຕາປຈ຺ຈເວກ຺ຂຕາຊນິຕໍ ອປ຺ໂປສ຺ສຸກ຺ກຕໍ ປຝິປ຺ປສ຺ສມ຺ເກຕ຺ວາ ຌມ຺ມສ຺ສາມີ ຌມ຺ມເທສນາຍ ອຸສ຺ສາຫຊາໂຕ ອໂຫສິ។

ອສາຌາຣຕມ຺ປີ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກພາຫິຣໂຕ ທຸວິຌເມວ។ ຕຕ຺ຖ ອຊ຺ຊຕ຺ຕິກໍ ຍາຍ ມຫາກຣຸຕາຍ, ເຍນ ຈ ເທສນາຌາເຕນ ອິທໍ ສຸຕ຺ ຕໍ ປວຕ຺ຕິຕໍ, ຕທຸກຍເມວ។ ສາມລ຺ຌາວຕ຺ຖາຍ ຫິ ສາຌາຣຕມ຺ປີ ສມານໍ ມຫາກຣຸຕາທີວິເສສາວຕ຺ຖາຍ ອສາຌາຣຕໍ ກວຕິ, ພາຫິຣໍ ປນ ອສາຌາຣຕສມ຺ຝ຺ຖານໍ ວຕ຺ຕາວຕ຺ຕກຕນນ຺ຕິ ອຝ຺ຖກຖາຍໍ ວຸຕ຺ຕໍ។ ອປີຈ ນິນ຺ທາປສໍສາສຸ ສຕ຺ຕານໍ ເວເນຍ຺ ຍາຆາຕານນ຺ທາທີກາວມນາປຕ຺ຕິ។ ຕຕ຺ຖ ຈ ອນາທີນວທສ຺ສນໍ ພາຫິຣມສາຌາຣຕສມ຺ຝ຺ຖານເມວ, ຕຖາ ນິນ຺ທາປສໍສາສຸ

ປຜິປ຺ຊຊນກ຺ກາມສ຺ສ, ປສໍສາວິສຍສ຺ສ ຈ ຊຸຫ຺ຫກາທິວເສນ ອເນກວິຘສ຺ສ ສີລສ຺ສ, ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓສ຺ສ ຈ ສສ຺ສຕາ ທິທິຍ຺ຄິຍ຺ຄາເນ, ຕທຸຕ຺ຕຣີ ຈ ອປ຺ປຜິຫຕຈາຣຕາຍ, ຕຖາຄຕສ຺ສ ຈ ກຕ຺ຖຈິປິ ກວາທີສຸ ອປຣິຍາປນ຺ນຕາຍ ສຕ຺ຕານມນວ ໂພໂຣປີ ພາຫີຣມສາຣາຣຕສມ຺ຍຸຄານໍຯ

ປໂຍຊນມ຺ປີ ສາຣາຣຕາສາຣາຣຕໂຕ ທຸວິຘໍຯ ຕຕ຺ຖ ສາຣາຣຕໍ ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານໍ ວິມຸຕ຺ຕິຣສຕ຺ຕາ ສພ຺ພາຍປີ ກຄວໂຕ ເທສນາຍ, ເຕເນວາຫ "ເອຕທຕ຺ຖາ ກຖາ, ເອຕທຕ຺ຖາ ມນ຺ຕນາ"ຕິອາທິ (ປຣິຯ ໓໖໖) ອສາຣາຣຕໍ ປນ ພາຫີຣສມ຺ຍຸຄານໂຕ ວິປຣີຍາເຍນ ເວທິຕພ຺ພໍຯ ນິນ຺ທາປສໍສາສຸ ຫີ ສຕ຺ຕານມ຺ເວເນຍ຺ຍາພາຕານມ຺ທາທິກາວປ຺ປຕ຺ຕິອາທີກໍ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ ຜລກູຕໍ ກາຣຕກາເວນ ອິມໍ ເທສນໍ ປໂຍເຊຕິຯ ຜລຄ຺ຫີ ຕທຸປ຺ປາທກສຕ຺ຕິຍາ ກາຣຕໍ ປໂຍເຊຕິ ນາມ ຜເລ ສຕິເຍວ ຕາຍ ສຕ຺ຕິຍາ ກາຣຕກາວປ຺ປຕ຺ຕິໂຕຯ ອຖ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕໍ ຜລໍ ອິມາຍ ເທສນາຍ ກຄວນ຺ຕໍ ປໂຍເຊຕິຕິ ອາຈຣິຍສາຣິປຸຕ຺ຕຕ຺ເຖ ເຣນ ວຸຕ຺ຕໍຯ ຍຄ຺ຫີ ເທສນາຍ ສາເຜຕພ຺ພໍ ຜລໍ, ຕໍ ອາກງ຺ຂິຕພ຺ພຕ຺ຕາ ເທສນາຍ ເທສກໍ ປໂຍເຊຕິ ນາມຯ ອປີຈ ກຸຫນລປ຺ນາ ທີນານາວິຘມິຈ຺ຊາຊີວວິທ຺ຘໍສນໍ, ທ຺ວາສຍ຺ຄິທິຍ຺ຄິຊາລວິນິເວຖນໍ, ທິຍ຺ຄິສີເສນ ປຈ຺ຈຍາກາຣວິກາວນໍ, ຉຜສ຺ສາຍຕນວເສນ ຈຕຸສຈ຺ຈກມ຺ມຍ຺ຄານນິທ຺ເທໂສ, ສພ຺ພທິຍ຺ຄິຄຕານໍ ອນວເສສປຣິຍາທານໍ, ອຕ຺ຕໂນ ອນຸປາທາປຣິນິພ຺ພານທີປນຄ຺ຈ ປໂຍຊນ ເມວຯ

ກາຊນໍ ປນ ເທສນານິຍ຺ຄານໍຯ ເຍ ຫິ ວຕ຺ຕາວຕ຺ຕນິມິຕ຺ຕອນຸໂຣຘວິໂຣຘວນ຺ຕຈິຕ຺ຕາ ກຸຫນາທີວິວິຘມິຈ຺ຊາຊີວນິຣຕາ ສສ຺ສ ຕາທີທິຍ຺ຄິປງ຺ກນິມຸຄ຺ຄາ ສີລກ຺ຂນ຺ຘາທີສຸ ອປຣິປູຣກາຣີໂນ ອພ຺ທ຺ຘຄຸຕວິເສສລາຕາ ເວເນຍ຺ຍາ, ເຕ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ ກາຊນໍຯ

ປີຕ຺ຫຕ຺ໂຖ ປນ ອິຘ ລພ຺ກມານປເທທີ, ສມຸທາເຍນ ຈ ສຸຕ຺ຕປເທນ ຍຖາສມ຺ກວໍ ສງ຺ຄຫີໂຕ ອຕ຺ໂຖຯ ອາພາຕາທີນໍ ອກຣຕີຍ ຕາວຈເນນ ຫິ ທສ຺ສິຕໍ ປຜິຄ຺ລານຸຣູປໍ ສມຕາສຄ຺ລາຍ ນິໂຍຊນໍ, ຕຖາ ຂນ຺ຕິໂສຣຈ຺ຈານຸຍ຺ຄານໍ, ພ຺ຣຫ຺ມວິຫາຣກາວນານຸ ໂຍໂຄ, ສທ຺ຘາປຄ຺ລາສມາໂຍໂຄ, ສຕິສມ຺ປຊຄ຺ລານິຍ຺ຄານໍ, ປຜິສງ຺ຂານກາວນາພລສິທ຺ຘິ, ປຣິຍຸຍ຺ຄານານຸສຍປ຺ປຫານໍ, ອຸກຍ ຫິຕປຜິປຕ຺ຕິ, ໂລກຘມ຺ເມທິ ອນຸປເລໂປ ຈ –

ປາຕາຕິປາຕາທີຫິ ປຜິວິຣຕິວຈເນນ ທສ຺ສິຕາ ສີລວິສຸທ຺ຘິ, ຕາຍ ຈ ຫີໂຣຕ຺ຕປ຺ປສມ຺ປຕ຺ຕິ, ເມຕ຺ຕາກຣຸຕາສມງ຺ຄິຕາ, ວິຕິກ຺ ກມປ຺ປຫານໍ, ຕທງ຺ຄປ຺ປຫານໍ, ທຸຈ຺ຈຣິຕສໍກິເລສປ຺ປຫານໍ, ວິຣຕິຕ຺ຕຍສິທ຺ຘິ, ປິຍມນາປຄຣຸກາວນິຍຕານິປ຺ຜຕ຺ຕິ, ລາກສກ຺ ກາຣສິໂລກສມຸທາຄໂມ, ສມຖວິປສ຺ສນານໍ ອຘິຍ຺ຄານກາໂວ, ອກຸສລມູລຕນຸກຣຕໍ, ກຸສລມູລໂຣປນໍ, ອຸກຍານຕ຺ຖທູຣີກຣຕໍ, ປຣິສາສຸ ວິສາຣທຕາ, ອປ຺ປມາທວິຫາໂຣ, ປເຣຫິ ທຸປ຺ປຘໍສິຍຕາ, ອວິປ຺ປຜິສາຣາທີສມງ຺ຄິຕາ ຈ –

"ຄມ຺ກີຣາ"ຕິອາທິວຈເນຫິ ທສ຺ສິຕໍ ຄມ຺ກີຣຘມ຺ມວິກາວນໍ, ອລພ຺ກເນຍ຺ຍປຕິຍ຺ຄຕາ, ກປ຺ປານມສງ຺ຂເຍຍ຺ເຍນາປີ ທຸລ຺ລກປາ ຕຸກາວຕາ, ສຸຂຸເມນປີ ຄາເຕນ ປຈ຺ຈກ຺ຂໂຕ ປຜິວິຊ຺ຊິຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕາ, ຘມ຺ມນ຺ວຍສງ຺ຂາເຕນ ອນຸມານຄາເຕນາປີ ທຸຣຘິຄມນີຍຕາ, ປສ຺ສທ຺ຘສພ຺ພທຣຖຕາ, ສນ຺ຕຘມ຺ມວິກາວນໍ, ໂສການປຣິໂຍສານຕາ, ອຕິຕ຺ຕິກຣກາໂວ, ປຘານກາວປ຺ປຕ຺ຕິ, ຍຖາກູຕຄາຕໂຄຈຣຕາ, ສຸຂຸມສກາວຕາ, ມຫາປຄ຺ລາວິກາວນາ ຈຯ ທິຍ຺ຄິທີປກປເທຫິ ທສ຺ສິຕາ ສມາສໂຕ ສສ຺ສເຕົາ ຈ຺ເຉທທິຍ຺ຄິໂຍ ລີນຕາຕິຘາວນວິກາວນໍ, ອຸກຍວິນິພນ຺ຘນິທ຺ເທໂສ , ມິຈ຺ຊາກິນິເວສກິຕ຺ຕນໍ, ກຸມ຺ມຄ຺ຄປຜິປຕ຺ຕິປ຺ປກາສນໍ, ວິປຣີເຍສຄ຺ຄາຫລາປນໍ, ປຣາມາສປຣິຄ຺ຄໂຫ, ປຸພ຺ພນ຺ຕາປຣນ຺ຕານຸທິຍ຺ຄິປຕິຍ຺ຄາປນາ, ກວວິກວທິຍ຺ຄິວິກາຄາ, ຕຕ຺ຫາວິຊ຺ ຊາປວຕ຺ຕິ, ອນ຺ຕວານນ຺ຕວາທິຍ຺ຄິນິທ຺ເທໂສ, ອນ຺ຕທ຺ວຍາວຕາຣຕໍ, ອາສໂວພໂຍຄກິເລສຄນ຺ຖສໍໂຍຊນຸປາທານ ວິເສສວິກຊນຄ຺ຈ –

ຕຖາ "ເວທນານໍ ສມຸທຍ"ນ຺ຕິອາທິວຈເນຫິ ທສ຺ສິຕາ ຈຕຸນ຺ນມຣິຍສຈ຺ຈານໍ ອນຸໂພຘປຜິໂພຘສິທ຺ຘິ, ວິກ຺ຂມ຺ກນສມຸຈ຺ເຉທປ຺ປ ຫານໍ ຕຕ຺ຫາວິຊ຺ຊາວິຄໂມ, ສທ຺ຘມ຺ມຍ຺ຄິຕິນິມິຕ຺ຕປຣິຄ຺ຄໂຫ, ອາຄມາຘິຄມສມ຺ປຕ຺ຕິ, ອຸກຍຫິຕປຜິປຕ຺ຕິ, ຕິ ວິຘປຄ຺ລາປຣິຄ຺ຄໂຫ, ສຕິສມ຺ປຊຄ຺ລານຸຍ຺ຄານໍ, ສທ຺ຘາປຄ຺ລາສມາໂຍໂຄ, ວີຣິຍສມຕານຸໂຍຊນໍ, ສມຖວິປສ຺ສນານິປ຺ຜຕ຺ຕິ ຈ –

"ອຊານຕໍ ອປສ຺ສຕ"ນ຺ຕິ ປເທຫິ ທສ຺ສິຕາ ອວິຊ຺ຊາສິທ຺ຘິ, ຕຖາ "ຕຕ຺ຫາຄຕານໍ ປຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕ"ນ຺ຕິ ປເທຫິ ຕຕ຺ຫາ

ສີທຸສີ, ຕທຸກເຍນ ຈ ນິວຣຕາສລຸໂລຊນທຸວຍສີທຸສີ, ອນມຕຄຸຄສໍສາຣວຍຸຜານຸປຈຸເວໂທ, ປຸພຸພນຸຕາຫຣຕາປຣນຸຕານຸສນຸສານານີ, ອຕີຕປຈຸຈຸປຸປນຸນກາລວເສນ ເທຕຸວິກາໂຄ, ອວິຊຊາຕຕຸໜານໍ ອລຸຄມລຸລານຕີວຕຸຕນໍ, ອລຸຄມລຸລູປກາຣີຕາ, ປລຸຍາວິມຸຕຸຕິເຈໂຕວິມຸຕຸຕີນໍ ປຜິປກຸຂນິທຸເທໂສ ຈ –

''ຕທປີ ຜສຸສປຈຸຈຍາ''ຕິ ປເທນ ທສຸສິຕາ ສສຸສຕາທິປລຸຍາປນສຸສ ປຈຸຈຍາສີນວຸຕຸຕິຕາ, ເຕນ ຈ ຂມຸມານໍ ນິຈຸຈຕາປຜິເສໂຮ, ອນິຈຸຈຕາປຕິຍຸຖາປນໍ, ປຣມຕຸຖໂຕ ກາຣກາທີປຜິກຸເຂໂປ, ເອວໍຂມຸມຕານິທຸເທໂສ, ສຸລຸລຕາປກາສນໍ ສມຕຸຖນິຣີຫ ປຈຸຈຍລກຸຂຓວິກາວນລຸຈ –

''ອຸຈຸຊິນຸນກວເນຕຸຕິໂກ''ຕິອາທີນາ ທສຸສິຕາ ກຄວໂຕ ປຫານສມຸປຕຸຕິ, ວິຊຊາວິມຸຕຸຕິວສີກາໂວ, ສີກຸຂຕຸຕຍນິປຸຜຕຸຕິ, ນິພຸພານຂາຕຸທຸວຍວິກາໂຄ, ຈຕຸຣຂິຍຸຖານປຣິປູຣຕໍ, ກວໂຍນິອາທີສຸ ອປຣີຍາປນຸນຕາ ຈ –

ສກເລນ ປນ ສຸຕຸຕປເທນ ທສຸສິໂຕ ອິຍຸຖານິຍຸເຖສຸ ກຄວໂຕ ຕາທີກາໂວ, ຕຕຸຖ ຈ ປເຣສໍ ປຕິຍຸຖາປນໍ, ກຸສລຂມຸມານໍ ອາທີກູຕຂມຸມທຸວຍນິທຸເທໂສ ສິກຸຂຕຸຕຍູປເທໂສ, ອຕຸຕນຸຕປາທີປຸຄຸຄລຈຕຸກຸກສີທຸສີ, ກຕຸໜກຕຸໜວິປາກາທີກມຸມຈຕຸກຸກວິກາໂຄ, ຈຕຸຣປຸປມລຸລາວິສຍນິທຸເທໂສ, ສມຸທຍຕຸຖງຄມາທີປລຸຈກສຸສ ຍຖາກູຕາວໂພໂຂ, ລ ສາຣຕີຍຂມຸມວິກາວນາ, ທສນາຖກຂມຸມປຕິຍຸຖາປນນຸຕິ ເອວມາທໂຍ ຍຖາສມຸກວໍ ສງຄເທຕຸວາ ທສຸເສຕພຸພາ ອຕຸຖາປີຕຸໜຕຸໂຖ໌

ໂສລຸອສຫາຣວຕຸຕນາ

ເທສນາຫາຣວຕຸຕນາ

ອິທານີ ເນຕຸຕິຍາ, ເປຜໂກປເທເສ ຈ ວຸຕຸຕນຍວເສນ ຫາຣາທີນໍ ນິທຸຂາຣຕໍ໌ ຕຕຸຖ ''ອຕຸຕາ, ໂລໂກ''ຕິ ຈ ທິຍຸຖິຍາ ອຂິຍຸຖານກາເວນ, ເວທນາຜສຸສາຍຕນາທີນຸເຂນ ຈ ຄທິເຕສຸ ປລຸຈສຸ ອຸປາທານກຸຂນຸເຂສຸ ຕຕຸໜາວຊຊິຕາ ປລຸຈຸປາທານກຸຂນຸຂາ ທຸກຸຂສຈຸຈໍ໌ ຕຕຸໜາ ສມຸທຍສຈຸຈໍ໌ ຕໍ ປນ ''ປຣິຕສຸສນາຄຫເກນ ຕຕຸໜາຄຕານ''ນຸຕິ, ''ເວທນາປຈຸຈຍາ ຕຕຸໜາ''ຕິ ຈ ປເທຫິ ສມຸທຍຄຸຄຫເຄນລຸຈ ປາລຸອິຍໍ ສຣູເປນ ຄທີຕເມວ໌ ອຍໍ ຕາວ ສຸຕຸຕນຸຕນໂຍ໌

ອກິຂມຸເມ ປນ ວິກງຄປຸປກຣເຄ ອາຄຕນເຍນ ອາໝາຕານນຸທາທິວຈເນຫິ, ''ອາຕປຸປມນຸວາຍາ''ຕິອາທີປເທຫິ, ຈິຕຸຕປໂທສວຈເນນ, ສພຸພທິຍຸກິຄຕິກປເທຫິ, ກຸສລາກຸສລຄຸຄຫເຄນ, ກວຄຸຄຫເຄນ, ໂສກາທີຄຸຄຫເຄນ, ທິຍຸກິຄຸຄຫເຄນ, ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ສມຸທຍຄຸຄຫເຄນ ຈາຕິ ສງເຂປໂຕ ສພຸພໂລກິຍກຸສລາກຸສລຂມຸມວິກາວນປເທຫິ ຄທີຕາ ຂມຸມກິເລສາ ສມຸທຍສຈຸຈໍ໌ ຕທຸກເຍສມປຸປວຕຸຕິ ນິໂຣຂສຈຸຈໍ໌ ຕສຸສ ປນ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ເວທນານໍ ອຕຸຖງຄມນິສຸສຣຄປຣີຍາເຍຫິ ປຈຸຈຕຸຕໍ ນິພຸພຸຕິວຈເນນ, ອນຸປາທາວິມຸຕຸຕິວຈເນນ ຈ ປາລຸອິຍໍ ຄຫຄໍ ເວທິຕພຸພໍ໌ ນິໂຣຂປຊານນາ ປຜິປທາ ມຄຸຄສຈຸຈໍ໌ ຕສຸສປີ ຕຕຸຖ ຕຕຸຖ ເວທນານໍ ສມຸທຍາທີນີ ຍຖາກູຕປຜິເວຂນາປເທເສນ ລນຸນໍ ຜສຸສາຍຕນານໍ ສມຸທຍາທີນີ ຍຖາກູຕປຊານນປຣີຍາເຍນ, ກວເນຕຸຕິຍາ ອຸຈຸເຂທວຈເນນ ຈ ຄຫຄໍ ເວທິຕພຸພໍ໌

ຕຕຸຖ ສມຸທເຍນ ອສຸສາໂທ, ທຸກຸເຂນ ອາທີນໂວ, ມຄຸຄນິໂຣເຂຫິ ນິສຸສຣຄນຸຕິ ເອວໍ ຈຕຸສຈຸຈວເສນ, ຍານິ ປາລຸອິຍໍ ສຣູເປເນວ ອາຄຕານິ ອສຸສາທາທີນວນິສຸສຣຄານິ, ເຕສລຸຈ ວເສນ ອິຂ ອສຸສາທາທໂຍ ເວທິຕພຸພາ໌ ເວເນຍຍານໍ ຕາທີກາວາປຕຸຕິອາທີ ຜລໍ໌ ຍລຸຫິ ເທສນາຍ ສາເຂຕພຸພໍ ເທຍຸຖາ ວຸຕຸຕໍ ປໂຍຊນໍ໌ ຕເທວ ຜລນຸຕິ ວຸຕຸໂຕວາຍມຕຸໂຖ໌ ຕທຕຸຖລຸຫິ ອິທໍ ສຸຕຸຕໍ ກຄວຕາ ເທສິຕໍ໌ ອາໝາຕາທີນມກຣຕີຍຕາ, ອາໝາຕາທີຜລສຸສ ຈ ອນລຸຄສນຸຕານກາວິຕາ ນິນຸທາປສໍສາສຸ ຍຖາສກາວໍ ປຜິຊານນນິພຸເພຄນານີຕິ ເອວໍ ຕໍຕໍປໂຍຊນາຂິຄມເທຕຸ ອຸປາໂຍ໌ ອາໝາຕາທີນໍ ກຣຄປຜິເສຂນາທິອປເທເສນ ອຕຸຖກາເມຫິ ຕໂຕ ຈິຕຸຕໍ ສາຣຸກຳ ຣກຸຂິຕພຸພນຸຕິ ອຍໍ ອາຄາຣຫສຸສ ຂມຸມຣາຊສຸສ ອາຄຕຸຕິຕິ໌ ອຍໍ ອສຸສາທາທີນວນິສຸສຣຄຜລູປາຍາຄຕຸຕິວເສນ ລພຸພິຂຂມຸມສນຸທສຸສນລກຸຂໂຄ ເທສນາຫາໂຣ ນາມ໌ ວຸຕຸຕລຸຈ –

''ອສຸສາທາທີນວຕາ , ນິສຸສຣຄມຸປີ ຈ ຜລໍ ອຸປາໂຍ ຈ;

ອາຕາປີ ຈ ກຄວໂຕ, ໂຍຄີນໍ ເທສນາຫາໂຣ''ຕີ.

ວິຈຍຫາຣວຕຸຕນາ

ກປ຺ປນາກາເວປີ ໂວຫາຣວເສນ, ອນຸວາທວເສນ ຈ ''ມມ''ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ນິຍມາກາວໂຕ ວິກປ຺ປນຕ຺ຖໍ ວາຄ຺ຄຫຕໍ. ຕໍຄຸຕາສມງຄີ ຕາຍ, ອກິມຸຂີກຣຕາຍ ຈ ''ກິກ຺ຂເວ''ຕິ ອາມນ຺ຕນໍ. ອຄ຺ຄກາວໂຕ, ປ຺ຜິວິຣຸທ຺ຜກາວໂຕ ຈ ''ປ຺ເຣ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ, ວຕ຺ຕປ຺ຜິປກ຺ຂ ໂຕ, ອວຕ຺ຕນິຍໂຕ ຈ ''ອວຕ຺ຕ''ນ຺ຕິ, ພຸຍຕ຺ຕິວເສນ, ວິຕ຺ຖາຣວເສນ ຈ ''ກາເສຍ຺ຍຸ''ນ຺ຕິ, ຊາຣຕາສກາວໂຕ, ອຊມ຺ມປ຺ຜິປກ຺ຂ ໂຕ ຈ ''ຊມ຺ມສ຺ສາ''ຕິ, ທິຍ຺ກິສີເລທິ ສໍຫຕກາວໂຕ, ກິເລສານໍ ສງຄາຕກຣຕໂຕ ຈ ''ສງຄສ຺ສາ''ຕິ, ວຸຕ຺ຕປ຺ຜິນິທ຺ເທສໂຕ, ວຈນຸປ຺ນ຺ຍາສໂຕ ຈ ''ຕຕ຺ຣາ''ຕິ, ສມ຺ມຸຂີກາວໂຕ, ປ຺ຖຸກາວໂຕ ຈ ''ຕຸມ຺ເຫທິ''ຕິ, ຈິຕ຺ຕສ຺ສ ຫນນໂຕ, ອາຣມ຺ມຕາກິຄາຕໂຕ ຈ ''ອາຄາໂຕ''ຕິ, ອາຣມ຺ມເຕ ສງໂກຈວຸຕ຺ຕິຍາ ອນກິມຸຂຕາຍ, ອຕຸຜ຺ຖາກາຣຕາຍ ຈ ''ອປ຺ປ຺ຈຸຈໂຍ''ຕິ, ອາຣມ຺ມຕາຈິນ຺ຕນໂຕ, ນິສ຺ສຍໂຕ ຈ ''ເຈຕໂສ''ຕິ, ອຕ຺ຖສ຺ສ ອສາຊນໂຕ, ອນຸ ອນຸ ອນຕ຺ຖສາຊນໂຕ ຈ ''ອນກິຣທ຺ຊີ''ຕິ, ກາຣຕານຣຫຕ຺ຕາ, ສຕ຺ຖຸ ສາສເນ

ກິເຕທິ ກາຕຸມສກ຺ກຸເຕຍ຺ຍຕ຺ຕາ ຈ ''ນ ກຣຕີຍາ''ຕິ ວຸຕ຺ຕໍ. ເອວໍ ຕສ຺ມີ ຕສ຺ມີ ອຊິປ຺ເປຕຕ຺ເຖ ປວຕ຺ຕຕານິທສ຺ສເນນ, ອຕ຺ຖໂສ ຈ –

ມມນ຺ຕິ ສາມິນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ສພ຺ພນາມປທໍ. ວາຕິ ວິກປ຺ປນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນິປາຕປທໍ. ກິກ຺ຂເວຕິ ອາລປນນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທໍ. ປ຺ເຣ ຕິ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທໍ. ອວຕ຺ຕນ຺ຕິ ກມ຺ມນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທໍ. ກາເສຍ຺ຍຸນ຺ຕິ ກິຣິຍານິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ອາຂ຺ຍາຕປທໍ. ຊມ຺ມສ຺ສ, ສງຄສ຺ສາຕິ ຈ ສາມິນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທໍ. ຕຕ຺ຣາຕິ ອາຊາຣນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ສພ຺ພນາມປທໍ. ຕຸມ຺ເຫທິຕິ ກຕ຺ຕຸນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ສພ຺ພນາມປທໍ. ນ-ອິຕິ ປ຺ຜິເສຊນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນິປາຕປທໍ. ອາຄາໂຕ, ອປ຺ປ຺ຈຸຈໂຍ, ອນກິຣທ຺ຊີຕິ ຈ ກມ຺ມນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທໍ. ເຈຕໂສຕິ ສາມິນິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທໍ. ກຣຕີຍາຕິ ກິຣິຍານິທ຺ທິຜ຺ຖໍ ນາມປທນ຺ຕິ. ເອວໍ ຕສ຺ສ ຕສ຺ສ ປທສ຺ສ ວິເສສຕານິທສ຺ສ ເນນ, ພຸຍຄ຺ຊນໂສ ຈ ວິຈຍນໍ ປທວິຈໂຍ. ອຕິວິຕ຺ຖາຣກເຍນ ປນ ສກ຺ກາເຍວ ອຜ຺ຖກຖໍ, ຕສ຺ສາ ຈ ລີນຕ຺ຖວິກາວນໍ ອນຸຄນ຺ຕ ວາ ອຍມຕ຺ໂຖ ວິຄ຺ຄຸນາ ວິກາເວຕຸນ຺ຕິ ນ ວິຕ຺ຖາຣຍິມ຺ຫ.

''ຕຕ຺ຣ ເຈ ຕຸມ຺ເຫ ອສ຺ສຖ ກຸປິຕາ ວາ ອນຕ຺ຕມນາ ວາ, ອປິ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ ປ຺ເຣສໍ ສຸກາສິຕໍ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ອາຊາເນຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ອຍໍ ອນຸມຕິປ຺ຈຸຊາ. ສຕ຺ຕາຊິຜ຺ຖານາ, ອເນກາຊິຜ຺ຖານາ, ປ຺ຣມຕ຺ຖວິສຍາ, ປ຺ຈຸຈຸປ຺ປນ຺ນວິສຍາຕິ ເອວໍ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາສມ຺ກວໍ ປ຺ຈຸຊາວິຈຍນໍ ປ຺ຈຸຊາວິຈໂຍ. 'ໂນ ເຫຕໍ ກນ຺ເຕ''ຕິ ອິທໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນໍ ເອກໍສພ຺ຍາກຣຕໍ, ນິຣວເສສໍ, ເສາຕ຺ຕຣໍ, ໂລກິຍນ຺ຕິ ເອວໍ ສພ຺ພສ຺ສາປີ ວິສ຺ສຊ຺ຊນສ຺ສ ຍຖາຣຫໍ ວິຈຍນໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາວິຈໂຍ.

''ມມໍ ວາ ກິກ຺ຂເວ ປ຺ເຣ ອວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍຸໍ...ເປ... ນ ເຈຕໂສ ອນກິຣທ຺ຊີ ກຣຕີຍາ''ຕິ ອິມາຍ ປ຺ຖມເທສນາຍ ''ມມໍ ວາ... ເປ... ຕຸມ຺ຫໍເຍວສ຺ສ ເຕນ ອນ຺ຕຣາໂຍ''ຕິ ອຍໍ ທຸຕິຍເທສນາ ສໍສນ຺ທຕິ. ກສ຺ມາ? ປ຺ຖມາຍ ມໂນປໂທສໍ ນິວາເຣຕ຺ວາ ທຸຕິຍາຍ ຕຕ຺ຖາທີນວສ຺ສ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ. ຕຖາ ອິມາຍ ທຸຕິຍເທສນາຍ ''ມມໍ ວາ...ເປ... ອປີ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ ປ຺ເຣສໍ ສຸກາສິຕໍ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ອາຊາເນຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ອຍໍ ຕຕິຍເທສນາ ສໍສນ຺ທຕິ. ກສ຺ມາ? ທຸຕິຍາຍ ຕຕ຺ຖາທີນວໍ ທສ຺ເສຕ຺ວາ ຕຕິຍາຍ ວຈນຕ຺ຖສລ຺ ລກ຺ຂຕມຕ຺ເຕປີ ອສມຕ຺ຖກາວສ຺ສ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາ. ຕຖາ ອິມາຍ ຕຕິຍເທສນາຍ ''ມມໍ ວາ...ເປ... ນ ຈ ປ຺ເນຕໍ ອມ຺ເຫສຸ ສໍ ວິຊ຺ຊຕີ''ຕິ ອຍໍ ຈຕ຺ຕຸຖເທສນາ ສໍສນ຺ທຕິ. ກສ຺ມາ? ຕຕິຍາຍ ມໂນປໂທສໍ ສພ຺ພຖາ ນິວາເຣຕ຺ວາ ຈຕ຺ຕຸຖາຍ ອວຕ຺ຕຜ຺ຖາເນ ປ຺ຜິປຊ຺ຊິຕພ຺ພາກາຣສ຺ສ ທສ຺ສິຕຕ຺ຕາຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ປຸພ຺ເພນ ອປ຺ຣໍ ສໍສນ຺ທິຕ຺ວາ ວິຈຍນໍ ປຸພ຺ພາປ຺ຣວິຈໂຍ. ອສ຺ສາທວິຈ ຍາທໂຍ ວຸຕ຺ຕນຍາວ. ເຕສໍ ລກ຺ຂຕສນ຺ທສ຺ສນມຕ຺ຕເມວ ເຫຕ຺ຖ ວິເສໂສ.

''ອປີ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ ປ຺ເຣສໍ ສຸກາສິຕໍ ທຸພ຺ກາສິຕໍ ອາຊາເນຍ຺ຍາຖາ''ຕິ ອິມາຍ ປ຺ຈຸຊາຍ 'ໂນ ເຫຕໍ ກນ຺ເຕ''ຕິ ອຍໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາ ສເມຕິ. ກຸປິໂຕ ທິ ເນວ ພຸທ຺ຊປ຺ຈຸເຈກພຸທ຺ຊອຣິຍສາວການໍ ນ ມາຕາປິຕູນໍ ນ ປ຺ຈຸຈຕ຺ຖິການໍ ສຸກາສິຕທຸພ຺ກາສິຕສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ອາຊາ ນາຕິ. ''ກຕມຄ຺ຈ ຕໍ ກິກ຺ຂເວ, ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ...ເປ... ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຕ຺ຕໍ ວທມາໂນ ວເທຍ຺ຍາ''ຕິ ອິມາຍ ປ຺ຈຸຊາຍ ''ປາຕາຕິ ປາຕໍ ປຫາຍ ປາຕາຕິປາຕາ ປ຺ຜິວິຣໂຕ''ຕິອາທິກາ ອຍໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາ ສເມຕິ. ກຄວາ ທິ ອນຸຕ຺ຕເຣນ ປາຕາຕິປາຕວິຣມຕາທິ

ຄຸເຓນ ສມນ຺ນາຄໂຕ, ຕຎ຺ຈ ໂຂ ສມາຘິ, ປຎ຺ຎຎ຺ຈ ອຸປນິສາຍ ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂອຣມຕ຺ຕກໍ ສີລມຕ຺ຕກໍຯ ‘‘ກຕເມ ຈ ເຕ ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມາ ຄມ຺ຠີຣາ ທຸທ຺ທສາ’’ຕິອາທິກາຍ ປຸຈ຺ຉາຍ ‘‘ສນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂເວ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິກາ’’ຕິ ອາທິນາ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາ ສເມຕິຯ ສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຎ຺ຎາຓຄຸຓາ ຫິ ອຎ຺ຎຕ຺ຣ ຕຖາຄຕາ ອຎ຺ເຎສໍ ຎາເຓນ ອລພ຺ຠເນຍ຺ຍປຕິຏ຺ຐຕ຺ຕາ ຄມ຺ຠີຣາ ທຸທ຺ທສາ ທຸຣນ຺ໂພຘາ ສນ຺ຕາ ປຓີຕາ ອຕກ຺ກາວຈຣາ ນິປຸຓາ ປຓ຺ຑິຕເວທນີຍາຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ວິສ຺ສຊ຺ຊນາຍ ປຸຈ຺ຉານຸຣູປຕາວິຈຍນເມວ ອິຘ ສງຄຫຄາຖາຍ ອຠາວໂຕ ອນຸຄີຕິວິຈໂຍຕິຯ ອຍໍ ປທປຎ຺ຫາທິເອກາທສຘມ຺ມວິຈຍນລກ຺ຂໂຓ ວິຈຍຫາໂຣ ນາມຯ ວຸຕ຺ຕຎ຺ຈ ‘‘ຍໍ ປຸຈ຺ຉິຕຎ຺ຈ ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕຎ຺ຈາ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໔ຯ໘)ຯ

ຍຸຕ຺ຕິຫາຣສໍວຓ຺ຓນາ

ມມນ຺ຕິ ສາມິນິທ຺ເທໂສ ຍຸຊ຺ຊຕິ ສຠາວນິຣຸຕ຺ຕິຍາ ຕຖາປໂຍຄທິສ຺ສນໂຕ, ອວຓ຺ຓສ຺ສ ຈ ຕທເປກ຺ຂຕ຺ຕາຯ ວາຕິ ວິກປ຺ປນຕ຺ຖນິທ຺ເທໂສ ຍຸຊ຺ຊຕິ ເນປາຕິການມເນກຕ຺ຖຕ຺ຕາ, ເອຕ຺ຖ ຈ ນິຍມາຠາວໂຕຯ ຠິກ຺ຂເວຕິ ອາມນ຺ຕນນິທ຺ເທໂສ ຍຸຊ຺ຊຕິ ຕທຕ຺ເຖເຍວ ເອຕສ຺ສ ປໂຍຄສ຺ສ ທິສ຺ສນໂຕ, ເທສກສ຺ສ ຈ ປຏິຄ຺ຄາຫກາເປກ຺ຂໂຕຕິ ເອວມາທິນາ ພ຺ຍຎ຺ຊນໂຕ ຈ –

ສພ຺ເພນ ສພ຺ພໍ ອາຆາຕາທີນມກຣຓໍ ຕາທິຠາວາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ອິຏ຺ຐານິຏ຺ເຐສຸ ສມປ຺ປວຕ຺ຕິສຠາວໂຕຯ ຍສ຺ມິ ສນ຺ຕາເນ ອາຆາຕາທໂຍ ອຸປ຺ປນ຺ນາ, ຕນ຺ນິມິຕ຺ຕກາ ອນ຺ຕຣາຍາ ຕສ຺ເສວ ສມ຺ປຕ຺ຕິວິພນ຺ຘາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ກມ຺ມານໍ ສນ຺ຕານນ຺ຕເຣສຸ ອສງກມນໂຕຯ ຈິຕ຺ຕມຠິຠວິຕ຺ວາ ອຸປ຺ປນ຺ນາ ອາຆາຕາທໂຍ ສຸຠາສິຕທຸພ຺ຠາສິຕສລ຺ລກ຺ຂເຓປິ ອສມຕ຺ຖຕາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ໂກຘໂລຠານໍ ອນ຺ຘຕມສຠາວໂຕຯ ປາຓາຕິປາຕາທິທຸສ຺ສີລ຺ຍໂຕ ເວຣມຓີ ສພ຺ພສຕ຺ຕານໍ ປາໂມຊ຺ຊປາສໍສາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ສີລສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ມຫໂຕ ກິຕ຺ຕິສທ຺ທສ຺ສ ອພ຺ຠຸຄ຺ຄຕຕ຺ຕາຯ ຄມ຺ຠີຣຕາທິວິເສສຍຸຕ຺ເຕນ ຄຸເຓນ ຕຖາຄຕສ຺ສ ວຓ຺ຓນາ ເອກເທສຠູຕາປິ ສກລສພ຺ພຎ຺ຎຸຕຄຸຓຄ຺ຄຫຓາຍ ສໍວຕ຺ຕຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ອນຎ຺ຎສາຘາຣຓຕ຺ຕາຯ ຕຊ຺ຊາອໂຍນິໂສມນສິກາຣປຣິກ຺ຂຕານິ ອຘິຄມຕກ຺ກນານິ ສສ຺ສຕວາທາທິອຠິນິເວສາຍ ສໍວຕ຺ຕນ຺ຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ກປ຺ປນຊາລສ຺ສ ອສມຸຄ຺ຆາຏິຕຕ຺ຕາຯ ເວທນາທີນໍ ອນວໂພເຘນ ເວທນາປຈ຺ຈຍາ ຕຓ຺ຫາ ວຑ຺ຒຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ອສ຺ສາທານຸປສ຺ສນາສຠາວໂຕ, ສຕິ ຈ ເວທຍິຕຠາເວ (ເວທຍິຕຣາເຄ (ທີຯ ນິຯ ຏີຯ ໑ຯ໑໔໖) ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຕຕ຺ຕນິຍຄາໂຫ, ສສ຺ສຕາທິຄາໂຫ ຈ ວິປຣິປ຺ຜນ຺ທຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ກາຣຓສ຺ສ ສນ຺ນິຫິຕຕ຺ຕາຯ ຕຓ຺ຫາປຈ຺ຈຍາ ຫິ ອຸປາທານໍ ສມ຺ຠວຕິຯ ສສ຺ສຕາທິວາເທ ປຎ຺ຎເປນ຺ຕານໍ, ຕທນຸຈ຺ຉວິກຎ຺ຈ ເວທນໍ ເວທຍນ຺ຕານໍ ຜສ຺ໂສ ເຫຕູຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ວິສຍິນ຺ທ຺ຣິຍວິຎ຺ຎາຓສງຄຕິຍາ ວິນາ ຕທຠາວໂຕຯ ຉຜສ຺ສາຍຕນນິມິຕ຺ຕໍ ວຏ຺ຏສ຺ສ ອນຸປຈ຺ເຉໂທຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ຕຕ຺ຖ ອວິຊ຺ຊາຕຓ຺ຫານໍ ອປ຺ປຫີນຕ຺ຕາຯ ຉນ຺ນໍ ຜສ຺ສາຍຕນານໍ ສມຸທຍຕ຺ຖງຄມາທິປ຺ປຊານນາ ສພ຺ພທິຏ຺ຐິຄຕິກສຎ຺ຎໍ ອຕິຈ຺ຈ ຕິຏ຺ຐຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ຈຕຸສຈ຺ຈປຏິເວຘຠາວໂຕຯ ອິມາຫິເຍວ ທ຺ວາສຏ຺ຐິຍາ ສພ຺ພທິຏ຺ຐິຄຕານໍ ອນ຺ໂຕຊາລີກຕຠາໂວຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ອກິຣິຍວາທາທີນໍ, ອິສ຺ສຣວາທາທີນຎ຺ຈ ຕທນ຺ໂຕຄຘຕ຺ຕາ, ຕຖາ ເຈວ ເຫຏ຺ຐາ ສໍວຕ຺ຕິຕໍຯ ອຸຈ຺ຉິນ຺ນຠວເນຕ຺ຕິໂກ ຕຖາຄຕສ຺ສ ກາໂຍຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ຠຄວໂຕ ອຠິນີຫາຣສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ຈຕູສຸ ສຕິປຏ຺ຐາເນສຸ ຠຕ຺ວາ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ໂພຊ຺ຌງຄານໍ ຍຖາຠູຕໍ ຠາວິຕຕ຺ຕາຯ ກາຍສ຺ສ ເຠທາ ປຣິນິພ຺ພຸຕໍ ນ ທກ຺ຂນ຺ຕີຕິ ຍຸຊ຺ຊຕິ ອນຸປາທິເສສນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ຕິຍໍ ຣູປາທີສຸ ກສ຺ສຈິປິ ອນວເສສໂຕຕິ ອິມິນາ ນເຍນ ອຕ຺ຖໂຕ ຈ ສຸຕ຺ເຕ ພ຺ຍຎ຺ຊນຕ຺ຖານໍ ຍຸຕ຺ຕິຕາວິຠາວນລກ຺ຂໂຓ ຍຸຕ຺ຕິຫາໂຣ ນາມ ຍຖາຫ ‘‘ສພ຺ເພສໍ ຫາຣານໍ, ຍາ ຠູມິ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໔ຯ໙)ຯ

ປທຏ຺ຐານຫາຣວຓ຺ຓນາ

ວຓ຺ຓາຣຫາວຓ຺ຓທຸພ຺ພຓ຺ຓຕານາເທຍ຺ຍວຈນຕາທິ ວິປຕ຺ຕີນໍ ປທຏ຺ຐານໍຯ ວຓ຺ຓາຣຫວຓ຺ຓສຸພ຺ພຓ຺ຓຕາສທ຺ເທຍ຺ຍວຈນຕາທິ ສມ຺ປຕ຺ຕີນໍ ປທຏ຺ຐານໍຯ ຕຖາ ອາຆາຕາທໂຍ ນິຣຍາທິທຸກ຺ຂສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ອາຆາຕາທີນມກຣຓໍ ສຄ຺ຄສມ຺ປຕ຺ຕິຍາທິສພ຺ພສມ຺ປຕ຺ຕີນໍ ປທຏ຺ຐານໍຯ ປາຓາຕິປາຕາທິປຏິວິຣຕິ ອຣິຍສ຺ສ ສີລກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍ, ອຣິໂຍ ສີລກ຺ຂນ຺ໂຘ ອຣິຍສ຺ສ ສມາຘິກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ອຣິໂຍ ສມາຘິກ຺ຂນ຺ໂຘ ອຣິຍສ຺ສ ປຎ຺ຎາກ຺ຂນ຺ຘສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ຄມ຺ຠີຣຕາທິວິເສສຍຸຕ຺ຕໍ ຠຄວໂຕ ປຏິເວຘປ຺ປກາຣຎາຓໍ ເທສນາຎາຓສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເທສນາຎາຓໍ ເວເນຍ຺ຍານໍ ສກລວຏ຺ຏທຸກ຺ຂນິສ຺ສຣຓສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ສພ຺ພາຍປິ ທິຏ຺ຐິຍາ ທິຏ຺ຐຸປາທານຠາວໂຕ ສາ ຍຖາຣຫໍ ນວວິຘສ຺ສປິ ຠວສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ຠໂວ ຊາຕິຍາຯ ຊາຕິ ຊຣາມຣຓສ຺ສ, ໂສກາທີນຎ຺ຈ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເວທນານໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມຸທຍຕ຺ຖງຄມາທິປ຺ປຏິເວຘນາ ຈຕຸນ຺ນໍ ອຣິຍສຈ຺ຈານໍ ອນຸໂພຘປຏິເວໂຘ ໂຫຕິຯ ຕຕ຺ຖ ອນຸໂພໂຘ ປຏິເວຘສ຺ສ ປທຏ຺ຐ ານໍຯ ປຏິເວໂຘ ຈຕຸພ຺ພິຘສ຺ສ ສາມຎ຺ຎຜລສ຺ສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ‘‘ອຊານຕໍ ອປສ຺ສຕ’’ນ຺ຕິ ອວິຊ຺ຊາຄຫຓໍຯ ຕຕ຺ຖ ອວິຊ຺ຊາ ສງຂາຣານໍ ປທຏ຺ຐ ານໍ, ສງຂາຣາ ວິຎ຺ຎາຓສ຺ສຯ ຍາວ ເວທນາ ຕຓ຺ຫາຍ

ປ຺ຫຍ຺ຖານ຺ຕິ ເນຕ຺ວາ ເຕສໍ ‘‘ເວທນາປ຺ຈ຺ຈຍາ ຕຕ຺ຫາ’’ຕິອາທີນາ ປາລຸອິຍມາຄຕນເຍນ ສມ຺ພຊ຺ຊິຕພ຺ພໍ. ‘‘ຕຕ຺ຫາຄຕານໍ ປ຺ຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕຕ຺ຫາ ອຸປາທານສ຺ສ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ. ‘‘ຕທປິ ຜສ຺ສປ຺ຈ຺ຈຍາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ສສ຺ສຕາທິປ຺ຄ຺ຄາປ຺ນໍ ປ຺ເຣສໍ ມິຈ຺ຈາກິນິເວສສ຺ສ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ. ມິຈ຺ຈາກິນິເວໂສ ສທ຺ຆມ຺ມສ຺ສວນສປ຺ປ຺ຸຣິສູປນິສ຺ສຍໂຍນິໂສມນສິກາຣຆມ຺ມານຸ ຆມ຺ມປ຺ຜິປ຺ຕິຕິທິ ວິມ຺ຸຂຕາຍ ອສທ຺ຆມ຺ມສ຺ສວນາທີນຄ຺ຈ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ. ‘‘ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ຜສ຺ສາ’’ຕິອາທີສຸ ຜສ຺ໂສ ເວທນາຍ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ. ຉ ຜສ຺ສາຍຕນານິ ຜສ຺ສສ຺ສ, ສກາລສ຺ສ ຈ ວຜ຺ຜທຸກ຺ຂສ຺ສ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ. ຉນ຺ນໍ ຜສ຺ສາຍຕນານໍ ຍຖາກູຕໍ ສມຸທຍາທິປ຺ຊານນໍ ນິພ຺ພິທາຍ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ, ນິພ຺ພິທາ ວິຣາຄສ຺ສາຕິອາທີນາ ຍາວ ອນຸປາທາປ຺ຣິນິພ຺ພານໍ ເນຕພ຺ພໍ. ກຄວໂຕ ກວເນຕ຺ຕິສມຸຈ຺ເຉໂທ ສພ຺ພຄ຺ຄຸຕາຍ ປ຺ຫຍ຺ຖານໍ, ຕຖາ ອນຸປາທາປ຺ຣິນິພ຺ພານສ຺ສ ຈາຕິ. ອຍໍ ສຸຕ຺ເຕ ອາຄຕຆມ຺ມານໍ ປ຺ຫຍ຺ຖານຆມ຺ມາ, ເຕສຄ຺ຈ ປ຺ຫຍ຺ຖານຆມ຺ມາຕິ ຍຖາສມ຺ກວໍ ປ຺ຫຍ຺ຖານຆມ຺ມນິທ຺ຆາຣຕາລກ຺ຂໂຕ ປ຺ຫຍ຺ຖານຫາໂຣ ນາມ. ວຸຕ຺ຕຄ຺ທີ ‘‘ຆມ຺ມໍ ເທເສຕິ ຊິໂນ, ຕສ຺ສ ຈ ຆມ຺ມສ຺ສ ຍໍ ປ຺ຫຍ຺ຖານ’’ນ຺ຕິອາທີ (ເນຕ຺ຕິ. ໔໗໔).

ລກ຺ຂຕຫາຣວຕ຺ຕນາ

ອາຆາຕາທີຄ຺ຄຫເຕນ ໂກຣູປ຺ນາຫມກ຺ຂປ຺ລາໄສສ຺ສາມຈ຺ຉຣິຍສາຣມ຺ກປຣວມ຺ກນາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ປ຺ຜິຆຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທປ຺ຣິຍາປ຺ນ຺ນຕາຍ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ອານນ຺ທາທີຄ຺ຄຫເຕນ ອກິຊ຺ຊາວິສມໂລກມານາຕິມານມທປ຺ປມາທານໍ ສງ຺ຄໂຫ ໂລກຈິຕ຺ຕຸປ຺ປາທປ຺ຣິຍາປ຺ນ຺ນຕາຍ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ຕຖາ ອາຆາຕຄ຺ຄຫເຕນ ອວສິຍ຺ຖຄນ຺ຖນິວຣຕານໍ ສງ຺ຄໂຫ ກາຍຄນ຺ຖນີວຣຕລກ຺ຂເຕນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ອານນ຺ທຄ຺ຄຫເຕນ ຜສ຺ສາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ຆລກ຺ຂເຕນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ສີລຄ຺ຄຫເຕນ ອຆິຈິຕ຺ຕາຆິປ຺ຄ຺ຄາສິກ຺ຂານໍ ສງ຺ຄໂຫ ສິກ຺ຂາລກ຺ຂເຕນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ທິຍ຺ຖິຄ຺ຄຫເຕນ ອວສິຍ຺ເຖົາປາທານໍ ສງ຺ຄໂຫ ອຸປາທານລກ຺ຂເຕນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ‘‘ເວທນານ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ເວທນາຄ຺ຄຫເຕນ ອວສິຍ຺ເຖົາປາທານກ຺ຂນ຺ຆານໍ ສງ຺ຄໂຫ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ຆລກ຺ຂເຕນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ຕຖາ ຆມ຺ມາຍຕນຆມ຺ມຆາຕຸປ຺ຣິຍາປ຺ນ຺ນເວທນາຄ຺ຄຫເຕນ ສມ຺ມສນຸປ຺ຄານໍ ສພ຺ເພສມ຺ປິ ອາຍຕນານໍ, ຆາຕູນຄ຺ຈ ສງ຺ຄໂຫ ອາຍຕນລກ຺ຂເຕນ, ຆາຕຸລກ຺ຂເຕນ ຈ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ‘‘ອຊານຕໍ ອປ຺ສ຺ສຕ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອວິຊ຺ຊາຄ຺ຄຫເຕນ ເຫຕຸອາສໂວຆໂຍຄນິວຣຕາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ເຫຕາທິລກ຺ຂເຕນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ, ຕຖາ ‘‘ຕຕ຺ຫາຄຕານໍ ປ຺ຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕຕ຺ຫາຄ຺ຄຫເຕນປິ. ‘‘ຕທປິ ຜສ຺ສປ຺ຈ຺ຈຍາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຜສ຺ສຄ຺ຄຫເຕນ ສຄ຺ຄາສງ຺ຂາຣວິຄ຺ຄາຕານໍ ສງ຺ຄໂຫ ວິປ຺ລ຺ລາສເຫຕຸກາເວນ, ຂນ຺ຆລກ຺ຂເຕນ ຈ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ຉຜສ຺ສາຍຕນຄ຺ຄຫເຕນ ອວສິຍ຺ຖຂນ຺ຆາຍຕນຆາຕິນ຺ທ຺ຣິຍາທີນໍ ສງ຺ຄໂຫ ຜສ຺ສຸປ຺ປຕ຺ຕິນິມິຕ຺ຕຕາຍ, ສມ຺ມສນິຍກາເວນ ຈ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາ. ກວເນຕ຺ຕິຄ຺ຄຫເຕນ ອວິຊ຺ຊາທີນໍ ສໍກິເລສຆມ຺ມານໍ ສງ຺ຄໂຫ ວຜ຺ຜເຫຕຸກາເວນ ເອກລກ຺ຂຕຕ຺ຕາຕິ. ອຍໍ ສຸຕ຺ເຕ ອນາຄເຕປິ ຆມ຺ເມ ເອກລກ຺ຂຕຕາທີນາ ອາຄເຕ ວິຍ ນິທ຺ຆາຣຕາລກ຺ຂໂຕ ລກ຺ຂຕຫາໂຣ ນາມ. ຕຖາ ທີ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ວຸຕ຺ຕມ຺ທິ ເອກຆມ຺ເມ, ເຍ ຆມ຺ມາ ເອກລກ຺ຂຕາ’’ຕິອາທີ (ເນຕ຺ຕິ. ໔໗໕).

ຈຕຸພ຺ຍູຫຫາຣວຕ຺ຕນາ

ມມນ຺ຕິ ອເນຣຸຕ຺ຕປ຺ທໍ, ຕຖາ ວາຕິ ຈ. ກິກ຺ຂນສີລາ ກິກ຺ຂູ. ປ຺ເຣນ຺ຕິວິຣຸທ຺ຆກາວມຸປ຺ຄຈ຺ຉນ຺ຕິຕິ ປ຺ຣາ, ອຄ຺ຄຕ຺ເຖ ປ຺ເນຕໍ ອເນຣຸຕ຺ຕປ຺ທນ຺ຕິ ເອວມາທີນາ ເນຣຸຕ຺ຕໍ, ຕໍ ປ຺ນ ‘‘ເອວ’’ນ຺ຕິອາທີນິທານປ຺ທານໍ, ‘‘ມມ’’ນ຺ຕິອາທິປາລຸອິປ຺ທານຄ຺ຈ ອຍ຺ຖກາຖາວເສນ, ຕສ຺ສາ ລີນຕ຺ຖວິກາວນິວເສນ ຈ ສຸວິຄ຺ເຄຍ຺ຍຕ຺ຕາ ອຕິວິຕ຺ຖາຣເຍນ ນ ວິຕ຺ຖາຣຍິມ຺ຫ. ເຍ ເຕ ນິນ຺ທາປ຺ສໍສາທີ ສມ຺ມາກມ຺ປິຕເຈຕສາ ມິຈ຺ຈາຊີວໂຕ ອໂນຣຕາ ສສ຺ສຕາທິມິຈ຺ຈາກິນິເວສິໂນ ສີລາທິຆມ຺ມກ຺ຂນ຺ເຆສຸ ອປ຺ປຕິຍ຺ຖິຕາ ສມ຺ມາສມ຺ພຸທ຺ຆຄຸຕຣສສ຺ສາທວິມ຺ຸຂາ ເວເນຍ຺ຍາ, ເຕ ກຖໍ ນຸ ໂຂ ຍຖາວຸຕ຺ຕໂທສວິນິມຸຕ຺ຕາ ສມ຺ມາປ຺ຜິປ຺ຕິຍາ ອຸກຍທິຕປ຺ຣາກເວຍ຺ຍນ຺ຕິ ອຍເມຕ຺ຖ ກຄວໂຕ ອຆິປ຺ປາໂຍ. ເອວມຆິປ຺ເປຕາ ປຸຄ຺ຄລາ, ເທສນາກາຊນຍ຺ຖາເນ ຈ ທສ຺ສິຕາ ອິມິສ຺ສາ ເທສນາຍ ນິທານໍ.

ປຸພ຺ພາປ຺ຣານຸສນ຺ຆີ ປ຺ນ ປ຺ທສນ຺ຆິປ຺ທຕ຺ຖນິທ຺ເທສນິກ຺ເຂປ຺ສຸຕ຺ຕເທສນາສນ຺ຆິວເສນ ຉພ຺ພິຆາ. ຕຕ຺ຖ ‘‘ມມ’’ນ຺ຕິ ເອຕສ຺ສ ‘‘ອວຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ອິມິນາ ສມ຺ພນ຺ໂຆຕິອາທີນາ ປ຺ທສ຺ສ ປ຺ທນ຺ຕເຣນ ສມ຺ພນ຺ໂຆ ປ຺ທສນ຺ຆິ. ‘‘ມມ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ຕສ຺ສ ກຄວໂຕ ‘‘ອວຕ຺ຕ’’ນ຺ຕິ ວຸຕ຺ເຕນ ປ຺ເຣທີ ອຸປ຺ວທີເຕນ ອຄ຺ເຕນສມ຺ພນ຺ໂຆຕິອາທີນາ ປ຺ທຕ຺ຖສ຺ສ ປ຺ທຕ຺ຖນ຺ຕເຣນ ສມ຺ພນ຺ໂຆ ປ຺ທຕ຺ຖສນ຺ຆິ. ‘‘ມມໍ ວາ ກິກ຺ຂເວ, ປ຺ເຣ ອວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິອາທີເທສນາ ສຸປ຺ປິເຍນ ປ຺ຣິພ຺ພາຊເກນ ວຸຕ຺ຕອວຕ຺ຕານຸສນ຺ຆິວເສນ ປ຺ວຕ຺ຕາ. ‘‘ມມໍ ວາ ກິກ຺ຂເວ, ປ຺ເຣ ວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍຸ’’ນ຺ຕິອາທີເທສນາ ພ຺ຣຫ຺ມທຕ຺ເຕນ ມາຕ

ເວນ ວຸຕ຺ຕວຕ຺ຕານຸສນ຺ຘິວເສນ ປວຕ຺ຕາຯ ‘‘ອຕ຺ຖິ ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ເຎວ ຘມ຺ມາ ຄມ຺ຠີຣາ ທຸທ຺ທສາ ທຸຣນຸໂພຘາ’’ຕິອາທິເທສນາ ຠິກ຺ຂູຫິ ວຸຕ຺ຕວຕ຺ຕານຸສນ຺ຘິວເສນ ປວຕ຺ຕາຕິ ເອວໍ ນານານຸສນ຺ຘິກສ຺ສ ສຸຕ຺ຕສ຺ສ ຕໍຕທນຸສນ຺ຘີຫີ, ເອການຸສນ຺ຘິກສ຺ສ ຈ ປຸພ຺ພາປຣກາເຄຫີ ສມ຺ພນ຺ໂຘ ນິທ຺ເທສສນ຺ຘິຯ ນິກ຺ເຂປສນ຺ຘິ ປນ ຈຕຸພ຺ພິຘສຸຕ຺ຕນິກ຺ເຂປວເສນຯ ສຸຕ຺ຕສນ຺ຘິ ຈ ຕິວິຘສຸຕ຺ຕານຸສນ຺ຘິວເສນ ອຏ຺ຐກຖາຍໍ ເອວ ວິຈາຣິຕາ, ອນ຺ເຕຫີ ຈ ປຸພ຺ເພ ສໍວຓ຺ຓິຕາຯ ເອກິສ຺ສາ ເທສນາຍ ເທສນານ຺ຕເຣຫິ ສທ຺ຘິໍ ສໍສນ຺ທນໍ ເທສນາສນ຺ຘິ, ສາ ປເນວໍ ເວທິຕພ຺ພາ – ‘‘ມມໍ ວາ ຠິກ຺ຂເວ…ເປ… ນ ເຈຕໂສ ອນຠິຣທ຺ຘິ ກຣຓີຍາ’’ຕິ ອຍໍ ເທສນາ ‘‘ອຸຠໂຕທຓ຺ຑເກນ ເຈປິ ຠິກ຺ຂເວ, ກກເຈນ ໂຈຣາ ໂອຈຣກາ ອງ຺ຄມງ຺ຄານິ ໂອກນ຺ເຕຍ຺ຍຸໍ, ຕຕ຺ຣາປິ ໂຍ ມໂນ ປທູເສຍ຺ຍ, ນ ເມ ໂສ ເຕນ ສາສນກໂຣ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໓໒) ອິມາຍ ເທສນາຍ ສທ຺ຘິໍ ສໍສນ຺ທຕິຯ ‘‘ຕຸມ຺ຫໍເຍວສ຺ສ ເຕນ ອນ຺ຕຣາໂຍ’’ຕິ ອຍໍ ‘‘ກມ຺ມສ຺ສກາ ມາຓວ ສຕ຺ຕາ ກມ຺ມທາຍາທາ ກມ຺ມໂຍນີ ກມ຺ມພນ຺ຘູ ກມ຺ມປຏິສຣຓາ ກມ຺ມໍ ສຕ຺ເຕ ວິຠຊຕິ, ຍທິທໍ ຫີນປ຺ປຓີຕຕາຍາ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໒໘໙-໒໙໗) ອິມາຍ, ‘‘ອປິ ນຸ ຕຸມ຺ເຫ…ເປ… ອາຊາເນຍ຺ຍາຖາ’’ຕິ ອຍໍ –

‘‘ກຸທ຺ໂຘ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຕິ, ກຸທ຺ໂຘ ຘມ຺ມໍ ນ ປສ຺ສຕິ;

ອນ຺ຘໍ ຕມໍ ຕທາ ໂຫຕິ, ຍໍ ໂກໂຘ ສຫເຕ ນຣ’’ນ຺ຕິຯ (ອຯ ນິຯ ໗ຯ໖໔; ມຫານິຯ ໕, ໑໕໖, ໑໙໕); –

ອິມາຍ, ‘‘ມມໍ ວາ ຠິກ຺ຂເວ, ປເຣ ວຓ຺ຓໍ…ເປ… ນ ເຈຕໂສ ອຸພ຺ພິລາວິຕຕ຺ຕໍ ກຣຓີຍ’’ນ຺ຕິ ອຍໍ ‘‘ຘມ຺ມາປິ ໂວ ຠິກ຺ຂເວ, ປຫາຕພ຺ພາ, ປເຄວ ອຘມ຺ມາ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໔໐), ‘‘ກຸລ຺ລູປມໍ ໂວ ຠິກ຺ຂເວ, ຘມ຺ມໍ ເທເສສ຺ສາມິ ນິຕ຺ຖຣຓຕ຺ຖາຍ, ໂນ ຄຫຓຕ຺ຖາຍາ’’ຕິ (ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໔໐) ຈ ອິມາຍ, ‘‘ຕຕ຺ຣ ເຈ ຕຸມ຺ເຫ…ເປ… ຕຸມ຺ຫໍເຍວສ຺ສ ເຕນ ອນ຺ຕຣາໂຍ’’ຕິ ອຍໍ –

‘‘ລຸທ຺ໂຘ ອຕ຺ຖໍ ນ ຊານາຕິ, ລຸທ຺ໂຘ ຘມ຺ມໍ ນ ປສ຺ສຕິ;

ອນ຺ຘໍ ຕມໍ ຕທາ ໂຫຕິ, ຍໍ ໂລໂຠ ສຫເຕ ນຣ’’ນ຺ຕິຯ (ອິຕິວຸຯ ໘໘; ມຫານິຯ ໕, ໑໕໖; ຈູຬນິຯ ໑໒໘) ຈ –

‘‘ກາມນ຺ຘາ ຊາລສຎ຺ຉນ຺ນາ, ຕຓ຺ຫາຉທນຉາທິຕາ;

ປມຕ຺ຕພນ຺ຘຸນາພທ຺ຘາ, ມຈ຺ຉາວ ກຸມີນາມຸເຂ;

ຊຣາມຣຓມນ຺ເວນ຺ຕິ, ວຈ຺ໂຉ ຂີຣປໂກວ ມາຕຣ’’ນ຺ຕິຯ (ອຸທາຯ ໖໔; ເນຕ຺ຕິຯ ໘໗, ໙໐; ເປຏໂກຯ ໑໔) ຈ –

ອິມາຍ, ‘‘ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂຂ ປເນຕໍ ສີລມຕ຺ຕກ’’ນ຺ຕິ ອຍໍ ‘‘ວິວິຈ຺ເຈວ ກາເມຫິ…ເປ… ປຖມໍ ຌານໍ ອຸປສມ຺ປຊ຺ຊ ວິຫຣຕິ, ອຍມ຺ປິ ໂຂ ພ຺ຣາຫ຺ມຓ ຍຎ຺ໂຎ ປຸຣິເມຫິ ຍຎ຺ເຎຫິ ອປ຺ປຏ຺ຐຕໂຣ ຈ ອປ຺ປສມາຣມ຺ຠຕໂຣ ຈ ມຫປ຺ຜລຕໂຣ ຈ ມຫານິສໍສຕໂຣ ຈາ’’ຕິ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໓໕໓) ອິມາຍ ປຖມຊ຺ຌານສ຺ສ ສີລໂຕ ມຫປ຺ຜລມຫານິສໍສຕຣຕາວຈເນນ ຌານໂຕ ສີລສ຺ສ ອປ຺ປຜລອປ຺ປານິສໍສຕຣຠາວທີປນໂຕຯ

‘‘ປາຓາຕິປາຕໍ ປຫາຍາ’’ຕິອາທິເທສນາ ‘‘ສມໂຓ ຂລຸ ໂຠ ໂຄຕໂມ ສີລວາ ອຣິຍສີເລນ ສມນ຺ນາຄໂຕ’’ຕິອາທິເທສນາຍ (ທີຯ ນິຯ ໑ຯ໓໐໔), ‘‘ອຎ຺ເຎວ ຘມ຺ມາ ຄມ຺ຠີຣາ’’ຕິອາທິເທສນາ ‘‘ອຘິຄໂຕ ໂຂ ມ຺ຍາຍໍ ຘມ຺ໂມ ຄມ຺ຠີໂຣ ທຸທ຺ທໂສ ທຸຣນຸໂພໂຘ’’ຕິອາທິເທສນາຍ, (ທີຯ ນິຯ ໒ຯ໖໗; ມຯ ນິຯ ໑ຯ໒໘໑; ໒ຯ໓໓໗; ສໍຯ ນິຯ ໑ຯ໑໗໒; ມຫາວຯ ໗, ໘) ຄມ຺ຠີຣຕາທິວິເສສຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມປຏິເວເຘນ ຫິ ຎາຓສ຺ສ ຄມ຺ຠີຣາທິຠາໂວ ວິຎ຺ຎາຍຕີຯ

‘‘ສນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂເວ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິກາ’’ຕິອາທິເທສນາ ‘‘ສນ຺ຕິ ຠິກ຺ຂເວ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິກາ…ເປ… ອຠິວທນ຺ຕິ ສສ຺ສໂຕ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ, ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ ອິຕ຺ເຖເກ ອຠິວທນ຺ຕິ, ອສສ຺ສໂຕ, ສສ຺ສໂຕ ຈ ອສສ຺ສໂຕ ຈ, ເນວສສ຺ສໂຕ ຈ ນາສສ຺ສໂຕ ຈ, ອນ຺ຕວາ, ອນນ຺ຕວາ, ອນ຺ຕວາ ຈ ອນນ຺ຕວາ ຈ, ເນວນ຺ຕວາ ຈ ນານນ຺ຕວາ ຈ ອຕ຺ຕາ ຈ ໂລໂກ ຈ, ອິທເມວ ສຈ຺ຈໍ, ໂມຆມຎ຺ຎນ຺ຕິ ອິຕ຺ເຖເກ ອຠິວທນ຺ຕີ’’ຕິອາທິເທສນາຍ (ມຯ ນິຯ ໓ຯ໒໗)ຯ

ຕຖາ ‘‘ສນ຺ຕິ ພິກ຺ຂເວ, ເອເກ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ອປຣນ຺ຕກປ຺ປິກາ’’ຕິອາທິເທສນາ ‘‘ສນ຺ຕິ ພິກ຺ຂເວ …ເປ… ອພິວທນ຺ຕິ ສຄ຺ຄີ ອຕ຺ຕາ ໂຫຕິ ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຓາ។ ອິຕ຺ເຖເກ ອພິວທນ຺ຕິ ອສຄ຺ຄີ, ສຄ຺ຄີ ຈ ອສຄ຺ຄີ ຈ, ເນວສຄ຺ຄີ ຈ ນາສຄ຺ຄີ ຈ ອຕ຺ຕາ ໂຫຕິ ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຓາ។ ອິຕ຺ເຖເກ ອພິວທນ຺ຕິ ສໂຕ ວາ ປນ ສຕ຺ຕສ຺ສ ອຸຈ຺ເຈທໍ ວິນາສໍ ວິພວໍ ປຄ຺ຄເປນ຺ຕິ, ທິຕ຺ຖທມ຺ມນິພ຺ພານໍ ວາ ປເນເກ ອພິວທນ຺ຕິ’’ນ຺ຕິອາທິເທສນາຍ (ມ។ ນິ។ ໓។໒໑), ‘‘ເວທນານໍ ສມຸທຍຄ຺ຈ…ເປ… ຕຖາຄໂຕ’’ຕິອາທິເທສນາ ‘‘ຕທິທໍ ສງຂຕໍ ໂອລຸອາຣິກໍ, ອຕ຺ຖິ ໂຂ ປນ ສງຂາຣານໍ ນິໂຣໂຘ, ອຕ຺ເຖຕນ຺ຕິ ອິຕິ ວິທິຕ຺ວາ ຕສ຺ສ ນິສ຺ສຣຓທສ຺ສາວີ ຕຖາຄໂຕ ຕທຸປາຕິວຕ຺ໂຕ’’ຕິອາທິເທສນາຍ (ມ។ ນິ។ ໓។໒໘), ‘‘ຕທປີ ເຕສໍ…ເປ… ວິປ຺ຜນ຺ທິຕເມວາ’’ຕິ ອຍໍ ‘‘ອິທໍ ເຕສໍ ວຓ ອຄ຺ຄຕ຺ເຣວ ສທ຺ທາຍ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ຣຸຈິຍາ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ອນຸສ຺ສວາ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ອາກາຣປຣິວິຕກ຺ກາ ອຄ຺ຄຕ຺ຣ ທິຕ຺ຖິນິຊ຺ຊານກ຺ຂນ຺ຕິຍາ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍເຍວ ຄາຓໍ ພວິສ຺ສຕິ ປຣິສຸທ຺ທໍ ປຣິໂຍທາຕ’ນ຺ຕິ ເນຕໍ ຖານໍ ວິຊ຺ຊຕິ។ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍ ໂຂ ປນ ພິກ຺ຂເວ, ຄາເຓ ອສຕິ ປຣິສຸທ຺ເທ ປຣິໂຍທາເຕ ຍທປີ ເຕ ໂພນ຺ໂຕ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓາ ຕຕ຺ຖ ຄາຓກາວມຕ຺ຕເມວ ປຣິໂຍທາເປນ຺ຕິ, ຕທປີ ເຕສໍ ພວຕໍ ສມຓພ຺ຣາຫ຺ມຓານໍ ອຸປາທານມກ຺ຂາຍຕີ’’ຕິອາທິເທສນາຍ (ສໍ។ ນິ។ ໔។໔໓), ‘‘ຕທປີ ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ’’ຕິ ອຍໍ ‘‘ຈກ຺ຂຸຄ຺ຈ ປຕິຈ຺ຈ ຣູເປ ຈ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ ຈກ຺ຂຸວິຄ຺ຄາຓໍ, ຕິຓ຺ຓໍ ສງຄຕິ ຜສ຺ໂສ, ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ ເວທນາ, ເວທນາປຈ຺ຈຍາ ຕຓ຺ຫາ, ຕຓ຺ຫາປຈ຺ຈຍາ ອຸປາທານ’’ນ຺ຕິ (ສໍ។ ນິ។ ໔។໔໘), ‘‘ຉນ຺ທມູລກາ ອິເມ ອາວຸໂສ ຘມ຺ມາ ມນສິກາຣສມ຺ຕ຺ຖານາ ຜສ຺ສສໂມສານາ ເວທນາສໂມສຣຓາ’’ຕິ (ປຣິເຍສິຕພ຺ພໍ) ຈ ອາທິເທສນາຍ, ‘‘ຍໂຕ ໂຂ ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ຉນ຺ນໍ ຜສ຺ສາຍຕນານ’’ນ຺ຕິອາທິເທສນາ ‘‘ຍໂຕ ໂຂ ພິກ຺ຂເວ, ພິກ຺ຂຸ ເນວ ເວທນໍ ອຕ຺ຕໂຕ ສມນຸປ຺ສ຺ສຕິ, ນ ສຄ຺ຄໍ, ນ ສງຂາເຣ, ນ ວິຄ຺ຄາຓໍ ອຕ຺ຕໂຕ ສມນຸປ຺ສ຺ສຕິ, ໂສ ເອວໍ ອສມນຸປ຺ສ຺ສນ຺ໂຕ ນ ກິຄ຺ຈິ ໂລເກ ອຸປາທິຍຕິ, ອນຸປາທິຍໍ ນ ປຣິຕສ຺ສຕິ, ອປຣິຕສ຺ສໍ ປຈ຺ຈຕ຺ຕໍເຍວ ປຣິນິພ຺ພາຍຕີ’’ຕິອາທິເທສນາຍ, ‘‘ສພ຺ເພເຕ ອິເມເຫວ ທ຺ວາສຕ຺ຖິຍາ ວຕ຺ຖູຫິ ອນ຺ໂຕຊາລີກຕາ’’ຕິ ອາທິເທສນາ ‘‘ເຍ ຫິ ເກຈິ ພິກ຺ຂເວ…ເປ… ອພິວທນ຺ຕິ, ສພ຺ເພເຕ ອິມາເນວ ປຄ຺ຈ ກາຍານິ ອພິວທນ຺ຕິ ເອເຕສໍ ວາ ອຄ຺ຄຕຣ’’ນ຺ຕິອາທິເທສນາຍ (ມ។ ນິ។ ໓។໒໖), ‘‘ກາຍສ຺ສ ເພທາ…ເປ… ເທວມນຸສ຺ສາ’’ຕິ ອຍໍ –

‘‘ອຈ຺ຈິ ຍຖາ ວາຕເວເຄນ ຂິຕ຺ຕາ (ອຸປສີວາຕິ ພຄວາ),

ອຕ຺ຖໍ ປເລຕິ ນ ອຸເປຕິ ສງຂໍ;

ເອວໍ ມຸນີ ນາມກາຍາ ວິມຸຕ຺ໂຕ,

ອຕ຺ຖໍ ປເລຕິ ນ ອຸເປຕິ ສງຂ’’ນ຺ຕິ។ (ສຸ។ ນິ។ ໑໐໘໐) –

ອາທິເທສນາຍ ສທ຺ຘິ ສໍສນ຺ທຕີຕິ។ ອຍໍ ເນຣຸຕ຺ຕມຕິປ຺ປາຍເທສນານິທານປ຺ຸພ຺ພາປຣານຸສນ຺ຘີນໍ ຈຕຸນ຺ນໍ ວິກາວນລກ຺ຂໂຓ ຈຕຸພ຺ຍູຫຫາໂຣ ນາມ។ ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ເຈຕໍ ‘‘ເນຣຸຕ຺ຕມຕິປ຺ປາໂຍ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິ។ ໔។໖)។

ອາວຕ຺ຕຫາຣວຓ຺ຓນາ

ອາຆາຕາທີນມກຣຓີຍຕາວຈເນນ ຂນ຺ຕິໂສຣຈ຺ຈານຸຍ຺ຖານໍ។ ຕຕ຺ຖ ຂນ຺ຕິຍາ ສທ຺ຘາປຄ຺ຄາປຣາປກາຣທຸກ຺ຂສຫຄຕານໍ ສງຄໂຫ, ຕຖາ ໂສຣຈ຺ເຈນ ສີລສ຺ສ។ ສທ຺ຘາທິຄ຺ຄຫເຓນ ຈ ສທ຺ຘິນ຺ທຣິຍາທິສກລໂພຘິປກ຺ຂິຍຘມ຺ມາ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ສີລຄ຺ຄຫເຓນ ອວິປ຺ປຕິສາຣາທໂຍ ສພ຺ເພປີ ສີລານິສໍສຘມ຺ມາ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ປາຓາຕິປາຕາທີຫິ ປຕິວິຣຕິວຈເນນ ອປ຺ປມາທວິຫາໂຣ, ເຕນ ສກລໍ ສາສນພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ ອາວຕ຺ຕຕິ។ ຄມ຺ພີຣຕາທິວິເສສຍຸຕ຺ຕຘມ຺ມຄ຺ຄຫເຓນ ມຫາໂພຘິປກິຕ຺ຕນໍ។ ອ ນາວຣຓຄາຓປທຕ຺ຖານຄ຺ຫິ ອາສວກ຺ຂຍຄາຓໍ, ອາສວກ຺ຂຍຄາຓປທຕ຺ຖານຄ຺ຈ ອນາວຣຓຄາຓໍ ມຫາໂພຘີຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ, ເຕນ ທສພລາທໂຍ ສພ຺ເພ ພຸທ຺ຘຄຸຓາ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ສສ຺ສຕາທິທິຕ຺ຖິຄ຺ຄຫເຓນ ຕຓ຺ຫາວິຊ຺ຊານໍ ສງຄໂຫ, ຕາຫິ ອນມຕຄ຺ຄໍ ສໍສາຣວຕ຺ຕໍ ອາວຕ຺ຕຕິ។ ເວທນານໍ ຍຖາພູຕໍ ສມຸທຍາທິປຕິເວເທນ ພຄວໂຕ ປຣິຄ຺ຄາຕ຺ຕຍວິສຸທ຺ຘິ, ຕາຍ ປຄ຺ຄາປາຣມີມຸເຂນ ສພ຺ພາປີ ປາຣມິໂຍ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ‘‘ອຊານຕໍ ອປ຺ສ຺ສຕ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ອວິຊ຺ຊາຄ຺ຄຫເຓນ ອໂຍນິໂສມນສິກາຣປຣິຄ຺ຄໂຫ, ເຕນ ຈ ນວ ອໂຍນິໂສມນສິກາຣມູລກາ ຘມ຺ມາ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ‘‘ຕຓ຺ຫາຄຕານໍ ປຣິຕສ຺ສິຕວິປ຺ຜນ຺ທິຕ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ຕຓ຺ຫາຄ຺ຄຫເຓນ ນວ ຕຓ຺ຫາມູລກາ ຘມ຺ມາ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິ។ ‘‘ຕທປີ ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ’’ຕິອາທິ ສສ຺ສຕາທິປຄ຺ຄາປນສ຺ສ

ປຈ຺ຈຍາສິນວຸຕ຺ຕິທສ຺ສນໍ, ເຕນ ອນິຈ຺ຈຕາທິລກ຺ຂຓຕ຺ຕຍໍ ອາວຕ຺ຕຕິຯ ຉນ຺ນໍ ຜສ຺ສາຍຕນານໍ ຍຖາຠູຕໍ ປຊານເນນ ວິມຸຕ຺ຕິສມ຺ປທານິທ຺ເທໂສ, ເຕນ ສຕ຺ຕປິ ວິສຸທ຺ຘິໂຍ ອາວຕ຺ຕນ຺ຕິຯ ‘‘ອຸຈ຺ຉິນ຺ນຠວເນຕ຺ຕິໂກ ຕຖາຄຕສ຺ສ ກາໂຍ’’ຕິ ຕຓ຺ຫາປຫານໍ ວຸຕ຺ຕໍ, ເຕນ ຠຄວໂຕ ສກລສໍກິເລສປ຺ປຫານໍ ອາວຕ຺ຕຕີຕິ ອຍໍ ເທສນາຍ ຄຫິຕຘມ຺ມານໍ ສຠາຄວິສຠາຄຘມ຺ມວເສນ ອາວຕ຺ຕນລກ຺ຂໂຓ ອາວຕ຺ຕຫາໂຣ ນາມຯ ຍຖາຫ ‘‘ເອກມ຺ຫິ ປທຏ຺ຐາເນ, ປຣິເຍສຕິ ເສສກໍ ປທຏ຺ຐານ’’ນ຺ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໔ຯ໗)ຯ

ວິຠຕ຺ຕິຫາຣວຓ຺ຓນາ

ອາຆາຕານ຺ທາທໂຍ ອກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ເຕສໍ ອໂຍນິໂສມນສິກາຣາທີ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເຍຫິ ປນ ຘມ຺ເມຫິ ອາຆາຕານ຺ທາທີນໍ ອກຣຓໍ ອປ຺ປວຕ຺ຕິ, ເຕ ອພ຺ຍາປາທາທໂຍ ກຸສລາ ຘມ຺ມາ, ເຕສໍ ໂຍນິໂສມນສິກາຣາທີ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເຕສຸ ອາຆາຕາທໂຍ ກາມາວຈຣາວ, ອພ຺ຍາປາທາທໂຍ ຈຕຸຠູມກາ, ຕຖາ ປາຓາຕິປາຕາທີຫິ ປຏິວິຣຕິ ກຸສລາ ວາ ອພ຺ຍາກຕາ ວາ, ຕສ຺ສາ ຫິ ໂຣຕ຺ຕປ຺ປາທໂຍ ຘມ຺ມາ ປທຏ຺ຐານໍຯ ຕຕ຺ຖ ກຸສລາ ສິຍາ ກາມາວຈຣາ, ສິຍາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາຯ ອພ຺ຍາກຕາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາວຯ ‘‘ອຕ຺ຖິ ຠິກ຺ຂເວ, ອຎ຺ເຎວ ຘມ຺ມາ ຄມ຺ຠີຣາ’’ຕິ ວຸຕ຺ຕຘມ຺ມາ ສິຍາ ກຸສລາ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕາຯ ຕຕ຺ຖ ກຸສລານໍ ວຸຏ຺ຐານຄາມິນີວິປສ຺ສນາ ປທຏ຺ຐານໍຯ ອພ຺ຍາກຕານໍ ມຄ຺ຄຘມ຺ມາ, ວິປສ຺ສນາ, ອາວຊ຺ຊນາ ວາ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເຕສຸ ກຸສລາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາວ, ອພ຺ຍາກຕາ ສິຍາ ກາມາວຈຣາ, ສິຍາ ໂລກຸຕ຺ຕຣາ, ສພ຺ພາປິ ທິຏ຺ຐິໂຍ ອກຸສລາວ ກາມາວຈຣາວ, ຕາສໍ ອວິເສເສນ ມິຈ຺ຉາຠິນິເວເສ ອໂຍນິໂສມນສິກາໂຣ ປທຏ຺ຐານໍຯ ວິເສສໂຕ ປນ ສນ຺ຕຕິຆນວິນິພ຺ໂພຄາຠາວໂຕ ເອກຕ຺ຕນຍສ຺ສ ມິຈ຺ຉາຄາໂຫ ອຕີຕຊາຕິອນຸສ຺ສຣຓຕກ຺ກສຫິໂຕ ສສ຺ສຕທິຏ຺ຐິຍາ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເຫຕຸຜລຠາເວນ ສມ຺ພນ຺ຘຠາວສ຺ສ ອຄ຺ຄຫຓໂຕ ນານຕ຺ຕນຍສ຺ສ ມິຈ຺ຉາຄາໂຫ ຕຊ຺ຊາສມນ຺ນາຫາຣສຫິໂຕ ອຸຈ຺ເຉທທິຏ຺ຐິຍາ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເອວໍ ເສສທິຏ຺ຐີນມ຺ປິ ຍຖາສມ຺ຠວໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍຯ

‘‘ເວທນານ’’ນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ເວທນາ ສິຍາ ກຸສລາ, ສິຍາ ອກຸສລາ, ສິຍາ ອພ຺ຍາກຕາ, ສິຍາ ກາມາວຈຣາ, ສິຍາ ຣູປາວຈຣາ, ສິຍາ ອຣູປາວຈຣາ, ຕາສໍ ຜສ຺ໂສ ປທຏ຺ຐານໍຯ ເວທນານໍ ຍຖາຠູຕໍ ເວທນານໍ ສມຸທຍາທິປ຺ຏິເວຘນໍ ມຄ຺ຄຎາຓໍ, ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ຕິ ຈ ຜລຎາຓໍ, ເຕສໍ ‘‘ອຎ຺ເຎວ ຘມ຺ມາ ຄມ຺ຠີຣາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ຘມ຺ມາທິວິຠາໂຄ ເນຕພ຺ໂພຯ ‘‘ອຊານຕໍ ອປສ຺ສຕ’’ນ຺ຕິ ອາທີສຸ ອວິຊ຺ຊາຕຓ຺ຫາ ອກຸສລາ ກາມາວຈຣາ, ຕາສຸ ອວິຊ຺ຊາຍ ອາສວາ, ອໂຍນິໂສມນສິກາໂຣ ເອວ ວາ ປທຏ຺ຐານໍຯ ຕຓ຺ຫາຍ ສໍໂຍຊນີເຍສຸ ຘມ຺ເມສຸ ອສ຺ສາທທສ຺ສນໍ ປທຏ຺ຐານໍຯ ‘‘ຕທປີ ຜສ຺ສປ຺ຈ຺ຈຍາ’’ຕິ ເອຕ຺ຖ ຜສ຺ສສ຺ສ ເວທນາຍ ວິຍ ຘມ຺ມາທິວິຠາໂຄ ເວທິຕພ຺ໂພຯ ອິມິນາ ນເຍນ ຜສ຺ສາຍຕນາທີນມ຺ປິ ຍຖາຣຫໍ ຘມ຺ມາທິວິຠາໂຄ ເນຕພ຺ໂພຕິ ອຍໍ ສໍກິເລສຘມ຺ເມ, ໂວທານຘມ຺ເມ ຈ ສາຘາຣຓາສາຘາຣຓໂຕ, ປທຏ຺ຐານໂຕ, ຠູມິໂຕ ຈ ວິຠຊ຺ຊນລກ຺ຂໂຓ ວິຠຕ຺ຕິຫາໂຣ ນາມຯ ຍຖາຫ ‘‘ຘມ຺ມໍ ຈ ປທຏ຺ຐານໍ, ຠູມິຎ຺ຈ ວິຠຊ຺ຊເຕ ອຍໍ ຫາໂຣ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໔ຯ໘)ຯ

ປຣິວຕ຺ຕນຫາຣວຓ຺ຓນາ

ອາຆາຕາທີນມກຣຓໍ ຂນ຺ຕິໂສຣຈ຺ຈານິ ອນຸພ຺ຣູເຫຕ຺ວາ ປຏິສງ຺ຂານຠາວນາພລສິທ຺ຘິຍາ ອຸຠຍຫິຕປຏິປຕ຺ຕິມາວຫຕິຯ ອາຆາຕາທໂຍ ປນ ປວຕ຺ຕິຍມານາ ທຸພ຺ພຓ຺ຓຕໍ, ທຸກ຺ຂເສຍ຺ຍໍ, ໂຠຄຫານີ, ອກິຕ຺ຕີ, ປເຣຫິ ທຸຣຸປສງ຺ກມນຕຎ຺ຈ ນິປ຺ຜາເທນ຺ຕາ ນິຣຍາທີສຸ ມຫາທຸກ຺ຂມາວຫນ຺ຕິຯ ປາຓາຕິປາຕາທີປຏິວິຣຕິ ອວິປ຺ປຏິສາຣາທີກລ຺ຍາຓໍ ປຣມ຺ປຣມາວຫຕິຯ ປາຓາຕິປາຕາທີ ປນ ວິປ຺ປຏິສາຣາທີອກລ຺ຍາຓໍ ປຣມ຺ປຣມາວຫຕິຯ ຄມ຺ຠີຣຕາທີວິເສສຍຸຕ຺ຕໍ ຎາຓໍ ເວເນຍ຺ຍານໍ ຍຖາຣຫໍ ວິຊ຺ຊາຠິຎ຺ຎາທິ ຄຸຓວິເສສມາວຫຕິ ສພ຺ພຎ຺ເຎຍ຺ຍສ຺ສ ຍຖາສຠາວາວໂພຘໂຕຯ ຕຖາ ຄມ຺ຠີຣຕາທີວິເສສຣຫິຕໍ ປນ ຎາຓໍ ເຎຍ຺ເຍສຸ ສາຘາຣຓຠາວໂຕ ຍຖາວຸຕ຺ຕຄຸຓວິເສສໍ ນາວຫຕິຯ ສພ຺ພາປິ ເຈຕາ ທິຏ຺ຐິໂຍ ຍຖາຣຫໍ ສສ຺ສຕຸຈ຺ເຉທຠາວໂຕ ອນ຺ຕທ຺ວຍຠູຕາ ສກ຺ກາຍຕີຣໍ ນາຕິວຕ຺ຕນ຺ຕິ ອນິຍ຺ຍານິກຠາວໂຕຯ ສມ຺ມາທິຏ຺ຐິ ປນ ສປຣິກ຺ຂາຣາ ມຊ຺ຌິມປຏິປທາຠູຕາ ສກ຺ກາຍຕີຣມຕິກ຺ກມ຺ມ ປາຣໍ ຄຈ຺ຉຕິ ນິຍ຺ຍານິກຠາວໂຕຯ ເວທນານໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມຸທຍາທິປ຺ຏິເວຘນາ ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ຕິມາວຫຕິ ມຄ຺ຄຠາວໂຕຯ ເວທນານໍ ຍຖາຠູຕໍ ສມຸທຍາທິອສມ຺ປຏິເວໂຘ ສໍສາຣຈາຣກາວໂຣຘມາວຫຕິ ສງ຺ຂາຣານໍ ປຈ຺ຈຍຠາວໂຕຯ ເວທຍິຕສຠາວປຏິຈ຺ຉາທໂກ ສມ຺ໂມໂຫ ຕທຠິນນ຺ທນມາວຫຕິ, ຍຖາຠູຕາວໂພໂຘ ປນ ຕຕ຺ຖ ນິພ຺ເພຘໍ, ວິຣາຄຎ຺ຈ ອາວຫຕິຯ ມິຈ຺ຉາຠິນິເວເສ ອໂຍນິໂສມນສິກາຣສຫິຕາ ຕຓ຺ຫາ ອເນກວິຫິຕໍ ທິຏ຺ຐິຊາລໍ ປສາເຣຕິຯ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕຓ຺ຫາສມຸຈ຺ເຉໂທ ປຐມມຄ຺ໂຄ ຕໍ ທິຏ຺ຐິຊາລໍ ສງ຺ໂກເຈຕິຯ ສສ຺ສຕວາທາທີປຎ຺ຎາປນສ຺ສ ຜສ຺ໂສ ປຈ຺ຈໂຍ ອສຕິ ຜສ຺ເສ ຕທຠາວໂຕຯ ທິຏ຺ຐິພນ຺ຘນພທ຺ຘານໍ ຜສ຺ສາຍຕນາທີນມນິໂຣຘເນນ ຜສ຺ສາທີອນິໂຣໂຘ ສໍສາຣທຸກ຺ຂສ຺ສ ອນິວຕ຺ຕິເຍວ ຍາຖາວໂຕ ຜສ຺ສາຍ

ຕນາທິປຣິຍຸລາ ສພຸພທິຍຸຖິທສຸສນານິ ອຕິວຕຸຕຕິ, ເຕສໍ ປນ ຕຖາ ອປຣິຍຸລາ ທິຍຸຖິທສຸສນໍ ນາຕິວຕຸຕຕີ. ກວເນຕຸ ຕິສມຸຈເຈໂທ ອາຍຕີ ອຕຸຕກາວສຸສ ອນິພຸພຕຸຕິຍາ ສໍວຕຸຕຕິ, ອສມຸຈຸຈິນຸນາຍ ກວເນຕຸຕິຍາ ອນາຄເຕ ກວປຸປພນຸໂຣ ປຣິວຕຸຕຕິເຍວາຕິ ອຍໍ ສຸຕຸເຕ ນິທຸທິຍຸຖານໍ ຂມຸມານໍ ປຜິປກຸຂໂຕ ປຣິວຕຸຕນລກຸຂໂຕ ປຣິວຕຸຕນຫາໂຣ ນາມ. ກິມາທ "ກຸສ ລາກຸສເລ ຂມຸເມ, ນິທຸທິຍຸເຖ ກາວິເຕ ປຫີເນ ຈາ"ຕິອາທີ.

ເວວຈນຫາຣວຕຸຕນາ

"ມມໍ ມມ ເມ"ຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ. 'ວາ ຍທິ ຈາ"ຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ. "ກິກຸຂເວ ສມຕາ ຕປສຸສີໂນ"ຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ. "ປເຣ ອຍຸເລ ປຜິວິຣຸທຸຂາ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ອວຕຸຕໍ ອກິຕຸຕີ ນິນຸທ"ນຸຕິ...ເປ... ນໍ. "ກາເສຍຸຍໍ ກເຕຍຸຍໍ ກເຖຍຸຍຸ"ນຸຕິ...ເປ... ນໍ. "ຂມຸມສຸສ ວິນຍສຸສ ສຕຸຖຸສາສນສຸສາ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ສງຄສຸສ ສມູຫສຸສ ຄຕາສຸສາ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ຕຕຸຣ ຕຕຸຖ ເຕ ສູ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ຕຸມຸເຫຫີ ໂວ ກວນຸເຕຫີ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ອາຄາໂຕ ໂທໂສ ພຸຍາປາໂທ"ຕິ...ເປ... ນໍ "ອປຸປຈຸຈໂຍ ໂທມນສຸສໍ ເຈຕສິກທຸກຸຂ"ນຸຕິ...ເປ... ນໍ. "ເຈຕໂສ ຈິຕຸຕສຸສ ມນໂສ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ອນກິຣທຸຂີ ພຸຍາປຕຸຕິ ມໂນປໂທໂສ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ນ ໂນ ອ ມາ"ຕິ...ເປ... ນໍ. "ກຣຕີຍາ ອຸປຸປາເທຕພຸພາ ປວຕຸເຕຕພຸພາ"ຕິ ປຣິຍາຍວຈນໍ. ອິມິນາ ນເຍນ ສພຸພປເທສຸ ເວວຈນໍ ວຕຸຕພຸພນຸຕິ ອຍໍ ຕສຸສ ຕສຸສ ອຕຸຖສຸສ ຕໍຕໍປຣິຍາຍສທຸທໂຍຊນາລກຸຂໂຕ ເວວຈນຫາໂຣ ນາມ. ວຸຕຸຕຍຸເຫຕໍ "ເວວຈນານິ ພຫູນີ ຕຸ, ສຸຕຸເຕ ວຸຕຸຕານິ ເອກຂມຸມສຸສາ"ຕິອາທີ (ເນຕຸຕິ. ໔໑໐).

ປຍຸລຕຸຕິຫາຣວຕຸຕນາ

ອາຄາໂຕ ວຕຸຖຸວເສນ ທສວິເຂນ, ເອກູນວີສຕິວິເຂນ ວາ ປຍຸລຕຸໂຕ. ອປຈຸຈໂຍ ອຸປວິຈາຣວເສນ ລຂາ ປຍຸລຕຸໂຕ. ອານນຸໂທ ປີຕິອາທິວເສນ ເວວຈເນນ ນວຂາ ປຍຸລຕຸໂຕ. ປີຕິ ສາມຍຸລໂຕ ປນ ຂຸທຸທິກາທິວເສນ ປຍຸຈຂາ ປຍຸລຕຸໂຕ. ໂສມນສຸສໍ ອຸປວິຈາຣວເສນ ລຂາ, ສີລໍ ວາຣິຕຸຕຈາຣິຕຸຕາທິວເສນ ອເນກຂາ, ຄມຸກິຣຕາທິວິເສສຍຸຕຸຕໍ ລາຕໍ ຈິຕຸຕຸປຸປາທວເສນ ຈຕຸຂາ, ທຸວາທສຂາ ວາ, ວິສຍເກທໂຕ ອເນກຂາ ຈ, ທິຍຸຖິສສຸສຕາທິວເສນ ທຸວາສຍຸຖິຍາ ເກເທຫີ, ຕທນຸໂຕຄຂວິກາເຄນ ອເນກຂາ ຈ, ເວທນາ ລຂາ, ອຍຸຖສຕຂາ, ອເນກຂາ ຈ, ຕສຸສາ ສມຸທໂຍ ປຍຸຈຂາ, ຕຖາ ອຕຸຖງຄໂມປີ, ອສຸສາໂທ ທຸວິເຂນ, ອາທີນໂວ ຕິວິເຂນ, ນິສຸສຣຕໍ ເອກຂາ , ຈຕຸຂາ ຈ, ອນຸປາທາວິມຸຕຸຕິ ທຸວິເຂນ, "ອຊານຕໍ ອປສຸສຕ"ນຸຕິ ວຸຕຸຕາ ອວິຊຊາ ວິສຍເກເທນ ຈຕຸຂາ, ອຍຸຖຂາ ຈ, "ຕຕຸທາຄຕານ"ນຸຕິອາທິນາ ວຸຕຸຕາ ຕຕຸທາ ລຂາ, ອຍຸຖສຕຂາ, ອເນກຂາ ຈ, ຜສຸໂສ ນິສຸສຍວເສນ ລຂາ, ອຸປາທານໍ ຈຕຸຂາ, ກໂວ ທຸວິຂາ, ອເນກຂາ ຈ, ຊາຕິ ເວວຈນວເສນ ລຂາ, ຕຖາ ຊຣາ ສຕຸຕຂາ, ມຣຕໍ ອຍຸຖຂາ, ນວຂາ ຈ, ໂສໂກ ປຍຸຈຂາ, ປຣິເທໂວ ລຂາ, ທຸກຸຂໍ ຈຕຸຂາ, ຕຖາ ໂທມນສຸສໍ, ອຸປາຍາໂສ ຈຕຸຂາ ປຍຸລຕຸໂຕຕິ ອຍໍ ປເກທປຍຸລຕຸຕິ, ສມູຫປຍຸລຕຸຕິ ຈ.

"ສມຸທໂຍ ໂຫຕີ"ຕິ ປກວປຍຸລຕຸຕິ, "ຍຖາກູຕໍ ປຊານາຕີ"ຕິ ທຸກຸຂສຸສ ປຣິຍຸລາປຍຸລຕຸຕິ, ສມຸທຍສຸສ ປຫານປຍຸລຕຸຕິ, ນິໂຣຂສຸສ ສຈຸຈິກິຣິຍາປຍຸລຕຸຕິ, ມຄຸຄສຸສ ກາວນາປຍຸລຕຸຕິ. "ອນຸໂຕຊາລິກຕາ"ຕິອາທິສພຸພທິຍຸຖີນໍ ສງຄຫປຍຸລຕຸຕິ. "ອຸຈຸຈິນຸນກວເນຕຸຕິໂກ"ຕິອາທິ ທຸວິເຂນ ປຣິນິພຸພານປຍຸລຕຸຕິຕິ ເອວໍ ອາຄາຕາທີນໍ ປກວປຍຸລຕຸຕິປຣິຍຸລາປຍຸລຕຸຕິອາທິວເສນ. ຕຖາ "ອາຄາໂຕ"ຕິ ພຸຍາປາທສຸສ ເວວຈນປຍຸລຕຸຕິ. "ອປຸປຈຸຈໂຍ"ຕິ ໂທມນສຸສສຸສເວວຈນປຍຸລຕຸຕິຕິອາທິວເສນ ຈ ປຍຸລຕຸຕິເກໂທ ວິກຊິຕພຸໂພຕິ ອຍໍ ເອເກກສຸສ ຂມຸມສຸສ ອເນກາຫີ ປຍຸລຕຸຕີຫີ ປຍຸລເປຕພຸພາກາຣວິກາວນລກຸຂໂຕ ປຍຸລຕຸຕິຫາໂຣ ນາມ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ເອກໍ ກຄວາ ຂມຸມໍ, ປຕຸຕຕຸຕີຫີ ວິວິຂາຫີ ເທເສຕີ"ຕິອາທີ (ເນຕຸຕິ. ໔໑໑).

ໂອຕຣຕາຫາຣວຕຸຕນາ

ອາຄາຕຄຸຄຫເຕນ ສງຂາຣກຸຂນຸຂສງຄໂທ, ຕຖາ ອນກິຣທຸຂີຄຸຄຫເຕນ. ອປຸປຈຸຈຍຄຸຄຫເຕນ ເວທນາກຸຂນຸຂສງຄໂຫຕິ ອິທໍ ຂນຸຂມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ. ຕຖາ ອາຄາຕາທິຄຸຄຫເຕນ ຂມຸມາຍຕນໍ, ຂມຸມຂາຕຸ, ທຸກຸຂສຈຸຈໍ, ສມຸທຍສຈຸຈໍ ວາ ຄຫີຕນຸຕິ ອິທໍ ອາຍຕນມຸເຂນ,ຂາຕຸມຸເຂນ,ສຈຸຈມຸເຂນ ຈ ໂອຕຣຕໍ. ຕຖາ ອາຄາຕາທີນໍ ສຫຊາຕາ ອວິຊຊາ ເຫຕຸສຫຊາ ຕອຍຸລມຍຸລນິສຸສສມຸປຍຸຕຸຕອຕຸຖິອວິຄຕປຈຸຈເຍຫີ ປຈຸຈໂຍ, ອສຫຊາຕາ ປນ ອນນຸຕຣນິຣຸທຸຂາ ອນນຸຕຣສມນນຸຕຣອນນຸຕຣູປນິສຸສຍນຕຸຖິວິຄຕາເສວນປຈຸຈເຍຫີ ປຈຸຈໂຍ. ອນນນຸຕຣາ ປນ ອຸປນິສຸສຍວເສເນວ ປຈຸຈໂຍ.

ຕຕ຺ຫາອຸປາທານາທີ ຜສ຺ສາທີນມ຺ປີ ເຕສໍ ສຫຊາຕານໍ, ອສຫຊາຕານຌ຺ຈ ຍຖາຣຫໍ ປຈ຺ຈຍກາໂວ ວຕ຺ຕພ຺ໂພ. ໂກຈິ ປເນຕ຺ຖ ອຊິປຕິວເສນ, ໂກຈິ ກມ຺ມວເສນ, ໂກຈິ ອາຫາຣວເສນ, ໂກຈິ ອິນ຺ທ຺ຣິຍວເສນ, ໂກຈິ ຊານວເສນ ໂກຈິ ມຄ຺ຄວເສນາປີ ປຈ຺ຈໂຍ ຕິ ອຍມ຺ປີ ວິເສໂສ ເວທິຕພ຺ໂພຕິ ອິທໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ. ອິມິນາວ ນເຍນ ອານນ຺ທາທີນມ຺ປີ ຂນ຺ຘາທິມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ ວິກາເວຕພ຺ພໍ.

ຕຖາ ສີລໍ ປາຕາຕິປາຕາທີຫີ ວິຣຕິເຈຕນາ, ອພ຺ຍາປາທາທິເຈຕສິກຌມ຺ມາ ຈ, ປາຕາຕິປາຕາທໂຍ ເຈຕນາວ, ເຕສໍ, ຕທຸປ ກາຣກຌມ຺ມານຌ຺ຈ ລຊ຺ຊາທຍາທີນໍ ສງ຺ຂາຣກ຺ຂນ຺ຌຌມ຺ມາຍຕນາທີສຸ ສງ຺ຄຫໂຕ ປຸ໌ຣິມນເຍເນວ ຂນ຺ຘາທິມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ ວິກາເວຕພ຺ພໍ. ເອສ ນໂຍ ຌາຕາທິຍ຺ຄິເວທນາອວິຊ຺ຊາຕຕ຺ຫາທິຄ຺ຄຫເຕສຸປີ. ນິສ຺ສຣຕານຸປາທາວິມຸຕ຺ຕິຄ຺ຄຫເຕສຸ ປນ ອສງ຺ຂຕຘາຕຸວເສນປີ ຘາຕຸມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ ວິກາເວຕພ຺ພໍ, ຕຖາ "ເວທນານໍ...ເປ... ອນຸປາທາວິມຸຕ຺ໂຕ"ຕິ ເອເຕນ ກຄວໂຕ ສີລາທໂຍ ປຌ຺ຈຌມ຺ມກ຺ຂນ຺ຘາ, ສຕິປຏ຺ຖານາທໂຍ ຈ ໂພຘິປກ຺ຂິຍຌມ຺ມາ ປກາສິຕາ ໂຫນ຺ຕີຕິ ຕໍມຸເຂນປີ ໂອຕຣຕໍ ເວທິຕພ຺ພໍ. "ຕທປີ ຜສ຺ສປຈ຺ຈຍາ"ຕິ ສສ຺ສຕາທິປຌ຺ຌາປນສ຺ສ ປຈ຺ຈຍາຘີນວຸຕ຺ຕິຕາທີປເນນ ອນິຈ຺ຈຕາມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ, ຕຖາ ເອວໍຌມ຺ມ ຕາຍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ. ອນິຈ຺ຈສ຺ສ ທຸກ຺ຂານຕ຺ຕກາວໂຕ ອປ຺ປກິຫິຕມຸເຂນ, ສຸຌ຺ຌຕາມຸເຂນ ໂອຕຣຕໍ. ເສສປເທສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ. ອຍໍ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາທາທິມຸເຂຫີ ສຸຕ຺ຕຕ຺ຖສ຺ສ ໂອຕຣຕລກ຺ຂໂຌ ໂອຕຣຕຫາໂຣ ນາມ. ຕຖາ ຫີ ວຸຕ຺ຕໍ "ໂຍ ຈ ປຏິຈ຺ຈຸປ຺ປາໂທ, ອິນ຺ທ຺ຣິຍຂນ຺ຘາ ຈ ຘາຕຸອາຍຕນາ"ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິ. ໔໑໘).

ໂສຘນຫາຣວຕ຺ຕນາ

"ມມໍ ວາ ກິກ຺ຂເວ, ປເຣ ອວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ອາຣມ຺ໂກ. "ຌມ຺ມສ຺ສ ວາ ອວຕ຺ຕໍ ກາເສຍ຺ຍຸໍ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາ ອວຕ຺ຕໍ ກາ ເສຍ຺ຍຸ"ນ຺ຕິ ປທສຸທ຺ຘິ, ໂນ ອາຣມ຺ກສຸທ຺ຘິ. "ຕຕ຺ຣ ຕຸມ຺ເຫຫີ ນ ອາຆາໂຕ, ນ ອປ຺ປຈ຺ຈໂຍ, ນ ເຈຕໂສ ອນກິຣທ຺ຘິ ກຣຕີຍາ"ຕິ ປທສຸທ຺ຘິ ເຈວ ອາຣມ຺ກສຸທ຺ຘິ ຈ. ທຸຕິຍນຍາທີສຸປີ ເອເສວ ນໂຍ, ຕຖາ "ອປ຺ປມຕ຺ຕກໍ ໂຂ ປເນຕ"ນ຺ຕິອາທີ ອາຣມ຺ໂກ. "ກຕມ"ນ຺ຕິອາທີ ປຸຈ຺ຉາ. "ປາຕາຕິປາຕໍ ປຫາຍາ"ຕິອາທີ ປທສຸທ຺ຘິ, ໂນ ອາຣມ຺ກສຸທ຺ຘິ. ໂນ ຈ ປຸຈ຺ຉາສຸທ຺ຘິ. "ອິທໍ ໂຂ"ຕິ ອາທີ ປຸຈ຺ຉາສຸທ຺ຘິ ເຈວ ປທສຸທ຺ຘິ ຈ, ອາຣມ຺ກສຸທ຺ຘິ.

ຕຖາ "ອຕ຺ຖິ ກິກ຺ຂເວ"ຕິອາທີ ອາຣມ຺ໂກ. "ກຕເມ ຈ ເຕ"ຕິອາທີ ປຸຈ຺ຉາ. "ສນ຺ຕິ ກິກ຺ຂເວ"ຕິອາທີ ອາຣມ຺ໂກ. "ກິມາຄມ຺ ມາ"ຕິອາທີ ອາຣມ຺ກປຸຈ຺ຉາ . "ຍຖາ ສມາຫິເຕ"ຕິອາທີ ປທສຸທ຺ຘິ, ໂນ ອາຣມ຺ກສຸທ຺ຘິ, ໂນ ຈ ປຸຈ຺ຉາສຸທ຺ຘິ. "ອິເມ ໂຂ"ຕິ ອາທີ ປທສຸທ຺ຘິ ເຈວ ປຸຈ຺ຉາສຸທ຺ຘິ ຈ ອາຣມ຺ກສຸທ຺ຘິ ຈ. ອິມິນາ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ອາຣມ຺ກາທໂຍ ເວທິຕພ຺ພາ. ອຍໍ ປ ທາຣມ຺ການໍ ໂສຘິຕາໂສຘິຕກາວວິຈາຣຕລກ຺ຂໂຌ ໂສຘນຫາໂຣ ນາມ, ວຸຕ຺ຕມ຺ປີ ຈ "ວິສ຺ສຊ຺ຊິຕມ຺ຫິ ປຌ຺ເຫ, ຄາຖາຍໍ ປຸຈ຺ຉິ ຕາຍມາຣພ຺ກາ"ຕິອາທີ (ເນຕ຺ຕິ. ໔໑໕).

ອຘິຏ຺ຖານຫາຣວຕ຺ຕນາ

"ອວຕ຺ຕ"ນ຺ຕິ ສາມຌ຺ຌໂຕ ອຘິຏ຺ຖານໍ. ຕມວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ວິເສສວຈນໍ "ມມໍ ວາ"ຕິ. ຌມ຺ມສ຺ສ ວາ ສງ຺ຆສ຺ສ ວາຕິ ປກ຺ເຂປີ ເອສ ນໂຍ. ຕຖາ "ສີລ"ນ຺ຕິ ສາມຌ຺ຌໂຕ ອຘິຏ຺ຖານໍ. ຕມວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ວິເສສວຈນໍ "ປາຕາຕິປາຕາ ປຏິວິຣໂຕ"ຕິອາທີ. "ອຌ຺ເຌວ ຌມ຺ມາ"ຕິອາທີ ສາມຌ຺ຌໂຕ ອຘິຏ຺ຖານໍ, ຕມວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ວິເສສວຈນໍ "ຕຍິທໍ ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕີ"ຕິ ອາທີ, ຕຖາ "ປຸພ຺ພນ຺ຕກປ຺ປິກາ"ຕິອາທີ ສາມຌ຺ຌໂຕ ອຘິຏ຺ຖານໍ. ຕມວິກປ຺ເປຕ຺ວາ ວິເສສວຈນໍ "ສສ຺ສຕວາທາ"ຕິອາທີ. ອິມິ ນາ ນເຍນ ສພ຺ພຕ຺ຖ ຍຖາເທສິຕເມວ ສາມຌ຺ຌວິເສສາ ນິທ຺ຘາເຣຕພ຺ພາ. ອຍໍ ສຸຕ຺ຕາຄຕານໍ ຌມ຺ມານໍ ອວິກປ຺ປນາວເສນ ຍຖາເທສິຕເມວ ສາມຌ຺ຌວິເສສນິທ຺ຘາຣຕລກ຺ຂໂຌ ອຘິຏ຺ຖານຫາໂຣ ນາມ, ຍຖາຫ "ເອກຕ຺ຕຕາຍ ຌມ຺ມາ, ເຍປີ ຈ ເວມຕ຺ຕ ຕາຍ ນິທ຺ທິຏ຺ຖາ"ຕິອາທີ (ເນຕ຺ຕິ. ໔໑໔).

ປຣິກ຺ຂາຣຫາຣວຕ຺ຕນາ

ອາຆາຕາທີນໍ "ອນຕ຺ຖໍ ເມ ອຈຣີ"ຕິອາທີນິ (ຘ. ສ. ໑໘ຝິຖ; ວິກ. ຝ໐ຝ) ເອກູນວີສຕິ ອາຆາຕວຕ຺ຖູນິ ເຫຕຸ. ອານນ຺ທາທີນໍ ອາຣມ຺ມຕາກິສິເນໂຫ ເຫຕຸ. ສີລສ຺ສ ຫິຣິໂອຕ຺ຕປ຺ປໍ, ອປ຺ປິຈ຺ຉຕາທໂຍ ຈ ເຫຕຸ. "ຄມ຺ກີຣາ"ຕິອາທີນາ ວຸຕ຺ຕຌມ຺ມສ຺ສ ສພ຺

ພາປີ ປາຣມິໂຍ ເຫຕຸ ວິເສເສນ ປຸໂຍຕາປາຣມີ ທິຍຸຖີນໍ ອສປປຸຣິສູປນິສສໂຍ, ອສທຸສມມສສວນໍ ມິຈຸຈາກີນິເວເສນ ອໂຍນິໂສມນສິກາໂຣ ຈ ອວິເສເສນ ເຫຕຸ ວິເສເສນ ປນ ສສສຕວາທາທີນໍ ອຕີຕຊາຕີອນຸສສຣຕາທີ ເຫຕຸ ເວທນານໍ ອວິຊຊາ, ຕຕຸຫາ, ກມມາທີຜສໂສ ຈ ເຫຕຸ ອນຸປາທາວິມຸຕຕິຍາ ອຣິຍມຄໂຄ ເຫຕຸ ອຍຸຍາຕສສ ອໂຍນິໂສມນສິກາໂຣ ເຫຕຸ ຕຕຸ ຫາຍ ສໍໂຍຊນິເຍສຸ ອສສາທານຸປສສນາ ເຫຕຸ ຜສສສສ ສລອາຍຕນານິ ເຫຕຸ ສລອາຍຕນສສ ນາມຣູປໍ ເຫຕຸ ฯ ກວເນຕຸ ຕີສມຸຈເຈທສສ ວິສຸທຸນີກາວນາ ເຫຕູຕີ ອຍໍ ປຣິກຸຂາຣສງຂາເຕ ເຫຕຸປຈຈເຍ ນິທຸສເຣຕວາ ສໍວຕຸຕນາລກຸຂໂຕ ປຣິກຸຂາຣຫາໂຣ ນາມ, ເຕນ ວຸຕຸຕໍ "ເຍ ຂມມາ ຍໍ ຂມມໍ, ຊນຍນຸຕີປຸປຈຈຍາ ປຣມປຣໂຕ"ຕິອາທີ฿

ສມາໂຣປນຫາຣວຕຸຕນາ

ອາພາຕາທີນມກຣຕົຍຕາວຈເນນ ຂນຸຕີສມປທາ ທສສີຕາ ໂຫຕິ "ອປປມຕຸຕກໍ ໂຂ ປເນຕ"ນຸຕີອາທີນາ ໂສຣຈຈສມປທາ "ອຕຸຖິ ກິກຸຂເວ"ຕິອາທີນາ ລາຕສມປທາ "ອປຣາມສໂຕ ຈສສ ປຈຈຕຸຕລຸເຍວ ນິພຸພຸຕິ ວິທິຕາ"ຕິ, "ເວທນານໍ...ເປ... ຍຖາກູຕໍ ວິທິຕຸວາ ອນຸປາທາວິມຸຕຸໂຕ"ຕິ ຈ ເອເຕຫິ ສມາຂິສມປທາຍ ສທຸຂີ ວິຊຊາວິມຸຕຸຕິວສີກາວສມປທາ ທສສີຕາ ຕຕຸຖ ຂນຸຕີສມປທາ ປຜິສງຂານພລສິທຸຂີໂຕ ໂສຣຈຈສມປທາຍ ປທຜຸຖານໍ, ໂສຣຈຈສມປທາ ປນ ອຕຸຖໂຕ ສີລເມວ, ສີລໍ ສມາຂິສມປທາຍ ປທຜຸຖານໍ ສມາຂິ ລາຕສມປທາຍ ປທຜຸຖານນຸຕີ ອຍໍ ປທຜຸຖານສມາໂຣປນາ

ປາຕາຕິປາຕາທີຫິ ປຜິວິຣຕິວຈນໍ ສີລສສ ປຣິຍາຍວິກາຄທສສນໍ ສສສຕວາທາທີວິກາຄທສສນໍ ປນ ທິຍຸຖິຍາ ປຣິຍາຍວຈນນຸຕີ ອຍໍ ເວວຈນສມາໂຣປນາ

ສີເລນ ວິຕິກຸກມປປຫານໍ, ຕທງຄປປຫານໍ, ທຸຈຈຣິຕສໍກິເລສປປຫານຍຸຈ ສີຊຊຸຕີ ສມາຂິນາ ປຣິຍຸຜຸຖານປປຫານໍ, ວິກຸຂມຸກນປປຫານໍ, ຕຕຸຫາສໍກິເລສປປຫານຍຸຈ ສີຊຊຸຕີ ປຸໂຍຍ ທິຍຸຖິສໍກິເລສປປຫານໍ, ສມຸຈເຈທປປຫານໍ, ອນຸສຍປປຫານຍຸຈ ສີຊຊຸຕີຕີ ອຍໍ ປຫານສມາໂຣປນາ

ສີລາທີຂມມກຸຂນເຂຫິ ສມຖວິປສສນາກາວນາປາຣິປູຣີ ຄຈຸຈຕີ ປຫານຕຸຕຍສິທຸຂິໂຕຕິ ອຍໍ ກາວນາສມາໂຣປນາ ອຍໍ ສຸຕຸເຕ ອາຄຕຂມມານໍ ປທຜຸຖານເວວຈນປຫານກາວນາສມາໂຣປນວິຈາຣຕາລກຸຂໂຕ ສມາໂຣປນຫາໂຣ ນາມ ວຸຕຸຕລຸເຫຕໍ "ເຍ ຂມມາ ຍໍ ມູລາ, ເຍ ເຈກຕຸຖາ ປກາສິຕາ ມຸນິນາ"ຕິອາທີ, (ເນຕຸຕິ ໔໑໖) ອຍໍ ໂສລອສຫາຣໂຍຊນາ

ໂສລອສຫາຣວຕຸຕນາ ນິຜຸຖິຕາ

ປຸໂຈວິຂນຍວຕຸຕນາ

ນນຸທິຍາວຜຸຜນຍວຕຸຕນາ

ອາພາຕາທີນມກຣຕາວຈເນນ ຕຕຸຫາວິຊຊາສງໂກໂຈ ທສສີໂຕ ສຕິ ຫິ ອຕຸຕຕຸຕນິຍວຕຸຖູສຸ ສິເນເຫ, ສມໂມເຫ ຈ "ອນຕຸຖໍ ເມ ອຈຣີ"ຕິອາທີນາ ອາພາໂຕ ຊາຍຕິ, ນາສຕີ ຕຖາ "ປາຕາຕິປາຕາ ປຜິວິຣໂຕ"ຕິອາທີວຈເນຫິ "ປຈຈຕຸຕລຸເຍວ ນິພຸພຸຕິ ວິທິຕາ, ອນຸປາທາວິມຸຕຸໂຕ, ລບຸນໍ ຜສສາຍຕນານໍ...ເປ... ຍຖາກູຕໍ ປຊານາຕີ"ຕິອາທີວຈເນຫິ ຈ ຕຕຸຫາວິຊຊານໍ ອຈຈນຸຕປປຫານໍ ທສສີຕໍ ໂຫຕິ ຕາສໍ ປນ ປຸພຸພນຸຕກປປີກາທີປເທຫິ, "ອຊານຕໍ ອປສສຕ"ນຸຕີອາທີປເທຫີ ຈ ສຣູປໍເຕປີ ທສສີຕານໍ ຕຕຸຫາວິຊຊານໍ ຣູປຂມມາ, ອຣູປຂມມາ ຈ ອຂິຜຸຖານໍ ຍຖາກຸກມໍ ສມໂຖ ຈ ວິປສສນາ ຈ ປຜິປກຸໂຂ, ເຕສໍ ປນ ເຈໂຕວິມຸຕຸຕິ, ປຸໂຍາວິມຸຕຸຕິ ຈ ຜລໍ ຕຕຸຖ ຕຕຸຫາ ສມຸທຍສຈຈໍ, ຕຕຸຫາວິຊຊາ ວາ, ຕທຂິຜຸຖານກູຕາ ຣູປາຣູປຂມມາ ທຸກຸຂສຈຈໍ, ເຕສມປປວຕຸຕິ ນິໂຣຂສຈຈໍ, ນິໂຣຂປຊານນາ ສມຖວິປສສນາ ມຄຸຄສຈຈນຸຕີ ເອວໍ, ຈຕຸສຈຈໂຍຊນາ ເວທິຕພຸພາ

ຕຕຸຫາຄຄຫເຕນ ເຈຕຸຖ ມາຍາສາເຖຍຍມານາຕິມານມທປມາທປາປີຈຸຈຕາປາປມິຕຸຕຕາອຫິຣິກາໂນຕຸຕປປາທີວເສນ ສພຸໂພປີ ອກຸສລປກຸໂຂ ເນຕພຸໂພ ຕຖາ ອວິຊຊາຄຄຫເຕນປີ ວິປຣີຕມນສິກາຣໂກຂປນາຫມກຸຂປລອາໂສສສາມຈອຣີຍສາຣມກາ

ໂທວຈສ຺ສຕາ ກວທິຍ຺ຖິວິກວທິຍ຺ຖາທິວເສນ. ວຸຕ຺ຕວິປ຺ຣິຍາເຍນ ປນ ອມາຍາອສາເຖຍ຺ຍາທິວເສນ, ອວິປ຺ຣິຕມນສິກາຣາທິວເສນ ຈ ສພ຺ໂພປິ ກຸສລປກ຺ໂຂ ເນຕພ຺ໂພ. ຕຖາ ສມຖປກ຺ຂິຍານໍ ສທ຺ຮິນ຺ທ຺ຣິຍາທີນໍ, ວິປ຺ສ຺ສນາປກ຺ຂິຍານຌ຺ຈ ອນິຈ຺ຈສຌ຺ຌາທີນໍ ວເສນາຕິ ອຍໍ ຕຳຫາວິຊ຺ຊາທີ ສໍກິເລສປກ຺ຂໍ ສຸຕ຺ຕຕ຺ຖໍ ສມຖວິປ຺ສ຺ສນາທີ ຈ ໂວທານປກ຺ຂໍ ຈຕຸສຈ຺ຈໂຍຊນມຸເຂນ ນຍນລກ຺ຂຕາສ຺ສ ນນ຺ທິຍາວຎ຺ຎນຍສ຺ສ ກູມິ. ວຸຕ຺ຕຌ຺ຫິ "ຕຳຫຌ຺ຈ ອວິຊ຺ຊມ຺ປິ ຈ, ສມເຖນ ວິປ຺ສ຺ສນາຍ ໂຍ ເນຕິ"ຕິອາທິ.

ຕິປ຺ກ຺ຂລນຍວຕ຺ຕນາ

ອາຌາຕາທີນມກາຣຕາວຈເນນ ອໂທສສີຫ຺ສີ, ຕຖາ ປາຕາຕິປາຕຜຣຸສວາຈາທີ ປຜິວິຣຕິວຈເນນາປີ. ອານນ຺ທາທີນມກາຣຕາວຈເນນ ປນ ອໂລກສີຫ຺ສີ , ຕຖາ ອພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໂຕ ປຜິວິຣຕິວຈເນນາປີ. ອທິນ຺ນາທານາທີຫິ ປນ ປຜິວິຣຕິວຈເນນ ຕທຸກາຍສີຫ຺ສີ. "ຕຍິທໍ ກິກ຺ຂເວ , ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕິ"ຕິອາທິນາ ອໂມຫສີຫ຺ສີ. ອິຕິ ຕີຫິ ອກຸສລມູເລຫິ ຄຫິເຕຫິ ຕປ຺ປຜິປກ຺ຂໂຕ ອາຌາຕາທີນມກາຣຕາວຈເນນ ຈ ຕີຕີ ກຸສລມູລານິ ສິທ຺ຌານິເຍວ ໂຫນ຺ຕິ. ຕຕ຺ຖ ຕີຫິ ອກຸສລມູເລຫິ ຕິວິຌທຸຈ຺ຈຣິຕສໍກິເລສມລວິສມາກຸສລສຌ຺ຌາວິຕກ຺ກປຌ຺ຈາທິວເສນ ສພ຺ໂພປິ ອກຸສລປກ຺ໂຂ ວິຕ຺ຖາເຣຕພ຺ໂພ. ຕຖາ ຕີຫິ ກຸສລມູເລຫິ ຕິວິຌສຸຈຣິຕໂວທານສມກຸສລສຌ຺ຌາວິຕກ຺ກປຌ຺ຌາສທ຺ຌມ຺ມສມາຣິ- ວິໂມກ຺ຂມຸຂວິໂມກ຺ຂາທິວເສນ ສພ຺ໂພປິ ກຸສລປກ຺ໂຂ ວິກາເວຕພ຺ໂພ.

ເອຕ຺ຖ ຈາຍໍ ສຈ຺ຈໂຍຊນາ – ໂລໂກ ສມຸທຍສຈ຺ຈໍ, ສພ຺ພານິ ວາ ກຸສລາກຸສລມູລານິ, ເຕຫິ ປນ ນິພ຺ພຕ຺ຕາ ເຕສມຣິຍ຺ຖານໂຄຈຣກູຕາ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ຌາ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈໍ, ເຕສມປ຺ປວຕ຺ຕິ ນິໂຣຌສຈ຺ຈໍ, ນິໂຣຌປຊານນາ ວິໂມກ຺ຂາທິກາ ມຄ຺ຄສຈ຺ຈນ຺ຕິ. ອຍໍ ອກຸສລມູເລຫິ ສໍກິເລສປກ຺ຂໍ, ກຸສລມູເລຫິ ຈ ໂວທານປກ຺ຂໍ ຈຕຸສຈ຺ຈໂຍຊນມຸເຂນ ນຍນລກ຺ຂຕາສ຺ສ ຕິປ຺ກ຺ຂລນຍສ຺ສ ກູມິ. ຕຖາ ຫິ ວຸຕ຺ຕໍ –

"ໂຍ ອກຸສເລ ສມູເລຫິ,

ເນຕິ ກຸສເລ ຈ ກຸສລມູເລຫີ"ຕິອາທິ. (ເນຕ຺ຕິ. ໔໑໗);

ສີຫວິກ຺ກີລຸອິຕນຍວຕ຺ຕນາ

ອາຌາຕານນ຺ທາທີນມກາຣຕາ-ວຈເນນ ສຕິສີຫ຺ສີ. ມິຈ຺ຉາຊີວາປຜິວິຣຕິວຈເນນ ວີຣິຍສີຫ຺ສີ. ວີຣິເຍນ ຫິ ການພ຺ຍາປາທວິຫິໍສາວິຕກ຺ເກ ວິໂນເທຕິ, ວີຣິຍສາຌນຌ຺ຈ ອາຊີວປາຣິສຸທ຺ຌິສີລນ຺ຕິ. ປາຕາຕິປາຕາທີຫິ ປຜິວິຣຕິວຈເນນ ສຕິສີຫ຺ສີ. ສຕິຍາ ຫິ ສາວຊ຺ຊານວຊ຺ໂຊ ທິຍ຺ໂຖ ໂຫຕິ. ຕຕ຺ຖ ຈ ອາທີນວານິສໍເສ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ສາວຊ຺ຊໍ ປຫາຍ ອນວຊ຺ຊໍ ສມາທາຍ ວຕ຺ຕຕິ. ຕຖາ ຫິ ສາ "ນິຍ຺ຍາຕນປຈ຺ຈຸປຍ຺ຖານາ"ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ. "ຕຍິທໍ ກິກ຺ຂເວ, ຕຖາຄໂຕ ປຊານາຕິ"ຕິອາທິນາ ສມາຣິປຌ຺ຌາສີຫ຺ສີ. ປຌ຺ຌວາ ຫິ ຍຖາກູຕາວໂພໂຌ ສມາຫິໂຕ ຈ ຍຖາກູຕໍ ປຊານາຕີຕິ.

ຕຖາ "ນິຈ຺ໂຈ ຌຸໂວ"ຕິອາທິນາ ອນິຈ຺ເຈ "ນິຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ວິປ຺ລ຺ລາໂສ, "ອໂຣໂຄ ປຣໍ ມຣຕາ, ເອກນ຺ຕສຸຂີ ອຕ຺ຕາ, ທິຍ຺ຖຌມ຺ມນິພ຺ພານປ຺ປຕ຺ໂຕ"ຕິ ຈ ເອວມາທີຫິ ອສຸເຂ "ສຸຂ"ນ຺ຕິ ວິປ຺ລ຺ລາໂສ. "ປຌ຺ຈຫິ ກາມຄຸເຕຫິ ສມປ຺ປີໂຕ"ຕິອາທິນາ ອສຸເກ "ສຸກ"ນ຺ຕິ ວິປ຺ລ຺ລາໂສ. ສພ຺ເພເຫວ ທິຍ຺ຖິປ຺ປກາສນປເທຫິ ອນຕ຺ຕນິ "ອຕ຺ຕາ"ຕິ ວິປ຺ລ຺ລາໂສຕິ ເອວເມຕ຺ຖ ຈຕ຺ຕາໂຣ ວິປ຺ລ຺ລາສາ ສິທ຺ຌາ ໂຫນ຺ຕິ, ເຕສໍ ປຜິປກ຺ຂໂຕ ຈຕ຺ຕາຣິ ສຕິປຍ຺ຖານານິ ສິທ຺ຌາເນວ. ຕຕ຺ຖ ຈຕູຫິ ຍຖາວຸຕ຺ເຕຫິ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍຫິ ຈຕ຺ຕາໂຣ ປຸຄ຺ຄລາ ນິທ຺ທິສິຕພ຺ພາ. ກຖໍ ທຸວິໂຌ ຫິ ຕຳຫາຈຣິໂຕ ມຸທິນ຺ທ຺ຣິໂຍ ຕິກ຺ຂິນ຺ທ຺ຣິໂຍຕິ, ຕຖາ ທິຍ຺ຖິຈຣິໂຕປີ. ເຕສຸ ປຖໂມ ອສຸເກ "ສຸກ"ນ຺ຕິ ວິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖທິຍ຺ຖິໂກ ສຕິພເລນ ຍຖາກູຕໍ ກາຍສກາວໍ ສລ຺ລກ຺ເຂຕ຺ວາ ສມ຺ມຕ຺ຕນິຍາມໍ ໂອກ຺ກມຕິ. ທຸຕິໂຍ ອສຸເຂ "ສຸຂ"ນ຺ຕິ ວິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖທິຍ຺ຖິໂກ "ອຸປ຺ປນ຺ນໍ ກາມວິຕກ຺ກໍ ນາຌິວາເສຕິ"ຕິອາທິນາ (ມ. ນິ. ໑.໒໖; ອ. ນິ. ໔.໑໔; ຝ.໔໗) ວຸຕ຺ເຕນ ວີຣິຍສໍວຣສງ຺ຂາເຕນ ວີຣິຍພເລນ ຕໍ ວິປ຺ລ຺ລາສໍ ວິຌມຕິ. ຕຕິໂຍ ອນິຈ຺ເຈ "ນິຈ຺ຈ"ນ຺ຕິ ວິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖທິຍ຺ຖິໂກ ສມາຣິພເລນ ສມາຫິຕກາວໂຕ ສງ຺ຂາຣານໍ ຂຕິກກາວໍ ຍຖາກູຕໍ ປຜິວິຊ຺ຊຕິ. ຈຕຸຕ຺ໂຖ ສນ຺ຕຕິສມູຫກິຈ຺ຈາຣມ຺ມຕຌນວິຈິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ຜສ຺ສາທິຌມ຺ມປຸຌ຺ຊມຕ຺ເຕ ອນຕ຺ຕນິ "ອຕ຺ຕາ"ຕິ ວິປ຺ລ຺ລຕ຺ຖທິຍ຺ຖິໂກ ຈຕຸໂກຜິກສຸຌ຺ຌຕາມນສິການເຣນ ຕໍ ມິຈ຺ຉາກິນິເວສໍ ວິທ຺ຌໍເສຕິ. ຈຕູຫິ ເຈຕ຺ຖ ວິປ຺ລ຺ລາເສຫິ ຈຕຸຣາສໂວຌໂຍຄຄນ຺ຖອຄຕິຕຳຫຸປ຺ປາທຸປາທານ

ສຕ຺ຕວິຍ຺ຍາຓຎ຺ຐິຕິອປຣິຍ຺ຍາທີວເສນ ສພ຺ໂພປີ ອກຸສລປກ຺ໂຂ ເນຕພ຺ໂພຯ ຕຖາ ຈຕູຫິ ສຕິປຍ຺ຖາເນຫິ ຈຕຸພ຺ພິຊຊານວິຫາຣາຣິຍ຺ຖານສຸຂກາຄີຍຊມ຺ມອປ຺ປມຍ຺ຍາສມ຺ມປ຺ປຊາໄນທ຺ຣິປາທາທີວເສນ ສພ຺ໂພປີ ໂວທານປກ຺ໂຂ ເນຕພ຺ໂພຯ

ເອຕ຺ຖ ຈາຍໍ ສຈ຺ຈໂຍຊນາ – ສຸກາສຍ຺ຍາສຸຂສຍ຺ຍາຫີ, ຈຕູຫິປີ ວາ ວິປລ຺ລາເສຫິ ສມຸທຍສຈ຺ຈໍ, ເຕສມຊິຍ຺ຖານາຣມ຺ມຕາກູຕາປຍ຺ຈຸປາທານກ຺ຂນ຺ຊາ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈໍ, ເຕສມ຺ປ຺ປວຕ຺ຕິ ນິໂຣຊສຈ຺ຈໍ, ນິໂຣຊປ຺ຊານນາ ສຕິປຍ຺ຖານາທິກາ ມຄ຺ຄສຈ຺ຈນ຺ຕີຯ ອຍໍ ວິປລ຺ລາເສຫິ ສໍກິເລສປກ຺ຂໍ, ສທ຺ຊິນ຺ທ຺ຣິຍາທີຫິ ໂວທານປກ຺ຂໍ ຈຕຸສຈ຺ຈໂຍຊນມ຺ເຂນ ນຍນລກ຺ຂຕສ຺ສ ສີຫວິກ຺ກີລຸອິຕນຍສ຺ສ ກູມິ, ຍຖາຫ ‘‘ໂຍ ເນຕິ ວິປລ຺ລາເສຫິ, ກິເລເສ ອິນ຺ທ຺ຣິເຍຫິ ສທ຺ຊມ຺ເມ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໔໑໙)ຯ

ທິສາໂລຈນອງ຺ກຸສນຍທ຺ວຍວຕ຺ຓນາ

ອິຕິ ຕິຕ຺ຓໍ ອຕ຺ຖນຍານໍ ສິທ຺ຊິຍາ ໂວຫາຣນຍທ຺ວຍມ຺ປີ ສິທ຺ຊເມວ ໂຫຕີຯ ຕຖາ ຫິ ອຕ຺ຖນຍຕ຺ຕຍທິສາກູຕຊມ຺ມານໍ ສມາໂລຈນເມວ ທິສາໂລຈນນໂຍຯ ເຕສໍ ສມານຍນເມວ ອງ຺ກຸສນໂຍຯ ຕສ຺ມາ ຍຖາວຸຕ຺ຕນເຍນ ອຕ຺ຖນຍານໍ ທິສາກູຕຊມ຺ມສມາໂລກນນຍນວເສນ ຕມ຺ປີ ນຍທ຺ວຍໍ ໂຍເຊຕພ຺ພນ຺ຕິ, ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ‘‘ເວຍ຺ຍາກຣເຕສຸ ຫີ ເຍ, ກຸສລາກຸສລາ’’ຕິອາທິ (ເນຕ຺ຕິຯ ໔໘໐)ຯ ອຍໍ ປຍ຺ຈນຍໂຍຊນາຯ

ປຍ຺ຈວິຊນຍວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ສາສນປຍ຺ຖານວຕ຺ຓນາ

ອິທໍ ປນ ສຸຕ຺ຕໍ ໂສລຸອສວິເຊ ສາສນປຍ຺ຖາເນ ສໍກິເລສວາສນາເສກ຺ຂກາຄິຍໍ ຕຕ຺ຫາທິຍ຺ຖາທີສໍກິເລສານໍ ສີລາທິປ຺ຸຍ຺ຍກິຣິຍສ຺ສ, ອເສກ຺ຂສີລາທິກ຺ຂນ຺ຊສ຺ສ ຈ ວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາ, ສໍກິເລສວາສນານິພ຺ເພຊາເສກ຺ຂກາຄີຍເມວ ວາ ຍຖາວຸຕ຺ຕຕ຺ຖານໍ ເສກ຺ຂສີລກ຺ຂນ຺ຊາທິກສ຺ສ ຈ ວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາຯ ອຍ຺ຖວິສຕິວິເຊ ປນ ສາສນປຍ຺ຖາເນ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣໍ ສຕ຺ຕຊມ຺ມາຊິຍ຺ຖານໍ ຍາຕເຍ຺ຍໍ ທສ຺ສນກາວນໍ ສກວຈນປຣວຈນໍ ວິສ຺ສຊ຺ຊນີຍາວິສ຺ສຊ຺ຊນີຍໍ ກມ຺ມວິປາກໍ ກຸສລາກຸສລໍ ອນຸຍ຺ຍາຕປຝິກ຺ຂິຕ຺ຕໍ ກໂວ ຈ ໂລກິຍໂລກຸຕ຺ຕຣາທີນມຕ຺ຖານໍ ອິຊ ວິກຕ຺ຕຕ຺ຕາຕີຯ ອຍໍ ສາສນປຍ຺ຖານໂຍຊນາຯ

ປກຣຕນຍວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ອິຕິ ສຸມງ຺ຄລວິລາສິນີຍາ ທີຆນິກາຍຍ຺ຖກຖາຍ ປຣມສຸຂຸມຄມ຺ກີຣທ຺ຣນຸໂພຊຕ຺ຖປຣິທີປນາຍ ສຸວິມລວິປຸລປຍ຺ຍາເວຍ຺ຍຕ຺ຕິຍຊນນາຍ ອຊ຺ຊວມທ຺ທວໂສຣຈ຺ຈສທ຺ຊາສຕິຊິຕິພຸທ຺ຊິຂນ຺ຕິວີຣິຍາທິຊມ຺ມສມງ຺ຄິນາ ສາຍ຺ຖກເຖ ປີຝກຕ຺ຕເຍ ອສງ຺ຄາສໍຫີຣວິສາຣທຍາຕຈາຣິນາ ອເນກປ຺ປເກທສກສມຍສມຍນ຺ຕຣຄຫນຊ໌ໂຊຄາຫິນາ ມຫາຄຕິນາ ມຫາເວຍ຺ຍາກຣເຕນ ຍາຕາກິວໍສຊມ຺ມເສນາປຕິນາມເຖເຣນ ມຫາຊມ຺ມຣາຊາຊິຣາຊຄຣຸນາ ກຕາຍ ສາຊຸວິລາສິນີຍາ ນາມ ລີນຕ຺ຖປກາສນີຍາ ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕວຕ຺ຓນາຍ ລີນຕ຺ຖວິກາວນາຯ

ພ຺ຣຫ຺ມຊາລສຸຕ຺ຕວຕ຺ຓນາ ນິຍ຺ຖິຕາຯ

ປຖໂມ ກາໂຄ ນິຍ຺ຖິໂຕຯ